Briefboeck van ingekomen tot Batavia
overgekomen met de schepen

C3

Register opt inkomende briefboek van Anno 1661.

Amboina.

2. Mey Missive door den E. Hr. gouvr. Jacob Hustaerdt geschr. aen haer Ed.
op Batavia ontfangen den 23. Mey pr. de Leeuwin — — — — 251
Koukerke comt 2. febr. van Batavia over Macassar — — — —
lading vande Leeuwin bedraecht 175421. gl — — — — — 250.
de Leeuwin comt 13. Maert — — — — — — —
Sedert het vertreck vande Macassaersche vloot isser groote droogte
geweest — — — — — — — — —
waerdoor alle de nagelkruyden op Hitoe zyn verstorven — — —
met het regen mouson zal de nagelplantagie 3 of 4. mael ver-
dubbelt worden — — — — — — — — — 251.
Op de vrede der Macassaren steunt de rust van Amboina — —
Hoewel de saecke der Ceramlanders en Hoamoanders, daer
door niet vernietight zyn — — — — — — — —
de vloote door Truytman nae Amboina gesonden, heeft weder in
Timor moeten keeren — — — — — — — 252
alwaer de vestelingen den lantoert op Kotty doen — — — —
voortganck vande rebellye der Ceramders etc. — — — —
die de Hongye Warnamme vernielden — — — — — — 253.
den gouvr. bekomt 400. soldaten met de vloot — — — — —
en gaet daer mede de rebellen besoecken — — — — — —
d'Alphoreesen [illegible] — — — — — — —
gronderedenen vanden oorloge te eyndigen — — — — —
komt 22. Decemb. voor Hoedegoley — — — — —
gelegentheyt vanden vyand — — — — — — — 254.
die wel 3000. man sterck is — — — — — —
vorder verhael vant geen in desen oorlogh gepasseert is — — —
Vroomedaris ende Bloemendaele komen van Macassar in Ambo.
15. January — — — — — — — — — — 255.
het voorgenomen Assault op de vyand afgestelt; en waerom — — 257
'tJacht Koukercke comt 8. febr. van Bata. over Macassar — — 258
mede zonder ryst — — — — — — — — —
Accorderen der rebellen met den vyandt — — — — — —
den gouvr. keert weder int casteel — — — — — — — 259.
redenen waerom de Compe. geen favorabelder conditien heeft
bedongen — — — — — — — — — —
consideratien op het eyndigen van desen oorlogh — — — — 260
versoek vande Ceramders, dat de Compagnie haeren massoy
mach koopen — — — — — — — — — 261

A.o 1661.

Amboina.

A°. 1661. 19. July

Amboina

	Folio
vanhoenden van 30. tot 20. ℔ rysten mt. in Amb°. gestelt	575.
d°. binnen	
gaet met het galjot Kammenade naer Ternate	
verwachten contanten uyt Ternate om de nagel leverantie te betalen	576.
affpardentie van een groot nagel gewas	
rotterdam van banda gaende sal Amboina aendoen	
de nagelplantingh gaet wel voort	
Harmen Wintercoff bedingen deels	

primo octob.

Missive door den gouvr. Hustardt geschr. aen heeren 17. ende ontfangen den 21. octob. p. de poel en meeb	610.
lading van de poel en meeb ƒ 19209:17:	
groten regen hindert het nagel drogen	
aenplantingh van jonge nagel spruyten behertight	
die van Nussalaut en Oma zyn daer tegen	
d'aenplanting van jonge spruyten moet zyn in tyt van regen	611.
maer die van moernagels in drogen tyt	
quaet gerucht in Hitoe uytgestroyt over de nagelplantingh.	
dat gedempt is	
nagel ruyne behertight, op verboden plaetsen	612
de visite der kercke tot Leytimor verschynt	
de jaerlyckse recognitien aende predicanten over extraordinarie diensten, dienen met discretie gegeven te worden	
de wegen worden te quaden gemaekt om te paert te connen ryden	
versoekt daeromme 4 a 5. Javaense paerden	613.
d. d. Walrant en Caron nemen inde maleytse tale zeer toe	
versoekt om noch meer predicanten.	
middelen tot bevorderingh vant Christendom	
practyquen van Radja Nussanive, om zyn zoon door ons inde successie van zyn hoofden te brengen	614.
geheel geeffectueert is	
maer Radja gaet daer weder zyn oude gangh om het Christendom te verhinderen	
verwacht daer over order van hier	
order van hier aengaende de Christen voordelen gegeven en can niet wel gepractiseert worden.	615.
waerop nader order versocht wort	
middel voorgeslagen tot bekeeringh der Christen	
ongelden ƒ 247211:1:	
waeronder ƒ 100673. aen soldyen	616.
den oogst voor A°. 1661 is vele bekomen geraemden geweest	

		Folio
	waerom het Jacht de Crab na banda is gegaen, en [illegible] geraeckt.	616.
	dyck van beldoen is nu vergroot	—
	Manipa	—
	zent de vrouwen van d'orancayen voor ostelen na Bat.a gesonden	617.
	protestie vanden burger Jan [illegible] tegen de weduwe	—
	requesten om verbeteringh	—
	Antony Hurt koopman met 60. gl	—
	Matthijs Boekman Fiscael	618.
	Adriaen van leen Winkelier	—
	Joannes de Cater guarnisoen boeckhouder	—
	Gerrit Vogelpoot assistent en secrets vande Justitie	—
	Willem van Zyl is hooft tot Oma	—
	tot hoenimoa en Larique continueren de krygs officieren alsnoch.	—
	beesten vande pen zyn daer nodigh	—
	verwacht onse dispositie daerop	—
	pakbriefkens van de cost houdende ceedden	—
	versoekt een vroeg secours insonderheyt van rys	619.
	zent 144. gl aende Weescamer voor de kinderen ab intestato van d.o pontkosten zal.e	—
	Timorsche laken afgez.	—
	Staet van't guarnisoen	—
	dient 2 a 3. lichte vaertuygen om int Ceramsse vaerwater op de Macassaren te kruyssen	620.
	generale eysche van Amboina	—
	consideratien aengaende de vrede met die van Ceramlaut	—
	versoekt een ander groot houtgader in plaets vande poel	621.
	recommandatie voorschrijver Jacob Jorgensz.	—
	redenen waerom het nagel coleur niet groter en zy.	—
	restes Rd. 904:44.	—
27. Aug.o	Missive door den gouv.r Hustaert aen haer Ed. geschr. ontfangen 21. octob. p.r poel en Meeb	622.
	lading van Rammekens gaende over Macassar	623.
	is den 21. Augusty uyt Ternate gekomen	—
	d.o Breuvin is daer aengecomen	—
	Ternaten kan geen contant en missen	—
	in Amboina zyn ontrent 10000. Rycxd.s in Cassa	—
	de Meeb komt 17. Aug.o van banda	623.
	de ko: van Polen van bodro met een ladingh [illegible]	624.
	gaet nae banda 6. Aug.o	—
	Rotterdam sal in Amboina met behoeften aen te komen	—
	't nagelgewas stelt hem redent aen	—

Arracan

Missive door den koopman gerrit van voorburgh. aen haer Ed. gestr: ontfangen 19. Maert per 't Haffder — 127.

Haffder, comende, de 't vrijmans vaertuijg, ende de koningh Salomon in Arracan — —

krijgt den Simanoum 200. lijfeygenen te kopen — —

haer Ed.ts brief wert ingehaelt 24. octob. — —

krijgt andermael licentie om 300. slaven te kopen, waer van 200. in Diange — —

wert nu beter ontfangen als voordesen — —

te kort komende goederen — 128.

placcaet tegen den particulieren handel vernieut — —

item dat niemant zonder consent bij nacht van boort sal gaen. —

vander planken gaet na Diangen 17 April 1660. met 11557. gl. —

retourneert 12. January 1661. met 47. koppen onder lant — —

heeft niet meer konnen krijgen als 242. koppen — —

moet ende den ko: noch 11. slaven geven aende Compe. — 129.

Chiasousa komt uijt Bengale in diangen vlught den 3. Juny — —

logeert nu in Arracan in den bamboesen huijs — —

versoeckt van den Nabab vervolgt te werden — —

waer tegen een schoone armade uijt Arracan na diange gesonden is, om hem te stutten — —

de portugesen geven den ontvoert 13. kamelen gouts in haer eygen bewaert — —

weet niet of hij in te coomende lijfeygenen sal connen krijgen. 130

den vrijen slaven handel is vanden ko: niet te ver= krijgen; also sij zijn woort niet en hout — —

Sanangsa Moogh doodt — —

daer bij de Compe. 349. Rn. aen slaven heeft moet kopen — —

heeft meer rijs becomen als de schepen connen wegh voeren .. 131.

rijst voor Arracan — —

register vande papieren na Batª. gaende — 132.

lading vant jacht Haffder — —

7. slaven aende officieren overgelaten — 133.

Chasousas moeders volck komen in diangen ende boosheijt speelen. —

derwelcke tot 70. off 80. toe zijn doot geslagen — —

Chasousa loopt weder perijckel om in Arracan doot geslagen te worden. —

delinquanten — —

de Hollantse comandeur die sal volgen met 160. slaven — —

Arent Aedertsz matroos — —

't jacht Cormandel is verseijlt 10. Septemb. — 134.

waer vanden schipper en noch 24. man geschoten — —

en 14. ondereanderen en 200. mooren gesneuvelt zijn — —

Missive door den koopman Voorburgh geschr. aen haer Ed.
ontfangen 10. Maert pr. Hollantse Eendracht - - - - 134.
Slaven uytgeschreven - - - - - - - - - - 135.
dronke die hier soeckt ons noch 20. slaven afhandig te maken - ———
maer wy behouden deselve, mits hem 10 tls. loot gevende - ———
uyt den Chaloup off boot - - - - - - - - - ———
7. slaven aende [illegible] vergunt - - - - 136.
de boot vant verongeluckte Jacht Coromandel comt in Arracan ———
ladingh vande Hollantse Eendracht - - - - - ———
heeft meer rys verkocht als versonden kan - - - - - ———
70. last rys int vrymans Jacht de Co: Salomon gescheept - - 137.
slaven uyt diangen - - - - - - - - - ———

22. February

Missive door den koopman Voorburg aen haer Ed. geschr.
ontfangen 16. Mey pr. vrymans Jacht d'Co: Salomon 219.
de fluyt de Co: David komt in Arracan 14. Febr. - - - ———
hebbende een ellendige reys gehadt - - - - - - ———
de prins Chasousa vlucht uyt Arracan, lantwaert in - - - 220.
wort nagejaagt - - - - - - - - - - ———
ende zyn outste met zyn jongste soonen zyn gevangen; doch
hy ontkomt het - - - - - - - - - - ———
ladingh vande Koningh Salomon - - - - - ———

26. Maert

Missive door den koopman Voorburgh voornt. aen haer
Ed. geschr. ende ontfangen den 22. October pr
de Hollantse Eendracht - - - - - - - - 907.

20. November

Missive door denselven geschr. aen welgem. haer Ed.
ontfangen 22. Decemb. pr. Hollantse Eendracht. 992

Banda.

1661. 16. May. | | Foe.

Banda.

Hendrik de Mees — — — — — — — — — — — — 295.
Melchior Thomasz — — — — — — — — — 296.
Manicalders komt over — — — — — — — —
vande 70. gesonde slaven zyn 32. gestorven — — — — —
de Bengaelse kaste konnen beter arbeyden als de Mallabaersche — 297.
Cornelis Jansz van Hensburg — — — — — — —
Mombers doot — — — — — — — — —
Boelwer in zyn plaets — — — — — — — —
Gidion vanden Houte winkelier — — — — — —
Lading van t Cuyp — — — — — — — — —
vreemt avonturen van eenige burgers op Damme — — — 299.
die van Ceram Laut komen in Banda met Sagou — — — — 300.
rapport van Aroen — — — — — — — — —
Barna gaet passen in de Zuyd oostersche eylanden — — —
dat misprezen wort — — — — — — — —
In Dimmber valt veel Amber de grys — — — — —
daer naer veel nader ondersoeckt dient — — — — — 301.
van Zorgen versoeckt het gouvernement — — — — — —
Item Antony Hurt de tweede plaets — — — — — 302.

20. Septembr.

Missive door den koopman van Voorst, en raden dd. gesz.
ende ontfangen 11. Octob. p.r 't: Rotterdam — — — 500.
van Zorgen sterft 7. Juny — — — — — — —
Van Voorst wort van Amboina in syn plaets gesonden 12. Juny
p.r de Crab, en d' Schuyt de Mees — — — —
komt 25. d.o in Banda — — — — — — — — 501.
en de Mees 29. d.o — — — — — — — —
Antony Hurt gaet na Amb.o in plaets van van Voorst — —
Ernst Jap hoort op Lonthoir — — — — — —
Roberts Schade — — — — — — — —
Steden Sonspanger Worts — — — — — — —
Walcheren van Aroen 29. July — — — — — —
daer is groote sterfte geweest — — — — — —
de Logie sal versterkt worden, en dat op een beter lyt — — 502.
passen van Macassar na de Zuyt oosten eylanden ondeugtigh.
alsoo d'inwoonders tegens ons opgeruckt worden — — —
Walcheren gaet na Ceram om Sagou 12. Aug.o — — — —
beschryvinge van Banda 5143. menschen — — — — —
zullen niet verder als tot January 1662 met de rys strecken — — 503.
eyschen 800. lasten rys — — — — — — — —

Aº 1661. 20. September   B: Folio

Banda.

de penningen vanden boedel vanden gouvr. Verijns zullen dese mette naeste schepen volgen - - - - - - -	503.
bedragende de comptanten 8120 5/6 Rs - - - - - - - -	
gebrek van houtwercken tot reparatie vande gebouwen - - - -	
item den Sr: met Cattwoorden om hout van Ceram te haelen - - - -	
alsoock vele hout vandoenis - - - - - - -	504.
ontfangen houtwercken met de fluyt van Amboina - - - -	
Steenbackerye op Rosingeyn levert maer 6000. backen uyt - - -	
men sal evenwel noch de hant daeraen houden - - - - -	
de Meeuw gaet 12. Augo. naer Amboina - - - - -	505.
Willem Voerbeeck op Pulo ay sterft 7. Augo. - - - - -	
en Rodeant de Carpentier komt in zyn plaets - - - - -	
Philips de Bikkendyk is Opsichter - - - - - -	505.
versoeck aldaer om naer verbeteringh versoechen - - - - -	
bedenckelycke zaken - - - - - - - - -	
Do. Molanus geexcuseert, maer komt achtervolgende Jaer op - - -	506.
versoeckt andere predicanten - - - - - - -	
krankbesoecker op Neira versoeckt verbeteringh, trekt 36. gl. - - -	
Dor. Broeckhoven geeft goede hope - - - - - - - -	
geexcuseert tot de betalinge vande legitima portie van syn voorsaet. - - -	
versoeckt vande bandase burgerye aen haer 8d. - - - - - - -	
sentiment vanden Raed in Banda dies aengaende - - - -	507.
naer de weerten by provisie ingetrocken - - - - - - -	
de kamer van Justitie staet 2523 6. gl. ten achter - - - -	
geeyst vergroot - - - - - - - - - -	
geeyschen 200. soldaten tegen achtervolgende Jaer - - - -	508.
Schipper Witteram gaet met de fluyt naer Amboina om aldaer vry te worden - - - - - - - -	
ladingh van Rotterdam, bedragende 15199. gl. - - - -	
't gewas staet schoon - - - - - - - -	509.
Juffr. van Zorgen komt over met haer broeder - - - -	
item de huysvrou van Capn. Goammeschoop - - - - -	
hy zal zelf met zyn vaertuygh volgen - - - - - -	
7. slaven vande Compe. zyn overleden - - - - - -	
geeyschen bengaelse slaven maer geen Mallabaersche - - -	590.
daer bleven noch 199. stucx - - - - - - - -	
provisie by den gouvr. zalr. in zyn leven wertrockt - - - -	
de redout op Neiras bergh is bouwvalligh, en dient herbouwt of men sou't connen dwingen zoo belgica eens verovert werde - - -	
maer herbout zynde sal men belgica konnen sloeten - - -	591
werckbasen nodigh - - - - - - - -	
Jan Jacobsz Klot generaels opziender geeyst - - - -	
Corneles Bruyn van we baes aengenomen worden - - - -	
Cassies Rs 7314 25/60 - - - - - - - - -	
Requesten - - - - - - - - - -	

A°. 1680. 29. November B: 64 Folio

Bengale,

Missive door den direct.r Matthijs vanden Broeck, aen haer Ed. geschr. en ontfangen 13. January 1681. p.r [illegible] — 36.

Pipely, schepen van Colombo, en de magt vandoort van Coromandel met schatten en 140 @ k.a van Souratte — ontfangt schryvens uyt het vaderlant —

de zeecust van Ceylon met de lackwercken over de Curl stenden boot pallacatte ende de verloren Zoon — 37.

brouwershaven, Zuyckzee, Aernhem, Domburg, Nachtegael goudsbloem ende de Phoenix alle van Batavia —

met f 45393.4.8. —

refereert hem eenigsints tot de brief by hem na 't vaderl.t geschr. —

den prince Chasousa is na Arracan gevlugt — 38.

en den nabab Mochemchan hoedt in zyn plaets —

ende equippeert vaertuygen om den prince in Arracan te gaen spreken —

tot welcken eynde ons verzocht een ieder galjot te maken tot zyn gebruyck —

schryft aen haer Ed. —

en sal apparent matroosen van ons willen hebben om op 't voorsz. galjot te dienen —

den rechten erfgenaem van Gingely rechtet uyt de gevangenisse en wort [illegible] —

waeromme den nabab onse schepen tot hulpe begeert om hem weder te krygen —

en naemt [illegible] volgens des nababs order met een van onse galjots geaccommodeert wort — 39.

maer heeft daer mede niet uytgerecht —

ons galjot weder gesonde —

door 't jacht vande Engelse noch behouden —

den nabab Nordietchan comt uyt Agra om 't rijck van Orixa te regeeren —

den badorchan erfgenaem van Gingely favoriseert tot eenige [illegible] vanden nabab Mochemchan —

die men meende dat by den Mogol in diffidentie komt —

hoewel 't contrarie blyckt by nabab Mochemchans brief aen den direct.r — 40.

waerop hy zeer hoogmoedigh wort —

en onse schepen door Arresten en zeer [illegible] zynde

dat hem syne [illegible] niet weder gegeven worden

door de superintendente versochten aen ons [illegible] den gevluchten prins — 41.

Bengale

daer op den directeur nae Arracan schrijft - - - - - 41.

maer geen antwoort becomt - - - - -

zyn hoogh.t de brieven van raden Id. ontfangen hebbende - - 42.

antwoort daer op - - - - - -

zynde nu bede te bidden over de restitutie van zyne elephanten - - -

blyckende by zyne missive aenden gouv.r Maniet Saryft [illegible]

ondertusschen is den tyt verloopen, om dit jaer salpeter voor

't vaderlant te zenden - - - - - - -

verdere uytbreydingh vande handeling dat nabobs tot ons nadere - -

heeft 2300. R.a in patna aende Comp.e afgeperst, gerestitueert - - 43.

item wegende 700. [illegible] koper aen sonderdas - - - - -

en aen gosy aly contentement gedaen - - - - -

maer van comp.s middelen in deesen gevoort, niets besonders

toegecomen, buyten de 12 (m) R.a - - - - - -

waer onder den direct.r noch nader sal aenhouden - - - - -

schenkagie aenden nabab gedaen - - - - - - 44.

die daer op onse schepen [illegible] - - - - -

is met den nabab gequindeert - - - - -

bekomende de comp.e aen zyn hoogh.t beeft R.a 202 (m). - - -

waer op 82. kisten silver geworden zyn - - - - - 45.

maer de commandeur heeft van 20 (m) R.a staet nochopen - - -

en 4 canon etc. by zyn hoogh.t oock noch ongerestitueert - -

de 1300 R.a van Mirsa Jaffer zullen ingemaent worden - -

desen h.r heeft ons veel faveur gedaen - - - - -

aengaende de comp.s guarant op Acibeeg - - - - -

en zyne klaghten aenden nabab gedaen over het aenslaen

van zyne zyde tot Jaffanapatam - - - - - 46.

twelck den nabab zich aentrecht - - - - - -

maer door den direct.r by missive daer van nader bericht

gedaen zynde - - - - - - - - -

schynt hy nu wat sachter te gaen - - - - - - 47.

sonder den nabab Chanchanna was de zyde al verbeurt geweest

procure van rys voor Ceylon - - - - - - 48.

hoopt de gheyste 600. lasten rys voor bat.a uit gehoele te

connen becomen - - - - - - - -

maer geen [illegible] - - - - - - - -

den nabab moet getaraheert zyn - - - - - - 49

Aengaende de klachten van zeker nachoda van Bengale

tot Jaffanapatam gecomen wegens Mechbeeg - - - -

den voorsz. Mechbeeg heeft den schip verloren met 70. oft

80 (m) R.a - - - - - - - - 50.

ende is by den nabab in decadentie gekomen - - - -

Bengale,

den nabab Nochorietgan toont ons favorabel te willen zyn — 50.
maer den nabab Chanchanna heeft ons int oogh — — —
dat men eenige zuykeren en zyde uyt Oudagius over lant
naer Pipely afgehouden zal worden — — —
alwaer den tol 1 p:r c:to minder is — — —
den nabab Chanchanna wordt nu den lytdeinplaets van
Mozimchan — — — — — — — — 51.
recapitulatie van 't geen den directeur naer 't vaderlant
schryft, rakende de onredelyckheyt vanden Ragia
in Oudagius aende Comp:e betoont — — —
verdere gasteringh met den Wesir — — —
waer over onse geargeerde reeckeningh van 40 Rs met de
intresten etc. beswaert is tot Rs 105452 — — — 52.
en aen d'oosteram geprotesteert is — — —
consideratien der zaeke aengaende — — —
de zyde is daer goedender — — — — 53.
de tannabanna blyft noch op 4½ en 5 Rs — — —
d'enjnkoop tot Cassimabasaer zal naer slappelyck
vervolgt worden — — —
de Comp:e heeft in Ragiemahol 100 kisten silver vermunt
met voordeel van 8⅓ p:c: certo — — —
int Schuytsilver is eenige valscheyt vercoopers bevonden — 54
intrestpenningen tot Cassimabasar worden afgevegt — —
zoodat wy op de Bengaelse comptoiren redelyck
met geen intrestpenningen beswaert zyn — —
Jacob Verhoyl, Aggerz en Hoeck in Pattena residerende
worden van ontrouwe gesuspecteert — — — — 55.
Wachtendonck naer Pattena gesonden om haer handelinge
te ondersoecken — — — —
heeft de gebreckens daer bevonden — — —
breeder by de missive naer 't vaderlant te zien — —
den Engelsen koopman Mr. Chammerlyn heeft gemeensche
vryigheyt inde gevanghe — — —
daer is Rs 30163 aengeslagen — — — — 56.
de schult van 4710 Rs aen Schoendermol niet te betalen — —
den Pattenasen brant komt te staen op 64716 Rs — —
procederen tegen Jacob Verhoyl, Jan Aggerz ende Cornelis
Hoeck aengevangen — — — — 57.
dagelyckse aenteyckeninge No. 16 relatyff — —
vande gestalteniss salpeter is 4300 man op de ganges
vergaen — — — —

Bengale.

zodatter niet meer als 450. catten komt in plaets van 1000. 57.
't verbrande en vervallen werck in pattena wort weder in
goet postuer gebraght - - - - - - - - - 58.
zodatter op ind.s 4104. man salpeter gereet is - - - - —
order nae pattena om geen ander salpeter als de barra
ofte tweemael gekoockte in te gieten - - - - - - —
verdere handelingh van salpeter - - - - - - - 59.
waer in wy ons met d'Engelsen zullen zoecken te verdragen - - —
order tot voorcomingh vande leccagie op den salpeter - - 60.
d'Engelsen hebben haer logie in Ougly verlaten - - - - —
ende zyn nae Cassimabasaer gegaen - - - - - - —
en voorts in decadentie gecomen - - - - - - - —
houdende handelingen voor ons secreet - - - - - —
den nabab pretendeert van haer 200 Oka - - - - 61.
ende zyn met den anderen geaccordeert secretelyck - - —
zodat zy haer vorige vryheyt hebben weder gekregen - - —
d'oostindische koopman en concordia van Engelant - - - 62.
den madras marchant van Gamron - - - - - - —
wy hoopende gevenghde olyphanten noch wel te becomen - - —
den nabab sal apparent de aengecomen olyphanten willen
kopen - - - - - - - - - - - - - —
hoe men dat gyl soeckt - - - - - - - - - —
bevindingh vande aengecomen specerijen - - - - 63.
rompencleet - - - - - - - - - - - —
die vetten op de geordonneerde prys sullen werden gehouden - - —
de wykenaers vande briefkens der te kort komende
goederen belast - - - - - - - - - - —
de 9947 R.a van 't Coonte van Mirsa Naemet mochten
gerestitueert aenden nabab Chaelhanna - - - - 64.
zullen ons ook vande robyen ontlasten - - - - - —
aengaende den hennip - - - - - - - - - —
lonwerck in Bengale gebreck - - - - - - - —
medicamenten wel bevonden - - - - - - - - 65.
't maken van 2 off 3. chaloupen op de cust te recommanderen - —
recapitulatie vande nodes van Batavia - - - - - —
de lackwercken zullen nae Ceylon gaen - - - - - - 66
en vandaer nae Suratte aenden koningh - - - - - —
vande 205. verlakte schilden by 't comptoir zynde, zullen
105. stucx daer mede nae gaen - - - - - - !

B.

Bengale

Aº 1661. 7. January

Bengale

	Foe:
ontladt op oude hande van cotton - - - - - - -	99.
is noch in Decca - - - - - - - -	
den Ko: van Raccan schrijft aen den Nabab Mosseleyck - - -	
en zyn gesant wort wel ontfangen en gedepescheert - - -	100.
Aliwardis zaken vervallen - - - - - - -	
't galjot de Ganges zal ten dienste van Chauchanna naer Raccan moeten gaen - - - - -	
zyn Hoogh.t en heeft de N. kisten silver niet aengenomen -	
Salpeter handelinghe met Marcia Rufty - - - - -	101.
en Bengaelse met deselve d'oude collender en teghen gem. Rufty	
stellende deselve tot een Ko.a de man - - - - -	
4 off 5000. Co. hout van Pattena af - - - - -	
de kisten nemen te Boereinyeta wegh - - - -	
dat vermindering salpeter in zacken gedaen wort - - -	102.
de 2300 Ko.a zyn geretireert - - - - - -	
en daer staet 4 a 5 C. Co. salpeter uyt het verbrande Minerade te comen - - - - - - -	
noch 900. Ko.a van Engelse opgeraakt - - - - -	
oostindisch koopman en Concordia zyn naer Engelant over de kust gegaen - - - - - - -	
de mooren spreken ons aen, omdat de Deenen Malabaers schip genomen hebben - - - - -	103.
d'Engelse schrijvers van hadt op ons - - - -	
de boot Palliacatta is aen gestagen in pipley - - - -	104.
Een schip van Mondas naer van Ganron K. deedenck - -	
zal naer Masulipatnam off Suratte gaen - -	
de boot Palliacatta is weder opgeraakt - - - -	105.
de Phenix is mede over Bimelepatam naer Ceylon vertrocken met zuyker voor Persia - - -	
van Malabaerse schip wort niet meer gesproken - - -	
zoo dat onse goederen weder gerelaxeert worden	
de zyde gereden - - - - - - - -	106.
en dien handel in Cassimabasar gestort tot April - -	
pieter Egberts groot schipper op Nadaden doot - -	
ladinge van Nadaden, Arnegom, goutsteen en broeders, gaen naer Batavia - - - - - -	

O. Fol.

	Foe:
Missive door den direct.r van den Broecke aen Heeren 17. gesz. ontfangen p.r Zierikzee - - - - - -	150.
lading van Zierikzee - - - - - - - -	!
bedragende 200193. gl. - - - - - -	

Bengale.

versoekt dat geen schepen daer mogen comen, meer als 14.
 voeten diep gaende - - - - - - - - - - 158.
een koninckx schip nae Ceylon met 200. lasten rys - - - 159.
noch een ander nae de Maldives - - - - - - - - - -
in Bimelepatam waeren 3. scheepkens betraght met 220.
 gars rys nae Jaffnapatam - - - - - - - - - -
de boot Palliacatta ende nae Cormandel met 51. lasten rys
 11. January - - - - - - - - - - - -
item 't Jachtje Pipely met 25. lasten, 21. dito - - - - -
schip van Mondas naer den 16. do. nae Masulipatam met rys etc. - - -
't galjot de Ganges 23. do. nae Jaffnapatam met 14. lasten rys etc. - - -
nevens eenige beginselen tot de zyde weet - - - - - - -
't Jacht de verloren Soon nae Ceylon met 10. paerden - - - -
de Fluyt de Spreeu van Japan - - - - - - - - - 160.
en 't Jacht Hoorn van Malacca 24. January - - - - - -
't Jacht Hoorn sal nae Malacca wedder keeren - - - - -
en de Spreeu na Batavia gaen - - - - - - - - -
't geeyschte 5. off 600. lasten rys en zullen niet konnen voldaen
 worden, omdat de salpeter te veel plaets beslagen heeft - - -
Mackebeecq laet sich leggen ons wat vreemt aen - - - -
de 60. balen zyde in Koryingor aengehouden zyn weer ontslagen 161.
de saeck van Radja Bons etc. is bygeleyt - - - - - - -
't galjot de Maght van Dort is aen Manuel Saryff gerent,
 nae Hingely 8. January - - - - - - - - - -
Chaen Chana zoekt [illegible] ruïne - - - - - - - -
aengaende de salpeter monopolie van Cotsillabeecq in Pattena 162.
op zyn eygen autoriteyt begonnen, door aendryving van d'Engelse - - -
maer over den directeur aen den Nabab klaeght - - - - -
den Engelsen Agent houdt hem van de saeke ignorant - - - -
den directr. verbint hem met den selven, geen salpeter van
 Cotsillabeecq aen te nemen - - - - - - - - -
den Nabab verleent ons den parwanna, tot den onbescom,
 in den salpeter handel - - - - - - - - 163.
zodat den directr. na Pattena verreyst om de betera op te doen - - -
waer van 10 (&) man op nieuws groot zyn - - - - - - -
zullende tegen Aug.o 600. lasten by een hebben - - - - -
tot de vaderlantse zyde en doecken zyn vlotgaende schryves
 nodigh - - - - - - - - - - - - - -
den Nabab Chaen Chana begeert het silver aen te nemen
 en de reeckening te vereffenen - - - - - - - -

B:

Bengale

wegens de Cormandelse weegh soo was hy gaerne met goud voldaen	164.
doleert dat de Comp.e in Malacca toe hadde genomen van zyn schip de Heyderdyga	
rakende Aliveecq die zyn actie buyten twyffel aenden nabab heeft opgegeven	
alsoo den nabab die zake als zyn eygen aentrecht	165.
den directeur schryft nae Jaffenapatam dat zy Aliveecqs zyde met het galjot de ganges willen zenden	
sal de 200. kisten silver van Japan becomen nae de munt senden.	166.
en den inkoop van zyde in April begonnen	
de zyde was in Cassimabasar 1/9 ko a gedaelt	

17. Maert.

Missive door den direct.r vanden Broecke aen haer Ed. geschr. en ontfangen den 23. July p.r de Sperwer	531.
den verloren zoon nae Ceylon 7. February	
sal weer in Bengale komen, en dan weer nae Ceylon gaen	532.
400. lasten rys in voorraedt	
't Jacht Hoorn nae Malacca	
ontfangt schryvens van Suratte en 't patria	
zyn brieven van 22. mey en 19. septemb.r 1660. nae 't vaderlant gegaen, en waren noch niet voort	
pattena	
de 7090. man salpeter waren afgekomen	
noch 5000. man zyn geraffineert	533.
lotschillaweecq zyn salpeter monopolie koopt te niet	
50. man salpeter isser uyt de verbrande salpeter behouden	
en sullen noch 2000. man daer uyt komen	
processen tegen Jacob Verdyl aengevangen	534.
versoeckt dat de delinquanten mogen gevordert komen	
Decca	
den nabab en wil den elephant niet ontfangen	
zyn hoogmoet en tyrannye	535.
geruchten van prins Chasousa	536
de nabab ontbiedt de drie resterende elephanten in Decca	
wy zyn vande 82. kisten silver noch niet ontlast	
zal best zyn dat wy ons vanden nabab wat spenen	537
hy heeft ons een perwanna in Orixa verleent	

B:

Bengale.

noch een ander saldet komen op de zaken van Oudagins — 537.
Kodja Oudasingh komt weder in Baeduaden — — — — — —
Caurys schaers — — — — — — — — — — —
dient jaerlijx 2. off 3. scheepsladingen van de Maldives te comen. — — —
Mirsia Moeckboechs schip op Quedda gedestineert, gaet
nae de Maldives — — — — — — — — — — — 538.
Inlandse galjot met eenige gevluchte Engelsen wort aenden
Nabab gesonden om Hingely daer mede te oorloogen — — — —
Den directeur versoeckt wat hy sal moeten eyschen voor
de gesonden stucken — — — — — — — — — — 539. —
Hingely verovert — — — — — — — — — — — —
daer toe d'onse veel gedaen hebben — — — — — — — — —
de tolvrye firmanen zullen by die van Souratte moeten
versocht worden — — — — — — — — — — — 540. .
de zyde op den slechte marct in Cassimabasar — — — — —
den Nabab heeft zyn 412. balen weer inde pakhuysen
gebracht — — — — — — — — — — — — — —
Sommarium vande aengecomen en versonden cargasoenen 541.
Fermilioen en quicksilver gebreck — — — — — — — 542.
de nagelen zyn verkocht tot ƒ 2½ Rs. 't lb. — — — — —
petitie voor Bengale — — — — — — — — — — —
geen verruynerde rompen — — — — — — — — — — 543.
dient inde maent July daer te wesen — — — — — — —
bericht aengaende de valscheyt int schuytsilver — — — —
ingeslopen — — — — — — — — — — — — — —
hebben haer comptoir in Ballesoor gelicht — — — — — —
daer is weder een Inlantse revolte ontstaen — — — — — —
lading vande schepen bedragende ƒ 236946 — — — — 544.
't galjot de Ganges nae Arracan gesonden, retourneert
onvolbrachter reyse — — — — — — — — — — —
't tractaet den Nabab bekent wort gemaeckt — — — — 545.
dit galjot is in Bengale niet meer van doen — — — — — —
nader advysen uyt Pattena — — — — — — — — — —
Lotfullabeech gehoorsaemt de perwanna vanden Nabab
tot den vryen salpeter handel — — — — — — — —
ook comt de parwanna wegens Oudagins — — — — — —

A°. 1661. 13. Augusty   fol:

Bengale.

Missive, door den directr. van den Broeck aen haer Ed. Gesz. en ontfangen den 29. novembr. pr. de Zeegout -- 719.

't Jacht Pipley komt van Cormandel ---------- 719.

brengt 10211 indische pagoden voor den nabab --

een brief vanden gouvr. Pit aen den directr. en aen den nabab --

den nabab geboort om 1½ catty Andragiri ryd van hem tot malacca over te aenghaelen ------

Sullaboeq . . . . . uit inden salpeter handel ------

den nabab versoeckt een galjot om nae Aracan te zenden 720.

en van daer de 3. sonen van Chasjousah nae Bengale te vervoeren --

tot bewerkinge van 't selve zent hy 12 ○ roopias ------

den directr. schryft over land nae 't vaderlant ------

600. casten geraffineerden salpeter staen van pattena en Cassimbasaer te comen --------

den ryst schaers te becomen ---------- 721.

den uytvoer der selve liegt verboden te worden, gesonderlyck sood' de ... van Zeylon uyt komen ------

20. octobr.

Missive door den directr. aen haer Ed. Gesz. ende op bata. ontfangen pr. de Zeegout --------- 721.

3. novembr.

Missive door den directr. voornt. aen haer Ed. Gesz. ende op batavia ontfangen 19. decemb. pr. de Loenen ---------- 969.

Barcelloor.

Missive door den onderkoopman Leendert Leendertsz geschr. aen haer Ed. ende op Bat.a ontfangen 30. April p.r de gekroonde leeuw - - - - - - - - - - - - 202.

gadt 15. december 1660. met 't Jacht de Kat nae Cannanor —
onderwegh het Jacht Weesp - - - - - - - 203.
en komt aldaer den 20. d.o - - - - - - - - - - - -
Weesp gadt na Ceylon - - - - - - - - - - - - -
Leendertsz gadt mede nae Barcelloor - - - - - - - - - - -
en komt by vander Dussen aen't Jacht Hooglande - - - - - -
zynde aldaer van Ceylon gekomen om 2 a 3000. last ryst - - - -
Ventapandyck ontbiedt Leendertsz by hem - - - - - - - -
Leendertsz versoeckt licentie om ryst te procureeren - - 204.
seggende dat zyn May.t aen d'h.r Gouv.r zoude willen schryven - - -
en geloofde dat zyn volck geen meer ryst nae Goa voeren
maer alleen nae Ceylon - - - - - - - - - - - -
Ventapandyk staet hem dit alles toe - - - - - - -
en belooft de portugesen den opcoop van ryst in zyn lant
te verbieden, soo de Comp.e al zyn ryst wilde lichten - - -
Leendertsz twyffelt of het soo effect sal sorteeren - - - 205.
zynde de portugesen daer in een goedt blaedtje - - - - -
Malappe Maloe stelt sich tegens ons onredelyck aen - - - -
Ferdinando de Morais gadt na Goa, ende de gevangen
paep is geargeert - - - - - - - - - - - -
een gaudigh jacht op de kust van Canara dienstigh tot
beschuttingh vande Inlantse vaertuygen voor de
Mallabaerse roovers - - - - - - - - - 206.
informeert sich aengaende den prys vanden ryst - - - - -
negotieert den ryst voor 13. groote p.a last - - - - 207.
de gekroonde leeuw in Canara - - - - - - - - - - -
claeght over Malappe Maloe - - - - - - - - 209. —

A°. 1661. 29. April — B

Banjermassingh

Missive door den koopman Evert Uitgeest aen haer Ed. geschr. ende ontfangen den 13. Mey — — — 214.

17. May.

Rapport door den selven aen haer Ed. op Bat.a overgelevert rakende Banjermassingh — — — — — 272.

A°. 1661. 6. January.

Cormandel

Missive door den gouv^r. Pit aen haer Ed. gen., ende met d'engelse barcado Marchand over bantam ontfangen 17. Febr. ---- 90.

d'engelse barcado marchand komt van Masulipatnam voor Madrasspatam ----

brieven van [illegible] en Bengala ---- 91.

d'E. van Goens eyst rys van Orixa voor Ceylon en 50 [illegible] krijgt ----

Jaffanapatnam sal 300. en Ceylon 2 off 300. lasten rys connen krijgen ----

't Vaert de coninck van Ceylon ----

gaet weder derwaerts met 20 [illegible] krijgt ----

de burgh coopt Tegenapatam voor by Negapatam ---- 92.

den Naick comt weder in Tansiouwer ----

en vordert de rest vande schattinge die gepretendeert wort ----

wert vande visiapour geslat ----

en sal apparent Tansiouwer weder moeten verlaten ----

wy begeeren vanden Naick de halve tolvrydom vande buyten stadt ---- 93.

den oorlogh der Lytsdygen begint te stuyten ----

Deenen ----

haer Jacht Fredericus haelt een sloepie van Meckbeeq gaen ----

wader door wy by de mooren int oogh raken ---- 94.

in gevoolgh zynde sake te middelen ----

gerucht dat Meckbeeq gevlucht zy ----

de deenen willen noch meer Bengales vaerders [illegible] ----

Engelsen ----

gerucht dat de Deense Marchand gebleven zy ----

mooren ---- 95.

d'mooren van bat.^a met de walvis op de kust gekomen wesen, geen aldaer over de 6000. p.^a aen goet ----

portugesen ----

die van S^t. Thome sitten stil ----

zynde 100. man sterck ----

Advysen vande 17^{en} van 5. April 1660 ----

en petitie voor Nederlant ---- 96.

antwoort aende 17^{en} ----

Cormandel.

9. January

Cormandel

Missive door d'H^r. Gouv^r. Pit geschreven aen haer Ed. en op Bat^a. ontfangen 16. Mey p^r. Leeuwen — — — — — — — 225.

Arrivement van Leeuwen, Cabeljauw, en goede hoop met het bayoanse, Japanse en Malay ontset op de Cust 4. Feb. — 226.

daer is weynigh gout mede gecomen — — — — — — —

maer hoopt van Gamron off Bat^a. nog nader daer van voorsien te worden — — — — — — — — —

den Leveren van slaven begint op Nagapatam op te houden — — —

d'H^r. van Goens klaeght over de quade qualiteyten der slavinnen toegesonden — — — — — — — —

men sal op Nagapatam en Jaffanapatnam daer van nader ondersoeck doen — — — — — — — — 227.

zynde seker dat het meeste manvolck op Jaffanapatnam behouden off onder wegen gevlught zyn — — — — — —

[illegible] aen die vaert heeft de Cabeljau — — — — — —

Jonge mans persoonen worden op Nagapatam noch opgesocht — — —

zynde 150. mans en vrouwen voor Bat^a. uytgehouden — — — —

doch sullen misschien over Jaffanapatnam moeten gaen. de goede hoop te cleen zynde — — — — — — — — —

met Leeuwen gaen 12. mans en 4. vrouwen over — — — —

lading van Leeuwen bedragende dat van Pall^ta. 32229. gl. 228.

de goede hoop gaet mede nae Masulipatam — — — — —

de Cabeljau nae Ceylon over de Zuyder Comptoiren — — — —

2. Bimilipatamse vracht schepen tot Palleacatte om Drantkibalder gecomen — — — — — — — — —

waer van het eene voort gaet na Nagapatam — — — —

het ander beyaerde tot 't noorder mousson — — — — — 229.

noch 7. schepen waren tot Bimilipatam voor de Comp^e. bevracht nae Colombo — — — — — — — — —

de Phenix heeft tot Bimilipatam aengeweest — — — — —

en is nae Colombo voort gegaen — — — — — — —

de Fluyt Pegu van Masulipatam 10. January — — — —

gaet 21. d°. nae Gamron — — — — — — — — —

d'engelse schepen Catryn, Madresmaertland en oostindische koopman gaen mede derwaerts — — — — 230.

Antwoort op de eysschen by de Camer hoorn te cort bevonden welcke op de Cust niet can uytgevonden worden — — — —

Cormandel

Item op de clachten van Persia over de Allegias-
    betgillès verleden Jaer derwaerts gesonden - - - 231.
tyding dat een Hollants Jacht ontrent Siriang gesien is - - -
zynde mogelyck het Jacht Cormandel - - - - - - - -
robynen vanden Nabab zyn behouden overgekomen met
    zyn eygen schepen - - - - - - - - - -
noch een brief vanden Nabab is in Comps. bewaring in persoon 232.
Nababs roem van zyn hulpe de Compe. in Bengalen gedaen - - -
schynende om van ons 25. ten 100. toe te willen hebben - - -
de boot het Jacht Pipely in Bengalen zynde blyven noch achter - - -
den rys is op de cust dier door de monopolie vande
    moorse regenten - - - - - - - - -
gelevende 23 a 24. pagoden 't last - - - - - - -
zullen daerom niet veel rys konnen na Batavia zenden, ten
    zy tot 10. a 20. pa. 't last - - - - - - -
Tegenapatam - - - - - - - - - -
Inlantsen oorlogh verhindert d'Comps. negotie - - - - - 233.
den regent van Poulo verre nodigt ons onder zyn bescherming - - -
twelck in consideratie genomen wort - - - - - - -
't waer te wenschen dat de Cust Jaerlycx met 7 a 8. tonnen
    gout mochte versien worden - - - - - - - 234.
als wanneer 't silver in beter achting zoude comen - - - -
Isaac Roesingh onderkoopman versoeckt verbeteringh - - -
Masulipatam - - - - - - - - - -
't Cattoen goet nu beter geslacht als 't voorleden Jaer - - -
alle soorte van doecken zullen op haere behoorlycke lengte, breete
    en deugt gemaeckt en opt civilste ingecort worden - - -
hoe 't gemeene lyfwaet ingekort wort - - - - - -
geen aftreck in Comps. koopmanschappen - - - - - 235.
door de gierigheyt van Mogolse regenten, in Agra logerende, veroorsaeckt - - -
item dat eenige vande voornaemste koopluyden tot Masulipatam
    en de Suratte resps. overleden zyn - - - - - -
daerom all 't koper en tin nu becomen in pall.la behouden
    is tot beter aftreck - - - - - - - - -
't Jacht de Catryn heeft geen nagelen van Macassar gebracht - - -
d'onse koopen om een ryck capitael - - - - - - - 236.
hebben gout draet genoech voor dit Jaer - - - - -
vragen nae vadis - - - - - - - - -
de vergroting vanden Batavisen dyck zal voldaen worden - - -
de diamanten blyven noch onvercocht - - - - - - -
Willem Dromonts uytstaende schulden comen noch niet in - - - - .

Cormandel.

Engelsen - - - - - - - - - - - - - - - - 237.

d'Madras en oostindise Marchand, mitsgaders de Catrijn
gaen nae Engelant 6. en 7. febr. - - - - - - -

de Eenigen Marchant geschendet - - - - - - - - -

den Egel in Suratte niet verschenen - - - - - - -

concordia nae Gamron - - - - - - - - - - -

d'Anna mede vertrocken, men weet niet waer nae toe - - -

d'Engelse geven voor de Moorse vaert langs de Cust te stooren - - -

doch 't is maer wint - - - - - - - - -

de Cabeljau brengt nae Colombo 25 Octo. kruijt - - - - 238.

de Neyken van Madure en Tansiouwer zyn by een om te
contracteren - - - - - - - - - - -

den gouvr. Pit excuseert deshalven de visite na Masulipatam - - -

eysch van Bata. in Indy voor mijt nae de Cust te zenden - - -

een versegelde zack met 500. Rs. buytenfacture met de Wolvis
bevonden - - - - - - - - - - -

't galjot Layaan van Bimelipatam - - - - - - - 239.

gaet nae Zeylon - - - - - - - - - - -

de boot Palliacatte en Jachtie Pipely zouden van Bengale
in January nae de Cust gaen - - - - - - -

nader advys van Tegenapatam - - - - - - - -

rakende de verplaetsingh vande residentie van Tegenapatam
tot in Porto Novo - - - - - - - - -

den oorlog om Tegenapatam hout op - - - - - - -

d'overste Autoriteijs van Sahagie en vande Neyken van Madure
en Tansiouwer misnoegt gescheyden - - - - - -

Sahagie zou Singier aentasten - - - - - - - -

4. Aug°. nader brieven van Jaffanapatnam, Nagapat., en Tegenapatam - - 240.

Missive door de Sr. Pit aen haer Ed. gebr. en ontfangen 10. octob.
pr. Leerdam - - - - - - - - - - - - 593.

Leerdam van Persia 20. July over Tegenapatam - - - - 594.

dessels ladinge bedragende 313110. gl - - - - - - -

in de pakhuysen resteren 177. packen [illegible] - - - - - -

de Cabeljau nae Malacca 30. July met 46403. gl - - - -

Tansiouwer - - - - - - - - - - - -

d'oorlogs saken continueeren daer nu op den ouden voet - - -

Schip de Provintie komt voor Punto das Pedras - - - - 595.

naedemael de Cr. van Golconda St. Thomé onder zijne beschermingh
genomen heeft - - - - - - - - - -

'tis niet geraden die stadt aen te tasten - - - - - -

St. Thomé is tot den handel niet bequamer als Palliacatte - - -

Nagapatam - - - - - - - - - - - - 596

Luytenant Gotterson doot en gaet nae Palla. derwaerts als hooft
over de Militaire den Vendrigh Jan Backer - - - - -

de Sergeant Dirck Mas wordt Vendrig in Palliacatte - - -

Ao. 1681. 4. Aug.

fo.

Cormandel

den ryst continueert noch tot 17½ en 18 pa. 't last - - - - - 596.

Ceylon eyst 1000. lasten van deselve - - - - - 597.

in Bengale leggen 600. lasten gereet - - - - -

verdeelingh vant Persische cargasoen - - - - -

't schip Nieupoort na Siam gedestineert werdt - - - - - 598.

daer toe 70. do. pakken leggen gereet leggen - - - -

versoekt noch een ander Jacht van Batavia - - - -

Antwoort op de missive van haer Ed. met de provintien geext - - - - 599.

noch 100. lasten ryst leggen tot Sadraspat. gereet, behalve voorige 200. 600.

particuliere coopmanschap - - - - - -

uyt de Binnelanden: sloepen zyn 160. lasten ryst in d'provintie gescheept - -

toestandt der stadt Tevenapatnam(?) op - - - - -

100. sts. zyn tot Masulipatam gehoort - - - - -

24. gadinnen(?) ende na Palliacatta - - - - -

d'overige lyfeygenen zullen van Nagapat. na Ceylon besteet worden

banjanen - - - - - - - - 601.

Tillapandyh voegt sich by Sarangi(?), en gadt gemeender af - - -

de voorslag aengaende Poulo Sera(?) loopt te niet - - - -

aengaende de constitutie vant Jaent Cormandel, en waer door het selve is geschentelt - - - -

sal tot nader ordre uyt Cayoan alle ... comen doen - - - 602.

des nababs factoor Laffatobba(?) tot Masulipatam, begeert passe en stuurluyden nae Macassar - - - - - 603.

maer is hem afgeslagen - - - - -

de nabab ontschuldight de gouvr. wegen de geplegde valsheyt int halen(?) gout - -

specerygen. de selve compen int voorstant(?) - - - -

't gaet d'Apgandigo(?) van Moodabs(?) naer is geslagen(?) - - - 604.

diamanten - - - - - - - -

't vaderlant eyst 100 ∞ gl. com. uyt Indiä - - - - -

ongelden der tollen - - - - -

dingeschen(?) zeggen mit ... vande ... te oorloogen - - -

Bimelipatamse vragtschepen tot Coringa comen niet op comen - - 605.

den ryst gelt in Orixa 11. en 13. pagoden - - - -

Mogol, de wegen zyn noch geslooten - - - - - 606.

barent ... en peller(?) de paps(?) haer rekeninghen - - -

Hendrik Outhoorn zal van Masulipatam verplaetst worden - -

een sergeant en 5. soldaten uyt den dienst(?) getrocken - -

de 12190. catty sebande(?) zal verkocht worden - - - -

Japans(?) ... hoogers(?) etc. - - - - - - - 607.

zal 200 ∞ ... daer van jaerlyx comen zouden - - -

't stads(?) ... tot ... bequamen - - - -

daer zyn 140 ∞ lange bouts(?) en 55139. ... hoogers gereet - -

aengaende ... 500. voulen(?) - - - - -

't ... moet tot Achin off Malacca ... - - - -

missive vande 17en. van 21. 27. Aug. en 9. Septemb. - - - -

Coromandel(?) werdt door nae Batavia - - - -

22. July.

Missive door den gouvr. Pit, aen haer Ed. geext. ontfangen 10. octob. pr. Coromandel(?) - - - - - - 550.

Cormandel

Missive door den E. Hr. gouvr. Laurens Pit, aen haer Ed. geschr. ende op Bata. ontfangen den 30. novemb. pr. 't schip Dordtrecht - - - - - - - - - - - 902.

25. octob.

Missive door d'o. geschr. aen haer Ed. op Batavia ontfangen pr. 't schip Dortrecht 30. novemb. - - - - 913.

Aº 1660. 23. Novemb.

Ceylon,

Missive door d'Hr. Ryckloff van Goens aen heeren 17. geschreven ontfangen 26. january 1661. pr. Charlois ---- 69.

5. April, Dº door den heere Gen: aen gemelte heeren 17. ende op Batavia ontfangen 16. mey pr. Hoogelande -------- 225.

4. April,

Missive door d'Hr. vander Meyde Gen: aen heeren 17. ende ontfangen 16. mey pr. Hoogelande ----- 657.

paspoort ingenomen ----------

den Sammorijn biet ons goede assistentie ----------

de paliatten met de portugesen vereenight ----------

den Sammorijn ende die van Weyselenook ----------

versoeken voor passport iedder op ----------

heeft ook onderlegt met de prins en Coninginne van Cochin te tracteren, maer zy en vertrouwden onse woorden niet -- 658. --

maer zyn meer tot de portugesen geneygen dan tot ons ----------

komen voor Calicoulangh ----------

daer ist mede zoo gestelt ----------

ook de zee goe. ----------

voorder attentaet gestaeckt ----------

liggen tot capitale ----------

den Sammorijn die van Cochin en Tirevanatte zyn vanouts d'aensienelyckste vorsten van Mallabaer geweest ---

de paliatten, Teckenkoenders, en Berckenkoenders behooren onder Cochin -------- 659.

de Sammorijn tracht de verdreven Cochinse vorst weder te herstellen ----------

als wanneer wy dese plaets met d'onsen aende tasten ----------

anders niet ----------

maer niet met min dan 2000. soldaten, beghalven de vloot voor Goa ----------

anders kan Coilan overrompelt worden -------- 659.

voordt kan men met desen negotieren gelyck voor Calicolan ---

de Calicoulanders persen ons geschencken af ----------

waer om daer te minder capitael dient over te blyven ----------

de Sammorynders en Cochinders varen nae Souratte, Cambaya, Mascatte etc. maer de Calicoulanders etc. inde bocht van Sammoryn ----------

de meeste en beste koop peper valt tusschen Cochin en Coilan vanwaer se over 't gebergte nae Cormattica wort gevoert -- 660.

Mallabaer geeft wel 250 Lasten candel jaerlyckx maer en kan niet duren ----------

Ceylon.

die van Ceilan zouden d'Engelsen een logie hebben toegestaen - 660.
de peper sal wel tot 20. R:s de Candie rysen - - - - - - -
wy dienden daer verder voorsie in te geven - - - - - - -
off Mallabaerse kaneel so lange om te versenden ofte te verbranden - - - - - - - - - -
heeft in Engelant 30. stuyvers gegolden - - - - - - - - -
een ontwerp van paspoort - - - - - - - - - -
dachregister gesonden - - - - - - - - - -

4. April

Missive door d' H:ren van Goens ende vander Meyden aen haer Ed. geschreven en ontfangen 16. Mey p:r Hoogelande - - - 661.

ult:o Octob:r

Missive door beyde de voorn. Heeren geschr. aen haer Ed. ende ontfangen 5. decemb. p:r de Provintien - - - - - 707.

d:o door d' H:r van Goens particulier aen haer Ed. geschr. ende ontfangen als voren - - - - - - - 710.

Goa baerd

Missive door den Commandr. Adriaen Roothaes voor Goa baerd geschreven aen haer Ed. ende ontfangen 30. April p.r de gekroonde leeuw — — — — — — — — — — 336.

de voorgenoemde besetting voor Chaul, Bassin etc. gealtereert — — —

passeert een Engelsch scheepje van Suratte na Calicut — — — 337.

resolveert de macht by een te houden voor Goa — — — — — —

ende een schip nevens een verovert fregat na Cabo de Ramo uyt kruyssen te zenden — — — — — — — —

't Jacht Hoorn gaet derwaerts met een fregat — — — — — — —

en jaagt 10. vyants fregatten komende van Cochin ende rivier van Canton — — — — — — — — —

de fluyt Nieupoort van Bat.a na Suratte — — — — — — — —

doende Wingurla in passant aen — — — — — — — — —

zent den vice commandr. van Leeuwen met der schepen en Vlissingen nevens een verovert fregat en Chaloup na Bassyn uyt kruyssen — 338.

op den 22. Novemb. — — — — — — — — — — —

en komt p.mo december voor Bassyn — — — — — — — —

Nieupoort gaet van daer na Suratte — — — — — — — —

en komt aldaer 5. decemb. — — — — — — — — —

passeert een Engelsch Jachtie genaemt Sualy van Suratte — — —

gaende na Conderbary — — — — — — — — — —

't Jacht de Cat na Colombo 17. decemb. — — — — — — —

settende Lemmert Lenaertsz op Canara en passant aen lant — — —

5. Goase vaertuygen met zout beneden Cabo de Ramo verovert — — 339.

worden na Wingurla gesonden — — — — — — — — —

die van Goa resolveren 4. galjooten toe te rusten om tegen onse vloot uyt te komen — — — — — — — — — — —

't Engelsch Jacht Sualy komt van Goa weder in de vloot, en wert gevisiteert — — — — — — — — — — — —

een patasse met wyn en rys na Colombo 23. decemb. — — — —

2. Almadias aengehaelt 24. d°. — — — — — — — — — —

den vice Commandr. keert van Bassyn weder in de vloot 26. d°. 339 —

heeft alleen 2 patasses in Chaul sien leggen sien leggen, zynde voorden — —

heeft een oorlogs Chaloup by nacht weder verloren — — — — 340.

de gekroonde leeuw na Wingurla 4. January om voort over Canara na Batavia te gaen — — — — — — — — — —

advysen van Canara — — — — — — — — — — — —

onredelykh.t van Malappa naicq, en zyn misnoegen tegen ons — — — —

van der Duyssen is den 26. decemb. van Ceylon in Canara gecomen met het Jacht Goylande — — — — — — — — — 341.

gedurende de besettingh zyn maer 6. duysent candien geaccordeert met contant en bande voort van Bassyn — — — — — — —

hoedanigheyt van dese duysent candien — — — — — — 342.

Aº 1661. 13. January | Goa | Foe

Goas [illegible],

visiapour — — — — — — — — — — —	342.
de commandr. Rootgaes versoeckt de coninginne van visiapour een schip nae persia — — — — —	
staet van goa redt tijt tot de bylagen — — — — —	343.
item regard de regeringe van visiapour — — — —	
vlissingen en den veroverde fregat zouden kruyssen onder de zuyt tot ontrent Santos rivier — — — —	
Ysolen en 't ander fregat ontrent bardees — — — —	
den commandr. zoude met den Angelier, appelboom en den chaloup de viste onder de zuyt en den [illegible] onder noort doen — — —	
de vice commandr. met den Schellinck en Louyse voor de barr blyven — —	344.
daer dus geen kans om 2. jachten zoo diep in moy voor goa te laten continueren als mogelyck zy en wederom — — —	
Sal daerom Louyse pmo April over Wingurla na batª. zenden — —	345
ende met de andere 4. jachten pmo Mey opbreken en herwaerts comen — —	
22. off 23. overlopers van goa in dienst genomen — — — —	
't veroverde zout is op Wingurla verkocht — — — —	
maer de vaertuygen en willen niet van de hant — — — —	
een portugees van goa tot Wingurla gevlucht — — — —	
vander dussen met Hooglande inde vloot — — — —	
missive van vander dussen aen haer Ed. — — — —	346.
gaet nae Wingurla — — — — —	
de commandr. resolveert met de 6. jachten soo lang te kruyssen tot dat alle onse commertie schepen zullen behouden gepasseert — —	
de schuyt de Brug van Zeylon — — —	
Hooglande en de Brug zullen weder nae Colombo — — —	

17. April

Missive door den commandeur Rootgaes aen haer Ed. Ed. gestr. ende op batª. ontfangen pmo Juny pr. Indus voort — — —	353.
de zeevaert geen met half soo veel schepen als wel voor desen — —	355
op den 6. maert komen de Cayoanse schepen voor Wingurla en vertrecken den 8. nae haer gedestineerde plaets — — —	tot 360

11. May

Missive door den vice commandeur Adriaen van Loenen aen haer Ed. Ed. gestr. ende ontfangen 21. Juny pr. Angelier — — —	402.

Dato.

Missive door den Commandr. Rootgans aen haer Ed. gestr. en op Batavia ontfangen 21. Juny pr. Angelier - - 404.

den Raden vanden Ambassadeur van Ceylon is Sigr. Pimentel — — — — — — — — - - 405.

19. Mey

Rapport door gemte. Commandr. gedaen aen haer Ed. wegens zyn verrichten voor Goas baer, pr. den Angelier als voren ontfangen — — — — — — — — — — 407.

komen met de vloot buyten de Prince eylanden in ruyme zee, — — —

passeren de linie equinoctiael — — — — — — — —

en zien de Maldives eylanden op de lengte van 100. gr: 6: m. — — —

komen voor Cananor ten Anker — — — — — — — — 408.

daer by eenige verversingh bequamen — — — — — — —

komen voor Goas baer — — — — — — — — —

daer wy een groot portugees galjoen sagen ten Anker leggen — — —

dat verbrant worde — — — — — — — — — —

en veroveren 2. fregats, andere 2. stelden tegen de Clippen van Chiappora inde gront, daer meest alle 't volck van verdronk 409.

den vyant hadde gemeent dat wy dit Jaer op de Cust niet souden komen, om dat so vele langer als ordt. wech bleven — — — — —

en derhalven hadden zy gen(?) ontwoort 2. galjoenen na portugael te zenden — — — — — — — — — —

de Jachten Angelier en Kat gaen nae Wingurla om 't carga, soo op Bata. daer voor dat compr. ingescheept, daer te discargueren — — — — — — — — — — 410.

den resident Santvliet komt by my aen boort van't Jacht den Angelier, en zyn rapport — — — — — — — —

den Visiapoursen Ambassadr. genaemt Ardegan comt my inde logie besoecken — — — — — — — — — 411.

gesprek met deselve — — — — — — — — — —

versoeckt een schip uyt onse vloot om de Coninginne van Visiapour nae Gamron te voeren — — — — — — —

onse opsicht en debatten die daer ingevallen — — — — — —

acht al ons zeggen voor uytvluchten — — — — — — 412.

dat eyndelyck op conditie en respect toestaen — — — — — —

den Ambassadeur komt schip den Angelier besichtigen — — — —

siet het machtig op de macht van haer Mayt. — — — — — — 413.

vertrecken wy weder van Wingurla na Goas baer — — — — —

behalven dat den vicecommandr. van Leene met zyn onderhebbende Jacht der Veeling, nevens den veroverde fregat bezuyden Goa ontrent Cabo de Ramo en Vlissingen en Kat soo vele benoorden Goa zullen kruyssen — — — — — —

Van gamron voor Ceylon uit Jacht Wesp gesloopt, die [illegible] by
den 29. october voor goa's barre daer uyt keeren geleyt, en
den 17. decemb. daer aen volgende met het Jacht de kat
na Colombo aen d'Hr. vander Meyden gesonden - - - - - 414.

dit voor Ceylon uyt Wesp overgenomen - - - - - - - - -

't Jacht Hoorn en de kat, mitsgaders een verovert fregat kruysen
ontrent de rivier van Canton - - - - - - - - -

Waerschouwt missive van onse Spions uyt goa van dat 4. galjooten
op komende weg waren - - - - - - - - 415.

dat ons vanden Engelse schepen geassisteert wort - - - - -

passen met ons 5. Jachten de costbaert van goa's barre op de voor,
aengetogen galjooten - - - - - - - - - 416.

Hoorn tegens 10. vyants oorlogs fregats slaegh ontrent Canton - - -

passeert de fe: Nieupoort van Bata. na Suratte - - - - - - -

resolveert dat den vice Commandr. met de Jachten der Schellingh
en Vlissingen nevens een verovert fregat en Batkeley
Chaloup de fe: Nieupoort tot aen Bassyn soude convoyeren - - -
en vertreckt den 22. Novemb. tot dien eynde na Wingurla - - 417.
en den 24. do. van daer na de noort - - - - - - - -

passeert hier een cleyn Engels Jachtie, en seylt, na gedane visita
in goa - - - - - - - - - - - -

vertreckt de kat na Colombo met de goederen op 29. october
uyt 't Jacht Wesp voor Zeylon overgenomen - - - - - - -

bevonden door onse Zuyder kruysers 5. goase sontprysen - - - 418.

den Viserey en Raed in goa besloten 4. van zyn Capitaneste galjooten
en goede aental fregats t'equipperen en gereet te maken
om ons daer mede tegen medio Maert te comen bestoken - - -

komt weder vande noort met zyn Esquadre sonder iets op gedaen
te hebben, den vice Commandr. van Leenen - - - - - - -

worden geruÿcht 3 a 4. pataches gereet lagen om met den eersten
uyt te loopen - - - - - - - - - - -

't is qualyk door de wyde besettingh haer [illegible] te beletten 419.

beginnen haer fregats op te booyen, en met dichte overloopen
te maken - - - - - - - - - - - -

den vyant houdt ordinaris 10. a 12. fregats ontrent de Cost [illegible]
om op onse vaertuygen [illegible] voordeel af te sien - - - -

en isser by ons weten tot diep in April met een vaertuygh
met rys in goa gecomen, dat groote duerte causeert - - 420.

vertreckt de gehr. Leen na Wingurla, om na dat aldaer 100. Lasten Rys
soude ingenomen hebben, over Bassalor na Batavia - - - -

komt by ons van Colombo, met den E. Lucas vander Dussen
aen te landen 't Jacht Hoogeland - - - - - - - -

d'Hr. Commandr. Vinninck versoeckt den Schryv uyt de vloot - - - 421.

Schryven een brief naer 't Visiapoursche hoff, waerinne op 't
beleeft ste ontschuldigen, wegens 't toestaen van een schip
voor de Coninginne — — — — — — — — 421.

Erlangen een brief in antwoort uyt 't voorsegde hoff — — 422.

Vinden raetsaem haer Mayt. met de Tayouanse schepen passagie
nae Gamron toe te seggen — — — — — — —

Komt de dikmael genoemde Coninginne met ontrent 1000. man
na Vingurla af zacken, ende wende gesegt zy nu niet na
Gamron, maer nae Mocha wilde wesen — — — —

Vertrekt onder de vlagge van den Commandeur 't Jacht Bantam
ingescheept ontrent 200. toepassen als slaeve familien
om op Vingurla aen lant gesett te worden, en vertrekt
den Commandeur met d°. Jacht derwaerts — — — — 423.

Wert goet gevonden dat de Coninginne alsse op Vingurla aen
komt, 't Jacht Bantam zal werden gepresenteert — —

Verschynt de Coninginne binnen Vingurla — — —

Eenige van haere Mayts. Adel, Ik en Monsr. van [illegible]
gaen 't Jacht Bantam besichtigen — — — — — 425.

Komen weder aen lant, en was haere Mayt. door 't rapport van
haeren Ambassad^r. soo schoon gewest [illegible] vernoegt — —

Verschyn ik weder in de vloot voor Goa, en verstonden van
onse spions, dat des vyants galeoten tegen ult°. deses
zoude gereet wesen — — — — — — — — 426

Vertrekt 't galjot den Appelboom met onse advysen na Cochin — —

eenige voornaeme persoonen van den Adel van de Coninginne
aen Bantams boort zeer t'onvreden — — — —

onse oude Sonnans gerenoveert — — — —

Schenkagie van de Coninginne — — — — —

En hebben schermutselen met onse 2. fregatts — — — 427.

den vyant desisteert van met zyn galeoten op ons uyt te
komen — — — — — — — — — —

den lantraet in raede besloten zynde, eenige Capitulatien
aen de Coningh van Zeylon te zenden — — — —

krygen tydinge 6. schepen uyt Portugael geseylt te zyn
waer van een op Madagascar verseylt — — — — 428.

komen de Tayoase schepen — — — — — —

vertrecken deselve — — — — — — — —

komt de [illegible] van Bengale, en vertreckt weder — —

den vyant is voornemens 12. fregatts na Cochin te zenden
stieren een advys na Cochin — — — — — 429.

en komen de fregatts noch niet te voorschyn, en vertreckt
[illegible] na Bassalor — — — —

de 12. fregatts zyn op [illegible] gekomen — — —

ontfangen schryven van d'Hr. van Goens — — —

A°. 1661. 19. Mey Gale. fo

2 Schepen te Cochin vant van Goa te continueren tot medio Mey — 430.
verschynt alhier uyt Souratte de sch: Nieupoort, waer uyt
de goederen voor Ceylon hebben genomen — — —
ballatten de schepen op Wingurla met baren kitsery etc —
vertreck ik van Wingurla over Bassalor naer Gale — — —
komen voor Bassalor — — — — 431.
den 13. Mey op Gale — — — — — —
waermede by de schepen versonden hebben — — — — — 432.

21. Mey

Missive door d' Ed. van der Meyde in de stadt Gale aen raden
gesz. op Bat.a ontfangen 21. Juny p.r d' Angelier — — 442.
meent dat men op Cochin niet meer behoort te attenteren
tegen 't advys van den commissaris — — — — — —
maer wel op Coilan daer toe hy zyn advys presenteert — 443.
niets dat de vlote van Goa mede daer by come — —
sal daer over secrete ordre verwacht en — — — —
de peper op Cale Coilangh te procureren voor persia, dient by
tyts geordonneert — — — — — — — — — 444.
meent dat den Sammoryn ons wel sal laten handelen — —
de commissaris gaet al te scherp in wercken — — —
beclaegt over injustitie — — — — — —
nominatie van de persoonen die den gouv.r generael op Zeylon
sonde willen gebruycken — — — — — — — 445.
redenen waerom hy den brief van de commissaris niet heeft
geteekent — — — — — — — — — 2.

3. November.

Missive door d' Heer gen. gouv.r van der Meyde aen haer Ed.
geschreven, ende op Bat.a ontfangen 5. december
p.r de provintien — — — — — — — 510.

A° 1660. 20 foe

Jamby

20. decemb.

Missive door den koopman pieter de goyer aen haer Ed. Gen.
ontfangen 8. January 1661. p'. Dordrecht — — — 1.
Dordrecht komt den 11. december voor Jamby
en sent het weder met peper weder te rug
blyvende noch 121317. catty bij t comptoir
heeft van zyn hoogheyt gedaen 3000. R^a
also hy de verbaelte 15. a 20 Ɵ realen van bat^a. niet bequam 2.
zyn hoogheyt besiet onse logie
Engelsen
haer Jacht Marchand d'Aventure komt van bantam met
den Commissaris
Item het Jacht de Trouwe van Maslipatam
van haer noch den ander zou volgen
presenteren 5. R^a voor de peper te geven
en de geven al 2500. p^s. bemachtight — — — 3.
den pangoran keert van Palimbang met zyn armade
zonder iets uytgeregt te hebben
de provintie daeldert comen in Jamby met ganckbaer
gemaeckt worden — — — 4.
eyst van den pangoran
de besendingh na Andragiry om gout
Item na 't gebergte
witte peper
den Cass gekort
eyst 2. paerden — — — 5.
Engelse quaestien Compenie niet

13. Maert A° 1661.

Missive door d'heer de goyer Gen. aen haer Ed. en op bat^a.
ontfangen p'. Chaloup 21. Maert daer aen. — 137.
d'Engelsen hebben maer 5 a 600. p^s. peper bekomen — 138.
en de by 305403. catty
zoo datter in voorraet is 506010. catty
by zyn schuldige 6400. R^a
d'Engelsen zyn met een groot capitael versien
en hebben niets
d'Engelse zenden 2. Jonken na palembang om peper 27. Febr.
niet hadden de Marchand de venture en trouwe 2. Maert
en de goyer zent den Chinees dorbaerts met 2500. R^a aen
leden om tegen haer te cladden
en versoeckt cito ontset van bat^a. — 139.
eyst ook een inlandse Chaloup

A°. 1661. 13. Maert, | | Fol.

Jamby

reverte inde peper quartieren van Jamby - - - - - - 139.
de gouvr. kryght de voorhand - - - - - - - - -
Engelse questien staen te vrede - - - - - - - -
Een Jambinees op Batavia te zoecken - - - - - - - 140.

3. January

Twee briefiens door den koopman de gouvr. gen.l aen haer Ed.
ende ontfangen den 16. April 1661. p.r vaertuygh - - 157.

26. Octob.

Missive door meergden. de gouvr. aen haer Ed. gen.l ende op Bat.a
ontfangen 23. novemb. p.r de Gek: leeu - - - - - - 692.
de gekroonde leeu van Batavia 2. Augusto - - - - -
ladingh van denzelve bedraeght ƒ 107459. - - - - - - -
restanten in Jamby - - - - - - - - - - - -
de spruiten bedragen 20 @ r.ᵃ contant te betalen - - - - 693.
schryft cito om ontset - - - - - - - - - - -
eerste eysch - - - - - - - - - - - - -
tweede eysch - - - - - - - - - - - - -
't Engels schip d'Africa in Jamby 12 Zeeland - - - - -
haer erwaten zyn te licht gebonden - - - - - - -
dat de Jambinesen eenige graeg ontfangen - - - - - -
ende d'onse die gebieghtigh zyn begeeren zy niet - - - - -
d'Engelse zenden een prauwtie na Bantam om secours - - - -
de Palimbangse vaertuygen pas gekeerde om haer peper op Bat.a
te brengen, komen in Jamby en leveren haer peper aen d'Engelse. 694.
verhael van d'afkomst en van den pangoran van Jamby d'onse
aengedaen ende toe - - - - - - - - - - - -
de gouvr. maekt eenige die toe te borgh te kryghen - - - - 695.
een gesant van Palimbangh - - - - - - - - - -
de Palimbangers bemachtigen 't eylandt Billiton en Banca - - -
't laetste den Jambinees zeghaeftig - - - - - - - -
pangoran Ratu resigneert zyn ryck aen zyn oudste zoon
pangoran de patty - - - - - - - - - - - -
schryven beyde aen haer Ed. - - - - - - - - -
de oude versoekt een goutsmit - - - - - - - - -
de provintie daelders en comen niet gangbaer worden - - - 696.
eysch vande jonge pangoran - - - - - - - - - -
de jonge Sanpattaran is over 8. maenden weder van Johor
gekomen - - - - - - - - - - - - - - 697
Engelse questien - - - - - - - - - - - -

A°. 1661. 26. octob.   Jamby

Antwoort op haer protest — — — — — — 697.
Andragiry — — — — — — — — 698.
de Chinees met eenen derwaerts gesonden, komt met gout weder — — — — — —
zal weder derwaerts gaen — — — — — —
de andere die naer 't gebergte gesonden is, komt om der ruyghe zaken te rugh — — — — —
bevinding van eenen — — — — — —
meer waren moeten in Jamby wesen — — — — —
een pack rode salempoeris te cort — — — — —
bij demandiren der Wangsa, bedanckt haer E. voor de schenckagie — — — — — — 699.
d'Amphioen is daer uytgehouden — — — — —
aengaende de slaef van Pittabin — — — — —
deselve wil daer blyven — — — — — —
de Haese en van Heyst comen weder — — — — —
een malleyts schoolm.r in Jamby nodigh — — — — —
eyscht spaense wyn en een pijp wyn — — — — —
't vat wyn is een derde uytgeleckt — — — — —
redenen waerom Grip wat opgehouden is — — — — 700.
de Chinees Chinte zal de 100. pic. catty peper aldaer resterende na Batavia over voeren om ½ R°. 't picol — — — — —
12. persoonen blyven in Jamby — — — — —
versoeckt een trompetter — — — — —
Gaspar Rodrigos comt over, zynde beschuldigt handdadigh te zyn geweest aende moort van Bastiaen Boillion — —

Japan –

Missive door den E. Indyck tot Nangasacky aen haer Ed. geschz en op Bata. ontfangen 13. Juny pr. t. Dubbelsyde – – 396.

twee Jonkens van Saetsin gekomen – – – – – – – –

geruchten van Cocksinjas aenslags op Formosa – – – –

twee Jonkens van Tonkin na Japan gaende, komen de reyse niet volbrengen – – – – – – – – – – 397.

Francois Reyniersz. overleden 29. octob. 1660 – – – – –

den nieuwen gouvr. in Nangasacky gekomen – – – – –

de campher opgedaen tegen 12. tail 1 picol – – – –

de Nankinse Chinees Pasnim die is noch niet in Japan verschenen 398.

soo hy achter blyft protesteert Sr. Indyck zynde dienst om zelfs derwaerts te gaen – – – – – – – –

Leydse grofgreynen geven goede advance, zynde verkocht tot 80.t – –

Chinese witte ronde zyde geeft verlies – – – – 399.

naer de Bengaelse advance – – – – – – – –

de nat geworde vande [illegible] stinckt – – – – – – –

150. Christenen gevangen – – – – – – – –

de gouvr. Josseedonne een boos mensch – – – – –

Otta Unnemaconne raeckt met den eersten reyse raedt in woorden – – – – –

en wert op een eylant gebannen – – – – – –

lading vande Jonke nu na Siam gaende – – – – 400

noch een Jonke van Saetsin – – – – – – –

met tydingh dat Coxinja met den Tartar bevredight was en nae Formosa met een zoude trecken – – – –

brant in Nangasacky – – – – – – – –

19. octob.

Missive door gem. Indyck aen haer Ed. geschz, ende ontfangen den 2. decemb. pr. 'sGravelande – – – 753.

20. do.

Missive door den E. Dirck van Lier aen haer Ed. geschz ende ontfangen als vooren – – – – – – 772

Macassar

Missive door den koopman Jan Barra aen haer Ed. gestr.
ende op Bat.a ontfangen den 5. Juny p.r Koukercke — — 300.
Koukercke comt 17. January van Batavia — — — —
ende Vredeoort p.mo Maert — — — — —
Koukercke gaet nae Amboina 22. January — — — — 301.
de Coningh hoort victorias vande Bougis — — — —
zodat hy weder een Souvereyn Monarch geworden is — — 302.
klaert breeder vande ostagiers van Bat.a aen hor: gestr. — — —
uytstrooysels dat de Comp.e met 20. off 30. schepen souden
beoorlogen ende Macassar zochten te verdelgen — — — —
dwelck groote alteratie in Macassar geeft — — — —
Barra daer over geroepen defendeert Comp.s zake — — — — 303.
maer niet nae de rechte waerheyt — — — — —
laet d'E.s gen.ls brief aen den Ko: overschryven — — — —
de reden vant achterblyven der ostagiers daer uyt latende — —
de Ko: verclaert zyn volck niet als ostagiers gesonden te
hebben, maer alleen om d'E.s gen.l te begroeten — — —
en toont sich seer misnoeght — — — — — — 304.
different van een cas roosewater — — — — —
de geschencken zyn aengenaem geweest — — — —
een Portugees Jacht van Macao — — — — —
waer over tussen Barra en Macassar eenige dispuyten vallen — —
doch Barra consenteert haer eyndelyck daer te mogen landen — — 305.
noch 4. Jachten waeren van Macao vertrocken — — —
1. nae Cambodia — — — —
1. nae Siam ende — — — —
2. nae Timor — — — —
Vredeoort nae Timor — — — —
120. Portugesen nae Timor vertrocken — — — —
d'ontkrygen een Portugees vaertuych op Coupan — — —
t Macaus Jacht gaet nae Macao 27. April — — — —
item een gehuert jonck komen met 530. Portugesen — — —
de 6000. realen voor Pieter Gillesz zyn ontfangen — — —
de logie en gaet niet voort — — — — —
recommandeert Manuel Sapery — — — — —
Koukercke, Bloemendael ende Dromedaris van Amb.a 14. May — — 306.
Manuel George comt over — — — — —
hebbende 5000. R.s aende Comp.e op wissel getelt — — —
Nieuwe alteratie ontstaen op de geruchten datter 30. off 40.
Schepen in Macassar souden comen — — — —
en Barra ende andere niet te spreken comen — — — 307.
protesteert daer over tegen Crain Sumanna — — — —

Macassar.

De Macassaren rooven een van barras slaven beneden — — —	387.
tselve de Co. ignoreert — — — — — —	
brieven en geschenken vanden Co: aend' H.r Generael — — —	
met besluyt vande logie te zullen opmaken — — —	
dyt noch 14700. ponden — — — — —	
de prins Crongro dyst 3. iyn geladen — — — —	
van als Spreil weder inde regeringh comen — — —	
passagie voor drie Mogollen — — — — —	388.
lading van Wonkerke bedragende 9715½ gl — — —	
de verkeerde bodÿ van Amboina — — — —	
de Macassaren comen Comp.s logie beroven — — —	
een Matroos doot gestoot — — — — —	

4. July

Missive door den koopman Barra, aen haer Ed. gesz. ende ontfangen 16. July p.o beodenendade — — — — —	523.
de Ko: houdt hem ignorant vande moorddaden — — —	
6. tail tot boete gegeven voor d'afgedaanen vande bode — —	
de 8000. R.s off Adriaen hem zyn noch niet gerestitueert — — —	524.
2. Navetten van Vieira op Timor vergaen — — — —	
de Portugesen worden meer uyt Macao als uyt gemengent geyst geassisteert — — — —	
en daerom Crain Semana den Resident aengesproocht — —	
versoeckende dat de Portugesen daer sekerlyck mogen handelen komen — — — —	
tselve den Resident afwyst — — — — —	525.
Crain Semana is noch al tot de Portugesen genegen — —	
Francisco Vieira versoeckt pas over Bima na Goa — — —	
tselve hem afgeslagen wort — — — — —	526.
Barra meent ongeraede dat tot beter vaart hem deselve gegeven — —	
maer niet nae Solor off Timor — — — — —	527.
de Macassaren stellen haer in postuer van defentie tegens den onverwachten aenslagh — — — —	
de Co: op de Comp.s eere misnoeght zynde — — —	
twyffelachtige uytlegging van 't laetste art: van 't acoort — —	528.
waerop Barra nader bericht versoeckt — — —	
Missive vanden Coningh — — — — —	
den horlogie van Crain Sumana ontsloot — — — —	
is op nieuw voor absoluyt gouv.r ingetreden — — —	529.
de logie begonnen 14. Junij — — — — —	

A°. 1661. 1 July — M —

Macassar

't Schip 't Gout en Sterrebeeck daer toe - - - - - - - 529.
met 14000. ponden - - - - - -
Item eenige weckhuyden - - - - - -
Engelsen - - - - - - - - -
Barbado Martgand vertrocht 19. Juny - - - - -
om over de Cust nae Engelant te gaen - - - - -
2. delinquanten van Bastiaen Boillion - - - - - -
den matroos Huysbracht gepeddert geweende - - - - - 530.
daer passeeren dagelycx veel dingen buyten kennisse van den Ko: - - -
versocht zyn gesanten weder te mogen hebben - - - - -
als wanneer alles wel zal zyn - - - - -
zent met de Coomendadeur 125. Portugesen - - - - -

16. Aug°.

Missive door den Koopman Barra, aen haer Ed. gesz. ende
ontfangen den 20. Aug°. p.r de Wakende Boey - - 549.
groote beroerte in Macassar over 't vertrecken der Portu:
gesen ontstaen - - - - - - - - - 550.
discours van Barra met Crain Simana die hadt gaende - - -
die doch van zyn gedaegen treyt tot de Comp.e verschildert - - 551.
de Macassaren pitegaren veel maer niet eendrachtelyck - - -
Crain Simana gaet uyt de pitegarings wetstoort wegh - - -
de Boegys zochten hem aen haer snoer te krygen - - - 552.
maer laet sich door de Macassaren eyndelyck noch bewegen
ende vergaderingh weder aen te vaerden - - - -
versocht op ons dat wy de Portugesen daer willen laten
af en aen varen - - - - - - - -
maer en willen daer toe geen gesant nae Bat.a zenden, voor
dat d'ostagiers weder t'huys zyn - - - - - - 553.
zo by de Portugesen dat niet willen toestaen, de dygen zy
ons bedecktelyck met den oorlogh - - - - - -
d'Co: geeft het de Portugesen in haer keus, off zy gaen willen of niet. - -
65. stux gaen met de Boey - - - - - - - 554.
Francisco Vieira blyft daer noch met eenige weynige - - - -
Barra versocht onder zoo de Portugesen wedercomen - - -
Vieiras schepken gaet nae Bima met sout - - - - -
om over Bat.a off recht door nae Goa te gaen - - - - -
Bima - - - - - - - - - - -
bandajen versocht den recommandatie brief van de Co:
van Bima aen zynen gout.r - - - - - -
Massoye geldt 25. a 30. mas 't picol - - - - - -

A°. 1661. 16. Aug°. Foe

Macassar

voort op Java verleent	555.
voortgangh vande logie	
't manquement aen planken	
en andtscheden, sint dez.	
de penningen vanden Coningh ontfangen, ende ongeleden zyn aen en afgedz.	
de schenkagie vanden Coningh aende Conducteurden	
Item van Crain Poffod aen Gouvr. Gl. ende Raden noch open	
waer op andere versocht	
d'Engelse boden, en bijzitten stil	
eysch voor Macassar	
Emanuel de Miranda komt in over met 699 pr. Spaensche voor syn rechten	556
Acte van Barra	
versoeckt den eed, in plaets vant uytgangh verbant, off van 26. Aug°. 1658. voor 5. Jaren	557

25. September.

Missive door den koopman Barra, aen Raden d. Gouvr. ende ontfangen 4. octob. [illegible] Conducteur	577.
delay vande Macassaren ende vlietende Portugesen uyt te zetten	
gaet met 't laetste art. vant contract / zodende de gelegen plaetsen van Bima vant Portugees schoepie Nossa Sigra. Conceycao	578.
't welck ingenodigen en verantwoorden versocht in Macassar	
en waer over den Resident adregh spreken woort	
plaetsen van Antonio Suares Barbosa	
Francisco Vieira schryft aen Gouvr. Gl.	
de Co: van Bima gaet nae Bima 14. Maert	
versoeckt op d'onse [illegible] van oorlogh [illegible]	579.
in Batavia te [illegible] zonder tol te geven	
eyst 32. Spaensche realen voort last	
seght last te geven om 500. vaertuygen claer te maken	
Craven Conducteurs	

Malacca.

Missive door den gouv.r Joan Thyssen, geschr. aen haer Ed. en op Bat.a ontfangen 30. January p.r Alcmaer - - - 69.
Hercules en gedria zyn gepasseert naer d'Judische cust - - - 70.
den opperhooft naer Ceylon vertrocken met f 269061:19:3.
Hoorn en Sprew naer Bengale - - - - - -
den Achilles en Leerdam naer Tayoan - - - - 71.
gaen voort over Ceylon naer Persia - - - -
de Cabeljau, Loenen en Hoop naer Cormandel - - -
op de Cust sal in plaets vande Hoop een kloeck Jacht van Ceylon moeten komen - - - - - - 72.
zullende de Hoop weder tot Malacca keeren - - -
also de Japanse vaerders int recht door naer Malacca gaen sonder Tayoan aen te doen - - - - -
Pera - - - - - - - - -
de Peraeders zyn gelicentieert haere tinnen in Malacca te brengen - - - - - - -
maer ten schort haer daer niet - - - - - - - 73.
door gebrecq geen licentie alle Cormandraeyders naer Queda off Bencalis gaende aen te slaen - - -
uytgenomen die na Atchin gaen met des koningens tin - -
door daer en zal niet van moeyte aen vast weten - -
ofmen moet de logie lichten en de residenten aen boort houden
d'Engelsen doeden in Atchin sterk onder Persien tin gaende -
Alcmaer komt van Pera met 122. baeren tin - - - - 74.
zynde nu 505. baeren naer Atchin vervoert - -
waer over doude in Atchin doeleren - - - -
doch zonder vrucht - - - - - - -
de ko: van Pera is voor zyn acte van tol aende Comp.e verhaelt Johor - - - - - - - - - - - 75.
adagaende de Johorse armade die de broeders van Johor uyt Jamby gehaelt heeft - - - - - -
item 't verghen den slaven naer Johor
Ligor - - - - - - - -
van Ligor zyn in alles 504. baeren tin in Malacca gebracht en zyn tot vervolgh van dien ruim 10000. tailen silver uyt de noordvaerders gelicht - - - - - - 76.
na Cormandel zyn 13. kassen goutdraet met Loenen gesonden - -
de proscriptie vanden nabab Mossungan is afgeslagen - -
en daer is van eenige zyner goederen uyt Andragiry tot Malacca gekomen, toe genomen - - - - 77.

voorleden Jaer zynder geen moorsche scheepen vande kust tot Malacca gecomen — — — — — — 77.
Aengaende de expeditie van 't [illegible] in Bengale — — —
de broecke wedderleyt worden — — — — —
benevens eenige cleeden vanden [illegible] — — — —
geest om rys nae Bengale gesz. om voor Batª te dienen — — 78.
verder aengaende de verbeteringe nae gekomen — — —
antwoort op de aenladingh van Malacca
lading van 't Jacht Alcmaer bedragende f 6396:14:2 — — —
versoeckt Alcmaer na voorgaende vertimmering weder te keeren
Cabo Jasques, Amsterdam, Chaloups den Arent en de boecq den Ketter beyde nadr. noir — — — 79.
de boecq zal nae Quedda gaen, om de questien op te leggen — — —
twee [illegible] van [illegible] backer, komen mede over, om nae Macassar te gaen — — —
opsigt een nieuwe Campan — — — — 79.
wissels bedragende 200. Rxrs — — —
een vaertuygh van Oudjang Salangh met 20. baren tin — — 80.
de regenten aldaer [illegible] ons residente — — — —

12. April

Missive, door den gouvr. Joan Thyssen gesz. aen haer Ed. ende op Batª ontfangen 16. Mey p. [illegible] Jacht 't ho: Salomon — 221.
Cabo Jasques met een Chaloup nae Quedda 22. January — — —
zoecken met haer te bevredigen — — — — — 222.
maer worden niet betrout — — — —
soodat Cabo Jasques en de Chaloup weder keeren — — —
[illegible] Pera aengedaen, en den koopman Massis vandaer op Malacca geraect — — — —
't Jacht teeven Amsterdam gaet met den onderkoopman Adriaen Luycasz nae Pera B. [illegible] — — —
d'Atgenders voeren vandaer noch al tin uyt, zonder d'Compe. haer recht te geven — — —
't Engelsch schip de Jonas in Quedda zynde wil nae Cormandel — — 223.
moetende vanden ko: noch 1500. baren tin leveren — — —
een portugees schip gaende nae Malacca — — —
doet Quedda aenom versekeringh — — — —
maer wort gearresteert — — — —
't Jacht Amstl. nae Oudjang Salang met een cargasoentie van 6763 gl. — —
Joannes Massis zal na Ligor gaen met Cabo Jasques, en 10 Ot. Japans silver — — —
1. Chinese Jonk van Canton, item — — —
1. van Ayning in Johor — — — —
de Cantonse Jonk zoude tot Malacca comen — — —

geruchten dat Coxinja den Tartar zou geslagen hebben — — — 224.
Aengaende het testament van Abraham Straub —
hadde over ons oordeele en goetdunken zullen verwacht en
petitie voor Malacca — — — —
't vrymans Jacht de Co: Salomon sol reys uyt Arracan — —
met tyding dat de Co: de Co: David aldaer geslaedt aengecomen was
en wel licht dit saisoen aldaer zoude moeten overblyven
reys in Malacca gedaen — — —
en naer 600. picol peper in voorraet — — — 225.
versocht ordre of de negotianten naer ttoten aen lagen prys van 4. Rs. — —

13. Junij

Missive door den gouvr. Joan Thyssz aen haer Ed. geschr. en
ontfangen 23. July pr. d'Esperance — — — 546.
Cabo Jacques nae Ligor 22. April met 33899. gl. — —
Hoorn van Bengale 3. Mey — — —
Sal nae Siam gaen — — — — 547.
Advisen van den Ebont uyt Atchin 24. Novemb. 1660 — —
4. bodjangs zouden van daer nae Perack gaen — —
nader advysen van Groyl 25. Mey Ao. 1661 — —
die van Atchin houden haer woort niet — —
Dato bandara is afgeset — —
en de grooten van Perack leggen over hoop — —
Oudjangh Salangh — — —
Wesen Amsterdam de retour 7. Juny met bedyngh bin
zouden ordre van hier en sal geen nader besending derwaerts gesonden. 548.
Angeerh — — — —
voyagie van Winters schepen van Quedda nae de Cust
Winters komt op Malacca — — —
Chinesen — — — 548.
komen van Johor op Malacca
d'Esperance van Bengale — —
van Matsipatam zal een Moors schip comen — 549.
ontbequaem gebleven — —

11. Novemb.

Missive door den gouvr. Joan Thyssz geschr. aen haer Ed.
ontfangen op Bata. 28. Novemb. pr. Angelier — — 701.

Masulipatnam

Missive door d'opperhoofden tot Masulipatam aen haer Ed. gen., ende ontfangen 16. mey pr. Loenen - - - - 240.
de fluyt Egmont uyt Siriang 27. decemb. - - -
derselfs ladingh - - - -
daer uyt eenige goederen gelicht worden - - - - - - 241.
ende eenige andere daer in gescheept - - -
bedragende 40231. gl - - - -
gaet over palliacatta nae persia - - - -
de schip gaet mede over Colombo derwaerts - - -
d'Engelse Anna gaet nae Engelant 27. decemb. - - - - 242
de fluyt Egmont sal Zeylon niet aendoen, en waerom
voortaen om 't schip jaerlyx van bengale over Masulipatm nae persia gaende, Zeylon te laten aendoen - - - -
't Engels Jacht de Hamber gaet nae persia - - - -
ook 2. moorse schepen - - - - -
des nabobs schip nae Mocha 13. January - - - -
de Allegias betilles zyn swaerlyk te krygen - - - -
zyn beter als die vant voorleden Jaer - - - - - 243.
de Romaels zullen affvaert so wee winst niet geven - - - -
't cattoen schaers te becomen - - - - -
door nu beter koop geworden - - - - -
d'lywaden zyn in Dachseron beter en beter koop als in palicol - - -
sodat 't compt. Dachseron nu van meerder importantie is als oyt - - 244.
Engelse schelmeryen verdwynen in roock - - - -
zyn by de Inboorders in disrespect - - - -
seggen met den nabab eerlang in oorlog te sullen komen - - -
zyn zeer uytgelaten over haeren nieuwen Coningh - - - 245.
't galjot Layaenkoat van Nagapatam 25. January - - -
en gaet over pallta nae Ceylon - - - -
't gingans valt in Bimilepatam beter en beter koop als in Masulipatam, maer men kan daer niet veel van krygen - - -
den rys staet noch duerder te worden, geldende 5 off 6. oude pa de Candy - - - - -
daer waeren wel 50. geladen barcken in Coringas wacht nae de goede wint - - - - -
den Hollants vaertuygh met 100. lasten rys na Tegenapatam - - -
dit Jaer zal Zeylon en Nagapatam met 800. lasten rys van de noort voorsien worden - - - - - 246.
seker Engelsman maeckt zig mr. van compies rys uyt het uyt het vaderlant komende. - - -

waer tegen d'onse in Bimelepatam protesteren — — — 246.
den gouv^r. van Masulipatam keert uyt het hoff — — —
met des koninghs gunst bonsvaerts — — —
is ons den zeer goet gesint — — —
maer den handel staet stil — — —
den Mogol pretendeert 10. lak pagoden vanden koningh van
Golconda — — —
den Golcondaer excuseert hem op zyn ontvermogen — — 247.
de Mogolse troupen houden de wegen ontveyligh — — —
na't schuytsilver, nagelen, foelie, kaneel, tin, koper etc.
geen vragen — — —
contract met de factoor van Mondas naem, aengaende
de goede koopen — — —
wissel uyt Suratte van 50 (m) R^a. ten laste vande voorsz.
factoor — — — 248.
op de tyding van Mondas doot worden de voorsz. koopen
verschoten — — —
Mondas achterstal bedraegt buyten de 50 (m). R^a. 70001 2.
d'Aep-handigo en Pipely komen uyt Bengale 11. febr.
staen voor den vaert vande Noort — — —
ladingh van d'Aephandigo — — —
en vant ander vaert — — — 249.
zynde alles 9000. oude pagoden waerdigh
voorslagh om d'Aephandigo te versekeren voor de
Compag^e. — — —
cargo uyt Bengale voor de Compag^e. bekomen
bedragende 4375 gl. — — —
Pipely gaet naer Palliacatta 14. febr. — — —
de boot Palliacatta is voort vaert Pipely van Bengale
vertrocken — — —
geen lywaet in quantityt en is uyt 't lant in Masulipatam
te bekomen — — —
moet ook van langer hant ingekort worden — — 250.
bekomende nu 25142. gl. daer van opgedaen voor
Malacca, Zeylon etc. — — —
cattoen — — —
zegellack — — —
order op de specerye goed, — — —
ladingh van londen bedragende 66390. gulden — — —

A.o 1661. 25. Aug.o — fol.

Nagapatnam

Missive door den koopman Gerrit backer aen haer Ed.
geëz. ende ontfangen 26. octob. p.r de phenix --- 642.

verdere in de factorie van Coromandel gevonden bedragen 101. gl ---

't Jacht de hoop is onbequaem ---- 643.

Cailidor gaet nae Dacheroni ---- 644.

den bort van Mamdt bevrq allesints wel onthaelt ---- 645.

't gemeene lywaet is in Dacheroni in [illegible] en [illegible] ---

Dacheroni is ook de beste weeverye ---

de lande is te hoogh van prys, en daerom niet begeert ---

't koper verkocht tot 57. oude p.a de baer van 480. lb. ---

zal nu op 60. gelycke pagoden worden gehouden ---

winsten tot Masulipatam 135095. gl ---

de boot pallacatta gaet na Malacca 10. Mey met 30074. gl. 646.

en met 't volck van 't Jacht de hoop ---

blauwe doecken voor Malacca niet voldaen en waerom ---

op de wissel van Moidas naem van 500 Rd.a en is tot Masu-
lipatam noch niet ontfangen ---

't schip de Aernhemdigo gaet in Julio na Achim en zal Masu-
lipatam weder aendoen --- 647.

de Calbegan nae Malacca 17. Aug.o met 33292. gl ---

Item 36. packen op vracht ---

d' Sluys pegu nae pegu 23. Aug.o ---

de gecommitteerde uyt den raed van Justitie zyn nae
palicol gegaen [illegible] Coulster en Blema ---

't Jongest schip de Jamaes en Hendrik sal na Bengale gaen --- 648.

lading van de phenix bedragende 31169. gl ---

Caulierts voyagie relatyst ---

17. Aug.o

Missive door den E. Jacob willemz. geëz. aen haer Ed. uyt
Masulipatam, ende alhier op Bat.a ontfangen den
20. Octob. p.r vaerlingh --- 608.

Persia.

Missive door den directr. Jacob Willemsz aen haer Ed. geschr. per 't Jacht Weesp ontfangen 13. January 1681 - - - - 5.
verkoop van eenige goederen - - - - - - - - - 6.
Missive aen de Heeren 17ne van 16. Juny 1680. relatyf voor zoo veel de Bengaalse zyde aengaet - - - - - - - 7.
Spahan - - - - - - - - - - - -
de Ko: is weder in de stadt geweest 11. Juny - - - -
waer op 200. balen zyde afkomen - - - - - - -
missive van den Ouerst aen den directeur relatyf - - - - 8.
zyn Hoogheyt houtt hem dooff op onse klagten - - - - -
en legt ons verscheyden dingen te last - - - - - -
den directr. meent evenwel dat zyn Hoogheyt sich tegen de Comp. niet sal derven kanten - - - - - - - 9.
door den Hyter Horo zeer bruyt is - - - - - - - - -
bevonts zyn ongewegede heerschappye - - - - - - - 10.
geweerde den Ko: teendmaels uyt te nomen - - - - -
onse inclinatie tot de wapenen om recht te soecken - - - -
zullen noch nader by zyn Hoogheyt aenhouden - - - - 11.
zonder hem nochtans te willen beschrouten - - - - -
de Sabandaer bejegent ons wel in gansen - - - - 12.
Engelsen - - - - - - - - - - - - -
kreygen 350. toman voor haer zabbe toe - - - - - -
welcke nochtans 4150. ten wort bekomen - - - - - -
haren Agent reyst weder naer't Hoff - - - - - - -
discours rakende onse negotie in Spahan - - - - - -
den koopman op de kampt mourqudent - - - - - 13.
Engelse weytach van Mocha 27. July - - - - - - -
verkopen haer kaneel tot 24½ laryn de man van 30. lb. - - -
waer van d'onse hard apart voor't Vaderlant becomen - - -
Comps. wol caffila uyt kirman - - - - - - - 14.
d'Engelse soeken om de wol eder daer off te verbodet - - - -
trachtende 50 lb. te becomen - - - - - - - -
advisen uyt Souratte met 't Jacht d'Alphandigo becomen - - -
verscheyde schepen ringante - - - - - - - - 15.
waer op weesp over Souratte na Batavia wort afgesonden - - -
met eenige spceryen voor Souratte - - - - - - -
becroon 125. Ogl. in Spahan by de cab ontbende in ducats te wisselen. 16.
geest maer 4. paarden van bovenbecomen, die voor Ceylon dienen - - -
zal daer om weder naer Siacab zenden - - - - - -
lading vant Jacht weesp bedragende 310 lb ge - - - - - - -

A° 1661. 12. Maert

Persia

foc.

Missive door den directr. Jacob Willemsz. aen haer Ed. gestr.
ende op Bata. ontfangen p^mo Juny pr. Nieupoort - - - - 302.
Antwoort op de missive met Nieupoort gesonden - - - - 303.
Spahan - - - - - - - - - - - - -
aengaende 't different in Abragoe - - - - - - - -
antwoort op de beschadigde Persiaense wynkassen - - - - 304
antwoort op de Kirmanse wol - - - - - - - - - 305.
Persiaense zyde van den Koningh - - - - - - - -
Formosaense poeyer suycker - - - - - - - - - 306
Ryst van voorleden Jaer weder gesonden - - - - - 307.
Agrasen doeckhandel - - - - - - - - - -
nader prys op de specerijen uyt Nederlant geordonneert - - - 308.
nagelen gehouden op prys - - - - - - - - - -
resteeren in Persia 30191. ₤ - - - - - - - - 309.
onkosten - - - - - - - - - - - -
verbeteringen - - - - - - - - - - - -
Nieupoort comt in Persia 25. Octob. - - - - - - -
Sien nae de specerye uyt - - - - - - - - - 310
den directeur verlost - - - - - - - - - - -
en van Wyk in zyn plaets - - - - - - - - - -
Koolhaes vermiste - - - - - - - - - - -
tydingh van Goab bard - - - - - - - - - - 311
op de Kamps huwelyck met Juffr: van Wyck - - - - - -
comps. ducaten ontrent Spahan aengeslagen - - - - - 312
daer over klagen - - - - - - - - - - - -
uytslagh van op de Kamp - - - - - - - - - 313.
den Atemadedoulet in de caddrie - - - - - - - - 314.
nota van de aengehaelde ducaten - - - - - - - - 315.
Item klachten over op de Kamp - - - - - - - - 316.
Gerard Verstege geavanceert en gecommandeert - - - - -
't Engelse Jacht America komt van Suratte 10. decemb 1660. - 317.
Item de wyntacht - - - - - - - - - - - -
7500. Abacys uyt Spahan legende ducaten verwisselt - - - -
waert gedeerden - - - - - - - - - - - -

12. d°

Missive door den Nieuw genomineerden directr. Hendrik van
Wyck in Persia aen haer Ed. gestr., ende op Batavia
ontfangen p^mo Juny pr. Nieupoort - - - - - - 319.

Persia

Missive door den direct.r Jacob Willemsz. aen haer Ed., gesz. ende op Bat.a ontfangen 26. Octob. pr. de Phenix - - - - - - - - - 625.
pegu van de Kust - - - - - - - - - - -
Phenix van Bengalen 19. April - - - - - - - - 626
Achilles en Leerdam van Tayouan 26. April en 2. Mey - - -
Nieuwpoort van Bat.a over Suratte 25. Febr. - - - 627.
d'uytheemse koopluyden zitten met s'comp.s koopmansz. in Spahan noch beladen - - - - - -
de nagelen zullen op hogen prys gehouden worden - - - 628.
geen Sumatrase peper meer te zenden, maer wel Mallabaerse - - -
Engelse [illegible] - - - - - -
Ormus zout staet in Hollandt te volgen - - - - -
de 1291. catty peper onder den radix tot preservatie gestort, wert goet gedaen met 213 gl - - - - -
verkopingh van goederen - - - - - - - - 629.
geeyschte allegias bij Achilles niet geweest - - - - 630.
daer zyn weynigh contanten by de koopluyden - - - -
geeyschte salempouris van Masulipatam zyn [illegible] - - -
den Aga [illegible] en gaet niet voort - - - - 631.
noten, canneel en nagelen, onder hogen prys niet seer gebrocht - - -
120 @ zelvere abacys uyt Spahan ontfangen, die tegen 16. @ gouden ducaten verwisselt zyn - - - - -
quade overlegh van op de Kamp - - - - - - -
de comp.e verliest by dese verwisselingh 1630. gl - - - 632.
order aengaende de resterende 15300 Sts gouden ducaten - - -
klachten over de heerschappye van op de Kamps huysvrou -
Willem Loch onderkoopm. wert als tweede na Spahan gesonden - 633
Manuel [illegible] - - - -
maer de gemeente begint al misnoegen op hem te nemen - - - -
den direct.r schryft aen hem - - - - - -
differentie van den verkoop in Spahan en in Gameron - - - -
pegus gommelack niet geweest, gaet met den Achilles over voort Vaderlant - - - - - -
Olipants tanden naer Suratte gesonden - - - - 634.
brieven van de Heren 17en overlant - - - - -
de Kirmanse wolle [illegible] - - - - - - -
winsten 309970. gl - - - - - - - -
restanten 664274. gl - - - - - - - -
desperate schulden 139733. gl - - - - - - 635
resterende contanten 117713. gl - - - - - - -

begaeven de C. gulden in Sparen - - - - - - - - 635.
bij zijn niets het aenhaelen vant gout op den persiaen al
    wat uit oogh - - - - - - - - - - - - 636.
eysch voor persia tegen A°. 1662 - - - - - - - -
paerden gaen met de pedrinc na de Cust op s'Coningh's orde - - 637.
engelsen zullen het ook moeten doen - - - - - - - -
Engelsen - - - - - - - - - - - - -
den geruineert noord fregat van ragiapour - - - - - -
de brander ofte concordia van Bengalen onder Cust 16. May - - -
geeft den Walcheren fregat op de Cust van India vermeestert - - -
de Tayouanse radix is van de Kachelaer en op gegeten - - -
transport van s'comp^s. effecten aende E. van Ryck - - - 639.
fruytagie etc. met den Aquilles voor bat^a. 10496. gl. - - -
de bockevellen voor de costen bediening tot bat^a. zyn en niet
    goedt - - - - - - - - - - - - - -
moeten inde winter opgedaen worden - - - - - - - -
provisien voor Tayoan - - - - - - - - - - -
den Edel van Suratte 20. May - - - - - - - - -
eerdam geprojecteert om over te schepen, gaet in mede - - 640.
na verkopingh van campher en radix - - - - - - - -
den nieuwen Engelsen Agent overleden 21. May - - - - -
den hertogh van gameron en Sabandar gerandeert - - - - -
negotie bedorven etc. - - - - - - - - - - -

ult°. d°.

Missive door den p^e. directeur Hendrik van Wyck gesz. aende heer
    E.E. en op bat^a. ontfangen 26. octob: p^r. de pedrinc - - 641.

3. Septemb:

Missive door gemelte E. directeur aen heer E.E. gesz. onder
    op bat^a. ontfangen 5. decemb: p^r. den eyendragt - - 773.

Paliport

Missive door d' Hr. gouvr. vander Meyde, aen haer Ed. gesz.
en op Batª ontfangen 30. April. p.r de gekr: schn. - - - 347.
komt 30. decemb. op gale, en 1. Janu: 1661. in Colombo - -
gaet 26. january met veelvolck nae Malabaer - - - -
rencontreert de Swan en Seburgh van Canaree - - - - 349
zynde de gekr: schn. en Hooglande daer oock aengekomen -
Seburg sedert uytgeset voor Bassalore legen 7. portugese fregats
en gaet voort nae Zeylon - - -
d' Swaen blyft by d' Hr. vander Meyde - - - -
komt 2. febr voor Caldecoylan vindende aldaer de Zeeblom
zynde van Goa noch geen secours binnen Cochin gekomen -
d' Zeehont en Oyevaer komen 2. febr mede voor Caldecoilang - 349.
gaet met alle de Jachten nae Cochin, en komt by de kruysende
schepen, komen in en ondeck - - -
zent de Letter f. dº nae den Sammoryn om zyn adsistentie -
den Sammoryn toont zyn genegentheyt toenebaerts - - -
vander Dussen komt met Hooglande by d' Hr. vander Meyde -
hebben de 7. portugese fregats bejegent, doch niet aengedaen -
vander Meyde keert nae Aicotta en verspreekt den Coninck
Sammoryn en den Crangenoorsen Coningh - - - - 350.
die hem opening gaen vande Coninge binnen en vyanden -
hadden gesprock met dezelve, en concept articulen wort
accoort met den Sammoryn aen te gaen - - - -
den Sammoryn komt daer nae selfs by d' Hr. vander Meyde
en approbeert het voorsz. contract - - - - 351.
de gekr: schn. comt mede van Canara voor Aycotte -
Item de Gorcules en Oyevaer van Zeylon - -
vander Meyde smyt de magt te lande schyn de Paliport, en ver-
meestert de plaets - - -
de Jachties Koolhaes en Tuticoryn komen van Zeylon - -
Item den Aegel en Loosdam van Tayan - - -
d' portugesen hadden Paliport voor onse bedreyginge verlaten - - - 352.
die van Cochin meenden haer te verweeren, maer quamen te laet -
den Oyevaer gaet over Goa's baer nae Suratte 17. dº Item
Aegel en Loosdam nae persia - - -
Swarte beeck gaet met de schepen en komen nae Caldecoilang
ende sal Cochin daer mede beletten - - - 353.
den Appelboom van Goa's baer - - -
den Gorcules nae Canaree - -
versheyt van Caldecoilangh 23. febr.
zal nae persia voortgaen - - -
de gekr: schn. nae Batavia - - -

Souratta

Missive door den directr. Edouart Winninex aen haer Ed. gestr. en op batavia ontfangen den 13. January 1661. pr. 't Jacht Wesp — — — — — — 19.

Orangsa zit vast op zyn troon — — — — — —

en versocht onse hulpe om den prins Chachosa die uyt ben-gael na Arracan gevlucht is te helpen vangen — — — —

en daarom te helpen winnen — — — — — — 19.

'twelck den directr. op zyn ontvermogen excuseert — — — —

de gusheratse Mooren verwonderen en haer over onse victorie op Macassar — — — — — — — 20.

Engelse lyden vande Mooren veel smaedt — — — — —

zynde aende selve een milyoen gelt schuldigh — — — —

doen grooten placaes gestelt — — — — — 21.

haer Jacht de Mayflower nae Engelant gesonden — — —

heeft onderbraght de reyse in Suratte met de boot vande verongeluckte Simons maregiano — — — — — —

den Ogle en blakmoor noch niet opgedondert — — — —

haer Jacht Suratte van bantam 8. Septembr. — — — —

ladingh van Wesp uyt persia voor Suratte — — — —

bedragende 35 M. gulden — — — — — — 22

totten verkoop vande woolen goede affaeren — — — —

Goederen tede verwyst zyn — — — — — —

de Candel niet onder de 36. Mhs. 1 ℔ te vercoopen — — — —

groote droogte in Gousheratte — — — — — —

de koninglycke schepen uyt Mocha verwacht wordende, blyven noch achter — — — — — — — 23.

zyn gewoolen vakende de vaert van Suratte op Ceylon — — —

voor d'Inlantse koopluyden relatyft — — — — —

't cattoen is duer — — — — — — — —

maer 'tuiden gewas geeft goede hoop — — — — —

den Acheense gesant gaet nae huys 10. Septembr. — — — —

den directr. verwacht ordre op 't weeren van pallen na Achim — 24.

ladingh van Wesp in Suratte gescheept bedraeght 65233. gl. — — —

ende 1042. gl. voor Ceylon — — — — — — —

vande 100. packen cattoenen vande Deckens blyven noch 83. packen — — —

A°. 1661. 5. febr. Souratta 30 foe

Missive door den direct[r]. Wimmincx aen haer Ed. gestr. en op bat[a]. ontfangen p[mo] Julyo p[r]. 't jongeschip de hoope, de over bantam — 210.

vertreck na batavia 14. octob. 1660 — 211.

Indupoort van batavia 5. decemb. 1660.

6. January zynde aengebrachte goederen verkoort tot de gestelde prys

't handtgout en radix china etc. ingetrocken

ontfangen brieven van de 17. van 5. April 1660. op 17. novemb.

waer by de speceryen tot hoger prys gestelt worden — 212.

Indupoort gaet na persia 22. January

den gouv[r]. Mirzarab sterft 7. novemb. 1660.

den Nabab Mostafechan in zyn plaets

reisse na Masulipatam van 50 C[ra]. gesonden 19. novemb. met mondab na ab schip de swarte arent by handigo

mondab naer overleden — 213.

't cargasoen na bassora gesonden rendeert 90. p[r]. c[to]. advance

2. scheepen na Engelant vertreckt ult[o]. January, genaemt riogaut, blackmoor

den ogde is in Suratte noch niet verschenen

Melchior verstegen gaet na bat[a].

11. April

Missive door den direct[r]. voornt. aen haer Ed. gestr. en ontfangen p[mo] Juny p[r]. Indupoort — 319.

den gouv[r]. Mirzarab overleden — 320.

zyn zoon by provisie in zyn plaets

ongelden aen den koningh worden opgesonden — 321.

Nabab Mostafechan wort gouv[r]. van Souratte

ordonnt. tot het formeren exploict op daman by de gaut vendumen tevens door den overleden gouv[r]. wde[?] weight voorgestelt is — 322.

die bava gadade zyn differenten voorgevallen tusschen den Nabab en den directeur

den direct[r]. eyst zyn geroden schrifte aen den Nabab over — 323.

die van daman kryghen de lucht in de unie

maer en schynen daer weinig van ons niet te weten

't werck van daman wort uyt het in staet gehouden

de ko. orangsep wort in zyn stede meer en meer bevestiget — 324.

Sultan mamood drinckt voort

Chafiadu is noch kloeck en gesont

brieven van de 17[ns]. van 16. April 1660

ordre op de prys van de specerijen — — — — — 325.
antwoort daerop — — — — — — —
root cattoenen garen voort vaderlant — — — — —
muscaet kaneelen niet begeert — — — — — —
correspondentie van Agra op Pattena door d'onluste afgedrongen — — —
derselver beantwoort — — — — — — — 326.
Ceylon eyst f 50 (m) lb.a van Suratte om rys op Canara te kopen — — —
hetwelck haer geboden zal — — — — — —
't engels schip den Eagle uyt Engelant — — — —
met tydingh van Portugael — — — — — — — 327.
gommelacq verkocht — — — — — —
Oyevaer comt in Souratta 30. maert — — — — —
Japans staefkoper zeer begeert — — — — — 329.
geen apparentie om de goederen by cavelinge te verkopen — — —
maer van verscheyde cooplieden worden verkocht — — — 330.
de publique venditie is niet in treyn gebracht — — — — 331.
zoo er absoluyt geordonneert wort, dat de goederen op geen
andere wyse mogen verkocht worden als by cavelingen
zal hy ordre volgen — — — — — — — 332.
eysch voor Malacca, zal voldaen worden — — — —
Item voor Japan — — — — — —
poetsiock niet te krygen — — — — — — — 333.
zent 10500. lb cadtegia — — — — — —
eysch voor Bat.a zal voldaen worden — — — — —
zent een memorie van de schenckagie die aen de Ko: souden
connen zenden — — — — — — —
Japans porceleyn voor den gedeelte verkocht zynde — — —
aen Hagiaes oock wort gerefuseert aen te nemen — — —
gommelacq en Radix zal naer Persia gaen — — — — 334.
peper precies weert den Radix — — — — — —
dese Radix is niet goed die met den Oyevaer gecomen is — — —
Nieupoort van Persia 29. maert — — — — — —
zent met Nieupoort voor Canara 12. (m) ducaten — — — — 335.
Item voor Bengale 100 (m) lb.a — — — — — —
en voor Ceylon en de Kust eenige noodwendigheden — — — —
Louyse van Goes — — — — — —
Albertus van Oosterwyck — — — — — —
Monster van porceleyne kopjes — — — — — —

Missive door den direct.r Wilminez aen heer Gd. gen.l enz. dato op
bat.a ontfangen 26. Juny p.r Gerardi bosch . . . 432.
ladingh van Mirpoort voor dese gesonden
oorsaecke waerom het stafkoper zoo weynich verkocht word
de moorse regenten leggen daer op toe, dat het Comp.s koper
alleen aen 's Coningh munt verkocht worde . . . 434.
't ongerafineert koper is slecht
tin overvloedich
Item campher
sandelhout te dier ingekocht
Olyphants tanden
nae de spicerye geen vraage . . . 435.
Indische zyde slecht
benjuin niet gewilt
droogte in Souratte
kandiekoper te weinich gesonden
naeder tin verkocht
opstand nae persia 20. April
een groot perijckel int uijtloopen . . . 436.
aengaende de 50 Or.s na Masulipatam gesonden
caetkeveren begeert
lading van Compe bedraeght 319603. gl.
petitie voor Souratte . . . 437.
questie tusschen ons en d'Engelsche natie voorgevallen
waerin 2. Engelsche doot bleven . . . 438.
den Engelschen president is kranck . . . 439.
staet binnen maenden niet onde
't yslants Jacht Souratte komt van persia 30. April . . . 440.
pegu is in persia gekomen 5. April
op 't Japans scheetdeyn 2. Canton gedaen
requesten om verbeteringh
den direct.r versoeckt zyn verlossingh . . . 441.
Abraham Hartman en Jan Seven komen op
daer register, briefboeck etc.
Candie verkocht tegen 19 1/2 chs. Sa. met 2. p.r C.to rabat . . . 442

14. Juny

Missive door den direct.r Woort aen heer Gd. gen.l enz. dato
ontfangen 26. October p.r de phenix . . . 654.
Frank van der burgh in Amadabat overleden 2. Juny . . 655.
't Schip Suratte van Mocha naeden komt van Canasbay met
een slecht retour en twee Saffraniers

Souratta

Missive door den directr. Wiemincq aen haer Ed. gedr. en op Bata. ontfangen 26. octob. fo. desselvs comp. — 649.

25. Augo.

Missive door den selven aen haer Ed. gedr. en ontfangen op Bata. 30. novemb. fo. door over palliacatta — 745.

Sadraspatam

30. octob.

Missive door den Resident aldaer aen haer Ed. gedr. en op Bata. ontfangen 30. Novemb. fo. door — — 745.

25. Septemb.

Missive door den resident aldaer aen haer Ed. gedr. en op Batavia ontfangen 5. decemb. fo. desprovintien — 829.

Siam

Missive door den koopman Jan van Ryk aen haer Ed. geschr. en op Bat.a ontfangen 12. April met der [illegible]. 143.

de ko: van Siam heeft 29. December naer boven met 270 m man — — — — — — — —

daer by Oja pousilock zal comen met 200 m — — — — —

ock den is gepest en niemant verschoont — — — — —

de beneden quartieren en de stad Judia zyn gelaten met 10 m man, onder 4. heeren — — — — — 144.

zodat alle negotie stil staet en de coopstoffen duer zyn — — —

de Portugesen zyn met den koningh mede gegaen — — — —

de ko: heeft van ons den hoortapel mede, met noch 4. man waer onder de trompetter van de logie — — — — —

de ko: heeft het oogh niet op Pegu ofte Combodia, maer op het Lambelant — — — — — — 145.

en zal misschien raest weder komen — — — — — — — —

also het daer anders staet als hy gemeent hadde — — — —

zynde daer toe door zyne jonge raetsheeren geraden geweest — — — — — — — —

't Jacht den Veer komt van Tayoan in Siam 9. January met 50 m tail zilver etc. bedragende 143304. gl — — —

dyt den scheeps ladingh komt etc. — — — — — — — 146.

aengaende de slechte winsten van 't Siams cargasoen in Japon behaelt — — — — — — —

't was noch beter de vellen van de Chinesen daer over te nemen als haer deselve te laten — — — — —

en dese soude men beter koop konnen krygen — — — — —

nadat voor deselve tot eenen zekeren prys aen te nemen off zal de Jonken in zee visiteren — — — — 147.

want onse handen niet hoff en vast genoech leggen — — 148.

versoekt dat de Siams vaerders in April van Batavia mogen gaen — — — — — — — —

Olifants tanden worden by den ko: gemonopoliseert, 't welck oorsaeck is datse in Japon niet veel rosen gewonnen — — — — — — — —

heeft nu 40. p.s daer van ter slught becomen a 15. tail t p.s — —

aengaende den Sammack, welckers goede deugt hy deser doet, tegens het advys van de Japanse opperhoofden — — 149.

de hartevellen en koehuyden zyn ook beter geacht als de Ministers in Japon daer van schryven — — — —

Japanse engelt — — — — — — — — — —

zal zo veel hartevellen nu niet konnen krygen, als 't voorleeden Jaer — — — — — — — — 150

geeft vertwoort niet meer als 2000. ps. - - - - - 150.
en 1400. hertshuyden - - - - - - - 151.
tin moet van ligoor comen
en wert by den koningh gemonopoliseert
't is voor desen in Siam beter koop geweest, en waerom
maer nu kan de coning selve niet als tot 17. tail krygen
sappanhout, wasch etc. - - -
employ van 50 @ te Japans silver niet den seer ontfangen - - 152
geeft de schulden daer mede afgedeyt - - -
behouden noch maer 5131 b. gl. - - -
eyst de vervallen ontset van gelt - - -
vande Japanse scheepen zyn noch niet voorder daer gekomen - -
lading van 't Jacht der veer - -
't heeft veel tyt hoek gebracht met de houtwercken in te nemen
waer in het geen last voert en hadde - - - - 153.
450. cattys eyseren daer noch tot den naesten over
sent 1000. locken off de vorst eden van Malacca bekomen met de
Cabo Jesques over Ligor, en in Siam niet geveilt
daer zyn noch geen Chinese Jonken verschenen - - - - 154.
sent de boecken ongesloten over, om dat zy niet de speculer
geen facture bekomen en hebt - - -
incliniert tot continuatie - - -
en versoekt zyn huysvrou daer te hebben
offe oock over te komen - - -
onderkoopman versoekt verbeteringe - - 155.

Nota: Afscheid van 30. d°.

Item 2. assisten Jan vander Spyck en Dirck Pieters Kindeman
drie Chinese Jonken comen in Siam - - - 156.
2. van Japan en 1. van China
daer souden noch 3. van Japan en 2. van China volgen - -
Jonken komt van Tonkin
sent 112. cattys muscus gebracht -
zynde by eenen noyt geweest - - - -

29. Maert

Missive door den koopman van Ryk aen haer Ed. gestr. en de op
bat.a ontfangen 13. Juny p.a. in duplicaten - - - 390.
in duplicaten van Tayoan 14. Maert - - - 391.
lading van enkele huyden in Siam bedragende 25656. gl. - -
2. Chinese Jonken uyt Cochinchina
1. van Aimuy - - - -
Cochinja geeft alle zyn Jonken op ontboden - - -
zyn volk wert bewaert gehouden - - - -

Siam

Bevonden geworden is dat hy 't op Formosa off Lucon gemunt heeft — 392.

1. pataxie van Macao met 1. Chinese wanhantie

die van Macao houden haer op haere legen ons

'tVaert van Jan de Schobaert uyt Manilha

verbolge van de Chineesen aldaer

brengt weynigh silver ende geen gout

de ko: heeft de stad en de provintie Jaymay verovert — 393.

en brengt het ryk van Tanghsang in

bevecht de ingesetene in de Bouden quartieren schadelyk

ende de Comp.e in den Japanschen handel hinderlyk is

3. Chinese Jonken van Coxinja komen dit Monson in Siam

Item de Jonk van de Moorse Chinees

noch 2. Jonken zyn voor Coxinjas volck in Siam getimmert

Schenkagie van den ko: aen d'Ed.e generael — 394.

Item van Berkelangh

de olephanten in Siam overgehouden

Waeromme de vroumes gevlucht — 395

Missive van Japan met een Jonk ontfangen

7 en 10. Octob.

Missive door den koopman van Ryck geschr. aen haer Ed. en ontfangen 17. Novemb. 4.e den olephant — 665.

Vollenhove en Loosduynen in Siam 4. en 5. Juny

Vlissen, olephant en Wesel 10. 16. en 20. July

Avenhorn en 't Kr: van Batavia 3. en 31. Aug.o

Vogelsangh 19. Septemb.

Vollenhove naer Japan 5. July

Loosduynen naer Tayoan 7. d.o

Vollenhove met 51049. gl

en Loosduynen met 6427. gl — 666.

de koningh keert weder in zyn hooftstadt 20. April — 667.

en den handel verbetert

koeyhuyden voor Japan voldaen

Sappanhout 752. picol

Buffelshoorns 1062. lb. buyten den dyser — 668.

Cabo Jacques en Hoorn voor Malacca 10. Juny en 22. Aug.o met 15010. gl

Jacques over Ligor naer Malacca 10. Septemb.

Avenhorn over Malacca naer Bengale d.o

Hoorn keert toe naer Malacca 27. d.o

150. 151. 152 153. 154. 155. 156. 390. 391.

Siam

verscheyde cargasoenen — — — — — — — — — — 669.
Cabo Jasques met 1953. gl — — — — — — — — —
Avaroen met 2565. gl — — — — — — — — — —
Hooren met 39459. gl — — — — — — — — — —
Wederom de Jasques met vrogen nae Ligor gegaen zy- — — 670.
sal in Siam met weer comen komen omde pannen etc — — —
6. timmerlieden nae Ligor om de loge te maken — — — —
de 4 Olipfanten nae Bengale — — — — — — — —
met 4. Siamse goederes — — — — — — — — — —
Aguilhout weynigh te becomen — — — — — — — 671
Item benjuin — — — — — — — — — — — — —
ryst nae Malacca 61. last — — — — — — — — —
't Engelse schip de Hoop van Bantam — — — — — — —
Gesande de Macassar met komen kryghen — — — — — —
Niemand in Siam jaerlycx te komen met haer Europasche waren
om die alsoo door de Mooren na Japan te laten brengen — 672
ontgouden raer int Moors quartier — — — — — — —
sullen nae Suratte gaen — — — — — — — — — —
3. Jonken nae China — — — — — — — — — — —
met noch 2. andere in Siam gebout — — — — — — —
de Moorse Jonck nae Japan in Indy — — — — — — 673.
Item noch een ander in Siam gemaeckt nae de Manilha — — —
noch een grote Jonk wort getimmert, om na Japan te gaen — — —
de 2. Maccause vaertuygen nae Maccao in Juny — — — —
Jan de Scrobard met syn Jacht nae Manilha 10. Juny — — —
met besloten van weer te comen — — — — — — — —
van Uytb dyst daer tegen 100. packen ginnees etc — — — 674.
Nepmont Jonkien nae Tonkin 25. Juny met 2. Siamse Ambass.rs — —
2. vaertuygen van Paldenb.rg met een Ambassad.r in Indyen Juny — —
worden met gewacht — — — — — — — — — — 675.
Portugesen van Macassar — — — — — — — — —
worden bynae als slaven getracteert — — — — — — —
Siamse Commissarisen van Ligor de retour in Juny — — — —
Opraept wort na voorgaende examinatie vry geladt — — — 676.
3. Malleyers die aen de moort schuldigh zyn komen geweadelt
met den Olipphant — — — — — — — — — — —
d'ander geveucht — — — — — — — — — — — —
Nieuwe Commissarisen zullen nae Ligor gaen — — — — —
Quedda wil zyn volck tegen Siamers verschelden — — — — 677.
Siamse gesanten van Atgin de retour met groote klachten — —

Siam.

Die van Cochinchina bleven achter — — — — — — 677.
verkopingh — — — — — — —
met 62 2/3 pr. cento winst — — — — — — 678.
specerijen goed maer niet te veel — — — — — —
rouwe betilles te weynigh gesonden — — — — —
Cattabanys talpony wel gewilt — — — — — —
't Hoff gaet weder naer Louwenlant — — — — —
't rootscharlaken door de komste der Engelsch onwalligh — — —
Item carmosijnen, groen laken en perpetuanen — — — 679.
rouwe salempoeris redelyck — — — — —
moeten een span breeder zyn geweest — — — — —
root cattoene garen dubbelt en sulcx te veel — — —
De eysschen van Cormandelse doecken voor Siam van Bata.
te doen goet — — — — — — —
Cattoene garen niet getrocken — — — — —
in Siam wort beter gemaeckt — — — — —
Chelas en Madapolamse talpony kant kortende nou salen — — 680.
Zy moeten bley en schoon root zyn, off anders niet — — —
Calincarys en Betherbandys niet begeert — — — —
Sandelhout rodelhout roodeert weynigh — — — —
Hoeden bestradight — — — — — —
De Batavise hoeden vanden burger niet begeert — — — 681.
komen weder terug — — — — — —
te kort bevonden en bestradigde cleden — — — —
graen laken bestradight — — — — — — — 682.
Ladingh vande Olifant, Walvis, Ulisses en 't Wapen
van Bata. bedragende 75421. gl — — — — —
De rys is niet wel te krygen geweest — — — — 683.
den Chinees bevredight den koningh om een Jonck vol rys
naer Bata. te zenden — — — — — — —
't gewas vertoont geen schoon — — — — 684.
in Siam geen gebreck van rys — — — — — —
Clappus oly wel geladen — — — — — —
Honigh zal voldaen worden — — — — —
daer moeten doode lyden in wesen tot preservatie — — — —
Bruyne zuycker zal wat duyrder vallen — — — — 685.
gommelacq zal voldaen worden — — — — —
d'Engelse zyn der zeer graegh na, maer en konnen niet
krygen — — — — — — — — —
was is niet wel te krygen — — — — — —
Sappanhout genoegh te bekomen — — — — —
Siamse ganse — — — — — — —
't contract met Sande Sirobaud aengaende de Manillasen
Haruys is vernietight — — — — — —

Ternate

Ternate

Tonkin.

	Foe
Rapport gedaen door den koopman Sr. Hendrick Baron onder op Batavia aen haer Ed. overgelevert 7. Maert, wegens zyn verrichten naer Tonkin	107.
komt 14. Septemb. in d'Aquawonse rivier	
heeft onderweege een Chinees Jonk bejegent, gaende van Patany na Anhay	
2. Reysen donderslagen gehadt	
en een swaere [illegible] beloopen	108
proponeert deshalven nodigh te zyn, datter een loots uit vader-water gehouden worde	109.
in Tonkin vint hy geen negotie	
vermits der korte zyde teelt	
de kopere munt ook gedaelt zynde tot 80. p. cto.	
den Maccaus vaert van den Quantynse roover genoemt	
mitsgaders Joan de Gude	
die met een ander Chinees vaertuygh noch te vooren vaert	
't Cheymons Jonk na Siam vrinschap weder gekeert	
Item de Japanse gaende Jonk	
d'Nachoda vande Batavise Jonk had zyn Ed.s capitaele verspeelt	110
den Portugeese Jonk van Maccau gekomen, en weer wegh	
komt den 19. Septemb. in de logie	
bedragende d'effecten by transport 13987. gl	
verschynt den Koning 26. Septemb.	
en komt tot den handel	111.
daer in hem 2. hinderpalen ontmoeten	
de dalinge der Cassent	
2. den oorlogh tegen den Quinammer	112.
spreekt den Ko: aen om betalinge van zyn geleverde salpeter in contant	
doch te vergeefs	113
so dat men daerom niet meer en behoeft aen te houden	
de Ko: geeft zyde in betalinge gegeven, tot een redelyke prys	
ende accommodeert ons met 2000. tail aen contant	114.
de koningh zent 3. van zyn outste zoonen met 100. man tegen den Quinammer	
en bevechten de victorie	115.
sodat den Ko: van Quinam na Cambodia gevlugt zoude zyn	
Baron hem daer over veel geluck wenschende	
zegt zyn Mayt. dat wy in Quinam ook een logie zullen moeten maken, als hy 't selve zal verovert hebben	
na dese victorie krygt de negotie weder slot	
en vent op 41700. gl, zyde gecomen 72365. gl	
en bedraegt den capitaele mede van 137532. gl	116.
d'Comp.e heeft grooter schenkagie gekregen, dan gegeven	117

Geen muscus becomen door gebreck van gelt — — — — — 117.

maer toch 300 thail schuytgout bemachtigt als hy heeft gekomen — —

de zyde is zeer duer geweest — — — — — — — 118.

't heeft ons daer aen 30. m thail contant silver ontbroken — —

ons helpsaten en cattoene garen, zyn ook veele te groff geweest — — 119.

bericht wat 't Conincklyck Tonkins schuytgout vandaen comt — — —

de pryss van dien — — — — — — — — — 120.

in achtervolgende sommen daer van 400. schuyten off 4000. thail

schaersede konnen krygen — — — — — — — 121.

en dat voor 46 m thail zyn — — — — — — —

't comptoir heeft jaerlycx 600 gl aen koopmansz. van doen, buyten

den Japansche handel — — — — — — — —

het Tonkins ryck begint weder te versprieden — — — — —

hebbende dit jaer een schoone rys oogst gehadt — — — —

Baron brengt 40. lasten rys mede a 30. m. 't last — — —

Keysmond.r heeft 11016.4 f. aen koopmansz. van de comp.e gekocht — —

en [illegible] 670. thail schuytgout etc. betaelt — — — —

zodat den intrest noch afgedaen is, blyvende 't capitael noch loopen — 122.

Zyn soonken is na Siam gegaen met d'Ambassadeurs 24. November — —

waer mede Baron aen [illegible] ryk weder vermaect heeft van de

112. catty muscus — — — — — — — —

't Keysmond.r en Onghiatsim, hebben de comp.e dit jaer zeer

vriendelyk geweest — — — — — — — —

zodat de ko: van ons geen silver meer tot [illegible] — — —

niets dat zyn eysch van [illegible] etc. voldaen wort — — —

en zullen trachten dat de comp.e jaerlycx goede zyde in beta-

lingh krygt — — — — — — — — —

't [illegible] Baron tot den naesten uytgestelt heeft — — — — 123.

d'outste zoon des koninghs is tot tweede koning en successeur

van de croon verclaert — — — — — — — —

daer van de comp.e wat goets verwacht — — — — —

heeft aen Baron etc. — — — — — — — —

Jan Victorin is daer gelaten met 6. man en f. 12943. — — —

d'[illegible] bedragen 48735. gl — — — — — — — 124.

Somma 61696. gl voor transport — — — — — — —

Baron heeft goede getuygenis van den zelven en van

Gustavus Hansken — — — — — — — — —

Joan d'Argueto komt mede [illegible] en [illegible] — — —

aengaende den roover Chim — — — — — — —

die van den Tonkinder afgesprongen is — — — — — 125.

doch geschappeert — — — — — — — — —

den burger Nicolaes [illegible] gaet naer 't [illegible] Cinnam

tusschen [illegible] en Ay gelegen — — — — — — —

alwaer hy gekomen is — — — — — — — — —

de ko: laet dagelycx een groote quantiteyt oude [illegible] —

koperde munt maken — — — — — — — —

Tonkin

Op de schult vanden hinder Strum bedragende 315 .. 126.
geeft baron 190. tail achtergadert, en de rest op zyn eygen
reeckeningh gestelt - - - - - - - -
en is den 3. February vandaer vertrocken - - - - -

13. Novemb.

Missive door den koopman Sr. Baron, aen haer Ed. gestr.
en op batavia ontfangen 11. decemb. p.r inde..... 829.

Cogenepatam

A°. 1661.
14. January

Missive door d'opperhoofden aldaer, aen haer Ed. gestr. en op
bat.a ontfangen 17. Febr. met de barbado Marrezand
over bantam - - - - - - - - - - 140.
de gaffe chaloups verongelucht op't rifft koedron - - - -
d'hr. ..... volck hebben Cogenepatam verlegert - - -
comp.s negotie staet stil - - - - - - - - 141.
hope ..... tegen gaeff ..... 200. packen cleeden voor batavia
te geven - - - - - - -
raeckende ..... vande gaffe chaloups - - - -
waer van het volck int lant gevangen is - - - -
en wedder ..... - - - - - -
uytgenomen den corporael - - - - -
porto novos vaert nae Ceylon - - - - - - 142.
de ..... in ..... - - - -
de negotie begint te wacker en - - - -
zynde de ..... wat beter van Alloy - - -
..... - - - - - -
de barbado Marrezand gaet nae Macassar - - - -

Cintcoryn

20. Augusto

Missive door den koopman Valckenburgh aen haer Ed. gestr.
en op batavia ontfangen den 15. October p.r de
postiljon - - - - - - - - - - - 663.

A°. 1660. 10. decemb. Tayoan. Fol.

Missive door den gouvr. Coyet aen haer Ed. gestr. en op bata. ontfangen pr. Alcmaer over Malacca 30. January 1661 . 166.

17. Jonken in Tayoan gekomen met 40. schuyten gout, en 10. kisten goutdraet — — — — — —

Achilles en Leerdam met Persia, ende der voor na Siam gesonden 167.

Van der Laen komt met 5. schepen uyt de Piscadores op de noorder rede — —

25. feb. 1661.

Missive door den selven Ed. hr. gouvr. aen haer Ed. gestr. en op bata. ontfangen pr. den Dolphyn 22. maert — — — — 168.

Zyn voor Coxinga noch al becommert — — — — — —

wy moeten ons van Coxinga zien te verdedigen — — — — 169.

waer toe 2. middelen worden aengeboden — — — — — —

1. gesantschap — — — — — — — — —

2. wapenen — — — — — — — — —

welck aldersekerst is — — — — — — —

nader opening van Coxingas gelegentheyt — — — — —

hy besit Aymuy, Lilloe, Quemuy en Lammo — — — — — —

aengaende Aymuy — — — — — — — — —

Lilloe — — — — — — — — — — 170.

Quemuy alwaer hy zich meest onthout — — — — — —

beschryvingh van de stadt die daer op gelegen is — — — — —

Zyne macht ter zee — — — — — — — —

nuttigheden die uyt de verovering van't voorsz. eylant ende de stadt zouden ryzen — — — — — — 171.

1. nuttigheyt — — — — — — — — —

dat Coxinga de eylanden die hy nu besit, zoude moeten ruymen — —

2. nuttigheyt . — — — — — — — —

dat Comps. welvaert daer door zoude bevorderen [?] — — — — —

3. nuttigheyt, — — — — — — —

dat Coxingas handel zou vervallen — — — — — —

4. nuttigheyt — — — — — — — —

dat men de gunste van den Tartar daer door weder zoude konnen verwerven — — — — — — —

5. nuttigheyt. — — — — — — — — —

den vryen handel in zyn ryck — — — — — —

ook misschien eenige previlegien voor den uytlantschen handel — — —

6. nuttigheyt — — — — — — — — —

dat de Comps. aldaer de beste voet in China zoude krygen — — —

7. nuttigheyt — — — — — — — — —

ende de vyanden die vaert. door de engte beletten — — —

8. nuttigheyt — — — — — — — — 172.

dat men op Formosa geen sterckten meer en zou behoeven te maken — —

Tayoan. ——

	Fol
Voor het misnoegen van den Japander niet te vreden zynde	172.
Zent den handel van de voorsz. eylanden	
ofte voor Tayoan	
Durkeddik	
het dorp is door d'onse gedestrueert	173.
door welckers straffe d'andere omleggende dorpen den ontsien [?] hebben gekregen	
en de Durkeddickers zullen in Pangsoya komen woonen	
oneenigheyt der dorpen is goed voor de politie, maer quaedt voort Christendom	
den Jaerlycxen landtdagh is uytgestelt	174.
de verpachtingh na de Batavise wyse, en is op Formosa niet wel in te voeren	
met den handel der dorpen is 't anders	
raekende de betalinge der pachtpenningen etc.	
Sanckyhen [?] van de oude pacht te laten	
de Stadtswacht	
de Weeskamer heeft haer van de gelden der Battavise kinderen ontlast	
Pieter Bronckhorst [?]	175.
Weeskamer heeft 50 [illegible] onder haer	
gelden worden in quade schulden te betrecken	
uyt den [illegible] cast Siams hout	
verderving is uytnemende groot geweest	
een vaertuygh nodigh, off houtwerck daer toe	
de vaertuygen connen tot Batavia onkostelijcker [?] worden gemaeckt als in Tayoan	
den pack rocke [?] vellen te vree	
Bengaelsche Zyde vande ... [?]	176.
Haertvellen	
Siams Campanhout	
Suyckeren	
Suyker gewas heeft groote schade geleden	
3900. picol is noch in voorraedt	
de Zuycker heeft slecht beter als 't graen [?]	
requesten	177.
de verlossing der soldaten heeft niet connen geschieden	
Wissels	

14. Maert

Missive door den gouvr. Coyet aen haer Ed. geschr. en tot Bata. ontfangen 17. April pr. [?]	
't quade voorspoock van Coxinjas aenslagh op Formoza, wert noch hoe langer hoe grooter	178.

14. maert 1661. **Tayoan.** Fol.

Vracht Maria beyst daer over — — — — — — — — 178.

en zent het bootie weck — — — — — — — — —

hoopt dat alsnoch wel afloopen zal — — — — — — —

en tot het in raden bd. oordeel wat er mede van doen zal zyn — — —

eyst 2. kleyne lootsboots — — — — — — — 179.

de ondiepe gracht vande verste tot de zoute revier zal binnen 20. off 30. dagen gedaen zyn — — — — — — —

eyst papier — — — — — — — — — — — —

de tiende tangen zyn wel getrocken — — — — — —

naer Hollant de oortjens zouden beter wesen — — — —

geen oortjens konnende krygen zal 5. a 600. Ra. aen tanger verwachten — — — — — — — — — — —

die van Baccloanangs vluchten naer 't gebergte uyts d'acht, boxing handwerck ingeslooten hadde — — — — — — 180.

doch zyn wedergekeert — — — — — — — — —

uytgesondert Sanandiers, en Tavocangers — — — — —

eyst 2. broodbackers en meesters en — — — — —

aengaende de te kort komende goederen — — — — —

het te kort komende sandelhout is door den inleg als bedrogh — — —

de schetters der Tavocansche velden versoeken geexcuseert te zyn vande 1500. Ra. haer opgeleyt te betalen — — — — —

en soldaet en Chinees komen over om op Koxingeyn gebannen te worden 5. Jaeren — — — — — — — — — — 181.

Capitain Pedel versoeckt op te komen — — — — — —

David Hartgouwer koopman versoeckt verbeteringh — — —

den luytenant Gillis Boudewyn versoeckt op te comen — — —

en d'vendrigh Jan Lammertsz om in zyn plaets te comen — — 182.

de vendrigh Harmen Kuyp versoeckt de luytenants plaets — — —

den kerckenraed van Formosa versoeckt om 2. predicanten — —

Do. Hambroeck versoeckt zyn verlossingh — — — — —

eyst 20. [illegible] reypadelders hollants geel — — — — — —

lootsnadeelen — — — — — — — — — — —

zent den restant sibaere van 1826. catty etc. bedragende 1422. gl. — —

wissels bedragen 2091 1/10. Rx. — — — — — — — — —

22. novemb.

Missive door den commandr. Jacob Cau, aen haer Ed. geschr. en op Batavia ontfangen den 21. decemb. pr. den Dolphyn — — — — — — — — — — — — 878.

Aº 1661. Sonder datum.

Timor

Missive door den onderkoopman Huyldenborgh aen haer Ed. gestr. onder op Batª. ontfangen den 11. July. per Timors vaertuygh — — — — — — 506.

de Haes heeft zyn cargasoen tegen rys op Bima verruylt — — —
geruchten dat Eendracht verongeluckt zy — — — — —
de koningh op Deca en voldoet het contract niet — — — —
en de Ko: over het welck Loly is de Compª. vyand geworden — — 507
de vloot nae Amboina gesonden comt weder terugh — — —
doden den lantvoogt op die van Loly — — — — —
daer in ongeveer 500. der neer kappen, zonder een man te verliesen — —
de vloot keert weder nae Amboina — — — — — —
alleen met 2. latten rys — — — — — —
sendt 2. Chaloupen nae Ende om rys — — — — — —
die maer 2. latten brengen — — — — — — 508.
die van Ende komen over de portugesen klagen — — — —
en dat de Compª. haer verlaten hadde — — — — —
zendt de Chaloupen weder nae Ende — — — — —
de Fluyt zeylden nae Amboina — — — — —
Eendracht komt in Timor — — — — — —
3. latten rys bedorven — — — — — — 509.
onse kruysende Chaloupen brengen een portugees vaertuygh op — —
geen Sandelhout, wasch, en wildpaerts hoorn bevonden — — —
die van Solor menen op Rotty te vaeren — — — —
't welck haer affgeslagen wort — — — — — — 510
geruchten van de Macassaren portugesen op Larentuka gekomen — —
de vorstinne van Solor zent vaertuygen nae Larentuqua — —
maer worden aldaer niet wel onthaelt — — — —
gaet nae Amboina om advertentie gestr — — — 511
nieuwe revolte in Deca — — — — — —
klachten over de coninginne van Bulbo — — — — —
de kruysers zien 2. portugese Jachten op de kust van Ende — — —
die d'onse nagajagen — — — — — — 512.
't Jacht de Haes met 2. Chaloupen nae Assou gesonden — —
die een portugees Jacht in brant gesteken hebben — — —
zendt de Haes met 2. Chaloupen na Ammanobangh 22. April — —
de Haes verongeluckt — — — — — —
Lyste van de geborgde goederen — — — — —
de zee ridder van Amboina 19. May — — — — 513.
met 60. soldaten — — — — — —
Guarnisoen is 81. koppen sterck — — — — —
de kelder onder de zeepunt gemaeckt om kruyt daerin te bergen is onbequaem — — — —

Versoekt 2. metselaers om een huysken daer tot te maken — 514.
een inde pack en woonhuys nodigh
waer toe 2. huystimmerluyden dyt
t'pakhuys buyten 't fort afgebroken
ende een ander gemaeckt
verdrey de koningen van Timor komen int fort, versoekende
achtervolgde tegen den portugees
mindrade noch niet gevonden — 515.
lading vande Zeeridder
Zent 3. chaloupen met 49. soldaten
Sollicitanten om verbeteringh
Arent vander Elve boekhouder
Steven Hendricksen soldaat tot Corporael
Maerten Damesz. ondertimmerman — 516.
Abraham Symonsz kuyper
Onno Jansz. onder chirurgyn
Pieter Carsten soldaat d. ge
Hugo Kuylenburgh officier koort

29. Juny

Missive door den onderkoopm. Joseph Margits, aen haer Ed. geschr.
ontfangen 11. July per chaloup van Timor
komt met de jacht op Bima 3. Maert — 517.
maer daer is geen rys
off men zou 4. off 5. maenden daer na hebben moeten wachten
komen nochtans over een te geraeckende den prys. te betalen
tegen 21. Rxd. de coyangh — 518.
gaet nae Timor
en komt pmo April voor Coupan
daer waren 7. portugese vaertuygen uyt Matallaar gekomen
gaet nae Solor — 519.
en passeert een jacht 4. ... inde brantstont
vint een Chinees jonkie voor Solor
komt weder voor Koupangh 10. April
gaet nae Annamaboangh 22. do.
en verliest het jacht de haest op de hoek van Lotty op de klippen
de Zeeridder comt aldaer uyt Amboina
gaet met de Zeeridder, en koert ... van Timor na Bima 17. May
Zent onderwegen 2. chaloupen ende een veroovert jonkie
nae Batavia — 520.

foe 29. octob. 1660. W: foe

40

Wingurla

Missive door den Resident pieter van Santvliet, aen haer Ed. gestr. en op Bat.a ontfangen 13. January A.o 1661.

p.r wachsp ... 26.

Commandr. Roothaes comt met de vloot voor goa 12. octob.

begint het verbaelen vande portugesen

en brengt een galjoen ind'asse ... 27.

verovert 2. fregats

quicksilver ... 28.

rompen coert

met 2700. @ stoff

dese zal na canara gaen

met de gheroonde eden

zendet 400. lasten sonder etc.

water ... 29.

Engelsen onthouden haer in cocapour

veroverde fregats waer toe te gebruycken ... 30.

de woche willen hebben moeten verschuyten

gewilt van den gouv.r voor vrundschap ... 31.

aengaende 't versoeck vande coninginne van visiapour, om met onse schepen na Mocha te gaen

haer mayt. wort belet te gaden van een schip na gamron ... 32.

toekomst ... 33.

daer en is geen schip van macassar in batlyn gekomen

gelykende uytgestrooyt wort gesadt ... 34.

een patasse nader batlyn

waer de goase regenten inde besigh zyn

gewandeyt uyt portugale ... 35.

sivapandyck doodt

wachs van persia en zouratte

A.o 1661
10. January

Missive door den koopman Santvliet, aen haer Ed. gestr. en ontfangen 30. April p.r de gedr. ... 103.

tyding uyt goa van 3. off 4. schepen uyt portugale bekomen met den indiaen verdrag

'tengels schip de black marry in Rajapour half november ... 104.

gaet p.mo decemb. na Suratte

engelsen zyn de portugesen meer toegedaen dan vals zyn met haer bystandt uyt Engelant vertrocken

14. 15. 16. 17. 18. 19. 20.

waer van een na Madagascar was geloopen om den inlandse mart — 184.

nader tydingh uyt Europa over Aleppo aengaende koning
Carel van Engelant

die 29. mey 1660. in Londen gekomen zoude zyn — 185.

aengaende de 10. portugese fregatten, die binnen de Cancoute
rivier gejaegt zyn

die van Goa setten 14. fregatten op de brantwacht

5. pataxsen in Goa gereet, om door te snappen — 186.

die van Goa resolveeren Barnardo Correo na Cochin te zenden
met 7. fregatten

in bassyn leggen mede 2. pataxsen gereet om na Mosambique te gaen

dom Manuel de Mascarenhas gecommandeert om 't gouvernement
van Mosambique aen te nemen

6. duysent boden snappen binnen

4. galjoenen gereet om uyt te komen — 187.

veele blanken loopen int Moorse lant

geen justitie in Goa

Stoutigheyt van Francisco de Lima tegen den Vice Re. gouve — 188.

den nieuwen Vice Re. gouvr. gestelt

Item den inlandse gouverneur

een moors fregatje uyt Sindy

't Schip Nieuport op Wingurla 20. novemb.

wert voorts geconvoyeert door den vice commandeur van
Loenen, met der Stellinck, Vlissingen, een fregat, ende
een chaloup tot bewaeren Bombaim — 189.

van Londen komt weder

Nieuport komt 5. decemb. in Souratte — 190.

advysen uyt Souratte aengaende den prys van specerijen by
de Engelsen vᵐᵉ gestelt

Speck geen groten aftreck in Wingurla tol geeven — 191.

Canara

Ventapandyck is koning geworden

geeft aen die van Goa lieberade gesz.

waer op die van Goa eenigh gesant aen hem zenden

den resid't. schryft aen Ventapandyk en Malappa Malee

zent den onderkoopman Leendert Leenaertsz. met de Chat
na Canara 15. decemb. — 192.

en sal de cat voorts na Ceylon gaen

ontfangt schryvens van d' Hr. van Goens met ordre om 1500. lasten
ryx voor Ceylon op Canara te verhandelen

en 200. lasten Sarin — 193.

Wingurla

Den resident schrijft daer over na Canara p.r de expresse — — 193.
Edwart Edwarts ez. komt in Cananoor den 20. decemb. — — —
klaegt over Malappa Naick die 20. en 30. lb. voor 't cart rijp willen roven — — — — —
vande duijtschen komt 24. decemb. met Hoogelande van Zeylon na Canara 194.
ladingh vande gedte. schepen — — — — —
den Jelants vaertuygh na Zeylon — — — —
Visiapour — — — — —
de kroon van Visiapour bevredigt haer met de rebel Sivagy — — 195.
't verreck den Mogolsen Ambassadeur gaet zoecken te verhinderen — —
de secretaris vanden koningh getracht over Engelsche — — — 196.
met noch eenige andere nouvelles het voorsz. rijck rakende — —
d'oude Coninginne moeder haer voorigh versoek wederom met een van comp.s schepen na persia te gaen — — — — 201.
de koning van Visiapour verleent ons een firman rakende de lossvrijheden vande ingevoerde koopwaren — —
maer wort bij de gouvr. niet gepractiseert — — —
den Engelsch schip onder d'Aguada — — — —
gaet na Suratte — — — — — 202
een Engelsch schip de ruyde in Wingurla van Cochin — —
Barnardo Cordo gaet na Cochin met ontset 6. en 7. January — —

30. Maert

Missive door den resident van Santvoort, aen haer Ed. gedtz. en op Bat.a ontfangen 9. Juny p.r Hoelen — — — 399.

23. April

Missive door den selven, aen haer Ed. Ed. gedtz. en op Batavia ontfangen 21. Juny p.r den Angelier — — — 401.

26. do.

Missive door do. gedtz. aen de Meergem. haer Ed. en ontfangen 11. July p.r Vlissingen — — — — 447.

Vande duijtschen komt den 16. January met Hoogelande van 't Zeylon — —
gebonde in Canara gereest — — — — — 448.
zent Hoogelande na Canara met 7000. lb. dz. — — 449.
ontbiedt van Suratte 50 — —
vande duijtschen gaet met Hoogelande over Canara na Zeylon 19. January 450.
Barnardo Cordo raeckt in vyantschap met die van Cannanore — — 451.
komt wederomme binnen Goa — — — —
Cordo's huys verbrant — — — — 452
advysen van Canara van 18. January — — —
Eduard Edwarts keert van Kanara 7. febr. —

Wingurla

20. April 1661. Wingurla Foe

met geluck uyt den Engelsen boot overgenomen — — — — 501.

in de Schollingh zyn 62 zacken koorn meer als de factura uytweyst — — — — — —

de tollen zyn ons weder afgeperst — — — — 502

Item van groot goudt — — — — —

zyn verhandelinge omtrent de Inboorders — — —

begeert van de Comp.e 120 pagoden — — — — 503.

staet den goud.t in Wingurla — — — — —

is met Lockomsant in oorlogh — — — — —

yser van provisien voor Wingurla — — — — 504.

5 persoonen resideren op Wingurla — — — —

der Wingurlas fregat van Ceylon — — — —

2509 f. 6 St.a moeten noch weder betaelt worden

beveelingen wiert gedaen — — — — —

Engelsen — — — — — — — 505.

concordia passeert goatbaer — — — — —

Gedaen op Mallabar der fregats verovert — —

en aen d'ontw verkocht voor 751 St.a — — — —

Bernardo Corado na Cochin met 5 fregats — —

die van Goa zenden na Canara om ryst — — —

Adriaen van Leeuwen met der Schollinck na Bat.a — — — 506.

13. Mey

Missive door den koopman S.r Santvliet aen Heer Ed. gest. en ontfangen 11 July p.r Vlissingen — — — 496.

16. d.o

Missive door den selven, aen gem. Heer Ed. gest. en de ontfangen 12 July p.r der Schollingh — — — 520

8. Aug.o

Missive door den resident voornt, aen Raet Ed. gest. ende op Batavia ontfangen den 5. December p.r de provintien — — — — — — — — 817.

O[illegible]
g[illegible]
x[illegible]
deuk[illegible]
gaden[illegible]
Ontfa[illegible]
1661. m[illegible]
van G[illegible]

Inde[illegible]
11. dece[illegible]

de zen[illegible]
feepen[illegible]

blyven[illegible]
catty [illegible]

Geert [illegible]
die gele[illegible]

Aen d'Ed.le Heer Joan Maetsuijcker, gouvr. generael, en d'E.E. Heeren raden van India. —

den koopman Pieter de Goyer aen haer Ed. 20 december 1660.
Ontfangen den 3. January 1661. met 't gallot Duijvecoort van Jamby. —

Edele Eerentfeste, Manhafte, voorsienige, seer bescheydene hoge achtbare Heeren.

Edele Heeren.

Met 't retour van 't schip Orangie hebbe ons jongste geschreven in dato 8. der voorleden maent November, U Ed. toegesonden, en 't selve beladen met 77356. catty swarte en 2775. catty witte peper, als mede de schipper ter hant gestelt 302 27/64 tayl en wegende 53. marck 6. ons 9 1/4 engels Jambys gout, en 1060. stucx ongangbare realen, bedragende t'samen volgens factura f 137674.9.2. daer voor wy 't comptoir generael hebbe belast, daer by de negotie en andere boecken, als papieren, dat wy vertrouwen met Godts hulp haer Ed. is wel geworden, so hebbe d'o comptoir voor de becomen 21. packen cleeden en lywaten bedragende ter somme van f 8852.10.9. met 't Jacht de Leeuwinne uyt Malacca ons aengebracht. geaddresseert, becomen daer aen den 11. deser maend December, met 't gallot Duijvecoort haer Ed. aengename missive in dato 13. november ons toebrengende 20. packen cleeden, monterende volgens factura een somme van f 19707.3.12. daer voor wy genoemde generael ook sullen crediteren, nu becomen haer Ed. met voorsz. gallot deser, dat wy in hadt met 82736. catty swarte en 3273. catty witte peper hebben beladen, bedragende volgens de factura f 12991.7.12. daer wy in contra 't comptoir generael mede sullen voor debiteren, blyvende alsdan noch in voorraed 121327. catty peper en 97. packen cleeden en lywaten in voorteringe, als sy [illegible] hadde memorietie, hebbende daer tegens a deposito van zyn Hoocht. en andere over de afscheepinge des pepers en anders, der 2. scheepen en 't gallot, als onse engelse niet als te goet koop peper en gout te becomen, moeten lichten de somma van 3000. gerechtige realen in specie onder beloften die met 't eerste verschijnende schip uyt Batavia neffens een goede vereeringe te sullen in gelyke munt restitueren, daer by noch [illegible] van Orangie en dit galjot, aen zyn Hoocht. en grooten, soodat wy vastelyck (om Comp.s credit niet te verminderen)

Duijvecoort komt den 11. decemb. voor Jamby,

en zent het selve met peper weder terug,

blyvende noch 121327. catty byt comptoir,

heeft van zyn Hoocht. etc. geleent 3000. r.a

gehoopt hadde haer Ed. ons soude te minste de geeyste 15 a —
20 (m) realen toegesonden hebben, maeckende ons wer verstelt,
en vonden goet zyn Hoocht. in dese gelegentheyt met de navolgende
noch in slaep te houden, als dat dit galjoot het schip Orangie, met
de brieven aen haer Ed. geschreven hadde, in de straet Banca ontt-
moet gemoet, commende alsoo noch geen gelt met t'selve komen,
en de becomen 20. packen cleeden Javaense soorteringe, noch
bij't cargasoen in Orangie behoorende, dat syn Hoocht., groote
en Sabandaers, soo voor haer tyt aennamen, becomende noch
consent om't galjoot vol peper, de hoe (als gesecht) te borgh, off
te laden, onder een geschenck van ontrent 400. guldens, die
wy aen zyn Hoocht.e vrouwen, en aen groote, haer op't versoeck
van zyn Hoocht., willende dergelycke woninge voor henluyden
bouwen, van mede de logie t'samen te besichtigen, nodigende,
doen hebben vereert, en anders dit geschenck met de verschyninge
der adel in de logie, wy minder souden afgemaeckt hebben,
want wilde zyn Hoocht. achter de logie, met alle zyn, en der
adel vrouwen komen besichtigen, dat haer Ed. ons niet qualyck
gelieven te duyden, te ~~meer~~ meerder hebbe gedaen van zyn
Hoocht. en adels gonste niet te verliesen, alsoo met de verschyninge
van't galjoot, de Engelse 2. Jachten, groot yder 150. last, om peper
te laden hebbe becomen, komende t'Jacht de Merchand d'aventure
uyt Bantam met een commissaris, genaemt Hendrick Parts,
aenbrengende gelt en 150. a 200. packen cust cleeden, als —
t'Jacht den Trouround uyt Matulipatan over Malacca, mede
met 150. a 200. packen en geen gelt, soo hadde zy met —
genoemde Jacht advys van de Cust becomen, dat het derde
Jacht met kleeden noch haest soude volgen, zynde alle drie
Jachten na onderrichtinge nu ontrent de 20. maenden —
geleden by haer Compe. yder om 8. ponden sterlings daegs
voor drie jaren aengenomen, vertreckende uyt Londen als
verhaelt, de Trouround over de goudt kust na Matlipatam,
en de 2. andere directelyck na genoemde plaetsen, en soo
voorts t'samen met cleeden na Jamby, om daer voor peper en
gout te mangelen, hoopende onder de peper handelaers uyt
van 5. Ra. voor de picol te willen geven, daer by met onse —
cleeden, als weynigh courante en geen gelt hebbende, achter
niet deselve goet koop te geven, sullen kunnen, en soo vele

[margin:] alsoo zy de verwachte 15. a 20. (m) realen van Bat.a niet en bequam,

[margin:] zyn Hoocht. besiet onse logie.

[margin:] Engelsen.
Haer Jacht marchand d'aventure komt van Bantam met een Commissaris,

[margin:] komt het Jacht de Trou rond van Matlipatan,

[margin:] van waer noch een ander zou volgen.

[margin:] presenteeren 5. Ra. voor de peper te geven. —

hinderen, als nae coopmans stijl, konne off mogen doen, dierhalven
omdat dagelijcx niet het hoogen der rivier veel peper afcomt,
en mede van Palimban ter zee (nae rapport) te gemoet zien,
als de Engelse geen voordeel over te geven, nu al weder (doch
met reverentie) gedienstelijck versoeckende, dat in plaets volgens
nevens gaende eysch oft soo veel doenlyck is onse het mogen werden
anders hadde Ed., soo van zyn Hoocht. als d'Engelse vrunden
risico sullen lopen, van d'ouder onmacht by haer gestapelt
te werden, en de Comp.e seer schadelyk wesen, hadde Ed. beter
als ons bekent, soo dito vrunde in een Jaer dit Jacht en niet
peper bekomen, hebbende nu nae ondersoeck zy vrunde ontrent
de 2500. picol al in haer logie, en op hebben doende die aff te
schepen, edoch soo haer Ed. door onmacht ons nae versoeck
soo haestelyk met 't verdyste niet conde beconderen, en het in
Juny oft July sal geschieden, hebbe dienstigh gevonden ons te
heeden eysch hier by te voegen, dat wy dan met een redelyk groot
schip om de peper te verwoeren sullen te gemoet zien.

en hebbende al 2500. picol bemachtight,

Weynig dagen nae 't vertreck van 't schip Orangie, verscheen zyn
Hoocht. en armade uyt Palimban in Jamby, hebbende hem
nae veele wederwaren, aldaer bedrogen gevonden, als meenende
met zyn macht Raden Cournagon voor Pangeran in te dringen,
dat de partye met Raden de Patty soudende met macht weder
hielden, en licht zyn Hoocht. soo niet gesimuleert hadde, wat
slagen in plaets van haer bedingen soude becomen hebben,
eyndelyk heeft zyn Hoocht. noch te wege gebracht, dat zy al
samen sullen stil sitten, en den anderen niet beschadigen, tot dat
de ordre van den Sousinan compt, wie dat Pangoran sal zyn,
maer hebben nochtans verstaen zy 2 Radings al haudt
gemunten wapen geweest, met verlies van eenige dooden.

den Pangoran keert van Palembang met zyn armade.

zonder iets uytgerecht te hebben.

De twee metale ballen in Palimbang becomen, en door haer Ed. met
Orangie aen zyn Hoocht. in geschenk gesonden, komen alsoo het
defecte niet zyn, te rugh, en versoeckt reverentelyk zyn Hoocht.
andermael, soo die noch in wesen en te becomen zyn, hem
mogen toegebracht worden; zyn Hoocht. nae ordre van haer
Ed. met het bestigtiger der logie, en hebben op dat de provintie
dadelyk met gonslagh als in Bantam, altyt mogen en
moete ontfangen worden, aengesproken hebbende, bequame

de provintie daelders en komen in Jamby niet gangbaer gemaeckt worden,

't weckende in antwoorden, hy het aen zyn volck wel willen
beletten van die t'ontfangen, maer conde 't selve aen d'andere
natie uyt haer landt alhier verschynende niet doen, 't welck hadde
wel willen mede recommanderen, maer voor desen noch niet
met de gem. Commandeurs, gaff consent van dengene tot den
prouwe te mogen brengen, en aen zyn goede hulpe niet te
twyffelen hadde; hy versocht aen haer Ed., dat, soo wanneer

Dyck van den pangeran,

palimbangse groote pangerans schepvaertuygh daer een groote
drakenhooft voor op staet, noch in Batavia te becomen is, hem
die mach toegebracht werde, als een draybank om in 't voor tot
zyn vermaeck daer op te mogen drayen, een soldaet die silveren
kan amilleren, ringen en andere maken, segt hem voor zyn
arbeyt te willen loonen, in de logie te mogen wercken en woonen,
wat goude kant aen wederzyden met kleene tantjes, en goude
lovertjes, 't samen ontrent eenen duims breede off wat minder,
noch swart, blaeu en hooghpaers scharlake off sulx, maer
liever scharlake, weynige goede en klaer ooghe brillen tot
begoedinge zyndere gesicht, zynde nu 53 jaren oudt, en oudtheyt
seer benodigt, soo zyn hooght. de 2 vallen, schepraen, draybank,
goutsmit, wat kant, en scharlake mochte becomen, vertrouwe
(doch onder correctie) het int uytgeven der provintie daeldens
goede operatie zoude doen. 't Opperhooft uyt 't schip Orangie
in de logie verschynende, is goet gevonden van Orangcay Chily

wedere opsending nae Andragiry om gout,

Gontongh voor de derde reyse met 3200 R^a in bastas, om
gout te handelen nae Andragiry te zenden, en den Chinees
Chili kitegil Morosomay, met 1000 R^a in diergelycke vellen

item naer 't geberghte,

naer 't geberghte, haer beyde belovende, soo hoogh en goet
sant gout aen te brengen, 16 R^a pr. tail te sullen rekenen,
en andere nae haere touts, de uytslag sullen 't zyndere tyt
met manquementen haer Ed. aen te schryven. —

witte peper,

D'oorsaken dat wy nu wederom 3275 catty witte peper in dit schip
haer Ed. toesenden, is op dat deselfde niet in d'Engelse handen
zoude vervallen, en mede wy den Chinees, om die ons uyt
't hooge landt te leveren om 9 R^a bedongen hadde, en eenlyk
door de drooge revier, te laet om met Orangie te versenden
aengekomen. —

Een kafft gekort,

Soo becomt haer Ed. nu noch een gekorte kafft genaemt alis,
die zyn hooght. (alsoo weynigh duyts, portugees, javaens, en

maeldijts verstaedt, dagelycx inde logie kwamde om te zien watter omgingh, hebbende mij soo verstaen eenige vrouwen te naegeweest, waer over verstooten, en wy om 10. r.ln ingekort, als algeheel ondienstigh zynde naer Batavia gesonden.

eyst 2. peerden.

Compag.s eenige paert is na't vertreck van Orangie gestorven, versoeckende derhalve 2. goede metten eersten van haer Ed. in plaets, om daer mede op de pattebaen nevens d'Engelse te mogen compareren, daer dezelve schrijnt zyn Hoogh.t groote eer mede geschiedt.

Sullen int mancqueren, vande becomen indines rode salen, poirus, morris en parcallen, haer advance in becomende te schryven, alsoo deselve nu noch niet galiot zyn. Sullende eerst de 20. packen, nadat de peper overgescheept is, die daer uyt lichten.

Engelse questie loopen weidt,

Haer Ed. belast ons, in opsichte wat de loyt als getrouwigheyt haer bekent te maken, wat vande questie tusschen d'onse en d'Engelse is, alsoo m.r Middelton en Peter de Breyder haer agent in Bantam hebbende aengeschreven, wy haer logie willen uytroyen, en haer met schip Orangie nae Batavia zende, dat haer Ed. nu anders ondervint, en zy al logens op logens aen haer agent schryven. Sullen by occasie met het aencomen van haer Commissaris dese differenties soecken by te leggen en affmaken,

Hier mede,

Ed.e Erntfeste, manhafte, wel wyse, voorsienige seer beschreydene, hooghachtbare Heeren, willen u Ed. naer onsen eerbiedende groetenis in godts heylsame beschermingh bevolen laten, onderstont u Ed. dienst verplichte dienaeren ende was geteykent Pieter de Goyer, Jonathan Claesz, Salomon Sandra, ter zyden stont, Int Nederlants comptoir Jamby ady 20. decemb. a.o 1660.

Aende Ed. h.r gouv.r generael Joan Maetsuycker, en d'E. heeren raeden over den Nederlantse staet in Oriente,

den directeur Jacob Willemsz en raed in Gamron aen heer Ed.e den 2. septemb. 1660.
Ontfangen 13. January 1661 met het jacht Welsp.

Ed.e Erntfeste, manhafte, wel wyse, voorsienige ende seer gebiedende Heeren.

Ed. Heeren.

Myt jacht de Leeuwin (op ultimo May uyt dese rede over Ceylon

nae Batavia genavigeert, zyn ons jongste reguleen, (bleyckende
by 't ingesloote afschrift) aen u Ed. Hoogh Achtbare Ho. geweest,
waer by doenmaels 't gepasseerde in Comp.s Handel als anders,
sedert ons vorige van 24. der selver maend, per de fluyt Schiepen
ulisses ende Delburg, duydelyck genoeg aengekundigt, 't geene in —
gevolge tot dese uyre nu wederom in negotie, en wyders gevoordert
zy, wert by de volgende letteren naer schuldt pleicht perfectelyck
uytgedruckt, als oock teffens dat wy opt uyterste, soo de negotianten
hun begonnen te prepareren, om dit ongesonde climaet van
Gamron te verlaten, ons noch vande naervolgende mercatuyren
hebben ontlast, ende den prys als yder sorteringh achter aen
geschreven wort, te gelde gemaekt, namentlyck.

verkoop van eenige goederen. —

Sommelacco de pegu ongesuyvert op de stockis, van't vorige Jaer
overgehouden, tot 29½ laryn de man van 30. lb, waer by, boven zyn
bevonden onderwicht (a 0⅓ pr. cento) gewonnen wert 165 5/9 ten 100.

Sommelacq de pegu van zyn stockis gesuyvert, tot 64. laryn de
30. lb als voren, geeft buyten zyn onderwicht (a ⅔ pr. C.to) een over-
winst van 323 3/9 ten hondert.

Giroffel nagelen 7500. lb tot 260. laryn de man als boven te
gelde gemaeckt, bedraeght a 75 5/6 stuyvers 't lb.

Ceylonse caneel 4100. lb. tot 124. laryn de 30. lb verkocht, comt
a 36. stuyvers 't pont. —

Geeltenoten muscaten ofte goede rompen 505. lb. tot 85. laryn
de man als voren, bedraegt ruym 24 3/4 stuyvers 't lb.

Chineese thee? goede vermuft en bedorven goet van Cormandel becomt
tot 40. laryn den de man, waer by boven 't bevonden onderwicht
(a 2 1/16 ten 100.) geavanceert 40½ pr. cento. —

Japanse Camphor tot 126. laryn den de 30. ponden, bedraegt boven zyn
groot onderwicht (a 33 1/6 ten hondert,) 307 4/5 pr. C.to winst. —

Saffran ront van Ceylon tot 11½ laryn de man, geeft boven zyn
onderwicht (a 2 2/5 pr. C.to) 439 4/5 ten hondert advance. —

Bengaelse poeyer suycker by't laetst weder aengebraght tot 10½
laryn de man van 30. lb gevent, waer by gewonnen wert 60 11/40
ten hondert, buyten zyn bevonden onderwicht van 5 3/9 pr. C.to —

Cabayen tot ⅖ m.a 't stuck verkocht, daer by geavanceert
boven de te cort bevondene d.o 76¼ pr. cento. —

Den schilderde Masulipatamse chits, van 't voorleden jaer onder behouden, tot 13¼ m[aa]s stuk gedebiteert, bejaeght een overwinst van 35¼ p[er] cento. —

Gebleekte salampoeris by aengehaelde bodem van Masulipatam becomen tot 11½ m[aa]s stuk ongesorteert, waer by gewonnen 53⅙ p[er] c[en]to.

In dato van 21 May passato, heeft uEd. onder anderen te kennen gegeven, ons becomen partije Formosaense poeyer suyker tot 12½, als 't Japans staeff koper tot 35 larynen de man van 30 ℔ gedebiteert was, doch ten dien tyde bevonden noch niet alle gelevert zynde, uEd. de waerwinst niet conde aenschryven, dat op 't eynde der leverantie heeft gedaen, ende bevonden (naer de beyde partyen in haer gewigt wel hadde gerespondeert) op de suyker 90⅙ p[er] cento, ende op 't staeff koper 81⅕ ten hondert geprofiteert te zyn. —

missive aende Heeren 17nen van 16 Juny 1660 relatief voorsz. bengaelse zuyker aengaet —

De voorsz. dat we de jongst ontfangen partye bengaelse poeyer suyker noch op 't laetst tot 10½ laryn de man van 30 ℔ te gelde maekte, is geen andere redenen als in ons missive, op 16 Juny aen uEd. Ed. Heeren bewinthebberen ter vergaderinge van 17nen naer Nederlant geschreven, onder anderen aengehaelt zy, waer toe ons (om uEd. Hoogachtb[are] Ed. niet te veel met dubbelde letteren van een en deselve materie te vermoeyen) eerbiedelyk gedrage. —

Spahan,

de koning is weder inde stadt gekeert 12. Juny. —

By de jongst becomen letteren uyt Spahan van 17 July wiert ons van den koopman op de kamp onder anderen geadviseert, den persischen Coninck met zyn gevolgh op 12. Juny aldaer weder d' intrede binnen zyn paleys hadde gedaen, welcke spoedige aencomste seer wel gelegen quam, om den doleagh te kunnen aensporen tot de spoedige leverantie der gecontracteerde Coninex zyde, die in gevolge daer op tot de quantiteyt van 90 217/299 cargas, soo spoedigh binnen s' comp[agnie]s woninge gelevert wierde, dat op 20: Augusto alhier in gamron p[er] Cameel Cafila behouden (Godt zy gedankt) is komen te verschynen, wesende in 200 balen afgepakt,

waer op 200. balen zyde afcomen,

waer van eenige rollen geopent, ende in hun bloote want na gedaene visite, ter balance gebracht, die in gewichte niet meer als ordinary quam te manqueren, ende soorte deucghaden, suyver en bequaem bevonden, uytgenomen de sorteringh van 30. balen geteekent No. 117. en 119. als van No. 150. tot 195. die wat grover en ondeugender van draet bevindt, dewelcke cand[ida]o gespin volgens den jaerlyx ontfanck passeeren.

Ontfingen den doulety in antwoorde van onse voor dato opgesonden letteren, tegen de verwachtinge der zyde, als ~~van~~ over de Abragodse geweldenaen d'comp.s goederen en dienaren gedaen, ons heeft gelieven toe te schicken, dat wel 't ingesloten copia translaet u Ed. Hoog Achtb.e Ed. duydelyk aenwysen. Tot onser groote verwonderinge hebben gevonden ende gemerckt, zyn hoogh.t int minste daer by niet aenlaet, van 't werck van Abragod, daer wy nochtans by d'onse soo vrundelyk reparatie over de gedane geweldenaen als restitutie vande afgeperste penningen versocht hebben. Den koopman Opdekamp heeft andermael by geschrift den doulet vriendelyk aengemaent, om d'E. comp.e genoegen te doen hebben, over d'onredelykheden, die den Darooga en Radaers, in en ontrent voorgenoemde Abragod, aen d'onse hebben gepleegt. Evenwel heeft zyn hoogh.t daer op mede geen schriftelyke responsie gelieve te doen volgen, maer hadde des E.Comp.s Tolck met barse woorden daer op mondelingh gediend, dat hem over die sake die reeds maels was aengesproken, ende niet ruysten wilde op zyn vorige gedane belofte, maer hem met force daer op uytspraek begeerde, seggende wyders in colere, 't hooft mandament dat u meesters vry zyn van radarye vande goederen en koopmanschappen, die opwaerts naer Spahan voeren, wanneer maken wilde 't selve in debita forma van yder gehoorsaemt en achtervolgt werde, ende straffen de sulcke die daer over in manco bleven, gaende al verders, u meesters willen alles soo even nae haer sin hebben, ende wy soo veele door de vingeren zien, in dingen die ongeoorloft zyn 'tegens 't gemaekte contract, gemerkt jaerlycx groote quantiteyt gouden ducaten en silvere realen uytvoeren, boven dien doorgaens niet meer als 150. cargas zyde versochten, daer d'E.Comp.e verobligeert is, 300. d.o te moeten aenvaerden, ende noch jaerlycx onder zyn favour en hulpe minder dede leveren, hy houde mede soo wel rekeninge maken, dat den koningh wegen meerder aenbreng van koopmanschappen, in eenige jaren herwaerts (als de vryheyt, buyten voldoeninge van tols gerechtigheyt, wel strechte), ontrent 50 m tomanen van d'E.Comp.e pretenderende is, daer tot heden noch geen aenmaninge van hadde laten doen, voer in reden al wyders voort, dat voor dese onse natie sommytyden met een eerlyk geschenk den koningh hadde comen begroeten, waer door by yder in groot aensien,

Missive van den doulet aende directr. relatief,

Zyn hoogh.t houdt hem doof op onse klachten over de geweldenaen by ons in Abragod geleden,

En legt ons verscheyde dingen te last,

en achtingh waren, dat nu achter wegeblyft. d'Engelse
quamen hun by wylen noch voor zyn May.t vertoonen, waer
door in respect werden gehouden, ook hadde d'e natie 't voorleden
jaer aen den koningh geschenk gedaen, maer d'onse wilde alle
cortoisyen genieten, buyten eenige vergeldingh, wanneer
ten dienste vanden koningh van ons iets versocht wierde, dan
gestunen doorgaens te antwoort, ons meesters zulcx
bekent te sullen maken, gaff noch verders voor, zyne May.t
liet sich aen 't gemaeckte contract vande zyde weynigh
gelegen, dien 't alsen verbreken wilde, ons vandat gespin
niet meer soude werden gelevert, waer op dan neeens andere
koopluyden gehouden zoude blyven, den behoorlyken tol van
alle aenbrengende en uytvoerende goederen te betalen,
ly behoefden niet te dencken dat hy hun eenige de minste
vreese voor d'Comp.s macht en schepen bleeft, maer soude
tot tegenstant der selver seer gereedelyk remedie vinden.
d'Ed.le Heeren, dese verhaelde zin en reden soude den persische
Ryxvertrouwde volgens 't seggen vanden koopman Opdekamp
(als vooren gemelt) tegens des E. Comp.s taalman hebben geuyt,
schoon zulcx veel meer daer geschiet is, soo en komen wy ons
echter niet inbeelden, hoewel in sommige poincten ver
breet waeyt, hy doulet volgens zyn voorgeven sich tegens
d'E. Comp.a soo sal der ven stellen, voornamentlyk int breken
vande gemaeckte contract aende der zyde, ondaer op den tol
van Comp.s aenbrengende ende uytvoerende koopmansz.e
met eenst te doen vorderen, te meer yder wel bekent zy,
hy doulet wel eenigsints te hoorne onder de Ryxsgrooten heeft
ende wanneer uyt dat werck dan eenige verwydering voort
quam, soo soude den koninck, vande zake, door andere ryx
raeden (ten voordeele vand'E. Comp.a) ongetwyffelt soo grondigh
g'informeert worden, dat den doulet wel wenschen soude
sulk gedoente noyt van hem begonnen was, maer dan soude
het voorseker te laet bedacht zyn, want het zeecker ende
waerachtigh is, dat de meeste part vande voornaemste
hovelingen op hem seer misnoeght zyn, door 't onfatsoendelyk
flatteeren aen zyn May.t int accommoderen zynder vrouwen
om zyn welluste naer begeerte daer mede te mogen plegen,
waer door als meer andere dingen, hy den koningh in
geruymen tyt soo veel weten te bewaren, dat hy doulete

den directr. moet denken
wel, dat zyn hooft
sich tegens de Comp.e
niet sal derven kanten,

door dien hy ten eenen
zeer bemint is,

byna alles als Souverain, ende na syn affectie, buyten
andere ryxgrooten daer qualyck in te komen, regeert, waer
door veele goede heeren, die den dowlet ten principaelen van
kleen tot soo een voortreffelycke staet hebben geholpen, ten
hoogsten verstoort zyn, dat sulcken weldaet van hem in 't
minsten niet wert erkent, doch wert niet getwyffelt off het
quaet eynde sal met hem noch veele te voorschyn komen, oorsake

vermits syn ongere-
gelde heerschappye,

dongeregeltheyt syner regeeringh te groot is, ende dagelycx
int quade (ten exempel van andere steden) meer ende meer
toeneemt, waerover de gemeente alomme seer hart beginnen
te doleeren, over d'ongemeyne lycken die van tyt tot tyt, 't hare
latte, door den dowlet voort gedraeght worden, buyten dat by
iemant rett connen verloochen, synde waerlyck een werck
waer door 't persische ryck, by continuatie, teenemael ten
ruyne soude raecken, dat by zyn Mayt. (wanneer met aen-
dacht en opmerckingh, aen de welstant van zyn ryck eens
gelieffden te gedencken) seer hart te remedieeren soude
weesen, maer geeft zyn sinnen dagelycx zoo veele te doen met
debouchen en vrouwen, dat niet eens aen hoonodsakelycke

hebbende den koningh
teenemael ingenomen,

werck gedenckt, maer laet sulcx (als gesegt) syn ryxbestierde
bevolen, ende soo lange dit gedoente op dese wyse continueert,
derft niemant verstoute zyn om gedachte hooft. eenigh—
misnoegen te thoonen, in maniere alle oogen op hem wachten,
ter tyt het rat eens komt te draeyen, wanneer van alle—
kanten ongetwyffelt sal vertreden werden, waer by dese—
heeren dan uyt den willen, soo den alteenmael dowlet niet
denckt int sin heeft, ons eenige onredelycke force, offe gewelt
aen te doen, 't welck indien eenige met Compe. ontsachelycke
wapenen sulcx te syner tyt te mogen verdragen, soude het
Canon soo veele uytwercken, dat 't gedruys daer van, tot

onse inclinatie tot de
wapenen om t'onrecht
te wreecken. —

int Spahanse Hoff, jae selfs inde ooren des Coninx soude
klincken, wanneer 't generaele misbruyck vanden dowlet
van alle zyde zyne Mayt. pertinent soude werden gecom-
municeert, 't welck dan lichtelyk met hem sodanig quaet
uyt eynde souden nemen, gelyck de ryxbestierde Mamet
Tacky inden Jare ao. 1645. binnen Spahan gebeurt, en over-
gekomen is; derhalve beyden van sentiment den present en
alteenmael dowlet noch voor eerst niet, op zyn dreygingh,

tegens d'E. Comp^e. yets sal derven uytwercken, steeden principael terwyl de oorlogs geruchten vande Engelse natie in dit districkt noch doorrennen, doch den alderende tyt sal alles aen't light brengen. —

Voorts dan by nader advysen uyt Ispahan niet connen verneemen, hy Coulet geen meerder sekerheyt belooft, om d'E. Compag^e. volcomen satisfactie vande Abrageese geweldenarye te doen geven als tot noch toe gedaen heeft, bleyven voornemens in corte dagen, by een vrindelyk briefken sulcx andermael aen zyn Hoogh^t. te versoecken, op hoope zyn schriftelyk antwoort daer op te bekomen, soo niet, sal verder geen vordere sollicitatie van onser zyde manqueeren, ter tyt de jongste uytspraek daer op becomen. in dd. Hoogachtb. Ed^e. sullen lightelyk considereeren, waer uyt 't misnoegen vanden vice ~~geweesene~~ geroerde(?) Coulet ten principaele ontstaet, zynde volgens onse sustinue eenlyk, dat somwylen niet met een eerlyk geschenk neevens zyn May^t. vand' E. Comp^e. wert bedacht, waer op dicktwils (door die van zyn huyse veel geschempt) weruyts(?) noyt d'eere (soo lang 't twintigh en voortreffelycke ampt van rycxbestierder heeft bekleet) vand' E. Comp^e. heeft genoten, schoon dan d. Ed^e. Heeren 't contrarie daer van by wylen al wiert geschiet, soude die gifte, in dese gelegentheyt des tyts, ontrent zyn Hoogh^t. niet anders wesen uytgewerckt, dan in plaetse van een stuyrs een vrindelyk gesicht t'ontmoeten, waer 't sake dat d'E. Comp^e. door sulcke gedoente eenige profitabelder privilegien, als tegenwoordigh in 't Persisch ryk wel geniet, daer door te verwachten hadden, soo soude een eerlyk geschenk aen 't hoff niet anders dan ten voordeele van onse dd. Heeren principaelen strecken, doch gemerckt by desen wreevelmoedigen Coulet voor tegenwoordigh daer mede niet anders (als verraedt,) te winnen soude wesen, soo achte ons onderdes (twelck onder in dd. wel wyser seer gedienstelyk submitteere) geraeden te zyn, daer mede noch soo lang te tarderen, tot sich beter gelegentheyt daer toe vertoont, anders soude hem die begeerelyke Persiaen aenlocks(?) in d'E. Comp^e. verobligeert is, daer toe te moeten treden, middelertyt sullen ons (by overval eenige quade ontmoetingh vandes Coulets zyde (dat verder niet willen verhoopen) door goede en bequame middelen, seer geroerlyk connen redden. —

zullen noch nader by zyn Hoogh^t. aenroeren,

souden hem noch aende(?) willen beschencken,

Voort afscheyden van den sabandaer off Holmester uyt Gamron, heeft hem op zyn begeerte naer gewoonte, de corte factura van alle 't geene dit jaer aengebracht en verkocht de Comp.s Coopmansch. overgelevert, dewelcke tesamen bedraegt niet min dan 20 m

den Sabandaer in Gamron bejegent ons wel.

Tomannen quamen te monteren, waer mede hy sabandaer tevreden, sonder eenige de minste reden daer tegen te voeren vermoght heeft, soo obtineerde eyndelyck naer vriendelycke bejegeninghe onder wedersydse dienstbetuygen van zyn achtbaerheyt den minnelyck afscheyt. —

Engelsen krygen 350 t.m. voor haer halve tol,

welcke nochtans 4150 t.m. heeft beloopen.

Naer langdurige gedane sollicitatien, zyn d'Engelse vrienden op d'ordre van gedachte H.r Sabandaer, voor haer halve aenpart uyt de Gamronse van buyten incomende tol, voor dees jaer 't voorgs. toegevoeght, de somma van 350 Tomannen, waer mede haer Edelen moeten vergenoeght houden, onaengesien den tol van de geheele aengebrachte goederen des gepasseerde saysoens, by de jongst gemaecte voorgs.: ruym 8300 Tomannen off (a 35 guldens den toman gereduceert) f 290500: — heeft opgebracht, buyten 't geene hy sabandaer met sluyckeryen, als anders, heimelyck daer uyt heeft toegeeygent. —

Haer agent reyst weer nae 't hoff,

Den Engelsen agent Nicolaes Bockerits, heeft sich met zyn gevolgh op p.mo July uyt dese plaetse weder na 't Spahanse hoff begeven, om zyn opgedragen commissie voorts te volbrengen ontrent den Coninck uyt te wercken, soo blyft den koopman Op de Camp sonderlinghelyck belast, nae de verhandelinge weder, zyts seer scherp te bevraemen, ende dan alles pertinent van tyt tot tyt over te schryven, om volcomen kennisse van saecken te becomen, ende U Ed. nader verbyst daer mede te communiceren. —

discours rakende onse negotiatie in Spahan,

Soo de quantiteyt Batavische en Formosaense poedersuyckeren, Ceylonse caneel, goede ende slechte crampen, tin, als eenige kleeden, 't voorleden jaer p.r Castila opgesonden, leggen binnen Spahan volgens de jongste advysen noch onverkocht, jaevooge U Ed. van de ware overwinsten, en het different dat de Spahanse basaer, boven de Gamronse marct, d' Ed. Comp.e comt by te brengen, presentnoch niet communiceren, uyt dese cleene proeve sullen U Ed. Hoog Achtb. Ed. mn seer licht connen remarqueren, ingevalle des Comp.s goederen altyt binnen Gamron in quantiteyt niet connen worden —

vertient, wat voordeele den Spacanen hadde onse Ed. Heeren principalen soude beloven, waerlyck niets waerdigh, dat ick nu de Spacanse residenten op ider verdringh der goederen, een vaste prys hadde gestelt, om deselve niet minder te mogen afstaen, dan souden te klagen hebben, terwyle daer al te namen parck in hun bedoene negotie hadden gestelt, maer gemerckt haer voorgaende geaccordeert zy, alle koopmanschappen neevens andere negotianten marctganck te mogen venten, buyten de Ceylonse canneel, goede en slechte rompen, waervan haer den behoorlycke prys hebbe voorgestelt, om de marct van die specerijen in Gamron niet 't instabiliger te maken, om wat reden dan den koopman op de kamp in zyn besoigne manqueert, daer op wert alle uyren zyn reden verwacht, vermits hem by onse letteren van ult.o Junij ernstigh geeyscht heeft, syn meeninge en oogwit van de handelinge, wegen 't ophouden van s'comps. goederen, tegen koopmans stijl, bekent te maken, buyten frivole practiques daer in te gebruyken, waer op 't gevolgh van onse zyde dan weder te verwachten staet, te weten by nae verscheiden zyn, het resterende tin, en peper duysenden tegen woordigh den prys niet sullen betalen, als geduyrende tyt voorleden (volgens zyn advysen) wel hebben mogen gelden.

den koopman op de kamps manquement,

Op 27. July quam voor desen baeye onverwacht uyt Mocha te verschynen, 't particulier Engels Jacht genaemt de Wyntack, hebbende ruym 600. packen cauwa, 200. sacken Mallabaerse peper, 20. packen bladuyl en witte doecken, die in Mocha door de slappe basaer haer meesten, niet den propre wenst, niet hebbe connen venden, die nu Engelse vrinden (volgens haer eerste voorgeven) van meeninge bleven, met genoemde carga naer Bassoura te vertrecken, op hope aldaer een goede marct aen te treffen, van welcke resolutie, nae weynigh dagen, veranderden, terwyle eenige Joodse en Banjaense koopluyden sigh vertoonden om genoemde Cauwa tot redelycke prijse op een maent off twee dachs, hun aff te handelen, dat ingevolge, met sluytingh des koops, tot 29.¼ laryn de man van 30. lb effectueerde, waerdoor deden mede goede occasie bequamen, om onse aenpart op den dyck voor 't patria, daer uyt te becomen, als ingevolge ook geschieden by 75. packen wegende te samen 736¾. man, offe (a 30. lb p.r man) gerekent 22102½ lb. onder vertrouwe onse Ed. Heeren principaels, uyts den redelycken inkoop, smakelycke winsten daer op

Engelse Wyntack van Mocha 27. July.

verkopen haer cauwa tot 29½ laryn de man van 30. lb.

waervan onse hebben aenpart voor 't vaderlant becomen,

sullen erlangen, gemelte vrunden come[n] haer blancke en witte doecken niet dan met verlies vande hant schruyven, dierhalven (soo uytbreyden) geresolveert zyn d[es]e weder terugh nae Souratte te brengen, tot hun peper presenteren mede geen koopers, sulcx van meyninge bezyden dat kruyt nae Sparaule te gieten. Soo geschyt voort staet gemelte Jacht noch weynigen maend door redde te verbanden, om den vervolgh der penningen van haer verkochte lancen in te wachten, als onderwylen der goede vracht op Souratte te gemoet te zien. —

Comp[agnie]s wolcaffila uyt Kirman —

Op 13. Augusto compt hier mede (godt zy gedanckt) uyt Chirman behouden aen te landen des E Comp[agnie]s wolcaffila, bestaende uyt 133. balen, wegende 107. d[es]e roode wolle voort patria, ende 26. th voor Batavia geprocureert, waervande ingesloten factura in desen grondiger aenwysinge sal doen, vand[ito] balen hebben eenige g'opent ende stoffe besichtigt, als ter balance gebracht, bevonden de deught nae de gemene loop passabel, ende 't gewicht der balen mede seer nae over een te komen, den prys van d[ito] is binnen Chirman dese Jaere wat hoger als d' vorige komen te steygeren, dat eenlyk te decount, volgens 't rapport vanden onderkoopman Gerrit Verstege, door 't machtigh wesen der Engelse in die specie, vermits voort uytsetten van Comp[agnie]s

d'Engelse hebben aldaer om de wol dapper geworlt /

Caffila, binnen Kirman, door eenen M[eeste]r Schaelderg rede 35000. ponden hollants voor hun Comp[agnie] hadde opgekocht die p[er] Caffila binnen corte dagen hier mede aen te comen staet, ende voor den Engelsen vrunt dagelycx noch schuckart in zyn negotie voort, om den nomber van opgemelde

tracht mede 50 M te becomen. —

wolle, tot ge 50 M ponden voor de Comp[agnie] als particuliere noch te vergrooten, waervande particuliere hun gedeelte over den Lantwegh door turckyen nae Europa te voeren staen. Soo den prys van die stoffe niet hoger comt te steygeren, dan m[en] jongst in nederlant verkocht is, sullen die particuliere hun overcomsten voorschreven smaeckeren. —

Advysen uyt Suratte met het Jacht d'alphendigo becomen. —

By letteren van 29. April uyt Souratte van den E. H[ee]r Directeur Leonard Winninck, (op 12. Juny daeraen volgende bijt Jacht d'alphendigo hier aengebracht, verstonden onder andere dat boven de goederen, die 't Jacht brouwersvaven nae Bat[avi]a konde slepen, noch diverse geprocureerde koopmanschappen aldaer souden overschieten, die by geerder vanhier geschreven —

(vermits 't verwachtende Jacht uyt de besettinge van Goa niet
te voorschijn gekomen was, niet conde werden verstonden, waer
toe van ons een ledige bodem tot overvoer van gesyde koopmansch.
versocht, waer mede wy den heer Winninex, ten dienste van de
E. Comp.e, seer geroeyelyck hadde connen accommoderen, waer
sacke wy die novos op ult.o May maer hadden aengetroffen,
die ons als verradelt, op 't 11. Juny eerst te voorschyn quam, dan hadde
't Jacht de Cormoran (dat op dat pas uyt deese rheede vertrock, daer
toe gebruyckt connen werden om dan, ten voordeel van d' E. Comp.e,
den besten voet in deese saecke noch voor te wenden, soo hebbe in
rade met den anderen noch goet gevonden, 't Jacht Wesp met syn
syde, kirmanse wolle, als eenige contanten, in plaets van
over Ceylon, over Suratta naer Batavia te schicken, gemerckt
door de kleene quantiteyt syde en wolle, noch bastant
gevoordeelt werde, om uyt Souratte een geheelen Jachts lading
tot u Ed. te kommen scheepen, waer door vertrouwe de meeste
goederen van Souratse strant dan gelicht sullen worden.
de contanten, bestaende uyt silvere abasys en gouden ducaten,
als andere kleenigheden voor Ceylon geprojecteert, hebbe mede
gedachte H.r directeur verlockt op de sekerste wyse syn spoedige
adres naer Ceylon geliefden te verlangen; 't zy met 't een off 't ander
Comp.s Jacht ontrent Goa over te scheepen, om daer mede naer
Ceylon te navigeeren, off wel door 't Jacht Wesp, soo den tyt 't wilde
lyden, sonder te spade, en voor 't vertreck der vaderlantse retour
vloot op Batavia te connen verschynen, sulcx te laten geschieden,
ofte anders soo den H.r directeur Winninex 't best geraden mochte
vinden. By deese besending bequamen mede occasie, om alle de
goederen die haer behoorlyke pryse allier in eenige Jaren
herwaerts niet hebben connen halen, en in Souratte vervolgens
wel gerenommeert, mede derwaerts te senden, als namentlyck
25402. lb: benjoin, 29600: lb Ceylonse caneel 17100. lb.
slechte nooten muscaten, 36400: lb. slechte rompen, ende
12606½ lb. olypfants tanden, van welcke vier eerstgenoemde
soorte ten desen comptoire als binnen Spahan noch bleyft
resteren, om by alle mooglyckheyt tegen naestkomende saisoen
ten weerdyste pryse te gelde te maken, ontrent 7992½ ponden
benjoin 16900. lb. Ceylonse caneel, ende 29744. ponden
slechte nooten off goede rompen, als 2101. lb gemeene rompen
willen gesamentlyck lopen u Ed. hoogachtbare Ed.e dit ons goet
vinden niet anders dan voor wel gedaen sult gelieven te approberen

[margin:] versoeckende schepps ruymte,

[margin:] waer op 't Jacht Wesp over Souratte naer Bat.a wort afgesteken. —

[margin:] met eenige specerye voor Suratte. —

te meer by langer overleggens alhier in desse extreme heete dampige lucht, principael die bandals vrucht, teenemael door de nijt soude werden gecontinueert, ende de Ceylonse Canele niet min swart van couleur, als van smaeck bewaert soude werden. —

Verdoon 125 M gl. in Spahan by decreet verstrecken in ducaten te wisselen,

Binnen Spahan sal in cassa, naer ons calculatie, boven de voldoeningh van s'Coninckx zyde, als 't geene in kleedingheden voor Japan ende andere gewesten aldaer verlordt wort, ongevaer overschieten de somma van ƒ 125000:„: — welcke somme den koopman op de kamp gelast blyft, wanneer de ste pryse, tegen goude ducaten (op de hoogendelyckste wyse) te verwisselen, ende tegens 't voorste van Ued. aenstaende wel verwerkt hier te doen verstrijcken, welcke specie bij 't eerste van hier vertreckende schip, dan niet qualyck te stade sal comen, om Cormandel daer mede te comen provideren. &c —

Hebben maer 4. paerden van boven becomen, die voor Ceylon dienen,

Alsmede binnen Spahan, Shiraes en Kirman, hebbende alle ijver doen uijtsien nae eenige goede wel gemaeckte paerden, die tot ons leetwesen van goede soorte niet te vinden zyn geweest, vier gemeene beesten, zyn ons nevens de zyde en wol cassila toegebracht, die niet anders dan voor Ceylon, tot berydingh van s'Comps. suppoosten comen dienen, wy souden ons gaerne van die nacht overs, by dit Jacht Wesp hebben ontlast, maer gemerct 't selve, om eenen boven verladt, over Suratte gaet, is zulcx nagelaten, om den Gouvr. aldaer in zyn begeerlyckheyt geen moeyten aen te doen, dat seer wel can werden geexcuseert, mits de beestiaele op 't eylant Ceylon soo nodigh vereyst, om tegen 't aenstaende sayson van goede wel geleerde jonge paerden versien te worden, sullen de novo nae Shiraes weder beschrijvings doen, om deselve allanghsamerhant aldaer op te speuren, en yder quartier, van waer ordinary geeyst worden, dan nae vermogen daer mede t'accommoderen. —

Zal daerom weder na Shiraes senden. —

Lading van 't Jacht Wesp, bedragende 310 M gl.

Voorts komt Ued. toe by wel geexpedeerde Jacht Wesp, waerinne soodanige koopmanschappen voor 't Patria, Batavia, Ceylon, ende voor Souratte gescheept, als hier vooren ten principaelen gebed aengewesen, ende nu andermael nevens yders costende verbolgens wert uytgedruckt, te weten. —

, voor 't Patria, en Batavia,

87027 5/16 ponden ronde zyde legia, besloten in 200. balen costen met d'ongelden . . . . ƒ 156001:19:14

22102 1/2 ponden Cauwa de Mocha, in 75. goenys packen bedragende met alle oncosten . . . . „ 8002: 5: 6.

draegt voorts . . ƒ 164004:4:4.

Compt pr. transport .. f 164884: 4: 4

10434. ponden kirmanse bockewollen, in 133. balen beloopt met d'ongelden .... 7534:12: 8.

2. Stucx zyde alcatijven, kosten .... 265:18: 4.

4. cassen met confituren, conserff van rosen, als rosijnen beloopen .... 340:14: 8.

voor diverse ongelden .... 106:10: 8.

komt tesamen .. f 173132: 8: —

Voor Ceylon,

120820:	Stucx silvere abacys costen met d'ongelden	f 79297:13: —
3500.	Stucx goude ducaten	17167: 3: —
220½	mattecaese swaerte ducaten gout	1420:18: 4.
10.	Stucx wolle alcatijven: 26. pes. fijne wollen 400. stucx bockewollen, als eenige zyde stoffen &a. beloopen tesamen	3110:16:14.
		100996:11: 2

Voor Suratte,

25402.	ponden benjuin costen met d'ongelden .	f 19198: –: 5.
17100.	ponden noten muscaten	1732: –: —
36408.	ponden coppen	1860: 8: —
29600.	ponden candee, daeronder eenige ongelapeert, waer voor uytgetrocken	5595:11:11.
12606½.	ponden olyphantstanden	7411:16: 6.
	voor eenige ongelden	168: 7: —
		35966: 3: 6.

Somma t'gescheepte in 't Jacht Wesp monteert. f 310095: 2: 8

Godt almachtigh wil ydere cargasoen geleyden, ende de plaetse spoedigh de salve doen verschynen. by gemelte Jacht Wesp wert noch met overvoer van weynigh vrachtgoet op Suratte verdient ontrent f 1124: –: – dat de scheeps onkosten noch vry te goede sal komen. Soo gaen hier mede over in een kasken besloten de tweede stede Gamron en Spahans negotie als cogie boecken, van 's Comps. dienaers maentgelden, die roepen willen, neffens de voorgaende by rescontring in behoorl. forme sullen werden gevonden.

Ende gemerckt present niet anders resteert om UEd. Hooghachtbare Heeren te verachtigen, werde hier mede ten eynde, des willen UEdelen (naer onse nedrige obedientse groetes) in de barmhertige armen van God almachtigh gerecommandeert laten, die UEd. voor alle ongelucken gelieve te hoeden, verblyvende, onderstont Ed. dienstige, neugaste, welwyse, voorsienige, seer gerenomeerde Heeren, UEd. onderdanige en getrouwe dienaren en was geteeckent Jacob Willemsz, Hendrik van Wyk, Gerardt Tortlage, Willem Lock, ter zyde stont Int Nederlants Comptoir Gamron desen 2. Septemb. ao. 1660.

Batavia,
Aende Edele Heer Joan Maetsuyker,
gouverneur generael, ende d' Heeren
raden van India. —

den directr. Wimmer en raedt in Suratte
aen haer Ed. 14. october 1660.
ontfangen 13. January 1661. met 't Jacht Wesp,

Edele, erntfeste, manhafte, —
wolwyse, voorsienige, ende seer
geeerde Heeren

Mijn Heeren,

By missive vanden E. heer gouvr. Laurens Pit, dato 9. augusti
ende de Messrs. Caulier en Backer uyt Masulipatam vanden
21. dier selver maend, hebben wy verstaen, onse Jaghte brieven
onder 3. en 10. Juny over Cormandel aen U Ed. geschreven vandaer
spoedig inde maenden July en augusto pr. de Jachten Hercules ende
Loenen, batavia waerts gesonden waren, ende hoe wyders alles —
dubbelt is gegaen, sullende copien hier off senden, niet twyffelende
off gemelte besendens zyn U Ed. behoorlyck toegecomen. —

Naerdat alle wegen tot de procure der inkoopende goederen ordre
gestelt, ende 't meerendeel vant daer toe vereyschende capitael,
insonderheyt der doecken, soo in en daer omtrent gemaeckt hadden, —
namen die besigheden haren ordinarien gangh, waer mede dan
sorgvuldig sonder hinderniss van eenige regent en bontmoeten
naer gelegentheyt van saken voortgevaren wert, te meer in
staets off lants besigheden, geen veranderingen zyn, want Orangh
Chia door 't midde van mogentheyt, den mogolsen throne, meest
in vreedelyck besitten, hebbende bynaer alle zyne vyanden, lage,
leggers, en geveynsde vrinden, soo door macht van wapenen, als
ontsaggelyke autoriteyt, overwonnen ende tot gehoorsaemheyt
gebracht, nu de swervende ende eloose prins Sultan Souja, wel
eer beheerscher van Orixa, hadde door zyn vlucht en naer Aracan
de Mayt. oorsake gegeven, vanden oppercoopman Sr. Jan Tack
nevens tot engels opperhooft Mr. Andries, uyt agra aent dillysche
hoff, beroepen, werwaerts zy hedens hun op 7. augusti vervoeg-
den, ende den 15. do. synde daeghs naer hun arrivement, voor
den hartogh Chalilullachan, verschenen, uyt wien geme. Sr. Tack
verstonde, de Mayt. haerlieden ontboden had, om te onder-
staen, off men genoemde Mayts. broeder prins Sultan Souja, die by
den Arrakander heul soeckt, en soo aent hoff gerucht wierde,
tot den koninck van Persia wilde overvaren, niet souden comen
vangen, ende inde Mayts. handen leveren, sulcx geschiedende
zoude de gerespecteerde Mayt. (conform het seggen vanden —

Orangchia zit vast op zynen troon,

en versoeckt onse hulpe, omme den prins Chousa die uyt Bengale naer Aracan gevlucht is, te helpen vangen. —

voorn. Hartogh Chalilullachan, ons alles wat begeerden
moesten toestaen, woordendienende wel mach opvinderen, maer
naer d'Hooffsche wyse volgen hun effecten beswaerlyk, ofte niet.
Item den Souratsen Regent Mirsaeb hadde aende May.t geëx-
heert door den Capitain in Souratta belooft was, daman te helpen
winnen, en off daer toe apparentie was, waer op Sr. Tack antwoorde
die naedengaende geen kennisse was hebbende, maer dat daer
over aen den directeur naer Souratte schryven soude, waer
op gemelte Hartogh gedient hadde: 't is wel geantwoort,
wanneer ik u by de May.t brenge, moet gy van gelijcken seggen,
ses dagen daer aen, zynde den 21.e dito dede Sr. Tack op de ordinarie
verkoopplaets nevens geschencke, reverentie aende May.t ende
dat sonder een woort met den koninck ofte zyne ryxs ver-
woude, die hem Sr. Tack, nochtans om hun eygene koninckelycke
saecken ten hove hadde geroepen, te wisselen, maer bequam
8. dagen daer naer, nevens den Engelschen resident, een eeren kleet
ofte Serpaw, oorlicentie om te mogen vertrecken, des sy
beneffens 4.e Septemb. uyt het hoff scheyde, en 9. ditto in
Agra arriveerden, van waer onder 12. der selver maend ons
alsulcke advysen toegesonden, en 3. Octob. ontfangen zyn, als
de copia der letteren, en gehoudene Hooffsche dachtekeningh-
gen nevens gaende vermelden, waer aene ons ontrent inde-
deer oorbeeldelyck gedragen. / Den Souratsen Regent Mirsaeb
verstaende om wat oorsake Sr. Joan Tack ten hove by de
May.t geweest was, liet ons op den 6. deser den steycken af-
vragen, wat antwoort wy op het voorstellen vanden Hartogh
Chalilullachan wegens het gevangen nemen van prince Sultan
Zioushagaben, op dat hy Gouv.r zynen Heere Coninck daer van
advys geven mochte, de antwoort die wy zyn E. lieten toekomen
was, dat het ophouden off gevangen nemen vanden prince uyt
soo een doorluchtigen stam gesprooten, koninckelycke en dien
volgende hooghachtige saecken waren, daerinne ons die als
koopluyden haer residerende, niet te disponeren stonde, maer
Zul. ptele aen de Ed. H.r Gouv.r generael inder ye te schryven,
hadden, waer toe het present leggende Jacht Wesp, 2. dagen
te voren uyt Persia hier gearriveert, niet weynigh die
saecke soude bevorderen, gemerckt schoon soodanich van
zyn aengebrachte zaeghschen ontlost, ende de gereet zynde
goederen daer wederom ingeladen waren, de reyse Batavia
waerts te vaerdigen stont, deese antwoort en geviel den
Souratsen Regent niet wel, wat zyn E. sustineerden het

en daman te helpen
winnen,

hoedat den directeur op
zyn ordre mogen
ophoort

hem te vinden (wie wyt geweest is) mende gemelte Mayt. met
voorsz. volck en ontrent 2. gemeet zynde vaertuygen, deselve dient
niet en behoorde te verkrygen, maer deselve soo veel mogelyck
naer de portugesen gesocht te zenden, omme op den vluchtenden
prince des Mayts. broeder te gaen kruyssen, ende gevangen
krygende, hier te brengen, als wanneer d' E. Comp.e ongeloofflyck
benefitien te genieten stonden, en dier gelyke moeste op
gebrugge meer, die wy alle met een slyfpeet, op dat het
moeste doot bleyven, hebben laten voorby gaen, daer't dan
tot noch, soo by gebleven is. ——

Wat heerlycke victorie s' Comp.s onversaeghelycke wapenen onder
't voorsichtigh en wys beleyt van d' E. Hr. Mayoor Joan van
dam, door godts zegen op den koning van Macassar behaelt hebben, zulcx
geeft het extract uyt uEd. a. missive onder 8. July aen d' E. Hr.
Gouvr. Laurens Pit van Cormandel geschreven, ende ons van
daer toegecomen, gevolgelyk mede gedeelt, een tydingh die
waerlyck onder dese arrogante en opgeblasene Ottomannen,
wel meriteert gedivulgeert ende verbreyt te worden, ——
gemerckt desen landtaert al lanclyck veel werckx vanden
Macassaerschen Coningh maeckt, waeromme wy dan tot
meerder luyster ende reputatie van onse heeren principalen,
ook tot neerslagingh der Engelse natie, wanneer goede
maere by de Mooren soude scheyvoel te maken, op den 6. deser
maend dancksegging tot godt almachtigh opgeoffert, ende
's avonts vreughde vieren met losloop van duysenden musketten
aengesteken hebben, 'tgeene juyst op dien selven tyt dat het
nieuwe op stapel staende vaertuygh, gemaeckt tot lossen en
laden van hier aencomende Comp.s schepen, afleep, te water
quy, op dat dese victory dach onder de Mooren te beter moeste
ingedachten blyven, uyt welcke dieden van uEd. a. de naem
van 't Smaldrix Macassar hebben gegeven. ——

de Suratse Mooren verblyden haer over onse victorie op Macassar,

Wreede en ondraegelycke affronten hebbende Engelse vrienden
hier een geruymen tyt verwachts vanden Suratsen Gouvr.e
ende zyne medestanders moeten lyden, schult van ontrent
een milljoen guldens, door haer van tyt tot tyt a deposito gelicht,
en waer toe zy tot noch weynigh ofte niet en hebben aen aff
te leggen aen d'een zyde, en aen d'andere kant wel ter
principaele de superbiteyt van beyde de natien, is de ——

Engelsen lyden van Mooren vele smaed,

zynde aen deselve een millioen gel. schuldigh.

voornaemste oorsaeke, dat reets den president der Engelse natie hier ter stede, soo lange als geconfineert geseten, — (gemerkt hem tot opreyse nae Brootchia, en 't aftrecken nae Souali's straat verboden was) tot dat eyndelyk op den laesten der verleeden maend september, door brieven van 't Hoff, en tusschen gaen van aensienelyke Moorse koopluyden, by heer president, met den Souratsen regent Mierarab weegens hunne particuliere verschillen, die by eerst meest voorgevallen geapaiseert werden, weshalven by deese vereeniging met ongedekten hoofde, en de handen op de heylige letteren te leggen, in der minne verdragen, doch — voor soo lange het sal duyren, vindende schynende te zyn, by — welckers gevolg hem heer president ook met toestaen der creditueren geaccordeert wierde, nae Souali straat te mogen reysen, ende dat wel ten principaele (soo ons bericht wort) tot bevorderingh — hunner Comp.e affaires, gemerkt haer Jacht de Mayflower verleeden saisoen van Cormandel uyt en Bengale, naer Engelandt afge- vaerdigt, de reys niet hadde connen vervolgen, maer aen 't eylandt Anjuany overwinterende, verstonden aldaer de boot van een schip de Smirna Marchand uyt Engeland, voor Cormandel affgesonden, welcken boven ontrent St. Laurens met 't hondelen van 30. zielen, verlyst, ende uyt de ladingh niet, andere als 13. kisten silvers geberght, gevolgelyk p.r voorsz. Mayflower hier aengebraght zy, beyde een vaderlantse schepen den Egle en Blackmoor soo men hier verwacht, en verwondert men tot verwonderinge noch niet, wat daer aff worden sal, welk gevolgh met den tydt openbaren. — Een Jacht Swatte quam van Bantam den 8. der verleeden maand Septemb.e, over Bombayn op dees rede, mede brengende meest particuliere als Comp.e goederen, bestaende in Benjuin, Sappanhout, tin, radix China, schildpadshoorn ronde en lange peper, swavel en tinpuyt &c.a —

Dewyl hier voren in passant is aengeroert, bevoeght het Jacht Weesp uyt Persia comende, dees rede, van waer ons p.r schepe door den E. Heer directeur Jacob Willemsz, de naervolgende koopmanschappen toegesonden zyn, als. —

25402. lb Rosynen,
17100. " gemeene noten muskaten,
36909. " Witte rompen,
29600. " Ceylonse caneel,
12606½. Elephants tanden. —

Marginalia:

doet heeren plaetse gespeelt,

haer Jacht de Mayflower na Engeland gesonden, keert onverrichter reyse in Suratte, met de boot vande verongeluckte Smirna Marchand.

den Egle en Blackmoor noch niet opgedoemt,

haer Jacht Swatte van Bantam 8. Sept.

lading van Weesp uyt Persia voor Suratte,

bedragende 35. m gl.

Alles ten bedrage van f 35966:3:6. daert comptoir
generael voor gecrediteert wordt.

Schoon wy sedert onsen jongsten vanden 10. Juny aen ued. a.
geavanceert, niet meer als 80. m ponden noten muscaten,
tot den ordinarisen prys hebben connen venten, soo blyven
de rester niet buyten coope, ende uyt sakluys bevonden partye

tot den vercoop vande noten goede apparentie,

met het inbreken vanden regentyt om te wetten, waer toe
d'almogende syn zegen gelieve te verleenen, op dat die heerlyke
vruchten, eenmael tot gewoonlyken prys gestegen zynde, haer
ordinary stede van vorige tyden, in dit groot ende wyt uyt-
gestrekte land van India weder om mogen comen te erlangen,
soo sullen wy ende ons uyterste vermogen inspannen, op dat
de nu jongst van Persia gecomene specerijen, schoon deselve
(insonderheyt de foelie geworden) al vry vermyndert ende
niet min met stof als uytgeloopde kalck vermengt zyn,

[illegible] seer vermyndert zyn,

tot de gestelde waerde, ook vande hand comen te springen,
't welck met den Ceylonsen caneel (die door outheyt, mede
tamelyck bruyn geworden is, en van zyn frisse kracht al
iets verloren heeft) ook te geschieden staet, namentlyk om

de caneel niet onder de 36. st. te vercoopen,

die conform d'ordre van onse superieuren, niet onder de 36. st.
ider pont Hollants van ons te laten gaen, waer toe, indien
het godt almachtigh geliefd hadde, dese landen int generael
met meerder regen te besprengen, alsser wel dit verlopen
natte mousson vanden lande nodich geweest zy, de
apparentie schoonder souden wesen; want hoogachte Heeren,
door geheel Guseratte sedert den 22. augusty, geen ofte wei-
weynigh waters, ende dat maer op eenige plaetsen gevallen
is, waer door men niet alleen by ontberingh vandien,

groote droogte in Guseratte,

gewas op de droogte en naer water schreyende lant dorren,
die van hitte scheuren en vertrecken, siet verbranden, maer
doet veele arme ende gemeene lantslieden door vrees van
dieren tyt, uyt d'eene plaets naer d'andere verlopen, hoewel
ook niet vreemt en zy, terwyle den ryst, die met vaertuygen
uytter zee, van verscheyde havens hier aengebraght, rede
drie voudigh betaelt, ende maer met de kleyne maet uytgedeylt
wert, schickende sich alle dese [illegible] naer advenant.
By dese ongelegentheyt voeght sich noch tot hinderingh
des koophandels, de koninchlyke schepen, die men al voor

de koninglycke schepen uyt Mocha verwacht wordende, bleyven noch achter,

des weecken uyt Mocha met taemelycke capitalen hier weest te gemoet gesien, niet te voorschijn komen, de particuliere bodems hier aengelant, brengen tydinge, de negotie daer ter plaetse jongst niet beter als 't Jaer te voren affgeloopen, en by gevolgh de overwinst weynigh ofte van geen importe was, godt de Heere zy gebeden zyne vaderlycke hant, over 't een als 't ander uyt te strecken, op dat alles tot welstant van 't gemeene beste sich wederom herstellen mach. —

Zyn gevoelen raekende de vaert van Suratte op Ceylon voor de Inlandse koopluyden, relatyff.

Op het aenschryvens van d'E. Heer Superintendent, en Commissaris Rycklof van Goens, omme vaert van hier op Ceylon voor de Inlantse koopluijden open te stellen, sal ons gevoelen, en gedane antwoort (die wy eerbiedelyck onder UEdle oordeel submitteeren) UEdl. a. de nevens gaende copijen uytwysen, soo van zyne gemelte E. ontfangen, als daer op in response gedient, volkomentlyck vertoonen, waer aen, om van deese materie in deesen geen meerder verhael te doen, ons gedienstelyk gedragen. —

't cattoen is duur.

Het inkoopen van cattoene gaeren, heeft tot heden noch geen aenvangh genomen, oorsaecke dat gesien, conforme de monsters onder 29. Juny ons jongst door de Amadabatse opperhooffden toegesonden, hy inderdaet, ende wel 30. a 40. p:r cento, met het verleden Jaers verhandelde, quam te verschillen, 't Indiaense cattoen geweest, waer toe zoo veele regen niet van node zy, alsser wel tot de graenen vereyst wort, staet taemelyk te weesen, ter welcker oorsaecke de hoope ons is voedende, dat gesien meenlaest weder tot de ordinarie waerde sal comen bemachtigen, ende dagelycx uyt gemelte Amadabats advysen en nieuwe monsters te gemoet, tegevolgh [illegible] 'tgene dan ook in Januarij aenstaende, over den wegh van Engelant, onse Edele Heeren principalen tot haer Edelens naerichtingh, int verkoopen van 't gemelte gaeren. aengeschreven wordt. —

maer 't nieuw gewas geeft goede hope.

'tInlants scheepjen gehuert door den Atchinsen gesant namentlijck Lacky, daer van in onse vorige advijsen vermelt staet, hoe 't wel verleden moesson, door quaet saysoen uyt hier was overgebleven heeft den 10. der verleedene maent de reyse met voorsz. gesant derwaerts ondernomen, en niettegenstaende dees Inlantse koopluyden hem van verre reets [illegible] verleyden, om naer

den Atchinsen gesant gaet nae huys, 10. Septemb.

genoemde Atchin op nieuws besendinge te doen, soo en zijn
wij echter tot heden, noch niet absoluijt aengesproken
om pas cedules daer toe te verleenen, watter op volgen,
en of den dringenden regent niemant hem wederom
daer mede bemoeyen sal; hetwelck bij weygeringh te vreesen
staet, moet den tijt openbaeren, middelertijt blijven
wij in hoope, met U Ed.e A. vertere advijsen, over de bekom-
merlijcke besoingies (vermits d' E. Compe. met de kroon van
Atchin verdragen, ende die haven voor yder opengestelt zijn)
volcomen ordre te erlangen, waer naer wij ons te
gedragen zullen hebben.

den directeur verwacht ordre op het verleenen vande passen naer Atchin.

't Hooft ons wederom geen cleene sorge toegebracht, gelijck
verleden Jaer pr. de Swijt Nieuwenburgh zij geschiet, 't Jacht
Wesp uijt Persia met soo kostelijck Vaderlants cargasoen
herwaerts is gesonden, gemerct den tijt omme voort
vertreck der retour schepen op Batavia te comen zijn,
soo cnap omme komt, te meer wij dikwils met s'Comps.
affairen, niet naer ons eygen sin en goeden yver mogen
voortvaren, maer zoo nu en dan, ons naer de humeuren
der Moorse regenten, om geen grooter hinderniss en op den
hals te halen, ook al voegen moeten, 't waere vanderen
te wenschen, hier Jaerlijcx uijt Wederom van U Ed. A. soo
veel scheeps ruijmte aenquam, dat men geene koopmansz.
insonderheijt Vaderlants retour behoefde over te houden,
die dan ook vande niemand daer op vallende ongelden souden
comen g'exempteert worden. Niet eerder als heden hebben
wij 't Jacht Wesp zeijlvaerdigh connen krijgen, tot welckers
lossen en laden, noch al een geheele Chamboeq nevens
s'Comps. twee vaertuijgen gebruijkt hebben, wat gemelte
Wesp vanhier is medegegaen, sal de nevens gaende factura
U Ed. A. volcomen aenwijsen, voor welck cargasoen wij
verwachtelijck verhoopen souratte ende gereede verkochen
de somme van f 65233:2:0. maer geraeden geweest werden,
gelijck wij mede voorbedachtelijck aenvoinden, ontlast te mogen
zijn, voor f 1042:7:0. ende heeringhe hebben door d' E. Heer
Superintendent ende Commissaris Rijckloff van Goens
voort gouvernement op Ceylon geeyst, konnen te meer en
soo als de ingeslotene copie conto factura dicteert, welcke

Lading van Wesp in Suratte gescheept bedragende f 65233.-.-

en 1042. gl voor Ceylon

geboden den commanderende Heer over d'comp^e. macht voor Goa bars off daer ontrent verschilt bleyft, in den der aldaer leggende schepen over te bieden, omme naer madelnaer voorsz. Ceylon geboort, gevolgelyk voorsz. Jacht weesp in zyn voyagie naer Batavia te min verhindert, ophoude onderstaende boeken in den gesloten kassken u Ed. A. toegebracht te worden, namentlyken. —

1. Het negotie boecken ten comptoire Suratte gesloten ult^o. Mey 1660.
1. Het ditos van t comptoir Amadabat,
1. Het als voren van t comptoir Agra,
1. Het voorsz. van t comptoir Sindy, ende
2. Stellen copie boeckies, bevattende partye toecoft: van overleden persoonen, aen welcke boecken en byderde bygevoechde papieren wy ons verbiddelyk gedragen, tewyle ter verwoniken alles tevredene genoegen sonder fauten sal bevonden worden. —

By volcomen afsteuringh van t meergenoemde Jacht weesp, hebben wy tot ons leetwesen, int jonghste bevonden, soo als de vereden Zaysoenen andere oft over ongelegentheden koopmanschappen — (oorsake zyn int weesent te retourn cargasoen voort vaderlant) niet heeft connen bergen, soodat van die volummineuse in factura gebrachte 108. packen geaccommodeerde boeckens, hier verbleven moeten 93. stux ditos, welcke packen p^r. eerst van dese rede naer Batavia vertreckende schip, u Ed. A. aengebodeert sullen toegesonden worden, oorsake de genoemde factura volcomen gemaeckt ende zonder t Jacht daer naer op te houden, niet wel te veranderen was, niettemin te bedencken als tot het eerbaerste bedriegen van ouse geworden de cargasoenen bevryt, willen wy hopen dat Zaysoen om andermael by ons geen koopmansche over te houden, hier spaarsteren, ende zeer geerne te gemoet zien zullen, diegene wien u Ed. Hoogachte naer haer waerdige grootdunke in godes heylige hoede bevolen hebbende, zynende ter verbeyden ondertont u Ed. Hoogachtbaar dienst getrouwe dienaeren, ende was geteykent, Edouard Winninex, Dircq van Adrichem, Hedwardt Modemoudt, Joannes Wagenvoet, Ferdinandus de Lange Sdeuth. ter zyden stont Suratte Sonaly strant den 14. octob^r. 1660. —

In margine: vande 108. packen geaccommodeerde boeckens, blyven over 93. packs.

Aen d'Ed.le Heer Joan Maetsuyker
gouv.r generael, ende d'Ed. heeren raden
wegens den Nederlantschen staet
in Orienten

Van resident tot Wingurla aen haer Ed.
den 27. octob. 1660.
ontfangen den 13. January 1661. p.r Weesp,

Edele Erntfeste, Achtbare, Manhafte,
Hoogh-geleerde, ende seer gonstighe
Heeren.

Edele Hooghachtbare Heeren,

Ons laetste schryvens aen U Ed. (waervan copie hier nevens)
is geweest 15. der afgeweecke maent septemb. p.r via de
Palliacatte, dubitere niet off U Ed. sullen gedachte letteren door
Godes hulpe voor den ontfanck deser wel overlandigt wesen, dat
ons in toekomende seer lieff te verstaen zyn zal, sedert arriveerde
eyndelyck naer lang uytsien Godt zy gedanckt op den 12. deser
bequame voor Goas barre, den E. h.r Commandeur Adriaen Roothaes
met de schepen Angeliere, Schellinck, Hoorn, Velsingen, Luyck,
ende 't groote schip de gekroonde Leeuw, mitsgaders 't Jacht de
Kat, ende 't gallot den Appelboom, door U Ed. andermael tot
besluytinge van Goa afgevaerdigt, op welcke comste 't gene
s'morgens met den dageraedt geweest is, was den Cultaen die
bevorens over St. Thomé al tydinge dat U Ed. a. een groote navale
macht nae de quartieren van Malabar hadt versonden, verlangt
hadden, wes zyende alhoewel haer de victorie door d'Comp.s
wapens geschyde natie becomen (waervan den Opperston eeuwiglyck
voor gedanckt zy) naer dato mede over dien wegh door Francisco
Vieira 't gene haer regenten seer secreet hielden, geparticipeert
was, dees Jaer geen besettingh voor Goa verwachte, besigh om
't gallioen Bon Jesu de Carma van de Fortresse Marmagon met het
toegeruste Fregatt (die eerstdaegs naer de noort stonden te
verseylen) en eenige duysent keeren onder 't Castel Aguada te
brengen, voornemens zynde aenstonds mede Bon Jesu de Vida
gere, in January aenstaende naer Portugael te versenden
waer mede Dom Francisco de Lima nevens diverse andere
aensienlyke persoonen, die genoemde besoens soude bewaert hebben,
voornemens waeren te vertrecken en stonden haer regenten
vorder in beraedt omt gallioen St. Franciscus over Mosambique
om aldaer d'overgeblevene ladinge van d'afgedeelde Caracke
Nossa Singora de Graçe, in te nemen, mede naer Europa aff te
vaerdigen, maer zyn in haer meeninge seer bedrogen en wacker

Commandeur Roothaes komt met de vloote 12. octob. voor Goa.

tegen het verwachten van de Portugesen,

verwacht, gemerckt den manhaften E. Hr. Commandeur voornoemt
't gemelte gallioen, vertrouwende hetselve in der stuyt Portugese
aldaer gearriveert te weesen, onaengesien d'vyandt hetselve die
luttigh op de vloot slanguerende voornemens was zoo uyt zee
quam aen boort te clampen ende te vermeesteren, dat ook
geeffectueert zoude hebben, ten ware den Capn. Bartholomeus
d'Vaco Concheiro sinde 't de oude vrunt was, met 4. bran-
ders en eenige andere brandende materialen 't genoemde galjoen
niet in de brandt gestoken hadt, waerdoor den E. Hr. Commandeur
die ten meerendeele aen boord lagh, genootdruckt wierdt aff te
houden, ende stevenaede fregats te wenden, waervan der
by d'onse twee verovert, andere twee tegens de klippen gejaecht
en twee binnende revier van Craspora gesalveert zyn, genoemde
Bartholomeus de Vaco Concheiro ontquam met eenige weinige
bevoyde duysent boeren die aen boort lagen, 't voorsz. gallioen
wiens vertrek in Goa seer beklaecht wierdt, is voort veldemonte des
viers teenenmaele in d'as geleyt, maer den Portugees geeft voor
dat 't aenlant gedreven wrack, noch eenige duysende Seraphins
waerdigh zoude weesen, dat niet aenmerckelyck zy, ten opsighte
't welck ruym 1½ etmael gebrant heeft, eer 't te lande quam, uyt
't schryven van Comp.s Sjouw komen ter kennisse, hoe den lijstaen
uyt voorsz. gevecht ongevaer 200. koppen komt te missen, sonder
datter aen onse kant Godt zy gedanckt een gequetst off gesneuvelt zy.

[margin:] en brengt den gallioen in d'assche,

[margin:] verovert 2. fregats,

Daegs daeraenvolgende beneyckte den E. Hr. Commandeur Adriaen
Roothaes met 't oorlogh schip den Angelier, en 't Jacht de Kat dese
rede, wes ons naer boort transporteerde, alwaer by den E.d
't weynige dat alhier sedert zyn E.s vertreck was voorgevallen
gerapporteert hebbe, die ons in de. ten hooghsten aengenaeme missive
sampt de verdere daerby gevoegde papieren, gedatteekent den
4. der afgeweecken maend Septemb. overleverde, waerop in
antwoort dienen dat wy derselver behaeghelyck gelesen, ende den
inhout wel begrepen hebben, de goede gegeven ordre daerin
vermelt, sullen soo veel ons immers doenelyk sal weesen naer
schuldige plicht ten uyterste onder Godt en principalen wachten
te achtervolgen, de koopmanschappen en provisien, die ten
ontweele van u Ed. hooghachtbaer hebbe voor dit Comptoir in
voorraedt gelegen twee kielen, en 't groote schip de gekroonde
Leeuw gescheept zyn, ten bedrage volgens factura f 56935:6.-
voor welcke somme 't Comptoir gemaeckt, om met u Ed. ordre

te accorderen, staet gecrediteert te worden, hoewel redelyck
geconditioneert ontfangen, uytgesondert een kan met quicksilver — *quicksilver,*
die wel eerde van Batavia op de cat int overvaeren gebroken
en ten meerendeel gespilt is, gelyk UEd. uyt de nevensgaende
attestatie gelieve te besien; d' goede ende slechte rompen — *rompen slecht,*
zyn soo slecht ende van de worm doorgeten, dat d'eene soort
uyt d'andere niet kan verkocht worden, bovendien uyttermaten
vol stoff en vuyligheyt, waerdoor d'onderwichten op den gantschen
hoop ontrent 2700. lb. beloopen, hoe de resterende koopmansz. — *met 2700. lb. stoff,*
waeren in gewichte sullen respondeeren, sal UEd.e in toecomende
sortiment geadviseert worden, wy hebben deselve alhier door
eenige gecommitteerdens van d' E. Hr. Adriaen Roothaes op Comp.s
balance, om alle differentien voor te komen, ontfangen, en
sullen ons int venten na de maet van Suratta, gelyk in
2. Jaeren achter den anderen geschiet is, reguleeren. —

Dat de laken, kitteny, ende nu 't cattoene gaeren wel geconditioneert
was overgekomen, is ons niet weynig lieff om te vernemen geweest,
wy en connen niet bedencken, hoe op de 60. vaten boter
soodanigen onderwicht is bevonden, doch deselve hier nochtans
seer wel besorgt, met kalck toegemaeckt, ende verzegelt geweest
zyn, maer in contra hebben tot ons groot leetwesen ook verstaen,
dat 't Jacht Veirlandt tot noch niet gearriveert was, wy
verhoopen godt de heere 'tselve voor ongeluck behoedt, en kort
na 't vertreck van d' Goasvaerders Batavias rhede in salvo
bereyckt sal hebben. —

Volgens UEd. bevelen is by den E. Hr. Commandeur Adriaen Roothaes
in raede vast gestelt dat den ondercoopman Leenart Leenartsz.
int begin van toecomende aenstaende met de cat naer Canara — *de cat sal na Canara gaen.*
sal vertrecken, om de 12. a 1400. lasten gewoonelycke rys op te
koopen, wy en dubitteeren niet off gem. quantiteyt sal daer
te lande in weynigh tyden, godt en indien gelieft, tegens een redelycken
prys wel te bemachtigen zyn, en aengesien 't groote schip de — *met d' gekr. leeu,*
gecroonde leeuw noch tot int voorst van January aenstaende
op Goas bane sal gewaght worden, soo zyn wy met
't opkoopen van eenige waeren doende, die wy UEd. p.r 't gemelde
schip sullen toesenden, de geboden 25.0. lb. cattoene gaeren — *Sendet 400. lasten waren etc.*
als de 100. lasten waren die in dit ryck tegens primo febr.
eerst vant wel comt, hoopen UEd. met de 100. lasten kitteny
verbeteren en boven p.r. de laetste op verscheyde schepen in meede
godt geeft, wederom de boter tot contentement te voldoen. —

Tot achtervolging van UEd. ordre hebben wy by de tanckwater uyt de vloot voor Goa als de pallen ende schepen met drinckwater moeten besorgt worden, om van sodanig schelm stuk als den Portugees 't gepasseerde mousson voornemens was in 't werck te stellen, by ondervindingh dat godt genadelyck geliefde te verhoeden geweldaet vrondt te mogen zyn, eenige vertroude persoonen in dienst genomen, die geen water plaets daeg ende naght bewaken, en laten bovendien 't selckens wanneer de schepen water halen nauwkeurige achting, off 't gehaelde water, gelyk UEd. ons aenschryft ook niet eenvlies bedeckt is, nemen. —

water,

Wy sullen alle mogelycke yver inspannen, om by aenkomste van eenige Portugese schepen uyt Mosambique te vernemen, hoe de saken aldaer gelegen staen, doch soo beswaerlyk dat sy ons voornemen niet connen verwachten, en sulcx ter kennisse komende in geen geradelycke leyse[?] UEd. dienaengaende spoedigh en vaerdigh advys te doen geworde, geliefft versekert te zyn dat wy met geenige spions of andere Portugesen ons soo verre sullen ingageren dat deselve door ons correspondentie des E. comp.s desseynen soude ontdeckt worden, ook heeft den spion binnen Goa die wy noch op geen uytsteekende leugens betrapt hebben, noyt getraght off de minste blyk betoont, om eenige nieuws raekende s'comp.s staet en gedoente te vernemen, doch sullen daer[?] met hem in alles soo omsightigh gaen, als mogelyk is. —

Inhoude letteren van den 27. July laetleden, hebben wy UEd. hoogachte[n] aengeschreven dat den Engelsen hooft resident uyt Radiapour met eenige zyner suppoosten ende penningen van den veltvoogt Sohaer[?] Salabetchan, wegens gunne[?] mortiers ende granaten aen deselve verkocht, te innen, eenige naer de vermaerde koopstad Collapoura, niet verre van 't Visiapoursche leger gelegen, getransporteert hadt; daer zy lange tot noch ontgouden, doch staet te duchten dat die natie weynig off geen betaling genieten sullen wel door gebreck van capitael teenemael stie sitten; op dese gantsche kust zyn dit saisoen noch geen Engelse schepen van Europa off elders vernomen, off sulcx door de veranderingen van regeringe, die in haer landt nu gestadigh voorvallen, veroorsaekt wort, is UEd. beter dan ons bekent, wy sullen niet suynig wesen om op haer doen en laten in dit district gedurigh een wackent oog te houden. —

Engelsen ontgouden haer noch in Collapour. —

De twee fregats door den E. Hr. Commandeur Adriaen Roothaes (die redelyk ontrampoeert waren, en hier weder vertimmert werde

verovrde fregats, waer toe te gebruycken,

verovert, sullen 2. chialoupen en een adviesboot weder in de
vloot benevens de vand' E. Comp.e gebruyckt, en met swarte
roeyers die yder schaers voor een p.a 3 maents en 2. wyt dagge
buyten de Sarangiels en tandels zyn aengenomen, bemant
worden, treckt de vloot andermael te meer, also deselve maer
voor 6. maenden geprovideert is, merckelyk in onkosten sal
verswaren, hoort voorts dien opt aencomen al vry veel verversingh om
't volck weder uyt de kouw te helpen, waer een goet getal door
ongemack ingewackt waren, die Godt zy gedanckt weder op de been
komen, genoten, doch sullen alle onnodige onkosten soo veel ons
mogelyk is trachten te snuyden, en UEd. ordre volgens 't betalen
vanden Fiscael en Secretaris over confiscatie en salaris achter-
volgen, en daer die penningen gelyk voor desen geschiet zy,
hier niet goet doen. —

de boecke welck heeft moeten wechsmyten,

Door d'Inlantse troublen zyn noch eenige koopmansch.en onverkocht
gebleven, en wellende boecke vellen waer in den regentyt door
't gedurigh vochtig weer, al ettelycke die voor dato vant Zeebataer(?)
zyn nat geworden, van vergaen benomen, die wy hebben moeten
weg smyten, ook niet anders man, sulgelyck gaet 't met de
swarte en witte kant 't voorleden moesson van Zeylon bekomen
die ook seer bederffelyck sal connen gevonden worden, waer ons
uyterste devoir echter toe aenwenden.

Volgens UEd. recommandatie sullen wy met den Sivapandyth als
zyn broeder Ventapandyth en Malapa Maloe goede correspondentie
gelyk tot heden noch altyt geschiet is houden, wat wy deselve op de
becomende advyse vanden E.E. Heer Superintendent Ryckloff van Goens
rakende den eys die daer te lande valt, omdat geeyn met landt
vaertuygen nae Ceylon te voeren, geschreven en versocht hebben,
gelieve UEd. uyt desselfs affschriften hier by gevoecht te vernemen(?),
waer ons in alle redelyckheyt aen refereren, wat d'oorsaecke is
dat UEd. op de jongste brieven anno passado aen den Noyck gesz.
geen antwoort heeft bekomen, is ons onbekent, doch vertrouwe
gelyk UEd. wel achten mede alleen dat d'oorlogs ongemack sulx
hebben verhindert; alsoo wert sterck gevreest dat gedachte
Noyck weder in bederven, doch seeckerlyck bekent is aengekomen,

Voor de provisien daer UEd. ons desen mede heeft gelieven te besorgen
zyn wy UEd. ootmoedigh bedanckende, en sullen ons de gunste van
den E. Heer Chardelgan(?), die tot heden noch commandeur over Vingurla is,
doorl goet dat d'E. Comp.e van hem can genieten, niet te verliesen
volgens UEd. wegevallen zyn persoon beveltyts met eenige leckern

vande becomene wyn, accommoderen, den vergangen regen tyt
is dien heer door ons gedurigh met persiaense wyn, en dubbelde
gedistileerde aruijs arack geboijst, ende heer wederom met onse
verwillede vrinden, soo verre by zyn E. te wege gebracht, dat de
wispeltuirigheyt met stucke van nieuwe goutwerven; 'tgeen de
E. Comp.e zeer schadelyk zy, aengesien dit veels met veel moedige
gemoederen opgeschept worde, eenigsints begint aen een zyde
te stellen, wy genieten vanden selven segdan voordigen aenweder
'twelck een persiaen is die hier sedert sekere tyde geregeert
heeft, veele courtoisien en vrientschappen. —

geniet vanden gouvr.e veele vrientschap,

Wy hebben in ons jongste letteren, onder andere ook mentie gemaeckt
hoe d'oude Coninginne volgens de becomene brieven vanden E. Hr.
Chastelhan, als den gesant van Zyne Mayt. Arabeghan, buyten
'tgewoone van veel hooftluyterlyke saken, noch voornemens geweest om
met een onser schepen naer Mocha te vertrecken, waer op den gem.
ambassadeur hier voor de tweede mael, den 11. courant met een
firman sampt twee Cheaderns tot geschenk aen den E. Adriaen
Hoolhaes en Pieter van Santvliet, van Zyne Mayt. als adhesie
afgevaerdigt, is aengecomen, waerin dien vorst andermael ver-
santtig, om d'oude Coninginne Zyn moeder naer Mocha over te
voeren, een schip versochte; den E. Hr. Commandr. voorts heeft laten
gekoomen weten, wiert van gedachte ambassadeur in Comp.s logie
verwelcomt, die naer eenige woorden compliment en Zyne
Commissie openbaerde, luydende ten principaelsten dat hier vanden
koning om 't voorn. gemelte versoek gedaen was, waer op
gerepliceerde Hr. Hoolhaes replicoerde, dat altyt geweest hadt
occasie te mogen vinden, om de Croone van Visiapour eenige
notabele dienst te doen tot erkentenisse over de verleende
weldaden, die ons natie sedert den tyt dat op Wingurla haer
residentie genomen hadden, vanden Coninck, als ten tyde van
Zyn Heer Vader, onder wiens bedingen wy veele faveur en vry-
heden genoten, was verwerft waer toe de gelegentheyt nu alle
saken representeren, maer dat voor dees tyt ons vermogens besloten
Zyne Mayt.s versoek, om de oude Coninginne met een schip te
accommoderen toe te staen, gemerckt van u Ed. Hoogheydt
op deese Indische cust gesonden was, tot afbreuk vanden Portugesen
vyandt, die binnen Goa wederom meerder Zeemacht had, als wy
sterck waren, mitsgaders dat die natie volgens haer voorgeven
dagelycx noch een groot secours uyt Portugael verwachte
wes tweedemael ongeraden was, ons bloot voor derselve van —

aengaende 't versoek van de Coninginne van Visiapour, om met onse schepen na Mocha te gaen. —

schepen te verleijden, nevens eenige andere sprake, maer den
ambassadeur versocht finale antwoort off wy de Coninginne
met een schip souden comen te dienste staen off niet, ons int
secreet verder adviserende dat haere Mayt. meerder genegent-
heyt naer Gamron als Mocha te vertrecken, om bevoorens den
persiaenschen Coningh in Spahan, daer zy langhe broederlycke
correspondentie mede heeft gehouden, te congratuleren, en
haer dan wyders over den lantwegh door Arabia na Mocha te
transporteren, wes 't tydig ondernemen van voorverhaelde voyagie
weynig voordeel soude baren, maer dat gedachte Coninginne noch
wel rype raed maecken tot 't goede meijnsel deur bleeft genegen
was te laeten, waer op den E. H.r Commandeur (naer met
voorn. Santvliet overwogen had dat 't verhaelde portugees
secours, by aldien 't tusschentyt en soo haestelijck niet te
voorschyn quam, als dan ooc voort opbreken van onse navale
macht niet staende te comen) geantwoort heeft, dat zyn E. de
Coninginne naer 't verloop van genoemde tyt met een schip
soude te dienste staen, doch met dit bespreck, by soo verre
ondertusschen door den vyandt off andere swaerwichtige voor-
vallen daer in niet moeste verhindert worden, 't geen den
ambassadeur scheen aengenaem te wesen, vast vertrouwende dat
den portugesen vyand ons geen affbreuck om hulp te verhinderen
conde doen, als wanneer affscheyt nam en naer syn woninge
keerde; daeghs daer aenvolgende is door den E. Commandeur
Adriaen Roothaes, verselt met Pieter van Santvliet en twee
schippers, den Conincklycken brief nevens voorverhaelde 2.
chiadders volgens lants gebruyck met de behoorlycke solemniteyten
en 't lossen van eenig canon ingehaelt, waer op gemelte
Arabchan tot volbrenging van zyne ordre licentie om 't schip den
Angelier te besichtigen versocht, 't welck hem den E. H.r Commandr.
toestont, wes sigh met wel gevolg in comp.e van den Deliey
Haer Mayt. worde belofte gedaen van een schip na Gamron,
Lockomsant soo door Zyne Mayt. tot dien eynde om 's Coninghs
versoeck nevens den ambassadeur mede te verbreeken den firman
was toegesonden, naer boort verboegde, in welck schip hy een
seer goet behagen schepte, namelijck soo in hooghte, lenghte
en breette van d' cajuyt, vraeghde middeler tyd wat d'oncosten
van soo een schip om van hier naer Gamron te zeylen wel
importeerde, 't geen den E. H.r Commandr. refuseerde te beant-
woorden, maer also den ambassadeur instantigh by 't versoeck
persisteerde, wiert hem aengedient dat de selve oncosten

ongesien als duysent pagoden kopen souden, daer naer uyt-
terlyck geacht in soodanen kreen te wesen, houdende hem vorders
versekert den Deshey in alles seer vermogent, belovende op zyn aff-
scheyt groote presumentien en geschencken by den koning voor onse
natie te verwerven, wiens magt en vermogen hy seer hoogh
roemde, dat wy naer voor noch complimenten moesten
aennemen. —

Dit voorsz. versoeck heeft d'E. H. Commandr. om diverse wichtige redenen
met beleeftheyt weten aff te slaen, uyt consideratie dat d'Comp.
hier ter plaetse daer door soude comen aengedaen worden,
temeer also uyt UEd. missive verstendigt zyn, dat de onder-
handelinge van vrede tusschen de Hoog: Mog: Heeren Staten
en de Croone Portugael was affgebroken, ende Vingurla int
contramineren met 't beleg van Goa, als voornamentlyck om
eerste beginsel vant gedoente der vyanden te stooren, met
wie soude comen gemengt worden, ook is de Coninginne gem.,
Suster vanden koning van Golconda, die gem. weygeringe
seer qualyk soude duyden, 't geene daer op de heer commandeur
ook wel ligt moest voor desselven springen, daer wy in contra
andere veel voordeelen met 't bewoonen der oude Firmans, 't geschreven
vant gesprack dat UEd. ons 't voorleden Jaer heeft gelieven toe te
voegen, en meer andere saken, door staen te genieten, wy sullen
den E. E. H. Superintendent Hykloff van Goens op Ceylon
nevens dese aenschryven off noch eenige presumentie daer
d'Comp. hier ter plaetse diensten soude comen van kracht, buyten
donde toe veryckt wert uyt te vinden, om deselve by 't vertreck
van d'oude koninginne daer in dit ryck noch seer vereerde
discoursen over vallen, met voordige Firmans te obtineren, ook
sou 't voorsz. schip int retourneren van Ganjam, soo 't vatte
gevoegelyk comen aendoen, om aldaer eenige wel leggende
koopmansz. voor Batavia in te nemen, en by soo verre dat
te laet int Jaer was, can 't voorsz. schip d'Comp. over Ceylon
naer Palliacatta noch wel eenige dienst doen. —

Den Deshey Lockoonsant toont ons in jegenwoordig uyterlyk alle
courtoisie en genegentheyt, heeft soo beraden zyn, de vrientschap
van dese aensienelyke persoonen die hem 't vooren van s' comps.
. ..esoorten om Kunnen af geleit soo zy voorgaven een sonderlinge
dienst te bewysen, ingespreckt hadden (naer haer beclagen over den
Sobede gehaelt had) teenemael afgesneden, doch is dese niet te
vertrouwen, gem. Deshey houdt sich jegenwoordigh redelyk stil
en is met 't bedryven van sinistre treppen uyt condate in

Lockoonsant

redelyke eeden by Zyne May.t gedaen, mitsgaders door den
visiapoursen veltvoogt Sohaer Salabetchan, met verleeninge
dorpen, waer jaerlycx incomste van gaedt begunstigt, ende
mede 500. gewapende soldaten tot assistentie vanden koningh
naer 't leger gesonden, nevens den ambassadeur met ongevaer
tweeduysent p.a aengesproken. ——

Naer den visiapoursen vorst in comp.e vande oude koninginne, gelyk
onse vorige letteren getuygen hadt uyt visiapour benevens haere
onde verschillen met Sivaty ter neder te leggen getransporteert
had, en dat de d. h.r Nustamsima int leger als middelaer
by den veltvoogt Sohaer Salabetchan was aengekomen zyn
ons diverse nieuwe geruchten, waer van de sekerheyt niet wel
zyn op't papier te brengen, tevoorden gekomen; 't gene nadelen
soo ras de waerheyt eyndigh worde geschreven staet, ondertusschen
bleyft dit lant noch al vol troublen en ongerustheden, die wy dese
hope dat haest een eynde sullen nemen, 't geen godt geve. ——

Sedert onse laetste is binnen goa seer weynig van importantie
voorgevallen, als eenelyk dat den visitador vooraengetoogene 2.
gallioens don Jesus de Carma. en don Jesu d'vide gero, om in
January aenstaende naer Europa te senden vaerdig gemaekt
hadden, welcke voornemen haer met de komste onser vloot, en
't verbrande vant eene, niet sonder merckelyke schade wel dasser
beset zy, de uytgestroyde tydingh dat in bassyn een schepen
volladen met nagelen van Macassar geaerriveert was, welcke
verukte wel haest in droefheyt door de bevonden tyding, ende des
tevreden van geleyde plaets veranderde, is tegens bevonden,
t lang reet gelegene patache onder Marmagon, toebehorende
Manuel Cortereal, is ondertusschen laest den afgeweeken maent
September met een ladinge bestaende principalyk uyt ryst, tarw,
arack, tobak, en eenige grove lywaten tenden bedrage van
13500. Xeraphins naer bassyn voorts getrocken, en zyn reyse
in January nevens twee andere scheepen van Anthony de
Mello d'Castro, naer Mosambique te ondernemen, sekere portugees
genaemt Joan de Prado, is mede besigh geweest om 2. pataches
leggende jegenwoordig binnen goa ree, om voor den alprandigo,
naer China en Mosambique zeylreet te maken, dat met de
komste onser scheepen mede gestaeckt zy; Goas regenten zyn
jegenwoordig besigh om 7. oorlogs fregats, die binne corte
volgens d'advyse vande d. Comp.s Sprone, met diverse oorlogs
behoeftes en 20000. Xeraphins in contant uyt bedde by dit
saison Cochin met geweldt sullen aentasten, derwaerts staen te

doordat het geruchte een scheepje van Macassar in bassyn gekomen, gelyk men uytgestroyt heeft gehadt.

een patache naer bassyn

waer de goas regenten mede besig zyn.

vertrocken, tot te zullen, de gedachte onlusten met de fidalgos en andere groote, als de troublen onder de geestelijckh.t in meergemelte stad, zijn tot heden niet verslissent, maer gaen noch op den ouden voet met malcander dagelijcx tegens te beroerende voort, alle 't welcke middelen zijn binnen Goa opt arrive van onse voorverhaelde Zeemacht, ook zeer in prijs gestegen. —

geen adsyst uyt Portugael.

Den voorverhaelde vyand heeft tot heden geen secours noch de minste adsyste uyt Portugael, waer van de superbe natie veele gepractiseerde leugens uytgestroyt hebbe, erlangt, den 19 deser bequamen tydinge uyt dit gewest door onsen spion dat 2. Chitadese pattamars, komende met brieven van de noort, welcke naer Goa, aldaer gepasseert waren, meldende voorgevende hoe drie kloecke gallioens nevens een craeck uyt Portugael Bombaja salvo bereyckt hadden, doch bequamen 2. dagen daer aen uyt d'adsysen van Goa ter kennisse dat 't heele niet als gefingeerde verdichtsels waren. —

Sivapandyk dood.

'T voorenstaende geconfirmeert werdende erlangde nevens uyt Canara, dat den Sivapandyck naer een langduyrige siekte is overleden in wiens plaetse zijn zoon weder tot koningh was gekroont, 't geen in die lantstreke ook welligt weinige beroerte moet veroorsaken. —

Den onder-koopman Edwaert Edwaertsz, is U Ed. Hooghachtb. over de betoonde gunste int toestaen wegens de verhoging van zijn qualiteyt en gagie met alle eerbiedigheyt bedanckende, en verhoopt soodanigen weldaet met trou schuldige vlijt. diensten, gelyk alle tyde zynde aenwesende gedurigh gedaen heeft te verschuldigen. —

Wyders gedragende ons met alle onderdanigheyt aende hier nevens gaende papieren, waer uyt U Ed. 't gepasseerde alhier hem omstandiger sult ontwaer worde. —

Weesp van Persia en Souratte. —

Dese tot opt sluyte om p.r via Velloure over Palliacatta te versende, vaerdigh zynde, verschynt op gisteren naer sonnen ondergank uyt Persia over Souratte in salvo te deser rede, 't schip Weesp, 't welck den opperste piloot hoodigh bevryt van rampen zynde onder-nomen heeft tot U Ed. op Bat.a wil late volbrenge,

Waer mede,

Ed. Erntfeste, Achtbare, Manhafte, Hooggeleerde ende seer genadige Heeren, sullen p.r faute van beter stoffe ten eynde trede, en U Ed. naer onse ootmoedige en eerbiedige salutatie

onder de goddertierene protectie van den eenigen godt
bevolen laten, ende vierigelyk gebeden blyft, alle u Ed. voor
genoemde dessaynen als verdere concepten ende uytvoeringe
van dien ten meesten dienste onder d'Ed. Heeren Heeren, 't gemeene
beste, als u Ed. onderdanigst cost genadelyckste zegenen
onderstont u Ed. onderdanige, oor dienstwilligen, gehoorsame
ende ieverige dienaers, ende was geteykent, pieter van santvliet,
leendert leonartsz., ter zyden stont, int Comptoir Wingurla
29. octob. ao. 1660.

Batavia,
Aende Ed. Hr. Gouvr. Generael Joan Maetsuycker,
ende d'Ed. Heeren Raden van India.

Den directeur vanden broek en raed tot hugly aen haer Ed. dd. 29. November 1660. ontfangen p. inlandsche boden den 13. January ao. 1661.

Edele Erentfeste, Manhafte, Hooggeachte wel wyse voorsienige seer genereuse Heeren etc.

Myne Heeren,

Mr. Via de Cormandel hebben wy in dato 22. en 25. May jongst leden, wegens 't gepasseerde ende den toestant in Bengale aen u Ed. sulcx geschreven, als de bygaende copien sullen vertoonen, maer aengesien d'originele op 10. augusty p. 't Jacht de leeuwin van Masulipatam nae Batavia voortgang hebben gekregen, soo verhopen deselve soo tydigh by u Ed. verschenen sullen wesen, dat de rescriptie ende voldoeninge van onsen nader eysch, over den wegh van Malacca p. de noort schepen noch herwaerts sal connen comen, dat godt wil geven: hebbende zyne heylige godtheyt behoort alhier, in dato 8. augusty van Ceilon ende Cormandel wel gelaten arriveren de Jachten pipely, Wapen van Colombo, ende 't galiot de maecht van dort, mede brengende 161. coyan Sjancos ende 140: @. Suratse copias in specie, nevens de advysen vande respective Heeren Ryckloff van goens, Laurens pits, Leonard Winninex, ende Jacob Willemss. ook onder deselve eenige brieven ende bylagen vande Ed. Heeren bewinthebberen, over den lantwegh uyt het vaderlant gekomen; zynde insgelycx van Ceylon over Cormandel 't Jacht de zeerout met partye peper ende Sjancos nevens de koninckelyke lack werken (ao. passado van hier versonden) ende de 200 @ Sa.

't pipely, 't W: van Colombo en de maegt van Dort van Cormandel, met de Sjancos, ende 140 @ K:a van Suratte,

ontfangt brieven uyt het vaderlant,

d'Zeerout van Ceylon met de lackwercken over de Cust.

Contant tot Matulapatam geneegotieert, den 11. Septemb. begonnen op de gangbare te schepen, mitsgaders inde reviere van Pipely, op den 5. Octob. de boot Palliacatta ende Jacht den verlooren soon, om aldaer 'tnodige aen deselve vertimmert te laten, soo gaet dogalyk met den gewoonden ryst ende ander gedeesten weder nae Cormandel ende Zeylon te mogen keeren; zynde ook van Batavia alle d'geordineerde gesonden schepen d'een naer d'ander (de Heere zy gepresen) in salvo over gekomen, namentelyk op 6. Octob. Brouwershaven, 11. do. Zierikzee, ende Avenhorn, 15. do. Domburgh, ook op 21. van deselve maent 't schip Naerden, ende den 8. courant de goutsbloem, als mede 't fluytschip de Pheenix op 19. dito, waer mede wy hebben ontfangen (behalven diverse afschriften) u Ed. hooghachtbaer geaggreeerde brieven gedateert 27. Augusty, item p.mo 1. ende 27. September, mitsgaders de factura vande 9. schepen becomende Elephanten, specerijen ende andere waren, monterende gesamentlyck ƒ 45393:4:8. Gelyck wy ons voorheen seer verheugt, by deselve te verneemen 't begonnen vande vande schepen ende Jachten met de ryckelyke retouren 't vergangen saison van hier vertrocken, als mede dat u Ed. by redemptie van onse cargasoenen, niet dan genoegen, (hopende ons vervolgens in soo ~~[illegible]~~ dan gevalle en bekommerlyke tyden) hebben gelieven te betoonen, verhopende dat den Heere der Heeren ons verder met zyne genade sal assisteeren, om d'Comp.e voordeel, en u Ed. meer ende meer contentement te mogen doen, ende aengesien op de voorgemelde brieven ende extracten vand' Ed. Heeren principalen, soo p.o vera, als van Batavia geschreven, in dato 19. Septemb. over agra ende souratte aen onse hooghachtbaer' welke Ed.e ten principalen hebben gedient, ende verder geadviseert alle 'tgene van 22. May tot 19. Septemb. voorts alhier zy voorgevallen, soo verhoopen wy eerstelyck dat u Ed. de voorgemelde missive (die onder N.o 1. in copia hier nevens gaet) als off deselve originele aen u Ed. wiere geaddresseert, gelieven aen te zien ende dergelyke te willen volgen, dat ons in veel en daer aen gedragen, ende alsoo (met het nodige te adviseeren) op deselven zullen vervolgen, gelyk dan daer toe aenvanck makende, ook met eenen sullen resumeren op gedachte u Ed. ontfangene brieven, en obedientelyk achtervolgen, 'tgene ons by deselve wert belast.

Ende op dat wy met staetsaken ende 'tgepasseerde inde selve mogen beginnen, soo seggen (onder reverentie dat by ons nabrieffken van 25. May voor u Ed. omstandig geseckert sal wesen, in wat

Item de boot Palliacatta ende de verloren soon,

Brouwershaven, Zierikzee, Avenhorn, Domburg, Naerden, goudsbloem, d'Pheenix alle van Bat.a

met ƒ 45393.4.8. —

Gevordert het gedenighste tot desen by een nae 't nader relaes geset.

den prince Chaziouja is naer arracan gevlucht,

tegen den klampspoedigen prince Chaziouja op 13. vandeselve
maent Decca verlaten, ende in d'alderlosverste gedagten heeft
nade de Slaeverny tot arracan was gevlucht, ende by onse
missive aen d'Heeren Majores, hoedanigh den Hr. Nabab Mosemchan,
tot deesaintrede gedaen hebbende, van den selven (off door andere)

en den Nabab Mosem-chan wort in zyne plaets,

wiert geadviseert, dat zyne Hoogt. in korte dagen nade den
koning in agra zoude keeren, en hebben de directeur Matthijs
van den Broek om den selven te gemoet te rescontreren (insgelyks
met desen Comptoir te verlaten) nade Cassimbasar opgetrocken
hebbende, cort daer aen geheel contrarie worden bericht,
speciaeliq hoe zyne gem. Hoogheyt had voorgenomen den
arracander in zulcker voegen te gaen bestoken, dat denselven
genoodsaeckt zoude worden ten minsten den prince Chaziouja

en equipeert vaertuygen om den prince in arracan te gaen opsoecken,

over te geven, doende tot dien eynde alle devoir en diligentie
besteden, met equiperen ende prepareren, om partye vaer-
tuygen gereet te crygen, alsoden tocht te water zoude moeten

tot welcken eynde ons ook geast een cleyn gallot te maken tot zyn gebruyck. —

geschieden, ende is ons ook aenbevolen een cleyn gallot tot
s'Nababs eygen gebruyck op s'Comps kosten te laten bouwen,
'twelck nu al te water gebracht zynde, voorts in een maent off
ses weken vaerdigh sal wesen, ende of wel om redenen van

schryft aen Radar &c.

s'Nababs versoek (dat int vervolg by missive aen UEd. wert gedaen)
aenden voortganck vanden voorsz. tocht twyffelen mogen, soo
hadden wy nochtans onse proeve van 't selve gallot met weynige neder-
lantse matroosen (gelyk tegens den koopman Francois Santvoort
al is ingeslagen) te sullen moeten versorgen, daer van

en zal assistentie van matroosen van ons willen hebben om op 't voorsz. gallot te dienen,

't contrarie zy te hopen, ende liever met beter commoditeyt, 'tselve
noch liever willen accorderen, dan tenemen van onse gallots
ende lichte Jachten, welcke aengaende zyn becommert
alsoden Fortsen en onbequamelycken waren, jets tegenwoordige
voornamentlyck, gedurende te verletten valt, gelyk ons in Julio
ende augusto noch jongstmael komt gebleken, overmits den ouden

den rechten erfgenaem van Hingeley raeckt uyt de gevanckenisse en wort meester van 't selve,

ende rechten erfgenaem van't eylant, ende d'omliggende plaetsen,
van Hinsey bahadurchan genaemt, door de gepasseerde grote
troubelen ende swarigheden uyt zyne lange gevanckenisse
(waerinne door Chaziouja was geset) geraeckt, ende meester
van't voorsz. eylant geworden wesende, sulcx [illegible] aen [illegible]
verweckt, dat soo wel Chaert Mulik wesende als de gallots, om

waeromme den Nabab begeert ons schepen tot hulpe om 'tselve weder te krygen. —

'tselve weder te helpen conquesteren, neevens de vaertuygen die
'tvermogen vande Engelsen en portugesen, door hunne machtigh
schryft, gouvr. vande quartieren, wiert begeert, dat dan door

ons tegengestaen, ende aen den Hr. Nabab onse eddelen
reconsideratien by missive van 15. July passato (als onder No. 7)
vertoont zynde, heeft hy 't wel soodanigh ten quaetsten opge-
nomen, dat ook vervolgens Mamet Saryff last ontfingh met
zyn begeeren voort te vaeren, waerdoor dan uyt d'onderlinge
vrientschap met zyn Ed. de saken noch zoo verre wierden gebraght,
dat hy sigh met 't gallot de Ganges liet contenteeren ende daer mede
ook personelyk den 23. augusty afgevaren wesende, op 13. octob.
(door desselfs groote krankheyt) weder voorn is gekomen, als
gesonde aldaer (gelyk wel te voren wert gespelt) niet tot
niemette connen verrighten mits de veelvoudige kreecken
rivieren ende laeglanden, die met de soldatesque in den regentyt
niet waeren te passeeren; maer des onaengesien heeft zyn troupen
van ruyteren ende knechten (uyt sorgh en vrese voor den Hr.
Nabab) in dat seer ongesont ende pestilentiale climaet aldaer laten
verbleyven, waerdoor (mits zoo onordentelyke aenslagh) een groot
getal menschen van ziekte zyn vergaen, en oft wel Mirza
Mamet Saryff, ons voorsz. gallot met zyn armement al geer heeft
ontslagen ende gelaten, soo wert nochtans 't Jachtje van de
Engelsen noch op deselve dagh aldaer gehouden; 't welck een groote
onredelykheyt is, te meer de saken aldaer nu genoeghsaem ten
eynde zyn geloopen, door de komste van den nieuwen Nabab
Mootrietghan, dewelcke door de Mayt. uyt agra expresselyk is
gesonden, om 't ryck van Orixa absoluyt te gouverneren, sonder
aen Mohemetghan (immer soo men noch verstaet) contabel off
eenighsints subject te wesen, en soude dienvolgen aen Badorchan
geeven geconsenteert in zyne voorsz. landen van Hingely,
(die onder Orixa en niet onder Bengale werden gestelt) als heer
en meester te mogen continueren, ende te betalen deselfste
contributien ende schattingen als zyne voorouders hebben
gedaen, werdende wegens 't gene voorsz. zy, als wel besonderlyk
over 't onttrecken van soo een groot coninglyck afferent
gesproken; ende dat het voor den heere Mohemetghan een
extraordinaire kleynachtinge en noch te grooter schande zy,
vermits hem 't selve ryck nevens pattana ende Bengale te regeren
eerst cort bevorens van den koningh was vergunt, waeromme de
by veele wert gemeent dat zyne vyanden hem wel (dewyle men
niemant is bemint) 't selve veroorsaeckt, ende voor gegeven hebben,
dat hem den oorlogh nae deccan en Golconda noodsaekelyk gestopt
moet blyven, also anders hem by opposite s'Conings geraet soude
connen ontgaen, ende dat aen de vervolgelycken niet vande
Mayt. niet al te wel zoude werden vertrout, dan de voorsz

Margin notes:

en Mamet Saryff volgens des Nababs ordre met een van onse gallots ydaccom, nodeloos doet.

maer heeft daer mede niet uytgerecht,

ons gallot wedergekeerde,

doch 't Jachtje van de Engelsen noch behouden,

Den nabab Mootrietghan comt uyt agra, om 't ryk van Orixa te regeeren,

die Badorchan, erfgen. van Hingely favoriseert,

tot kleynachting van Nabab Mohemetghan,

neemen mede dat hy den nogal in diffidentie comt,

gehengt en schynen minder geloof te meriteren, wants ons
Zyne Hoogh.t by desselfs laetsten brieff van 2. deser (van 's Coningh
gunst t'zynewaerts roemende) onder anderen aen ons schryft,
ende sal den d.o H.r Gouverneur ende u E. myne goede tydinge
verstaende, verheugt wesen, alsoo den koninck ontrent nu
tot Chanthamma Tuffatalaer heeft verheven, zynde geen
ander en grooter eernamen als deselve aen eenig persoon gegeven,
ende hebben wy ook een houder vol kostelykheden ende
Juweelen vande May.tt ende een kleet van zynen koninklyken
persoon by ons eygen lichaem ontfangen, soodanigh als noyt
eenig Hindostans Coningh aen zyne vorsten heeft gegeven,
nevens een mannetjen en wyfken Elephant met haer
silver beslag, item 50. paerden, en daer onder 10. eygene
persiaensche en arabische d.o zyn, en twee vandeselve met
gouden hoofdgestellen en cieraet, ende heeft ons de gantsche
Opperste regeeringh van Bengale bevolen, en daerenboven
noch veele gunsten betoont, deese doorluchtige tydinge sal
u E. alle besonder aende H.r Gouverneur schryven, die daer
over seer verheught sal wesen &c.a boven 't welck ons noch
is bekent geworden, dat Zyne Hoogh.t vande koningh een
Jaerlyckse inkomste te belopen de 31. Lack R.a toegeseyt
ende belooft zyn, op de gouvernementen van Moxudabath
Cassimabasaer, Hugly, Burdwaan ende Oudagans, welcke de
beste landen zynde ('t geen apparent ook om aende raede
inde voorsz. plaetsen sal geheel verhoopt, maer belangende
't veranderen vande naem door s' Nabobs vertaninge en
Chiap is allerwegen voort verkondigt, gelyk ook niet
minder notoir zy geworden, dat gem. Nabob door alle
dese voorhoeden en verkregen hoogheden, altgans so trots,
superbe en ondraeglyk is geworden, dat niemant als
sich selven acht, hebbende hem ook niet geschaemt ofte ontsien,
onaengesien noch geen schepen van Batavia en waeren
verschenen, (om de missive van Zyne Hoogh.t ende ons versoek
aengaende de restitutie vandeselve Elephanten antwoort
te connen kreygen,) selfs al by perwannes van 10. augusty
ende noch daer naer in dato 5. Septemb. onse schepen (die
voorts waeren gekomen, ende noch souden te verschynen) te
arresteeren, en door de regenten alhier op d'alderhoogste straff
te laten verbieden, dat in deselve ook niet het minste laden
mochten, 't welck wy niet ons schryven en solliciteren

Hoewel 't contrarie
blyckt by Nabobs Mo-
lestehaud brieff aen
den direct.r,

waerop hy der Hoogh.t
nodig wort

d' Comp.e schepen door
arresteeren zeer gequelleert,
tenteert zynde dat haer
zyne Elephanten niet
weder gegeven worden,

(als onder No. 7. blijcken kan) wel hebben zoecken af te lopen ende ook door den koopman Santvoort, by monde alle jnstantie syn gedaen, maer 't een en 't ander is al vrughteloos afgelopen, als werdende steets met pogen, selve en dreygen gerekt ende tversacht, gelyck by desselffs dachregister van 7. May tot 30. octob. aldaer gehouden, ende in copie onder No. 13. hier nevens gaende UEd. veel zaken int brede zullen blijcken, insgelyx ook pr. afschriften van Zyne Hooghyts brieven (met voorn. Sr. Santvoort in dato 27. octob. expres afgesonden, hoe en wat impertinente versoecken dat by den selven raeckende den gevangen prince gedaen ende gefordeert worden op eene copie firman vanden Coning Chaoranzeeb, op dewelcke UEd. nae Zinne hooge wijsheyt 't beste wel sullen resolveren, zynde onder en tusschen geen quade sake, dat, ter voorn. UEd. antwoort hier van welen, 't welck noch 9. a 10. maenden aen moet lopen, en voorts soo veel tyts gewonnen blyft, maer alsoo en conden wy niet onteycken de bygevoegde praedestinatie nae Arracan te zenden, daer toe den Nabab by de voorn. brieven hadde ontslagen een gallot, en daer en om met onse advijsen aen UEd. voort te stieren, hoe en op wat wyse wy deese aengaende Zyne Hoogt., by 't weder vertrek van Sr. Santvoort, in antwoort sullen dienen, ook tot het versenden van een gallot over Jaffanapatam en Cormandel nae Arracan, (om de beste dienst en daer van te connen trecken) gelieven UEd. by onse resolutie vanden 12. deser onder No. 10. int breede te verstaen, als seer ende geen nader middel connen bedencken, om ons bevrijdinge derwaerts, en voor nimmer weder antwoort van daer te mogen krygen, want of wy den 15. July onder couverte van de Portugese Padres onse missive aen den koopman Gerrit van Vorburgh hebben afgesonden, ende den selven daer by verbittigt van Sprinten vlught (ook om in antwoort te verneemen dessels getalle ende off dien verdeeden Vorst door eenige advertentie van den Koningh van Arracan (nae d'affaerdaten) alhier teenige tyt te vreden zoude wesen) soo hebben echter tot noch toe geen sekerheyt vernomen, off genm. brief aende voorn. geliatteer (te weeten d'eenige remedie is) al zy bestelt, off dat noch nae deselve wert opgehouden.

Uyt tgeen voorn. zy komt wel klaerlyk te blycken, dat voort vertreck vanden koopman Santvoort den 27. octob.

Deese impertinente versoecken aen ons, raeckende den gevluchten prins.

daerop den Verdeeltien nae Arracan schryft,

maer geen antwoort bekomt

uijt Decca, by den Hr. Nabab, (die wij voortaen om alle
confusien in onse geschriften te vermijden Chanchama
sullen noemen) niet waren ontfangen, en deselve onse

Zyn Hoocht. de brieven van heer dd. ontfangen hebbende

missive op 10. do. aen zyn Hoocht. afgesonden, also deselffs
antwoort gedateert 2. November te post naergestuert
geweest zijnde, met d'andere brieven op 12. dese, door gemelte
Sr. Santvoort, ons alhier tesamen wel zyn toegebracht,

antwoort daer op,

waer van de twee dos in silvere sackiens aen mijn heere
den Gouvr. Generl. (van gedachte zyn Hoocht.) alhier geopent
geweest, en beneffens haere translaten onder No. 9. hier
nevens gaen, sullende uE. by de laetste brieven connen
bemercken hoe de spoedige verandering van den heer
Nabab genoegsaem alleene veroorsaeckt zy door het largeren

Zynde men wel te vreden over de restitutie van zyne Elephanten

van zyne Elephanten en den dienaer Gangaray, modalarij,
daer van hy met dreygen en pochen doorgaens wel tot
meeste hadde gesloten, ende vervolgens met 's Compe.
gedoente alle wegen opt naeuwste naer te speuren, ons
veele moeyelyckheden en hinderingen heeft aendoen laten
dan alsin is door zyne Hoocht. nevens van 2. November
aen den heeren Gouvr. Mirmamet Saryff, onder

blyckende by zyne missive aenden Gouvr. Mamet Saryff geschr.

anderen geschreven. Maer nu het geene wy met de Neder-
landers hadden uytstaen afgedaen, also ons hebben
gecontenteert en vergenoegt, waerom men uE. de schepen
die den directeur wil verleenen niet langer sult aenhouden,
en haere negotie voortganck laten nemen, sonder haer
eenighs tegen te wesen, maer als voordeelen hulpe ende
bystant te bewysen &a.

Ende of wel schoon alle onse schepen zyn ontslagen, soo is
nochtans (tot ons verdriet) den tyt verlopen, omme
besonderlyk een goede quantityt salpeter tot ballast

Onder tusschen is den tyt verlopen, om dit jaer salpeter voort vaderl. te senden

voor de eerste vaderlantse retour vloot tydigh van hier
te connen versenden, doch willen wy verhopen dat
geene nevens deesen staet te gaen, immers noch tot de nae
schepen te pas sal comen: zynde voorwaer dese schade
(soo ook 't laet depart vande schepen die al passadeeren
maendt bevoegher hadde connen vertrecken) eenelyck

verdere uytbreyding vande handeling des Nababs tot ons nadeel,

den Nabab te imputeren, gelyk wy zyne Hoocht. by onsen
brief van Colcanten, gedateert 10. octob., en noch jongst
in dato 2. courant noch breeder en ongeduldelyk te verstaen
gegeven, ende voorts geantwoort hebben op twee

vinnige impertinentie, en ongenadige brieven, van date
2. en 5. october aen ons geschr., welckers accidentie inhoude,
onder no. 6. en 7. in dese sal comen blijcken, die ons in den
beginne al wat hadde ontstelt, alsoo in valle opinie waren, dat
den Nabab (op ons voorsz. solliciteeren en soecken, als veeltoogh
van lijts verloop) immers niet en souwde hebben bestaen, alle onse
schepen soo te verbaen te houden, maer den nimmer eenige te
laegeren, gelijck hij ook bij 't afgaen van de speede brieven Sr. —
Santvoort expresselijck belooft, en verclaert hadde, aen nie-
mandts schrijff order gehouden te hebben om 't laden en verdere
van 't jacht Nelisse[?] te licentieren, dat al geheel contrarie
zij bevonden, wordende ook bij de missive van zijn Hoogheyt
(aen Uwe Ed. van den 3. decemb.) deselfde onwaerheyt en leugentaele
in veele zaeken claerder bevonden, en besonderlijck dat aldaer
geliefft te zeggen, alle de geroofde goederen soo in Decca als
tot Pattena hebben wy doen restitueren, en de hoofden
aldaer ter dood gestelt, &a. Wel is waer Ed. Heeren dat tot

heeft de 2300 Ro.a in Pattena de Compe. af-geperst, gerestitueert,

het uytkeeren van de 2300 Ro.a (die d'Compe. tot Pattena,
op valsche pretensien waeren afgeperst) twee onderscheyden
stricte perwanaes heeft gegeven, welcke ons aldaer ooch
(volgens d'advijsen) soodanigen respect hebben verwect, dat de
voorsz. penningen dedt daghs stonden te ontfangen, item
dat insgelijcx door favuer van den Nabab wegens de 700 Mr.

Item wegens de 700. man koper aen Sonderdas, en aen Hossy Aly con-tentement gedaen,

stadtkoper (ao. passado in Magimalse geroofft) aen Sonderdas
soo mede aen Hossy Aly (nopende 't plunderen van desselfs
huys) redelijck contentement is gedaen, maer van s'Compe.
middelen die in Decca zyn geroofft, is ons alsnoch (buyten
de 12 @ Ro.a door den Sr. Mirsia Ghafter gerestitueert) niets

maer van Compe. middelen in Decca geroofft niets by sonder toegecomen; buyten de 12 @. Ro.a

van consideratie toegecomen, hebbende Sr. Santvoort door
het lang vaceren (niets dy de rekeninge die hy in Chalontas
boecken zy uytgevonden, dat ruym 40 @. Ro.a souden montreeren,
niet in copia can becomen,) al derghentes quaden moet om
tot de volle restitutie te sullen geraeken, maer adegehen
den Sr. Nabab als nu wegens zyne desperaten schryt te reken
vergenoeght, soo sullen voorsz. Santvoort (die naer 't afgaen
van desen wederom derwaerdts sal vertrecken, ook om de fijne

waeromme den Sr. noch nader sal aen-houden. —

lijnwaten voor 't Patria aldaer te versorgen) strictelijck
bevelen de voorsz. saecke met meer der ernst aen te binden
ende voorts tot het becomen van s'Compe. middelen met
de vereyschte redenen, voort te gaen, en uyt de borst

te spreken, dat nu niet minder gegaen (immers voor eerst) sal connen geschieden, vermits wy altyt op de autoriteyt, die ued. ons deesen geraden te deferen, om nevens den brieff vanden Ed. Hr gouverneur een geschenck van 10 a 12 M. guld. aen den Hr nabab te mogen doen) by resolutie vergaderinge van dato 15. octob. hebben verstaen, 't volgende dat getaxeert zy incoops ongeveer ƒ 6700: ende alhier 13 M. guld. waert te reeckenen, aen zyne Hoogh.t te vereeren, namentlyck: —

Schenckagie aen nabab gedaen —

Een grooten Elephant met het Siams silvertuygh a.o passado p.r den griffioen van batavia gebragen.

3. persiaensche paerden.
1. p.s scharlaken.
1. p.s carmosyn root d.o
1. p.s groen laken.
2. p.s bloedt root satyn.
4. p.s persiaensche goude lakenen, en
5. p.s vergulde [illegible], 't welck alles met een schoone Japanse kist (in forme als oft het daer p.r van bat.a waer gekomen) reeds al tot Cattimabazaer is opgesonden, om met den koopman Santvoort naer Decca voortganck staet te nemen, hebbende [illegible] ued. eerwaerde bescheytheyt den Hr nabab geschreven, ende verbogen stonts naer 't ontfangen van ued. missive te schryven, ende de schepen te ontslaen, 't welck wy ons ook vastelyk geimagineert hebbende,

die daer op ontschepen [illegible],

dergelycke te meerder haest gemaeckt 't langh toeveren van 't Jacht Domburgh, met het cargasoen, waer uyt ten deele de schenckagie moste formeren, alsoo sonder desselfs arrivement de brieven niet konden ofte vermochten aen zyne Hoogh.t te versenden, daer door dan ook vervolgens den tyt van eenige dagen verloopen zynde, dat wy willen wel hopen dat ued. deselve noch voort vertreck vande twee laetste schepen tydigh toe sal comen. —

Om dan de zaken met den nabab, in deesen te vervolgen, soo seggen dat aengaende de openstaende reeckening (volgens de aenteekeninge int dachregister tot Decca gehouden) al op 18. Juny met hem, (sonder ons met eenigen interest te beswaren) in vereffeninge zyn gekomen, ende bevonden is, d'E. Comp.a p.r reste aen zyne Hoogh.t schuldigh te wesen, — R.a 202302: 4½ ann. tot welckers voldoeninge (op 't begeeren vanden selven) in dato 3. septemb. 82. kisten Japans schuyt,

Is met den nabab geliquideert bevonde de Comp.a aen zyne Hoogh.t deser, R.a 202 M. —

Silver naer Decca heeft onthouden, ende aldaer behouden
verscheiden weeten, door den Nabab werde geordonneert
deselve in onse Logie te doen bergen, alwaer noch ongedeert
op 't vertreck van Sr. Santvoort zyn verbleven, onaengesien
de menighvuldige devoiren, die ook tot het vergelycken vande
Commandeurs reeck. (waer toe nu Pr. de boot Palleacatte 20 m.
pagoden overgekomen, ende aen den Nabab gesonden zyn) by
hem (te vergeefs) zyn aengewendt, ten eynde daer van eenmael
verlost werdende, onse gepassedeerde obligatien, weder in handen
te mogen krygen, waeromme ons (zynde soo veel mogelyk)
dencken te wachten van met zyne Hooght. weder in reeck. te
vervallen, alsoo daer by geen voordeel, maer ter contrarie
niet als groote lastigheden en moeyelyckheden bemercken en
ervaren hebben, gelyk by onse laetste missive aen UEd. Heeren
principalen, naeder is te zien, alwaer UEd. mede aengegeven
zullen vinden, dat voor de gelevede 11. Ystere en 6. Metale
Stucken canon, nevens d'andere versochte ammonitie van
oorlogh, ons noch niets is goetgedaen, ende derwyle UEd. geliefden
te recommanderen dat het voorsz. canon gerestitueert off
wel betaelt sal moeten worden, soo sullen de saecke daer nae
dringeren, ende gem. zyn Hooght. 't selve by goede occasie voor
houden dragen, sullende insgelyx naer UEd. bevele niet laten te
vorderen ende in te manen de 1300 tha die by Mirza Jaffer
ende zyne dienaers gedurende de gevanckenisse van UEd.
ministers indertyt betaelt ende gegeven zyn, (soo de voorsz.
ministers hebben verclaert) om meerder schade ende
swarigheden voor te komen, dan voorsz. Jaffer heeft vanscht
al laten blyken, wel eerder de genoten penningen te willen
rembourseren, als dat wy dies aengaende aen den Gr. Nabab
beclagtigh souden zyn, daer hem niet discretie mede te
procederen, alsoo d'Comps. (besonderlyk ongeveer Sr. Jan van
Herwaerts) van gem. Heer Jaffer veel troost, hulpe en faveur
in haere zaken heeft genoten, ende presant niet buyten apparentie
is, van in korten weder in bedieninge en regeringe te geraken.
Ende alsoo UEd. in verlangen zyn geweest, om te mogen verstaen
't vervolgh van d'Comps. gesochte quarant op den snooden
Alibeeck, ende hoe verre by den Heer Nabab Chanchanna
verstaen zy geworden, soo sullen wy UEd. hier by deselve
communiceren, als zynde de saeke soodanigh gestelt dat de

Margin notes:

waer op 82 kisten Silver gesonden zyn,

naer de Commandeurs reeck: van 20 m. Pa. staet vercopen. —

dit canon dat by zyn Hooght. ook noch onge-restitueert. —

de 1300 tha van Mirsa Jaffer zullen inge-maent worden.,

deser heer heeft ons veel faveur gedaen,

aengaende d'Comps. quarant op Alibeeq,

Alibeecq met s'Conincks schip op Jaffanapatnam gekomen
wesende, (sonder dat ons, vant gepasseerde op de voyagie
ook het minste is bekent,) deselve 40. balen zyde aldaer
zyn aengeslagen, en dat achtervolgens onse recommandatie,
aenden Heere Gouvr. Adriaen vander Meyde, maer
aengesprooken voorsz. intentie (alhier op't secreetste
gemenageert zynde,) tot Jaffanapatnam te komste van
Alibeecq was gekomen, soo heeft hem dien tydt weder
herwaerts begeven, en in augusty tot desen tyden nabab
audientie verkregen hebbende, heeft aldaer zyne doleantie
op't schaerpste voorgestelt, ende soo veele gehoor verkregen
dat zyne Hoogt. recht op Gloey alij en nadderant tegens
voorsz. Santvoort, over't aenslaen vande voorsz. zyde
doffer uyt vaerende, dewelcke alsdoen op deselve geene pretentie
van eygendom heeft gemaeckt, maer onder zyne graenschap
ende schoonden vrundelyck laten blycken, Alibeecq den rechten
eygenaer te wesen, gelyck op 8. Septemb. inde dagelycxe
aenteekeninge van deesen genoteert zynde, u Ed. breeder
sal connen blycken, mitsgaders wat by onse voorgaende
missive van 18. Octob. aenden Hr. Nabab geschreven,
vertoont ende daer beneffens gesonden hebben, de (mede
mede geschreven) en gesterckte specificatie der brandt
schade ter somme van 72: [illegible] Rs. ons door Alibeecq in
Pipely ao. 1653. seer schandigh aengedaen, dan voor de
particuliere vandesen onsen brieff, hadde zyn Hoogt. by twee
onderscheydene Perwannes gedateert 2. en 5. october
ende alhier den 29. do. aengekomen (ons van diverse saken
accuserende) de voorsz. Alibeecks zyde verclaert de zyne
te wesen, ende dat hem en s'Conincks schip tot Jaffanapatt.
groote geweldenaryen geschiet, insonderheyt door onse ordre
en bevel, daer toe overzendende de copie der missiven
en papieren vanden Nagoda Mocca mameth genaempt
welckers afschriften al mede by de aengecomende
moeste brieven onder No. 8. zyn gestelt, ende en u Ed.
derhalven aldaer 't een en t'ander omstandigh gelieven
te verstaen, specialyck hoe wy met en hebben connen
verschuyven ofte ontgaen, omtrent den Nabab klaerlyken
te maeken bekennende, onse recommandatie voorsz., op't
aenhouden vande voorgen. zyde, twelck dan met aen
[illegible] waer ende vantwien, ook tot wat prysen deselve

en zyne klagten aenden nabab gedaen over het aenslaen van zyne zyde tot Jaffanapatnam,

twelck den nabab sich aentrockt,

in Mogendabatg door Alibeecq is ingekocht) zoodanigh zy
gestelt, als UEd. op 2e staaty, onder No. 7. sal connen blyken,
ende hebben wy nevens de voorsz. missive noch gesonden
seeckere attestatie vande regenten ende koopluyden tot
Pipely doen lichten, nopende 't onwaerheyt(?), ende 't groot
gedeeltelyck by Alibeecq, met den lang gehouden brandt
aldaer geperpetreert, opdat deselve den Nabab alsoo beter
soude geloven, gevende opt slot van onsen brieff noch
verwacht dat in gevalle de aengeslagene zyde zyn Hoocht. toe=
behoort, deselve alsdan van Jaffanapatnam tot Masulipatnam
connen versonden, aldaer deselve (tzy dat die voor den
Nabab off wel voor d'E. Comp. sal blyven) om te restitueren
ofte verkopen beter by de hant sal zyn, gelyck 't welve by
resolutie vanden 2 voorsz. alsoo en besloten verstaen, vermits
doch tot het spoedigh en beteren overbrengen vande geeyste zyde,
weende, tracten sullen een onser galioots uit Bartelo(?) vant
Moulton(?), naer Jaffanapatnam te laegeren, ook om in den Ploom(?)
(?) over de zyde voorgemelte (genoegsaem gedwongene) praeo=
verdentie, naer Arracan te connen doen, maer aengesien zyne

maer door den directr. by missive daer van nader berigt gedaen zynde,

Hoocht. by desselfs laetste schryven, op onsen brieff van 10. octob.
(wat harter toon houdende) niet anders soekt dan belangende
Alibeecks zaken, antwoorde dat het UEd. niet en betamende
over zyn(?) tegen UEd. 7 a 8 Jaren geleden te gaen, nu onse zyde
die wy hem radden g'intragueert aente slaen, dat qualyk is
gedaen, en diewelcke hier(?) ook wonder verstaet &a. So mogen
wy verhopen, dat hy onse laetste missive becomende, inyt
schadente (vermits het inderdaet Alibeecks ende niet

schryft hy nu wat harter te gaen,

s'Nababs zyde is) sal desisteren, ten zy zyne groote
gierigheyt, ofte dat sich met zyn woort te verre vant g'inga=
gieert, 't selve noch tegenhouden, wanneer wy ons sullen
moeten vergenoegen eyndelyk met de mogelyckheden en kosten
van schryven &a., die Alibeecq zyn aengedaen, sullende d'andere
moorden hier door genoegsaem bedekt connen werden, dat
sonder Chan Channa de zyde verbeurt en Alybeeck gesede
brogt zoude weten, verwerde(?) u Ed. 'Nabobs(?) antwoort
van zyne Hoocht. (dat dagelycx verbeyden) insgelycks noch
nevens deesen in copie toegesonden. —

zonder den Nabab Chan Channa has de zyde al verbeurt geweest. —

Sprekende vant voorsz. schip van den koning Chaerangh zeer(?), ende
desselfs nu(?) voorgaende reys tot Jaffanapatnam gehouden, zoo

connen niet laten te vermanen, God gave dat by wesen
geweest, u.Ed. groot genoegen nopende d'afslaende door
ons gedaen, met weynige partye van dat graen, soo sy
ons als moeste schepen, naer Ceylon te destineren, weder deeder
tot deselve weder de nova inkoop gedaen, in sulcker voegen

Provisie van rys voor Ceylon.

dat in september wees al op 500. lasten geset uytgeseyt, en alhier
ontrent ougey, nu de ongevaer soodanigen quantiteyt geeden
geadvocieert, om in dese en d'aenstaende maenden in te
connen; hoedeck ook wees al begin geseyt genoemde, zynde
by den Heere Ryckloff van Goens (besyden andere noot-
saeckelycke behoeften, 4 a 500. lasten voor u.Ed. colonie
en guarnisoen op Ceylon (en noch soo veel meer als met
s'Comp.s schepen af connen steken) derwaerts geeyscht,
maer alsoo t'jacht de Zeerout, onder den wegh geheelen
verloren zoon, niet boven de 300. lasten connen besorgen,
soo sullen d'op voorraet leggende retour en alhier g'em-
barqueert ofte naer Batavia versonden werde, als dan derst
connen bevinden wat schepp-ruymte datter sal
overschieten om Ceylon te secunderen, wel verstaende als

Hoopt de geeyste 600. last rys voor Bat.a int geheel te konnen voldoen. —

bevorens sullen wesen voldaen de 600. lasten rys die u.Ed.
(door't onverwacht en bedenkelyk sluyten van de Mataramsche
havens) uyt Bengalen hebben geliefden te ontbieden, —
dewelcke verhopen wy int geheel te sullen connen besorgen,
vermits wel beter is te krygen als den geboden den
tarief, welcke soo schaers en sober wert bevonden, dat

maer geen verder,

(naer d'apparentie) niet veel meer dan de geeyste 80. lasten
voor Ceylon sullen connen voldoen, in allen gevalle sullen
wy (achtervolgens u.Ed. recommandatie) de moorsche schepen
trachten te animeren om met rys naer Ceylon te varen,
daer toe by den ouglegsen Gouv.r Mier Mamet Saijff
wees al versuyt is genoemde, om de welcke scheepken, (dat
a.o passado geen quade reyse heeft gemaeckt, andermael met
een rys-ladinge derwaerts te stieren, maer alsoo by vertreck
van soodanige schepen, principalyck aen persoonen die in
regeringe ofte vermogen zyn) niet en connen weygeren
den letterken van voorschryven ofte recommandatie, —
dergelycken imagineren ons vreemt te wesen, dat wel gemelte
Heere van Goens (by zyn u.Ed. missive van 10. Maye leeden)
sulcx niet en heeft bevallen, wesende int reguard van Conincks
schip, ende de versochte accommodatie voor den Heere

nabab, tendyende voor de geschuldigde somme van 5973 rd a/a
alhier in cassa vande Comp.e gestelt, deselve lange gevangene
groote mannekens ende wyfkens elephanten te mogen
erlangen, omme voorts tot costen en risico van Zyne Hoogh.t
p.r gehuyrde Champane van Ceylon naer Masulipatam te
werden gestelt, sullende U.E. by de laest becomene missive
van Zyne Hoogh.t connen bemercken, hoe hy sulcx andermael recommandeert, wesalven, ende te lieven en aengenaem
is, dat deselve saecke met haere bevelen geweest te affsclaen
schoon daer mede niet veel dank off eere te behalen zoude
wesen, 't welck voorwaer de eerste maximen syn om U.E.
affairen heerbaerts over op 't beste gaende te connen houden,
derhalven den Nabab (die thans soo hoogh gerescen en super-

den Nabab moet gecaresseert zyn,

magister is) believt en gecaresseert wil wesen, gelyck wy
(ook op 't eernstigh versoecke vanden Gouv.r Pits) tot noch
toe gestadigh gedaen, ende vervolgens conform U.E. recom-
mandatie meenen te continueren, om met de minste costen
en lasten vande Comp.e de gunste van Zyne Hoogh.t meer
en meer te mogen verkrygen, daer toe wy ook ad. passado
den stierman Pieter Jansz Spaer, op 't Conings schip gedient
hebbende, gaerne souden wel U.E. gelieve affprobeeren, ende off
wel den hier voorengemelten nachoda, met zyn schepen uyt

aengaende de klachten van zeker nachoda, van Bengale tot Jaffanapatam gekomen, wegens den Inckbock,

Jaffanapatam aen den h.r Nabab, voorsz. stierman tracht te
dringen, insgelyckx den Commandeur Antony Paviljoen,
ende voorts d' Comp.e te accomoderen, soo menen wy echter dat
daer op niet veel sal volgen (schoon Zyne Hoogh.t in desselfs
laetsten brieft, dies aengaende mede mishoegen heeft getoont)
veramits meergem. heere van Goens, naer Jaffanapatam
ordre hadde gegeven om 's Conings volck met de hare uyt
de beste elephanten te geriven, maer over de dierte vande
selve, ende dat den tyt aen niemandt als d' Comp.e (en naer
geen voorgeven noch tot hooge pryzen) moeten verkoopen,
is wel het principaelste daer over wert geklaeght, 't welck mede
al is het ende d'eenigste vanden lang verhoopten Indischen
Inckboeck, waeromme den selven (ook volgens U.E. bevelen
vande voyagie sullen zoecken af te raden, en zyne tractementen
uyt te stellen, tot de comste vant toegesyde schip over
Malacca, omme de voorsc.: vanden Chin (over thoe en
gerechtigheyt uyt de schepen vande Bengaelse mooren tot
Quedda geeischt,) ende vande E. h.r Gouv.r Joan Thyssen, (conform

in d°. ordre) toegestaen wordende, alsdan soecken sullen geen
Mechelbeecq, naer gelegentheyt op de beste wyse contenterende dat
te doen, den selven heeft voor weynigh dagen den zynen schipper

den voorsz. Mechelbeeck heeft een schip verloren met 70. off 80 ⊙ Pag.a

(als met kloeck capitael, en soo men sucht wel van 70. a 80 ⊙ Pag.a
bestaende in diverse dingen, hem, ende andere toebehorende,)
van Masulipatam naer Bellesoir komende verloren, alsoo
maer weynigh mylen vande reede, door den deens schepen
(daer op een Nederlantsen schipper was) verovert en mede is
genomen, behalven't welcke zyn d°. met dese veranderinge in Juny
en July, mede tot deca den H.r Nabab Chanchanna homagie

en is by den Nabab in decadentie gekomen,

hebbende betoon doen, geheel in decadentie is gecomen, en
van alle bedieningen en ampten afgeset, ook geadmitteert om
van zyne twee jarige administratie aen den Nabab in Cattecq
reecken: en reliqua te moeten geven, maer alsoo de regeringe
van Orixa den heere Chanchanna is ontrocken, ende den Nabab
Noerdiechan uyt Agra vande May.t derwaerts daer toe is afgesonden,
soo moste ons in Mechelbeecks saken geen verdere veranderinge
verwachten, gemelten heere Noerdiechan in Pattena tot ——

den Nabab Noerdiechan toont ons favorabel te willen zyn.

Cassimabazaer op 13. Septemb.er laetstleden vanden koopman
Justus Sicx begroet werdende, heeft alle goede toeseggingen
van faveur gedaen, gelyck ook in Decembr door den onder-
koopman Harman Voorburgh (provisioneel opperhooft tot
Pipely) met ons missive en een matigh geschenk begroet wierde,
alle ons vorige schriften van vryheyt en previlegie werden
geconfirmeert, ende vermits den Nabab Chanchanna kennisse
heeft gekregen van't afvoeren onder Oudagins zyde en andere
waren, langs de riviere van Pattergatta, sonder eenige tollen
te betalen gelyk voorgaens zy geschiet, soo laet den selven ons
gedoente alleen wegen naeu te bespieden, en byzonderlyck langs

maer de Nabab Chanchanna toont ons het oogh.

den voorsz. Pattergatten wegh, om ons eenmael vast gekregen
hebbende, datter en meer te mogen swetten, als reets al
(buyten de minste reeden) menigvuldigh heeft gedaen,
in voegen dat met gestadige sorge en onrechtigheyt met dien
tollen en strandheeren onwettelycken heere dient aengegaen,

daerom eenige zyde en suyker uyt Oudagins over land na Pipely afgesonden sal worden,

tot welcken eynde daer is goetgevonden 190. balen zyde, en
ongeveer 1000. packen suycker, in de Oudaginse quartieren
vaerdig geworden, over land naer Pipely (alwaer een ten 100.
minder als alhier, namentlyk 3. p.r c.to betaelt) te doen

alwaer men toe 1. p.r c.to minder is. ——

vervoeren, om den eenen handel, met den anderen, (als onder
verscheyden H.ren staende) wat in balance te mogen houden. ——

NB. den Nabab Chanchanna woont nu dier tyde in plaets van Mosemchan,

By onsen laetsten vanden 19. Septemb.e aen d'Ed. Heeren Majores hebben wy largo aengewesen in wat voegen vanden Heere Nabab Chanchanna, ofte Mosemchan, verkregen hadden sware en bondige perwannes op den Nagia Oudalingh, tot reparatie vande schade en schande, die inde affaires int lantschap van Oudagina ao. 1650. door toedoen vanden voorsz. Nagia waren overgekomen, en hebben deselve by de bengaelse negotie boecken (voort uytstant vanden bouw vande logie, ende uytstaende schulden) maer f 8301:10 15/16 reparabel bevonden, daer ter orden eysch van 10 (?) ropia was gemaeckt, ook met de verdere circumstantien dies aengaende, ende 't vertreck vanden koopman Dirck Ossingh (?) op 1. Augusty naer Bardwan, mitsgaders hoe aldaer gearriveert, ende vanden groot gouv.r Doost Cam wel ontfangen wesende, op 't ontbieden van zyn E. den Nagia dagelycx verwacht werwaerts, die dan gevolgelyck op 16. Septemb.r met een aensienelyck gevolgh van ruyters en knegten, aldaer verschynende, by den Heere Doost Cam stonts aen audientie heeft erlangt, soo mede den voorsz. Coopman Ossingh, ende assistent Jan van Leenen (?), dan gemerckt de disputatien wederzyts meer en meer wierden vergroot, soo is derhalven deselven lantheer, kirsten vanvay door den gouvern.r als middelaer gestelt, om de verschillende partyen (sodanyg zynde) te vergelycken, daerop dan 't eerste bodt vanden Nagia tot 3000. ropia gevolgt, dat ook 's anderen daegs op 5000. is vergroot geworden, onder verdere conditie dat hy de vervallene logie repareren ende d'oude also perfectelyk op 't honorabelste inde selve brengen zoude, willende bovendien noch de brieve (?) bestedden dat d'uytstaende schulden vande Comp.e, naer vermogen ginnt en betaelt moeten worden, maer 't een off 't ander niet aengenomen, en middelerwyle eenige dagen gepasseert wesende, hadden voorsz. lantheer, kirstan vanvay met den gentiesen koopman Gorrydas, van Oudachinj 't woort gekregen, dat op de voorsz. conditie 1600 ropia aend' Comp.e op weynige maenden date) tot wechstelinge vant geschil zoude vergoeden, ende wy vervolgens ontrent (?) aldaer wederals voorgenomen, ter hant moesten grypen, 't welck dan door S.r Ossingh geaccepteert, maer s'volgenden daegs by den Nagia ontkent is geworden, en dat opgeteyt (?) even als off uyt een ouder Inlantse dienaers hadde vernomen, 't voorsz. differrent in 't ingly (?) perfectelyk by den directeur met minder als de helft was off te maken, waerdoor dan al het gebesoigneerde vruchteloos vervallende, selfs door d'autoriteyt van Doost Cam

recapitulatie vant geene den direct.r naer 't vaderl.t schryft raeckende de onredelyckheyt van Nagia in Oudagina aende Comp.e betoont.

verdere hafspeling (?) met den schelm

geen hulpe off apparentie van ietdes en was te hopen, bevindende
zyn d. ende verdere officieren tot bewaeren, door gem. Nagia
in zyn handen schandelyck geaffronteert off onteert, waer door
den 't effect van soo honorabelen en proffitabele contract
moet ende derven, en dat met langer verblyff aldaer niet
als verlies van tyt en schande was te halen, soo heeft sr.
Essingh goetgevonden de gevangene volcken van 40 [illegible] ll.a
(die noch niet en hadde vertoont) onder belofte van redelyckheit
te maken, ende den Nagia voor der schrick te geven, deselve
met de winsten ende interesten van drij jaren te betalen
ende te vergrooten tot een somma van Ra. 105451:11½. in
sulcker voegen als int dachregister op die voyagie gehouden
onder dato 26. septembr. is te zien; alwaer u Ed. ook (tot
ult.o d.o) vervolgens sullen vinden de protestatien by donne met
het opschieten van voorsz. volcken tegens hooft cam gedaen,
specialyck van voor soo grooten somme te sullen moeten caveren
ingevalle zyn d. ontslaging naer zyne landen liet vertrecken,
voor en al eer (conform de ordre vanden grooten Nabab
Chantchama) ons volcomen contentement zoude hebben gedaen,
waer mede dan u Ed. dienaeren [illegible] konden, soo is de
voorsz. protestatie door een missive van 8. octob. aen hooft
cam gesz. vanden directeur vernieut en geconfirmeert
geworden, ook vervolgens by ons schryven van 15. do. aen zyn
Hoogt. 't gepasseerde te verstaen gegeven, ende verder iets
versocht zynde, soo heeft daer op by desselffs cartelen brieff
van 3. courant als dus gedient; belangende de gelegentheyt
van ontdagins; antwoorde, dat, dat lantschap ons Shagier ofte
in commissie landen geworden zyn, en soo wanneer naedelen ons
volck derwaerts sullen gaen, dan sullen ordonneren dat se
naer u Ed. welgevallen daer handelen sullen &ca.

waer over onse gevangene volcken van 40 [illegible] ll.a met de interesten en beschadigt is tot Ra. 105452.

en aen hooft cam geprotesteert is.

Maer alsoo op 's nabobs schriften en beloften niet veel staet en
is te maken, soo souden liever tot de conditie vande
gepresenteerde 16 ll.a (als wat noch voor minder) met den
Nagia accorderen, als op de genade van zyn Hoogt. te moeten
wachten, omme den handel aldaer selffs door 's comps. ministers,
hoe eer, hoe beter, te laten opereren, dan vermits ontslaging
op 't gedaen accordt noch in bewaeren verblyft, sonder naer zyn
landen te mogen vertrecken, (tot schade en schande vanden
selven) soo staen als noch in hope dat het welecht sal
moeten worden, en ons selfs aen sal zoeken, 't welck den tyt
leeren moet, ende u Ed. naederen gedienstelyk staet te verwerven,

consideratien dese saecke aengaende.

gaende 't voorgemelte dachregister hier nevens onder N°. 12.
waerbij u Ed. alles int largo bekent sal werden.

Belangende 't vervolgh vanden handel in de zyde, ende de directie
vandeselve, verneemen alsnu u Ed. verwonderinge, en vrese

de zyde is daer hooge duren

dat by sulcken continuatie, jemandt uit 't vaderlant op dat ryk
gesien, geen voordeel van belang soude weten te doen, vermits
tot redelycken prys gantsch niet en was gevalt, als mede dat de
selve seer apparentie geeft om (op soodanigen voet ende vaderlant)
tot Japan eenig notabel proffyt te comen bewaeren, daer van
wy dit tot beste mogen verhopen, ende dat de 1302 packen
bengaelse zyde, door u Ed. jongst derwaerts gesonden, meer
voordeel sullen renderen als 90. pr. cto gelyck vr. passado de
1100. balen hebben gedaen, vermits de veranderinge der goeden
wel uyt Japan dienden te comen, alsoo in dese quartieren
't cultiveeren en geraecken vande toetbesien (die door den krygh
bedorven zyn,) slaphelyk wert vervolgt, ende boven dien den
incoop tot Saidabath, vande gouseratse coopluyden (hoewel
met doorgaens verscheyden) noch gestadigh wert gecontinueert,

de cannabanna blyft noch op 4½ a 5. R.a.

waerdoor 't ct. cannabanna noch op 4½. tot 5. R.a blyft maede,
alsoo men vreest dat de zyde inde boven quartieren dapper
soude werden afgeslagen, soo mogen altyt inde maenden van
december ende January (wanneer de beste weeten zyn) inde wa-
goets verhopen, op welck vertrouwen naer Cassimabasaer (van-
waer in alles 756. balen, soo eygen costele als cannabanna

den incoop tot Cassimabasaer sal naer slaphelyk vervolgt worden.

geweest gekregen) ende daer zy gegeven den incoop naer slaphelyk
aen te binden, te meer vermits alsnu geen secours van silver
van u Ed. hebben gehadt, ende 't tegenwoordige capitael tegende
maent schepen genoeghsaem sullen connen besteden, naedien wy
ons present aen geen contanten can gebreken, alsoo den onder-
coopman Jacobus Verveen den 11. July met partye kisten
silver naer Ragiemahel gedemitteert, en aldaer den 3: augusty
gearriveert zynde, tot novemb. voorleden: vande Comp.e

d'Comp.e heeft in Ragiemahel 100 kisten zilver vermunt,

in alles 100. kisten heeft vermunt, die dan ook gesamentlyk
bevonde gedane ongelden inde munt als andere gasten van
halen en brengen, tusschen Cassimabasaer en Ragiemahel,
suyver geprovenieert en uytgebracht hebben 255809: R.a daer
deselve tot Cassimabasaer op den gewoonelyken prys van 32½. R.a
't 1000. verkocht werdende, maer 247400. R.a souden hebben

met voordeel van 3⅓ pr. cto.

gehadt, dat dan 8409. R.a verschil, en ongeveer 3⅓. pr. cto
voordeel is, daer tegens 't periculen vanden wegh wel geconsidd-

maer en contra weder aengesien niet weynende groote
accommodatie, die d'Comp.e geniet, niet op dese wyse
steets van contanten voorsien, en niet verobligeert te wesen,
d'Inlantse koopluyden als nu te moeten loopen, ende dan
noch soo swaere Interesten (meest van 1½ p.r c.to) te moeten
betalen, daer van wy altans niet alleen zyn ontlast, maer
noch een somma van ongeveer R.a 304799: tot cassimabasaer
en elders by cassa blyvende wesen, welcken voet wy voortaen
te vervolgen, schoon al eenige valscheyt van koper in het
schuyt silver is gevonden, daer op nader ondersoekende,
ende p.r de naest schepen soo aen U Ed. als nae Japan
't nodige meenen te adviseren. —

int schuyt silver is eenige valscheyt van koper bevonden,

Ende gemerckt hier boven van d'Interesten tot 1½ p.r c.to zy gesproken,
ende dat aengaende 't werck van Shoumdenaoe U Ed. niet ons
verstaen, voor d'Comp.e een ongemeyne ende schaddelycke
sake te wesen, de vervallen renten maendelycx tot het Capit.l
op te rekenen, ende soo continueele Interest op Interest te
moeten betalen, soo sullen U Ed. reverentelyk dienen, dat
Gouverneur gen.l Shoumdenaoe tot pattana alsin in onse
begeerte heeft geaccordeert van maer een p.r c.to smaents
ende naer verloop van 6. maenden de renten te mogen
pretenderen, wy ende 't lichten van penningen soo veel
mogelyck sullen myden, tot welcken eynde door d'opper-
hoofden Joan Verdonck ende Jacob Verburgh, in korteling
R.a 10277. op cassimabasaer getrocken, en van daer in dato
15. november volgens onse ordre noch R.a 16000: derwaerts
zyn geremitteert, soo om de penningen die aldaer a deposito
waren gelicht af te leggen, als den handel naer vereysch van
saken te vervolgen. in voegen present op de bengaelsche comptoiren,
niet geene gelden op Interest zyn belast; ende verwants by U Ed.
missive is vermaent, dat den betaelden Interest op Interest, by
de negotie boecken van pattana niet en zyn gevonden, soo
gelieven U Ed. te begrypen, dat aldaer van oudts voor gebruyck
geweest gehadt desselve by't afcomen vanden salpeter inde
reecken: van ongelden mede te specificeren, en soo voort
en 't tandere de factura te beswaren, 't welck wy niet een
[illegible] onder de reden hebben verboden, en d'opperhoofden
by aparte Instructie in dato 29. January 1659. expresselyk
geordonneert, sulcx voorgen niet alleen eens te wecken van

Interest penn. tot cassimabasaer worden afgeleyt,

sodat wy op de ben=galsche comptoiren verder voort niet geen interest penningen beswaert zyn.

Intrest, maer ook hunne gehele boecken en reeck: van
ongelden moeten houden, om alles helder te doen blijcken
ende van suspicie bevrijt te wesen, maer den koopman Jacob
breyl, onderkoopman Jan aggerz., ende den adsistent Cornelis
hoeck, ons voorsz. ordres niet nakomende, off deselve niet willen
begrijpen, zijn ten principalen niet hunne gewoonte voort
gevaren, ook om met der selver geschriften ons te doen gelooven
dingen daer van wij beter waren bericht, ende derhalven
'tselve veroorsaeckt heeft, de ordonantie van ontroeringe, daer
van wij u Ed. hebben geschr., ende bij u Ed. mede soodanigh zij
verstaen en begrepen, dat ons eenstdeels geraden te achten,
vermidts deselve gelegentheijt dier saecke opt nadruckelijckste
te ondersoecken, en den handel van u Ed. derwaerts naukeurigh
naer te speuren, om alle quade gangen en ontroeringe naer
behooren te mogen weeren ende te straffen; maer als u Ed. ter
hant zullen zijn gekomen ons missiven en bijlagen in dato
22: Julij over Cormandel aen u Ed. gesonden, soo stellen
vast dat u Ed. vergenoegt en aengenamen wesen sal ons
diligentie int opsenden van den koopman Arnold van
Wachtendonck, met ampele Instructie als Commissaris
tot de visite van u Ed. affairen in pattena, Chioupra &a. doch
als u Ed. niet connen sullen verwachten, den seer schadelijcken
en niet min suspecten brand inde magazijnen en salpeter
huysen tot Chioupra ontstaen, soo sullen de redenen van
droeffheijt noch grooter wesen, en gelijk wij u Ed. alsdoen ons
voornemen ende afgesonderde ordre hebben vertoont, om de
goederen ende middelen vande voorsz. dry snoode gasten,
allerwegen, waer dat ook te vinden mochten zijn, bij provisie
voor d' E. comp.e aen te slaen, soo heeft 't selve ook effect genomen
in zulcker voegen dat wij d' Ed. Heeren principalen van 19. 7ber:
(inwaer alle 't gepasseerde inde voorsz. saken hebben connen
adviseren, hoe alsdoen naer ruyge calculatie (uyt redenen van
de pattanase boecken, de rekeningen vande delinquanten
verdonckert zijnde) was aengeslagen ƒ a 35100: 5 19/24. ende dat bij
ons suspicie laeg, vande selve, onder den engelsen koopman
Mr. Chamberlyn, (steeds als groote spitbroeders van
vrientschap inden anderen gesmolten wesende) tot pattana
ende elders noch een redelijk capitael moste wesen verschuylt

Jacob. breyl, aggersz. en hoeck, in pattena residerende, worden van ontroeringe gesuspecteert,

wachtendonck naer pattena gesonden, om haer handelingen te ondersoecken.

heeft de boecken daer vergangen.

breedder bij de missive naer vaderl.t te zien,

den engelsen koopman Mr. Chamberlyn, heeft gemein dese vuijligheijt mede gemaeckt,

vervolgens dan met goetvindinge van raadt (om alle om„
sichtigheyt omtrent die natie te gebruyken) tot geeysde
van den bediende van Keeck (op ons begeeren, om zyne
resterende middelen in d'Comp.s handen te doen stellen)
aen Chammdelyn gez. ende den selven door ons gedreygt
zynde met den Hr. agent Jonathan Trevesa, daer van kennisse
te doen, ende zyn E. met onse protestatien moeylyk te
sullen vallen, om 't gene onse heeren meesters toebehoort
weder te mogen verkrygen, soo is, met de vertrekkinge van
voorsz. Chammdelyn (uyt pattana in Bagly) daer op
gevolgt, dat alsnu in de logie komende ons heeft aengegeven
een kist met een partye van Keecks plunderagie, en gemaeckt
gout en silverwerck (daer by evaluatie 6432 3/4 ropia is
gekomen) nevens 5:C Rsa. contant (die eerst daegs staet te
weeten) invoegen alles 't aengehaelde (dat onder No. 15: is te zien)
verkoft, off tot capitael gemaeckt, ook vervolgens hunne
schulden, en 't gene dewelcke voor eerst te laste gebracht conde
worden, afgetrocken wesende, 't overige by corrente reeck:

daer is Rsa 30163. aengeslagen.

te belopen comt Rsa 30163:5 2/4. welcke op reeckn: van aen„
gehaelde goederen meenen te brengen, en aldaer lopen sullen
tot nad. ordre offe uyt eynde van de processen, die nader
teevetrock van de(n) tegens de voorgemelte delinquanten
ter hant dienen te nemen, ende in gevalle middelertyd nog
yets meert worden ontdeckt, alsdan sullen de voorsz. reeckn:

de schult van Rsa 4710. aen Shoubernoe niet betalen.

daer voor mede crediteeren, ende de schult van Rsa 4710:9 aen
Shoubernoe (waervan ons buytenouts kennisse is gemaeckt)
niet betalen, 't en zy 'tselve niet en connen ontgaen, om
d'E. Comp.s betrachten hun quaet te keren, alsoo eenlyck

den pattanaschen brand komt te staen op Rsa 69716.

(buyten d'andere kleynoote stucken) den pattanaschen brandt
op Rsa 69716:15 a. offe f 77660:7:6. comt te staen, welcke
op reeckn: van brantschade zoeken geboeckt, onder voorsz.
proceduren geeyndigt wesende, met nad. beletten door de
aengehaelde goederen gesoulageert te werden, ende dat
voorts onder reeckn: van de gem. schade (buyten 't gene noch
van 't verbrande nimmerale sal comen) te mogen veraffenen,
van tyt tot tyt een tanto pr. conto op den afcomenden
salpeter in factura mag werden gestelt, daer toe nad.
ordres in toecomende sullen verbeyden; en aengesien by onse
meermaels geciteerde missive van 19. Septemb. a.o p.o.
heeren meesters afgehouden, cargo is vermaent, in wat
wegen d'opgemelte Jacob brye, Jan aggelt en Corn. keeck

procederen tegens Jacob Verdyl, Joan Aggerl en Cornelis Weeb aengevangen,

van hunne respective qualiteyten by provisie geschorst, ook voorts in de Hart gestelt hebben en wijders voornemens zyn tegens deselve te procederen, soo sullen ons daertoe als mede tot de dagelijxe aenteekeninge, en 't rapport van den koopman Wartendonk wegens de zyn Ed. committie, (onder N°. 16.) eerbiedigh refereren, en ons voorts gedragen aen seeckere memorie geteekent N°. 17. welke U Ed. in breete aen sal wysen, om int bysondere dat hier gister duydelyk en vervolgens te connen lesen, ons de diligentie, en alle 't gepasseerde, dat in de voorsz. snoode sake is voorgevallen.

dagelyxe aenteekeninge N°. 16. relatyff,

By gedachte missive van 19. Septemb. sullen U Ed. bevonden hebben de gem. onwederdraeckelyke stucken en schade van den brand in Pattena voorgevallen, mede tot verwonderinge moeten verneemen, dat den overgebleven off gesalveerden salpeter zynde 23932: lb. op 9. vaertuygen geembarcqueert hebbende, een van deselve met 4300: lb. door 't gedwongen aenleggen van seeckeren tolhuys, op de dangereuste plaets van de groote Ganges is vergaen, en off wy deshalven aen den Nabab Chan Channa werde reden gedeclareert, soo en is echter geenen antwoort wel verworven als dat by zyne Hoogh.t missive van 12. ditto wert vermeldt belangende 't gesonken vaertuygh met salpeter, seggende dat men daer soo een goede versekeringe op is gestelt, dat niemant naer desen U Ed. weder soodanig sal durven bejegenen etc. waer tegens dan (Ed. Heeren) niet anders zy te doen, ende derhalven met dese antwoort te vreden moeten wesen, zynde voorwaer een bedroefde sake, dat U Ed. staet gemaeckt hebbende met de verkryginge van de jaerlicx ... en Domburg, algeer wel 1000. lasten geraffineerden salpeter op voorraed te sullen vinden, ende dat 't selve niet meer als ongeveer 450. lasten is, buyten 426. lb. tweemael gekookten rouwen salpeter (die men hier dobarra noemt) door gem. coopman Wartendonk in Pattena a 1 3/16 Ro. de lb. (tot ... en ... te ... te ...) opgekocht, welcke int regard van de ... en ... by U Ed. gedetineerde ministers (als mede die door den ... koopman Hannaelyn is geneg... seer goet en ... wert bevonden, gelyk wy dies aengaende aen de Ed. Heeren principalen mede vermaen hebben gedaen, om off U Ed. —

van de gesalveerde salpeter is 4300 ma[ns] op de Ganges vergaen,

Zoo datter niet meer als 450. lasten komt in plaets van 1000.

geleverden meest verdeelde (die nu met 't Jacht Domburgh in 93. kisten overgaet,) in 't geheel ofte ten deele naer 't patria te sturen, hebbende aldaer connen oordeelen off alsoo ongeraffineert, en vervolgens goet koop te levere, geen meerder voordeel als den geraffineerden, (die soo veele ongelden heeft te dragen) rendeeren soude, dat een goede saeke wesen, en beter gelegentheyt soude geven, omme groote eysschen te voldoen, alsoo 't heele in geraffineerde salpeter, jaerlycx behaelt onbegrypelyk sal connen geschieden, onaengesien uE.d. ons als nu met 25. nieuwe ketels hebben gelieven te assisteeren, zynde reeds al 15. van deselve naer pattena opgesonden, ende derwaerts ordre gegeven dat de oude ketels nu geheel en t'eenemael moeten laten repareeren, al soude ook van de 3. twee ofte van twee, eenen goeden ketel werden gemaeckt, zynde door de vigilantie vande meergem. opperhooffden Joan Velters en Jacob Verburgh, 't verbrande en vervallen werck, weder in goet postuer gebracht, waer door dan de novo 4104: ƚƚ. geraffineerden salpeter vaerdigh geworden, en reets al tot Cassimbasaer is gecomen, 't welck een goede saecke zy, als mede dat reets al by de overgecomen reeck. van ongelden, en derselver afwysen, notoir bemercken dat d'E. Comp.e eenmael aldaer, naer billyckheyt en behoorlyck wert gedient, gecontinueert zullende maengieren ommer achtervolgens uE.d. serieuse recommandatie, niet alleen op pattena, maer ook op andere comptoiren, te hebben de menage in de ongelden (gelyck reets hebben gedaen, en ons afgegane brieven connen getuygen) 'tnoodtwendighe goet regaerd te geven; Ende gemerckt dat den inkoop van zoo snooden dreck. in plaets van salpeter, d'E. Comp.e merckelycke schade en groote ondienst zy geschiet, soo hebben naer pattana ordre gegeven, niet anders dan dobarra te ontfangen, welcke ook (naer 't schryven van voorsz. opperhooffden in dato 17. octob.) staende a 1⅘. tot 1¼. ƚƚ. pr. m.a. soude zyn te krygen, ende uytgeraffineert niet meer dan 14. a 16. pr. c.to sal connen verliesen, dat immers van 40. tot 50. ten 100. veele verschielt, en vervolgens ook minder tyt en andere ongelden van arbeyts loonen &c.a van doen sullen hebben, gehoorende ons dese consideratie, niet los doen staen [illegible] 12 @ [illegible] wyl [illegible] goet van [illegible] Kassy

't verbrande en vervallen werck in pattana weder in goet postuer gebracht.

Zoodatter op nieuws 4104. ƚƚ. salpeter gereet is.

Ordre na pattana om geen andere salpeter als dobarra, ofte twee maels gekookte te ontfangen.

verdere handeling van salpeter,

groot koopman in pattana te negotieren, daer toe ons
ordre was verleent, invoegen dan voorsz. Huffi daer mede
belet zynde, onder 't gewelt ofte op den naem vanden Nabab
Nodrietgan 1556. Mn. van voorsz. salpeter met noch 1444. Mn.
dobarra, tot op Callimabalader ter vente heeft affgesonden,
alwaer doenmaels den Engelsen agent Jonathan Trevesa
present wesende, deselve meende aen te slaen, en voor d'eerste
2½ Ra ende voor den dobbarra 4. Ra de Mn. geboden hebbende,
eenelyke weygering is geweest door dien den verkooper genegen
was deselve te verwanten aldaer, en niet in Hugly te laten gesneden,
maer vanden koopman Justus Sip kennisse kreygende, de
voorsz. partye, namentlyck d'eerste tot 2¼ en de laetste
tot 3½. Ra d' man, d' Engelse ondernomt, en op s' Comp.s kosten
herwaerts heeft gesonden, welcke wy dan alhier aenbevolen
geworde te raffineren (dat met andere potten moet geschieden)
weshalven al 1000. Mn. vandeselve vaerdig zy geworden, en off
wel de S.ra uyt pattana adviseren, hoe voor noch. van gem.
Huffy; noch eenige vaertuygen met slecht goet vandaer
nederwaerts waren afgedreven, met intentie om aen ons
off d'Engelse verkocht te worden, soo meenden wy echter daer
toe geensints te treden, vermits de mooren, dese voordelen
smaeckende, den handel in pattana, (soo wel voor d'Engelse
als d' Comp.) wierd gedaen) 't welck wy den E. agent ook
trachten in te scherpen, omden voorsz. Huffy met zynen
salpeter te beter te laten zitten, ende soo hadt zyn E.

waer in wy ons met d'Engelsen sullen zien te verdragen.

vandeselffs sware en doodelycke kranckheyt maer eenig-
sints geconvaliseert sal wesen, alsdan sullen wy tevens
om ons dies aengaende met den ander verdere te vereenen,
alsoo 't selve aen beyde kanten dienstig is, zynde ons noch
wel indachtig, dat op sulcken wyse ten tyde vande E. Heer
Commissaris Joan Verpoorten, onden handel in pattana
gecontreveert en begonnen is geweest, met den salpeter
vanden Nabab Shaffergan in Hugly niet te willen koopen,
maer door een verleend Jaer en dat gaende hant begeerde
eyndeling noch de meeste partye aende Engelse (dat
doenmaels particuliere waren) werde verkocht, ende
vermits u Ed. alsnu geboden gelieven te autoriseren om de
2. a 3.0 Mn. salpeter die jaerlycx met ossen omtrent te
Galden van pattana ontrent Sipoly komt (al wat ook

ongefundeert) de voorsz. natie te mogen onderkopen,
soo is daer toe ootts ordre gegeven, om aende selve niets
het minste voordeel in te ruijmen, ons voorders toe
zynde dat door de quade conditie vande kisten ao. passado
van hier gesonden 6. a 7. pr. cento leccagie costy op den salpeter

ordre tot voorcoming vande leccagie op den salpeter

is gevonden, 'twelck wy verhopen nu voorgecomen ende
verhoet sal weesen, gemerckt de presente kisten (naer u Ed.
ordre en voorschrift) met den tarra eerst gewogen, ende
dan wel vol gepropt, gewogen, gespyckert, ende met touw
omwonden zynde, het netto gewicht op deselve werdt
geteeckent, maer alsoo de becomende kisten seer qualyck
gewracht, off wel inde houte ruymen daer zyn gedroogt,
soo hebben alle deselve moeten drygen, en zyn ook sommige
met groote moyte en vermaeckt geworden, gevoegelyck
verhoopende dat in toecomende dese saecke beter
regaerd genomen, en insgelycx geordonneert mach werden,
dat d'ongemaeckte kisten ons alle gesonden werden
gelevert, alsoo deselve in de scheepen meest tot gemaeckt, en daer
door veel stucken werden vermist, in sulcken voegen datter
naeuwelyx brood van is te doen; ende gemerckt u Ed.
resolutie vande salpeter in kisten te versenden, so hebben
alhier ook diligentie gedaen, om partye kisten te procureren,
'twelck in pattana te verzoeken ondersocht zynde, deselve tot
pipely ongeveer 130. door a 1 1/2 ma. 4 ps. hebben gecregen, maer
alsoo te schaers van hout, ook qualyk gemaeckt ende onbe-
slooten zyn bevonden, soo hebben't selve staken moeten.

Hier voren vande Engelse vrinden een weynigh gesproken hebbende
soo sullen daer op als nu vervolgen, dat u Ed. (voor desen)
geadverteert [illegible] wyse naer ontrent laetsten vanden 19. 7bre.
by den wercken lago der Engeslz gevoegt tot die tyt
hebben verlaet, en specialyck den agent Mr. Jonathan

d'Engelse hebben haer logie in Ougly verlaten,

Trevisa, de logie alhier in Ougly, geheel ontledigt ende sich met
alle d'Engelse opsbadars naer Cassimabazaer hadde begeven,

en zyn na Cassimabazaar gegaen,

omme, [illegible] met [illegible] ontgaen, als dan naer Decca
by den Nabab voort te reysen, (waer toe zyn d'. als gedwongen)
in dato 24. 7bre. uyt Cassimabazaer gescheyden, ende tot Decca
wel aengekomen weesende, ook s'anderendaegs by zyn hoogt.

en voorts in Decca gekomen.

(met sober ontgave) audientie heeft erlangt, beroerende
den agent zyne zaecken, meest by nacht ende ontyden, om den

houdende handelingen voor ons secreet,

eynde te mogen vertrecken, ende alles voor d'onse secreetelyck

te betaelen, maer door altijt geene andere soeckerheijt hebben konnen becomen, als bijt dachregister vanden koopman Francois Santvoort, op die selvige dagen zijn verant, specialijck in dato 23. Octob.r alwaer van s'Nababs Secretaris int eyndelijck hadden verstaen, de pretentie van sijne Hoogh.t te wesen, namentlijck. —

14000: oude pagoden, a 5 Rs yder voor de waerde, vant aengehaelde Schip . . . . Rs 70000.
7000: d.o voor de goederen daer in geweest . . . . „ 35000.
3000. d.o, die hem van oudts competeerde . . . . . . „ 15000. —

Rs 120000: —

Werdende door den Nabab hier noch bijgevoecht in plaetse van Interest, off dat sijne goederen door't aenhouden vant voorsz. Schip niet verkocht conden werden . . . . „ 90000: —

den nabab pretendeert vandaer Rs 200 (m).

Somma .. Rs 200000:

Den agent dese pretentie vernomen hebbende, heeft eerst 50 (m) daer naer 110 (m), ende ten derden male (ter persuatie van voorsz. Secretaris) 150 (m) ropias aengeboden, omdoch de actie aff te maken, ende een eynde te mogen krijgen, maer den Nabab hier inne niet te vreden wesende, begeerende zijne volle eysch, ofte (een onmogelijcke zake) de restitutie van zijn Schip, en dat soodanigh in zijn geheel als dat voormaels waer geweest, tweeck dan verliep vantijt, en indiens misnoegen bij zijn Hoogheijt veroorsakende, ende dien volgende den H.r agent genootsaeckt blijvende, tselve nader aen te binden, soo zijn eyndelijck eens geworden, dan alsoo sulcx bijnaest ende als tusschen vier oogen is geschiet (den agent maer met desselfs persiaensen schrijver ofte Tolck gaende derwaert, ende den Nabab alleen wesende) soo weete gem. Secretaris de sekerheijt niet eygentlijck te verhalen, maer nae zijne opinie was s'Nababs eysch en pretentie ten volle op 200 (m) Rs. toegestaen, jnmers waeren deunde conditien wel bekent, hoe voorsz. agent 4. maenden tijts tot betalinge, ende noch 100 (m) Rs. ter leen hadde verworven die ook verstaen, volgende den gouverneur van Moxudabat tot Cassimbasaar d'Engelse zijn aengestelt: jnvolgende dien grooten en gierigen Heere voor dees tijt vergenoegt wesende, de vorige vrijheden ande voorsz. natie weder heeft vergunt, zijnde alsoo den H.r agent (van zijn doodelijcke krankheijt noch weijnigh gebetert) op 9. deser alhier weder aengecomen, presentelijck besigh zijnde om hunnen overigen Salpeter (in Juny laetstleden tot Sooty

en zijn met den anderen geaccordeert, secretelijck,

soodat zij haere vorige vrijheijt hebben weder gekregen. —

gehalveert, ende de wecke ruijm in 10. C. lb. bestaet, —
bezyden noch 9. a 10. C. lb. ruije goet (songht door Mr.
Hammerlyn van Pattana gebracht) naer Bellasoor te
versenden, alwaer de schepen uijt Europa hebben aengecregen

de Oostindische koopman en concordia van Engelandt. —

de schepen, oostindische koopman en concordia, met
eenig Vermilioen, quicksilver, tin, laken, contanten &a.,
sonder dat ons de quantiteyt is bekent, gelyk aldaer

den Madras marchand van Gamron,

van Gamron mede is verschenen den Madraspataense
Coopman met eenige Fantagie en kleynigheden, daer van
de juyste seeckerheyt niet weten connen, gelyk by ons ook
niet en is vernomen dat iets van consideratie hebben
gebracht (buyten de Zijlhouten voor Portia) als voorsz. —
salpeter, en een goede partye armosynen tot Cassimbasaer
invoegen ons imagineren, dat hunne retour schepen derselver
ladinge op Cormandel sullen moeten suppleeren. —

De 4. stux elephanten, die u Ed. ons desen Jaer pr. Jacht Ackerboom
hebben toegesonden, syn (Gode sy danck) frisch en wel over-
gecomen, maer 't beest dat a°. passado uit Pegu zy geleverdt,

wy hopen den geleverden elephant noch wel te becomen. —

hebben altnoch niet op connen vangen, dan alsoo 't selve voor
weynig dagen is gesien, soo hebben daer weder op uytgesonden,
sulcx dat noch niet teenemael buyten hoope zyn omden
Elephant, die gereclameert hebben uyt u Ed. name aenden
Hr. Nabab Chan Channa te vereeren, daer mede te mogen
soulageeren, hebbende Zyne Hoogt. door den Hr. Raets Maendt
Sarych, na de gestalte vande aengecomene beesten al

den Nabab sal apparent de aengecomene elephants willen koopen. —

laten vernemen, en doen overschryven, invoegen dat wel
gissen mogen, hy den koopman vandeselve sal willen zyn,
't welck wy geerne anders sagen, vermits met dien schrapenden
en gierigen gast geensints valt te dingen, den selven heeft ons
algier van zyne 512. baalen zyde (die tot Cassimbasaer in
onse magazynen werden bewaert) 50. do. toegesonden,
ende ook gelyke 50. balen aende Engelsen doen behandigen
om (vraght vry) naer Masulipatam over te voeren, waer
door meer en meer comt te bleycken (gelyk men van alle
kanten hoort,) dat ooko[p] tedyne dingen voordeel soeckt; —

soo van dat syt soeckt. —

hebbende Zyne Hoogt. inde voorlede weke door verscheiden bevaren
van weynig achting, algier van yder soorte eenige coeler-
specerijen copen laten, affaudeteyck om de prysen te mogen
weten, maer wy meenen deselve eenmael niet sullen behagen, zynde
de nagelen, foelie en rompen, met de verdere goederen volgens
Factura ons pr. Jacht Domburgh van u Ed. toegesonden wel
overgecomen, ende bevonden als u Ed. conform de memorie

op No. 17: bekent sal werden, gevonde voorwaer de 8. Sockels Soie, met 13. ten hondert en de nagelen a 6½ pr. Cto ondergewigt, qualijck gecorrespondeert, daer van d'opperhoofden geen andere redenen geven, als dat tot Batavia in sacken aen boort gecomen en tot inde kamer gestort zynde, deselve ook alsoo weder hebben uytgelevert, en belangende de rompen zyn soo slecht en vermuffet bevonden, dat tot druckagie onnuttigh, en naulyckx om verkopen zullen zijn, de ter zullen nevens de andere specerijen niet minder werden gevent als d'Ed. Heeren meesters gelieft hebben te ordonneren, ende ons by soo UEds. missive van 29. 7ber. ende de mede gecomene extracten, als ook bevorens over den cantoor uyt patria vanden heer Hoogcarten UEd., ter kennisse zyn gekomen, inhoudende dat pr. outen laetsten van 19. September op deselve cargo gedient hebbende, ons daer aen seer redelyk gedragen, volgende ordre nochtans by, dat volgens UEd. believen, in saken van zilverdraet als de f 2536:13:6. door Cornelis vander Burgh ende Willem Portengen nagelaten, voortaen niet op soldyen afgeschreven, maer met d'E. Compe. verrekent, en voorts in onse boecken van negotie aen't generael goetgedaen zullen werden, ende vermits UEd. ons hebben gelieven te bepalen, van niet meer als vier maenden jaerlycx aende onder-koopluyden ende adsistenten by leeninge uyt te reycken, soo en connen wy geensints in gebreke blyven, voor deselve, ofte ten minsten aengaende de adsistenten, eerbiedelyk te vertoonen, dat UEd. ons gelieven te authoriseren om (naer inhout vanden articul brief) deselve by noot, jaerlycx met 6. maenden gagie te adsisteren, dewyle veele maer sober maendgelt winnen, en hun gevolgelyck niet wel eerlyk naer s'lants wyse int habyt en connen houden, schoon het in Bengale al wat onkostelyk valt.

De twee briefkens door d'Ed. Heeren Bewinthebbers uyt de Camer van Delft aen UEd. geschreven, omme de manquere ende 7. stucx samen yder tot 5. Rs. in 2. packen No. 129. en 237. te cort bevonden, aende d'Compe. door de [illegible] der twee briefkens deselve te doen vergoeden, vermits de gemelte packen niet op eenen wel geconditioneert en verzegelt zyn geweest, soo hebben wy den onderkoopman Magiour Jacob Koningh (die altyd de pakkingen zyn vertrouwt) met harde reprimende voorgehouden, maer denselven tracht sich t'excuseren, mits niet als voor den prys, ende

bevinding van aen-gekomen specerijen,

rompen slecht,

[illegible] op de goederen meerderen prys zullen worden gehouden.

de [illegible] vande briefkens der [illegible] connende goederen verclaert.

d'adsistenten Joan Caldenbroot ende Matthijs van Indegelen eygentlyck voor den 1e hadden getekent, des onaengesien geven wy den selven een derde part van 35 R:a zynde R:a 11 2/3 ofte f 14. ad 2 d. compr. goet doen laten, ende also vande voorsz. adsistenten, den eersten in persia, ende van den anderen verstaen dat in Tayoan leyt, soo werden u Ed. de voorsz. briefkens hier nevens wedder toegesonden.

de 9947 R:a vant soontje van Mirsia Mandre Mogin gedeposeert aen Nabab Chanchanna,

Belangende de 9947: R:a die door last vanden Nabab Chan Channa alhier in Cassa waren gestelt, voor verbeteringh van 't soontien vanden ongeluckigen Mirsia Mandre Mogin, Mahmet Kaim genaemt, hebben wy in dato 1 Juny wedder uytgekeert, also zyne Hoogh't. voor den wedde verstont dat 't voorsz. capitael niet moest ledigh leggen, en wy geen intrest begeerden te betalen, invoegen alsnu daer van zyn ontlast, ende ons boecken ook sullen waerschynelyck suyveren met het vercopen vanden boedel volgende door Coromandel ter somma van R:a 3176 1/9 ad 2 d. compr. verpandt, gelyck u Ed. ons hebben gelieven te bevelen.

zullen ook ons vande selve ontlasten,

aengaende den hennip,

Het is ons leet dat den hennip niet slechs vanden eerder gesonden, welcke geoordeelt en bevonden is ondeugende en niet bequaem te wesen, maer daertegens wedder lieft de laetste partye van 16960: ℔. met 't Jacht Abcoude afgegaen, noch bruyckbaer zoude wesen, ende vermits wy niet oordeelen kan te weten (gelyck u Ed. is geraporteert) dat den hennip op het velt staende van bequame conditie zoude wesen, maer dat het eerst bedrijden comt te schorten, soo is ons seer aengenaem dat u Ed. p'r voorsz. Abcoude (nevens 2 goede moulders) hierwaerts hebben gesonden vier matroosen, die hun dat werck eygentlyck verstaen, dewelcke werden alhier op 't eenen vaertuygh overgeset en gebruyckt, om ons tot de voorsz. nodige informatie als 't beleiden en ontfangen vanden hennip te pas te comen, ende de lantbouwers naer geeygent eyst te instrueren, sullende onder ontsiller geen slechten hennip werden verkocht als met Abcoude is geschiet, alsoo eenelyk tot schepelyck 500 ℔ vande selve op voorraet leggende, derhalven is geordonneert deselve wedder te vercopen, vermits tot [illegible] van Touwwerck voor onse galeots niet vanden besten sullen gebruyckten, daer toe nu genootsaeckt werden te moeten comen, om dat op onsen dyck van Batavia geheel seer van nodige behoefte tot d'equipagie zyn voorsien, en daer en boven noch daer van wedder ontbloot, met weinnige en vande boot palliatatte [illegible]

tou werck in Bengale gebracht.

verdubbelen vant Jachtien pipeij int gehoore, als ook den
desen Jacht den verloren soon, hebbende 't laetste door eenen
belopen storm ontrent Bimilepatam en andersints alle
dingen gebreck, waer door den verquisten [?] tijt met zijn reys,
ladinge naer Ceylon ende Zuydecusten [?] vertrocken, ten
waere door dadelijck volgende schepen gelegentheyt hadden gevonden
'tselve te achterhaelen, en off wij schoon met de voorsz. schepen
soo verder als voor desen zijn voorsien, soo heeft sulcx als nu inde
medicamenten geen plaets gevonden, vermits de kist met

medicamenten bevonden. —

dom kiste ende geconditioneert overgevoert, volgens UEd. brieven
door gecommitteerde geopent, en met de catalogus nagesien
zijnde d'accorde off immers met weynigh verschil is bevonden,
ende menen wij dadelijck soodanigh te vervolgen, ten eynde te
beter mogen weten waer het in aen vande deffecten [?] schorten
mach, gelijck wij ook conform UEd. ordre rakende de 2 a 3

't maken van 2 off 3 Chaloupien op de Cust te recommanderen,

Chaloupien achter den heere Gouv.r Laurens Pitt schrijven,
ende deselve van zijn E. wegens 't aenstaende Jaer verwachten
sullen, gemerckt 't maken vande selve tot Batavia door het
groot werck (tot hooge dierheyt [?]) aen schepen, Jachten, Chaloupen,
boots ende Champans, op ontrent desen Jaer met heel
comen geschieden. —

Met besondere en ongemeene vreugde hebben bij UEd. missive
van p.mo September verstandig gelesen, hoodanigh God de Heere
gebenedijt heeft de voorsz. equipagie en UEd. desseynen te zegenen
met zoo heerlijcke victorien tot Palembangh, en voornamentl.

recapitulatie vande nieus van Bat.a

met de groote ongehoorde successen op den trotsen Macassar,
den Heere der Heyrscharen willen wij verhopen dat UEd. verdere
aenslagen met 11 schepen en Jachten, onder 't beleyt vanden
Manhaften Mayoor Joan vander Laen naer de deelen van
China vertrocken, als de 8 schepen ende Jachten met den E.
Commandeur Adriaen Roothaes naer de Custe van India ende
Goa, op den Portugeesen vyandt uytgeset, insgelijcx met victorie
sal gelieven te croonen, ende ons alsoo immers oorsake geven,
om zijnen H: name met danckbaerheyt te prysen, gelijk wij
denselven van herten loven voort behouden aencomen vande
deff schepen ende Jachten, met goet getal soldaten en matroosen
UEd. desen Jaer uyt 't lieve Vaderlant toegecomen, verhopende
dat in toecomende mede met anders sullen vernemen vande
deff retour schepen, met der selver costelijcke ladinge, ten
bedrage van ƒ 3195310:11:7. onder 't Commando van

d'Hr. Pieter Sterthemius op 17. decemb. en 17. January laest leden uyt Batavia derwaerts gesylt. —

de lackwercken sullen na Ceylon gaen,

De versonden Coninckelycke Japanse lackwercken voor den prince Chasiousa, al voor eenige jaeren gemaeckt, kostende eygentlyck ƒ9090:1:8. en door UEd. geordonneert van Masulipatnam na Ceylon te zenden, (als met 't Jacht de Zeerout te rugh gekomen zynde,) sullen wy met 't schip de Pegu van hier derwaerts stieren, om volgens UEd. goede intentie, van daer na Souratte voort te gaen, om ter bequamer tyt, tendentie van d'E. Comp.e ende tot vertoninge van den vryen onbecommerden handel aldaer

en van daer na Souratte aende Coningh.

aen den Coningh Chaorangzeep, en andere grooten des Ryckx vereert te werden, en alsoo alhier noch by de magazynen resteren 205: p.s verlackte schilden, (die extraordinaris vande moorden zyn gewilt, soo sullen 150. st.s daer mede volgen, vermits alhier naulyx iemandt is die een van dese (als den Nabab Meerjumla in Orixa, die op deselfs intreede twee stucks geschoncken zyn) souden durven vereeren, sonder jalousie en misnoegen van zyne Hoogh.t Chaesthanna, die alles naer zyn selven trekt, ende niets voor hem verborgen blyft, vast stellende dat de voorsz. stucken, bysonderlyk de schilden, den Koning seer aengenaem zouden wesen, en noch te meer wanneer deselve onder andere niet en werden verspreydt, alsoo apparentelyck vande Mayt. gebruyckt zullen werden, (om gelyk van Chasiousa wierd gedaen) aen zyne heeren ende hovelingen tot gunst bewys en vereeringe te geven;

vande 205. verlacte schilden by 't comptoir zynde, zullen 150. p.s daer mede na gaen.

in Bengale niet getrocken zynde. —

Ende vermits nu met dese materie doende zyn soo en connen niet in gebreke blyven met deselve te vermanen, dat het voor onse handelinge alhier seer nodigh en dienstigh soude wesen, by den presenten Koninck (tzy door een expresse besendinge ofte anderssints) een nieuw bondig firman te procureren, want behalven dat Chasiousas geschriften nu krachteloos zyn, soo is ook 't firman vanden ouden Koning Chasaan, inden brand tot Pattena vergaen, dan van eenige autentique copyen werden wy noch gedient, neevens de perwannes vanden Hr. Nabab, ende off wel zyne Hoogh.t voor desen dappere hoop opgegeven van 't nodige firman en de verdere previlegien tot d'onbecommerde ende vrye negotie, voor d'E. Comp.e selfs te willen besorgen, soo meenen echter, daer van weynig off niet te sullen vallen, derwyl (naer zyn humeur en conditie connen bemercken) wel soude begeeren, dat hem alleen eeren dienen, en voor de Coninckelyke gunste bedancken moesten, maer

een nieuw firman van Koning nodig, tot onbelasten handel in Bengalen.

ten aensien vandesselfs groot vermogen ontrent zyn meester
den mogol, soo hebben in dato 6. May by instructie aenden koopman
Santvoort gerecommandeert, zyn Hoogheyt soo naedruckelyck
op de voorsz. saecke vant Firman te moeten sonderen, in voegen
als onder N.o 5. is te zien, ende eygentlyck te bemercken, van wat
inhoudt deselve voor Bengale zoude moeten zyn, edoch door de
gepasseerde onlusten en moeyelyckheden van zyne gepretendeerde
Elephanten, heeft geen gelegentheyt gepresenteert om sulcke
dingen aen te roeren, daer toe althans beter occasie sal wesen,
vermits met de restitutie vandeselve, in eenighsints syn gemoet
vernoegt, Jae soodanig dat wedert 't vertreck van Sr. Santvoort
(aenbankmakende van S'Comp.s geroofde capitael weder
te doen geven) noch 2445 R.a by den adersteut Tido geschonck
worden ontfangen, en zyne Hoogh.t verder heeft belooft de
St. kisten silver voortaens naer sich te sullen nemen, om ons
vande risico te mogen ontlasten, gelyck u Ed. by twee onder-
scheyden brieven van 5. en 8. courant onder N.o 6: (uit
schryvende des vandaer gekregen) naeder gelieve te verstaen,
sullende onder en tusschen by ons geene gelegentheyt verzuymt
ende voorsz. Sr. Santvoort, de voorige recommandatie gedaen,
ende andermael belast worden, tendyende 's Nabobs intentie
op't point vant Firman mogen begrypen, om u Ed. dienaen-
gaende behoorlyck te connen berichten. —

welcke aengaende den nabob gesondeert wort.

Is met de restitutie van zyne elephanten zeer vernoegt.

en belooft de St. kisten silver voortaens te sullen aennemen,

Ende alsoo hier voren vant schip de phenix hebben gesproken,
soo seggen dat met 'theere gewenste gelegentheyt hebben
gekregen, om op den eysch vanden Heere van Goens, 10. a 12.
ruyter paerden (off wel meer soo voor't vertreck te krygen zyn)
naer Ceylon over te voeren, werdende tot de vaart vant voorsz.
schip (dewelck tot de perfectie gehoede van rys, arack &a.
moeten provideren) met alle devoir bevordert. Ende gemerkt
u Ed. reguard hebben gelieven te nemen op onsen voorslae aenden
Hr. directeur Jacob Willemsz om vandaer te hebben monsters
en 't hondernent van eenige cleeden door d'Engelse a.o passato
tot gamron ter marct gebragt, om van hier (des doenlyck
zynde) den handel op persia met voordeel te mogen vergrooten,
ende dat u Ed. sulx oock gevalt, soo sullen ons alhier informeren
wat aldaer best sal werden gewilt, om te sien de 40 p.r c.o te
te avanceren, daer toe a.o aenstaende 't een en 't ander hier
monsters off proeven derwaerts denken te sturen. —

10: off 12. ruyter paerden met de phenix na Ceylon te zenden.

Sal sich op de cleeden van d'engelse voor persia naeder informeren,

dankzegging voor de geapprobeerde verbeteringen.

Ende dese verbeterde gagie U.Ed: ons verder met de gunstige approbatie vande verbeteringe als oock aen diverse gedaen is gegeven, soo moeten wy U.Ed. daer voor hartelyck bedancken, gelyck oock by deesen met minder en geschiet van den Directeur Mattheus van den Broeck, wegens de versochte en toegestane 8. maende verbeteringe van gagie, als deselve 5000. Co: ropyen daerdoor, met den verloopen intrest, die U Ed. schryven in gelycke specie aen Sr. Hendrick Moor hebben laten voldoen. ——

winst in Bengale ƒ155 D.

Hier nevens werden U.Ed. overgesonden alle papieren en documenten wegens 't voorgevallene en gepasseerde in dese directie, t'sedert 19. Maart dat 't Jacht Avenhorn naer Batavia is vertrocken bestaende deselve (volgens 't register) in aencomende en affgaende brieven, dachregisters, resolutien, als diverse boecken contenerende de maentgelden, oncosten en negotie, verhopende dat 't een en 't ander naer vereysch bevonden, ende U Ed. aengenaem sal wesen (noch in dit troubleuse Jaer) van ult.o: Juny 1659. — tot p.mo July laetstleden over zy gewonnen ƒ155799: 4: 3 — daer Gode voor gedanckt, en gebeden moet wesen, dat d'Comp.e alle wegen verder met zyne genade gelieve by te staen. ——

Abraham Weyns aen lant genomen,

Justus Six, en Gerrit van Zuyl koomen oock om voorts na 't vaderlant te gaen. —

Den onderkoopman Abraham Weyns de Jonge is volgens U Ed. ordre aen landt geleyt, welcke eerstdaegs ten dienste vand'Comp.e op een vaste plaetse sullen employeren, daer toe nu —— occasie is voorgecomen door de vacerende gelegentheden van den koopman Justus Six, ende den onderkoopman Gerrit van Zuyl, d'eerste tot Cassimbasaer, ende den anderen in Pipely voor tweede persoon gelegen hebbende, als nu met deesen overgaen, om met U Ed. gunstige believen te obtineren verdere licentie tot hun vertreck naer 't lieve vaderlandt. ——

Lading van Domburg en Meliskercke,

Dewelcke U Ed. met Godes genadigen zegen overgebracht te werden p.r de Jachten Domburg en Meliskercke daerinne gescheept en geladen zyn 252. baelen Zeste gewonde zyde cabessa ende barigo voor 't vaderlant, Item 61. packen adathays — 22. d.o gerras, 13. d.o met zyde armosynen 11. d.o Hammans 10. d.o Hariapouries Zanen: 10: d.o catta bengale, 10: d.o malle mollen, 6. kassen met 125 1/2 lb muscus inde blaesen, 1400. kisten offte 443066. lb geraffineerden, ende 93. kisten met 27692 lb dobbera offte ronden salpeter, beneven noch 305 1/2 lb. muscus in 12. bactiens, ende een stol, Item 63. lb borax in 36. blaesen en 420. lb salamoniack in 4. d.o, en 4. packen met 420. stuc—

waeronder 60. packen guinees van Bimelepatt.

geslechte bestaet vande Pattanase delinquanten aengeslagen
bedragende de voorsz. ladinge gesamentlijck volgens den nevens-
gaende factura ƒ 207964:13:15. beneffens welcke in gemelte
Jachten noch zyn gescheept 60. packen guinees lynwaet p.r de
Zeegoudt van Bimelepatam gekregen, met der selver factura,
monterende ƒ 6947:11:14. die hier nevens gaen, sommige welcke
wy verhopen 't een en 't ander soo tydigh op Bat.a sal verschynen
dat 't geene U Ed. daer van zullen gelieven, noch met de twee laetste
retourscheepen na 't patria versonden sal connen worden
gevende U Ed. nae desen van d'andere scheepen voor af te verhaelen
't Jacht de Goutsbloem, dat nu tot laden wert aengeleyt, ende
hier mede U Ed. naer ootmoedige salutatie godes genadige
bewaringe bevolen hebbende, verblyven, onderstont, Edele
Erntfeste, Manhafte, Hooggeleerde, wijse, voorsienige
seer genadige Heeren, de U Ed. ootmoedige en getrouwe
dienaers, onderstont geteyckent Matthijs vanden Broucke,
Dirck Eelingh, Justus Sirp, Francois Santvoort, Melchior
Jacob Koningh, Pieter Smits, Dirck Judyck, ter zyden stont
Bengalaes comptoir tot Hugly adij 29. Novemb. 1660. —

Nota: den brieff door d'Hr. van Goens 23 Novemb. 1660.
uyt Colombo geschr. aen haer Ed. tot Batavia, —
ende den 26. January 1661. met Charlois ontfangen
is te vinden in syn Ed.s dagregister 1660. gehouden deze
folio 1033. —

Aende Ed. Heere Joan Maetsuyker
Gouv.r Generael, ende Raden van India,

den gouv.r en raed tot Malacca aen
haer Ed. 15. January 1661. —
ontfangen p.r 't Jacht Alcmaer den 30. d.o

Ed. Erntfeste, Manhafte, wijse,
voorsienige en seer genadige Heeren,

Achtb.e Heeren,

Het is geweest den 29. Novemb. verleden jaers, dat wy U Ed. p.r
't Jacht 't Kalf, de bygaende paquette des fluyt schips den Koningh
David, als 't Jacht Velsant en Loenen, met d'Hr. Gouv.r vander
Meyden herwaerts sende en soo gevolgelijck genoemde Kalf, benevens
de fluyt scheepen Oyevaer en Spreeuw arriveerden uyt Japan, in sulcker
voegen als uyt het nevensgaende afschrift, can worden naer-
gesien, is bedeet, uyt 't kwaer, als 't mondelingh rapport vanden —

d' Joan Bouchelion, u Ed. ten vollen, wat koopmansz.ᵉⁿ hierop geän. dese boodems aengebracht, mitsgaders hoe 't daer mede becomen silver, en anders voor Cormandel en Bengale verdeelt, item op wat, hier en 't een en 't ander naer deselve gestelte stont voortgesonden te worden, gelijcken zy; middeler wyle wy dan geoccupeert waren, d'opvaerders deselfs depeche te geven, ende den Hercules als Goeree noch int gemoet te varen zien, soo zyn deselve hier finalyck op den derden en 5.den pallado mede behouden aengelandt, en den 5. voorm.t ter gedestineerde plaetsen voort gevaren, waervan hun ook op d' d.o versgadede opvaerder, met de hier onder gespecificeerde goederen gevolgt zy, als namentlyck, voor Ceylon, tot de Mallabaersche kuste.

Hercules en Goeree zyn gepasseert naer de Indische cust,

den opvaerder na Ceylon vertrocken, met ƒ 269061.19.3.

10000: schyven Japans schuytsilver,
4000: catty campher
35042: d.os schuytkoot . . . . costende ƒ 34456:19:6:

Voor Wingurla,

60000: catty staefkoper
900: d.os campher . . . . „ 20791:3:9.

Voor Souratte,

160000: catties fyn } koper
29000: d.os groff } koper
14935: d.os gochien } koper
6000: d.os campher
13000: d.os gommelacque,
2336: d.os elephants tanden
140: d.os thee,
57173: stux diverse porceleynen
239. d.o gesorteerde lackwercken,
127. picol sappanhout ~~campherhout~~,
200000: lb thin . . . . „ 149199:5:8.

Voor Persia,

90000: catty staefkoper fyn,
4529: d.os campher
100000: lb thin . . . . „ 64313:11:5.

Samen ƒ 269061:19:3.

Dat het cargasoen met den opvaerder laetst van hier versonden bemonteert en compt, de motiven waerom wy de jongste post voor Persia, mede naer Ceylon voortgesonden hebben, is u Ed. by ons voorgaende schryvens aengetoondigt, zulcx dan d' E. Commissaris van Goens, als de H.r Gouv.r vander Meyde versocht zyn, tlevens daer tot de komst der Formosaense

suyker schepen, aenlanden te lichten, ofte wel dat 't niet in cunnen
nemen, gelyk apparent is, het alsdan op den ander bodem in
hun gelyde, ter gedestineerde plaets voort te besteden, naer het
largeeren dan van gemelde fluyt schip, soo hebben wy op 15. daer
aenvolgende, 't Jacht Hoorn met de Spreeuw, ende met 200. kisten
silver, 650. dos. fyn staeff koper, ende 122000. lb. tin, alle ter
montant van f 635152:14:14. hun demitterende naer Bengale
verleent, invoegen wy de Calbeljauw en Leeuwen noch al tot het
uyteynde des jonghst gepasseerden maents, op hope gelyde
suyker schepen, benefens het daer mede verwachte ende gout
remise souden te voorschyn komen, hier noch al ter rede hebben
behouden, wanneer dan noch, doch als wy geene Cormandels
vaerders deswegs afbreuk gedachten te geven, hier finalyck,
naer lang en verdrietigh uytsien, op den lesten passado, 't Jacht
den Achilles en 't fluyt schip Leerdam met 1759 $\frac{97}{100}$ taylen schuyt
gout, 3755. kisten suyckeren, 10. kassens goutdraet, 59. catties
thee, ende 334. dos radix china, alle ten bedragen van f 190293:4:8.
uyt Tayoan aengekomen zyn, welcke hielden dan op den 4.en
courant met 3730. kisten der voorgaende suyckeren, en 169. catty
des gem. radix, kostende 't samen f 102950:1:11. haer
geordineerde reys over Ceylon naer Persia, gelyck ook ten
selvigen dage mede naer Cormandel gevordert werden de Calbeljauw en Leeuwen,
daer noch een derde, te weten 't Jacht de Hoop bygevoeght zyn
met het volgende, op gelyde drie bodems verdeelt, als
namentelyck 1759 $\frac{97}{100}$ taylen Chinees, 449 $\frac{63}{64}$ do. Siams, 30 $\frac{12}{35}$ do.
andere gieters, als 53. marck 60. onden 8½ engels Jambys gout,
120. kisten schuyt silver, 900. dos fyn staeff koper, 100 m lb tin,
23. kassens goutdraet, 4745. catties fyne thee, 1062¼ Chinese als
Formosaense radix, 45. stux diverse kassen, een legger Spaense
ende een aem rynsche wyn, alle ten bedragen van f 545762:12:15.
naer Cormandel verseylt zyn, zulcx dan op voorn. aengehaelde
acht bodems, den cargasoen t' samen ter montant van f 1552426:9:11.
als nu van hier afgescheept is, den almogende gunne dat alle
behouden varen, en spoedigh ter gedestineerde plaetsen
aenlanden mogen. —

Hoorn en Spreeuw nae Bengale,

den Achilles ende Leerdam van Tayoan,

gaen voort over Ceylon nae Persia. —

de Calbeljau, Leeuwen, en Hoop nae Cormandel,

Ende algoewel nu achter volgende lyst der dd. ordre 't Cormandels
cargo op drie bodems derwaerts voortgesonden zyn, soo sal daer
door echter der selver oogwit, als wesende de hoop tot dat
werck veels te geringh, geen genoegen cunnen geschieden

op de Cust, in plaets vande Hoop, een sloep jacht van Ceylon moet en komen,

verlegen dan by d'Hr. Gouverneur sit op andere middelen bedacht, en tot dien eynde tegens 't verloop des aenstaende maents maert, een sloepken van Cheilon herwaerts gevordert, inmiddels hebben gemelte Hr. versocht, ons de Hoop met partye bruyn-blaauwe salempourillen, daer hier a present teenemael van uytverkocht zyn, als oock guinees lywaets weder voor af te ringh te laten komen, wanneer de [illegible] benedens 't gene aenden dyck, waer vande copie hier by gevoeght, gaet, t'ontbreken comt, in Junij volgen kan.

Zullende de Hoop weder tot Malacca keeren.

Naedemael nu by UEd. geresolveert ende vast gestelt zy, de Japans vaerders jaerlyx sonder Tayoan aen te doen, recht door herwaerts te laten comen, om der selver ingeladen cargasoenen hier, dat seer gevoeghlyk en by naer sonder swarigheyt geschieden can, te verdeelen, en ter behoorlycke plaetse voort te bestellen. Soo souden wel verzoecken d'Hr. Gouvr. Cogett geordonneert werde, de Luyker schepen mede wat tydiger als dit mousson geschiet is, herwaerts by de werck en comen, waermede dan veel tyts onder selver ladingh in Perlia te spoediger aende maecht te brengen, soude uytgewonnen, en by ons oogh, op 't afladen des Chins en anders, met de gints vertreckende bodems beter staet gemaeckt, en ordre comen gestelt worden.

alsoo de Japans vaerders nu recht door naer Malacca gaen, sonder Tayoan aen te doen.

De vier packetten met brieven ons door UEd. met Bleeland en daer bevorens toegesonden, syn getrouwelyk volgens der selver superscriptien ter behoorlycker plaetse voort bestelt, wat wy wyders aende respective gebieders der hier boven genoemde plaetsen gesz., en vandaer ter behoorlycke des Landes gevordert hebben, gelieve UEd. uyt de bygaende afschriften onser papieren naer te zien, waer aen ons kortheyts halven eerbiedigh refereren. —

Ons voor contentement de 't afvaerdigen der boven genoemde schepen, aengegaen hebbende, sullen verders tot de beantwoordingh uwer Ed. laest becomen brieven overtreden, ende eerstelyk zeggen; hoe der Peraeten voor alle aengaende dat selffs haer tin binnen Malacca souden mogen brengen, gelyck UEd. zulcx al lang voor desen bekent gemaeckt zy, ten vollen toegestaen is, doch schynt dit de eygentlycke meyninge vande Lieden niet te zyn, en heeft 't selve alleenigh maer gedient om ons by weygeringh van dien, en dat hun dergelycke niet wierde toegestaen, een —

Pera.

de Peraeten zyn geliccen, haer tin binnen Malacca te brengen.

inkoomen soecken te speelen, want in plaets zy geen minderade
hier souden brengen, tracht en't tot noch alle, sonder opt geene
hun buyten't contract toegestaen is, aen sich te nemen,
onder verscheyde pretexten, nu onder de namen van de
Coninginne en d'andere en d'andere rycks raedt, offte andersins
toebehoort, sonder datter voor d'onse yets tegens in te brengen
valt, naer Atchin te vervoeren, doch echter alles onder die
geveynsde besloten, dat wegens 't geene zy nu komen verkoopen
souden, en de E. Comp.e geen aendeele in laeten genieten, in toe-
komende weder supplieren sullen, en om hun toeleggingh wat
beter schyn te geven, dat het ten rechten met ons meynden,
hebben aen den Opperresident Joannes Massis, onder des
Coninginnes Chap een acte gepasseert, wy vermogende zyn, alle
vaertuygen die sluypende wyse met hun vandaer naer Quedda
offte Bencalis vertrecken, in zee aen te tasten, en tot Pera op
te brengen, alwaer se sonder eenigh verhael van te doen
noch ondersoeck te maken vrije competeeren moeten, voor
buyt sullen werden verclaert, doch alles onder die
reserve, dat deselve die met des Coninginnes, off der Rycks
raeden hun naer Atchin te senden, vry geleyt en ongemolest
moeten blyven, soo als U Ed. uyt het translaet van dien, dat
hier by gevoeght gaet, breeder sal connen blycken, en achten
wy die acte, wanneer by aenhaling van diergelycke vaertuygen
in Pera te recht souden moeten staen, voor ons niet dan vol
fasticheden en ongenoeghten te zyn, des de soodanige die achter-
haelt moeten worden, naer Malacca op doen brengen,
en hier daer over tot maintenue van s'Comp.s recht, in
sulcken voegen disponeeren, dat de Peraeckers sich ontrent
wegen met seer wandancken zullen, en cunnen wy in
geenen deele en bespeuren, 't jonghst gemaeckte contract tot
Atchin, jmmers soo verre het den hun raede betreft, onse
gheeden op dese wyse oyt, ten zy daer anders in versien
wert, eenig voordeel sal geven, ten waer U Ed. daer toe
verstaen conde, men de logie die doch door wantrouwen der
Peraeckers, nacht en dach bewaert wort, op 't beqwaemste deden
lichten, en de residenten binnen schepen boort, aen 't een off
't ander Jacht dede houden, wanneer men alle de afkomende
vaertuygen met minder te verhooden en sonder gevaer
van s'Comp.s dienaeren en middelen souden aenslaen, en de
selve haerder ladingh ontlichten, en dan gelyck op ander tyden
meede wel geschiet zy, ten geltwaerden prijs voldoen, en soo niet

Margin notes:

maer ten schijnt haer daer niet,

doch hebben ons geen toestaen alle coopen, draeyen naer Quedda off Bencalis gaende aen te slaen.

uytgenomen die naer Atchin gaen met des Coninginnes [illegible]

doch daer en sal niet dan moeyte aen vast wesen.

off men met de logie lichten en de residenten aenboord houden.

de rest cunnen naer achter gelaten vertrocken, dat wy meijnen sich de vorsten aldaer niet seer gehouden aen te trecken, doch off dit werck op verhaelde wyse, te meer de Engelschen jongst al mede gints te hove, onder pretexten hun lande

d'Engelsen worden in achterdencken der pedraesen hun handel. —

sterck aengehouden weesen, middelen tyt noch niet wat te presumeren soude zyn, weten u Ed. daer selffs best, en staet te duchten dat nate in soodanigen geval, aen dat hoff, tegens desen stadt, om ons daer uyt te setten, niet weynig werden zullen, 122. baren tin zyn ons jongst op

alcmaer comt van pera met 122. bharen tin. —

2. pattado per 't Jacht alcmaer, uyt gedachte pera toegebracht 't welck al het geene is, dat se gints in 9. maenden tyts hebben by een cunnen verhandelen, dat naer de constitutie dier plaetse veel te weynigh achten, te zyn, doch teenemael uyt de voorer verhaelde slinckse treckenden laetlaten, offte we eygentelyck de achterdeel selffs, door welcken volgens d'aen- teekeningh by den koopman Mossis daer van gehouden, wel

zynde wel 585. baren naer achter vervoert,

585. baren des gelyken mindraels in generalen tyt werk gevoert zy, verwonderlyck is, die ook wel uytdruckelyck divulgeren derven, het by haer de weyningh niet was, de E. Compe. van al hun gints uyt voerende tin, de geerste helft gaender zouden, wat ons gem. koopman Joannes Mossis, soo met gedachte alcmaer, als daer beforen, per Inlandse vaertuygen diesaengaende, by twee zyne brieven gedachteekent 6. en 27. novembr. jongstleden gelz., als mede den koopman Joan van Groenewegen, raekende de pedrasche zaken, de weynigh aen 't achterhuis hoff voor- gedragen, en daer op in antwoorde becomen heeft, —

waer over douwen in achterdolven.

gelieve u Ed. uyt de copie van dien, hierneffens by gevoeght gaen, naer te zien, ende dewyle sich de zaken niet meer verhaelde pera zulcx toedragen, dat aldaer naeuwelycx aen laet zien, voor ons niets van importe te verrichten

doch zonder vrucht,

is, soo sullen wy alles dat, tot u Ed. ordre becomen, wat ons in desen te doen staet, op zyn beloop laten, hene gaen, en niettemin aen den resident gelasten, by alle mogelycke wegen uyt te wercken, onse principalen soo veel 't mogelyk is, in den tin haer geerste aendeel te erlangen. —

Dat u Ed. wel weeten, daer by onse resident den jongst de voorsichtigheyt waer gebruyckt, den gints uyt Queda aengekomen Engelsman, sonder sich om questien te myden niet het uytleggen van dien man, te moeyen, niet insgaen, maer zulcx door de pedraesen selffs, int werck gestelt hadden, heeft ons u Ed. schryvens mede vertoont —

dat dieser buyten ons bedde, soo geschiet, en als den gepasseerde
zaeke niet te remedieeren noch te herdoen is, des zullen dan van
nu voortaen alsulcke ordre stellen, dat diergelycke proceduren
tegen die natie, niet meer ondernomen worden, maer off de
Peraeken des gelieve hebben, dat zy daer uyt mogelyk iets gemoet
moeten zien, tot diergelycke, door vervolginge sullen te verbeteren
weten, en off te sich door tegengiften van soodanige natie, by
indien aenkompt aldaer, niet souden connen verder laten
heeft grootelyks zyn bedencken, immers hopen wyt in sulcken
geval daer toe wel soodanigh te brengen, dat en staet aen dien
hoek in de negotie geen hinder, noch ons principaele in Europa
eenige de minste moeylyckheden toecomen sal, daer sich hiedr.
op gelieven te verlaten.

de koning van Pera is voor zyn achterstal aen de Comp.e belast,

Verclaerde de artikelen, waer immeden Peraeken koning sich
volgens contract aen d'E Comp.e verplicht bevint te betalen,
en daer tegens de 1¼ p°., voor yder bhaer tin die t'ontfangen komen,
goet te doen, dat is, alsoo by de Peraeksche negotie boeckhoud, in
effecte geschiet, ende sal die post soo haest d°. boeckhoud van ginds
hier becomen, ons in des boecken ingetrocken, en de 50. bharen
tin, laest door den koopman Vert voor schenkagie ontfangen,
derselve voorn. Vert op zyn credit goet gedaen zyn, alsdan
weder afgeschreven worden. —

Johor,

aengaende de Johorse armade, die de broeder van Johor uyt Jamby gehaelt heeft. —

Wat des Johorschen Conings laest uytgeleyde armade ter zee betreft,
daer van is, 't hedert d'inadvengaende aen uEd. geschreven, tweemael
niet gehoort, als dat denselven door den gedeelte van dien, zyn
broeder uyt Jamby weder heeft t'huys doen halen, die binnen
corte dagen soomen nicht, om zyn nieuw getrouwde bruyt
binnen Johor te halen, weder derwaerts staet te vertrecken,

Item wegloopen der slaven na Johor,

Wegens 't vlugten der slaven van hier na d°. Johor, en van
daer weder herwaerts, is ons sint door dien vorst wes naders
voorgecomen, zullen wy dan ook alles, volgens uEd. goede en
gefondeerde intentie, in den selven stant soo 't altyt geweest is,
sonder eenige veranderinge sullen verblyven laten. —

Ligor,

Den handel tot Ligor heeft het verleden saisoen naer tyts
gelegentheyt redelyk wel geslaeght, zulcx ons van daer in
twee distincte reysen, te weten op 21. octob. verleden jaers,
gelyk voormaels geschreven, door 't jacht Hoorn 150. en den
10. novemb. daer aen volgende, door den coopman Sr. Michiel
Hurre met de chialoup Jaquet 354. maekende samen 504. bharen,

van Ligor syn in alles 504. baeren tin in Malacca gebracht,

des gedachten mineraels, zyn toegebracht, dat noch in comparatie

van Pera al bestaen mach, alsmen zyn den besoeckers van die
plaets, en dat het comptoir aldaer noch op 't afsterven van
gemelte Jacques, redelyck met capitael werden gestoft, met
meer dan 10000. thaylen Japans silver uyt de noortsche

> en zyn tot vervolgh van die handel 10000. teylen silver uyt de noordts vaerders geleght,

geleght, waer mede wy 't desen Jaere aen dien hoeck bedeelen
sullen, die dan in april aenstaende, onder de administratie
van den Capes persoon, benessens noch weynige cleeden en
andersints gedeelten derwaerts te zenden, ende meynen wy,
naerdemael 't u Ed. gerecht heeft den Coopman Michiel Sure
voorts in 't Sabandaers ampt alhier, waer voor denselven
op 't hooghste danckbaer is, te bevestigen; den koopman Joannes
Moffis, 't welcke tot ligor gevoordert hadden naer den dyck verlichten,
en ontrent die natie verblyven zal, wanneer wy Pera
daer 't dock by nader geweest is wederom gints sent, met een
ander bequaem bock verleggen sullen, dat verhopen u Ed. in
dier voegen niet qualyck duyden sullen, sulcx dan ter
bestonder tyt mede ordre sal werden gegeven, dat de
mineer op te bouwen logie, daer 't verleden saisoen door
gebreck van houtwercken, die in Siam niet waeren vaerdig
gemaeckt, noch niet aenbegonnen is soo bequaem en sterck,
doch oncostelyck, als 't eenighsints geschieden can voltrocken
wort, ende dan wyders mede besorgen, dat by aentreffingh eenige
Chinesen, die 't verleden Jaer in ligor niet verwoont zyn,
al het goutdraet 't welck te vermaetigen is, voor Cormandel
aengeslagen, en tot soo civilen prys als 't doenlyck zy, in
gekocht worde, middelerwyle in Johor by aencomste eenige
Chinese Jonken, geh verwachtende sullen mede maken dat
in handen te becomen, tot de 10. kistkens des gesponnen draets,
hier van Cortij (?) met loonen aengebracht, zyn niet meer als
drie ditos, dat al het geene was, sich in onse packhuysen

> naer Cormandel zyn 23. kistkens goutdraet met loonen gesonden,

bevont, bygedaen in voegen met noch 10. stux jongst door
den Achilles uyt Taywan gebracht, hamen 23. kistkens gout
draet naer Cormandel comen versonden. —

Wat des Nababs Mosemchams gemaechtigde, Mir Ousejn
Jaffa Tappe belanght, die geweest deselfs pretense nopende
d'2000. Rs.a in specie, hier door eenen Malim Josie, voor
reeck. vanden Mogolen Sabandaer besteeden, in Cassa

> de pretense vanden nabab Mosemchan is afgeslagen.

doen teeken, insulcker voegen afgeslagen, als u Ed. uyt het
hier bygaende affschrift onses brieffs, laest aen denselven
geantwoordt, gelieven naer te zien, waer mede dan ooch

partye goederen als 13½ catty gout den genoemden Nabab
competeerende, en ons door twee mooren hier uyt andregiere
aengekomen, toegebraght, in handen van sekere Indiaenen, tot
den selven over geremitteert, van welck gout dat eerst in
15. cattys bestont 1½ dito, voor den toe by ons is ingehouden
en soo wyders vande verdere goederen, buyten de gerechtigheyt
ook vracht laten betalen hebben; 't voorleden Jaer zyn hier
geene moorse schepen, van Cormandel noch elders gearriveert,
off dan in aldaer by die luyden geen uytsettingh na herwaerts
gedaen is, en off die eenig ongemack ter zee ontmoet, en daer-
door achter gebleven zyn, sal den allesvinden tyt openbaren.

en daer 't is van eenige zyner goederen uyt andregiry tot Malacca gekomen tot genomen,

voorleden Jaer zyn der geen moorse schepen van Cust tot Malacca gekomen. —

De pretentie van 26230. Rs. lien, die eenen Meerbeeck in Bengale
op ende tegens de Comp.e wegens de tollen uyt zyn ende ander
inlantse schepen voor quedageeyt, makende is, hebben wy
wytloopigh gesien ende volgens in het 2e. ordre, daer vande
gehouden notitien, voor soo veele weten uyt te vinden, zedert
den Jaere 1655. tot 1659. incluys, ande den directeur Matthys
vanden Broeck mede gesproocken en hooren, in den begin deser
moessons gemonstreert, om 't sig daer van te dienen, na Bengale
over geremitteert, waer mede dan ook rechte contrarie
bebyten, aengaende de ongefondeerde en frivole clachten,
vandat des heer Nabab goederen met het schip den Jega
hier voor twee Jaeren van Achem opgebraght, binnen dese
vestingh in oude, en bouwvallige packhuysen souden hebben
gelegen, en daer door wel 200 Ps. 8/8 schade hadt geleden
te dooden, gints zyn verlonden. —

aengaende de pretensie van Meersia Meerck beeck in Bengale,

de besichtighe gelegt worden. —

benevens eenige clachten vanden Nabab voornt.

De conqueste tot Macassar achten wy een treffelyke victorie te zyn
wesende hier by meest alle d' omgelegen volcken, in
groote verwondering getrocken, godt geve den Coninck aldaer de
gemaeckte Capitulatien des vredes mach nakomen, dat wy
achten voor desen stadt, in de oost [illegible] quantiteyn groote geruchten
soude baren, welcke [illegible] Jammer, de gehele plaetse niet
aen d'ontdecken gegaen zy, dat achter vermercken door mis-
verstant achter wege gebleven is, wetende verders op dese
materie niet meer by te brengen, als dat wy UEd. voor de soo
milde, en wytloopige bedeeling, gelyk mede wegens de
Europische nieuws, concernerende Spangien, Vranckryck
Portugael, en Engelant, als gevoeghlyck [illegible] en
[illegible], danckbaer blyven. —

Den Soesoehoenangh Mataram zien wy [illegible] Zeegaerts, —

sonder tegen deesen staet iets openteliyck te attenteren, noch geslooten hiele, dat vertrouwen daer, aen de oostcust van rys al eenige schaersheyt moet causeren, hier beginnende al mede ter oorsaeck 't gewas in deese ongelegen geweesten, door — manquement van regen en andere toevallen, ten platten lande verdort is, onder ons Ingesetenen groot gebreck en honger moet te verwachten, des wy om soo tydigh alst ons eenigsints doenlyk is, van dat graen te versorgen, d'E. Hr. vanden Broeck in Bengale versocht hebben, 't Jacht Hoorn gecargeert met rys, van daer — herwaerts te laten comen, dat verhoopen by UEd. voor wel gedaen sal werden gehouden, soo deese in middels, sr. den naesten van daer, by opentstellingh der oostelicke havens, een goede Jachts lading des geleyden graens conde afsteken, en hier gesonden werden, 't soude niet onaengenaem, maer ons en de gantsche gemeente ten hooghsten behaeglyck wesen. —

Hoorn om rys naer Bengale gest., om voor Batavia te dienen. —

UEd.les bevel, aengaende, dat wy hier van nu voortaen, geen persoons in hooger qualiteyt als tot adelborsten en sergeanten sullen — vorderen, en verbeteren mogen, sal by ons in dier voegen prompt naergekomen, en soodanigh achtervolgt worden. —

Ordre aengaende de verbeteringen nae gekomen. —

Dat tot wyders by UEd. in verwonderingh is getrocken, wy — 't retour schip Malacca, jongst niet volladen met peper van hier heben aff kunnen senden, is ons leet geweest te verstaen, en hadden wy selffs niet gedacht, ons een dergelycke bodem soude toegekomen zyn, 't welck dan bevonden door onkunde en dat UEd. de vermogentheyt der peper packuysen, alhier — onbewust was, veroorsaeckt was, weshalven wegen verschoonen, ons denalatigheyt mach int goede geduyt worden, onder beloften, in toecomende op die saeck beter te letten, en willen wy vertrouwen dito schip, dat wy gelast hadden, Jamby aen te doen, van daer noch vol gebodemt corts sal zyn gekeert. —

Antwoort op de wanlading van Malacca. —

Deese staet UEd. by Godts toelatingh als nu door 't Jacht Alcmaer besonders een cas met Tayoanse papieren, als 515. picols peper hier daer ingeladen, toe te comen, waer voor 't comptoir genaemde ter somme van f 6396:14:12. gelyk 't bygaende factuurken breeder aenwyst gedebiteert, en in tegendeel wegens de constanten, koopmansch. en andere, hier ladt door lodeven aengebracht, ter bedrage van f. gecrediteert.

Lading van 't Jacht Alcmaer bedragende f 6396:14.2.

Blyft hier nu ooc noch eenige Nederlantse familien, — nevens 23. Chinesen, jongst mede uyt Tayoan herwaerts gekomen,

met eenige nederlantse familien en 23. Chinesen van Tayoan

herwaerts, gedachte Jacht alomme dat zeer afgevaren, en overzulx noodsakelyk vertimmert dient, versoecken, ons naer gedane reparatie weder mach toegesonden werden. —

versoeckt alhier naer voorgaen vertimmering weder te hebben. —

Bleyvende hier nu noch de Cabo Jaques, als 't Jacht Amsterdam, benevens de Chaloup den Arent, en barck den Pieter in dit vaerwater, waer van dito barck binnen corte dagen na Pera, en d'andere drie voor Quedda gedencken te gebruycken, niet om daer lang te verblyven, maer alleenigh voor een korte tyt, te vernemen off den Quedaen verder door 't selve niet sal te bewegen wesen, de questien by te leggen; meerde schepen zyn ginds al mede geen verschenen, wesende daer alleenigh 't Engels schip van Edward Winter, waer van d'opperhooft den heer uytstaende schulden tot noch niet heeft konnen innen, binnende reviere gelegen. —

Cabo Jaques, Amsterdam, Chaloup den Arent, en barck den Pieter bleven daer noch. —

de barck sal naer Quedda gaen, om de questien by te leggen. —

Op 't ernstigh aenhouden van eenen Mamet Bacher, nachoda vanden Bengaelsen prins Chatgousa schip ao. 1659 van voor Atcheh afgeraeckt, en uyt eygen motief hier gekomen, hebben wy toegestaen, twee zyner dienaren als nu mede naer Cortij te mogen vertrecken, en vandaer met meerde d. permissie, by desen off gene gelegentheyt tot Macassar te varen, om ginds eenige schulden, hem wegens partye derwaerts gesonden goederen competerende, in te doen manen, tot welcken eynde ons voorschreven heeft versocht, dat wy denselven niet wel geweygert connen, UEd. gelieve dan int langer en der geseyde twee personen soodanigh te handelen, als zy naer haer verrichtinge oordeel sullen gediensstigh achten te behooren. —

2. dienaren van Mamet Bacher, komen mede over, om naer Macassar te gaen. —

Ende naerdemael onse Champan die hier al 't sedert de conqueste deser plaetse aff, dienst heeft gedaen, en nu al twee jaren met geen cleene kosten onderhouden, doch tegenwoordig int geheel affgevaren, en by naer gantsch onbruykelyk is, soo versoecken gantsch gediensstigh, UEd. ons des doenlyk believe, van een ander in welle dito geheel te versorgen, buyten 't welck wy 't anders, int laden en lossen der schepen niet naer den eysch sullen redden connen. —

eysch een ander Champan —

By desen trecken op UEd. pr. wissel, de somme van twee hondert ryxdaelders, tot sestigh stuyvers yder, alhier door den E. predicant do. Theodorus Zas, in s' Comps. cassa getelt, met eerbiedigh versoecken, dito somme cortelyk ter ordre van UEd. aen desselfs gemachtigde den E. predicant dominus Hermanus Buschoff —

wissel, bedragende 200. Rx.

conform onse daer van gepasseerde willebrieff, weder mach gerestitueert en voldaen werde. — Waermede, Edele Erentfeste, hoogachtbare, manhafte, welwijse voorsienige ende zeer genereuse heeren, deselve bij mainctenement van meerder gedenckelijcke materie, eyndigende, zijt naer onse gants nedrige groete, godt in genade bevolen.

Macassar desen 15. January anno 1661. onderstont U Ed.e onderdanige en gehoorsame dienaeren, was geteekent Joan Thijsen, Gerard Herbert, Michiel Curre, Gillis Syberhans Creuger. Noch lager stont. —

Een vaertuygh van Oudjang Salang met 20. baren tin,

Naer sluyten deses compt hier een vaertuygjen met 20. baren tin uyt Oudjang Salangh, p.r twelcke becomen een brieffken vande drie hier aspresente regeerders, waerinne haer deselve laten verluyden, dat wel gaerne souden, des Comp.s residentie aldaer weder hersteldt, ende eenighe dienaers derwaerts geplaetst wierden, in welcke saeck naer desen deselve soodanigh sullen handelen, als ten meesten diensten onser heeren principalen sullen voordeelich achten, p.r advijs. —

De regenten aldaer versoecken onse residentie,

Aen d'Ed. H.r Joan Maetsuyker gouv.r generael ende d'Ed. Heeren raden van India. —

Den gouv.r Pit en raed tot Paliacatta aen raed Ed. tot Batavia, 6. January 1661. ontfangen met d'Engelse Barbado marchand over Bantam 17. Febr. 1661.

Ed. Erentfeste, grootachtbare, welwijse, voorsienige, zeer genereuse Heeren. —

Ed. Heeren. —

Onsen jongsten aen u Ed. grootachtbare vergaderinge is geweest in dato 5. octob.r met 't fluyt schip den Ulisses over Negapatam, waer van de copie nevens des selfs corte factura, p.r Werra na Masulipatam gesonden, ende 3. novemb.r p.r 't schip den Walvis voortgebracht werde, achten onnodigh d'afschriften nochmaels hier bij te voegen, verhopende beyde genoemde costelijck geladen scheepen, spoedigh ende behouden op Batavia sullen wesen gearriveert. Thans is het Engelse jacht de Barbado marchand van Masulipatam voor Madraspatam verschenen, dat ons den H.r agent Thomas Chambers [illegible] naer Bantam te willen versenden, met aenbiedinge onse brieven over dien wegh naer Batavia, goede adresse te doen erlangen; soo hebben wij dan niet willen versuymen u Ed. grootachtbaerheden, daer mede van 't verdere voorgevallen

D'Engelse Barbado marchand komt van Masulipatam voor Madraspatam,

aenden selven kant etc. verder voorengemelt en onder Jongsten advis te geven, zynde eerstelyck, dat ons op 26. November, de nevensgaende brieven vanden E. Heer Commandeur Adriaen Rootgaes uyt de diffente vloote ontrent Goa's baer, als van den koopman Sr. Pieter van Santvliet, uyt Wingurla, beyde aen UEd. grootacht. geschr., zyn toegekomen, waeruyt UEd. onder anderen sal connen te bespeuren, hoe den E. Heer Commandeur den 12. Octob. met de vloote op Goa's baer aengelant is, ende deselven daegs onder d'Agoades, 't kloecke galjoen bon Jesus de Carmel, benevens 6. gearmeerde fregats geanckert vindende, aenstonts geresolveert heeft deselve aen te tasten, wanneerende overloop dessen derwaerts, maer den capitain op voorsz. galjoen, deselve siende, hadde opt uyterste naderen vande schepen aengesien ende gelden, den brandt selfs daerin gesteken. Sulcx onse schepen soo veel spatie was overgebleven, dat se voor 't verheffen vanden brandt gelückig daer van conden aff, ende nae de vluchtende fregats wenden, daer van twee nevens deser veroovert, ende twee andere bleven met volck ende al, in stucken geschooten wesen, als UEd. uyt d'originele brieven breeder gelieven ontwaer te werden.

brieven van Goa's baer en Wingurla

Byaende nagelaten brieven pr. Terra aende Sr. Cauliez ende Backer op Masulipatam, ende UEd. vandaer met den walvis gecommuniceert, sal UEd. gebleken zyn, hoe d'Ed. Heer Superintendent Ryckloff van Goens d'novo, buyten 4 a 500. lasten ryst voor Jaffanapatam, ook partye lasten, waert eenichsints doenelyck voor Ceylon vande custe Orixa heeft gelieven te versorgen, benevens 50 lb kruyt poeder, vandeses plaets tot 't welcke is aenstonts ordre aenden onderkoopman Fredrick Hoffbeurs afgesonden, doch dewyle den regen seer spade aldaer is gevallen, soo hebben wy noch geen advys, wat daerop sal connen werden voldaen, doch wy twyffelen niet offe Jaffanapatam sal ten minsten van 300: ende Ceylon met 2 a 300. lasten ryst vandaer konnen geprovideert werden, zynde hier noch buyten hope, den 23. October van Ceylon gearriveert 't jachtje den Coninck, daerinne wy de geeyschte 20000. lb kruyt hebben gescheept, ende sulcx mede albereyts bygaende facturen UEd. cadeclareeren, waermede 'tselve jacht twee dagen daer nae, wederom nae Ceylon gevordert heeft, zynde de fluyt ter Delburg, den 4. Novemb. met handeln weder, de wede Negapatam gepasseert sonder aldaer te ankeren, andersins hadden daer mede noch

d'Ed. van Goens eyst ryst van Orixa voor Ceylon en 50 lb kruyt,

Jaffanapm. sal 300. en Ceylon 2. of 300. lasten ryst connen krygen,

't Jachtie de Coninck van Ceylon gaet wederom derwaerts met 20000. lb kruyt.

Delburg loopt Negapatm. voorby

1000: stucks dichte goenijs, 25. packen zeyldoek, ende 50. [illegible] drocs, op de Zeylonse partie, konnen verzonden worden, 't welcke met de versleyninge van Malapse Jacht heeft moeten overblyven wesende hier alle uyren van Masulipatam verwacht, den geraffineerden salpeter uyt 't schip den Walvis gelicht, naer welckers behoorlijcke aenlandinge 't bruyntmaken weder met yver sal worden by der hant genomen, ten eynde de gerekende 30000. lb. zoo nae mogelyck met 't selve Jacht noch nae Colombo mach worden belast, wat wy 't sedert october aen d' Ed. Hr. Super-intendent naer Zeylon, ende aenden E. Hr. Commandeur Adriaen Roothaes geschreven, daer van d'affschriften hier bygaen gevoecht. —

Negapatam

den Neyck comt weder in Tansjouwer,

en vordert de resterende schenkagie, die geexcuseert wort

wert van Visiapour geeischt

en zal apparent Tansjouwer weder moeten verlaten,

Wy gaen oock tevens copien der jongst becomen brieven van Negapatam ende 't geene daer op geantwoort is, waer uyt UEd. sullen gelieven te zien, hoe den Neyck eyndelyck weder in zyn hooftstad Tansjouwer gekomen wesende, niet versuymt heeft aenstonts den Capado [illegible] nae Negapatam aff te zenden, om de resterende schenkagie te vorderen, derwelcke den E. vander Meersch, denselven met beleefheyt op zyn onvermogen heeft ontseyt, met beloften daer over nae Palliacatte te schryven, waer mede nae 't ontfangen van een kleen geschenk vertrocken was; zynde inmiddels den Neyck door een afgesant, met 300. paerden, van Balbulegan, en den broeder vanden Visiapoursen veltoversten Molla Mahamedo, weder gesommeert geworden, de noch resterende 5. lack pardaus (waer voor eene zyner Hoogheyts zoonen in ostagie gegeven is) te voldoen, waer toe dien vorst (wesende met raedt des Neycks van Madure geassisteert) niet seer genegen schynt, welstaet makende door die roofvogels, die haer noch voornamentlyck onder den oversten Saragie, ontrent de riviere Kolledroon onthouden, eerder niet [illegible] ongemolesteert te sullen blyven, zoo dat naer 't meyninge geladyde in voorsz. desolate provintie, zal beginnen te rysen, want buyten dien geen onderhout voor der selver troepen ende paerden, aldaer te vinden zy, ende waeromme wel ten principalen die selve provintie jongst leeden moeten ruymen, sulcx geschiet wert, den Neyck der lange zyn hooftplaets wel weder moete verlaten, ende te dier oorsake geen nader instantie op de gecontracteerde schenkagie vande Compe. doet, hebbende ongevaer 5. weken geleden, eene vande Neycx regeerende vrouwen, int geheym ome schenkagie aen s' Comps. koopman Padmanababramene geschreven, om ons 't selve te indachtigen, waer op haer

weder tot antwoort is gedient, dat vermits den Neyck zyn
lant verlaten hadde, de stadt Nagapatam d'Comp.e nu nader
tot een swaren last diende, gemerckt sedert aldaer geen
negotie hadde connen gedreven worden, ende zich daer toe in
de eerste 2 a 3. Jaren geen apparentie vertoonde, doch soo gem.
vroomen den Neyck conde bewegen, d'Comp.e de halve tols
vryheyt der buyten stadt, in toecomende te laten genieten,
dat wel hem den Padmanaba bramine aen zyn Hoogh.t souden
committeren, ende op den 22. hadde despachten, ende twee
particuliere paerden niet zien, waer op insgelycx geen weder
rescriptie gevolgt is, dat ons gelooven doet, den Neyck daer geene
weynigh genoegen neemt, 't gevolg eider op moet den tyt
bevolen blyven, adverteerende den Raed tot Nagapat.m wyders,
dat den toeloop der Ingesetenen bynae teenemael begon te
stuyten, niet door vercoop der granen, maer dat geloost
wort, die provintie van de meeste arme luyden, soo door 't
vervoeren, vertrecken, als sterven, ontbloot moet wesen,
zynde op den nieuwen dyck van noch 2000. sterck, alle bloote
manvolck, sedert November tot heden, noch 320. stux
nae Jaffnapatam versondt, ende souden uyt de resterende
215. noch 120. a 130. stux derwaerts versonden, en de resterende
(die aen de stads wercken arbeyden) voor Bat.a gehouden worden,
gevende de geruchten sedert noch gecontinueert, dat den
Overste Molla Maramoodoe weder stont af te komen,
om de sterke vestinge Singier voor de Visiapourse croone
selver in besit te nemen, maer daer op komt geen ander
gevolgh, dan dat sedert gescheit is, den presenten besitter
Ambergiam oft de zynen voogt Antonie Ponteo, de selve vestinge
voor 5. lack pardaus countreyen, ende Neycken van Tansjouer
ende Madure souden contracteren, in te ruymen, waer op
al mede geen gevolg vernemen.—

Wyvegeren van Neyck de halve tols vryheyt van buyten stadt,

den toeloop der Ingesetenen begint te stuyten.—

Deenen,

Deense Jacht Fredericus dat ons verhaelt was, simpelyck om een
rys last nae Orixa stont te gaen, heeft deselve tot ontrent
medio Novemb.s aen Punto Palmeiros op de Bengaelse vaerwater
gekruyst, alwaer't een schepje van Medebeeck (comende uyt
Kalingepatam, ende geladen met partye copias, slaven, ende 50.
packen cleeden) aengehaelt, ende 't ingeladen over genomen
hebbende, 't selve hoe voor uyt na Viziagapatam gehouden
heeft, ende korts daer nae met gemelte Fredericus ter rhede
Bimelepatam verschynende, suspecteerden de Mooren
het eene van Comp.s Jachten te wesen, vermits oock een
Capitain der geboren Nederlander is, waer op den Orixaenen

Deense Jacht Fredericus heeft een schepje van Medebeeck aen.—

opperdragent ofte voetsoldaten aenstonts den Sabandaer van
Sicacol, met rustigh schrijvens aen den onderkoopman Frederick
Kettelvoos hadde gesonden, maer werende daer by alle de goederen
ende gevangen mooren, sonder uytstel weder om in vrydom te
stellen, ofte 't sonder andere kleijden, ende soo wel haer grondige
onderrichtinge wierd gedaen, de aenhaelders deeden waren,
die onder laeden hettigen koninck stonden, ende d' comp.e onder-
silos daer over niet te gebieden hadden, soo konde sulx by hare
niet voor waerheyt aengenomen worden, maer sie deden deloogie
weet, onsen Capitain (die aen boort was) daer uyt te soecken,
tot dat eyndelijk Kettelvoos versocht, ende soo hy schrijft, genoegsaem
geconstringeert was , sogaels middelaer tusschen beyden
te laten employeren, waer op de restitutie der gevangen
mooren geschiet was, met beloofte dat den voorgeven Sieguidt
wyders met 't aenhaelen van 't bengaels Jacht souden bemoeyen
tracterende also gaend uyt last van 't aengehaelde Jacht, ende
Frederickus, aldaer te becomen, tot welcken eynde tweede wale
ministers, waer onder den onderkoopman St. Jansshart
op Viziagapatam aen land leggen, maer off dit sonder
verder sporelinge sal afloopen, leeren den tyt. werdende
geruchte, weckhbreek besonders uyt Bengale geleijt, ende
onbekent op Masulipatam soude wesen gewest, dat sulx
der lange met de verkyringe van onse Jachten uyt voorsz. cust
district wel nader ontdecken sal, sullende de papieren deeden
met deser becomen bruyt, voor eerst al merckelijck gestijft
werden, waer op se al der van Orixa schryven, noch wel light
eenige andere bengaels vaerders, sullen op doen, ende daer
over te minder dispuyt met den E. Heer Directeur Matheus
vanden Broeck in Bengale vallen, werdende daer by gesegt
schipper Symon ordre te hebben, geen vanden nabobs schepen
by rescontre aen te tasten. ——

[margin: waer door hy by de mooren niet ontslaeck. — en genootsaeckt zyn geschadt te middeelen — geruchte dat wechbreek gebleven zy. — de dewaer willen noch meer bengaels vaerders heeven. ——]

Voorts op seeckeren Engels schip de Smirna Marchant, souden ontrent de
de Canarise Eylanden gebleven zyn, doch dat eenigh boek, ende de
helft der contanten, bestaende uyt 200 (m) Ro. bestaen by den
ander Engels schip (bestaende in de west compa. ende naer
Surratte varende) waren geberght, waer van U Ed. onteryffelyk
grondiger advys vanden E. Heer Directeur Leonard Winnincx
is, ofte staet te werden, zynde altoos geweest dat Engelsen aen deesen
kant met 't missen van dit schip in haere welvarende negotie deser
verset zyn. ——

[margin: Engelsen, geruchte dat de Smirna merchant gebleven zy,]

Noorden,

d'Noorden van bat[a], met de walvis op de kust gekomen, brengen aldaer over de 6000. p[a] aen gout

D'10. Noorden met 't schip den walvis jongst op vracht overgekomen ende haer op batavia voor Engelse uytgegeven, hebben hierover d 6000. pagoden in ongemunt gout, ende goede somme aen schuyt silver ende realen aengebracht, zynde daer van 5000. pagoden zwaerte in de eerste munte tot pagoden vermunt, ende d'andere 1000. pagoden, met eenigh silver nae porto novo gebracht, zulcx 't blyckt dit vande vreemde gasten bevonden geweest, die met d'Engelse schepen als porto novase equipagiers, op vracht nae bantam, quedda, en malacca varen, ende dan nae verkoop haere edelen op batavia weten te komen, hebbende d'Engelse vrinden lydigh alsamme de weete gedaen, met dit ons Jacht de barbado marchand, persoonen ende goederen op vracht nae bantam ende macassar over te voeren daer van wel 't gros der Inlantse koopluyden ordinaris tot porto novo inbarquieren, ende off daer onder niet eenige kapitalen vande portugesen (welcke daer aldaer hebben ter neder geset) schuylen, heeft grootelycx zyn bedencken, doch zulcx kan bezwaerlyck naegespoort worden. Houdende haer die van St. Thomé noch t'eenemael in negotie stil, welckers blancke inwoonders noch bestaen uyt de volgende.

portugesen ende van St. Thomé sitten stil.

53. blancke borgeren van outs.
60. d[os] van Nagapatam aldaer komen woonen.
17. d[os] van Jaffanapatam en Manaer ende
60. papen van verscheyde ordres —

zynde 190. man sterck,

190. Item omtrent
200: toupassen die gestelt worden op 't schiet geweer affgerecht zyn, ende leggen op d' stadts puncten noch niet geheele 9. metale ende 16. yzere stucken, soo groot als kleen, waer van 't tonnas 't welck aen de zeekant leyt, alleenig met 6. metale d[os] van redelycke groote voorsien zyn. —

contraadvisen van 17. van de 15. april 1660.

Die dus verre op 't geadviseerde spoedigen vertreck van 't Engels Jacht de barbado marchand gereet wesende, wierden ons uyt Gamron over Suratte en Masulipatam toegebracht d'advysen vande H. Heeren gecommitteerde bewinthebberen ter vergaderinge vande 17[nen] gedateert 15. april 1660. benevens extract uyt de missive door haer wegen. Ed. aen u Ed. achter met d' schepen als doen gereet leggende, geaddresseert, mitsgaders bevindinge ende rendement der Indische retouren (a[o] 1659. met d' retour vloote onder de vlagge van d' vlagge vande Hr. Commandeur Ysack koedyck in patria aengebracht) daer uyt komt te blycken, gem. retouren door den anderen, in vergelyckinge van 't vorige Jaer, god loff, treffelyck gerendeert hebben, invoegen—

by gedachte Groot-Artbaw vergaderinge goetgevonden is, de

de petitie voor Nederlant

generale petitie, boven de vorige in Septemb. ao. 1659. naer
India gesonden, in dienge waeren ende koopmanschappen te
vergrooten, doch in ons pacquet wert daer van geen memorie
gevonden, zulx wy presumeren die die vergrotinge de kust doecken
intracht, ende ist zake in de petitie aen u Ed. achte gesonden
eenige meer der Cormandelse doecken, boven den vorigen eyst
gevonden worden, zoo salt apparent te cort vallen, deselve faere
dersede te komen voldoen, ten waer u Ed. ons daer van in tyds

antwoort aende 17en

adtyts geliefden toe te laten comen, wat wy op geen missive, als
wegens comp. pretenden toestant eerbaerts over, aende Ed.

met de fluyt Pegu over Gamron,

en 't Engels Jacht de Katryn over Engelant

Heeren 17en: seedert geadviseert, omme met de fluyt Pegu over
Gamron, ende met 't Jacht de Katryn over Engelant voort te
zenden, daer van gaet de copia hier by gevoecht, waerinne wy ook
van vont ende lang schrap, seedert meldinge gedaen, te weten

a 5. gl 10 st. zoude comen werden voldaen, ende 100 lb

dat daer van jaerlycx tot het gewichte van 200 lb. Ceylon lange
bouts, stafysers ende spyckers, naementlyck de bouts a 6. gl,
stafysser 4. ende lat-ysers, doeselve ende ankers middenmaets
tot 11. gl 4 st., zullende wy ders haere wegen. Ons orders int

orders op de specerye goed.

venten van de kanele tot 50. a 40. de goede rompen tot 30. a 32
ende de slechte tot 26. stuyvers het lb. prompt worden altervolgt
doch comen wy voor eerst tot zoo hooge steygeringe van prys, in de
vente der seere kostelycke specerye, geen apparentie te hooge
waer toe d' moeren derde, zoo't daer van willen gedient zyn
eyndelyck zullen moeten komen, gaende hier ook by gevoecht
de copien der brieven, door d' E. Heeren directeurs Jacob Willemsz
in dato 15. octob. ende Leonard Winnincx 19. novemb. aenons

nieus uyt Europa over Alepo.

geschr. waerinne onder andere voor al sekere nieus vanden
21. July, geadviseert wert hoe ko. Carolus, den 29. mey zyn blyde
incomste binnen d' stadt Londen hadde gedaen, welcke bevorens
in Nederlant van haer Ed. Hoog: Mog: met 2. millioenen gouts
beschoncken, ende nessens d' engelsche vlote, ook te gelyk met goet
getal Nederlantse oorlogh schepen tot Londen overgevoert ende
geaccompagneert, 't welcke voor d' Engelse binnen hier ter kuste
een blyde maer schynt te wesen.

Van de lange gerechte raetsplegingen der Heyden van Madure,
Tanjouwer, Lingemandyck, Saragie, ende Antone Pantolon, is ons
eyndelyck 't besluyt, door onsen Courantier by Lingamandyck

Courante uyt Lingamandyck.

zich onthoudende, alsulx geadviseert, als 't bygaende extract
vermelt, waer van de principaelste substantie is, dat voorts

neffens haer broeder met den rebellerenden Visiapoerschen
overste Sahagie, ende Anthonie Pantoeloo hebben verovert
den anderen, tegens elcq van buyten aenkomende geweet, te assisteren,
gevolgelyck dat Sahagie uyt de provintie van Singier (jaerlycx
geschat op 12. lack pardaus) een landeryen 6. lack, Antone
Pantoeloo 3. lack, ende de resterende 3. lack aenden Neyck van
Madure, benevens de stercke vestinge Singier, souden werden
ingeruijmt, ende de stercke Tindewaron, aen Antonie, die daer
voor gem. Singier soe ruijmden, van alle 't welcke, 't gevolge sich
in korten sal moeten openbaren, ende sulcx geschiedende, is
te duchten den Neyk der lange te houden of 't restant der gecon-
tracteerde Sevenkagie, sal perdeeren. werdende hier by ook
geruchte, den veld oversten Molla Maradenoddo, ende de
overste Babulchan, ende Ojapandyck ontrent Visiapour
gekomen werende, door Sewaije (zone van Sahagie) geconjungeert
met den oversten Sidiloor, in rotte geslagen, ende wel 2000. ruijters
gevangen souden genomen zyn, werdende gemelten Sidiloor
't voorleeden Jaer expres gekomen tot assistentie der kroone
Visiapour jegens Sewaije, daer mede hy nu steynt verdragen
te zyn, uyt oorsake d'oude koninginne, hem Sidiloor getracht
soude hebben te vergeven; van welcke novos sich de nadere
sekerheyt, insgelyckx in korten sal moeten ontdecken.

de resp.e Neyken zyn met malcanderen verdragen.

den Visiapourder geslagen.

Tegenapatam,

Inlandsche revolte,

Op Tegenapatam leggende mooren wegens de possessie van 't fort
ende de stad, jegens den anderen al weder tot groot nadeele
van d'Comp.s negotie, dat per over hoop uyt oorsake den oversten
Molla deselve gouverneur aen eenen Kaunwedivaer soude hebben
gegeven, die ook met 200. ruyters ende 300. pions aldaer gekomen
is, daer tegens sich den slotvoogt in postura van difentie gestelt
heeft, ende doet wackeren vuyr op de belegeraers geven, waer door
al eenige buyten (mits 't geweldigh weijen van onse pyeren)
inde affere gevelt, ende 2. vrouwen inde stad doot geschoten zyn,
doch vermits den van Molla weder bevonden werdende, sal sigh
desen slotvoogt wel in corten buygen, ende alles weder in
stilstant geraken, dat Godt geve, gemerckt het nu den
principaelsten tyt is, om de provisie van doecken aldaer te doen.

de gaffe chialoup nae Jaffanapat.m gesonden,

Wy hadden den 13. der voorleeden maent de gaffe chaloup met al
sulcke ammonitie ende goederen over Tegenapatam, nae
Nagapatam ende Jaffanapatam gesonden, als 'nevens 't inleggende
korte factuaelen sal vertonen, dewelcke 25. d.o op Tegenapatam

5. stucx rode lakenen gelost, ende weder 4. packen zeylkleeden
ingenomen hebbende, deselvendaeghs voorder Zuydwaerts was
gedespescheert door 3. stantij welcx ons van Tegenapatam
geadviseert, dese chaloupe gants achteloosyk op 't koleroonse
is verongeluckt — rift verseijlt, aen stucken gestooten, ende eenige goederen nessens
't volck uit het fort Duvecotte geberght waren, welcke quade nouvelles
wij d'. residenten tot Tegenapatam door eenen [illegible] gebeden
ambassadeur op Tegenapatam, ende uit inlandt. van Saragie, voor
waerdeyt is aengeb.z, zynde noch 't swinste van allen, dat voorsz. fort
Duvecotte (leggende op een plaet uit midden vande kolleroonse
riviere) present onder Saragie, dat een [illegible] troepen is vervult,
die niet liegt yts zal restitueren, ende sich op 't oude Tansjouwersche
stantvastig, die weygeren te crijgen, daer van de Comp.e nochtans
eyst houde des weyght gevoeght is, gelyck wy versocht aen Zyn
E. gestr.e ende de restitutie van goederen ende volck, versoeck
gedaen, ook gevoeght onder brieff met een geschenck van 60 a 70.
pagoden waerde, door eene der residenten tot Tegenapatam
aen Zyn E. geordonneert, te overhandigen, Godt geve daer
op de restitutie volgen mach, waer van U.Ed. den verderen uyt-
slag (soo dit Jacht op Porto Novo aenloopt gelyck wy geloven
van jae) door den koopman Pit zal worden g'adviseert —

Bij missive vanden 22. decembre uyt Nagapatam op 8. stantij
Nagap.tm — bekomen, ende hier in copia bygevoeght, wert onder anderen
geadviseert, hoe haere provisie van rys niet langer als tot medio
deser strecken konde, waer op wy des anderen daeghs 6. Zeeuwe
heeft gebreck van rys. lasten offe 190. parren rys, uyt onse Bengaelse provisie, met den
bevrachte Joncq toebehorende gesonden, waer mede wy
hopen 't conflict van Bimelepatam, zal connen worden afgebroocht
zynde twee bodems tot overvoer vande 150. lasten overjarigh
graen, 8. desmaendts voor gaets vande Bimelepatamse riviere
en sal gesecondeert worden. — gebracht, die dieper niet eer als met de volle maen, 16. a 17. d.o
konden worden in zee gebracht, wanneer dan te ge[illegible]
ende dan voort, zouden verlet na Nagapatam zouden worden
gedespescheert, waer uyt naer Jaffnapm. 50. lasten sal worden. — gestelt, wesende buyten dien noch 320. lasten voor deselve
conqueste op voorsz. Bimelepatam vant inlands gewas,
gecontracteert, ende daer toe ook schepen ruym te bevracht,
maer tot overvoer van noch ontrent 300. lasten voor Colombo,
hadden tot die tyt toe, noch geen vaertuygen konnen verkregen
worden, derwaerts vracht aen te nemen, daer toe wy deselve

hopen, voorsz. barquen als noch wel zullen bewogen worden.
gaende tider nevens ook de Jongst becomen Masulipatamse
missive, waerinne onder andren gemeldt wort, de missive
door d' E. Hr. Directeur Mattheus van den broeck, 20. october
pr. terra aen ons gesz.en, ontrent de pagood Jagernaet afgeset,
ende eene der pattamars, apparent aen't eeten zal zyn geraeckt,
gemerckt hy met de missive niet te voorschyn komt; 't was niet

bengaelse advysen afgesett. —

present den Hr. Nabab, d'engelse, ende compe. Jacten, aldaer
in arrest gelet, om deselve op den tocht nae Nekam te dienen, gemerct
den 26. Stanty noch geene der selve op Masulipatam zyn
gearriveert, waer nae d'engelse vrinden hun Jacht de Katarina
nae Europa, eenelyk ophouden; zynde 30. Stanty voor Madrasspatm.
gearriveert. Jacht de Anna, dat zyne verwachte koopluyden, en
Achinse Olipanten op Masulipatam heeft gelost. Geeerde
ons d'Hr. agent Thomas Chamber voor goede nieuws bericht,
hoe de fluyt Pegu twee dagen voor 't vertreck van voorsz.
Anna, God lof, behouden uyt Siriangh op Masulipatam was

't Engelse amaerden 30. decemb. voor Madrasspatm. gekomen.

gerecontreert, daer van wy alle in spoede nadere zekerheyt
ende advysen te gemoet zien, waer nae deselve der ter niet
langer mach worden opgehouden, also gedachten Hr. agent
adviseert, den barbado Marchiano op morgen over porto
novo nae Bantam zoude wyse senden, doch soo ons de
Pegu'se brieven morgen a overmorgen te recomen, zullen
wy ul.Ed. per terra over porto novo, daer van noch bedeninge
doen; staende gevolgelyck gem. fluyt met compe. goederen
als de 300. packen cleeden, ende ontrent 100. personen op vracht
gecontracteert, van Masulipatam over deese plaets directelyck
nae Gamron te vertrecken, zonder Ceylon aen te doen, alsoo
de moorse koopluyden 't selve expres by contract hebben
bedongen. —

de fluyt pegu op Masulipatam,

Zal over palliacatte nae Gamron gaen, Ceylon voorby.

Hr. missive met schip den walvis van Masulipatam geschen. is ul.Ed.
Achtbaerheden door de Srs. Cauller ende becker voorgedragen.
't versoek van den onderkoopman Jordanus de bont, wiens
jongste verbandt geeyndigt zynde verstrecken zy, waer by wy
moeten getuygen, den selven een dienaer van besonderen yver
ende goede capaciteyt is, die ook met ere van gem. Comptoir
(vermits hy den ontfanck van de cleeden (waer van zy een
goet kenner is) zoude konnen gemist worden, soo wy gedienstig
versoeken ul.Ed. hem met d' qualite van koopm.n geliefde te begunstigen.

Jordanus de bont voorgedragen tot koopman

den nabab schryft aen Gouvr.

om de verbeurden goederen van Miershaddey.

Wyders gaet hier noch bygevoeght het translaet uyt des nabab
missive, dato 20. Septembr. pr. Vera Cornas(?) geschz., waer by zyn
hooght. de hier verbeurden goederen van Miershaddey, vordert,
vande welcke wy voor dato meenden zyn Ed. genoegsame
kennisse hadde, doende ende in voorsz. missive ook over 't aen-
halen vande 90. packen zyde op Jaffenapatam, ende die hy
pretendeert zyn eygen te wesen, als dieselve hier translaet
u Ed. breeder sal vertoonen; present hier dan niet meer by
te voegen hebbende; willen wy u Ed. Hier mede
Ed. Ernfeste, grootachtbare manhafte, welwyse, voor-
sienige seer geeerde heeren, naer ons gedienstelycke
gebiedenisse, ende toewensinge eenes geluckzaligen nieuwe
jaers, inde genadige hoede van Godt almachtig bevolen
laten, ende steets blyven, ondertont u Ed. dienstschuldige
gehoorsame dienaers, ende was geteekent Louwens Pit, —
Willem Keyseller(?), Pieter Huybertsz. Francois Thivaert —
Roelant de Carpentier, ter zyde stont Gelelia(?) ady 6. January
ao. 1660. Noch lager stont, Ed. Heeren

1661

Eysch voor den Coningh van Golconda van honden. —

den koning van Golconda, was geerne met een pr. groote
honden, hebbende lanckhair; ende een paer, te weten een reu,
ende een teeffie vande alderkleenste slagh lang-hairigh, geacco-
modeert, dewelcke op Batavia te becomen weesende, geloven wy
datte wel daer voort haere waerde in geschenk aenden Mayt.
souden renderen.

Aen d'Ed. Hr. Joan Maetsuycker,
Gouvr. Genl. en d'Ed. Heeren Raden
van India.

den Gouvr. Pit en raedt tot Pallia. aen haer Ed. 8. January 1661.
ontfangen metet Engels Jacht Barbado
Marcgiand(?) over Bantam 17. febr. —

Ed. Ernfeste, hoogh-achtbare,
manhafte, welwyse, voorsienige, zeer
geeerde Heeren. —

Ed. Heeren.

d' fluyt Pegu van Pegu tot Maslipatn.

Naer dat wy op gisteren onse missive aen u Ed. achtb. naer Masuli-
patam hadden afgesonden, werden ons op heden toegebracht
de verwachte afschriften met de fluyt Pegu 27. December
op Maslipatam behouden aengelant, die dan meer yl ...

volgens copien, niet hope dewelke den barbado marchand op
porto novo noch te zullen bekopen, bedragende het pegusse retour
niet meer als f 70284:9:4. daer onder 52552. [illegible]
gelijk UEd. meer als 't extract factura hier bygevoeght, —
UEd. nader sal declareren. Invoegen de pegusse handel
godt betert, noch al van slechten toestant derwaerts ende
ende dat van de dubieuse schulden tot 13. November noch
niet meer als 30000: gl. connen geint worden, gelijk dan ook
geen nader eysch van cleeden, voor die negotie, maer wel een
ledigh Jacht in februarij, derwaerts gesonden wert, gelijk UEd.
de bygaende copien, breeder sullen vertoonen, waeruyt UEd.
ook seer ongaerne sullen ontwaer worden, 't Jacht Cormande
14. december noch in Siriangh niet was g'arriveert, god de
heere hope wy dieten sal 't selve voor ongeluck hebben bewaert,
ende dat het in Arracan off Bengale, vermits 't vroege door-
gewaeyde noorde mousson, sal hebben geloopen hebben, om int
laetste deser maend de reyse vorder nae Siriang te ondernemen,
waer van godt geve wy der lange, die goede tydinge mogen
hooren, zynde 't voorn. Jacht soo slecht getimmert, ende vadert
ook zoo dicht dat god de voorsie, voor geen perykel in ruyme —
zee te duchten zy, adviserende den schipper op de schuyt pegu
hy int vertimmeren der selver, d' schuyt ten eenemael doorgegeten
ende overige gangen ontrent de kiel, vry beschadigt, ende de
binnen naden, op veel platsen, ongedeelten hadde bevonden,
waeruyt zyne groote leccagie was ontstaen, doch dat nu
wederom verdoebelt, ende redelyk vertimmert was, invoegen
alle 8. glasen geen meer als 150. stoockinge gepompt wierd, doch dat
door kortheyt des tyts, de vordyste kattesporen, ende eenige knies
daer inne noch niet hadden konnen geset worden, Item dat hy
int inloopen vande Siriangse rivier, zyn pleght ende daegelycx anker
benevens de swaere touwen hadde verloren, uyt oorsake
den snellen stroom die 't schip tot aende groote mast bedekte,
loopende wel 45. a 50. mylen int etmael, dat al vry —
gevaerlyck hadde geweest, invoegen voorsz. schuyt hier noot-
wendigh moste aenkoomen, om van anckers, ende touwen —
mitsgaders van victualy tot zyne pedieuse voyagie versien te
worden, wy verhopen dat deselve ontcorten, ende sobere pegusse
lorts, met een goede vracht nae [illegible] eeniger maten sal
worden geshoulagieert, godt geve slechts 't Jacht Cormande

Margin:
[illegible] retour van f 70284.
de pegusse handel slecht,
van schulden niet meer als 30 m gl. geint,
[illegible] geen eysch voor die negotie als een ledig Jacht. —
Cormande was 14. decem. in Siriang noch niet g'arriveert. —
voor perykel in zee niet te beduchten,
Jacht Pegu is weder vertimmert.

29. decemb. is 't engels jacht de Hunter uyt Bengale op Maslipat.m gekomen.

begonnen is geweest, zynde op 29. der voorleden maent uyt
Bengale op Maslipatam g'arriveert, het Engelse Jacht
genaemt den Hunter, wiens capitain, (als hebbende
geduerigh in Bengale geweest) gants geen nieuws uyt Bengale,
hadde weten, ofte affwaert willen verhalen, dan eyndelyck
verstaen te hebben, hoe s'Comp.s schip den Egel van Batavia,
15. october voor de Ganges was gearriveert, ende op zyn vertreck
noch nae partye suijcker wachtende, gelyck de bygaende
Maslipatamse missive, daer van breeder meldinge is doende,

en Egel den voornoemde was 15. octob. van Bat.a voor de Ganges gekomen.

Waermede eyndende en verblijvende, willen wy u Ed. grootachtb.
naer ons hertelycke gebiedenisse, de genadige hoede des
alderhooghsten bevolen laten, verblyvende, onderstont
u Ed. dienstschuldige, ende gehoorsame dienaren, ende was
geteekent Laurens Pit, Willem Leyersen, Pieter Huybertsz
Francois Thivart, Vincent de Carpentier, ter zyden stont
int Casteel Geldria, adij 8. January 1661.

Batavia,

Aend' Ed. H.r Joan Maetsuycker
gouv.r generael, en d' Ed. H.ren Raden van India
p.r de Jachten Naerden, Goudsbloem
Avenhoorn, en Breuckelerwaert geweest,

Den directeur van den Broeck tot Hugly
aen haer Ed. 7. January 1661.
ontfangen 26. feb. per Avenhoorn

Ed. Erentfeste Manhafte
Hoog achtbare, Wyse, voor-
sienige zeer genereuse Heeren,

Myn Heeren,

H.r de Jachten Domburgh ende Meliskercken, gesonden by u Ed. in
dato 29. november sulcx gelyck als de nevensgaende copie vermelt,
ende gevoert deselve den 5. december begonnen over de banken
met een stille koelte in zee gebracht zyn, soo verhopen dat
voorts spoedigh by u Ed. in salvo gearriveert en hunne ladinge
noch tydigh voor de twee laetste retour schepen te stade gekomen
sal wesen, Ende off wel by opgemelte missive hebben vermaent dat
hoe u Ed. van de retourende schepen vooraff hadden te verwachten
't Jacht de Goudsbloem, ende dat ook Vlielant stonts aen 't laden
begonnen te laden, soo is nochtans nae rype overleggingh
verstaen geworden, meerder werck te sullen hebben, met

daer beneffens ook te dispergeren, 't Jacht hadden, vermits
(beyde voor de ganges te diep gaende) de mangelende ladinge
p.r de boeyers in zee over de bancken dienden gebracht, 'twelck
ghevoegelyck met minder tyt verlies, en meerder gemack conde
geschieden, insonderheyt ypperlyck, advis werck vallende, middeler,
wyle voor de logie int Jacht Ackerboom mede leeringh gescheept de
cleeden en andere dingen, die alhier by de Magazynen waren
vergadert, suppleerende de verdere scheeps-ruymte met ryst en
tarwe, maer mogelyck ist dat de voorsz. twee groote Jachten, soo
veel Salpeter niet connen vervoeren als wel in den beginne was

1100. kisten Salpeter blyven noch over,

gemeent, waer door dan noch ongeveer 1100. kisten overblyvende,
reets al een gedeelte van deselve in brouwerblaten zyn gescheept,
werdende door 't geene voorsz. zy gerade middelen, vanouts goede
hope, omme (boven de 5. a 600. lasten ryst door u Ed. geeyst) een
van de aenbelende scheepen met dat benodighde graen naer Ceylon
te versenden, daer toe te meerder werde vermaent en aengeset
naedien by missive van 29. octob.r (alhier op 19. decemb.r geparafeert)
door den E. Heer gouv.r van Goens hebbe comen te verstaen, de becommeringe

becommeringe onder Ceylon. —

welcke voor u Ed. conquesten op Ceylon, en hoe deselve (uyt den
grooten hongersnoot staen) veel ingebreck en ongerief voor, merckelyck
vervallen, ende dat derhalven (mogelyck zynde) van hier dienden
geassisteert, tot welcken eynde bevorens in dato 11. decembe

de Zeeroft en Colombo gaen derwaerts; — 11. decemb. hier vertrocken van ryst. —

derwaerts zyn vertrocken de Jachten Zeeroft, en de Colombo,
met meer geladen connen, ende bevinden als 290703: lb ryst.
16900. lb tarwe, 1000. lb wax, en 50. potten lampoly, gesonden
noch derwaerts te versenden 't Jacht den Verloren Zoon, dat in
korten met zyne vertimmeringe tot pitely sal vaerdigh werden,
ende weder van hier werden gedaen 't Zeew, niet minder dan

noch 200. lasten zouden volgen. —

200. lasten ryst (die aldaer op voorraet zyn) sal connen vervoeren,
'twelck alder vreugh can bescheiden, schryvende den onderkoopman
Frederick Kettelaert van 17. novemb.r uyt Bimlipatam, hoe
aldaer 't gewas redelyk stont ende dat derhalven 't gebreck soo
seer niet aen den ryst, als wel aen vaertuygh om deselven naer
Ceylon te vervoeren, zoude wesen, zynde met ons twee vaer-
al eens gestelt, vermits p.r avonturen aen tarwe ende ryst, als
nu maer   lasten naer Batavia vertreckende, brengende
gaven boven de gemelde 1100: kisten Salpeter, mede maer
een cleene quantiteyt ryst zal connen vervoeren, 't welcke van
't Jacht Z.-Zee met 200. a 250. lasten van d.o graen gevolght
werdende, alhier geen andere ruymten zullen resteren dan

tweelichte jachten, welcke uit voorts vande aenstaende mo
met het Japans cuper over Malacca verkopen te becomen
ende dat daer mede bezyden de laetste weynigh retouren
noch zullen connen versenden, partye rys tot supplement van
u Ed. eysch, off wel om deselven soo na mogelyk te voldoen, waer
by u Ed. dan can blycken hoe beswaerlyk Ceylon van hier met
comp.s schepen is te helpen, ende sr. moeste bekennen, vreese
wy dat het al mede niet sal gelucken, gemerckt tot noch toe,
maer een schepken van ongeveer 130. lasten is verkomen

Ceylon is van Bengalen met schepen van comp.e beswaerlyk te helpen.

dat salle hebben verleent, omme ten principalen met rys
over Masulipatam na Gale te navigeren daer ettelycke weynigh
staets op zal zyn te maken, ende noch nu op 't jachtjen vanden
Engelschen gouvr. Mermamet Saryff (by ons den jongsten vermelt)
alsoo den heere Nabab Chauna, ofte Moa Sinnegan vanden
Mogol verkregen hebbende 't eylant en district van Ginzely—
onder 't Bengaels gouvernement, 't selve wederomme met de
oorloge laet bestoken, waer toe gem. sr. Saryff sr. vera den
26. decemb. derwaerts is gereyst, om het Ghaldaer met den ouden
Nabab van Orixa Akbaschan genaemt, geconjungeert hebbende
de nabale macht van Godravis en gelialeen langs de Ganges te
doen volgen, tot welckers vertreckinge 't Engels jachie (maer

Chan Chauna sal Gingely beoorlogen,

even bevorens gearriveert, en weder na Pegu geprepareert
zynde) mede is geperst, ende zullen wy (als jonght) insgelyck
een galliot sal moeten verstreken, ende off wel schoon 'tzelve
gaerne souden excuseren, vermits in deese druckende tyt, daer
wederde schepen noch met 't meeste moulten dienen versonden
zoo hebben ettelycke niet goet connen vinden ons daer tegen te
opposeren, ende den Nabab wedergaende te maken, alsoo Mamet
Saryff selfs niet en can verschonen, zyn voorgemelte jacht, waer
door dan (genomens naer d'apparentie) moet verhelen de voorge-
noemde Ceylonse voyagie, ende u Ed. guarnisoenen styff 100.
lasten rys, die 't selve derwaerts zoude hebben gevoert, ons
voorwaer leet zynde dat by de nootsakelyckheden aldaer niet en
connen verhoeden, 'tuyterste werck by ons dienaengaende can
werden verricht, zoude sr. voorts Jacht Z.Zee moeten geschied
omme 't selve bydig met rys geladen connende kryghen, alsdan
op Gale aen te doen lopen ten eynde 7. a 8. packeden voor weynig
dagen van Pattena gecregen, met noch 2 a 3. dos. weeckenuyt
Decca staen te comen, aldaer aen lant geset en de gelegentheyt

waer toe 't Engelsche jachtje mede geperst is—

en wy zullen ook een gallot moeten leenen,

vanden voorn. benoemden hebbende, by de Hr. Ryckloff van Goens geaddresseert te connen werden, omden heelen off halven last (nade occagie) te doen lichten, off wel 't geen Jacht mette geheele ladinge tot Batavia voort te stieren, gelyk als zyn Ed. uyt nader Informatie van u Ed. bevinden mogt de noodsakelyckheyt te ver-eysschen, dan also wy (apparentelyck) bevoorens 't Jacht t'zee tot vertreck vaerdigh sal weesen, met u Ed. nader schryvens over Malacca g'adverteert zullen zyn, zoo zullen ons alsdan na gelegentheyt op 't geene voorsz. zy, konnen bevaeren, in allen gevalle sal alhier noch ons best in [illegible] (gelyk nae onder-soeck bericht zyn geworden) geene gelegentheyt wesen, omme conform de goede intentie vanden heere Pit eenige vaertuygen met Rys, nade Ceylon te connen bevrachten. —

Het schip de Phenix van hier 2504. sacken poeyer suyckeren voor Persia, Item voor Ceylon de kramerlycke [illegible] werken, mitsgaders 35. Canasters off 1760. lb Amphioen Cabessa, 200. ps. armosynen ende 2. ps. paerden geladen werdende, hebben wy 't selve den 15.en December afscheyt gegeven, omme ter rede van Pipely de 900. a 1000. sacken suyker (met 190. balen zyde) over den lantwegh van Ondagins nade Pipely gesonden (neffens noch 9. paerden voor Ceylon,) ingenomen hebbende, alsdan ten alderlangsten op ult.o d.o (ook sonder de voorsz. suyckeren en paerden soo deselve langer mochten vertoeven) de reyse nae Ceylon directelyk aen te nemen, ende dat ten respecte vanden tyt die aldaer, en op Mallabar, met 't lossen als 't wedder innemen van Canele en peper nodigh sal vereysschen, nade als uyt voorgem.te schryven vanden heere Pith (op 19. December) ontfangen, genoomen te bemercken, hoe noodsakelyck den Persiaens vaerder Bimlepatam (en passant) dienden aen te doen, om vandaer voor Ceylon mede te nemen, te weten Rys, goenys, partye packtouw, 50. leggers oly, ende 90 a 100. packen, soo dongrys, negros cleeden, als guinees lywaet, soo ist dat daer toe oft alderspoedigste ordre nade gesonden zynde, vanden zelver overcomste reets al bericht hebben gekregen, doch aengaende d'opgem.te zyde, en suyckeren, geen ander bescheyt verlanght, als dat in Narsingoor (andere beschryvens begeerende) tot onderpant van toe 30. packen zyde waren verbleven, onder expresse conditien en schriftelycke beloften, dat in 40. dagen met de nodige penningen afgelost, ofte anders [illegible] voor de Mayt. verbeurt souden weesen, ende off wel de resterende goederen aldaer verhandeng gelargeert, zoo zyn daer van noch 40 packen

de Phenix nade Ceylon gedespecheert 15. decemb.

30. packen zyde zyn tot onderpant van toe in Narsingoor verbleven/

suyckeren op andere plaets genoodtsaeckt a force gerooft, en 't eene en 't ander verder aengehouden, waeromme men al beginnen te desespereren, off ook de suyckeren tydig en voort despicieren van deese in Pipely sullen kunnen zyn, welckers sekerheyt in korten — denken te verstaen, sullende u Ed. (des gelievende) by des directeurs brieven, vanden assistent Joan van Leenen (onder No. 10.) largo cunnen bemercken, wat moeyelyckheden en exactien, als affpersinge van gelt, den heeren in 't passeren met de voorsz. goederen allerwegen zyn aengedaen, ende vervolgens hoe hooghnodigh voor 's Comps. negotie in dese landen een nieuwe vry firman vanden Coningh Cha Orangh Zeeb wert vereyst, hoewel de voorsz. beletselen ende hinderinssen, ook al eenighsints zyn voortganck weeder gekregen uyt de nieuwe onlusten ende — swarigheden (by de Pipelyse missive van 3. decembr. omstandelyk verhaelt) welcke 't ryck van Orixa al weder zyn overgekomen, — door deneden grooten Ragia Kirttaa Bens, met noch 2 a 3. andere Ragiës van diergelycke qualiteyt (ieder eycke bens met ongeveer 100. man geaccompagneert) voor den nieuwen Nabab Chan Dauran ofte Noedrigh Chan (als de koninckelyke Mayts. representant verschenen zynde, om de gewoonelycke homagie ende reverentie te komen doen, soo is aldaer aen deselve een onverwachte en schrickelycke massacquere gepleeght, met believe ofte ooghluyckinge (immers soo de fama gaet) vanden voorsz. heere Nabab, in sulcker voegen dat daer beryden, noch veele andere spatieuse heeren van aensien en vermogen, zyn doot gebleven, waer door 't voorsz. rijk de novo in roep en roere van oorlogen met de lantheeren gebracht wesende, vervolgens de wegen andermael al eenighsints onveyl zyn geworden; 't welck wy meenen reets al te hebben ondervonden, vermits ons brieven van 20. octob. nae Chormandel en Ceylon gedepescheert, ontrent 's Jangernadt niet alleen gerooft off afgeworpen, maer ook (soo 'er wordt gevreest) den bode loopers vermoort soude wesen, immers wert sy noch vermist, gelyck deselve mede geschiet (op 10. decemb. gedetourneert) geen letteren te relateren, voorwaer qualyck slagen dat ten minsten d'advysen aen den Ed. Hr. Gouvr. Pits niet en zyn te reght gekomen. —

een nieuw vry firman voor de Comp.e hooghnodigh,

in Orixa is wederom nieuwen oorlogh geresen. —

waer door de wegen onveyl zyn. —

Hier voren (als ook by onsen jongsten) van 't nodige firman des Coningh gesproken hebbende, soo seggen reverentelyck hoe wy langs hoe meer claer en claerder comen bemercken, dat sonder dese

[margin: zonder firman niet te negotieeren,]

s'Comp:s negotie tot Pattena, Bengale ende Orixa in quade gestalte vervallen, ende dingen ingevoert staen te werden, welcke naderhant beswaerlyck te redresseren souden wesen, gelyck nu uyt Pattena van 10. en 29. November door de opperhoofden (met omstandigheden) wert geadviseert, hoe s'konings diwan Mirtia tot Sullabeeck voorgeeft, en ook wetentlyck betracht, alle den salpeter voor de May:t te negotieeren, omme daernaer, deselve aen ons, ende d'Engelsche weder te verkopen, hebbende tot dien eynde, soo wel den als d'anderen paykaers ofte voorkopers by schriftelycke verplichtinge doen beloven (op pene van straffe) aen niemant als zyne persoon, eenigen salpeter te mogen leveren, daer toe hy ook reets al 5 [illegible] hadde uytgeset, sullende deese by vervolgh ons niet alleen van den handel sal ontsetten, maer ook (wegen den laetsten uytstel vande geweldenaers ende opperhoofden) aldaer aen vele quade ende desperate schulden connen helpen,

[margin: alle de salpeter voor den koning gemonopoliseert]

dan aengesien den gront van dese zake noch niet ten rechten sy bekent, soo is den onderkoopman Francois Santvoort, by Instructie van den 13:en decemb:r (wanneer onse schenckagie van den H:e Nabab Chanchanna niet te nemen, ende voorts de restitutie der geroofde goederen te vervolgen, als wel tot het procureren vande Syndeyschaten voor 't vaderlant onder Caltimabechader nae Decca is vertrocken) in mandato gegeven, dat hy voor eerst sal tracten te vernemen, off ook de zake van den salpeter met kennisse ende voorweten zyner Hoogh:t, off wel by Sol Sullebeeck op eygen authoriteyt is begonnen, sullende in cas van 't laetste hem ijverigh betoonen, ende p:r speciale perwanna redres versoecken, maer (Indien (gelyck wy vreesen) s'Nababs beste en werk geweest) niet matigh en laudentabel moeten handelen, omme de zake met zyne Hoogh:t weder gaende te komen souden, tot tyt en wyle dat met den nieuwe firman versien zynde, als dan nae den sleur van 't selve met minder schroom [illegible] hebben, middeler wyle tot het geen voorsz: sy, niet weynigh geholpen, de bestellinge van zyne aengeslagene [illegible], als de Honorabile Schenkagie, waer mede den selven uyt naem der Natie, wert bedaght, maer off hy met den hoeren pit (gelyck zyn E. by copia missive van 9. octob:r heeft gelieven te vermanen) nu de Edele gaerne zoude zien, dat den Nabab de voorsz: besten (niet s'Comp:s ongelegentheyt van schepen) selfs van Jaffnapatnam wilde doen halen, soo en souden wy deselve zyne Hoogh:t niet dienen voorstellen, ofte proponeren, [illegible] de missive

[margin: waer op nader ver wandeling sal volgen,]

aenden selven onder anderen met. Soo hebben wy volgens
uwe Hoogheyts versoeck en begeeren naer Ceylon gesonden met
de 11. stucx Oliphanten van uwe Hoogh.t met de veroveringe
van Jaffenapatam in s'Comp.s handen vervallen, benevens
den persoon van Gangaray Moddeliacay op 't spoedighste naer
Masulipatam te bestellen, &c.a, ende dat daer en boven by ons
selfs schryven vanden 29. Novemb.r ons met allen recomman
deert onden heer Gouv.r op Ceylon te versoecken de spoedige
oversendinge van zyne dienaer voorsz., ende de Oliphanten
naer Masulipatn, maer ook dat deselve deurden wesen van
geen minder deught en waerde, als die d'Comp.e vande zyne
heeft verkocht, also deselve anders niet acceptere maer
weder zoude geven, zynde het daer soo verre vandaen, dat den
Nabab de gem.e beesten selfs zoude doen halen, dat sy voorsz.
beesten (tot zynen wonderlycke recommandatie vanden
Prince Chiatioula op rekan te renoveren, ende zynen
Factoir van Macassar herwaerts te voeren) sich geensints
en ontlijt vermoogen te laten blycken. wegende 5973 lb a
voor de welcke gaerne met goede Oliphanten gerieft willende
wesen, t'welck soo wel aen hem, als aen andere (volgens zyn
vermoeden) niet en zoude zyn geschiet, hebbende boven dien
aen s'Comp.s ministers in desen noch doen wesen 1027. lb a
(makende tsamen 10 [illegible] lb a) met begeeren dat aen gedachten
heere Gouv.r schryven en recommanderen souden voor de
gesegde somma tot zyn periculo, ende risico, met s'Comp.s
schepen, (welcke jaerlycx tot het halen van ryst herwaerts
comen) over te stieren, schone, groote en couragieuse
wel gaende oude wyfkens ende olias Oliphanten, schynende
desen schrandere en vermogende heere, op ons saken sulcken
acht te geven, dat den selven affraendelyk moeten de begeerde
accommodatie buyten [illegible] en schade vand'Comp.e,
genoodsaeckt aengeschudden, ende vermits t'selve by weygeringe
door zyne Hoogh.t als quaetwilligheyt ofte kleynachtinge
genomen ende aengesien zoude connen worden, soo hebben
de gaben in dato 11. deser maend. met ernst ende dienstigheyt
aenden heer van Goens geschr., ende daer beneven gesonden
copia van de voorsz. missive vanden gl. Nabab, ten eynde
zyn E. alles te beter zoude blycken, verhopende dat aldaer
gelegentheyt sal wesen, omme zyne Hoogh.t te connen
voldoen, ende denselven sinnelyck soo lange te beleyden

Chan Channa en wil zyn
Olyphanten van Jaffenap.n
niet laten halen, maer
wil hebben dat by hem
deselve t'huys besteld werden

tot dat het verdeylde ende noodtwendige tot vrije firman
(invoegen als by onsen jonghsten hebben vermeldt) vande Mayt.
verkregen, ende s'Comps. negotie wederomme begunstigt ende
buyten becommeringe, ende (soo mede dadelyck) van s'Nabobs
gevreesde monopolien bevrijt magh wesen, achter ende den
onderkoopman Harman Voorburgh (onder andere) uyt Golia
naemt Hop's koningh de gepretenden Gouvr. onder beyde de bandels
belasfoor en piskey, verstaen te hebben, hoe zyn Ed. vanden voorsz.
Gr. Nabob by expresse perwana was belast, op alle koopmansz.
van lynwaten, stoffen, suyckeren etc.a, mitsgaders watt
quantiteyt, ook tot soodanige pryzen, Item waer deselve
gemaeckt, ofte te krygen, ende weder gebrocht zyn, nadien
ondersoeck ende reguard te nemen, ten eynde by hem tot
vervolgh zyner negotie daer op mocht werden gelet, recommand.t
mede by deselve perwana wel te laten besteden, dat door ons
geene goederen als uyt de bandels, werden vervoert, niet
alleen om de Mayt. te doen genieten den behoorlyken tol, maer
ook om eygentlyck te mogen weten wat aldaer vande Comp.e
al wert verrigt, ende off wel den heere Chandama ofte
Nochrichan, tseyck van Oriza als Nabob absolutelyck zy vertrouwt,
soo dunckt ons nochtans zyn Ed. over de voorn. bandels niet
sonders can gebieden, ende dat het bevel van Chanchama
(als groot bestier) aldaer noch weynige kracht en
authoriteyt heeft. —

en laet op onsen handel nau letten,

Hoogh-gemelte Gr. Nabob Chanchama continueert alsnoch in
Decca, gestadigh besigh zynde met zyne equipage van
jachten, en Ghialoupen, afschaffende alle andere cleyne
galeyen off roeyvaertuygen, welcke tot zynen lust ofte
intentie ondienstigh acht te wesen, maer van dit Zeyloon
meenen wy (alsnoch) dat zyne Hoogh.t op Raccan niets zal
ondernemen, als werdende hem Chans van veele (buyten hope
van goet succes) seer kwaet en hart voorgestelt, boven 't welcke
ontrent medio November eenen gesant vanden koninck
uyt Raccan expres met hoogmoedighe ende superbe schryven
aen den Nabob is overgekomen, vorderende eenige lantschappen
die hy voordesen by Chiasoulas tyden hadde besetten, ende alsnu
vanwegen den voorsz. Nabob wederom gepostdeert, gelyck
largo by missive vanden adsistent Tido Geeldorp gedateert
22. Novemb. is te zien, mitsgaders by deselve nader schryven
van 9. decemb., hoe gem. gesant met vereeringe van
1000. R.a. fatsoenelyck afscheyt hadde erlanght, sonder

Is noch in Decca.

den koning van Raccan schryft aen Chanchama trotselyk. —

dygentelyck 'tverwiesen vanden heeren bekent werden, ende alsoo wy in do. lacht geweest gehz. ende gecommuniceert, in wat voegen s'Nababs accusatie ende snoot voorgeven, onder dato 2. Novemb. hadden wederleydt, soo geliefden u Eds. alsnu mede te verstaen, hoe ons voorsz. schryven (naer t' ontslaen vanden schepper Indecca gekomen) by gebreck geholt dorp opgehouden ende niet is overgegeven, om redenen (soo den heeren alligeert) dat zyne Hoogt. in hun om ten goede verandert ende aliboeck in cleyn credyt schynende te wesen, denselven niet ontydig gaende te maken, maer geoordeelt hebbende hoe by onse gem. missive verschydene saken waeren verhaelt, welcke geensints dienden te verswijgen, soo hebben de harde passagien wat versacht, ende (de presentatie van aliboecks reyse van Jaffenapatam tot Masulipatam te vervorderen, uytgelaten zynde) den selven op 2. decemb. wederom derwaerts bestelt, met voorgeven hoe de siekte vanden kasseis de tardance (op wech) veroorsaeckt hebbende; 't welck by den Nabab ooc alsoo is aengenomen, met belofte vandaer op de vereyste rescripten te sullen doen, maer off sulcx dan weder langh beyt tarderen, soo sullen echter met onse resolutie napende den loop vant gallottie de ganges over Jaffanapatam ende Masulipatam naer Cochan in korten voort moeten varen, omme zyn Hoogt. (immers in dryn) eenighsints te contenteren ende s'Comps. saken alsoo naer vereyst staende te houden, hebbende den heeren verdert onsen jongsten int restitueren der geroofde goederen, off aengaende de saecken vanden ragia Ondasingh (die voor weynigh dagen uyt Bardinwaen weder in zyn lantschap is gekomen) niets verricht, noch ooc geaccepteert de 82 kisten Japans schuytzilver, om ten maendelycks zyn gemelte Hoogt. in verstreckinge geraeckende, onse gepasseerde obligatien in handen te mogen krygen, welck hert wederom ons (ten minsten voor eerst) heeft doen afslaen, en weygeren s'Nababs begeeren (by perwanna van 16. decemb. aen Mamets schryft gehz.) omme al de incomsten van zyne Hoogts. landen ontrent Ougley, alsnu aen ons te laten werden ende daer van te nemen behoorlyk bescheydt, maer alsoo sulcx by deselve overleyden, niet dan groote verwarringe, ende moeyelyckheden met den Mogol zoude verwecken, soo sullen 't zelve (mogelyck zynde) toecomende trachten te excuseren.

By onsen jongsten u Eds. vertoont hebbende, de negotiatie van seekeren Niersia Kiffy, groot koopman in Pattena, ende

[margin:] en zyn geschrift wort oock begeert en gedespicheert;

[margin:] aliboecks zaken ver-vallen.

[margin:] 't gallot de ganges sal wederomme van Chanchanna na Cochan moeten gaen.—

[margin:] Zyn Hoogt. en weete de 82 kisten silver niet aengenomen,

dezelffs gevoegentheyt om 12 C. lb. sleckten salpeter aen ons te mogen vertieren, mitsgaders dat wy noch op handeling 1556 lb. vanden selven, nevens 1444 lb. tot Cassimbazaer d'Engelsen hadden onderkocht, Item soo gem. Nursia Kuffy (door dese voordeelen aengelockt) zynen resterenden salpeter mede aff dede comen, ende dat wy derhalven voornemens waren ons met den Engelschen agent Trevisa te verbinden, omden selven geen ingesints aen te nemen, gelyck ook vervolgens geschiedt, ende den anderen by schriftelycke gehouden beloofft, voorsz. Kuffy met zynen salpeter (die al tot Cassimbazaer verschenen is) uit gesonde te laten sitten, ende hem also vande negotie af te schricken, onaengesien dat zoo wel aen ons, als aen den Hr. Agent (yder apart) met beloofte vercopen zyns voorsz. partye heeft laten presenteren, ende dat tot soodanige pryse als ons zelffs most gevallen, eyndelyk beyden wy (half en half) vercochten tot 1.14a de lb. (die den agent voor ons ende den coningh hadde geboden) daer voor Nursia Kuffy desselve altyt, niet cangeven soude de lust te verliden, ende verhopen wy derhalven dat hem den lust tot den salpeterhandel hier mede sal vergaen, wel wetende (hoewel met Nursia Tott Sullaboech S'Coninck duvan in Pattena (als hier voren zy vermaent) mede also mocht geschieden, ende om alle swarigheden ofte beletselen in toecomende te verhoeden, soo hebben naer Pattena ordre gegeven, dat aldaer 4 a 5 C lb. salpeter geraffineert en vaerdigh wesende, deselve pr. vaertuygh tot 5 a 6 cos van Cassimbasaer aff sullen sienden, gelyck jongst mede 9104 lb. geschiet zynde, vervolgens alhier ook wel aengecomen, ende wort deselve al mede dagelycx gekist, voorwaer een groot en moeyelyck werk, dat wy vertrouwen u Ed. niet en sullen laten vervolgen, soo om de swaerkosten zelffs vande kisten ende d'arbeyts loonen, die alhier werden gedaen, als wel bysonderlyck ten aensien vande groote ruymte, welcke de voorsz. kisten 'tschip beslaen, mitsgaders om d'oppositie loccagien die door spleten en roten veroorsaken, ende niet te verhoeden zyn, onaengesien deselve al geboden laten decken, dat der ter uuyts de dunte vande plancken, ende haren qualyck gevoeghtheyt, niet sonders en can geschien, insgelycks dan te raede zyn geworden den overigen salpeter (wanneer alle d'aenwesende kisten gevult sullen wesen) in sacken als voor-

Salpeterhandelingh met Nursia Kuffy,

en d'Engelsen; met de welcke d'ander colluderen tegen gem. Kuffy.

Steecken de [illegible] tot 1.14a de man.

4. off 5. C lb. komt van Pattena aff. —

de kisten nemen te veel ruymte wegh.

daeromme de ruwe salpeter in zacken gedaen wort,

deden, u Ed. toe te stieren, uytbesonder de twee ordinaris zacken
noch daer en boven te doen trecken, sullende ook (uyt reverentie
van u Ed.) gelycke ordre naer Pattena geven, om met de
verschyninge vande schepen derwaerts datelyck te connen laden,
ende niet gehouden te wesen eerst de ledige kisten op te wachten,
dan geheelt, en weder aff gescheept te werden, 't welck groote kosten,
moeyten en tyt vereyst, ende derhalven conde veroorsaken,
dat schoon de schepen tydigh arriveerden, deselve niet voort vertreck
vande retour vloote op Batavia zouden connen zyn, dan
u Ed. (tegens ons vermoeden) by de kisten gelievende te continueren,
alsdan wert int regard vanden derden sack naer Pattena
contrarie ordre gegeven, achter ende d'opperhooffden (onder
anderen) hoe d'affgeperste 2300 R^a op de Perbanna vanden

de 2300 R^a zyn ge-restitueert,

Gr. Nabab Chan Channa tot groot gehoor vande Comp^e aldaer
zyn gerestitueert, ende dat staet en gissinge maken noch
4 a 5 [ℳ] M^s (eer meer als min) suyveren salpeter uyt het
verbrande Nimdrade te sullen connen trecken, als mede
hoe aldaer hadden achtergelaet 1300 M^s rouwen salpeter, die

ende daer staet 4 off 5 M. salpeter uyt het verbrande Nimdrade te comen. —

onder sommige paicaers was verdeelt, off wel door de schandige
liberaliteyt van Joan Aggesz ende Cornelis Welck, aende selve
zoude wesen verdeelt, zynde alreede en in Pattena vande voorsz.
snoode gasten noch eenige belyngelden uytgevonden, ende
eyndelyk van Aggesz 900 R^a contant, welck den een ander, al

noch 900 R^a vande Engelsen opgebracht,

mede op reecken van achtergelaeten goederen wert goet gedaen,
ende zyn ooc de 5000 R^a (by ouden lasteren verandert) door
den Engelschen koopman Mr Ritchaert Chamberlayne
achtervolgens zyne belofte in cassa vande Comp^e gebracht,
denselven staet hand op 't vertreck omme (soo voorgeeft)
in Pattena te verblyven naer 't gedoente vanden Dewan
tot Sullaborcq, ende off aldaer (als voorsien hadden) quantiteyt
salpeter sal connen negotieeren, maer des onachtsaemheyt blyft
de handelinge van voorsz. Chamberlayne den H^r agent
suspect, en moet sich wel hoeden, ende (in corten) hebt tot zyn
nadeele openbaren, der welcker schepen den Oostindischen

Oostindische koopman en Concordia zyn naer Engelant onder de seil gegaen. —

koopman, ende Concordia syn in 't laest vande jongst aff-
geweekene maent van Ballasoor onder commandeur naer
Engelandt vertrocken, ende hebben wy daer mede den
9. ditto, aende H. Heeren onse respective principalen

Item p[er] den Fenix vanden 15. daer aen, over portie naer 't
vaderlant sulcks gesch[reve]n als uE. p[er] bygaende copien omstandig
gelieven te verstaen. —

de mooren spreken ons aen, om dat de deenen Meckoovechs schip genomen hebben,

P[er] meergem[elde] onder laetsten gecomen wy verwaert hoedanigh
't schip van Mirza Meckebeeck ontrent de reede van Bellasoor
door den deens Jacht (gecommandeert van eenen Nederlants
schipper) verovert, ende mede was gesloopt, ende (gelyck wy
hadden gevreest) zyn ons ook dienaengaende veel moeijelijkheden
in Pipely overgekomen, vermits aldaer op 29. novemb[e]r van den
Nabab Chandaira waren versonden twee ruyters, met drie
pieuwanes ofte dese schrijften, commanderende ons opperhooft,
ook d'Engelsen ende Portugesen uyt Bellasoor ende Pipely
int leger by zyn Ex. te doen compareren, ende redenen
te geven van 't voorsz. genomen schip, mitsgaders om mede te
practiseren dat zulcx uit last ende niet meer en mochte
geschieden, waerende ondertusschen aldaer 't vertreck van
schepen verboden, ende de deelcouren g'interdiceert, geene
betalinge te zullen doen, maer wel dat haere gelden daer
bewaert moesten houden, tot nader ordre en bescheyt, zulcx
dat den onderkoopman Harman Voorburgh ingevolge van
de gem[elde] ordre tot vertreck genoodsaeckt, en voor zyn Ex[cellen]tie
versonden wesende, (insgelycx 't Engels opperhooft uyt
Bellasoor) soo is aldaer door beleide van voorsz. Meckebeeck
(welcke met geene groote verweeringen weder in eedelyck
voorschyn is gekomen) eysch van restitutie, ofte betalinge
van 't schip voorsz. gedaen, dan d'Engelsen hunne gedachten

d'Engelse schrijven ook van haer, op ons.

hebbende willen te maken (ten minsten soo ons wert verhaelt)
met dat tusschen ons ende de deenen geen onderscheyt wesende,
niet alleen 't voorsz. roovende Jacht, maer soeckt hun fort tot
Tranquebaer ten principale met ons natie was belet, en daer
bezyden zoo wat schenkagie soo aen gem[elde] Heere Chandaira
als ook Mirza Meckebeeck, gedaen hebbende, soo schynt
alsnu de meeste swarigheyt op ons te willen komen, zulcx de
uE. onder dato 29. novemb[e]r 3. 6. 10. 16. ende 19. december
in de Pipelysse advysen van S[igno]r Voorburgh omstandigh connen
blycken, hoe hy int voorgem[el]de leger ontrent Seeltoor
de noodige verantwoordinge gedaen, en (bekomende haere
protesten) gelaugeert zynde, heeft daer op door Meckebeeck
is voorgegeven, dat de deenen met 't genomen schip tot

Masulipatam aengecomen, van daer gelogeert, ende kunne
goederen in d'Comp.s pakhuysen geborgen hebbende, den schipper
en verdere persoonen vanden voorsz. Gouv.r aldaer g'arresteert
ofte gevangen genomen zoude werden, ende naden voorsz. —
S.r Voorburgh andermael voor den heer Nabab te compareeren
was ontboden, soo verwacht men dagelycx vant nader succes —
bericht, als mede hoedanigh dat het mette boot Palliacatte
verder sal werden afgeloopen, alsoo by missive vanden 19. voorsz.
(met groot leetwesen) verstaen, dat deselve (behoorlyck vertimmert
en gelucklyck uyt het dock inde riviere vlot gebracht wesende)
door de hooftige onvoorsichtigheyt vanden schipper, tegens de wal
gehaelt, ende aldaer droog bevallende, voorts (tot den bovensten
overloop) is omgeslagen, met weynige apparentie dat deselve —
weder sal connen werden opgeregt, 't welck ons dapper —
verlegen maekten, ende Coromandel niet alleen versteken zoude
vande nodige bezoeckeren, maer oock vanden schip, om in d'aenstaende
maent (naer 't project vanden heere Gouv.r Pits) een tocht —
naer Pegu te connen doen, doch om ons met alle doenelyckheyt
te mogen redden, soo sullen p.r schip de Suratte al spoedigh van
Mondas naer, eenige volmindere waren (welcke 't Jachtjen
Pipely alle niet en can vervoeren) naer Masulipatam versenden.
gelyck ons oock vande selve gemachtigde is aengeraden, zynde
't voorsz. schip op 12. xb.r met brieven gedateert 8. Septemb.
vand' H.r Directeur Jacob Willemsz. over Gamron uyt —
Bassora, alhier op de Ganges gearriveert, voor d' E. Comp.e
mede brengende 1100. lb amandelen, 500. lb krents, 150. lb
hasenoten, 15. callen wyn, 2. d.os met aracksotaa, en 2. stux
alcatyven bedragende f 921:16:10. daer voor 't gewaarde gerediit.
ende wy g'accommodeert zyn geworden, oock omme daer —
mede gunstig te capteeren 't voorsz. schip, heeft niet sonders
als eenig rammis soutwater ingetrocken, ende en staet niet anders
dan 25. a 30. packen zyde, en voorts rys naer Masulipatam
ofte Suratte te vervoeren. —

In margin: de boot Pallacatta is omgeslagen in Pipely. —

In margin: den schip van Mondas naer van Gamron, 12. december.

In margin: zal na Masulipatam gaen oft Suratte.

Terwyl dus verre geconcipieert wesende, is alhier godt gewonnen
schip Broeckerhaven, in comp.e van de drie andere Jachten
mede te depescheeren, ende deselve gelyckelyck door de loodsen
ende 't Jacht Pipely (omme dese dingen gaende houden tot onder
de banken, als eygentlyck te dienen) in ruyme zee te laten —
geleyden, daer mede ons weerck daeper gevoedet, ende Godes

in dit afgaende noorder moesson, genoodtsaeckt te sullen worden, hebbende daer tegens geen geringe vreugt gegeven, dat het naer schryven gedateert ult:o December, vand' opperhooffden uyt Pipely ons is toegekomen, daer by seer geerne hebben verstaen, niet alleen dat de boot Palliacatta (ten principale door de Industria en goede attentie vanden schipper Jan Lingaer meesten) weder opgeraeckt en behouden was geworden, maer oock dat d'overige 1097. sacken Zuyckeren met 180. balen Zyde eyndelyck in Pipely begonnen te vertrecken, ende de voorsz. Zuyckeren nevens 9 stucq padden noch int schip den Pheenix geladen werdende, 'twelck in dato 30. December van Pipelys rheede, synde gedestineerde reyse over Bimilipatam naer Ceylon &c:a in godes name heeft begonnen, in alles mede voerende voor Persia 3601. sacken ofte 488150. lb. Bengaelsche poeyer Zuyckeren, costende f 40432:17:4. ende voor Ceylon de Conincklycke lackenwercken (hier voren gemelt) nevens 9760. lb. amphioen, 200. p:s armosynen, en 11. st:s padden, welck een en ander te monteren comt f 26239:2:15. ende de geheele Bengaelsche ladinge vant voorsz. schip de Pheenix f 66671:3. waer mede verhopen dat (door godes genade) ter bestemder plaetse in salvo wel sal arriveren.

de boot Palliacatta is weder opgeraeckt.

de Pheenix is mede over Bimilipatam na Ceylon vertrocken met suyckers voor Persia.

Boven de voorsz. goede tydinge, was ons niet minder leet om te lesen by d'opgem:e missive, ende de dagelyxe aenteeckeninge vanden onderkoopman Voorburgh (onder N:o 11. hier nevens gaende) hoe derselver door den Nabab Chandaura weder int leger ontboden en verschrooken werde, tot de grootste verwonderinge, noch van zyn Ed. ofte yemant voor Mochbooch, vant genoemde schip niet sonders wiert geroept, sulcx dat s:r Voorburgh over de gebleden int aenbrengen der Zuyckeren, ende Zyde, op de lantstraete naer Pipely gestelt, ... gedoeceert ... noch ten selven dage niet alleen licentie tot vertrecken heeft gekregen, maer oock van voorsz. Nabab, en s'Connincx divan goedtvindent, behoorl. perwannes, tot de cargatie onser goederen, en restitutie der penningen, welcke ons op den wegh naer Oudaginis tot Pipely waren afgeperst, te hopen zynde, dat de voorsz. beschriften wel gerespecteert, en behoorlyck achtervolgt te mogen worden.

van Mochbooch schip wort niet meer geroept,

Zodat onse goederen weder geslapeert worden.

Den koopman Arnold van Wachtendonk by onse missive gedateert 13. December, geordonneert zynde 200 @. H:o. op Cannabanne ende ongereede zyde uyt te stellen, omme deselve noch p:r de naeste schepen te connen versenden, soo wert ons van ult:o d:to

in Antwoort gedz., hoedat reeds 30. ⊙ ℔a tot het bygenaemde
gebonde uytgeset, hoewel in vier onderscheydene verstreckingen,

de zyde gedesen.

iedere 't porty off half over $\frac{1}{9}$ a $\frac{2}{16}$ ℔a was geweest, ende 't heele ℔a $1\frac{7}{9}$
a $1\frac{7}{16}$ te costen quam, ende dat men tamma tamma wel ende —
contracteren, daer toe niet en soude connen geraken, minder
als tot $5\frac{1}{4}$ ℔a 4 Cr., onaengesien by de inlantse negotianten (door
den soberen aftreck inde boven geraceerden) geenen incoop van
consideratie wiert gedaen, ende de saken derhalven bedenckelyk
zynde, soo is by Sr. Wachtendonk voorgestelt omme de lande
1. a 2. maenden te surcheren, ende onder en tusschen op goede —
veranderingen te mogen hoopen, 't welck dan alhier op 5. courant
in rade overwogen, en 't nodige geconsidereert werende, goet
gevonden is den zydenhandel in Cassimbasaer tot de maent
april op te schorten, ende uyt te stellen, ten zy dat sigh middelerwyle
eenige merckelycke dalinge ofte veranderinge der goederen
mochten vertoonen, sullende 't gene voorts. zy buyten besondere
verantwoordinge connen geschieden, gelyk by de resolutie langer
can blycken, werdende u Ed. deselve, met alle d'aengecomene
en afgaende brieven sedert onse laetsten in copia hier
nevens gesonden, aen welckers inhout en bedde [illegible],
wy ons (hopende 't gene in deselven niet mogt wesen aengeroert)
gedienstigh refereren.

en den handel in Cassimbasaer geschort tot april,

Ende alsoo den schipper Pieter Egbertsz. groot op 't Jacht Naerden
den 11. October int passeren vande Bengaelse banck is comen
te overlyden, ende dat schipper Dirck Cornelisz Haen (op zyne
sollicitatie) inde selfde plaetse zy gestelt, soo hebben op 't Jacht
de Goutsblom als provisioneele schipper doen overgaen, den
stierman Cryn Jansz Schoort, welcke ontrent 2. Jaren op 't Jacht
de Ganges gevaren heeft, ende daer bezyden 't commando over
't ander cleyn vaertuygh, als ook de sorge vande behoeften tot de
Equippagie, altyd gehadt hebbende, byt een en 't ander zyne
suffisante bequaemheyt genoeghsaem heeft doen blycken, (ende
vermits Pr. deze tot u Ed. staet te comen, soo verhopen dat u Ed.
denselven (op zyn nader te doen versoeck) met de qualiteyt van
schipper absoluyt sullen gelieven te vereeren.)

Pieter Egbertsz groot schipper op Naerden doot,

Dese staet u Ed. by behouden vaert (dat God wil geven) overgebracht
te werden pr. de voorgen. Jachten Naerden, Goudsbloem, Aeckerloon,
ende Brouwershaven, daer geene ingescheept en geladen zyn (bezyde
den lasten, eyd, ende partyckelen, als onder onnodelag) —

Lading van Naerden, Goudsbloem, Aeckerloon en Brouwershaven na Batavia.

kisten ofte Ed. gerafineerden salpeter,
met balen rouwe gecoockte Bengaelse zyde bedragende
gesamentlyck volgens de respective facturas.
daer voor 't comptoir geadvance van India, volgens d'inhoude
wert belast, ende heerunde ud. naer ootmoedige salutatie
in godes genadige protectie bevolen laten der verbleyven
Ed. Eerentfeste, manhafte, hoogachtbare, wyse, voorsienige
seer geachte heeren, onderstont ud. onderdanige
dienaren, ende was geteyckent Matheus van den broeck
Dirck Essingh, W. Schoningh, Pieter Smits, ter zyden stont
Bengaels ten comptoire tot Ougly ady 7 January ao. 1661.

ontfangen den 7. meert 1661. met zyn wedercomste pr. brederaet uyt tonkin,

Rapport gedaen by den koopman Hendrick baron, aende Ed. heeren, den gouvr. generael Joan Maetsuycker, en d'Ed. Raden van India wegens zyn verrichting, en wedervaren int koninkryk Tonquin.

Ed. Generale, Hoogh-achtbare.
Zyn gebiedende heeren.

Soo op 6. augusty voleden door ud. ordre met 't jaghtschip brederaet wardt afgevaerdigt, soo zyn gevolgelyck den 14. september daer aen (god zy lof) salvo inde Arquarouse rivier comen aen te landen, geduirende op de reyse eenige voorvallen hadden alsmede ontmoet 't pl. canton dato 21. augusty een groote swaerdt chinese jonk in ons vaerwater achter radelt, comende van patany om naer anhay te navigeren, zynde geladen met peper cattoen, sandelhout, ryst, en meer andere koopmanschappen doch soo wy presumeerde en was de wil niet verder als hier in Cuidin china, vermits 't monsoon geeyndigt en gepasseert waer, diergelyke en zoude van onse voyagie over zee der waerts niet veel vorder vaerdig gehad hebben, om ud. inde eenige prolixheyt verder aen te doen, ten waer godt ons niet op 26. vervolgens inde nacht ontrent 't Tygers eylant, hadde geleyden met twee grouwelycke donderslagen te bezoecken, die soo excessief hart aenquamen, dat niet anders meenden off het schip wiert opgenomen en van malkander gespleeten, het selden door den salpeterigen roock en felle stinckende blixem

kompt 14. september in de arquarousse rivier

heeft onder wegen een chinese jonk bejegent gaende van patany na anhay

2. seer swaere donderslagen gehadt,

straelen die van binnen op onsen onderste overloop heen en
weder speelden, daer eenig geschut moeste afgebracht en Cogels
door 't schip gepasseert zyn. doch admonts naer soeckende, bevonde
niet anders, als dat ons groote stenge tot spaenders geslagen,
en deselve mast al eenige schade geleden hadt, doch hier mede
en hadt godts besoekingh noch geen eynde, want naer dat wee
stribbelingen van contrarie winden hadden uytgestaen, en
eyndeling op 5. Septemb. tot dicht by de wercken en dicht aende
Cayhoyscke banken gecomen waren, soo liet zyne almogentheyt
dusdanigen stele en wervaerlyken windt uyt den N.W: oosten
op ons komen aenblasen, dat daer door de ongetemde baren
der zee, door haere ongestuymigheyt, scheenen ons van stonden
aen te willen verslinden, want het schip wiert van alle kanten
door de wint (die gestadigh omliep) soo over de ondiepe gronden
herwaerts en derwaerts vervoert en geslingert, dat eyndelyk
vande Zee t'eenemael bedekt en verwildert zynde, molten te
resolveren comen, soo ons masten noch wilden behouden, verscheyde
gaten inden onderste overloop te kappen, tot lossinge, waerdoor
ook wy onderstalligh van water geborgen zyn, en genackt
wy door dese grouwelycke wint, soo er haer voor ons anckers
al dreygende den gantschen dach en naeden nacht onder den bowen
de Z: wertelyke droogtens, geen gesit, en bitterende seimenten
handel, aerd, en zee (die ons omringt hadde) geen onderscheyt
te maken was (jae de sonne selfs met zyn vierige straelen
op de waterachtige donkere wolcken mede eenige scheydingh
te doen, om alsoo de nature noch meerder tot ontsteltenis te
brengen) soo connen UEd. wel considereren in wat benautheyt
wy moeten geweest zyn, vermits alle ogenblick niet anders
meynden off souden op die wervaerlyke droogtens leggen
gestrant, en alsoo den draet ons levens geeyndight zyn, doch
vermits de wint uyt d'Z.Z. oosten quam te stutten, en schip
met 3. nieuwe touwen en pleghtankers gehouden wert wiert,
soo quamen eyndelyck uyt de kaken des doots, door zyne
goddelycke May^ts bestieringh geruckt en gereddet, waer voor
zyne deseme almogentheyt moet in eeuwigheyt gepresen
zyn amen. Dit hebben wy niet connen naerlaten UEd.
dus largo te vertoogen, op dat UEd. bekent worde, wat groote
risico s'comp^s. negotieschepen (jae wel 20. pr. c^to) te lopen

en deerschrickelyck om weder beloopen.

komen, derhalven onder correctie van U Ed. wyser oordeel wy niet souden ongeraedtsaem connen vinden, soo dit Comptoir weder tot restabilement te raken quam (gelyk wy der hoope verloopen) alhier een onderstierman off loots, met een goede Chaloup (gelyk in Bengale is) wierde tot in de uytlootsingh van s'Comp.s schepen continueel. gehouden, want tegenwoordigh tyt soveel bevaerts dat dit Comptoir uyt het Zuyden is door zyn negotie bevarigheit, soo zeer de schepen noodige legger wat (die geen ankers door zyn welke grunt can houden) 10: en meer dagen met de grootste perijckelen moeten wachten eer dat binnen de revier connen geraken, gelyck wy mede daer toe in van dit Jaer weder ... hebben ... gedaen, doch met wat risico en perijckel, sulcx gelieve U Ed. by de dachregisteringh onder dato 9. 10: 11: 12. en 14. breeder te bespeculeeren, daer ons aen gedragen. —

proponeren dat het alhier nodigh te zyn dat er een loots met een Chaloup gehouden worde,

Sporte parelle soo was het Tonquinse rycke noch in den matigen welstant, doch zonder eenige negotie, vermits de voor en nae weer der zyde soo seer gevaelt was, als noch geheel weynigh herwaerts connen verkocht werden, insomma wy hadden weynigh vertiert, dat zoo laet uit Japan hier quamen aen te landen, de kopermunt was weder van 5700. tot 6500. in prys gedaelt, dat omtrent 30. pr. cto. in silver wisseling quam te differeren; wat het aencomen en vertrecken der verdere handelaers en Chinese negotie belanght, daer van wierdt ons bericht gedaen, hoe het verleden Jarige vertrocken Maccause navett, was int wederomkeeren binnen Aynams bancken van den quancisen roover overvallen, genomen en desselfs volck genoeg ..., waer onder 2. Jesuyte paters mede geweest zyn, godt beware alle Christenheyt voor diergelycke moordadigen overval, den Castiliaen den Capn. Joan de Gier, door ... van wint, is mede in Lubon off omtrent Pingh van den roover, syn schip en goederen gespolieert, en omtrent Batchan met een ander Chinees vaertuygh (door storm) komen te stranden, het Jonkien vanden Japander Seymondono ... [illegible] van hier afgestoken naer Siam, was primo May onverrichter zake weder geretourneert, den Japanschen handel Jonk met een capitael van omtrent 150 [illegible] nae Japan vertrocken, was ook weder op 19. September (door dien zyn mast omtrent Aynam ... gekregen had,) voor de tweede maele hier tot Cattchouw te rugge gekeert,

in Tonkin vint zy geen negotie,

vermits de slechte zyde teelt,

de kopermunt ook gedaelt zynde tot 30. pr. Cto. —

den Maccause navett van den quancysen roover genomen. —

mitsgaders Joan de Gier

die met een ander Chinees vaertuygh naer ... —

Zeymond.s Jonk naer Siam ... weder gekeert —

Item de Japanse handel jonk. —

d'naechoda vande bata-/vische Jonk had zyne wt. capitael verspeelt,

en soo gemunt wiert, had de annachoda vande batavise Jonk
(nu weder uyt Cochin verleyst) zyn eygen capitael meest
verdobbelt, en verquist, buyten dese soude deser noch een
portugees Jonk directelyk van Maccau hier in loco aengekomen

een portugees Jonck van Maccau gekomen en weer wegh.—

dat naer verrichtinge zyner negotie weder derwaerts gekeert
was &ca. uyt alle welcke voorverhaelde reden, waerbij heel
verspreyde vreemde negotianten van dit saisoen seer ongeluckig
in haer navigatie en traffiquen geweest waren, vermits van
9. stx. diverse handel Jonken, maer twee tot haer oogh wit
gekomen zyn.—

Den Resident Gustavus Hantsen ons nevens eenige gaeldyen en
s'mayts. gecommitteerdens ontrent de donne, aenvoort komende
bevonden den koningh al weder (gelyk over 2. Jaren geschiet zy)
daer een derde Capado met namen Onghia Clim hadde tot
voordragen, buyten ouse gewoonlyke Mandorynes Onghia Chun
en Noom, om den ordinarie hoff dienst waer te nemen, ons
geliede by te voegen, waerdoor ook haer presenten volgens
Jaerlycx gebruyck, wy souden dese verdeelen, als andere we
onder haer beyden souden genoten hebben, dit sonder eenige
moeyelyckheden off beletselen voor d'E. Comp.e, schoon haer niet
vermogt te zyn, dies wy haer aentoonende s'mayts. verkoop
goederen, bestaende ten principaele in 750. pl. salpeter, 15. pl.
swavel, eenige lywaten, 2. ps. laekenen, en wes meer &ca. nevens
ieder gesonden waer te ontvangen quamen, en zyn gevolgelyk

comt den 19. September inde logie,

den 19. daer aen voor de stadt Cathiome, en in s'Comps. logie
aengelant, alwaer alles volgens opdracht van transport
bevonden in debita forma, te staen, zynde tedert ons vertrek
eenige goederen te gelde gemaeckt, en nevens de in weder

bedragende d'effecten by transport f 13987:13:4

gebleven contanten, ter montant van f 13987:13:4. weder
in speciëns (deser Japanse soort) Chioncongs, hocking gebracht
en omgeset, doch alles beter en by minder in pryse als verde
anno verleden, de reden waerom genoemden Hantsen noch
ogeene voorwyen en had tot aenmakingh van geschapt blomwerk
connen disponeren off bewilligen, was ontstaen dat de batavische
Chinese Jonk, welke 8. augusty, hier met ieder. ordre gearriveert,
en alsoo den al gehele van Capitael ontbloot geweest waren.

Onse compatitie tentoone met ieder. brieff opdato 26. ontrent zyne

verschryvt ten hove 26. September

mayt. en heeft geen andere opdrachte gedaen, als dat rescyen
de loggebrachte salpeter, en aengepresenteerde Hollantse —
swavel a f 6. 't picol, den Coningh aengenamen was, en liet ons

sonder naer 't een of 't ander vonden te vragen weder ter logie
keerden, van welcken tyt af dan aenstonts sochten te tracteren,
omme den generale stoffen handel naer uEd. wel gegeven
order te transformeren, tot welcken begin wy dan alle voor-
copers wegeyen en andere, die negotie gewoon zynde, voornelyk
uyt verclaerde, egeene de minste meer vande oude soorte te
zullen aennemen, maer zoo zy genegen waren met d'Comp.e
(gelyck altyt gedaen hadden) verder te negotieren, soo souden
op overmorgen zynde den 25. deser in s'Comp.s woningh —
verschynen, gelyck zy ook op dato gedaen, en hier in rade egeen
uytgesondert gecompareert hebben, dies, en wat verder wy
aldaer opt reformeren des handels, geneygden doen zy voor-
gestelt, item wat reden en tabilatien ons daer toe geneycht te
hebben gedoent hebben, sulcx gelieve uEd. by de getrockene
resolutie onder dato deses en No. 3. largo te ersperculeren
daer ons om in deselven cort te gaen aen gedragen. —

Middelerwyl sochten dat te tracten naer tyden bedrieglycke
bevinnende, te weten om onder den schoon schyn en pretext
ontwaengebrachte koopmansch.e soo ter sluyx als publycq
aende meest biedende te vercoopen, disponeerende daer toe
voor eerst onsen voordrager Ongsia Chim, die 50. p.s salpeter
inwilligden (van tegen dat wy zyn Mayt. hadden by uyt-
levering onthouden) a 10: 5. 4p.e en dat onder reserve zy
by den koningh verlooften moest, dat wederom vyle spillinge
en opgedragde versteuytjen, van omtrent 50. p.s tweeck int
schoon maken vant schip noch was bevonden geweest moeten
aenderen en gene verkoopen, waer op dat ook een favorable
appostille (dat opperdit waren) van zyn Mayt. quamen tot licentie
te erlangen, doch alschoon ons den handt hier toe dan gunstigh
toelachten, soo quam ons binnen weinigh dagen twee ongevallen
dwars in den wegh rollen, d'eene outstont, om dat de wisselaers
der koperen munt, sekerlyk bespeurende wy geen silver capitael
aenbrachten, de Cassjens leten dagelycx soo tot daling brengen,
dat al geheele voorigh dato 3. octob. 9800. en 10000. groote voor
taijl 10. syn gecomen waren, en volgens de lopende geruchten
souden noch wel lager in valuatie raken, hier door dan waren
de gemene koopluyden (die doch alles weder voor Cassjens
moeten uytmangelen) bedugt om eenige pryse voor s'Comp.s
aengebrachte lywaten, cattoen &c.a, noch te bieden, d'eerste
wel de geringste, wyl 't de tweede toe wel ons

Margin notes:

en komt tot den handel

daer in gem.e 2 ghinder palen ontmoeten

1. de daling der Cassjens. —

noch de principaelste doolteeck schenen te willen geven, want
de valsche kuntschappen uyt S'Mayts. leger in aentocht tegen den

2. de oorlog tegen den Quinammer

Quinammer inde provintie Giangh, als mede zyn victorieus
bezet over een gedeelte deses ryck, waer tusschen des s'koning
leger (onder commando vande prince Doucbangtoe, by nae
omsingelt lagh, mitsgaders de gedurige dagelycxe claechten,
die met de postbode uyt het leger quamen, hierten hove over-
bleven, vandat het onmogelyck was langer tegens den vyand
staende te houden, ten ware Zyn Mayt. met meerder volck,
ammonitie van oorlogh en beter tractement der soldaten,
het leger geliefde te benefficeeren en versterken &a. gelyk
in dato 27. September, en 22. Octob. inde dat selve koning bedde
geregistreert staet, dede den Coningh en t'gantse hoff tot
sulcken alteratie brengen, dat aenstonts geresolveerde den vyfde
man uyt t'gantse ryck te versamelen, en alles wat tot dyselve
optocht vereyst, veerdigh te maken, waerinne voornemens
was persoonelyk met zyne bysynde oorlogsmagt, —
derwaerts te gaen, door dese quade geruchten, begonde dan den
burger en koopman (zynde zeer schrickachtigh) by avont, nacht
en ontyde, vast uyt de stad met hunne bagagie (die doch
weynigh is) naer de dorpen de vlucht te nemen, is dd. gelevende
hier by ons af te wenden, wat vertier off inkoop wy conden
by dese gelegentheyt in onsen tegenwoordige handel ontmoeten —
waerinne ult°. Octob. al was geeyndight, ende dat noch maer
₽ 1030. soo in ver als inkoop van't aengebrachte getroicqueerde
hadden, gelyck by de Cassa en negotieboeckjens largo —
compt te blycken, daer ons aen refereeren. —

Ende gemerckt den quaden toestant des ryck, en s'konings
optocht derwaerts, als mede de voorige schoormiddelen, die
continueele in swangh gingen, sonder dat wetten eenige —
victorie souden hebben, noch aldagelyckx ons rugtbaerder —
voorquamen, soo sochten occasie aenden koningh voor zyn

Spreecken den ko: aen om betaling van syn genoten salpeter in comptant

vertrock, tot betalinge van zyn genoten 7 10. p°. 49. catty
salpeter. 14. pc. schabbe, en wes meer &a. te vermaenen, —
kryghende door toedoen van onsen voorsprager Ongsia Ghin
daer toe op ult°. staenty sackente gelegentheyt, omme Zyn
Mayt. nochter presentie daer over aen te spreken, ons
versoek was beleeffdelyck gericht naer dewelcke de inds. ons
geet geweren mede te geven, te weten, dat Zyn Mayt.

dit hebbende aengebraghte en ter eenigen tyde gelieffde door
in contant silver te voldoen, op dat ons koopluyden (vermits
noch geen winste hadden bejaeght) daer voor weder gelt mosten
kopen om hunne voyagie en onkosten te doen soulageeren, —
doch alle ons klaghten en doleantie deeden geen andere
impressie ontrent het gemoet van Zyn Mayt., als ons zyn
zyde nae ouder gewoonte pr. force in afrekeningh op te dringen,
dierhalven soo wy wilden zien, het welck niet quam tot pre-
juditie van d'E Compe. in onse te doene handel te gedyen, wy
van verdere sollicitatien dier materie betreffende, mosten
afstant doen, en ons laten vergenoegen met t geen den Coningh
te betalen quam, gelyck U Ed. by ult.o en primo November
alles uyt copijen in de dachtekeninge gedeclareert hebben,
hoe onmogelyckheyt wy experientie ondervonden dat het zy,
den Coningh tot contante betalinge voor zyn genietende
koopmanschappen, sal voortaen meer te verdragen zyn, dies
(onder correctie) beter van zulcke supplicatien meer te doen
geeindigt wert, want door dien nu seedert 3. a 4. Jaeren herwaerts,
daeromme zy zeer vast en instantelyk aengehouden, en den
Coningh dan noch somwylen werkelyck gelt te verstaen
komt, soo hebben wy eyndelingh ondervonden, zyn gemoet en
genegentheyt t'ons waerts daer door vry verbittert en
verkoelt is, sonder dat nochtans gelt hebben connen obtineeren,
gelyck ons nu mede tot leetwesen wedervaren is; de selve heeft
Zyne Mayt. by afrekeninge der salpeter a G 10:5. en de
swavel tegens G 6. 4 picol, deselve zyde in contra voor 11. taels
ons doen in betalingh valideren, dat voorwaer redelyk gehandelt
is, want nu eer op de Batavias, soo goede soorte niet zoude, tot
soo een civilen pryse te becomen zyn, doch vermits wy de zyde
weder mosten ontfangen op de Batavische daets, waer mede de
salpeter hunlieden te gewogen was, soo sal d'E Compe. al eenige
onderwicht hebben, vermits deese met de Japanse 2 1/4 pr. Cto. in
lichte te verwachten comt, gelyck by deselve hier weder herwaerts
bedongende, U Ed. zoude connen beoogen.

doch te vergeefs,

zoodat men den daerom niet meer en behoeft aen te houden.

de Ko. heeft zyde in betaling gegeven, tot een redelyk prys.

Voorders voorval van dat Zyne Mayt. zynde achterstalligh bleven
aen d'E Compe. met geen silver maer in zyde voldeede, soo
mangeerde het ons zeer aen contanten, want noch alle het
verkochte, dagelyckx maer in vermeerderinge van schuytgoet geschiede
werden dierhalven te rade met communicatie en te doen van
onsen Mandoryn Onghia khim, den Coninck by requeste aen eenige

contanten te verloochen, gelyck zyne Mayt. ons Supplicatie
op den 14. November. klaeghs-wyse wierde bekent gemaeckt,
ons d'andere daeghs dede accommoderen en te logie zende,
2000: of te ƒ9774:9:10. a 67 6/7 stuyvers gerekent pr tayl.
versoeckende sich voor dat mael geen meerder silver te cunnen
missen, en voude de montant vandit, int aenstaende door ons
met salpeter voldaen werden, gelyck wd. in dato 15. alles
largo gespecificeert hebben.

en accommodeert ons met 2000. tayl aen contanten.

Tot hiertoe scheen na alle gedane preparatie de Mayt. van dage
tot dage sich met zyn verdere macht te velt begeven zou, want
alles dat niet onder de militie beschreven was, hadde al, (om
voor Konings beveyt te zyn) naer haere dorpen de vlucht
genomen, doch gemerckt (door wat obstakulen) de voortvarende
ongedane tot persoonelen vertreck van zyn Mayt. te vinden
quamen, soo werden eyndelyck drie van zyn oudste zoonen
met een macht van 10 m. weerbaere soldaten, nevens veele
provianten en andere oorlogs gereetschappen, nae 't leger
in Guangh, derwaerts gedepescheert, met expresse last de
generale kryghs benden in seven esquadres van 10 m. man
yder (waeruyt blyckt, sy een leger seventigh duysent sterck was)
te separeren, omme alsoo op den 14. dach vande selve maend
zynde medio decemb., den vyand noch anderwerven voort
in dien Jaer couragieuselyck te bestryden en aen te tasten,
schynende op goede hoope gefondeert, het geluck des
oorlogs hun dese mael soude gunstiglyck komen toe te
lacgen, ongetwyfelt doch, dit was den naem van
den generael des vyands leger, zynde een man stout in
oorlogs actie, gebeden ao. 165[illegible] den Coningh van Champa
en in Jongst ao. 1655, den Cambodiasen koning syne
rycken met kleyne macht en subtyle pointe affgenomen,
dese nu als tweede vant quinamse ryck komt kloeckmoedigh
tegens d'onse in volle batalie aen te trecken, sonder dat sy eenen
bedacht te zyn, d'onse met eenige esquadres int om
macht heeren van geoeffende Leen locghten den wegh van achteren
af te snyden, hoe wispeltuerigh speelt het fortuyn met den
mensch, en hoe schrickelyk de grootste staet tot totale ruyne
comen, daer van geven ons de hedendaeghse exempelen
genoegh bewystuygen, want dese hier int gemelt den vint
tegens kryghsraede, werd straeks van kamp overrompelt,
gevangen, gedoot en zyn gehele heyr in de vlucht geslagen

ordre: zenden van zyn outste zoonen met 10 m. man tegen den quinammer,

en bevechten de victorie

d'oude vervolgen hun victorie uyt nadyagen des vyands, en met den woort gesegt, werde de geheele provintie Quangh en landen van Poetchyn ingenomen, en tot submissie gebracht, zynde tegenwoordigh voorts besigh (waerat S'mayt^s. legher is met Poet bringhen ende de weder Poetchyn in Quinam getrocken, den Coningh uyt Dinghtedy, daer zyn hoff houdt te verdryven, gaf zoomede loopende geruchten maer gelooven, die daghelycx uyt leger bodschappen comen soo is den Quinamschen koning in 't Z. westelyke gewesten naer Cambodia gevlught, gelyk zyne mayt. verhaal ook genoechsaem heeft te verstaen gegeven, wanneer wy op 17. January wederom te hooff voor zyne altesse comparerende, om onse demissie te versoecken, ende voorts geluck en segen over deese victorieuse overwinningh zyne mayt. toe te wenschen, met luyder stemme uytriep; wanneer ick Quinam zal hebben verovert, soo moet gylieden aldaer mede een logie stabileeren, recommanderende ons wyders UEd. hoeden zyne verkregen victorie in alles bekent te maecken, gelyk UEd. by zyne brieven onder N°. 16. ook lange verstendigt werdt. —

Zodat den ko: van Quinam na Cambodia gevlucht zoude zyn,

baron hem daer over vele geluk wenschende,

Zeyt zyn mayt. dat wy in Quinam ook een logie zullen moeten maken, als zy t selvige verovert hebben,

Met deese goede tydinge uyt s'Konings leger, en dienvolgens voorstant des lyfs, begonden alle burgers en koopluyden weder uyt de hoeken voor den dagh te komen, ende wy van daer door onse negotie soodanigen trok dat op 11. (voorgaende het geheel al aengebrachte cargasoen (uytgesondert t hardt hout dat ons noch blyft aende hant hangen (om dat niet als by groote heeren verbruikt wort) die nu alle noch te velde zyn) verkocht was, en bevonden alsdoen, op een capitael van ontrent ƒ 47200: daer onder ƒ 2064. aen onkosten lydende dat van Batavia hadden derwaerts gebrocht, niet jegenstaende veel verrot, nat, bedurven in den verleden oorlogh aen gebonden was, als by d'attestatien onder N°. 15. comt te blycken, dat er noch zuyver daer op g'avanceert werden ƒ 72365. montenerende also s'comp^s. geheel zuyvere effecten dit comptoir betreffende, buytende gedaene hondelingen consumptie etc. noch ter somma ƒ 150475: 12: 12: waer wy dan hebben afgestoocken, de capitaele in montaure van ƒ 137532: 11: 4. tweede UEd. hebben p^r. dit scheepje t'gaet in diversche koopmanschappen toekomt, zynde alles

na deese victorie kregen wy goeden aftrek

en wort op 47200 gl. 72365 gl. zuyver gewonnen. —

gepackt, verleget en kostende als by factura komt te blycken, te weten.

G. 1606.	7. maels 5. cond.ⁿ swaerte diverse sluyt goet van diverse cattoene ingekocht monteert	ƒ 66010. 9. 11.
2059.	stux verscheyde gefigureerde peelings	14343. 15. 6.
6350.	catty rouwe zyde	32703. 0. 3.
1633.	stux witte Chiouns van diverse pryse	6965. 17. 0.
1027.	stux Chiouns kotton	4960. 7. 2.
050.	stux gockins bedragen	4012. 1. 1.
150.	stux witte longuinse tangans	1475. 17. 14.
960.	p.ᵉ 71. catty rys comt	3327. 0. 4.
94½	picol radix China	459. 14. 4.
30.	p.ᵉ 27. catty anys	719. 10. 4.
	een kassen met diverse monsters van stuck wercken	393. 12. 10.
	als mede eenige oude restanten, die de lange Jaeren by dit comptoir p.ʳ Crankheit zyn loopen gebleven, en dewelke door ud. oude werden geriveerts gebracht	2164. 1. 1.
	Somma	ƒ 137532. 11. 9.

en bedraegt de capitale mede van 137532 gl.

Soo en montcosten soo te lande als te water, mitsgaders tgene by d'overblyvende comp.ˢ dienaeren dese jaer gedaen is, — bedragen gesamentlyck ƒ 11409. 10. 10. de schenckagie soo aen den koningh en andere lants grooten, monteert ƒ 3204. 10. 4. waer tegens tot een weder geschenk wederom genoten ƒ 2714. 5. 11. oversulcx voort meerder dat verschrincken is, onder de borden staende onkosten gebracht zynde, de gedane schenckagie deses Jaers maer komt te beloopen ƒ 024. 9. 15. dat voor de Comp.ᵉ lydelyck zy, ider buyten dat zyne May.ᵗ nochdaegs naer ons vertrech, nae beneden de revier dende, d'Comp.ᵉ noch anderwarde geeerde tot geschenck toe te voegen 107½ catty grove zyde, die a 10. taccaer gereekent ƒ 1017. 17. 2. te bedragen compt, strekende tot geleyding van den tweede adventissement aan UE. Heeren, waer by met groote, jae buyten gemeene blytschap syn victorieuse overwinninge niet — alleenigh te kennen geeft, maer ook versocht, den Cambodiaschen koning, sulcx mach mede (door den brief die hier onder N.º 16. mede comt, gecommuniceert werden, om alsoo den vluchtenden vyand te stutten, en zoo den koning in handen mocht krygen, hem alsdan te overleveren; off de naar

soo schoon en goet is, zy ons noch onbekent bleven, insomma d'Comp.e soude van dit saisoen f 193„7„3. meer interesse geft ontfangen als verlooren hebben, ten waer dese jongste schenkagie niet naer het vertreck en sluyten der negotie boecken was voorgevallen, dienhalven sullen int aenstaende 't bedragen van dien 't comptoir generael goetdoen.

d'Comp.e heeft groote schenkagie gekregen als gegeven.

Met wat yver wy getracht hebben U Ed. petitie te voldoen, soude hier te lange vallen U Ed.le nader de waerheyt te notificeren, vermits alle dese soorten gementioneerde koopmansz. in bevoorderinge van ons aengebrachte gemanqueert zynde, in gebrecke bleven de pelings en teynd Chious nader op de rest te voldoen, de mislucks, daer van en hebben wy den catty door manquement van silver bevonden, of ook getracht op te copen (vermits doorgaens bevonden dien, seer schandelyck met veerscheyde bedriegeryen van de Inboorders vervalscht was dan noch niet minder als tegens G.30. 't catty d'Compagnie verkopen wilde, daer ter contrarie de goede zuyvere altyt niet meerder als ordinary G.25. en noch minder gegolden heeft, schoon de kooplieden en opsamelaers haer in beele, wy ons besonderlyck veel arbeyt vertuyn gegeven hebben, dies omtrent daer van te diverteren, en op den ouden prys van 15. off 20 G. 't catty, volgens oude tyden weder te brengen, en dat het selve nu weder geschieden is, soo zyn te rade geworden, haer in die meyninge te stutten, en liever 't oogh te weerde, (hoewel geen orders daer toe gehad hebben) omme soo veel schuytgout te bemachtigen als doenelyck was, makende calculo dat het d'Comp.e seer dienstigh zoude voor den formandelen handel zyn, en dattet middelertyde voor octob.r aenstaende omme gewoonlyken van het Duytsche kruyt herwaerts over geaccommodeert worden, vermits de Portugesen den weg tot Macasser is afgesneden, U Ed. niemant can indien handel meer hinderlyk zyn, gelyck wy ook onlangs aldaer vergeefen resident, wie expresselyck by instructie onder N.o 6. hebben aenbevolen, daer voor goede sorge te dragen, hoe meer U Ed. dyck groot is, versoeckende ootmoedig U Ed.le dit van ons voor wel gedaen geleeuwd te approberen.

geen winsens bekomen door gebreck van gelt,

maer heeft soo veel schuytgout bemachtigt als hy heeft gekonnen,

Soo zyn mede de weverijen in gebreke gebleven niet jegenstaende onse yverige animatie, en ongetwyffelde confirmatie die op 29. Septemb.r in rade daer over met den anderen

gehad hebben, omme eenige peelings van 1¼. breet en 20. el.
lanck, ende de andere soorte tot $\frac{13}{16}$ breet a 11. lanck, met
diverse geleyde blommewercken aen te maken, 't manquement
scheen te ontstaen, dat de hooftde off gildemeesters, en eenige
weverijen selfs daer onder in verschil raeckten, om soo een
vreemde soorte aen te maken, het tweede, dat ook soo scheen
bevonden wy geen silver hadden, om dagelycx daer mede
te spylen, want het is UE. heeren met die arme luyden
(als het spreeckwoort seyt) uyt de hant inde tant, haer
verteert als gewonnen, ten laetsten soo is mede de zyde van
dit saisoen soo opgeschoten duer en hooger te becomen geweest,
dat daer door de meeste getouwen hebben stil gestaen, 't ander
ook, om dat door ons geen aftreck inde slechte hoedige en op
voorraet aengemaecte kleeden gedaen wert, echter zyn op
ons vertreck noch eenige nieuwe soort van de zyde stuckwercken
ongeverwt ter montant van f 8236.— becomen, daer onder
wy eenige nieuwe monsters gevoeght hebben, om UEd. te
vertoonen, op hoop zy mette voort patria mede dienstigh
zyn, UEd. sult deese wy beter duchtsamer, en van andere
sorteringh (als de voorige jaeren bevinden) veel aendemant
duerder in pryse, gelyck daer van de oorsake in vorige
dagh tekeningh dato voorent: gemelt zy. —

In margine: de zyde is seer duer geweest

Souden voor d'E Comp.e een geheele saak zyn geweest, hadden
wy neffens ons koopmanschappen noch een somme van f 30 m
in contant silver daer by aende marct cunnen brengen,
vermits als dan de kopere munt (in plaets dat nu tot
11200: gedaelt is) souden tot haer oude en anno verleden
pryse van 7200: gestegen zyn, dat immers waerlyk alle
groot verschil comt voor de negotianten te maken, alsoo
men bevint het silver in daling off rysinge 45. a 50. p.r C.to
te verschooten komt, UEd. geliewe hier by dan aff te meten
hoe prejudiciabel dese en dan noch den twyffelachtigen staet
des ryck ons in dier te doen negotie geweest zy, want
geeven (hoe seer op den voorleden jaersen prys gestaen
hebben) niet meer dan als voor 't [illegible] lywaet f 95.
't pack, de salempoeris f. 106. scattoens garen [illegible]
f 19. salpeter a f 13. en 12., swarde voor tyden 8. ende soo
voorts cunnen becomen, hoe grof en buyten gemeene

In margine: Heeft ons daer aen 30 m veel comptant silver ontbroken,

koopmans waere ende lywaten soo salempoeris als
guinees, insonderheyt 't cattoene gaeren, (dat eenigher tot
maken van kleeden als om linnen van te weven moste
gebruijckt worden) gewenst zy; sulcx gelieve U.E. by de
wederom bedagende monsters eens te besichtigen, 't welck
dan al mede geen kleyne hinderpalen, tot onse sobere
negotie geweest is, ende ten principalen als hun wedervoorsz.
compt, by op deende anno voorleden prys (en ons voor-
gegeven winsten ontrent U.E., niet geheelen connen bejagen
doch gemeent U.Ed.le beter als ons bekent zy, de commertie
hier moet buygen na de constitutie der tyden; in
welcke deselve geexerceert wordt, soo willen ootmoedigh
U.E. gebeden hebben, ons niet van traegheyt of windvrigh
voorgeven geliefve te beschuldigen, want verhoope int
aenstaende soo 't godt en U.Ed.le sal goet achten, daer
beter preuve van te doen.

om de lywaten en cattoene gaeren zyn ook wel te groft geweest /

U.E. heeft ons gelieven by Instructie te ordonneren, wy ondersteaden
soude van waer het lanckwerpigh loukins schuytgout moste
oorspronckelyck vandaen comen, daer dan by dese voorval en
procure van dat mineraele, seer lichtelyck de naeckte waerheyt
van is te onderschroffen geweest, te meer dit ryck maer een gout
mijne int noort westelycke deel heeft, die qualyke de oncosten
can opbrengen, het wert dan over landt uyt de provintien
Junam en Quichio door de poorten van 't ryck van de Chinesen wechs
hier int ryck soo wel als verscheyden eynden, aengebracht, de
Tonquinders en Chinesen selfs gehoortigh diere plaetse, getuygen
dat welcke in de hooft stadt van Junam genaemt Quingh-tun-
heen, off nu anders geheeten Ghing-tum-foe, omdat alsoo binnen
zyn wetten gelogieert souet, den vermaerden en oude Chinesen
genaemde Mangh-quie, als vice-roy over deser en de provintie
Quichio, om dat zy over twee Jaeren en noch anno verleden
met zyn benden de westelycke Cheyten, die hoest der
Tartarische kroone subject gemaeckt, het beste gout soude
te becomen zyn voor f 90: en minder; wy twyffelen gansch
aen de waerheyt, en dat om dese reden; U.E. zy ongetwyffelt
kenbaer, dat de westelycke deelen van 't koningryck China,
langs Mogor, Bengalen, en Birmania, door beyde de
provintien Xiuncy en Xiuncy, en een gedeelte van Quichio:
bepaelt werden, waer men alle de kostelycke schatten,

bericht waer het lanck-werpig loukins schuyt gout vandaen comt,

van gout, silver, esmarauden, en andere weerelts kostelyckheden
der uyttersta cieraaten in hunne mineraele besloten leggen,
Xiancy 't noordwestelyckste deel synde, strecken uyt door de
provintie Honan, tot Nanckin, alwaer wy selffs het beste gout
a 24. caradt sonder in groote abondantie tegens 94. tail silver
de ℔ 10. schaarste tecoop becomen, en werden voorts de provintie
Chekiam, Fockien, en Canton uyt dit tresoor vande —
mineraele gespysight, dat dan ongetwyffelt noch onverder —
vallen, soo der vande vreemdelingen affterack niet is, gelyck
wy jaerlycx tot Tayouan onder vinden, Xiuncyeloyt tegens
den Noordergansch, en wert met Z. westen met Quitchiou om-
vangen, dat tegens Carmania aenstoot, heeft niet anders
van node als deese kostelycke specie, die by de Chineesen geestimeert
werden koopmansz. te zyn, aen zyn nae bueren van Siniam
ingetrocken, van waer gevoeghlyk (soo ons de Chineesen onderricht
hebben) die dagelycx den wegh derwaerts, in actien dragen,
reysende hier tot Catsiouw, het gout sommen aende marckt
brengen, soo die wegen vrybaer bleven, gelyck zy seggen,
dat nu weder werden, want komen desselfs Inwoonders
die alle nae den aert der Tartaren geschoren zyn, dagelycx
hier met hun peerden en stuyt gout, ter vent aen marckten,
dit is onder correctie van UEd. Heeren, ons gevoelens, dat sich
met 't gealligeerde vande Inwoonders te confirmeeren compt
en vastelyk ook bevinden het gout hier beter in abondantie
en goeden koop (soo UEd. geneegen zyt daer attacque in te doen)
sal te becomen zyn, als in Canton, Ik sal ook mynes deels
hieromme vast knoopen, omdat de Portugesen tot noch toe
s'jaerlycx raedt aengebracht hebben in gout getroncqueert,
en nae Maccau vervoert, den pryse die van dit jaer hier op *(in margin: de prys vanden)*
gestelt zy geweest, is de 24. caradt 12½ tail schaerste silver
dat dan a 5. tail silver yder caradt de 20. caradt ℔ 105. com
te maecken, tweeck vande den Jaed in troucquering onder
koopmanschappen, voor ℔ 10. schaarste gout betaelt is, wer-
schoolende alsoo naer ons best ontgout (by als dan de tail Japans
wert tegens 57. stuyvers gerekent, met den Tayouanschen
inkoop omtrent 13. pr. Cto in minderingh van pryse, doch
ter contrarie soo men de tail tegens 69. en 't gewaffinerde
a 80. stuyvers begonde te rekenen, gelyk in Tayouan die —
ganckbaer is, soo souden den Tonkinsen in koop voor deelt

d'E. Comp.e wel 5. a 6. p.r c.to comen duurder te vallen, behalven
u.Ed. daer een nadere proeve van begeert, uit aenstaende
ons te koope gegeven, daer ontrent 400. schuyten oft 4000. tail
schaerte van te bemachtigen, die door den anderen gestapelt
a 22. caraat de ℔ 115. silver, soude een somme te monteren
comen, van 46 m tail zyn ofte Japans 55. kisten schuyt gelt
hier toe dan (met licentie) U.Ed. Heeren, een capitael van 60 m ℔
aen diverse koopmanschappen, die dit comptoir jaerlycx benodigt
heeft, buyten het geen dat voor den Japanschen handel noch moste
geprojecteert worden, soo is uit houte te verkopen u.Ed. een
nade wederde de weerdste vruchten (gelyck in voortyden) daer
van te maken zult, de welcken wat comme zoude niet te lange
en te moogelyck voor u.Ed. vallen, ende van te vooren, dat ter
verstoute my noch voor't laetste te seggen, dat het schynt,
Godt de maecte zyn plagen van dit ryck keeren wil, wader mede
het nu veel ruym tien jaren in honger, commer, swaere
oorloge, hooge waters vloede, seer pestilentiale koortsen
kinder pockiens, en extreme uytbersten de winden, die alle
de platte landen (een geballen ende ... staen) bekkangen
gegaen, een yder tegenwoordigh zingt en springht, om dat soo
goeden en overvloedigen rys-oogst van dit jaer hebben gehadt,
en nu weder 't picol dat te voren 3. tail heeft gegolden voor een
tail silver te becomen is, prognosticerende veel rys mede zyde
soo dat se willen ter hope de zyde tegens aenstaende, tegen
12. 13. en 14. taccaer sal te dalen staen, dat Godt wil geven,
wy hebben op u.Ed.le order, ende dat de goede rys tot ontrent
30. tyeppadeeders 't last te becomen was, Chrijs zyn bevindinge
met ontrent 40. lasten geslutte daer, gelyck by factura No. ..
comt te blycken. —

in aenstaende zouden daer van 400. schuyten oft 4000. ℔ schaerte konnen kriggen. —

en dat voor 46 m tail zyn. —

't comptr. heeft jaerlycx 60 m ℔ aen koopmansch. van doen, buyten den Japanschen handel.

het Japansche rych begint weer te floreren,

gehoude dit jaer een schoon rysoogst gehadt,

Baron brengt 40. lasten rys mede a 30 ‰ 't last,

Den Japanschen Schrijmondomme heeft desen Jaere (gelyck by de
negotie boecken te zien is) ℔ 11016. aen diverse koopmanschappen
van d'E. Comp.e gehoort en genoten, waer door wy dan ook ten
vollen hebben occasie gehadt, om naer u.Ed. welgegevene ordre
een scheve in reeckening van zyn capitael dat by d'E. Comp.e
a 1. p.r c.to op intrest staet te doen valideren, gelyk het ook
soude geeffectueert hebben, ten waer hy d'E. Comp.e zoo
merckelycken partyen schuyt gout a 21. en 23. caraet van
℔ 670 . 1 . 2. schaerte f 25396 . 7 . 11. neevens eenige nieu gemaeckte
soortinge van chiourongh en chiouh, die u.Ed. heeft geleverde

Schrymond.o heeft 11016. tail aen koopmansch. van d'Comp.e gehoort

en schuldt 670 ℔ schuyt gout etc., betaelt,

eysschen, ons niet in betalinge hadde aengepresenteert, welke
Heirbevinge (voornamentlyck t'scroone gout) ons soo seer int
gaede presenteerde, dat ondertusschen desse stuck te accepteren
insomma dessels Intrest is naer afgeleyt, en beyt t'Capitael
nochals voren continueren, versoeckende dierhalven eer=
biedelyk, dat UEd. dese van ons gedaen voor wel gedaen te
approberen; zyn Hoocheyt is nu weder voor de tweedemael dato
29. november met de Siamse ambassadeurs (onder geleydingh
van onse pallet) derwaerts vertrocken, waer door wy (volgens
order) andermael den E. Joan van Ryck hebben vermaent gedaen,
nopende de 112. catty [illegible], die anno voorleden aldaer voor
UEdele: van gelyde Japanders verleent is, gelyck UEd. by de
nevens gecomene copia largo wert aengewesen.—

zodat zyn Intrest maer afgeleyt is, beyneinde t'capitael noch loopen.—

Zyn Hoocheyt is na Siam gegaen met de ambas[sadeu]rs 24. novem.

waer onder baron aen van Ryk weder vermaent soort van 112. catty [illegible].

Wy onthouden met licentie, voor het laetste, hier niet voorby
gaen, UEd. te rapporteren met wat yver de selve Japanders en Comp.
voordragen, den Mandaryn Ougsia Thim (die te weyde ons so
te seggen [illegible] in een pot zyn) getracht heeft den hand
d'Comp. in alles dat conde de behulpsame hant te bieden,
waer door ook onse zaeke ontrent zyn May.t en gansche
Hoff geschiet, niet alleen uytterlycken schoon en vast staen, maer
daer en boven zyn May.t ingeprent, en ook van den selven
voor ons verkregen zy, dat van nu voortaen geen silver meer
sal met de komste der Batavise schepen te verwachten comen, maer
wel wanneer die weder avonture mochte uyt Japan
gebracht [illegible] retourneren, doch dienende wy weder te versoeken,
dat Jaerlycx den eysch van salpeter, swavel &c.a soo veel
doenlyk waer voldaen wierde, presenteerende daer en boven —
(gemerckt hy geloofde, gelyck wy onder correctie mede
geloven) dat den Koning doch noyt en sal weeregen zyn
om onse aengebrachte koopmanschappen met silver, maer
in Zyde te voldoen, voor d'Comp.e ontrent zyn May.t te
bewercken, dat Jaerlycx met goede Zyde sonde in beta=
linge geaccommodeert werden, 't welck UEd. hier en doorlyk
is, vermits den Mandaryn daer van de verseeckert, dat
de generale contributie zyde, montenerende ontrent
720 [illegible] s'Jaerlycx inde maenden october en november
wanneer de geschenken voor en nae het feest moeten gedaen is,
wert in s'Conings Magazyn ontfangen, en door de over
gestelde administrateurs inde maenden January, february

H. Heymonds. en Ougsia Thim hebben d'Comp.e dit Jaer zeer voordelich geweest.

Sodat de Coning geen silver meer van ons sal eysschen.

mits dat zyn den eysch van salpeter etc. vol= daen werde,

en Zilver wachten, dat de Comp. Jaerlycx goede zyde in betalinge kryge.

maert en april, wanneer de zyde hier op 't duurste is
het beste en duurste daer van aende ... en geen weinigen
verkopen, en dan het ruyme onderscheyt voor d'E. Comp.e behouden
wanneer wy in Juny offte July de Mayt. om betalinge comen
aenspreken, dat waerachtigh is, want can by UEd. wel
gerecolleert worden, dat zoo een schrapende natie, gelyk
dit volck is, niet licht in hunne bedieninge zoo ruym en
snoode zyde vande arme dorpelingen voor haren heer en
koningh sullen in betalinge aennemen, dies zoo wy daer toe
speciale order hadde van UEd. gehad, off niet waren bedught
geweest voor eenige reproche, wy zouden de generale s'koninghs
zyde incomst, al in ons packhuys ontfangen, en voor aenstaende
daer mede beveiligd gehouden, waerinne des Mandoryn die ons
absolutelyk heeft aengepresenteert, dat dan voor dit saisoen
en nader ordre van UEd. danckelyk gedispenseert hebben.

'twelck bewert tot den — nadien uytgestelt heeft.

Naedemael op 3. decembr. Ducbongh Hoe: opperste veltheer, de rechte
prince, en outste zoon van zyn koninckelycke Mayt. door
den tegenwoordigen dagh volgingh Thoe: tot tweede Coningh
en wettige Successeur van 't Annamse Ryck verclaert, en
bevestigt is, soo hebben Comp.s voordragers ons gerecommand.t
UEd. te indachtigen dat uit aenstaende weet sorge gedragen,
voorn. Jongen Coninck (naer ouder gewoonte) mede met
geschencken en brieven van UEd. bedacht werde, want sullen
deselve geconmitteerde en [illegible] op de plaetse [illegible]
daer om expresselyk mede af comen, sekerlyk d'Comp.e
staet wat goets van desen jongen heer, en niet eer Coningh
te ontmoeten, waerinne hy van kintsheyt aff, door zyn
vriendelyke woorden, heft vaderlyk gemoedt, en dagelyckse omme-
ganck, die met de Nederlanders gehouden heeft, d'onsaltyt
uit zaete heeft bemint gehouden, voornoemde zyn Exc.tie
heeft uyt zyn leger (tot danckbaerheyt van eenige
kleyninge ... die wy eeninge ... toegehouden, aen ons een
brieffken geschreven, waer in hy parabelse wyse naer den
styl der Heydenen, segt: Ik ben als de opgaende son
van Annam, en gy eyndigh als een bloem die sigt tegen
de stralen sal wenden. en zoo voorts etc. —

de oudste zoon des ko:s is tot tweede koningh en successeur vande kroon verclaert.

daer vande Comp.e wat goets verwacht.

Schoon aen haer geschr.

Ingevolge den resident Gustavus Hanssen, den heer Generael
door ons hier ontrent UEd. ... te vertonen, so hebben onder
desselfs adsistent Jan Victorin, in desselfs plaetse op ons
vertreck dato 25. January, ... bij Nederlanders en

Jan Victorin is daer gelaten met 6 man en f. 12993.—

den capitaele van ƒ 12913.1.8. in ruywe effecten, alhaer
laten verblyven, omme middelerwyle 't manquement van
u Ed. weggegeven order tegens 't aenstaende te besorgen, en voorts
naer onser gewoonte op alles goede acht, en gade te slaen, gelyck
u Ed. by de copia van zyn instructie soude 't selve largo besp-
[illegible] cunnen, d'oude uytstaende en disperate schulden
monteerden ƒ 49753:2:9. daer van is niets geint, vermits
veele naer 't leger, [illegible], en sommige insolvent geworden
zyn; in somma des Jaers negotieboecken, werden met een
transport van ƒ 61696.9.1. gesloten, waer voor in aenstaende
Comptoir generael weder dient behoorlyck gecrediteert; voor-
genoemde persoonen souden hun seer geerne door u Ed. gunst
en faveur onder een nieuw verbant d'nouw aen d' Comp.e verbinden,
dierhalven wy volgens de authoriteyt, die u Ed.le ons als hooft
te zyn, over dese post gelieve te vergunnen, niet anders van
haer getuygen cunnen, als dat se zyn, te weten goede yverige
en getrouwe dienaers, waer van d' Comp.e by continuatie
noch goede diensten te verwachten heeft, verhoopende over sulcx
nodigh u Ed. aengenoomene miltdadigheyt doch over deses te
werden, niet twyffelende off zullen altyt met een danckbaer
harte u Ed.le in dienstbaerheyt contentement doen; gemerckt
de Castiliaenen capitein Joan Gargeda, zynde van schip en
goet, door den [illegible] roover Chun beroofd, ons versocht heeft
hem mochte nemen ons de passagie vergunt werde naer
Poulo Caymon off Aoro, dat dan mochte in passant werde
aengedaen, te naviguen, omme van daer naer Johor over
te scheepen, soo hebben wy 'tselve van uyt Christelycke medogent-
heyt, vermits sich en impotent was, en niets hadde waer
mede [illegible] te [illegible] toegestaen, met zyn [illegible]
en drie dienaers over te varen, doch gemerckt hy op onse
passage aen Poulo Caymon geen apparentie heeft gesien,
van daer in korte tot Johor te geraken, soo comt deselve
herwaerts, bidde u Ed.le ons 'tselve niet ten quaetste
gelieve te duyden, maer voor wel gedaen t' approberen.

Desen boven genoemden roover Chun, is die gene, die in den Jaere
anno 1650. uyt Canton gevlucht, en naer onse presumptie
soude ontrent [illegible] eyland inde bocht by nova Macao
sich weder hebben neder geset, gelyck wy u Ed. daer van anno
voorleden by rapport hebben nader bericht gedaen, doch volgens

Marginalia:

d'oude schulden belopen ƒ 49753.—

somma ƒ 61696. voor transport

[illegible] geeft goede getuy-genis van [illegible] Gustavus Hansen.

Joan de Gargeda comt mede herwaerts, naedat-en beroyt.—

aengaende den roover Chun.—

d'aenwysinge van Sr. Joan d'Orgeela, soo leght zyn residentie
plaets (genaemt Lubon) een begingh westelycker, en ruym 5.
mylen spatie niet vande hooge hoek d'arcepello, oft wonder
eylant, desgelycx situatie bestaet ten principalen in vier
eylanden, leggende voor de rivier Ay, dat aldaer schynt
(in vergelyckingh meest als Haytamon voor Canton doet
een zeehaven te maken, gelyck inde. alles lange vanghsyde
Castiliaenen en derselver wederpartyen zullen bewesten comen
ende geduchte de Tonquinse Mayt., voor wien dagelycx vele
claghten quamen, vant schandelyk moorden, rooven, soo van
schepen als vaertuygen die aenroerde op zyn gevalen begingh.
dusdanigen verfoeyelycken en goddeloosheden niet langer conde
gedoogen, soo heeft den selven inde maent Juny verleden onder
commando vanden prince Dinkongh Thong, en onder voor-
drager Onghia Thien, ontrent 40. wel gemonteerde galeyen
laten bespringen, waeronder oock 39. groote oorlogs joncken,
eenige honderden vanden kleyn vaertuygh, en zyn vrou en
kinderen gevangen, die hier nevens groote buyt, tot Cachiona
zyn aengebracht, dien goddeloosen moorder Thien, is met een
cleyn vaertuygh t'zee geweken, en wert dese plaetse Lubon,
als nu byde Tartaren in besit gehouden, waeruyt maer drie
dagreysens vande poorten en stadt Ay, gestrecht leyt,
tusschen dese lantstreke van Lubon en Ay is noch een ander
vleck gelegen, genaemt Cinnan, werwaerts den bykoopman
Nicolaes Verwonder, dato 7. decemb. met een vertq vol gedroogde
pinangh vertrocken is, wy seyden hem geerecommandeert
aldaer vande negotie der Chinesen, en situatie der lantstreke,
stien oft vandaer niet verder noorderwaerts, tot Lubon, met
vaertuygh te comen was, scherpelyck te inquireren gehouden,
zoek heeft, waer op gelyde Sr. 26. daeraen, ons noch niet
anders schriftelyk geadviseert heeft, als dat aldaer was sonder
eenige speciale geavanceert, en dagelycx de koopluyden uyt
Ay stonden aff te comen, wanneer ons breeder zoude adviseren,
soo heeft inde oude Chinese koper munt inde provintien
Junam en Quichio, noch ganckbaer ondat die plaetse (nade
getuygenis der Chinesen) seer van silver ontbloot zyn, ende
salt voorgenoomen vanden Japansen koper munt, door
den Japanse ... maer in yder rook verdwynen, vermits
dese Mayt. als nu in zeer groote quantiteyt, deselve laet
dagelycx aenmaken.

die vanden Tonkinder besprongen is.

doch geschappeert,

den burger Nicolaes Verwonder gaet na't vleck Cinnam, tusschen Lubon en Ay gelegen.

als noch by gekomen is.

de Ko: laet dagelycx een groote quantiteyt oude Chinese koper munt aenmaken

op de schult van Chinees Sirim bedraegende tael 315.

In de voorleden Jaere bevindingh, onder verantwoordingh vanden koopman Sr. Nicolaes de Voogt zal:r, en ons persoon, soo is op ons vertreck (door onse groote importantie) een seeker Chinees koopman met name Sirim, aen d'Comp:e onder behoorlycke obligatie schuldigh gebleven, T315. silver, die beloofde den selven uit onderblyven in goede penings te voldoen, doch met ons wedderkomste wy vonden hy het selve noch niet betaelt hadde, en oversulcx aengesproken, negeert wel opentlyck die schult, ten waere hem by obligatie sulcx contrarie conde bewesen worden, en gemerckt wy deselve voorleden Jaer onder mede andere papieren inden oricaen, dato 19. November op de quinamse cust verloren hebben, gelyck by attestatie No. 15. comt te blycken, en den attestant self ook finale aff reeckeningh met hem gedaen heeft, echter niet is van sints gereet te betalen, soo hebben met force noch 190. tael 5. maes silver vanden selven achterhaelt, en 't manquement zynde T124.5. op myn lopende reeckeningh doen stellen, uyt vorschreven U Ed:le ons so weynigh van Jaer tot Jaer, gelyck by Instructie te geven, wy geen quade schulden te maken conden, echter soo zyn wy gefondeert op U Ed. goede gratie, en vertrouwen ons dienhalven by deser ootmoedigh te versoecken, dat U Ed. ons deser schult wilt quytschelden, en de lopende reeck: doen vereffenen/ontlasten, U Ed. zy alle wel bekend lyck, hoe erbarmigh en gants buyten hoop wy hier anno verleden met het fluytgen de Zeeridder zyn komen aendrijven, dies onder reverentie verlaten ons dan op U Ed. aengeboorne goedertierentheyt, en sullen naer plicht altyt yverigh trachten, het selve wedder met getrouwe dienstbaerheyt, waerdigh te maecken. —

ende baron 190 t:l achter haelt, en de rest op zyn eygen reeck: gestelt

en is den 3. feb:y van daer vertrocken,

Naer deser ons verrichtinge, soo zyn dan inden name Godes op 3. febr: uyt d'Quinamse reviere verseylt, en door seer contrarie winden en stilte eerst a dato eerst hier comen ter rede aen te landen, biddende U Ed. Hoogh-achtbaere dat deser ons gedane administratie (alhoewel niet promptelyck naer U Ed. goede meeningh zy uytgevallen) magh echter door U Ed:le verstandige ooghmerck, voor wel gedaen geapprobeert worden, beneffens ondersteunen, wy, die altyt verhopen te zyn en blyven, onderstont, U Ed. getrouwen en schultpleghtigen dienaer, en was get:s. Hendrik baron, ter zyde stont, Int fluytschip 't [illegible] ter rede Bat:a ady 7. Maert ao. 1661. —

Aen den Ed. Heere Joan Maetsuijker gouvr. genel. en d'Ed. Heeren Raden van India. —

Gerrit van Voorburgh tot Arracan aen Batavia dd. 21. January 1661. ontfangen met Hasselt 9. marty daeraen volgende. —

Ed. Ernthaste, Manhafte, Hoogh-achtbare, wijse, voorsienige, seer bescheyden Heeren. —

Mijn gebiedende Heeren,

Hasselt, Tuijnder, en 't vrijmans vaertuijgh de koningh Salomon, 11. octob. in arracan

U Ed.es seer aengenaeme brieven vanden 10. September ao. passado, zijn ons op 11. october daeraen, met het behouden varen vande Jachten Hasselt, Hollantse tuijnder, uijtgaders 't vrijmans Jacht d' koningh Salomon in dese revier, omtrent Orienton wel te hant gekomen, waeruijt met verwonderen geleert hebben, dat de Jachten Hasselt ende Maria, voor dese saison, bij U Ed. te rugh verwacht waren, waer voor den almogenden gedanckt is, kort na't vertreck van gemelde Hasselt en Maria, hadden ons getal lijfeygenen, die wij hier noch vermochten te kopen, geengotieert, sulcx dat wij de grooten eenige contanten geboden hebben, bij aldien wij de Mayt. firman voor ons konden obtineren, wij hier eenige lijfeygenen mochten negotieren, soodat het van zijn Hooghijt op de gedane beloften, voor ons een firman hebben verkregen, wij hier 200. lijffeygenen mogen koopen, van welck getal wij albereede een goet deel geengotieert hebben, bij aldien wij haer de handen niet hadden belooft te vullen, souden den geboden regen moeten, sonder eenige slaven te mogen kopen ledigh hebben moeten sitten.

krijgt een firman om 200. lijfeygenen te koopen. —

Op 29. octob. passato wiert U Ed. missive en geschenck te hooff gebracht, als wanneer wij de Mayt. versochten, den vrijen slaven en rijs handel, 't welck zijn Hooghijt sonder iets te seggen toestont, nadertant doen wij firman daer van versochten, wiert ons maer 300: stux lijfeygenen te mogen kopen, gegunt, te weten 200. dos. in diangen, en 100. stux alsiens met welck getal, om zijn Hooght. andermael niet moeyelyck te vallen, ons contenteeren lieten, te meer om hem geen redenen te geven weder ons te clagen, gelyk voorleden Jaer heeft gedaen, wij sullen ons uijt al de vermitten wede rede wachten, deselven te offenderen, om ons niet afkeerigh te maken. wij werden nu vry beter vanden dronken Sickijt en van andere grooten, bejegent, als te voren, vermits U Ed. inden brief aenden

haer Ed.es geschenck wort ingehaelt 29. octob.

krijgt andermael licentie om 300. slaven te copen; waer van 200. in diange

werdt nu beter ontghaelt als voorheen

koningh schryft datmen 't yder een niet van pass maken kan, dat zyn hooght. mede wel heeft cunnen begrypen, diensvolgen werden nu alles begeerde van ijder een wel ontfangen en besorgt, soo dat wy nu niet clagen cunnen, vertrouwe dat u Ed. ook van ons geen klachten zal voorcomen. —

Op de facture is 912. lb amphioen gestelt, moet maer 512. lb wesen gelyck 4. canassers yder van 128. lb mouteeren, sulcx dat 400 lb. amphioen meerder op gemelde factura is gebracht, bedraegt in gelde ƒ 820:-:- daer wy 't comptoir Gamron voor hebben gedebiteert, 't cargasoen met het Jacht Hasselt herwaerts gebracht, hebben door gecommitteerdens doen wegen en naerwegen, comt

te kort komende goederen,

volgens attestatie (die u Ed. toecomt) op de volgende goederen te kort, namentlyck.

545. lb peper
24. lb loot
60. lb amphioen ingedroogt,
74. lb schaede,
105. flessies roosewater die gebroken zyn.

bedraegt tesamen ƒ 229:12:10. voor welcke somme de koopm: van Wintt en verlies hebben belast. —

Op de parolle van de gem. schepen, hebben de placcaten van de Comp. tot weeringe van den particulieren handel, op derselver doen publiceren

placcaten tegen den particulieren handel vernieut

en laten aenslaen, op de onderhoudinge van dien, hebben wel scharpelyck doen letten, sulcx vertrouwe datter niet veel particuliers mede overkomen sal; dewyle de scheeps matroosen het soo grof en bont maeken, datse de Inwoonders bynacht en dach niet ontsagen te slaen, te stoten, en ander geweldt aen te doen waer over ons van de grooten klachten voorquamen, diensvolgende

item dat niemant sonder consent by nacht te van boord sal gaen. —

hebben daerin moeten voorsien, en by placcaat verbooden dat niemant sonder consent by nacht van zyn scheeps-boort sal afwenden, op peene daer in vervatt, gelyck u Ed. uyt de Copie hiernevens gaende can beoogen. —

Op 17. April ao. passado, hebben den boekhouder Jacob vander Plancken, naer Diangen gesonden, omme aldaer volgens koninglycke firman 250. stux lyfeygenen in te kopen, tot dien eynde hebben hem een cargasoentie van ƒ 1157:6:1. bestaende meest uyt 9000 Rda contant &a. verant gestelt, denselven is weder op 12en: Januy met 47. koppen over landt de retour verschenen, heeft in 9. maenden tyt geen meerder lyfeygenen connen bemachtigen als 242. koppen, sulcx noch 8. koppen aen zyn getal te kort comt, op zyn afscheyden uyt Diangen, zyn hem van

vander Plancken gaet nae Diangen 17. april 1660. met 1157. gl.

retourneert 12 January 1661. met 47. koppen over landt

heeft niet meer konnen krygen als 242. koppen,

koningx bevelhebbers aldaer 8. stux manspersonen (omdat sen ambacht konden) afgenomen, die ons naderhant hier ofte daer wederom voldaen ofte vergoet zullen werden, zulex dat wy wederom ses stux lyfeygenen vanden koningh moeten hebben,

moeten de den koning noch 11. slaven geven aende comp:e

wat wy gesyde vander planken p:r Instructie geordonneert hebben, mitsgaders wat hy ons van tyt tot tyt uyt diangen geadviseert heeft, en wat hem verders daer op geantwoort is, kan u Ed. ten vollen uyt de bygaende copien beoogen. —

Sousouja komt uyt bengale in diangen vlughten 3. Juny.

Uyt gem. papieren zult u Ed. mede comen zien, hoe dat de prins Sousouja met zyne zoonen en eenige aensienelycke mooren op 3. Juny palliado met des koningx armade uyt bengalen in diangen is komen vlughten op 26. augusty daeraen volgende is vandaer, hier, in Arracan gebracht, logieret boven in Arracan, in een bamboes huys, dat des May:t voor hem heeft laten maken, alwaer geen vreemde natie magh by hem komen,

logeert nu in arracan in een bamboeshuys,

gem: Sousoujas vlughten, is oorsaek datter weynigh lyfeygenen gecocht worden, vermits de armade niet eens wegen om te mogen gaen roven, uyt is geweest, maer moeten gestadigh in diangen op de wacht blyven leggen, alsoo gerught wert dat de h:r nabab mirza mola, met een legerleger, soo te water als te lande, derwaerts aen comt sacken, om arracan aen te tasten,

vreesende vanden nabab vervolght te worden

om gem: nabab in diangen te stutten, is in hoveme:de palliado den cedrangery ofte admirael vander zee, van hier met een scheeps armade derwaerts vertrocken, gelyck over lant noch eenige grooten met soldaten gevolgt zyn, zulex dat in diangen altegaer een groote macht van volck by een is, soo de geruchten loopen, sullen dese luyden, by aldien de h:r nabab diangen begint te naderen, geen stant houden, maer 't selve verlaten

waertegen een scheeps armade uyt arracan na diangen gesonden is om hem te stutten,

't welck oorsaek is, dat wy primo decemb: palliado, op ordre gem. vander planken schryvens, resolutie getrocken hebben, om hem uyt diangen op te ontbieden, gelyck u Ed. uyt bygaende copie resolutie gelieft te beoogen, de portugesen hebben Sousouja, doen hem uyt bengalen in diangen brachten, ontrent 23. tonnen gouts in juweelen, gout en gelt etc, berooft, waerdoor soo menige listige den aep hebben gekregen. —

d'portugesen hebben hem ontrent 23. tonnen gouts in juweelen etc, berooft. —

By aldien de h:r nabab met zyn leger inder goede tyt diangen niet en nadert, soo zullen int begin vande regen moesson, den boekhouder Jacob vander planken wederom derwaerts zenden, om volgens coningx geobtineerde firman aldaer 200. stux lyfeygenen op te copen, met Instructie wanneer in diangen zy, en verstont gesyde nabab derwaerts aen quam af sacken,

dat dan sonder beletselen vandaer derwaerts komen zal, om
s'Comp.s middelen van d'een off d'ander niet geraeckt te worden
dewyle de zake van oorlogh metten beneffen van Souhamba
tulleren deeden voort, en den Nabab soodanigh staet, soo konnen
geen verseeckeringe geven, off wy UEd. in achterstande, dewyle lyff-
eygenen sullen connen bestellen, dat ons dan in sulcken cas
niet te wyten zal wesen; lyffeygenen gecomen wesende, sullen
ons deselve doen, om UEd. goede nomber toe te zenden. —

weet niet off hem toe komende lyffeygenen zal connen crygen.

Den vryen slavenhandel is hier oock in dienste voor d'Comp.e van
den koningh niet te verkrygen, also syn woort niet helt, gelyck
UEd. wederom de nevensgaende UEd. brieff [illegible] verstaet ons
volcomen den vryen slavenhandel toe, naderhant ons maer
firman verleenende van 300. lyffeygenen, ende de hier als in
dienste te moeten kopen, dat de grooten zoo seer wyden te beletten,
om dat men (gelyck UEd. wel seggen) haer luyden ons op men sullen
aensoecken, en hun de handen vullen, dat het hun doch alleenlyk
om te doen is, soo lange d'Comp.e van hier slaven begeert
sullen ons dat getroosten moeten.

den vryen slavenhandel is van den koningh hier niet te verkrygen; also hy syn woort niet en houdt —

Sanjangsa Mogh, die al ettelyke jaeren aen d'Comp.e 349. Rs. —
schuldigh geweest is, is in september verleden over begane
misdaet, door last van de Mayt., beyde syn handen afgekapt,
waer korts daer nae hy sich selven met amphioen heeft ver-
geven, doen wy UEd. missive te hooft kreegen, was ik van
meyninge de Mayt. te versoecken, dat wy uyt de naergelaten
middelen van gemelte Sanjangsa mochten voldaen worden,
doch wiert my sulcx door de grooten ontraden, zeyden datter
niets van komen zal, vermits hy geen middelen naergelaten
heeft, dat het de Mayt. ons qualyk afnemen zoude, by aldien
wy daer van spraken, derhalven 't selve heb laten steken;
van Lonys Coree d'andrade hebben mede noch geen betalingh
konnen crygen, de uytstaende schulden sullen soo veel doen
in te krygen, als mogelyck is, voortaen sullen volgens UEd.e
ordre, geen schulden meer maken; wy sullen de Mayt. niet
wel weygeren connen, by aldien 't selve off goederen begeert
te laten volgen, om slaven daer voor te leveren, soo wy hem
iets soude weygeren te crediteren, mochten ligtelyck den
haet van hem tot ondienst van d'Comp.e # ons geliest te —
advijseren, off wy de Mayt. sullen mogen crediteren —
off niet, waer nae ons dan reguleren sullen. —

Sanjangsa Mogh, doot —

aen de Comp.e 349 Rs. en haer voor moet knoopen.

[illegible] halsstarich = dienst halven [illegible] in [illegible]

Op de verschyninge van gem.e Jacht en Bottel en Hollantse residentie, hebben alle debvoir int werck gestelt om metten eersten goede partye rys te becomen, doch heeft niet connen wesen, voor al den' tinduns gesyn (dat niette, parcelle vande schepen noch groen op't velt stont) gesneden wiert, 't welck int eerste van december passado eerst rys vant velt quam, zedert die tyt tot op heden hebben wel meer der rys genegotieert als de genoemde Jacht en Bottel, residentie, ende 't bygenaemde Jacht de Koningh Salomon sal connen innemen ofte wegh voeren, die schalen met verlangen nae de groote boden (die door de engte van Malacca (volgens u Ed. schryven) staet te comen) uyt sien, om deselve metten eersten mede te depescheren, also ons geen rys godt loff, tot zyn ladingh manqueeren zal. —

Heeft mede rys bequaem als de schepen connen wegh voeren,

Tot vervolgh van den lande alhier sal u Ed. gelieven t' ordonneren dat de volgende koopmanschappen en andere noodsaeckelyckheden ons mogen gesonden werden.

Eysch voor Arracan,

8 a 10 [M] provintie daelders,
5 a 600 lb patanase ampsioen Cabessa,
1. baly fermilioen,
15 a 20 [M] lb koper
1 a 2 picol sandelhout
6 cassen rooswater
3 stucken laken, te weten
1 p.s carmosyn root
1 p.s geel,
1 p.s groen,
Eenige zydestoffen om tot verenhage aende grooten te geven. —

Provisien

wyn,
arack,
Hollantse boter
oly van olyven
Hollantse wyn azyn,
4 kan wyn tint,
4 d.o Jopen bier,
4 a 5 p.s witte zuyker
wat vlees en speck,

1. kist met medicamenten,
1. riem groot } formaet papier
2. do. cleen }
partije schaften, lack, zegelgaren, snetstoff, mitsgaders twee goede pennemessen daer om verlegen zijn.
1. vath teer
1. do. gesorteerde spyckers, die van nooden hebben,
100. lb Hollants bescuyt
6. botten loot.
100. snaphaen steenen, daer de grooten ons om versochten. —
100. lb nooten.
100. lb nagelen } om aende grooten te geven alsoo daerom
50. lb caneel, } dagelycx continueel vragen. —
30. lb foelye }
wat porceleyn tot de tafel dat hooghnodigh vandoen hebben,

register vande papieren nae Bata. gaende. —

In den kastken den schipper vant Jacht Hasselt Jacob Mokerveraert gestelt, gemerckt VC: komen u Ed. toe de navolgende papieren, namentlyck.
1. Journael en grootboeck, mitsgaders ende montkost boeckies beginnende primo septemb. 1659. tot ult. augusty 1660. vande negotie in Arracan. —
1. vervolgh vant dachregister vant gepasseerde in Arracan beginnende 26. december 1659. tot ult. decemb. 1660.
1. journael, grootboeck, restant, inventarissen, en quitantien der logie boeckies deses comptoirs, beginnende primo septemb. 1659. tot ult. augusty 1660.
In handen van gem. schipper gaet de missive ende presenten vande selve voort, aen u Ed. wat den selven is schryvende sullen met verlangen te gemoet zien.

Lading vant Jacht Hasselt

Voorts staet u Ed. by behouden vaert dat godt geve, buyten Sumatra om, met het Jacht Hasselt te gewerden, daer in, uytwysende bygaende cognossementen, droogh en wel geconditioneert geschept is, 't volgende namentlyck.
791. [illegible] Arracansen rys,
200. slaven en slavinnen, namentlyck —
187. ps. manspersonen
13. ps. vrouwen, kostende gesamentlyck met alle oncosten tot binnenscheeps toe, volgens bygaende factura f 15900:-:—
waer voor 't comptoir generale in deses Comptoirs negotie boeckies is gedebiteert

7. slaven aende officieren overgelaten.

Volgens UEd. ordre hebben aende schippers 2. jongens, boeck-houders 1. offte en onderstierman yder een, en voorts aende andere officieren noch 2. d[itt]os (zynde in alles 7. stux) mette ongelden overgelaten, dat verhoope UEd. niet qualyck nemen sal.

Sasoeska moeders volck komt in [illegible] de boosheyt plegen,

Voorleden maent zyn hier over [illegible] uyt Bengalen ontrent 70. a 80. moren (zynde van Sasoeska moeders volck) aengekomen, dewelcke int herwaerts komen eenige vande lantsnatie onderwegen om den hals gebracht, en voorts den [illegible] gepleegt, hadden ook niet schroomende met hun aenkomste alhier ontrent conincx paleys brant te stichten, dewylle in haer boosheyt voort voeren, soo zyn deselve (behalven 3. persoonen) doot geslagen, vandit lants volck zyn mede een goet gedeelte gesneuvelt, over dit werck is by den coningh beraetslaeght Sasoeska en alle zyn volck doot te slaen, tot uytvoeringe want seere [illegible] was de soldaten al geweer gegeven, 't welck conincx moeder, en andere grooten verstaan hebbende, hebben (sulx de May.t ontraeden, alsoo voorgaven, by aldien u volck [illegible] int prince[illegible] wouden [illegible], sy zullen u mede niet verschoonen, sulx dattet noch naergelaten is, den dronken [illegible] had een [illegible] gehadt, om dan van zyn slaven te mogen roven, hoedanigh het met meergem[elte] Sasoeska noch afloopen sal moet den tyt verder openbaren.

dewelcke tot 70. off 80. hoofden zyn doot geslagen,

Sasoeska [illegible] loopt perykel om in [illegible] doot geslagen te worden.

delinquanten

Volgens nevens gaende copie sententien zyn eenige misdadige gestraft, waer onder een persoon is van 't vrymans jacht de coningh Salomon, die mettet jacht de Hollantse [illegible] tot Batavia toe gesloten sal overvaren. —

de Hollantse [illegible] sal volgen met 180 [illegible],

Wy verhopen meergem[elte] jacht de Hollantse [illegible] desemaent nevens 180. [illegible], [illegible] mede van hier te depescheeren, alsoo aldaer een goet gedeelte rys in hoeft, en sal de coningh Salomon hem met rys sonder slaven mede kort volgen.

Arent Albertsz matroos,

Den boeckhouder Jacob van der Plancken doet UEd. bedancken, gelyk wy van zynent wegen mede doen, wegens de verbeteringe die UEd. hem heeft gelieven toe te leggen, vertrouwende dat hy hem sulx waerdigh maken zal; hier nevens comt UEd. een requeste toe, vanden matroos Arent Albertsz, die als soldaet, Colombo, Jaffanapatam, en de vordere plaetsen heeft helpen gewinnen, dewyle hy bloot van persoon is, zoo zoude 11. gl ter maent aen hem toe gestelt zyn. —

Jacht Cormandel is verongeluckt 30. Septemb.

Tot besluyt moeten wy u Ed. met leetwesen adviseren, dat 't Jacht Cormandel van Palliacatta op 10. Septemb. passado, naer Masulipatam vertrocken is, omme van daer zyn reys naer Pegu te vervolgen, welck Jacht op 30. des selven maents op de hooghte van 13. graden, noorder breette, door harde travadon omgeslagen is, den schipper, boeckhouder, twee stuerluyden, nevens noch 24. Comp.s dienaeren, zyn oock op 22. en 26. October a.o passado, door ordre van de Mayt. behandigt, alsoock door zyn volck en vaertuygh van Ramree hier boven gebracht zyn, voor 't welcke en van gem.te persoonen, geven by zyn hoogh.t hoogelyck bedanckt, den schipper van gem.te verongeluckte Jacht is genaemt Jan Willemsz. ofte anders door de wandelingh Jan Hotrede(?), die wy nevens den boeckhouder en stuerluyden, mitsgaders eenige matrosen op 't Jacht Hasselt, en de rest op de Cromandie(?) hebben geordonneert, om 't verongelucken van 't gezeyde Jacht Cormandel by u Ed. te verantwoorden; met meergem.te Jacht Cormandel zyn ongeveer 14. Nederlanders en 200. Mooren en slaven, (de Mooren 't Jacht bevracht hebbende) verongeluckt, godt bewaere d'Comp.s voor meerder swarigheyt. —

Waer van den schipper en noch 24. man gesalveert.

en 14. Nederlanders en 200. Mooren gebleven zyn. —

Dit is Ed. Heeren al 't geen dat wy u Ed. voor dese tyt hebben te bedeelachtigen, dierhalven zullen naer onse gedienstige groetenisse als nederige grootdanckingen, en u Ed. gesamentlyck godt in zyn heylsame protextie bevelen, neffens bede tot den Almogenden, hy s'Comp.s regeringh soodanigh meer en meer gelieve te zegenen, dat het selve strecken magh tot dienste van ons vaderlant als d'Comp.e en ook tot meerder verbreyding van u Ed. wytberoemde namen, amen.

Arracan ady 21. January a.o 1661. onderstont u Ed. dienstschuldigen, dienwilligen, gehoorsamen dienaer, ende was geteyckent Gerrit van Voorburgh. —

Batavia.

Aen den Ed. h.r Gouv.r Gen.l en d'Ed: Heeren Raden van India.

den koopman Voorburg tot Arracan aen haer Ed. 30. January 1661.

Ontfangen 10. Meert, met de Hollantse [illegible]

Ed. Eerentfeste, manhafte, hoogh achtbare, wel wyse, voorsienige seer beschreyde(?) Heeren.

Myne gebiedende Heeren.

Onse jongste aen u Ed. is geweest op 21. January p.r Jacht Hasselt buyten Sumatra om, alsoo 't selve adviis beyonden(?) van den 't gezeyde(?)

Jacht (met godt) niet twyffelen. soo gaet dese wedercopie hierneffens
daer aen ons derselver gedragen, verders zullen uEd. advys
geven, wat sedert gepasseert is met afscheyden vande lyff
eygenen, die met gemt. galliot vertrecken souden, schoot den
Coutewade Voos, ende de schryvers eenige slaven uyt, voorgevende *(in margin: slaven uytgeschooten,)*
datse een ambacht conden; 't welck deselve in raede, als ook in presentie
vanden schipper Hendrick Welleurst, ende de bockhouders onthouden,
also opentlyck uyt zeyden geen ambacht te connen, dat deselve
al niet geloven moght, alsoo deselve (vermits Jonck en kloeck
volck was) niet wilde laten vertrecken, zulcx dat wy 't getal
met andere uyt het slaven huys mosten suppleeren; nevens gemelte
Jacht galliot gedespescheert hebbende - wierden op 23. do. weder *(in margin: Cronke Sickje soeckt ons noch 20. slaven af- handigh te maken,)*
ontboden, als wanneer ons door den Cronken Sickje geseyt wierdt,
dat wy alle de slaven die wy meynden te versenden, mosten
boven brengen; 't welck dadelyk daer aen deden, die zy door zyn
schryvers in presentie vanden Coutewade, en Voos, sonder dat
wy ofte iemand van ons volck daer by mochten wesen, liet onder-
vragen wat ambacht datse conden, deselve ondervraegt zynde,
wierden by gemn. Coutewade en Sickjes schryvers ontboden,
die ons aendiende dat der 20. persoonen zyn, die een ambacht
connen, namentlyck: diverse connen met pyl en boog omgaen
welcke slaven van ons andere gesepareert werden, ende gemelte,
gemelde Sickie vertoont, die hun opstonts voor s' Conings troon
in onse presentie met pyl en boogh naer een pale liet schieten,
de andere dede zy met schilt en swaert speelen, die goutslagen
konden, liet zy zagen, en soo voorts; 't welck gedaen zynde, wierdt
gemelde Coutewade en Voos geseit, yder de helft vande voornoemde
slaven naer sich te nemen, en te bewaren, om 't selve de Mayt.
bekent te maken, Zyn Hoogheyt 't voorsz. aengedient zynde, zocht
ons de 20. stux lyffeygenen (nadat eerden Coutewade en Voos
2. a 3. dagen de kost heeft moeten geven) weder conden te handigen *(in margin: maer by gehouden helt, mits hem 10. man loot gevende. —)*
mits dat wy alvorens den Sickje 10. man loot te geven, even
moeten beloven, off andere souden een andere lyffeygenen
in plaets te krygen, lange weeken moeten nae loopen, daer
't gaer doch om te doen is. —

'T waer te wenschen dat uEd. ons met een ofte twee chialoupen ieder
van 10. ofte 12. last, (daer Sr. Hendrick de Dien Salr.) voorheen *(in margin: eyst een chialoup off twee —)*
om geschreven heeft) conde voorsien, omme de scheepen te laden,
ook om by occasie nae Diangen te senden, om lyfeygenen alder
vandaer herwaerts te brengen; 't geeft weynigh gesmeet off
wy dit saison vaertuygh souden hebben becomen, omme de
scheepen te connen laden. by welck voorval, men dan bewegen
souden staen, die wy alsdan versochten dat uEd. ons tot dienst

vand' E. Comp.e gedacht t'accommoderen, voor yder bouwer die noch kleyn is, daer maer 4. of 5. lasten in can, moeten hier uyt 't Eylande een halve ropie betalen, voor de gene die na Jangen gaen een ropie, dat vele gelt naer sich treckt, een koopers bande, commen deselve met ons eygen volck vande schepen mannen ende inden regen tyt onder dack leggen. —

slaven aende schepes officieren vergunt

Aenden schipper geeven conform u Ed. ordre twee Jongens, aen den boeckhouder een d°. aenden opper en ondercoopman yder een, aenden Capiteyn een, en aenden bottelier een meysie, zynde samen 7. stux lyfeygenen, overgedaen, die hier mette ongelden betaelt zyn, verhopende dattet u Ed. niet misagen zal. —

de boot vant verongeluckte Jacht Cormandel comt in 't water. —

De schoeps boot vant verongeluckte Jacht Cormandel (daer wy u Ed. in onsen voorgaen van geschr. hebben) is van Vambere herwaerts gebracht, en ons door ordre vande May.t behandigt, welcke boot noch goet en goet is, om aen 't een en 't ander schip die geen en heeft te commen geven. —

Hebben staet u Ed. by gehouden vaeren, dat godt geve, buyten Sumatra om, te geraken, met het Jacht de Hollantse Tuyndie, daer inne wy uytwysende bygaende cognossement, droog en wel geconditioneert gescheept hebben, 't naervolgende, te weten:

lading vant Hollantse Tuyndie,

700. carwen rys,
146. Stux slaven en slavinnen, als
110. p.s mans
29. p.s vrouwen,
7. p.s jongens.
1. Snaphaen voor ons stoel
2. pistoolen. bedragende gesamentlyck met alle ongelden tot binnen schepes boort, volgens bygaende Factura f 11235:9:—
daer voor 't gemelde inde comptoirs negotie boecken is gedebiteert.

hebben meer rys ingekoft als verzonden can. —

Wy hadden gedacht dat het Jacht de Tuyndie veel meerder rys zoude ingenomen hebben, dat volgens u Ed. schryvens ons buyten gissinge gaet, vermits u Ed. staet maken, dat beyde de schepen Hallet en Hollantse Tuyndie, u Ed. ongeveer 300. lasten rys zouden commen toebrengen, wy hebben ongeveer 3000. carwen ofte ruym 400. lasten rys in voorraet opgekocht, sulcx dat wy met groot verlangen dagelyckx naer de groote bodem uytsien, God bewaere deselve voor ongeluck; de oorsaeck waerom wy zoo vele rys gekocht hebben is, omdat de schipper en andere — verscheyde malen geseyt hebben, dat de voyage pering [illegible]

staet te komen, die ongeveer 400. laston rijs oste meerder zal komen wegh te slepen, den uyt rijs koopen gesloyden zynde, souden naderhant niet een last meer krijgen konnen, diemhalven Edelen geseyde quantiteyt in voorraet opgekocht.

70. last rys int weymans Jacht de ko: Salomon gescheept. — Int weymand Jacht de koningh Salomon, hebben alreede 190. last ofte 70. lasten rijs gescheept, waer mede gem. Jacht int sachen soo leckich geworden, datte yder glas 3 a 400. steeck pompen moeten, diemhalven duerven daer mede soodanigh niet in zee gaen, den schipper van't selve is geaccordeert noch 14. dagen hier te bleyven om te zien soodanigh het sich in de tyt toedragen zal, of middelen weder op gesproken lecken dicht vinden, als wanneer dan moet te vertrecken.

Slaven uyt Diangen — Daegs voor dat de slaven gescheept wierden, becomen in den avont tydinge, datter eenige slaven uyt Diangen in de bagij aengekomen zyn, zulcx dattet nu te laet is om die te koopen, en met dit schip te comen versenden, deingekopende zullen wy aende neders van't Jacht de koningh Salomon soo int kunn't groot schip niet komt, overlaten.

Dit is Ed. Heeren al tgeene dat wy uEd. teeder 't vertrecken van gasset conden t'adverteren, diemhalven zullen eyndigen, en uEd. naer onse gedienstige gebiedenis, als nedrige groet uEd. gesamentlyck in Godes heylsame protectie bevolen, neters bede tot den almogenden, hy s'comp.e staet onder uEd. hooghwyse regeringe, soodanigh gelieve te zegenen, dat t'selve mach strecken tot dienst onses vaderlants, en d'Heer Comp.e mitsgaders tot meerder uytbreydinge van uEd. wytberoemde namen, breeck van korten wout, onderstont uEd. dienst schuldigen dienaer uyt plicht in den Naem deser waerts geteyckent Gerrit van Voorburgh, ter zyden stont Int Nederlants Comptoir Arracan adij 30. January a.o 1661.

Aende Ed. Heer Joan Maetsuijcker Gouv.r Generael, ende Ed. Heeren Raden van India. —

d'koopmanne geyer tot Jamby aengeschr. dd. 13. meert 1661.
ontfangen p.r chaloup, 21. d.o

Ed. Eerentfeste, Manhafte, Voorsienige, seer bescheydene Hooge Achtb.e Heeren

Ed. Heeren.

Onsen laetsten is geweest aen haer Ed. met het galiot Vandeloort in dato 20. decemb.r des voorleden Jaers, met welcke haer Ed. doen bekent gemaeckt den staet en gelegentheyt van dit comptoir

ende welcke volladen toegesonden met 82736. catty bruyne
ende 3273. cattys witte peper.

Tsedert dien tyt en is tot heden niet anders voorgevallen, als dat de Engelsche met beyde haer schepen (wat arbeyt) sy luyden hebben aengewent ontrent de 5. a 600. picols peper hebben becomen en wy daer en tegens 305193. catty met ons geringe restante, zynde also op heden in voorraet 506910. catty peper, sonder gelt maer met gheleende penningen a deposito vanden koningh en andre groote heeren en cleene, bestaende tot heden in 3900 Rx en noch 2500. Rx wegens ontfangen waer van diverse persoonen, die uyt 't eerste aencomende cargasoen met contant sullen moeten betaelt worden, soodat wy jegenwoordigh schuldigh zyn een somme van 6400. Rx wechhalen gene vuil en geheel van ons Crediteuren, soo wel de koning als veel groote en andre, die ons dagelycx niet ongemaent laten, door den uytgeleende gelden versochten te langer achter blyft, waer door wel groote onlusten souden konnen te ontstaen, inde principale dat d'Engelsche op haer vertreck, vanhier tegenwoordigh met een groot capitael, als wy hebben, waeren versien, soodat zy in corte dagen een groote quantiteyt peper tot een geringe prys sullen naer haer trecken, en 't welck met goede oogen moeten aensien, vermits wy ons sonder gelt en hebben bevinden.

d'Engelsche hebben maer 5 a 600 pl. peper becomen,
en wy 305193. catty.
soo datter in voorraet is 506910. catty
wy syn schuldig 6400 Rx
d'engelsche zyn met een groot capitael versien,
en wy hebben niets,

Soo inde zynde den 27. der verleden maent, twee Jonken voor reede vande Engelsche seer haestigh de rivier afgedreven, naer Palimbang, om aldaer cito peper te handelen, en den 2. maert haerluyden 2. schepen, de Marchand d'aventure en Trouwe, die eerdelyck van Jamby heen gevoert, de geheele 5. a 600. pl. peper niet twyffelende oft zy sullen haer volle ladinge aldaer becomen, naer ons alhier souden gerapporteert zyn, hebben goet gedacht een van ons Chinese koopluyden, met 2500. Rx in cleeden, vande Comp. om aldaer soo veel doenlyk is, de peper haer te ontmachtigen, en de merct te bederven, de peper tot 4½, 5. a 5½ Rx de pl. te mogen opkopen, daer wy hem consent toe gegeven hebben, verhopende daer door d'Engelsche 2. gemelde Jachten haer wyse vant Jaer naer 't patria niet sullen connen vervoorderen, waer onder wy geobserveert hebben, haer Ed. met dese chaloupe bevatteger 't welck bekent te maken, ende haer Ed. onder gout vermanen, op 't al haest begeeren vanden koningh ende alle ons Crediteurs, haer geleende penningen weder om te mogen krygen, alsoden tyt haer langer valt als zy gemeent hadden, ziende derhalven tot reputatie vand' Comp.e te wesen geledt gehadt, een schip naer

d'engelsche zenden 2 Jonks naer Palimbang om peper 27 Febr.
mitsgaders de Marchand d'aventure en Trouwe 2. maert,
ende wy een Chinees derwaerts met 2500. Rx aen cleeden, om tegen haer te handelen,

versoekt ordre [illegible] van Batavia

ons voorige eysch te gemoet, offe soo veel het mogelyck is, principael gelt, anders te beduchten staet dat wel ons Jambysche negotie, in toecomende soude verminderen.

eyst ook een nieuwe Chaloup.

Hier nevens gaet een memorie, waerby eenige kleedinghen worden geeyst, ende in Jamby gehele nodigh zyn, soo mede sien wy in plaets vande oude gehele afgeleefde soorte Chialoups, een bequame nieuwe te gemoet, anders sullen ons in toecomende, met het afscheepen des peepers verlegen vinden.

revolte inde peper quartieren van Jamby,

Den 24. January bequam zyn Hooght. door verscheiden en mondelinge rapporten, tydinge, dat zyn volck inde peper quartieren gants gemeen [illegible] geworden, ende dat het volck van een dorp int ander 7. man hadde doot geslagen. weshalven hy met een groote macht de revier heeft opgestreept, versochende 't opperhooft vande logie nevens 4 a 5. man, en ammonitie van oorloge, tot assistentie geliefde mede te gaen, en 't selve hem inde occasie toestont, maer zyn Hooght. aldaer verschynende, vont zyn vyanden voor het mael gevlucht, en liet hem aenseggen door 't opperhooft, die aldaer door de koude siek werd, dat het noch wel eenige maenden soude mogen duren, eer die saek soude komen ter neder geleyt worden, is derhalven op den 6. deses met de koortse-siekte weder inde logie verschenen.

de opper krygt de koortse

De Jonghst gesonden hoge en roode geschilderde Salempoeris en rode percallen van Jaffanapatam, daer vande Salempoeris en percallen volgens de cours vant gelt de meeste advance geven opgebracht, derhalven versoeckende, vande selve soortinge eenige ons toegesonden mach worden, maer niet de rode mitsgaders wegens haer kortheyt en hooge prys, soodat wy vande soortinge, als 6. packen Salempoeris, en 3. do. percallen te gemoet sien.

Engelse quitantie staen te [illegible]

By 't aenwesen vande Engelse Hr. Commissaris Hendrik Paits, hebben wy goede en vriendelyke correspondentie met malcanderen gehouden, en den anderen met alles geaccommodeert, als het protest, ende andere schriften voorgelesen, nevens in presentie van den koningh, als by ons int particulier, om die saek uit gehele af te doen, maer also het protest niet ingedient was, soo vont d' Hr. Commissaris 't ongeraeden, vermits hy van d' Hr. Agent in Bantam daer geen commissie toe hadde, hem met ons die saken algeer af te maken, maer beloofde aen weder zyde sodanigh rapport te doen, dat aen 't selve niet te twyffelen waer.

Int sluytende dese heeft zyn hoogh.^t^s vrou Vato madh, aen ons versocht, haer Ed. bekent te wille maken, dat zeker haer dienaer genaemt Simbon, Jambynees, van haer gevlugt vertrocken ende aldaer zoude 3. Jaren onthouden hebben, versoeckende aen haer Ed. dat deselve op Batavia mochte opgesocht worden, alsoo nade dito Vato madh haer zeggen, voor 2000. R^a. soude onder sich hebben ende derwaerts magh aengehouden worden, Waermede

[margin: den Jambynees op Bat.^a te soecken.]

Ed. Eerentfeste, manhafte, wijse, voorsienige seer discreete hoogh achtbaer heeren, willen U Ed. nae onse aller onderdanige groete in godes heylsame bescherminge bevolen laten. —

onderstont U Ed. onderdanige dienaeren, en was geteeckent pieter de Goyer, Jonathan Claesz.: Salomon Sandra, ter zyden stondt, Int Neederlants comptoir Jamby adij 13. Maert 1661.

Aend' Ed. Heer gouv.^r generael Joan Maetsuijcker, en d' Ed. Heeren raden van India. —

[margin: d' residenten op Tegenapatam aen haer Ed. 14. Janu. 1661. ontfangen 17. febr. met het jacht Barbados Marchand over Bantam —]

Ed. Eerentfeste, hooghachtbaer, manhafte, wel wyse voorsienige, ende zeer gebiedende Ed. heer.

Den 11. octob.^r pass.^o passado schreven hooght^t Pr Heijnderijs den welcke tot dispatie vande hier ter rede ingenomen hebben en salpeter na Colty, welcke wy verhopen den opperste piloot spoedigh en — behouden met zyn ingeladen cargasoen by U Ed. hooghachtb. zal hebben laten verschijnen, wes dese eygentlijk om ten principaelste dienen tot couverte vande ingesloten missive &c.^a ons op gisteren vand' Ed. H.^r gouv.^r Laurens Pit, ter hant gekomen, met welcke U Ed. hoogachtb., Pr Engels Sris de Barbado — Marchand van porto novo aldaer aparent ter rede gereet leggende, los te zenden, ende daer beneffens te adviseeren den jegenwoordigen toestant van 't Tegenapatamse fort, als de geborgde goederen der geweese gaste chialoup op 't riff hoddron, Zoo leggen in dese dat het ter den 25. der afgeweeken maent en Jaer, dat den H.^r Saragies volck op den naem ofte tot — assistentie van dammerdeba in dese stad met 200. ruyters ende 300. pions zyn gevallen, die ten eersten haere leger plaets namen dicht by het fort achter de moorse misquiet, als daer ontrent staende huyzen, daer op die van binnen 20 by dagen als nachten met het geschut dapper vier gaven, die aen binnen

[margin: de gaste chialoup verongelukt op 't rif hoddron;]

[margin: d' H.^r Saragys volck hebben Tegenapatnam belegert]

buijten vyanden werwaerts niet het opwerpen vande eenige aerde nungo, die als loopgraven naer't fort uijtweijden, weijnigh schaden doen, hebbende die van binnen bij nachten door't werpen van vuijrpijlen, soo mede dan verscheijdene huijsen inden brand geholpen, daer bij doende belegeraers aende bijgelegene woningen die daer door uijt vreese vant forts geschut gevlught zijn, niet affbreken tot brandhout noch wel soo veele schade. ende is jegenwoordigh aende Zuijt zijde de meeste helft vande Stadt verbrandt, zoodat met't oorlogen vandese ondereenighde bisnagaerse rooft mooren, s'Comp^s. negotie a present stille staet, ende weijnigh ofte geen cleeden door de coopmanschap, (also alle landewaerts uijt vreese der vijande onthouden,) aengebraght worden, zulcx nadat het laet aensien, ende die van binnen vooreerst geen in alles noch wel versien zijn, en naer een goet accoort niet willen hooren, noch wel eenige tijt van 4 a 5. weeken mochte konnen uijtte houden, dat andere willen verhopen in 8. a 10. dagen desen oorlogh een eynde sal nemen, waermede dan vertrouwen bij goede regeringe alhier tegens medio febr. 200. packen cleeden buijten de Ceijlonse en Jaffanapatamse dito voor Batavia in voorraedt zullen wesen.

Comp^s. negotie staet stil.

hopen omtrent tegen half feb^r. 200. packen cleeden voor bat^a. te hebben.

De gaffel Chaloup is in passant van Palliacatta naer Nagapatnam vaerende op 25. der voorledene maent hier aengeweest, waer uijt wij soo veel gelight ende aftelaten, ende weder volgens ordre vandaer den gouv^r. 4. packen zeyldoek inder yl daer in gebracht, waer mede zijn reijse zuijdwaerts hebben laten. d^o. Chaloup is door qualijck toesien vande daer op varende geslagen hebbende den weder avont inde eerste wacht, ontrent 6. glasen op't riff boven Colderon verseijlt, ende door de harde brandinge ten eersten geborsten, daer op't volck tot dat den dach aenquam achter op hebben gheseten, der haer naer landt konden begeven, die naer weijnige uijren bij die vant fort Devenkotty met lijnen gebracht hadden alles afgenomen, ende als gevangen naer voornoemde sterckte gevoert zijn, zulcx bij op mandaden van boven genn. E. h^r. gouv^r. pit. s'Comp^s. volck met een cleen schenkagie tot erlangatie vande geredde goederen op 11. staerts naer gedeijde h^r. Saragie afgesonden, wat bewegen die geest bij d^o. h^r. tot bijstellen van s'Comp^s. geschonden goederen zal verwecken leere den tijt, s'Comp^s. dienaers zijn op denselven dach, soo als gedeijde volck naer d^o. h^r. Saragie stont op te reijsen, alhier wel aengekomen, except den Corporael die den duijvel helpt het slot bewaerder tot zijn ontlatinge daer behouden hoeft, dat niet meer goederen uijt d^o. sloep heeft gekregen, als volgens dese

rakende't verongelucken vande gaffel Chaloup,

waer van het volck int land gevangen is.

en weder geslaeght,

uijtgenomen een Corporael,

nevens gaende memorie door een van ons volck vertoont en op gegeven is, die gelycke corporael heeft moeten onderteeckenen, al hoewel die gast inde eerste instantie niet bevrijden van voorsz. sloops goederen, niet een man van ons volck daer by heeft willen laten komen, waer mede d°. Corporael nae syn g'. salarie, die eenige reysen landewaerts heeft, derwaerts stadt, ofte al is weerdyst, gem.d° sloop leyt apresent soodanigh int zant gewelt dat by laegh water, zyn spiegel naulycx gesien can worden, zoodat weynigh apparentie vertoont daer uyt yets meer te krygen sal zyn.

porto novo vaert nae Ceylon.

Van porto novo staen deser dagen ontrent de 20. stux so schampans als parren met grove cleeden nae Cootjaere, trinkenmale, en battekalo te vertrecken, die int laetste van april ofte maert weder met areeq op dese cust van daer staen te keeren. de gaelse areek vint apresent tot porto novo met goeden aftreck verkocht a 10. de Cootjaerse 29. a 30. gr f.a de kleene anum: a 19½ gr f.a in den p°. zoodat nae alle apparentie, vermits de man lomentos aendoedelkant by nae over duyr blyven, by verschyninge van voorn. vaertuygen, staen die noten in prys weder te dalen, en 's comps. areeq is mede gelyck op voorn. porto weynigh aftreck. —

de gaelse areek in goeden aftreck. —

d'negotie begint te verbeteren.

zynde de fanums nu wat beter van alloy,

's Comps. kleeden worden nu wat beter door de wevers als voorige tyt voor dese aengebracht, gelyck mede begonnen de koopmanschappen goede schoot te nemen, dat principaelyck ontstaet de fanums wat beter van alloy en geringen tyt herwaerts geslagen worden, god geve maer dat in korten ind' Inlantse munte goede ordres komen moge, opdat onse heeren meesters jonge geraekte negotie altyt gelyk by vorige tyt komt te floreren. —

Engelsen

de barbado marchiant gaet na Macassar,

Met de barbado marchiant staet van porto novo nae Macassar te vertrecken voor reek: vand' Engelse comp. en rand den naeds 100. packen diverse sorteringe cleeden, en op vracht der inboorders van gelycke porto 200. d°. zynde d°. packen uyt de 2. schepen van den ... koopman Arremotta Chitty en den d'van anno passado van daer vertrocken na Malacca ... door gaende stroom op die voyage ontmoet hadde, de reyse niet heeft connen gewinnen, en weder om op gedachte porto ... aengelant zyn,

Hier mede —

Ed. Achtbare, Hoogachtb. manhafte wyse, voorsienige en zeer geachte Ed. Heeren, willen U.Ed. hooghachtbare nevens gemalinne mitsgaders d'E.E. Heeren raden van India naer onse hartgrondige ... groete den almogende Godt in genade bevolen laten onderstont U.Ed. verschuldige en gehoorsame dienaren, en was geteekent Joannes Pit, Isaac Welsingh, ter zyden stont, Tegenapatnam den 19. January 1661. —

Aende Ed. Hr. Joan Maetsuijker gouvr. genel. ende d'Ed. heeren raden, wegens den Nederlantschen staet in Orienten.

den koopman van in Siam aen haer Ed. den 25. febr. 1661.
ontfangen met den ... den 11. april 1661.

Edele, gestrenge, manhafte, wijse, voorsienige, seer geëerde heeren. —

Met het retourschip de provintien, ende het fluytschip de ... van den 30. november laestleden, beladen naer Colty gelangende, willen verhopen, den algemeen salvoderwaerts sal hebben geweten te geraken, sullen uEd. uyt de daer nevens gaende missive, als verdere bygevoegde papieren, den staet ende gelegentheyt deses Comptoirs, soo in negotie als hooftsaken, tot dier tyt toe volcomen vernomen hebben. overhulp dan by desen dies aengaende geen nadere repetitie vereysche te doen, maer ons aen't verrade effect, copye hier nevens gaende, gedeuldigh gedragen, ende eyndelyk kortelyck by desen overloopen, wat naer dien tyt notabels waerdigh voorgevallen ende gepasseert is, als mede 't geene op eenige vande vorige advysen tot conclusie soude mogen dienen, verhalen. —

Voor eerst hebben ons met schuldigen yver, sedert vertreck van bovenaen geroerde schepen, met het noch mancquerende aende gepylde koopmanschappen voor Colty naer vermogen te suppediren, ende den rechter ... eys ons vande koning toegestaen uyt te voeren, in 't handelen, gedurig onledigh gehouden, opdat doch alles tegens de komste vande verwachte groote scheeps-ruymte, die vande noort volgens uEd. aenschryvinge, noch hadden te gemoet te sien, aen't pakhuys ancker dan omme gemelde schepen een tydigh en hoodige depesche te doen erlangen, in voorwaer gereet soude zyn, doch vreese met de opstoot vant leger, alles seer qualyk te verrichten, ende geen arbeytsvolck te becomen soude zyn; gelyk ons in onse meninge met het gewelt vandien, oock niet bedrogen en hebben gevonden, zynde den coningh 24. decemb. pallado, van met een armade soo te water als te lande, na't voorgeven in over de 27000. weerbare mannen van gebeden na desselfs lant ..., ende verdere oorlogs gereetschappen wel versien, vande stad getreyden, ende de selve opwaerts naer de bovenquartieren vertrocken, by welck leger weer geaffirmeert ende voor vast gestelt, Ohapoedelooch, met een nomber van ongeveer 200000. man welcke door den ... ordre van zyn Mayt. uyt de boven provintien, Poutsclooch, Sockotay, Sorkolonck, Camphengh, Sirantaboen, Pitzeoire en ander provintien geprest zyn, welcke de armade in Poutsclouch verbeyden, staet te volgen. Hebbende zyne Mayt. niemant in zyne pressinge ..., 't zy koopman, burger ofte ambachtsman, jae den vreemdelingen en

den koning van Siam naer 24. decemb. naer boven, met 270 (?).

... Ohapousclooch ... komende met 200 (?).

... gepresst en ... niemant verschoont,

van buytenkomende negotianten, van wat stadt ofte qualiteyt deselve ook souden mogen wesen, niet verschoont, maer alles dat bequaem was om geroofd te dragen ende offenteren(?) te doen, met sich gesleept, waer door de beyde quartieren bynaer, buyten ongevaer 10000. man, die tot bewaringe van het hoff ende de stad, onder de regeeringe van 4. derselve en voornaemste grootste heeren gelaten zyn, van het naemelyk geslachte zyn ontbloot geworden, dat alle negotie, neeringe ende hantwercken door stille staen, ende een groote dierte in veel, doch principaelyk inde eetwaeren, vermits alles naer 't leger, ende de beyde quartieren wert vervoert(?), en daer en tegens niets van boven nederwaerts en comt, veroorsaeckt.

de beyde quartieren ende stad Judia zyn gelaeten met 10000. man onder 4. heeren.

Sodat alle negotie stilstaet, en costerien(?) dier zyn. —

De alhier remonerende(?) genaemde Portugesen, ongeveer 150. koppen sterck, in mestiçen en een meenichte(?) in swarten en ryst- — schutteren bestaende, onder 't Commando van haeren Capitain de Campo, eenen naturele Portugees genaemt Francisco Baretto, geaccompagneert met 2. Italiaensche Paters van St. Paulus — ordre, zyn ten dienste van Zyne Mayt. mede naer boven nevens d'armade vertrocken, ende hadden den Coningh en grooten geen gesien, by nevens den Constapel, door ueds. ten dienste van Zyne Mayt., in May van Batavia gesonden, noch 12. man aen teen(?) van ons loge volck hadde gevordert, omme zyn dienst te vergoeden(?) ende daer en boven dat een vande verwachtende scheepen vande noorder mousson, omme nevens des Mayts. armade tot — seguriteyt vande des Mayts. landen, gedurende des Mayts. absentie voor aende mont vande rivier te houden, maer hebbe sulcx met de grootste beleeftheden ende courtosie die ons mogelyk zyn geweest op onse onvermogentheyt, als met de beste gedachten(?) soecken van ons hals te weeren, dat echter soo wel niet en hebben connen doen, ofte zyn genoodsaeckt geweest, omme Zyne Mayts. ongunste niet geheelyk op ons te laden, ofte hebbe Zyne Mayt. nevens den genoemden Constabel noch 4. man moeten toestaen, waer onder den Trompetter en noch drie andere, die vande meeste dienste inde logie niet waren, ende best gemist conden werden, gelyk ueds. int dachregister dato 8. en 9. July, als 23. ende 24. decembr. lesleden, ende de resolutie daer van 9 July passado in rade getrocken, hier nevens gaende, largen(?) gelieven te besoogen(?); twelcke willen hoopen ueds. voor wel gedaen omme ergers quaets te verhoeden, oordeelen zult. —

de Portugesen zyn met den koning mede gegaen.

de koning heeft van ons den Constabel mede,

met noch 4. man, waer onder de trompetter vande logie. —

Wervaerts desen optocht en groote preparatie ten oorlog gemaeckt, waeromme heeft noyt ymant te weten connen weten, wel onder meeste zyn van gevoelen geweest, dat Zyne Mayt. met dese groote macht voornemens was den ~~Portugesen~~ [illegible] Coningh te hulpe te

komen, ende wel bekommende dat het Cambodia, vermits daer alles seer brouilleus stont, gelden soude, doch is binnen weynigh dagen uyt het leger, tegenwoordigh leggende inde provintie Ponhelouch, van zyne May.t weder schryvens aende grooten ende regenten vande beneden quartieren gecomen, waer uyt te bespeuren is, zyne May.t noyt het oogh op Pegua, veel min op Cambodia, maer eenelyck op het Lauwenland heeft gehadt, dewyle haer kundigt, het wel soude connen wesen, binnen corte, mette gantsche armade wederomme nederwaerts aenquam, vermits dat het daer alles heel anders bevont, als hem bericht was, en dat de wegen naer Jamady, zynde een provintie vant Lauwenlan aen Siam rycks grensende (?), geheel onbruyckbaer ende sonder water waren; t'welck waerlyck voor alle staten van interessen, hier remonstrerende, te wenschen was, dewyle zoo zyne May.t noch lange soude continueren, ende niet en resolveert binnen corte naer beneden te comen, onder de gemeente groote armoede ende ellenden, door't geheele rycke staet te resulteren, maer willen hopen dien Jongen vorst nu siet, zyne saken niet naer wensch uyt en vallen, haest van resolutie sal verandert zyn, en in plaetse van met jonge wulpse heeren raedt, daer dit concept mede by de hant genomen is, weder te volgen, de oude bedaegde, die hier alle tegen zyn geweest, namaels in overweginge (?) nemen, en dit werck verders staken zal, en prefereren zyn ryck, en landen, in goede geruste en voorspoet, tot contentement van alle zyne onderdanen te regeeren, voor de glorie van andere landen met den oorlogh te conquesteren, daer veel hasarden in te verwachten zyn, t'welck voor alle zyne onderdanen een generale verblydinge soude baren, en voor een ygelycke te wenschen is, doch sal ons den uytval daer van, den aenstaenden (?) tyt moeten kundigen. —

De koning heeft het oogmerk op Pegu ofte Cambodia, maer op het Lauwenland.

En zal misschien raedt weerkomen (?). —

Alsoo het daer anders stadt als hy gemeent hadde

Zynde daer toe door zyne Jonge raedts heeren geraden geweest. —

Soo is naerdat daer lange als met verlangende oogen naer hadde uytgesien den 9. January, zynde 11. december van Tayoan rede verseylt, geluckelyck alhier ter rede, daer den alderhoogsten voor gedanckt moet zijn, 't Jacht der Veer gearriveert (?), waer mede ons geworden d'aengenaeme missive, als verdere bygevoegde papieren van d'E. H.r gouv.r Fredrick Coyett uyt Tayoan, ende den E. Joan Boucheljon uyt Japan, den cargasoen monterende ƒ 143304:16:13. bestaende ten principalen in 50 ✠ Tayoan Japans schuytsilver nevens eenige verdere kleynigheden, met het fluyt [illegible] uyt Japan in Tayoan aengecomen, gelyck ue. uyt de nevensgaende copia factura breeder gelieve te beoogen is toegebracht. —

't Jacht der Veer komt van Tayoan in Siam 9. Janu.

Met 50 ✠ zilver, de bedragende ƒ 143304. —

Tot provisie voor Tayoan eyscht den E.r gouv.r Fredrick Coyett tegen-

uyt den scheeps ladingh hout etc.

't aenstaende, alsulcken houtlast als 't verleden saisoen, p.r de Fl.: de hoeden van hier derwaerts is gesonden, nevens 100. p.ls wasch soo tot 30. realen 't picol te becomen is, anders in 't 30. p.l van Goedemont, tot provisie voor dat gouvernement, t' welck naer vermogen sullen soecken te voldoen, doch gelyck d' h.r gouv.r by syn schryvens seer wel segt, wanneer U Ed. niet konde besluyten daer toe scheeps ruymte derwaerts van costy aff te stecken, dan in sulcken gevalle gelyck de goederen voor Batavia, dat daer ordinaris om benodight is, niet t' onpasse en sullen komen.—

aengaende de slechte winsten van 't Siams cargasoen in Japan behaelt,

Met leetwesen hebben wy uyt d' aenschryvinge vanden h.r Joan Boucheljon uyt Japan vernomen, de aldaer aengebrachte Siamse waeren so weynigh hadde gerendeert, zynde niet meer opgebraght, de gehele cargasoen montereende f 76516. als 55. p.r c.to door de naederende hand geavanceert, dat waerlyck op die grove waeren van soo groote volumen, te geringe winsten zyn, ten principaelen geresulteert zynde, door dien d' eenige waeren ende voornamentlyck de hertevellen ende roghuyden, verleden saisoen, soo wanneer meester in den hande velde blyven, tot al te excessiven hogen prys zyn genoodsaeckt geweest vande Chinesen over te nemen, dieter was noch beter tot soo hogen prys te steygeren, als deselve onder de handen vande Chineesen, tot schade vand' Comp.e te laten, ende Comp.s kostelyke schip van hier halff beladen, met koopmanschappen die noch vry minder voordeel gegeven hebben, naer Japan te versenden, zynde nu met eenen ook daer mede uytgewaert de Chinesen in toom gehouden, ende vry vaster aen 't octroy met haer verleende hantschriften, verbonden zyn, als voordesen, ende achten nu weder den rechten tyt gekoomen te zyn, omme de vellen sonder prejuditie tot een laegen prys te stellen, dewyle ons dat de Chinesen verleden Jaer de vellen tot haerder schade vry hooger alsse genoodsaeckt zyn geweest, aen ons over te doen, ingekocht hadde, dat haer nevens de gesprecken die daer en boven daeromme gedaen hebben, groote verlegentheyt gebaert, ende seer schadelyck is geweest, ende anders deels omme dat van alle pretentie op den handel, met haere eygen schriftelycke beloften, waerdoor aen dit hoff ~~namaels~~ namaels, wanneer by ons achterhaelt werden, weynigh gehoors sullen erlangen, versteken zyn, ende daer en boven sullen moeten gedogen dat haer Jonken van ons Jachten gevisiteert werden; 't welcke genoegh willen hopen, alhoewel de Japanse overheden, die sake van soo groten belangh niet en achten, ende sustineren het daeromme niet te minder ofte te meerder sal zyn, ende het naeste saisoen den vorigen stuer sal behouden, dieder

'twas noch beter de vellen vande Chinesen die over te nemen, als haer deselve te laten.

men salse nu beter koop connen krygen,

onder die competiteurs alsulcken afsien vandien handel sal baren, dat deselve niet meer sullen derven ondernemen, daer naer wederomme te staen. 't welcke ons geringen oordeels, den besten en seeckersten middel is geweest, omme d' E. Comp.e in desen handel, met een sachsten middel te herstellen, ende de Chinesen daer en tegens daer uyt te weeren; wel is waer, dat uyt kraghte van 't octroy vermogens zoude zyn geweest dese competiteurs te weeren, gelyck by den E. Wollebrant zyne directie geschiet is, met geweet aen te tasten, wanneer ons den koningh ende grooten, door schenkagie gecorrompeert zynde, daerinne niet hadde willen maintineren, dat ook voor den besten bequaemsten, ende seeckersten middel, omme dese gedachten, die d' E. Comp.e in haere negotie over al schynen te willen insaeyeren teenemael geheelyck hooftsieck te maken, oordeele maer is — wederomme te breken, den Japanschen handel, gelyck d' E. H. Coyett over 't doen van boven aengeroerde Wollebrant, by zyne — Japansche directie seer doeselyck, daer door eenige Chinesen moeten van te komen, welcke breken ons oordeels seer ontydigh is geweest, want ons niet en connen imagineren den Japanders op de klaghten der Chinesen gehoorsael geven, over 't gene in Siam is geschiet, maer haer met edele eysen aen den koningh, in wiens landen sulcx voorgevallen is. derhalven zyn wy van de gedachtinge van voorneemen, de vellen tot geenen hoogeren prys desen Jaer te bemachtigen, als de

neemt voor deselve tot eenen zekeren prys aennemenden,

Jammama verleden Saison ingekocht tot 30. T. en in Japan tot 100. T. gevent tot 20 T.			
Chemantot	16	70	12½
Attamants	12	57½	9
bariga ofte coberto daer onder	11	"	9
p.°	6	"	5.

Ende de koehuyden.

Cabessa verleden Jaer tot tot 5. m.s		hebbende in Japan		tot 3. m.s
bariga	3	't eene door den	1 $\frac{9}{10}$ T.	2.
p.°	2	anderen gegolden		1.

't welck een goede ende voor d' E. Comp.e voordeelige prys is, maer voor deselve voor eenige Jaeren, en dat de Chinesen so sterck vaert op Siam hebben gehadt, altyt ende minder bemachtight zyn geweest; ende in gevalle ons de Chinesen wederomme hinderlyk waeren, sullen deselve tot geenen hoogeren prys verstaen, maer de Jonken beneden in zee houdende, bzy niet wil ofte onwil deselve beschieten, ende alle dat naer veelen gelycht daer uyt halen, 't welcke willen in de werken, ons handen daer toe niet vast genoegh leggende, aen dit hoff, versoeken door ons

off zal de Jonken in zee visiteren. —

verantwoort sal connen werden, nemende de schade die d'Comp.e
daer van altijt soude mogen te vreesen hebben, bevonden opens,
met verkopinge de Japanse overheden, haer by voorval vande
eenige clachten haer door de Japanders die daer aengaende ijets voor-
quamen; 't hoort wat eeder als in voortyden, onder de meenen ten-
dienste vand'Comp.e sullen geleden te vinden, ende haer met
alsulcke versheringen, ende de nalatigheden vande gouv.r die daer toe
vande Chinesen, met groote gesterckheden gebracht; soo
lichtelyck niet en sullen laten verwerden, waer toe dan wel nodigh
soude zyn, het schip dat u Ed. voornemende zyt, omme tot overvoer
vande altijt in voorraet verhandelde koopmanschappen, welcke
vertrouwe goede sorteringe zullen zyn naer Japan over te voeren
wat vroegh ende in april gelyk verleden Jaer geschiet zy, gelijck de
van voorts hierwaerts te zenden, omme de Chinesen die ordinary
halff, ofte ten laetsten ultimo May van hier vertrecken, voor-
bydigh te ontlopen, waerop u Ed. ordre in desen dan niet verlangen
sullen te gemoet zien. ——

D'Olyphantstanden hebbe gelyk de Japanse overheden verleden
saisoen aengeschreven is, omme seckere consideratie, niet anders
bevonden dan koningh deselve monopoliseert, als uyt des May.ts
magazynen connen bemachtigen, waer de prys kostelycker, dan
alsmede schoondere can becomen, dat dien tyt onmogelyk is —
geweest, vallen, dieter derhalve geschreven sorteringe was, vande
meeste twee int picol (die inden incoop altijt ordinary met
de cleene en derde in prys differeeren, ende deselve vande
Chinesen moet begeert worden, welcke derhalve uyt syne conincx
magasynen Jaerlycx tot dien prys by ons ingekocht, met groote
quantiteyt naer Japan vervoeren) hadden niet gedebiteert,
te meer derhalve het vorige Jaer, de cleene ende gemeene —
sorteringe tot 50 à 60 Tayl waren verkocht, ofte souden noch
goede advance daer op erlangt zyn, dat nu vermits den seer
lage merckt in Japan aengetroffen hebben, anders uytgevallen
is, dit saisoen hebbe wederomme door de gelegentheyt met de op-
koopt vant ledger, alsoo anders zoo scherpe toesicht op alle
gelegentheden, niet genomen wierd, ongeveer 40. picol van
dat heer voorschreven sorteringe op voordele schoondere becomen,
die tot 15 T. 't picol verhandelt zullen connen worden, welcke
willen hopen, alsoo 't eene Jaer 't ander in Japan geen wat beter
beter voordeel niet aenstaende geven zullen, zynde hegen-
woordigh niet mogelyk, deselve, nu met de stercke Chinesen
vaert op Siam, ten mindere pryse te bemachtigen, deselve
die competitie alsoo maer een weynigh voordeel op Siam,

Wantrouwe aen 't Hof nu wat genoegh legge.

versocht dat de Siams vaerders in april van Bat.a mach gaen

olyphantstanden werden by den ko: gemonopoliseert, trecke de oorsaeck is dat se in Japan niet wel gesocht geworden.

Sendt nu 40. p.s daer van verscheyde soorten, men a 15 Tl.

vermits cleene passagie is, daer al te grotigh naer zyn.

aengaende den nammerack; welckers goede deught hy besondert begeert toebelyk vande Japanse opperhoofden,

Wat nu de nammerack ofte swart lack, die door ons beter dan de voorige jaeren in deught gevonden, ende derhalve minder in prys na Japan versonden is, oft dat in Japan convende, door de koopluyden voor zoo goet niet geëstimeert zoude zyn, belangt, t'verschil can daer noch by dat deselve niet eenelyk de deughden van de voorgaende gesondenen parwerkt, maer daeren boven beter is geweest als oyt nammerack souden adverteren van al 't geen na Japan versonden is, waer jegens niet ons eygen oordeel gestelt werde, alhoewel we pretenderen vandat lack door lange ervarentheyt goede kennisse becomen te hebben, maer 't heeft t'selve tot huyden raedsel dilicie, welcke daer met vanbinnes eenen hebbe omgegaen, ende daer met opgequeeckt zyn; door een ordonnancy eenelyk, wanneer daer incoop van jaerlycx gedaen is, beschiegt wert, ende deelen, en ook den voorders versondenen geheelen broogt, en door haere handen laten gaen, doch willen vertrouwen de Japanse onderheden niet naer eygen bevindinge maer naer voorgeven van andere hebben gesproken, en onder dese dalinge in prys is outstaen, vermits voorleden saisoen een buyten gemeene groote quantiteyt lack door gevolgh van andere ladinge, vermits de groote verstellinge van veel doort geheele ryck, quallyck iet wat anders te becomen is geweest, by de Chinesen naer Japan gevoert is; 't welcke aldaer een groote vervullinge wert gebaert, zulcx die waer by den Japanders, in een seer corte vrachte demande is geweest door den grooten overvloet, gelyck het met 't Japansche... ende een soo is gegaen, dat de Chinesen vry beter als wy, na alle apparentie zullen geschaedt weesen.

de hertevellen en koehuyden zyn ook beter geweest als de ministers in Japan daer van schryven

Van gelycken zyn de hertevellen ende koehuyden, als met de Japanse packeres soude connen verwacht worden, verleden saisoen, so schroot swaer, en gans slechter geweest, als noch oyt in voortyden naer Japan versonden zyn, ende niet met alsulcke vergaende vellen, die door de Chinesen in hoecken ende winckels lange bewaert, ende naer alle apparentie bedorven, dit wert door ons naer 't verhael van de Chinesen en contentement verwerckt en overgenomen, vervolgens gelyck de Japanse overheden ons gelieven seer bitterlyck aen te kundigen, even alleens, off ons van de Chinesen soo wat hadde laten in de handen stoffen, ende al 't geen nergens toesicht opgenomen, alles zonder eenige kennisse ofte opmerckinge gedreygeert werde dat ons waerlyk ten hooghste aengetrocken hadde, wanneer niet en bevonden dit alle pylen uyt den vergiftigen koker waren, waer op ook behoorlyke rescriptie meriteerde, 't welck ons aen geen stoffe mancqueren zoude,

maer dewyle den dienst van d'E Comp:e, door hebben van dese saeke in geenderdeele gevordert, maer vertraecht wort, desisteren, ende blyven gaerne de minste, ons genoegh zynde 't contrarie van dien niet door voorlyke luyden kan bewaerheyt werden, zynde geraemde vellen vande Chinesen ten overstaen van meest alle de Japanse coopluyden, welcke als arbiters int onderleyden, op dat ten wedersyden rechtmatigh zoude gesorteert werden vanden koningh daer toe gecommitteert, ontfangen, de gesandt, tyckeriant zullen getuygen, de vellen vande Chinesen bevonden goede en gave sorteringe, sonder met den waerde bedwongen zyn geweest, buytendat gehele Siam bekent is, door dien ten wedersyden excessiven hogen pryse, by de Chinesen waeren ingekocht, met wat toe verwonde Chinesen, ende als met schreyende oogen, door de groote verliesen welcke daer op erlangde, ons deselve vellen moeten overleveren, waer mé dese beschadigde Jannama zyn vandaen gekomen, 't zy dat het int schip op een vochtige plaetse werde geleget, ofte dat daer eenigh water op de voyage naer Japan by gekomen is, blyve onkundigh, zynde op straffen niet sinders als int afschepen der vellen door ons goede zorge gedragen, en wel op geslotte ... bevochtigen van alleen gast ende wel geconditioneert, bevonden zyn.

Japanse eysch,

Voor Japan wert tegens 't aenstaende saisoen, tot vervolg vanden handel, van hier de volgende koopmanschappen gevordert, te weten.

So veele hertevellen als te becomen zullen zyn,
3 a 4000. stux Sibaelshuyden
1000. picol Sappanhout ofte soo veele tot stuwagie gerief van nooden zyn.
30 a 40. d° onvervalschte tin.
5 a 6. picol wasch,
6 a 8. potten attsjaer, slaetjen, limoenen, en
½ aem cocos oly.

zal zoo veele harte vellen nu niet connen krygen als 't voorleden jaer,

soo het werdt voort niet meer als 2000 st:

Wat de Edele Heeren ons recommandeert is te duchten vermits den optocht vanden koningh, met soo grooten legher, nae de bove quartieren van waer deselve ten principaele moeten comen, de verledenjarige door ons uytgebreyde quantiteyt, op veel naer, gehele Siam, dit saisoen niet en sal cunnen uytgewerden, wel min by ons ingehandelt werden, waer toe (Godt betert) tot noch niet meer als ongeveer 2000: stux, dat om deses tyt 's Jaers seer weynigh is, dewyle uyt de bovenquartieren ten casche als gesegt, niets —

nederwaerts komt, heeft connen op voorraet inkoopen, zulcx d'apparentie, omme Japan daer van dit saisoen naer gewoonte te providëren, haer weer sterkt vertoonen, dies der insaedoor ons geen schuldigen yver ofte diligentie gespaert worden, soo veel ten civilen pryse voor aengeroert, daer toe te contribueren, als ons mogelyk zal zyn. —

en 1400 p.s koehuyden,	Tot den eysch van 3 a 4000. stx. koehuyden, zyn redelyk swaer ende goede sorteringe ongeveer 1400. stucx op de packhuysen verzamelt, derhalven willen hoope Japan dit saisoen daer van versien zal connen worden;
tin moet van Ligoor komen.	Tin heeft Siam niet van het selve, maer moet alles uyt de provintie Ligoor komen, 't welck ten meerendeele door des koningx factoirs met eenige vaertuygen van de hier woonende Japanders, van derwaerts gehaelt, en wederom door de Chineesen van hier naer China en Japan gevoert wert,
en wert by den koning gemonopoliseert,	dies 't vermits den coninck t'selve monopoliseert, uyt des Maytts magasynen tot 20. tailen de bhaer moeten bemachtigen, zulcx daer op volgens haer voorgeven, in Japan niet boven den halff cont aengewonnen worden, dat echter op dese cleene partagie wel soude connen gaen;
tis voor desen in Siam beter koop geweest en waerom	voor desen is voor aengeroerde minerale altyt vry beter koop, als nu te becomen geweest, dewyl de vaert der Chineesen op Siam soo sterck niet en was, komende door den dwyngen attrecht, daer op soo groote achtinge niet genomen worden, dies wegens by de op Ligoor varende Japanders schoeide daer van veele aende marckt wierde gebracht, dat in coningx magasynen niet en quam, uyt wiens handen dan tot 12. 12½ en 13. tl. de bhaer, zynde den eygen prys, waer voor 't coningx factoirs van haer aennamen, te erlangen was, maer sedert eenige jaren herwaerts, met de stercke vaert der Chineesen op dit Ryck, is zulcx geheel verandert, ende so verre gecomen,
maer nu kan de coningh t'selve selfs niet als tot 17. tl. krygen. —	den koningh t'selve nu wegens 17. teylen van Japanders alle aenneempt wat uyt Ligoor comt, met alsulcken stricken toesicht, dat niemant en zoude derven ondernemen, eenigh tin uyt Ligoor aen ymant anders, als aen des Maytts factoors te vercoopen, sullen echter zorgedragen de gevyste 30. a 40 p.s ten civielsten pryse voor Japan, tot den provisie gehouden worden. —
sappanhout, wasch &a.	Soo sullen mede bywesens niet manqueren het sappanhout, waer nock redelyk uyt comptoir van versien blyven, als t wasch ende de verdere gevyste cleenigheden voor Japan, naer behooren versorgt en voldaen zullen worden. —

Employ vande 50 C. fl Japans silver met der weer ontfangen.

De 50. C. wylen Japans schuyt silver hebbe op stont aen Oya Sabalaht des Coninghs muntmeester doen leveren, welcke [illegible] gewogen C.o 1509:?: Siams, ende uytgebraght wegens 15 1/4 T. het catty swaerte gerekent als naer onder geboonte, C.o 1205:1:11. Siamsche munte, waer van 500. cattys tot vervolg vanden gaende ad deposito vanden coningh ter wederzyden stonden geweest hadde, nevens den verloopen Intrest vandien, monterende thamen C.o 561. gelyk by de nevens gaende rekeninge breeder gelieve te besoogen, als 't gene wyders aen diverse persoonen, wegens geleverde koopmanschappen schuldigh waren, hebbe ende afgedaen, bevinde wegens tsamen vande gedestineerde koopmanschappen voor Japan ende Tayoan, als dat voor Batavia ende Malacca noch staet geboecht te werden, met meer als C.o 427:12:11 40/60 ofte f 51316:15:8 contant by cassa te resteren, derhalven van Costy, soo buyten verminderingen op Intrest te nemen zullen blyven, dat d'Comp.e seer kostelyck valt met contanten, tot vervolgh vanden handel, naer dat u Ed. goetvinden sult verordonneren, te versenden.

Geeft de schulden daer mede afgedaen.

behouden noch maer f 51316.

uyt de cassa contant van gelt,

Deren gaet dan tot geryde vant Jacht der Veer, 't welck al ver geruymen tyt gecargeert, en zeylreedt zynde, omme naer Cotsy te navigeren hebbe opgehouden, met hope d'ander schepen welcke d'Ed. H.r Gouv.r Coyett schryft uyt Tayoan noch te verwachten hadde vermaec te voorschyn comen zoude, omme u Ed. geerder neder kontschap daer van te doen, maer zyn t'onser groote verwonderinge tot noch alhier ter rede niet geparesseert, derhalven hebbe goet gevonden wanneer deese zeer laet inde moesson wesende haer te laten vertrecken, omme den corte voyagie naer Cotsy t' verlangen bevinde naer de andere schepen wyed met halsejans oogen uyt ziende, gemelde Jacht hebben met 't volgende gecargeert monterende thamen f 1995:?: — gelyck uyt nevens gaende factura claerder en langer gelieve te besoogen, namentlyck.

de andere Tayoanse schepen zyn noch niet voor den dag gekomen,

Lading vant Jacht der Veer

96. Lasten gemeene ryst,
244 1/2. picol Sappanhout
160. d.o Siams benjuyn,
140. stucx Jaty plancken
911. d.o Jaty ribben
996. d.o Coecken [illegible] verladen in 2. packen
2. kassen [illegible] vanden Coninck van Japan [illegible]
[illegible].

't hadde te wensen geweest, ons voor het Jacht der Veer, een bequamer schip met een last poort, omme hout [illegible] te connen inbaerquieren, van Tayoan voor uyt te gecomen was,

heeft wel tyt schoon gebragt met de gout, wercken in te nemen, vermits het geen cart poort en hadde. —

vermits tot die ladinge ordinarye meerder tyt vereyst als
wel tot andere, principalyck wanneer de schepen niet binnen comen
konnen, en op stroom in openbare zee deselve moeten inbarquéren,
dat door de gedurige noord-ooste winden, die alsnu door gaens
waeyen, seer moeylyck ende perijculeus, omme met de goutwercken
aen boort te komen valt, gelyck (godt betert) geschiet is, zynde
van de vlot van 871. stux Jatyribben, waer met schipper Pietman
selve in persoon, tot meerder securiteyt met boot en schuyt, de
rest vande met mooy weer, omme deselve naer boort te brengen
uytgestoken is, niet meer, vermits van denen harden stroom, die
seer subyt opstack, overvallen worde, dan 179. stucx, naer dat
daer 6. etmael met groot perijckel van haer leven hadde in zee
mede omme gedreven, te redde gekomen, ende d'andere wyt en
zyt vande baren heen en daer uit bos geworpen, sonder datter
apparentie is omme die oyt weder te becomen, zulcx genootsaeckt
zullen zyn de noch verwachtende twee schepen (die naer it schryven
van d'Ed. Heer Gouv.r Coyett, vast in Soch herwaerts aen staen te comen)
omme een spoedige depesche te erlangen, vermits eenige seer
laet inde mousson wort, met rys, classius oly ende saffraenoint
als andere waren aff te laden, waer door t'onser groot leetwesen
Batavia dit saisoen, met weynigh goutwercken van hier
geprovideert can worden.

Wy sal ongeveer met die verkrijgh becomen hebben, buyten den
gene die met dit schip vertrockt, noch 450. lasten tot de ladinge
vande voorraed geworde te gemoet zynde bodems alhier in
voorraet blyven, die alle aende mont der rivieren soo in wercken
als int packhuys amsterdam, niemants eenige wercken met
saffraenoint en classius oly, geroot wyt, omme met der selver
komste alles soo spoedigen voortgang te doen nemen, dat de
schepen naer tot [illegible] laet inde tyt verschynen, sonder
perijckel vertrocke sullen connen geraecken, waer toe selve in
persoon aende plaets amsterdam, omme onsen schuldigen plicht
daer toe te contribueren, zullen tot haer verschyninge verblyven.

450. lasten rys blyven daer noch tot den naesten omme.

Uyt Malacca zyn ons met het Jacht Cocos de Jasquos, onder ligor
twee packen, waerinne 1000. stucx loocken offte borstcleden
met goude hoofden en boorden, toegekomen, met ordre van d'Ed.e
Gouv.r Joan Thyssen, soo te alhier met 75. p.r c.to advance, niet
conde vertiert worden, men deselve aen U Ed.e soude voortsenden
derhalven vermits den seer ongewilde sorteringe is, die tuyt,
geweyde, cante staen 75. p.r c.to alhier niet en zoude connen halen
hebbe goetgevonden U Ed. deselve by desen, volgens zyn E. ordre
te laten toekomen.

Zent 1000. loocken offte borstcleeden van Malacca bequamen met de Cocos Jasquos over Ligor; en in Siam niet gewilt.

daer zyn noch geen Chinese Joncken verschenen.

Tot noch en zyn alhier geen Chinese Joncken verschenen, ende is te vertrouwen dit saison weynige derselver te gemoet te zien geven, vermits het Sappanhout, dat ordinarijs haer meeste ende beste ladinge is geweest, soo lage in preckt, door den grooten toevoer der selver natie, in Japan aengetroffen heeft, soo souden in geval hier al quamen, te duchten zyn, vermits niet het verteerck vanden Coninck alles hier stille staet, off alhier ladinge voor haer te becomen zoude zyn.

Zeevaert ongeslooten, omdat zy met de Spreeu geen factuer becomen en heeft,

Vermits geen factuire met 't Jachtschip de Spreeu, van 't daerin geladen cargasoen in May passado alhier van Cotty aengebracht becomen en hebben, gelyck UEd. by ons jongste is geadvijseert, waer door de negotie boecken zyn genootsaeckt geweest, omme tot aenstaende saison te laten voortloopen, soo heeft oock der goet gehouden, deselve soo verre alsse staen met behoorlycke balance omme tot UEd. speculatie te dienen, by desen over te zenden.

Hier nevens gaet den catalogus vande medecynen, omme eenige medicamenten, tot preservatie vande hier remorerende Comp.s dienaren haere gesontheyt, welcke vriendelyck versoecke voor soo veel doenlyck voldaen mach worden.

Wy hebben eenige van Comp.s hier remorerende dienaren, by geruijmden tyts experiatie ende bequaemheyt, op UEd. approbatie wedderom de nieuwe onder verbant in dienst vande E. Comp.e aengenomen, en in haere beschoedinge verbetert, gelyck UEd. uyt nevensgaende resolutie in dato 9. July, daer van niet wade getrocken, gelieve te beoogen, welcke wy hopen by UEd. voor wel gedaen geoordeelt en geaffirmeert sal worden.

insinueert tot continuatie

en versoeckt zyn huysvrouw daer te wesen

ofte aende onder te komen.

Myn verbant aende E. Comp.e verbonden by 't staet ult.o deses aenstaende te eyndigen, doch soo UEd. in myn verdienst vergenoeginge wordt nemende, blyve niet ongeneegen in Siam langer te continueren, met vriendelyck versoeck, derwyle de oorlogs periculen, met de Inwoonders in Cambodia nu alhier niet meer te vrezen en zyn, myn huysvrouw met haere familie wedderomme herwaerts aen geen [illegible] ofte myn toegestaen mach werden, gelyck in voortyden by alle hoofden in Siam, in gebruyck is geweest, ende ook gevoeglyck zonder hinder ofte versuym van Comp.s affairen zoude connen geschieden, deselve met 't eerste schip in 't eerst naer Cotty te doen, omme UEd. wegens de Siamse gelegentheden, eens mondelinge rapport te doen, met welck faveur 't zy op d'een ofte d'ander maniere, wille verhopen UEd. myn voor myn 20. Jarige diensten sullen gelieven te begunstigen, dat den met schuldige diensten, my sal zoecken waerdigh te maken.

Enock Poolvoort onder koopman versoeckt verbeteringh. —

Soo sal den verplichten tijt vanden onderkoopman Enock Poolvoort,
welcke voor drie Jaeren door U.Ed. van onderkoopman a f 40: met
den bygevoegden titel van tweede persoon deses comptoirs tot
f 45. 's maents, ende drie Jaerigh verhoocht geworden is, 6. may
aenstaende mede komen te expireren, die tot langer continuatie
wanneer U.Ed. favorabel gunste conde erlangen, wel genegen is,
gelyck U.Ed. uyt zyn requeste hier nevens gaende gelieve te oogen,
hy is sodanigen persoon van leven ende bequaemheyt, als wy
voor desen U.Ed. getuyght hebben, gelyck hem in die hoedanigheden
ten dienste van d'Comp.e sonder berispinge geduirigh gedragen
heeft, des niet en dubitere, off sal van U.Ed. op zyn versoeck
begunstigt worden; 't welcke wy U.Ed. versoecken met zyne goeden
bequamen en vromen yver, als de goede ervarentheyt die
in 12. Jaren, syner aenwesen ten dienste van dezen Comptoire
becomen heeft, sich by continuatie hoe soecken waerdigh te maken.

Item 2. assistenten Jan vander Spyck en Dirck Pieterss. Kerrander,

Gelyck mede twee adsistenten d'eene genaemt Jan vander Spyck
van amsterdam, voor die qualiteyt a f 20. 's maents als boek-
houder int lant gekomen 18. Juny a° 1656. met het Jacht
Marten, ende den anderen genaemt Dirck Pieterss. Kerrander
als boven van amsterdam geboortigh, ende met het Jacht den
Hercules, in die qualiteyt 29. May int selve Jaer uyt het
patria op Batavia mede aengelant, haren verplichten tyt te
expireren staet, welcke volgens haer ootmoedigh supplicatie
hier nevens gaende wel genegen zyn, wanneer U.Ed. haer
gunstige oogen favorabel op haer persoonen te werpen, d'Comp.e
noch langer te dienen, zullende vander Spyck met het eyndigen
zynder verplichtinge, weynigh min dan 5. Jaeren, ende den gen.
Kerrander over de 4. Jaeren ten dezen comptoire gedemoreert hebben
in welcken tyt ten meerendeele, beyde door haer bequaemheyt
in 't Cargie gebruyckt zyn, die voor desen altyt met onderkoopl.
becleet zyn geweest, waerinne haer soo yverigh ende vigilant
hebben gedragen, dat wy reden hebben, omme haer persoonen by
U.Ed. favorabel te recommanderen, ende met haer te versoecken
dat haer goede ende vrome diensten mogen werden beloont,
't welck sonder twyffel haer ten voordeel haerder principale
meesters yver sullen soecken waerdigh te maken; hiermede
Ed. Heeren, manhafte, wyse, voorsienige en seer gestrenge
Heeren, dese niet verder prolongerende, sullen U.Ed. naer onse
godvruchtige gebeedenisse, inde bescherminge des algoeds laten
die U.Ed. loffelycke Gouverno altyt bevorderen, ende U.Ed.

regeeringe met geluck en roye, ten voordeele onser principaels geeerde te begenadigen, amen.

Judia opt N: comptoir Siam adij 25. Febr. anno 1661. onderstont U Ed. geringste dienaers, ende was geteeckent Jan van Ryck, Enoch Poolvoort. — lager stont

Mijn Heeren,

affvaerdigh van 't sch.

Soo verre den gekomen was omme dit schip Zyndepheere te doen vertrecken, zyn alhier ter reede drie Chinese Jonken, te weten twee uyt Japan, daer van den eenen is, welcke wel eerder saisoen van hier met de 22. noorden genavigeert is, ende een van de Custe van China, mede berigtende datter noch een uyt Japan ende twee uyt China stonden te volgen, sulcx dat te duchten is, die competiteurs al weederom eenighsints sullen in den weegh zyn ende weesen, en ons lastich vallen, doch verhoope sulcke orders van U Ed. te becomen, dat deese gedrocht en de lust daer toe wel sal vergaen. —

drie Chinese Jonken comen in Siam 2. van Japan en 1. van China. —

daer souden noch 1. van Japan en 2 van China volgen. —

Soo was mede 2. dagen voor myn afcomste verdeelt het Jonkjen van Kokjmon uyt Tonkin hier weederomme aengekomen, daer mede een briefien van den koopman Hendrick Baron, en een ons geaddresseert was, 't welcke door de overheden van meergemelte Jonke aen den onderkoopman Enoch Poolvoort, die geduerende ondertusschen op de revier, door den donckeren nacht gevisiteert, in de logie was overhandight, die scheen met een cleen pradutje nevens een letterken van gelyde, myn opt spoedighste naer sout, 't welcke naer genomen resumptie, bevonden te dicteeren, U Ed. ordre was den onder ons alhier zynde musons van Kokjmondomme, met den eersten naer Cotty te versenden, soo heeft goet gevonden op stont weederomme een pradutjen naer boven aff te vaerdigen, omme deselve te halen, ende in dit schip noch te inbarqueren, die U Ed. dan by deesen in alsulcken forme in 2. kisten versegelt is toecomende, alsoo ons van de gemachtigde is geïntrigeert, waerom men naer voorraden meerder de gemachtigde hadt voorgeven, te weten dat deese noyt door ons beooght is geweest 75. cattys zouden zyn, daer geen andere expectatie als Ca. 30: 1: 0. ofte ✕ 4605: - Siamse munte, de welcke, nevens den verloopen interest tegens 24. pr. cento s'maents van 9. July ao. 1659. te pretenderen hebben, gelyck U Ed. gemachtighden te weten de volmachten van Kokjmon die alhier overgebleven zyn, welcke deselve aen ons geïntrigeert hebben, nu mede naer Tonkin afferentelyk vertrecken, uyt de mont van deselve

Kokjmons Jonckie komt van Tonkin,

zendt de 112. catty musons derwaerts,

zynde by hem noyt geweest.

en ook uyt recognitie, alles ten eynden zullen connen bevorderen
en mede daer de verdere missive gesecundeert. —

Wat verders door den geweesen Coopman Baron ons uyt Tonkin
aengekundight is, zullen om de cortheyt te vermyden by desen
niet extenderen, maer ons gedeeltigh gedragen aen de selve
missive copia hiernevens gaende, waer mede desen niet wyder
door kortheyt des tyts prolongerende, zullen naer onse recommandatie
geeindight als voren u Ed. sampt mede H: protectie des
Alderhoochsten laten, en bleven, onderstont u Ed. geringhsten
dienaer, en was geteykent Jan van Dyck, ter zyden stont
Amsterdam in Siam, ady ultimo febr. ao. 1661. —

den koopman Pieter de Goyer tott
Jamby aen haer Ed. gesch. 3. Janu. 1661.
ontfangen per Zeelants vaertuygh den
16. april 1661. —

Ed. Heeren, d'Ed. Hn. Generael ende
Raden van India. —

Soo starty wert ons ter hant gestelt dese ingesegelde missive door hooft-
man Dewa de Wangsa, Sabandar, ons mondelingh daer by versoecken
dese letteren by te voegen, zynde zyn versoeck dat haer met 't eerste
schip een picol amphioen nae de marct in Batavia magh toe-
gesonden worden, en niet aen hem, maer aen ons, off coopt anders
risico, die in zyn Hooght.s handen zullen vervallen, seyt de waerdye
alleen op zyn penningen aen ons gedaen te zullen afftrecken
Soo het haer Ed. gelieft, en [illegible] in den redelyke pryse te becomen
zy zullen 1 a 2 picol mede te gemoet zien, hope goede avance sal
geven, hier mede etc.
Int Nederlants Comptoir Jamby desen 3. January ao. 1661
onderstont u Ed. dienaer en was geteykent: Pieter de Goijer.

gesch. en ontfangen
als boven. —

Hebben 5 a 6 jaeren verleden is een schoon slaef van Zyn Hooghheyt
genaemt Intie Megat Sion, met een ander mans vrou, onder Zyn
Hooght.s goet over Palimban, Chilibar, ende Bantam, nae
Batavia verlopen, alwaer hem by de Capn. der Maleyers is ont-
houden, en sedert [illegible] van Zyn Hooght. 't verleden jaer
genaemt Mactatanou is ontmoet, noch zyn oock [illegible] vertreck van
de ambassadeurs, de hooftman ende Marta Sedana met
haer vertreck uyt Batavia aldaer verbleven, 3. van Zyn Hooghts
slaven, waer van haer Ed. met schip Orangie [illegible]
Zyn Hooght. te rugh heeft gesonden, derhalven versoeckt Zyn Hooght.
aen haer Ed. broederlyk, dat de selve weghloopers mogen opgesocht
en met d'eerste schepen aen Zyn Hooght. magh toecomen. Hier mede etc.
Int Nederlants Comptoir Jamby desen 3. January 1661. onderstont
haer Ed. dienaer, en was geteykent Pieter de Goyer

Batavia,

Aende Ed. Hr. Joan Maetsuyker gouverneur generael ende d'Ed: Heeren Raden van India, pr. 't Jacht Zierikzee geschreven. —

Ed. Erentfeste, Manhafte, Hooghachtbare, wyse, voorsienige seer Generoese Heeren,

den dreeckerr vanden breeck en raed in ongelyckgaende dd. 8. febr. 1661.
ontfangen den 12. april met het jacht Zierikzee,

Myne Heeren,

Den 7. vande jongst vertreckende maent, hebben wy UEd. pr. de Jachten, Naerden, Goutsbloem, Aernoorn, ende Brouwershaven 't nodige viervoudigh geschreven, ende werdt derselver de copie geexcuseert, zynde de voorsz (swaerde en voor de gangers alle diepgaende) Jachten, met den kloucke noordewinde, den 12en geluckelyck onder de Sangerbouts droogten ter rede van Pipely in ruyme zee gecomen, van waer den 15. Aernoorn, 16. Goutsbloem 17. Naerden, ende 26. January Brouwershaven, met een retour van f 999797:2:9. (bestaende in sulcx als de inneme gaende cortefactura vermelt) de reyse nae Batavia hebben aengenomen God gebe dat niet alleen deselve behouden en voorspoedigh by UEd. mogen arriveren, maer oock 't Jacht Z: Zee, dat met dit ons schryvens staet te volgen, werdende op de gangers daerinne geladen de resterende 229160. lb geraffineerden Salpeter

Lading van Zierikzee,

in 1695. sacken, 11456. lb gomme ende 207760 lb gestorten rys, makende gesamentlyck ongeveer 176. lasten, waermede swaers diepgaet 15. voeten, 't welck voor dit vaerwater niet buyten bedenckens, ende hebben derhalven daer benevens inden boegen Pipely laten scheppen 317. balen zyde, omme deselve naer 't passeren vande voorsz. banken over gegeven hebbende, tot d'overige schepes ruymte uyt Pipely den gebreckenden rys te mogen halen, invoegen UEd. by de factura gelieven te verstaen de juyste ladinge, ende het deselve in

bedragende f 201193.

alles te monteren comt f 201193:3:1. gedienstelyk versoeckende dat in gevalle het eenighsints is by te brengen geene scheepen herwaerts mogen komen, als die geladen uyterlyk diepgaen

versoeckt dat geen scheepen herwaerts mogen comen meer als 14. voeten diepgaende. —

14. voeten, alsoo andersints in groot peryckel staen van op de banken te vertillen, ende vervolgens int uyterste te gevaer te geraken, gelyk d'overcomende scheepes bevinden ende niet anders zullen connen relateren. —

Ende oft wel de pr. gem. onder laetsten in bedencken hadde genomen 't voorsz. Jacht Z: Zee met rys volgeroyen te senden 't zelve

alsdan tot gala aen te laten lopen, ook conde geen geteerde te stuk paarden over te voeren, soo wesen ons nochtans mede eenige wyse anders beraden, en sdeels vermits bevonden is de voorsz. paarden p.r 't Jacht den verloren Soon connen vertrocken, als andersints, dat 't sedert pas gebeden verleent aen S' Conincx schip d' Heudery geraemt, omme met ruym 200. lasten rys naer Ceylon te navigeren, waertoe 't selve (nevens noch een ander schip vande Mayt. naer de Maldives gedestineert) ook al tot beneden de waertplaets van Sama is afgedreven, uytsgaeders dat by schryven vanden onderkoopman Frederik Hollewaers uyt Bimlepatam vanden 26. November werden bericht, hoe hy aldaer drie scheepkens hadde bevracht, omme ongeveer 220. gars rys naer Jaffenapatam over te voeren, met goede apparentie van noch wel 1 a 2. dergelycke vaertuygen te zullen becomen, waer door dan mogen verhopen in de heerlycke conquesten op Ceylon ter principalen uyt den Swarte..., ende Cormandel mede al redelycke geassisteert zal werden, mede 51. lasten rys p.r 't boot schip Palliacatte, nevens ons schryven van 12. January daerwaerts vertrocken, 't welck op 21. d.o is gevolgt van 't Jacht de Pipely met 25. lasten van 't selve graen, benevens 't welcke dat door d' E. H.r Gouv.r Laurens Pits uyt Bengale was geeyst, maer alsoo ruym van voorsz. Pipely dapper wiert verkleynt met de 50. balen zyde doeria, ende 2. andere packen vanden H.r Nabab Chan Chama Suffenkalader, soo is wonderwel gerlaegt dat 't schip de Suratse Alphandigo van Mondabnaen (den 16. deser meest met rys naer Masulipatnam vertrocken) vanden voorsz. dyser 6000. p.s goenys, 4500. @ packtouw, 2000. @ packgaren, ende 30. vlasschen boter heeft mede genomen, zynde twee dagen naer 't Jacht Pipely den 23. January (volgens ons voorigh project en resolutie van 13. November) naer Jaffanapatnam gedepescheert 't galiot de Ganges in dezelve hebben ruym voor dat guarnisoen mede toevoerende 19. lasten rys, 5165. @ Bengaelse boter, 2727. @ suycker ende 812. @ wasch, mitsgaders de geeyste boot ofte nootwendige plantjes, met partye zyde wormen, ende offschoon daer nevens zy gevoordt sekere correcte informatie, hoe met 't een en 't ander dient geleeft en omgegaen, soo hebben echter noch verzocht, ende op maendtgelt mede derwaerts gesonden drie Inlantse persoonen, welcke de voorsz. aenteelinge eygentl. verstaen, Godt gebe dat 't gemelte Galiot spoedigh overcomen ende dese geringe preuve in S' Comp.s eygene landen, naer wensch uytvallen ende wel gelucken mach, zullende UEd. by de nevens gaende copie brieven gelieven te remarqueren, 't gene van 12.16.21.23.25. ende 30. January p.r de voorsz. vertrockende bodems ende 't Jacht den verloren Soon (dat naer onse gissinge nu mede al

's Conincx schip na Ceylon met 200. lasten rijs,

noch een ander na de Maldives,

…n Bimlepatnam waren 3. scheepkens bevracht met 220. gars rys na Jaffenapatnam.

'tboot Palliacatte mede na Cormandel met 51. lasten rys 12. January

…'t Jacht Pipely met 25. lasten, 21. d.o

…schip van Mondabnaen den 16. d.o na Masulipat. met rys etc.

't galiot de Ganges 23. January na Jaffanapatam met 19. lasten rys, etc.

…wormen tot een begin tot de zyde teelt,

't Jacht de verloren Zoon na Ceylon, met 10. paerden.

('t welck sal wesen,) naer Cormandel, Mattan ende Ceylon gedeelen
geschreven, als mede wat geschriften weder onder lastten naer
d' Jnlantse comptoiren ende andren voorsz. Sr. nabab Chan
Channa en andere vertonden, ende vandaer wedercommende geworden
zyn, mitsgaders den inhout van 2. brieven gedateert 25. october

de fluyt de Spreeuw van Japan, —
en Jacht Hoorn van Malacca 21. January

ende 16. december uyt Japan ende Malacca p.r Jacht Hoorn
als de fluyt de Spreeuw, den 21. deser beyde ter rede van Pipely, ende
voorts door godes genade (met 200. kassen Japans schuytsilver
650. ditos staefcoper, 333. banden 369. ℔ tin, ende 20096. catty
schuytloot, belopende gesamentlyk ƒ 635152:14:14. op de ganges
wel verschenen, waer van 't Jacht Hoorn soo haest doenlyck

't Jacht Hoorn sal nae Malacca wederkeeren,
en de Spreeuw na Batavia gaen. —

met rys, tarw ende den verderen eysch vand' Ed. Hr. gouvr. Joan
Thyssen (voor ass) weder nae Malacca zullen depescheren, staende
d' fluyt de Spreeuw met de lastste zyde en stoffen voor Japan, voorts
met rys opgevult, mede opt spoedighste naer Batavia te volgen,
ons voorwaer leet zynde dat door gebreck van schepen ruymte
de geeyste 5 à 600. lasten rys, niet zullen connen voldoen, daer van
eenlyke oorsake zy, dat de versonden 1903. balen salpeter

d' geeyste 5 of 600. lasten rys en zullen niet connen voldaen worden, omdat de salpeter te vele plaets beslagen heeft. —

te vele plaets inde vertrockene schepen wesen beslagen, waer-
omme (als om andere wel by onsen Jongsten vermelt) —
wy hopen willen dat U Ed. gun sullen gelieven te vergenoegen
met den salpeter voort aen in de schepen te mogen versenden
gelyk alsnu met de 229160. ℔ p.r Jacht Zierickzee wesen
onderleyt. —

Hr. de voorsz. schepen is ons door gen. Heere Gouverneur uyt
Malacca mede gesonden copie notitie van 5 a 6. Jaren herwaerts
(immers soo vele als aldaer was uyt te vinden) eygen den
gereghten tin en betaelden tol, voor Queda, om niet sa meer
veeck te mogen vergenoegen, werdende daer by niet meer als
twee schepen van zyn E. vernomen, welcke voor mede van de
Coopluyden, als voor zyn eygene rekeninge in alles maer
geven betaelt 1015. realen, dat met zyne gepretendeerde —
307 ½ Mo. ofte 24701. ℔ tin vele sal verschelen, en de realen
niet voldaen mogen worden, ten zy ons weg pille can geloven
't welck tot noch toe niet en zy geschiet, schoon deselve eenige

[illegible] stelt sich tegen ons wat vreemt aen. —

reysen is geeyst, doch sich eenigen tyt wat vreemt tegens
ons gedragen, en niet verwaerdigt wesende onse brieven te
te beantwoorden, soo wesen ons ook aende denselven niet verder
geeygen gelaten, als nodig is geweest, om verdere bekommeringe
(uit vertreck vande boots pallecatte ende den verloren zoon)
tot Pipely te verhinderen, alsoo vernemen de schade van zyn schip door
de deenen gedaen, niet weynigh en can smerten, gelyck U Ed.

by deselffs missive (den 23. January alhier ontfangen) sal connen
blijcken), in wat voegen 't Hoff (en andere dingen) ons schijnt te
willen imputeren, dan alsoo deselve aengaende, als wegen 't arrest der
voorsz. schepen in Pipely, onse klachten aenden Nabab Chanchanna
gedaen hebbende, ons vanden 15. derselven (onder anderen) in
antwoort heeft gedient, hoe de saecke van Orixa niet en dependeerden
van zyn gouvernement, maer dat deselve in ons faveur al wat
hem mogelyck was derwaerts hadde geschreven, zoo meenen wy
daer mede by zyn Hoogh.t int gelyck gestelt ende vervolgens dese

de 30. balen zyde in Naeryngoor aengehouden, zyn weder ontslagen.

mogelyckheyt nu al te boven te wesen, zynde oock de 30. balen zyde,
vande negotie in Naerdyngoor op pretentie van hoe (nietteriden uyt
meerkboecks beste) aengehouden, door de voorsz. regenten met het
voorgeven hunnen onschult, als van selffs gelevert, en zoo tot
Pipely aengecomen, verhopende de resteerende 40. sackensuyker

de zake van Nagerbonis etc. is bygeleyt,

(waeruyt de zake van Nagerbonis, en d'andere voornoemde
lantsheeren eenemaelyck is bygeleyt) in gelycker voegen al
mede te zullen becomen, ende dat in Pipely niet meer
verhindert en moeyelyck gevallen zullen werden, om
meerder verzekertheyt tegens hinsdey, gelyck by expresse per-
wanna vanden Nabab Chanchanna is begeert, schryvende den
veltheer Ottemcanchan, ende Mirnamdetg saeyff met twee
vermogt met 't galjootjen de Maagt van Dort, dat daertoe hebbe

't galjootjen de Maagt van Dort is aen Mamdetg saeyff gesonden, nae Hingeley 8. January

gereet ende den 8. Jongstleden, met den assistent Joan van
Leene, en soodanige Instructie derwaerts is gescheyt, als byde
overcomende copia is te sien, ende waeruyt door ons schryven
aenden landtheer Badorchan den assistent Jan Jacobsz uyt
hinsdey hebben gekregen (zonder dat aldaer yets anders als wat
honing is verstrecken) zoo laten ons niet veel aendaer gelegen
geleyen, temeer den Heere Chanchanna onverschoonelyck seyt,

Chanchanna sochte Badorchans ruyne,

verhinderende om dat eylandt weder te conquesteeren, ende den
voorsz. landtheer teenemael te verwinnen, daer toe alle krachten
contribueert, in voegen dat zy niet weynigh wort geraeckt.

Laest hebben wy u Ed. genotificeert, 't monopolium by s' Conings
dewan Mirsa Lotfullabeeck voor reeck: vande May.t met het
ingetrocken vanallen den salpeter in Pattena ter hant genomen
op insicht dat wy ende Engelse natie, alsdan genoodsaeckt
zouden wesen, deselve naer zyn 8. geliefte hem weder aff te
kopen, mitsgaders wat ordre ende orde aenden koopman Sr.
Francois Sautvoort by Instructie hebben gegeven, omme den
Heere Nabab Channa onse doleanties deswegen aengaende op 't
hatelyckste te vertonen ende 't nodige verder met ernst

vergaende de salpeter monopolie van Lotfullabeeck in Pattena;

te solliciteren; 't sedert becomen nader adveys van p.mo ende
10. January van d'opperhoofden uyt Pattena, inhoudende 't gedoente
vanden voorsz. Lotfullabeecq, ende hoe den selven in zyne han-
delinge voortvarende de paicaers ofte voorkopers, als met gereet
penningen op leveringe hadden moeten accepteren, sonder dat
hun wiert geconsenteert deselve schulden aen ons te mogen
betalen, schryvende de voorsz. vrunden, seker bericht te hebben

op zyn eygen authoriteyt begonnen, door aendryving vande Engelsen;

gekregen, dat dese negotiatie by Lotfulla op eygen authoriteyt
was begonnen, maer door instigatie ende bevelen vanden
Engelsen gemachtigde Gangoram gewaent, specialyck vanden
alle den salpeter voor zyne meesters weder af te zullen nemen,
ende dat hy gevolgelyck daer toe mede conden werden gedisponeert;
'twelck dan jaerlycx voor de Mayt. groot voordeel zoude geven,
Sustineerende de gem. E.de Heere voor die tyt sal zyn geschiet, en
voorgegeven, soo om hunne op voorraedt wesende salpeter, als
oock selfs om Mr. Chamberlyn ontslagen te krygen vant arrest
ende de pretentie van 20000. R.a. oude schult, voor 3 a 4. Jaren
door den overleeden Mr. Thomas Billitt aldaer gemaeckt, maer
alsoo wy meenen dat het mede werck by voorsz. Chamberlyn,
eenelyk gepractiseert sal wesen, omme metter daet te mogen
verbyten, den salpeter tot geen minder pryse aldaer zoude zyn
te krygen, als by hem jongst in Wck: was gedreyt, zoo hebben

waer over den directr. aenden Nabab beklaegt;

goet gevonden onse nadere doleantes, en ootmoedige versoecken
van weder den Hr. Nabab op 't aldernoodighste dienstelyck toe
te stieren, ende der Engelsen agent Crovisa vande voorsz.
prejudicable bevelen zyner Suppoosten t'informeren, gelyck dan
oock vervolgens zyn E. alles pergaet hebbende, sich seer over
den Hooghsten met ons heeft verwondert, ende rondelyk verclaert
alles buyten zyne kennisse te wesen, ende dat hem daer van niet

den Engelsen agent Crovisa hout hem van zake ignorant;

de minste opening was gedaen; 'twelck dat beter geleghentht.
heeft gegeven, om ons (gelyck jongst wegen de zaken van
Mirsa Kuffy zy geschiet) met voorsz. Heer agent by handtasting
te verbinden, om gants geenen salpeter te zullen negotieeren
anders als uyt de eerste hant, ende op den ouden voet, zonder
Lotfullabeecq ook met het alderminste aff te nemen, 'twelck
ondertusschen door zyn E. als van ons, in dato 26. verleden

waer nevens hy hem verbint hem met den selven geen salpeter van Lotfullabeeck aen te nemen;

dervaerts afgevaerdigt wierde. Zoo becomen den 29. daer
aen, antwoort op diverse brieven uyt Decca van gedte Heer
Nabab, verselt met het schryven van Sr. Santvoort, ende den
onderkoopman Jacob Verwers, gedateert 15 en 21. January
neffens een gunstige perwanna van zyne Hooght. tot den

den Nabab verleent ons den perwanna tot den onbecommerden salpeterhandel. —

onbekommerden salpeterhandel op meergen. Mirza Lotfullabeg
gepasseert, gelyck U Ed. bij de copia gelieven te verstaen, dat dan den
zeer gewenste zake zynde op 't allerspoedighste de Vrunden naer
Pattena, daer van kennisse bericht, ende ordre gegeven, gelden voor-
raed van Sobarra (off tweemael overgehaelden salpeter) nu int
rechte saisoen op te doen, omme de oude, ende ook (in corte) de
nieuwe ketels, doorgaens te connen occuperen, gelyck mede
eerste (tot ons bysonder genoegen) goet devoir wert gedaen, jae

zoodat den direct.r na Pattena ordre geeft om Sobarra op te doen,

soodanigh dat ('t sedert de laetst becomene 4 [illegible] Ltrs.) de nu wel 10 [illegible]
man salpeter geraffineert, gehacht, en vaerdigh hebben gekregen,
daer van reets 7090. M. in 3515. sacken hadden gepackt,
welcke naer d'apparentie ontrent medio deser tot Cattimabasaer

waer op 10 [illegible] man op niews geweest zyn. —

staen te wesen, zullende vervolgens alle krachten werden ingespannen
omme tegens augusty eerstkomende, een groote quantiteyt (immers
niet minder als 600. lasten) van 't voorsz. mineraal alhier in
Hougly by den te mogen hebben, werdende dese onse calculatie U Ed.
nu al bytyts vertoont, om int Hoofdcomptoir tenden van schepen
te beter staet te connen maken, welcke dan int laetste van July
alhier voor de logie comende verschynen, ende dat by den salpeter

zullende tegen augusty 600. lasten by een wesen. —

in sacken mogen verladen, alsdan stelle vast (alle toevallen en
ongedachten geschorreert) met den vaderlantsche vyff van zyde
en doecken, U Ed. tot ballast voor de retourschepen goede
partye noch in de maent van November te zullen connen
bestellen, daer toe vlot gaende schuytjens off sloepen (die op de
droogten (by komen stoppen) werden vereyst, gelyk ook d'andere
schepen met het doorblasende noorder mousson, in december
ende January mochten vertrecken, in allen gevalle (niet
genoech voltenlast) niet dieper dienen te gaen als twintigh-
14. voet, om d'apparente schade ende slavenigheden te verhoeden,
twelcq wy niet lossen connen laten U Ed. andermael geduerig-
lyck te adverteren. —

tot de vaderlantsche zyde en doecken, zyn vlot gaende schuytjens nodig.

D'opgem. brieven ged.t 15. en 21. January, den 29. d°. uyt Decca van
d'opperhooffden ende den Gr. Nabab Chan Chama alhier ontfangen,
zullen U Ed. connen vertoonen hoe wonderlyk zyne Hoogheyt
aldaer ageert, wegen 't restitueren der gespoliëerde goederen,
specialyk dat hy 't gene by Chatiorsa, ende zynen zoon den Sultan
waer geroofft, uyt s'Conings cassa niet conde betalen, zonder
voorgaende ordre vande May.t welcken aengaende hy echter ten
favoure wilde schryven, hebbende den heeren noch vele misnoegens,
en onnodige klap tegens de voorsz. opperhooffden uytgeslagen mede
in zyne missive aen den directeur, hout wat matiger en sachter
toon, belovende de Koch. met d'Comp.e (door't aennemen

den Nabab Chan Chama belooft het silverwaren te nemen, en de Koch. verstercken. —

van't voorlang geloofden silver) uit hoofde te zullen verschonen;
gelyck ook wegens de Cormandelse kooph: geheel met gout waren
voldaen, en de wensch hy daer by al mede dat zyne factoir
namentlyk van Malacca op s'Comp.s schepen herwaerts mogt
gebragt off wel dat anderssints derwaerts zouden moeten
gezonden worden; ende vermits Mirmamed Hossyn Caffa Cabea
(volgens 't inwens gaende translaet) aen zyne Hoogh.t heeft geklaegt
hoe de Gouv.r van Malacca van de effecten eerste cargasoen per
't schip de Heydaryza toe hadde genomen, daer tot bevoorens
niemant was geschiet, zoo doleert gem. zyne Hoogh.t by nader
missive van 30. January (spoedig overgecomen) in sulcker
voegen als u Ed. uyt afschrift gelieve te bemercken, zullende
met 't vertreck van 't Jacht Hoorn den Heere Gouv.r Joan Zyller
derwaerts gaende ook berichten, omme in toecomende de regte
billickheyt te verstaen, ende den Nabab mede vryheyt op 't
vette gaende te mogen houden, alsoo ons den Heeren, zoolange
geen nieuw hoe suy firman voor u Ed. commertie in Bengale
by Chia Orang Zeeb zy geobtineert, seer liechtelyk den handel
ende 't vertreck der schepen (even als nu twee Jaeren vervolgens
heeft gedaen) can ophouden ende verbieden; 't welck zyne Hoogh.t
anderssints (naer ons opinie) soo facile niet zal verstaen, —
gelovende ons wel vlyden met te meerder danckbaerden
Ed. Hr. Superintendent Ryckloff van Goens, in't regaert
van s'Nababs olipphanten diverse reysen nader Ceylon doen
schepen, ende versoecken dat ook voor de alsnu aengetelde
10 ⓪ K.o a. nader zyn begeerten mag werden geschict, zynde tot
den eynde per s'Conings schip de Heydary copye van zyne Hoogh.ts
missive van 15. January voorsz. derwaerts gesonden, by de welcke
u Ed. mede gelieven te remarqueeren hoe den selven (op ons —
vertoogh) alsnu derhalve van de penningen zyner incomst
landen aende Comp.e te laten tellen, belovende ook by denselven
brieff ons geschil met den Kagie Ondasing naer reden en
billickheyt doen te zullen verleeten, verhopende dat daer
inne met meerder rechtvaerdigheyt sal handelen, als int
regaert vande zake van Alibeeck zy geschiet; want off schoon
zyne Hoogh.t per missive van 2. November so nadrukkelyk hadden
vertoont, waer en tot wat prys de 40. balen zyde door
voorsz. Alibeeck zyn genegotieert, soo schynt hy het er
geensints voor te geven ende rondelyk te verclaeren, dat hy
de zyde van Alibeeck gecocht, ende weder in zyne handen
heeft gestelt, om deselve over zee te gaen vertieren, dat —

[Margin notes:]

wegens de Cormandelse kooph: was hy geraed met goud voldaen. —

doleert dat de Comp.e in Malacca toe hadde geno- men van zyn schip de Heyderyza. —

wegende Alibeeck, die zyne Hoogh.t buyten de zyde aen den Nabab heeft overgegeven. —

immers blamens zaken en notoire veriteyten zyn, welckshalve
geen schyn van waerheyt geven, maer wel connen wy geloven, en
vast stellen, niet genoemden Aliberg in dit Labourant verwart
wesende, dese actie aen den Nabab (voor weynigh off niet) heeft
overgegeven, dat ooch te eerder is aen te nemen, vermits buyten
eenig respect off achtingh (als een bedelaer welcke by nae
immer te hooff verschynt) in desen aloopt, ende nadien het
tyrannigh bedryff van desen Mooren voorts, als mede 't geene (onder aengesien
s' Nababs recommandatie) met het aenslaen vande zyde, ende
zyne groote mogelycke vergeefse reyse (naer vele gepasseerde
Jaeren) hem soo schandigh overgecomen, by een yder is bekent, soo
geeft (hem ontrent wederom deser arrogante Mooren, al vrees en achter-
docht verweckt, te meer wy niet anders laten blyken, als off de
voorsz. zyde ('t gaet hoe 't gaet) immer souden restitueren, hoe
wel (hoedat dan den h.r Nabab sich soo verre heeft willen ingageren
van sulcx zyn eygen goet te noemen) 't contrarye doorgaens hebben
gedocht, gelyck wij ooch openlyck ordonneert deselve tot Masulipt.
aen Mamet Hossyn te jntrageren, waeromme geensints conden
ontwyken, by ons antwoort van gisteren, aen zyne Hoogheyt te
beloven, daer over naer Jaffanapatam te sullen schryven, ten
eynde de meergemelte zyde tot Masulipatam versonden, en aen
niemant als Hossyn voorsz. opgelevert souden mogen werden,
versoeckende daer beneven dat aengesien d' Comp.e zoo
schandelycke schade en affronten van Aliberch zyn geschiedt,
(sonder als noch 't een off 't ander soulaes te hebben verworven)
dat hy derhalven ooch bevel van zyne Hoogh.t over zoo groote
misdaden mach worden gestraft, tot exempel vande sulcke
die teeniger tyt voor hebben mogten, ons mede soo schandigh
te willen tracteren, welcken aengaende ende by 't achterecht
d' omstandigheden nader gehoort te verstaen, zynde wy ons niet
de minste gedachten dat daer op yets sal volgen, jntegendeel
maer is geschiet, om soo niet ten eersten van ons recht en pretentie
af te wycken, niettemin wy hebben al met ons schryven van
13. January aen den h.r Commandeur Antony Pavilioen versocht,
d' opgemelte 40. balen zyde van Aliberg p.r 't galliot de Ganges
naer Masulipatam te willen laeden, maer alsoo deselve naer
't vertreck vande fluyt de Zeeuw, pattemars over den lantwegh
derwaerts te zenden, om met den E. h.r Gouv.r Laurens Pit (bekendens
de verdere vergeefse zaken) te mitsse te doen van s' Nababs begeeren
rakende de restitutie vande voorsz. zyde, ende ons daer van
quitantie over te willen senden, zoo niet en hoort dat zyn

als oock den nabab die zake als zyn eygen aentreckt,

den diewechaer schryft naer Jaffanapat. dat zy Aliberchs zyde met het galliot de Ganges willen zenden.

E. op dit ons schrijven met u Ed. goede genegentheyt (die wij daeraen geven) alsdan al geadsisteert sal connen werden, Zullende met de genw: restitutie tot Masulipatam d'ingesetenen altijd in besitte werden gehouden, off ook dese soo immer zij geschiet, tegens d'Comp.e niet als repitatie en aensien stadt te geven. —

Sullen 200 kisten silver van Japan becomen naer de munt zenden. —

Naer 't vertreck van morgen d'e: fluytschip de Spreeuw, nemen voor met de aengecomene 200. kisten Japans schuytzilver, de munt tot Nagenmaroe weder te occuperen, om dat voordese al mede te nemen, ende stocks van contanten voorsien te zijn, tot het procureren vande zijden, ende goede quantiteyt begaede zijde naer vanden Incoop (volgens ons resolutie) ontrent de maent April weder dencken te beginnen, deselve was naer 't schrijven vanden koopman Arnoudt van Wachtendonk, in dato 20. Janu: uyt Cassimbasaer ongeveer 1/9. 't ka. op 't halff weer gedaelt, —

En den inkoop van zyde in April beginnen,

De zyde was in Cassimbasaer 1/9 't ka gedaelt,

maer sedert is daer inne geen veranderinge vernomen, Godt geve dat mede en meerder afslaen mach, omme op de reyse tot Japan wat ruymer voordeel te behalen, als deser Jare zij geschiet hetwelck noch redelijck can passeren, ende dewijle den Zijne heylige goetheyt daer over gelooft, en gedanckt moet werden, Inbevens genadige bewaringe wij u Ed. naer ons ootmoedige salutatie bevolen laten, en verblijven E. Ed. Eerentfeste, Manhafte, Hoogachtbare, wijse, voorsienige seer geachte Heeren, onderstont u Ed. trouw schuldige en obediente dienaren, ende was geteekent Matthijs van den Broeck, Dirck Steungh, M. Hoevingh. Pieter Smitz, Dirck Sijdych. Ware. Ter zyde stont, Bengale int comptoire tot Hugly ady 8. Feb. A.o 1661. —

Den gouv.r Coyett en raed in Tayoan, aen haer Ed. den 10. decemb. 1660. geschreven met de Achilles. —
Ontfangen met de Almaer van Malacca den 20. January 1661.

Ed. Gestrenge, Hoogachtbare, Manhafte wijse, voorsienige, zeer discrete Heeren. —

Hoogachtbare Heeren.

Op den eersten deser M.t is met ons brieven en andere geschriften der stadt van Cambadia over int Oude vergadert, Fluytgen den Vangher recht doorgaende, aen u Ed. G: a. afgevaerdight —

17. Joncken in Tayoan gecomen met 40 schuytjes gout en 10 kisten gout draet. —

Zedert zijn hier uyt China 17. stuk groote en kleyne Joncken verschenen, onder andere kleyne koopmanschappen 40. schuytjes gout en 10. kisten goudtdraet aengebracht. —

De begeerde koopmanschappen, behalven het voorstaende, is meest loot peper, voor 10.K. Apiece noch niet getrocken, groot weder in

koopmanschappen en schrijven soo haest niet op te zullen volgen, vermits den oorlog ginder. De schepen Achilles en Loosdam voor Persia, en der Veer voor Siam, en hebben we door verhindert wedder niet vroeger, dan op heden connen volvaerdigt becomen, zijnde inde twee eerste geladen

Achilles en Loosdam na Persia. en der Veer nae Siam gesonden.

voor Persia — 1759. cattys poeyer zuycker

169. cattys Formosaense radix China

voor Loosdam, 1759. thayen chinees, en

10½ layen Formosaens gout

4745. cattis poeyer, en

965. cattys candijzuycker

169. cattys Formosaense radix China

59. cattys tyn thee,

10. kisties met chinees goutdraet.

voor Siam — 50000. layen Japans schuytkens,

6. stux Japanse zyde rocken

50. cattys zeekat,

200. stux tontshou,

3. balen commomons

3. d.to soya.

20. balen sachy,

30. balen lombo

6. hammen.

6. Zonquaes vellen,

200. cattys tabacq,

4. kopere kandelaers en

4. d.o snuyters.

Gelijck besonderder, in desselfs rekeningh in affschrift by d'andere papieren hier nevens gaende vertoont wert. d'Almachtige geleyde alles met voorspoet ter verordende plaetse te geleyden en op d'koopmansz. d'Comp.e een zeer goede winst genieten laten. —

Uyt de piscadores is gisteren d'H.r vander Laen met de schepen Dolphijn, Hector, U: Enckhuysen, der Goes en Maria, hier ter noorder reede aengecomen. Vanden vrijburger Rodolff Hendricksz Weeckenin van hier over Malacca naer Batavia te vertrecken comt, hebben wy Rxd. 720. tot 60. stuyvers yder in wissel getrocken, en daer van brieven verleent, welcke uEd. H.a. naer gewoonte gelieven te voeren. —

vander Laen comt met 5. schepen uyt de piscadores op de noorder reede.

Dit is hoogachtbare Heeren al 'tgeen voor tegenwoordigh van hier mede uE. wardigh hebben over te brengen, sluytende dan hier mede desen —

Ed. gestrenge, hoogachtbare, manhafte, wyse, voorsienige zeer bescheyden Heeren, en wensen uEd. H.a. in haere

algemeene bestieringe, ende haer Ed.s persoonen deshuis besonder d'aller genoeghsaemste zegeninge van boven, ende dese schepen een voorspoedige reyse. bleven. onderstont Hooghachtbare Heeren, uwer Ed.s onderdanigste verpligte dienaeren, ende was geteyckent Fred.k Coyett. J.O: van Waveren, Jacob Keyser, Jacobus Valentyn, Thomas Pedde, Thomas van Iperen, David Hartgouwer. ter zyde stont Formosa, Zeelandt 10. decemb. 1660. —

den gouv.r Coyett ende raed in Tayoan aen haer Ed. den 25. febr. 1661. ontfangen met d'h.r van der Laen 22. maert p.r de Hoepeyn. —

Ed. Erntfeste, Manhafte, Wyse, — voorsienige zeer bescheydene Heeren,

Hoog-achtbare Heeren.

Met schip N: Enkhuysen op 16. decemb. van hier, over Siam na Batavia vertrocken, hebben wy U Ed: H: A: int korte aengekundigt dat de zaken der Comp.e, en algemeene welvaert, ock zoo besonderlyk zich alhier vertoonde, dat voor dese aller heijlsaemst te wesen, hebben moeten oordeelen en besluyten, vande tegenwoordige kryghsmacht dit noorder moussom, na Batavia alleen te casseeren, de schepen, Enkhuysen, Hoepein, en Dergoes, voor aff met de heer van der Laen en Keyser; en in maert, voor laetste dese moussons, de schepjens Maria en Urck; de schepen — s'Graveslande, Hector, de Vinck, Immenhoorn, en't galiot de Koode vos tot nodigh quartier versterkinge, en na ouldheden, dan vo't sorgelyckste geraeckt wesende, de drie eerste dese int begin des aenstaende Zuyder moussons, ter besorge der Japanse bevradingen; en d'andere tot quidlanghste toe hier over te behouden.

zyn voor Coxinja noch al becommert

Uyt den aenbrengh der Jonken 6. weken tot wegh, in sonderheyt der jongste hier aengekomen, voor welcke gantsche bedragen, zoeffs inde in grove koopmansch. weer half beladen zoude comen wesen; en gevolgelyck verhaelt meer van Coxinjaes tegen dan voorspoet, is in deser tyt, noch meer iet zorgelyck dan wenschelickst hier uyt haelt volgende te vermoeden; hoewel der Chinesen in dees Jaers soort, en vertrekken tyt om in deser passen te versoecken ook wel iets (zoo als wenschelycke moeden) tot den schyn, deses — seerste stants, zoud hebben toegebracht. —

d'ontdeckte verschreyde mede van Coxinja verhaelde verraderische aenslagen op s'Comp.s staet en geregentschapt alhier, ook zynen —

jegenwoordigen staet geven genoechsaem een ieghelijck te kennen, wat voor d'E Comp.e van hem, dies niettegenstaende, off van de zyne inmiddels als 't geen al voorspoediger ginge te verwachten soude zyn; wanneer door zyne onderdaten lande d'E Comp.e een tamelyck voordeel wrocht; en door zyne voorspoet in China, jaerlycx noch meer te verhopen had: heeft de wel niet onnodelyck geschroomt, dat eenige strydige wetheden, ja schier openbaer van hem gepleegde vyandschappen, als door de vingeren gesien, niet een weynigh ontstelt gelaet, wierden opgenomen: maer jegenwoordigh onses gevingen oordeels, dat geensins U.Ed. H.A. hoogh-wyse onderwesen, soo verdyst het werck; (hoewel wy schier niet de onditleve, in voortocht, niet willen ternied strycken) d'eer en achtbaerheyt onses volcks, den staet en gelegentheyt der E Comp.e, en goede onderdanen deses schoonen eylands, als ook, in die van Coxinja, dat d'E Comp.e sigh anders over soo veele van hem geleden ongelyck, schade, en noch steets aendoende verdriftelicke ontstelenissen gevoeliger toonende, betamelycke vergeldinge trachte t'erlangen. —

Wy moeten ons van Coxinja zien te wreeken, geven —

Door 't midde van gesantschap, off der wapenen is het maer te verkrygen. Op 't eerste niet te vertrouwen, al beloofde hy schoon veele zonder vaerdigh over geven: want haer soo veele deughts en vermogen by hem niet en schynt te wesen, dat 't geen van hem bedongen mocht worden, zoude willen noch connen volbrengen. —

daer toe 2. middelen worden aengewesen,

1. gesantschap. —

Door 't andere dan, dunckt ons, vry meer, ja wel lang gewenste vry sekerder te erlangen zy. Godt alles bestierende d'E Comp.e voor ongelucken te bevryden. —

2. wapenen, verclaerste zekerste,

Off dan U.Ed. H.A. wellicht raedsaemst mochten vinden, gelyk als uyt U.Ed. H.A. schryven van 't verleden jaer nae Japan gedaen bespeuren, dat genegent schynen: dit midde, niettegenstaende missiven by der hant te nemen, soo hebben wy niet nalatigh willen zyn, noch ook buyten onsen plicht gaen, U.Ed. H.A. van hier toe te dienen, 't geen ons van Coxinjaes gelegentheyt mede en bewust, en hoe volgens dien, 't minste voordeel, tot duyrsaem en aengroeyenden welstant der E Comp.e op te rechten bequaem zou wesen.

nadere opening van Coxinjas gelegentheyt,

De Chincheuse eylandekens, Aymuy, Lissoe, Kemuy en ontrent 2. graden zuydelycker op de kust 't eylandeken Lammo, is haest al 't welcke, dat van 't groote ryk China in zyn gewelt heeft.

hy besit Aimuy, Lissoe, Kemuy en Lammo,

Op Aimuy zyne gewoone setplaets, heeft hy voor den Tartar

aengaende Aymuy,

Lissoe Keming, alwaer hy zigh meest onthout

niet langer betrouwen. Lissoe is alleen niet bijster sterck. — onthout zich daerom op 't zeewaert gelegene Keming, niet omdat het door gemaeckte sterckte, weerbaerder zy dan Aymoy, (want maer eenlyk op een houte ofte berghachtige plaets een kleyne stadt leyt, van geschut niet off weynigh voorsien) maer omdat de Tartaers van 't vaste lant aff, door onkunde, off gebreck van oorloghs-vaertuygh en zeevolck, het krydende niet licht en connen, off indien 't selve al mocht geschieden, en deu versterck vinden, zich veyliger van daer ter zee soude konnen begeven. —

Bestryding van de stad die daer op gelegen is.

'T voorschreven Eylant, hy nu in zyn eenighste vertrouwen, — schynt ons door d'Comp.s wapenen, niet beswaerlyck soude afhandigh gemaeckt te connen werden; d'opgemelte stadt leyt daer op aen 't zuyd west eynd soo nae de zee, en voor schepen bequame ankergront, en selffs int zuyder moussen landelyk beiligd haven, dat van daer al gemackelyk kan — beschoten, stedelyk gemaeckt en bedwongen werden. Dus vader, wacht daer werkyande, ijster weynigh tegenstant uyt te ontmoeten; vrouwen en kinderen zyn der voornaemste hooftluyden, zyn gemeenelyk daer in den grootsten hoop menschen;

Zyne magt ter zee.

Inzonderheit heeft hy een landelycke macht ter zee. Evenwel ist zorgelyckste zyne wapenen tegens schepen. Doch die — swarigheyt, door ankerplaets, en andere middelen daer op wel verdacht bevonden, by veel te verminderen. Hoe wel een matige schepes vloot, by hem ontsien off geacht zy, zoude — mogelyk, uyt zyn gegeven antwoordt op onsen jonghst naer hem gesonden brief, en insonderheyt vermits het aenkomen der vloote deses Jaers, 't weerhouden daer om zyns in 't eerst voorgenomen aenslaghs, schier genoeghsaem besett connen werden. —

Wat kryghs-macht tot het verovren der voorn. stad en eylandt dat ontrent 5. mylen lang, en nun als half zoo breed is, — vereyscht zoud werden, zullen uw Ed. H. A. als genoeg, door bekomen eervaerentheyt in zulcken handel, (aenmerkende Coxinjas macht, die meest in jonken en soldaten ter zee — bestaet, en loopende, doch niet waerschynlyck, op 2000. soo groot als cleene vaertuygen begroot werd) niet swaer om te beramen vallen. Die dan door een voorsichtigen, kloeckmoedigen, en beproeft geluckigen kryghs oversten, daer soldaten dapper willen stryden, insonderheyt Godts gunste bestiert werdende, is aende verovering niet off

nuttigheeden, die uyt de verovering vanhet voorsz. eyland ende stad, zouden rysen. —

weynigh te weyst heen. verkregen zynde, nae ons beduncken waerlijck haest soo vermaerdt, versterckt, en versien, dat voor Coxinjas macht, off die des Tartars, van daer te krychen, niet haest zoude geduchtet worden. Uyt zulcke eene veranderingh, waer dan deeze verscheyde groote nuttigheeden te verhopen.

1. nuttigheyt.
dat Coxinja die eylanden die hy nu noch besitt, zoude moeten ruymen,

Dat Coxinja 't voornaemste deel syns jegenwoordigen bestandts, ontruckt zynde, off hier door alleen, off voorts vanden Tartar, van d'andere zyde hart werdende gedrongen, (gelyck zulcx dan noch geeringhs blyckt) die eylanden zoud moeten ruymen. Formosa derther in zulcken stadt niet durven aendoen, noch nae allen schyn, soo goeden macht off gelegentheyt konnen verkrygen, om groot gebelt daer op te bedrijven, veel eerder blyvende van doen de zynd alleen dit te bewaren, en vele toegedaen Chineeschen hier te behouden. —

2. nuttigheyt,
dat Comp.s welvaert daer door zou toenemen,

Door de meerder geruschtheyt alhier - de welvaert deser onderzaten, en dien volgens ook der E. Comp.e zeer wenschelick aengroeyen.

3. nuttigheyt
dat Coxinjas handel sou vervallen.

Coxinjas handel te eenemael vervallen, en d'Comp.e daer en tegen overal in dit noorder gebiet weder toenemen. —

4. nuttigheyt,
dat men de gunst van den Tartar daer door teweeg zoude konnen verwerven,

Belangh. betraechte gunst des Tartars op deze wegh, wel licht beeter dan op een andere wyse, d'E. Comp.e verwerven; vermits denselven soo veele nader deze best, niet door verminderingh zyns machtigen ryckx; of, daer eenigh recht of bedwangh over gegaen soude, noch eenigh voordeel afgetrocken; noch zyne gunstelingen by verkort zyn geworden; maer door eertwaerdige wapenen, van zyns ryckx onverschoonelycken vyandts geweldigen verstoordt en beledigt (zoo als wy hoopen dan te zullen zyn) heerlyck bevorderen en verkregen. —

5. nuttigheyt
en den vryen handel in zyn ryck,
ook misschien eenige privilegien voor den uytlantschen handel.

Niet alleen ook daer by, den vryen handel in dat aldervytstreckende aen een gelegenen ryck; maer ook wel mooglick, als het voornaemste deel der havenen besittende, waer uyt de grootste vaert derselven plach te geschieden, den uytlantschen handel aengaende wel iets voordeeligs bedingen connen. Vermits doch meer tot inhouden zyner onderdanen, dan die te laten uytvaren genegen is zynt. —

6. nuttigheyt. —
dat de Comp.e aldaer de beste voet in China zoude krygen. —

Ook ons in Sina niet soo licht een voet te krygen zy, die d'E. Comp.e vermits haer sterckten, en andere bequaemheeden op dit Formosa ende de hier tusschen bey gelegene eylanden Piscadores (int voorzeyd geval hieronder dan ook gehoorende) zoud konnen werden voorsien, onderhouden en door elckander versterckt.

7. nuttigheyt,
en de vyanden de vaert door die engte beletten,

Vyandtlycke noorthandelaars en andere quaetwilligers deser doorvaert deser engte bekommerlyk te connen maken. —

't Onnuttigheyt datmen op Formosa geen sterckten meer en zou begeeren te maken,

Dit eylandt, vereyst noch meer nodige sterkten begeerende, niet alleen daervan te ontlasten, maer ook de jegenwoordige gerustheyt te komen verminderen. En wat meer dergelycke, uyt zoo een geheele verovering, als een noodsakelyck gevolgh dan te verwachten waere. —

voor het misnoegen van Japanders niet te vresen zynde. —

Van den Japanders zoude over sodanigen verrichten, geen ongemack te bedughten wesen, insonderheyt, wanneer too haest want voltrecken als 't voornemen de tydingh kreege, en beschouwde dat op't eenen der Jonken op Japans reysen, niet voornemelyk en hadden genomen de rechtvaerdige oorsake dier oorloge, Zulcx nu de macht, en niet getracht wiert daer door deselve langer ende te houden, in allen gevalle, hier over van daer uytgesteyt te worden, is niet te bedencken; andere ook onsekere Zwarigheyt, soo wy niet vasten, dat eender de rests lydende van den Coxinja zouden willen bleyven verdragen, dan een kleyn gevaer van wee minder te lopen; tot al te groten kleynachtingh des Nederlandschen Staets, en mogelyck geen minder schade der E. Comp^e.

Zent een caerte vande voorsz. eylanden. —

Het gedruckte Journael van Zeger de Kerter, zyn in den kaerte voorn. eylanden naukeuriger dan wyer oyt anders afgesien geweest, int plaet vertoont: hier by is noch een verwondert afbeeldingh der selve, door den onderkoopman S^r. Nieuwhoff — volgens onlen cat. int Jongst in China, soo veel te sien zynde, daer aff heeft konnen beschouwen, insonderheyt van gestalte der stadt op Kemuy, van welcke onse schepen niet verre aff ten ancker hebben gelegen. —

De middelen die U Ed. H: A. na hun hooghe wys oordeele vooral gebruyken anders, tot de noodwendigh harte verbeteringh van desen staet zullen gelieven en connen uytmaken, zegene d'almogende godt, met alleerwensselyckste voorspoet. —

eysch voor Tayoan,

Van 't kryghsbehoeft tot den Mataniende verwondert gevoegt, hebben wy zoo veel afgehouden, als tot deze besettingh, is van nooden geoordeelt; ons geedanen eysch, kan volgens de bygaende lyste hier aff verminderd werden.

Durchedick.

Om de Durchedickers, grootste stokebranden van moord, en allerley overlast in Formosa's Zuyder deel vruchtbaerlyk te tuchtigen, en ook andere daer toe neygende tydigh te verschrecken; vermits de nae verscheyde andere voorgeslage vriendelycke middelen tot versoeninge seker als niet en seyden willen luysteren. Hebben we op 8. January onder 't beleyt van den koopman en cap^t onser vaders S^r. David Harthouwer ende den Cap^n S^r. Jan van

aldaer, 250. duytse koppen, op hun aengehouden, die met behulp van eenige Formosanen den 11. daer aen hun dorp, dat int moeyelyck te genaken geweest indien verdeelt, en gelyck als met muuren van kley en staketten gemaeckt, seer gesterckt lagh, weder overweldight; veel hunner doodtgeslagen, de rest verjaeght, wat van hunne gebouwen overbleef, door 't vuur verteert, en 't lander ook teenemael onbruyckbaer gemaeckt. —

Het dorp is door d'onse gedestrueert

Voorts wederom van Karitouangh vyff mylen bezuyden 't eylandt Lamey gelegen, daer de in verleden jaer van hier waren aengekomen, met de schepen Zuyderzee, Maria ende 't gallot de Rode Vos, binnen 10. dagen alles voorspoedigh verricht hebbende, in gesontheyt hier weder binnen zyn gekomen, behalven een matroos, een wat kruyt gepende dragen, uytgaende door vermoeytheyt te ver achter gebleven, van den vyand overvallen en gedoot, en een vermisten soldaet, hebbende dese tocht in dat gewesten soo veel goets al gewrocht, dat de twyffelachtige Tokkosoeders hun gehoorsaemelyk t'onser hulpe hadden aengeboden, de Touttikadangers voor weynige dagen in verovering voor de vunkende Dirkodickers, by gebeurt waeren comen versoecken, dat hun vergunt hebben. Waerop 2. outsten en 7. andere hier verschenen zynde, volgens onse begeerte belooft hebben, binnen weynige dagen in een der wel gelegene dorpen der Zuytse vlackte Pangsoya te zullen komen afwonen. Dit verrichten hebben wy voor soo ontsachlyck te sullen zyn geacht, dat de andere dorpen der Zuytse vlackte, meer daer aff souden worden verbetert, dan sedert van een doortocht in eenige vande haer te sien, en daervan; ook om niet te vergeefs veel ongesontheyts in ons volck te verhalen, hebben dit mael niet geschieden laten. Onse bevindinge uyt gemeen dragen sigh noch al taemelyck wel, maer sonderlinghelyck gelyck u E.h. ac. van geweest zyn, wel gaet commen gewaenen, dat se wyder worden, en van een kleyne macht, niet wel, sich souden laten bestieren, indien van Kokshinjas gunstige doorvaerden en anders verspreyt, hardhoop op den leden; waer mede zy dese luyden van ons af pogen te trecken, en wyffe achtigh maken, door een Lycheeuw middel, niet hooft en vierde afgenomen. —

door welcke tocht de andere om leggende dorpen den onsen toegenegen gekregen. —

En de Dirkodickers sullen in Pangsoya komen wonen. —

De quade onredelycheyt der dorpen, die veel grooter is, dan de verscheydentheyt haerer menighte halen, is int burgerlycke, insonderheyt onstandelyk vanden gestaen onder haer bekent alleen te hinderen, en noch soo voordelyck, als ondienstigh is, int geestelycke by meerder als eenhalve eenwoort weerdyst, een dat niet sonde leiden, tot heydendom, selfs inde naeste dorpen, voortlyck uytsterve, off teenemael te verdrycen zy. —

Onredelyckheyt der dorpen goed voor de politie maer quaed voort kerckendom

den Jaerlycxen lantsdag is uytgestelt. —

Den Jaerlycxen te houdenden lantsdagh, hebben wy ook raetsaemst geoordeelt dit Jaer mede uyt te stellen, dewyle anders wat sorgelyck, en dus doch geen nadeel der E. Comp.e daer uyt te vermoeden is. —

de verpachting na de Batavise wyse, en is op Formosa niet wel in te voeren. —

niet den handel der dorpen niet anders,

De wyse en ordre van verpachten op Batavia gebruyckelyck, soude hier niet wel voeglyck dan over zaken, waer van men aenstonts op den ontfanck versekert zyn, welck bestaenbaer te halen, als van netten, visschwyden, vaertuygen, houtkappers, en andere diergelycke noch onverpachte, konnen werden ingevoert, met den handel der dorpen, is 't hier anders gelegen; drie oft 4. maenden loopender somwylen heen, eer sy van haer koopmanschappen gelt konnen maken; en alles 2. maenden soo veerdigh niet daer op te lichten vinden als wel op 't begin der Jaerlycxe pachten kan geschieden. —

raekende de betaling der pachtpenn. etc.

De mens hier in gevoerde wyse, van op 't begin de helft, en na verloop des verstrekenen jaers, de andere helft te betalen, en mede eenen borgh te begeeren, is voor de pachters wel minst beswaerlyk, en d' Comp.e verlicht, begeerende zy liever om borgen te kopen niet soo veel winst, als wel voor desen, onder te geven; en d' Comp.e op 't eynde der pacht, wanneer weynigh oft geen verhael op hunne goederen te vinden is, soo wel gevaers en schade te lyden; betuygende ook zulcx klaerlyck genoegh de gedane betalinge der verleden Jaersche verpachtinge, waer aen gaende niet oft gants weynig meer is ontbrekende. —

Soo haest in desen stadt de Chinesen wat meer te vertrouwen en geruster zullen zyn; zullen wy U Ed. H.A: voorts. ordre, in meer saken als voor desen verpachtende, hier ook trachten in te voeren, en proeve daer aff nemen. —

Tamsuysche lande onverpacht gelaten. —

Den Tamsuyschen lande vermits geen schade meer van daer begeert wert, en hier aen weynigh niet minder staet te gelden, voort aen onverpacht laten. —

de stadts waegh.

T' bedragen der stadts waege, zullen gelyck van outs, mede anders daer toe uytgesonderde gerechtigheden, meer dan de sevende en beetje der hooftgelden, op rekeninge van Stadts Incomsten niet meer bedragen, gelyck ook tot andere daer toe niet seer nodigh schynt, vermits alles in eenen cas comt, en daer uyt het nodige bekostight moet werden. —

weeskamer heeft haer van de gelden der bastaerdkinderen ontlast. —

Dat de weeskamer alhier rechtmatige redenen heeft gehadt sigh t' ontlasten van de gelden, der niet ouderloose, onechte kinderen; is behalven andere oorsaken, aen ontrent 25000. R.a al 20. maenden en noch ledigh leggende, hebbende den Interest oft op 3/4 pr. Cento verlaeght is, genoeghsaem aff te meten, ...

weeskamer op Batavia, en ouders daer verleent, is het behoorlyck kintschap afgedaen, en over eenen wiens maegschap niet wel te bekrygen geweest, geweten zyn van ons hier andere voogden en bestierders zyner middelen gestelt; het soontken van

pieter brouckoort,

geboorte een Toekinder, genaemt Pieter Brouckoort en komt er niet qualyck af by toe, zynde van 3220. r[ijksdaelders] binnen 14. Jaren zyn vertoerde daer af getrocken, noch 1663. r[ijksdaelders] voor den selven hier overigh, en meer bedragende dan uyt eenigh kint hier ter weeskamer gehadt heeft; het is te wenschen en seer hooghnodig, dat weesmeesteren deser kamer 53000. r[ijksdaelders] in deselven sorglycker staet, schier meest onder schinelen uytstaen, en te besteden hebbende; nae tegenwoordig vereysch, uyt andere, ook noodsakelycke diensten, die eenige noch wel dies daer en boven hebben waer te nemen, hier toe sig meer conden verledigen; soo zoude de schiftinge, verdeelen der quade schulden, en anders ook nodigh meer te verrigten saken van jaer tot jaer niet zyn uytgestelt, ook de intresten sonder onderscheyt niet jaerlycx pluysten der boecken, een ider op reeckening gebracht. Wy recommanderen d[ies] op niens volgende U Ed. H. A. last, ook aenbevolen sorghvuldigh te betrachten, dat niemant der wesen, overdaetmatigh in quade schulden te helpen dragen en bleyven betrocken. —

[...]weesmeesteren [...] 30 r[ijksdaelders] ouder jaer

[...] wesen in quade schulden betrocken

Den matige schrapbeelt Siams timmerhout, insonderheyt lange balcken, sullen wy met aenstaande hier wel verdysscheren; vermits de seer harde aerdbevinge op 15. deser s'morgens begonnen, en by korte tusschen posen al 6. dagen geduyrt, wel groter ontstellenisse in s'comp[agnie]s gebouwen gedaen heeft, als wel int eerst, wanneer onsen naest voorgaenden aen U Ed. H. A. schreven, ontwaer zyn geworden; by menschen gedencken en is het hier geen geweest, die meer schade in huysen en menschen heeft aengebracht, dan dese, god wille, ons ter verbetering deser bleycken synde wedtwaerdigen gemeenschap, genoeghsaem laten, en verder ons genadelyck voor ongeval bewaren. —

[...]sert een schrapbeelt [Si]ams hout —

[...]aerdbevinge buytenge[woon] [...] groot geweest

Indien U Ed. H. A. eenen meermaels geeyschte kleyne loots boot met den naesten ons niet en conden toesenden, daer der nochtans, hoe 't er onder opper wordende Canale, niet en vervordert, sulcke seer hooghnodigh hier sullen verdysscheren, sal ons tot het hier op maken dienen, ook Siamse plancken daer onder eenige kromme gesonden werdens andere zynde, met den bekomenden voorraadt van Bayse plancken tot ander werck, in al dusdanigh wel voorsien, ons oordeels, souden die vaertuygen, wel bequamer rasser en onkostelycker op Batavia dan hier connen worden opgemaeckt. —

[...] kleyne vaertuyg nodig [...]t houtwerck daer [...]e. —

[...] vaertuygen konnen [...] Bat[avi]a onkostelycker [...] worden gemaeckt als [...] Tayoan. —

1. pak rooden wollen meer,

Onder de goederen met den Achilles voor Japan ontfangen, is een pak rooden wollen meer, dan de factura daer aff gemelt heeft bevonden, en 't geldwaerde daer voor gecrediteert.

bengaelse zyde vande verongeluckte Harp,

De bengaelse zyde, van de verongeluckte Harps geborgene ladinge, noch in Quelang leggende, sullen wy, soo als volgens schryven vanden E. Couckebacker deselve in Japan zyn verwachtende, ongetapeert derwaerts schicken.

Geitevellen,

De geitevellen sullen met d'overige van 't voorleden jaer naer onse gissingh ontrent 170 à 180 M. stx bedragen; daer by gelyck in onsen vorigen geseght, voegen zullen 870 pl.

Siams sappanhout,

Siams sappanhout, nu al vyf jaeren hier onverkoopelyck geleegen, met zoo veele zuyckeren, als inde overige schepen ruymen bequamelyck sal connen werden geladen, alwaer [illegible] wy meer dan 8000 pl. verwachten gebeurlyck schynt, ditgaer uyt China vande soort met vele gunder en staet te comen; en de rest die te voordeeliger in korten tyt sal werden ongeset.

Suyckeren. —

Suycker gewas heeft groote schade geleden,

Intusschen nu van dat gewas, des verleden jaers, bevint men de droogte, en schier swart veldgewas geformte, groote schade aen scheen te geweest gedaen; hellende naer veeler gissingh van alles niet boven de 8000 pl. daer aff gemaekt connen werden; dat nauwelycx zoo veel is, als wy van meeningh zyn naer Japan te zenden; by de pakhuysen is noch maer overigh van 't verleden jaer 3900 pl. dat voor Persias aenstaende besendingh niet half genoegh souden; daerom de 2500 pl. int begin ~~begin~~ deses noorden monssons int Fort Zeelandia tot de verleden jaers vaderlantse besendingh gescheept, en door opgeraeckte lodvallen [illegible] gehouden, in een der [illegible] beyde Japans vaerders souden weesen overgescheept, indien 't ongemack der noorder weede, niet voor te groten spillingh en schade ons hadde doen duchten, zulcx dat in E. h. A. dit jaer van hier geen meerder dan dese te verwachten hebben sullen weesen. —

3900. pl. is noch in voorraed.

de suyckerteelt staet beter als 't graen zaeyen,

Tot de vergrootinge der zuyckerteelt schynen de cantoornieren, vele boeren meer genegen te sullen weesen dan tot het graenzaeyen; als zynde die vele minder gevaers en ongemacks des luchts, dan d'ander onderworpen. en het welcke aend Compse [illegible]. 't gemister werden in desen staet, sal het ver- komen bevoorderen; sonder 't welcke het nodigh verschot van penn- daer toe vande gemeynte niet sal te becomen weesen. —

requesten.

De persoonen wechens versoeckschriften aen u Ed. H. A. om verhooginghe van ampt en gagie hierontrent gaen, achten wy deselve niet onwaerdigh.

de verlossing der soldaten geeft niet konnen geschieden.

Nu geeft al wederom door het val de langh uytgestelde verlossinge der soldaten, hier niet geschieden konnen; dat weer Jaeren gewachtet, maer een schip werdt door naer Batavia, waermede zeer weynigh alleen herwaert konnen vertrecken, voor 't eerste gegaen zyn, en wederom uit aenstaende zulcx noch meer moete geschieden, gelieven u Ed. H. A. tot verlichtinge der selver als jammerlyck, klagende daer over, gedachtigh wesen.

wissel.

Van d' Ed. capitain Thomas Pedel hebben wy heden in wissel getrocken, de somma van 2700. Rx. tot 60. stuyvers ieder, hem daer van brieven op u Ed. H. A. verleent, ende 't gemelde goet gedaen, derwelcke u Ed. H. A. naer gewoonte gelieven te voldoen.

Hier mede,

Edele, Eerentfeste, Manhafte, wyse voorsienige zeer beschreyden heeren, bevelen u Ed. H. A. gesamentlyck de genade Godes, die u Ed. H. A. persoonen en hooghloffelycke regeeringe met allerley welvaert zegene, dese en voorgaende schepen spoedigh over geleyde, ende blyven wy, onderstont, Edele Hooghachtbare Heeren, u Ed. H. A. zeer onderdanige dienaers ende vast gebiedende Fredk. Coyett. Jo: van Waveren, Jacobus Valentyn, Thomas Pedel, Thomas van Iperen, David Harthouwer, ter zyden stont, Formosa int Zeelandt den 25. February 1661. noch lager stont, Int Jacht den Dolphyn is gescheept 't volgende

950. tael O. maes gout

245295. cattys poeyer zuycker, in 1030. kisten bedragende volgens de bygaende reeckeninghe f 76694:1:–

Van gouvr. Coyett ende raedt in Taijoan aen haer Ed. 14. Maert 1661. Ontfangen met 't Jacht den 17. April.

Ed. Gestrenge, Manhafte, wyse, voorsienige gebiedende Heeren,

Hooghachtbare Heeren.

'T gerucht en vermoeden van Koxingas op deselve staet vyandelyck voornemen, wordt noch dagelyckx hier grooter, en zodanige ongemeene voorteekenen van gedruchten quaden gevolghs beschreven

't quade voorspoock van Cocxinjas aenslag op Formosa, weerom toe langer hoe grooter. —

dat nu, sonder toevallige verhinderingen, of door den Tartersen
oorlogh in China; of van hier, door 't ongewoont boven gewoont
hier over blyven van oorlogs-scheepen, en krygs-volck ons schijn
onbetwyffelicken te zyn, toeschynt, van binnen een korten tyt de
clare bekenden eens aengevangen oorlogs alhier, te zullen moeten
sien, en gewaer worden. —

Bij de Joncken, welcke volgens de verwittinge en waerschouwen van
sommige uyt China aen haere vrienden hier, met haere komste op-
gesetten gestelden tyt, den langer durenden voorstant, en met een
vertoeven over den weder, 't gewis raedt volgen, off immers toe-
bevreyden des lang gedreygden quaets souden bedienen, hier
niet en zyn verschenen; dat ook veele vrouwen en gantsche-
huysgesinnen, sedert nae plaetsen van leefcorts bevelijder, en
van tegenwoordigen oorlogh, vreese bevonnder, dan hier
wat schielyck vandaer zyn vertrocken; maer eene Jonck uyt China
hier meer overigh, noch in 4. weken van ginder gene hier zyn
verschenen, soo openbaeren sigh nu veel, die wat meer van
Cocxinjaes voornemen gehoort en geweten hebben, dan zy voor-
deesen door woorden off gelaet, aen ons hebben durven (off liever
willen) bekent maken. —

Ter oorsake van s'Comps. staet door 't voorverhaelde sich soo gelegen
dan op ons laest voorgaende schryvens, hier komt te vertoonen

't Jachtje Maria blyft daer over

soo hebben we ook besloten 't Jachtje Maria hierover te besonden
en alleene 't bootje Urck met dit schryvens op heden, over den
wegh benoorden de pracelles aen u E. G. A. toe te vaerdigen; en

en sent het bootje Urck. —

soo noch iets noodwendigers te verwittigen hier nae quame voor
te vallen, met een Chinees off ander vaertuygh soo tydigh aen
u E. G. A. daer off trachten de weet te doen hebben, als ons
vermogen daer in dan sal konnen toe te reyken. —

Wy willen niet vertrouwen, dat in deesen gevaerlicksten tyt des Jaers
d'ongewoone versterkingh van scheepen en krygsvolck, Cocxinja
met zyn aenhangh in haer besluyt en hope geen kleyne

Hoopt dat alsnoch wel aflopen sal

verhindernis sal comen aen te brengen, en soo deselve niet
teenemael en doet veranderen; ten minsten het swaerste deses
aenslags, van ons afkeeren, en wederstaen sal connen, den almach-
tigen Godt (gelyck wy eendraegh bidden) ons noch voorstaen, ook
hier in gelieven de zyne gunst te blyven bewysen. —

Wat tot de besondernis, bevestingh, en verseeringh van 's Comps. staet

en hoe het in raede beoordeelt, watter nu van doen sal zyn. —

in deesen noodsaeck, de welcke onde brught alleen deses eylants, en
niet minder onde welgelegentheyt desselven, tot den Chineeschen handel
(om welcke dat voornamelyck d'eerste kosten hier gedaen zyn,

noch wel te hopen, en niet onvrugtbaerlyck tot dien eynde sullende besteet werden) seer waerdigh achten, hier met derselver gelegentheyt te beschrijven, verdragen wert, sullen u Ed. H. A. uyt dit, en ons voorgaende verhael derselven wel konnen begrypen, ende nadat u Ed. H. A. 's Comp. aen deselve woorden gelegen te zyn, sullen wy, 't geen hier toe ter bequamer tyt van ginsbouwer ook verwachtende, ondertusschen in soodanige gevallen 't ook zoude mogen zyn, ons vermogende daer toe mede behoorlyk beyveren aenwenden. —

Eyst twee kleyne loots boots. —

Hoe ons vorigen aen u Ed. H. A. hebben by geseght om een inlandse kleine lootsboot hier zeer benodight zyn; maer behalven den grooten dienst dien desodanige meer dan de groote, int lossen en laden op dese buytenrede, inzonderheyt 't kanael niet dieper als jegenwoordigh wordende, doen konnen; is ons sedert mede ingeschoten dat ook de besendingen naer Pinaba, Cabolang, en Terraboangh niet wel maer geraden, en kosten, dan voor deesen te konnen doen, wel twee alsulcke inlandse boots, hier konnen te werck stellen, u Ed. H. A. gelieven dan hiervan, soo't zoude werden van buytigheyt dienstigh geschieden can, deselve met d'eerste gelegentheyt ons herwaerts aen te beschicken.

De inlandse graft van de verschans tot de zoute rivier, sal binnen 20. off 30. dagen gedaen zyn,

De voorgenoemde graft van uyt de verschans tot in de zoute rivier, en verders door deselve meer water dan gewoonlyk placht, dewelcke niet te lyden en also der verder noodwendige verbeteringe te betrachten, sal so by hopen noch binnen 20. à 30. dagen ten vollen gedaen, en zynde seker wel waerdig werden; hoe wel ongemeene regenachtige noorden mousons en wat swaerlingh mede arbeyders, dat werck eenighsints ver-swaert, en verachtert heeft. —

Eyst papier

't Geeyste papier gelieven u Ed. H. A. onder anderen oock geschee, off zoo na te voldoen, als immer mogelyk is, anders sullen wy wellicht, door gebreck deselven, hier zeer verlegen komen te vallen, en niets tot jegen-woordigh nijsen des altyts noch wel duyrder en slechter Chineese papiers, geen kleyne verachtering en schade lyden. —

De tinne langen zyn wel getrocken —

maer Hollantse oortjens souden beter wesen,

geen oortjens comende hier sal 5 à 600. ℛa aen langen verwachten,

De tinne langen door u Ed. H. A. ons 't verleden Jaer toegesonden zyn wel onder de gemeente willigh getrocken en gangbaer; maer 't is te beduchten dat de bedriegelycke Chinesen, ondeliketyt van deselve te connen nabotsen, veel vervalscht ten plattenlande, en voornamentlyk onder de Formosanen sullen gaen invoeren, en daerom (onses oordeels) wel nutter en geraedsaemer wesen, dat Hollantse oortjens, zoo wel als der niet een grooter omslagh wel vereyschen, in toecomende herwaerts gesonden worden, indien 't u Ed. H. A. genoegsaem daer toe ook af wesen zyn; anders sullen wy van opgen. langen voor ontrent 5 à 600. ℛa waerde, blyven verwachten; de kopere zyn al een tyd lyts, als, voor een duytkens willigh gevoert, dewelcke ingh— becomende kunne, sullen nae ons gissingh, ook wel haest op deselve waerde rysen. —

die van Baccloangh vlughten nae 't geberghte, nu 's d'aerdbevingh haer kerck ingestort hadde.

doch zyn weer gekeert, uytgesondert de Tamaniers en Tevorangers.

Door grote schrick der vreeselicke aerdbevingh, voorheen afgemelt, zyn alle Inwoonders van Baccloanang (haer barn bedeshuys als 't volck daer in vergadert was, nedergestort, doch niemant van hun beschadight zynde) wech geruymt, bergwaerts gevlught geweest, doch de bewoonders met de meeste bygevoegde Terrisseriaangangers, nae weynige dagen daer weder ingekeert; maer de Tamaniers, zynde ook eenndeel der afgevallene Tevorangers, int geberghte achtergebleven, willende soo 't schynt liever heydens in haer oude vryheyt blyven, dan in haer oude off manlicke dagen nae haer oordeel, daerse niet wennemaele vreemt aff zyn, den schwaeren last der school, en onse wetten, geboden 't haere, insonderheyt jonge kinderen, ziel, en lichaemlyke verpligtingh (die se noch niet beseffen konnen) wert opgeleyt, willigh dragen. —

eyst 2. vroedvrouwen ten minsten een. —

Voor dese gemeynte die jaerlyx in huysgesinnen landelyk hoort toegenomen, verwyschen hier weder twee bequame vroedvrouwen; zyn onlanghs beyde, die voor desen hier dienst deden, gestorven, korts naer malkander hier comen te overlyden. U E. H. A. gelieven hier om met den naesten doenlyk zynde, ten minsten, met een zoodane vrouwe, deselve weder te versorgen. —

aengaende de te kort komende goederen,

het te kort komende zandelhout, is door een inslagh als bedrog. —

Op de becomene goederen des voorleden jaers, is op verscheyde, in stucken en gewichte, merckelicken veel te kort bevonden, gelyck de neevensgaende getuygh-schriften van dese beloonde(?), en de lyste van 't gebreke aenwysen; voor 't verminste zandelhout zynde in gewigt 4962. catti's, met de factura verschillende, hebbende uytleveraers haere op Batavia hoe eer een inslag daer door dese den bedrogh daer in schynt begaen te werden, tot 24. Rs. tot 60. stuyvers 't picol voor betaelt. Op 't yser is mede in gewicht; maer in 't volgende factura niet te kort geleevert, en daerom geen quaet vermoeden zoo wel op dese als mede op d'andere en kan vallen. 't is hier te verwonderen dat de huytpacken, welckers omslagen hier uit open gansch ongeschonden gevonden werden, dieter noch eenige stuck minder dan haer ingeleyde briefkens en factura melden komen uyt te leveren. —

de besitters der Cabocansche velden versochen geexcuseert te zyn van de 1500. Rs. haer opgeleyt te betalen,

De tegenwoordige besitters der velden door den Cabokanders verplaetsen in Sinkan ontruymt volgens uE. H. A. hoe wel aengenomen zynde, de 1500. realen (wegens d' E. Comp.e den Cabokanders voor haer opbreken, en verhuysen belooft en uytgereyckt in 's Comps. cassa weder opgeleyt) hebben deselve in onsen raed van uE. H. A. noch eerst te willen voordragen, dat haere lyden haers, zieckte tegen de betalinge, welligt der tot schade in plaetse van een gemeene aen Chinesen hier noch dagelycx om niet vergunt werdende weldaet, zoude komen te gedyen, vermits tydsay en mogelyk tot noch toe daer op gevallen, seer slecht, ja schadelyck is geslaeght, de verschoten kosten ten bouw zoo

bekommerlyk daer in noch uytstaen, dat wy gewoonlyk by verkoop der selve (gelyck u Ed. H. A. by weygeringh van de goederen den opgemelte summe ons te doen geraeckt soude) 't eerste daer aen noch liever niet souden connen ophalen. En hieromme in deser aen u Ed. H. A. verbiedigst zyn versoeckende van die geëyste summe gelts op te brengen, goetgunstelyk in gelieven t'ontheffen ende den dygeondender opgemelte beeden, hunluyder souder meer van de gemeene beschwaernissen te laten deynsen bestitten; opdat alsoo noch hope behouden van soo niet een eenlyk voordeel off lot, gelyk andere genieten, ten minsten dyndelyk voor schade te sullen werden bevryst. —

Bydesen senden wy ook nae gints over den gewesen soldaet Cornelis Adriaensz. Buys, en eenen Chinees Josiko, beyde door den raet deses gerichts, over misdaet in hun proces vermelt, gedoemt op Vosingain, off een ander gelegen eylant vyff Jaren verbannen te blyven; ook noch eenen Chinees Kiko genaemt, die sich eenige Jaren sonder verloff uyt gedachte by de Taboksche berge heeft onthouden; daer nae eenige dorps-outsten van daer ontrent, in onse vrientschap affgetrackt, en van ons wel toegelaten sich aldaer te blyven deunen, by nae als een gesach over eenige volckeren aldaer, in der nae begeeren gedragen, deselve weder van ons wat affkeerigh gemaeckt, verschreydemaele ter spraeke in Tayouan ontboden zynde, weygerigh geweest daer te verschynen; en vermits hy sich selven ook verdacht gemaeckt heeft, van noch veel ergers te sullen bedryven indien daer langer bleve, of haest wederkeerde, soo heeft ons goet gedacht, deselve den lest gevangen, en eerst op 9. deser hier is gekomen, den selven sonder forme van gewoon proces na Batavia te versenden, om door u Ed. H. A. aldaer off elders, eenige Jaren van de gelegentheyt om hier weder te komen keeren, afgehouden te werden. —

De Capn. Sr. Thomas Pedel 9. Jaren over zyn verbonden tyt geweest, versoekt by desen oodtmoedigh, dat u Ed. H. A. hem gelieven te vergunnen, dit Jaer met zyn huysgesin van hier na Batavia te mogen keeren, vermits hy hoopt deselver swaere ambachtigheyt zyner huysvrouwe, in die steets warmere plaetse, soo niet teenemaele geneesen immers voor haer vry lydelyker sal komen te vallen. —

Den koopman Sr. Hartsouer is mede mede by neevensgaende versoekschrift ook met schuldige oodtmoedigheyt (5. Jaren over zyn contract verbant geweest) verhooging van ampt, insonderheyt gagie van u Ed. H. A. versoekende, vermits de casten der bedieningen hier Jaerlyks swaerder, en andere onderhout daer tegens veel vermindert werden, off ergens elders te mogen werden gebraght daer hy 't eenige 't versochte mogt werden waerdigh geacht te verdienen en t' erlangen. —

Den Luytenant Gillis Boudewynsz. den meesten tyt van elff Jaren hier op Formosa in tamsuy gelegen, en van daer een dadelyk noch meer ver-

swackende ziekte behaelt hebbende versoeckt ook aen u E. H. A. met den naesten nae batavia te mogen opkomen. —

den vaendrig Jan Lammertsz om in zyn plaets te comen,

Om welckers dan ledig te worden bediening den vaendrig Jan Lammertsz. by nevensgaende geschrift aen u E. H. A. is versoeckende, tot welcke wij hem begunstigen en waerdigh genoegh achten. —

den vaendrig Harman Nuijs versoeckt de lieutenants plaets

Herman Nuijs vaendrig der besetting deses buyten wercks, versoeckt desgelycks aen u E. H. A. door nevensgaende requeste, tot lieutenant te mogen worden gevordert, dewyle zynde tegenwoordige lieutenant Maerten Ritenaer door langdurende uyt ziekte alreede ontstane swakheyt, dat ampt niet wel en kan bedienen, sonder andere daer toe wel verdient, en hy, onses oordeels niet sonder begenadiginge daer toe ook wel de naeste is. —

den kercken raedt van formosa versoeckt om 2 predicanten. —
Do. Hambroek versoeckt zyn verlossinge. —

Door den Eerw: kerckenraedt deses eylants, wert ook hier mede versocht, dat u E. G. in te adsisteren mochte, 2 nieuwe predicanten herwaerts toe te schicken, den eenen om Antonius Hambroek, die zyne verlossing aen haer Ed.ts ernstig versocht heeft, in den Mattausen kerck en schooldienst des Sabels, den anderen om de noorder kercken en schooldienst des Favorlangers en Takkaisen gebiedt t'onderhouden en bevorderen, soo veel hem in den tyden onslag voor eenen doenlyck sal wesen; dat ook volgens haer lyste by desen gaende, de nodige boecken haer mogen toecomen. —

In onsen voorgaenden eysch, en hebbens niet waerdigh te veranderen bevonden, dan alleen by den selven dit onderstaende te voegen. —

eyst 20 M. Rs. Hollants gelt —

20 M. Rs. van munten Hollantse munt; vermits te bedencken is, dat des Jaers inkomsten wat verminderd, en de lasten nog meer verswaert sullen worden

Coetsnaelden,

Coetsnaelden, by halve van 20. tot 24. caraet nae den aert vant Chinese goudt geallojeert, alsoo d'onse seer nae zyn verleden, en nieuwe derlang niet dan wel nu daerom benodigt nochten worden. —

Zent een restant swavel van 11026 catty etc. — bedragende f 1422:9:12

Een overschot van 11026. catties swavel des Camshuysen pachters, geweest als t'laetste daer van zynde, in dit bootje geschept, daer by ook 3. metale stukjes, die hier onbruyckbaer en op batta. off wel vergolpen; off t'eenemael versmolten commen worden en 9. stx. hier mede onderdeltige Ysser. bedragende dese ladinge met 4 potten conserven en siropen gezonden nevensgaende negotiaboeck f 1122:9:12

Van't naest voorgaende gesonden goudt, zynder Rs. in de schepen dolphin, en der geode op 27. feb. met den Hr. van der Laen na gints over vertrocken, en voorspoedig (soo wy hopen) daer aengekomen, gaet ook de reeghe by desen in affschrift. —

wissels bedragen 2094 2/10 Rxd.

In s'Compes. cassa is alhier door d'naervolgende persoonen op wissel getelt de somma van 2094 2/10 Rs. tot 60. Sts. ider, om door u E. H. A. ordre op Batavia (gelycke versochten) wederom voldaen te worden, te weten. —

Door d Hr. van Waveren om betaelt te worden aen d' E. Jacob Keyser Rs. 120.
Door Sr. Michiel Baly, om geint te worden by Juffr: Anna Negots . . . „ 1606 2/10
Door Joan Stroek om ontfangen te worden by den Eerw: d's Hermanus Bushoff . „ 240.
Door d Hrn Weesmrn in Tayoan, om betaelt te worden aen Heeren Weesmrn tot Batavia - - - - - - - - - - - - - - - „ 128.
Rs. 2094 2/10

Welcke somma d't gunstige hebben goet gedaen, Hier mede etc.

Onderstont u Ed. H. A. onderdanige getrouwe dienaeren, was get. Fredk. Coyet, Jo: van Waveren, J. Valentyn, Conraet Pedde, Conrad van Yperen, D. Hartgouw

Ter zyde stont Formosa Zeelant 14. maert ao. 1661.

Aen den Ed. heere Joan Maetsuyker gouv.r generael, ende Ed. heeren Raden wegens den Nederlantsen Staet in Oriënten.

den resident pieter van Santvliet tot wingurla aen haer Ed. 10. January 1661. Ontfangen 30. april met 't gekroonde Leeuw,

Ed. Erntfeste, Hoogachtbare, Manhafte, wijse, voorsienige ende zeer gebiedende heeren. —

Ed. Hoog-geeerde Heeren.

Onse laest afgesonden advysen van hier aen u Ed. Hoogachtb.e, ged.t den 20. en 29. october, des verganen Jaers, is geweest door twee wegen, d'eene p.r via de Mare met 't schip Wesp, en d'ander over den Palliacatse lantwegh; die wij verhoopen off gedachte Letteren sullen u Ed. met de daer by gevoeghde documenten lang voor den ontfanck deser (door godts zegen) wel zyn overhandight, en daer uyt tydingh 't voorgevallene in dit district, 't geen ons in toecomende seer lieff te verstaen dat wel tot genoegen vernomen worden, wes de copie van dien int weder ... g'expedieert leyt; wederde dan tot 't gene ons sedert gepasseert is, en ons ter oore gecomen is, soo legge aenvanckelyk dat ons nader als diverse waerschynelycke tydinge uyt Goa zyn gebraght, wegens 3. a 4. Lisbaense schepen, die onder 't beleijt van Conde d'Obidos als viceroy tot ontset van haren geaffligeerden staet in Indien, uyt Portugael waren vertrocken, welcke novelles ons vyanden door de Engelse vrunden van Europa in Suratta gearriveert, geboodschapt was, gelyk u Ed. Hoogachtb.e de hier ingesloten translaten nachtelyck sullen te kennen geven, waer my om in deser 't dubbelde vergade voor by te gaen, met alle schuldige onderdanigheyt, aengedragen, den manhaften d'h.r Commandeur Adriaen Roothaes becoff sedert gem.te tydinghe, gedachte Spaensche schepen een geruymen tyt met arents oogen en brandende yver, doch vruchteloos te gemoet zien, en derhalven wegens hunne comste op dese kust ook wel met starck verlies, soo wel van schepen als van geschiedene verdighedes comen aen nemen, off en waer zy ende in Mozambique, welcke plaets geschyde hier, volgens d'eerste gerughte om haer te repareren, adieu door een beloopen storm seer ontrampoineert waren, moeten aendoen, zoo lange vertoeffde tot ter tyt en wyse zy eynden veyligh binnen Goa conden geraken, alsoo gemelde wel bekent zy, ons zeemacht altyt in May door de naderende storm tyt van hier moet opbreken, t'gene ook qualyck conden ontvanden, derhalven den d'h.r Directeur Leonard Winninx by alden zulcx van de overgecomene Engelse verstaen zaedt in de nalatigh zoude geweest zyn, soo importante nowe d'h.re Commandeur voornoemt op 't spoedigste nachtelyck te weeten —

'tEngels schip de Black Marry in Ragiapoer, gaet noordwaerts. —

middelertyt is omtrent medio Novemb.e passado binnen Ragia-
poer, een Engels schip genaemt de Black Merry aengecomen, mede
brengende 49. balen geraffineerde suyckers, 5. candy alleyn, 50. d[itt]o loot
10. man vermilioen, 10. kisjes met corael, en 10. kassen met —
gesorteerde roode lakenen, per 6. p[ar]t[ie]n incoopende, welcke koopmantsch[a]
die natie daer te lande gedischarqueert hebbe, ten principaele tot
afleggingh harer schulden a[nn]o passado gemaeckt, naer 't sich laet
aensien sullen zy lieden dit loopende mousson geenen inkoop, —
apparent door manquement van capitael, en scheepsruymte
doen, hebbende 't genoemde schip p[ri]mo December laestleden sonder

gaet p[ri]mo december nae Souratte,

eenige marcantias te embarqueren, naer Souratta affgeveerdight,
omdan aldaer verder te erlangen, wat Europise nieuws die
vrinden overbraghten is geen moeyte gespaert, maer totdien
eynde diverse vertrouwde kooplieden uyt Ceraet derwaerts aff
geveerdight, met expres verbodt niet te openbaren door ons gesonden
te wesen, alsoo d'ondervinding leert, die vrinden den Portugees meerder
toegedaen zyn als onse natie. gelyck noch laest voor Goas barre
geschieden is, int salveren van zeker Engels schepje, wiens overhebber

Engelsen zynde Portugesen meer toegedaen dan ons. —

d'E. Heer Commandeur Roothaes seeckerlyck bekent maeckte dat 4.
portugesche galjoenen, eenigen tyt met handelschepen uyt Engelant
commende in comp[agni]e geseylt, souden wesen, 't welck naer dato van
Souratta bevonden is leugens te wesen, waer uyt vervolg verder
opening vandoen sullen, doch niet anders vernomen, dan dat zy
in comp[agni]e sterck 5. kielen uyt Engelant, naer Indien zyn ver-

zyn mitsgaders 5. uyt Engeland vertrocken,

trocken, gedestineert naer Suratte, Persia, Ragiapoer, en de Cust
van Malabaer, om op dese laest genoemde plaets een scheeps —
ladingh peper te negotieeren, mitsgaders dat een harder mede
machers door 't verliese zyner mast, 't eylant Madagascar hadt
moeten aenloopen, tot 't oprechten van een nieuwe, die zy aldaer

waer van een na Madagascar was geloopen om een nieuwe mast,

mede op dese cust te gemoet sagen, als mede dat binnen seker
reviere in Portugael 3. kostelycke galjoenen toegeruste en zeyl-
vaerdigh lagen, om eerstdaeghs de reyse naer dese Oriëntaelse
landen te ondernemen, maer om noch naerder kuntschap van dit
voorverhaelde te erlangen, een compliment briefje aen den Engelsen
Hooft resident genaemt Hendrick Revingtongh naer Ragiapoer
gesz., met versoek ons eenige Europise nieuws over te brieven, maer
niet anders tot antwoort becomen als een extract uyt seker missive

naedere tydingh uyt Europa over Aleppo, aengaende koningh Carel van Engelant,

door den Engelsen Consul genaemt Benjamin de Lanoy, in dato
10. July a[nn]o 1660. stilo veteri van Aleppo overgesonden, waer in gem[elde]
Consul seyt uyt brieven van Londen p[er] via de Marsilia onder
4. Jany passado ondertyt becomen, geinformeert te wesen hoe —
Coningh Carolus Stuart, de tweede van dien naem, door 't parlements
toedoen, wederom in 't ryk gekomen, en op zyn H[ee]r vaders troon —

gedeclareert is, zynde door den Engelsen generael Montagius met
35. kloecke oorlog schepen uyt den Vlie (in Hollant gelegen) naer
Douvres gevoert, alwaer den voorst. nevens de twee hartogen zyne
broeders op 25. mey lestleden van voornaemde gelegene stijl begonnen
gearriveert, en door den generael Monck met een aensienelyck
leger verwelcomt en gegroet is, zoo nae den 29. daeraen volgende tot
groot genoegen van veele binnen de stad Londen zyne Intree, dewelcke
wanttadt gaet tot mede speculatie mede geven, waerin gesegde
materie breeder verhaelt staet, uyt de couranten gedattert den
27. van voornoemde gevolgende maent novemb. Hier op den 19. decemb.r de
afgevaerdigde Jachts aengecomen, zien wy dat den E.H.r directeur
Wimmer, die zake mede aenroert, seggende met dese uytdruckelyke
woorden, voor nieuws is ons uyt Persia mede gedeelt den Engelsen
Jongen koningh Charle, op 29. mey lestleden (eerst na door Hollant
gepasseert van ouden staet, en steden met 20. tonnen gouts vereert,
ende door onse oorlogs schepen tot in zyn landt geconvoyeert
wesende) zyne publicque en zeer magnifique Intree binnen de stadt
Londen, tot groot contentement van een yder, soude gedaen hebbe,
welckers wijtheyt den vleuggen uyt ons te openbaeren staet.

Int begin van meergem.te maent november bevonden de 10. portugese
fregatten comende van Couchin, onder't commando van haren portugees
generael Bernardo Corredo binnen Goa te geraken, doch door de
Jachten Cheen, kats, en 't galiot den Appelboom die onse zyde kruysten
gestuit, en inde revier de Cancon by Cabode Rama gelegen gejaagt,
van waer gem. Corredo aen Goas regenten, om met volck en
oorlogs behoeften geaccomodeert te werden versocht, dit versoeck ende
middelertyd veel getroude persoonen, bestaende uyt gantsche
huysgesinnen uyt Cochin opgebroken, die met hare bagagie p.r via
de terra firma naer Goa transporteerde, 't welck hem ook naer gesonde
raetsplegingh zonder uytstel is toegezonden, bestaende in 100.
blancke soldaten, 16. vaetjes buscruyt, 40. caskens musquet cogels
30. vuyr piecken, 200. vuyrpotten, en 4 a 500. cogels, dat den heer sig
de courage om de[illegible] van onse schepen met zyn armade (die naer
dato met noch partye zwarte volckeren en soldaten, gemerckt wel
van zyne mede gebrachte uit Noordlant volckje, geaccomodeert is)
aen te doen, gelyk met groot [illegible] voorgaff, niet gedaen,
maer is by donckere nacht, dicht onder de wal, in stilte met roeyen
inde Cancon rivier ontsnapt, en byderts vandaer binnen Goa geraekt
middelertyd prepareerde onse naer by gelegene kruyslinden
noch 6. fregats ten oorlog, voorgevende wanneer Bernardo Corredo
quam aen te zeylen hem dese [illegible] int gemoet te senden,
doch zyn hadde daer toe niet te stade gekomen, Goas regenten
geboden in eenige dagen voor eerst 14. toegeruste oorlogs fregats

die 29. mey 1660 in Londen gecomen zoude zyn. —

aengaende de 10. portugese fregatten, die binnen de Canconse rivier gejaegt zyn. —

die van Goa setten 14. fregatten op de brandewacht

tot beschermingh haerder Calteren, op d' kant wacht geaccommodeert te wesen 7. do. onder 't gesagh vandikmaels genoemde Bernardo Coreo voor de fortaleze aguade, ende de resterende 7 onder Marmagon gecommandeert door sekeren Capitain Moor genaemt Manoel Fortado de Mendonsa. ——

5. pataschen in Goa gereet om door te snappen,

Ook zyn binnen Goas rivier door diverse particuliere koopluyden 5 pataschen om naer Mosambique, Mombassa, en Pate te vertrecken, zeylveerdigh gemaeckt, waer van eenige derselve met haere cargo teenemael vaerdigh zyn, die eenelyk naer gelegentheyt (daer hun deze donkere nachten seer favorabel toe vertonen,) om door te snappen uyt zien, maer d'andere 2. sullen haer voorgenoemde reyse niet voor 't begin van aenstaende maent febr. beconnen aenvangen, ende conmen verhopen dat eenige der selver door 't voorsichtigh beleyt, van meergem. d. h. Commandeur Adriaen Roothaes, die by gedurigh wegens hyne ons hier vanden vyandt voort comt naer vermogen prompt advys doen geeven, in handen der Comp. tot soulagement van haere swaere alomme te dragene onkosten vervallen mogen, waer toe God almachtigh zyne miltryken zegen toe gelieve te verleenen; In Rade van Goa is by nader resolutie goetgevonden Bernardo Coreo p. geroepe vorde 7. fregats wederm met secours naer Cochin te versenden, medenemende buyten een wissel brieff van 50 ⊙ seraphins, 42. balen buscruyt, 63. kisses musquets kogels, 040. p. grove do. en 1400. vuyrpotten, zynde yder fregat boovendien voor de voyagie behoorlyk van oorlogs behoeften versorgt, en met 20. blancke koppen, en vogt den Capn. Moor, die de 30. voort bemant, benevens de langt te beschermde gedaente 3. pataschen besorende eenige mylen in Zee te convoyeeren, ende dan zyne reyse weder Cochin waerts te bevorderen; In Bassyn leggen mede 2. lustanische

die van Goa resolveren Bernardo Coreo naer Cochin te zenden met 7. fregatten. ——

pataschen, mede geintimeert wesende na d' dikmaels genoemde Mosambique te navigeeren, zeylvaerdigh; den voorleden storm tyt is Antonio de Mello de Castro gelyk u Ed. ons voorige letteren hebt vernomen gebeden, om 't gouvernement van Mosambique weder te aenvaerden geaccommodeert gerecht, maer eenigen tyt wellicht tot gedachte bediening geautoriseert; Dom Manoel de Mascarenhas, die eerstdaeghs met eenige duysent leeden uyt Goa naer Bassyn en verder van daer p. voornoemde 2. pataschen Mosambique waerts staet te verzeylen. ——

In Bassyn leggen mede 2 patachos gereet om na Mosambique te gaen,

Don Manoel de Masca-renhas geaccommodeert om 't gouvernement van Mosambique aen te vaerden,

Ontrent medio vandikmaels gerepeteerde maent november heeft den lustanischen vyand by nacht vanduyme noorder quartieren ook selve binnen Goa gebrogen, 8. duysent leeden die door haere sneedige bewaeringe naer op den anderen deure geslooten verwisselt hadden, onder chaloupen ontsnapte, mede brengende naer lust van de Comp. spions advisen over de 250 ⊙ seraphyns, bestaende in contant gelt: zynde tgevanghen quam

8. duysent corjaen snappen buyten,

van seecker Portugees genaemt Mattheus Alphonso, mitsgaders 't geene de erfgenamen als d'ontfangers sijnner fortresse aldaer de kroone Portugael schuldigh waeren, welcke somme tot voldoeninge der gelichte penningen uyt de koffer van St. Francisco, die tot defentie harer stadt gedestineert hadden, met verbindingh van den raedt wedder in gem.te schatkist gebracht is. —

4. gallioenen gereet om uyt te komen,

Wyders is in rade van Goa ongeveer medio der afgelopene maent December vastgestelt en besloten, om 4. harer gallioenen te repareren en zeylreet te maken, die de meesters van d'ambachts eyndelyck tegen half maert toekomende, voor de volgende pryse vaerdigh te leveren, belooft hebben, te weten Nossa Sig.ra de Populo als vlaggeschip voor de som 7500. seraphyns, St. Antony tot vice admirael a 3000. ditos, St. Francisco voor 6000. ditos, en 't groot schip Bom Jesus de mede gero, om 7000. ditos, met verdere resolutie, by aldien gedachte schepen genoemde tyt op haer begeerde termijn connen vaerdigh zyn, alsdan tegens ons zeemacht ten stryde uyt te zullen comen, waer Luys Mendonça Furtado nae de gemeene geruchten lopen wel de meeste oorsaeck van zoude wesen, wy vertrouwen dat al dit werck maer een boga is, om de [illegible] Mooren waer mede zy wedder onlangs in oorlog geraeckt, te betoonen, 't geen aen geen macht oock hun courage ontbreeckt, mitsgaders dat de gedachte gallioenen daer de [illegible] aen geronde noodsaeckelyck versimmert moeten worden, oft ten waere de natie zulcx met dese insicht dede, by soo verre haer secours uyt Portugael int begin van mey aenstaende, voort op verhoeghde onder zeemacht ontrent Goa moeste komen te versterken, met hunne ten oorloge toegeruste schepen alsdan wel naer vermogen te adsisteren, maer soodanigh ten stryde uyt te komen als zy eyndelyck voorgeven, achten wy dat haer vele blancke koppen ende welcke behoorlyck te bemannen ontbreken, waer

veel blancken ontlopen int Moorsche landt,

van der dagelycx noch vele int Moorsche landt overlopen; 't welcke die natie ongetwyffelt zeer moet verswacken, derhalven dit overcomende, worden in Comp.s dienst aengenomen, en naer de vloot gesonden, maer den meesten loop is geweest tot nog incomende, doch geven voor dat zy liever in Suratta comende, met d'Engelsen oft wel over den lantwegh van Persia, naer Europa vertrecken willen; 't moorden, rooven en andere moetwil gaet binnen Goa door de soldaten noch op den ouden voet soodanigh in swangh sonder

geen justitie in Goa,

de minste justitie te gaen houden, dat de straten naulycx veyligh sonder groote comp.e te bewandelen zyn, de verschillen tusschen de geestelyckheyt blyft mede noch al continueeren.

Dom Francisco de Lima heeft eenigen tyt verleden het schip van wylen Mattheus Vieira, voor 14000 seraphyns gekocht, 't welck hy

hoger laet ophalen, voorgevende p.r schep in aenstaende maent
May, naer een van haere noorder plaetsen wil vertrecken,
om 't toekomende mousson met zyn gantsche familie daer mede
portugael waerts te navigeren; omtrent medio van dickmaels gemelde
maent december, heeft sig gem.de dom Francisco de Lima (tot
de vergrootingh van 't voorangetogen schip eenige materialen
benodight wesende) verselt met partye blancke soldaten en caffers,
naer de timmerwerf begeven, nemende forcelyk uyt s' comma-
pagnies pakhuysen al 't spick en teer dat in deselve bevonde, vermenght met
veel ondraegelycke scheltwoorden, die op den directeur generael
uytsprough, waerdoor weder nieuwe onlusten en een onverschoonlyckheyt
haet tusschen gedachte twee heeren is ontstaen, zoekende malcan-
deren dagelycx van 't eenen te benouwen; haer tegen hebben over
dit werck den equipagiemeester, den opper timmerman, en den
piloot major in hechtenis gestelt, omdat zy in den 't weghnemen
van 't gemelde spick en teer niet verhindert, ook heeft gem. direct.r
generael zyn bedieninge gerefuseert, langer waer te nemen, in
wiens plaets weder op de nominatie staet dom Francisco de Sousa;
na 't affsterven van Bartholomeus de vas Conegos verbrant was,
is hy door dickmaels gemelde bevelhebber van Goa, mede de titul
van generael begunstight, en op de fortresse Aguade, alwaer
hy jegenwoordigh 't gesach voert, geplaetst; Louys Mendoça furtado is
tot d' afgaende m.t december in Marmagon besigh geweest,
maer onthout zich jegenwoordigh als veltvoogt, voor den aenloop
van eenige afgecomene ruyters uyt Visiapour, in Salsete, daer hem
in onlangs tot defensie is toegesonden 8. vaten buscruyt, 15. kisten
musketen cogels, 200. groove ditos, samt 2. stucken canon, hebbende
boovendien haere verdere frontieren met volck (die maent gelt is
uytgereyckt) voorsien, en alle benodigde oorlogs behoeften versterkt.

In Bardes ontrent 2½ mylen van hier zuytwaerts gelegen,
is een moorsch scheepje uyt Chindy door d' aldaer komende
christenen voor tol: van eenige particuliere portugese coopluyden
voornaementlyk binnen Goa gebraght, gearriveert, meest geladen
met cyrbatten, rid.ahr, bocke vellen en andere cleenigheden, werdende
over den lantwegh in 's vyants gebiet gevoert.

Den 20. van meergem. maent novemb. bequam 't fluytschip Nieupoort
door u Ed. hoogachtb. naer Souratte afgevaerdight, door eene
voorwetene behouden aencomste der opperste piloot gedancht
blyft, wy geven 't gem.te schip verder van den E. heer commandeur
Adriaen Roothaes, heer tot den 24. daeraen volgende doen leggen, en
gemerckt hetselve zodanigh met zieken belemmert was, dat naeuwlyx

stoutigheydt van Francisco de Lima tegen den direct.r generael.

een nieuwen directeur generael gestelt

Item een nieuwe generael.

een moorsch scheepken uyt Chindy

d' fluyt Nieupoort op Vingurla 20. novemb.

sijn gesonden in yder quartier konde uytmaken, zijnde voorders door
dienlangh onderweegh geweest, en volgens 't seggen der overheeden
seer sober geprovideert van Batavia vertrocken waren, alles bondigst,
die wy dan buyten ordinary aen 't volck weder spoedigh ter beene
geholpen met kookoesten en andere verversingh nevens drinkwater
geeven moeten besorgen, en insgelycx van rys moeten provideeren, te
oprechte alsoo door 't schryven van den E. Hr. directeur Leonardt
Winnincx verstendigt waren, dat daer weynige alle 't tyde was op 't
velt per manquement van regen, door de hitte der zonne verbrant,
en dienvolgende ook een seer dieren tyt voor handen was, doch naer
dato heeft ons den heer geparticipeert, hoe Godt Almachtigh de
Guseratse en Hindostanse quartieren weder met eenen aengenamen
en vruchtbaren regen bevochtight hadt; 't geen my seer lieff te
verstaen geweest; 't welck d'onkosten reeds: van gedachte fluytschip
al vry beswaert heeft, willen verder niet twyffelen u Ed. hier qualyk
sult geraede te duyden, de waerschynelyke geruchten die ons wegens
't voor aengetogene Portugese secours als dan dagelycx te voore
quamen, dede den E. Hr. commandeur Adriaen Roothaes ook in
bedenking nemen, off men zoo een ryck gelade bodem sonder
convoy soude periclitteren, waer op voor Goa in rade wiert
besloten, geemploieerde Nieuwpoort, met de respective oorlogs
jachten Schellinck en Vlissingen, nevens een fregat als chaloup

werden voorts geconvoyeert door den vice commandeur van Leenen, met de Schellinck, Vlissingen een fregat, en een chaloup tot benoorden Bombaim. —

onder 't gesagh van den E. vice commandeur Adriaen van Leenen,
tot benoorden Bombaim te geleyden welcke oorlogs kielen was aen-
bevoolen 't daer alsnoch 2 à 3. weken kruysende te houden, met
insichte off zy luyden 't een off 't ander vyants vaertuygh mochten
comen te vermeesteren, die int laetste der afgeleopene maendt
december sonder iets opgedaen te hebben, maer ter contrarie een
van de hier gemaeckte chaloupen door hart weer verloren, voor

van Leenen keert weder,

Goa geretourneert zyn; kort naer 't vertreck van gem. kielen
werden Goas regenten door zeker bericht aengedient, hoe voor
Negapatnam 3. [illegible] schepen uyt Portugael waren aen-
gekomen, om sekerheyt te erlangen, off Goa door een vyandse vloot
beset was, nevens veele andere waerschynelykheden die wegens
bevonden en in 't werck verdiepen zyn, wes vatt te presumeeren zy
dat den gedachten bodem (nadien de met soo blyde maire een
goede tuyding te verdienen) ontschepen int passeren voorde Barre
aengesien, en d'andere omstandigheden om meerder geloofft te
meriteeren, daer by verdicht heeft; maer weynige dagen voorleden
arriveert binnen Goa een duytsch bode comende van de Noort
met tydinge aen hunne hoge overheede daer in vermelt stont
Bombaim en meer andere zeeghavens door 4. vyantse schepen
als eenige chaloupen en twee fregats beset waren, welcke novelles

goas regenten, en meer andere seer ontstelde, uyt welcke de aldaer
toegerichte patachios dit saisoen naer Mosambique geen voortganck
souden connen nemen, sedert de verschyningh onser vloot, zyn alle
lyfs middelen en voornamentlyck met 't geduyrigh beset 'tgeen den
E. Hr. Commandeur Adriaen Roothaes voor de rivier van Salsett doen
laet, binnen goa seer hoog in prys gesteygert, en schryft des Comps.
spioen in deselfste becomene advysen, dat de inwoonders daer te lande gant
over hant toenamen. —

Lindenpoort komt 5. Xber in Suratte.

Ultimo der afgeweken maent december becomen vanden E. Hr. Directeur
Leonard Winnincx antwoort op d'advisen met 't voorseyde toegesonden
fluytschip Lindenpoort naer Souratte affgevaerdight, dat 'tgedachte
schip den 5. december, in Soualy(?) com (god zy lofs) behouden
gearriveert is, mitsgaders dat de koopmansz. die voorsz. bodem
aengebracht hadt binnen korte dagen meest biedende by publycque
venditie ter vente gestelt zoude worden, onder toeseggingh de
'trenderen der selve ons ter naerrechtinge op 't spoedighste bekent te
maken, welcke letteren noch nachte aenwysingh doen, dat 't groot
opgeven, wegens 't opwegh zynde Portugees secours, niet als gesin-
geerde verdichsels en enkele uytstroysels geweest connen, waer dien
Hr. volgens 'tgetuygen zyner letteren, hoewel op de becomen advysen
vand E. Hr. Commandeur Adriaen Roothaes nauwe inquisitie
dienwegen gedaen hadt, noyt geen 't alderminste gewach van
gemaeckt heeft; gemelte E. Hr. Leonard Winnincx schryft ons in
zyne missive onder den 27. novembr. passado, voornamentlyck onder
andere dit volgende, d' specerijen waer vand Comp. (naest den

advysen uyt Suratta aengaende den prys van specerijen by de Heeren 17. gestelt

goeden alles goets) den sleutel draeght, worden in Nederlant tot so
geringe prysen omgeset, dat onse Heeren principalen, ten eynde
daerinne niet gehindert mogen worden, geresolveert en goetgevonden
hebben, de prysen van eenige derselver in India te verhogen, en
dienvolgende per hunne missive, onder den 5. april ao. stantij
uyt Amsterdam geschreven, ons voorleyninge dagen toe-
gekomen, gelasten mende onderstaende soorte daer te wederen
niet mede aff te staen. —

Den Ceylonschen Caneel tot 50. uytterlyk	40.		
Gemeene noten muscaten tot 32 - - -	30.	}	stuyvers yder pont
Harde rompen tot . . 29	26		

met ernstige byvoeginghe deselve eerder in hun selven te laten
vermuysteren en consumeren, dan dat ymant sich daerdoor
eenige dispensatie sal vermogen aen te matigen, welcke ordre
by ons prompt nagecomen, en die ul. tot gouverno aengeseyt
wert, waer na ons hier te lande mede zullen moeten reguleren

doch staet te beduchten dat de gemelde noten nu schaerser en voorspoe,
door dien buyten gemeen verruyst en uyttermaten duer zyn,
de pakhuysen noch lang sullen moeten bewaren, de verdere
koopmanz. vinden mede noch zeer weynigh vande hant, door
dien d'Inlandse oorlogen, waerdoor meest al de principaelste
steden met uytplunderen en 't verlopen der voornaemste koop-
luyden geruyneert, noch seer sterck aenhouden, doch deselve ons
daervoor ondertusschen soo spoedigh als immers mogelyck zy, tegens de
souratse marct, mits aftreckende 4. p.a c.to voor den tol die de
d'Comp.e int Souratse ryck moet uytkeeren, aende man te
helpen; 't gene godt gewe spoedigh mach geschieden. —

twelck geen grooten aftreck in Vingurla sal geven, —

Canara.

Ventapandyk is koning geworden.

Met 't overlyden vanden Siwapandyck, is zyn broeder Ventapandyck
weder in deselffs regeringe getreden, en de soon van gemelte
koningh met de doot van zyn heer vader tot tweede koningh
verkoren; gemelde Ventapandyck is altyt een groot vrient van
den portugees, en de naer buyten gemeen lof gedaen geweest, wes
te presumeren staet dat ons vyanden int Canarase ryck wel eenige
weder groote voordeelen mochten vergunt worden, ook adviseert des
d'Comp.s spion, geposteerde tyck aen Goas regenten tot twee
distincte malen heeft geschreven, meldende in deselve dat zy wel,
komen genegen was, de vrede tusschen hun beyde te bewercken
sonder zyn E.s broeders doot te verbittigen, maer den Luytaden
heeft op d'eerste letteren geen de minste preparatie om een legaet-
schap derwaerts aff te vaerdigen gemaekt, maer is nu op de jongste
becomen missive, door de welcke aenschouwelyk bevonden gem.t Ramagie
Quottgary in ambassadtschap met een tamelyk geschenck aff te
vaerdigen, die alle uyren p.r een duysent beden stadt te vertrecken,
by soo verre hulp, noch niet al geschiet is. Op de becomen
advysen vanden E.E. H.r Superintendent Rycloff van Goens (sinder
wy over alle wegen, naer geringe vermogen tegens 't gene hier
passeert, voor soo veel ons ter oorencomt, mede nachte kuntschap
deden geweest) gedachtelyk dat ult.o July eerstleden, hebben wy raad
hooghede in Canara (waeraff u Ed. Hoogachtb. de afschriften per
onse jongste letteren over den palliacatten lantwegh, van zyn
toegesonden) als den vermaerden koopman Malappa Maloe
aengekundigt en versocht, dat 't equipage op Goa mocht gestaeckt
worden, en daer en tegen de rys die in Canara valt, met particu-
liere Inlantse vaertuygen [illegible] te voeren; twelck zy
wel niet gantsch afgeslagen hebben, maer versocht tot 't geen
en ander geleyde hunner vaartuygen, om vande Malabaarse
roovers niet genomen te worden, eenige oorlogschepen tot convoy,
'tgeene wy haer alsoo niet conde beloven, vermits, door dien de
vloot insonder weynigh bodems bestont, te senden, maer op dat

heeft aende van Goa 2 mael geschr.

waerop die van Goa een gesant aen hem senden. —

den president schryft aen Ventapandyk, ende Malappa Maloe. —

u Ed. bevoelen uit beraadtsinge vande gevorderde rijs soude mogen
voortganck neemen, hebben wij den onderkoopman Leenaert
Leenaertsz. op den 15. der afgewekene maent december p.o Jacht de
Cat naer Canara gelargeert, zijnde tedance alsnoch tot die tijt is

Zent den onderkoopman Leenart Leenaertsz. met de Jacht a Canara 15. decemb.

door 't afsterven vanden Sivapandyck, waer door alle negotien om
den Coning te betreffen gants stil staen, en ten andere door dien den
nieuwen rijs noch niet vant velt was, veroorsaeckt, die voor deselve
6000. pagoden in contant is mede gegeven, en naerdien u Ed. ons
ten hooghste gerecommandeert met de Canarasen nogh goede corres-
pondentie en vrientschap te houden, soo niet overwoogh ende goet
vindingh van meergerespecteerde E.Hr. Adriaen Roothaes gedachte
Leenaert Leenaertsz. om dese twee Coningen in gunst nieuwe regeringh
te begroeten, mede als ook letteren tot geschenck aen Ventapandyck
en Badrospandyck als Malacca Malacca gantsch gestelt 100 lb
nagelen, 140. lb noten, 60. lb foelij, en 24. ellen Carmosyn root laken,
vercoopen u Ed. tselve voor twee gedaen sult gelieven te accepteren, —
'tvoorsz. Jacht de Cat was geordonneert om meergenoemde Leenaert
Leenaertsz. op Basseloor aen lant te zetten, en dan zyne reyse —
gecontinueert p.o d' ingenomen contanten en verdere goederen door
den E.Hr. directeur Leonard Winninex voort gedachte Ceylon

en zal de Cat voort na Ceylon gaen. —

uit schip Wesop gestroopt met recommandatie aenden E. Heer
Commandeur Adriaen Roothaes om 't geruimde den opsichte
dat schip door d' ingeruimde koopmanschappen voort patria, —
hooghnoodigh voort beter der Huysvaerders op Bat.a verversche
te setten, over te nemen, en met de eerste presenterende gelegentheyt
naer Colombo te zenden, te vorderen; aen zyn behouden overcomst
willen niet dubiteren; dit voorstaende gepasseert wesende, wiert
ons op den 26. decemb. passado, p.o via de Wara een briefie door
d' E.E.Hr. Superintendent Ryckloff van Goens, onder den 24. octob.
ter hant gebracht, seggende uit hem met dese uytgedruckte woorden

ontfangt schryvens van d'Hr. van Goens met ordre om 1500. lasten rys voor Ceylon op Canara te versamelen. —

uyt de Batavische schepen soo lange toeven, en wy opt hooghste
om rys wesen verlegen te vallen, hebben goet gedacht u E. opt
spoedighste advys te geven, met last en ordre op Canara voor ons
te versamelen (alwaer 't u E. personelyck derwaerts zoude gaen)
een quantiteyt van 1500. lasten, met voorgeven 'tselve geschiede
om de Sivapandysche houden voor andere die voordeelen te vergunnen
ende vyanden zyn, Syn Hooghst.e goede wille te gebruycken
ende vyanden daer van te ontsetten, wat bedoelt wy daer toe
van hier connen zenden weten wy noch niet, maer 't is seeckerlyk
doodelyk, soo doet u E. bevoir, dat deselve met Inlantse vaertuygen
door particuliere wout herwaerts gebracht, omme, die aen
ons alhier marckt ganck te vercoopen, waer toe wy dan goet

convoy sullen besteeden, dat ue. haer wel mogte becomen, en onder hadde geeyste verscheepen, is de saeck hier toe niet te brengen, soo sal de vloot voor Goa ons die tydigh toebrengen moeten, nadat ue: daer van den Commandeur Roothaes sal geadviseert worden, ofte wy aen zyn E. namaels moeten ordonneren, boven de voornoemde

en 200. lasten tarwe.

1500. lasten rys sal ue. E. niet nalaten ons noch met 200. lasten tarwe, die wy nodigh hebben te besorgen, ende d'Comp.e goede proffyten sullen toebrengen: Op den ontfanck dier letteren myn naer Goas boeck getransporteert, en die saecke met den E. Hr. Roothaes verhandelt en vast gestelt dat hy gedachte d'E. Hr. Superintendent soo't mogelyck is de 200. geordonneerde lasten tarwe, ondanks geen scheepen door 't aenwesen vanden vyandt comen af te haelen, met den bevracht Inlants scheepen dat niet weynigh sorgh en 10. a 12. Nederlanders, om 't perycklen der Malabaerse rovers t'ontgaen sal besorgt worden, sullen toesenden, waer na wy jegenwoordig nadeeltigh laten uytsien, doch tot heden noch geen becomen, ook achte den E. Hr. Commandeur myn vertreck naer Canara onnodigh, wanneer Leendert Louwertsz daer present was, die de gelegentheyt dier landen, en hoedanigheit Inwoonders geinformeert zyn, teenemael bekent is, die volgende ronde intentie vanden d'E. Superintendent p.r expresse almede op 4. Stantyen aen-gekundigt, en expresselyck bevolen dat alle mogelyckheit middelen

den adsd.t schryft daer over na Canara p.r een expresse. —

om 't effect vandien te bewercken, souden inspannen, daer hy dan ook noch 3. brieffens aen Ventapandyck, Badrapandyk, en Malappa Naick by gevoeght hadde, waerin hy haer weder onder beloofte van goet convoy opwecken, dat zy oock met de rys die naer Goa gevoert wort, Zeylonwaerts wilde vertrecken. den 9. deser hier aen volgende de lange schryvens van meergemelte

Leendert Louwertsz komt in Canara den 20. december

Louwertsz dat op den 20. der afgeweeckene maent december hy in Bassaloor gearriveert was, mitsgaders de Coopluyden daer te lande, aengesien den grooten uytvoer van rys naer Souratta en Musquette te geschieden stont, den monopolie geprætendeert hadden, 't welck hem seer nadeeligh tot den handel maeckte, willende Malappa Naick, waer noch eenigh vatsoen van verhoopt hadt, 't last rys, te weten goede, besidde, niet minder als tot 28 a 30 Xd. afstant doen, gevende eenighlyck te verstaen dat de grootste diente, door 't part 'tgene de Coningh daer in radt ontraden was,

klaegt over Malappa Naick, die 28. en 30. Xd. voor last rys wil hebben.

't welck al vry buyten onse gissingh gaet. wy willen echter hopen dat hy deselve tot den civilen prys sal bemachtigen; inmiddels verders hoe 4. dagen naer zyn arrivement p.r Jacht Hoogelande daer verschenen is, den E. Lucas vander Dussen, expresselyck door den d'E. Hr. Superintendent Rycklof van Goens in Commissie

vande Dussenkom 24. decemb. met hooge lader van Ceylon na Canara.

naer 't Canarase hoff als tot plaetsingh vanden onderkoopman Sr. Van Dam, als d'adsistenten Govert de Bruijn, en Johannes rys- wercker, om den ophoop van omtrent 2 a 3000 lasten rys voor Ceijlon te doen, gesonden, waer mede geschyde te vaderlants lieg nevens haer ten hove getransporteert heeft; genoemde vanden Dussen staet hier alle iveren aen te wenden, gelyck'n de. dezelve affstrycken indese gesloten, van 't een en 't ander nader ontdecking doen sullen, daervan ons met begeerlykheyt der bedieghtheyt weyders aen refereren. —

lading vande kroonde leeu,

Voorts gevoert in de. pr. t groote schip de gekroonde Leeuw, dat God almachtig spoedigh in salvo wil geleyde; waer in tot achtervolgingh van U Ed. hooghachtb. gegeven ordre 100. lasten tarw en 5. do. Calyangh gescheept geweest, bedragende met alle onkosten tot aen boort volgens factura ƒ 9263:16:– voor welcke somme 't comptoir generael in des Edele nedergaende boeckien gedebiteert staet te worden, met bevel gegeven 't voorsz. schip verdaegs van Goa baer, om zyne verdere rys ladinge 't geen by gissen noch 5 a 600. lasten te sullen wesen, in te nemen, naer Bassaroor te vertrecken staet. —

een inlands vaertuyg na Ceylon.

Kort naer 't afvaerdigen van 't jacht de Cat vertreckt mede van hier Ceylonwaerts een inlants vaertuyg door d'Hr. gemoveerde koop- luyden die wy op 't aenschryven vanden Ed. Hr. Superintendent Rycloff van Goens daer toe bewoogen hebben met de volgende koop- manschappen affgevaerdight, namentlyk: —

30. lasten tarw,
10. do. rys,
35. candy salpeter,
10. do. scavel,
2. do. comyn zaet, en
50. corgie geschilderde en grove cleeden, buyten diverse —

kleinigheden (welke de daer op varende matroosen volgens gebruyck wort toegestaen, by gebreck van meergemt. Hr. Superintendent dat voorsz. luyden (om haer van tyt tot tyt hier mede toe te animeren) door alle mogelycke faveur mogt bejegent worden werfoort, en — insgelycx bedoet 't Ceylonse saffranout in loco tegens 25. pr. en den arack tot 7½ pr. de candy van 540. lb Hollants, de pagood voor 4 gl gerekent can vergoet worden; d'apparentie vertoont sigh seer schoon, dat gedachte koopluyden binnen korte noch 2. vaertuygen met rys, van hier naer 't voorsz. eylant sullen affvaerdigen, waer ons des voir mede van Mangaloor zal. —

Bisiapoir,

Tevredent gewoele en de groote veranderinge inde tegenwoordige regeringh binnen dit ryk zyn naulycx op 't papier te brengen,

hebben connen niet nalaten u Ed. tsekerste van 't geene ons dies aen-
gaende is ter ooren gecomen te bedeelen, wes aenvanckelyck seggen,
naer dat den Visiapoursen Vorst Ali Adilchia met de oude Coninginne
tot 't bevredigen van den grooten rebel Sivagy, Visiapour verlaten
en naer de fortresse Minle vertrocken was, zynde om alle verschil
aff te handelen met vorst van Pannala; 't welck doen noch met een
notabile kryghsmagt omringht heeft gelegen, dies hun dan ook
te onder van Zyne Mayt. alle de voornaemste onder de kroone
van Visiapour staende uit leger vervolgde, waer onder mette
anderen seekerlyck daer sigh d'Ed. Hr. Mittumtima als midde-
laer in geslooten vinden, zyn verdragen, sonder dat men tot
nog can te weeten connen, hoedanigh de vrede zy gesloten,
maer de geruchten lopen sterck Sivagy in 2. Jaren aen den
Visiapoursen Vorst 600 (m) pagoden sal moeten te voorde brengen,
mits hy d'incomste van alle de geconquesteerde steden en
sterckten, uytgesondert Pannala; 't welck door zyne ordre aen-
staende den Coning wiert ingeruymt, met de onderhorige landeryen,
van dien tot zyn behoeven sal behouden, doch onder desse clausule dat
gedurigh een groot leger jegens den Mogol op de grenten van't
Visiapoursse gebiet moeste houde, houdende de voorsz. rebel Sivagy
ook met een landelycke kryghsmacht, onder den Commandant Condet
ryk te adinteeren, beoorlogt, die de selve sterckens afhandig gemaeckt
en tot gehoorsaemheydt van Orangzeeb gebracht heeft, uyt welcke
oorsake den Mogolsen ambassadeur, die sigh gewoonlyk binnen
Visiapour onthout, 't bevredigen met Sivagy t'eenemael socht te
verhinderen, voorgevende dat Zyne Ho. en Coningh Byaldien
zulcx ondernemende, haer den oorlog zoude aendoen, waerbenevens
andere dreygementen daer zeer weynigh op gepastiert, alsoo
't voorsz. werck dit ryck ten hoogste schadelyk geoordeelt wert
weynige dagen eer naer is Zyne Mayt., als de oude Coninginne
in 't gebergte door hunnen secretaris neevens noch 4. andere aen-
sienelycke persoonen aengedient, hoe den veltoverste Sogaer
Satabdegan, met de verdere Capiteins, sampt Sivagy gesamentl.
besloten hadden haer beyde verradelyk van 't leven te beroven
en een ander Coning op den troon te stellen; 't welck dien vorst
geen cleyne schrick toebraght, begevende sigh in compe. van syn
moeder ylende, sonder de gewoonlycke rustplaetsen aen te doen,
by nacht soo wel als dagh voortreysende naer Visiapour, alwaer
buyten gemeen haestigh in salvo aengecomen wesende, schreeff een
brieffie aen gemt. veltheer, wegens zyn schielyk vertreck, waerop
seecker door becomne tydinge dat zyn doorluchtie nyt verwaerts ...

d'kroone van Visiapour bevredigt haer met de rebel Sivagy.

't welck den Mogolsen ambassadeur heeft soecken te verhinderen,

niet een swaere ziekte bevangen was, maer dit haestigh en ontydigh
vertrek, als des blauwe oculen, wierde van meergedachte
Salabetchan, nevens veel andere aensienelycke heeren seer
qualyk geduyt, dies hy int beantwoorden dier letteren zeer instantig
versogt, den koning eens van zyne drift geliefde te ontslaen, en
licentie te vergunnen om naer huys te keeren, als niet kunnende
verdragen waeromme hem zyne soodanigh wantrouwde, daer al zyn
doen en laten voortaens tot welstant vande visiapoursche kroon, aen-
gelegt en gericht was; Ali Adelchia deese genoemde brief ontfangen
en den inhout verstaen hebbende, verhoorde zyn geheym schryver
nevens de 4. persoonen, die op eenige leugens bevonden, en in
verzekering gestelt wierden, wes de koningin maer genoemde
onder een Sd. Hr. Salabetchan, en eenige andere voorname heeren te
bevredigen weder nade fortresse Mirzee vertrock; haer Mayt.
aldaer vertrokken zynde, ontboot den veltvoogt, aen wien zy de
oorsake van hun schielyke vertreck ontleede, en begunstigde dien
heer met alle de verbonden landen, onder 't visiapoursche ryck
sorterende, waer Vingurla mede in begrepen is, dit gepasseert
zynde wiert vast gestelt ende besloten, dat sigh den Sd. heer
Salabetchan pr. 't meeste gros van't visiapoursche leger na Canara
om deselve Indiaensen Coningh Ventapandyck te beoorlogen, off wel
deszelfs landen affte perssen, zoude vervoegen, als
wanneer haer Mayt., naer den anderen veel geluk, zegen, en
voorspoet gewenst hadden, afscheyt nam, en visiapour wederom
keerde, daer ook niet was verschenen off den secretaris wiert tot
een welverdiende straffe de tong uyt zyn mont gerukt, en de
voorste duymen van bey de handen affgehakt, maer d'ander
in een groote geltboete gecondemneert; deen dickmaels genoemde
veltheer, naer 't Canarasche ryck in optocht wesende, bequam
tydinge dat d' Hrn. Modlanedde, en Bulletchan met alle hunne
byhebbende krygsmacht Carnatica verlaten, en d'onderhoorige
landen van nieuw geexpresseerde veltvoogt genaemt Canaroor
waer [illegible] over stadt, [illegible] hadden,
veroorsaekt volgens de geruchten, door dien Salabetchan met
bewilliging van zyne Mayt. d' inkomst hunner landen tot onder-
hout van't leger, met force ingevordert en naer sigh genomen
hadt, over welcke ontsteltenisse nonobstant dien Hr. met 't gantse leger
inplaets van naer Cannara te trekken, derwaerts gemarcheert is,
maer voorsz. Heeren Bulletchan en Modlanedde zyne komste
verneemende, [illegible], omdat hun leger maer in 7000.
ruyters, en weynigh voetvolck bestont, haer by nacht met 2000. paerden
visiapour wederom te transporteren, en de resterende macht tot

de Secretaris van de Coning gestraft over [illegible],

niet noch eenig ander nouvelles het voorsz. ryk raekende,

belegeringh van haren vorderen tocht, die soo nae niet konde
voortcontinueeren te laten, welcke heeren korts hier naer in Salo-
tinnen Bijsapoûr zijn aengekomen, maer 't vertreckende leger wiert
door zeker Capitain van Sabbelchan soo sterck begroot, dat de vijandt:
naer een lange wederstant moste de vlucht nemen, en haer
vijanden 1000. paerden neffens veel vivres en meest alle de rijk-
dommen die Bullelchan en Modeamedde uijt Cornatica brachten,
tegen t'samen 1100000 pa. geestimeert, wel vaerdigh te weeren
tot buytlaten, den dikmaels genoemden velt-heer deses victorie
bevoght en gesnade, heeft zijn gantsche krijgs-heyr t'welck in
20000: Ruijters en een gelijk getal voetknechten bestaet, in welcke
moorse stad gent. Katally Tangoddij, ongeveer 14. mijlen van Bisia-
poûr gelegen, neergeslagen, middelertijd wiert Ibrahiem
Bisidechan door zijne Mayt. gemandeert, Bullelchan en Mode-
amedde tegemoet te rijden, die gedachte voort met hare aen-
komste, 3. Elephanten, 300 Mpa. en eenige ruwe diamanten
opofferden, doch door den koningh naer eenige gehouden conferen-
tien met dit volgende weder int besonder beghiftight, als een goude
medalie, 9. verscheyde robijnen, 9. peerden en een zonnescherm, maer
naer 't verloop van drie dagen heeft sigh voorengenoemde Bisidechan
uytlast des Coninghs ten huyse van Bullelchan vervoeght, brengende
gemte Hr. met zijn gantsche ruijterij, voetvolck en verdere suite
voor hooggemte. Mayt., aen welcken Bullelchan 4. Elephanten, en
100 Mpa. in contant vereerde, bleyvende binnen tot ... tot s'naerts
de klocke twee, verhandelende secreetelijk veel saken die tot noch
niet ruchtbaer zijn, wordende int afscheyt nemen met een peerle
snoer, als 9. paerden begunstight, daeghs daeraen quam de heer
Mustamsimma, dikmaels genoemde voort voor d'eerstemael
begroeten, mede brengende tot een present 20. uytnemende
schoone arabische peerden, en 5. groote backen vol kostelijcke
chiaderes, meest van gout en zilverdraet geborduert, die buyten
gemeene eer, en tot recompens een peerle snoer, als peert genoot.
Middelerwijl gerackende maent December heeft sigh zijne Mayt.
verheft met d'oude Coninginne Borra Saybeny, in groote uyt-
nimtende heerlijckheyt op zeker verre verhaelde plaetse
(waer een van de voornaemste vrouwen seer pompeus en cierelijk
begraven was) op des Sultans hoff genaemt Ibrahim Poreg-
talso Toutgorra, aen alle de werelt vertoont, om pertinente
aenteekening wegens de nombre van zijn ruijterij te laten doen.
waer sigh voor eerst met 2000. paerden en 20. Elephanten quam
vervoegen Mahommed Ikhlaschan als zijn broeder Chawaschan,
hier op volgde Mustamsimma, gevende 1000. paerden en 20. Elephanten

die den koningh by sich riep, en met eygen hant betel overreyckte,
'twelck onder dese natie voor groote courtosie gehouden wort, alsdoen
presenteerde sich Berrechan gewesen leenheer over Wingurla, en
broeders soon van Fettechan, ter vader, brengende 1000. paerden en
5. Elephanten, naer hem verscheen mede met 1000 paerden en 5.
Elephanten Ghorpadde, die den koningh tot dicht voor zynen throon
deede naderen, en met een dorp begunstigde, hierop quam te voor-
schyn Jacoutchan, als Sidy Masuda, nevens eenige andere mindere
capiteynen, makende gesamentlyk uyt 3000. paerden en 15. elephanten
naer gedte. heeren vertoonde sich Modeanneddo, en Malamedda als
de soon van Sidi Sahep met 3000. paerden en 20. Elephanten, naer
deselve volgde d' Hr. Bullelchan, met 8000. paerden (hebbende van gedte.
nombre weert zyn afcomst binnen Visiapour 3000. d' nomo in
dienst genomen) 30. Elephanten en 5000 voetknechten, die zyne
Mayt. deede naderen en groote eere bewees, beloofde zyn d. met
meerder incomste te begunstigen, en 'tgene den veltvoogt Salabet
chan genoomen hadt, by wederkeerste restitutie woude geven,
met admaninge omme 'tgeen verlies middelertyt geen dienst
vroeffheyt te stellen, naer gedachte Bullelchan verscheen s'Coninghs
Lyffguarde, met 3000. paerden en 100. Elephanten, montoerende int
geheel 22000. paerden en 215 Elephanten, buyten vele voorname
heeren die haer noch int leger van Salabetchan, yder met eenne
geboorlyke macht, onthouden als Sazide Asfelechan, Miek Holan,
Ambechan, Magon pandito, en andere meer, nevens Sia Sahep, —
zynde daags voor dese monsteringe door den koning afgevaerdt,
om dikmaels genoemden veltheer met 'tgantse leger tegemoet
te ontbieden, maer Salabetchan die zyn macht noch dagelycx —
versterckt, gaff ten antwoort hy noyt in presentie van zyn
ho: gedte. Mayt. zoude verschynen voor en al eer hem Bullelchan
in handen was gelevert, off dat den koning hem met den andere —
ontslagh aen te gaen, geweygerde te vergunnen, om haer geschil door
de wapenen met de doot te beslechten, maer Sia Sahep bewaerde
deses redenen, en voerde dien heer zyne behoorlyke schuldige plicht
te gemoet, waer op Salabetchan met dese woorden uytbarste,
geen denaer van den Visiapourschen hoft, maer een Mogols
Capitain te wesen en om zulcx met de daet te betoonen, wanneer
de vaendels als standaerd van dit ryck te verbreken, mitsgaders —
weder in dier gelycke mogol woort op te rechten, waerin vele by
sich hebbende heeren, groot miscontentement scheppte, wes d' selve
sich lieten aensien dat gelyde veltvoogt niet licht ten hove sal
compareren, dies den koningh andermael wegh geneycht —

moeste worden, tegens hem wederom een groot krijgsmagt aff te
sturen; de geruchten lopen sterck, dat gedachte Salabetchan by
versterkingh naer Canara, en Mustafa Sima naer Pardanda sullen
versonden worden; 't welck een voornaeme, groote, sterke en oude
koopstad, leggende op de grenssen van 't Visiapours gebiet, is, die
den Mogol met 15000. ruijters en groot aental voetvolck sterck
belegert hout, zynde om voorsz. stadt te defenderen ter ordre van
de Coninginne met 10000. ruijters van Sivagy geassisteert, die noch
15000. man te voet om en bent 't Mogolse leger sterck blyft, ver=
wachtende alle uijren meerder macht uyt Visiapour. ——

Den 18. voorleden heeft Salabetchan, geest soo ras hy door haere Mayt.
d'oude Coninginne met dese bovenste landen begunstigt was, drie
persoonen genaemt Abutchan, Jteerang, en Madda Chintamenij
onder desselfs bevelen, met partye ruijters en eenigh voetvolck aff=
geveerdigt, en den ambassadeur van den Delly Lochomsant in
verseekeringe genomen, die hy 100 b p.a afvorderde, also geinformeert
was dat zyn h.r de provintie van Coudale, als de daer omher
geleegene landeryen, den buyten gemelte schat met force hadt
afgeperst, over welcke in de selve nomen de 500. soldaten door
gedachten Delly tot adsistentie van zyne Mayt., na 't leger voor
Pannala afgeveerdigt de vlught namen, en haeren heer lange
ontseggingh tegens 't gepasseerde gedaen hebben, die hun op het
rapport met zyne medemackers adsistents verzeyde om by eenigh
nabeeit ongeyl bevryt te weesen, besweert in, de vlught te nemen
naer ondertusschen wert den ambassadeur door voorspraecke
van den vermogenden brammen Cassie Pandito, zynde Lochom=
sants vrient gelargeert, in comp.e van gedte Abutchan te vertrecken,
nuts den Delly gehouden beloofde met voorsz. drie persoonen in
vrientschap te leven, ende haer leden des benodigt wesende, met
partye voetvolck te adsisteeren; 't geene den Delly seer aengenaem te
verstaen was, en genegen beloofde te achtervolgen; gemelde drie
Ingesetenen in Delhy aengecomen wesende, hebben partye krijgs=
volck by den anderen versamelt, om Chammer die haere fortresse
Ponda met wilde jeruijnen te beoorlogen, waer tot Lochomsant
mede 500. soldaten tot bewys zyne gehoorsaemheyt heeft afgesonden,
ook is hier op 15. der afgeweekene maent November een nieuwen
Houwedaer genaemt Mirsa Satan Molouck door Salabetchan
afgeveerdigt, aengekomen; 't geene mede een vrient hondert
persoon soo 't uytterlyk scheynt is, die sich tenonder van meer
geraeckte Abutchan int begin van desen passado neemende
weynigh krijgsvolck mede naer Delhy transporteerde, alwaer

hy op zyn aencomste door de andere, achtbaerlyck ontfangen,
en voorts Wingurla, noch met eenige voornaeme gouverneurs ten
hunnen ontrent gelegen, ende door zyne soons bevelt te worden
vergeedelyckt is, en voorders met een redelycke suite in ambassade
schap naer Goa afgevaerdigt, maer den Lustaden een by de Pad-
maese deus gebaer worden de, sloten om gedachte Satan Molouck
't inkomen te beletten, de poort, doch nae aldaer vruchteloos een
een tyt lang vertoeft hadt, is hy onverrichter zaken weder in
dit Gebiet geretourneert; waer op gedachte Abichan een [illegible]-
misnoegende brief, Goas regenten toezont, die haer met veele
blameerde opentlyck ontschuldigde dies 't afvaerdigen van gemelten
Ambassadeur, weder wiert gesont, die op zyn aencomste binnen
Goa, redelyck onthaelt is; 't verrichte aldaer was den Portugesen te
versoecken, dat aen Chamiro en andere rebelle des Conincks gee-
retraicte binnen haer gebiet wilde vergunnen, ten ansien Abichan
door Hoog gem. Conincx was afgesonde, om deselve te beoorlogen, en uyt
te royen, daer Goas gebieders op repliceerde, dat de selve nergens
zoude handelen volgens de contracten van outs met 't Visiapoursche
Ryck besloten, in dese weyse een contrarie partye krygsvolck
van Abichan, een troup haerder vyanden, door Chamiro onder
't commando van zeker Portugees (hem tot assistentie neffens meer
andere uyt Goa toegesonden) tot een buyte wacht afgevaerdigt,
doch nae lang gevecht bejegenden die van Abichan 't welck gevangen
nemende neffens meer andere, gedachte Portugees, 't welck Chamiro
Goas regenten eerst verwittigde, die daer op aenstonts den
ambassadeur in detentie namen, niet begerende, en aff deede vragen
tot wat eynde Abichan haer natie in 't veldt rebelle met verdere
aenfegting meende te zullen vervolgen, voort en al der gedachte
persoon Himlinghen was overhandigt, dat eyndelyck naer langh
over en weer loopen zoodanigh offeert gevonden heeft, maer door de se
veranderinge ten hove met Salabetchan voorgevallen, is meer
gerepeteerde Abichan (naer toecomste de 500. tot assistentie
gesonden soldaten, weder ontboden hadt) 3. a 4. dagen verleden
met gantschen aenhanck naer zyne hove vertrocken, en staet
desen tegenwoordigen gouvr. Mirsa Satan Molouck ook op den
sprongh om alle uyt ende vruchte te nemen d'apparentien vertoonen
hun tegenwoordigh seer schoon dat Chaveltchan geweldig tegen de
over Wingurla, weder met dit dorp zal begunstight worden
Godt almaghtigh gelieve alles zoodanigh te dirigeren dat d'E. Comp.
door dese middele geene onlusten geen hinder off schade in haer
negotie hier te lande gemoet. —

d'oude Coninginne moeder haer voorig versoek weder om met een van Comp.s schepen na persia te gaen.

Wegens 't vertreck van d'oude Coninginne hoorden wy sedert ons Jongste letteren aen UEds. door gesonden, geen 't minste gewach, als op den 9. der affgeweeken mt. december, wanneer ons zyn[e] Excellent[ie] geschreven brieven, door den Sr. Sr. Mahomet Schelletgan, als zyn broeder Thaerdetgan, en Arabetgan, die hier als ambassadeur geweest is, uyt visiapour aen den manhaften E: Sr. Commandeur Adriaen Roothaes en my geschreven, waer in de heeren te kennen geven, dat haer Hoog gedt. Mayt. in dese loopende maent om haer voyle te onderneemen, visiapour te verlaten staet, dog wyl 't schip haer logie tyt, die de vaerdigh te houden, en om selve niet seer te belemmeren, hadt zy eenigh goet nevens partye dienaers naer Wingurla aff gevaerdight die met voorss. bagagie pr. 't moorsche patasie Imanshay Mogalbaert geordonneert waeren te vertrecken, met versoeck dat een onser scheepen 't gem.te Jachtje, om van de Mallabaeren komende niet berovert te worden, eenige mylen zeewaerts gelieffde te accompag. maer na nauwe genome inquisitie, bevonden dat d'affgekomene Caffila met eenige koopluyden, die naer Mocha willen zyn, aen wie de Coninginne voor ons voor waerheyt zy bekent gemaeckt, eenige van haer vorige opgeeyste koopmansz. weder verkocht en overgelaten heeft, als mede int begin deser maent, 't meerendeel hunner affgehouden goederen, bestaende ten principael in partye slaven en te rucht ont- boden, die op 't voorss. Mandaet weder nae Visiapour gevoert zyn, waer uyt hier te lande sterck aen haer vertreck gedubitteert wert

d'koning van visiapour verleent ons een firman rakende de tolvryheyt vande uytvoer en de koorden,

nevens voorss. missive is ons mede een firman vanden Coning Ali Adeltgia, rakende de tolvryheyt int opkoopen en affvoeren der koorden tot gebruyck van de vloot, 't welck de aldaer remorerende gouverneurs, soo als mede de naer volgende jaeren met force aff- geperst geweest, overhandight, welck firman wy den ylandsplaatse dan den opcoop van 't voorss. koorden gedaen wert, affvaerdighde maer is by geen van alle de subalterne gouverneurs geaccepteert

maer wert by d'subalterne gouvrs. niet geaccepteert.

off gehoorsaemt, seggende selve sonder licentie van haer meesters niet vermoeten naer te comen, dies ons als voor heen de geraetige affpersen, en op dat UEds. nadere kuntschap, wegens gemelde materie moogt erlangen, soo gaen hier ook bezyden de aff- schriften van 't gemelde firman, als de brieven die wy met ged.te heeren sedert gem.te tyt verwisselt hebben. ——

een engels schip onder d'aguade

Ontrent medio van dese maent gemelde mt. decemb. is onder d'fortresse aguade een kleyn engels scheepje ten anker gekomen, doch met believe vanden E. Sr. Commandeur Adriaen Roothaes, die hem selve naer gemelde schip te begeven en vergunt heeft, met presenterende als eenigh lakens, die desselfs overhoofde binnen geo ... arak ende ... tot gebruyck haer der schepen, dewelcke dit loopende Jaer

uyt Souratte naer Engelant staen wederom, waer van ons de
sekerheyt, naer ongevaer 10. a 12. dagen daer gelegen hadt, met
zyn vertreck heeft bleyck getoont, also in't voornoemde scheepje niet
bevonden is, als 50. pypen araeq, en partye Bengaels lywaet, waer

gaet nae Suratte

mede zyne reyse nae Souratte bevordert heeft; op d'aencomste van
gemelte Jachtje gaff den Luytenant Fonck voor, dat twee [illegible]
brieven uyt Portugael aen Goa bewesen had mede gebracht
maer nae gemeene inquisitie, bevonden twee valsselingen, door
't gemeene gradu uytgestroyt, wesende ultimo decemb. passato
arriveert hier ter rede een Engels schip, genaemt de Ringe, comende

een Engels schip de Ringe in Wingurla van Cochin. —

uyt Cochin, meest geladen met peper en redelycke quantiteyt Spiaulter
welck minerael d'overhoofden van 't gedachte schip in loco tegens-
ryst verwachtende om te zetten, maer verstaen hebbende, 't genoemde
gesyn binnen Souratte in prys gedaelindert was, en de 'twoortz.
soo hoogh als wel verwachtende niet konde aende man bedagen,
dies geraedsaemde vinden daegs daer aen onverrichter saken
nae Souratta zyn vertrocken.

Welke by nae dus verre op 't papier gebracht zynde bekomen schryvens
uyt Goa van des Comps. spion, waer in vermelt, dat d'armade

Bernardo Cordo gaet nae Cochin met ontset 6. en 7. January

van Bernardo Correo, bestaende den 6. en 7. deser des nachts met
den styve doorblasende noorde wint, om Cochin te secoureren
was vertrocken, mitsgaders dat de meestegemeene pataches alle
inwen soo ras geregert heeft en lange mede hallen [illegible] schappen.
Waer mede, Ed. Erentfeste, Hooghachtbare, Manhafte, Wel-
wyse, voorsienige ende zeer gunstige Heeren, zullen p.r manquement
van meerder stoffe 't en eynde treden, en U Ed. naer myne nederige
groete onder de beschermende vleugelen van den Alderhoogsten
gerecommandeert laten, dien vierighlyck gebeden zy, al U Ed.e
welleynden als verdere conquesten en uytvoeringe, ten meesten
dienste onser Ed. Heeren 17.en 't gemeene beste, mitsgaders tot uwe
onsterffelycke lof, genadelyck gelieve te zegenen, onderstont
U Ed.le onderdanige, een dienst schuldige gehoorsame en nedrige
dienaer, ende was geteykent Pieter van Santvliet. ter zyden
stont, Int Comptoir Wingurla adij 10. January ao. 1661.

Aen d'Ed. Hr. Joan Maetsuyker Gouvr.
Genrl. en d'Ed. Heeren Raden over den
Nederlantsen Staet in Orienten/

Den onderkoopm. Leendert Leendertsen in Bacquenoor
aen haer Ed. 7. en 17. feb. 1661.
ontfangen p.r de gl.: Leeu 30. April —

Ed. Erentfeste, Hooghachtbe, Manhafte
Welgeleerde, voorsienige ende zeer
gunstige Heeren —

Ed. Heeren,

Volgens U Ed. Hooghachtb. welgegeven ordre heeft 't opperhooft Sr. Pieter
van Santvliet, tot den opkoop van 500. lasten ryst [illegible] —

...aert 15. decemb. 1660. met 't Jacht de Cat nae Canara, bevindende tot Jacht Wesp. —

my op 't goetvinden vanden E. H.r Command.r Adriaen Roothaes den
15. december des verganen Jaers, met 't Jacht de Cat (dat met 't cargasoen
uyt 't Jacht Wesp inde Noort geleyt, te Colombo was gestrandeert werdt)
om voor Basseloor aen lant gesett te worden, na Canara vertrocken;
alwaer (God zy gedanckt) den 20. daer aen in salvo arriveerde, en door

En koomt aldaer den 20. d.o

Wesp gaet na Ceylon,

d' Overheden van d.o Jacht met myn bagagie als mede gegeven geschenck
aen lant geset zynde, heeft 't Jacht zyn andere nome reyse vervordert. —
Werde my door den gestelde Braminee gen.t Somnetg(?) een woning 'twelck
by my zyde vanden koopman Malappa Malou daer toe geordonneert
te wesen, dichte by de zeestrant, gesepareert vanden toeganck der koopl.
aengewesen, met presentatie van zyn dienst, maer alsoo een andere
myn verrichten, dat daer nae soo veel bekent gemaeckt zoude worden,
vander Nachte, heeft my, des avonts, nae Basseloor laten gaen,

...ondert gaet mede nae Bassalor,

alwaer my van eenige Souratse, Vingurlase als Inlantse Rys
handelaers de pryse vande Rys eerst geinformeert, dewelcke zeyde,
zedert eenich coomste, ende de geruchte opkoop, die van verscheyde
plaetse hier te doen stont, by d' Rys handelaers een monopolie gepre-
supponeert te wesen, soodat hy een boordighe corgie van 25. packen
Jirisae, op 8½ Canarase pagode, en t corgie van 25. packen Betye op
7¾. p.a yder pack reyn van 100 lb. Hollants, off nae dese Inlantse maet
1. caley inhoudende, geset is, buyten de tollen als andere gerechtigheden
die volgens haer seggen ontrent 1½ p.a beloopen, en compt op 21.en
dervolgens den koopman Malappa Malou uyt Bidroure, als mede
een brieffie vand' E. Lucas vander Dussen, int Jacht Hooglande ter
rede voor Bassaloor geleg.n mynen presentie te beschryven; welcke
voorsz. Malou nae weynige woorden zyt te redenen, alsoo vande reyse
vermoeyt zynde, depescheerde, en my volgens 't aenschryven van gem.
E. vander Dussen, stontsaen nae 't Jacht Hooglande vervoegde, die

En komt by vander Dussen aent Jacht Hooglande. —

my verhaelde expresselyck door d' E.E. H.r Superintendent Rycklof
van Goens in Commissie ten hove by den Neyck, als tot plaetsingh —
vand' Onderkoopman S.r Dirck van Dam, d'Assistenten Joannes Ryp,
Verrecken, en Govert de Bruyn, om een quantiteyt van 2. a 3000. lasten
rys voor Ceylon te doen oplanden, gesonden te wesen, seggende ick my
in zyn Comp.e op sladers te vorenen(?), aengesien hem by instructie door de
E.E. H.r Superintendent van Goens verleent, aenbevolen te zyn S.r van
Santvliet, indien op Vingurla vermist konde worden, andersints tot zyn
verrichtingh te gebruycken, hadde te volgen, waer by my dan, te
meer oock geprojecteert geschenck aende Vorst, van S.r van Santvliet
over te leveren, mede begaff; en niet lang daer na van Bidroure gekomen

Zynde aldaer van Ceylon gesonden om 2 a 3000 last rys. —

zynde, heeft den Canarase Vorst Ventapandyck, my eerst om zyn
Hoogh.t te begroeten, doen roepen; gevende d' selve reden schryven
dat het, om aensien aen ons te geven en 't eengebruyck van haer was

Ventapandyck ontbiet Weyndert by hem

als ook omdat ik verder van't opperhooft Sr. Pieter van Santvliet,
die de doot van zyn voorsaet bekent was, geenbaerts zy gehouden, —
geschreede, soo begaff my daer op, met goetvinde van d'E. van der Duÿssen
neffens Malappa Malore, als 't mede gegeven geschenk van gesegde
opperhooft, ter presentie van Ventapandyck begeven, alwaer naer
overleveringh van de brieff als geschenk: en naer gedane verclaringe
over zyn Sr. broeder Sivapandyck, en geluckwenschingh van zyn Mayt.
inde nieuwe regeringh, int welcke god gehoore zyn Mayt. in voor-
spoet tot rust ende vrede van zyn ryk, als tot onderhoudingh van't
onverbrekelyk verbont, met d'E. Compe. gemaeckt, gelieve te laten
regeeren, toegestaen; zyn Mayt. adverteerde, ick ter principale om een

Ventapandyk versoeckt licentie om rys te procureeren,

quantiteyt rys te procureren, door't opperhooft Sr. van Santvliet,
verordre van raet &c., om zyn Mayts. landen voor andere te begunstige
hierwaer gemandeert, versoeckende zyn Mayt. my inde opsendingh
van dat graen geliefde favorabel te wesen, ook bad my door gede te
opperhooft aenbevolen, zyn Mayt. aen te manen, dat eenige brieven

Item dat zyn Mayt. aen d'Hr. Genel. zoude willen schryven. —

gesonden de letteren naer Batavia op d'Ed. Hr. Generael Joan Maetsuycker
bieden van voorleden jaer moeste derwaerts adresseeren; also dien
wel Ed. Hr. grootelyks verlangende was, de gesontheyt ende wel-
varentheyt van zyn getrouwe en oprechte geallieerde te weten, zyn
Mayt. Ventapandyck te verstaen, ende mede de goede intentie van
deen wel Ed. Hr. tot afbreuck onser beyder vyanden den Portugesen als
tot continuatie onser onverbreekelyk vreedes welcke voor te werpen
dat zyn Ingesetenen tot voorcomingh van onheylen geliefde te
gelasten, niet meerder haer rys op Goa, maer Seyloen waerts, daer
deselve getrocken zoude worden, te voeren, gelyk zyn Mayt. by de

en gelast dat zyn volck geen rys meer na Goa voeren maer alleen na Ceylon. —

missive aen Sr. Pieter van Santvliet gesz., al eenighsints belooft
hadde, sulcx geschiedende stont zyn Mayt. sonderlinge reputatie
ontrent onse natie te geworden; soo gaff zyn Mayt. naer dat
van't een als't ander gewaecht hadde my ten antwoort, dat alles

Ventapandyk staet hem dit alles toe,

volgens myn gedane requisitien effect soude laten sorteren; en
off ik noch yets had, daer zyn persoon d'Ed. Hr. Gouverneur Generael
Jan Maetsuycker in konde dienen, te versoecken hadde; seggende
niets; maer also zyn Mayt. door de overgroote gunstbewysingh
konde niet nalaten dit versoeckje zyn Mayt. te openbaeren, dat
alle d'Inwoonderen van Goa, off van andere Portugese plaetse in
zyn Mayts. landen den opkoop van rys verboden moste worden

en belooft de Portugesen den opcoop van rys in zyn lant te verbieden, zoo d'Compe. alle zyn rys wilde slyten

daer zyn Mayt. op repliceerde, wanneer d'E. Compe. d'rys in zyn
landen vallende, quame te slyten; dat dan alles zoude beletten, —
dienende ik zyn Mayt. aen, dat tot deen eynde heer den Capn. van der
Duÿssen, zynde door d'Ed. Hr. Admirael Ryckloff van Goens van
Seylon gesonden, versekerende dat zyn Hoogh. my beloofde op
morgen te zullen laten roepen, en gaff my naer dat met een chiadde

en opt vertrek met 50. cheguedpa. (zynde de lantsmanderen) tot
gallas verdeert hadde, gelevendiert te vertrecken, gelyk alles by
my gehoude dachtvaringh, daer tselve hoo... in achtgehadt
hebbe (onder 't verdenen van u Ed. Hoogachtb. my gantschelyck aen
gedragen) gedoogt cantoorderen. ——

Den Canaraes vorst Vientapandyck geeft ons op de gedane requisitien
ende raeden des. begeerte, wanneer de rys in zyn Ryk volleerde door ons
geholden word, voercomen vergenoegen; maer alsoo 't een kleynhartige
en van weynigh woort houdende luyden; Ja ook verdegingste
lo, zyn, en den vorst vreesen de portugese natie, vertrouwe uyt de
groote winsten, die hy (als een koopman) van haer in voortyden genoten
heeft, veroorsaekt noch veer toegedaenis, en dubitere grotelycx aen
't effect vandien, off ten ware hy door de bleycktoonende macht ende
victorie, die d' E. Comp.e (door de genade Godts) tegens den portugees deed
triumpheren, gedwongen werde zyn beloften in sincerteyt te achter-
volgen; zynde in de jegenwoordicheyt vande vorst Malappa Maloe
als andere grote aensienelycke leden van dit rych, gehoorde groote
viliopendentie die zyn Mayt. een cleyne tyt verleden, door seker ——
portugees Capn. over 9. oorlogs fregats (genat. Barnardo Correo) (zynde
rede voor bettelcoor, uit stropen der goederen, ammonitie van oorlogh
als vrye leden, uyt een zyner fregats, particulierelyk (so gesegt wierde)
waren aengedaen, verhaelt; 't geen zyn Mayt. van soo een famelis
persoon niet hoorde te tolereren, maer in klaerste te persuaderen, dat
den Capn. by de regenten van Goa over gequeste Mayt. (indien gelyck
zy seggen daer van jgnorant zyn) behoorlyck gestraft werde; maer
tselve wert noch al by velen in de beste wint geslagen, seggende, de
portugese in dese lande lang domicilium gehouden, ende veele onlusten
vanden overleden Sibapandyk verdragen hebben. Malappa Maloe
werde een briefie verleyt wy in Bidroun waren, door zyn broeder
Narna Maloe, zynde door zeker bramine genaemt Ramagy quottgary
uyt Goa geb., verhaelt geschr. daer genm. quottgary Malappa Maloe
by deese aen te kondigen, zyn komste tegens den stadt der Lustanen,
naer 't verloop van 3. a 4. dagen te gemoet hadde te zien, 't geen hy Maloe
geremarqueert zynde, heeft hy in zyn tale hevigh ende hartigh uyt-
barsten, dat nu wel gelyck alsoo 't gebleken was, achter moeste
blyven, waeruyt 'k presumere, hy zyn met aen weder zyde doet
snijden, gelyk tot noch met anderes can verdienen off verwillen
geschriften weder zyts, en is tot dien eynde van hier den portugese
Feitor Ferdinando de Morais na Goa vertrocken, en d' gevangen
geseto blancke paep gelargeert; ook quam my gesegde Maloe
diversche reysen te kennen, hoe de portugese in haren tyt des Julants
scheepjens, die naer verscheyde plaetsen navigeerde, tot bevryding der
mallabaerse rovers met oorlogs fregats buyten 't gesicht vande wal

Vientapandyk twyffelt off het te effect sal sorteren,

zynde de portugesen daer in een goede bladtje.

Malappa Maloe stelt sich tegens ons ontdeckelyck aen,

Ferdinando de Morais gaet na Goa; en de gevangen paep is gelargeert

convoyeerde, hun rechte, wanneer d'E. Comp.e hier mede met een kruysent schip tot seeckerheyt vande Canarase navigatie quame te isseren, den koningh Ventapandyk seer aengenaem wesen, ende die 't aende E. Comp.e in weder schult zoude doen verplicht en: seggende Zulcx meermaels gehoort te hebben, maer hadde daer ook by verstaen, den Lusitaen tot soulagement van haer oorlogs fregats convoygelt genoten, ende dat daer en boven noch somtyts den koopman dwongen, de rys niet daer 't haer geliefde, maer daer 't den portugees goet dacht te brengen, soo soude 't na myn gering oordeel ('t welck ick d'E.E. voorsz. ende oogh ende wyser raed onderwerpt) niet geheel ondienstigh geachtet te wesen, dat hier op de Canarase kuste een haudigh Jacht ende eenige Inlantse vaertuygen voor de Mallabaerse rovers, die hier haer tot binnen de riviere onder een vertoonen te comen, te bevrijden, en tot convoy te commen dienen, door u Ed. weduwe af gesteken, waer door 't opperhooft S.r Dirck van Dam beter occasie onder diverse protectie soude hebben, om de rys caffilas onder 't convoy 't Zeylombaden te doen wenden, ook zoude men tot groot verlet van diverse hier zynde g'ingageerde personen der portugesen gebruyckt connen werden, dat alle de gene die welcke zonder convoy haer reyse benoorden Goa, als banda, Wingurla etc. gedogen waren te onder, nemen, met een particulier chiap, op d'haer aen lant verleende passen, vande opperhooft dan van 't kruysent schip moste versien, ende inde vloot voor Goa, om daer van weder zyts notitie te houden, vertoont werden, en by negligentie van dien, soude deselve voor den Zyn Mayt. Ventapandyk te cleeperen zyn: waer van d'koopman S.r Malappa Malor, in Ed. inde zyne, die hier nevens gaet, soo my gesegt heeft, mede is aenhalende. ——

een haudig Jacht op de cust van canara dienstig tot beschutting vande Inlandse vaertuygen voor de Malabaerse rovers,

Den 28. december a.o passado int opkommen vande bergh ballagatta, kompt uyt Molchy seker bramine gen.t gahodendy, met een oog by den koopman Malor te verschynen, die welcke ick na voorsz. koopman met zyn palenquyn vertrocken was, afvraegde, tot wat pryse in zyn quartieren de rys verkoft ende aende marct gebracht worden, my zeyde op de volgende maniere, buyten tvee gerechtigheyt (gelyk my ook eenige Wingurlase kooplieden vandaer aengesz. hadde) in Molchy, en Mangelore te wesen namentlyk.

Informeert hij aen gaende de pryse van den rys. ——

In Molchy.

1. corgie off 30. packen rys gerisade voor Canarase p.a	7:	yder pack van 3½
1. d.o . . . . 30. d.os rys beleido . . . — — —	6:	caley off 87½
1. d.o . . . . 30. d.os rys coltura off Zwarte rys . .	5: ½	lb yder pack rijsen

In Mangelore

1. corgie off 42. packen rys gerisade	p.a 7: ½	yder pack van
1. d.o . . . 42. d.os rys beleido	6: ¾	3. caley off 75.
1. d.o . . . 42. d.os rys coltura	6: ¼	lb yder pack rijsen

maer hy konde my d'(heel gerechtigheyt niet perfectelijk aengesien zy
somtyds by den koning opgehouden wierde, beloofden echter wel sekerlyk dat
deselve boven de 2. p.s met d'onkosten tot aen boort niet soude komen te
bekoopen, maer alsoo ik sag, geseyde Maloe van den opcoop der ryst, daer
met hem in Basseloor van gesproken hadde, niet eens quam te reppen, noch
minste bleyck daer van te geven, en hem dagelyckx de grote swarigheden
ophoop van dat gewas voor Ceylon door diverse bekent wierde; daer op
gij alle de te becomene ryst, die tot noch toe onder de Boulieden
ongekoocht ende ongestampt berust, in syn gewelt sochte te krijgen, en
alsoo te meer den koningh daer vlees in gesteeckt, ons den marct na
syn believen te stellen, heb ik syn broeder Narna Maloe, die voor vrij
vromer ende oprechter achte (vertrouwe sulcx by u Ed.le voortaen
sal aengenomen werden) in mijn armen genomen; hem insinuerende
syn broeder van d'afcindigheit, wegens de ryst in Basseloor gedaen,
soude soecken te diverteren, considererende, wanneer d'E Comp.e hem
voor andere koopluyden prefereerde, wat gunst hem daer door
geschiede; daer d.o Narna Maloe my op diende d'selve oock waerachtigh
te wesen, maer geliefde te gedenken, dat den ophoop der ryst voor d'E Comp.e
geen cleyne quantiteyt was, dienvolgens deselve tegens de presente marct
alsoo die, by alder wyden ophoop weder off wee door andere quame te
doen, seer hoogh in prys soude komen te steygeren, (gelyk genoegsaem
bij den koopman S.r Abraham Carter, ende S.r Jan de Vogele gesien zy)
niet konde geven; maer soude echter omtrent syn broeder, alles
wat mogelyk waer voor my soecke uyt te werken; soo hebbe even,
twee last goede soorte (behalvende de vrigt vande gerisade in
Mangeloor ende Molchy) van 3000. lb yder last, niet minder, met
alle d'onkosten tot aen boort, als voor 13. grote pagoden, op approbatie van 't opperhooft S.r van Santvliet (alsoo ik den koopman
Maloe vooruit, van de 600. lasten, synde hem door d.o opperhooft voor
dato aengeseyt genoegsaem ingescharpt hadde) van hem comen
bedingen, gelyck u Ed. Hoogachtb. (onder 't verbeteren) by de verschillende
brieven, met 't opperhooft S.r van Santvliet gedaen, geliefft te oogen,

negotieert den ryst voor 13. grote pagoden 't last. —

Den 16. January deses vergangen m.ts zyn my door d'opperhoofden vande
gekroonde leeuw smorgens de brieven van d'E Heer Command.r Rootgaes
als 't opperhooft S.r Pieter van Santvliet behoorlyk behandigt, waer by
gevoechelyk my de spoedige belladingh en despeche aenbevolen wort,
soo gebeden den selven avont in antwoort vande saeck p.s op spoede
almady, onde hooghdringende noot van contanten (daer in
S.r Santvliets letteren niet van gesproken wierde) naer Goa als
Wingurla geadviseert, en hebbe my dagelyx daer aen tot 't laden van
gemelt groote schip de gekroonde leeuw, naer vermogen beweeght,

de gekroonde leeuw in Canara.

waer in 524. catten goede witte rys, en 3. corgie rys geschade, — kostende volgens factura ƒ 34121:10.-, daer't comptoir geheel inde bengaelse landen [illegible] behoorlyk staet voor gedebiteert te worden, besluyt: godt de heere gelieve 't selve in salvo bevrijt van rampen tot u Ed. Hoogachtb. te geleyden. —

Ed. Hoogachtbaerheden, de rys sal naer dit eerste Jaerlycx vry beter koop, als heden geschiet, connen genegotieert worden, wanneer by de residenten van tyt tot tyt de lantlieden op haer gewas gelt uyt gekeert wort, waerdoor men se verbinden ende willigh maken zullen, om de rys ons te brengen: want jegenwoordigh maeckt se de gerechtigheyt aende Coningh, nadien meest van contanten — ontbloot bleven, met rys, die hy nae zyn appetyt aenneemt, welcke daer den koning dan weder overkoopt zettende, deselve voor andere koopluyden zoect aen de man te helpen. —

Den 25. Januario komt den Opperstuerman Jacob Swart met schreeps schuytie aen lant, die my verhaelde, dat alle de packen, die deselve vanden morgen binnen boort waren gekomen, aen haer gewichte manqueerde, ende seer slap gebonden zyn, by de vorige, derhalve 't wel nodigh zoude wesen, dat ik weder aen boort quam, off anders te ordonneren, hoe men dit met deselve zoude stellen, soo resolveerde ik, hoewel nodigh tot bevorderingh vande rys ladingh in Balasoor dienende te wesen, nae boort te keeren, om off 't nodigh waer datte statie vande opperhoofden, wegens 't te cort komende, te neemen, en male opreeckening aff te trecken, maer aen 't schip gecomen zynde, bevont ik ('t geen zeer wel gedaen was) aengeschende rys vaertuygen soo dapperlyk stampte, dat se scheenen inde gront te willen, den onderkoopm. Adoorslaer uyt de vaertuygende packen overnam, ende deselve vervoude packen uit ruym, ende de te licht comende op den overloop aen den zyde smeet, welcke lichte packen dan, nae dat alle de vaertuygen ledigh waren, ook (zynde nae gissingh 300. packen) gewogen hebbende, bevont op deselve, waer onder noch wel 80. schrale packen vielen, niet meerder als 2½ pack te kort te comen, daer en boven hadde den geintresseerden schryver Babhandy voor myn komste aen boort, noch 219. lb rys, dat uyt de losse packen, die op de schaele quamen in vide, gewogen, soodatter op 't geheel uytstort, daer d'vorige vyff packen van 3½ caty noch al onder gerekent zyn, niet meerder als een pont (te weten op haerluyden gepactende de 100. ponden) te cort quam, sonder noch in achting te slaen 't geen uit ruym, sonder op de schaele gebroght te hebben, gestroyt is, gelyck de schryver Babhandy ende andere matroosen daer ontrent staende verclaerde te wesen, maer alsoo de landels vande rys baerquen onder den anderen zeer murmureerde, ende zyde geen meerder rys aen dit schip te willen

worden, ook dat ik hoorde den voorn.e onderkoopman zeggen, dat den
schipper my mede gegeven schryven, om dat eenige woorden tegen
den rys, die int ruym sonder tegen geschudt en was, sprak, en vert
in syn gadt zoude gaen en uyt de cajuyt jagen; hebbe ik my om
moeyte te schuwen, en om de landers te ontmoeten, sonder welcke wy
niet landen conde, nae lant met de Mansjul van Botula (achtergelaten de
Mansjul van Amorsoe door de harde wint van achteren t schip drooff,
en nett de rivier van Bacqinnoor hielden,) begeven; en also int
afsteken vant schip 't zeye vande Mansjul in stucken scheurde, conde
wy de killing vande rivier niet bezeylen, maer vervielen opt zuyt
end vande bank, daer gen. Mansjul nae eenige stoten van deese —
stucken raekte, en wy ende in zee door noot die bank begeven te zyn —
(door de genade godts) gelucket door dien t water in vloeyde met alle
de inkoomende zielen behouden aen lant geraeckt, en also op den 20en
daeraen (zynde mooy weder) geen landers noch vaertuygen om de
voorgaende moeyte conde gekrygen: soo hebbe ik goet gedacht
(tegens verhope ende met eerbiedige nedrigheyt versocht, also ik niet
beter wete off hebbe t gedaen ten dienste vande Comp.e by u Ed. voor
wel gedaen sal geaccepteert werden) den lander Botula voor zyn schade
vant vaertuygh 10. pagoden, en d'andere landers de vergoedinge van
eenige te commende packen (dat mede op factura is gebragt) toe
te leggen, om de schade ende Interesse die d'Comp.e bystandance van
't laden souden mogen komen te krygen, voor te komen, gelyck u Ed.
by my gehouden dachregister (onder correctie) uit breede sult connen
bevoegen. — Waermede. —

Ed. Eerentfeste, Hoogachtbare, Manhafte, welgeerde, voorsienige
en seer geleerde H.rn willen u Ed. naer my eerbiedige en nedrige
salutatie onder de genadige hoede van godt almagtigh bevolen
laten, die gelieve beyt alle u Ed. loffelycke bedieningen, als verdere
conceptien en uytvoeringe ten dienste vand Comp.e; tgemeene beste
als tot u Ed. [illegible] genadelyk gelieve te zegenen —
ondertekent u Ed. onderdanige, eerpligt schuldige, gehoorsame
en nedrige dienaer, ende was geteyckent Coenraet Coenraetsz.
ter zyden stont Int gebiet van Bacqinnoor, ady 7. feb. 1661.

Appendix

Ed. Hoogachtbare Heeren. —

Klagt over Malappa Malee. —

Also den koopman Malapper Mala my tot noch toe [illegible] beweert
en hy op ontrent 16. latten, die hy legt mede eerst int schip te weten, als ik
heenwil godt doen, cont te protesteren, waer van dan sodanige groot schip
niet can opgehouden, soo verclaer ik in sincueriteyt Ed. H.rn, dat d.o Malee
my de scheurd packen van 1. caley op 22. January passado savonds voor
100. ponden (gelyck ook altyt is gebruykelyk geweest) beloofde te le[illegible]

laden comen, gelyck int ende by my gesonden dagregister bleckt;
't welck na myn gevoelen, wel conde voorgekomen zyn (gelyk ook
genoegh geschiet were) indien by de aenboort zynde wegens perfecte
aenteekening van 't gewicht der packen wat gehouden geweest, ook
conde dan u Ed. perfectelyk inde factura (dat 't weer wel zoude
gekomen geweest, dat yder last kwaderder in gewichte quam te halen)
geweest bedoocht, wat quantiteyt ryß in gem. schip de gekroonde leeu
was; Ik vertrouwe vastelyk datter meer ryß int gem. schip is, als
per factura bekent staet; soo versoecke ginstelyk op u Ed. hoogh-
achtbaerheden, op dat ik namaels van schade mach behoeden bevryt
worden, dat 't schip onder goede opsicht (also ik verseekert ben hier geen
particuliere ryß int schip gekomen te zyn) mach ontladen worden;
met 't gem. schip gaen 75. groote lant packen goede prisade, yder
pack van 4½ caleij daer 't schip wel de helft (rakende de grootte der
packen) van is geladen; dese cotteren weese met cotteroken op 't
papier gebracht, door de obstinaetheyt ende valsheyt van Maloe, die
dan ook verschoningh ontrent u Ed. versoecke; Ik hebbe verdient voor
d'Comp.e den provisioneele Jong adsistent . . . . – Ledy(?), om weder
op eenige schepen te setten, die hier van goed bare aen staen te comen
daer ook zyn redengh(?): op hebbe laten kluysten by my aen lant gelight
om hier en derwerts, also de ryß zeer verspreyt legt, te gebruycken.
Op dit ingeleyde briefje vanden onderkoopman Adoorelaer, daer zy int
cognossement niet geseet weet voor te hebben, is 50. groote packen
ider pack 4. caleij, differentie, also op myn versoeck briefje niet meerder
als 125. packen staen, 't geen schynt door haestigheyt vergeten te zyn,
aengesien myn de Braminne van Maloe 175. packen hadde opgegeven,
ende door die van boort ook nagetelt zynde, myn een briefje van
175. ditos mede vereerende; doch vertrouwe 'tselve ook wel int
ontladen sal int schip bevonden worden te wesen. onderstont
u Ed. verpligt schuldigen, ootmoedigen en bereydige dienaer als voren
ende was geteekent Coenraet Louwertsz, ter zyden stont
Ady 8. Febr 1661. —

Batavia.

Aende Ed. H.r Joan Maetsuijcker Gouv.r Gen.l
ende d' Ed. Heeren Raden van India. —

Hendirck Wimmers(?) ende raede in Souratte
aen haer Ed. 5. Febr 1661. —
ontfangen 1. May van Bantam, zynde aldaer met
het Engels schip de Hopewel geraekt. —

Ed. Erntfeste, Manhafte, Welwyse,
Voorsienige, ende seer gonderlinge Heeren,

Myn Heeren.

Met dese gelegentheyt dat het Engels Jacht genaemt de Hopewel door
dewatie 't tweede regenmousson hier in Souratta gemaekt, presenteert

Wesp naer Batavia 14. octob. 1660.

Nieupoort van Batavia 5. decemb.

naer Bantam souden vertrocken, hebben wy conform ons plicht niet connen naerlaten, u Ed. A. te adviseren, hoe op 14. octob. passado het Jacht Wesp voorturnt met Persiaens en hier geprocureert cargasoen vandees rhede over Vingurla ende Goa naer Batavia waerts vertrocken is, wat goederen door ons daer mede gescheept zyn; sal de nevens gaende copie factura u Ed. A. onderdanich connen vertonen, wy en twyffelen niet off den Almogenden sal voornoemde bodem by u Ed. voorspoedigh hebben overgebracht, dat het Vaderlants cargasoen met de Jonghst vertrocken retourschepen ook voort gevoert zal zyn, hopen ons in toecomende, lett en aengenaem wesen om te verstaen, —

Naderhant den 5. decemb. is over de geduerende passagie ('t almogende zy gedanckt) hier behouden aengecomen 't Jacht schip Nieuwpoort, daer mede seer aengenaemelyk ontfangen hebben u Ed. A. hoochwaerde missive, in dato 30. September voleden, op den welcken wy naerder uit de duyden van u Ed. per comps. eygen schepen antwoorden sullen gemerckt de Engelsche vrienden uit naeghsten Vandier om de Zuydt somtyts weynigh werck maken vande brieven wel te bestellen, gelyck voor drie jaren aen ons welde missive in dato 12. maert 1658. per de Ritchard Marten naer Malacca gesonden, gebleken zy. —

6. January zyn de aengebrachte goederen vercoft tot de gestelde prys. —

Uyt het cargasoen dat ons per voorsz. Nieupoort toegebracht en 't comptoir gesonden bedraeght in somme van f 145109:3:8. voorgedreghen, hebben wy conform de aengeslagene billetten en gedaene publicatie op den 6.en January verleden by openbaere venditie de volgende koopmantz. tot de gespecificeerde pryzen te betalen, contant met 2. per cento rabat, aen de meest biedende verkoft, naementlyk.

Geroffe nagelen tot 105. ropias d'man van 36 1/4 lb ofte 69 1/2 }
Foely . . . . . . 126 ropias als voren . . . . . . 93 1/2 } stuyv. per lb.
Quicksilver . . . . 93 1/2 ro. d'man van 34 1/2 lb ofte 65. }
Vermilioen . . . . 94 1/4 ro. als voren . . . . 65 1/2 }
Tin van Malacca 16 1/9 ro. als voren, waer op zy wel gebonnen hebt
53. per cento. —
Sappanhout te weten,
Siamsche tot . . 6. } ropias de man van 36 1/4 lb daer door
Bimase . . . . 4. }
mallanderen op geavanceert wort 401. per cento. —
Schildpatshoorn 90. ro. de man van 34 1/2 lb heeft zynde avance
50. per cento. —

Sandelhout en radix China etc. niet getrocken

Niemant en heeft na de andere koopmantz. het zy int geheel ofte gedeelte gestaen, dergelyk dat voor het Sandelhout 13. ropias en de radix China 9. ropias per man van 36 1/4. lb geboden werdt, dat by verkopingh verlies souden gegeven, ende derhalven opgehouden hebben onder hope off deselve naderhant beter gelden mochten.

Bevorens deese jongste conditie verkochten wy op drie verscheyden tyden
de 17100. ponden goede nooten ten gestelde pryse van 24. stuyvers 't lb
item de 12606½ lb Cephants caneel tot 29. ropias de man van 34½
lb: welcke beyde soorten ons van Persia toegecomen zyn, en op de caneel
47. pr. cento geadvanceert is, doch naderhant en met brieven van 15.
april 1660. op 17. november daeraen volgende hier ontfangen, hebben
ons Ed. Heeren principalen eenige soorten der specerye andermael
in pryse gelieven te verhoogen, ordonnerende dat men Ceylonsen caneel
tot 48. a 50. stuyvers goede nooten 30. a 32. stuyvers ende de slechte nooten
26 a 28. stuyvers 't pont hollants en niet minder zullen mogen afstaen
wat verder de gem. specerye tot die geordonneerde prysen, metter
tyt nemen zullen, wilt gevolgh ons nae deesen openbaren. —

ontfangt brieven vande Heeren 17. van 15. april 1660. op 17. novemb.

waer by de specerye tot hoger prys gestelt worden. —

De 25174. ponden giroffelnagelen door u Ed. A. voor Persia in Indiapoort
gescheept, zyn op 22. january pr. voorschreven bodem derwaerts gesonden
by welckers overigh kiezen dat wy niet sonder groote moeyelyckheden
vande regenten, met vracht goederen voorsien, nochte een somma
van f 11015:14:— voor d' Comp.e verdient, ende tot soulaes van
gastos algoet inde genomen zyn. —

Indiapoort gaet nae Persia 22. january.

Voor de paerdeschouwingh van 't gem. schip Indiapoort, was den Souratsen
regent Mirakab op 7. novemb. te voren deese werelt overleden, waer
omme dan met desselfs zoons advys, de Sr. Abdul Cassem goetvonden
u Ed. A. missive aenden Coningh Orangzeeb en de voorsz. Mirakab
nevens ons le ontsloten op 21. decemb. naer Dilly tot de Mayt. te senden
besloten beyde en op nieuw Jaers dach, verschynt hier tot gouverneur
over Souratte en de ommelanden den Nabab Mostaffachan, welcke een
en jongst in 't leger van Sastachan geweest van 3000. paerden, ende
beter onder den adel als den koopman bekent schynt, en verwachten
dagelyck de Mayts. antwoort belangende te gemoetsien; brieven
uyt Agra vanden oppercoopman Sr. Joan Tack dato 19. decemb. melden,
aldaer gerucht liep dat de genoemde Mayt. met den Rycx cancelier
Ranoghnaet voor den naem ten Jacht gereden was, 't welck dan ver-
twyvelen oorsaeckt, wy tot noch geen antwoort becomen hebben. —

den gouvr. Mirakab sterft 7. novemb. 1660.

den Nabab Mostafachan in zyn plaets,

Onder 19. novemb. remitteerden wy van hier pr. wisselbrieff vanden
benjaensen koopman en 's Comp.s gebroken wisselaer Mondas Naan
naer Masulipatam, aende Mess.rs Chaulier en Backer, de somme
van 50 (hond.) ropias, goet om gelt gerekent, te ontfangen 20. dagen naer 't
arrivement van zyn schip de Souratte alphandigo, aldaer vanden
benjaensen koopman Ananthadas ordonneerde, doch vermits wy
sedert dien tyt geen schryvens van Masulipatam becomen hebben,
soo en connen voor alsnoch niet weten, off deselve wisselbrieff betaelt
zy, 't geen ons in korten te verstaen staet, midde het schip zynde
26. december geseylt voorsz. Mondas naen naer dat 6. a 7. dagen

wissel na Masulipatam van 50 (hond.) r.a gesonden 19. novemb. met Mondas naen's schip de Suratse alfandigo —

mondas naer overleeden 26e. decemb.

was seeckerlyck geweest, de mogelyckheyt deeser wereldt afgelegt. hebbende sijnde naer gelaten weduwe en gedaene grooten koopshandel voort naer de bequaemste wyse door dienaers gesproken, te meerdemaelen twee sijner schepen uyt verscheyde plaetsen over de achinse geweesten met merckelycke retouren dagelycx te gemoet siet, derselfs broeders narrandas en mohandas, zyn om alles wadden gedurigh besigh, off in deselve bij den laboureuschen ommeslag noch sullen continueeren, dan wel gedeelte daer van afschaffen, te weyl geene capaciteyten voor present den overleeden mondas naer, op verre nabij niet comen bereycken, 't geene wiet gevolg met der tyt openbaren. ——

't cargasoentje na Bassoura gesonden rendeert 90 p.r c.to advance. ——

'tComp.s lademan Carstiga, 't welcke moesson met een smal cargasoentjen naer Bassoura gesonden, heeft 't selve aldaer met 90 p.r c.to advance opgeset, en die vervolgende nevens 10. Jongh Frisse paerden, mitsgaders een dito lootsmanhagie op 8. January hier geretourneert, welcke paerden, (die ten regaerde vande ongelden bij meerder als 't voorschreven goet gerendeert heeft, te staen comen) 't Ghijnder tyt d'Comp.e daer 't soo verdijssteren geen onbillicke dienst en doen sullen. ——

2. schepen naer Engelant vertrocken ult.o January Richard Marten en blackmoor,

den Ogel is in swaere noch niet verschenen,

Twee schepen genaemt Richard Marten en blackmoor sijn door d'Engelsse vrunden, met 't oplossen vande vergangene maent naer Engelant gesonden, hun lading, vermits sy die uyt verscheyde plaetsen hebben ingenomen, en comende bij met ten rooden welen; haer schip den Ogel, daer in ontscheepen van verneelt staet, en is tot dato hier noch niet verschenen, ook en heeft men geene tydingh geseyt ten anckere gecomen is, dat veel swarigheydt nadenckent maeckt. ——

Melchior Verstegen gaet na Batavia,

Met deesen boden vaert naer Gamron over Melchior Verstegen, Jongste soon vanden S.r Willem Verstegen Zal.r omme bij voorgeet sijne affaires aldaer te gaen verrighten. ——

Merckelycke veranderinge inde Mogols staets saecken sijnder, voor soo veel ons bekent is geene; Bidden tot welstant vande ryck te wenschen sy langer duiren mach, dat den regeerder vant heele al gade, in wiens bescherminge wij u Ed. A. nae onse hartelycke grootenisse bevolen laten, verbeydende blijven, onderdaenige u Ed.e altoos dienende getrouwe dienaren, ende was geteyckent Leonard Winninx, Direck van Adrichem, Joan van Heen, Joannes Wagensvelt, ende Ferdinandus de Lale secretaris, ter syden stonde Souratte 5. February anno 1661. ——

Aende Ed. Heer Joan Maetsuycker,
Gouverneur Generael, sampt zyne
Edd. presente Heeren raden van India.

den koopman Dirck Wonderaer uyt Jacatra de
Calledeuys, leggende voor ons bevordersingh
aen haer Ed. 29. april 1660. —
ontfangen 13 mey per maecqs vaertuygh. —

Ed. hoogachtb:, manhafte, wyse —
voorsienige en seer genereuse Heeren.

Mijn heeren.

Seer aengenaemelyck becomen wy de presente occasie met vertreckinge van de schuyt per Anachoda Dampine nader Batavia om te presenteren 't geene sedert ons afscheyt van uwe Ed. tot heden voorgevallen is, dat dan kortelyck zyn advancement. —

Soodat wy met redelycke voorspoet op den 13. maert in 10. dagen deser reede verlaten, ende den 16. gehouden voor ons bayer, ongeveer den 9. mylen de Wesse rivier op ten anker zyn gecomen, alwaer ons onse comste per expresse den koning verwittight, die ons door den Sabandaer ende 3. gecommitteerdens met zyn koninckl. pradun, met twee vrede vlaggen aen boort quam verwellecomen, ende zeer beleefdelyck versocht, onder presentatie van ostagiers, om daer mede, off eygen vaertuygh nader boven te comen, hetwelcke sonder uytstel aen-vaerden, metgaer te gaen, ende voor de gedane presentatie van ostagiers bedanckte, als onnodigh te zyn, dewyle wy met bayer in een onverbrekelycke vrede vast getreden waren, waer op wy ons buyten alle twyffel zyn coninckl. Mayt. voorstellen, ende goede affectie ontvanghelen behaeght maken, waerom van outs geeerde ende heeren gehouden zyn, als by onse credentie brieven te bevoegen is, dat haer seer welgevalle, sonder ostagiers op velde gaen, gelyck den 21. geschiede; latende oprechtelyck nevens zodanige mondelinge ordre aende verbleyvende overheden van 't schip, als tot behoudenisse derselve nodigh, middelerwyle ('t geene tonser vernachtinge verhoste), sanderen daeghs ontrent den middach inde voorstad van Mataponra byt volghuys aenlanden, ende diendagh noch audientie bequamen, ende volgens haer wyse seerlyck ingehaelt met vlaggen, pieken, ende een geel zyde quitasol over de brief dragende, tot voor aen 't hoff, daer ons deselve door eene [illegible] kyckraden affgenomen, ende voor zyn Mayt. geraect, zittende met meest alle de pangorans, zyn gantsche raed, ende veel volck, in een seer groote stilte met goede ordre vergadert, nader onse behoorlycke groete, uwer Ed. missive met de bygevoegde presentagie, en vrundelycke salutatie, overhandighde, dat in der eygen beleefdelyck ontfingh, latende deselve door zyn secretaris lesen, den inhout volgens zyn seggen wel verstingen,

verbleyt, ende lange naer ons koomste gewacht hadt, u Edl.
hooghlyck bedanckte over't senden van dit schip ende drye persoon,
der wyle hem inde Maldyse tack contentement conde doen, dadelyk
ontladinge, soo wanneer goede sorteringe cleeden mede bracht
verscheydene, mits dat den rande soo we in Martapoura als oudt,
bangermasse geschiede, te weten alle groote partyen, om lange
maer de cleeden die wel zyn, van 1. 2. ende 300. gantangh daer toe
geen vaertuygh noch volck om af te brengen hebben, voorts, zeggende
de prys van peper ende cleeden vast gemaeckt was, dat hy wel de
peper aennamen, maer aengaende de cleeden, versocht ons schriftelyk
by accoort gelieffde te houden, anders onvermogens, vermits seer
laeg in prys zyn, Jae voor myn gebiedende heeren niet soude
kunnen verantwoorden, dat ons niet maer wel int Maldyse conde
vethouden, vermits 't Ruyt vertreck van den Coopman Dick van Lier,
zynde zoo raedtsigh opgecomen, sonder de minste redenen te weten
dat selver 't boomsvolck daer geen kennisse van hed, latende eenige
leegde kisten ende kleeden als andere smyteringh staen, twelck naer
gant aenboort dede brengen, oversulcx op ons versoeck geen quade
klappers gehoort te geven, maer alles voor hem te laten comen, want
van herten met u Ed. in een vaste ende bestendige vreede socht te
[illegible] beloovende ons alle de peper, jae dat niet zyn weten niet een
gantangh aen yemand anders sal gelevert worden, uytgesondert
Ambassadeurs, soo deselve hier quamen, als u Ed. zyn gesanten
toegestaen had, ende hoe wy niet zyn noticie niet te vreeden waren,
zyn gecommitteerdens om een nieuwe prys op cleeden te maken
by ons zoude zenden, en wat de vreemde handelaers van Batavia
die daer zyn, aengaet, ons geheel opofferde; waer voor zyn Mayt.
hooghlyck bedanckte, beloovende geen clappers gehoor te geven, —
maer de daet sullen afwachten, ende hoe wel 't overvoeren van peper
door ambassadeurs aengingh, weynigh van Importantie is, de wyl
deselve geen koopluyden zyn, maer door raeder [illegible] wel gesto
schiedt, dat wy ingevalle by de Ho. gouverneur, sulcx toegestaen is,
affirmeeren; wat aengaet de Batavische handelaers, versochte een
gedeelte daer uyt te mogen lichten, op dat van raeder peper versekert
bennen; twelck in Batavia Maerts gangh betaelt sal worden (dit
eyndelyk overmits weete een Bugies schip op Macasser leyt, dat
verkoope by u Ed. voor wel gedaen aengenomen sal worden,)
ende zyn Mayt. een goet behagen daer in scheepte, maer vermits
geen antwoorde maeckte van't Jonghst geslooten artyckel by u Ed.
in Batavia, soo vraeghde de Mayt. off den brieff die met zyn —
gesanten ontfangen, den Inhout wel verstaen, ende daer mede
volcomen vergenoeght ende te vreeden was, zyn raede hem oock —
[illegible] pitsiaren, peper moet daer weten, ende 't schip moet en derhalven

* de koningh niet conte woorden in haer reden rede, seggende hem vast niet te pitsiaren. —

voll laden, in alles gecontenteert was; twelck zyn May.t echter niet wel bevatte, gelyck eenige dagen daer aen bleeck, wanneer met zyn gecommitteerdens den prys van cleeden niet conde bevreden met 't contract voorquamen, dat hy mede in dienst niet seer gehaest maer wel inde Maleytse taele, daer in wel duydelyck stond de prys der cleeden gemaeckt was, maer niet hoe veel ider sortements tegen gelden soude, komende voorders by den lot van seven ten hondert voort uytgaen, twelck duydelyk in contrarie voortbracht 't gene jongst op Batavia beraemt is, dat zy niet onthielde, maer noch geen approbatie op gevolgt, den koning selfs eenst bekent wilde maken dit ons vreemt voorquam, dewyle dat zyn May.t ter eerster audientie in volle vergadering voorgedragen, waer mede volcomen vergenoegt was, zeyde van jae, maer dat de koningh 't niet recht conde begrypen, gelyck corts soo draa als wy opstonden, daer naer vraegden, waer in dan niet verder wilde gaen, voor en al eer dit point vast gestelt, daer mede vertrocken.

Den koning ons in persoon daer over by hem ontboot, ende wederzyts lange discoursen voerde, zeyde wel waer te zyn volgens copie contract dat met 't onse accordeerde, in hoe UEd. zyn gesanten selfs voorgedragen, ook aengenomen om approbatie te versoecken, maer in gevalle zyn gelede schade by den oorlog wilde rekenen, 't een en 't ander soude opwegen, ende ondaer van niet meer te reppen behoorde wederszyts int vergeet boeck te setten; dieterom zyn genegentheyt te betoonen, beloofde voor soo veele een aengingh, daer mede te vreden te wesen (hier wel eeden ontrendt zyn grooten in haer taele verwoelen) maer dat ook voor zyn gemeente, gelyck UEd. de behoorde te sorgen, beginnende ons een zeer vreemt boeckien op en te doen, als dat den offer ende dus onder Sabanders toe, ende booms volck wat tot haer onderhout moeten hebben, want verstaen had van zyn volck dat alle die gene die op Batavia quamen, ankeragie, hooft gelt, waeghgelt, ende noch boven dien om haer gerver vande boom te lossen, iets moeten betalen, diergelycke ende meer andere observatien by haer hier ook zyn, daerom niet wilde in rekenen, maer versochte die twee ten hondert voor haer ofte iets anders mochte wesen, dat hem ontvermogens waren toe te staen, maer aen 't gemaeckte contract vast hiele, daer over wel eene tardelingh viel, ende een largo ontleyt, wat voordeel by dit contract te genieten had, eyndelyk resoluyt antwoorde: dat voor desen mael dit schip voor vyff ten hondert soud afladen, ende 't vorige UEd. nimmelyk opofferde, niet twyffelende oft soud hem daer in contenten, ten dat doen, gedencken moet zy [illegible] van cleene vermogen zyn, den raedt daer mede wy wat tegens hebbende, dat in eens soo

begeerde, altyt volgen soude, haer hert beclaerde stil te swygen,
seggende ik salt op mynnemen; want 't tegen seggen niet doenlyck zyn,
daer hunners nae welgevallen over mogen disponeeren. —

Dit valt en zoo verde gekomen zynde, bevonden verscheyde malen met
de gecommitteerdens om den prys der cleeden te maken, besich
geweest, jae noch eens om ladinge int schip moeten varen, om van
alle sortering een monster boven te brengen, die zien wilde, welcker
noch niet conde geschieden, resolveerden om Zyn Mayt. met een
eerlyke schenkagie, dit volgende voor te dragen, dat met deese gecom-
mitteerdens ende koopluyden niet doenlyk waer de prys te maken,
maer versocht met Zyne Mayt. moest geschieden, derhalve bemercken
zy selve de geintereesseerde by desen koop zyn, des neen, den vryen
handel aen yder een te verleenen, dat ons beschroomt soo goet ende
deser koop als connen leveren, dan ook den vryen handel geacordt
mach worden, ende anders niet; dat eyndelyck een maet van te-
gentingh obtineerde, gevende keer zyner Groote om by ons
in ons baijer te bleyven ordre ende brieven mede, aende bewe,
gebeeders aldaer, dat voortaen niet een corrle peper die van
boven comt naer Martapoura maer alle aent schip gebracht
sal worden; tonders in alle geregentheyt ons te assisteren, —
beloofde mede alle de peper die in quantityt daer is, af te
laten brengen, maer dat iemant ons te handelen daer ook mede
comen, ende by valt beloofde; waer mede den 9. april nae om
ladinge gingen, ende dadelyk in den handel quamen. Den onderkoopm.
Sr. Verbeecq, een adsistent ende 5. matroosen, met een capitaeltie
van 11 a 1200. Rea nevens schriftelycke ordre nae boven gesonden,
om zyne devoir daer mede te doen, hebben tot heden met een
tamelyke voortganck al seventig lasten peper in, bevinden
noch 6. a 7. lasten tot Martapoura in voorraet, maer 't begint
hart te sluyten, dewyle geen getrocken sortering meer hebben,
want alle de vraegh nae Carcans, smalle en brede battas,
tandekyns ende chitsens, daer van gehoolt bloot zyn, ende ten
zy daer van versien worden, in seer korten tyt onse ladinge souden
hebben; verwacht wy noch 5 a 6. dagen stillen insien, ende alsdan met
vertrecken, gelyk nu van Martapoura meer peper afcomt —
bleyve van voornemens in der yl nae boven te gaen, den coninck
met een tamelyke vereeringe den staet onser ladinge, ende dat
geen peper meer afcomt, opdraegende, met een de gene daer
van verschedent betuynen, voornamentlyk drie persoonen dewelcke in
Martapoura noch 35. coyangs hebben, ende ider van deen maer
weynigh afgebracht, om niet beschuldigt te worden geen peper
aen ons geleevert, dat eenlyk uyt oorsake dat geen getrockene

sorteringe weder hebben, gelijck welcke peper wederom tegelyck sullen
versoecken, om gelyck voren geschept ons ladinge te erlangen; niet
twijffelende ofte zullen t'selve verkrygen; want waerlyk UE. hebben
den koningh ten rechten met ons meent, voor soo veel als uytterlyke
schyn, gelooff niet anders, want onlangs eenige vaertuygen, dat met
den gesant naer Sorrabaya wilde af senden 300. gantangh peper,
in vereeringh, verwoerde, daerom eerst by ons licentie versocht, dat
wy het gaern toegestaen, ende Zyn Mayt.e versoek geschieden, maer
int uytgaen vertrecken, vonden sie noch twee ofte een coyangh hadden,
dat wy dese presente regeerders bekent maeckte, die 't niet versproocken
schoon s'koninghs vaertuygh was, ordonneerde daddelyck de peper
te ontlossen, ende aen ons te leveren, dat hier een groot ontsach
maeckt, wy zouden hier niet gaern vruchteloos leggen, daer toe alle
middelen zullen inspannen om tydigh op Batavia te komen.—

Aengaende 't onafgedane poinct van twee tengoudert als boven ver=
haelt, dat in belooning zynde di'naeden, wilde rechtvaerden, sullen
echter in de beste middele die cunnen soecken afftemaken, al
soude zulcx met een vereeringh op den andere naem gaen, om deese
goede presente occagie van alle de peper te becomen niet te laeten
slippen, doch niet absoluyt op approbatie van UEd. dat wy hope
ons niet qualyck geduydt sal worden, opdat 't contract in forma
schriftelyk mogen mede brengen.—

Wy hebben hier verstaen uyt Maleyers die binnen 20. dagen vande Cust
van Java gekomen, dat den Commangh Sourabaya (alias Patty)
door ordre vanden Soesoehoenangh ter doot gebracht zoude zyn, twelck
verhoopende niet waer te wesen, anders waerlyk de E. Compe. een
getrouw vrient aen die kant zoude verloren hebben, daer van
UEd. beter tydinge sult hebben.—

Met ons aencomste en hebben hier geen Engelse noch Portugesen vernomen,
tot dato, maer twee Jonckens die gaen en comen, so wel Maleyers,
Javanen, Chinesen, als dese natie, waer van de vaert meest op dese
Cust, Lombocq, Baly, Java ende Batavia, aen de welcke op't versoek
vanden koning, verscheyde passen op de voorenstaende plaetsen
verleent, dat niet de verhope by UEd. voor wel gedaen sal aen=
genomen worden, dewyle gepermitteerde de plaetsen zyn.

In den Compagnies, ofte kort naer den anderen gaen drie Jonckens daer
van twee met peper, daer uyt volgens contract ter ordre vanden
koningh dese volgende peper hebben gelicht, als
Annachoda Gocko Chinees vyff en t'sestigh picol peper, ende
Annachoda Nayalbangsa Javaen, 32½ picol, waer van

assignatie op d' Ed. directeur generale verleent, omme aldaer marcktganghs betaelt te worden, onder conditie, dat vertrecende daer mede te brengen, andersints 'tgeene voors. ontfangen heeft, geconfisqueert zal zyn, den eersten noch ontrent de 200, ende d'andere 80. a 100. ps. inhebbende, wy verhoopen dese eyndende Missive om verbetert te werden, eer een gegeven, ende verhopen den 15. en 20. van Maymaent te volgen, waeromme meer Ed. beveelen verhaelen van de noodtlijcke saecken zullen doen, soo zullen hier mede affbreecken. —

Ed. hoogachtbare, manhafte, eerwaerde, voorsienige zeer eersaeme heeren, U Ed. sampt d' Ed. heeren Raden van India, naer myn zeer onderdanige groetenisse godt in genade bevolen laten, die U Ed. met zyne milt rijcken zegen ende den staet der E. Compagnie wil bywoonen.

Int Jacht de Tortelduyff adij 29. April ao. 1661. leggende voor ons bewaernissingh, ondertekent U Ed. onderdanigen en gehoorsamen dienaer, ende was geteeckent Gerrit Lumigoeck

Batavia,

Aenden Ed. Hr. Gouvr. Generael, ende Ed. Heeren Raden van India. —

den koopman Gerrit van Voorburg in Arracan, aen haer Ed. 22. febr. 1661.
ontfangen 16. Meij pr. 't vryman's Jacht den koningh Salomon. —

Eerentfeste, manhafte, hoogachtbare, eerwaerde, voorsienige, en zeer bescheydene heeren. —

Myne gebiedende heeren. —

Onse voorafgaende brieven pr. de Jachten Hasselt ende Hollantsche Tuyn de dato 21. ende 30. January verleden, verhopen dat se met de behoude pardse van gesyde Jachten U Ed. tydigh zyn toegebraght, derhalve zonden de Copijen daer van weder aen ons te vervollen gedragen, hier nevens, —

de fluyt de Coningh David komt in Arracan 14. febr. hebbende een ellendige reys gehadt

sedert is van Coliij hier god loff, op 14. Maerty inde bandel aengelant de fluyt de Coningh David, die int derwaerts komen een miserabele reys en tot dato 32. dooden heeft gehadt, 'tresterende volck dat meest officieren en Jongens zyn, zyn noch aenit water ongesont, oversulcx by nae soo zwack waren geworden, dat se 't schip qualyck regeeren conden, willen hopen dat se nu (met de becomende verversingh) weder reconvaliseren zullen, dat god geve; Tot versterking van gesyde schepes-volck sullen twee van onse matroosen, op desselfs ordonnantie, noch een matroos zeeden van 't vryman's Jacht de Coningh Salomon becomen, die voor de kost sal overvaren, voorders sullen gesyde fluyt met noch 14. sh. manis lyffeygenen kommen versien; 't was te wenschen dat wy (der do. fluyt dat tot ulto. maert aenstaende sal aenloopen,) van hier vertrecken, noch meerder

lyff opgenaden bequamen; welck gem.te Sireps volck met anker te liggen vermits (als gesegt) zeer swack van volck is, vry wat te achten zou, de schipper selver moet leveren, by aldien 't volck gesont wort, en geen meerder komen te sterven, de reys nae Cotyseer geruimen sal. —

den prince Chasousa vlucht uyt Arracan landewaert in.

Op 7. stantij wiert den Prins Sasousa (die hier uyt Bengale dus was comen vlughten) zyn huys rontom met soldaten en volck beset, mitsgaders ontrent 't selve op 't geberchte geschut geplant, zonder dat men hooren konde, wat er gaende was, gemelte Sasousa merckende dat het komen geleden sou, heeft dien selven avond zyn huys in brant laten steken, is s'nachts met zyn drie sonen, vrouwen en verder gevolgh ongeveer 300. man sterck zynde, lantwaert in gevlucht, werwaerts den drost en de Sickie en andere grooten, met macht van volck hem achter nae is gesonden; gemelte Chasousa en zyn zoon Saan Sultan is ontvlucht, en by de Tippraes die onder hem stadigh comen, zyn outsten zoon genaemt Bon Sultan, met den jongsten do. is gevangen gekregen, die op 15. daeraen voor de Maj.t zyn gebracht, en vaderlant in de gevankenisse geworpen, de grootste juweelen, gout en silver wort dagelycx uyt de grooten haer huysen gehaelt, ende int paleys gebracht; 't gout en silver laet den koning smelten, om in zyn schatkamer te bergen: op den selven dagh doen Chasousas huys beset wiert, doen is ons uytlaet van den koning aengeseyt, dat wy 't jacht den koningh Salomon den eenigh buyten de banck souden laten afdryven, welck wy stonts den schipper belaste, die 't selve naequam; de Moorse negotianten wierden 't selve te doen mede geordonneert, tot welck insicht 't selve is geschiet komen niet te verstaen, mitsgaders wierden van den h.r Sangma als gedeputeerde Sickie gewaerschout, goede toesicht te nemen dat er ontrent de logie van niemand geen brand wierde gestickt, de wegen waren alle wegens met coranges en soldaten, ende rivieren met gillialen beset, ende Mooren en Bengalders (die hier in 't landt zyn) de passagie te beletten, op dat se met Chasousa niet quamen te conspireren, ons volck mochte om iets te copen mede wegens gaen, zulcx dat het hier alles in roere was; welck nu wederom gedaen is, dat dit jacht om zyn reys te vol-brengen, dringt dagelycx door de wateren, vermits 't selve met onder vertrecken, voor en al wat het door Codiwade, roos, en andere geschiedt was, dat tot nu toe heeft aengelopen. —

wort nagejaegt,

en zyn outste met zyn jongste zoonen zyn gevangen, doch hy ont-komt ook. —

Lading van de koning Salomon. —

Desen staet u Ed. by te houden, vanden van 't bequaem jacht de Koningh Salomon toe te comen, daer in wy voor verderinge vande ladders geknockt en geschroeft hebben, 190. car ofte 70. lasten rys; by aldien gesyde jacht met het eb haet geworden, zoude noch ruym 20. lasten meerder hebben connen bergen; aen de schipper van gem.te jacht gebooden toe te staen voor verderinge vande selve ladders van hier te

mogen bevoren een man (om zyn hooft te redden) nevens 4. Jongens, die wy voor de komste van 't Jaghtschip de koningh david voor een, onder meerder getal opgekoght hadden, dat vertrouwen u Ed. niet qualyk nemen zal. —

Dies Ed. Heeren! 't geen dat wy u Ed. voor dees tyt hebben te beantwoorden, die wy alsoo zullen na onse gedientige gebeeden, als nedrige groet eyndigen, en u Ed. gesamentlyk gode in zyn heylsame protectie bevelen, nevens bede tot den almogenden by d' Comp.e Stadt, onder u Ed. hooghwyse regeringe soodanigh meer en meer gelieve te zegenen, dat selve strecken magh tot de welvaert van ons patria, als d'Ed. Comp.e en ook tot meerder verbreydinge van u Ed. wyt beroemde namen, dat van herten wenscht, onderdessen u Ed. dienstschuldige verplichte en gehoorsame dienaer, ende was geteykent Gerrit van Voorburgh, ter zyden stont, Arracan den 22. febr. 1681.

Aen d'Ed. Heeren Joan Maetsuycker gouvr. generael ende de Raden van India.

den gouvr. Joan Bort en raedt tot Malacca aengaende dd. 12. april 1681. ontfangen 16. meij pr. 't vrymans Jacht de koningh Salomon.

Ed.le Erentfeste, Manhafte, Wyse, voorsienige ende seer genereuse Heeren,

Achtbare Heeren

Cabo Jasques met den Chaloup nae Quedda 22. January.

Ick schreeff den 15. January eerstleden, dat u Ed. pr. 't Jacht Alcmaer toegesonden met 515 4/5 picols peper, ten bedragen van ƒ 6396:14:12. uyt dese rede, nae 't oog geraetificeert, den toestant dat geplaetste alhier, in sulcker voegen aengehaelt zy, als door gebrek der originele, in 't selve nevens gaende copye [illegible] werden nagesien; 't zedert is hier niet noemens waerdigh voorgevallen, als dat op den 22. daer aenvolgende, 't Jacht de Cabo Jasques, in geleyde van den Chaloup den avont, en sulcx schriftelyke ordre als 't hier bygevoegde afschrift meldt, naer Quedda gelargeert zy, om eens van daer te vernemen off den toll aldaer niet souden geholpen connen van voorde te trachten, ende verschillen by te leggen, die ook op den 17. february naer dat d'ouders gints 3 dagen voor anker hadden gelegen, hebben vaertuygh, benevens 2. Mooren onder de witte vlag, aen boort heeft gehouden, omme voort te vragen, zy vanhaeren meester aff gevaerdigt waren te vernemen, off d' oorsaeck van des Jachts, om 't voorgevallen affeerent te verstaen, gints quamen daer geen opgedienteberit tot zulx niet geauthoriseert te zyn. —

maer hy, zoo verre den koningh tot de vrede geneygen waer, hy zulcx
door desselfs afgesanten binnen Malacca, daer hem die naer gevraegde —
genoeght zoude geschieden, moest voordoen dragen, met verdere aen-
biedingh, by aldien hy daer toe te resolveeren quam, de zyne van een
vrij geleydebrief naer herwaerts te versorgen, waer op dito 2. moren
wederom, oogh onder toeseggingh, binnen 3. a 4. dagen, behoorlyck 't daer
op verwachtende antwoort, weder aen boort te zullen keeren, haer te
lande begaven, en sich op den 21. daer aen met des koninghs schryver
verselt, weder aen 't Jacht lieten vinden, brengende een in gelycke —
woorden als voorheen, wegens 't afsenden der gesanten; gehandelt, en
andermael een pas-cedul toegesegt werdt, waer op zy in danck scheyde
lyden, onder beloofte van korts weder te keeren, andermael binnen
de rivier transporteerden, doch zyn naer dato meer aen 't Jacht ver-
nomen, maer hadde den koningh in tegendeel, volgens de verclaringe
der gevluchten, van 't gints jongst over gebleven Engels schip, St. Joris
genaemt, en den vrykoopman Eduart Winter tot Masulipatam —
compareert, de oude vastigheyt, by die van 't Jacht Amsterdam voordesen
afgeloopen, uyt misverstandigh ende vrees, dat we de nu aldaer iets
attenteren mochten, weder fortificeeren, en met macht van volck
besetten laten, die dan ook, want meer bemerckten, op verhaelde legatie
niet te volgen stont, sich met gemelte Jacht de Jasquens als de chaloup
den avont, uyt Queda ende gegeven ordre, over Pera, weder —
herwaerts hebben begeven, van welcke plaets insgelycx den
koopman Sr. Joannes Massis, om tot de voyagie op Ligor te gebruyken,
bevorens styf 51. baren tin, uyt begindes jongst gepasseerde m[aen]t
maert, hier is verschenen, zynde den ouder koopman Adriaen —
Luycassen, gewesen bevelhebber des guarnisoens, op 3. Febr. met
het Jacht Cleen Amsterdam, (dat gelyck U Ed. uyt de gevolgh- —
de stucken vernemen zullen, een keer naer Sinjangh Salangh
zy geaccordeert,) weder naer Pera versonden, alwaer de saken tot
noch, in eenen selven stant, als U Ed. by ons voorgaende letteren
geadviseert is, continueeren, en poogen de Achinders, noch door gaens
den thin, sonder d' Comp. daer uyt een competente aendeel te
laten genieten, van gints wegh te voeren, waer toe wy om sulcx
voor te comen, en te redresseeren, geen ander remedie zien, als by
ons voorgaende schryvens aengewesen zy. —

4 Engels schip den Joris, waer van hier vorens mentie zy gemaeckt, was
op 't afscheyt des Jachts de Jasquens, van voor Queda buyten de rivier
gekeert, met voornemen der overhoofden sich binnen korte dagen
daer mede, bevorens ongeveer 400. baren gints genegotieerden tin,
sonder eenige de minste vracht goederen mede te voeren naer —

Marginalia:

zoecken met haer te bevredigen. —

maer worden niet vertrout,

zodat de Jasquens en de chaloup weder keeren. —

hebbende Pera aengedaen en den koopman Massis van daer op Malacca gebracht. —

Jacht Cleen Amst. gaet met den ouder koopman Adriaen Lucass naer Pera, 3. Febr. —

de Achinders voeren van daer noch al tin uyt, sonder de Comp. haer deel te geven,

4 Engels schip de Joris in Queda zynde.

wil na Chormandel,

mochende vanden ko: noch 1500. bewaerden hebben.

Chormandel te transporteren, ende beloofft den koningh aldaer, aenden kapitain Francois Wouter, naer bericht werden, noch wel 1500. beharnasdes gesteyden mindraaes, ofte de waerde vandien, te verleenen, dit zoo wesende staedt vast, dien man zeer beswaerlyck aen't zyne sal geraken, volgens de verclaring van geroemden Capitain, soo soude ontrent medio January, sekere Porto Novas scheepken, wederomme naer Malacca, voor de Quedase rivier om aldaer, vermits de vee,, vuldige schecken, die binnen scheeps boort was koomende, eenige ver,, versingh te solliciteren, ten anker gecomen zyn; hetwelck geen. toch geest binnen doen vallen, ende zonder te willen langer, in arrest gehouden, doch op wat suspecten sulcx geschiet zy, kunnen niet verneemen. —

een porto novos scheepken gaende naer Malacca voor Quedda aen, om verversingh. — naer voort gearresteert,

By ons voorgaende schryvens, hebben wy mede vermaen gedaen, hoe hier eenen voort vertreck van Alemaer, naer Cortij, welcken maleyts vaertuygh met eenige tin uyt Oudjangh Salang, was aengekomen, waer mede ons de Inlantse regenten, te verstaen gaven, zy wel wisten, wy daer weder domicilium quamen nemen, waer op eenighsints, zoo mede op het voortse vanden Natoda des gedachten vaertuygs, dat ginds binnen korte dagen goede partye tin souden te bemachtigen wesen, te rade geworden zyn, hier voren gerepeteerde Jacht Amsterdam, met een smal cargasoentgen, so eedden als comptanten gesamentlick ten bedragen van ƒ 6763:5:12. onder de administratie vanden assistent Hendrick van Gropicoven, derwaerts te zenden, met ordre t'selve tegens 't uytgaende deses maents April, niet hinderende voor tin onlossen, alsdan daer mede weder herwaerts te keeren, om ons verders nae den uytslagh van zaken te reguleeren, ende op't gene tendienste onser principalen ginds verrichts mocht, nader te beraden, staende mede interim de Cabo Jasques mede binnen korte dagen, ende zoo haest t'selve van een mediocre grote mast (die tegenwoordigh uyt het bosch werdt gehaelt) versien sal wesen, met 10000. theylen Japans schuytsilver, als eenige andere koopmansz. onder 't gesach vanden koopman Sr. Joannes Massis hier voren genoemt, naer Ligoor te vertrecken; 't goet succes vandien, wert U Edn nader deelen gecommuniceert. —

Jacht Amsterdam naer Oudjangh Salangh met een cargasoentgen van 6763. gl.

Joannes Massis zal met Cabo Jasques naer Ligoor gaen, met 10 m tl. Japans silver

Binnen Jhor zyn inde maent van Maert passado, 2. Chinese Joncken, te weten 't eene uyt Canton, ende andere van Aymuy aengecomen, des laetsten lading bestaet uyt eenige grove porceleynen, en eenigh goutdraet, totaliter ten bedragen van ongeveer 3000. Realen waerdys, dat ginds vele, by de daer sich bevindende Achehers ter vlught op, gekocht, en wegh gevoert is, doch waer inde ladingh vanden Cantonder (die voornementlyck in verscheyden waeren bestaet) verwaert is, kunnen wy tot noch niet perfect verstaen, doch verwachten wy ons sulcx door de gevolgen vandien, die men seght binnen corte dagen staende hier te —

1. Chinese Jonk van Canton,
Item
1. van Aymuy in Jhor

de Kantonse Joncken sou tot Malacca comen,

verscheyden, wie kennaer sal gemaeckt worden, onder die luyden
alsdan eenige gout draet verwonderde. Sullen het voors. d'Comp.e
maken aente staen, en hun verders wachten te vermindren, dy sich in
lockomende, met haer jonken, herwaerts naer Malacca begeven,

geruchte dat Coxin den Tarters zou geslagen hebben. —

werdende wy hier mede bericht hoe Kobbinja een groote aental
Tartars, die het eylant Aymuy met macht van vaertuygen gedachten
aff te loopen, sonde geslagen hebben, en daer tegens victorieus zyn
geweest, wat nu hier eygentlyk van is, staet u Ed. daer voor ons
te verneemen. —

aengaende het testament van Abraham Sirab,

Hiernevens gaet eene copie autentycq testament by den onderkoopman
Abraham Sirab Salr., op zyn overlyden in India naergelaten, doch niet
by denselven onderteekent is, sulcx hier aen 't oordeel van dien, ter
hooghsten teyssoken, en oversulcx te raede geworden zyn, het tot u Ed.ns
speculatie, ondersoecken oordeel en goetdunken daer van aff te wachten,
hierneevens te zenden, hebbende den afflyvigen onder andere legaten

waer over ons oordeel en goetvinden zullen verwachten. —

mede gewilt, dat zyn susters soon Joannes Lewy geheeten, en sich noch
by meijnen apoticaris binnen Batavia onthout, 1600. realen tot
60. stuyvers ider, soo mede aen des Gouverneurs vier kinderen —
alhier 2000. gelycke realen, van zyn naer te laten middelen souden
uytgereyckt worden, doch naedemaele bevindende sommen der
legaten, aen zyn halve zuster en broeder, in Nederlant, soo mede
aen Juffr: Steens gemaeckt, niet uytgedruckt staen, ende bysonderen,
ook het provenide des afgestorvens naergelaten goederen, de
twee boven gespecificeerde geltsommen, op verre niet bereycken,
en met de te goet bevindende saldos zyner reeckeningen, geen
3000. R.n uytmaken mogen, soo hebben daer niet te vanderspoeden
derven, u Ed. gebeden ons dan ter bequamer tyt, hier van haer
gevoelen eens bekent te maken, dat wy alsdan in aller eerbiedigst
naercomen zullen. —

Eysch voor Malacca,

Wat comptanten, koopmanschappen en anders, wy voor deesen Jaer alhier
benodigen zullen, gelieven u Ed. uyt den byleggenden eysch
naer te zien, met versoeck ons 't geene per naeste gelegentheyt mach
toegesonden worden. —

Vrymans Jacht de Co: Salomon met rys uyt Arracan. —

Wel gelieft u Ed. met den Vryman Willem van Hoornbeeck, hier
op den 8. deser met zyn Jacht den Coningh Salomon, beladen
met rys, uyt Arracan aengecomen, die ons bericht heeft, hoe
't scheepje den Coningh David, wel op den 9. Maert passado, ter
plaetse ginds binnen de rivier, zoude verschenen wesen, hebbende

met tyding dat de Co: de Co: David aldaer de plaets aengekomen was, en wel licht dit saysoen aldaer zoude moeten overblyven,

't selve meest al zyn volck, door gebreck van verversingh in den wegh,
dewelcke verloren, en oversulcx wel apparent waer, dat 't selve scheepje
vermits manquement van dien, dit saisoen daer zoude moeten
overblyven, dat in soodanigen geval niet wel comen zoude, wy —

wenschte wel, dewijl men zyn ingeladen rijs hier onder de
Inwoonderen, hadde verkoopen willen, daer den selve echter, uyt
bedenckingh zyn mede weder costy, daer qualyk in verandert
souden werden, niet toe heeft geholpen cunnen, invoegen dat bekostig
grain, hier mede voortaen al vry wat schaers is om te komen, de
versochte quantiteyt by een en mede gadende dyst uytgedrukt,
soo veer 't eenigh mogelyck is, ons by gelegentheyt mede toe magh
komen, andersints oncke het weer gedienen, dese Inhabitanten
door den soberen toevoert vanden, als het quaet gewas, daer hier
alomme van veraudaren in groot ongemak quamen te vervallen.

rijs in Malacca gevraecht.—

Peper weet hier tegenwoordigh seer weynigh, ende maer omtrent
300. picols in voorraed bevonden, soo mede seer weynigh aengebracht,
dat echter verhopen, met het keeren en doorbreken des tegenwoordigh
beginnende mousons wel beteren sal, tenware sich de negotianten
aenden lagen prys van 4. Reael. ofte 5. Rixsdaelders, gelyck u Ed.
voor desen bekent gemaeckt zy, quamen te stooten, derwegen per
den naesten wel wenschten te weten, hoe in soodanigen geval, voor ons
hier inne te houden zy.—

bevonden 300. picols peper in voorraedt,

versocht ordre hoe de negotianten aen den lagen prys stoten van 4. Rxd.—

Hier mede dan besluytende, willen u Ed.le, Manhafte, Manhafte
wel wyse, voorsienige, ende seer generouse Heeren, naer onse
verbiddige groete, onder de hoede godes almachtigh bevelen.

Malacca desen 12. April anno 1661. onderstont u Ed.le
altyt bereyde dienaren. onderwas geteykent, Joan Thyssen
Gerard Herberts, Migel Ximo, Gillis Syben, Hans Swinger,

Nota.
De missive door d'Ed. Hr. Ryckloff van Goens aen haer Ed.e
tot Batavia geschr. den 5. April 1661. ende den 16. May p.o
Hogelande van Ceylon ontfangen, is te vinden in zyn Ed.
dagregister 't derde deel fo. 1577.—

Aen d' Ed. Hr. gouv.r generael Joan Maetsuyker,
ende d' Ed. Heeren Raden van India.—

den gouv.r Coemans fiscael ende den raed int
Casteel Gelria aengaende d. 11. Febr. 1661.
ontfangen 16. May p.r de fluyt Coenen.—

Ed. Manhafte, grootachtbare, Man-
hafte, wel wyse, voorsienige, seer
generouse Heeren.—

Ed. Heeren.

Onsen jongsten aen u Ed. grootachtbare vergaderingh is geweest den
6. en 9. January met het Engels Jacht den Barbado Marchand over
Bantam, waer van, volgens gebruyk de copyen hier nevens gaen;

'tredent zyn hier op 4. savonts laet, god loff, salvo aengelant, de fluyt Schiedam, Leeuwen, de jacht den Cabeljau ende 't goede hoope, ons toe-brengende het Tayouanse, Japanse, ende Malacxe ontset, ten bedrage van f 545762:12:15. bestaende uyt geen ander als staven 132 [illegible] geld in gout, 120. kisten schuytsilver, 900. dito staffkoper, 100 [illegible] [illegible] 1960. catty radix, 23. kassen goutdraet, 52. stux kassen, 25. bharen gerstpenijs etc., alle 't welcke voor dese directie tot voldoeninge vande generale petitien, dewelcke een goede capitael is, ontschietende ons voornamentlyk, dat daer onder zoo weynigh gout heeft connen gevonden worden, maer uyt wederom s'Nababs credit in nieuwe pagoden ten bedrage van f 76440:-:- zullen moeten uytkomen; wy zullen ons derhalven daer mede ten besten doenlyk zien te redden, op hope ons in Mey uyt Gamron een capitael in abassys ende ducaten sal toecomen, ofte ook dat het nader van UEd. zullen commen geremedieert worden, temeer wy uyt de missive vanden E. heer Frederick Coyett aengenamentlyk hebben vernomen, den handel door Coxinja weder was open gestelt, waer door te hopen zy d'Comp.e noch goede somma aen gout in retour van koopmansz. zal toevloeyen. —

overcomste van Leeuwen, Cabeljau, en goede hoope met het Tayouanse, Japanse en Malacxe ontset, op den 4. febr.

daer is weynig gout mede gekomen. —

maer hoopt van Gamron off Bat.a noch nader daer van verzien te worden. —

Gesonde ons voorsz. fluyten Leeuwen, Falgelyn wel toegebracht UEd. aerstaende zeer aengename missive, gedachteckent 4. novembr. des afgeweken jaers, daer op dan noch 't volgende tot antwoort dient. Eerstelyk was 't ons daer uyt besonder aengenaem te verstaen, de fluyt goede rede, ende 't jacht den Hercules, naer lange perikelen, bezocht by UEd. waren aengecomen, den groten piloot hopen wy, zal korts daeraen, de jachten de Leeuwin, ende de Roode Leeu, over Malacca ende den Walvisch, mitsgaders de fluyt Vlissingen, van dewelcke 't laetste directelyk gedestineert, ende alsoo costy hebben gebracht, dat ons met de verbindinge vander Weesp ingescheepte rycke cargasoenen gansch aengenaem te verstaen zal zyn, waer mede UEd. dan noch goede nombre lyffeygenen zullen weten toe te komen, welckers toevoer nu jongst op Nagapatam, by na t'eenemael heeft beginnen op te houden, excepto weynige, die noch laetstmaels in, voor Zeylon werden opgescheept, zynde de Tansiouwerse provintie door de slechte en verwoestinge, merckelyk van menschen ontbloot geworden, schynende d'oorlogen met 't weynige gesegde dat nu gezonden wert, wat verquickt te zyn. Hoe hettigh d'E.E. heer superintendent Rycklof van Goens klaegt, over 't ontfangen van wel 7 a 800. stux oude ende by na afgesloofde menschen, onder 't getal van by na 6000. stux gevonden, zullen UEd. uyt zyn gem. E.d. schryvens, met 't galliot Charlois, wel hebben vernomen; wy hoopen dieselve met verschyde naer Nagapatan successive geschreven brieven, doen blyken

den toevoer van slaven begint op Nagapatam op te houden. —

d'heer van Goens klaegt over de quaad qualiteyt der slaven hem toegesonden. —

hoe deuttigh wy t' excuseeren van alle ouders vele minderjarige
kinderen hebben gerecommandeert, gelyck ons ook door den raedt
verseekert wort, de sulcke soo vele het eenighsints practicabel zy
geweest, geexcuseert souden zyn geweest; doch wat hier eygentlyck
van zy, sal sich met de verdere ondersoeckinge van d' E.E. H.ren van
goens op Nagapatam, ende Jaffanapatam, wel nader ontdecken; wat

ende sal op Nagapatam en Jaffanapatam nader ondersoeck doen. —

den raedt aenons ende gemelte zyn E. hadde der verantwoordinge
op deese zake geschreven, ende p.r extract reeckeningh vande
versonden lyffeygenen vertoont hebben, sullende bygaende afschriften
u E.E. komen a' ensbyeden(?), waer by claerlyk comt te blycken, datter
wel 112. stux mede mans als vrouws persoonen uyt Nagapatam, nader
Jaffanapatam zyn versonden, die ook volgens de wringge ontfangende
antwoorde vanden heer Commandeur Antony Pavilioen, hier in stip
wel hebben gecorrespondeert, ende vorder zynder op Colombo, mede als
een derde minder getal mans als vrouwe volck ontfangen, zulcx
noodwendigh 't meeste manvolck, off Jaffanapatam moeten zyn
behouden, offte onderwegen zyn verdrinckt, gelyck wy uyt de missive
p.r deselve van d' E.H.r gouv.r Joan Thyssen ontfangen, zien

zynde scheynt dat het meeste manvolck op Jaffanapat.m gehouden offte onderwegen verdrinckt zyn. —

d' overreyst van 't Jacht de Cabeljau, zeer frauduleuselyk hebben gehandelt,
mits voor 12. stux ongestapeerde kinderen, 12. kloecke mans persoonen
hebben aenboort gehouden, ende daer bygevoegt, daer van op
Malacca ook voor de Comp.e 8. stux zyn geconfisqueert geworden;

bedriegelyckheyt van 't Jacht de Cabeljau,

off'er dergelycke quade gangen by de overvoerders nader Jaffana-
patam, mede niet zyn gepleeght, heeft groteleycks zyn bedencken,
doch dit sal zigh als gesegt, met de verfryinge(?) van d' E.E.H.r van
goens op Jaffana, ende Nagapatam, wel nader komen te ontdecken:;
middelertyt is wel de opsoeckinge van noch partye Jongh man-
volck op Nagapatam ende Cantoortjen(?) in, met yver vervolgt

Jongh mans persoonen worden tot Nagapatam noch opgesocht. —

ende waeren noch ontrent 150. stux soo mans als vrouwen, op
voorsz. Nagapatam, expres voor Batavia uytgehouden, die ook
aende noch open leggende wercken aende rivier kant, dienst doen;

zynde 150. mans en vrouwen voor Bat.a uytgehouden. —

maer gemerckt 't Jacht de goede hoop, van te eenigen tyt uyt
omme de zuyder comptoiren met hebben ende slaven corts
versonden te worden, zoo zullen wy deselve al mede afgaende
nader Jaffanapatam doen versenden, ende 't mogelyk eenige andere
voor Batavia procureeren; gaende eenlyk met dit schip over 12. stux
mans, ende 4. stux vrouws persoonen, hier Jongst door ziekte op 't

doch sullen nu missien over Jaffanapat: moeten gaen, de goede hoop te eenen zynde. —

vertreck vanden u schepen, en een Jonge ... overgebleven, welcke mede
vooral uyt het getal op den Hercules wel 30. stux onderwegen
gestorven benevens, want er ook geen kleen getal, hier, op Masulipat:
en voornamentlyk in Nagapatam, nader dat die verhongerde lichamen
weder voedsel hadden genoten, de doot hebben moeten besuyren. —

met dit schip gaen 12. mans en 4. vrouwen over,

Lading van Loenen, bedragende dat van Palleacatta 32229 gl.

Belangende des. fluyt scheepie Loenen, hebben wy goet gevonden
met 160. kisties schuytsilver, ende 17000: gl. aen abasies, als
14000. realen, naer Masulipatam te zenden, om aldaer voor Bata.
afgeladen te worden, waerneffens wy hier niet anders dan 56. packen
200 Japansche, als andere sorteringe, ende 12. packen rockwellen
hebben gescheept, bedragende met d'ongelden ƒ 32229:10:2. ende
zullen wy de vordere sorteringe verwachten van hier, ende Tegenapatam
met de boot Palleacatta by weder retourneringe uyt Bengalen
apparent corts laten volgen, waer op echter, op d'effecten faelle, dese
vaste resolutie zullen connen nemen, wat de lange tardance van
voorsz. boot, ende 't Jacht Pijpely veroorsaeckt, konnen wy voor als
noch niet weten, gemerckt ons noch geene advysen vandaer zyn
toegekomen; vertrecken de op reeden mede uyt dese reede naer
Masulipatam, 't Jacht de goede Hoop, met gedeelte der Moorse
goederen, uyt den Cabbelian overgenomen; om ons vandaer de
gevorderde provisien toe te brengen, waer van ontrent 't laetste
van Maert met 't geene dan op de Malacse petitie sal gereet
wesen, weder voor uyt naer Malacca sal reys worden. —

de goede Hoop gaet mede na Masulipatam.

't Jacht de Cabbelian, hebben wy op eergisteren over de Zuyder comptoiren
naer Ceylon gedepescheert, alwaer wy hier daer in gescheept 100: packen
guinees lywaet, 25 lb. boskruyt, ende 2. stux paerden, waer by
op Sadraspatam ontrent 1500. stx. vloerstenen, ende tot Tegenapatm.
25. packen zeyldoeck, 10. dos. salempoeris, 1000. stux dichte goenijs
ende party deels, sal innemen, ende aldaer in passant weder
disbarqueeren 15. kissies schuytsilver, 350. dos. koper, 5047. lb. loot
een losse fermilioen ende 25 lb. tin. —

de Cabbelian nae Ceylon over de Zuyder comptoiren.

Zynde hier op 7. dato, door gebreck van drinkwater ter reede gekomen
twee Bimelepatamse coracko scheepen, met 140 lasten over jarige
rys, voor de stad Nagapatam geprojecteert, die ons toegeseght
waren ontrent 25. a 30. december, vandaer zouden vertrecken,
ende echter, vermits de droogte inde Bimelepatamse reviere,
niet voor 21. January vlot geraeckt, toegetakelt ende geladen
hebben connen worden; zullende zoo 4. January Nagapatam
niet met 6. lasten rys, 4e. een [illegible] van hier hadden geprovideert
zouden u Ed. dienvolgens aldaer in grote verlegentheyt geweest
gebracht; ende derwyl de Zuyden wint weder sterck begint door
te waeyen, soo hebben wy den stierman Jan [illegible] geraet, met
't grootste schip, dat reede bedyet is ende een vasten overloop heeft,
weder 'swaerts over, de reyse te gewinnen, laetende het kleenste
met de 50. lasten rys, dat onbedeckt is, ende geen vasten overloop heeft

2. Bimelepatamse vaertuygen scheepen tot Palleacat. om drinkwater gekomen. —

waer van het eene voort gaet naer Nagapatm.

[marge:] heeft ander blyvende tot de noorder mousson,

heeft hier soo lange ter reede verbleven, totdat den noorden wint weder koomt door te waeyen, zoo niet, zullen wees hier moeten lossen, rapporteerende voorsz. stuyrman, datter op Canara ende bimilepatam, noch 7. kielen voor de Comp.e bevracht, ende in ladinge lagen, waer van de 2. grootste met ruym 320. lasten naer Colombo, ende d'andere met elcx 150. lasten naer Jaffanapatam excepto eene met 70. a 80. lasten naer Nagapatam souden gaen, doch dat se naer alle apparentie niet voor den 12. febr. souden connen reys vaerdich, moetende d'een na d'ander wachten, vermits de schampen naer niet twee stuyrluyden voorsien waren, dat al vry wat qualyck staedt, zynde echter te hopen, dat se in ruyme zee noch zoo veel noordelycke wint zullen gemoeten, om daer mede haer reysen te gewinnen, zeggende verders dat schip den fenix 7. January uyt Bengalen in passant tot bimilepatam was aengeraect, ende 10.d naer met water versorght, ende partye goenys, pachtsou, ende grove kleeden, dongrys, ende rys hadde ingenomen, van daer voorder reys naer Colombo hadde gevordert, sonder dat van de Bengaelse constitutie eenige nieuws gehoort, alsoo hy op die tyt op Canara in ladinge van rys geweest hadde, van welcke aengehaelde nieuws wy verwachten in de. arte. door de opperhoofden tot Masulipatam, nevens desen, bladeren advys zal connen gegeven worden. ——

[marge:] noch 7. schepen waeren tot bimilepatam voor de Comp.e bevracht naer Colombo. ——

[marge:] de fenix heeft tot bimilepat.m aengeroert

[marge:] ende naer Colombo voort gegaen.

Het schip Pegu in onsen voorigen vermeldet, is heden den 10. January in passant van Masulipatam aengecomen, hebbende aldaer aen cleeden voor Gamron ingenomen, een smal cargasoentie bedragende van f 49221:15:10. ende boven dien uyt het Pegu'se retouren ingehouden 17092 lb tin, 6320. lb olipantstanden, ende 11327. lb geschuyrt lack, incoops kostende f 12443:12:13. in voegen de geheele factura bedraeght f 60675:8:7. waer voor in de A. gedrag naer luyt van de bygaende facturen te geleden te doen crediteren, benevens voorsz. ladinge waren tot Masulipatam noch in deselve scheep geschept, ende geembarqueert, 374. packen als canassers, met moorse goederen ende 101. persoonen op vracht, waer voor in Comp.s cassa aldaer betaelt, ende ontfangen is, de somme van f 11752:10:— hebbende de scheep noch wel tot 100 a 130. packen overige ruymte gehadt, maer alsoo 't mousson op 't eynde liep, ende de voorder vracht goederen noch niet by de werven waren soo heeft deselve daer naer niet mogen opgehouden worden, maer zyn ons daer mede in de.os overige plaets toegesonden 4425. stux goenys, 3615. lb pachtsou, 1235. lb lange peper, 3100. lb was, zynde te schepen de lack onder int schip gestouwt geweest, datwe anders voor patria's retour daer uyt souden hebben geleicht, zulcx dikwaels gemelde scheep 21. d.o van hier directelyk voorder naer Gamron heeft reys

[marge:] 't schip Pegu van Masulipt.m 10. January ——

[marge:] gaet 21. d.o na Gamron,

d'Engelsche scheepen Catarijn en de Schatuangand en oostindische koopm.en gaen mede derwaerts.

gedoneert, wat wy daer mede aen d'Ed. Hr. Directeur Jacob Willem als aen U Ed. Heeren 17en (waer van de copie als nader appendix 19.o en de 5. staaty, met d'Engelse scheepen Catarijn, Beaufort en de Schatuanze en de oostindische koopman gevoegt is) inchgaende 'tzedert onlangs aen U Ed. Hr. Superintendent Wyckloff van Goens geschreven hebben, daer van de afschriften hier bygevoegt, tot welckers inhoude ons wy deses gedientigh gedragen, zullende U Ed. onder anderen in ons jongste schryvens, aen welgem. Ed. Heeren 17en aengehaelt vinden, wat wy aen die groot achtbare vergaderinge op de te kort bevonden stucken ter camer Hoorn hebben geschreven

antwoort op de lywaden by de camer Hoorn te cort bevonden, 't welck op de cust niet kan uytgevonden worden. —

en de dat haer en de U Edle order om ieder die over 't inbalen gestaen en de geteekent hebben, daer voor op reeckening te doen belasten zoude effect nemen; vallende het echter gantsch beswaerlyk, voornamentlyk voor de assistenten, die weynige gagie winnen, (op't aenschouwen van so simpele gebreeckelycken, zonder dat van de twee offte qualyk geconditioneert of der packen, de minste meldinge is gedaen,) met zoo importante sommen op reeckeningh belast te worden: U Ed. A. gelieven haer te verschoonen, dat hier geen devoir gespaert zy, waer 't mogelyk geweest, dese fraude hier uyt te vinden, deselve hebben wy onder de gantsche het daer op gelet, die (n)eventlyk wit aen te wyzen, van eenige gestolen goederen van de rade; 't zy door swarten off duytsen, te weten moeten zyn geweest, maer tot dato (als ons eyndelyck met moeyte gepeeygert weten) is ons daer van niets ontdeckt geworden, so hebben wy ook onder de leveranciers geene gevonden, die de courage souden hebben met diergelycke frauden te derven vergrooten, dewyl de selve verseekert zyn, de sulcke te rechte strengelyk zeeffs van den stadts gouv.r zouden gestraft, en de uyt de leverantie van de Comp.e souden verstooten worden, niet te min hebben wy eenige jaeren voor eeden de contractanten van de lywaet een goet gedeelte van de te kort bevonden stucken laten vergoeden, te eynde d'zelve (want in de soorte doet altyt 't grootste manquement word bevonden) by 't inbalen (daer se mede present weesen) te beter zouden hebben op passen, en de echter comen de klaegten van het te cort comen, noch meer en de meer, gedt belets te continueeren; werdende hier alle soorten by heele packen correct in packies afgebonden, op de rade gebracht, gevolgelyck wordt in dese soo lange gecontinueerde fraude op de rade, door U Ed. A. diewaerden gepleegt, 't zoude noodsakelyk moeten openbaer, en de te minsten eens, aen deeze off d'ander nopen oft kledinge, buyten haer vermogen besteedt zyn geworden, wy versoecken gantsch nedrig U Ed. deese bedde dextentie ten goede gelieven op te nemen, alsoo 't onse verdedinge 't zelve niet hebben comen voorby gaen. —

Item op de klagten van Persia over de alegias betilles verleden jaer derwaerts gesonden.

Op 't stuck vande alegias betilles 't voorleden Jaer naa Gamron gesonden, waerover den E. Hr. directeur Jacob Willemsz heeft geklaagt, heeft den E. Caulier met Vaart de leedwesende, zyne behoorl. deffentie aen U Ed. A. gedaen, zynde ten principalen, dat wanneer zoo grooten nomber dier slag deeken moeten werden geprocureert alsdan verscheiden zyn, d'welke alle van een fatsoen soorte niet connen geleevert worden, waer na ze alsdan ook zyn betaelt, zonder dat wy oyt iets connen besparen, by voorsz. Caulier daer jeens eenige navigeantie, ofte geene schuldigen ijver ondesselve naa eysch te vergaderen, ende op 't civielste in te copen, zy gepleegt, adviserende denselven, deeze nu met Pegu gesonde alegias, waervan de eysch niet groot is geweest, wel deugdelicker bevallen, doch dat ook naa haer waerde zoo veel meer hebben moeten betaelt worden, wat die nu in Gamron zullen renderen, moet van daer werden verwacht, waer naa wy ons dan inde verdere procure zullen reguleren ende met allen aenstrengigen ijver trachten U Ed. ordre achtervolgh ende contentement te geven. —

Tydingh dat een Hollants Jacht ontrent Siriangh gesien is. —

Zynde mogelyck het Jacht Cormandel. —

Den Engelsen stuyrman op 's Nabobs scheepie 20. december uyt Siriangh vertrocken, ende op Masulipatam behouden aengecomen, rapporteert, vier dagen nader zyn vertreck, ontrent de Negrais, een Hollants Jacht met de vlagge van achteren, onder bevrien, gesien heeft, houdende zyne cours naa Siriangh, 't welcke ontwyffelyck 't Jacht Cormandel zal zyn geweest, ende in Arracan wesen aengehouden, tot dat 't beste vant noorde mousson gepasseert was, 't welk wy 't selve God de voorste in Maart ofte begin van April weder te gemoet zien, want vroeger gelooven wy niet voorsz. Jacht vandaer zal worden gelargeert, waermede den noch continuerenden schrik voor de Battavise ingeswin uyt welcke rycke, bezydendat het ook in Pegu moet vermaeken, verhoopelyck zullen wy niets vernomen vandese goede tydinge, de boot Palliacatta (die wy andere by verschryvinge uyt Bengalen naer Siriangh hadden geprojecteert) van die tocht excuseren, ende bequamen bevonden werdende, liever met de in voorraet wesende cleeden over Negapatam naer Batavia employeren. Godt geve 't selve maer in corten uyt Bengalen te voorschyn komt; 't schaffen met de waerdige robynen, die des Nabobs hooft factoor tot Maslipatn uyt de Stuyt Pegu (als zeggende wel te weeten 't selve daer mede was overgebracht) wilde weeten, is nu met zyns meesters eygen scheepen overgebracht, zulcx wy nu van die becommeringe ontslagen zyn, geevende ons echter vreemt waerom de Pegusen dit

Robynen vanden Nabob zyn behouden overgekomen met zyn eygen scheepen.

de andere hist (wadejeind gesegt werden, een groot Capitael aen robynen te wesen, ende die tot Siriangh binnen Comp.e —

noch een kist van nabab is in comp.s bewaring in pega. —

pakhuys in bewarender hant buyten onse ende hebben g'accepteert met de kreyt niet hebben overgehouden, ende haer als d'Comp.e van die besegelde kisten ontslagen, zoo sy dezelve in haer nader brieven daer van niet eens vermaen; tewelcke haer per eerste occasie sal worden aengeseyt, ende dat se geen goederen van den nabab meer in Comp.s bewaringe zullen hebben te aenvaerden, zonder ten minsten dat eenige van zyn Hoogh.te gequalificeerde dienaeren daer by present blyven, om voor alle nadenckinge ende te duchten disputen bevryt te wesen. gaende hier by gevoeght, copie van zyn gem.te Hoogh.ts antw.t, den 17. November aen ons geschr. waer

nabab roemt van zyn hulpe de Comp.e in Bengale gedaen. —

juist wel te zien vande adsiste die hy d'Comp.e in Bengalen is doende, seggende onder anderen, in welcke plaetsen in dit district van alles 25. p.r c.to tol te betalen; dat ick gecalculeert hebbe,

pryende om van ons 25. ten 100. tol te willen hebben. —

jaerlycx 200 (m) ropias te bedragen, ende noch van haer niet hebbe gevordert; van welcken ongehoorde tol, wy noyt hebben gehoort, waer mede den over groten gierigaert wel ligt al wederom iets nieuws moet voorhebben, doch god geve wy in korten beter tydinge als we duchten, vandaer mogen hooren, met ende het aldaer, sedert in Japaran, gemaeckt de boot ende Jachtie

de boot en Jacht Pipely in Bengale zynde, blyven noch achter

Pipely, die wy eenlijck aen d'E.E. Directeur vanden Broeck versocht hadden, zoo vroegh terugge te zenden, dat se tegens medio January weder hier mochten, ende bevrachten te wesen, ende dit tot noch al niet te voorschyn comen. —

Algoedige god heeft de landen aen desen kant met geweldigen regen zoodt gelievende zegenen, 't gewas ten deele geschieden ende de rest ongemeen schoon staet; zoo blyft den rys al,

den rys tot op de kust duer door de monopolie van moorsche regenten,

omme ten meerendeele door de bestaende monopoly der moorsche regenten, noch zeer duyr, ende 't moet 't last noch wel tot 23 a

geldende 22 a 24. p.a last;

24. pagoden worden betaelt; zulcx nochtans noch weynig apparentie vertoont, in dit Jaer vande kust met eenige hondert lasten te

zullende daerom niet veel rys connen nae Bat.a senden, ten zy tot 18 a 20. p.a last.

connen provideren, ten ware gelt geforceert werden tot 19 a 20. pagoden 't last in te mogen copen, wat apparentie tot Masulipatam bevonden zal worden, vandaer 50. a 60. lasten tervier by vorige scheeps ruymte costy te oordelen; zulcx zal ind. door d'opperhoofden aldaer bevonden worden bedeelt.

Tegenapat.m

Soo al wederom tot Tegenapatnam, om dat het fort by de mooren wert geoorloght, daer van hebben d'opperhoofden ...pit ende Westinge, in dat met 't Engelsch Jacht den barbado Marchand advys gegeven, verdende daerom tot heden noch gecontinueert waer door dan ook d'Comp.s negotie niet naer wyse can werden

Inlandsche oorlogh verhindert d'Comp.s negotie.

geordert, zynde wel apparent soolange die landen onder de
Visiapoursche regeeringe blyven, ofte onder den Overste Sabagie
raken, dat wel ligt volgen zal, Jaarlycx, door der Edelen
wankelbare regeeringe, ende datse gewoon zyn soo dickwils
van Avildaars te veranderen, om 'tselve fort 't gaarnas zal
worden aengetrocken, dat uit bouwen vande logie niet wel gesegt
komen te gemoet worden gesien, andersints waere het beter geweest
'tselve ende den handel op Porto Novo te vesten, hebbende den
Heer raja Kortapandyk (present opperregent van Porto Novo
ende de landen daer onder sorterende, wesende in subject
vande kroon Visiapour, welckers vader voordesen by de Jentyse
regeeringe heer van Armagon ende Calletoere, ook een vrient vande
Comp.e is geweest) ons vriendelyck genodigt op gemelte Porto Novo
den handel te begrypen, waertoe ook den soon vanden Vengiemandyk

den regent van Porto Novo nodigt ons vaders zyn behuysingh.

(eenigen tyt voorleden gestorven) zynde vaders suffisante huysinge
in vollen eygendom p.r donno, mits aldaer vaste residentie te
willen houden, liberalyk tot een logie is aenbiedende, soodat wy
dan niet hebben willen nalaten voort te dragen, ende U Ed. te versoecken
in cas, dese Jaerlycxe ondeeringhelden uit voorsz. fort, ende quade
tractementen die de Avildaers, wel tyts U Ed. dienaeren aendoen,
niet connen te tolleren, offwe den handel vandaer op Porto Novo by
bequame gelegentheyt zullen mogen verplaetsen, leggende deselve
tot de negotie gemeenelyk soo bequaem als Tegenapatam, bezyden
dat wel de Engelsen (die op Conimere 3. a 4. mylen van Porto Novo
door eenige Inlandsche koopluyden, ende twee Engelse dienaers
Gunnenhandel vervolgen) ook eenighints in haer voordeelen connen
stutten, komende verder de logie tot Tegenapatam, in eygendom
onder bewaringe van 3. a 4. pions met een adsistent behouden,
ende alst vereyst de procura aldaer ook vervolgt worden, alsoo

'twelck in consideratie genomen wort

Tegenapatam maer 4. mylen van Porto Novo is, wy hebben hier op
'tadvys vande Sr.s Pit ende Wesingh gevordert, dat wel binnen
2. a 3. dagen te gemoet zien, ende soo alsdan met desen onsen voor-
slagh discordeert, sal wel p.r terre nae Zan komen worden
gesonden; hoe niet practicabel is deselve munte in dese
quartieren in treyn te brengen, ofte ook 't zilver courante coins
te doen nemen, zulcx is U Ed. by onsen vorigen met den Walvish
geadviseert, daer by nu seggen, dat wel onse koopluyden
eenmits van pagoden destituyt waren, nae 't vertreck van
voorsz. Walvis, met schrynthilver tot 3½, ende abassis tot 6. p.r C.to
verlies hebben gecontenteert, datse van haere zyde met
noch 5 5/16 p.r C.to aende Golcondasche koopluyden voor contante

pagoden op eenige maenden tyt geweldiget, maer hier door is den aftreck uit zilver tot Masulipatam merckelyck comen te stutten, waer by 't selve noch al dient gecontinueert, tot dattet met meerder gout, ofte ducaten geprovideert worden, werdende te wenschen d'E. Comp.e door de opdringe vanden Chinden handel eens zoo machtigh conde worden, datse jaerlycx maer 7 a 8 tonnen aen gout mochten bekomen, wanneer dan 't zilver wel in beter reputatie, ende tot hooger prys zoude te dringen wesen; gaende hier by een versoeck schrift vanden onderkoopman Isaac Welsingh, wiens vyff Jaeren verbant 6. January is komen te expireren, hebbende den selven voor dato op Trangebaer ende nu twee Jaeren als secunde op Tegenapatam zynde dienst tot genoegen gepresteert, gelyck ook den koopman Sr. Joannes Pitz, 't welck by zyne brieven mede is getuygende, 't wes wy gedienstelyck versoecken, u Ed. op 't versoeck van gem.te Sr. Welsingh gunstelyck gelieven te disponeren, niet twyffelende off hy zal zigh de verbeteringe van qualiteyt en gagie inden vorderen dienst vande Comp.e voorder trachten waerdigh te maken, gelyck den onderkoopman Jacob Corbisier u Ed. ook voor de approbatie zyner verbeteringe mede nedrigh is bedanckende. —

hoe te wenschen dat d'E. Comp.e jaerlycx met 7 a 8 tonnen gout mochte versien worden. —

als wanneer 't silver in beter achting soude komen,

Isaac Welsingh onderkoopm.r versoekt verbetering.

Masulipatam

Het cattoen gewas op Masulipatam beter als 't voorleden Jaer geslaeght, ende merckelyck in prys gedaelt was (dat aende andere kant ook vernomen wert) daer van zal u Ed. achtervolgens door de g.te Cauleer ende backer, neffens derselver grondigh advys werden gegeven, zynde de grove doecken 't voorleden Jaer, vermits des cattoens duyrte aldaer noottwendigh een weynigh meer betaelt geworden, 't welck echter zoo weynigh is, dattet geen [illegible] inden verkoop niet eenige gemerckt worden, doch is 't [illegible] opstakul geweest, alles zoo vaerdigh als 't wel vereyschte niet geweest is, werdende in allen deel getracht alle sorten van doecken op haere behoorlycke lenghte, breete, ende gevonden de dicht gemaeckt, ende ten geringsten prys doenlyck ingekocht, werdende echter eenigen tyt herwaerts goede partye vande derde soorte guinees lywaet buyten ordinarie aengenomen, ende naer haere waerde betaelt, alsoo ons uyt den vercoop cortij ende in Nederlant, gebleken is, die doecken by naer zoo wel als de eerste en tweede soort gerenommeert geweest, dat ook zelfs inde geschildende cedelen onderwonden is, hoe wel een vand'ander in waerdye te veel verschelt, zynde hier in geringh 't guinees lywaet comen in te copen, ende naer de sortteringe als dan valt, werden de prysen op yder stuck gesteldt, maer dewyl de slagh doecken inden

't cattoen gewas aldaer beter geslaegt als 't voorleden Jaer,

alle soorten van doecken zullen op haer behoorlycke lengte, breete, en dicht gemaeckt, en op 't cnapste ingekocht worden. —

hoe 't guinees lywaet ingecocht wort

bleeck d'een vergrootet ende d'andere verkleinnert, zoo worden d'zelve (geeleecht [?] wesende) weder op nieus gesorteert ende ider by zyn soorte afgepackt, zonder op de vorige opgeschreven pryzen regaert te nemen, waerby dan soo veel wert uytgevonden, dat der volcken ende andere pions maentgelden die op den bleeck als uut afbrengen der lynwaten geemployeert, uyt 't overschot vande reeckeninge konnen betaelt worden, daer mede voor deselve afgaende factuyren werden beswaert.

geen aftreck in Comp.s koopmansz.

door de gierigheyt van mogols regenten in agra, Lahor etc. veroorsaeckt,

Den aftreck in Comp.s koopmansz: tot Masulipatam is sedert eenige maenden herwaerts, tenemael comen te stuyten, werende ten principalen veroorsaeckt, soo de Sr.es Cauliev ende Backer schryven, door de schrobberyen ende quade gouverno vande presente Mogols gierige regenten in agra, Barampour ende Lahor, naer welcke veele rasset [?] genoodsaeckt plaetsen; 't gros vande koopmansz. door de koopluyden van Masulipatam plachten opgevoert te werden, dat God geve in korten ten goeden veranderen mach, komende hier noch by, dat op Masulipatam eenige vande stoutste Coopluyden in s Comp.s koopmanschappen overleden, ende den vermaerden koopman Moondas naer, in Suratte insgelycx, naer van een heete koortse 30 dagen zadde kranck gelegen, overleden gestorven is, welckers factoors d'E Comp.e sedert eenigen tyt herwaerts, veele koopmanschappen, ende tot de hoogste pryzen hebben afgehandelt, gelycke ook koopers vande Jonght ontfangen goede sommen zyn gevest, daer van ze nu tenemael de schuldeners, ende genoeg beswaert zyn, hare in voorraet hebbende koopmansz te venten, onde broeders van gedachte Moondas (nu hare meesters:) een effen reeckeningh over te leveren, zullende u Ed. van alle dese zaken, door de residenten voornt: van Masulipatam breeder advys werden gegeven, gevolgelyck drie jaer voorsz. comptoir noch met 't vorige gesonden koper, tin, nagelen, foely etc. met den (waters [?]) aengebracht, zonder na dragen, ten overvloede zeynde geprovideert (dat ons tot fournissinge van Capitael met dit soorten ontfangen onlust van Tayoan etc. uyttermaten qualyck (cadt [?]) zoo keeren wy alle tot nu becomen koper ende tin hier behouden, ter tyt verstaen den aftreck daer in (ende noort) weder compt te wackeren; ende toesbe dit mael met t'ongeel Jacht de Catryn geen nagelen van Macassar zyn aengebracht, zoo verhopen daer dese noch geen koopluyden, die nae de kostelyckheyt speceryen, veele nu naer den lande, laeten dese verschoonen by mits off de grofste nagelen zullen tot 70. Rs. noch wel geconsumeert connen worden, Godt gevel dattet

Item dat eenige vande vermaerdste coopluyden tot Masulipatam ende Suratte resp.t overleden zyn.

daerom alle 't koper en tin, uut becomen, in Pal.ta behouden is tot beter aftreck,

t ongeel Jacht de Catryn geen nagelen van Macassar gebracht,

'tontfangen vanden rijckapitael.

in tusschen met den rijckapitael mogen werden geaccordeert, off anders zullen wij in groote verlegentheyt tot voldoeninge vande generale petitien geraken, voornamentlijck als den Nabab zijn achterstal in oude ende nieuwe pagoden comt te vorderen. —

goeden goutdraet genoegh voor dit jaer

vragen nae radix —

Buyten de 10. kisten Chinees goutdraet, zijn ons noch 10. d[it]o uyt Tayoan, ende 3. d[it]o van Malacca toegecomen, waermede wij ons in voor dit jaer versien connen houden, met vertrouwen dat toecomende jaer daer van uyt Tayoan nader geprovideert te zullen werden, gelijck dan ook de Japanse sortiringe met dit goede coop goutdraet in vergelijckinge vant vorige, zoo veel beter koop zullen bevallen, zijnde hier geruyme tijt herwaerts veel vragen nae den radix geweest, zulcx wij geloven dit partytje wel proffitabel zal vercocht werden, maer off daer voor den voorleden jaer Suratsen prijs sal werden bedongen, (vermits deselve wel niet vande beste geachten, maer dicter zeer knobbeligh ende root valt) connen wij U Ed. A. noch niet verseeckeren, doch sal den meesten prijs getracht worden, daer voor te becomen, moetende 1/4 baer vanden vroonsten op den eysch vanden Coninck van Golconda tot schenckagie werden gespendeert. —

de vergroting vande batavisen eysch zal voldaen worden. —

De vergrotinge op den Batavisen eysch voor 't uytgaende deser zuyder mousons werden voldaen, ende de 10. packen Carcalse olyver voige negros cleeden, zullen alhier, vermits aldaer geen werckvolck by nae meer is, ook moeten werden int werck gestelt, werdende daer de weevers vande kambouytyns (die voordesen in Comp[agnie]s dorpen omtr[ent] Nagapatam hebben gewoont) in langie waren ter neder gestelt, zulcx nu ondernomen is, den eysch vande doecken op Tegenapatam te doen leveren, ende zullen de 10. a 20. packen schoongemaecte cattoen, van Masulipatam moeten voldaen werden, alsoo hier jegenwoordigh daer van niets in voorraet hebben, van waer nu ook zal werden geadviseert, wat appardatie sich aldaer tot het zegellack presenteert, en wat quantiteyt jaerlijcx zal connen bemachtight werden.

de diamanten blijven noch even duyr

De diamanten blijven hier op vorigen hoogen prijs, ten achten d'dagelijcx minister daerinne noch een sterck bedien, ende dese alle, vuyl ende schoon aenslaen, zijnde Comp[agnie]s cassa present ook niet geprovideert om daer van incoop met contante pagoden te doen, waer op dese met 't becomen van goede zomma aen ducaten uyt Gamron nader zal werden gelet, om zoo 't practicabel zij in d[ese] daerinne genoegh te doen.

Willem Dromonts uytstaende schulden comen noch niet in. —

De f 3951:11:— door d'E. Heeren Weesmeesters tot Batavia, wegen de sorgeloose administratie van Willem Dromont zal[iger], in Comp[agnie]s cassa gestelt, zullen wij de reeckeninge vande desperate schult in Ziriangh tot laste vant comptoir generael laten goet doen, nadien de

Engelse advijsen, hoe vande uytstaende schulden van ged.ᵗᵉⁿ Dromont tot 14. december jongstleden noch niet een penningh ontfangen hadde konnen werden, verder daer op 't zyner tyt, noch yts becomen werdende, zal 'tselve 't comptoir gemaecte wedde worden goet gedaen.

Engelsen,
de Madras en oostindische marchand mitsgaders de Catteryn gaen na Engelant 6. en 7. Jan.
de Surrat marchand gestrandt
den Egle in souratte niet verschenen.

Concernerende de drie Engelse schepen Madras Marchand, Concordia en oostjndische Marchand is u Ed. by onse voorgaende geadviseert, waer vande Madras, ende oostindische Marchand 7. January, ende de Catteryn 6. desselven, van Madraspatam naer Engeland zyn vertrocken, ende is den Surrat Marchand ontrent Madagascar gestrandt, gebroocken sijn schip den Egle (volgens d'advysen vanden E. Heer directeur Edward Winninck in souratte niet wel te voorschyn gekomen) wesende den barbado Marchand als voren aengeroert over bantam nae Macasser, ende de Concordia naer Gamron gedepescheert, maer werwaerts die vrinden d'anna gesien versonden, is ons noch niet ter kennisse gekomen; 't opperhooft der Engelsen tot Masulipatam hadde aenden adsistent Fredrik bruyn van Zigh geseyden, zy orders uyt Europa van haere principalen hadden becomen, langs de geheele Cormandelsche cust, de vaert der mooren te verhinderen, weshalven dat sijn schip de Concordia, drie dagen na't vertreck der fluyt Pegu van Masulipatam t'zeyl gegaen, de moorse vrachtgoederen uyt deselve zoude lichten, ter wat plaetse die quam aen te treffen, dat oock niet gedogen zouden Comp.ˢ schepen op Masilipatam ter rhede quamen, daer toe haer een suffisante navale macht, buyten de 2. schepen dies noch uyt Engelant waren verwachtende, uyt Engelant zouden werden gesonden, doch op alle dese zeetogten is contra 'tselve voorgeven noch niets gevolgt, gemerckt de Concordia 19. January dese rhede vredigh is voorbygepasseert, ende de twee genoemde schepen Madras- ende oostindische Marchand, hebben de moorse schepen van Masilipatam naer Gamron vertrocken, ongemolesteert laten t'zeyl gaen, ende 7. Tannasserysche vaerders met olyphanten tin etc. geladen, aldaer, zonder aenhalinge ter rhede laten leggen, off op dit sijn voorgeven naderhand yts sal volgen, leeren den tyt, zynde altoos gereed, dat se by brieven van haere principalen gedateert July zekerheyt hebben ontfangen, den Schotsen koninck Carel de tweede, 29. May met groote triumphe was ingehaelt, waer over ze dapper kruyt gespilt, ende vele dagen aen den anderen zyn vrolyk geweest. —

Concordia na Gamron,
de anna mede vertrocken [illegible] waer [illegible] toe. —

d'Engelse geven voor de moorse vaert langs de cust te storen. —

dat 't is maer woorden,

Tevens ons zeer aengenaem uyt u Ed. A.ᵗ brieven te sien, God de heer 't retoerschip Amersfoort noch behouden korts hadde laten arriveren ende de twee noordsche koninkryken (vermits de doot vanden Sweedschen coningh) naer alle apparentien weder stonden te verbinden,

voor welcke gunstige mededeelinge van zoo gewenste ende verdere nouvels, wy u Ed. eerbiedentelyck danck seggen, gelyck ook voor den liberale provideringe van het gene sy souden vinden wyn, alle welcke wy met goede dienste aende comp.e ende u Ed. hopen te verschuldigen godt geve u Ed. A. goede desseyn tot afbreuck vanden portugeesen vyandt op de Mallabaersche kust, gelukt offet maer gelangen, dat ons ook beloogen heeft. Vaert den Caboclaan met 25 @ pont pulver 100. packen gunnies lywaet etc. inder yl over de Zuyder comptoiren naer Colombo te depescheren, alsoe dat stellen hem voorde apparente ataque op Coutchyn niet te pas komen zal.

De caboclaan brengt naer Colombo 25 @ cruydt.

De Jongste nouvels vande finale veroveringe tusschen de heyden van Madure ende Tansjouer, mitsgaders den overste Saragie, Antosie pontelo, ende Lingenaydyck, continueert mede, maer tis zoo ver derselve present by een offe ontrent zyn, om gesamentlyck den contract van offensyff ende deffensyff te sluyten, gevende der welcke verhaelde groote kryghsmacht, de Moorse regenten aende kant, al bij wat nae gedencken; dat den gouverneur pits ook ten principalen genomeert heeft, de geprojecteerde visite dese maer naer Masulip te excuseren, te meer ook dat stellen, d'Ed.h.r Superintendent Rijcklof van Goens, derlange persoonelyck zyn & d'e commissie ter custe zal comen volbrengen.

De heydenen van Madure en Tansjouer zyn by den om te contracteren.

Den gouv.r pits excuseert de te halen de visite van Masulipatam

By denouden met den Walvis ende Ulisses aen u Ed. hoogachtbare geschreven, hebben wy geadviseert den eysch der koopmanschappen mede de Tayouanse schepen, te doen, maer also de vorige gesonden met voorsz. Walvis (gelyck boven aengeroert) ten meerendeel noch onvercocht leggen) zoo mochten (heve tot verder aftreck is gestelt laten, edoch gelieven u Ed. A. (conde het worden by gevalt) met den Jacht voor uyt in Indy toe te zenden.

Eysch van Batavia in Indy voor uyt mede te zenden.

1000: ℔ quicksilver 3000: ℔ sinnebaren	}	waervan a 20. pagoden de man van 24. ℔ uyt verkocht zyn.
100000. ℔ loot		
15000: ℔ sandelhout		

1: cas vergulde . . . }
2. d.o met swarte lysten } Spiegels, voor Pegu.
1. cas swarte hoeden met brede randen voor d.o
2. d.os met graeuwe hoeden voort guarnisoen op Negapatam
6. stux scharlaken ende }
9. d.o carmosyn rode } Lakenen.

welck ende swaerheden mede den dat voor de Cust, ende verder aencomende schepen in voorraedt.

Int sacken gout mede den Walvis becomen, is gevonden een verseghelde sack, met 500. stx. spaensche realen, waer van in de factura niet

Een verseghelde sack met 500 R.s buyten factura mede den Walvis becomen

Op wat comptoiren ende waerin 's Comp.s goede ende slechte effecten
daer hulle bestaen, zullen UEd. bevinden uyt de balancen vertoont.

Deser gisteren opt sluyten geraeckt wesende, arriveerde alhier over
over Masulipatam 't galliot Tayoan, waerin tot Bimilepatam de
voor Colombo gesondt is 20. gars. ofte circa lasten witten rys, —
1440. lb wasch, ende 2. stux jonge paerden, daermede 't selve gesloten
voorder naer Zeylon is gedepescheert, met welck galliot ons ook is
toegebracht, copie vant briefken door den E. Heer directeur Matheus
van den Broek, p.r [illegible] aenden onderkoopman
Hoffwerins gesz. ende in afschrift hier by gevoeght, daer by d'E. Heer
van den Broeck toelegginge doet, de boot Palliacatte en 't jachtje
Pipely in 't begin van January met [illegible] te laten volgen
ende daermede dan aen ons te caerteren, zonder dat van eenige
questie met den Nabab, ofte arrestering van Comp.s schepen
meldinge doet

't galliot Tayoan van Bimilepatam,

gaet naer Zeylon.

de boot Pallicatte en jachtje Pipely zouden van Bengale in January naer de cust gaen.

Voorts ons op gisteren van Tegenepatam ook toegecomen missive
vande S.rs Joannes Pit ende Isaac Welsingh, raeckende haer advys
wegens de verplaetsinge van Tegenepatam, naer Porto Novo, dat
met onse voorstellinge ende verplaetsinge by continuatie van
voorder gevoelen, te doen, als zulcx met 't minste verlet in de
negotie zoude connen geschieden, ten aensien by over den komt
naer comme volgens haer advys porto novo als dan met eenige
lichte jachtjens te besetten, ende Sahagie wegens d'aenvoeringe
van de weynige gevorderde goederen uyt de gesonden Chialoupe
ende andere syne ondernomen gewelden, te dwingen, achten wy
voor als noch niet geraden, alsoo daer uyt gewisselijk verhinderinge
der negotie volgen zoude, dewyle den Porto Noviller wegens, ons
tegens desen hooft vogel, niet zoude connen beschermen. Zullende
in middels met 't verkrygen van pallen voor zyne schepen, ende
Chiampans [illegible] werde gecomen, off den selven niet tot de
restitutie te disponeeren zy, dat ook niet verder zal werden
geprocedeert als wy zullen bevinden den [illegible] van de E.
Comp.e te vereyschen, zynde den oorlogh omt Fort Tegenepatam
gecesseert, ende aenvankelijk geweesten Sahagies volck overge-
levert, doende voorsz. missive verder vermaen, dat den Singiers
overste Antosie [illegible] van Sahagie, ende
den Naycken van Madure ende Tansiouwer geschreyden was,
ende over sulcx Sahagie, ende Lingamanaick, Singier met
geweldt zouden aentasten, welckers zekerlijck een gevolge
zigh haest zal ontdecken. Hiermede, —

nader advysen van Tegenepatam

raeckende de verplaetsing van residentie van Tegenep.m tot in Porto Novo. —

den oorlog om Tegenep.m hout op. —

d'overste Antosie is van Sahagie en van Naycken van Madure en Tansiou.r vermoedelijk geschreyden,

Sahagie sou Singier aentasten. —

Ed. Erntfeste, grootachtbare, manhafte, wel wyse voorsienige seer genereuse Heeren, naer onse nedrige groete, de genadige hoede Godts bevolen laten, en bleven, onderstont u Ed. dienstschuldige ende gehoorsame dienaeren, ende was geteyckent Laurens Pit, Willem Reyersen, Pieter Huybertsz, François Chivart, Nederlandt de Carpentier, ter zyden stont, In Castele Geldria adi 11. febr. 1661. Lager stont,

Ed. Heeren. —

nader brieven van Jaffenapatam, Nagapam en Tegenapatam,

Desen getekent ende gesloten gegeven zynde, werden ons noch de nevensgaende Jaffenapatamse, Nagapatamse en Tegenapatamse brieven toegebracht, en also deselve principalyck d'geautenticeerde copie missive en resolutie van Ceylon van belangh zyn, so hebben die terstont laten copieren, d'afschriften hier behouden, en de originelen u Ed. mits desen toegesonden, waer aen by ons dan redenerdelyck gedragen. —

Aen d'Ed. Hr. Joan Maetsuyker — gouvr. generael, wegens den Nederlantsen staet in Orienten, en d'Ed. Heeren Raden van India.

d'opperhooffden tot Masulipatam aen haer Ed. pmo. maert 1661. — ontfangen den 16. mey pr. de fluyt Loenen,

Ed. Erntfeste, hoogachtbare, manhafte, wel wyse, voorsienige, en seer genereuse Heeren. —

Ed. Hoogachtbare Heeren.

Onsen jongsten aen u Ed. grootachtbare Heeren is geweest den ulto. october, ende 2. november, als de copie hier nevens gaende vertoont, met schip den Walvis, niet twyffelende off zal dien bodem door Godts toelatinge, spoedigh ende ter bequamer tyt tot u Ed. aengecomen, ende den selven ingeladen retouren wel geconditioneert ende naer luyt der facture ten bedrage van f 216750:5:5. accordeerende bevonden zyn, 'tsedert ende op 27. december quam alhier ter rede uyt Siriang God loff, wel te verschynen 't fluytschip

de fluyt Pegu uyt Siriang 27. decemb.

Pegu, met een cargasoen bestaende uyt 1230. lb langepeper, 11327. lb suyker lack, 1226. lb [illegible], 3429. lb wax, 0050. [illegible] robynen, 31 1/4. [illegible] gout, 17092. lb tin, 1330. lb cardamom, 105. lb kopere Chinese pitjes, 2614. lb [illegible], 65. [illegible] so groot als halve martavanen, 1335. lb aerd oly, 6320. lb olyphants tanden, 1000. parren Nilly, ende 1251. nieuwe pagoden aen respondentie [illegible] en 't ander bedragende, met de daer op geschoten oncosten f 70204:19:4. als u Ed. door d'E. Hr. gouvr. Laurens Pit, met 't ingesl[oten]

deselfs lading bedragen f 70204. —

Jacht den barbado marchiand, dato 9. January omstandelyck is
bevoelt, ende onder anderen oock den slechten toestant, en 't verval
van s'Comp.s negotie, uyt de continuatie des oorlogs, derwaerts
over, als oock hoe dat 't Jacht Cormandel op 17. Septemb.r van dese
reede met vracht goederen ende persoonen naer Siriang vertrocken,
aldaer niet aengecomen was, maer te vertrouwen, gelyck d' H.r
Gouv.r Laurens Pit oock meldinge maeckt, ende van opinie is, dat
't Jacht, volgens zeker anachoda, comende uyt Siriang, 4. dagen naer
zyn vertreck, verleden den 29. decemb.r, ontrent de punt Nagekagie
gewaer geworden is, genoemde Cormandel zal zyn geweest, als
seggende zeer bescheydelyck geset connen bekennen 't een hollants
schip te zyn kort van beloop, met de prince vlagh van achteren,
ende boven stellende de steven naer Siriang, apparent dat niet sonder
varen door eenige noot dwangh, [illegible] aengedaen sal wesen,
welckers gewisse sekerheyt ons den tyt ontdecken moet, van

naer uyt eenige goederen gelicht worden. —

aengetogen persiaens cargasoen, hebben wy gelicht alleen de cattechu
kardamom, koper pitjens, [illegible], Martavanen, als oock de tilley
ende robynen, mitsgaders 't meeste gedeelte der [illegible], ende —
schiften ende voor palliacatte gelaten, gevolgelyck tot 't persische —

ende eenige andere daer in gesteken

cargasoen, wedder daer in gesteken 8000. lb Salempoeris, 3300. d.os
allegias betgilles, 2400. d.o romales, 2100. d.o Chiavonys, ende een
silver vergult stoeltien, voor zeker Hertogh in persia, op 't aen-
schryven ende versoeck vanden H.r directeur Jacob Willemsz.
alsiers seer dienstelyck ende curieus gemaeckt, 't een met 't ander —

bedragende f 40231:15:10.

bedragende f 40231:15:10. Item 374. packen als Canassers, ende
101. persoonen op vracht, daer voor in s'Comp.s cassa f 14752:10: —

gaet onder palliacatte naer persia. —

ontfangen wesen, daer mede dien bodem op 11. January gedespecheert
wierde, 's daegs daer aen van dese reede vertrocken is, om bevorens
zyn geprojecteerde reyse onder palliacatte, naer persia 't performeeren,
't welck den Phenix van U Ed. Hoogaerts. over Bengale en deselve wegh,
mede derwaerts gedestineert, ende op 19. decemb.r van Bengale

de Phenix gaet mede onder Colombo derwaerts,

zeyl gegaen, is op 7. January ter binnen [illegible] reede verschenen,
ende aldaer in d.o bodem 't in voorraet leggende voor Ceylon, als
namentlyck 22. packen negros cleeden, 10. d.os dongrys, 8000. stux
gonys, 5000. lb packton, 2000. lb d.o garen, 5010. lb [illegible] oly etc.
[illegible] bedragende van f 6094:-:12. gescheept zynde, op 10. onder —
Colombo, mede derwaerts gestevent, hebbende de fluyt pegu, —
van hier zoo aen cargasoen als vracht goederen, alles wegh gescheept,
des zoo den Phenix genoeghsame ruymte gehadt, ende [illegible]
gadde, zoude niets [illegible] overigh, ende zulcx naer
[illegible] geweest zyn, ende uyt de [illegible] uytspillinge, in
zyne bedoelde hoedige voyagie, naer verwachtinge [illegible],
ende naer de maete [illegible] bevinden, seer naer vracht goederen —

aspireerden, ende geweest zyn a1. niemes p.a 4.e man te contrac-
teeren, desgelycx datmen ons des te meer niet wegh te weten, als men
liet en divulgeeren, gesint waeren haer Jacht de Anna voor de-
komste vant Heyst keip pegu, alhier uyt te sinnen versenden, ende

d'Engelse Anna gaet naer Engelant 27. decemb.

op 27. decemb. over Madrasspatam naer Engeland vertrocken, naer
Persia te versenden, soo hebben, om haer die voordeelen niet over te
laten, de betalinge derselve op gelycke wyse, in plaetse van den
oude pagood tot den nieuwe geëvalueert, ende aengenomen, —
maer ingevalle we tot den afslagh niet gekomen waeren, souden
genoemde vrinden gevoeglyck daer mede deur gegaen hebben, —
gelyck 't ook soude zyn geschiet. Soo wy de persiaense negotianten geen

de Heyst pegu sal Ceylon niet aendoen, en waerom

versekeringe gedaen hadden, dat genoemde Heyst over palliacatte
adroicture naer Persia, sonder Ceylon aen te doen, reys vorderen
soude, ende zullen in alle staende ook genoot stadt zyn, soo we —
voor d'Engelse niet vrachtgoederen gaen, ende haer die voordeelen
afsien willen, wegens de comste vande Heyst pegu uyt Siriangh
niet contracteeren der Zeeden, dien commis te blyven houden, want
anders niemant genegen soude wezen, d'reyse over Ceylon naer
Persia te doen, als zeggende voor 't al te spade arriveeren derwaerts
haer affairen niet connen verrigten, begeerden dat haer verdient
soo lange wy zee te moeten swerven, des gevoeglyck jaerlycx

voorslag om t schip jaerlycx van Bengale over Masulipatam naer Persia gaende, Ceylon te laten aendoen,

schip dat uE. A. over Bengale ende deser wegh naer Persia
projecteeren, Ceylon soude connen aendoen, voornamentlyck als
dien bodem maer wat vroeger als ordinaris uyt Bengale —

t Engels Jacht de Hunter gaet na Persia, ook 2. Moorse scheepen,

gedespecheert werde, zynde naer 't vertreck vant Heyst schip
pegu, vandese rheede mede naer derwaert gestevent, 't Engels
Jacht de Hunter, als ook 2. Moorse bodems, een op den naem
vanden hoogen geconduaatteerden Mayt. ende een dº van wegen Orangzeep,

des Nababs schip na Mocha 13. january,

ofte Mogol, behalven dat ook schip vanden Hr. Nabab op 13. januario
met vrachtgoederen naer Mocha vertrocken is, op d' gedane —
doleantie vanden E. Hr. directeur Jacob Willemsz rakende den
inkoop der allegias, gedaen in E. A. met Jacht de Loenerwind
vooreeden 10. augusty strekkende tot onse verantwoordinge, als
ons ende adeyse gegeven, ende ontledingh gedaen, gevoeglyk die
wegen ook genoemden Hr. directeur Jacob Willemsz op 21. daer-
aen, over den landwegh, op zyn E. aen ons geschz. missive, alsulcx
gedient, als uE. de twee nevens gevoegde extracten, om bondigh
zullen vertoonen, desen nodigh achte daer van by desen nader
extentie te doen, maer ons daer aen eenvoudelyk gedragende

de allegias betgillees zyn swaerlyk te krygen.,

zullen wy eenelyk daer by zeggen dat de 3300. stucks allegias
betgillees ende 2400. dº romaels, nu jongst met 't Heyst schip
pegu naer Persia gesonden, niet als met ongemeene groote moeyte
hebben connen procureeren, zynde wel onse intentie geweest

volgens loslegginge der Conderanciers, te munten op den eysch van
9000. stux der gevraegde allegias, 4. a 5000. d[oo]r te voldoen, maer
vermits eenige der beste 't ladingh van couleuren gebonden wierden, soo
hebben al een goede partye moeten uytstellen, bezyden dat deselve noch
zoo deugdelyck niet bevonden, alsoo deselve a 10. nieuwe pagoden
de 8. stux te maken aenbesteet ende gecontracteert hadden, deselve
zyn ongelyck veel beter als de voorleden Jaers bevallen, en konden
daer en tegen ook meer te kosten, des wy het gedachte Sr. directr.
Jacob Willemsz. adviseert op 't deugdelycste te goed, wiens heere
die der bevald, d'Ed. Comp.e een notable voordeel gaudeert, soo
vertrouwen ook daer op wel sal geadvanceert worden, ende naedien
U Ed. A. dierwegen geen claghten meer zullen voorcomen, 't niewelke
deselve naderhand waerde en deugd ingekocht, gesorteert ende by
den anderen gevoegt zyn, hebbende de koopluyden, die met
gemunt gestempelde intcost penningen van nieuwe pagodas geprocureert,
ende wy haer loslegginghs moeten doen, weder met deselve munte
ende volgens vorigh gebruyck betaelen, doch zullen de romaels in
Persia, naer alle apparentie soo groote voordeelen, doen, als wel
voorleden Jaer, namentlyck   pr. cento niet connen geven, om
redenen de koopluyden deselve roomaels met verlies hebben aff
gestaen, gelyk de Sr. Jacob Willemsz dierwegen advys gegeven
hebben, ende dat daer voor by nader petitie ende aenbestedinge
naderhandelinge ende waerde, meer betaelt zoude moeten worden,
als U Ed. A. 't nevens gevoegde extract missive, naerder vertoont
daer op zyn E. ongetwyffelt calculatie sal hebben gemaeckt, want
onaengesien 't mede voorheen kostende de novo 4000. st. gevordert heeft,
hebben niet meer als 2400. stx. connen voldoen, wat voordeelen dan
daer op nu vallen zullen, ende off wanneer bestellinge nader petitie sal
worden gedaen, staet ons in aenstaende te vernemen, 't cattoenen als
allerley maniewanden, is een lange wyle swaer te becomen, en zeer
duyr geweest, ende twyffelen niet off zullende daerom veranderen
met de fluyt pegu Jongh naer persia gesonden, den voorleden Jaer hen
reys ginthwaerts verrychten, als zynde zelfs door den opperkoopman
Jaques Caulier, ter comptoire daetcheron met goede opmerckinge
ingekocht, ende deselve nu 't cattoen merckelyken beter koop geworden,
ende inde quartieren van daetcheron 8. man pr. ende pa. te genakeris,
gelyck w' ook hier bevinden heere naer advenant affgeslagen te zyn,
ende nu den rys ook maer 5 a 6. pa. de candy komt te kosten, daer
voor voorleden Jaer 10. gelycke pa. moste worden betaelt, so hebben
de prysen op allerley bestellinge doecken, daer naa gestelt, verminderd
ende geciviliseert, ende d'elyden door gaens behouden hebben, de
lywaten ter comptoire daetcheron deugdelycker, ende civielder
als wel in palicol bevallen, begaven dat 't daer ook veel witter

[Marginal notes:]
zyn beter als die vant voorleden Jaer,

de romaels zullen apparent zoo veel winst niet geven,

cattoenen is swaer te becomen.

doch nu beter koop geworden.

de lywaten zyn in daetcheron beter en beterkoop als in palicol.

kan werden geweest, soo wesen tot voordeele vande Comp.e op
d'eerst genoemde plaatse in comparatie van vorige tyden, den
opsit vergroot ende op d'ander verminderd, zulcx 't comptoir
daar teghens nu van meerder importantie ende aensien geworden is,
als 't noit op voordato zy geweest, ende zullen tot verdere noch
meerder aanwas, geen debvoiren gespaart.

zoodat 't comptoir daartegens nu van meerder importantie is als oyt.

Wat Engelse schepen van hier over Madrasspatam naar Engeland ende
andere gewesten vertrocken zyn, wert u Ed. A. door den h.r gouv.r
Laurens Pit, omstandelyck bericht, ende onder andere noch 'tgene
d'Engels opperhooft alhier, aengaande de vaart der mooren oorlog(?)
van hier gedaen hadde. Wy weten geen daer van geen verder gewag
gemaeckt, maer komt ons evidentelyk te blyken, tselve maer dreigementen
geweest zyn, want van hier op 16. en 23. January beyde
hun Jachten de Kanker, naer Persia, ende den Marchiand de Madras
over Madraspatam naer Engeland, ende in midden ook 's Coninx
schip, ende den bodem vande Mogolsen ambassadeur op 17. en 23. d.o
naer Persia vertrocken zynde, daer op geen wacht gehouden, ende
maer ongemolesteert laten passeren, onaengesien ook al soo een hun
Jacht den Indischen koopman alhier ter rhede lach, ende niet voor
den 25. derselver maend, mede over Madras, naer Engeland quam
te vertrecken; 't schynt dat genoemde Engelse zoo zeer tot vrientschap
geneutraliseert ende genegen zyn, dat haer zulcx noyt ontgaen
zal, ende soo bedaert mede den ... voortdryft, ende in
deselve opsigt onder alle vreemde natien geraken, soo is 't alle voor
hun onmogelyck daer van te ontslaen, ende tot dat haer
zelfs met zoo windige concepten, kittelachtig maken, ende ten
hoogsten verblyden, gelyk off 't haer voorslagen ende windigen
raed al in effecte geraakt, hebbende gem.t opperhooft m.r Janssen
ons ook voor dato, als een geheime zake, die volgen zoude, wel
verhaelt, d'Engelse comp.e verlangde met den Nabab in openbare
oorlog te raken, ende alle bengaelse negotianten, haer
schepen, werwaerts die mochten komen te ontmoeten, aen te houden
en voor goeden buyt verklaren, maer is zulcx al mede maer
soo een verwaentheit voor geen geweest, als blykende daer by dat
den Engelsen agent Jonathan [illegible], in Bengale, so d'advisen
van daer melden, met den groot vermogenden voorst over zyne
rechtmatige pretensie, mits betalende 140 (m) ffo in accoord
geraakt, ende met den anderen verdragen zouden zyn, behalven
dat noch gedachte Nabab, tot adjuste ende vervolgh hunner
negotie 100 (m) R.a uytgeschoten ende geleend hebben, dat
derselven van hun koninck in tweede binnen londen, ende de

Engelse hebben hier geen wacht op hun vyanden in acht genomen,

zyn by de Indiaenders in disrespect,

zeggende met den nabab verlang in oorloghe zullen komen.

Zyn weer uytgelaten onder haren nieuwen koningh.

daer op gevolgde kroninge over den lantvoogd kuntschap becomen hebbende, zyn gedurigh zoo nacht als dagh met eenige kamers [illegible] aen land ende geschut aen boort los te branden, in teken van overgroote vreuchde doende gehoort, ende nu maer weynigh dagen voorleden uyt dat [illegible] gescheyden; 't galliot Tayoan daer van in onsen jongsten mentie maken is naer gedane vertimmeringe tot Visiagapatam, kostende ƒ 1511: 9: 0.

galliot Tayoan comt 25. January van Visiagap.m

alhier op 25. Januario met 17. packen guinees gearriveert, ende een dito groote bethilles, bedragende t'samen ƒ 2260: 17: 13. ende buytendien noch 20. gard. witten ryst ende 1440. [illegible] voor Ceylon; waer van 't [illegible] hebbende naer desen [illegible] stadt ten casteel gebracht te werden, ook verscheenen, ende roeden naer ontlossing van gemelde [illegible], dito galliot 2. dagen daer aen, met zyn resterende cargo naer Palliacatte

gaet weder naer Palliacatte nae Ceylon.

geexpedieert, om zyne reys verders naer Zeylon te bevorderen, ende bevinden ook naer gedane visitatie, ende genomen inspectie des voorsz guinees, deselve wel civielder en deugdelyker, als de gene om desen voort bevallen, ingekocht te zyn, ende in prys wel 25. p.r cento te verschillen, maer van dat profitabele gewas derwaerts in geen quantiteyt geprocureert worden, adviserende den koopman Frederick

guinees valt in Bimelep.m beter koop als in Masulipatnam, maer men kan daer niet wel krygen.

Casteleyns, hoe dat volgens ons ordre, particulierlyk by den weledelen Aly Sultan ofte Serlaskar gevraeght zy, onder prys op den ryst dezen Jare derwaerts, voor d'E Comp.e ingekocht t'erlangen maer is [illegible] vrugteloos uytgevallen, als niet genegen wesende, zoo hy Serlaskar zeyt, zich daer mede te bemoeyen, maer wel zulcx aende koopluyden zelfs naer haer wel gevallen te stellen, dat maer enckel uytwendich zyn, die niet favorable staen af te loopen, mits eerst 't gelt op de lant uytgeschooten is, ende naer 't vertreck der reysbarcquen dierwegen naer zyn goeddunken can disponeren, hebbende wy in desen alreede mentie gemaeckt den ryst 5 a 6. pagodes de candy, zynde 12½

den ryst staet noch duurder te worden, gelden 5. off 6. ende p.a de candy

ofte 15. ende p.r 80 gard. ofte 72. parren, makende 3000 lb ter plaetse te genaeken zy, maer staet geschapen dat dito graen in dese quartieren, desen Jare noch wel duerder vallen, ende tot hoger marckt geraken zal, ende zyn present noch wel 50. geladen barcken

daer wachten wel 50. geladen barcquen in Coringos boort nae goede wint.

inde boort van Coringo ten anker leggende, die derwaerts omme hoop den noorden wint zyn wachtende, maer zien qualyk apparentie, mits de laetheyt des tyts, ende dat de zuyder moisson schynt door te staen, de reys derwaerts erlangen sullen, doch moeten noch 't beste hopen, anders zoo zoude dit Jaer hier van overgroote duerte geklaeght werden, ende zulcx niet beter als 't voorleden Jaer comen uyt te vallen, adviserende den E.h.r [illegible] Pit, dat 149. lasten ryst geladen in 2. inlantse schepies, van Bimelepatam, op ons gegeven ordre, tot Nagapatam wel aengekomen waren, ende dat zulcx die stad, mits 't overgroot gebreck derwaerts, daer door groot soulaes toe gekomen was, 't welck [illegible] tot meerder versterkingh en providieringh

een inlants vaertuygh met 100. lasten ryst na Negapatam

van die vestingh, ook geanimeert zeker inlants piloot met zyn vaertuygh geladen met 100. lasten ryst, komende vande noordt

derwaerts te stevenen, niet twijffelende, off sal die plaetse al voordato beregt hebben, ende staet desen Jaer vande noort door den onderkoopman Sr. Hendrick Hessewerd, Ceylon, Jaffanapatam ende Nagapatam, [?] van de quantiteyt van noch 800. lasten di: graen, toegebraght te werden, maer de bijgeschreven bodem groot 150. lasten, op Canara, uyts de grote droogte des revires, ende dat derwaerts desen Jaer geen afhaeldinge geweest is, gevolgelyk we ook noch geen advys hebben, off al buyten gaets zy geraeckt zoo zyn we daer over al bekommert off dien bodem zylvaerdigh geraken zal, daer by noch komt, dat schipper Engelsman, wesende een dienaer vanden Hr. agent Chambers, ons niet weynigh inde quartieren hinderlykis, als zigh niet ontsiende s'Comps. rys, uyt t'Canarsche lant komende aen te houden, ende zigh daer van meester te maken, onder pretext hy aen den pachter voor d'onse gelt uytgeschoten heeft; den onaengemerckt genoemden pachter 't contrarie gelyngt, als dr. Engelsman niet door onse [illegible] aengemaent wierd, van dier gelyke actien ende geweelden te desisteren, heeft deselve daer na niet willen luysteren, zulcx gem. Hessewerd eyndelyk genootsaeckt geweest is in alle billickheyt daer tegen te protesteren — hoedanigh 't daer mede noch afloopen zal, weten u Ed. A. uyt desen niet te seggen maer verwachten daer van alle nyeuwe advys. —

dit Jaer sal Ceylon en Nagapatam met 800 lasten rys vande Canara versien worden.

schipper Engelsman maeckt zigh mr. van comps. rys uyt het Canarese lant comende —

daer tegen doet Hessewerd in Bimelepatam protesteren.

Nadat den Hr. Souredroine, offer regent deser gewesten een reyse te hove by den Golcondaschen Mayt. zy geweest is, is hy int eerste van January weder gekeert, ende heeft de pacht deser landtstreke voor 140 [?] 1/4 Jaerlycx d'nowo aengenomen, hebbende aen ontfangs volgens expresse ordre van zyne Ko: Mayt. inde loge wesen besoecken, om den Opperkoopman Jaques Caulier met aensienelyke eer te honoreren, ende s' Konings over groote gunste t'ontwaerts bekent te maken; 't blijckt ook desen regent tot de E. comp. genegen, ende in alles daer 't verdyent behulpigh is, ende mede niet nalaet by alle occasien ons ontrent den Koningh te verheffen, hebbende s comps. ministers hier ter plaetse, ook noyt voordato in meerder ruste geseten, ende s comps. negotie vreedsamer konnen vervolgen, als wesende de regeringe van gedachten Heer Souredroine, doch 't eynde van alles is 't, dat ons ook jaerlyckx weder, ende te gelden gaet; jegenwoordigh allerley koopmans waren, ende mineralen in weerstoere demande geraeckt zyn, te ophoudende kooplieden die deselve negotie gedreven, ende de goederen nae Parampoor, Agra, Lahor, ende Dilly, versonden hebben, nu daer in door d'oorlogs troubelen tusschen den Mogol ende den Visiapoorder, geen aftrecq is, behalven dat int Hindustanse ryck, als Golconda, grote duerte inde granen, ende door de overgroote gierigheyt vanden Mogol d'inwoonderen alle wegen geplaedt

den gouvr. van Maslypten keert uyt het hoff —

met des konings gunst t'onsewaerts. —

is ons een seer goedt vrient,

maer den handel staet stil,

ende overzulcx geen volle regeringe bevonden wort, temeer nu alle die contreijen onder de regeringe ende subjectie van dien voorst alleen submitteeren daer't behoorens. by tyde vanden ouden Mogol aen zyn soonen verdeelt zy geweest, ende ijder zyn land voorgestaen heeft, pretendeert ende gedachte Mogol 10. lack pagoden vanden Golcondaetschen Mayt., over vervallen tribuijt, welcke somme nu betaeld wild' hebben, onder dreygementen, dies niet volgende, denselven alle overvallen ende vyandelycke attentaten aen te doen, zonder zyn landt ofte desselfs subjecten, ook niet minsten te verschoonen, verzekerende sigh den Golcondaetschen Mayt., derhalve de landen door krachte van veele invasien, als andere schadelycke toevallen, nu woest leggen ende meest vervallen, behalven dat daer door zyne inkomsten zeer verswackt, ende seer vermindert zyn, ende met oorlogs zaken veel te verschaffen heeft, op zyn onvermogen; hoedanigh dit tusschen den Mog. ende zyn gedte Mayt. noch eyndelyck afflopen wil, moet ons de tyt leeren, 't is altyt zulcx, dat, zoolange de Mogolse troupen, d' present 40000. sterck zyn, ontrent Golconda ende derwaerts te lande waert gecampeert, ende de wegen onveyligh houden, 't inscoop negotie sonderlinge niet beschieten zal, want de koopluyden met haer koopmanschappen, noch onder hun hebbende, in bekommering sitt ende haer daer van al iets met verlies, maer soecken t'ontlasten; 't koper nu onlangs by de Mooren uyt Siam, tamattery ende actegin in groote quantiteijt aengebracht, gevallt voor 47½ oude pa. d' bhaer gewent ende tin a 37½ do. ob dat een groot different is, by ouden voorleeden Jaeren verkoop, derhalve voor d'eerste genoemde specie 60. oude pa. ende de tweede 45½ do. t'bekomen zy geweest, alle 't sortiment ende quicksilver, hetwelck met schip de Walvis aengebracht, gevent a 17. oude ofte 21¼. nieuwe pa. voor contant in vente gedebiteert, maer naer schrijfsilver, giroflé nagelen, foely, caneel, tin koper &ca. wert niet getaxt, loopende hier wede geruchten, den Golcondaetschen Mayt. wegen zyne gehouden tribuyt, met den Mogol zoude zoecken te accorderen, ende haere verschillen, mits betalende een goede somme, by te leggen, maer is daer op weynigh staet te maken, Godt geve dat deselve zoo voortgangh nemen, ende succederen mach, wanneer dan ook den vertier der koopmanschappen naer alle ooghschynelycke apparentie een beter cours nemen zoude.

[Margin: den Mogol pretendeert 10. lack pa. vanden Koning van Golconda.]

[Margin: den Golcondaer excuseert hem op zyn onvermogen,]

[Margin: de Mogolse troupen houden de wegen onveyligh]

[Margin: naer schrijfsilver, nagelen, foelie, caneel, tin, coper etc. geen vraegh]

By onsen Jongsten met schip de Walvisch aen u Ed. achtbaerheyt geschreven zal u Ed. gebleken zyn, hoedat wij voornemens waren, alle de goede compenoas met dien boden te gebracht aen den contractant, zynde den factoor van s'Compsb. Wischelaer, Mondadnaen, in Surratta, op [illegible] naem ende gegeven woord, d'selve ontboden hadden voor 150. n: pa. d' bhaer te betalen, gelyck t'selve daer ook effectivelyck op gevolght is, mits d'een [illegible] van't bedragende, 3. maenden naer de leverantie, ende d'andere helft een maend daer aen, souden betalen

[Margin: contract met d'factoor van Mondadnaen aengaende de goede compen.]

Wissel uyt Suratte van 50 Ø Ro.a ten laste van de voorsz. factoor,

Tzedert is ons vanden E. Hr. Directeur Leonard Winninx uyt
Souratte toegecomen seker wisselbrieff, bedragende 50 Ø ropien
vanden grooten negotiant Mondas, op zynen factoor voornoemt
getrocken, meldende dat do. wisselbrieff 20. dagen nae t'arriveren
van Mondas schip, genaemt den alphandigo uyt Bengale ter deser
plaetse, soude moeten betaelt worden, ende verstonden by nader
schryvens van gedn. Hr. Winninx hier op 13. January becomen,
gerapporteerden Mondas naer, aldaer, nae dat 5 a 6. dagen aende
koorts te bedde gelegen hadde, den 26. decembr. deser werelt over-
leden was, ende desselfs sterfhuys, als andere uytstaende zaken
door zyne twee broeders verstaen ende geredt werden, ende
hadden dese maer van Mondas dood, al voor den ontfangh van gem.
advysen, verstaen, ende dat d'ingesetenen daer van schryvens becomen
hadden, des daer op ook aenstonts te rade werden, de verschote
roupien, waervan d'helft naer golconda om te venten versonden,
ende d'andere helft hier verbleven waren, nevens meer andere
koopmanschappen voor d'Compe. te verseekeren, des hij sulcx met volle
macht ende toestemminge van genoemden factoor, als ook op
desselfs onkosten, den adsistent Frederick Bruyn, tot dien eynde
naer golconda gecommitteert geworden is, om de roupien die
derwaerts te helpen venten, ende de penningen die daer van te
becomen staen, in handen te krygen, tot welckers meerder seguriteyt
wy d'adjude vanden Hr. Hackim Moeck, doctor van zyn ko: Mayt.
ende bezonderen genegen vrind tot d'Compe. met een cortois
briefken versocht hebben, ende verstaen ook by 't schryven van gedn.
adsistent Francois Bruyn, [illegible] in effecte betoont heeft,
hebbende den factoir van genoemden Mondas begeert, met alle de
roupien, voor dat gelden mogen, de hant soude werden gelicht,
schoon genoemde daer op moesten comen te verleiden, gelyck ook
sedert te sullen moeten geschieden, met alle de waeren noch resterende,
ende in esse zynde, als 9. packen zyde, civet ballen, campher,
Bengaelse stoffen, benjuin etc. derwaerts, ende hier ter plaetse
berustende, om zyns meesters credyt op te houden, en d'Compe.

Opdeliding van Mondas doot, worden de roupien verseekert,

achterstal ten desen comptoire, bedragende behalven de 50 Ø Ro.a
uyt Suratte derwaerts gedemitteert f 00012:-:- af te leggen,
welck schynt ten merendeel over verkoop der roupien, komt
t'ontstaen, ende hoore mede op 't schip den alphandigos cargo
niet geheel, ende om aen ons quarant te komen, daer op staet gemaeckt
hadden, souden de roupien zoo lichtelyk niet laten volgen, rekenen
zulcx ons den wisselbrieff uyt Suratte, seer t'onpasse gecomen is,
zynde genoemde alphandigo ende 't Jacht en pipely 11. febr. uyt
Bengale, ende noch een ander Jacht vande noordt, hier aengekomen,

Mondas achterstal bedraegt buyten de 50 Ø Ro.a f 00012:—

d'alphandigo en pipely coomen uyt Bengale 11. febr. item noch een Jacht van noordt.

maer bevinden die goederen van gemelten Mondas soo ryk niet te wesen, als wel d'eerste factoors opgeven, ende op 150 @ lasten ver=, groot hadde, 't geene dan gemelten Alphandigo mede heeft op=, gebraght, bestaet uit volgende. —

lading van d'alphandigo,
36: packen zyde,
2. dos. cleeden,
256. dos. lange peper,
914. dos. zuyker,
32. sacken lack,
212½ candys ryst ende partye oly als boter, ende 't ander de scheepje vande noord gekomen sole verstaen. —

en van 't ander jacht.
50. sacken lange peper
190. packen zuyker
50. sacken lack ende
40. candy ryst, alle welcke goederen we ontlost ende in s'comp.s logie gebraght hebben, die naer calculatie niet meer als 9000. ende pa. waerdigh zyn, ende dewyl de van Mondas de selve gerekent zynde vermogens niet en lopen, ende 't geene in Golconda als hier onder ons bekent, niet sal connen voorsyken, om, betalen 't geene aende Comp.e te desen comptoire reddevableis, den Suratten wisselbrief van 50 @ ropien te connen voldoen, soo heeft d'E. Hr. Gouvr. Laurens Pit voorgedragen, off niet nodigh zal wesen, 't alhier ter reede leggende jacht den Alphandigo, een nieu schip groot 250. lasten gemonteert met 21. stucken geschut, daer onder 8. cleene ende 4. prince stuckiens, voor d'Comp.e in versekeringe te nemen, ter tyt ende wyle de uyt Suratte vand' E. Leonard Winninx verstaen, hoedanigh 't de verbaert is, naer 't reeden van Mondas hebbe, gelegen zy, om d'Comp.e soo veel doenlyk voor schade te behoeden, wat ons gedte E. Hr. Gouvr. daer op sal gelieven te ordonneren, sien we vorts dage te gemoet; met genoemde Alphandigo is ons ook voor reeckg. vand' Comp.e uyt Bengale toegecomen, 6000 lb gedings, 3500. lb pachtouc, 2000. lb do. garen, ende 1202. lb boter, bestaende in 30. vlasen, ende met 't jachtjen Pipely, soo voor dit comptoir, als Palleacatte 2325. lb oly, 2927. lb boter, 15000. lb boontjes 77669. lb ryst, 4000. lb wasch, ende 406. lb zuyker, bedragende 't een met 't ander f 4375:10:12. wat documenten ons vand' E. directr. Mattheus vanden Broeck daer mede zy toegecomen, wert u Ed. A. by desen bedeelt; 't jacht Pipely is op 11. febr van hier naer Palleacatte gedespescheert, ende niet vroeger als op 21. do. niets den continueele Zuyden wind, van does reede, om reys te vorderen, connen geraken, staende sedert vandaer, met verscheyde noodwendigheden naer Zeylon gedemitteert te worden, 't boot schip Palleacatte is al voor 't jacht Pipeli uyt Bengale, in hebbende verscheyde behoeftigheden voor Palleacatte, t'zeyl gegaen, niet onder 't comptoir Bimelipatam

Zyde accept 9000. ende pagoden waerdigh.

voorslag om d'alphandigo te versekeren voor de comp.e

cargo uyt Bengale voor de Comp.e becomen bedragende f 4375. —

Pipely gaet na Palleacatte 14. febr

d'boot Palleacatte is voort jacht pipely van Bengale vertrocken

aen te doen, dat wij nu mede alle uyren te gemoet zien, maer
sal niets den Zuyden wint nu vast staen, naer alle apparentie
lang op den wegh wesen, dat zeer qualyk comt, terwijl voorschr. d' E. Ho.
gouvr. Laurens Pit, den boden over de Zuyd met de gevorderde clederen
derwaerts, naer costi geprojecteert heeft.

By u Ed. Ao. Uitkers aen d' E. Hr. Laurens Pit in dato 4. November
des afgeweken Jaers geschr., wesende onder anderen geremarqueert
by u Ed. 50. a 60. Lasten tarwe gevordert wiert, ingevalle dat graen
wel geraeckt ende tot redelycken prys te bekomen waere, dat wij dan
by toelatinge van sicoops cuynte, u Ed. genoegen laten tot een
proeve souden senden; doch d' E. heeren, die hier sodanige daer
mede gelegen, datse nyet bevonden hebben, tarwe in quantiteyt

geen tarwe in quantiteyt die is uyt 't land in Ma-, sie patam te becomen,

derwaerts uyt 't land gebracht wert, ende al by opvolgende tochten
wenschen lichtelijck, gevolgelyck dat 't gewas weynigt, soo soude het
noch onmogelyck wesen, in een goede Jaer 25. lasten van dat graen
te kunnen procureeren, voorschr. de Moorsen hier ook wel daervan
consumeeren, 't welcke genoegh te doen hebben om Malacca, —
van waer; behalven 't gene voor Ceylon, Palliacatta, Nagapatam ende
Jaffnapatam vereyscht, 12. Lasten Jaerlycx gevordert word, daervan
te versien, maer alle 't gene 't welcke weynig cunnen versamelen, sullen
wachten by gelegentheyt u Ed. toe te zenden, mede ende den

moet ook van langer hant ingevoert worden,

tarwe gebruyck van Landsaender handt ingevoert worden, gelyck oft
wij ons daer aen, sonderling niet gelegen laten, want anders, soo
de Lantheeren eenigsints quamen te merken, wij tot dersselver
procure graeg waren, soo soude dat graen ten eersten zeer duer
vallen, ende wel de helft opslaen, hebbende wij nu 25142. lb

hebbende nu 25142 lb daer van opgedaen, voor Malacca Ceylon etc.

a 160. lb. p.r ende p.a ofte d' Maen a 24. lb yder, geprocureert
dat wij naer voorgeroepte gebreken moeten vertellen, in wat
d' verdere procure begeertig, zynde voorn: prys seer civiel, ende
comt naer calculatie 't last van 3000. lb. op 90. gl. te staen
dat met den incoop in Suratta, Wingurla ende Bengale veel
verschilt, doch vertrouwen de gene hier valt, die alle indeelt ende
substantie overtreft; 15 a 20. picol schoon gemaeckt cattoen

cattoen,

sullen uyt de quartieren van daer te gerom, alwaer 't civielst te
bekomen zy, laten procureeren, ende tot dien eynde de Srs. Joan
Soury, ende Willem Hartsinck, ordre gegeven, wat quantiteyt

Zegellack.

Stoklack u van hier in een Jaer soude connen voldoen,
ende tot wat prys, connen mede niet recht bedeelen, maer staet
u Ed. A. p.r den naesten bekent gemaeckt te werden, zynde by
ons present niets in voorraad, om u Ed. tot een preuffken over
te zenden. —

ordre op de specerijen goed,

D'wyt eerste h:ren principalen op't vercoopen der specerijen hebben geliefven te beramen, dat de gemeene noten mitsgaders inde ander de 32. à 30. d'nooten niet minder dan 20. à 26. ende den tander niet bevonden de 50. à 40. stuyv:s ider ℔, hier in India sal werden verlaten, sal ons tselve tot ons reglement dienen. —

ladingh van coedon bedragende ƒ 66390. —

Desen stadt u Ed. A. door godes toelatinge toe komen met fluytie coeden, daer in is van hier gescheept geweest' t volgende,

152. packen gemeede daer van
 70. voor Japan ende
 60. voor tayoan,
116. d:os saldemporis
 15. voor Japan en
 10. voor tayoan, ende de rest p:s en naetken
 9. d:o die niets manquement van scheepbrengende wederen aen land gevallen zyn, verstapeert te volgen. —
10. d:os bruyn bleaueede saldemporis voor tayoan, Item
 4. d:o portallen voor Japan als ook
 26. potten namrack houdende 2614. ℔.
11429. ℔ kaetsie, mitsgaders
1700. ong. goeny sacken, waer van 1500. voor batavia ende
— 200. voor tayoan, samen bedragende ƒ 66390:7:7. den almogenden geeve genoemde fluytie behouden en spoedigh tot u Ed. in salvo, gelieve hier nevens onder N:o 19. der pacht documenten, d balance des comptoirs ingevoegde boecken, waer desen mede ter eynde ende willen u E. hier mede Ed. Eerntfeste, Hooghachtbare, Manhafte, Wysen voorst. ende seer geachte heeren, u Ed:ns naer onse onderdanige groete, gode in genade bevolen, ondertusschen u Ed. dienstschuldige ende gehoorsame dienaers, en was get:o Jaques Caulier, gerrit backer, Ct Noorland de Carpentier, ter zyden stont Mastlipat:m desen eersten Maert a:o 1661.

d'Ed. h:r Joan Maetsuyker gouv:r gen:l
ende d'Ed. heeren raden van India. —

den gouv:r hultsadent ende raad int castiel vittoria aen haer Ed. 2. May 1661. ontfangen den 23. May p:r de evenois,

Ed. Eerntfeste, hooghachtbare, wysen, gebiedende gestrenge heeren

Twee schepen zyn door Jaud god loff van batavia behouden in dese provintie aengekomen, t eerste t Jacht koukerke over macassar, hier den 2. february ten anker vallen voor dit casteel, maer den gouv:r met thuys vinden, wiert terstont naer Cerams gedespatcheert —

koukerke komt 2. febr van bat. over macassar,

en belyp ons inde vloot alles gereet hebbende den 8. february
voorleden tot Hoeregoly, mede bedragende in d'Ed. praembule
advisen van 30. december, ende die droevige tydingh datter niet
een correl rys p^r. succours te verwachten was, (Terwyl ons dan
ook noodsaeckte den oorlogh aldaer te staken, ende met de weerelen
vrede te sluyten, gelyck u Ed. int vervolgh deses nader sal blyken,

de Leeuwin komt 13. maert

het tweede schip de Leeuwin arriveerde hier den 13. maert
met u Ed. aengenaeme letteren van 19. february en hebben
de mede gebrachte cargasoenen sonder bovenmatige spillingh
redelyk gerespondeert in vougen 't gendrade daer ~~voor~~ in Amboinas
boecken behoorlyck blyft gecrediteert namentlyck voor
cargasoen van Konckordia . . . . . . f 32386: 5: 12.
van de Leeuwin . . . . f 35647: 17: 4.
f 68034: 3: —

behalven dat wy p^r. Konckordia uyt 't Macassars
cargasoen in kleeden ende andere koopmansz.
hebben ontfangen . . . . f 10915: 6: 13.
t'samen . . . f 78949: 9: 13.

lading vande Leeuwin bedraegt f 75421. gl

In retour worden jegenwoordigh p^r. schip de Leeuwin gedestineert
toe u Ed. gesonden 231697 ponden, ofte 421 147/550 bharen suyver gedroogde
gariofle nagelen, [illegible] nevens 10360. bossen cocos lont, volgens
factuer f 75421: 18: 6. d'almachtige godt wil dese schepen nagelaten
begonden tot u Ed. overcomen laten, ende is dit Ed. heeren
weeromen een seer sober gewas, geensints voldoende de lange
expectatie van u Ed. ende d'Ed. heeren onse principalen
't zoude nochtans veel grooter zyn geweest indien niet de

sedert het vertreck van Macassarse vloote is hier groote droogte geweest,

ongeloofflycke droogte die hier sedert 't vertreck der
Macassarse vloote heeft gecontinueert veele jonge vruchten
verdort, versengt, ende geconsumeert hadde, geen menschen
zyn hier zoo oudt, dat zy van diergelycke saisoen gehoort
hebben door de swarigheyt 't voorleden nagegewas even,
gekomen is wel de minste, want op 't lantschap Hitoe, alderwegst
zoo 't bleyck de hitte onderhavigh zynde, zyn meest alle de

waer door alle de nagelspruyten op Hitoe zyn verstorven. —

jonge nagelspruyten verstorven, die wy gedurende ons administratie
met soo veel zorgen, ende moeylyckheden hebben laten aenplanten
weynige zynder int resort van Lariqué staende gebleven, jae
heeft deselve droogte veele oude nagelboomen doen verdorren,
ook veele vrucht en sago boomen uytgemergelt. deselve
nochtans, en 't verlies der jonge nagelspruyten is nogh

nae soo groot geweest op Lytimor, ende de drie Uliassers d'Eylanden, hoewel noch groot genoegh om hartelyck te beclagen, de helft wort gegist hier noch behouden te zyn, ook hebben de verdorde boschaden door achteloosheyt der inlanders haer buyten qualyk gevonde stadige menighmalen den brant subject geweest, waer tegens wy by tyts met 't publiceren van een placcaet getracht hebben te voorsien, dit onverwacht ongeval de nagelplanterye door Godts handt hier overgekomen, hebben wy gedurende het wester mousson doorgaens getracht weynighs te boeten, maer noyt heeft den hemel daer toe bequamen regen verleent, in tegendeel de droogte soodanigen voortganck genomen dat zy ons met de vloote aen goede godey ten anker leggende schier in staet bracht om by gebreck van versch water te moeten vertrecken, maer nu het regenmousson aengekomen wesende zullen wy ook de planterye boven ordinaris 3. a 4. mael verdubbelen, ende de inlanders daer aen, ende voorts 't zuyveren der jonge boomkens haren arbeyt besteden laten, die zy andersints tot den bouw deses casteels hebben gecontribueert, God almachtigh wil dat voornemen waer aen soo veele voordeels voor d'E. Comp.e is hangende genadelyck zegenen, ende de roede int vier werpen, waermede dese landen nu een goede wyle gestraft zyn geworden. —

met het regenmousson sal de nagelplanterye 3. off 4. mael verdubbelt worden. —

Voorwaer het treffen der vrede met Macassar is door de Alderhooghste onses oordeels met al soo veele gelucks gezegent geweest als 't vermeesteren van de vesting Pannakoko, wel (soo niet alles) heeft daer toe gedaen volgens U Ed. wyse en de rebellie der Bougisen want indien den Coningh over deselve voort accoort soodanigh hadde getriumpheert als den koopman Barra in zyn missive van 22. January ons bekent maeckt naderhandt geschiet te zyn, den oorlogh zoude misschien noch niet geeyndigt wesen; ondertusschen is alles uytgedongen dat d'E. Comp.e voor deese kan geven, indien te vrede om wel onderhouden te worden. De geruststheyt dezer landen is op dat werck hoogstnoodigh steunende, want 't is zeker dat alle rebellen in Amboina aengevangen, haer aspect gehadt hebben op alle tyden van Macassar, sonder deselve, gelyck U Ed. wel [illegible] geen boeck in dit gewest vermogens is tegens d'E. Comp.e wapenen te bestaen, wel kennende hier oproeren te brengen die voor een tyt duuren derte geeyndigt worden, gelyk dan voor deesen het oorlogh sonder becomen succours van dat ryk is uytgehouden, maer ten lesten moeten de rebellen succumberen, die egalen wy ook nevens U Ed. gemeent hadden dat de factie der Cramlambers ende Govanunders, op becomen tydinge van des E. Comp.e geluckte successen tot Macassar van selffs gedissolveert zoude zyn geworden, maer 't tegen hebben anders mede toegegaen; evenwel wy geene

op de vrede der Macassaren steunt de rust van Amboina.

hoewel de factie der Cramlambers en Govanunders daer door niet vernietigt zy —

andere oorsaeck toeschrijven als de verloop van pardon, die inde rebellen naer de groote vanoude victorie schynt vermindert te hebben,

Naer 't vertreck vande fluyt de Koningh David, quam by ons den Orangcaij Capiteyn David van Quellemoerij-Quelecon, klagende dat seeckere het meeste gedeelte van zyn volck tot den vyant was gevlucht, ende 't overblyffsel in noot was om alle dagen overrompelt te werden, dies versocht hy adsistentie, die wy (staetmakende opt succours van Timor) hem [illegible] beloofden te presteren, al voorts den Capiteyn Poulus Andriesz. met de hoagie der Cottorren voor uyt naer Ceram afsendende, om te caveren dat het quaet der rebellye niet wetende aen verder quame inte krachten, maer de uytsetting is uyt 't lange achterbleyven der vloote van Solor vindende gevoelt, want de lichte schepens al op 22. September by den heere Truytman sal[r]. gedimitteert zyn, die niet voor 't lest van Novemb[r]. ende 't begin vande December konden op douderen, d'opperhoofden hadden lott by malcanderen te blyven, 't welck niet op cavaren noothsakelycke weerwinge most kosten, inboegen zy eyndelyck oock door dien maer 't pad geproviandeert waeren dagen sonder voordere geschiedt hebbende gedwongen werden alle (exceptis de boy) by geselschap tot Ticket weder om naer Timor te keeren, alwaer den Coopman Kiltenburgh haer niet meer als met twee lasten rijs ende weynigh tadjangh wist te accommoderen, doch voor den ontfangh van dat behulp waeren de vlotelingen door gemelte S[r]. Kiltenburgh gepersuadeert een lant tocht te doen op 't eylant Rotty daer d' ingesetenen de beloofde 100. slaven weygerden op te brengen ende ten hoogste van andere zyn gestraft. Inmiddels de Rolhe hier door verlaeght zynde, waeren de 10. balen rys en spack voor Amboina mede genomen geconsumeert, ende den rys soo naer ten eynde dat men niet meer schafte als 1/4. pont daeghs voor yder man. ——

de vloote door Truytman naer Amb[o]. gesonden, gaet weder in Timor wat ten keeren. ——

alwaer de vlotelingen een landtocht op Rotty doen. ——

Maer de rebelle Cerammers waeren op nieuw gelyk gesegt is aen vergiffenis van haer misdaden, doch was haer gebieden soo meest persisteerde als niet geraeckt uyt haer gewoonelycke rooverijen te beginnen, om alsoo niet genoeghsaem tot Hoetohay door menichte van verwoede [illegible] lagen onvermydelijck te sterckeren te zyn, ende op dusdanige wyse waren daer by een geloopt de geest der Cerammers, alle de Ceramlanders en Bandanesen, benevens alle de rooveryen van de bocht Hay af tot Kawakit, gelyck oock Kadie Quellemoerij, ende Sangadie Lobo met weynigh volck niet gedrongen geweest gelyck als tusschen beyden bleven hangen, inboegen haer getal met dit doen wel hooger aengroeyde als wy de menichte der

voortganck vande rebellye der Cerammers etc. ——

Inwoonders van't gantsche landt hitoe souden derven loopen.
Zonder twyffel waeren zigh al veel te gereedt in dat parket
geslooten, maer wat souden sy doen? 't komt de Comp.e niet gelegen
haer gestadige hulp te presteeren, ende deselve mancquerende
conden zy de macht der Ternatanen niet wederstaen. Den vyand
dus verstercht zynde, voor alle die op de gantsche kust niet een
niet eens wanden te oorlogen, soo verre dat zy de negerye
Warnanumme vernielde, ende alle die daer ontrent woonden int
gebergte doen vluchten, welcke uyt [illegible] hoewel stoutis met
S.a W. corcorren onderneomende die van Nussalaut, ende Honimoa
de vrese op't lyff joegh, ende ons om assistentie dede versoecken. —

de negerye Warnanumme vernielen,

Vier souden frissche krygers waeren ons p.r de vloote te lant gekomen,
mette welcke wy hoewel armelyck van kleeding en spyse voorsien
den 15. december vande wal staken, mede voerende ontrent 400.
Amboineesen by de welcke wy dachten te voegen een overvloedigh getal
alfoereesen ons toegeseyt door de radias Soumit, Salaure, ende
Wessine nevens eenige hulpelingen uyt de Ternatanen van Hoya,
off Lobo, maer die zoo wel als d'andere roeyen ons te ontgestelt,
sonder twyffel weder door persuasie der Ternatanen vergiftigt,
waeruyt dan te concluderen valt de noodsaeckelyckheyt van dat
oorlogh door overwinningh off accoord ten eynde te brengen,
op dat niet de infectie tot inde gesonde deelen van dit gouvernement
quame voort te lopen, onse concepten in dit werck waeren gefondeert
op de volgende bedenkingen: Eerstelyck dat het niet wel mogelyk
souden zyn soo geweldigen hoop vyanden gedient met de toevlucht van
soo grooten woesten lant, hoe, en al te doodeeren off uyt te roeyen,
ende indien al mogelyck dat het voor d'Comp.e ongeraeden was
daer toe tyt en kosten te appliceeren; Ten anderen dat wy de
gestaltenis der zaken overdenckende geen reeden altoos en vonden
om aff te wycken vande twee derley recommandatie door u Ed.
[illegible]cessive nopende dat oorlogh aen ons voorgeschreven, te weten
dat dit werck gelyck voor heen in Amboina uyt dringende noot
somtyts had moeten geschieden in geen manyere moet gestelt werden
daer van verst te zyn dat niet de respective vyanden, hoe eer hoe
liever wederom vrede maeckten. —

den gouv.r becomt soldaten mette vloote

en gaet daer mede de rebellen besoecken. —

d'alfoeresen bleven ten achter

Grondredenen om desen oorlogh te eyndigen.

Op ons arrivement voor Hoeleyhoely den 22. decemb.r wiert in
raets vergaderingh het belegeren vanden vyand voor't bestormen
gepreferreert, wordende onder de redenen daer toe dienende, niet de
minste gehouden onse onkennis vanden uytslagh der saken, tot
Macassar; behalven om de redelen derselve zeelieden zynde
het gebruyck der zee met groote vaertuygen aff te snyden, ende

komt 22. decemb.r voor Hoeleyhoely —

eene baricade geleyt hadt inde mont vande zoute rivier,
gelyck u Ed. uyt nevens gaende caertgen believen te beoogen, ende
ende met eenen te beschieten dat de die schelmen daer ter plaetse
seer wel hadde begrepen; want haere residentie tot Soelhay op
eenen bergh van een groote hooghte, was door onderrichtinge van
eenen Corporael niet opgeleyde ende kalckstenen in groote
distantie simpelyck twee vadem hoogh omringelt, werdende sy ter
andere zyden beschermt door de stylte vanden bergh, onder welckere
ende de vestinge beschuttingh haer vaertuygen door schelmen ongh
canade int Colarybos opgehaelt in goede verseekeringh bewaren
leggen, ende ringhs zyde kiep tot haer een padt van een uytgaende
langhsaem opgaende, ende niet seer ongemackelyck, een rivier
ofte beecke strekte sich benoorden de noortzyde heen, en conden
wy nae gemaeckte accurate calculatie het getal van haere
weerbaere mannen niet minder als op 3000. taxeeren, gelyckselcx
ook den omslagh van haere vestinge, zynde zoo groot als die
van een propere stadt genoeghsaem uytwees. —

gheleguentheyt vanden vyand. —

overgeloopen. —

die wel 3000. man sterck is. —

De baricade was nu compleet gemaeckt als den vyant zyne corcorren
voorop, voor den musquet schoot hebbende beschanst met veele
witte vlaggen ende wimpels (die ons wel te onderscheyden) recht
derwaerts quam aenstreven. Maer ziende 150. soldaten op den
oever geschaert, ende 4. printe stuckies op hem aenstellen, ook
merckende dat wy met te vroeghe schieten geen misslagh wilden
begaen, staeckte hy zyn voornemen van ons te bespringen, ende
dreeff metten stroom in der yle achter 't Colaribos. —

vorder verhael vant geen in desen oorlogh gepasseert is.

Hier gedaen wesende docht ons goet een andere baricade
te leggen tot Cranamme daer de Cranammers wel eer een fatsoen
van vestinge met opgeleyde steen gemaeckt doch nu verlaten hadden,
onsen toelegh was van hier de uytgangen te sluyten ende te lande te
becommen, die Compagnien soldaten possessie vande plaets genomen
hebbende, wierden haer met bequame versterckinge voorsien
vande rebellen zoo rasselyck besprongen, dat men geen kennis
heeft dier gelycke stoutigheyt oyt in Amboina gepleegt te zyn,
niettemin synse afgeslagen, latende twee dooden op de plaets,
de rest nemende veele gequetsten mede voort ende. —

Weynighe dagen later nae gaff den vyandt met toeroepen uyt de
bosschadie zyn versoeck tot vrede te kennen, dies wy tot een
t'samenspraeck verstonden, maer de diffidentie ende onderlinge
vreese van den een ende als sinoos te vaeren was soo groot dat
niemant sonder een ostagier te hebben, wilde uytcomen, dat

ingewilligt zynde vertrocken deze orancayen by ons, de
voornaemste onder haer Quelebia genaemt, verklaerende
gemachtigt te zyn om met ons te tracteren, in dier voegen gevraeght
gaven zy tot reden van haer rebellie 't bombarderen der vestinge tot
Gochgoly, ende dat d'onse den Gouvern. Daentiygh van Macassar
hoorende hadden genomen, sy zeyden duysentmael om vrede
gebeden, maer uyt puyre diffidentie inden oorlogh gecontinueert
te hebben, des baden ootmoedigh om vergiffenis van 't gepasseerde.
Wy betuygden dat hier den eysch om eenige orangcayen gestraft
te hebben van de rebellen Simoes ende Manoeonees waeren overleden,
ende Ontbas eenighlyck uytleveren, bevonden wert op de gelegentht.
der zake niet wel te passen, ende eenlyck trachten zoude om het
oorlogh duyrsamer te maken, vonden goet ten meesten deele voor
het toecomende te sorgen, ende vorder een daervan de 3 orangcayd
tot perpetuele ostagiers aen 't casteel, ende restitutie van 't
geroofde geschut; 'twelck wy doenmaels aenschryvelyk meerder
dacht ende te zyn, als 't inder daet was, hier toe wilden zy naer
gedaen rapport aen hare principalen niet verstaen, seggende wel
vast te weten, dat zoodanige orangcayen in Amboina gebracht
te minsten als voorheenen inde kettingh geslooten zouden
worden, anderssints wilden zy alles wat men haer oplegde
naerkomen. ——

Den oorlogh ginck dan voort, ende de Chialoups deeden 't wancker-
loggen voor 't canael van 't Colaibos, speelende daer op met hare
swaere stucken, ende hier mede was de bloequeringe ter zee
in volcomen postuyre. ——

Ende vinde in onse sorge om gelycke bevanckinge te lande te
doen, waer toe kennis van plaetsen, en wegen gerequireert
wierde; den Luytenant Govert Dankers daervan nu bestaet in
gesonden, maer geraekt met een goede troep soldaten tot op een
musquet schoot aende vestingh Soeltokay, alwaer den vyand hem
onder faveur van boomen ende wildernis quam bespringen, zulcx
daer een heete schermutselingh voorviel, ende aen onse zyde 7. a 8.
mannen met pylen (den meest geheel inde ruggen) gequet-
st wierden, en aen haer zyde eenige uyt het veldt vervoert.

Des Vrydaegs namentlyck 15. January quamen des Koninx
Dromendaens en bloedverwanten van Macassar by ons ter rheede mede
brengende tydingh van de getroffen vrede, en 200. soldaten,
het overige getal was aen 't casteel uyt hackeleguys gegaen
ende deser van geringe gesontheyt, niettemin met sonderlycke

Dromendaens ende bloedverwanten komen van Macassar in Ambon 15. January.

succours gesterckt, maeckten wy voorslagh om de rebellen in haer residentie op te klotsen, maer niet onkundigh vande swarigheden die te volgen stonden, indien het quaet succes aen onse zyde quam te vallen, dachten wy het werck wel te nemen, ende voorschreven wegh aen te gaen; ende het alleenlijck om niet stil te sitten, ende op hope van gevangens te becomen wierd opgemelte Luytenant met een goede troep wederom uytgesonden, mede voor ende twee metale 3 groot geschut, ende oock om den vyandt door d'Amboinesen in embuscade te locken, ende den wachten af te snyden, maer hy soo't scheen te veren genoegh getaxeert, was met geen vertoning buyten te krygen, dies d'onse weder optrocken ende sich voorsiende vonden voor de innagie van Soetohay, ende juyst aen eene haer bolwercken, 't welck d'onse 't geschut afgaende eenige gequetsten toebracht, maer de rebellen volgens haer gewoonte, op de retiraden invallende kregen zoo wel haer deel, dat nader kans tot twee distincte malen, door d'onse de gelegentheyt bespiet werdende, niemant meer te voorschyn quam.

Hier wytloopigh in te treden tgeen in onse concepten nopende op-slaen van swaer geschut, ende andersints heeft gepasseert, soude U Ed. fastidie moeten, derhalven dan die betreffende aen ons dagregister, ende resolutieboeck gelieven gerefereert te werden.

Naer veele overleggens togen wy den 31. January met de gantsche macht opwaerts, van meeningh ons nader te slaen benoorden des vyants vestingh boven de rivier, ende aldaer na gelegentheyt het stormen off ander besluyten int werck te stellen, maer wat meer als ten halff wegen vonden wy 't padt met boomen soodanigh toe-gekapt dat genootsaeckt waren te keeren, ende s'anderendaeghs een anderen wegh door de ruygte te openen; 't welck geluckte, doch het insien van verscheyde moeyelyckheden ende 't manquement van volck ende spaeck, 't welck de vloot begon te nypen, dede ons besluytende om 't stormen sonder eenige andere beschadigingh wat slaps te laten voortgaen. Den 5. Feb. wiert hier toe geassigneert, ende daeghs te vooren biddagh gehouden, als Capitain Jonker ons eenige gevangens toebracht, die consonantelyck verclaerden dat de vyanden (gelyck de voorluyden in Europa plachten te doen) alle de swaere boomen in groote menigte dicht by den anderen rontsom de vestinge staende omgehackt, de schae met voetstreden, buyck ende kruyen onder ende besyden besett ende alsoo een aspal effectie hadde becommert; doen wee een gevangen Latinus, wilt te seggen dat de benoorden de rivier

t'ene plaetse was, dewelcke geraeckt by d'alphoereesen verwacht niet
niet konnen worden, ook niet soo wel als rontsom gefortificeert,
hier op raedt gehouden wiert, ende raetsaem gevonden op soo simpele
verclaringh de gantse macht soo verre te laten ontrecken, s'anderen
daeghs dan by de wercken gekomen, souden wy eenige troupen derwaerts
niet laten om in alle stilte te besichtigen de gelegentheyt, ende ons op
den ordinarisen wegh daer van te connen berichten, de
luytenant Dieteloff verbeeck, ende claes Outtens hadden hier van
'tbeleydt, doch 't zy door onvoorsightigheyt, 't zy door andere incidenten
geraeckten niet openbaer met den vyandt te rencontreeren, —
bevonden evenwel de gelegentheyt zoodanigh als de clavinne
hadt geraelt, ende bequamen int wederkeeren over soo slegten
wegh dat de soldaten rade van de retiringh, door s'vyants pylen
uyt de ruyghten treffende wel 20. gequetsten, rapporterende dat
het ter plaetse voorsz. lichte souden vallen binnen de vestinge te
geraken, maer den onwegh was tot hare verwonderingh soo
groot dat het een kleedachtigh geleeck, derhalve wiert het assault
tot voorsz. dag by raetspleginge afgestelt; Eerstelyck om dat de
gelegentheyt van plaets, ende wegh zoodanigh gehouden wiert dat
het ons by quaden uytslagh noyt mogelyck waer geweest ordentelyk
ende bequamelyk te retireren. Ten anderen dat men aldaer binnen
geraekt weynig souden voor gevonden, ook principaelste macht
van Ceramlauwers, hoofdingers etc. aende zuyt west kant waer
gelegen, wyders dat de macht verdeelt met ammunitie in —
volcomentelyck houden kost over soo slimmen wegh int marcheren,
egter den derwaerts door s'vyants pylen alder by de wercken quam
schadigh geaffronteert staet te worden, behalven dit, waeren
de rapporteurs het niet wel eens aengaende de faciliteyt van't
stormen aldaer, dies ter plaets daer wy lagen, namentlyck
ontrent het zoolykste bolwerck eenige openingh bespeurt
worden, wel velen resoluten hier lever aen te vallen, en werden
de principaelste officiers geordineert door de ruyghte te kruypen,
ende op 't accideyt te bespieden off er cans was om aen te komen,
maer deze bevonden daer soodanigh bestelt niet om geraeckt te
worden, ende andere impedimenten dat verclaerden den resolutie
sonder moet willens een hoop volcx om hals te helpen, niet
practicabel was, dies eyndelyk dit voornemen loegh gehelyk desistert, waer inne
d'almachtige godt ons ter goeder uyren bewaert heeft, dewyle
'tom soo kleenen hoop volcks gedaen souden zyn geweest, want den
vyand (gelyk wy naer gemaeckte vrede door oogh getuygen zyn
wys geworden) hadde, volgens 't aengeven van eenen gevangen
die echter niet geloofft werde, binnende luytenante mijn noch —

Het voorgenomen assault op de vyand afgestelt, en waerom. —

twee andere in gelycke hooghte, ende deneffens quame haere van
malcanderen opgetrocken, om des off ter plaets daer d'opening ge-
schooten was, soude overgebracht zynde tusschen d'een off d'ander
ooghte te springen, ende aff te matten, wy niettemin ieder van
onse best, ende ongedult int naelaten vanden storm, besloten
s'anderendaeghs benevens d'andere ordinaris raets persoonen
alle de luytenants ende vendrighs der vloote, nochmaels met
recommandatie van een seker advys in te dienen, geevende off
het stormen op d'een off d'ander plaets was aen te gaen, maer
alltesamen verclaerden zy niets bequame ondervindingh vande
gelegentheyt, ende gants ongeraden te zyn, vonden deneffens goet
dat wy ons met eene hooge batterye off cattyunen gemaeckt voor
s'vyants vestinge souden nederslaen, ende onder faveur van
deselve alle impedimenten demoveren, ende, achter dan soodane
zake sich beter quame voor te doen het stormen practiseeren,
volgens dit besluyt gingen wy s'anderendaeghs op ... met
voerende twee metale stucken, plantende deselve op schanskorff
gevulde, twee musquet scheuten nae by den vyand, legerende aldaer
de helft onser soldaten deselve met pagger verschanssende
om van daer alles gereet zynde ons een clap voor de vestinge
te geven. —

Maer geoccupeert met het beschieten van dat werck, ontfingen op den
9. febr. U Ed. missive van 30. decemb. p.r Jacht hontkercke, gevende
die dangereuse insertie dat deser Jaer met een groote vyt in
amboina te verwachten was, met ordre dat wy bytyts onse zaken
daer nae souden accordeeren; hier was het eerste opslagh voor eene
dringende noothsakelyckheyt te houden, dat d'Comp.e vandat
oorlogh ontslagen worde, niets weetende wy dan ook met deselve
meer verdere gevoegen getroffen, op soodanige conditien als U Ed.
in nevens gaende copye van accoort bevinden te bedragen, welcke
conditien hoewele alsoo veele bedingende als oyt met haer
bedongen is, wy souden 't opsicht van voorsz. vyt noot, niet
souden hebben daerop aengaen, maer waren geresolveert deselve
ten uyttersten uyt te voeren, ende hoewel ons 15. January den
soo hinderlycke tydingh op 't lyff viel, die ons moveren moest
bestont onder op particuliere bericht uyt amboina bestellen,
echter vandaer niet te scheyden, voor dat wy met overwinningh
off gewenste compositie d' Comp.e voor het becommeren van
die swarigheden mochten bevryden, wethalven echter den vyandt
tot tweemalen zyn versoeck om vrede geheel afgeslagen, gesint
zynde liever den oorlogh den ruymen tyt int zuydooster mousson
te laten gaen schieten, gelyck dan ook onser toeleggh geweest is
U Ed. voorsz. vorige propositie vanden vyanden met barricaden —

Jacht hontkercke komt
v. fort van bat.a onder
macassar

met deselve vyt,

accordeeren ende maken
met den vyand,

rontom te besluyten int werck te leggen, maer de groote distantie van plaetse, ende 't gebreck van versch water deed' ons desisteeren. —

Den gouv.r keert weder int Casteel

Hoewel wy in vergaderinge van Comp.s dienaren met den voortganck van dat oorlogh zouden hebben op den tweelinck gestelt, bevonden genoechsaem als wy weder keerende pas 27. lasten rys in 't Casteel vonden, dies hooght des ongelegentheyt kraghtigh geurgeert te doen, 't geene anders moest gelaten werden, want rys om volck van oorlogh te spijsigen, ontbrack ons, ende geindelen oorlogh zonder vervolgh na d'uyt vertreck der soldaten te onderhouden, zoude synt de gestraft hebben ende rebellye tot in d'uytterste eylanden te doen voortkruypen, in voegen wy geen des redenen niet te redinderen valt.

Soo dewyle naer 't getroffen accoort soldaten ende matrosen eerder in amboina syn verbleven, ende met rys gespijsicht, zullen U Ed. bevonden hebben, dat wy in de acte van des oorlogs noch geen 2. maenden ende dat tot 't vertreck der vloote hebben volhardt, op hoope dat wy den vyandt souden hebben mogen verwinnen, off tot favorabeler conditien constringeren, dies iet nodigh daer van met des volgende redenen nacht der descidatie te doen, ende U Ed. contentement te geven. —

[illegible] weder van de Comp.s geen favorabelder conditien bedongen zoude

In onse resolutie op dat point getroffen wert voor den motyff aengehaelt dat, onder Inhabitanten van amboina ende banda in dit rys gebreck te dienen van de gelegentheyt om in de opulente sago plaetsen voldoeninge van haren nootdruft te vinden, de uytvaerten voor de comste van de oostemonsum moesten geschieden, behalven dat tot nun spysigen van 400. amboineesen, die wy by ons hadden ende niet mosten missen maer dit is niet kraghtigh genoegh. —

Wy waren genoodsaeckt onder oog onse saken te stellen onderschoot wesende dat die van banda (gelyck nader hant geschiet is) ons met 100. lasten rys zouden kunnen assisteren, dies ook den [illegible] om volgens U Ed. ordre de soldaten haren cost in de sago bosschen te laten soecken voortganck most nemen, hoewel naderhant ondersoeck doende, waer wy die redinde best int werck souden stellen 't manquement van bequame plaetsen ons genootsaeckt heeft daer van te desisteeren. —

Deese onse accommodatie is geweest dat den vyand in zyne residentie tot Loetohay door ons hoe lanck hoe meerder benauwt, zyne vaertuygen abandonneerende, gelyck sy tot Gorram tweemalen heeft gedaen, in stilte niet geschiet met al sonder zouden naer sekere plaets int gebergte ons daer voor oogen leggende, ende daer wy de uytten onder dien handen eene vergaderingh geweest

te zyn, waerinne wy niet distantie vande plaets in eene
bosschadie daderinnen sag een steenworp van Zigh zien connen
dettetuyt vande alsgeorderen ons voor hun belooft hem niet
sagen te beletten, hoe is waer dat niet langh uythouden wy daer
tegen oirten zouden geboncunnen wassen trachten, maer 't langh
uythouden was inde gestalte permitieus, ende niet doenlyck.
Op 't arriveren dat van hunderden waren wy ten eynde van beens
ende spraek, ende te dier oorsake onder 't protext van cosscendinger
gevangens, met de rebellen in gesprech van reconsiliatie gekomen
tweeck in vrughteloos geeyndigt zynde, wy met reden moesten
bevreest wesen, dat die feminine guyten door deen ofte d'ander
wegh ons gevaert verstaende, ende daer uyt concluderende dat ons
de noot haest dwingen zoude vandaer te ruymen haer genegentheyt
tot vrede in halstarrigheyt moesten veranderen, ook insonde haer
gedurige ende diffidentie begonnen wy te vreesen dat zy sigh tot
het overleveren van gyselaers, en bovenin den ouden Orangsay
Oitwas tot straffe, ten wanneer overcomen zynde zouden
laten gesegen, ende hiervan hoe light naderhant niet meer
bedongen zoude werden als d'overlevering van 3. a 4. prince-
stukkes van onse gestoleerde twee chaloupen verovert, om welck
voorde niet geraden was de swarigheden van 't verblyff te
ondergaen, ook sagen wy soodanige bewagende overwinninge
alwaer den vyandt opgeslagen wierd gesocht in den loop
van twee maenden niet te verlangen, ende in alle deelen daer was
het een groote onbedaertheyt geweest iets in te ruymen
waer door dat oorlogh tot 't Zuytooster moussum geprotraheert
moeste werden. Ondertusschen syn der de naer genoemde
hindelycke toevalligheden in dit geeyndigde oorlogh merkelyck
te consideren, eerstelyk dat het juyst ons, ende niemant te voren
te beurt gevallen zy de vyanden niet gespareert, maer in zoo
gerevedigen meenigte by een vergadert te vinden op soo hogen steylen
plaets tot Catalocqui dat noyt dergelycke voor de tuyst zy ver-
meestert, ende waer tegen aen te treden geweert is bo. ende
bondgenooten geinsinueert, welcke ongelegentheyt gevolght
is met een noodsakelyk vertreck, gecauseert soo door onbequamen-
heyt des lants, tot 't voeren van oorlogh int Zuytooster mousson
als door in bo. ende onse macht tot den Macassarschen oorlogh
onder conductie van d'h.r Cos te gebruycken, naderhant gevraegt
geweest zynde heeft het bespringen van Catalocqui volgens
hope langhs den wegh van Aimeka niet voort gestelt, ofte moste
tegen danke en raet van alle krijgs officieren aengegaen
werden, waerop wel weder een uytschryden volgde,

consideratie op het eyndigen van desen oorlogh.

onvermydelijck aengedient den van Amboina int noorder moússon
tegen attentaten der Macassaren waer mede by gedreÿgt werden
niet van macht ontbloot te laten, gedurende welck noorder moússon
het werck tot ons verdriet niet vervolgt conde werden door dien
de sekerheyt van dat Macassar niet op Amboina attenteren zoude
niet voor int laetst van Maert, ende na verlopen tyt sr. Maert
aenmÿden quam overwayen. Soo ist ook voor een duÿdelyck
ongeluck te rekenen dat de soldaten van Timor gekomen hoogst
made in plaets van in oorloge niet voor de vende unts de lang-
durige voyagie zyn geimployeert connen werden, ende noch voor
sieckten der duÿdeÿckers ongeval het geheele van rys eyndelyck op
de baen gekomen. ——

Hopende 't ontdecken vande principaelste oorsaecken deser rebellie
om nae merite gestraft te worden hebben wy ondervonden dat
eene derselve zake den vyandt gemoveert hebbe soo lang tegens ons
uyt te harden, ende dat haere oorlogen nergens anders toe strecken,
als om daer van bevryt te zyn, want de straffe die zy daer by geleden
hebben, als hebbende soo langh haer uytvaeren gedaeft is seer groot
zoude dat zy op eenig ander voordeel door de wapenen hadden te
denken; invoegen dan dat point niet te verlangen was als gelyk
geseyt is by finale overwinningh, te meer om dat die gene die te
eyschen waeren de hooghste macht verleenden, en niettegenstaende
zy te gevoelen dat inden aenvangh der rebellie maer weynige
Orangcayen hadden gecondolneert ende eet in tegendeel soude het
getal der gene die schuldigh zyn nae onse calculatie
wel 25. koppen beloopen, jae de Orangcayen als pretenderende
door 't nemen van haer vaderlanth uyt Macassar komende
verongelyckt te zyn, daer jeune wel 't meeste aensprekelyk hebben
gemaeckt ——

Eyndelijck aenroerende der Orangcayen hebben wy zonder ons verder
te vervolgen aengenomen i.d.d. te versoecken dat d'Comp.s haere
Massoy, ('t zyn wortels ende boomschorssen) by Javanen en Malyers
wel gewilt, moght coopen, dewyle zy niets in tegendeel werk hadden
nergens aen te varen tot haer grootste schade en daer mede souden
moeten blyven sitten, waerinne i.d.d. dan nader gelieven zullen
disponeren, ende soo het in den besonderen staet geschieden
conde, zoude het een geringe zaek zyn, hier in te verwilligen, als
daerdoor haer uytstorten moeten geprevenieert worden, die zy
doch ligtal anders liets bedectelyk zullen speneren, behalve dat
d'Comp.s hier mede meerder vertier van kleeden soude hebben,
die heeft het ons de proeve wat gedaen by den koopman

versoeck vande Orangcayen dat d'Comp.s haere Massoy magh koopen,

barra te onderstaen, wat prys den Massoy tot Macasser souden mogen gelden. ——

bevreeden 25. Maet naer den Gouv^r.

25. Maeten bracht en de gereconcilieerde aen d' E. Gouv^r. tot versoeningh maer ontdecken dat Sultan tot behooringh niet gedaen hebbe, dacht het ons goet daer van een artikel in 't accoort te maken.

Met genoegen verstonden wy uyt U Ed. jongste missive dat het behouden ofte verlaten van oude vestinge tot Goeregorey nae voorgevallen accommodement met de Gorontalers aen ons soude gestelt werden, dies wy ook daer hertelyck nae verlangende, deselve als wesende een fundament des oorlogs geeyst, ende niets ongesonde lucht daer een vet kerckhoff gemaeckt, ook in onsen zin nae bevonden onderwinding noch in oorlogh noch in vreede eenige nuttigheyt by bragt hebbende hebbent gedemolieert hebben te leggen, ende d' Comp^e. dien doorn uyt de voet te trecken. ——

de vesting tot Goeregorey geslecht

Op de inbrengie van ryst onderstellende hebben wy goet gedacht alle soldaten, ende andere dienaers die gewoon waren s'maendts 40. lb tot rantsoen te genieten voortaen niet meer als 30. lb te geven, suffererende op dat niemant beklagen hebbe de mangquerende 10. ponden met ⅓ rd. contant, 't welck de consumptie wel ten derde part minder maeckt, ende souden het ook onder bedenkens voortaen op dien voet wel te houden weten, maer gelieven U Ed. verdacht te zyn dat ons en voorraet van ryst niet langer als January eerstcomende sal mogen strecken, tegens welcke tyt wy hopen willen infallibelyck geholpen te zullen werden. Op Ylant souden 't gewas tot bedorven geraect hebben, ten eynde de grimmelyke droogte die daer gantse rivieren uyt gedroogt heeft, nietteminnis men daer nu besigh om den oegst in te gaderen, welck voor ons burgers die wylen begeeren van haer familien ende lyfeygenen niet vermogens zyn met ryst te assisteren seer wel komen zal; d' inwoonders aldaer dragen sigh noch seer wel nae wensch, maer al haer roepen is om een steene reduyt te hebben, belovende daer toe alle de materialen in der haest by een te brengen, onder bedenkens willen U Ed. daer toe dienen te verstaen, want een proppere reduyt met minder kosten, als de houte baricade gebouwt kan worden, ende sal 't niet wel practicabel zyn de borgerden tot saydy by den anderen te houden, ende de commoditeyt van de ryst plantinge, waer toe wy noch een goede hope hebben te genieten, sonder daer eenigh guarnisoen te laten. ——

de soldaten op 30 lb ryst gestelt

de ryst in and^o. sal niet langer als tot January komen strecken

de droogte heeft in Ylant rivieren uyt gedroogt.

d' inwoonders roepen om een steene reduyt

Voorgaenden jare hebben wy 't versoek van Capitain Joncker tot herstellingh van zyn vader op 't eyland Manipa wel voor den

vraeghende Cap^n. Joncker

onaerdige stoutigheijt aengenomen, maer verbeelde zo hoogh niet dat hy daer door als zigh eenige rebellie aengedregt hebbende conform den last van u Ed. missive verdient hadde naer Batavia gesonden te worden, de denunciatie door zyn jonger broeder aen eenige orangcaijs tot Manipa gedaen, geleeck wel iets na zulcke misdaet, maer heeft hy hem onthout, ende voorts niet genoodtsaeckt bevonden, dies souden wy met recht hebben mogen vreesen, dat zulcke lieden met zoo weijnig betichtinge tot haeren laste naer Batavia gesonden p.r 't voorsz. schip weder te verwachten waren, bedeckt wesen Jonker, ende zyn vader Calbassa sich stil, ende schaffelyck gedragen, jae Jonker is op eygen versoeck met ons naer Ceram gevaert, en heeft sich wel, en gehoorsaem gequeten; Swaerbe machtigh begaen inden brieve van u Ed.e jongste ordre, ende twyffelende oft dezelve, spreckende van verscheijden geaffecteert moet worden op 't geen voorgegaen jaer door Jonker gedaen is, oft wel op een nader meerder quaet com-porterent conditionele, ende toecomentelyck, soo hebben wy dit stuck in raets vergaderinge overwogen, ende is besloten 't ver-scheiden van vader ende soon, Calbassa ende Jonker voor dit mael te excuseren, verwachtende u Ed. nadere ordre dienaengaende hebbende ons tot nodeloos aengeven van Jonkers malicegeijt als maer uyt goeden ijver geschiet ten besten te houden. —

hy en zyn vader dragen sich wel. —

werden voor dit mael geexcuseert na Bat.a te gaen. —

Op 't eylant Amblau hebben wy een compagnie soldaten onder den luytenant Carel Luijsten de visite laten doen, dewelcke wedergekeert verclaren geene groote nagelboomen, maer wel ontrent de 1200 jonge planten int ruijen gevonden, ende geruineert te hebben. tot Manipa is den luytenant Jan Niemans mede een gantsche maentdoende geweest, ende heeft 4374. jonge nagelboomen vernielt, op Boero heeft den sergeant aldaer commanderende 194. nagel ende note boomen verdorven, door die van Lossoe wert niet meer gevonden. —

visite op Amblau, Manipa, en Boero na nagelen,

Wilcoom zyn hier geweest de twee predicanten Cornelis Wal-raeut ende Francois Caron, jongst door u Ed. p.r de Leeuwin herwaerts gesonden; den eersten is met advys van kercken raedt tot Hoeamoa geplaest, ende Caron aen 't Casteel behouden, want den d. Jansonius is in november passado neffens zyn huysvrouwe, ende schier tegelyck met den koopm.n Limmegrove tot Hoeamoa uyt dese werelt gescheyden. d.o Burum heeft sich ooc conform, ende uyt kraghte van u Ed. ordre (zoo zy verclaerden) naer Cambello begeven, om aldaer de heylige Sacramenten te bedienen, ende verder kerckelyke visite te doen,

d. Walraut staet op Hoeamoa, en Caron int Casteel, d.o Jansonius dood, item den koopman Limmegrove, d.o Burum is naer Cambello

maer dit is niet sonder haperinge toegegaen, want de —
broeders lieten ons door den Commissaris weten, dat het —
versenden van d° Burum door ons uyt U Ed. eerst geproponeert
en werck des kerckenraets was, ende niet der h: overigheyt
wien gelycke ordinantien opt doen der visiten, ende ooc dan soo
veel bedieyde als ghy zult u met onse zaken niet behoeven
te bemoeyen, maer wy dat stuk in raetsvergaderingh over-
wegende, oordeelde dit te strecken tot U Ed. affront ende
disrespect. waer van wy weetende volgens onse plicht
behoorlyck ressentiment te nemen, doch de twee broeders
scherper afgevraeght verclaerden met vele obtestatien
dat sy sich so lange in Amboina waren sich gedragen
souden naer ordre vande Comp^e., ende vermits soude d°
Spilaerdus die hierin voorganger volgens onse resolutie tot syn
leven gehad hebben, annullatie vande lieve verbetteringh
ende confessie door U Ed. jongst aen hem gedaen, 'tis wonder
dat dese twee jongste predicanten hier komende sonder eenige
demissie acte van Batavias kerckenraed, ende om geeningh
dingh ter werelt hier admittabel, als op de versendinge van
U Ed. alleen, wan wel die onse questie vande macht des
overigheyts in dat stuk weder om op de baen werpen, 'twelck
seker te beclagen is, zynde sy andersints beyde van goede —
geringe hope, ende vlytigh, tot genoegen van yder een; maer
groote hinderinis leyt inde kerckelycke bedieningh door
~~[illegible]~~ van maleytse catechismus, ende andere boeckskens
vergangen Jaer niet alleen door de broeders, maer ooc door
ons zeer ernstigh gedyst ende versocht; dies is de hope dat aen-
staende saisoen daer vande rapport sal overkomen, waer
toe U Ed. gedueltigh werden gebeden. —

[margin: b.]
[margin: den kerckenraedt bet / haer byn d'overheyt]
[margin: doen laet haer beter / geseggen —]
[margin: de jongste predicanten / hebben geen acte van / kerckenraed van Bat^a. / mede gebracht]
[margin: # 't gebreck]

U Ed. nieuwe ordinantien nopende 't houden van den vaste raedt
in Amboina, 't betalen van reeckeningen die op andere
plaetsen verschreven zyn verdient; item dat niemant —
vertrecke als die 12. maenden gagie aende h^r. te goet heeft,
sullen promptelyck werden achtervolght; insgelycx hebben
wy ons geevertueert, omt spannen en oft d'ongelden in
voorleden jaer hier gesupporteert van geen onnodigheyt oft
onbehoorlyckheyt zyn mogen, ooc om te practiseren dat de
Comp^e. van eenige lasten moght werden geexcimeert, soo
vele U Ed. by lecture van onse resolutie op dat point large
werden lesen, zynde by verscheyde stemmen goetgedacht —

[margin: antwoord op d'ordre / van Bat^a. becomen,]

dat de kosten van Pinangh geheel op de meeste plaetsen ook van den gantschen landraet van Hitoe, wyders het guarnisoen van de redoutjes of logies, sonder iets aende Comp.e verschuldinge te bevinden, welke souden connen werden bespaert, ende haer jaerlycx daer by profiteren een somme van 2575. rxdalr. a 40. stivrs., maer in dat stuk nemen wy geen resolutie, zullen ook niets innoveren voordat U Ed. ordre becomen hebben, want op eygen authoriteyt iets te breken, off 't ondoen 't geen by anderen voor desen met wysen rade gemaekt, ende gedaen is, is voorwaer een hachelycke saek, jae onse adwysen zyn in dat cas het qualyck nemen onderhavigh. —

[...]enemen opt stuk van onkosten

Voorgaende haer zyn wy niet punctuele genoegh geweest om U Ed. onse vrage nopende 't weeren van zeelieden te kennen te geven, want ons versoek was te mogen weten oft wy U Ed. in militie niet hoger als tot sergeant, ende commerce niet hoger als assistent ons believe te qualificeren, soo hoogh dan niet onse verbeteringh ontrent de zeelieden gecommandeert moet worden, de provisionele krygs officieren tot corporaels inclusys, die voor ende tot Macassar hebben gemilitteert, zyn op U Ed. vorige besloten ende gevolgde last in haer respective ampten absoluyt bevestight, ende met acte des van soodanige verbeteringe in U Ed. name voorsien, [illegible] alsoo U Ed. meeninge te zyn geweest 150. coppen militaire zyn conform U Ed. begeeren nu in Amboina gebleven, de rest vertrocken, nu, [illegible] nae Batavia, uytmakende een nomber van 360. soo officieren als soldaten, in dien dit getal minder is als de verwachtinge, soo believen U Ed. te gedencken, dat wy 80. van dat volck pr. 't Hart [illegible] nae Ternaten, 120. andere nae Banda hebben gesonden, ende daer en boven 100. d.os meerder in Amboina moeten behouden als ons contingent was voor 't versterken der vloote. —

Nader verclaring van vorige versoek op het weeren van de zeelieden —

150 soldaten blyven in Amboina

Wy hebben de weduwe van den proponent Jan Jansz. Juffr. Cornelia Cools laten aenspreken, om te geven 't testament van wylen haeren vorigen man Pontcasen, maer zy heeft verclaringe gedaen datter geen testament zy geweest, mits welcken de bloetverwanten van genoemden Pontkasen te meerder actie tegen dese weduwe hebben, blyvende daeromme de weescamer als hier te lande mede geboon voor vaderlantse vrienden der overledenen zorge te dragen, geaccommodeert dese Juffr. Cornelia Cools gerechtelyk aen te spreken, den uytslag wil den tyt leeren, en sal U Ed. nae desen aengekundight worden. —

[...]alende het testament van den proponent Jan Jansz.

antwoord op de protestie van slaven door Hadie en Tico gedaen. —

Wat antwoort wy hier ontfangen hebben op de protestie van slaven gedaen door de orangcayen Hadie, ende Tico, etc. ende seeckere andere persoonen in Amboina residerende, gelieven U Ed. by apparte notitie hier te laten voorlesen, ende slaeff genaemt Togo by d' Comp.e inde kettingh gegaen is overleden. —

De jegenwoordige inwoonders van Manipa soo wel ende als inde selve aldaer geplaetste van Amboina, bedanckt, Assaroudi, zyn te lange besten met de verdeelingh van dat land over een gecomen, maer Sago pocken tot Bonoa maeckt 't welck ons inde questie swe een is ende goede diensten van Capitain Radja Lahoeillo, door den heer de Vlamingh ingewilligt dat deselve campon alleen daer tot Bonoa soude mogen blyven woonen, uytwaerts van 't welcke den luytenant aldaer pretendeert dat geene bewoonders jegenwoordigh tot Manipa woonende, daer mogen komen sago maken, maer hem ende zyn volck alleen competeert, om dese questie wegh te nemen, ende met eenen tot meerder versekeringh van d' Comp.e te procederen, soude het ons best oordeels niet ongeraden zyn, dat wy, nu Lahoeillo uyt de wereld is, ende daer mede de obligatie wy syn de gekomen

voorslag om Bonoa geheel te depopuleren,

't voorsz. campon met haer luytenant mede tot Manipa deden belogeeren, ende voorts uytroeyen al wat op voorsz. eyland bon tot onderhout van s'menschen leven kan dienen, synde alreede te bedencken dat 't getal van ditto campon, hoe nau regaerd wy daer op mogen nemen, dagelycx sal comen te vermeerderen, ook eenige rebellen wederom ontstaende, sulcke inde vyanden vande Comp.e sich op dito eylant mochten komen te retireren geint ende de gelegentheyt vant selve, redelyck bequaem om tegens d' Comp.e uyt te harden, tot haren voordeel. Maer sonder U Ed. ordre, sullen wy hier in niet met allen ondernemen. —

de banditen van Thamaiio soecken haere verlaten landen weder te hebben,

Opgemelten heere de Vlamingh heeft wel eer by publicque schriftelycke acte de landeryen der geloovigen, die gebannen luyden van Thamaiio wegh gevlucht ende die van Papero, Loinaha etc., sedert zyn eenige gebannen tot het Christen geloof gekomen, ende derhalven wederom geadmitteert haere vorige plaetsen, doch onder 't gesag vande respective Christen orangcayen. te bewonen, dese luyden hebben ons onlancx by requeste vertoont, dat genoemde heere op haer Christen worden niet alleen lantwinningh vergunt, maer ook restitutie van haer tuynen, ende plaetsen, die zy te voren hebben gepossideert belooft hadde, versoeckende daeromme dat Radie Papero, ende

konde geslingeert moeten worden van sodanige landerijen ten behoeve van haer suppliantens afstant te doen, maer die verder protesteerende dat de gedane gifte voor eeuwigh was, volgens de vertoonde acte, waer tegens de suppliantens niet met allen wisten in te brengen als eene insufficante attestatie van meester Mole. Wy zagen de te lyden ende gaarne geholpen, om d'andere mooren niet aende eene zyde wenende te doen tot het Christendom te locken, ook om dat haer versoek eenighsins in reden gefundeert is, maer also in de dagregister off andere papieren van zodanige geprotendeerde besloten noch acte, noch teken is te vinden, hebben wy gelaten in dit stuk uytspraeck te doen, willende UEd. ondertusschen gedienstig gebeden hebben, dat ons p.r eersten nader geadviseert mach worden, hoedanigh de rechte order, ende meyninge vanden heere de Vlamingh geweest zy, om de suppliantens na den vader van deselve off te wysen, off na raeden hun te helpen.

Coning van Mindanao wyst (?) van de Gr: suit staet (?),

Op den 3. april is alhier een chinees vaertuygh geaenticoet (?) by d'Ed. gouv.r Cos een Joub (?) van Mindanaus herwaert gekomen medebrengende een brief van den koning Corolat, dewelcke wy sodanigh als in Ternate placht te geschieden, door eenen zeeden (?) voort machtigh aend' E Comp.e is rangende, niet deden, uytdyst (?) rosen ingehaelt denkende datter wat wonders te doen zoude wesen, maer den brieff getranslateert ende gelesen zynde heeft doen blyken dat hy Corolat eenelyck genegen is geweest om te proberen off d' E Comp.e de frequentatie van zyne vaertuygen in Amboina gedogen zoude off verbieden, ons voornaementlyk dit vaertuygh eenelyk met een bruyt ken (?) van groot ende weerom te laten vertrecken, verwachtende UEd. order om in gelycke occurrentien te achtervolgen. niet meer als 5. catten ryst heeft den nachoda aengebracht, ende dat vermits de groote droogte het gewas hadde bedorven, onses oordeels toeneplichte (?) den raede (?) van Mindanaus in ryst en cadjangh verlaet zoude het overkomen van zodanige vaertuygen, al een goede commoditeyt in hebben, maer verhoopen dat de komste van verhandelingen UEd. tegens de voort sal weesen.

... zo of de Comp.e de frequentatie van zyn vaertuygen in amboina zoude toelaten,

Wy hebben de huysvrouwe van Frans de Moor UEd. licentie tot haer vertrek naer Batavia bekent gemaekt, maer zy is der geensints toe genegen, seggende liever geresolveert te zitten met verschrydenheden (?), door haren man nagelaten, dies zy genoeghsame abundante zegeningen toe wenscht.

Frans de Moor's vrou wil niet naer Bat.a gaen

aengaende de pretensie van Jan Troost

Jan Troost vrijburger heeft ons noyt over sodanige pretensie, als bij requeste aen U Ed. te kennen gegeven wert aengesproken, selffs niet nu na zyn ongeluckige wederkomste, want tot Balij slaven gebracht hebbende, is hy daer door zyn jacht quyt geraeckt, alsoo deselve zich daer van meester makende, den eersten meester hebben buyten gehouden, ende zyn vaertuygh met de gantse ladinge ontrent Palimbang gestrant. —

de Cochin vaert na Bat.a met de galliot Nachtglas en chialoup Dekwoort. —

Heden gaet pr. schip de Cochin in geselschap van 't galliot Nachtglas ende de chialoup Dekwoort, staende desselfs dagh noch adroictur nae Batavia te volgen, Tortelduyff ende Ter Boede, met de resterende soldaten; nae Macassar zullen verzeylen, de jachten

Dromedaris, Konkercken, Bloemendael, Wackende Boey en Zeeridder nae Macassar —

Dromedaris, Konkercken, ende Bloemendael, nevens de fluytjes Wackende Boey ende Zeeridder, daer by wy, in 't geheel van krijchsvolck versien, hadden gedacht te voegen de fluyt Coningh van Polen; maer het onmatelyck gebreck van timmerhout in Banda heeft ons doen resolveren de voorn. Pool dit jaer hier noch over te houden, om geheele provintie van hier met een gantse ladinge

de Pool blyft onder

ladinge te dienen, 't fluytgen de Meeuw zal hier oock verblyven, mett eenderdeel om Banda 40. lasten rys toe te brengen, die conform

Item de Meeuw

syn U Ed. in de Bandase missive gelieven te lesen, aldaer nevens eenige stucken noodsakelyck gerequireert worden, ende wy verhaeren noot ervaeren door dien op Ama zo veele over vloot geveert is kunnen worden, maer behalven desen dienst verhopen wy met deselve Meeuw noch eenen anderen te doen, dat is: U Ed. in Septemb.

hoopt in Septemb. een groote quantiteyt nagelen nae Batavia te senden —

noch eene groote quantiteyt nagelen toe te sturen, op sodanige wyse als ao. 1656. is geschiet, want na ons wederkeeren uyt Banda deren de inwoonders een opulent nagelgewas van dit saisoen voorseggen, jae sodanigh, dat licht insgelycks eenige van die vruchten zyn geplukt; vermoeden wy nu sooveel de E. Comp.e eene merckelyck uyt Amboina geslagen sal werden.

Breuckelen is na Ternate, en Zuylen na Timor.

't fluytgen Breuckelen is als gesyt nae Ternaten gesonden, maer Zuylen naer Timor, werwaerts wy Heer in plaets van Ste. loggi hebben gedimitteert om ten behoeve van Amboina, ende Banda wasch tot kaersligt op te kopen; dito boot gen. hier verschynende sal al terstont mede naer Batavia keeren soo niet van zelffs dien wegh wil vinden; 't galliot Hammenduck moet ons dienen om diverse kalckovens in te haelen; de chialoup Solor is tot

't galliot Hammenduck hier blyvende —

chialoup Solor verkoopt, Ter Boede is na Manipa,

Goedegodts verkoopt, waer mede wy U Ed. van de schepen ende bodems in Amboina van dit jaer afgeregt hebben gedaen; 't fluytgen Ter Boede is met den tegenwind verspreet nae Manipa gevaren,

om vandaer te halen de orangcayen van Mallavoy ende Luban
in welcken districkt soo veel jonge nagelboomen zyn gevonden,
waerover zy echter te recht zullen moeten staen, ende welligt
naer Batavia versonden werden, vanden uytslagh sullen wy
u Ed. per eerstecoomst advys geven. —

fiscael Verspreet komt over, om naer 't vaderlant te gaen. —

Denselven fiscael Verspreet was door ons provisioneel geplaetst
tot Honimoa om tot de comste der succours scheepen aldaer de
administratie vanden koopman Abraham Nunnegroen
waer te nemen, maer hy wiert schielyck met geweldige siekte
aengegrepen, sulcx nadereant ootmoedigh by requeste versocht
heeft van d'Honimoasche bedieninge ontslagen te werden, ende
bovendien dat vermits expiratie van verplichtingh p.r eerste
scheepen naer Batavia moest vertrecken, om vandaer voorts naer
't vaderlant te verzeylen, dewyle hem door 't afsterven van
verscheyde bloetverwanten, eene treffelycke erfenis was
toegevallen, zynde prompte kennisse vande malcytse tale
ende andere bequaemheden hebben ons hier vanden goeden
dienst doen trecken, maer zynde ons weck niet mandt
buyten zyn woorde te houden, is zyne dimissie geaccordeert,
ende 't opperste ende fiscaels ampt van Amboina met eenparige
stemmen in rade den provisioneelen koopman Jeuriaen
Rumphius gedefereert, die welcke nochtans met ernstige bede
versocht heeft daer van geexcuseert te mogen werden, dies
is uyt drie sollicitanten, te weten d'onderkooplieden Berck-
mans, van Heer, ende van Zijl, de bequaemste by resolutie
gekoren, ende d.o fiscaels bedieninge by provisie, ende tot
u Ed. nader approbatie den onderkoopman Matthijs Beckman
te beurte gevallen, ende wederomme d'administratie des
winckels door hem ontruymt, den onderkoopman Adriaen
van Zier voorts dewyle den koopman Matteuyken niet
weder gekeert is, heeft S.r Jeuriaen Rumphius het comptoir
tot Hila bekleeden, versoeckende dat het u Ed. gelieven hem mits
deden, en uytreyde van zyn onderkoopmans verplichtinge
de qualiteyt ende gagie van koopman te verleenen, waertoe
onse recommandatie zoodanigh is, als u Ed. voorkennen nopende
de bysondere bequaemheden van zyn persoon heeft geschreven.

Matthijs Beckman in zyn plaets

Rumphius leyt op Hila,

versoeckt de qualiteyt van koopman,

Ons mancqueren dan noch twee goede sorten vande pen om tot
Honimoa, ende Larique te employeren, maer konnen onder de
presente geen bequaeme uytvinden, dies is in rade goetgevonden
by forme van voorraet den luytenant Govert Daniels tot
Honimoa, ende Claes Kuttens tot Larique te plaetsen, gelyck
Sweers in dier gelycke occasie wel meer is geschiet. —

De gouv.r versoeckt absolut zyn verlossing.

Den E. Jacob Hustaert gouv.r van Amboina, bevende(?) in U Ed. jongste aengenaeme particuliere missive gelesen, dat U Ed. hem alsnoch vriendelyck versochten hier in zynen tegenwoordigen dienst eenigen tyt te continueren, verclaert van harten dat hy soodanige beleeftheden met onvergankelycke dankbaerheyt aenneempt, ende erkent, wel wetende dat U Ed. goede gunste het meeste moverende tot sulck een versoeck is bybrengende, ende persoonen van gelycke verdiensten ende bequaemheyt als de zyne onder de E. Comp.e sonder twyffel genoechsaem uytgevonden werden, niettemin aen d'andere zyde na 't wachten van nu seeder drie Jaren boven verplichtinge met gedult gespeurende, dat de Heeren onse meesters niet onderwant(?) gesint zyn hem in alle condignatie beloningen voor lange ende diensten voor hy te geven, wert hy gedwongen hier te zeggen dat in qualiteyt van soo een afhaelycken verstotelingh niet langer can off mach zyn die hy pretenderen, versocht dierhalven zonder exceptie dat het U Ed. believen hem met begin des aenstaenden Jaers 1662. van desse syne regie te ontslaen, ende licentie te geven om p.r eerste occasie naer Batavia te vertrecken etc.a

't kleen zegel in amb.a ingevoert. ——

In Banda bevonden zynde hoe U Ed. aldaer ond. E. Comp.e van 't aenwassen der oncosten vande gerechts kamer te bevryden gelieven gelieven in te voeren 't gebruijck van 't kleyn zegel, so als 't selve tot Batavia wert gepractiseert, daer en boven oogmerck nemende hoe in 't extract van resolutie dies aengaende door U Ed. genoemt, generalyck de gantse Jurisdictie vand. E. Comp.e hier in India geintendeert wert, hebben wy betamelyk geacht dat Amboina daer de oncosten van 't gerecht al mede te hooch opklimmen, hier onder ook soude werden begrepen, gelyck dan op gedane propositie 't invoeren van 't selve zegel in raeds vergadering gearresteert is twelck als een point van menagie zynde U Ed. soo wy hoopen willen welgevallen. ——

Pieter de Graeff komt over ——

Dewyle U Ed. begeerte is dat wy reden geven van 't vertreck eeniger familien uyt dit gewest soo bedienen wy dat aen den koopman Pieter de Graaff guarnisoenboeckhouder op zyn instantelyck versoek toegestaen zy mits langhe tyts expiratie p.r 't Jacht Blom, mede(?) te vertrecken, in wiens plaetse by provisie gevolght sal worden als de bequaemste die wy tot dat werck hebben weten uyt te vinden, den boeckhouder Joannes de Kater; soo gaet ook p.r de Loeuwinne met syne familie over Jacob Pelle kranckbesoecker, welcke behalven gemelte qualiteyt in de kercke tot diaken is gebruijckt geweest, ende die vanden kerckenraedt

Item Jacob Pelle,

in februarij eerstleden met zijnen dienst van diaken dat was so grote suspitie, ende zoo weynigh genoegen heeft gegeven, dat van sijne geeassseert, ende van't ander gesuspendeert zy geworden. Nu over eenige dagen heeft hy ons acte vertoont met dewelcke hy tot onse verwonderingh met duydelycke woorden verclaert wert aen den kerckenraedt satisfactie gedaen te hebben, ende bekennende zyne fauten, ende vergrijpingen van zyne suspentie, ende opschortinge wederom geredresseert ende ontslagen te zyn; niettegenstaende welcke publycke dispensatie wy zulck slagh van kranckbesoeckers niet weten hier niet gesint zyn te toelaeten. ——

biermen heeft terugh gebonden de reyse naer Banda niet konnen gewinnen ——

Int schryvende hoort over den wegh van Hitoe wederom te onder predicant Joannes Bierm, gebonden op wegh geraeckt om naer Ternaten te varen, ende p.r Vliet de Crabbeers bygeholten, vuijt gevaren werdt; doch (soo hy voorgeeft) zieckelyk geworden, ende daeromme genoodsaeckt de reyse te staken. 't Zal te besien staen off wy nevens den kerckenraedt geene redenen hebben om dit qualyck te nemen. ——

attestatien van't kort komende cleeden,

Indien maer gelyk voor desen weynige cleeden in weynige packen te kort bevonden waeren, wy zouden daer van eenlyk by de negotieboecken aenwysingh doen, maer delen saecke is dat zoo groff toegegaen, dat wy genootdrukt zyn geworden u Ed. daer van op bysondere wyse te berichten, ende te doen blyken door notitien ende attestatien onder N.o 10. hier by gevoeght, dat uit opdoen van 12. packen, dewelcke al veele te vorn geopent waeren 134. p.s cymbalen te kort, ende 250. d.os beschadight gevonden zyn.

geen nage oly gesonde,

Wy hadden gedacht p.r dese gelegentheyt op den gedaenen eysch van Batavias Opperchirurgyn eenen nage oly over te zenden, maer het onderlyden van onsen distileerder heeft zulcx belett, over zulcx versoeckende dat men gindts voldaen ende wy geexcuseert mogen werden. ——

tydingh van't Jacht de Haes, gaende na Timor,

gebonden op Bima geen ryst connen crygen.

Jacht de Haes weet hier niet te vernemen, maer in Banda is een vryman vaertuygh gearriveert, gebonden d.o Jacht in zee verspraeyt, ende den vryman verstaen dat selve tot Bima hadde aengeweest, maer geen ryst becomen, dies stelden zyne cours naer Timor. Den Amboinsche Haen heeft mede tot Bima zyne ladinge niet cunnen becomen, in voegen wy geen staet maken om volgens u Ed. bevel eenige schepen derwaerts te zenden.

10 (?) vlees te kort

Op de 30 (?) vlees tonnen p.r de Leeuwin van Batavia gekomen zyn ontrent 10 of 12 d.os te kort gevangen, ofte der hoofden daeromme aengesproken, zeggen veel van die stoenen ongeteldt aen boort

gebracht werden, en hebbende daer toe ordinantie gegeven by den opperkoopman van Heyningen, waerjegens eenlyck een parteye bloetstenen zonder getal gemelt staet, dit is een goet dat niet vervreemt off gestolen can werden, invoegen het abuys lichtelyck tot Batavia zoude connen schuylen, dies ook te rade zyn geworden U Ed. daervan advys te geven. —

Wissels,

De naergemelte persoonen hebben hier te samen op wissele in U Ed. cassa gestelt eene somme van 744. ryxd[rs] ende dewyle zy de geordineerde verclaringen hebben gepresenteert, werden U Ed. versocht de betalinge aen de mede genoemde competenten te laten geschieden. —

Barent Jansz burger, aen d' Hr. Mayoor Willem Verbeeck Rxd. 74.
Door den zelven aen Sr. Hendrick Verhorst . . . . 30.
Joannes Burdan predicant aen den koopman Evert Mighielsz . . 610.
Somma Ryxd[rs] 744. —

D[o]. Spiliardus versoeckt om zyn huysvrouw,

Den E. predicant Johannes Spiliardus heeft ons niet met weynig gelaten voor dat wy aennemen zyn requeste onder N[o]. 17. hier nevens gaende aen U Ed. te bestellen, streckende namentlyck om zyne huysvrouw uyt 't vaderlant herwaerts te doen komen, dewyle hy verclaert niet eerder zyne dagen zonder veele voorzondigen soo solitair niet te connen leven, heeft ook begeert dat wy dit zyn versoeck met letteren van recommandatie wilden geleyden, waerop dan zeggen dat van herten wensten, hy om zynen yverigen dienst onverdrietlyck te doen, met eene suyvere, eerlyke, deughtelycke gemalinne ware vergeselschapt, immers bidden wy dat onse vrypostigheyt op 't aenhouden van d[o]. Spiliardus geperst niet ten quaetsten genomen mach werden. Waermede Ed. Achtbare, hoogachtbare, wyse, voorsienige, zeer discrete, gestrenge heeren, desen afsluytende, willen wy naer onse gedienstige groetenis U Ed. persoonen, familien ende wyse regeeringh den overvloedigen zegen des Alderhooghsten van herten toebidden, onderstont U Ed. dienstwillige, onderdanige, ootmoedige, verplichte dienaers, ende was geteek[t]. Jacob Hustaerdt, Antony van Voorst, Adriaen Kimphuys, — Matheus Berkman, Adriaen van Laer, W. Zydentout, Amboina int casteel Victoria, desen 2. May a[o]. 1661.

Cort verhael in forme van rapport gestelt door den koopman Evert Mighielsz, wegens zyne verrightinge tot Banjermassingh, ende der presente geleghentheyt, omme over te leveren —

aenden E.d. heer Joan Maetsuijcker,
gouverneur generael, ende d'E.d. heeren
raden van't Nederlants India, residerende
int casteel Batavia. —

E.d. Hoogachtbare Heeren.

Bij mijn missive vanden 29. april p.o den nachoda Dampul, daervan de copye noch aen 2. andere Jonkies om wech gesonden te worden zijn gegeven, (die verhope ter goeder tijt UEd. sal overhandigt wesen) gevoecht daer bij int groot verhaelt gemaeckt hoe de saken in Banjermassingh (naer luyt van UEd. wel gegevene ordres) begonnen en afgedaen, mitsgaders wat appendentie tot een spoedige ladinge, en wanneer meynden te volgen, verhaelt gemaeckt, maer alsoo in gemelte advys niet wijdlopigh, dan op hope en gissingh konde aenroeren, dat naer dato noch te geschieden stont, soo gelieve UEd.le mijn gehouden dachregister (waer van de affschrift bij desen presenteere) door te sien, sullen daer in de cargo vinden, alles wat door mij in d'een als andere saken is gepasseert, item daer nevens gevoeght mijn advys en gevoelen over sommige saken, so deselve best recommanderen hadden, UEd. gelieven te vertrouwen een 'tselve met een goede meyninge ten dienste der E. Comp.e geschiet is.

Dien van Kaeyck en niet verby gaen kortelyck aenroeren, als in onse missive vermelt staet, dat op ons aenhouden, alvorens den koningh onse komste verwittight, ende met believen van zijn Mayt. naer Martapoura opgevoert, latende een schriftelycke ordre aende verbeyende overheden van't schip, als onder fo. 4. van't dachregister luyt, den koningh alle den peper die in zijn landt valt aende E. Comp.e geheelyck sonder aen iemant anders te laten toecomen, beloofft heeft te geven. —

Met onse vertrekinge, daer lang na uytgesien, den bestemden tijt verlopen seer verbeytert was, seggende in corte woorden, wanneer zijn grooten daer over en 't maken vanden prijs op de ceddel, lange prolongaties wilde maken, hier valt niet te [illegible], peper moet daer wesen, en maken dat den handel voortgaet, op dat UEd. eenmael zijn waere genegentheyt tot de E. Comp.e soude mogen tonen, want bestradent was dat den koopman Dirk van Lier met 2. schepen sonder ladinge vertrocken, daer doen ter tijt genoegh peper, jae grotelyck verwondert was, over sijn schielyck vertreck, daer wel 't gemeen volck [illegible] van gadt, op ons versoeckende dat geen quade voorslagers gehoor souden geven, hetwelck zijn Mayt. vastelyck beloofde, welcks de daet afwachten soude, latende ongeveer 30. Coyangh om met denselven te handelen op ons banjer afbrengen, ende versoecken daerom te ontfangen

met zyn schepen wilde komen, dat niet geschiet is, nu geen [illegible]
noch uytstel toeliet, vertrecke heeft daer na noch met den luytenant
gelyck bevoort den Haude vertrek op den 22. april zyn aenvangh nam.

Want zy zyne May.t voorstellende, dat hy den by haer betaemden
prys op stelden (die naer haer seggen met den koopman Dirck
van Lier gemaeckt was) daer mede wy niet te vreden waeren, off ten
zy ons sulcx schriftelyk in ons lade verloonde, ten anderen, waer
van den ontfanger ende zyn adherenten souden leven, wanneer
den peper aen ons en niemant anders gelevert soude worden, daer
voor maer 5. ten 100. eens aen den koningh sonder meer tol soe
te betaelen sullen; 't welck ook sodanige overdenkinge in geen
geraeckt heeft, dat daer mede den tyt als boven verhaelt, tot 11.
april, schoon tot verscheyde malen zyn gecommitteerde om met
ons daer van te handelen, had gesonden, passeerde, tot dat eyndelyk
wy seyde dat met dese rycxraden ende koopluyden die by vergo-
dinge van haer gestelde prys seeker geïnteresseert zyn, geen koop
te verwachten was, want zy alle op haer memorie [illegible], en wy op den
couranten marcts gangh stonden, daer over groote moeylykheden,
ende veele dagen passeerden, eyndelyk resolveerde zyn May.t onder
een tamelyke verwoeringe voor oogen te stellen de onmogelykheyt
om den prys niet die aen ons geschonden committeerde te maken,
want bemerkten zy de peper aen ons moest sullen leveren, daer
dan noch de getrocken ste versoeckingh voor soude willen begeren,
verde [illegible] prys. soo doende geen negotie, maer een monopolie
gestemt mach worden, versochte zoo zyn May.t den prys selver
met ons niet wilde maken, dat ons den vryen handel aende mocht
biddende wilde vergunnen, daer toe hy niet verstaen wilde conde
komen door eyndelyk toestingh, onder beloofte, van den onderkoopm.n
Arnoldus Verbeeck met den adsistent in partye selden, tot
accommodatie van den gemeenen man, die maer 1. 2. a 300. gantang
peper en geen volck noch vaertuygen om aff te brengen heeft, in
Martapoura te handelen, en die van zyn gecommitteerde den mynen
mede naer om [illegible] geven, dat geen peper, die de groote rivier
altyt afkomt ende soo naer Martapoura gebracht, sal worden, aen
ons schip. op confiscatie der selve. —

Beangende den tol van 5. ten 100. die hy meer [illegible] en zyn afgesanten
tot Batavia vast gestelt, daer mede den vorigen gedanen eysch van
50000. realen tot niet gemaeckt, liet zich daer in seer wel vinden,
en voor soo veele een vergingh accepteerde, maer voorwendende
als onse missive met, 't onderhout van den Sabandaer ende zyn
adherenten, die daer van, gelyk ons mede bewust is, moeten leven,
want een ten 100. ende dan noch schryf, en [illegible] gelt, als andere

kleeden inkomst is geweest, 't welck hier mede sonde moet werden,
hier tegens niet wel wisten in te brengen, dan dat hy 't geen by zyn
gesanten op Batavia gemaeckt was, vast hielden; zeyde hy ons geen
andere gedachten te zyn, dan dat daer mede alles verrecht was, daer-
om geen andere ordre gaeft, als meer andere discoursen tot die materie
dienende, antwoordende dat, terwyl geen nader last had, het geheelyk
op meer Ed. discretie wilde stellen, niet twyffelende ofte deselve daer in
contentement sal geschieden; te gedencken zy dien van kleen vermogen
zyn, voor deese maal dit schip ons voor f. ten 100. sonder meer vullen
laten passeren, daer voor wy zyn May.t bedanckten; maer zyn
groote heer vry wat tegens hadde, die de vaste stille swygen, dat tot
zyn eygen incoomsten zyn, daer over naer wel gevallen moste
disponeren; soo versochten wy ook den grooten maet onde peper te
meten, 't welck mede verkregen, van 10. ganting yder, daer toe zyn
eygen gantang voor liet comen, om niet bedrogen te zyn. ——

Soo weesen by resolutie, als ons dachregister onder fo. 12. aenwyst, vast
gestelt, den ondercoopman Arnoldus Verwoock met den adsistent
Nicolaes van Heyst, die inde Maleytse tale redelyk ervaren is, ende
een cargasoentie van 1141. realen vande getrocketste lynwaten
naer Martapoura, te meer om aldaer peper te onderhandelen, wat
ontrent het hoff omgaet, daer toe een schriftelycke ordre verleende,
daer van te zien het dachregister fo. 19.

De peper bequamen wy uit derste, jae met soo een toeval dat dagelycx
genoeg te wesen radt, overmits de geruchten van onse handele, ten eersten
naer boven onder 't gebergtes volck quam, yder zyn peper afbracht
dat door dien de bastas, cannekyns, en chits minderde, daer zy alle
seer gragh naer zyn, ook soo schielyck stuyt kreegh, hier over vele
onlusten ontstingen, want haer peper op banderzynde, niet wederom
naer boven naer Martapoura opvaerts, maer aen ons schip door des
koningslast, die dese gecommitteerdes tromedelyk uytwerde moesten
leveren, die wy dan met alle mingelyckheyt soo veylen 't eenige vande
ergste degaut gehouwde cleden, jae in gout, dat tegens cleden verkocht
verkocht hadt voldeeden en met goede woorden contenteerden daer
onder vele smadelycke woorden met groote patientie verdroegen,
als mede grote aenstooten om verbeden aen de groote iets te verstercken
voornamentlyck des koningh eygen sustor, die een van haer bedegesellen
zond, om voor 160. realen aen cleden te halen, ons opsherende, de
persona en namen hier noch onbekent te zyn, ten andere ende naer
waren die gants geen verschooning wesen, om hier andermael weder
te comen, ons gevreesde heeren een ander hier zoud kunnen senden
zoo doende, het aen ons schult zoude komen, 't Andere ons het anders
dan de Maleyers etc.a gestelt is, daer mede haer oock alle affgeser
geweest, dat ons zoo ingevoert, des te lichter in aenstaende
't onderhouden sal weten. ——

Wat peper uyt de van hier vertreckende vaertuygen gelicht gehael
meer Ed. in onse vorige missive bevoght leesen, vand' Anachoda
Wangsa Naya Jabaen 32½. van Socko Chinees 75. pl., daer van haer
assignatie verleent, om op Batavia marckts gangh betaelt te werden
ende by desen onder factura ongestapeert opbrengen, sullen ver-
hopen by meer Ed. niet qualyck geduyt zal worden, want sijnde
den grooten yver vanden Coningh tot ons beladinge, dat selver zyn
eygen vaertuygh niet verschoonde, zynde geordonneert naer
Sourabaya, daer voor selver versocht om 300. gantangh mede in
Fredelagie te versenden, dat om zyn pas uit t'zeyl te gaen afquam
wilde visiteren, daer uyt naer wel gehouden pitharinge noch
ongevaer een Loyang peper lotte, dat meer als 800. gantang in
had, dit niet door ons maer door zyn gecommitteerde commande
geschiede, op wien wy 't alles smeten, wat zy daer in dede, wel te vreden
waren, en tegens haer zeyde, ons aende ordre vanden Coningh —
gedraegede; dit Ed. heeren een groot ontslag voor ons baerde, dat
geen vaertuygh durffde vertrecken, off quamen selver, versochten
om haer te beschicken, daer in wy de maet mildelyk uytdeelde,
onder een vriendelycke bejegeninge. —

Dus werende den handel gedaen ende opt ontfangen van des Conincks
peper besteeden, zyn met een vriendelyk geschenk naer Martapoura
daer om te versoecken, ende over de gedane accommodatie danckbaerheyt
te bewysen, als mede dat onse presenten daer door, en de realen plus
ultras gankbaer gemaeckt mochte worden, gegaen, daer gecomen
zynde obtineerde wy syn schult in peper te voldoen, als mede
acceptatie der realen plus ultras, die door zyn ordre sallaten
gaen naer bracht te worde, gelyck al vorens door zyn woordt en
raedt Kedy Cartasouta, t'onsen ruyne langwylige discoursen
gehouden, dat zyn Mayt. ons alles tydens te versoecken had toe,,
gestaen, niet anders dan 't geen voor zyn Sabandaer ende opperste
volck te versoecken open stagh, dat gehoolyck meer Ed. opofferde, maer
in deser zyn grootste last voor ogen sach, soo conden daer mede niet
accommoderen, onder veel omstandigheden, als in ons daghregister
vermelt, dus dangh eynde, dat geen middel wist om zyn gedane
beloften, van alle de peper aen d'Comp. te leveren, vermits alle
vertrocken, en niemant hier liter verbleven (dat op een logie
te maken slooght, want zyn volck die gewoon zyn om haer peper
aen yder een te vercoopen, nu verboden, waer mede haer stillen
souden, off ten waere schelo opkoerte, ende tegens d'komste van den
Sultan verzamelde, daer toe geen middelen van sich zelfs had, —
want aen de Coningen die wel vermaen maer geen middelen hebben
zyn, versochte hem 4 a 5000. Rx. in coopmanschappen en
contanten te verleenen, onder belofte tegens de comste van d'eerste

schip daer voor peper claer te maecken, daer op dienende, dat gelyk
voorde den gedaen hadden, behoorden te onderhouden, want ons de
meeninge gants niet te wesen, dat den handel van hier naer elders
daer toe te voegen was, gelyk voortaen pas en licentie aen yder een
verleent sal worden, die daer om komen versoecken, om hier te
handelen, als mede dat die karr eygen vaertuygen hebben, gereet
zyn om peper zelver naer Batavia te brengen, twelck ons principael soo
aengenaem was, als dat selver hadde; doch deese tydinge niet conde
horen, als voor den doodt mans deur geklopt, zeynde geen middel om
daer van ontslagen te worden, eyndelyck genoodsaeckt waren, om geen
verandering te maken, op dat eenmael 't gemaeckte en welgeede
contract mochte mede voorden, toestingen ende beloofde tot 20. a 25
lasten peper daer te verhalen, dat eyndelyk naer genoemen afkoopt
2120 3/4 realen, als blykt by zyn geschrepte obligatie, die onder No. 4.
verleenden, te voegen is, mont eerder daer mede daer alles besloten, en
vanden andren den vriendelyk afscheyt namen, beloofde ons twee
vaertuygen, daer mede met ons bagagie af zoude varen, ende dat
Cartasoura neevens den Sabandaer, met den brieff als t geen daer aen
dependeerde, sal volgen, versochte zyn vriendelyke groetenisse aen
UEd. gesamentelyk te doen, ende dat door den goede rapport van
hem gecontenteert gaet, zoude doen, voortaen de commandeurende
den handel in Martapoura voortaen, maer niet tot ons banger
gedachten te worden, dat alle verre uyt zyn beschermingeis, ja
ook aenmerkende vergant woort, daer toe des noot zynde twee
jongepiets konde gebruyken; t'eene voor ons bangar te leggen
en t'ander te verruymen ons koopmanschap, ende de peper aff te
brengen, beloofde zyn Mayt. daer inso veel ons vermogen was
myn geeerde Heeren voor te dragen, ende zyn goede genegent-
heyt bekent te maken, maer dat Cartasoura zyn zegel geeyschte
mede te geven, ofte noch iets manqueerde, daer toe autoriteyt
verleenen om aff te doen, dat gesondende vertrocken,

Contdaer aenvolgende Cartasoura met een zeer fray toegemaekt
vaertuygh, toe met pecken en vlaggen besteken, ons den brieff
aen boort bracht, alwaer ons met zyn batterie dreckschroten liet doen
ende 't speelen gingen, sittende selver met den brieff in een
silveren schotel boven op 't vaertuygh, dierby met veel respectie
onder 't lossen van 't canon, ende coergen en den gedeelteeren matrosen
musquettiers, achter in de Cayuyt bracht, alwaer deselve ons onder-
handigheden, neevens de groetenisse van zyn koningh aen UEd.
ende 600. gantangh peper, met 2. groote rottingh matten tot
schenkagie, versoekende zeer vriendelyk niet op dat cleene, maer
de goede genegentheyt geeyschte te zien, dat dankelyk accepteerden,

ende soo veele vermacht als konde by brengen aendoen, daer mede
wederom vertrocken, verhoorde zyn E. ons nader, om met ons te
confronteeren, geliefde te komen, dat geschiede, ende vertingen dat
inden brieff vermelt stinq, eenlyk dat in alles vertroffent, ende
deeven articulen besloten waren sonder particuliere specificatie,
dat wy verkochte te mogen mede nemen, daer naer zyn seggen
ordre toegaet, om te maken dat geschiede, maer willende wee
ontschuldigheeden daer by voegen, dat wy in Batavia, zo ondermogende
om eenige misdaden door de haren begaen souden willen om te
straffen, als zy daer, als meer andere, 't weech met haere sporinge
daer uyt, ende in zoodaniger voegen kregen, als inden id. onder
No. 2. de copie daer van vertoont wort, die haer inhuyst mede
zodanigh verleedende met ons de lyst vande verkochte cleeden
soo deselve aende gemelde man verkochte, daer van wederzyds
schrifte werdt dede, als No. 5. die toont, doch en mogen de Coninghs
als andere grooten haer prys hier by niet vast stellen, derhalve de
selve om contentement te doen, de haeren zomwylen geeicht
dient, dat noch de Batavische prys wel mogen halen, gelyk by
ons gehouden negotie boecken klaer is blykende, insonderheid die
grootelycx gedesireert moet worden, doordeesen weshalve de Batavise
prys daer niet mogen halen, uit afdrygen zout ons noch een kleen
memorie uit maelyst nae, vande verkochte goederen voor den
koningh onder No. 7.

Pangeran Mattaboemij, wiens rechte naem Pangeran Maes de-
patty is, den selven dach 's avonds d'eerste audientie bequamen
op ons aencomen van zyn Commando, als tweede vanden koning
gedechargeert, ende buyten regeringe gesloten, dat ons nevens
veel andere grootelycx verwonderde, reden van doen geheele
te schryp in regeringe was, en de gemeente te vele plachte,
maer vertrouwe dat zulcx eenelyk om zyn soons halven
geschiet, genaemt Pangeran Arya Wiera de Radja, zynde
een persoon ongeveer van 30. Jaeren, die daer toe zoecken in te
setten, desen Coninghs zoon Pangeran Arya, heeft soolangh wy
in loco buyten slants geweest, even voor ons vertreck in onde
aenboort quam, die wy doen ook als d'opgaende zon eerden, ende
ons zyn gunst beloofde, in aenstaende vele, proper claer te hebben,
d'andere Pangerans weynigh van vermogen zyn, want zien desen
koninck seer absolutelyk begint te regeeren, en niemant aen-
siet, off dit sal comen uyt voorden, ende wat Jalousie [illegible] baren
wil ons den tyt leeren, schynt een fray persoon van gebaert te
zyn, ongeveer 50. Jaeren out, ende d'E Comp.e door dien zyn landt
inde negotie daer om sal toenemen, seer toegedaen te wesen.

Twee gesanten zyn in ons aenwesen daer verschenen, d'eene van Succadana en d'ander van Johor; d'eerste versocht door seer beweeghelyck, dat tusschen beyde Ryken een offensive en defensive alliantie mochte gesloten worden, om tegens de Mataram te mogen bestaen, deselve Bantam geen homagie meer doet, pretenderende d'weduwe die van Succadana zyn dochter om hier met de Zoon te mogen trouwen. —
d'andere gesant van Johor comt versoecken, de naergelate middelen van schipper nachoda Malacca Johoreës, hier over 3. a 4. Jaeren overleden en zyn goet ontvreemt, die vertrouwe tot Banjer sal, want zy haer daer gantsch niet op verstaen om so lang te sturen middelen uyt te keeren, gelyck by onse geseyde actie gevoert geweest is.

Ondertusschen te continueren verscheyden aldaer zodanige beden als onder memory no. 6. te zien is, in gevalle meer dd. daer van voorsien wert, en sal zulcx (onder correctie) naer myn opinie, jummers soo wel in de voorstadt van Martapoura, dan aen ons Banjer geschieden, vermits de groote spruyt die naer Martapoura oploopt, een groote bequame rivier is, daer de schepen zonder perykel so wel als voor ons Banjer comen komen, ende aldaer zynde den handel aen lant, aff en aen, van't schip, zonder veel volcx daer aen te laten komen, geschieden, soodat daer geen meer perykel als op haer goede zyn (by verraed dat God verhoede) geveen te verwachten, dan andere plaetsen; 't welck maer dd. wyers voorder opgesteerd, d'ongesontheyt van't landt hebben (Gode zy lof) soo quaet als de geruchten gaen, niet bevonden, maer dat uyt het water wanneer int velt e moisson hoogh over 't landt, door den menighvuldigen regen loopt, ongesontheyt voortkomt, is niet te verwonderen, deweyle alle vervuylden en vergaende bederven, dat den geheele Jaer int bos vergadert leyt, daer uyt stroomt, daer toe 't lant gequativeert van veele vergiftige boomen, kruyden en wortelen, daer de pylen gemeenlyk spatten mede gestreken worden, en zoo myn onderrecht is, de Macassaren alhaer vergift van dese eert dat doorde Bediges, een volck heydens van geloof, en d'olyphanten gelyck zyn, geprepareert wort, halen, als wanneer 't water dadelyck zeer wit van coleur wert, dat niet een dagh staens en dan opgekoockt eenelyck 't Drinkwater neffens een goed dieet te houden, voorgekomen can worden, als wy bevonden hebben, boven dien 't lant daer hart en vast is, anders niet dan met hoogh water onderleyt. —

Het ons vertrock is aldaer, soo in Martapoura als boven in 't lant van't ouse gebas noch wel 80 a 90. lasten peper verbleven, daer van niet den Koningh op ons afsleept ook eenen van geraden, om van daer te halen, dat als noot zynde voor de aenstaende verlossingh

genoegh souden konnen geschieden, behalven den seroon gewas aende boomen langh, dat ongeveer binnen 2. a 2½ maent geplukt, ende in 4. maenden droogh en afgebracht can worden, sulcx aen 100. a 150. Coyangs niet te twyffelen was, doch soo zyn met de groote droogte vant voorleden Jaer, veele boomen uytgegaen, 't welck daer mede soo haest gebetert is, als opt hooghen cunnen, en de verdienen uyt verscheyden want men t'ouds komt te voor 1½ bataviase gantangh den waeck moste geven, veele menschen haer met bladeren ende wortelen van boomen onderhielden, groote menigte nootleden, anders van alle lyftocht en eetelyck voorsien, doch seer duyr, want een leye waeren voor een busse betaelen moeten.

Den gaende de peper verders te verwoeren, in gevalle 't aldaer valt is, de Portugesen van Matallam moeten vertrecken, hebben niet veel te verdien, ten zy door de Engelse ende Mooren dien halen, ende om sulcx voor te komen, wel een logie daer verbeyt, maer onder besloten met haer te komen genoegsaem met 1. a 2. slotgaende schepen 's jaers, want boven de 12. voet diep gaen, niet uyt noch in cunnen, gaende houden, daer een gaende jammers soo wel als in een logie op de voorgaende aengeteekende maniere kan geschieden, dat wy in weer de tyden opstellen. —

Boven dien was Jaerlycx van Bandjer Massingh ongeveer 10. a 15. cattij soo sant als gemaeckt gout, wanneer getrocken santering hadden te halen, doch niet hoogh van loots, tusschen de 17. en 20. carat, gelyck wy nu wel 60. a 70. tail tegens cleeden getrocqueert hadden, dat om de luyden te contenteren, voor peper, als voren verhandelt, hebben moeten geven, nevens 100. picol walir, daer van ongeveer 44. picol tot een proeve mede brengen tegens 20. realen de picol. —

Naer ons staet noch te volgen 2. Jonken van den Natgoda Cattie Marwa die ao. passado de gesanten op Batavia gebracht heeft, met ongeveer 40. lasten peper, en partye wasch; waerlyk Ed. Heeren, deselve man is een groot Instrument van de gemaeckte alliancie met die van Banjer geweest, hebben derhalven altyt ons tegen daer gehouden, daerom ook verschoyden moeten inder dienste, daer sich seer willigh liet in gebruycken. —

Hetwes wat te lapperen is bevont inwaer Ed. in de nevensgaende factuera onder No. 9. en by gevoegde cognossement by d'overhoofden vant schip geteekent No. 10, zynde aen boort met den indaels gewogen.

Int ontfangen ende wederen van de packen, hebben bevonden 't volgende te kort te wesen, als uyt het pack Caingoelongs No. 1904. 20. stux, die daer den 29. april uytgenomen zyn, ende wy 't selve den 16. april eerst geopent, noodsakelyck een Jaer verleden, tot Batavia —

inde pakhuysen gebracht moet werden, als by ingeleyde certificatie blykt,
een pak guinees gemarct no. 898. dat met 3. zegels wel toegedaen,
uyt geopent bevonden 3. stux uyt, ende noch gemist uyt een pack
gebleeckte moerissen no. 2039. 16. stux, een pak Tapisarassen
no. 2162. 21. stux, ende een pak rode salempouris 10. stux, daer
te weten over 't gemiste, d'overleden van 't schip werden aengesproken,
die ons pr. attestatie vertoont van alle d'officieren van 't schip, en
den bottelier met zyn volck, dat door haer ofte by haer geen
kleeden dan aen ons zyn gehaelt, noch geopent, als de copie hier by
gaet, over sulcx niet connen verstaen hoe het daermede afloopen
zal, ten zy tot Batavia, geleyk uyt 't pak Cuingoedelongs genomen,
ofte te cort zyn gedaen, 't selve loopt voor zoo veele de [?]
soldeeringe aengaet, tot gaeder verantwoordinge, ende by restanten
opgebracht, maer de tekort zynde pr. 't comptoir Gendrade aff-
geschreven, tot nader ordre van u Ed. —

Dit is Ed. Heeren 't principaelste van myn verrichtingh en bevindingh
in Banjermassingh, waerinne zoo niet volcomentlyk u Ed.
wel gestelde ordre geobserveert ende naergecomen zy, gelieft
sulcx door u Ed. gewoonlyke bescheydentheyt goedertierelyck
over te zien, mitsgaders te vertrouwen dat ick in alles (naer conditie
van saken) den yver en 't vooghnemen hebbe gehadt, aen den dienst der
E. Comp. soo veel mogelyck te betrachten, waer op ick myn geringh
verhael sal eyndigen, en naer myne onderdanige groetenisse
u Ed. ende zyne honorable Gouverno der Heeren [?]
zegen van herten toewenschen.
Int Jacht de Tortelduyf zeylende van Banjermassingh langs
de kust van Java desen 27. May ao. 1661. onderstont u Ed.e
gehoorsame dienaer, ende was geteykent Evert Michielss —

Batavia,
Aende Ed. Hr. Joan Maetsuyker
Gouvr. Generael ende Ed. heeren raden,
over den Nederlantschen staet in Orienten.

den radt in Banda aen raer Ed.
16. May 1661.
ontfangen 31. May pr. 't Jacht Sluys

Ed. Erntfeste, hoogachtbare, man-
hafte, wyse, voorsienige, seer
bescheyden gebiedende Heeren,

Naer swaerlyck uytkycken zyn al laet int verlopen vette mousson
voortaens (godt dank) begonnen ende van u Edle. den laetsten
febr. en 12. maert toegecomen de schepen N: Rotterdam en Sluys
beyde met sodanige u Ed. schriftelyke bevelen, ende bylagen

Rotterdam komt van
bat. 12 febr. en
Sluys 12. maert

en geselecteerde cargasoenen, als u Ed.le tot behoeff van dese provincie
daerinne geliefft hadden te doen toekomen, zijnde d'helft vande
ladinge van 't: rotterdam ƒ53694:2:4. voor inde oude boecken
't generale ten voordeele geraect, maer voor 't cargo van 't fluyt
banda inde nieuwe boecken, op den dagh der [illegible], voor
ƒ14042:19:4. gedebiteert, sullende uyt alle krachten na onse
plicht beÿveren, dat 't een en 't ander ten dienste vande generale
Comp.e met alle bedenckelijcke suynigheyt gedebiteert en
verantwoort magh werden. Uyt het innerste onses gemoets
hadden wy gehoopt ende gewenst, dat onsen Gouv.r d'E heer
Abraham Verwijns, met syne wel geexperimenteerde kennisse
deser oostelijcke eylanden, door continuatie van ruijm 4. Jaren
en by na alle bedieningen, door [illegible], u Ed.ele
ontfangen [illegible] door zyne wyse ervarentheyt
int bedde ende tot u Ed.le volcomen genoegen, beantwoordt,
mitsgaders der presente stand van zaken herwaerts over
wydlopige waere ontleding soude hebben gedaen, maer Godes
onbedenckelijcke schicking, heeft 't onder alle hartgrondige
droefheyt, heel anders geliefft te regeeren, want na onse
ged.e E. heere Gouv.r, den 15. Maert, seer subyt vande hant des
heeren inwendelijck was geraekt, zyn de lichamelijcke krachten
successive dermaten gediminueert, dat eyndelijck den 6. april,
des morgens een de klock seven geslagen had, de doot is komen
te volgen, van welckers omstandigheden, en d'hoedanigheyt der
siekte, wy ons in [illegible] tot de ample verteeling
int dag-register refereren; den 7. na middags is 't doode
lyck met alle mogelijcke en costumelijcke [illegible] na
de waerdigheyt van zulcken achtbaren, g.r eerden minister
in [illegible] kercke ter aerde gebracht, mitsgaders int choor,
neevens syn E. Sal.e huysvrouwe, in een gemetselde Tombe
weg gestelt, leggende nu beyde haer E.s Saligers naer 't afsterven
van [illegible] in een graff gesloten, God de heere
wil na zyn ongrondelijcke genade de verscheydene inde
hemelsche vreugde geheel ontfangen, dat wy aen uyt de verstandige
verclaringen en schoone merckteekenen, van zyn E.s onwanckel-
bare standvastigheyt en vertrouwen, inde volcomene ver-
dienten onses saligmakers Jesu Christi, van zyn E. leger-
stede den omstanderen wonderlijck betuyght, geen Christen
mensch can twyffelen. —

d'Gouv.r Verwijns sterft 6. april —

Hier door dan 's Comp.s zaken sonderlijck en geweldigh beroert,
mitsgaders verdeelt zynde, noch tyts geregeert heeft daerinne

alle bedenckelycke middelen, in Casu wierden geoppedieert,
is door convocatie vanden Opperkoopman Sr. Leonard van Sorgen,
den 8. 'smorgens den provintialen raed vergadert, volgens uwe Ed.le
ordre, bestaende met den onderkoopman ende winkelier Willem
Bolwerk en guarnisoens boekhouder Justinus van Wyk gesterckt
zynde, bevindende in Ued.le mandaten consonant de le dicteren en
en specialyk in Ued.le jongste missive, pr. Vaertsluys ons toe-
gebracht, dat zoo den Heere Weyns eenkeer nae Batavia quame
te ondernemen, in sulcken geval den opperkoopman Sr. van Sorgen
het hooghste gesag, pro tempore, zoude laten gedefereert; op dese,
nevens der gelycke voorheenen ontfangen reglementen, is dan
zonder de minste discrepance eendrachtel. gearresteert, mede
gem. Opperkoopman Sr. van Sorgen het hooghste gesagh te defereren;
die ook t'selve gehoorsamende in Ued.le bevelen, met eerbiedigheyt
provisioneelyk heeft geaccepteert, totdat in conformité van
van in Ued.le positiven, den toestant van saken nae Amboina,
den E. Heere Gustaeff gouverneur aldaer aengeschreven, mitsgaders
Zyn E. approbatie, off alteratie soude weten gerecipieert; de
spoedige despesche vande Chaloup de Swaluw nog den zelven
avond, geeffectueert, teerlings brengende redelyk vaerdigh den
10. voorts soodanige rescriptie van Amboinschen Heere gouverneur,
als in copie neffens deesen geregistreert gaet, waerby zyn E.
ons communiceerde, als den 13. ginder is vaert korrekorren
was afgesteken, met intentie nog 8. a 10. dagen, aenden uytslag
vande te gebruycken reyse, te wagen, zendende de Chaloup de
Swaluw, als bereyder en rooy en kennende, tot praeadvertentie;
ondertusschen de wint noch weyfelende, komt den Heere
Gustaeff den 19. ontrent de middag hier aen landt, en korrekorren
denselven avond des regels te verankeren, bevindende den
Opperkoopman Sr. van Zorgen, van de vermaende coortse
geinfecteert, ende den koopman Melchior Hombeeck Subaltern
heeft ten comptoire Verbongie dien dach begraven, mitsgaders
s'Comp.s verdere suppoosten, en d'gemeene burgerye, neffens
desselfs catyven over de respective eylanden, vermaken van
Godes catydende rant gebracht, dat den deplorabelen stant
byna niet te melden zy, gelyk zyn E. in Ued.le ontfeylbaer,
besonderlyk sal geeven overgegh, neffens dien wat beschaigdes
staende zyn E. aenwesen, met den raed geëxamineert
hoe zigh met eenige voorige arrestten geconformeert, wat hulp
van benodigde montspys gedaen, en welcke besloten commissie
gevoerd heeft gelieven te laten, sulcken goedes als beschickinghe den
Opperkoopman van Sorgen mede uyt dese werelt geruste te

van Zorgen wert by provisie in zyn plaets,

zent de Chaloup de Swaluw na Amb.

en keert weder,

de gouvr. Gustaeff komt van Amboina 19. april met korrekorren

halen; waer naer zyn E. niet ongevoelig vande batavische infectie
den 13. smorgens, d' retour tot amboina is vertrocken, hebbende
den boedel vanden E. heere Keyns zal.r immiddels door Wees-
gestracht met den koopman anthonij Hurt, en den Fiscael Drunk-
sack, als gecommitteerde leden uyt den politicquen raad doen
inventariseren, in effecte bevonden zynde, als de Copie Inventaris
aenwyst, zullende wy met alle yver betrachten, de middelen so
draed doenelyk mogen geredigeert worden, dat (gelyk u Ed.le uyt
den dragen ontfangh der gelden, van wylen d' E. H.r Outhoorn zal.r
hier uytgestaen, hebben gesien) al zyn lyt sal moeten hebben,
staende de vendues, om redenen veele onlangs gehouden, en
noch dagelycx continuerende verkopingen, van veels besorgen
naer 't vertreck vanden boden te geschieden; daer aff den uyt-
slagh, en wat meerder dit saken raekt per de volgende cir-
cumstantelyk sal worden geschreven. —

en vertrockt 13. d.o weder naer amb.

En de altans treedende tot beantwoordinge van u Ed.le respective
ontfangen missiven, sullen al vorens in alle oprechter en
deemoediger nedrigheyt bidden, dat u Ed. gelieven te geloven
't woorde weten wy 't stuk van behoorlyke eerbiedigheyt, off de
mate van betrachte humille [illegible] quamen of te dwalen
dat wy nochtans geen anderen scopus hebben, als de waerd-
betrachting van verdienende, trouwe, nedrige en gehoorsame
dienaeren, die door plichtigen yver en naerstigheyt sodanigh
's Comp.s beste zoecken te bejagen, dat so daer uyt u Ed.le volco-
men genoegen en gans besondere eere en welvarendheyt geboren
zien, daer toe de divine May.t om de genadige bestiering van
zynen wysen en wissen geest onophoudelyk imploreren. —

Met leetwesen hebben wy gesien u Ed.le rechtmatigh klachte, over
de alte groote onderwicht op de macis gevallen, daer over
onsen E. heere Gouv.r zal.r voornemens was geweest, u Ed.le
mondelingh bericht onse vertrouwde genoegen te geven, hebbende
ook al voor zyn E.s sieckte, eenige concepten tot voorkoming
van meerder u Ed.le ongenoegen gedaen, dan is 't er ondanks
veele vermaningen, door zyn E.s sieckte, geen finale, maer altyts
onvolcomen uytspraek geschiedt, welke zaek dan, wanneer de
ladinge des vorigen velouwerckis voor de deure stond, in de
eerste raedspleging naer zyn E.s deces is geventileert, onder-
soeckende met 't volle collegie, waerom den schade en bos-
waerter in summe qualiteyten, eer tot verlust quamen —
exemplaerlyk in 't Fodey-huys, wat quantiteyt [illegible]
't gewicht van 28. catty's banda zynde droge macis —
(zynde successive geduert 't sedert de tyden vanden Coningh David

antwoort op de onderwigt op de macis gevallen

den 19. Septembe ao passado, in de pakhuysen verhandelt, en consequentelyk veele van zyn vettigheyt affgetoevet) noodsakelyk verdysterde, omme die hoedanigheden, met het trappen in de sacken, niet tot gruys te verwandelen; Soo betoonde de ondervindingh met nien dan met 3. kannen zout water, in gewigte 9. Hollantse ponden, daer over gesprengt, in de motten wierden bevrugt, dit ter noodt drang valt gestelt, beveffen in onweg, wanneer den d'ontfangers der macis seer doeleerden, en niet al ongefondeert voortbrachten, dat den burger, hebbende macis gecomen of gecocht hebbende, naer twee dagen, wint en landelyk zou droog zynde, dattse naer de order die daer op is, met een volle hand gegrepen, van zeffs een weder openende, by aparte bladeren af valt, haer geelvertwerde, welcke nadderhant gedurende een tyt van 6. en 7. maenden by haer leggende, door de overmatige hette, en het braeyen, ongeloofflyk indroogde, zoo datse naderhant het water geeyk veele gepasseerde jaeren wanneer in gebruyk geweest, niet tot soulaes genoten, in den jaer gants geminneert zouden weesen.

Eyndelyk is naer premenbele onderlinge discoursen ter materie besloten, dat yder sacke macis met drie geëyckte kopere kannen zout water, tot dat werck geprepareert, als een tuyngieter, sal werden gesprengt, getrapt ende gebonden, ten overstaen van twee der gequalificeerdste gecommitteerdens, die men op de besondere residentien vinden, off naer tyts gelegentheyt uyt den Raede Provinciael, off van Justitie zal comen af stellen, het welck vaerdig handelen hunner Commissie, altoos met eede verplicht zynde, te verificeren, sullende de als in het vaerdigste sacke, den tweeden dach moeten rusten, en dan den derden dagh, door deselve geheele loosheyt geroogen werden, binnen in de mat een behoorlyk leggende van gesneeden indrout.

Eindelyk zullen wy t' zyner tyt verstaen, wat uytslag deese methode sal geven van het ten deselve eynde, tot u Ed genoegen mogen wesen, immers blyven de leeveranciers onderdanigh, wat u Ed in toecomende, naer bevinding van zaken in deesen zullen gelieven te ordonneeren, dringelyck versoeckende, dat van yder Comptoir besondere opmercking mach werden genomen.

Noch een ander ontwerp hebben wy met eerbiedigheyt goet gedacht u Ed voor te dragen, namentlyk, dat 't gantse jaer door welcke 8. a 14. dagen, wanneer de koopluyden na den tyt des oegst, macis ontfangen, deselve ten overstaen van beedigde gecommitteerdens s' anderen daegs niet op 20. catty banda zuyvere macis ustrappen, en alsoo weegh leyden, daerinne ons so gering dunkende, dat wy met alle nedrigheyt u Ed wyder ordere

1

besluyt en order tot de preparatie van macis gestelt en genomen,

[...]nde nader voor- [...]nomen,

in te mitteren, d' E. Comp.e niet verkort, ende uytleveraers van alle achterdacht bevrijt zouden welen, sonder uyt water off terra als dan eenige vyandelycke voordeelen te connen trecken.

de vrede met de rebelle Gorammers relatyff. —

Soodanigh tusschen de Heere Hustaert, ende geallieerde Cerammers, Ceramlauers, en Gorammers in voorleden februario de vrede is getroffen, mitsgaders daer naer de vestinge tot Goolegooly opgebroken, sullen wy, als eygentlyk Amboina concernerende, van onderlaten breeder te roeren, hopende dat 't voortaen in dien hoeck stil sal blyven, en oude burgers derwaerts uytvarende, gelyk ook van daer aenbrengen geroeylyk werden geaccommodeert, mitsgaders d' E. Comp.e uyt den handel der gevoedelycke winsten genieten, sulcx den almogende in segeninge vande zaecke laten, met een prosperen voortgangh, gelieve te verleenen. —

7. Jongelingen van Aroü gedoopt

In voorleden november met de comste der vreemde oostelycke Eylanders (die vermits de lange hoorde droogte weynigh niet spyse, maer wat slechte adatten aenbrachten, zynde na gemeene verclaringh al het geplante vande hitte der Zonne, sonder lavinge eeniger regendroppelen, gantschelyck verdwaegt) is hier van Aroüw opgekomen den schoolmeester Joost de Haen, medebrengende seven Jongelingen, dewelcke in de beginselen van de ware gereformeerde Christelycke religie onderweesen, dat se naer gedane examinatie van den Eerw: vader Jacobus Vorlant den vierden hier op Neira publycq zyn gebaptiseert, staende den E. Heere Gouv.r Zal.r, met den politycquen raed, sampt geen ecclesiastyken ministers tot getuygen van den doop; noch eenige meerdere waren op andere Jouken, maer neevens verscheyde kinderen, om de grote noode welcke omtrent die tyt wel een maend lang, hier en daer omtrent gelegen heeft, naer Ceram ende Amboina vertrocken; God de Heere wil door Zyn almogende bestieringh, de voortplantinge der ware kennisse van het Heylant en Salighmakers Jesu Christo, onder die en andere, noch van zyn salighmakend woort onkundige, en blinde menschen genadelyck zegenen. —

't Jacht Walcheren en Chaloup garnael naer Aroü 13. maert

Den 13. maert jongstleden, zyn den onderkoopman Gabriel Vachon, en de Zeevaermeester Joost de Haen p.r 't Jacht Walcheren en Chaloups de garnael wederom derwaerts versayt, wesende met een korte Instructie omme eerst 't Eylant Comnowaen te doen, en daer met den proper geschenken onderstaen te losen 17. a 18. catyvens, den burger [illegible] Swartsz trouloosselyk ontloopen, dan tot beter over te stellen, en op dat Insulidoor

alle practicabile middelen te inquireren, de sekerheyt van de-
gemelte noteboomen, en ingevalle van Jae, te onderstaen
omme door giften en goede woorden de Inwoonderen tot
extirpering van deselve te bewegen; nae welke verrichtingh
eerst zullen trachten aen te doen, om 't begonne werk te vorderen,
en voor al de verloopte perkeniers nader te ontdekken,
opdat u Edele de waerbevinding mag gemelt en bekent worden
den beteren uytslag hopende als wy de tot noch toe vonderen
denken. By rescontre van Maccassaren, is hun geaccor-
deert als vrinden te laten passeren, totdat wy andere last
van u Edele hier over sullen hebben ontfangen.—

om de parceelsche eylanden aldaer nader te ontdecken

Waerlyk geeft het een groote discommoditeyt dat den [illegible]
zyn rabeus zoo subyt en striktelyk heeft doen sluyten, te weeten
zynde, wy van rys zoowel als van suyker en arak weder
geprovideert, maer bevinden ons nae dat Amboina 't gouvernement
van Oostende, en d'offensive macht, daer omtrent gelegen
geweest, 116. lasten hadden getrocken, zoo vandat graen ontbloot
dat wy ternauwer nood den burger sonder ondersteunt met 3/4 lb
's dagh, de corporaels, soldaten, bosschieters, lyff eygenen en
andere suppoosten met 30. lb ter maend connen spysigen, noch
al vreesende te zullen moeten minderen, bevindende by nae-
metingh over gants banda onder primo deser, niet meer dan
lasten van 't zeer gravig zynde, zedert het vertrek
van 't laetste schip verleden Jaer in September, wanneer de
particuliere rys is opgewect den vercoop gretiger voort
gegaen, en geloopen nae den ordinairen taxt die banda jaerlyx
slyt, wesende naer ronden overslagh 525 a 550. lasten, want van
de 730. dito onder ult° Augusto des verleden Jaers geleeven
resteerden, beyde tot ult° Feb.° passado (wesende 6. maenden) 254.
gemeten zyn geconsumeert, beyvende dan op 't slot der boeken
in de pakhuysen 476. lasten, waer uyt Amboina met 116. beholp-
sen is, resterende ons maer 360. meergem. lasten, montrende
nochtans geordert, nae de jongst verleden Jaers gedaene
beschryvingh, van 9002 zielen a 1 lb yder 's dags, de verdyste
leeftocht ontrent 500. lasten, dat een groot verschil is, tusschen
de voorangeregen 360. dito boven dat noch corporaels, soldaten
en bosschieters 40. lb. mitsgaders eenige catyen, swaere
extraordinarie debvoirende, zoo vele en meerder ter maend
plegen te genieten, dat wy nu reeds moeten plat afschaffen,
en laten de corporaels, bosschieters en slaven door een maer 30 lb.

voor 116. lasten rys aan de gesonden en haer soldaten ontbloot

houdende maer 360. lasten voor ontrent 9000 zielen

uytdeelen, gelyk ook de gemene soldaten, waer voor deselve
(verstaende de soldaten) eenelyk een schaers schellinck bey-
rysgelt genieten, cunnende "zonder" zulcke assistentie, hier in de tegen-
woordige magere dagen niet wel te recht comen, tegen dan
verhopen U Ed:le niet qualyk genomen zullen achten, mede de
gemoetdrukt, ons nae den toestant van zaken en tyden comporteren

de gouv:r Heustaert belooft in voorsien,

Sr Heere Heustaert heeft aengenomen dese provintie wederom met
50. lasten uyt te soulageeren, boven noch zoodanige portie
Calgabose Zagou, als zal cunnen doen procureren, cannende ons
deselve benoorden Ceram, nevens een scheepsladinge goet tim-
merhout toe te schicken. Eenige onser burgeren zyn nae
Ceram tot procure van Zagou vertrocken, staende nae
't rapport van zeker amboinas inwoonder, met zyn lading van
goede gording gekomen, en hier verwacht, binnen weynigh tyts
volladen te keeren, dat ons dan weet opgewekt, nae 't dimitteren
deser hiele, een onser Chaloupen de Swaluw off Sumatra,
derwaerts met een cargasoentie doecken te cargeren, hopende
nevens andere trafiquanten de ladinge te bemachtigen. ——

timmerhout gebrek,

Wy hebben aengeroert de belofte vanden amboinschen Heere gouv:r
om ons met een scheeps ladingh timmerhout te vereeren,
zynde ons seer fuict met een quantie versien, daer nochtans
de swaeyste wercken in loco, soo groot en veel zyn, datter
noch eenige Jaren mede zullen doorgaen, gelyk d' Heere
Heustaert ook aengenomen heeft, U Ed:le in de zyne, nae de
waerdye te bedingen. 't Is van U Ed:le de hoecker eens
eens op 't hooft geslagen, dat met inlandse natte houtwercken
hier meestendeel getimmert werdende, d' Comp:e ongelooffelyk
kosten zyn aengedaen geweest, bedacht zynde, by gelicentieerde
uytvoer tot Japara, niet Jaerlycx een bequamen scheep met hout-
wercken, herwaerts zy geeyscht ende gesonden, dat in toeko-
mende ootmoedelyk versochten nae den jaerlycxen eysch mag
geschieden, op dat alles hecht ende massyf, sonder proufhuyse
aengeleyt werdende, eens een gat daer door mach werden
gesien. ——

zullen steen van amb:a kryghen.

Dese quantiteyt gebacken metselsteenen, sprekende op den
meergem:te Heere Heustaert ook dese provintie toe te laten
voeren, tegen wy als hier ten hoogsten van noden, niet
hebben cunnen afslaen, maer danckelyk geaccepteert, by
occasie te mogen erlangen; het backen van de materialen

op Cottingeyn heeft de heere Weyns zal.r al voorleden Jaer aen u Ed.ele geschreven, gedensints soodanigen goeden voortganck en uytslagh quam te nemen, als wel voorgenen daer van waere verhoopt, was ook den bandiet Cornelis Bruynen, in voorleden Januario van ginderis geraeckt, en een ander proeve ondernomen met seecker Coll.r [illegible], gebooren uyt t'Vaderlant van kinderen by dat hantwerck groot, daer aff de bevindingh p.r de volgende u Ed.le staet te blycken, verwachtende mede uyt Amboina een persoon grondigh daer in geoeffent, op welckers rapport en aengehaelde laetste proeff wy voornemens blyven dat werck nadere eysch te randgeven, off gantschelyk te staecken. aengewel vergaderingh voorleden Jaer p.r de Jonghste besendingh, door onsen E. heere gouv.r zal.r gedaen, vande hooghnodige wercken; des staken [illegible] niet en te recitteren, maer u Ed.le nedrigh voordragende, dat den uytvalles bouvalliger maekt, zynde schandelyk om aensien de cap vande Logie Hollandia! t'huys binnen Veronie, de redoute hier boven op den bergh, mitsgaders 't koopmans logement binnen dese Casteel, en wedervande de twee voorstgedn: in soodanige bouvalligheyt, dat (ten zy godes wonderbare behoedingh) met een eerstvervolgende aerdbevingh subitelyk staen in te storten, waer toe wy echter geen middelen connen affvinden, voor alleer de beloofde hulpe uyt Amboina verschynt, sullende dan tenthoirs cap'toorsse werck moeten zyn daer wy noch hopen de nodige werckluyden wat sullen by comen, die nu gehandelyk plat leggen, behalven datter de doot al 't eerste dese heeft uytgerucht. ———

nader proeve van't steenbacken genomen,

eenige wercken seer nodige reparatie vandoen. ———

Di afftuyten op de belooden fortressen en stercten sullen in dit Jaer (zynde meest van hier gebacken Sockel, Taele en dierghelyke onduerbare hout) vermits het gebreck van teer, meest tot onbruyckbaer verouderen, dat de buyten wercken, stakeltjes en voornamentlyk t'Jacht Walcheren, ende schaloupe Sumatra Swalue en garnael, in de inte binnen de sal pandt ingegoten, waer tegen met pek en olie, soo veel ter preservatie zullen practiseren, als mogelyck zal zyn; gedienstelyk verhoopende, in aenstaende daer aff soodanigh mogen werden versien, dat voor een Jaer van dat stoff voorraedt mach zyn, daer aend Comp.e ten alderhooghsten dienst en voordeel sal geschieden en wy besorgen, gedensints daer van te prodigaelder en werde gespendeert. ———

Wy moeten ons in allen deele conformeeren met u Ed.le woorden van de vaetwercken, tot verschoningh van't gereet, dat een persoon alleen conde gaende, van baldadigers moet werden

hoe de vatten werden verdeelt

aengedaen, te verdubbelen, zynde ook 't weder gebleken, dat de selve soo formidabel niet en zyn, off hebbende eenige catijven onderstaen, selffs over de steene paggeringh, uit desse van den substituyt Schaerealhen te beclimmen, en vandaer de werken vande Caerdtaend te steeken, waer mede sijn sagatijff geweest gestelt; maer verclaren wy, dat reets het loon vande jegenwoordige nachtwachters, de gemeente soo lastigh valt, dat se op Lonthoir en Poulo-ay, het bedienen daer van op de burger wacht wel laten afloopen, inmiddels de besoldingh dat voor yder nacht 1. Ryxd.s 's maents is, uyt de gemeente niet gecolligeert werden, en 't en ware hier op wierde de voornaemste ervaren burgers woonende niet wat rykelyk inde volle gestalt stonden, 't souder al mede op desen trant moeten volgen. Magere gevallen, in eenige Jaren den anderen op de hielen gevolght, bede ongestadigheit weer, en voorJarige ongehoorde droogte (wesende eerst laetst in december den gewenschten regen eerst wederom van den hemel gevallen) hebben sobere visvangst en wasdom van aerdvruchten gegeven, mitsgaders den steets inkankerende Interest de gantse gemeente soodanigh onderdruckt, dat wanneer godt de Heere wonder barelyk niet een openbaren segen daer tegen geliefde te voorsien, wy niet connen bedencken van waer het eindelyk sal crygen, maer den voornaemsten sal deser Ingesetenen inde uijtterste armoede vervallen, 't hangt alles als een keten niet bevestigt, werdende over en weder schulden aen een geschakelt, en souden de benauste van allen noch wel gaerne syn partije, gelyk men seght, uyt huys en hair op eten, en door executien vervolgen, daer tegen wy voortaen in Raede van Justitie met opmerckingh sullen sorgen, om het tot niet in duygen te laten vallen, verwysende partyen in aen goede mannen, off anders de saken soodanigh declineren, met vereyschte van bondiger bewys, tegens eenander, dat de litigantes inmiddels onderlingh mogen verdragen, gelyk men hier al veel maelen heeft geschiede als hunne twistigheyt, inde eerste vervolgingh en gedaen dysr, wat verkoelt is. —

maer valt de gemeente kostelyk,

den regen is eerst in december gevallen,

de burgerlyke processen tegen den anderen geaintigeert

De voornaemste Ingesetenen hebben aen den Heere [illegible] 't zynen Ds. [illegible] in loco, sekere requeste overgegeven, tegen u Ed.le dan uyt Amboina ongetwyffelt staet ter hant te komen; uyt welcke [illegible] die daer van gesien hebben, bevinden te comprehenderen, nae een opgave van hoe den tegenwoordigen toestant in drie hooft poincten, 't eerste product van afslagh

requeste van burgers

inde gelimiteerde verkoop der rijs, maer toe niet laten cunnen onse orde en voorstel te voegen, dattet by gevolgh van U Ed.le gunstige appostille, ontrukt zoude werden, die soo wel d'arme als bemiddelde zullen koomen te smaken. U Ed.le favorable bedacht, voorderen int verhogen vande 10. cattys banda noten misseraten, dunkt ons met redenen vast naer ons geringhkennisse gesproken, # maer de voornaemste lantbesitters hebben gevoelt, en die een cleen parceeltjen besitten off hun niet nader meede daer weynigh sentiment van gehadt. —

geroyeert —— #

De tweede en derde solicitatien tenderen tot vernietiging vande nieuwe placcaten, na U Ed.le speciaele last hooghnodigh al by 't leven van d' E. Heer Wijnb[illegible] Zal.r memorie gedemandeert, ver- biedende het houtkappen, en 't maken van thuynen, tot behoeff der specerijboomen, dat (gelyck 't er wel meer gesien) d' schuldige en onschuldige nu te veel moeten dragen, en welke ordres den waerdienaelt der generaale comp.e, mitsgaders behoudenisse en voortquekingh vant misseraten wout, niet sal dienen ingewilligt te worden, maer wel dat yder zoodanige plaets wert vergunt om hun propere behoeft te zaeyen, uijt de note bomen niet hinderlyk werdende bevonden, ende zullen wy tot nader bedoe betrachten het uijtgegeven verbod stiptelyk en strictelyk werde g'observeert, nu een camp tot thuijnlant op den geoorn [illegible], mitsgaders daer off koningaim wil houtcappen, geen wyl haer licentie. —
Van gelycken is hierook den volcke publicq kunt gedaen, de ordre der E. Heeren Majores, dat niemand sal vermogen off toegelaten worden, ad patriam te retourneren, sonder een vol jaer gagie aen d' E. Comp.e te goed te hebben. —

Hoe bleyft nu de intrage geraekt 't welcke de zege, 't geen d' E. Heer gouv.r zal.r om goede redenen wat heeft vernoegt, en gestelt op 36:10:0 en 1 stuyvers; dit, mitsgaders het derde part inde condemnatien voor heden by den armen getrocken, maer nu de camer t'attri- bueren, zullen den [illegible] by 't slot der Nassause boecken ouder ultimo febr.y [illegible], montrende f 23750:1:11. so ver hopen niet alleen niet hoger door steygeren, maer jaerlycx diminue- ren, waer off U Ed.le inde restantien, onder ult.o augusti toe- koomende, de effecten niet wel zullen connen sien, vermits in Juny de giften aende radde personen werden gedistribueert dat de grootste lasten zyn, de andere tot maenden, zonder extraordinarie onkosten passerende. —

Thee en zegeling voort

De geëcommandeerde menage is onder 't wyt bevest van den E. Heer Hulstaert zoodanigh ter hand genomen, als de copie

menagie bevestigt,

resolutien dicteeren, mitsgaders met 't begin deses maends, de militie naer den inhoude van 't arrest gereduceert, daer bevonden hout

Ourion,

1. Corporael. —

Kossingeyn,

1. Sergeant

2. Corporaels, onder affgelegentheyt.

Ndira int Casteel Nassau,

1. Luytenant,

2. Sergeanten

1. Corporael der adelborsten.

5. Corporaels. —

Belgica.

1. Vendrigh

1. Sergeant

1. Corporael

d'Redoubt Ndira,

1. Corporael,

komende de overige p.r sluyp naer ginder vertrecken

5. Sergeanten,

Corporaels,

Concasteele Noorengie op Ay, blyven noch 2. sergeanten, zynde den eenen Joost de Haen, dewelcke in al geruymen tyt, door indispositie weynigh dienst gedaen, en in 43. jaeren in dese landen sich geemployeert heeft, van twee neven den ouden Joost beyde zal.r voor desen geordonneert is geworst, dat hunne besoldingen onvermindert, souden werden voldaen; 't is een oudt uytgeteert persoon, naer den gemenen loop der nature gaet zyn levens draet ten eynde, doch wat u Ed.le in deser, als alle andere saecken tyt zullen gelieven te ordonneeren, werd van ons gehoorsaemelyk naer den letter achtervolgt. —

Wat omnodige dienaren inder comen uytgevonden worden, staen p.r N: Rotterdam te volgen, inmiddels naer onse devoir dat heyt achtbaerlyck zullende opvolgen, waer inne de ongemeene menagie voor d'Comp.e sal comen gepractiseert, en de lasten besnoeyt worden, daer af dan p.r de volgende, acte in debita forma ondersoecken, u Ed.le staet toe te comen. —

Stand der kercken, goe- Den stand van Godes kercke blyft door des heeren genade, noch

in den bloeyende welstant perseveeren, heeft de vader Jacobus Molanus u Edt^e. liberale gifte en gunste, met danck, dankbaer aengenomen, en dit jaer noch aengenomen te continueeren, conditioneel volgaende omme in toecomende zyn verlossen te mogen zien beschynen. —

d. Molanus blyft noch een jaer over,

Den predicant Bernardus Broeckhoven, met 't schip Rotterdam de gemeente Jesu Christi hier toegedaen gecomen, is op Pulo-ay geplaetst, zulcx d. Molanus daer door is gesoulageert, deselve bedient dien volgens beyde de Neerlantsche kercken.

d. Broeckhoven staet op Poulo-ay.

Het geproponeerde van d' E. heere Weyns zal^r. om hier de duytsche taele in te voeren, by u Edt^e. met uytstindige verclaring van redelyke en natuirlycke redenen geapprobeert, en wy ook noch niet anders connen verclaren, off sal by desgelycx een loffelycke zaeck wesen, mitsgaders in dit beknopt territorium (daer bevestd vande civiele burgeren humme huysvrouwen 't Nederlants verstaen, maer wat geconnut gesproken word, goede progressen geven, moetende gelyck alles een begin ende vervyste tyt hebben, om de vruchten daer afte zien,) is by notificatie in kerkelycke vergaderingh uyt speciale beve van meergem^{t}. E. heere Weyns zal^r. vanden politycquen commissaris, met bywooging onder Maleytse ouderlingen, die hier sondaghs naermiddaghs ordinarelyk inde cerk^s. vergaderingen gedaen worden, in Nederduytsche predicatien te permuteren, 't welck zoo onbequaem gevonden, voornamentlyck by den ouden vader Molanus, datter ongelegenheden, in zoude werden geconsideert, stuytende derhalven ploszeery de besoingnes, om hier over met den E. heere Gouv^r. naerder te gaen confereren, maer vonden den commissaris, en de gecommitteerde desgelycx zynde in zulcken gestalte en swaricheyt dat niet geraden wierd gevonden, daer aff voor dese maels te repten, zynde s'anderendaeghs het bedroeft overlyden gevolght, en om hier uyt in het welcken een nieu werk t' ontfouken, is verstaen u Edt^e. tegenwoordige t'ontdecken, mitsgaders by forme van moderatie, 't selve dit lopende jaer in statu te laten, temeer het geintenteerde inde schoole onder de jeught sal moeten gepractiseert, en daeromme de Maleytse predicatien, noch wel wat mogen aengehouden worden; schynt datter den pader Molanus wat hart voorgecomen is, dat hy van zyn geplogden yver, en becomen kennisse der Maleytse taele, door de aengeroerde veranderingh geen vrucht sonde hebben connen te trecken, daer zyn confraters, naer 't te bemerken is, zoo eenvoudig met in sal zyn; vandesselfs compositaendat, op u Edt^e. mandaet, in toecomende

de duytse taele in te voeren goed.

door den kerckenraedt stoot gaen daer tegen,

in sonderheyt d^o. Molanus

zullende vast stellen, om uyt bevindingh vande korte tyt, niet ongefundeert en lichtveerdiglyk voordeelen. —

frivole exceptien van D. Brogbron, om 't legitime vande bruit, aen zyn ouders gemaakt

Do.r Brogbron is, noch by 't leven vand' H.r Gouv.r Weyns Zal.r door den Opperkoopman S.r van Sorgen, ter ordre van zyn Ed.t over het ligitime by wylen zyn voorsaat Hendrik de Weide, aen deselfs ouders gemaakt, tot p.co ay geschreven, mitsgaders naderhant in tegenwoordigheyt vand' Ed.e Heere Hurlaert aengesproken, maer heeft altoos soo veele frivole exceptien te proponeren, dat de zaeke nootwendigh by Rade van Justitie sal moeten werden gedefinieert, waer af het vonnis en d'executie p.r den naesten zekerlyk staet te volgen, om met d'eerste retour vloote de behoeftige ouders vanden overleden met u Ed.le bevelen te connen overgemaakt werden. —

5000. Rx. op Intrest genomen tegen ½ p.co

Onder primo maert zyn verants de dessitiewe calle tegens ½ p.r cento 5000. Rycxd.rs gelicht, dan verclaeren by nootwendigheyt, 12 a 15 (m) Rycxd.rs besparelyk, onder alle de gemiddelde in loco, souden weten te vinden, quadrerende in alle deelen met u Ed.le beduydenisse, dat in Banda niet veel gelt omden hage springt; willende het ook met het equipperen onder burgeren aldaer wel gantsch niet slagen.

aengaende de voyagie van Justus Bootsz en Cornelis Struysbergh,

Den p.mo ayen meltie Justus Bootsz in Comp.e met den Cornelis Struysbergh aldaer woonachtigh, zyn uit Rembangs comen op Baly gestrandt, en daer van al 't haere gespolieert, Jae ten waer den Amboinschen burger Jan Gerrits, die naer 't seggen van gem.e Bootsz, ontrent die Eylanders veel vermocht, zy hadden daer altoos als slaven moeten verblyven, zynde nu mirakuleuslyck in dagen, sterk 10. Zielen, p.r een cleen praeutjen hier aengelandt ende onderweegh in zee naer gissingh tusschen Bima en Timor door die van 't Jacht de Haes gespyst, buyten welcke assistentie alle hadden moeten verloren gaen. —

rescontreren 't Jacht de Haes. —

'Jan Gerrits.

't Jacht van ged.e vry koopman Gerrits was voor Palimbangh op Javas oost zyde, van zyn eygen slaven afgeloopen, van daer hy dan tot Baly overgekomen, en naer 't seggen vande suchelaers, met een kleen kitsjen naer Amboina was vertrocken. —

Louys Dias,

Den verwaerden Mardyker Louys Dias, die 't verleden Jaer hier een fraey nieu vaertuygh gekocht, en daer mede zyn soon, neffens een capitael van 1500. Rycxd.rs uytgesonden had, is dien synen quant hier uit Tonthoren Canade gekomen, maer door onvoorsightigheyt veel veren vande grond afgedreven, sonder te zyn vernomen, hebbende niet alleenlyck 't vaertuygh genomen gedeclareert, maer noch vry merder —

schult, voor cargasoen, huijs geraekt: dat dit dan al over
stuijr is, dat de water zonder aensien van regen off windt, by
nacht en dagh in lange Jaren, met vitten langs der stranden
't zamen gesleept heeft. —

Eenige vrije negotianten zyn dat verloopen saisoen hier verschenen,
als eenelyk den burger Hendrik de meer, gesonden op Bima
(derwaerts voor weynigh dagen andermael is verseylt) ontrent
20. lasten ryst met wat rottang en was geladen, en hier gebracht,
zynde gunstiglyck door d'E. Heer Generael ende gewoonlyke
tienden vrij gekent, soodanigh U Ed. uyt nevensgaende schrift oock
vergunninghe gelieven te specteren. —

Hendrik de meer,

Wy willen den almachtigen gestadelyk bidden, ons met wederom
soo droogen saisoen, als 't gepasseerde Jaer over en komen, zynde
merckelyke beginsen geraekt, van Godts noch continuerende
vervolgentheyt ende tusschen zal sonder commotie onder-
houden werden, 't bosch tweemael des Jaers (gelyck ontrent
den oegst der nooten altyt geschiet) equaelyck vande rugelte,
onder deselve boomen opgeschoten, werde gesuyvert, wanneer
met Godts hulpe, geen groote beduchtingh daer over besorght
gemaeckt te worden, dan gelieven U Ed. niet te colligeren,
noy met het expondere van voorgedane verhaele, soo een
zaecke van 't alderhoogste gewichte, lichtvaerdelyk souden
entameren, maer vastelyk vertrouwen ons den schuldigen
yver en diensten daer over, ende alle andere onvermogt
sal beyden vigileren.

De langste opvolgende droogte na 't rapport van die hier lange
gecontinueert hebben, zoude geraekt zyn onder de regering
van d'E. H.r gouv.r Cornelis Willemsz van Outhoorn zal.r
in den Jare 1649. à 1650.

Alle en een yder int bysonder U Ed. gunstige approbatie over
haer verbeteringen gebrogen hebbende, beyden met nedrige
eerbiedigheyt, hartgrondigh daer voor danckbaer, ende beloofde
haer diens wegen, na eed en plicht, soodanigh te comporteren
dat blycken sal, die weldaden aen geen ondanckbare zyn
bestelt. —

Waer op dan niet te onpasse zal comen onse nedrige instantie,
dat soodanige favuren, zedert a.o passato, by den E. Heere
gouv.r zal.r ende de raed, op de heuglycke tydingh vande
loffelycke victorie, door Godts zegen, met ons wapenen
voor en op 't landt van Macassar bevochten, aen verscheyden

uyt redenen en anders vergunt, staende in de overkomende resolutien duydelyk geexpresseert, door U Edl. goetgunstigheyt mogen werden gecontinueert.

d'Jaerlycxe ordinaire visiten zullen ter ordre van U Edl. met omsichtige opmerking op de afgelegen comptoiren geëxecuteert, mitsgaders daer ook visie werden genomen, van de specificatien der ongelden, datter geen onnodige spenderingen off unique posten onderlopen. De Ordren van den E. Heere Visitateur by memorie aengewesen, zyn hier geredresseert, wesende het different van de kalk tusschen de comptoiren Nassau en Hollandia een opiniëer faulte geweest.

Voor 't metale Canon ao. 1657 p.o. N: Rotterdam hier aengebracht is 't gewrade nu andermael geredresseert, waertegen Banda zullen ontlasten voor 3 p.s der zelver en 2 metale bassen, swaer 6082: ℔ der Commendarie ongestapeert terug gesonden.

Het commando van U Ed. int suynigh uytgeven van 't Hollantse gesouten vleesch en speck, sal ten uyttersten waergenomen en niet verkort, off tot randsoen uytgedeylt werden, 't zy dan zulcks eenige saecke maecken, datter voor den gewoone soldaet niet aen de kost te comen is.

Den Amboinsen Orangcay Barker-bessy, met zyn commendaden van raed geduyrige om de banissementen, door U Ed. favorabel ontslagen, hebben haer dankbaerheden den E. Heere Gouverneur met gebogen knien in representatie van U Edl. gansch ootmoedig geëxpresseert, en daer op tot hun vaderland gekeert.

Melchior Thomasz

Melchior Thomasz heeft hier op resina syndicalt aengewesen, om te werden onder opsicht te zyn, Monica Edwards achtergelaten dochter van Sal.r Hendrik Edwardsz ende Catarina Gysselingh, welke by haer stiefvader den Contrarissen geweesen burger luytenant Dirck Martensz Ham, al mede inde pestilentiale tyden overleden, en Jongst by den koopman Sr. Anthony Hurt gewoont hebbende, gaet p.o. dese gelegentheyt over, omme naer U Edl. believen by de grootmoeder voortaen opgevoet te werden, blyvende haer middeltjens aende Heeren Weesmeesters hier geremitteert.

Monica Edwards koomt over

vande 70 gesonde slaven zyn 32 gestorven,

Van de bekomen 70 stx Malabaerse slaven, zynder de eerste 6 mans en 1 vrou, mitsgaders hier naer 't aenlanden, 22 mans en 3 slavinnen gestorven, zulcx maer noch 21 mans 14 vrouwen, en 3 kinderen van de gansche nombre int leven zyn, hebbende tot reden door impotentheyt

de Bengaalsche Caste kan bewaerd worden als de Malabaarse,

noch geen de minste dienst gedaen, commende de Bengaelse Caste
by ondervindingh hier beter als gene: Malabaarse aenden;
daer op versoeken in 't comende geen meer gesonden worden. 't geeyste
voor de Chirurgyns winkel staet te volgen, hebbende door ongele-
gentheyt en ziekte nu niet connen verveerdigt worden.

Cornelis Jansz van Flensburgh,

Cornelis Jansz: van Flensburgh gewesen adelwacht, gevende het schand-
luyt van syn Sententie, by den achtb: Raede van Justitie des Casteels
Batavia tegen hem gepronuncieert; en is ook de moeder van
Angela Piris sterkelyk gelast, haer dochter kort te houden, opdat
niet in haer oude verfoeyelycke fouten comt uyt te spatten, en
daer over wederom opgesloten te worden, dat met goede
moederlyke toeversigt aengenomen heeft te besorgen. —

Mombers doot,

Bolwerck in zyn plaets,

Gidion van Goute Winkelier

't Is al wat laeter als ordinary, dat desse boodem zyn ladinge gekregen
heeft, en afscheyt becomt; dan bidden wy u Ed. Heeren geliefen
reflectie te nemen op den droeven staet van zaken, leggende den
Opperkoopman Sr. van Sorgen dagelycx by haest aende brandende
koortse aengetast, daer by 't overlyden van 't p^{les} Subalternen
hoort den koopman Melchior Mombers, in wiens plaetse
(staende 't aenbelen vande E. Heer Gurtadadt) den Winkasser
Winkelier Willem Bolwerk is gesurrogeert, mitsgaders de
vacante plaetse wederom voorsien met den onderkoopman
Gidion van der Goute, voor ende welcke bevonden met groot
genoegen belast heeft. Meerder het afsterven van
Juffr: Anna van Beuscom huysvrou vanden Coopman
Antony Hurt, het oudtste soontje vanden Fiscael Sap, de
indispositie vanden onderkoopman Nierdorp tot Wayer
en Lucas Claesz dispensier, mitsgaders het verbant vande
speceryen op Neira weesende, welcke alle triste occurrentien
den vriendigen dienst, in de eenigen maten hebben geinterumpeert,

Ik vinden desen ook noch tot heden hier variabel en veel zindt
vast geraedt, andere stilte, en alsoo de schipper vande gestalte
van 't jaert geen goede getuygenisse geeft, hebben geraden haer met
geworden munitien voort te laeten doen vertrekken. —

lading van 't Jagt,

Vanden weerter dogt zyn in desen kiel geladen. —

307. Bocquets maes, nae subtractie vanden tarra, —
wegende   cattys banda.
cattys voorsz. gesorteerde noote muscaten, in
soorte als
cattys goede nooten
do. middelbare,
do. slechte rompen. —

monterende met d'ongelden als bij de factura can werden beoogt, de somme van f. Den waarden Eijsman gelieft het schip ende zyn kostelyke ladinge, gelukkelijk en voorspoedigh ginder laten arriveren, van het ende schepende in bequame te vertaden, alles tot u Ed^le genoegen, welke sal weden bevonden, en met de factura conform wesen gerespondeert. ——

Door d'ondergem.^e persoonen, zyn hier in Comp^s. cassa op wissel gestelt de somme van Ryck^s dal^rs 3797:16:— onder zoodanige verklaringe, als daer affterwerts wert overcomen, welcke dadelyk besproken volgens de verleende brieven, door u Ed^le aldaer mogen werden voldaen. ——

Rx^e. 519:21. Stuv. te voldoen aende heeren weesmeesters der stede Batavia valuta de weeskinderen van Weira en groot Banda,

622:19: aen Jan van Campen Luijtenant aldaer, door gemelte weeskinderen hier voldaen. ——

500:— aen Jacob Grouck, zynde zoo veel door hem hier gestelt. ——

400:— aen S^r. Jan van Wetenrage burger ginder, de waerde van den boeckhouder Pieter van Bouhoven ——

140:— aen d'heer Harman Klenke van Odesen advocaet fiscael van India, valuta den koopman S^r. Anthonij Hurt

60:— aen d'h^r. Cornelis Speelman boeckhouder generael, d'valuer van gem^ten Anthony Hurt ontfangen. ——

442:— aen S^ra Catarina Siqueira Mardyckster aldaer, d'waerde van Louys Dias, weiras ingeleten. ——

159:— aen S^r. Pieter Knol koopman en cassier des Casteels Bat^a. door gem^te Louys Dias.

100:— aen Marinde Symonsz Capitain van den comp^s. Mardykers valuta voorsz. Dias. ——

400:— aen Geowert Fredrikse de naer van den burger gemeente, corp^s. van hem wesen ontfangen. ——

100:— aen d'h^r. Willem vander Beeck Sergeant Mayoor onder de guarnisoenen aldaer, de waerde van S^ra Maria Ferdinandus ontfangen. ——

349:36: aen Juffr: Aguita Thielemans wed^e. van zal^r. d'h^r. Cornelis Wildemsz van Outhoorn in zyn leven extraord^s. raed van India, ende gouv^r. der Eylanden van Banda door Juffr: Arlanda van Outhoorn huysvrou van den opperkoopman S^r. Leonard van Zorgen. ——

Somma 3797:16. Rx^e. tot 60. stuyvers 't stuk.

In een kasken gemaakt P. zyn gepackt de negotie boecken van
banda, nevens sodanige meerdere papieren als wy met de gesonde-
geboden commandeur krygen, en op't register distinctelyk staen
aengeteekent, sullende de sorge, al wat men deficieert, oversien,
met de volgende compleet gehouden wert. —

vreemd avontuer van eenige burgers op damme. —

Op 11. deser, zyn hier zeer avontuerlyk, p.r een cleen orangbaytjen
verschenen den slaeff van den burger Ides Claesz. nevens een
vrye jongen, verhalende, nadat den 8. augusty a.o passado met
het chaloupjen van den burger Meyndert Boltdak van hier aff-
gevaren waren, door contrarie wint genoodsaekt hadden geweest
Nusselaut aen te doen, zynde in alles 14. stuks, te weten, vyff
dammeneesen (door ged.e Meyndert voorleeden jaer uyt d'eylanden
Teuun en Nyla aengenomen met hem te varen) een slaeff den
selven eygen, een vrouwe, twee maegdekens, van hier twee jongens
van 15. en 7. jaeren die hy opvoedde, den slaeff van den burger Ides
Claesz. voorgen.t en dan meergen.: Meyndert, en zyn vrou, met
toestaen van den E. heere gouv.r medevarende, om dat van Teuun
geboortigh zynde, hadde man voor tolck dienende; van Nusselaut
lag de reys na damme, om die lants-aerden daer aen te zetten
maer tusschen jongst gen. Jusie en Serona geadvanceert wesende,
hebbende vyff dammeneesen en Meyndert's lyfeygen inde morgen-
stont denzelven, zyn vrou, de twee maegdekens, en den
[illegible] verraderlyk overvallen, gemassacreert en doden noch
halff levende in zee gesmeten, den slaeff van Ides Claesz. die
achter voor stont, na verscheyden racken en houwen, nevens de
twee overige jongens stervelyk bedreygende, commende na dit
grouwelyk feyt in twee dagen op damme voor de negorye Cey
daer de chaloup pas grond gebracht, na spolie verbranden;
ses dagen hier geweest hebbende, zynde slaeff van Ides en de
oudste jongen, commende de clene met over weygh p.r een cleen
sarrotje ontvlucht en op Teuun gekomen, na twee andere dagen
op Nila, en binnen noch 2. andere do. op Serouwe, verclarende
op de drie besondere gen.: plaetsen van de inwoonderen met
alle goede genegentheyt waren [illegible], daer by voegende
deselve gesamentlyk hadden verclaert, wanneer hier na geboorte
verscheynen te willen versoecken, omme van die van damme
de moorders te gaen eysschen, en by onbilligheyt conbinant de
deselve den oorlogh aen doen. — Op gemelte Serouwe hadden se
vier volle maenden tot 't verloop van't Moesson moeten
verbleyven, waer van als gesegt met een cleen prauwtje in drie
dagen en 4. nachten soo op Godts genade overquam. —

Van Cheramlaut uyt de negorie Keliebaron zyn hier de eerste van de gereconcilieerde oosterlingen verschenen, hebbende haer Jonken en Champan sot Varabit met ontrent 300. E sagou geladen, die wy onder burger de marct niet hebben betreden in trouque van cleden, d'eerste tegen 2 3/4 R.a en d'andere tegen 2 7/9 't duysent hebben gecontracteert, nemende tegen 3. R.daelder contant goeden afftrek, zullende alsoo d'E. Comp.e bevint voortaen van die goede partye doechen nog wat genieten, staende niet alleen naeder vereenigingen eygen voorgeven, maer ook volgens getuygenisse van een onser mardykers (door 't gh. weeten en verscheyde quade rescontres, als niet jongst voorde vrede, van syn vaertuygh en middelen inde revier van Warnamme beroofd) ginder seer bekent en ervaren, veele meer der vaertuygs met mont kost off komen, schynende met d'ontholingh van deze eerste vaer-gasten 't vertrouwen te zullen groeyen, en den oorgevaen, die der lost altoos achterdachtigh in dat welcke stucke wegg genomen, te werden, 't welck ook volgens sal moeten tyt openbaeren, —

de van Cheramlaut komen in banda, met sagou,

De chaloup de Garnade is tonser besonder vergenoegingh mede den 11. deser geretourneert, medebrengende soodanigh schriftelyk rapport, vanden schipper Abraham Noolen, en onderkoopman Gabriel Nachon, als U Ed. by het afschrift daer vanhier nevens gevoeght gelieven te beoogen; zynde het voornaem kroon geeygentheden geweest die se nae haere Instructie hebben moeten naetelaten. Wy hebben den stierman vande chaloup Adriaen Saugenborgh gevraeght, wat nader vant een en t'ander geexamineert, verclarende hy te zeggen dat de Jonken aen Bakker van Lohy, lachar en Kanouby van Kera alta nae Damme meest voorts zouden varen, maer comen ons anders niet inbeelden off 't is al om de noolen en nacis, die niet kryftkeen off vallen daer in redelycke quantiteyt, gelyk de zelver dyt hiles doet geloven, dewyl der jaerlycx op Macassar al een goede portie wert aengebracht. —

rapport van aron,

Van timmen wy niet geloven het met ndd.e goede neyinge sal confronteren, dat den koopman Barra passe inde Zuydoostersche Eylanden verleent, strekkende ten hoogsten onder eynden geestadigh tegen d'E. Comp.e op te rechten, mitsgaders zoo ons Jacht en chaloup noch op Timmer lagen, andermael nae Damme vertrocken, daer bevorens ook zeyden aengeweest te zyn; haere negotie op Timmer gedreven, zoude hebben bestaen nae de vertellinge vanden stierman Zangenborgh in een groote quantiteyt amber de grys; ons nodigh voorcomende —

Barra geeft passe inde Zuydoostersche eylanden. —

dat mispreken waer,

in Timmer valt wee amber de grys,

den onderkoopman Nachten mede niet een stuk vant selve gesst
gewijset en ons toegesonden, om u Edle ter proeve getoont te worden,,
want die Zaek inderdaet soo zynde, soude ons geringh dunkens
van grooter gevolge en wel de moeyte waerdigh zyn, om daer vlyt
daer nae t'inquireeren, en verder te bemachtigen, staende niet
te twijffelen, als wy maer vande deughtsaemheyt vanden amber
verseekert waren, en deselvigen, als andere toegevoerde in mange,,
linge toe brachten, soo wel omme als de Macassaren souden
verkopen, en meerder, wanneer sulcks ongehindert ende d'E.
Comp.e wettelycke licentie naer deselve mede en wierde geaccordeert;
wy moeten by naer als vast stellen, gelyck ons de ondervindingh
vaer bleyckelyck vertoont, derwyle de Macassaren soo gretigh jaer
op jaer dat vaerwater continueeren, datter seer groote
advance te doen, en voor ons nochtans deselve goederen te
vallen; wes t'onses geringh oordeels een bedenckelycke saeke soude
wesen, u Edle gelieven te resolveeren en consenteeren dat soodanigen
als de Zorg vande Gouvernemente t'zyner tyt sal opgedragen
worden, versien met een bequamen galliot en twee accommodabel
vlaggen ende sloupen een persoonlyk in twee jarige tochten
accuratelyk de eylanden moste gaen doorsnuffelen, om vande
dienaren, welcke naderhant tot het vervolgh werden geemployeert,
niet te worden gedebauchiert, maer de Comp.e rechtmatige voor,,
deelen erlangden.

daer nae wel nader ondersocht dient,

Naer den rapporte op t' retour van Walcheren, soo over de gedane
voyagie als 't gepasseerde op Arone bevonden, sullen wij Ued.e alsdan
uit breede onderrigten. God almachtigh gelieve een goeden uytslagh
vant geroepte te verleenen, tot soulaes van s'Comp.s swaerdragende
lasten. —

De opperkoopman Sr. Edoward van Zorgen doet oock hier zyn ootmoedigh
eerbiedigh en instantigh versoeck, dat soo wanneer u Edle tot
het kiesen van een nieuwen Gouv.r over dese kostelycke Bandase
Eylanden met haer limiten, sullen gelieven te considereren, dat zyn
persoon ontrent u Edle in achtinge genomen, en voor gerecommandeert
mach worden gehouden, zynde thans uit 15. jaer dat ongeroemt
gesproken, d'E Comp.e getrouwelyk en (soo niet beter weet) altoos tot
genoegen zyner opperhoofden heeft gedient, ende mede derselfs
jongste verpligtingh den 15. april passato ter volle geexpireert
geweest, belovende by favorabel appostille sigh wyders soodanig
te comporteeren als een eer en edelmoedig, trouw en vigilant
dienaer schuldigh is en betaemt, mitsgaders dat u Ed. daerinne
sullen vinden volcomen vergenoegen. —

van Zorgen versoekt het gouvernement,

Item Anthony Hurt de tweede plaets,

Gelyck mede op dien voet den koopman Anthony Hurt, opperhooft op Hollandia, voor heenen, en bysonderlyck sedert het afsterven vanden opperkoopman Joannes Dankaerts, en korts daer aen 't vermoorden vanden koopman Jacob Borne zal.[r] d'administratie des comptoirs Nassau gehad, en de tweede plaets in rade tot de comst van gem.: opperkoopman Sr. Leonard van Zorgen te genoegen, neffens zyne ordinarie bedieninge waergenomen, onderdanig versoeckt tot gem.: charge van tweede in consideratie te mogen komen, als den welcken niet anders tracht dan door yver en trouwe u Ed.[le] gunst al voorts danckbaerlyck te erkennen. —

Bidden mede —

Ed. Eerentfeste, hoogachtbare, manhafte, wyse, voorsienige seer discrete gebiedende heeren, dese onse nedrige letteren int eyndigen van u Ed.[les] voordele tyt afbrekende, willen u Ed.[le] nadrucklyck allen seer eerbiedige groete in de protectie des alderhoogsten bevolen laten, wiens onendelyke goetheyt u Ed.[le] seer loffelycke regeringe ten meesten dienste der Comp.[e] met zynen milderyken zegen lange jaeren gelieft by te woonen, heerlyck bidden, onderstont u Ed.[le] nedrige onderdanige en gehoorsame dienaren, onder was geteyckent Leonard van Zorgen, Anthony Hurt, Gerrit Sap, Hendrick Weylandt, Willem Boelwerck, Justinus van Dyck, ter zyden stont, int Casteel Nassau op Neira in Banda desen 16. May 1661. —

Aend' Ed. Hr. gouv.r generael
Joan Maetsuycker, end' Ed. Heeren
raden over den Nederlantse staet
In Orienten. —

Den directeur Jacob Willemsz en raed in Gamron adij ~~[illegible]~~ de 12. maert 1661.
Ontfangen 1. Juny p.r de fluyt Nieupoort

Ed. Eerentfeste, manhafte, wyse, voorsienige, onde seer gebiedende Heeren. —

Ed. Heeren. —

Onse jongste aen u Ed. hoogachtbare, is geweest, blyckende byt ingesloten duplicaet, den 2. october des jongstleden, byt jacht Wesp over Souratte, daerin we onder gesonden sodanige goederen en koopmanschappen, voor 't patria, Batavia, Souratte, en Zeylon, als by de gemelde copie aengewesen wert. Eenen nader tyt alhier in comp.[s] negotie als andere zaken is gedaen en voorgevallen, dat wert in gevolge naer werelyck ample aengehaelt. Eerstelyck sullen u Ed. gedienstelyck te kennen geven, hoe dat wy

antwoord op d' missive met Nieupoort gesonden.

op 25. der afgeweken maent february u Ed. weerde aengenaeme letteren van 27. septemb. des gepasseerde Jaers 1660. by 't fluytschip Nieupoort over Souratta bequamen, tot welckers verdere antwoorde [illegible] bedyh segge, 't ons lief te zien was de salvo parotte van 't fluytschip Vendenburgh op 15. decemb. des Jaers anno 1659. met zyn kostelyck carga, nevens onse letteren, gelyck oock d'onse missive, en verdere bylagen van 13. maert Jongstleden, by d'aenkomste van 't schip den dolphyn mede wel bestelt waren, ende de behoude overkomste der volgelyck van onse verdere brieven, mitsgaders alle andere boecken, by de fluyt [illegible] Delburgh, als 't Hart de leeuwin u Ed. toegeschickt, willen (Godt de voorsette) mede niet dubiteeren.

Spahan,

De gedaene proeve met het opsenden eeniger koopmansz. naer Spahan op hope aldaer met redelycke advance soude gedebiteert worden, connen als noch niet verneemen, hoe 't naer onse goede meeninge uytvallen sal, ende sullen de principaele eerst ontwaer worden wanneer de Spahanse gesloten negotie bereyts hier comen te verschynen, doch der sullen naer luyt der Jongste advysen van den Coopman Hendrick op de kamp, noch met alle te goede maeckt weesen, hoewel onse boecken doorgaens geweest zyn, dito goederen buytende canele, nooten en nagelen, belaeden peper nevens andere negotianten, te laten springen, ende niet (op hope van een betere marckt aen te treffen,) een Jaer over te houden, hierinne is ten vollen te [illegible], soo de gemelte hande niet beter beloofden d' Comp.e by de Spahanse negotie weynigh zoude opsteken, dien wel geheel niet u Ed. in waerheyt segge, doorgaens getracht moet worden alle des E. Comp.s [illegible] (wanneer den prys maer eenighsints bycomt) alhier in Gamron te vendeteeren, sonder aen Spahan eens te dencken.—

aengaende 't affront in abragoe.

Uyt de ingesloten Copia brief op 24. septemb. voorleden aende persische [illegible] gesonden, zullen u Ed. Hooghachtb. Ed.e gelieven te verneemen, watte zyn Hoogh.t onder anderen over de gedane affronten en onredelyke geweelden, door den lantvoogt en [illegible] in Abragoe aen d' Comp.s dienaeren en goederen gepleeght, geschieden, mitsgaders daer by versteden watte [illegible] ontschuldiging geweest by gebracht, over 't gene den [illegible], volgens 't voorgeven van d' Comp.s tolck, wegen [illegible] vrachten van des konings goederen en paerden, twee Jaren voorleden met de fluyt den Oyevaer naer de [illegible] overgevoert, ons geest [?] te laste te leggen, waer mede d' Engelse vrienden te [illegible] zyn; 't gevaende gedachte zyn Hoogh.t om 't uyt [illegible] als 't ander daer op in antwoorde—

heeft geliefven te dienen, dat sal de bygaende translaet missive uyt het persiaens u Ed.le perfectelyk bekent doen, tot welckers beyde genoemde schriften (om in desen te corter te zyn) ons dan gedientelyk gedrage. —

Op u Ed.le wegsenders de voorgestelde reden, om buyten onlusten met den persiaen te blyven, sal voortaen getracht werden (by sending eeniger comp.s goederen) de radaers ofte toldenaers inden wegh, hoewel niet eyn proper geschenk te payen, ende over ons wat laten gaen, als 't niet te hoogh loopt, daer ons tegen haer op te stellen, om door den middelwegh een vredige negotie in dit district te mogen behouden. —

Soo was ons leeff te vernemen de paerden (buyten een dat ontrent Cinguirla gestorven was) schaerse bekomen, ende de fruyt en met 't fluyt schip goederede van hier gesonden, die voor goas egaen int schip den dolphyn overgenomen, wel en ter geder tyt, als voort vertrocken Japans vaerders, waren overgekomen.

antwoord op de beschadigde persiaense wyncassen. —

de reden dat de persiaense wyn, soo qualyck gestelt overgekomen is, can Ed. hier niet anders gedeynt worden dan sulcx met 't overschepen toegekomen moet zyn, off 't scheeps volck van gedrae niet met d.o sap ongemeen ruygh te werck gegaen werden, oorsake den Ed.e Gouv.r Coenraet Pits over de schade in zyn overgesonden wyn geleden, niet weer claagende is, 't welck ons waerlyk seer doet, wy besorgen de cassen met stroo en matten voor 't afschrapen van hier, soo wel als oyt voor desen gedaen is, ende planckjes die op de kassen gebonden worden, te spyckeren, en can door de dingen vyt vanden niet wel geschieden, ook souden de flessen met 't er kloppen groot pericul van breken lopen, dieshalven sulcx noyt ondernomen is, maer altyt d.o cassen in gestalte overgesonden gelyck by ons jaerlycx geschiet zy, de matten die om de cassen genaeyt worden, bewysen t'eenemael datter geen vreemde handen in comen connen, off 't kantelieght worden bemerckt, vermits de matten dan gebroken zynde, by ons volck niet weder te samen genaeyt connen worden, derhalven wanneer de scheeps overhoofden, op die voort een weynigh acht geliefden te nemen, dat haer dorgaens gerecommandeert wort, den bottelier en zyn medemackers hun handen wel wat te rugh souden houden. —

Om wat reden de 256. balen ronde zyde legia, by aengehaelde fluyt Brandenburgh ontfangen by u Ed. in s' Comp.s magasynen opgeslagen zyn, hebben ontstantelyk begrepen, vangelyck bemerckt de Chirmanse wolle (buyten weynigh balen

tot maken van goederen aldaer behouden) by de laetste retour
scheepen naer't patria geen voortganck hadde genomen, willen niet
dubiteeren off haer hoogachtb. E.E. heeren, sullen deselve deught-
samer als de vorige hebben bevonden, wat prys d°. ginder in
sal hebben behaelt, staet ons by haer E.E. letteren over den lant
wegh (die alle nyeuw te moet zien) ongetwyffelt aengekundight te
worden, dattet geloove dienaengaende voor d' Comp°. niet veel sal
beschieten, aengesien d' Engelse binnen, delen haer in den negotie
mede vry raeut hebben gewoelt, gemerckt tot de nombre van
50 m. ponden dier wolle soo voor haer Comp°. als particulieren
binnen Chirman hebben opgekocht, als in ons jongste noch naer
aengehaelt, dat binnen Chirman onder den opcoop niet als
die de te in prys heeft bygebracht, ende ongetwyffelt in Europa
dalinge sal veroorsaken, zulcx dat deselve wolle noyt den prys van
5. gl. 't pont (gelyck den tweede koopman Joan Cawinder wel heeft
voorgegeven, sal bereycken, dienvolgende vertrouwe dien handel
verlangh sal afgeschreven worden, temits den koopmanschap
van soo grote volume meerder winst vereyst, alteer noch op-
behaelt zy, daer by d' Engelse geen mede voordeelen sullen bedragen
vinden, dattet sal tot nader afschrijvingh niet de jaerlycxe incoop
van 50. a 60. balen voortgevaren worden, als mede tot de prinse
ginder door opkopen weynigh sijn uit haren, van beste wolle gesponnen,
op den eysch van d' E.E. heeren 17en voort patria. —

aengaende de kirmanse wolle.

Wegen de quantiteyt geleverde Coninck zyde van't afgeweken jaer
is u E.E. by ons jongste bekent gemaeckt, ende sullen met allen
yver jaerlycx trachten soo min van dat gespin te ontfangen dattet
de nombre van 150. cargas ofte 300. balen niet te boven sal reyken,
dattet beyden met u E.E. hoogachtbare E.E. bangh voelen, soo
ons d'een off d'ander tyt 300. cargas werden opgedrongen, wy
geen de minste reden zoude hebben, daer tegens met kracht te
protesteren, gemerckt volgens 't jongst gemaeckt contract, aen
sodanigen getal gebonden zyn, ende dubbel als d' Engelse nativ in
die negotie by incoop van particuliere iets merckelycx dede,
soude d' Comp°. alleenighsints in de klypte strande daer over
hebben te doleeren, temits onder de jongste contractatie door den
Douletse mondelingh, wel duydelyck tegen den E.E. Heer ambassadeur
Joan Cuneus geoppasseert is, d' Engelse mede geen de minste zyde
van particulieren soude vermogen te kopen maer alle vanden
Coningh tegen 50. tomans moeten aennemen, daer op gedte Heer
Ambassadeur Zyn hooght. weder op dede, soo zulcx niet achter-
volght werden, d' Comp°. niet machtigh was, de contractatie

persiaense zyde vanden Coningh.

der Zyde in waerde te houden, aengesien onse E.E. Heeren principalen
in Nederlant aende Zyde handel op Persia niet souden behouden
connen bedyen, ende dewyle daer tegen noch goede winste doen,
als de Zyde van particulieren tegen 36. a 38. a uytterlyck 40 thomans
de carga hebben moeten te koopen, gelyck het wel tyts tot de prysen
binnen Spahan onder d'Armenische als Moorse negotianten
wel te becomen is. Op u E.E. recommandatie om ten hove
(by voorval) een matige verdinkagie (ten meesten dienste vande
generale Comp.e te mogen doen, sal niet goede opmerkinge worden
gelett, ende voor al een expertmende zyn gunst te soecken te
capteren, daer toe een propert geschenk wel sal contribueren
waer toe ons gesondenens, voor welt niet quaet sal wesen, dy zyn
Hoocheyt uyt u E.E. name de 200. stux geannimeerde snap-
haen en caroyn roers vereeren, onder vertrouwen d'selve met
aengenaemheyt sal worden ontfangen, te meer daer omme soo
ernstigh versocht wort. —

Wy willen hopen en niet twyffelen op u E.E. welgegeven ordre, wegens
de verseekeringh int soecken der Tayouanse poeder suykeren
off sal by den Heer Gouv.r Coijett daer op gelet wesen, zulcx
nu in corte van daer goede en wel geconditioneerde soetigheyt bleyde
in verglen, godt wil de selve, nevens d'andere koopmanschappen
een goede marct laten aentreffen, van welckers affairen
noch niet veele zeggen is, aengesien noch wel 25. a 30. dagen
sullen passeren, eer alle de Persiaense negotianten, uyt de voorn.
gebesten, alsier zullen wesen verschenen, soo by missive uyt
Spahan verstaen, is de bazaer in veele koopmanschappen noch
verstoort, benevens slappen aftreck, den alleswetende godt
wille deselve plaetse, en hooger gelegen lantstreken, in groote
veranderinge ten goede inden handel voortgebraht hebben
en de kooplieden niet een wackere moet de desen plaetse
doen bereyken, wanneer ons verwachtende koopmans.
ongetwyffelt niet een gewenst voordeel sal souden
naer een goeden uytval vant van Nature gelevert, wy hebben
verschrik wanneer de Tayouanse schepen op u E.E. wel
directelijck sonder Sourathe aen te doen, herwaerts overstecken
de suykeren en andere merchantien ons ten bequamen tyt
int voorste off half April sullen toecomen, wanneer den
handel en sonderlinge (mits de goede aencomste der kooplieden
ten principale begin neemt.

T'is ons hartelyk leet onsen gedanen eysch voor desen Jaer by
missive van 21. May voorleden p.r de fluytschepen Vlissingen en
Delbourgh, nevens onse geslote negotie en andere boeken over

Formosaense poeder suykeren. —

dyser van voorleden jaer te laet gesonden.

Ceylon u Edl. Hoogachtb.e toegesonden, ter bequamer tyt niet
toegekomen is, wy deesen wel connen afnemen dewelcke petitie voor
't uytsetten der Tayouanse scheepen van costi, ontrent u Edl. niet
wel conde verschynen, doch heeft de spade vercoop van comp.s goederen
ons sulcx belet, gemerckt int begin geen vaste staet conde maken,
off alle verkocht zoude worden, dan wel eenige de pakhuysen blyven
beswaren, maer hadde vaster gehoopt voort vertreck van de desseyn
Nieuport aengaende zoude weten, dewelcke quade uytslag brengt ons al
eenige verlegentheyt toe, wanneer den hartogh deser plaetse in
zyn curieuse begeerlyckheyt van eenige rary en perkiet vogels, als
eenig Japans lackwerck, 't welck daer by gevoecht is, niet zullen
connen dienen, besonder zullen ons mede weynige stucken laken
komen te manqueeren, omme tot d'ordonnarie [illegible] schenkagie
te dienen, derhalve zullen trachten zyn achtbaerheyt en mindere
persoonen met iets anders in plaets genoegh te doen. Wat belanght
de Japanse en Tayouanse koopmanschappen die u Edl. Hoogachtb. Edl.
naer den voorjarigen dyser hebben gelieven te borderen, daermede is
d'Comp.e geen de minste voordeel geschiet, aengesien deen met den
andere niet zonders comt te differeeren, godt geve deselve hier ter
bequamer tyt comen te verschynen, wanneer met vlyt sal worden
getracht d[ot] ten hooghsten pryse aende man te helpen, en willen niet
hopen de gedane dreygementen vanden Chinesen Mandaryn, door
eenige invasie op Formosa sulcx sal comen te beletten, maer vele
eerder hopen te verstaen, de 12 uytgesette scheepen van oorloge ende
600 militairen iets goets op Mattan geattenteert sullen hebben
dat godt almachtigh de generale comp.e genadelyck geliefde
te gunnen. ——

agraesen doeckhandel

Met d'agraese doeckenhandel connen noch niet zeker gaen, off deselve by
naeder ontbiedens eeniger doucken d'Comp.e nu verder profyt
zoude doen, als voor desen soo geringen tyt hebben by gebracht,
deses Saisoens wanneer deesen handel aenvanck neemt, sal met goede
opmerckingh worden gelet, wat de beste gewilde lynwaeten by den
verkooper in overwinst hebben behaelt, ende soo wy maer eenighe-
sints calculeeren connen maken, onse Edl. heeren principalen
den begeerden winst van 50. off ten minsten 40. p.r c.to daer by
connen profiteeren, zyn voornemens daer van den proeve (by een
proper dyser) te nemen, ende doet ons met u Edl. eens over de
gedane presentatie vanden overleden makelaer [illegible], wegen
den agraesen doeckhandel, die door zyn gemachtigde zoude
geschieden, wanneer d'Comp.e voor een overwinst van 40. p.r c.to
instaen wilde, onder zyn mede makers geen te vinden zyn
die de lust off couragie heeft, om 't selve gepresenteerde werck

uyt te voeren, waer toe haer nochmaels met nimmelyke redenen hebben aengemaent, verder blyven hun excuseren over die sake in maniere als u Edd. voorderen aengehaelt.

Ten wat prys weynigh giroffelnagelen, Ceylonse caneel, als swarte notenmuskaten, alhier op 't eynde van 't voorleden saisoen, als naderhant noch by cleene partytiës tot gerijff vande koopluyden zyn verkocht, hebben u Ed. by d'oude van 2. Februarij dit jaer herwaerts overgesonden, perfectelyk aengewesen, zynde bovende nagelen, ten dien tyde, den gebieden prys van onse Edd. heeren principalen daer wel op behaelt, ende dat noch met soo een vertier, maer is by nader becomen schryvens over den lantwegh uyt Nederlant op 3. octob. Jongstleden weder grote verandering in prys, inde twee laest genoemde waren, gecomen, te weten den Ceylonse caneel niet onder de 40. a 50. stuyvers 't lb off te staen, ende de swarte noten niet min als 30. a 32. stuyvers te debiteren, mitsgaders de gemeene rompen op 26. a 28. stuyvers 't lb tegen wat wichtige reden haer Hoogachtb. Edd.ns tot sulcke order alom te geven hebben aengespoort, dat zullen u Ed. uyt over gecomen schriften by comp.s schepen ongetwyffelt onder anderen, lange voor de receptie deses ontwaer geworden wesen, dienvolgende, int ... nemen, 't zonder der copias van 't een als 't ander gespecificeert blyft, onderteeckenen wort haer Ed. ordre in alle deelen (voor soo veel dit district betreft) naer vermogen achtervolgt. Dat nu de nagelen op soo hogen prys van 260. laryn de man van 30. lb hebben gehouden, 't welck 15 5/6. stuyvers 't lb uytbrengt, is oorsake geweest dat dito kruyt in Souratte soo hogen prys van 80 3/4. stuyvers 't lb heeft behaelt, onse gantse partye zoude ten dien tyde seer gevoeglyk tot een redelyke prys hebben connen debiteren, waer toe haer eenige benyadelde koopluyden wel presenteerden (maer wilden van meninge deselve naer Souratte te zenden, om den heer directeur in zyn handel aldaer dan niet hinderlyk te zyn, zoo conde die negotie ten voordele van d' Comp.e geen voortganck vinden, dienvolgende de selve op verhaelde prys van 260. laryn de man by cleene partytiës, soo veel yder begeerde, hebben gehouden, off de gantse partye tot 250. laryn de man als vooren, aff te staen gepresenteert dat st naers 73.4 lb zoude bedragen. Uyt d'overgekomen missive vanden Ed. heer directeur Leonard Winninx hebben bespeurt onder andere mercantiën, de partye giroffelnagelen nu jongst tot 105. Ra de man van 36 1/4 lb zyn geveylt, comt 69 1/2 stuyvers 't lb, dat naer onse reductie de man van 30. lb Hollants 230 2/7 laryn zoude bedragen, soo ons dese saisoens een raisonabel bodt voor de gantse partye geboden wierd, die ontrent ...

nader prys op de hartrys uyt Nederlant geordonneert.

nagelen houden op prys.

restoren in persia 30491. lb.

restant vant vorige Jaer 30491½ ponden uyt brengt, souden deselve seer gaerne laten springen, doch zullen wij ter daerinne so omsichtigh gaen, dat de Souratsen handel daerdoor geen nadeel comt te lyden. ——

Ons verlangt te vernemen uyt 't extract missive vanden Hr. directeur Winninx by 't schip de Prins door u Ed.le ons toegeschickt, waerinne zyn E. sich seer geneijcht te verthoonen soo nopende het inlantse scheepen vanden makelaer Bhaa voordelen met 3. nederlanders op vracht, hetwelcke als gesonden, als mede de gelegentheyt vande 9. patta-ceelen, by verstant opgedaen vanden Souratsen makelaer overgesonden zullen met de aencomste van 't schip Prins dan wyders vernemen, sullen u Ed. Hooghachtb. Ed. naer verdyke, gedienstelyck daerop antwoorden, middelertyt sal een minsame en goede correspondentie sonder eenige passiën dienen vermenght, van onser zyde met zyn E. Winninx seer gaerne gehouden worden.

onkosten,

Op u Ed. hoge recommandatie sal met goede opmerckinge doorgaens worden geletet d'ordinaris onkosten niet buyten de mate en regel comen te springen, maer deselve nae vermogen op sodanige voet achtervolgen, als in vorige jaren herwaerts in matigheyt geschiet zy. ——

verbeteringen,

Soo sal insgelycx u Ed. bevel prompt achtervolght en naergecomen worden int stuk vande gelimiteerde verbeteringe aen eenige ministers vand' Comp.e dat is van onser zyde die van minder beteringe niet hoger als tot effect dat in qualite en gagie te vorderen, ende alle hoger verbeteringen seer gaerne aen u Ed. geoffereert laten, ook sullen alle des Comp.e suppoosten te komen geven, wanneer u Ed. overgesonden genomen resolutie te voorschyn comt, op wat pene verboden wort dat iemant uyt zyne residentie plaets (om verbeteringh te versoecken, sal vermogen op te comen. ——

Indipoort komt in persia 25. febr.

Den schoonen by u Ed. gealligeert, veradem daer op Batavia geen schip voor Persia is aengeleyt, maer in het fluyt Indipoort, uytgeseyde de ingesloten factura, de nombre van 25174. ponden grofte nagelen bestaende in 239. kisten, hebben geliefen over te zenden, die ons by aengehaelde bodem op 25. passado over Souratte, als voren nochmaels aengehaelt, zyn toegecomen, ontfanckt den Hr. directeur Winninx deselve onder zyn ontfangene partye, om dit werck eeden met goet comen doordringen, ende geeft den koper van dien, wel expresselyck in te doen gaen, ons partye nagelen met de fluyt Indipoort niet alleen herwaerts te zenden, maer boven dien dese saisoens door ons niet wederom naer ... geschickt mogen worden, op welcke gesloten conditie, om de Souratse negotianten geen hinder off schade aen te doen, sal worden gelet, ende by verkoop alhier daer inne nae vermogen ——

soodanigh versien, dat sulcx mede door geen bevaaren koopluyden te geschieden staet. —

Het uytgeslotte retourschip den vogel Phenix herwaerts vaen over Bengale, Cheylon ende de cust Mallabaer met syn mede te brengen koopmansch. wert hartelyck verlanght, den albestierende Godt wil 't selve neffens de Tayoanse schepen, in korte salvo doen verschynen en tot de meergemelte resolute Japans laten voortcomen, wyl tegelyck ten hooghsten off 't schip de Phenix (waer ye zoo veer pladtsen sal moeten aendoen, hier soo tydelyk sal comen te verschynen, dat naer 't dischargeren van syn last van hier noch over Sumatra syn keer tot U Ed. sal connen nemen, sulcx by haere aencomste alhier, den H.r directeur Wimmincx, ons goede pryncipe tot oordeel voor den aldaer gerestzynde koopman Kasper al fyn overleggen soude vallen, derhalve willen den goeden uytslagh daer van noch hopen, soo niet ende de Keyt Phenix, op de overlegginge vanden H.r gouverneur Laurens Pit ons wat tydelyck met de Masulipatamse boecken toekomt, wert ten meesten diensten vande generaele Comp.ie met den anderen lichtelyck geschiet, de selve in plaets vande Phenix derwaerts te stricken, om den heer Wimmincx in syn behoorlyckheyt naer vermogen te accommoderen. Voort geschrift Cotty in vergenoemde Phenix voor 101411. lb sappanhout 2950. lb radix China, als oock provisien, wert 't Comptoir Gamron by goeden ontfanck volgens factura ter somme van f 4293:10:0. gecrediteert.

Zendinge de Phenix uyt,

Voorde milddadige gunste die U Ed. Hoog Achtb. Ed. den directeur Jacob Willemsz heeft gelieven te bewysen, op syn vorigh gedaene instantelyck versoeck van verlossinge uyt dese directie, seyt hartelyck en ootmoedigh danckbaer, U Ed. bevolen om de behoorlyck transport van s' Comp.s effecten etc.a, die onder den directeurs verantwoordinge berust hebbende zyn, aen den opperkoopman ende genomineerde provisionele directeur Hendrik van Wyk te doen, mitsgaders syn E. persoon voor de Lifpoost alhier naer gebruyk in desselfs qualiteyt te authoriseren, wert in debita forma prompt achtervolght, midts nu seyt syn E. van Wyk U Ed. hartgrondigh danckbaer voor de gunste en favour die hem syn betoont met opdragen van dese directie, in maniere als boven aengehaelt.

Verdonck: verlost.

en van Wyk in syn plaets,

Den koopman Wouter Roothaes wert op U Ed. ordre en goet vinden, soo haest hier coomt te verschynen, ende de lopende negotie boecken gesloten zyn, de vacante pladtse onder negotie boecken te houden, en over de packhuysen te gaen toegevoeght, willen —

Roothaes verminde,

met u Ed. vertoonders d'E Comp.e van zyn persoon in de charge goede diensten te wesen zal. —

Gelyk ons geschreven wert dat dan ad[ver]tes wegen den overleden schipper Jacob Jansz Boom, over d'aengeslagen particuliere goederen by den Achtb.re raed van Justitie in Octa anno van 1660. verdagt gecondemnt. is, ende den onderkoopman Jacob Holinter, als den opperstuerman Harman Bruyn, van 't geene haer alhier ten laste was gelegt, geheel over die sake niet conde werden overtuyght, 't welck 't geene bevelt uyt gevallen is. — Seder overgekomen extract missive vanden E. Commandr. Adriaen Roothaes, gedateert 21. Octob. passato, geeft ons met vergenuginge aengeboden, hoedat u Ed. uytgesette scheeps macht tot belettinge van Goas bevard, op hun verscheyninge aldaer, voleyndeden 12. van genoemde maent October ter eerster instantie het groot galjoen genaemt Bon Jesus de Columbe soo 't van 't Castel Marmagon nae d'Aguade wierde gebracht, hebben aengerant, ende de voortsene werk soo verre te wege gebracht, dat de Portugesen d.o galjoen (door vrese 't by de onse bemachtigt soude werden, selver in brant hebben gesteken, waer door 't selve ook t'eenemael vernielt is, bovendien vande vyf fregats, die daer mede ontrent waren, twee genomen, ende twee inde grond geboort, zynde waerlyck een geluckige aenkomste van s'Comp.s schepen, waer door den vyand in zoo corten tyt, buyten verwachte, soo merckelycke schade en afbreuck is aengedaen, godt almachtigh zy voor dese weldaet ten hooghsten gepresen, met voordere bede hy des E Comp.s ontsachelycke wapenen meer en meer met zyne genadigen zegen, geliewe te cronen. —

Sydinge van Goas bevard. —

Wat ons liefst te vernemen de opgehouden gesloten negotie boecken van ult.o April 1659. by Wilmindingh, correcte ende zonder eenige erreuren zyn bevonden, willen vertrouwen vande jonghst overgesonden boecken anno 1660. g'eyndight, mede niet anders zullen hooren.

Wy zullen den koopman Opdecamp te kennen geven de overgesonden reeckq der verdienende maentgelden, vanden opperkoopman Joachim van Weck zal.r ten Soldy comptoire op Batavia bedacht gebracht zyn, overschiet tot voldoening der selver noch geen licentie becomen deselve zyn huysvrou, by nader last, contentement sal werden gedaen.

Tis ons hartelyk leet te verstaen u Ed. Hoog Achtb. E.Ed.s misnoeght zyn, dat boven genoemden koopman Opdecamp, met onse toestemminge, met de weduwe van ongetogen zal.r den opperkoopman van Weck getrout is, soo ons dergelycke versoecken van s'Comp.s ministers, om met d'een oft t'ander vrouwmensch te mogen trouwen, meer voorkomen, wert 't selve (op u Ed. ordre) haer afgeslagen, en sonde zulcx bevorens ook achtervolgt zyn, ten waer d'Instructie

Opdecamps huwelyk met Juffr. van Weck,

vand' Ed. H.r Cunaeus, omdaer toe verlof te mogen geven, ons geheel aengeboden hadde. ——

'Tis voorwaer een aensienlycke vloot van elff schepen, die op 17. december ao. 1659. als 17. January daer aen volgende onder 't commando van d' E. Hr. Pieter Sterthemius raed extraordinary van India de retoure met een cargasoen Inkoops costende f 3195318:11:7. na Nederlant is gegaen, den oppersten Piloot wil deselve behouden ter gedestineerde plaetse geleyt, ende onse Ed. Heeren principalen de gewenste proffyten op de mede gebrachte koopmansz. verleent geven. ——

Op 26. Januario Jongstleden bequamen buyten vermoeden, en 't onser overgroot leetwesen, voor nieuws uyt Chiras by missive van 16. der selver maent vanden schilder Adriaen Gouda, en als daerdeweck in dienst vand' Comp.e, waer by onder anderen ons te kennen gaff, hoe op p.mo January nevens den adsistent Adolff Willing met Comp.s rycke caffila uyt Spahan vertrocken ende de Radaers van Oedenij, Maijaer, en Commetgia, buyten eenige aenstoot, vanwiste te lyden, gepasseert, als op 7. daer aen volgende op de rustplaetse genaemt Chora Chora, omtrent acht mansch. off 45. mylen aen dees zyde Spahan gelegen, mede ewe- waer aengelandt, alwaer des naerts twee expresse afgesonden ruyters vanden Artimadoulet, nevens noch eenige andere persoonen met een briefken vanden koopman op de Camp verscheenen, waer by de gem: op de kamp aen d'onse bekent maekte, dat van s'Koninckx munte by hem in Comp.s voninge waer gekomen, met voorgeven, zynde den waer kuntschap hadde, de muijletiers van Comp.s caffila partye gouden ducaten van seker Benjaens koop.lien souden by sich hebben, ende voornaemens waeren de caffila te volgen ende het gout daer uyt te halen, tot welckers aenbreng hy sulcx aende verhaelde briefken, vanden koopman op de kamp hadde versocht, waer by den adsistent Willingh deurtigh gelast ende geeccommandeert bleeff, omtrent de muijletiers, naer 't voorsz. gout scharp te vernemen, ende by achterhalingh des konings volck dan hun gevallen daer mede te laten doen, maer helaes nieuw heden dit werck in gevolge heel anders bevonden, gemerckt door ons volck (naerdat de muijletiers verclaringh hadde gedaen, geen het minste gout van eenige koop- lieden by hun hadde, eenige kisten vande Benjaense kooplieden (by de muijletiers op vracht aengenomen, geopent en door s'Conings volck gevisiteert werde, waerinne geen gout wierde gevonden, zulcx met ronde woorden te kennen gaven, met de caffila met te doen hadde, die wel mochte opcaugeeren, en hun gank laten gaen, 'twelck oock geschiede, maer sieden die quanten van

Comp.s ducaten ontrent Spahan aengeslagen. ——

den doubleth 'toogh continueerde op de Maffrallen, daer 't slapp goet in waert, alwaer S' Comp.s gout, tot de nomber van 31300. stux ducaten in verdeelt waren, soo mede ons volck duydelyck gesyde Maffrallen uyt de Caffila reets vertrocken was, mede op te laden; 't welck door de affgesonden gesanten niet toegestaen wierde, maer begeerden deselve eerst te besichtigen, dat eyndelingh naer veel wedersyts hoogh redens, geaccordeert wesende, gedaen is geworden, waer door gevonden wierde 't geen zy sochten, soo dede sy gesanten aenstonts de vergaerde Maffrals met de goude specie op rugeren(?), ende namen daer mede hun keer neevens den adsistent Willingh met den geheelen Comp.s volck; Symon weder nae Spahan, ende genoemde Adriaen Gouda met S' Comp.s Caffila herwaerts nae Gamron, waer mede op 9. Feb. begonnen aenquam. 'tis wonder den koopman Opdekamp niet heeft connen vermercken op't versoeck van die van s' Koninghs munte om soodanigh vaetken op ons volck van de Caffila te vercrijgen(?), dat dat werck op een quaede manier lagh, ende geen inderneers(?) anders om te doen was, dan door soo een middel den wandelgangh (om S' Comp.s gout t'achterhaelen) tot Comp.s Caffila te becomen, hoewel het den naem gaven om het bequaem gout uyt te vinden, dat niet meer (als 't gemeen spreeckwoort zeyt) dan een doeckje voort bloeden was; Op welcke verstand ontmoetingh aenstonts met den anderen resolveerden onder aen Actinna de Dinleig(?) by geschrift over deselve geweldaen claghtigh te vallen, 't welck op ult.o January in soodanige forme is geschiet, als u Ed. Hoogachtb.e Ed. uyt de bygaende copia sullen gelieven te verstaen, waer toe ons seer gedienstelyck refereren. ——

Waer over claghen /

Uytslag van Opdekamp. ——

Soo werden ons als van voornoemde Opdekamp by missive van 19. January onder anderen aengekundight 't voorsz. gout op de paerde binnen Spahan, ende 't en huyse vanden Saraff Batti is gebracht, en ter selver Instantie, weder nae S' Comp.s woninge gevoert, alwaer in sekere kist door des Saraff Bastys volck verseegelt bleeft. Op welcke missive, als de voorsz. becomende, hem Opdekamp vervolgens niet onthouden, in aller spoet naer verdreven(?), en ten meesten deele van de generaele Comp.s met raed [illegible] gedient [illegible] op de kamp (buyten de noch(?) bieden aff te vraegen) by sich selven gechangeert (op't voordragen vanden Saraff Batti,) genoemde ducaten weder tegen silvere abassys te verwisselen, daer by d' Comp.s volgens zyn schryven van 29. Januario (waer vande copie tot u Ed. speculatie hier beseyden gaet) omtrent 130. tomans off f 4550:- sal comen te verlieren, buyten dat eenige pretendenten (door desselfs hulp) mede noch gecontenteert moeste worden. Strydende deese genoemde resolutie regel recht tegen zyn advys van 10. Januario bevorens, waer by wel duydelyck uytdruckt, dat voorgaende het gout (by laugatie(?), geen uytkeringh in gebruyck als anders souden doen, jae 't selve ook vandaer herwaerts aen niet souden uytsetten, voor dat ons order daer toe gaf

becomen; hadde hy op de Camp uit desselt (doengende van s'Conings munte,) teegenhadde de bricxken afvorderden, so omsichtigh en nadenckent geweest, dat in plaets van sodanige bricxken te vereeden, sigh selven neffens Comp.s volck naer de Castiela hadde begeven, soude voor zeker ontrent des donders afgeperste (wanneer naer de zaek van't begeerde betaelde gout by de munge-tiers door zyn persoon ondersoek was gedaen) ten minsten zoo wel ontsagh hebben gehadt, dat voorss. masstrallen, waerin gout in gesloten was, sonder visitatie te gedogen, wederom terugh na Spahan tot binnen s'Comp.s wooninge soude gebraght connen zyn, want den Moorman de courage niet zoude hebben gehadt, om den koopm. op de Camp te persuaderen, dat meergem. masstrallen inde wegh (tot visitering te gedogen) soude hebben moeten openen, wanneer tegens gem. muntiers met goede reden, off zoo niet met force weerstaen, maer hadde uytgevaren, die sake, waeromme uyt-gekeurden waeren, by den actuale douleg persoonlyk wel zoude verantwoorden, welcke achteloosheyt van zyn persoon in dat werk d'Comp.s vry schadelyk zal vallen, en niet min. tot ons leetwesen, by den Persiaen, in quaet vertrouwen brengen. —

D'ampliatie hoe dat alles inder daet, onder't achterhalen van Comp.s gout inde uitplaetse Chona Chora (als voren gemelt) int werk gegaen is, zullen u Ed. Hoogachtb. Ed. uyt de ingesloten schriftelycke verclaringe by den schilder Adriaen Gouda verleent, gelieven te comprehenderen, daer toe ons nodigh gedragen. —

Soo staet ons binnen weynigh dagen uyt Spahan onder opsicht van den adsistent Adolff Willing, voor af toe te comen, de nomber van 27500. silvere abassys, die aldaer bovende gekochte gouden ducaten noch in cassa overschoten, die de in vorige uyt te gen ducaten (mits de schaersheyt der zelver) niet conde werden verwisselt, vertrouwende hier te capitale, dat als voren aengeroeden, binnen Spahan tegen d'aengehaelde gouden ducaten wederverwisselt is, van daer mede al herwaerts aen ingescheept sal werden, by salvo verscheyningh (dat Godt gebe) wert Commandeur daer mede in plaets van gout, by dese occasie gesecondeert, soo dese saisoens altyder in Gamron geringe ducaten te coop te vinden zyn, sullen trachten deselve met alle vlyt ten civielsten pryse te bemachtigen, om de Kust naer vermogen daer mede te versien. Soo vernemen mede t'onser en aller menschen groote verwonderingh, uyt 't voorgem.te schryven van bovegenoemde koopman op de Camp van 29. Januario (waer van de geruchte eenige dagen bevorens door de plaetse al hadde geloopen, hoe den Persischen Ryxpvertrouwde Mametbeeg de lang geschreden val, over zyn quade regeringe door zyn Mayst. toegebraght en overgekomen zy,

den actuale douleg in de Cadentie —

noch

den

door het schielijk Casseren van zyn ampt, op 25. January des avonts, soo den koningh met den Soulthan nevens andere Ryxraden by den wyn eenige tyts vrolyck geweest waren, ende den tyt met eenige boertige discoursen ontrent 6. a 7. uyren lanck met den anderen hadde gepasseert, eyndelyck zyn May^t. 't hooft door den dronk warm geworden zynde, soude wegens den Soulthan geseyt hebben sich eeniger mate van zyn persoon geraakt vont, ende hem niet meer en diende, op welcken stont den grooten Portier vanden Coningh (die om iets nodigs buyten gegaen was) weder binnen trat, waer tegen zyn May^t. soude hebben geseyt, ghandeden actamael Soulthan en dient my niet meer, daer op hy Soulthan alstonts tegens den Coningh hadde geantwoort, geeft my dan licentie en laet my gaen, over welcke spitse woorden met twee stocken aen zyn hals begroet ende hem 't buyten gaen geboden wierde, des nachts ten morgen wierde op't bedde vanden koningh syn huys gesouleert, en niemant van zyn volck off eenigh ander vergunt daer binnen te mogen treden, als den tweeden dach daer aen volgende naer Chom gebracht, zynde een plaetse ontrent 16. mylen aen gene zyde Spahan gelegen, hoe dit begonnen werck nu ingevolge off sal loopen, wil ons den tyt openbaren, 'tis altyt sulcx hy Soulthan van alle syde veel wangunstige hadt, ende by dese occatie nu yder met 't er zyne (ten laste van zyn hoogh^t.) voortkomt, dat ten principaelste weder (door zyn opgeblasen glorie en hoogmoet als quade regeringe van landen en steden (waer door de gemeente aldaer verarmt en bedorven is) al langsamer hant op zyn hals heeft geladen,) gelyck u Ed. hoogachtb^e. Ed. by copia van aengehaelde missive vanden koopman op de kamp, onder anderen breeder sult verhaelt vinden, waer toe ons als toe nu nodich gedragen.

Uyt d' Ingesloten copia missive vanden Adsistent Adolff Willingh uyt Ghiraes, gedateert 21. der afgeweken maant Febr^o. waer van ons den originele op 7. courant toegebracht, sullen u Ed. hoogachtb^e. Ed. onder anderen omstandelyk aengehaelt vinden, wat presentatien daer hadden van't gout wegens Comp^e. weg geweest gedaen, ende dese munts in dese getroubleerde en verwarde tyden, met het Casseren van den Soulthan, voorhenen schonde te willen langeren, ende per Cassita versendts laten gaen, onder conditie, by goet succes, haer met eenige daet wille te verweren, welcke presentatie by den koopman op de kamp (op't aengeven vanden Coecq) echter niet goet gevonden is aen te nemen, 'twelck ons oordeels (dat zeer gaerne onder uwer submitteeren) seer licht in dese verwarde tyde duysende munts schaedelyckheyt 't onder, soo het gebeurt waer, vermits des Soulthans speciale, die 't gerecht goet, met zyn hoogh^te. karmelle (buyten weten vanden koningh) hebben aengehaelt, precedent met hem eyge saken (over hem gepleegde onrecht-matige schrapperyen) soo veele te doen hebben, (gelyck wy hadde

noch vande aengehaelde ducaten

luyden, ook (seer voorgeven) dat se qualyk souden derwerden konnen
omme van vordere moyte bevryt te blyven, d'E. Comp.e over dit
bedryf eenige overlast off gebreeken aenleyden, also het zeker is,
dat de Duytse volck die eenigh bewint van bedieningh, in wat gelegent-
heyt het zy, profyt noch hebben, voor eerst behoorlyke rekeninge
ende bewys van hun staet en bedienden welck sal werden afgevordert,
ende dan op 't hooghst, na haer alles by na afgestroopt sal wesen,
noch uyt haer bedieninge gezet zullen worden, invoegen de Duytse
vrunden, daer wel op verbittert zyn, hun hooffden als bidsen laten
hangen. Schoon dan UEd. heeren by gedane ondersoek met het
inslaen van voorgenoemde ducatons d'eene dan andermael inde
hoogh aertergaert worde, soo soude de zake by den Persiaen dieter
niet voor kwaet der gewogen connen worden, als reets aen't licht
gekomen is, door welcke gemeene risico, by gebeuren inval d'E. Comp.e
merckelyk gedient soude geweest zyn, daer by deese verwillinge
niet als schade zal geven. —

Soo zullen UEd. by deesen ook niet minder, ende ons, met verwonderinge
verstaen worden, hoe by den adsistent Adolff Willingh werd uytgebracht
de huysvrouwe van den koopman Op de Kamp nevens zyn swager, den
Lett.q David Meester binnen d'E. Comp.s woninge als over de negotie
stegen te wesen, dat de aengekomen schilder Adriaen Gouda, ons
mede in gelycke forme heeft gerapporteert, invoege met den andere
valt swell, dit bedryf en voorgeven, al vry na de waerheyt heet, wy
zullen trachten ons van die zake noch wyder t' informeeren, zulcx
dan in waerheyt bevindende, werd UEd. p.r den nadere ofte door
den directeur Jacob Willemsz. met lief alles mondelings gecom-
municeert. Soo de zaken tot Ispahan so geschapen staen, moet daer
inde noothsakelyk eenigh redres geschieden; off in UEd. hooge
vergaderinge dan goet gevonden wierde gedachte koopman Op de
Kamp van daer te lichten, ende by een ander bequaem persoon die
plaetse te doen bekleeden, soo is den onderkoopman Gerard
Cortelge eerbiedig versoeckende UEd. gunste te mogen genieten,
en by vacante plaetse in qualiteyt als koopman en hooft over
d'E. Comp.s negotie aldaer, in deselve gelegentheyt geemployeert te
mogen worden. Aengesien zyn persoon d'E. Comp.e met den goeden yver
heeft ten plaetse ontrent acht jaeren na den anderen, ten genoegen
zynder opperhooffden heeft gedient, als inde maent april a.o 1662 syn
jongste verband sal comen te expireren, ende gemelt binnen
Spahan voor dato al eenigen tyt in qualité als adsistent heeft
geresideert, ook redelycker wyse inde persiaense tale ervaren is,
soo willen vertrouwen d'generale Comp.e van zyn persoon in
soodanige chargie goede dienst en sal comen te trecken, UEd.
favorable gunstigh apostille op deese, en syn Cortelgens overgegeven
ingesloten requeste, blyft seer gedienstelyk affgewacht. —

Item klagten over Op de Camp. —

Gerard Cortelge geav.e doert, en gerecommand.t

De 25174. ponden giroffel nagelen, in 130. kisten besloten, by de fluijt Nieupoort (als voren vermaelde aengehaelt) over Souratte becomen hebben wy naer weginge alhier ter balance hun gebracht ende uijt gebracht. —

't Engels Jacht America komt van Souratte 15. decemb. 1660.

Bij 't Engels Jacht America op 15. decemb. passato uyt Souratte hier verschenen, is mede overgekomen een nieuwen agent, en secunde, met noch vier andere borsten, waerin 's door 't spoedigh afsterven van diverse persoonen hun comptoir by nae van alle Compe. dienaeren ontbloot was, den ouden agent Buckeridge begeeft sich nu binnen Spahan, en wort gesegt in corte staet achte hebben, om sich naer Souratte te transporteren, wy hebben noch niet vernomen, dat ten hove (over de zake van hun pretentie tegen de Gamronse tollen) ietwes verrichts, zulx al haer groot voorgeven onder persaen dit en dat te sullen doen, in rook schijnt te vergaen.

Bij 't voorsz. Jacht America zyn mede goede quantiteyt Sindise cleeden (voor de Engelse haer rekeningh) overgecomen, die alle haer koopman noch verwachten, ende noch wel een maent aenloopen wil, eer de verwachtende negotianten uyt de boven gewesten haer daer toe sullen presenteren, dat by een agent anders gedaen was, gemerckt van Sindi tot Gamron met overvoer van lynwaten een goede vracht voor zyn meesters hadde connen verdienen, maer zy ten dien tyde voorsichtigh zynde die goederen niet verkoopbaer zyn, met alle schade souden by brengen, bleeft zulx ongedaen, dat nu wel anders geoordeelt wordt, ende voorsz. vrachtgoederen by moorse fregats van Sindi over Mascatta herwaerts gebracht zyn. —

Idem de Wyntack,

Op 4. couranti parasseert hier mede uyt Souratte 't Engels Jacht genaemt de Wyntack, zynde meest met vrachtgoederen beladen, waer van niet geblecken is, daer van wat binnen hun logie gebracht zy. —

27500. abacys uyt Spahan tegen de ducaten verwisselt,

Hier voren op zyn plaets hebben aengehaelt ons uyt Spahan stout te becomen de nombre van 27500. stux silvere abacys, deselve op gisteren morgen onder de Engelse caffila hier Gode zy loff, behouden zyn aengelant, ende zien ett vorders silver gelt, dat tegen de goude ducaten, wedder verwisselt zy, in corte mede te moet. —

vrachtgoederen,

Meer over voor van eenige moorse en banyaense vrachtgoederen, contanten en persoonen by de fluyt Nieupoort op Souratte, wert ongeveer verdient de somme van ƒ 2323:11:4. dat den onkosten der schepen noch wat soulageeren zal; Onaengesien Suratte om sekere redenen (om redenen als voren verhaelt) eenighsins weggesal vallen; so hebben echter goet gevonden met de fluyt met 't geprocureerde voor Japan in leer, goudelakens, fruijtagie, en weynigh wyn, rooswater etc.a voor Batavia te belasten op hope sulx zoo tydelyk op Batavia sal

verschynen, datter met de voort vaerders van ginder noch derwaerts
sal comen gaen; 't manquerende staet mettet een off 't ander schip
over Ceylon te volgen, 'twelck wy uyt u Ed. schr. (die met den schipper
noch verwacht wort) maer verneemen, waer uyt selve sal bestaen,
voort meuteren van 't nu ontbrekende, zynde uytstekende de by-
gaende factura ƒ 80105:-:12. geliefde u Ed. (om met den anderen
niet te discorderen) desen comptoire te doen ontlasten; 't geene
op 25. decemb. passado aen d' Ed. heeren bewint hebberen ter
vergaderingh vande 17en naer Nederlant p. via de Aleppo hebben
geschreven, dat sal d' ingeslooten copia perfectelyck te kennen geven
waer toe ons verbindigh gedrage. —

Voor deese tyt u Ed. niet anders te seggen weeten, dan hier mede
afbreekende, ende u Ed. Hoogachtb. Ed. (naer onse ootmoedige
obediente groete) inde barmhartige armen van Godt almachtigh
bevoolen laeten, ende verblyven, onderstont Ed. Eerntfeste, Man-
hafte, wyse, voorsienige, ende seer genereuse heeren, u Ed.
onderdanige en getrouwe dienaeren, ende was geteyckent Jacob
Willemsz. Hendrick van Wyck, Gerard Tortlage, ter zyden
stont, Int Nederlants Compt.e Gamron desen 12. maert
ao. 1661.

Aen d' Ed. heer Joan Maetsuycker
gouvr. generael ende d' Ed. heeren
raden van Nederlants Indien. —

door den nieuw genomineerden directeur Hendrick van Wyck in Persia aen haer Ed. 12. maert 1661. ontfangen met de fluyt Nieupoort den eersten Juny. —

Edele Eerntfeste, Achtbare, welwyse,
voorsienige, ende seer genereuse
heeren. —

Edele heeren. —

By u Ed. missive vanden 17. Septemb. des voorleden jaars, —
aen den directeur ende raedt, in Gamron geschr., hebbe onder andere
materie aengehaelt gevonden, hoe u Ed. in raede, hadden gelieven
in overlegh te nemen, het ernstigh gedane versoeck van verlossinge,
uyt deese Persische directie, vanden heer directeur Jacob Willemsz
ende gevolgelyck zyn E. zyn versoeck in te willigen, ende mijn persoon
te nomineren, om by vertreck vanden Hr. directeur gem: provisionelyck
deese Persische directie, onder myne verantwoordinge te aenvaerden,
ende behoorlyck transport van alle d' comp.s reste effecten, en
'tgeen daer aen verder dependeert, van zyn E. over te nemen, —
gelyck ook den tyt gecomen zynde, in deser forme naergekomen sal
werden; bedanckende u Ed. seer ootmoedigh, dat mijn persoon, geheel

geliëven in consideratie te trecken, ende deselve aensienelycke chargie op te dragen, waerinne Godt gelieven blyft, myn met wysheyt ende Zyne hulpe te willen bystaen, ende myn gedaente ten dienste van de generale Comp:e, ende myne besondere lust te zeggen, ende de ten deele nedergeslagen negotie, onder myn beleyt weder te laten floreren, waertoe alle myn yver, ende industria, sullen te werck leggen, opdat d'E. Comp:e hande van tyt tot tyt macht voordeelen, ende onse Heeren principalen tot soulaes van haere harte laten, daer van de gebruyckte vruchten mogen genieten. Aengaende den loop van den handel, als hooftsaken [illegible] over, sal ik hier geen gewach maken, maer myn in't [illegible] gedragen, aende brieven die op heden met de fluyt Nieupoort, by den Directeur en Raedt, van hier aen U Ed. naer Batavia werden geschreven, waer by U Ed.s toen en tonder naeder tegenwoordige gelegentheyt des tyts, en verloop van d'Comp:s zaken, sullen aen-gehaelt vinden. Hier mede afsluytende, ende U Ed. andermael gehoorsame nedrigh bedankt ende hertgrondelyk gegroet te hebben, sal ik Godt bidden, by U Ed. in alle haere raedslagen gelieve te zegenen, ende floriserent te maken; Ik blyff voor altyt, onderstont, Myn Heeren U Ed. onderdanigen ende getrouwe dienaer, ende was geteykent Hendrik van Wyck. Ter zyden stont, Uyt Nederlants comptoir Gamron den 12. Maert 1661.

Batavia,

Aende Ed. H:r Joan Maetsuyker gouv:r gen:l, ende d'E. Heeren Raden van India. —

Den directeur Winninex ende Raedt in Souratte 11. April 1661. aen haer Ed. ontfangen 1. Juny p:r Nieupoort

Edele Erntfeste, manhafte, welwyse, voorsienighe, ende seer generuese Heeren. —

Myn Heeren. —

Het geene wy jongst onder 5. Febr:o p:r de Engelse Hoopwelle over den wegh van Bantam U Ed. [illegible] geadviseert hebben, dat selve zoet [illegible] ende gantsche [illegible] commen getuygen, daerom [illegible] gedragen, by de welcke dan ook provisioneelyk aengehaelt is, U Ed. A:o staetse brieven, soo voor de Coninklyke May:t als aen den Souratsen regent, na't Mogolse Hoff gesonden werden; doch omme U Ed. A. volcomen ende pertinente berichtinge te doen, van alle het geene dat wegens de saken daer van als daer inne passeert, voorgevallen

ende gepasseert zy, soo zullen om 't heele wel en behoorlyk aen
malcanderen te hechten, wat alterwaerts deylen, ende met het
begin der materie aenvangen; wy zeggen dan bevorens dat het
fluytschip Nieupoort op 5. December Swalys zee bereyckte, ende
daer mede U Ed. A. koninglyke en staetse brieven ontfangen, den
Souratsen regent Mierzarab, naer dat eenige dagen ziekelyk
geweest was, de moogelykheden deser werelt afgelegt hadde, by-
neffens overleyden, wy ons al eenighsints, wegens die besoingies buyten
posturen, en in verscheyde bedenkingen bevonden, terwyle niet
beter en wisten ofte des Mayts. versoek, om het te water tegens
bemachtigen der Starckte Daman (dat op 't voortstellen van gemelten
Mierzarab zy gedaen) by geene ofte zeer weynig meer bekent was,
dit werk dan dus staende, ende men dagelycx verscheyde maren hadde,
't Souratse gewest, dat door dees, en dan door geene bezeet zoude werden,
becomt op 9. Decemb. Mierza Abdul Callem, zoon vanden overleden
Mierzarab, en beheerscher vande Alphandigo, uyt 's koninx naem ordre
vanden Ryckscancelier Ra Ragonat, om 't Souratse gouvernement
voor eerst te gaen hebben, met welcke provisioneele opdraght des
honorabelen ampts, wy dien heer daegs daeraen, onse congratu-
leeringh toebrachten, als wanneer onder anderen vertoonden, zyn
E. wegens het geeloingieerde der Starckte Daman, vandesselfs heer
vader genoegsame kennisse becomen hadde: versoekende inmiddels
soo wy van U Ed. A. antwoorde op 's konings en Mierzarabs brieven
hadden erlangt, deselve hem, omme die te hooren lezen, overgeleyt
moesten worden, ende antwoorde die wy zyn E. gaven, ende ten
principalen zaeck, vandese hoogdravende Ottomannen te raken
beyckten, U Ed. A. gien aen de concepten soo veel niet gelegen en
lieten, als wy wel eenighsints becommert stonden, om de Mayt. van
onser zyde bedecktelyk op te dringen te doen, was, dat in gedachten
bleven van U Ed. A. koninclycke letteren, aen Imantandars,
als aen een absolvyt gouvr. te behandigen, weinite wy bevreesden
hy Abdul Callem door 't openen vande genoemde brieven, den hooftes
plaetsdanck meenden te erlangen, de tenuere en conduit met geheele
ontseggen, waerover zy niet versochten aengiet, wy de voornoemde
brieven niet van onser zyde, ende buyten hem (dat ook noyt de
meeningh was) te hoofswaerts zouden stieren, maer dat daer
mede extra eenige dagen wilden vertoeven, om te zien wat onder
en tusschen van zyne provisioneele bediening worden zoude,
't geen zyn E. toestonden; des daegs daer voor hy loopende, sonder
van een absolvyt Souratts regent nader gewaer te worden, over-
leyden wy het werck andermael, ende besloten omme geene
uyt vreughde te laten passeren, te meer niet eens en ander-
mael naer 't Hoff als herwaerts te schryven de saeke apparent

de gouvr. Mierzarab overleden.

Zyn soon by provisie in zyn plaets

niet bekent moet comen, in S.A. missive aende Coninklycke
Mayt. Orangzeeph ende den afgesetten Mierasab inde persiaensche
tale overgeset, onder 's Comp.s zegel nevens een brieffken door ons aen
de gemelte Mayt. geaddresseert, voorts heer Abdul Cattern beyde
deselve affschriften op 20. en 21. decemb.r passado behandelt deselve,
wierden deselve ook voorts naer Dilly tot de Mayt. gesonden heeft,

onse brieven aenden Coningh werden opgesonden.

den tenuer vande missive was eenlyck hoe wy voorheen met gemelte
Mierasab wegens het geheel bemachtigen vande stercke Daman
in discours waren geweest, namentlyck dat d'Comp.e (soo als hy
Mierasab vertrouwde) voor de te doene diensten, geene mindere wel-
daden vande Coninklyke Mayt. hadde te verwachten, als wel de
Engelsche vinden voorgaende gedaene bystant met het casteel Ormus
der Portugesen te ontweldigen, by den persiaender waren genietende,
wyders dat de Mayt. schaede hier in Souratte geleeden matigh te
maken, waer mede wy in verdrach treedende, over een comen, ende
de versochte diensten met eer en reputatie uytvoeren, en volbren-
gen mochten, gelyck het translaet vanden brieff onder No. 4. hier
nevens gevoeght, in S.A. klaerlyck zal vertoonen; dit werck dus
verre gebracht en voorts aende andere zyde, verschynt uyt
Brampour hier met het inbrekende des Jaers tot Regent over
Souratta ende de verdere omme landen, den nabab Mostaffacan

nabab Mostaffacan wert gouvr. van Souratte.

wel eer beste gebieder vanden duytsent paerden int leger vanden
groot hartogh Challacgan wegens den rebel Sivagie, met een
seer statelyck gevolgh; welcken heer naer dat wy zyn Edelheyt op 3en
January ten aencomste des lants wyse met geschenk begroet ende ver-
wellecomt hadden, ons op den 13. do. bevorens van Abdul Cattern was
onderricht, zynde eenige copye liet, alwaer wegens dese materie
verscheyde discoursen vielen, de brieven rede over en weer geschreven
en wy in copia overleverende, liet zyn Edelheyt met genoegen,
doch 'tgeene hem meest van als scheen te behagen, was, dat de Mayt.
voor te doene diensten onse Interesse eenighsins van ter zyde te hangen
was gegeven, waeromme dan nevens ons vertrosten geenen tyt
vruchteloos passeeren zoude etc. Naderhant den op 10. Febr. quam
ons te bekennen de gemelte Mayt. voornemens te willen wesen
het werck by der hant te nemen, want dat pas de nabab Mostaffa
chan Coninklyke ordre erlangde, welcke schriftelycke ordre vanden
beginne tot den eynde toe, niet anders dan vande handelingh

ordre uyt het hoff om het exploict op Daman by der hant te nemen.

verhaelde, vermeldende alles wat dienaengaende voorgevallen
ende gepasseert was, gelastende den voorn. Nabab onder andere
een pertinente overslag maken, wat quantiteyt krygsvolck
als ammonitie van oorloge tot het uytvoeren van dit exploict
vereysschen, ende hoe verre ons te doene ongelden op stok lopen

zouden, welcke armadische ommeslagh dan by den koningh—
patterlyk geoordeelt zynde, zoude de Mayt. tot het vercrygen
absolute ordre geven, gelyk het translaet der koninklyke letteren
nevens desen gevoeght U Ed. A. voltomen aenwysen sal; dit werk
dat den voorseyden Niewarab gelmed ende zich nu op deezen Nabab
Mostaffacham geraakt hadt, seggen voor present soo liberalen uyt
voorder niet te vinden, alswe den lichtvaerdigen adeldyder—
verclaerdt, want den Nabab int overwegen van dit oorlogs
exploit, verscheyden malen geopenbaert dat Niewarab hetselve
de Mayt. al wel eertwaerdigh en niet nader verzocht hadde voor
gedragen, jae in zulcken voegen off het met 5 a 6000. man te
lande, zoude connen vercregen worden, daer in begrepen zyn
Edelheyt sustineerden, dat het zonder stale hantschoenen, ende dewyl
grooter macht van geweapende niet aen te tasten zoude zyn,—
versochtende verders ons advys te hooren, met wat nombre ruyters
als soldaten, men Daman zoude connen bevechten, wy dienden
hierop, dat zeker de Lusitanen geen Hindustanse kryghers waren
ende in volgende de importante plaetse, gun niet licht zullen
laten ontfutselen, doch wat hertwaert te lande, onder te dwingen
zoude vereysschen, zulcx zeyden wy buyten onse kennisse te zyn,
gemerckt hier wegens onse Ed. Heeren principalen ons nergens
ende niet onder militie lagen; wanders vraegde zyn Ed. wanneer
de Mayt. het koninklyke leger voor ende onde stadt Daman
quam te zenden, met wat getal schepen wy die havenen sluyten, ende
hoe groot onse onkosten zyn zouden; hierop dienden wederom geen
van beyde dese vragen pertinent geantwoort te worden, maer
wel dat by ovrer den koningh dese stadts handelingh d' Compe.
met alsulcken getal van schepen de damanse havens zullen sluyten
dat geen victualie vant begin octob. tot het jongste van april
sal connen daer binnen gebraght worden, doch met dien verstande
dat in vergeldingh der oncosten, die U Ed. A. met het uytsetten
van volck en schepen zullen moeten doen, de Mogolse koninckl.
Mayt. by overwinningh van die plaetse, ons voor altyt ende
eeuwigh quyt sal schelden de souratse en broetsche tollen, der
uytgaende en aenbrengende goederen, onser Ed. Heeren principalen,
maer soo't moest comen te gebeuren, de voorsz. plaetse den portugeesen
niet ontweldigt wierde, soo versochten tot vergoedingh van ons
gedane costen, en arbeydt, voor altoos en geduirigh vry te mogen
zyn, der betalinge van de halve souratse en broetsche hier voor
genoemde tollen, want welck wy Nabab ons soo bondig hantschrift
ofte firman van de gemelte Mogolse Mayt. souden den te versoeken
dat, als wy zulcx goet vinden, daer mede steets gewust
en voltomen scheen moeten wesen: dese antwoorde gedaen,

[Margin:] welck door den ouw, eedergouvr. verele liegt voorgestelt is,

[Margin:] discoursen die ontstaen voorgevallen tusschen den Nabab ende den directeur

ende dienvolgens omstandigh gedisgoureert zynde, gevielle den
nabab niet onsmakelyk, dat op ons versoeck de redenen by geschrift
te stellen, om deselve zynen heer den koning van punt tot punt
te mogen voordragen, ende des mayts resolutie daer te verwachten,
'tgeene wy niet alleene beloofden te doen, maer stelden sulcx ooch daegs

den directeur wordt zyn versoecken aen den nabab schriftelyck over,

op 11. febr. den nabab Mostaffacan soodanigh perchaens geschrift
onder Comp.s zegel ter hande, als het translaet daer van hier
nevens gaende, sub lo. A. salde cerneren; Nu was het dat weynige dagen
door gemelte Souratse regent sterck geraeght wierde, der ons
overgelevverde petitie haer de expresse t'hofwaerts bequam, apparent
uyt ooghschynent adventarende exploict, om de saken te beleggen
'tgeen ons ook niet vreemt en deed, te meer, soo hy nabab verhaelde,
den koningh Orangzeeph veeltyts met geringe macht, gewoedige
dingen moght uytrechten; 't was dan den 16. febr. dat zyn Ed.t
nevens ons gemelte petitie, pertinente memorie van den aen-
sienelyken leger, met alle zyne vreyselycke oorlogs geschooten, de
Mogolse Mayt. toegesonden, ende daer by verthoont heeft, dat
om de stadt Daman den portugeesen afhandigh te maken, niet minder
als een leger van 20000. welgeofte ende ruyters en voetknechten
te lande vereyst wierde. —

Op 13. Meert vertoonden uyt seker bevaen gedaente Nanna, welcken voor-
deelen door den overleden Nadrarab, tot attrapperingh van eene
fugative valsche munter, in der Portugesen landen was nagesonden

die van Daman kregen de lucht daer van.

en voor weynigh dagen uyt Daman hier geretourneert, hoe in
gemelte plaetse gerucht wierde, 't zy door geboonte, ofte wel uyt
eenige kuntschap, de Mogolse mayt. gemelte plaetse eerlange
sou zoeken te ontweldigen, des zy lieden naer vermogen daer toe
op hoede waren, maer wat belangde ons Europe macht, waer by
van ter zyde navraegde, daer en hadde zy niet minste niet van
gehoort, des die conceptien ontrent den Cusstaden voor als noch
verborgen bleven; drie dagen daer aen zynde 26. Meert, bequam

maer den firman deswegen van ons niet weeten

den nabab Mostaffacan den koninclycke firman, doch met tegenslaende
het doen al 10. dagen was, dat ons ende gem.te nababs petitien ten
hove waren geweest, ende wel nyt heeyk antwoort op koude
comen, soo en wiert deselve dienvolgens geen vermaen gedaen, maer
op 29. Meert bequam ouden Souratsen regent in 14. dagen schryvens
uyt het Dellyse hoff, van s'konings gebeden leermeester, ende in
een van deselfs principaelste gegeven Kadri den Molla Abdul
Kavy, waer by geadviseert worde, de mayt. des nababs ende ons
petitie, wegens het vreyselycke, om Daman onder de mogolse
gehoorsaemheyt te brengen, secretelyck gelesen, ende den Molla
geraetghadde, den regent in Souratte te adviseren het mogolse

Rijck present met wichtige beloningen geaccepteert was, waeromme
dan de Mayt. het werck van Damaan uijtstaet heeft tot tijt en wijle
het hem beter gelegen zal comen, daer van te disponeren etc.ª
gelijck het translaet deser letteren hier nevens gaende U Ed. A. sal
aenwijsen; des nabobs gevoelen is, hier van welligt nogh yets

t' werck van Damaan wert by t' hof in staet gehouden. —

werde, want dien schrapenden vorst, niet soo seer als de inslagen
is beminnende, des onde korten wout gaen het apparent wel
moeten laten doorgleijden, gelijck Zulcx 't een en 't ander nevens gaende
uit bygevoegde extract daghregister breeder tot U Ed. A. speculatie
aengehaelt zij, daer ons een beleefdelijck aen gedragen./

Op het oude koninklycke firman des machteloosen monarch Sahasiaen
dat met hulpe en toedoen, van den voorweten nawaab, onlangs
andermael bij den Koopcanheer Ka Nagonaet geprolongeert
is, pretenderen s' Comp.s goederen tot noch alle koninklycke wegen
naer ouder wyse, des ten hove ontrent de Mayt. present (gode
loff) niet te weygeren weesen,. —

De staets Zaken deses lants zijn en blijven tot noch perplexo, want

de koning Orangseep wert in zyn stoel meer en meer bevestigt.

den koning Orangzeeph langer hoe vaster op den Mogolsen Zetel
gevestigt wordt, hebbende nu (voor zoo veel men hier hoort) —
niemant meer te dempen, als den dwalenden vorst Sultan Siouja
want daer Ghias outsten soon Soleman Sero, die van den Ragia te
Nattiwanij soude verraden, ende den koningh toegesonden zijn,
sit in Zwiger gevangen, ofte is wel eer, gelijck zyn vader, door
de clingh van deese werelt gescheyden, Sultan Mamode des Mayt.

Sultan Mamode drinkt poost.

eygen soon, door Mirsiumbla ofte Mottemchan ten hove gestiert
en in gualeer (der vorsten tempeladie) gecontinueert, was
door ordre van zijn Ed. vader, twee kopiens 't eene met Somje
en 't andere met poost gevult toegesonden, om een van beyden uyt
te drincken, drank die men ter tijt een dapper kryghman, ommit
tot oorlogs werck onmachtig maeckt, deesen schuweloose prince die het
leven met de doot, noch niet en sochte te verwisselen, koos de kop
met poost, Zulcx Zyn met zyn oom Moorat bax dagelycx dat
nadt tot s'levens eynde drinken moeten; den ouden Sahasiaen
was onlangs in 't geraet geseyt, noch kloeck, gesont en welvarende

Chasaen is noch kloeck en gesont

bevindende zich niemant aen, apparent hem nodde met doorn
en dan eens poost te drincken, vermaeckt, om zyn voorleden
monarchie daer door te beter te vergeten, en geheelijck uyt de
gedachten te stellen. —

brieven van Heeren van 16. april 1660.

Met brieven van 16. april 1660. door onse Ed. Heeren principalen
uyt het lieve vaderlant geschreven, nevens extract der —

generale missive onder dien datum naer batavia geschreven, die 17. novemb.o passado hier ontfangen, hebben haer gemelde Ed. den candel, gebe en swarte rompen, niet alleen in prys (gelyck ons Jongste schryvens van 5. febr. over den wegh van bantam verwitt.) goet gevonden te verhogen, maer ook verscheyde pincten, wegens dese directie daer jegens geleden aen te halen, soo en als het woordt. extract hier nevens geboeckt sal worden; waer by wederom april verleden Jaer belangende het gepasseerde aende een kant des adrie, bevens onder p.mo novemb. en 29. January ons gebiedende heeren overgeschreven hebben, sullende copyen der letteren tot UEd.e speculatie by dese papieren gevoeght, vertoonen. de klachte die haer Ed. uytstorten over den sobberen aghalen ende halve van hier op gaenren, hebben ons oorsake gegeven, de materie op 29. January verwitt. wat niet bedde aen te halen, ende onder anderen en oock vermaent te doen aende Mocha's als balsoura se handel, omme met haer Ed. cargasoen schepen derwaerts te navigeren, noch niet naetkomen … te gedencken, schoon de geringe boden a.o passado p.r s'Comp.s lademan Carthiga naer balsoura gesonden met 9. p.r c.to avans aengestelt waren.—

neerdere op den prys vande specerijen,

antwoort daer op,

Per voorangetogene missive hebben haer Ed. van hier tot den proeve geleden te versenden 1500 a 2000. ponden root cattoens garen, 't welcke in amadabath verhoort is, ende 't stadt neems   ponden verkoocht, waer van gemelte Ed. 25 a 30. [...] ponden hebben ontboden, maer voor present niet geheel connen voldoen, batavia waerts gesonden te worden.—

root cattoens garen voort vaderlant,

De Ronpe sinoed kadrson voor desen door uEd. A. per de goutsbloem ons tot den proeve gestiert, en waer van wy eenige naer agra hadden gesticht, om te ondervinden off se aen 't hoff vanden grooten Mogol en by andere voornaeme heeren, moght ingetrocken zyn, daer over schryft den opperkoopman S.r Joan Tack p.r missive van 25. January dat se alldaer niet gewilt waren, dat vandaer niets geen meer en sullen verbaeghen, soo hadde gemelte S.r Tack, conform ons gegeven ordre, van met s'Comp.s ministers tot pattena, wegens den bengaelse zyden handel, dit beroeren van voorvallende stadts saecken somtyts een brieffken te wisselen, onder 26. february derwaerts aen S.r Johannes Vetter advys gegeven, gelyck de copije van die letteren, hier by gevoeght wilden, off den heer directeur Vandenbroeck in bengale sal connen calculeren op de gespecificeerde prysen iets voor d'Comp.e soe … te avanceren, Tyt sal den alleeranders het openbaren.—

eenich aert hadden niet begeert

correspondentie van agra op pattena door d'oorlogen gestuijt,

[illegible] beantwoort

Concerne[illegible] van 't geen vande laken dat inde negotie boecken van Suratte ultimo Mey 1659 gesloten, op den 29. dier maent geconsumeert zoude zyn, en hebben wy hetselve conform 't Indiens hebbende extract uyt de gemelte boecken niet connen vinden, oversulcx 't voorsz. verschil inde overgesonden boecken een copiist faute wesen moet; 't welck voorgecomen waer, soo men int collationeren hier daer behoorlyck op hadde gelet; wy versoecken eerendtelyck(?) 't selve by u Ed. A. over 't hooft gesien, ende in de boecken op Batavia om met ons d'accorde te gaen, geredresseert mach werden.

U Ed. A.s wel gegeven ordre belangende de te doene vereffeningh aen s'Comp.s dienaeren, hebben wy volcomen begrepen, ende sal 't selve door ons prompt nagecomen werden.

Ceylon heeft 50000 R.a van contanten om ryst op Canara te kopen.

Hoe hooghnoodigh het eylant Cheylon, met een groote quantiteyt ryst verzyst(?) geprovideert te worden, sulcx heeft ons het schryvens vande koopluyden de s.rs Lucas vander Dussen, ende Pieter van Santvliet dato 22. en 17. Januario uyt Wingurla bekent gemaeckt, tot wiens bevorderingh d'Ed. h.r Commissaris ende Superintendent Ryckloff van Goens onder andere affaires gem.te vander Dussen naer 't ryck van Canara hadde gesonden, omme aldaer een nombre van tweeduysent ofte meer lasten ryst op te kopen, doch vermits tot betalingh van dien, om contanten benodight waren, versochten zy van ons ylens ende zoo draet mogelyck van hier met vyftigh duysent ropias geseconderet te worden, schryvende s.r vander Dussen, soo dese penn(ingen) te laet quamen, den ryst niet zoude bemachtigt, en Ceylon ongeregeltheyt(?) toegevoert werden etc.; wy hebben haerliedens onder ult.o febr. geantwoort, de hooghste contanten wel ryckelyck in cassa hadden, maer geen andere gelegentheyt conden uytvinden, als deselve met s'Comp.s bodems te verzenden, des p.r het eerst van hier vertreckende vaertuygh(?) de gem: 50000. R.a in specie, ofte wel in goude ducaton, welcke men ons bericht die int ryck van Canara avanso zouden geven, herwaerts(?) gesonden worden.

't welck haer gesonden sal

't Engels schip den Egle uyt Engelant.

Het lang verwachte Engels schip den Egle, op 29. April a.o passato uyt Engelant 't zeyl gegaen, ende eringen(?) tyt in Novemb.r aen S.t Lourens gelegen, heeft primo maert Sualys com verreycht, niet weynigh tot verheugde vande vrienden en haere crediteuren; wiste tydingh van drie Portugese schepen, namentlyck

1. groot gallioen genaemt nostra Sig.ra de Conception groot 810. lasten, voerende [illegible] en volck na 't verzyst.
1. d.o gallioen genaemt 't Heylig Sacrament, groot 400. lasten, voerende 22. stucken en 6. a 700. man, so matroosen als soldaten.

1. fluytschip genaemt nostra Seg.ra de Straela groot 160. à 170. lasten voerende 6. stucken en 25. man als voren. —

die op 25. april 1660 uyt lisbona naer India waren vertrocken deselven als zeker brabander mede, Naer voor ondersteuninge ten dienste vanden portugesen koningh p.r voorsz. fluyt in zee gegaen, doch overgevallen schipbreuck met genoemden brabander hier gecomen was, 't eerste groot galjoen hadden sy naer Mossambique gedestineert, omme de goederen te gaen halen die vande lichtavule geladen schepen te dier plaetse in voorraet lagen, ende over den wegh van Brasile (onder hope van daer iets te weten) wederom in portugael te keeren, de twee andere bodems waren naer goa tot sustentie van gemelte stadt aldaer geschickt, maer vermits de fluyt in July uyt het geselschap van 't tweede gallioen, ende in augusty daeraen volgende ook van 't eerste galjoen geraeckte, ten(?) den dat deselve fluyt den 13. decemb.o op 't eylant Madagascar off St. Laurens verzeylt worde, wilt genoemde brabander die Madagascar geen verder verhael te doen; doch noch en hadden wy zoo dra niet verstaen off quamen onder 13. maert over den cantwegh van Wingurla den E. Commandeur Adriaen Roothaes, soo large overgeschreven, als de copie dier letteren hier nevens gevoeght in lo. A. sullen vertonen.

met tydingh van portugael. —

Wy hebben in do. p.r onsen jongsten van 5. feb.o geadviseert, wat goederen uyt het cargasoen met de fluyt Nieupoort hier aengebracht, verkocht, en dien volgende de resto doen noch onverhandelt waren, oorsake daer toe geen rechte kopers te voorschyn quamen, maer naderhant en insonderheyt op het vertrecken der coninklycke schepen naer Mocha, wat dat sich eenige koopluyden tot den gommelack presenteerden, dat wy andermael op 10. maert publycque veylinge hebben gedaen, in hope niet alleen den gommelacq maer de ryder koopmanschappen aen andere meest(?) te transporteren, doch den uytgestane gebleken dat niet anders als de genoemde gommelack is connen verhandelt worden, welcke hebben tegens 10 3/4 ropias per man van 37. ponden, zynde een quart minder dan anno passato met 2. p.r cento rabat te boeck laeten brengen, soo en als d'ingeslote dierwegen gearresteert, aenwyst, by welcke verkopinghe maer 67. p.r cento geavanceert wert. —

gommelack verkocht,

Op 30. meert zyn ons (godt danck) met de behouden aencomste van 't fluytschip den Oyevaer, de naervolgende coopmanschappen geprocureert in diverse gebiesten, toegebracht, namentlyck. —

Oyevaer komt in Souratte 30. meert,

Van Malacca,

't effect cargasoen,

1600. picol geraffineert japans staeff koper,
290. p.r groff ofte ongeraffineert staeff koper,

149. picol 35. catty gegoten koper tot den ponde,
6000. catty Japansche champher,
239. stux Japanse lackwercken tot schenckagie,
57173. stucx Japans porceleyn,
13000. catty gommelack de Siam,
2336 2/5 catty olipbants tanden,
127. picol sappanhout,
240. catty thee,
200000. ponden Malacx tin,
monterende alles conform de factura van de plaetse ƒ 149499:5:5

Van Colombo,

157. stux Japanse lackwercken van Bengale daerwaerts
gebraght, monterende - - - - - ƒ 12691:15:1.
48000. lb Ceylonse caneel in 600. packen
belopen . . . . " 38400:":".
" 51091:15:1.

Voor welcke twee posten 't comptoir generael behoorlycken
gecrediteert wert. —

Op Ceylon was breeder van d'E. Heer Superintendent ende Commissaris
Ryckloff van Goens uyt den eysch van 't koper en tin cargasoen
voor dese directie geprojecteert, 't naervolgende aldaer aen
landt genomen als,
200. picols geraffineert Japans staefkoper, kostende yder pack 11 4/5
tael van 57. stuyvers comt . . . . ƒ 6726:":"
voor oncosten pro rato de party . . . " 104:":" ƒ 6830:":"
25840. ponden Malacx tin kosten pro rato de geheele
partye . . . . " 8280:":"
'tsamen - - ƒ 15110:—:—

Gelijck het selve door den koopman Sr. Jacob Borghorst onder
aende algemeene Malacxe factuur geannoteert is, daer
generael tot onser ontlastinge voor gedebiteert wert. —

Inde genoemden boden zyn breeder van d'E. Heer Adriaen
van der Meyden door gebreck van schepen kuynte voor Persia
geladen 27550. ponden Mallabaerse peper, belopende volgens
de daer van becomene factuur ƒ 30411:4:15. waer van
wy conform Zyn E. versoek, en om d'accorde te gaen, ons
debiteren, ende t'hunner tyt naer Persia onder meerder factuur
beswaeren ontlasten zullen, ende gemerckt by geen andere
gelegentheyt en weeten, om dat grain derwaerts te schicken
als pr. 's Comps. schepen, soo staet den meergenoemden
opwaert, wanneer van 't geene voor dese directie gebraght heeft,
ontladen zal zyn, waer mede ons datter besigh houden,

naer Gamron met voorsz. peper en noch zoodanige vracht goederen
zal na persia gaen, als becomen connen, over te setten, 't gevolgh wert U Ed. A.
naderhandt aengeschreven. —

Ter selver tyt is ons p[r]. gerepeteerde opwaer U Ed. zeer aengenaeme
missive van 4. novemb. 1660. over den wegh van Malacca wel toe
gebracht, waeruyt niet alleen met vreugde gesien hebben U Ed. ons
letteren van 10. Juny ontfangen, maer dat de versochte Jaerlyx
winckels, beyderde syde daer neffens gesonden extracten U Ed.
groot genoegen gegeven hadden, den betteren van 't geheel beyst
geboden d' Comps. commertie allerwegen te willen voortspoedigen
ende dat wy ons negotie boecken dit saisoen met honorabele
winsten sluyten mogen, waer toe niet weynig helpen zoude by
aldien dat d' Comps. gelegentheyt had willen gedogen onse gedane
petitie naer den letter hadde connen voldaen worden, insonderheyt
van 't Japants staefkoper, welck minder als profyt zeer
Japants staeffkoper zeer begeert. getrocken is, ende ons gevoelens de versochte Jaerlyx maent wel
verrycken zal, item dat de goede en slechte coppen, mitsgaders
den Ceylonsen caneel wonderschoon nemen, welcke wedersyde
door de uytstekende pryse daer de ons geeerde heeren op
hebben gelieven te stellen, affrontant noch een geruymen tyt de
pakhuysen zullen moeten bewaren, ende alsoo met patientie
haeren koper inwachten. —

De regien voren gespecificeerde koopmanschappen werden het geene
noch by de pakhuysen is berustende, heeden by conform
genoomen resolutie in dato 30. meert, nae uyt der hant gepre-
senteert, omme alsoo mogelyck zynde, aende meestbiedende
te verkopen, godt de heere gunne daer mede een proffitabele
marckt dach ontmoeten mogen. —

Maer achtervolgende, omme de goederen conform de meyninge
van onse Ed. Heeren principalen, by cavelingen off partyen te
verkopen, daer toe en siende wy voor alsnoch niet te geraken
sonder nadeel van den handel, want de voornaemste kooplieden
geen affrontantie om de goederen by cave-lingen te vercopen, als Widyabora, Hagiabeeck, Hosia Minas en meer andere
hout uytseggen naer geen goet, soo de daer niet gehoorde geen meester
van mogen worden, geen bieden zullen, gelyck als het anno
passato met het venten vande 60. duysent ponden girofle nagelen
mitsgaders 't presente saison wegens de 25179. ponden voor
persia ende met Nieupoort derwaerts gesonden toegegaen is,
want wy uyt verkopen van onse p[r]. voorsz. Nieupoort becomende
60000 ponden nagelen, soo dese een tamelyken prys zoude
bereycken, ons ontrent de kooplieden verbinden moeten, de

voornoemde voor Persia gepreviteerde 25174. ponden
giroffelnagelen met alle den daer heeren hadden te gaen,
maer datse ook dit saisoen door d'Comp.e niet weder herwaerts
souden gevraeght worden, gelyck ons die wegen getrocken
resolutie dato 6. Januario uyt brede aenwyst; deese haere yden
derwelcke hier present in twee handen berusten, die een andere
wat partydigh zyn, want den koper van 't voorleden jaers
goet, nochtans de 30000. ponden, onder hem onverhandelt rest,
worden dagelycx op de bettaer tot 106 en 107. ropias de man
contant verkoght, daerse anders niets soo in den rant werden
in meerder reputatie souden gehouden worden, doch off den
steet door deese gedaelden prys wat leenen en sal, sulcx moet
den alles vinden den tyt openbaren. —

Den resconter de sucker ende dese materie hadden wy in comende
verleden met de 370. hadden, off packen Cheylonsen cancel, per
Wesp uyt Persia ons toegebraght, heeft den inde tyt dat de
gem. cancel tegens 36. thyyrord 't Ct. moeste verkoght worden,
doch niettegenstaende een yder kuntschap hadde, wy deen bell,
al waert maer met een pack, tenens, tot den genoemden prys
vertoopen souden, soo en hadden daer niemant naer i'dyndelyck
geoccupeerde sigh den vermaerden Benjaens koopman Wirga
Wora tot geheele offe omtrent de helft vande voorsz. 370.
packen cancel, omme ons die ten pryse vervalt, aff te nemen,
maer wilde daer by bedingen, wy de resterende partye aen
niemant souden verkopen, voor en al eer hy de zyne om,
gezet, ende dieschelle, marktgangh tot vervolgende pryse
gebraght soude hebben; omme dan verder en steet in dat
geval te erlangen, lieten wy ons dier daer naer helen, doch soo
als met den Wirga Wora in verdingh stonden, over den tyt
dat de pakhuysen dese dagen gaende souden moeten gesloten blyven,
bequamen tusschen beyden, onse Ed. heeren principaelens
missive van 15. april 1660. waer by den cancel als voren zy
aengehaelt, tot 40. a 50. thyyrord gestelt is, dies onse onderhan,
deling met voorsz. Wirga Wora vrughteloos en vervindtight
worde, gelyck wy sulcx aen gemelte Ed. Heeren onder 29. January
jonghstleden, ook geadviseert hebben. —

Den ander historie staende al mede op den duur van tabelingen,
den groot moots koopman Hagiabeeck, koght op 6. Januario
onder andere koopmansz. s'Comp.s thin p.r nieupoort hier
aengebraght, tot 16 1/2 ropia de man; koert en wegingdagen
daer aen verscheyden van dat tegens hier te vede het dugels jaer

waer van verscheyden exemplaren worden verhaelt

de welcomst, ende den Inlants koopman genaemt Sowratta,
daer mede voor de Engelse, Deenische, moorse en benjaense koop-
luyden, ontrent de 265. duysent ponden des geseyden kinnewaets
aengebraght wierde, Hagias beecq die dit seysoen meester vanden
kinwaet oock wilde zyn, presenteerden die tot redelyken pryse te koopen,
d'Engelse vrienden die tot geen kenten besluyten en conden, weygerden
gem:de partye; Hagias beecq siende met een minne daer niet toe
komen conde, liet wederom weten, soo hem de party niet haest
niet vercocht en wierde, hy de basaer vandat kinnewaet niet
alleen bederven, maer den president in andere gelegentheden
want hy een notabele somme gelts aende vrienden op de posto
soude verstreckt hebben, het vergelden wilde, des men omme
meerder ongemack voor te comen, hem Hagias beecq de
quantiteyt van 1700. man tot $15\frac{7}{16}$ R^o_a verkocht heeft, den
Armeenders koopman Golia minas die 1750. man hadde geste-
nede tot $16\frac{1}{9}$ R^o_a een overgelaten, Item den benjaens koopman
Narwandas 415. man tot 16. R^o_a, ende den moors koopman Abdul
reman 500. man tot $16\frac{3}{4}$ R^o_a alle contant te betalen met $2\frac{1}{2}$
p:c:to rabatt, hoe't nu met s'comp.s, door den opwaer hier aen,
gebrachte kinn, op de aenstaende vercoopdagh gaen sal, wilt
gevolgh ons metter tyt aenwysen. —

Dese kinn. historie ons door de makelaers in manieren als verhaelt
opgegeven zynde, worde op 5. april door gem. Hagias beecq —
persoonlyk in s'comp.s logie zynde, om't Japants poedeyn
te besichtigen, volcomen geconfirmeert, voegende daer noch by,
dat presentelyk over de 270. duysent ponden des geseyden kinnewaets
in handen, maer geen staet gemaeckt hadde, wy dit saisoen meerder
partye aende marckt brengen souden. —

de publicque venditie is nu in treyn gebracht

Wat practycken en moeyte en door ons aengewent zyn, omme
dese Inlantse koopluyden tot de publycque venditie hebben te commen
disponeeren, sulcx uyt veelvaste papieren die u Ed. successive
zyn toegesonden, genoechsaem aen te sien zy (alsoo daer by comp.
voordeel zagen) noch eyndelyck daertoe gedrongen, en gevolgelyck
het op dien voet al in treyn gebracht hebben, maer om de koopman-
schappen by kavelinge te veylen, daer wy tot noch toe niet als
naedeel voor onse heeren principalen uyt konnen voorsien, —
achten (onder wylen oordeel) ongeraden, want sulcx wellende pr.
force doordringen, conde het gebeuren de geringe negotianten
ons de eerste koopmanschappen afhandelde, maer staet te
duchten, dat wy dan met goede partye souden blyven sitten,
insonderheyt soo de groote koopluyden hun souden gesloten

hielden, waeromme dan uijt eene duijsen van u Ed. ten
voordeel vande generale comp.e op de wijse gelijck 't nu gaet,
sullen dienen te continueren, immers zoo lange totdat de
gelegentheijt om met partheijen te verkopen, proffijtabelder
comt te presenteren, waertoe wij geduurigh alle onse krachten
inspannen, om 'tselve mede in uso te brengen, daer u Ed. a. op
gelieven te rusten, ofte wel, totdat absolute ordre becomen,
gelijck op 't stuk vande specerijen geraemt zij, dats te seggen,
de goederen op geen andere wijse te vercopen, als bij cavelingen,
latende deselve tot dat de koopluijden daer toe gedisponeert
worden, de pakhuijsen bewaren, als wanneer met te gehoor-
samen onse geeerde heeren principaelen, zullen comen
voldaen worden; dat dese materie wat int brede wesen aen-
gehaelt, is ten voornaemste om dat haer Ed. onse Superieuren
geordonneert zijn vorderende, waeromme men 's Comp.s koopmansch.
niet zoo wel tot Zouratte, met cavelingen zoude connen
weeten, als in het vaderlant gebruijckelijck is. ——

Zoo der absoluijt geordonneert wort, dat de goederen op geen andere wijse mogen verkocht worden als bij cavelingen, zal gij ordre volgen. ——

Van Malacca is den E. Hr. Joan Thijsz. Pr. zijn Missive dato
8. decemb.r 1660. voor dat gouvernement dese volgende cleeden
packen geeijschende, namentlijck. ——

Eijsch voor Malacca,

16. packen Synebaffa broelgia gestreept
    10. swarte,
    3. roode, en
    3. witte,
50. packen Kannekijns,
40. packen Chitsen te weten,
    10. brede, en
    30. smalle.

106. packen ——
6. packen rode caricams
6. packen tiquatiales
9. packen gestoffeerde dekens,

126. packen samen, welcke cleeden wij voort tercomende Zaisoen
ter plaetse daer die geprocureert worden, zullen laten versorgen,
ende over d'een off d'ander wegh, Zijn E. toezenden. ——

Zal voldaen worden

Tot vervolgh van 's Comp.s voortreffelijcken handel int rijck van
Japan, eijst den E. Joan Bouchelion Pr. de zijne van 26. octob.
passato, de volgende koopmanschappen. ——

Item voor Japan,

200. picol poetsjock,
150. picol cadsiogia en
150. catty wortel Carrima &c.a

poetiock niet becomen,

zent cassia 10500. lb.

De poetiocq is voor present niet becomen, oorsaeck d'Engelse vrienden dit saysoen alle de wortels opgecoft, ende de meeste part p.r hun scheepen de Hoopwelle onder l. Edo. Jongst nade Battam gestiert hebben, overzulcx deselve niet eer, als voor a.o aenstaende geprocureert zal connen werden; Den quantiteyt van 10500. ponden wel gedrooghde wilde cassia, zyn wy sedert den ontfanck der brieven in den coelen tyt noch machtigh geworden, ende staen tegenwoordigh in 70. kisten, per den boden daer dese estwaren mede gaen, mitsgaders den vorste Cauwa p.r het volgende schip u Ed. toe te koomen, in hope voor versendingh nade Jappan, Batavia zullen bereyken.—

Van Tayoan en heeft dit saisoen geen scheepen erlangt, dienvolgende voor dat gouvernement van hier geene koopmansch. geordert worden.—

eysch voor Bat.a zal voldaen worden.—

Uyt u Ed. jongst gedane petitie, bevinden wy niet sonder leet wesen, den Suratsen eeden tonde tot Batavia hoe langs hoe meer bederven comt, overzulcx den eysch nade den soberen aftreck geformeert was, wy zullen zoo veel doenlyk zorg dragen, dat het door u Ed. aldaer bygeordert, soo tot vervolg van den inlantsen handel, als tot vaderlant, in den eerst haven goet ende tot de civielste prysen ingekocht, ook het aenstaende saisoen (believet godt) tydigh overgesonden werde.—

Zent een memorie van de schenckagie dienende aen koning zoude comen zenden.—

In gevalle u Ed. goet vinden, dat volgens de sonderlinge gedane belegging het toecomende mousson een aensienlycke schenckagie den Coningh Orangzeeps geoffert worde, soo zal in zulcken gevalle u Ed. niet t'onpas komen connen, een memorie nevens dese papieren gevoecht, waerinne pertinent soo in qualiteyt en quantiteyt uytgedrucht staet, wat present goederen dienstigh tot het legaetschap aen den grooten Mogol hier tegenwoordigh in voorraet zyn, by het welcke onse gevoelens wel eenige rode en groene lakenen als andere cleyngheden voegen, ende in onsen bedoenden eysch van koopmansch. &a. aenhalen zullen.—

Japans porceleyn voor een gedeelte verkocht zynde aen Hagiabeecq wort geëxcuseert aen de nemen.—

Gelyk hier voren is aengehaelt den moors koopman Hagiabeecq het Japans porceleyn bevestight hadde, presenteerde in dagen daer aen, tot 'tselve ook andere Mochase en Bassorase handelaers, waeromme dan (bevindt des luden op hun vertreck stonden) op 6. deser publicque venditie gehouden, doch en conde niet als de thee kopjens tot 5½ lb.o de corgie, van 20. p.s zynde, ofte met geschonde 22. stucx door malcanderen verkocht, vorsake Hagiabeecq, deselve [illegible], die wy goet vonden hem voort gebodene te laten volgen, en dat het resterende bevint niet genoech gelden mocht, aen d'Comp.e verbleeff.

om andermael op 15. deser ter vente te presenteeren niet en begeerden te aenvaerden, seggende, zoo de geheele party voor 't geene hy geboden had, hem niet en mocht gewerden, dan ook geen gedeelte en begeerde te accepteeren, wederroepende alsoo 't geene door eygen monde tegens ons gesproken was, soo als de resolutie ten zelven dage gearresteert en hier nevens gevoegt, volcomen aenwyst. ——

Voor de fyne gommelacq onlangs met de fluyt den Oyevaer van Malacca hier aengebracht, wierde niet hoger als 12½ Ro.a p.r de man van 30 ponden en voor de radix China 4. Ro.a d'man van 36¼ lb geboden, 't welck by verkopinge weynich sou geven, dies om sulcx voor te komen gearresteert hebben, de gem. lack en wortel China p.r de fluyt den Oyevaer (daer de voorsz. lacq is in geladen, en naer monsters van zyn vertoont) naer Persia te laten gaen, te meer ons gebleken zy, beyde die soorten het vergangen Jaer daer veel hoger prys als hier behaelt wierden. ——

gommelacq en radix sal na Persia gaen;

Dat tot preservatie vande wortel China partye peper was gestort kennen des Hindoostaensche koopluyden voor 't eerste goet, ende is ook int openen van eenige kisten, gants gesont ende wel gevonden, maer dat de wortel hier present geen voordeel can geven, schoon deselve de gebrocken is, ontstaet in de [andere] uyt, als wegens haer sober deugt, en zoude zoo de koopluyden seggen geen oprechte radix China, maer een soorte die Soukin(?) heet, en niet weynigh met goutquaten(?) vermengt zyn, soo deselve waer gelyck de Engelse brengen hier aenbrengen, stont naer alle apparentie voor 25 Ro.a de man verkoft te worden. ——

peper preserveert den radix

dese radix en is niet goed die met den Oyevaer gekomen is,

Het fluytschip Nieuwpoort, door ons, als jongst geadviseert op 22. January passato naer Persia gesonden, keerde met partye vracht, gelt ende eenige passagiers hier wederom op 29. maert ter reede; voor eenige provisie als andere tot subsistentie vande directie daer mede ontfangen, wort het comptoir generael ten bedrage van ƒ 850:10:8. gecrediteert, wat goederen wy present p.r de gem. bodem (voor 't geene met deselve uyt Persia voor Batavia en Japan overcomt) hadden, is sub(?) A. nevens een verzegelt dooskén met ronde diamanten, den schipper Fredrik Harmansz. ter hande gestelt, zyn zendende, sulcx sal de ingesloten factura monterende met de ƒ 153124:-:4. doceeren, daer 't comptoir generael voor gedebiteert wert; desen bodem hebben wy zoo spoedigh als mogelyck voort af gedepescheert, eensdeels omdat het tot Persia daer inne gescheepte Japans cargasoen voor de be-dinge der saecken(?), Batavia moet bereycken, anderdeels omme de contanten, tot betalinge vande rys die uyt kust van Carnatica voor Seylon geprocureert wort, soo als hier voren is aengeraden naer Wingurla, ofte wel ter plaetse daer den inkoop geschiet, te

Nieuwpoort keert van Persia 29. maert ——

zendt met nieuwpoort voor Canara 12000. ducaten. —

Item voor Bengale 100 m ro.a

brengen, bestaende die penningen in 12. m gouden ducaten wichtigh gemaeckt met 307 ¼ stux vandeselve aloy, belopende ƒ 60300:-:-. — noch zyn by vertreckingh vanden raede in Bengale, p.r desen bodem verzonden, 100 m zilvere ropias, gepackt in 25. verseghelde, en met leer overtrocken ronde kasskens, omme voor goa bare aen een off 't andere daer ter reede leggende schip, ofte vele tot Ceylon over gegeven te worden, ende van daer Bengale waerts versorght te werden bedragende ƒ 120099:-:- Item noch gaen met dit gemelte schip, dat op Ceylon moet zyn, partye noodtwendigheden door d' E.h.r super

en voor Ceylon eenige noodtwendigheden,

intendent ende Commissaris Rycklof van goens voor dat gouvernement geeyst, dewelcke monteren ƒ 19367:-. mitsgaders voor Cormandel eenige [illegible] stoff ter belope van ƒ 1042:1: — die als voren op goa bare, ofte vele tot genoemde Ceylon staen overgescheept, ende verders daer ter plaetse staen gebracht te worden, voor welcke contanten en verdere behoeftigheden, gelyck de 4. apparte copyen facturen hier nevens gaende doceeren, versoecken wy [illegible] Sumatra inde generale boecken [illegible] worden. —

Eerstgeleden [illegible] den [illegible] comt te [illegible] om 's comp.s mala, baerse peper tot persia te brengen, soo hadde den E. Commandeur Adriaen Rootaert op ons gedaen versoeck van [illegible] goet gevonden, ende ons [illegible] den [illegible] herwaerts te zenden het retour

[illegible] van goa bare,

schip Hermitte [illegible], welcken bodem bestant gevonden wert, omme het geene [illegible] hier leggen [illegible] te verwerven, dat zoo eerstgeleden [illegible] door den E. directeur Jacob Willemsz Ruyt gaman ons (by [illegible] vanden [illegible]) [illegible] toeseght, hier comt te verschynen, zullende deselve ylens nae Vingurla laten voortgaen, overmits den koopman S.r Pieter van Santvoort, p.r missive van 19. meert advyseert het aldaer, tot weghvoeren vande in voorraet zynde ryx en [illegible], [illegible] aen een goet lastdrager sal comen te manqueeren. —

Den onderkoopman Albertus van oosterwyck p.r eerstgeleden [illegible] hier gekomen, ende op deselve als gecommitteert noch beschreven

Albertus van oosterwyk,

wort nadesen ontladen zal zyn, advant genoemde, ende ten dienste vande generale comp.e ter plaetse daer het sal comen te vereysschen employ gegeven, gelyck ooc den adsistent [illegible] in amadabat geleght, ende zyn andient op dat comptoir [illegible] is. —

De porceleyne [illegible] kopiens, die door [illegible] tot een prys verkocht

monster van porceleyne kopiens,

zyn, hebben wy nadere aen door de makelaers yder soorte apart laten pryseren, ende gaen nevens deselve aen monster copyens met een memorie, tot naerichtingh vande vrienden in Japan, waer geene

aengeslaegen staet, wat weynige van schilderye hier heeft geweest zyn, ende het meeste voor de ve staen te geven, den eysch voor t'aenstaende saison, is ook provisioneel daer inne begrepen, om, off 't geschiede dat Henriette Louysa (die eerst tegens het hoogste van desen maent sal comen vertrecken) Batavia voor de besendingh naer Japan niet quame te bereycken, dat wy hopen godt de heere anders geven sal, wien gebeden heyt s'comp^s. commercie en gantschen staet te willen voorspoedigen, ende u Ed. A. naer ons seedige groetenisse in zyne heylige hoede nemen, verblyvende wy wyders, onderstont UEd.^en achtbaerheden getrouwe dienaren, ende was geteekent Leonart Winninck, Dirck van Adrichem, Coenraedt Kodermont Johannes Wagensvelt, ter zyden stont, Souratta aen Souallys straent, den 11. april 1661.

Aende Ed. h^r. Joan Maetsuyker
gouverneur generael, ende Ed. heeren
Raden van India —

den Commandeur Roothaes int Jacht den angelier voor goa barr aen haer Ed. den 13. January 1661. —
ontfangen 30. april met de gekroonde leeuw.

Ed. Erntfeste, Hooachtbare, wel wyse,
Hoog geleerde, en zeer geduchte
Heeren. —

Ed. Heeren. —

Wy hebben in dato 21. octob^r. over den wegh van Pallicatta, als mede daernae op 30. derselver maent, met 't Jacht Hoop aen u Ed.^le gesz. onse welvaren bekent gemaeckt, welck ons twyffelen wy hopen uwe Ed.^le al lange voort capiteerden van ellen wel te hant sal — gecomen zyn, daer wy ons met alle verbedigheyt aen gedragen, en derselve copie van t'eerste hier nevens senden. En zullen nu aenvangen te seggen, wat dat weert den 30. octob^r. (dat 't voorgemelde Jacht Hoop — nae dattet ons door ordre van den directeur Winninck als mede contanten en andere koopmanschappen, om by gelegentheyt na Ceylon gesonden te werden,) hadde overgegeven, als 'tnevens gaende factuyren en cognossementen uyt wyst van hier adverteerde na Cottij vertrock) is voorgevallen. —

En aenvanckelyk seggen, dat wy voorgenomen hadden int begin off 4. a 5. Novemb^s. de geheele van onse vloot, 't zy onder de commando van den Commandeur off vice commandeur ontrent Bombain, Chaul, en Bassin te laten kruyssen, maer doordien wy den 4. Novemb^r. waerschyndelyk tyding van ons hoon uyt Goa erlangden, vandat 4. groote gallioenen uyt Portugael verwachte aen, in aentocht waren, en dat deen engelse scheepen van Londen nae Souratte komende deselve ontrent de linie Equinoctiael bewesten Africa hadden gerescontreert, —

de voorgenomen besetting voor Chaul, Bassin etc. geattendeert. —

en met den anderen 5. dagen in Comp.e hadden geweest, en andere omstandigheden meer, alles soo als in de nevensgaende translaet copia missiven van ons Spion uyt Goa ontfangen, nevens eenige andere tot UEd.les speculatie hier nevens gaen, en ons dese waerschynelyke tydinge van een Engels scheepje, dat van Souratte vertreckende nae Calicoutg hier passeerde, noch voor de waerheyt geaffirmeert werde, dat wy doen vry wat geloof gaven, desen ons eenparigh resolveren, en vast stelden, onse macht hier nochtot in't uyterste vandeeinde, bydeen anderen te houden, en wat te costbaert, en voren s'vints vande Aguades op de voorleyde gallioenen te passen, behalvendat een schip nevens een verovert fregat, aende Zuytkant van Cabo de Kamo soude kruyssen, gelyck ook geschiet is, nae welcke tyts expiratie wy vast stelden, dat in gevalle dan noch niet vande vyants gemelte secours te voorschyn was gekomen, van dit mousson niet te verwacht en soude wesen, vermits zy al schoon op de kust van Affrica mochten wesen door de noort ooste winden, die daer van't eerst van November tot in April gaen tegenwerden, herwaerts aen niet souden connen komen, maer wel in May. ——

Passeert een Engels scheepje van Souratte nae Calicut,

resolveert de magt by een te houden voor Goa,

en een schip nevens een verovert fregat nae Cabo de Kamo uyt kruyssen te zenden.

Den 6. Novemb.r kregen wy schryvens vande schipper Juriaen Poulussen, die met't Jacht Tholen, en een verovert fregat, bezuyden Cabo de Kamo kruyste, dat zy op den 3. Novemb.r tegenden avont ontrent de rivier van Cancon 10. vyants fregatten gerescontreert hadden, en die na een kleyne schermutsel, haer op de droogte begaven, en met het hooghste water inde voorverhaelde rivier van Cancon haer salveerden, daer d'onse wegens de droogte op haer niet verder conden attenteren, dese fregatten quamen van Cochin, haer principale ladinge bestont in eenige familien, soo mannen, vrouwen als kinderen, nevens eenige raet die dan vandaer over lant nae Goa marcheerden, dat vandaer in een dach a anderhalf can geschieden.

't Jacht Tholen gaet der-waerts met een fregat

en jaegt 10. vyants fregatten komende van Cochin inde rivier van Cancon. ——

Wy dan soo't gerugte vyants secours tot den 19. Novemb.r met aendachtige oogen te vergeefs verwacht, en te gemoet gesien hebbende, soo komt hier op den selven dato 't Fluyt schip Nieupoort van Batavia nae Souratte gedestineert, by ons aen te landen, welcke oftergeschen by ons aenboort verschynende, aen ons klaeghden, dat alle haer volck meest sieck was, behalven 15. a 16. persoonen, soo dat haer schip qualyk conden regeeren, en door zee brengen, daer op wy haer datelyk haer reyse na Wingurla deeden vorderen, om haer daer 2. a 3. dagen te verversschen, en lieten 't schip Vlissingen met haer nae Wingurla zeylen, om haer geduerende zy daer op de reede lagen, voor alle vyants attentaten en overrompelingen te beschermen, Intusschen resolveerden wy, dat tot den adverteren den tyt meest verlopen was, dat des vyants schepen schoon zy al op de kust van Affrica waren, om redenen als voorgeseght dit saison tot in May niet souden komen herwaerts, achtervolgen dat den vice Commandeur van Leeuw ——

d' Fluyt Nieupoort van Batavia na Souratte

vertreckt na Wingurla en passant aen. ——

zeijlt den vice commandr. van Loenen met de Scheelinck en Vlissingen, nevens een veroovert fregat en chialoup na Bassijn uijt kruijssen.

met de Jachten der Schellinck en Vlissingen, nevens een onder veroverde fregatten, en een barkelonge chialoup; 't meergenoemde fluijtschip tot aen Bassin (als wanneer 't buijten perijckel soude wesen) soude convoijeeren en zoude gemelte vice commandeur van Loenen met zijn voorgenoemde esquadre (na dat 't meergenoemde fluijtschip van hem gescheijden zoude wesen) voor den tijt van 3. weeken, daer om de noort ontrent Chaul, Bombaim en Bassin bleijven kruijssen, op hope van daer tot soulagement van 's Comps. groote kosten d'een off d'ander prijs op te doen, volgens welck besluijt, d'anderdichmaele genoemden vice commandeur op den 22. Novemb. van Goas baer na Vingurla vertrock, om zijne seijlen van daer, na dat hem van water, en eenige verversinge soude versorgt weesen, met zijn meergenoemde esquadre, en fluijtschip Middenpoort na de noort, en zijn geordonneerde kruijsplaets te vervoegen, gelijck hij dan ook gevolghelijk tusschen den 23. en 24. daer aen van Vingurla vertrock, en soo daer na vertonden den eersten decembr. voor Bassin quam aen te landen, als wanneer 't dichmaele genoemde fluijtschip zijn afscheijt van hem nam, 't welck zoo daer na uijt schrijven van den E. Hr. directeur Leonart Winninx verstaen weesen, den 5. decemb. wel in Souratse Rivier is gearriveert.

op den 22. Novemb.

en komt pr. decemb. voor Bassin.

Middenpoort gaet van daer na Souratte,

en komt aldaer 5. decemb.

Op den eersten decemb. passeerde hier een kleen Engels Jachtie genaemt Sowaly, groot ontrent 30. lasten, quam van Souratte, wilde, soo zij voorgaven na Coijlewaring, een plaets wat benoorden Onor gelegen, daer zij alleen twee Engelse, en eenige moorse kooplieden, aen lant te setten hadden, en dan na Goa komen, om daer 50. pijpen arack tot provisie voor haer retourschepen, die in Souratta lagen, te koopen, gelijck zij op haer wederkomste van Coijlewaring voornoemt, voor Goas baer aenquam versochten tot dien eijnde in Goa te mogen zeijlen, gelijck wij haer dan volgens uwe Ed. wel gegeven order (na dat wij se behoorlijk gevisiteert, en niet anders in weesen bevonden als 5. pakken laken, daer voor zoo zij zeijden den aracq in te ruijlen) geweest toegestaen, en zijn soo binnen geloopen, Intusschen schreeden wij 't voorgaende, dat als voorgesegt, ons met 't Jacht wolf van Gamron als Souratta, voor Ceylon was toegesonden, in 't Jacht de kat, 't welck dan den 17. decemb. van hier na Colombo vertrock, heeft in passant den onderkoopman Evaert Evaertsz tot Battacola op de kust van Canara aen lant gezet, om aldaer volgens uwe Ed. wel gegeven order den geordonneerden tijd (soo tot ladinge van 't schip de gecroonde leeuw, als de gemelde pepers op ons opbrengen, in de Souadeschepen) te negotieren, dat Zulcx niet eerder is geschiet, is geweest, door oorsaecke den Sivapandijck, vorst van dat Rijck overleden was, en die superstitieuse natie eenige tijt na de doot van haeren koningh niets 't zij in negotie off anders bij der hant willen nemen, maer haere vorst eenigen tijt betreuren en beweenen, om welcke oorsaecke, als mede opt voortstellen van den resident monsr. Pieter van Santvliet

passeert een Engels jachtje genaemt Sowaly, van Souratte. —

gaende na Coijlewaring,

't Jacht de kat na Colombo, 17. decemb.

zettende Evaert Evaertsz op Canara en passant aen lant

wyt soo lange hebben uytgestelt, tot als voor gesegt op den 17. decemb.
dat den voorgenoemden onderkoopman met 't jacht de Kat, dat hem
in passant tot Barcelor, op de kust van Canara zoude aen lant setten,
en voort haer reyse nae Colombo vervorderen. —

5. goase vaertuygen met sout benoorden Cabo de Ramo verovert, worden na Wingurla gesonden. —

Onse zyden kruyssers braghten op den tweeden dach dat de Kat van hier
vertrock vyff goase vaertuygen (hebbende ider geladen omtrent 50. lasten
sout) inde vloot, die zy benoorden Cabo de Ramo hadden aengehaelt,
daer van 't volck haer aen lant met de vlught hadden gesalveert, welcke
vaertuygen wy (naedat onse schepen haer daer uyt wat van sout
versien hadden) nae Wingurla sonden, om daer door onsen residerende Mons.r
van Santvliet ten meesten voordeele vande Comp.e geconfisceert te
werden. —

die van Goa resolveren 4. gallioenen toe te rusten om tegen onse vloot uyt te komen.

Onse spions uyt Goa adviseerden ons dat den vyandt in Goa (op het groot aen-
dringen vanden admirael don Louys de Mendonse Furtado) op den 11.
decemb. in raede hadden besloten 4. haerer grootste gallioenen (namentlyk
Nossa Signora de Popilo, St. Anthony, St. Francisco en Bon Jesus de
vida genoemd) t'equiperen en gereet te maken om daer mede (soo zy voor-
gaven) ons tegen medio maert te komen bestoken, dat wy voor gebroocke(?)
ronkedoryen aennamen, doch den tyt salt openbaren, en sullen wy haer
verwachten. —

't Engels jachtje Sivaly comt van Goa weder in de vloot, en wert gevisiteert,

Den 21. desselve maent decemb. quam het voorengetogen Engels jachtje
Sivaly weder uyt Goa by ons, dat wy dan weder behoorlyk lieten visiteren
en anders niet in vonden dan 50. pypen arack, nevens omtrent 400. stux
olyphants tanden, welcke goederen zy verclaerden, en met deselve present-
te versoetigen(?), de Engelse Oostindische Comp.e toe te comen, doch wy zoude
haer bezwillige(?) presentatie geven haer uyt courtoisie niet laten
scheeren(?), dese Engelse vinden vertelden ons, dat aende 4. voorengetogen
gallioenen daer binnen met alle vlyt gearbeyt werde, om soo haest
mogelyk gereet te wesen, en waren deselve meest gebrekt(?), daer mede
zy haer reyse nae Souratte vervorderden. —

een patachie met karrù en rys nae Colombo, 23. decemb.

Den 23. d.o is een patachie van omtrent 50. lasten groot tot Wingurla thuys
hoorende, en geladen met karrù en ryst nae Colombo vertrocken, om daer
zyn ingeladen goederen na het gangs te beneficeren. —

2. almadias aengehaelt den 24. d.o

Den 24 hadde een vande veroverde fregats twee almadias met
gedroogde en gesoute vis (die meedaeden in Goa te snappen) aen, welcke vis
daer over de vloote aent volck verdeelt werde. —

den vice commandeur van Leenen keert van Bassyn weder inde vloot 26. d.o

heeft aldaer 2. pataches sonder masten in Chaul sien leggen; zynde moorsen,

Den 26. d.o komt weder by ons te verschynen den vice commandeur Adriaen
van Leenen, die als voor gesegt omtrent Bassin, Chaul en Bombain
gekruyst hadde, hadde tot ons oorlof niet op gedaen, noch niet
vernomen als eenelyk dat twee pataches 't een met, en 't ander zonder
masten in Chaul hadde zien leggen, welcke (soo hem van moorse
visschers bericht was geworden) moren zouden gebouwt hebben, en
hadde meergen. vice commandeur omtrent Chaul, een order op Wingurla

Hebben oock een oorlogs chialoup by harte weer verloren. —

gemaakte bachaldys chialoupen verloren, zynde deselve met hart
weer, tegen 't hart der wecelingh in stucken geslagen, daer zy ter
nauwer noot, eenelyk 't volck van hebben connen bergen, en nu hadden
wy oock maer int laest van decemb. meest by den anderen, behalven
dat 't Jacht Dhat (als voorgeseyt) naer Colombo hadden gedimitteert, en
't Jacht Vlissingen tusschen Cabo de Ramo, en de Koopers eylanden kruyst,
en ten waer wy van onse spions uyt Goa seecker verstaen hadden
dat daer binnen 3. a 4. pataccos gereet lagen om met d'eerste gelegenth.
onder 't faveur van de donckere maen uyt te snappen, om haer reyse nae
Mosambique en andere plaetsen op de africaensche cust te vorderen
nevens noch 9. a 10. frigatten nae Cochin, die met stille en donckere
maen, qualyk off niet wel mogelyk waer te weeren zyn, dat ons
verder deede resolveren 't geduurende de donckere maen voor Goa bare
kruysende te houden, en so veel mogelyck op de voornoemde pataccos en
frigats te passen, als doenlyk zoude weesen, behalven verder dat altyt
een Jacht nevens een frigat tusschen Cabo de Ramo en de Koopers
eylanden bleff kruyssen, gelyck wy dan zoo tot den 8. Januario met alle
vlyt hebben gedaen, zonder een eenigh pataccon te zeewaert vernomen,
maer wel 9. frigats die haer eenige dagen onder de casteelen (soo nu
onder 't een, als dan onder 't ander) verthoonden, tot den 5. Januario
dat wy deselve niet meer vernamen. —

de getrouwe Loën na Wingurla 4. January om voort over Canara na Batavia te gaen,

Den 4.e dimitteerden wy 't schip de getrouwe Loën (met weeckers opper-
hooft den heer Ed.le dese is toecomende) na Wingurla om daer de —
gerdaemnede goudert laten tare in te nemen en dan zyne reyse
verders naer Canara te vervolgen, en daer zyne ladinge voorts met
rys te suppleeren, die daer buyten alle twyffel door den onderkoopman
Mons.r Leendertsz (die als voorgeseyt derwaerts was vertrocken)
genegotieert en gereet sal vinden, waermede dan zyne reyse
volgens uwe Ed.le wel gegeven ordre directe nae Batavia sal
hebben te vorderen, den oppersten geloot geleyde en spoedigh in salvo;

advysen van Canara,

Wy hebben den 6. deser een briefken van den voorsz. onderkoopman
Mons.r Leendertsz uyt Barcelore gedateert van den 26. decemb. ad.
passado, ontfangen dat dan 11. dagen onder weegh geweest was, waer
in ons adviseerde 't geene uwe Ed.le uyt deselffs copie mitsus, die
hier onder de letter B: nevens gaet, gelieven te beoogen, daer in
ons verdaet voorkomt, dat den koopman Malappa Maloe ons 5.

onredelyk eysch van Malappa Maloe, en zyn misnoegen tegen ons

a 7. tryss.rs boven de coers van de marct, voor yder last rys, durft
afvorderen, dat ons wel onredelyk dunckt te wesen, en presumeeren
dat 't zulcx van 't Hoff moet herocomen, denshaeck om dat den Venta-
pandyck (die in zyne onlusten broeders Sivapandycx plaetse —
gesucceedeert is) de Portugesen, die ons noch dagelyckx volgens haren
ouden aert, by den voett (gelyck zy by alle anderen doen) soecken
odieus te maken, altyt zeer toegedaen is geweest, en noch schynt te wesen,

ten anderen soo schynt hy mede misnoegt te wesen, omdat den
E. Hr. Superintendent Hykloff van Goens van Jaer tot Jaer uytgestelt
heeft, daer ten hove te verkrygen, om het contract by Eduwaert
Jansz. met den overleden Sivapandyck aengegaen, weder te bevestigen
gelyk hy daerover klaegt in zyn schryven van dato 14. octob. aen
onsen resident monsr. van Santvliet, ook aen 't weygeren van convoy
van onse te verkrygen, voor de roveryen vande Mallabaren, dewelke
verleden Jaer ontrent de 30. van hare vaertuygen hebben genomen
daer vande klachten vande koopluyden hem dagelycx ter ooren
komen, daer den portugesen vyand, die haer voordesen (mits yder naer
lage betaelde) convoy verstrekte, en tot Cambaya en andere plaetsen
om de noort convoyeerden, dan noch vry wat onderstreckte. doch wy
willen hopen dat d'oude met den voorsz. Coopman Malappa Malee
off andere civilder sullen geaccordeert zyn, ende met de aen=
komste vanden E. Lucas vander Dussen (die daer mede den 26.
decemb. a.o. pattolo om groote quantiteyt, vandat gelyk voor Ceylon
te negotieren, en daer eenige residenten te plaetsen, met het Jacht
Hoogelande, door ordre vanden E. Hr. Superintendent van Goens
was aengekomen) alle misnoegen [illegible] bygeleyt, en 't lange
vertoeven van gemelte Heere van Goens geexcuseert sal worden
doch den grooten eysch (so als vand.o monsr. vander Dussen de minste
letter tot heden niet vernomen hebben, als uyt het schryven vanden
onderkoopman Eduwaertsz. voornoemt, 't welck verstaen) voor Ceylon
kan geen afslag inde negotie baeren.

vander Dussen is den 26. decemb. van Ceylon in Canara gekomen met het Jacht Hoogelande.

Op gisteren becomen p.r via de Vingurla advys van onse Spions
uyt Goa dat de voorgaende getogen patachios tot noch toe in het
haven durven ondernemen uyt te snappen, alhoewel sich daer
toe door de harde doorblasende noort noort weste wint en
donkere maen, goede gelegentheyt hadden vertoont, dat zy
nu met dese gelegentheyt en lichte maen veel minder sullen
bestaen, maer de volgende donkere maen afwachten, daer
wy dan mede na vermogen zullen oppassen, gelyck het selve
met alle vlyt noch dagelycx gedaen wort. By ons echter is
gedurende dese belettinge tot heden noch 't minste vaertuygh
in Goa rivier gearriveert, als 6. duysent bedden met eenige
contanten vande noort van Bassin, daer wy bevorens van
haere comste van onse Spions geadverteert zynde wachten op
passen, en de vese medio decembr. ontrent 2. uren voor dage
tusschen Banda en Chappora int gesicht kregen, en tegens haer
met een gelycke duysent bedden, en scheeps chaloups eenige
chargies op deden, zyn 't ons echter dicht onder de wal langhs

gedurende de belettinge zyn maer 6. duysent bedden gearriveert met contanten vande noort van Bassyn.

op 5 a 6. voet water ontsnapt door haer snelle en meer als gemeene bequaemheyt ontsnapt, dicht bij de wal langs, dese duysent booten zijn plat bodemde vaertuygen van ontrent 6: breet en wel 50. off meer voeten langh, daer zy ordinaris 30: riemen op leggen, en gaen niet dieper als 2 a 2½ voeten, dewelcke by ons onmogelyck zyn t'attrapperen, off 't moet wesen dat zy met hardt landwinden van de wal in zee, en in hoe water wardt geraeckt, dese vaertuygen worden hier veel gebruyckt om advisen en andere heymelijckheden langs de kust te voeren. ——

Hoedanigheyt van de duysent booten,

Visiapour

Wy hadden als in onsen vorigen van dato 21. octob. p:e via de palleacatte, en 30. d:o p:r Swart weges geseyt hebben, de Coninginne van Visiapour, op conditie en voorwaerde, dat by aldien jetwes niet voorquame 't zy van vyant off anders, dat ons daer in moght verhinderen, een schip tot haer Maj:ts transport na Gameron souden bestellen, en alsoo ons sedert is voorgecomen dat wy als voorgeseyt Swart de kat met 't cargasoen van persia en Souratte, ons niet Swart weges toegesonden, na Colombo hebben moeten afvaerdigen, als mede den grooten eysch ryst, die den E. H:r Superintendent van Goa, vande kust is geschreven souden te weten waer de booden, tot dien antwoort vandaen zullen komen, (alsoo dese heer S: beyde de jachten genoodt te doen zullen hebben, uwe Ed:le gegiste dat wel 1200. lasten sal importeren, van hier na batavia te loopen) en ook dat den vyant zyne gallioenen prepareert, hebben wy voorseyde schip beleefdelyck g'excuseert, gevende de selve onse excuse ander couleur, gelyck 't ook met de waerheyt overeenkomt, dat uwe Ed:le als mede den E. H:r Superintendent van Goa en andere comp:s ministers, als onkundigh zynde van haer Maj:ts intentie, over die vloote soodanigh hebben gedisponeert, en tot sodanige andere diensten g'ordonneert, welcke wy, alsoo haer Ed:le onse Heeren principalen daer in vaste staet op gemaeckt hebben, niet konden noch mogen nalaten, dan tot zeer extreme prejuditie van onsen Staet, welcke de oorsaeck is, dat wy tot ons leetwesen haer Hoogh-gem: Maj:t voor deses tyt niet connen beleyden, daer noch by voegende, dat niet twyffelen, off ingevalle uwe Ed:le voor ons vertreck van batavia haer mede Hoogh gem:de Maj:ts intentie dies aengaende hadden bekent gemaeckt, off souden eer wel van een schip tot dien eynde en soo als voor sulcken hoogen princesse betamelyck, geequipeert en gesonden hebben. ——

de Command:r Roothaes excuseert de Coninginne van Visiapour een schip na persia ——

Stadt van Goa relatijf tot de bijlagen.

Hier nevens gaen tot uwe Edts. speculatie eenige translaet copie missiven van ons spions uyt Goa, waer in uwe Edts. des vyants staet, eenighsints zullen connen zien, en daer aen ons, om in deselve prolixiteyt t'evitteren, met alle eerbiedigheyt aen refereeren, gelyck wy insgelycx ons refereeren aen 't geene onsen resident monsr. van Santvliet wegens de regeringh van Visiapour hier nevens dies aengaende, aen uwe Edts. is schryvende. ——

Item wegens de regeering van Visiapour,

Tot noch toe verneemen niet, dat de gepreparerde vier gallioenen uyt de rivier komen, dat zoo zy iets op ons meenen te ondernemen, al haest moet geschieden, also zy sonder ballast en andere behoeften niets d'ondiepten, uyt moeten komen, tot onder d'aguada, en dan noch wel een maent off meer werck hebben van node, eer gereet connen wesen, maer wy achten 't alles maer voor groot opgeven, en dat de preparatie meer tot onderhout van haer schepen geschiet, als tot eenige andere intentie, en dat zy zoo veel opgeven om aen de mooren (die haer al mede eenighsints schynen te dreygen, en daer zy al een wakent oogh voor moeten houden) te thoonen, off ten minsten te schynen noch soo arm [?] niet te wesen, maer als 't opgeven ten effecte al in rooch verdwynt, soo en kan 't myns oordeels geen reputatie baren, maer een groote verachtingh. ——

En alsoo ons nu genoeghsaem blykt, dat alle het eynde opgeven en roepen van 't Portugees secours, (daer de Engelse vrienden haer personagie wacker onder hebben gespeelt) in rooch verdwenen is, en de drie gereet leggende pataschos met eenige [?] doenkers [?] maer niet hebben dorven bestaen uyt te loopen, en dat zy nu gedurende de lichte maen, buyten dispuyt mede niet sullen durven ondernemen, so sullen wy 't jacht Vlissingen, nevens een verovert fregat laten kruyssen, onde zuyd, tot ontrent Cancona rivier, Tholen en t'ander fregat 3. a 4. mylen benoorden Bardees, soo dicht aen de wal als de soldaet en zeemanschap lyden mag. latende des naghts 't fregat tusschen hem en de wal in leggen, soodat de wal aen de beyde zyden van Goa soo wel beset zynde, geene vaertuygen dan met seer groot geluck, en groote risico komen in Goa, off daer ontrent in rivieren comen, als daer zyn de rivieren van Chappora, Salsette, en Cancona dat den vyand grootelyckx benaauwen can. De andere drie jachten souden wy voor de baer laten continueren te kruyssen, ten waer den Commandeur met ons advys voorgenomen hadde, met het jacht den Angelier, 't galliot den Appelboom, nevens een op Wingurla gemaeckte galeijs, de visita eerst onde zuyt, tot ontrent Onor

Vlissingen en een verovert fregat souden kruyssen onde zuyt tot ontrent Cancona rivier,

Tholen en t'ander fregat ontrent Bardees.

den Commandr. zoude met den angelier, appelboom en een galeijs de visite onde zuyd, en een stuk weegs om de noort doen,

en dan weder dese baey passerende, tot een stuck ondenoort sal gaende, op hope van iets op te doen, tot soulagement van Comp.s groote lasten, en staet maken van tegende doncker toecomende maen, weder voor dese baey te wesen. Hy sal den vice Commandeur van Teenen met de schepen der Sterlingh en Louyse 't voor de baey kruysende houden, en soo veel mogelyck oppassen, dat geene schepen off vaertuygen uyt off in Goa snappen. ——

den vice Commandr. met de Sterlinck en Louyse voor de baey leggen,

'(Souden connen gebeuren datter wel eens 't zy een gallioen off twee uyt Portugael herwaerts aen moete gesonden worden, en dat de selve uyt vreese van onse besettinge hare tot Mosambique soo lange moeten en ophouden tot dat zy staet maken, dat de storm tyt hier vandaen soude gedaen, gelyck verleden Jaer met het gallioen Nossa Sig.ra de Popilo is geschiet dat int lest van May, drie weken nae ons opbreken in Goas rivier is gearriveert, derhalven zoo zoude het wel vereyschen ten minsten twee capitale Jachten hier tot zoo diep in May te laten continueren en als 't weer eenighsints toelaet, om op deselve te passen, dat nu qualyck zal connen wesen, uyt oorsake dat dese 5. bywesende Jachten schier soo veel sullen hebben, als uwe Ed.le eyschen, soo van rys, tarwe als andere waren voor Batavia, van hier sullen connen sleepen, en soo dan eenige weer moeten overige wesen, sal geen ladinge voor Ceylon manqueren, en die deser Jachten ten langsten tegens p.o May gereet te wesen, langer naeblyvende, is niet sonder risico 't goet van lant te krygen, en konnende dan nae die tyt ook weynigh dagen die bequaem zyn, om soo groote quantiteyt goet te imbarqueren, als ons Jaerlycx is gebeurt, insonderheyt 4. Jaer verleden in 't Jacht 't Zeepaert, dat op 8. a 9. Mey 1657. op de Cust van Canara, nae verlies van zyn Chialoups, en eenigh volck aen lant staen liet, en die daer nae met 't schip den Dolphyn tot Batavia zyn gebracht, heeft gedwongen geweest, de kust te verlaten, hebbende niet meer als 17. a 18. lasten rys (en dat met groote moeyte) van landt gekregen, en alhoewel inde maent van May daer somtyts wel goet weer is, soo komen de storm-winden somtyts soo onverwacht en haestigh met zulcken grooten furie aencomen, dat geen ankers de schepen houden connen, en dan de wint dwars op de wal comende, lyden groot perykel van schipbreuck, gelyck nu twee Jaeren verleden aen een dageels schip de Prosperiteyt ontrent Onor is geschiet, dat daer moeste stranden, en meest al het volck (uytgesondert 3. a 4. matroosen, die daer noch miraculeuselyck afquamen,) gebleven zyn. ——

daer en is geen kans om 2. Jachten zoo diep in May voor Goa te laten continueren als mogelyck zy, en waerom,

Derhalven zullen wy (soo van uwe Ed.le anders geen ordre erlangen) — 't schip h: Louyse tegens primo April, als wanneer verhoope de — commercie-schepen soo van Japan als andere quartieren, als gepasseert zullen wesen, op Vingurla, met het geen daer gereet

sal daeromme [illegible] p.o april over Wingurla na Batavia zenden.

en met de 4. andere Jachten p.o Mey op [illegible] en [illegible] comen,

sal connen laden, en uwe Ed.le toesenden, de andere 4. Jachten zullen
wy mede tegen 't eerste van Mey, met alsulcke goederen als uwe Ed.le
vandese cust hebben gelieven te eyschen, alle malitie vande —
inlanders, en voordere quade toevallen (die godt gelieve te verhoeden)
buyten haerlieden gerust te hebben, omme daer mede uwe Ed.le
gesamentlyck toe te comen, daer uwe Ed.le dan soo staet op gelieve
te maken, en sal ik in passant Ceylon haerlieden aen te doen, omme te
sien off de 50. soldaten, die wy in dese brieve hebben, daer van noode —
mochte wesen, en iets anders voor Batavia te senden mochte wesen.

22. off 23. overloopers van Goa in dienst genomen. —

't versochte zout is op Wingurla verkocht,

maer de vaertuygen en willen niet vande hant,

Wy hebben 2 a 23. overloopers, die ons van Goa zyn toegecomen, daer
onder eenige Franssen, soo soldaten als matroosen, die wy volgens u Ed.le
wel gegeven ordre a negen gl. s'maents, in Comp.s dienst, over een
drie Jarigh verbant hebben aengenomen; Soo ontfangen wy hedecomende schryvens
van onsen Resident Mons.r van Santvoort uyt Wingurla. daer in
hy seyt dattet versochte Zout, bestaende in 40. lasten daer verkocht
is, a 3/4 p.a last, doordat de vaertuygen daer niet wel aende wal sullen
geraken, vermits d'Inwoonders vreesachtigh waren, dat de Portugesen
haer deselve [illegible] uyt, in d'een plaets off d'ander, wedder souden af-
handigh maken, ondattet voor haer (hoewel van ons a bord gedaen) —
genomen zyn, desgelycken zullen wy deselve op ons opsedden loopen, en
het hout, dat tot timmerhout candianen moste schepen bergen, en
vande rest brandhout maken, dat hier niet wel te becomen, en
duyr is. —

den Portugees van Goa tot Wingurla gevlucht,

Mede dat eenige dagen verleden zeker Portugees genaemt Balthasar
d'Almeida op Wingurla gevlucht quam, die in qualite van schipper met
het int verbrande gallioen Bom Jesus de Cananor 1656. was int lant
gecomen, hebbende volgens zyn mondelingh rapport, overmits goede
redenen hem aent lyff wilden straffen, wegens 't verlies van 't
voorverhandelde gallioen, genootsaeckt geweest uyt zyn woonplaets
in dese ballingschap te vluchten, toonde sich geneegen d'Comp.e in
qualite van stierman te dienen, des mede passagie met onse schepen
over Batavia nae Hollant, na myn oordeel soo en heeft d'Compag.e
zulcke stierluyden niet van node; dat men hem passagie vergunde
zoude courtoisie genoech wesen, dat wy int wel nemen van uwe Ed.le
hem niet wel sullen kunnen weygeren, is naer het schryven van Mons.r
van Santvoort een bedaert man, die lange by der zee gevaren heeft
en in veele quartieren geweest zy.

vander Dussen met Hooglande int vloot,

Soo verre dus verre geschreven was, sien onse uytkijkers vande stengh
een zeyl int Zuyden van ons, daer den Commandeur datelyk jacht
op maekte, die dan ontrent een uyr inden avont daer by komende
't Jacht Hooglande bevonden te wesen, daer den Fiscael Mons.r vander
Dussen op was, dewelcke in passant 2 a 3. Residenten op Barcelore

(tot opcoop van groote quantiteyt rys voor Ceylon te negotieren,) aen lant hadde gehet, en voorts aen't Canarase hof verwight hebbende hem vanden E. Heer van Goens was aenbevolen daer van wy hem inde(?) om precipiteyt te evitteeren, geen vergadeeren, maer ons met nodige oodtmoedigheyt gedragen aen voorgem^{te} E. vander Dussen zyn schryven, dat U Ed^{le} met dit schip mede is toecomende, maer derhalve seggen, dat daer overvloedigh en groote abondantie rys, indat rijck te becomen was, doch door de veele weghloopens seer duer, en sal den goeden bilde rys niet veel minder te becomen zyn, als tot 13. groote pagoden a 2. Rs. spadas yder, dat U Ed^{le} wel wat uyt de gissingh gaen zal. —

missive van vander Dussen aengaen de.

Dito Jacht vorderde voort zyn reyse na Wingurla, om daer over de drie hondert Canaryns en lootpillen die op Ceylon gecargeert waeren, aen lant te setten, hadde Monsr. vander Dussen voornoemt mede last om hier inde vloot te vernemen, off wy eenige Jachten tot overvoer van den rys van Canara nae Ceylon uyt dese vloote souden connen missen, 't welck door den commandeur in Rade voorgedragen zynde, is na ryp overlegh eenparigh verstaen, dat wy ten advisen maer 5. Jachten sterck bleven, en den vyand 4. van zyn capitaelste gallioenen, nevens eenige fregatten armeert en groot macht, om daer mede, soo zy voor geven, tegen medio maert op ons uyt te komen, en alsoo wel wy 't hoog voor noodsaeckelyck achten, om de toetahelingh en kielgalden, der tot preservatie van't aerd rycke, als tot andere intentie gespeurt, wyt derwe niet geraede vinden inde wint te slaen, dat men dese 5. Jachten so lange hier ontrent, en zoo voor, benoorden, als bezuyden Goa te laten kruyssen, ter tyt en wyle dat alle onse commertie schepen, soo van de noort, als andere plaetsen, in alle zekerheyt gepasseert zyn, als wanneer wy dan, nadat 't er een met den vyand laet advisen vorder sullen resolveeren, en overleggen wat tot den meesten dienst vand' Comp^e. dat voorgenomen, 't zy met de schepen, off dan voor eerst, een, twee a 3. hand ladinge rys te laten innemen, op dat deselve U Ed^{le} opt spoedighste mogen toecomen, en met de reste zoo lange blyven, als wegens de storm-tyt bevelen mach, dus verre onse resolutie. —

gadt na Wingurla,

de Commandr. resolveert met de 5. Jachten soo lang te kruyssen tot dat alle onse commertie schepen sullen wesen gepasseert,

doch hopen dat wy van U Ed^{le} over Malacca, off vanden E. Heere Superintendent van Goens van Ceylon nader ordre sullen erlangen, off wy met eenige van dese Jachten, eenige rys van U Ed^{le} dyer na Colombo off Ceylon sullen brengen.

Voor aen ingetogen Jacht Hoogelande, dat als voor gehoort van Ceylon was gekomen, gelyck ook eenige dagen daer na fluytschip de Bürg sullen met den eersten, en soo draa als geladen zyn met rys na Colombo vertrecken, den opperste plaet (?) geweest hadde —

de fluyt de Bürg van Ceylon,

Hoogelande en de Bürge sullen weder na Colombo.

van alle rampen spoedigh in salvo te geraken, op dat noch een lodt naer Canora ondat groyn mogendoen. — waer mede. —

Ed. Erntfeste, hoogachtb.e manhafte, welwyse, voorsienige seer genadige heeren, zullen met Ued.e naer onse nedrige groete inde godderlyken protectie des alderhooghsten bevolen laten, die wy bidden met Ued.e hooghwichtige deliberatien meer en meer gelieve te zegenen tot grootmakinge zyns heyligen naem, en proffyt van onse heeren principalen, 't welck wenschen van harten, onderstont Ued.e gehoorsame en getrouwe dienaers en was geteyckent Adriaen Roothaes, adriaen van Leeuw, fredrick pool, gerrit Jansz Aploohooy, Reynier Reyniersz, Jan Cornelisz Schouten van Vlaanderen van Haerlem. ter zyden stont dit schryven angelen g'antwoort voor goas baard adij 13. Januarij 1661. lager stont

Met dit schip becomen met Ued.e ter saecken daer onder een groote kasse met de portugeese fregatten waer door, die op 't verhoek van d'officieren hooftden daer op hebben gelaten. also goede matroosen zyn, d'rosterende gevangen op onse vaertuygen. —

d'Ed. heer Joan Maetsuyker Gouv.r Gen.l ende d'Ed. heeren raden van India

d'heer vander meyde voor paliport aen gaer
Ed. 13. febr. 1661.
ontfangen den 30. april p.r de gekroonde leeuw.

Ed.e Erntfeste, manhafte, wyse, voorsienige hoogachtbare, seer genadige heere, ende Ed. heeren.

Naer myn laeghst schryven aen u Ed. op den 29. november anno passado uyt Malacca, en dat wy op ult.o d.o p.r het oorlogs Jacht Veldlant vandaer voort waren reyse te vorderen, soo waren p.r de heeren gecommitteerde op den 30. december voor gale aen lant, en over den weg d'Ed. heer admirael, Commissaris en superintendent Rycklof van Goens, met u Ed.e missive, ende komt voor uyt galle wy, 's anderen 1. January savonts binnen het casteel Colombo, alwaer inde wet by een komst der goetgevonden en geresolveert is, dese expeditie sult, volgent u Ed.e weleerende ordre te doen, gelyck u Ed. uyt dese navolgende copije resolutie breeder kunt bevinden, door wy wedder die meeste macht met der haanden by den vergaderen, dan op den 26. January jonghsteden waer mede ik my in de chaloup met 3. stercke compagnien militaire aen boort transporteerde, en p.r Jacht Veldlant voor uyt de reys aenvinck, gaet binnen Commorins hoeck passeerden, op den 30. d.o den brieffken aende Triancotten koninge schreeff op de hoop dien hy bevorens aende onse tot restitutie van Ceylan gegeven heeft, en

komt 30. decemb.r op gale. —

en 1. January 1661. in Colombo

gaet 26. January met Veldlant na Malabar

rencontreert de Star en Deburg van Canara,

zynde de gekroonde Leeuw en Hoogelande aldaer ook aengekomen. —

gerencontreerde sanderen daags tusschen Commorin en Ceilan
langs de wal 't Jacht de Star, en 't kleyne schip Deburgh met ruym
200. lasten rijs van Canara, voor welckers gaedden noch inladingh
geweest, het groot schip de gekroonde Leeuw, dat eerst op den 10.den
January van voor Goa's bhaer daer aengekomen was, ende 't Jacht
Hoogelande met goede apparentie van daer noch soo veel rijs te sullen
krijgen als begeeren, maer prij duurder als oyt voor d' Comp.e ginder
ingekocht, zijnde Deburgh voor Bassalore op den 7. January vrij al

Deburg schermutseert voor Bassalor tegen 7. portugese fregatten,

wat in perijckel geweest, terwijl d'e matroosen meest aende wal waren
om op te ruymen, en rijs te laden van 7. groote portugese oorlogs fre-
gatten voe krijgsvolck genoomen te worden, maer den schipper Willem
Jaspersen door den kloeckste vyanden eerst gewaer wordende,
hielt deselve met zijn volck, canon en musquettados soo lange wel
van boort, tot dat de onse sich hadden connen bergen, waren
de vyanden soo bevaerdt als swarten wel twaelfhondert mannen
sterck, tot secours van Goa nae Couchin afgesondt, jae eijgen
geruchten datter 1500. blancke soldaten op souden wesen, 't welck echter
gelooffden wy niet, dit ter standen door Deburgh p.r een in copije

Deburg gaet voort na Ceylon,

en de Sterre blyft by d'h.r vander Meyden,

nevens desen gaende brieffken, aen d'E.E. h.r Admirael Ryckloff
van Goens voort nae Ceylon, ende hielden 't Sterretie by ons, om
te gaen vaderen zien, offmen dat secours noch buyten Couchin worden
ofte verder tot Calicut, en voor Cananoor attrapperen conden,
des wy op den 2. dito p.r de Jachten Vrijheijt en Star, als den Chaloupe

komen 2. dito voor Calicoulan, vindende aldaer de Zeebloem,

van Calicoulan tevoren komende vonden aldaer ter reede 't Jacht
de Zeebloem ten anker, en vermoeden s' Comp.s ministers noch geen
gereet leggende peper van Calicoulan afscheepen, voornemelijck alsoo dat
dito hooftlieden aengehaelt, en verloren pretenderende goederen
gerestitueert waren, sonder welcke contenteringh den opgesamelde
Mallabaersen peper niet hoodigh genoech komende aen boort te langen,
soo schreeff ik zoodanigen brieffken aenden Calicoulansen Coningh
als dit nevens gaende copije dicteert, om de onse geen meer ver-
hindering te causeren, en de schepen op vaer, en peper niet langh
vruchteloos op te houden, daer bij vertoonden als datter noch geen

zynde van Goa noch geen secours binnen Cochim gekomen,

merckelijck secours van Goa met fregatten binnen Cochims rivier
aengecomen, en de oneenigheydt tusschen de portugesen hooft-
militairen, en burgers, noch al wat continueerende was, echter
hadden onse residenten het rechte getal derselver niet connen te passen
en nayt de Couchin met d.os buyten verwachtende, noch niet ver te
komen verneemen, maer vertrouden noch voor zeker, dat den
grooten Sammorijn, met zijn gealieerde het aen te vangen dessejn
tegen de portugese vyanden op Paliporte en Cranganor behulpigh
zoude zijn, tot welckers vermeestering en bevechtingh van

de Zeehont en opperhadr komen 2 Jan.y middags voor Calecoulangh.

de stadt Couchin god almachtigh ons tendeerde der Comp.e, voort syner miltrijcken zegen geliefd te verleenen, dienhalven met dat het Jacht de Zeehont en fluyt Swijs den opperhadr op den 2. January middags ons ter reede van Calicoulan verscheen, soo sant ik den Equippagie en [illegible] goets meester, mons.r pieter de bitter p.r d'Zeehont etc. cito voor heen, langs de wal nae Couchin en Aycottes rivieren waernemingh, om d'Incomst vande portugese armade indaer voor meest wel scheynen te beletten, en volgde self inden avont met de verdere Jachten, rakende wy

gaet met alle de Jachten nae Couchin, en komt by de kruysers schelvis komen en snoeck,

opden 4. d.o smorgens by de kruysers den schelvis komen en snoeck, die ons offerdoofden ook mededeelden datter 7. a 8. portugese fregatten ontrent Caleeut lagen wachten, om te verhinderen off deselve onse Jachten dicht langs de wal, sonder merckelyk gevaer konden passeren, off ander ordre van Couchin kregen, dienhalven wy met al onse macht derwaerts voort voeren, doch weeden achtermiddags den Sammoryns fregat met den vrij pas van pattany ontmoeten, welckers aen boort komende persoonen ons beduyde, hoedat 8. portugese fregatten vermits den ondat deselve onse Jachten (die langs dese kust op sodanige vyanden beveelen kruyssen, niet hadden derven passeren) weder nae Cananoor geretireert waren, en wy voort nae Ponany zeylden, verstaende aldaer door 2. matroosen, 't verlangen dat den grooten Sammoryn nae de komste vande Hollantse macht hadde, om ons vande goede occasie te dienen, voornemende de bitter, en boeckhouder de Haes op 5. d.o

zent de bitter 5. d.o nae den Samoryn, om zyn advertentie,

voormiddagh met een kleedage koningh aen zyn hoogheyt te vereeren met last hem van onse goede intentie kennisse te doen, en desselffs advertentie te versoecken, ook penninge te vorderen wie zyne en onse vrienden moeten zyn, dewyle die zyne onderdanen met blyde goede vrintschap met toelaten van drinckwater te halen, en eenige ver- versinge voort weck te coop te brengen; s'naechts daer aen retournerende gesyde de bitter, in geselschap van den Calitaers prins door den Sammoryn afgesonden, met welcke nae vrintelyckheyt hadde in discours geraeckende, vertoonden het briefken aenden Sammoryn gesonden, hem aengenaem was geweest, gelyck ook in mondelingh bericht van gemelte de bitter goet genoegen hadt genomen, maer gaerne sach dat ik my eens nae land begaff, om met zyn Ho. te spreken, 't welck beleeffdelyk excuseerde met voorwendingh onse tyt, om iets notabels uyt te rechten kort was, en zyn May.t zynde halve mede geliefde te verbeyden, en ons voor Aykotte geliefde by te comen

den Sammoryn looft zyn genegentheyt te [illegible]

'tGoen daer by belooft, en hy weder nae lant vertrock; inmiddels by de

vander Dussen komt met Goylande by d'Ho. vander Meyde.

Jacht Goylande met mons.r Lucas vander Dussen van Canara volladen met rys by ons verscheen, en rapporteerde hoedat de 7. portugese fregats van Cananoor haer ontrent monte delly ondermael na Goa gepasseert waren, maer ongeraden achtende deselve aen te doen; hierop

verneemt de voors. 7. portugese fregats begegent, doch niet aen gedaen.

koersden met de schepen tot weynigh benoorden Aycotte (alwaer den prins die met de doot des Sammoryns den koning staet te succederen en den Crangatoorsen koningh ons aen boort gekomen zyn, onder

ander en voorhielden, dat wy ten dage der landinge om Paliport
te occuperen, het strant beZuyden Cranganoors rivier kiesen souden
en zy haer volck doen om dicht aen Cranganoor te comen, welcke
plaetse reets aen 4. hoecken hadden doen besetten, en alhoewelse onlangs
met den portugees vrede hadde gemaeckt, 'tselve breken wilde, om
dat de noot, tyt, den Sammoryn daer toe gedwongen hadde, ver-
claerende wyders hun heer Coninx vrinden waren den Tecken-
kooren, den Berkenkooren, die van Calicoulan Cranganoor, en
opwaerts Mangatty, en den Paliette, wiens gebied dambra. —
Ederbord dambra, Montabile, en broeder van d°. wiens gebied
den Bettetteragia, die over 5. Jaren Coninck van Couchin was
gemaeckt, Item den Parona, Purra, Signaty en Triancotten —
koninghe, hen tegen waren, ende protideerde den voorn: Paliette,
heer van Baypin (een eylant strekkende van Cranganoor tot aende
rivier van Coutchin te beletten, hier mede vertrocken zy wedder na
lant; In twee dagen daer aen quamen gesyde Cadetten als Commissie
vanden grooten Sammoryn wederomme wedder aen boort, en braden
doenmaels tot de zake, en op wat voet met den anderen contract
hadden aen te gaen, in sulcker voegen dat provisionelyck versproken
wiert, by verovering van Paliport en Cranganoor, de goederen,
'tgewin en alles half ende half te verdeelen, de portugesen en
swartchristenen voor ons, en de heydenen en moorse inboorlingen
voor haer. Item voor al geen papen inden lande te toelaeten, dat
de fortresse by verovering in plaetse van te besitten, souden —
gedemolieert worden, maer wyden zy dese doch Jaere niet
kunnende gewinnen, in sulcken gevalle [illegible], paliporte in
effen, en met onse guarnisoenen beset te laten, zy alsdan souden
geperprolongeren, also haer niet al te sufficant verclaerden, om
'tselve anders wel te beschermen ofte te behouden, dat zy in den —
namentlyck den Sammoryn ende den Cranganoorder voor d'gestoorde
ende d'Comp.e souden mogen doen, wilden mitsaders ingevalle den
Montabiller als rechten erfgenaem van 't Couchins ryk conden
in zyn possessie brengen, en dat in alle dingen, soo wegens de domeynen
en rechten, 'tselve recht en gerechtigheyt hebben souden, als de
portugesen oyt en oyt genoten hadden, Justitie administreren,
s'lants inkomsten van pachten en gerechtigheden vanden lande
en in en uytvarende goederen, op deselve voet en genieten half en
half, ende oncosten, door de Comp.e aengewent half vergoet sullen
worden, en te wege brengen dat alle den peper in handen van d'
Comp.e comt te vervallen, tot sodanigen prys als nader daer
soude werden gecontracteert, met beding dat de grooten ofte
hardkooplieden ½ van al dat gewas 'tgander [illegible] vry souden staen
insgelyckx mede vanweder d'Comp.e een sufficant fort op —
Couchins riviers hoeck besit, ende portugese vyand en van
daer te weeren. —

vanden Moydehertaa aitotte, en versprocht den tweede Sammoryn ende den Cranganoorschen koningh

die hem opening gedaen van des koningh vrienden en vyanden. —

nader gesprecke met de selve en concept articulen van accoort met den Sammoryn aen te gaen,

Op alle dit vergaderde souden den grooten Coninck goet vinden gaen verdaemen(?), en ons daer toe senden, gelyck hy Sammorijn selfs den dagh daer aen by ons verscheen, seer heerlyck verwellecomt wierdt, confir, meerende sich meest met alle de voorgestelde poincten, excepto dat hy de Nayros, die hy tot ons hulpe bestellen wilde, die niet te onderhouden(?) soo mede den gehelen(?) die wanneer alhier een fortie gebout hielden, by ons tot bescherminge te bewegen soude, daer op repliceerde sulcx geen reden te wesen, dewyle hy ons om hem te helpen, en den Portugees vyandt van zyn bodem te verdryven op zyn land geroepen hadde, derhalven zyn krygsvolck selfs sustenteren moste, doch dat, om van die dingen te spreken het noch vroegh was, maer dat wy eerst onse getrouwe daeden wilden betonen, waer op hy ten jongsten antwoorde, soo als wyt verstonden het effectueren soude, ook deeden verklaringe dat wy niet anders en sochten, als het welvaren van zyn rijck en onderdanen, en vryen handel van peper &a. versochte hy hier op te vertrecken, en een vaertuygh om hem en zyn volck boven Papana ontrent 5. mylen benoorden Ayckotte te brengen, twelck toestaende met de Chialoup de smorgens vertrock, hem vereert wesende een alcatyf met gout en silver doorwrocht, 4. el rootscharlaken, 6. lb foelie, 6. lb nagels, 12. lb nooten 15. lb sandelhout lb witte suyker en 12. flessen roosewater.

Tusschen dit verhael verschenen mede op Ayckottes rede 't schip de Gekroonde Leeuw, met rijs volladen van Canara en van Zeylon 's Geraulds(?) Capn Pieter Wasch(?), en Opperhooft met de resterende militaire by ons, die 'er halven resolveerden den 14. om 's daeghs daer aen met de macht te landen, gelyck (God zy d' eere) 's heeren donnemaels(?) in goede ordre donnemaels(?) achterwaerts(?) besuyden Palliport geschiede, en veele Nayros droncken zynde van amphioen en drank, deden ons een seer hevigh vyandlyck resisteren(?), sulcx met geen van ons te verdryven, twee duysent door geschoten en 7. gequetsten kregen, daer onder den Capn Luytenant Marten Schoettes, en den Luytenant Duystingh, maer de Nayros deylden mede mis, met achterlaten van meer dooden en gevangenen, behalven vele ontvluchte gequetsten, te deser ure verscheenen noch by dese vloot de Jachten Rooskraes(?) en Tutucurijn van Colombo, en des nachts 't schip den Achilles en Fluyt Leerdam, volladen met Cayoansche(?) peper, rijs, suyker voor Persia; den 16. smorgens onsen marsch in ordre langs strant nemende, gemoeten een aengevult moord(?) lamprezie(?), waer een heftigh 't ser(?) stuk op lagh, en hoewel daer mede wierden [illegible] door onse brigades geschoten (God dank, niemant geraeckt wierdt, maer eer dat by de Portugesen onder beschutten, doort welck in haer grote vastigheyt ontsnapten, en wy gesyde vastigheyt Palliport alsoo langs de rivier uyt zeestrant

den Sammorijn comt daer aen selfs by d'Hr. vander Meyde, en approbeert het voorsz. contract,

de Gecroonde Leeuw komt mede van Canara voor Ayckotte,

item de Geraulds(?) ende Opperhooft van Ceylon,

vander Meyde houdt(?) de macht te lande besuyden Palliport, en vermeestert de plaets,

de Jachten Rooskraes(?) en Tutucurijn comen van Ceylon,

item den Achilles ende Leerdam van Cayoan,

onder musquetschoots bereyden, welck eerwaert was door den
portugees capitain Simaõ gomes da Silva, en   blanckhoffen,
en   Swarten, soo toepassen als nayros, wy lagende sake in
meditatie, omme deselve met eenige compagnien te bestormen,
want naedatten wyn toeleggingen van sterckte meestendeel, de byeenl
soodanigh binnen palisporte beween, en eerder haer adatteeden, als
ons te willen affslaen, welcke assistentie van Couchin becomende
apparent in geen geringe maet zoude bestaen, en ons al dat wee
te doen gedaen, want alsints noch open lagen, maer werdt eendraeghtelijk
by den Crijgsraed geoordeelt, in den avond om die opgemelte vastigh.te
situatie, tot onde beknypen, beter te doen bekien, soo raedt met de eerste
westmoent daer op aen te vallen, want ongetwyffelt partye dooden
en gequetsten hadden te verwachten, oversulcx goetvonden 2. metale
twaelff ponders en een mortier daer voor te brengen, om den
vyand daermede te dwingen, en ons van achteren met den —
retirement gerust werk tegens d'assistentie van Couchin te voorsien,
maer middernacht voornacht besigh zynde, geraeckten d'Portugesen
met vaertuygen achter den inham haer vastigheyt verlaten, en de
vlucht genomen hadden al eer dat onse Chialoupen gevoegelyk conden
binnen de rivier comen, om sulcx te verhinderen, met dese ver-
latingh wert d'E Comp.e meester van gesyde vastigheyt palisport
en noch 4. makende met het vorige 5. stucken yser geschut, schietende
5. à 6 lb. [illegible], desaken stonden [illegible] gesprooken, dat die van Couchin sterk
soomen seyt 3. 4 à 500. blancken en 4 à 5000. nayros met eenige
vaertuygh aen te lande ongeveer twee mylen van hier genadert
waren, tot ontsettinge haerer vrinden, maer de verlatinge door de
verlaters selfs verstaen hebbende, aldaer vertoeffden, en met
anderen hier over [illegible] in verschil geraeckten, by weinen
ondertusschen tyt uyt, met ons vast te maken, alsoo noch niet
weten wat op ons mochten attenteren, en depescheerende de fluyt
den Eyewaer op 17. savonts over de vloot van Goa, naer Suratte, en
Achilles met Leerdam naer persia, met alsulcke bevelen aende resp.
E. Heer en directeurs, Commandeur Roothaes, en S.r Pieter van
Santvliet, als de copien daer van, u Ed. by naesten sullen ver-
tonen, waer nevens ook weggaet afschrift van des Ed. Heer
admirael en Superintendents Rijckloff van Goens brief, op 3 deser
aen d'Ed. Heeren bewinthebberen ter vergaderinge van 17. over
persia geschreven, insgelycx leggen hier mede copie van de resolutien
op dese expeditie voorgevallen, onder andere sullen u Ed. daer
mede gelieven te sien, dat de Coopluyden van Calicut langs
over 't aenvallen haerer vaertuygen groote spoock hebben aengericht
begerende geen peper van land naer de stranden gebracht, sonder
alvoren restitutie van haere goederen, ofte vergoedinge van schade

d'Portugesen hadden palisport voor onse verovering verlaten,

die van Couchin quamen haer te secoureren, maer quamen te laet,

den Eyewaer gaet over Goa's vloot naer Suratte 17 d.o Item Achilles en Leerdam naer persia ——

te geven; 't gunt alsoo eest moeten afwachten, want zulcx door onse vorige kruijsende Jachtens begaen is, en om dat de Fenix niet soude werden opgehouden, soo hebben den koopman Drooghorcke met de Jachten Schelvis en Komijn, derwaerts gesonden, omme na verrichte saken met gemelte Jachten de Cust van Cochin te besetten. —

Drooghorcke gaet met Schelvis en Comyn na Calicoulang, ende sal vorders daer mede besetten,

Een sestendage van de Persiaens vaerders vertreck, arriveerde hier van Goa baer 't galliot den Appelboom, met schryvens van den Commandeur Adriaen Roothaes, aen U Ed. Heer Rycklof van Goens, gedateert 9. deser, inhoudende dat den principale der vloote van daer qualyck soude cunnen opbreken, soo om het uytkomen der gallioenen, als om de groote ladingen van Canara en Wingurla hier uyt te verwachten, gelyck Zyne missive daer van wyders dicteren doet, op gisteren hebben wy den Hercules een bestken nae Canara gesonden, omme van daer op 't spoedigste met rys last nae Ceylon te keeren, en verschynt hier mede op heden 't schip de Fenix van voor Calicoulang met 201447 lb peper behalvende 27750 lb do. afgescheept inden Orpheus, waer mede en zyn verdere Zinckers last stadt nae Persia te vertrecken, gelyck ook mi 't schip de gekroonde leeuw per deesen zyn afscheyt erlanght om niet wyder op te houden, want U Ed. noch geen zekere advisen comen geven van 't geene deselve meer zullen voornemen, vermits het wy uyt onse gissinge gaet, dat den Sammorijn ons als noch niet geen arbeyds volck off Cairos heeft gerecht, maer ons met geveerde schroeve belotten, toot daer tegens de Portugesen met [illegible] gallioenen, op d'een en d'ander plaets haer ook listig aenmeeren, om hun tegens ons hard aen te stellen welckers uytslagh U Ed. per deesen bedeelt wort. —

den Appelboom van Goa keert

den Hercules na Canara.

de Fenix van Calecoulang 27. Febr

en na Persia voortgaen,

de gekroonde leeuw nae Batavia,

Zynde op Ceylon met de Jongste aengecomen schepen geen papier aengebracht, daerom wy verbonodigt zullen vallen, en voorschreven met requeste U Ed. indachtigen; waer mede,

Ed. Eerentfeste Manhafte, wyse, voorsienige, hooghachtbare seer genereuse Heeren, naer onse onderdanige groete Godt in genade bevolen, onderstont U Ed. oor en trouschuldige dienaer, was geteekent Adriaen vander Meyde, ter zyden stont, op 't eylant baypin voor de vastigheyt paliport den 23. Febr 1661. —

Aen den Ed. Heer Joan Maetsuijcker gouverneur generael ende d'Ed. Heeren Raden van India.

de Commandeur Roothaes aen haer Ed. 17. april 1661. gedanckt voor Goa baer,
Ontfangen p.o Juny p.r Nieupoort

Ed. Eerentfeste, Hooghachtbare, Manhafte wel wyse, voorsienige, en zeer genereuse Heeren. —

Ed. Heeren,

Onsen Jongsten aen U Ed. is geweest van dato 13. January, met 't schip de gekroonde leeuw; twee daer nae dattet op Wingurla stijff 100. lasten

Carrù hadde ingenomen, zynde weyder over den wegh van bassaloor
van waer het zyne verdere ladinge met tyd daer geschepeert
geworde, opden 7. febr. adventure nae Cochy is vertrocken, willen
hopen dattet selve al lange voor 't cappiteren vandesen, by uwe
Ed.le in salvo sal aengecomen zyn. Verders is hier weynigh van
importe voorgevallen, als dat den vyandt volgens haere resolutie
van den 11. decemb.r sterck doende waere, om behalven haere
gallioenen, een goet aental fregats gereet te maken, en t'equipperen,
om soo zy met groot opgeven voorgaven, ons daer mede ontrent
medio maert te komen besoeken, en verdryven, doch is na verloop
van tyt (hoewel wy haer kans genoech gaven) alles in windt
verdweenen,

Den 29. der voorsz. maent January quam hier met advysen vanden
E.E. H.r Superintendent Rycklof van goens by ons aen te landen
't Jacht Bantam, medebrengende ten principalen, dat wy met den anderen
in gemeenen rade souden overleggen, of de zake van ons vloote
soude connen toelaten, dat wy met de geheele macht souden connen
opbreecken, om met de macht die van Ceylon op de mallabaersche
cust te verschynen tot voor Cranganoor te compareren, als
mede tot nader last, ons souden gereet houden &ca. gelyck uwe Ed.le
uyt desselfs copye missive van dato 5. January uyt Colombo, ende
geteeckent mette letter C: gelieven te oogen, als mede wat antwoord
wy gemelte E.E. H.r op den 9. febr.o int galliot den appelboom, daer
vande copie hier mede gaet, onder de letter D: hebben toegesonden,

'T is onmogelyck geweest (wat devoiren en debatten dat wy by hebben
gebruyckt) de Coninginne van Vittia-poure, die op den eersten febr. (
met een gevolgh van ontrent 3000. man op Wingurla was aen,
gekomen, om haere reyse met een van ons scheepen, met na gamron
soo haeren ambassadeur eerst hadde versocht, maer nae Mocha te
vervorderen, af te wysen, uyt dit haer hastigh afcomen konnen
wy wel bemercken, dat gemelten haeren ambassadeur aende haer
haere Mayt. meer versekeringh moste gegeven hebben, als wy wel
hadden toegeseyt, en soo scheen 't nu niet wel t' opstellen te zyn,
of zouden buyten dispuyt Wingurla hebben moeten verlaten, en
waer door wel ligt s'comp.s cappitael mede risica (gelyck ons
meergem. ambassadeur, soo met wat duystere woorden, genoechsaem
te verstaen gaff,) soude geloopen hebben, derhalven hebben met den
anderen raedsaem gevonden, haer 't Jacht Bantam tot 't voltrecken
van haere reyse te presenteren, dat zy nae veele tegenspoedingh
en klachte van cleyne accommodatie noch heeft aengenomen,
en waer mede zy dan den 26. febr. van Wingurla nae Mocha
is vertrocken, de heere geleyde haer voorspoedigh in salvo, zy
hadde ons voor haer vertreck 5. stux juweelen tot pand gestelt
namentlyck. —

Een gouden ringen bezet met robynen en diamanten
een vier kant gouden Juweel bezet met diamanten, en een
groote robyn inde midden met een gouden kettingh
om aen den hals te hangen . . . . . . } voor den Ed. Hr. Gouverneur Generael;

Een gouden pluym van dun gout daer vanden steel met
diamanten en paerlen bezet is . . . . . .
Een ront gouden Juweel, met diamanten en paerlen om
hangen met een gouden kettinge om aen d'hals te
dragen . . . . } voor den Commandeur

Een diergelycke Juweel om aen den hals te dragen . . . voor den resident Sr. van Santvliet,

dit alles wordde hier waerdigh geschat ƒ 14 a 15000. en t'welcke door
gemelte resident van Santvliet op Wingurla in een doos gepackt
en geregistreert toegelegt is, en 't welck uwe Ed.le so het godt de
heere gelieft, met 't eerste schip, dat van hier nae Cochim komt sal
toegesonden worden, dat met dit schip souden geschiet hebben, maer
also deselve Juweelen op Wingurla waren, en wy daerom dit schip
niet wilden ophouden, soo is sulcx nu niet geschiet. als wy oock
de dicmaele gemelde Conynginne met een schip moeten dienen, soo en
kont niet geen minder geschieden, als dit Jacht Bantam, dat wel meer
als de helft diensweert, met dese capitale Jachten, wat Instructie wy
den schipper Jacob van Gerven hebben mede gegeven gelieven u Ed.le
uyt de copie hier nevens gaende te beoogen. —

Ondertusschen sagen wy met verlangende oogen uyt nae nader last vanden
Ed. Hr. Superintendent Rycklof van Goens, doch te vergeefs
hebbende dan met de 5. Jachten Ter Goes, der Schelling, Tholen
Vlissingen, en Henriette Louyse, soo voor als beZuyden en benoorden
Goa, sonder iets te vernemen gekruyst tot ult.o Feb. dat wy schryvende
erlangden van onse spions uyt Goa dat den vyandt van zyn voornemen
van ons uyt te komen, wederom verandert en zyn gallioenen weer
ontakelden, mede van onsen resident in Wingurla, dat hy daer nu
omtrent een scheepsladinge tarwe en kittery in voorraet hadde,
derhalven vonden goet het schip den Angelier, daer den Commandeur op
bescheyden was, derwaerts te zenden, om het selve opt spoedighste
(dat in 4 a 5. dagen conde geschieden) met dat graen vol te laden, om
in gevalle zyn E. door den Ed. Hr. Superintendent haestigh nae
Mallabaer op ontboden mocht worden, niet geen ledigh schip te
vertrecken; t'welck wel eer soude geschiet zyn, soo den tarwe
eer gereet hadde geweest; den Commandeur dan op Wingurla in
ladinge leggende, en meest vol zynde, komen daer by hem (nadat
zy dagelycx te voren d'andere schepen voor Goa gesproken hadden) de
Tayoanse schepen Achilles, Oyevaer en Leerdam, zynde den Oyevaer
eenelyck nae Suratte, en de twee andere nae Gamron in Persia
gedestineert, daer mede wy schryvens erlangden vanden Ed. Hr. Gouv.r
Adriaen vander Meyde, van dato 17. Feb.e uyt de geconquesteerde
fortresse Palicort, daer in onder principalen adviseerde, dat zy

[left margin notes:]
...werde voort hier met
half soo veel bevonden
...libere voor deden.

...den 6. maert komen de
Tayoanse schepen voor
Wingurla, en vertrecken
den 9. na haer gedestineerde
plaetse. —

niet zien conde dat onse macht daer van noode was, niet latt zoo
nu dese Japansche schepen ontmoeten, nu wederom na Goas haven
zoude transporteren, ook dat wy met goede ocassie souden overlegge(n)
off den tyt noch zoude connen toelaten, dat den directeur Leonart
Winninck in Souratta, hem van een vande twee persische schepen
Achilles off Leerdam, om des E. comp.e retouren vandaer na Batavia
te voeren, zouden commanderen, en hoewel zyn E.E.: en stellen u E.
Edele in onderscheiden brieffe, soo moeter een vande voorgeseyde
schepen uyt de vloot voor Goa afgesteken worden. Den Commandeur
daer op den presenten raedt by den anderen geconvoceert hebbende
stelden Edele van een schip van Gamron na Souratta te senden niet
in twyffel, maer achten 't niet doendelyck te wesen, also den tyt te
vere verloopen was, derhalven is met pluraliteyt van stemmen
verstaen, dat men om zeker te gaen, en des E. comp.e goederen, tot
groote prejuditie vande selve daer niet over zouden blyven, een
schip uyt de vloot nae Souratte zouden zenden. 't Welck dan met
schip H: Louyse (dat hier dwaers van Wingurla in zee kruyste) soo
effect heeft genomen, en zyn de Achilles en Leerdam, nadat haer
van water, en wat ververssinge versorght hadden, den 8. maert na
Gamron vertrocken, en de fluyt den Oyevaer den 9. d.o na Souratt
alswanneer noch dien selven avondt schip Hollantse Louyse hem is
gevolgt, niet laet by den Oyevaer (die hy wel soude inseylen) tot
haer gedestineerde plaets Souratte in comp.e te blyven, den 11. der
selver maent maert, quam hier mede by ons aen te landen van Bengale
schip den Phenix, die dan mede s'anderen daeghs, nadat hem van
water en wat ververssingh versorght hadde, zyne reyse nae Gamron
vervorderde, den oppersten piloot geleyde haer alle in salvo, —
haer der gedestineerde plaetsen, en bleeff de Commandeur met
zyn onderhebbent schip den Angelier, styff geballast, met karwy
kitgery etc. om ontrent Goa, noch eenige tyt te kruyssen nae de
behoort. —

Den 22. maert becquamen wy vanden E. H.r Leonard Winninck direct.r
in Souratta schryven dat hy met het mondeling relaes van
eenen Leonard Schitter, geboortigh van Brussel in Brabant
verstaen hadde, datter op den 25. april a.o passado, 3. portugese
schepen uyt Lisboas rivier waren vertrocken, waer van twee
nae Goa, en 't ander (zynde wel 't grootste) naer Mosambique, om
daer de goederen vande portugese schepen te laden, en over den weg
van Brasil, weder nae Portugael te keeren. Een vande andere twee
die nae Goa gedestineert waren, wesende een fluyt, was op den
13. september op 't eylant Madagascar soodanigh verleyt, dat schip
en goet verloren zy, op dese geseyde fluyt, was desen voorsz. Leonard
Schitter, in qualite van onderstierman op bescheyden gevaren, en was

met een Engels schip genaemt den Hope vandaer, op den eersten maert in Souratte gekomen, soodat die tydinge seker gaet, soo als u Ed.le uyt de copie missive vanden E. Hr. directeur Winninex, hier nevens gaende gelieven te beoogen, 't gallioen dat naer Goa gedestineert was, is hier tot heden noch niet te voorschyn gekomen, soodat (soo het mede niet gesondeert is) wy vast stellen, zy daer in Mosambique zullen blyven tot dat zy staet maken, wy hier wegens de stormtyt sullen opgebroken zyn; mede erlangden wy uyt Goa van onse spions tydinge, dat den vyant doende was, om 12. fregats t'armeeren, tot secours van Cochin, en dat deselve in 8. dagen souden trachten daer te snappen. —

Den 13. Maert, den commandeur den raed by den anderen geconvoceert hebbende, maekte deselve bekent, 't geene hy soo van Souratte, wegens des vyants vertrocke schepen uyt Portugael, als uyt Goa, van 't secours dat den vyant voornemens was met 12. fregats naer Cochin te zenden verstaen hadde, en draeght zyn E. den raedt voor, dat men mu op drie poincten te letten hebben, eerstelyk, om op de sekerste maniere op 't verwachte gallioen te passen, ten tweeden op 't voorsz. secours dat den vyant voornemens is naer Couchin te zenden, en ten derden, op 't vervoeren vande Comps. peper, ryst &ca. die hier opgekocht en gereet leyt, den raed op alles dan met aendacht gelet, en vele discoursen ter materie dienende, met den anderen gewisselt hebbende stellen eenparigh vast, dat 't gallioen dat in Goa verwacht wert in April schoon wy hier geen besetting hadden, niet can comen, ten aen-sien zy wegens de noord-ooste winden, die daer op de Africaense cust inde maenden lusschen novemb. en 't laest van Maert wayen, niet eerder als omtrent p.o April van Mosambique connen vertrecken, dienvolgens is voor eerst goet gevonden, dat men alle mogelyke vlyt op het secours dat den vyant als voorgeseyt, van meninge is naer Coutchin te zenden, sullen passen (op hope van deselve in onse handen sullen vervallen) tot medio April, en dat ondertusschen den raedt op de twee andere poincten 3. a 4. dagen zullen mediteren, en haer gedachten laten gaen, om dan (alsdan mede den resident van Santvliet die inde vloot verwacht wert, den raet met zyn persoon sal versterken) met den anderen een vast besluyt te maken, wegens 't passen op 't verwachte gallioen, en 't vervoeren vande Comps. ryst en tarw, — volgens welck besluyt, dan de presente vier jachten op de bequaemste posten worden geordonneert, om soo veel mogelyk 't meergemelte vyants secours te beletten. —

Den 27. Maert was des vyants geruchte secours (hoewel hier dagelycx tyt, dat uyt souden komen vertrecken was) noch niet te voorschyn gekomen; den commandeur, den raedt (gesterckt door den Wingurlase resident Monsr. van Santvliet, die inde vloot gekomen was) ander-mael by den anderen geconvoceert hebbende, om over de twee onaff-gedane poincten (op den 13. der maent maert hangende gebleven)

wegens op't verwachte gallioen te passen, ende des E. Comp.s opgehoorde te
goederen, vandese tijt te vervoeren, een vast besluyt te maken, Soo
werde by omvrage yder zyn advys gevraeght zynde nae betrachtinge van
eenige discoursen ter materie dienende met een parige stemmen
besloten en vast gestelt, dat men 3. a 4. april, 't Jacht Holen na Bassaloor
sal senden, om daer met Comp.s opgehoorde en gereetleggende rys
volladen te werden, en dan zyn reyse over den wegh van Gale zynde
nae Batavia te vervorderen, en 10. a 12. der selve maent, tot dien eynde
't Jacht Vlissingen, mede nae Bassaloor, mits dat dit laetste nae becomen
ladinge syn reyse nae Batavia sal vorderen, mede dat den Comman-
deur bie commandeur met haer onderhebbende schepen Angelier en
den Wellinck noch tot 15. april 't gewaechte vyants secours sullen af-
wachten, en dan niet verneemende, de noort niet langer te onbesetten geven,
maer nae Vingurla zeylen, om aldaer de schepen daer met lacrijn te ballasten
om dat graen noch niet bequaem weer aen boort te doen, en dan
(soo 't weer eenigsints toelaet) tot 15. may weder 2. a 3. ontbegrepen
op't verwachte gallioen te passen, op hope van 't selve by ontmoetinge, (als
soulagement van d'Comp.s groote lasten, in onse geweld te krygen. —

Den 2. april zonden wy 't Jacht Holen ten eynde hier voor gemelt na Bassaloor
dagelycx kregen wy van onse spions uyt Goa diverse nowos, onder andere
een van dato 6. april, daerin hy advertentelyck seght, Sr.s wy en weten niet
wat u E. langer advisseren zullen, door de wispeltuerigheyt vande Gouv.rs
generaels, die alle dagen d'een resolutie op d'ander nemen, sonder eenige
saken te vervorderen &c.a de rest van zyne advysen vinden wy vol-
leugens, principael de geene die onse gedoente op de Mallabaersche cust
raken; hier nevens gaen tot uwe Ed.le speculatie eenige translate
copyen, vandeselve onse spions, soo ons deselve vanden resident van
Santolint zyn toegesonden, die wy qualyck meer in achtingh nemen.
De 12. fregatten die zy voornemens waren gereedt nae Couchin te
senden, zyn al op 5. gekomen, en connende deselve noch niet eens te voor-
schyn, wy meenen dat zy ons zoeken te abuseren, (niet om door dat
geruchte secours) aende zyt op te doen passen, en onderentussen de
noort (alsoo wij maer 2. Jachten hebben) open te houden, om soo haer
verwachte gallioen by aencomste veyligh binnen te krygen, doch
zullen ons niet langer diverteren laten, dan tot morgen, om dan
met alle mogelycke middelen op't voorgenoemde gallioen te passen;
't voorgenoemde secours sal mede binnen dit punt in rooch verdwyn-
nen; 't schynt haer anders niet dan aen gelt, volcq, en eendracht; so ons
God de H.r gelieft den te begenadigen, dat wy 't dikmael gehoopte
gallioen in onse macht kregen, 't soude (te meer noch een ander op Maga-
gascar gebleven is) een groote slagh voor de vyant wesen; hoe nadeel
dat wy hier op gepast hebben, soo zyn ons op den 4. Januario s'nachts
sonder dattet ons wegens de stilte en donckerheyt, en principael
door haer snelle bezeylheyt, 7. roey fregatten ontsnapt die volgende

Schryven van onse spions tot becomst van Coutchin geladen hadden,
'tvolgende 42. vaetjes kruyt, 63. kassen musquet koegels, 840. grane-
ditos en 1400. vierpotten, alle 't welcke zy souden trachten in Coutchin
te brengen, yder fregat was gemant boven de swarte roeyers, met
20. soldaten, behalven dat den cap.n Moor 30. op hadde, zyn samen 150.
koppen; 't is niet practicabel en onmogelyck met so weynigh getal
[illegible], soo wyd een plaets (als daer is tusschen de [illegible] eylanden
en Chappora, dat wel 4. mylen is) soo te besetten, datter geen roey
vaertuygen uyt off in souden komen, principael als zy de beste
gelegentheyt van donkere nachten, en stilte, waer willen nemen
en gelyck zy ook doen. —

Soo 't selve duis waerachtigh was, wert ons p.r via de Vingurla een translaet
missive van onse spions uyt Goa toegebracht, meldende ten principaelsten
dat den Cap.n Moor die met de 5. fregats na Coutchin soude vertrecken
siek geworden was, behalven 't noch eenige dagen most duren
al eer souden connen vertrecken, en soo 't alle dagen wat meer is.
Sy hebben noch toe diverse voorgenomen, van eenige haer gallioens
gereet te houden, om wanneer 't verwachte gallioen op komt te
[illegible], in te halen, en tegens ons te beschermen, off op te kruyssen,
't souden dubbels dagen, soo zy onderstonden, waerdoor ons op 't dickmael
genoemde gallioen te kruyssen, wy souden [illegible] [illegible], om
de plaets te verlaten. —

In Goa is tegenwoordigh zoo groote [illegible], als noch oyt is geweest,
de straten zyn qualyck by dagh, 's nachts staen by nacht te
gebruycken. Desen becomen U Ed.le met de fluyt Nieupoort
dat geen op dato deses van Sumatra by ons quam aen te landen
en waer by dit volgende om op Ceylon te besteden hebben over
genomen. —

25. kistjens contant,
2. pakjens galnoten,
1. packie gom,
1. bladts koper root,
1. lang werpige kasse met boetidaers. —
1. d.o zegelack,
6. vaten teer
5. stux kassen,
1. kasse [illegible]
10. packies galnoten }
6. bladen koper root } voor Cormandel.
1. kas gout geconsigneert voor Bassaloor.

Alsoo ons door d'Ed. H.r Superintendent Ryckloff van Goens is
aenbevolen, dat wy twee van de sloepen met Canarase ryst, gelyck soude
laten aendoen, om of zy daer mogelyk (by weynigh toevoer van
Orixa en Bengalen) om 'tselve graen nochten benoodight waren
met last dat den Commandeur [illegible] [illegible] met deselve

twee bodens op Ceylon bequamen hadde, soo is goetgevonden dat de
commandeur voornoemt, sigh met 't schip den Angelier, alsoo al beswaert
met [illegible] geballast is, over den wegh van Battaloor, daer hy zyne
resterende ladinge met tyd sal suppleeren, naer Gale sal vertrecken,
ende de Schollink en Wittingen den voorgestelden tyt van ontrent
15. May op 't meergedachte gallioen passen, ende dan so 't mogelyk
is volladen met [illegible], kittery etca. [illegible] naer Cotti komen; den
uytersten [?] niet [illegible], alsoo 't dringende werck is, en wy de wekelycke boden
niet langer willen ophouden, om u Ed.les circumstantelyck en langer
te schryven, sal den commandeur u Ed.le Ed.t met 't eerste vertreckende
schip van Ceylon van alles behoorlyck rapport toesenden. ——

Het schynt dat het zenden van de 5. vyants fregats naer Couchin in roock
verdwynt, alsoo zy volgens schryven van onse spions door [illegible] van den
Capn. Moor Bernardo Correa noch niet connen vertrecken, maer 't is
gaer [?] dat [illegible] niet, sy souden licht een ander capitain vinden
soo 't haer maer ernst was, maer zy en durven [illegible] niet, [illegible]
is in Goa geheel uytgeteldt [?], die zy voor de Mooren hebben [illegible].

Den vyant is voornemens, een ambassadeur naer Ceylon aen den Coningh
Ragia Singa te zenden, als mede een ander [illegible]. Hiermede
Ed. Erentfeste, Hooghachtbare, Manhafte, Wel Wyse, voorsienige en seer
gebiedende Heeren, willen wy u Ed.les naer onse ootmoedige gebiedenisse
bevelen in de goddelycke protextie des alderhooghsten, die wy
bidden u Ed.le met een lang en voorspoedige regeringe, tot voort-
plantinge van Godts kercke, prosperiteyt van onse Heeren Superieuren,
en vergrootinge van u Ed.les hooge naem gelieve te segenen, dit
wenschen van herten, onderstont Ed. Heeren u Ed.les ootmoedige
en getrouwe dienaers, onder was geteeckent Adriaen Roothaes, Adriaen
van [illegible]. Aspelohoij [?] ter zyden stont, int schip den Angelier
g'ancquert voor Goa Bhaar [?], ady 17. april 1661.

Den gouvr. ende raed in Ternate
aen haer Ed. 7. May 1661.
ontfangen po. Juny pr. de Saphier

Ed. Erentfeste, Hooghachtbare, Manhafte
Welwyse, voorsienige seer [illegible]
Ed. gebiedende Heeren.

Ed. Heeren,

de Saphier komt
26. maert

Met behouden aencomen van de wel overcomen hier ter rhede van 't jacht de
Saphier dato 26. maert, is ons u Ed. aengename schryven, gedaet,
[illegible] 12. febr. benevens de bygevoegde documenten, en gesonde
wel gesorteert cargasoen, ten bedragen van f 62354.1.– wel
geworden, daer voor d'almogende gedanckt zy. ——

leeven met de Castelianen in vrede.

Om met de Castilianen in goede en ware vrientschap en eendracht te leven, zynde u Ed. iteratyve bevolen, ende ons gevolgh, komt ons gelegentheyt wederzyts niet qualyk, om, om den beden omslagh te vallen, en d'andere ongemeene conquesten, die se door by continuatie van oorlogh, niet souden connen verbeteren, veel min uytbreyden, vredelyk te besitten, sy tracten oock ons geen reden van misnoegen te geven, maer te behagen, restituerende

voorde ons alle mogelycke satisfactie

prompt alle overcomende slaven, of de waerde daer voor, sonder eenige agter te houden, dat noyt voor desen soo wel heeft willen vallen, off bevonden zoo in en dan eenige inlegheid (soo men seyt) hangen. Den gewesen gebieder Francisco Prado de Quiros adij 2. december door den generale don Augustyn de Sepeda (uyt Samboangas in dit gewest over gestapt) vervangen, is 24. April gepasseert met 2. Joncken, deselve waer mede den anderen gekomen was, naer Manilha vertrocken. was een

de gouvr. de Quiros gaet na Manilha 24. april

man van 57. Jaeren out, voorsien met veele goede gaven, onsaggelyck, en goet Justicier onder de zyne, doch omtrent de onse aengenaem, en behulpsaem zeggende selfs uyt dattet haren staet niet toeliet in desselanden ons te misnoegen, besonderlyk nu Moluccos niet uyt gaff, werdt er in Manilha soo weynig werck van gemaeckt, datse bynaer uit vergeet boek geraken. Dese man hadde al vry groote eeden, om soo te spreken, derwyl hem de tot de regeringe in Indy ao. passado quam, niet eenen penninck in s'comps. cassa bevant, hebbende van die tyd af, de gantse militie uyt zyn borse, met hulpe van hondert rs. p. dw., die de Chineesen maendel. te korte te brengen waren opgelegt, met beloste van restitutie tot zyne verlossinge, onderhouden, en dat soodanigh dattet geen gebreck hadde die tyt zyn overgekomen. Den nu begevonden Sepeda, is een sobere,

en de generael Augustyn de Sepeda in zyn plaets,

eysigh out man, die, waer begeert te wesen, in een stoel gedragen wert, trots tegen zyne officieren en geestelyckheyt, van welcken ook meer gehadt, als bemint ~~wordt~~ op veere na de hardigheit, ook by lyde wat eyger, houdt gants niet van de Spaense Tidoresen, die zyn niets goet, ja heeft niet eens de overledene koninck Sogidis dochter ende soon, op zyne gedane verwellecominge, dat zyne voorsaten gants contrarieert; met ons tracht groote vrientschap te houden, gevende meermalen voor, wanneer hy die hoort, naer alle de zyne met en vraeght, heeft ons eenige malen doen versoecken, om tusschen Callamatta ende de barricade by den anderen te comen, dat hem beleeftdelyk wederom afgeslagen, zynde niet buyten bedenken, dater op soo ernstige instantie yets arges verborgen mochte wesen; evenwel souden wy het daer voor, soo als hem door vervolg hebben leeren kennen, dattet niet als curieusheit dient is, in die man; dewiel de weyl hulp niet noodsaekt, ende ware goede vrientschap, gelyck ons u Ed. aenbevolen, ook hier gerunnen tot soo gevolgt, te verstrengen is, hebben ons daer van onthouden, Spaense secours, dat, behalven de twee eerste, in 9. Joncken reets verstaen, onder beleydinge van den gewesen sergeant Mayoor Juan de Aytamarao

Spaense vroúws (?) sal 20. mey weder vertrecken. —

stadt op 20. dito weder te vertrecken. Ick besonde in oeverbloet mede gebracht, daer van wel 10. a 12. lasten, uijts Koninghs geheel (?) zyn verkocht, de vlootelingen toebehoorende, dat voor't lant gekomen is, hadt den gouvr. by hem te houden, om het daer van rijen op te geven, dewyle het ander raedt geconsumeert wert. Des Coninghs Cassa, die se voorgaven met 14000. pesos beswaert te zyn, verstaet men soo bloot niet mede te wesen, alsoo alhans quiros noch de Chinesen geen met eenen penning voor't uytscrot konnen weder becomen, waerdoor naer Manilha geweken met drie vande Cassas soeter gelde.

de Cassa staet soberl.

De tydinge met de laetste Joncken uijt Manilha gekomen, besteet dat de twee schepen van nova Spania aldaer waren gearriveert, mede brengende 200000. pesos. dat de volckeren inde provintie Pangasinangh tegen de Castilianen waren opgestaen, doende den Capitain nae dat se vele zynder soldaten om't leven hadden gebracht, vele smaetheyt aengedaen, handelende deselve slaefsche wyse, om se weder onder gehoorsaemheyt te brengen; was den gewesen gammalamsen Spaensen gouvr. Francisco de Esteibar met 600. soldaten in maert derwaert, van zyn verrichten hadden noch niets vernomen.

2. schepen van nova Spania in Manilha gekomen —

dat d'een van Macoa, soo als de Joncken Manilhas baij uytseylden, met een vaertuygh aldaer waren aengecomen, versoeckende assistentie tegen d'ons, doch op wat voorwaerde wilden zy, door haer subyt vertreck niet te seggen; gesyde Macauwers hebben daer voor weder verteld, dat het Spaens gallioen offte groot schip, dat int begin van 't jaer 1660. naer Spaens Molucco gedestineert, door ontrouw vanden stierman, op de Custe Cormandel, by den ouder Logien Baraga gent. soude vervoert en aengekomen zyn, waer het in goederdoom aen gehouden werde, tot dat u Ed. ordre van Batavia soude becomen hebben.

een vaertuygh van Macao in Manilha gekomen,

een Spaens gallioen gemist, sonde op de Cust Cormandel vervallen zyn. —

Wy weeten de heeren Spagnaerden op dese voorrouding doen weten, dat't er niet waer konde zyn, moetende noodsakelyck Malacca off Batavia tot die reyse passeren, waer't incognito niet konden passeren, ook buyten twyffel, 't zoo zynde, ons wetenschap souden zyn gedaen, wat der van zy, 't woort in derwoort gemelt, en syn zy in dachten, alwaer zynde, door u Ed. in vergaderingh vant jaert de bruyne, wel moete aengehouden worden.

Op Chiaung (?), waer een Jesuijt het gesach voert, is weinigh onlust ontstaen, uyt oorsake dat se de gogoogoo don Fabiaen, voor drie jaeren na Manilha gesonden, omdat met d'onse te veel vrintschap maeckte, daer vry wat aen was, weder begeeren te hebben; dit komt'er by, dat anders de alte vryen handel vande pater gewaert, met de Coningin niet aen en staet; gesyde Jesuijt verblyft voort op Gammalamma, en staet den gewesen rector van't Clooster, de welcke te vangen te neden, so dit continueert in wyn wy door de Tagalanders, en oock de Maerdyckers Luytenant, afkomstigh, en groot beswint aldaer —

op Chian is onder de Castiliaenen onrust geresen,

krachtig te doen wercken, dat dese Eylanders deingevolgende van de
Spaense, buyten haer Sterckten, ons mede in sodanighgeyt moeten te vallen
geraecken souden de Castilianen niet alleen de assistentie die vry veel is
vandese Eyl: genieten missen, maer wy ook gelegentheyt becomen, om de
inlanse nagelboomen, door ordre van de gemelte paep geplant, te
rasseren, off dese plantagie van belang is, hebben wy tot noch toe noyt
konnen vernemen, soo de Tagalanders verhalen, sonde het niet
om't lyff hebben, zynde de inlanders en ongenegen tot die culture, sullen
ons echter dese gelegentheyt al niet, gaende inden tyt van 9. à 10. Jaeren
die de nagelboomen tottet vruchtdragen vereysschen, ontrecken
gelegen de Kant die boomen te verwindigen, waer toe alle uyren
genoegsame gelegentheyt om d'onse tegaeder, te doen oorlogen, voorkomt,

nagelboomen werden al opgesocht en verdorven, niet namentlijck op Tidore,

Item op Bachan,

Het opsoecken van nagel en noote boomen, wert alomme inde Noort
met goeden vlyt gecontinueert, maer weynig meer opgedaen. —
Op Tidore, liggende onder de Spaense forten syn 201. stx verdorven, welck
getal is dat men weet, datter op dat Eylant is overgebleven, altgaende
quiroe heeft niet eenen pont haer by tot zyn huys gekregen hebbende
kregen, en onsen Gouv.r Sapeda, geen daer waeren bestedet, om haer van
konnis op gedaen versoeck, te geryven, soo schoon ist daer gebeurt;
Op Bachian wert noch wel wat moeyte opgedaen; op inen zynder inde
Straet Patientie 41. groote nagelboomen ontdeckt en verdorven, sulcx
met soecken, het daer krachtigh laten vervolgen,

Wegen de Eylanden Xula, hebben voor desen den Capitain Radja Sjacho
vrolo het doen opsoecken, en om vellen derselver hooghlyk gerecommandeert
jusqu'ely ook zynder verbanger Colobboo, zynde den eersten in January
passo. opgeroepen, om als hooghooger hier te werden gebruyckt, bedye
dese twyffelen niet, off sullen haer selven wel redden gedaen, haer geen,
sints onbekent zynde, datse haer vordringh mede door ons, als de
Ternatanen, becomen; soo drae vermogens zyn den Chaloup derwaerts
aff te steken, sullen niet nalaten met hulpe vanden Coningh, het
aldaer ter degen om te schommelen. —

3. Jonken van Mindanao. —

Van Mindanauw off Maginado, zyn desen Jaer drie Jonken overgecomen, mede brengende door schaersheyt van gewas, meer tobach
als ryz, en niet eenen catty wax. De oorsaeck vande schaersheyt
is, dat'er een Chinese Jonck van Coxinja directelyk van China
om wax te handelen, over twee Jaeren daer aengekomen, tot nu
toe daer is verbleven, en apparent noch d'aenstaende Suyder mouson
zal moeten over blyven, der zyn groot capitael dat aen Radja
Coralat heeft uytgeset, sal comen in te krygen, sulcx al datter is te
becomen den Chinees gelevert voor rycklyke betalingh. In Octob.
verleden om Clappus oly versocht, souden den onsen Chialoupen

den Chinese Jonck van Coxinja blyft daer noch over —

den Chaloup na Sangy om Clappus oly; en wax.

naer Sangij, onder deselve, leggende daer geredt over te voeren, en
niet eenen vonden geraetsaem datte met Radja Candhaar (hooft
van den plaets. op Sangij gelegen, soo genaemt, staende onse regeringe

uyt de Spaense onder de ons overgestapt, den loot naer Bontouang
zynde op 't zuyd eynde van Mindanauw; en by gelegen volckeren souden
voor ons te ondersoecken watter uyt kracht van zyne wettigheyt tot
oppervoogdyschap, zynde desselfs vader Suinen koningh geweest, dat
tenderen noch by zynen Jonger broeder wierde besedt, inden hande van
Wap (waer toe de Mindanauwers alle raden) en wes meer uyt te winden
soude te doen zyn, 't effect vanden handel bestont gants niet, door dien
wel 40. a 50. pradauwen, eendelyk onder den handel overgekomen, als eede in
meer waren, geeft koopmansz. opte voorwaerde, gelyck in Mindanauw
geschiet, geweerde uytgesett.. Radja Laudgaer genoemt wiert door zynen
broeder, en weynige anderen wel ontfangen; maer de reden macht te
weynigh werck vanden, sulcx ziende datter niet meer te doen was

geen den loot op Bon„ touang gedaen,

geweende 3. picols suyver wasch tegen 10. Rds. sp. uytkoops weder
becomen, syn over sangy met den oly, en bedingh dat aen binnen vier
maenden noch 3000. kannen souden gereet zyn, naer herwaerts
gekomen; in 't passeren deden Tagalanda aen, dewelke daer ondiepe
naer nagelboomen, dicke kleyn, weynigh te onder de gerasserde
vonden, en uyttrocken, maer niet eene groote; met dit niet al te
wel geslaegt loottjen is evenwel ons principaele oogwit volbraght,

gelegentheyt vande plaets,

zynde ware kennisse vande gelegentheyt derwaerts over te becomen
de lieden zyn daer (behalven opt eylant Saringany wilt en woest
en noch heydenen; daer zoude behalven 't wap, ook santgout vallen
dat weynigh te bedieden moet hebben, dewylse voor een dubbelt den
swaerte, de waerde van eenen reael begeren; wy bleven van

de loot sal herhaelt worden,

meyninge dit andermael vroeger te hervatten, sullende soo gegist
wert den handel onbecommert vande Mindanauwers, groot
wesende, wel 50. a 60 pecl en meer tegens 10. Rea. 4pl., buyten
beschaer van geschenkiets te negotieren zyn; de meeste swaerigheyt
die hegin deser openbaert, bestaet in 't ongaeren gedogen van Radja
Coralat genoemt, wendende Radja Laudgaer wel voor den Radja van
daer erkent, maer als vassale van hem Coralat, zynde niet wel
vernoegt geweest, sich derwaerts aen radde begeven, sonder hem te
kennen, en te praedvestieren, te meer, om dat daer uytgestroyt wierd
de Hollanders in Saringany, ofte Bontouang haer wilden fortificeeren,
wy meynden als wy Radja Coralat genoemt, de waerheyt onser besonding
gefondeert op de extraordinarie begeerte van wap, dat hy in tee
Jaren van Mindanauw niet hebben becomen, ook soo hy het tot
recognitie begeert, wy ons in alle billickheyt sullen laten vinden,
beloofdelick zullen hebben aengeschreven, sich wel sal gecontenteert

Radja Coralat is met de Spaense geaccordt,

houden, ist er niet mede gemoeyt, ten minsten in schyn; met de Span„
jaerden is meergemelde Coralat in vrede verbont getreden, schynende
wederzyts den oorlog moede geweest te zyn. De Spaense, om dat zy
geheel tot Manilha te water en te lande troepen en roofferen
en d'ander in zyne regie niet seker coude wonen, retireerende

sich in de riviere Sinoy; de voorwaerden van't accoort zyn
ons niet gebleken, maer souden alle vorige gepasseerde saken
doot ende te niette zyn. Met allen souden zoo Hoerlat meer
genoemt tot betalinge zyner schult, wat overgesonden, bedragen
't geen dit Jaer herwaerts gecomen R.s 143. bestaende in 4. lasten rys
2. d.o padij, en 2400. manocken Tabach; Vier stucken intrijen
van't Jachtje de Lapvogel geborgen gekregen, behalven de
12. Yser, die in Jonquen niet connen werden ingenomen, die soo
veel niet meriteert om een vaertuygh daeromme te zenden, hebben
wy hem te verkopen, aengeprocureert, daer sich niet vreemt van
hout, maer souden, om niet te veel in schult te verblyven, deels
het oude affdoen.

De overeenkomst van de Ternatanen met de Tidoresen, sloecht soo op
den ouden draff voort. Wy hebben bevonden datter in de eerste passado
een verdrach is uytgevonden, tusschen de drie Moluxe coningen,
waer by de limiten van yders ryck; daer uyt dagelycx veel
onlusten voortquamen, werden aengewesen en bekent gemaeckt,
ook de aenstaende gevallen gedecideert; evenwel valt er noch al te
knibbelen, 't is een haer die by voort breinge deden. De pompeusheyt
van Mandarsaha, steeckt den anderen te veel in d'oogen, om zyn over-
moet, hovende gewelts in middelen, maer rijcken in oorlogs
vermogen, gelyk zyn niet te ontwooren; 't hadden deden een en weder
breuk niet veel goets, doch de Ternatanen houwende het woort in de
mont, de minste niet in zyn; evenwel zullende niet ligt aen den
anderen geraken, dewyle yder zyn recht ter dispositie van den Gouv.r
stelt, doch Mandarsaha niet meer gelaten heeft, zynde den anderen
qualyk van opinie, dat eens 't zyner voordeel soeckt gaet, niet
genoegen aff te brengen, daeromme: behalve 't voorrecht van
Mandarsaha als oudste, ook 't gedingh niet onbedingh geaccordeerde
op zyne zyde noodsaeckelyk leggen moet. Saifoddin is arm ende
liberael, van dit Jaer heeft hy niet meer als 400. R.s van't nagel-
boom-gelt begeert, latende de rest zyne onderdanen behouden; van
buyten ordinair beschoncken te worden, komt al uyt de gewoonte.
Saifoddin heeft geen een feeste gedistileert water, niet soo seer
voor hem zelf, als om anderen mede te tracteren; gelyckelyck
Mandarsaha eenoff meer, daer hy niet mede geweyden, doch niet
tot sonderlinge beswaernis van d'E. Comp.e anders oordeelen dat er
als geheel extraordinair, behoudens niet begroot gegeven te worden,
deweck in goede achtinge houden.

Om Molucco van omslagh meer en meer te smallen, verpolgens van
kosten te vryden, is van de uyre onlust achteneer, gestadigh
gepractiseert en gepoogt, conform u Ed. pryselyke gelaetive

contract tusschen de 3. Moluxse koningen

waer by een yder zyn recht aen den Gouv.r defereert.

Fortificatien,

gegeven ordres, door heeft het bouwen van het groote bolwerck tot een beknopt casteeltgen, bygevoeght eenige onkosten met de spaden, soo veele aenslagh met sich gebracht, dat het voor deese tyt, wanneer het selve eerst volcomen gedaen is, niet wel heeft connen geschieden. —

de twee bolwercken zyn geplaveyt

Tegenwoordigh zyn de twee bolwercken en de twee andere hoecken treffelyk met spaens plavey-werck, dat kostelyk, moeylyk om maken, doch onvermydelyk is, geplaveyt; even voor de poort is noch een pakhuys gestelt, lang 80, en breet 18. voeten, met steenen poort en vensters, daer de smitswinckel lang 30. voeten afgaet, dat op het decken nae vaerdigh is

een nieu pakhuys gemaekt

andere fortificatien op bachian, en op mahjan.

Op Bachian is alleen het en werck, de beddingh van gemeene steen verniuwt; op Macquian is de geweldkat van voren gesterckt, van achteren met een huys 56. voeten langh, 20. wyt, dwars aengelent, en doorgaens verhoogt, sulcx datter tegenwoordigh niet anders als het spaens plavey werck, en eenige tot onvergankelycke beddingh, voor de stucken, en de affsluyten van plancken in het huys, daer toe de materialen geprepareert werden, tot volcomen gedaen werk, ontbreekt. Dit conform U Ed. meyninge, soo als wy begrypen dat de woorden met het gereformeert casteeltgen, en wel wat minder soo ons dunckt te verstaen geven, souden onses oordeels, onder verbeteringh genoegh zyn om het geheele eylant Makjan besett te houden. Wes off aen dat nae gedaen worde, het geheele casteel al mede om verre sullen werpen; doch om de puntwacle van dit casteel open te maken, zoo als U Ed. belieffden te ordonneeren, souden onder verbeteringh gants niet geraden achten, maer wel de andere twee, Gilolo en Zeebolwerck, doordien de voet van de puntwacle gemelt hooger is, als de trompen van't nieuwe casteels gesprint, soo wel ryst de aerde lantwaerts, dattet over alles domineert, soo wel achterwaerts, Zydwaerts, langs het Mardykers quartier, als over't geheele casteel, sulcx dattet afwerpen van dat bolwerck 't innemen werck machtigh schadelyk zoude zyn, dies het, in U Ed. welnemen, tot nader ordre in wesen sullen laten, gelyck ook op de andere affte werpene, yder 4. ligte yseren stuckies, soo tot cieraet dat de fortresse in zyn geheel is, als tot gebruyck de noot vereyschende, by den gene, wien haer hulp binnen sullen komen zoecken. —

de puntwacle op makjan open te maken, ongeraden.

calamatta sal so te staen tot nader ordre

Toluco leyt al koningh besettinge in, gelyk ook in de barricade onder Callamatta, van Tidore gesien met de maendelyk cort 't volck op 5. man, zynde een corporael met 4. soldaten, gelegt, die het daer wel zullen affsien. —

Guarnisoen in 200. koppen is genoech,

Wy calculeren dat gants Molucco nu voortaen met het gestelde getal, by u Ed. wel zal connen werden bewaert, als 't nu de casteele, de punt kade, en voorburgh, leggende aende poort van de stadt, ofte Maleyschen quartier . . . . . . Coppen: 70 —
Makjan 't voornaemste casteele afgerekent . . . . : 15 —
Barneveelt, op Bachian . . . . : 25 —
Toloa . . . . : 5 —
Manado . . . . : 13 —

Jegenwoordig zynder uit Vaderlant 4. Chaloupen die allegader getimmert zyn, excepte de Diamant die gants vernielt, en geen out stuk hout aen ver- beteren is, sulcx daer ook wel voor gerekent mach werden, op dewelcke want de minste 60. voeten langh is, betaylen door de anderen yder 10. mannen, bedraeght . . 40 —
Persoonen van verscheyde bedieningen, als schryvers, am- bachtsluyden, constapels, hoffmeesters etc. . . . . 32: —
Somma koppen . . 200 —

Daermede Molucco wel afcomen zal, en by vermindering van Chialoupen, die dit jaer dienen te continueren, met noch minder, waer het noch dit jaer in zyne soo te brengen, soo op Manado alles naer onse meyninge uytvalt. —

radja Batsjans correctie,

Radja Batsjan hebben wy over zyn ontallebaerlyk uytwaeren, en dat de plaetse waer hy zyne heerschappye bedectelyck meende in te doen sluypen, hardelyk gereprimandeert, en met eenen aengeseyt, dat voortaen van zyne nagel recognitie niet meer hadde te verwachten, ten waer hy u Ed. hiervan gunstelyck conde verwerven, dat hem dapper ontstelde, te meer, dewyle Mandarsjah hem een nieuwe croon hadde toegeseyt, naer Ternaten te vertrecken, de eerste reyse 80. ryxd^rs toedeelen, om achter dorst aende andere te nyden, op voorwaerde, dat tot straffe voor d'Comp.^e hondert duysent gebacken steen door zyn volck zoude doen groot maken, en door den steen- backer voort te doen backen, en by aldien sulcx in een jaer niet werde volbracht, tot een boete een nieuwe Corcor voor de Gouv.^r zoude maken, beyvende de plaetsen by hem deingsints gepretendeert, voor eeuwigh van hem afgesneden, dat blydelyck aennam, niet tegenstaende hy vooren wiste, dat het onmogelyck was zoo groote quantiteyt steen, in zoo corten tyt te leveren; daer zyn jegen- woordigh ontrent 15 a 16000: gebrant, en naedat monster van daer becomen, van properder stuc bevonden, de Corcor zoude naer uytgangh vande spaceltyd ydelyck by der hant nemen, sulcx dat wy vertrouwen Radja Batsjan in aen stadigheyt zoo

moet 100(m) steen leveren,

daer op al 15. a 16(m) ontfangen. —

lichtelyck niet op[weg]begeven, maer wel gerustelyck huys beyden sal; hebbende sedert tractament overal van zyne vassalen, wien zyn opperhoogheyt niet wilden erkennen, wel nu op, gehelen(?), op dese zyne reyse ontfangen. De questie tusschen den ouden koningh Saifoddin over 't aenhouden vande gevluchte Mallocquers, is bygeleyt, sullende hy Saifoddin sekere sagou plaets by out Batchian gelegen, daer voor genieten, —

Heeft overal sleght tractement genoten,

Syn questie met Saifoddin is bygeleyt. —

Dat de onderdanen van koningh Saifoddin op Bouro weder beginnen te varen, gelyck de Hr. gouvr. Hurdt U Ed. voortgeven te adviseren, houden wy voor soo vele noch aengaet, in U Ed. welnemen, voor abuys. Maer zyn daer wel eenige van Xula derwaerts overgeduycht(?), het sedert staende is kenvelyck aende Capn. Kaicili(?) door Mandarsaha verboden. Wy wenschen dat der eenige opt feit conden worden betrapt, gevat ende overgeschickt, de straffe hun overkomende, soude anderen des genegen, wel van voornemen doen afschricken. —

De Ternatanen en varen niet op Bouro gelyck de gouverneur Hurdt meent,

De goederen vande bedurfde(?) voyagie 't voorleden jaer aengebracht om te ondersoeken off die by de Castilianen niet conden werden ontgelt(?), isser tot alderminste daer by haer niet geveylt geweest, zulcx dat U Ed. meest alle tot hier, ook de kisten met eenige setten(?), op een nader, die hier niet geopent zyn, als geen bederff onderworpen, op U Ed. believen becomen. De lakenen ende stoffen zyn heelemael uytgeleyt, gedrooght en gelucht(?), maer 't bederff hadde alrede zoo verre de overhant genomen, datter niet aen te [illegible] was. Twee stucken laken hebben in de winkel, tot 2½ Rs d'el, aende 't begeerde doen vercopen, zynde ruym tot kostende, 'k hoope wel zy dat d'andere, hoewel zoo goet van deucht(?), die prys niet hadden. —

Zent de goederen vande bedurfde voyagie weder,

Ds. Joannes a Burum(?), die volgens U Ed. aenschryven ons voor leeraer uyt Amboina staet toe te comen, sal zoo d'Hr. Hurdt adviseert, dit jaer daer by zyne gemeynte verbleyven, in vervangh van Ds. Jantonius(?), die op Honimoa overleden is. Wy hadden wel gewenst dat 't et voortganck hadde gehadt, besonderlyk om de kerke reputatie daer inne den godtsdienst hier is vervallen, hebbende sedert de ziekte en sterven vanden kranckbesoecker tot hier, maer van sondagh en avonts voorlesen (zynde onder hooplieden en adsistenten geweest,) door ziekte moeten veranderen, want Jacht de Saphier hebben wy den kranckentrooster Jan Verhoef(?) aen lant geordonneert, daer mede het soo voort stellen zullen.

Godsdienst wort door een voorleser gedaen by gebreck van predicant —

Van Macassar hebben ons den d. Cains(?) pr. [illegible] Chaloupe de tyding(?) 't vervolgh vande Macassarse handel, en hoe 't Casteel Sambaopo(?) 's daegs daer aen de Macassaren staet ingenomen te worden by zyn d. missive, en by gesonde vrede articulen [illegible]

Victorie over Macassar gemelt

gelyck 't veroveren van Gouv.r Hurtadet, over Solor desselfs veroveringe zyn Ed. door den E. Truijtman toegesonden, sulcx wert bekent gemaeckt, daer over godt den heere gedanckt, en s'avonts door vreugde vieren, en losbranden van Canon, 't een yder blydelyck betoont hebben, volgende daer in 'tgene op Amboina daer over was gedaen. Zulcx U Ed. ordre hier over al reede int werck gestelt en voldaen hebben.

De koortsen nemen wat af.

De siekte des heeren ende ons 't voorleden jaer swaerlyk drückte, is sedert (god loff) vry wat beter geweest, dezelve by vlagen zoodanig, datter op 't nieuwe Casteel, van 40. wieldergasten, geen meer als twee, die op eenen tyt vande koortse niet waren aengevochten, werden bevonden, en op d'andere plaetsen naer advenant; Op Makjan heeft deselve koortse strenger als oyt gewoedt; dese koortse komt straffelyk maer weynigh kans zynde, hoewel van sommige, doch andere blyven met lange, groote pyne, extraordinaire swackheyt, sonder daer van geholpen konnen worden, als zynde Winkelier, Vaendrig, Opper Chirurgijn, en veele andere, gestadigh by. buyten twyffel wert het de onderaerdse wercken dapper vertraegt, doch zyn, Godt zy loff, als voorgeseyt, haest ten eynde gekomen, resterende voort besonderste 't graven vande binnen graft om 't nieuwe Casteel, off oudt groot bolwerck, waer aen soo hoe wel niet is gelegen, al wiert het noyt voltrocken, hebbende 't sant van onderen, int maecken vande kalck, en de uytgegraven steen int metselen gebruyckt, buyten dat zoude het onaengevangen en 't fort zonder binnen graft hebben gelaten.

Onkost reecq. geexa-mineert.

By ons volgens U Ed. ordre, de onkost reecq. vanden Jare 1660. in Moluco aendachtigh zynde geexamineert, ende geeft off: er in eenige deelen niet uyt te vinden zoude zyn, dat naermaels zoude konnen werden naergelaten, hebben gesamentlyk geoordeelt (gelyck de acte daer van hier nevens gaet) niet sulcx connen vinden weten, maer in aenmerckende, de bouw 't eenemael gedaen zynde, de meeste mardyckers wel zullen connen werden gecasseert, en buyten die alle gestelt, gelyck alreede de meeste part in vrydom gestelt zyn, bedragende de extraordinaris onkosten over gansch Moluco jegenwoordigh niet meerder als het minste Comptoir daer een onderkoopman gestelt hadde, 't onder aenkomste hier placht in reecq. te vallen.

Als 't bouwen gedaen is, zullen de mardyckers gecasseert worden.

Vatte raedspersoonen geeist.

Stracx naer den ontfanck des briefs, hebben den winkelier en Cassier, zynde boekhouder met eenen, beyde deenige resterende onder koop-luyden tot ons doen roepen, U Ed. begeeren haer bekent gemaeckt, dat er voortaen vatte, en in competente getalle raedspersoonen zouden werden gekoren, om met den Gouv.r alle zaken 't gouvernement

raekende, te overwegen, besluijten en dirigeren, zulcx als ten
meesten oorbaer en voordeel sal weten uyt te vinden, waer toe
zy lieden, om als raeden 't corpus te worden ingelyft, waren
ontboden, zulcx den eedt daer toe staende, als voren hadden te
doen, 't welck aenstonts geschiede, soodat u Ed. ordre int besoingeeren
tekenen, openen, en sluijten der brieven, met deselve rade opt
seriuste sal nagecomen worden.

ordre aengaende 't in-
trecken van originele
rekeningen etc, nae
gekomen.

Aengaende u Ed. beveel vande getrouwde off die andere, geen schulden
int vaderlant hebbende gemaeckt, ofte deselve voldaen, en hun
bevonden genegen te zyn, hun leven in India te besteden, hunne originele
reecq. te mogen intrecken, en aff betalen, uijts wetende de somme
16. m in geringh, en daer en boven 8. pr. cento voor prompte betalinge
[illegible] hebben wy soo veele ontdeckt als tyden can, int welck
gestelt, daer toe den toeloop niet zeer groot is. aen andere die soo
geweest, getrouwde int vaderlant, off met schulden daer beswaert
zullen zoo te goede hebben 8. maenden, en ten achter en staende
res maenden jaerlycx worden uytgedruckt.

Item ordre gegeven
na't vaderl. willen
gaen.

't placcaet dat u Ed. ons heeft belast toe te zenden, dicterende, dat
niemant na't vaderlant sal mogen vertrecken, ten ware betoont
can, dat hondert guld. op originele reecq. credit staet, is hier
volgens u Ed. ordre gepromulgeert, sullen in achtnaeme
versorgen, dat niemant van hier vertrekt, ten zy het voorens
[illegible] insgelycx betoont heeft, voor dit mael is hier niet nagesien,
dewyle [illegible] laten gaen die overige hebben, en willen komen.

Sollicitant om ver-
betering.

Met de aldergrootste verwonderingh vernomen uyt u Ed. schryven,
hoe dat seeckere particuliere brieff, door den gouv.r aen u Ed. gesch.
daerinne drie requesten van Maximiliaen de Jongh, Claes Croon
ende Cornelia vander Zee weduwe, gesloten zyn geweest, en met
desselfs zegel gecachetteert, int hasten met en nevens d'andere
papieren ingelegt, genomb.t int register No. 2. niet te recht soude
gekomen zyn, en de requesten en andere papieren gesamentlyck
al, desselfs inhout kan u Ed. uyt de copie hier nevens gaende,
't u Ed. believende, beoogen.

Cornelia vander Zee
haer versoeck afgeslagen,

Cornelia vander Zee is volgens ons advys daer inne gegeven nader
resumptie andermael aengeseght, de volle betalinge van 1000. Rds
souden moeten geven, gelyck ook geschiedt is; konnende haer 't aenstellen
vande forten Tabiloka ende Caffaloko geensints ten goede werden
gedachten, dewyle haer man zal.r in rade van Justitie ten laste
der pachters, die 't andermael van hem hadden gepacht, heeft bevon-
den by schulde volle betalinge, dies niet hebben in de volle part
gehouden heeft, 'tis waer men meynt datter ruym 2500 a 3000 Rs

op weet verleren, door voorslach van Liechte, dat er niet weder gedroncken, maer sulcx zyn gevallen, daer het t'andere tyden rynsen zoo veel op een Jaer hebben uytgehaelt. Dit Jaer heeft de pacht geen 1000. rdalers connen gelden, daer 't hebben laten oploopen Lieutenanten te tappen, die wil, mits den aracq tegen den ryxd:r de kan vande Comp:e overnemende, dat rynsen dat gelt sal opbrengen daer by ontlast worden vanden lang gelegen aracq. ——

redenen waerom S:r de Jong op de reyse nae Mindanao kostgelt genoten heeft. —

Battingh heeft het genoten buyten kennis,

Dat den koopman Maximiliaen de Jong geduerende de voyage nae Mindanao kostgelt is toegeleyt, is om redenen geweest, dat hy daer in een logie aen lant gelegen, en niet vande Comp:s kostgenoten geweest zynde, hem dies aengaende het minste niet in redenen gedaen; maer Battingh zal:r heeft sulcx buyten weten vanden gouverneur becomen, seggende tegen den winckelier daer toe ordre vanden Gouv:r te hebben, dat waerlyk zoodanigh niet was, wel is waer dat zyn Ed. sal:r geraedt heeft off zyn kostgelt moest ontfangen, te verstaen voor die maent, geantwoort wiert Jae, daer op dat van't geheel uytbetalen aen hem hadde doen toelen, soo als sulcx gedaen werden, oordeelende dattet beter geweest wert souden worden, als zynde by u Ed. en buyten Molucco wonende geweest, over welcks tractement by ons hier niet stout gedisponeert te worden; maer deweyle de restitutie, als mede voorkomen van zyn desgevraegden u Ed. niet bevolen te bevelen, hebben het zoodanigh onbetaelt gelaten. —

antwoort op de aenwysinge vande E:r visitateur

Dat den E:r visitateur u Ed. heeft believen te remonstreren dat er by den Gouv:r voor een Coeq en 5. Jongens tractement is getrocken, is by zyn Ed:t niet wel begrepen. Den Coeck Pedro Eduarts is over de dertigh Jaeren coeq geweest, hoewel een averechtse duvel, en in vryheyt gestelt, is een getrout man, geen gemeenschap met des Gouv:rs huyshoudinge hebbende uyt gehaelt, maer zyn kostgelt als andere geniet; onder de vyff Jongens zyn drie Orangcays kinderen, die hier ter schole int lesen en inde fondamenten vande Christelycke religie zyn onderwesen geworden, twee der selver zyn in maert passado met den schoolmeester derwaerts gegaen, op hope van wat goets onder die menschen te wercken, den derden bleyft noch hier, door sal de Comp:e gelyck een quitsoldrager, en d'andere twee Jongens niet meer ten laste zyn, maer sullen u Ed. bevelen prompt worden gevolght. —

aengaende de huyshouding vanden gouverneur

Dat de Gouv:r in een Jaer 1350 1/9 Rd:s. ten behoeve zyner huyshoudinge soude hebben genoten, souder wel, deweyle het in een Jaer gebockt is, schryven, maer inder daet ist het versto Rd:s. 951 1/2. in ... betaelt dat ooch niet beter wille, offte waer 't Jaer te voren gebocht in drie Jaeren, en t'andere int laetste Jaer genoten, daer 't ooch by hebben

gelaten, behoorende 't ghepasseerde Jaer, gelyck ook dit, niet geleevert,
als volgens den ordinairen prys, gelyck ook naer maete so lange
hier ben, niet sal doen, sulcx dese 1350½. voor het Jaer genot
behoorende gereekent te worden, dat naer mynen drie maenden gagie
Jaerlycx is, maer de wyle u Ed. Heere, meest met 25 p. Cento advance
beswaert, op 50. gestelt gebracht hebben, en den Heer Visitateur
onaengesien deselvinste, 't noch met 50. ten hondert heeft believen
te beswaren, daer door bevinge, als de Chinees tot twee contos syn
opgeslegen, exceederende meer als de helft den ordinairen prys,
dat u Ed. meyninge geweest is, so hebben in u Ed. reeckeninge
alle op 50. p. Cento, wel en naer behooren doen reeckenen, bedragende
de ten achterdeel een somma van R/S. 410½. dat in S'Cassa is voldaen,
met versoeck dattet soodanigh passeren mach; wantelyk dat daer
in 6. Jaeren by geprofiteert wert, is zoo weynigh dat wel aen dit
prerogatyff mynder voorsaten, voorwetens niet aengenomen, maer
liever gelaten zoude hebben, daeromme voortaen den ordinairen
prys zal volgen, bidde u Ed. op 't hooghste bedanckende voor de gunste
van naer redelyckheyt by zoodanigh geld te mogen continueren.

Venditie van Bastings boedel,

Wat de venditie van Sr. Bastingh zal. aengaet, is by Weesmeesteren
geinventariseert, en op de zaele by openbaren uytroep, naer
gewoonte, aende meest biedende, en by afslagh verkoft, by welck
Inventariseren wy alle gesamentlyk, ook de oudste der Weesheeren
der overleedenen gestadigh, die de lystengereedt en 't goet uyt-
gedeylt heeft, meest by zyn geweest; wy verklaren dat int ver-
koopen, den ordinarie en gebruyckelyken cours, aende meest
biedende ende by afslag, door den gesetten bode, is gevolght
geworden, sonder datter buyten de venditie aen yemant yets
getapeert is overgedaen; 't is waer, het zilver dat den Coninck
van Tidore gelast hadde te koopen, en swarigheyt gemaeckt wierd
aende penningen te comen, by een besluyt van d' Heeren dat
geweygert wierd, ten aensien al reede hoogh genoegh beslommert
was, is onder de gene die penningen hadden, en 't meeste daer voor
wilde geven, met des gouverneurs toestaen, overgedaen, met ½ p.c.
advance, dattet by afslagh zoo wy gesamentlyk meynden niet
zoude hebben gehaelt. Dit isser aff, datter noch noyt venditie
naest drie Jaeren hier is gehouden, waer het silver de helfte
avance, in gelde heeft mogen ophalen. Ook hebben de handen
[illegible] voorleeden Jaer seer fray gemaeckt zilver ingebracht den swaer
overtreffende, te koop gebracht, daer als niet off weynigh, prys
silvers avance, hebben van comen [illegible], zulcx datter
geweygert wierd, 't meeste voordeel vande kinderen gesocht te hebben,

Doch dewyle dit silver, als al d'andere dingen niet zyn gevendeert en eenige restanten, als de voll, den pack cleeden, en een restant achter deselve verborgen gelegen, naer Batavia werden gesonden, is goet geacht selve daer mede mede te zenden, ofte het aldaer meerder waerde konde halen, altans hier weten wy dattet niet sal doen, sullende de Heeren bevinden, dat ruym ⅓ der waerde maeckt, de gelde in waerde niet equaleeren; 't is seker dat de weduwe niet voorstaen, en 't profitabelste uyt te wercken, voor de kinderen gaen conscientie we hebben gevonden, maer den overleden meer voor sich, als zyne Ed., tegen eedt en verbodt, particulier handelende, met alle schuldigheyt, waerom ook de 3200 Rsdrs aende koning uytgestaen, en de nu gaende cleeden den fiscael soude aengeslagen werden, ten waere den selven weduwe hier zynde; 't gevoeghlyckste dachten 't U Ed. vervolgende op Batavia konde werden gedaen. Datter sommige goederen beladen zyn afgestaen, andere zyn weder om hooger gestegen, naer loop van alle conditien; ook zyn deselve door gaens uyttermaten slecht en veele van soute water nat geweest, uyt het schip de Trouw, zynde de beste de koningh aende rant gebleven; generaliter oordeelen, dat den boedel wel, en boven verwachten, geavanceert heeft.

ontwydert de actie vanden fiscael op Bastinck zal.r naer Batavia

In 't jaer de Saphier syn 16000. manocken taback gecoft, 13600 St. geringhe soorte tegen 24. Rsa. 't 1000, en 2400. van Mindanau voor slechte opgekomen a 17½ Rsa. 't mille, makende te samen een somma van ƒ 1062. ofte 354. Rsa. dat in factura by de goederen vande voorleste voyagie geweest gebracht. Maer hebbende 't jaer 't aldermintste niet becomen, om redenen, als voorgeseyt, zulcx geen commer zouden; insgelycx hebben in gesyde factura gebracht volgens U Ed. ordre de nagele recognitie, die men aende koningen van Ternaten, Tidore, Batsian, en de 't tyrant Makjan desen jaere zyn betaelt, bedragende naer gewoonte, een somme van 14000. Rxrs. en daer by gevoeght noch 92. Rsa. voor 't scheeden van 201. nagelbomen, die de Radja Kalsen onder de Spaense forten hebben bedorven, aende selve betaelt.

Lading van Saphier

Een soldaet Pieter Jansen van Batavia, die hier ruym 4. jaren gemiliteert, en sich gedurende de tyt, wel en naer behooren gedragen heeft, hebben op 't vertonen vandeselffs huysvrouws brieff waerinne gemelt stont, dat se zyne verlossinge by d'Ed. Heer Gouvr. Generael hadde verworven, vervolgens dit jaer op zoude komen, mede anders naer Batavia laten vertrecken; wy twyffelen niet off deer vierleer jaren, sullen in een soodanige verandering

Pieter Jansen van Batavia komt over

372 374.

geboden gehadt, dat sich voortaen deselve sal comporteeren.
150. Re.en die in 22. maenden 1. kleede, en 27. 3¼. spaense realen
maendelycx uyt de winkel, volgens u Ed. voordesen gegeven
ordre, aen hem zyn betaelt, hebbe mede in gesonde factura
u Ed. ten laste gebracht, om uyt zyne middelen weder voldaen
te werden; wy vertrouwen, gelyck (?) sonder u Ed. speciale ordre,
geeniende (?) niet qualyk zullen gehandelt hebben. —

1 pakjen met armosynen in bengale gepackt, naer luyt vant
ingesonden briefken dato 8. octob. ao. 1659. door pieter hamps (?) ende
Hendrik kroock ter presentie van Jacob van Mathuin (?), ende daniel
van Woelen (?) int Comptoir Cassimbasaer, is bevonden int openen
in plaets van 150. p.s niet meer als 120. p.s in te houden, zynde int
midden in plaetse van 30. gebrekende stux armosynen, met twee
gayse (?) sacken gevult, en onder deselve tot voor bekraftigt, waer van
een, houdende ½ catty zyde, wi ook bekomen, tot een monster, om
te toonen dat dit bederff niet hebbe (?) tot pakken, maer bevorens
moet toegevoeght zyn, het welck gaet. de armosynen zyn in geen
geschoepte (?) sack, maer simpelyk met kleeden omwonden en in gonje
gepackt geweest. —

Jn onse latte (?) heeft ons paulus roothe (?) van dantsich soldaet op wissel
gedeelt een somme van 800. Rs.de tot 40. weand (?) stuyvers yder, om
aendesse (?) in gelycke waerde gerestitueert te worden Rs. 800 —

wissels 1639¼ Ra.

deseman is een snyder van zyn ambacht (?) die met een
hondert naylde (?), en swyngh (?) behende (?) desen ningen rost (?)
overgegaen . . . .

Item de weesmeesters een somme van 839¼ Ra. om in
gelycke waerde aende Hren weesmeesters op batavia weder
ingebrocht te worden 839¼

Somma Rs.de 1639¼.

Dese 20 verde zynde geb.r. (?) ende de Chaloupen naer Manado gesonden
dagelycx te gemoet, om by goeden uytslagh aldaer (waer aen met
godes hulpe niet twyffelen) ons van de overige volcken bevonde
twee hondert koppen voor gants Molucco by desen te ontsladen, maer
deselve (niet te voorsyn komende), niet konnende weten, wat onde (?)
keelyk voorval deselve moeten hebben aengetroffen, hebben goet
gevonden, dit Jacht de Saphier met 56. koppen verloste militairen

zent 56. soldaten over

(eenbevorens uyt amboina een comp.e van 82. koppen met het
selvighe bedanckt (?) bekomen) sonder langer op te houden, aff te laten
gaen, sullende de resterende, soo haest van Manado voort komen
met gesonde brieven (?) laten volgen. Deselve Chaloupen sien in gelove (?)
zyn ady 4.tim (?) maert op't seyn (?) van Manado, daer de zaken daer (?)

gedoodt waren, hebbende de rebellen haer tot int lant by de Tondanders geretireert, de overige megrys off ingenomen off gedwongen onse zyde te houden, met een aental van 65. frisse soldaten, gelicht uyt dit guarnisoen Tolucco, Tidore, en baricade bygevoecht eenige wackere mardyckers, uyt te maken met het guarnisoen aldaer 100. musquettieren derwaerts vertrocken, om de rebellen gebiet met s'Coninx hulpe, wien beworen daer van gebaerschout is, leggende in dit lantstreck ontrent 1400. weerbare mannen alsghoorende, te beoorlogen, en ware het mogelyck haer tot dese voorwaerde te dwingen. 1. hare woonplaetsen boven te verlaten, aen strant te komen woonen. 2. de principaelste oorsaeckers der rebellie off eenige der selver aen ons over leveren, 3. mitsgaders voor de gedane onkosten en 't mitlanders rys door haer veroorsaeckt, 50. a 60. lasten tot een boete te betalen, buyten dese drie conditien, maer voornamentlyk de twee eerste, hebben last gegeven met haer niet te sluyten, derwyle als met de hoofden het jaerlycx wederom zoude te doen zyn, daer ter contrarie 't naer ons project uytvallende, niet voor heden te duchten, ook zoude Manado alsdan goede quantiteyt rys meer uytgeven, als tot noch toe gedaen heeft, zynde dese Tondanders selvers int lant geweest, die haren rys tegens rys aen andere omleggende souden derselve te boeghten in overvloet hebben bevonden, en geconsumeert.

Wy meynen dat het boven Molucco's behoeft, wel 100 a 150. lasten rys, tegen 12. Rden last by goet gewas sal uytgeven, dat geen gelegentheyt onses oordeels soude weten te verlaten, maer met 10. a 12. mannen besat te houden, boven andere goede toevloeyingen meer, doch de ware gestelteniss staet U Ed. met bewinde(?), off toe-komende int laetste van augusty bekent gemaekt te worden.

onder rebellen te dwingen

Manado can 100. off 150. lasten rys uyt leveren.

By desen too gaen al wederom 15. soo Spanjaerden als Pampangers van Gammalamma overgekomen, naer Batavia, wy konnen dit volck anders geen plaets te geven; tot twee malen hebben met de Spaense in handelinge geweest, over de restitutie, maer stuyttet telckens daer aen, datse aende Ternatanen en Tidoresen, met als soldaten willen weder geven, en d'andere gehouden in al s'Coninx dienaren; ook besonder dit in bewerckt(?), by alsmede de Tidoresen en Xulas gehouden waren, van wadgelasten(?), moordenaers en brand-stichters, noyt ontslagen zoude weten, en 't qualyk gelucken(?), als overlopers zouden moeten gerestitueert worden, waeromme dit poinct mede (als zoo by Saifoddin naer gewoonte niet waren buyten tgetal der levende gestelt, dat soo besorgt zouden hebben te geschieden) hebben willen toestaen, daer het by gebleven is. —

15. Spaensche overlopers overgesonden

danckzegging van Max. de Jong,

Den onderkoopman Maximiliaen de Jongh, die danckbaerlyk de aengepresenteerde 75. gulden p.r maent, in vorige qualiteyt aenneemt, hebben wy volgens u Ed. ordre, acte daer van verleent, maer dewyle u Ed. niet hebben believen den tyt van verbant te expresseeren, hebben wy niet connen oordeelen, off hy sal naer den jegenwoordigen cours, vyff jarigh zyn geengageert; zulcx 't verbant vanden 11.e verleden passado, waer meede zyn laetste verplichtingh geexpireert is, en gage 26.en maert daer aen volgende waer mede de aenkundingh hier hebben becomen, aenvangh soude doen neemen. —

Item van der Goes:

De heeren meesteren ter vergaderinge vande Seventhiene ons ons hebbende believen buyten anders myne mede broederen te begunstigen met den eertytel van Extraordinaris raed van India, onder vyff jarigh verbandt in vorige gagie, voor welcke eere haer Ed. 't hooghste danck segge, en danckbaer blyve, en u Ed. voor de gunste en gedaene gelucwenschingh; in meyninge dat den ingank des tyts, op den uytganck myns laetste verbants aenvangh neme, want anders vandese eer off, geengageert zynde, soude veel liever by myn vorige gedaene versoecken van vertrecken persisteeren; gelyck ook 't soo zynde, in u Ed. wel neemen, by deselve, maer anders, dat niet gisse, onderwerpe my de noo, de aengeboode verplichtingh, die u Ed.e myn schuldigheyt.

Hier neevens gaen in twee kassiens geteekent B: en P: de gesloote boecken, soo van negotie, winkel en soldia, met de papieren vande secretarie, by ons nagesien en wel bevonden die vertrouwen, insgelycx by revisie, sullen geoordeelt worden. —

Hier mede,

Ed. Achtbare, Hoogachtbare, Manhafte, wyse, voorsienige zeer beschreyden Ed. gebiedende Heeren, sullen u Ed. naer onse hert-hertelycke groeten, den almogenden in Godes bevolen laten, die u Ed. met alle tytelyke en eeuwige zegengen believe te begenadigen, twelck hertgrondelyk wenschen onderstont u Ed. verplichte dienstwillige, gedinge getrouwe dienaeren, was geteekent, Simon Cos, Max. de Jongh, D: v: bol pieter Jansz. Casparus bouwer, ter zyden stont Ternaten int casteel orangie desen 7. mey anno 1661.

d'Ed. Heer Joan Maetsuyker Gouverneur Generael, ende d'E. Heeren raden van India,

den gouvr. Hurdt aen haer Ed. 15. mey 1661. ontfangen den 2. Juny met Kortenhoeff,

Ed. Erntfeste, hoog-achtbare, wyse generouse heeren. —

Wat wy u Ed. op den tweedenudelen noopende de generale zaken van Amboina pr. 't schip de Leeuwin hebben geschreven, ende wat voor cargasoen van gariofle nagelen, ende contanten daermede zy versien, den beleeven u Ed. by ongeluckige reyse van dien kostelijcken bodem die Godt almachtigh verhoede, in nevensgaende affschriften van missive, ende facture nae te speuren, ende hope ik dat genoemde dubbelten onnodigh zullen wesen, sedert hebben wy noch in Kortenhoeff geladen 19020. ponden zuyver gewicht nagelen, 7600. [illegible] bossen kokos tou, ende 3450. lb [illegible], te samen kostende f 8551:15:4. waer voor dit comptoir in onse boecken ontlast staet te worden, maer onder genoemde quantiteyt nagelen zyn 1420. ponden door de orangcaya van Luytimor ten schale gebracht, ende aen u Ed. vereert, 't welck wy met u Ed. goede geliefte aenstaende jaer hadden door den goddeloose [illegible] spaense wyn gecompenseert sagen, de missive die zy by haer geneselle schenkagie hebben gevoecht, gaet hiernevens gesloten onder No. 11. het beschryft hier boven gemelt is beschadigt, doch zodanigh niet off zal tot Bata. ende noch wel gebruyckt connen worden, dies u Ed. gebeden worden ons de vrypostigheyt te vergeven, dat wy 't selve om hier niet heel en al bedorven te worden dusdanigh overzenden. —

Ende te deser materie connen niet laten hier by te voegen hoe wy nu vyff jaren achter malcanderen inden generalen eysch eenige vaten sement hebben gevordert, doch niet ontfangen, daer nochtans zonder generale speciën onse nieuwe kruytkelders niet droogh en dicht zyn te krygen, waeromme dan ook nu weder u Ed. gedienstelyck werden gesollicitert, dat pr. eerste occasie ons 8. à 10. vaten sement mogen toecomen. —

Lading van Kortenhoeff bedragende f 8551:15:4.

Schenkagie vande orangcaya van Luytimor

vaten sement,

'T is eenige dagen geleden dat van Timor hier weder keerde 't scheepken Zuylen, met schryvens vanden onderkoopman Kuldenburgh gedateert 13. april, waerinne deselve geeft de copie hier nevens gaende uytwyst verhaelt dat 't overcomen veeler Portugesen uyt Macassar, indien over, ook dat zy besloten souden hebben in sodanigh geslacht, de vestinge Concordia tot Coupan te bespringen, waer tegen zy Kuldenburgh met soo weynigh te van volck niet suffisant konde, versocht daerom assistentie, ende daer en boven dat de oorlogsmacht uyt Amboina nae Batavia keerende, derwaerts over

Zuylen van Timor,

Huydenbergh versocht assistentie tegende Portugesen.

moest varen, om noch eenige contracten te doen volgens zyne
concepten, daer was ook halve tydingh dat het bootjen Amelvoort
geladen met victualie voor d'onse, tot Concordia op de paternosters
zoude zyn verongeluckt, waer by noch qualyk quam te verslagen, dat

de Haes en heeft op Bima geen rys gevonden

het Jacht de Haes gants geen rys tot Bima te coop gevonden hadt,
ende ledigh tot Timor was g'arriveert; op welcke zake wy in raede
letterende goetgevonden hebben op den 10. deser derwaerts te dimitteren

de Zeeridder gaet naer Timor 10. Mey met 60. soldaten etc.

het schuytjen de Zeeridder, nevens de chaloup Palimban 60. soldaten
item 3. latten rys, 8. vaten vleesch ende speck, ende 2000. lb buskruyt
alles om by nood te dienen, soo als hem Huydenbergh conform het
afschrift van onse missive hier geannexeert bekent gemaeckt is;
gemelte Zeeridder hadden wy nevens de vertreckende boey noch
gedestineert over Macassar te varen, maer de wyle tot Timor zoo
veele Portugesen zyn overgewaeyt, zal daer tot transport vande
resterende geen schepe-ruymte gebreken, sulcx de boey nu alleen
derwaerts vertrocht.

Den Fiscael Verspreet heeft van Manipa overgebracht den orangcay
Lessiet van Mallaboy, ende Sengadie Tuban, mitsgaders tegens

proces tegende van Manipa, over haer nagelplantingh.

deselve in rechte eysch gedaen, omdat onder haer district soo veel
jonge nagelboomen zyn gevonden, als wy in onsen voorgaenden hebben
geadviseert, haer excuys was dat dito jonge spruyten daer buyten
haer kennisse geplant moeten zyn door de vogels die tot Kelang eenige
polongs gegeten hebbende, tot Manipa overvliegende sich daervan
hadden ontlasten, seer onbeschaemt, ende frivool, maer de
Fiscael sustineerde dat sy geraadet hadden tegens den eedt voor
heeren aen den heere de Vlamingh gedaen, vermits de nagelboom[en]
gevonden zyn al boven de ses jaeren out, ook dat het haer beroep was
geweest de visite te doen, gelyck haer tot Manipa onlangs door den
opperkoopman van Voorst, uyt den name vand' Hr. Gouvr. ernstigh
was belast, ende daer en boven een placcaet gepubliceert, waerin
gestatueert stont, dat die geene die in dat cas contraventie bedreven
met de doot gestraft zoude werden, ende voorwaer de saeck is on-
verantwoordelyk, jae zouden wy vastelyk betrouwen datter eenige
aenplantinge zy geschiet, ten minsten hebben dese snoode guyten
wel geweten, dat er noch zoodanige menigte jonge boomen schoon
want hoewel sy sich hadden mogen beroepen op de ontrouwigheyt
vande eygenaers der plaetsen daer dese boomen zyn gevonden,
(gelyck zoo ook niet deden) soo gaet het ontwyffelyk vast, dat zy
orangcayen zoo weynigh moeite over dese zaeke aengesproken, dese
beste hadden konnen doen, die nu door d'onse geschiet, maer 't geluck
dat dese menschen gelyck wy noch uyt andere gelegentheden hebben
bespeurt, met nadelaten noch hope te hebben van vrede off merg[…]
medewaerom met dese haer lantsfraye ongebonde, ongelimiteerde

possessie te zullen werden, ende de nagelcultuur wederom als voorheenen te exerceren; wy keeren dan deser gasten genoodsaeckt na batavia gesonden te moeten werden, sonder oyt in amboina weder te keeren, gelyck se dan nu mede vertrocken, gelicentieert haer vrouwen, kinderen, goet, ende slaven mede nemende, om ginder neffens de andere gebannene amboinese orangcayen haer te connen erneren, maer dat mede neemen zal voor dit pas soo seer en al niet connen lucken, doch zullen wy nochtans daer jnne versien ende geeven u Ed. te vertrouwen, dat met 't vertrecken van dese twee persoonen Amboina van twee snoode guyten wert ontlast, inwegen wy ons deser actie niet hebben te ontdancken, maer zullen eyndelyk al nader inquisitie doen, om te verneemen welcke de rechte eygenaers zyn van de plaetsen daer de rebellerende Jongens nagebonden zyn geweest, ende tegen haer procederen na behooren. —

gaen na batavia om niet weder in amb.a te keeren. —

De mindanause Jonk is weder na huys gekeert, met soodanige ons rescriptie als u Ed. by het duplicaet gelieven te zien, waerinne tot geven van passpoorten voor de vaertuygen van den koningh aen u Ed. wert gereferreert. —

mindanause Jonk gaet weder na huys.

Behalven de fluyt Coeverden off Brouwershaven, gaen nu ook na bat.a de booten de Vrede ende Zuylen, mede voerende de laetste Compag.e soldaten; de fluyt de Mees leyt in ladinge van rys, ende padij tot Cayely, ten behoeve van banda, maer den sergiant aldaer resideren, adviseert ons datter niet veel gedorste rys vallen sal, vermits de gantse negerye met de smette van brandende koortsen is geinfecteert, edoch wy hopen, wy dit succours banda in sodanigen staet sal brengen, dat u Ed. geen ontydige besendinge behoeven te ondernemen; eenige amboineesen met haer vaertuygen van oost Ceram weder gekeert, vergaelen van d'Inwoonders in Cambello haer ladinge te koopen becomen; hadden ..., gestalt is merckelyk soulageert, gelyck het in banda ook doen zal; houde anders hier en daer vry schrap om komen. —

de booten en Zuylen gaen mede na batavia.

Soodanigh d'eraedaren in de negotie boecken door d'h.r visitateur aengewesen geredresseert zyn, believen u Ed. uyt de notitie hier by gaende te verneemen. —

Draeyeren,

In s' comp.s cassa zyn wederom getelt onder behoorlyke verclaringh soodanige penningen, als hier onder gespecificeert staen, die u Ed. gelieven werden aende competiteurs te voldoen

Wissels N.o 10620.

door d' huysvrou van d'h.r gouv.r Hustaert, aen den koopman Gilles Noorderman - - - - - - - - - - - R.s 120. —

door den fiscael Abraham Verspreet, om door hem selven tot bat.a weder ontfangen te werden - - - - 4000. —

Transporteert R.s 4120. —

Comt pr. transport - - Rx 4120.—

den koopman pieter de graeff om by hem betaelt als
voren mede ontfangen te worden - - - - - - - - 500.—

door de weesmeesters van amboina aend Ed. Heeren weesmrs.
tot batavia - - - - - - - - - - - - - - - 600.—

Somma - Rx 10620.—

Maer mede,

Ed. Erentfeste, Hooghachtbare, wyse, voorsienige, gestrenge Heeren
deser afbrekende willen wy naer onse gedienstige groetenis u Ed.
persoonen, familie, ende wyse regeringh, den overvloedigen zegen
des aldergooghsten van herten toebidden.—

Amboina int casteel victoria den 15. May 1661. onderstont
u Ed. onderdanige, schuldige, bereidwillige dienaers, en was geteyckent
Jacob Hustaerdt, Anthony van Voorst, paulus andriesz. Mathewis
Berkman Zieck, adriaen van Lier, Lager stont

Myne geeerde heeren.—

In banda zynde, heb ik onder de particuliere papieren vande
heere weyns zal.r gevonden, eenige secrete brieven, rakende de
gelegentheyt vande eylanden Kim, en Aij, door u Ed. aen hem
apart geschreven, welcke papieren ik overhandight heb aenden opper
koopman Everaert van Sorgen, soo, omdat aen hem het provisioneel
gesagh was opgedragen, als wel meest omdat hy my al voorens daer
van eenige preambule opening gedaen hadde; t welck dan tot u Ed.
gerustheyt niet laten can hier by te voegen, blyvende in alle ootmoe
die genade die ik lang wenschte te mogen zyn, onderstont, u Ed.e
getrouwen, gehoorsamen dienaer, was geteykent Jacob
Hustaerdt ter zyden stont, datum ut ante.—

Batavia,

Aende Ed. Heer gouvr. generl. Joan
Maetsuyker, ende d'Ed. Heeren raden
van India—

den koopman bouwa tot Macasser
aen haer Ed. 24. may 1661.
ontfangen met koukercke 5. Juny.

Ed. Erentfeste, Manhafte, Hoogachtbare,
welwyse, voorsienige, en seer
genereuse Heeren.—

Ed. Heeren.—

koukercke comt 17.
January van Batavia,
en Sandvoort 1. maert.

Met de gewenste verschyningh des Jachts koukercke, dato 17. January
ende 't galliot Sandvoort, pmo. Martij hier behouden aengekomen,
zyn ons u Ed. A. brieven vanden 30. decemb. anno passato, in
copia, mitsgaders d'origineel vanden 12. februarij overhandight,

welckers oorsaeck dan principalyck op de besettingh vant casteel Pannakoke als der selver constitutie zyn specterende; so sullen op die materie (by gebreck al voorlange door d' E. heere Jacobsz. sal wesen gedaen) niet dan weynigh repliceren, en eenlyk seggen, hoe gemelte Jacht nader 5. dagen leggens (zynde 22. January) pr. Amboina geargeert is, hebbende daer uyt gelicht d'onderstaende behoeftigheden vier packen guinees lywaet, —

Kockerke gaet naer amb^o. 22. January.

1. ditos dongrijs,
300. ℔ rosyns,
50. ℔ pruymen,
1. legger Spaense wyn,
1. vat boter,
½ cas rooboter,
¼ last teer,
1/9 aem olyven olie,
1. medicament kist, ende
1000: Spaense realen in specie. /

Uytsteeckende voor Pannakoke daer ingeschoten, ende d'E. Comp.^e hier mede te staen comende, hebben onder behoorlycke factura ten bedrage van ƒ 10915: 6: 13. aen d' E. Hr. Jacob Hustaert voorts gesonden en daer beneffens aen welgemelte hr. 't gepasseerde aenbelangende, sedert d'heere Jacobsz. afwesen omstandigh geadviseert, willen hopen genoemde Jacht Kockerken behouden ter gedestineerde plaetse sal aengelant wesen. —

Comende nu tot de beantwoordinge van uEd. A. aengenaeme, dato 12e: febr., seggen daer uyt met blytschap des herten niet alleen verhooght, het geluckigh overvaren vanden E. Hr. Commissaris Jacobsz., maer ook met sonderlycke vreuchde gelesen, 't genoegen dat uEd. A. int gebesoigneerde aendesencant hebben gelieven te scheppen, sullende wyders met alle naerstigheyt, vigilantie en uyterste vermogen, d'ongeeffectueerde poincten soo veel doenlyk zy, trachten uyt te voeren, mitsgaders uEd. A. ons in mandato gegevene ordres, op en jegens dese regeringe slaende, met alle practicabele middelen te volbrengen, dat versoecken uEd. A. ons gelieven toe te vertrouwen. —

Al eer wy dan verder treden, soo sullen vervolgens in continuatie gaen, het voornaemste sedert 't vertreck van meergemelte Hr. Jacobsz. hier ter stede voorgevallen, zynde eerst het gebeurde, dat den Coninck Sambanco met alle de Ryckxgrooten op den 11. January, ladtsteden, triumpherende vanden Bongys oorlogh is comen te retourneren, hebbende die onrustige gasten, en verdere woelige volckeren 't eenemael verslagen, ende de resterende onder desselfs gehoorsaemheyt gebracht, wordende 6. a 7000. zynde vande gedoodde int veltzaent geseyt, en gelyckelyk getal

de Koninck keert victorieus vande Bongys.

van vrou en kinderen gevankelyk genomen, die nu alle in slavernye
verkocht werden, drie koningen dier natie zyn by diffinitive sententie
handen en voeten afgekapt, en in der voegen tot spectakel van andere
hier op de gemene pasar, aen eeuwigh ellende gebragen, welcker
opperste Craings geweest den dans ontsprongen, namentlyk Patobsy,
pallacka, Pabyla, en Arrongh abel, men segt dewelcke nader Bouton
Amboina, off Ternaten souden gevlucht wesen, doorgebeden ende
wederspannige zyn gepardonneert, mits dat haren heere Radja
lopingh over de 40 @ maten, aen Sanbancko boete moeten tellen,
invoegen den Macassaer hier weder een absoluite monarchicale
regeringe meester gemaeckt heeft; middeler tyt liet den koningh
aen alle de portugesen weten zy hadden hunne affairen, en weder
zyt verschulden, op't spoedighste, jae yders souden vertrecken, en haer
vertreckens paraet te houden, ondertusschen wert het casteel
Pannakoka gedemolieert, met intentie de noorder bastiongh
insgelycx te doen vernietigen; tewelck buyten alle twyffel nevens
den bouw der logie mede soude gevolght zyn, ten ware d'over-
gekomene advysen van hunne gesanten Daingh Mangunalle, en
Craingh Latta, sulcx niet verhindert hadden, gelyck weynige
dagen voor de parelle van Amloort, hier aengekomen zyn, waer
by gemelte persoonen op't hooghste doceeren, haer vertreck van
tyt tot tyt uytgestelt wert, seggende de dagelycx genieten
genoeghsaem te kennen gaven, zy als pantsledden ofte ostagiers,
noodsakelyken uytgestelt moeten wesen, waer van hun dieter niet
beswaert was, door sulcx verhoeden, by hun sekere Capitein der
Mardyckers genaemt Pieter (woonende by d' Rotterdamse poort)
sulcx in vrientschap hadde bekent gemaeckt, en nietsdien haer dapper
beklaegden, zyluyden buyten eenige demirite voor welcken op-
soodanigen voet als ballingen behouden waren, versoeckende dienst-
halven haer vrouwen, nevens hunne verdiste montkosten, en
wyder begeerden moeten toegelaten worden, verwachtende
onder dies een goede uytkomste etc. Hier opkomt tydingh dat
20. à 30. Zeylen met goede [illegible] Hollanders, als Ternatanen, en
Boutonders beoorloogden, en gevolghlyck den Macassar [illegible]
souden pogen te verdelgen etc, over dese en meer andere [illegible]
geruchten ontstont een nieuwe alteratie onder den gemeenen man,
maer een vry grooter vreese, bracht [illegible] welcke hier en
huysgesinnen tot Sambanco, en andere Craings inslups, begaven
hun naer goa, Pannakokas werk begonnen demolitie wierde
geschorst, en de zeekant langs tot Craingh Sommanas bastiongh
met steene werken versterckt, over welcke geruchten, en
meer andere nietige tydingh, quamen diverse Craings ende

Zodat hy weder een souvereyn monarch geworden is. (margin note beside lines 10–12)

klaeghte van de ostagiers van Batavia aenden koningh etc. (margin note beside lines 21–23)

uytstrooysel dat d'Comp. met 20. off 30. schepen Bouton beoorlogen en Macassar soecken te verdelgen — (margin note beside lines 33–36)

tewelck groote alteratie in Macassar geeft, (margin note beside lines 39–40)

waerheyt van dien afvraegden, waer op zoo tastelyke redenen van
't contrarie te verstaen gaven, dat ooghschynelyk vermoogt, geen rede-
'n maer d'onbestandigde Macassaren beter toe ontrouwen, dies wy
ons te ruste begaven, vindende Sanbancko en eenige groten byden
anderen, in een getimbeert gemoet, ter eerster instantie de

barra, daer over geroepen vergadert de Comp.e raedt. ——

redenen tegens 't achterblyven vande der gesanten afvorderende,
en off Zulcx niet en was strydende tegens d'E. Heere Cans
gedane belofte, zeggende niet te connen begrypen, wat de
Hollanders daer mede meenden voor te hebben, gevende daer en
boven de loopende maand, van soo veele scheepen komste gewaerts
genoegsaem bekenden, d'E Comp.e iets vyandts met Macassar voor
hadden etc. Hier op voerden wy haer Hoogheden minnelyk te
gemoet, dat die, en meer andere uytstroyselen, niet als van quade
boosgeaerde menschen gepractiseert, en onder eenige gemeenen
man valschelyk verspreyt wierden, en mitsdien haer Hoogheden
't contrarie versekerden, als wel wetende u Ed. Hoogachtb.
noyt de eerste beginselen van onlusten maecken souden, geensints
bevreesende, off Daingh Manghualla nevens Zyn geselschap
stonden primo occasie weder keeren, konnende ondertusschen

maer niet nader de waerheyt.

wel gebeuren, Zy gesanten by't een off 't ander toeval eenigen
tyt langer als gedacht in Batavia ontoeven, dat echter niet als
met eygen Zindelykheyt stont te geschieden, en middelerwyl Zy
in't minste geen leet, hinder, noch affronten, maer in tegendeel
met alle behoorlyke courtoisie, en wat dies meer vereyst, souden
getracteert werden, voegende daer by soodanige verdere propoosten
als ons dienden op die materie nodigh te wesen, en hier mede gaff
den koningh ons affscheyt. ——

Inder voeghen de eerste bevonden wy post dato by overlegingh
u Ed. A. copie missive aen den koningh geaddresseert, bygevoegt
te geven, dies om eenige verdere onlusten te evitieren te rade
zyn geworden u Ed. A. brieffken aende Mayt. houdende, te doen
verschryven, ende simpelyk de reden van Daingh Manassas
verblyff daer uyt te laten, welckers overleveringh dan op 5e en
maert met de gewoonlycke solemniteyten effectueerde, ——
schynende haer Hoogheden in de geschreeven redelyk behagen,
doch niet achterblyven der gesanten hadden deselve groot
misnoegen, zeggende die eenelyk om u Ed. A. te begroeten,
en niet als ostagiers uytgesonden, waeromme dan haer
gesamentlyk tegens het gedane arrest op meerged.e persoonen
ten hooghsten beklaegden, protesterende van ongelyk en kleynachting
hun niet te naecomen, strydende tegens 't algemeen volckeren ——

laet d'h.e gedevadeerde brief aen den koning overschryven, d'reden van 't achterblyven der ostagiers daer uyt latende. ——

d'Koning verclaert zyn volck niet als ostagiers gesonden te hebben, maer alleen om d'h.e generael te begroeten ——

en toont zigh zeer misnoegt,

eert, men eenige legaten als met force dwingt over te geven, concluderende zodanige proceduren eerder tot oorlogh als wel naer vrede te (schynen) reeken etca., op welcke allegatien wy haer Hoogheden met omstandige beweegende redenen vertoonden, de motiven en gunder palen der non pareille gunder gecommitteerdens, dat met een grimmend lachje zeyden, alsoo mede te roepen, geeven ons naer weynige wedersyts gepleegde discoursen licentie. —

difference van den cabrosewaler —

De kleynigheden met danckbaerheyt ontfangen, zyn excepto den kleynen cabrosewaler uytgecomen, bevindende in factura eenige genoemde catten meerder, als int cognossement gestelt te zyn, daer over d'overhoofden wesen aengesproken, verclarende van geen andere, als vyff catten te weten, achtende onnodigh van verdere inspectingh gewagh te geven. —

de geschenken zyn aengenaem geweest,

De geschenken om verdeelt, en gevoeglyck aen diverse Heeren verdeelt te worden, zyn zeer aengenaem geweest, en beyde gequeelt, strekkende haer zimmelyk roodt meest tot fyn swart, groen en scharlaken, weynigh olie van nagelen, noten en canneel, zyn de respective Crains Soimanna, Sandrana, Cabtassa, postpost van u Ed. A. eerbiedelyk bedanckende, gelyck ook den koningh om een pansier, en Radja Teelo 2 a 3. cattys quicksilver, eer schynen benodigt te wesen. —

een portugees jacht van Macao. —

waerover tusschen barra en de Macassaren eenige disputen vallen, —

Op 4. maart passeerde alhier van Maccau ten ancker geroemde jacht Beata Maria de Nazareth, gemonteert met 14. stucken en ongevaer 100: koppen, wes aenkomste de portugesen lieten aenseggen, zy buyten onse nadere last, oft 's konings order, geene minste koopmanschappen vermochten te debarqueren, daer op quam ylens den koningh van Bima, nevens Crain Pharanghy, ons uyt Sambanckes naem de redenen van dien af voorderen, dies wy haer Hoogheedens eenelyk te verstaen gaven, zy luistende volgens het 12e articul in batavia, mitsgaders het 7e mede in Sombopo gesloten, alle binnen den gepreciseerden tyt moeten vertrecken, zonder oyt weder te mogen komen, ende in middels eenige onrusten te desen rede verschynende de May.t gehouden heeft, geschyde nate weder terugvaerts, oft deeses weegs te doen afzeylen etc., in respecte van't welcke, genoemde Heeren ons aenzeyden, dit in der volgen naer d'expiratie van't gesloten contract, moste verstaen worden, maer zulcx voor alsnoch geappliceert conden nemen, wy in tegendeel volherden by ons onderlegt, en onder dies passeerden met heen en wederzyts doliantien, woorden, vriendelycke sollicitatien, vier dagen, wanneer eyndelyk te rade werden

doch barcacorasfen dat haer eyndelyck daer te mogen aenlanden,

noch 4. [illegible] waren van Macao vertrocken, 1. na Combodia, 1. na Siam en 2. na Timor,

eindelyck na Timor,

s'konings sinnelyckheyt te contenteren, gelyk u Ed. A. by de copie resolutie onder No. 2: gelieven te ooghen, nevens genoemde Jacht waren noch 4. dier gelycke quanten, namentlyck twee p.r Combodia, als Siam, en gelyck getal naer Thimor afgesteeken, weshalven eindelyck soo haest mogelyk derwaerts tot Coupan toegereede, gebende daer benevens aen den koopman Kuilenborgh pertinent advys van 't gene geaccurreert, tot zyn gouverno dienstigh moete weten, gelyck de copie vandien onder No. 3. klaerlyck aenwyst. —

120. Portugesen nae Timor vertrocken,

vaertuygen der Portu. geset vaertuygh p.r Coupan. —

't Maccaus jacht gaet nae Macao 27. april, item een gehuyrt Jonk hebbende met 530. Portu. gesien. —

Sakende nu de versterkingh der Portugesen, deselve verminderen dagelycx meer en meer in getal, zynde sedert ongeveer vier maenden herwaerts 120. soo mans als vrouwen p.r Thimor afgeseylt, en hoewel deser jegens met alle devoiren geijvert zy, soo en heeft sulcx niet mogen helpen. Sultinerende den koningh hy met Chimpe uytsetten syne beloften te vollen naerkomt; eenen Mamidele Kama is met eygen vaertuygh en volck door die van Notty aen lant gebrocht, en tyders omt leven gebracht, hebbende voorleden Coupan deselve naest in handen gekregen, oock souden 't Jacht de haer nevens twee chialoupen tegens de Maccaus vaerders hebbende geweest zyn, maer volgens derwaert gecomene tydingh, niets uytgericht; 't hier voren genoemde Jacht Beata Maria de Nasareth, is den 27. der afgeleden maent, met over de 400:, en seker gehuyrt Jonk met 130. Lusitanen naer Maccau gestevent, 't overige vertrocken vast naer Siam, Combodia, en elders, invoegen hier nu niet dan 10. a 12. gequalificeerde nevens eenige geringe persoonen blyven overschieten die insgelycx p.r Comp.s schepen staen te volgen, sulcx wy geensints twyfelen off alle de Portugesen sullen (hoewel ongaerne) binnen corten dese plaets geruymt hebben. —

de 6000. maten voor P.r Gillisz zyn ontfangen

De bedongen 6000. maten voor Pieter Gillisz massacre en spolie hebben wy volle ontfangen, en heeft den koningh twee vaertuygen tot opsoecken van [illegible] en syne medestanders, voor lange afgevaerdight, doch wye geen der selve tot heden wedergekeert zyn, blyven voornemens die pretentie tot 't eyndigendelyk maer te laten berusten, wanneer deselve op't nieuw sullen vaerdigen te verhandelen; den opbouw der logie heeft eenelyk onder diverse excusen opgeschort, dies al in Januario om in geen groote verpleegtinge met den Mogol Mamet Sapij te geraken, den proper koningh van Bambooken binnen 's Comp.s perck heeft opgeslagen, waer mede wy ons tot beter gelegentheyt moeten behelpen; ondertusschen heeft genoemde Mogol aen ons allen veel [illegible]

de logie en gaet niet voort. —

recommandeert Manuel Lapsij

betoont, ook in alles de behulpsame hant na vermogen geconˌtribueert, dierhalven dan ook zeer nedrigh den versoeckende u Ed. A. genoemden persoon, de aen ons betoonde courtosien nader u Ed. A. wyse discretie geliefden te recompenseren, gy is voornemens nu over Batavia naer Zyn Ed. Hr. en Mr. Niechimmelara te keeren, om van desselfs elffjarige administratie reeckq te doen.

Koukercke, Bloemendael en Dromedaris van Amboina 14. ditto

Scheen geraet, en om niet boven gesegden moyte u Ed. A. voorder te onderbadigh zynde, comt op 12. 13. en 14. deser loopende maent uyt Amboina hier ter rede de Jachten Koukercke, Bloemendaele, en Dromedaris, ten principaelen tot ontvoer der Portugesen verbaerts gesticht, wes den Coningh als Francisco Vieira daer van kennis deden, latende niet seyden een yder waerschouwen, dat, die in gesint waren naer Batavia te zeylen, sigh inder haest dienden te prepareren, sulcx tot heden niet meer als 110 soo mannen vrouwen en kinderen, op Koukercke, en Dromedaris gescheept sullen zyn, waeronder als opper voornaemste stelde den koopman Manuel George, die voor reeckeningh der E. Comp.e aen ons getelt heeft, vyff duysent spaensche realen in specie, en dienvolgende aen den selven een wissel brieff verleent hebbe, om door u Ed. A. in gelycke munte geton gelt aen dito weder te laten betalen; hoewel gemelte nu is komen geobligeert worden gemaeckt hebbende tot opkopen van sandel, swietpatscoorn etc., ende sal weete komen, tot welck vertrouwende u Ed. A. geen onder qualyk zullen geliefden op te nemen, 't is voorwaer een oprecht koopmans hart, wien tegen de Coningh als Vieiras, en meer andere justigatien geenelee overvalt, met zoodanigh een vertrouwen dat den wederdeel halven noyt geen de minste schade zal overkomen.

Manuel George comt over

geeft 5000. realen aen de Comp.e op wissel getelt

in Macassar alteratie ontstaen op de geruchten datter 30. off 40. schepen in Macassar zouden comen,

Ed. Heeren, 't zoude voor ons by na onmogelyk wesen by woorden uyt te drucken, de buyten gemeene alteratie eenige dagen herwaerts onder dese natie ontstaen, seggende 30. a 40. schepen dese plaets de novo souden comen bestoken, en de Portugesen sr. Fonre hier vandaen halen, verbiedende voor eerst 't gebruyck der passen, en liet den Koningh weten egene negotianten de logie voortaen te frequenteren, ondertusschen werden van alle kanten op ons doen en bedryf scherp acht genomen, en ieder syts bewaekt, waer van ons d'eerste schier onbekent bleeff, ja wat middelen daer toe aenwenden, om sulcx voor te komen, en de Macassaren ander gedachten in te prenten, was eerder voor een doot mans deur geklopt, vlyende ny van d'een op d'ander craingh

invoegen ook de Mayt. audientie begeerde, seggende wy ons
versoeken Craingh Soumanna moesten voordragen, onder wiens bestier
nu alles bestaet, wes derhalven deden, ende dien heer ter spraeck
bereyt vonden, aen welcken ons wedervaren omstandigh te kennen
gaven, protesterende van gebreck en verlaet s'Comp. dienaren
in deese dagen overkomen, die aenstonts andere ordre liet uytgaen
en op den ouden voet alles herstelden, gevende dien Hr. genoeghsaem
te verstaen, van wat wantrouwigh gemoet zyn natie geweest
waeren. Spruytende ten principaelen dat eenige dagen geleden een
myner slaeven sigh in dieverye van een gout kettingtie vergrepen
hebbende, hem by zeker Moela hadde begeven, wien dien jongen
voorbrugt sonder voorweten des koningh heeft laten besnyden,
'twelck verstaende, ons klachten een yder op't scherpste voor-
droegen, als een saeck synde die u Ed. A. buyten alle twyffel
seer qualyck sullen opnemen, en genoeghsaem 't contract in dat
point door haer eerst geviolleert was, den koning oordeelden het
contrarie, wyl't buyten zyn kennis geschiet is, stellende evenwel
die saeck in handen van Soumanna en hunne Regtsgeleerde, die
den Moela in zeker amende gecondemneert hebben, waer van ons
de helft, nevens de kapate des jongens, mitsgaders 't goude kettingje
poorden over te geven, doch't selve is op't beste geweygert, als niet
derwende zoo hogen feyt t'onser verantwoordinge aennen, off
afhandelen, die de Mayt. evenwel u Ed. A. daer van te verstendigen,
seggende onderstutten u Ed. A. nader meeninge daerop te willen
afwachten, invoegen gisteren s'Conings, als Craingh Soumannas
brieven, nevens zeeker zyde rollen, ende een bondeken, ons met
verzierte eerbiedigheyt overhandight is, latende de Mayt. daer
by aenseggen hy van meeninge was, de Logie binnen weynigh tyts
t'onser genoegen zouden doen opmaken, welckers gevolgh u Ed. A.
nader deesen adverteert werdt, dies wy verwachten u Ed. A. ons noch
bevende het ontfangen 14700. pannen met gelyck getal der
selver soort geleyffden te versorgen; den prins Crongro doet hier
benevens zyne hartelyke groete, met versoek u Ed. A. hem geliefden
met drie uur-glasen te gedachtigen, namentlyk, een van twaelff
een van tien, ende een do. van drie uren lopens, 't sal ons geraeden
beduncken (dat onder u Ed. A. verbeteringe gaeren hinge)
wel nodigh wesen, d' Comp. dien onrustigen wolgeest inde te
vrint hout, gemerckt hy doch wanneer 't geen se lotte geeft, weder
aent roer deser regeringe can geraken. —

Drie mogollen hebben door hoge recommandatien der respective
Heeren gouverneurs Joan Thyssen ende Laurens Pit, passage —

en barca en handen koning met te spreken conde —

protesteert daer over tegen Craing Sumanna,

de matassaren hebben een van haer slaven besneden,

'twelck de Coningh ignoreert

brieven en geschencken vanden koning aen d' Hr. Generaele. —

met beloofte van de Logie te sullen opmaken,

eyscht noch 14700 pannen

de prins Crongro eyst 3 uurglasen,

kan als hy wel weder in de regeringh komen,

passage voor 3 mogollen,

vergunt, mitsgaders toegestaen dat Intchia 36: ende Mamets Cassim 39. bondels spiaulter mede voeren, doch de vracht en verdechiratie en wegbragen van ú Ed. A. uytspraeke, ongetaxeert gelaten. ——

missive aen Daing Manguatta.

't Inleggende aen Daingh Manguatta gelieve ú Ed. A. te doen bestellen, en gaet hier bezyden voor hem mede 180. gantingh rys, ende drie sackjens pady, gemerckt ⁋. —

Lading van Koukerken bedragende 9715½ gl.

Deses comt ú Ed. A. toe per 't Jacht Koukerken, waerin gescheept hebbe 109½ picol spiaulter, bestaende uyt 1100. stucq. kostende volgens uyt der factura de somma van ƒ 9715,,10,, waer voor 't generael in de boeckies gedebiteert heeft. ——

De Wakende Boey was Amboina ——

Op gisteren is 't Jachtgen de Wakende Boey hier ter rede gearriveert uyt welckers overgebrachte advysen met leetwesen vernomen 't galliot Dindeloort op 13. april noch niet tot Coupan was gearriveert, daer het nochtans op 11. maert derwaerts aen gestevent zy, Godt geve by der selver behoudenis in corten mogen vernemen. ——

Ende wye het naer allen schyn, conform d'Hr. Jacob Hustaert schryvens wel conde geschieden, egter ander schiklen over Macassar naer Costy staete te volgen, soo sullen eyntelyck genootsaekt wesen de Wakende Boey noch een geruymen tyt op te houden, en midlerwyle soo het Jacht Bloemendael in corte dagen met partye portugesen mede zynde dopperre te geven. — waermede

Ed. Manhafte, Manhafte, Hooghachtbare, wyse, voorsienige, ende zeer genereuse Heeren, sullen besluyten, bidde ú Ed. A. naer onse schuldige dienstige groete int Schut Christy bevolen laten, —— blyvende voortes, ú Ed. A. seer verplicht en trouw dienst willige dienaers, was geteykent Jan Barra, Jan van der Voles, Adriaen Barthoomeus de Caldr. ter zyden stont Int Comptoir Macassar adij 24. May Ao. 1661. lager stont

Ed. Heeren,

de Macassaren houden s'Comps. logie bewaekt

een matroos doot gespat,

Soo veel van aboort dit Jacht en de ende aff te vaerdigen ende 's Kruytjes volck naer strant gingen, ontmoeten d'onse 3. Macassaren, welcke zeyden van den Koningh gesonden waren om recht voor s'Comps. poort te waken, d'naer een droevigh toeval trof een der onnosele matroosen, welcke zeer onverwacht met een spat inde linker schouder gequetst worde, en ongeveer ½ uur daer aen zeer ellendigh overleden geruymt is, wes ick den Coningh daer van kennisse gaf, die hem (als onnosel daer in zynde) beloofft deselve op te soucken, wes op morgen daer over vallen zullen, hiermede blyve als vooren ende was getek. Joan Barra, ter zyden stont datum ut supra. ——

Aenden Ed. Heer Joan Maetsuyker
gouverneur generael, ende d'E.E. Heeren
raden, wegens den Nederlantschen
staet in Oriënten. —

den Eduarder van Santvoort op Wingurla
aen haer Ed. 30. maert 1661
ontfangen den 9. Juny p.r per [illegible],

Ed. Onfeste, Hooghachtbare, manhafte
welgeleerde, ende seer generense Heeren,

Ed. Hoogachtbare Heeren,

Het afvaerdigen van 't retourerende oorlogs Jacht Thole dat van hier
opgedaen over de vloot naer Canara, om aldaer uyt de restleggende
rys, door u Ed. ordre opgebracht synde behoorlycke ladinge in te nemen
vertrocken, nodigh geoordeelt u Ed. dese weynige regulen toe te voegen,
dienende eenlyk tot geleyde van 6900. lb gom ofte Inlantse boter,
bestaende in 16. met cayer omwonde potten, en 44. vaten alle too-
gekalckt, en met Comp.s chiap verseegelt, die u Ed. tegenwoordigh
p.r 't voorsz. gemelde Jacht Thole dat godt almaghtigh spoedigh
in salvo zyne reyse wil laten voltrecken, toesent, monterende met
alle onkosten tot een bedragh ƒ 2256 : 6 :- gelyk u Ed. breeder by de
ingesloten factura gelieve te beoogen, voor welcke somme
Comptoir generael in deses coopmans negotie boecken debiteren
sullen, 't welck niet alle gemelde boter in toer ... versorgt gaet
off deselve sal u Ed. wel geconditioneert toegebracht worden, over
8. a 10. dagen staet wyders 't Jacht Vlissingen nae Canara te volgen, om
zyn ruym mede uyt de vooraengetogene opgebrachte gewassen, 't welck
met geroo 1200. lasten geweest is, te besturen, waer ontrent noch een
goet gedeelte voor den toekomen vanfal overblyven, also 't schip Henriette
Louyse, ten bevele vanden E.E. H.r Gouv.r Adriaen vander Meyde
als ten versoecke van d'E.H.r Directeur Leonard Winninx naer
Souratte is versonden, gemerckt de Tayoanse schepen als den Bengaels
vandersyder zoo spade zyn aengekomen, dat geen dier bodems door
't inconstant verloop machtigh waren over persia nae Suratta te
navigeren, om aldaer de restleggende koopmanschappen noch tydigh te
embarqueren, met de verdere twee schepen Angelier en Wasteveelink,
verkopen door bedoen vanden Aebgeoorder u Ed. verderen gedanen
eysch van Bruneer, kittery, Cadjang, en boven en cattoene goeden
prompt te voldoen, waer mede u Ed. dan ook ontwaerde aenbylen
geneight te verwachten, die met beide verhandelen sullen wat alhier
zedert 10. January a.o stanti, dat de gekroonde Coen vertrock, in
negotie, als staets-saken, neffens 't vrede van onse aenwelke vyanden
de Portugesen, gepasseert en voorgevallen is, dies dese met weynigen
ten eynde trede, en sullen u Ed. Hoogachtb.e naer onse eerbiedige ende

onderdanige groete, onder de eeuwig-rycke zegeningen van godt Almachtigh gerecommandeert laten, wien wy vierighlyck gebeden hebt, alle u Ed. loffelycke dessynen, als verdere conceptien, en uytvoeringe ten meesten dienste van onse Ed. Vaderls. Heeren 't gemeene beste, als tot u Ed. onsterffelycke loff, genadelyck gelieve te zegenen, en middelertyt verblyve, die loyaltoot geweest zyn, dat is, Ed. Eerentfeste Hoogachtb. manhafte, wel geerde ende zeer gunstige Heeren. ondertoont u Ed. onderdanige, dienstschuldige, gehoorsame ende vaerdige dienaers, en wel geteyckent, pieter van santvoort, Leendert Leenaertz. ter zyden stont Int Comptoir Wingurla, desen 30. maert ao. 1661.

Nota: de missive door d'Ed. Ho. Ryckloff van goens uyt gale, aen haer Ed. indato den 21. mey 1661. gesz, ende ontfangen den 9. Juny, pr. t hols. [illegible], is te vinden in zyn Ed. dachregister geteeckent foo: 1694.

Aen d'Ed. Ho. Joan Maetsuyker gouverneur generael, ende d'Ed. Heeren Raden, wegens den nederlantsen Staedt in Orienten

den koopman van Ryk in Siam aen haer Ed. 29. meert 1661.
ontfangen 13. Juny pr. [illegible] ontdecker

Ed. gerenomeerde, manhafte, wel wyse, voorsienige seer gestrenge heeren,

Myn Heeren.

Uyt onsen Jongsten indato ultimo Xbr. lestleden pr. 't Jacht den Beer als de van hier gesonden advysen, en verdere papieren, met het retourschip de provintie, en fluytschip Diemermeer (die wy hopen als den goeden god successive naer den anderen, met zyne milrycke genade, begonnen reyse sal hebben laten verlangen) willen wy vertrouwen, u Ed. den volcomen staet, ende vordere toedraght deses Compt. soo in negotie als hoofse saken, tot dien tyt toe lange voor den ontfangh van desen zult hebben bevoght, die halven om verdrietige lanckheden te vermyden, sullen wy desen diesaengaende, geene onnodige repetitie voornemen, maer ons aen dessels verrade copye hier nevens gaende, gedienstigh gedragen, ende eenelyck kortelyck aenroeren, 't geene notwens waerdigh, sedert geene onder tyt alhier voorgevallen, ende ten dienste vande Comp. verrigtis,

Arrivé Duchuysen van Tayoan 14. maert,

Ladingh van Duchuysen in sam bedragende f 25656.7.8. —

2. Chineese Jonken uyt Cochinchina, 1. van Aimoy

Coxinja heeft al zyn Jonken opontboden,

zyn desseyn wert secreet gehouden

zedert is alhier, hebbende 16. February passado Tayouan rede verlaten, seer laet inde tyt, gelyckelyck, 14. deser, het schip N: Duchuysen voor de riviere gearriveert, tot welcks spoedige depesche met schuldigen yver alle devoiren zyn aengewent, maer t'onser leetwesen, alhoewel de ladinge, ten principalen in borcken aende mont vande riviere volcomen vaerdigh lagh, is door de geduerige stercke zuydelyke winden, waer door de borcken weltyts in drie a 4. dagen somwylen het schip niet we hebben connen genaken, daer meerder tyt mede doorgebraect als wel gegist hadde, 'twelcke U Ed. dan becomt met een cargasoen montende tesamen f 25656: 7: 8. ende bestaende int volgende, gelyck U Ed. uyt nevens gaende facture breeder en langer gelieven te verneemen. —

50½ ps. mamelgalen ende Siamsen cominijs
10: d°. wasch —
1461½ d°. sappanhout —
2250: potten casjang-olie
7. lasten groene cadjangh
207. d°. gepelden rys. —

Soo zyn alhier mede sedert bovengenoemden tyt, noch 2. Chineese Jonken uyt Couchinchina ende een van Aymoy off de custe van China ter deser rede aengelant, mede brengende Coxinja, een armade van over de 200. oorlogs Jonken in ende rontomme Aymoy by den anderen was hebbende, welcke van tyt tot tyt in quantiteyt vermeerderde, dewyle op lyffstraffe alle zyne nachodes met haer Jonken, uyt Japan hadde op ontboden, gelyck mede die gene, welcke in Couchinchina, Cambodia, Siam, offte andere quartieren zynde, doen kundigen hadde, naer Japan niet te navigeren, maer haer reyse alle a droiture, met den eersten naer Aymoy souden onderneemen, ende daerbeneven aenbevolen, omme anders geen ladinge als rys, salpeter, swavel, tin, loot, als andere viveres offte ammonitie van oorloge, derwaerts aen te brengen sonder dat volgens de gecomen Chineesen haer voorgeven, waerinne alles seer secreet gehouden wert, vernomen conde werden, waer dit desseyn strechten, offte tot wat eynde off inslichten zulcx geschiede, maer was de gemeene opinie, dewyle Coxinja door den Tarter, soo langs soo meer benaut werde, zynde door het besetten vande zeekust, hem nu alle toevoer ende negotie van de vaste custe van China geheelyck heeft doen benomen en belet, waerinne zyne meeste stercke bestont, hy wel het ooge zoude mogen hebben, op eenige der bequaemste, ende hem naest gelegentste eylanden, 'twelck Aymoy verlatende, met dese groote macht, zoude soecken aenstaende mousson te overrompelen, omme zynen setel aldaer te planten, waer toe Formosa, offte d'eylanden

tegende geroepen is dat sy 't op formosa of Lucon gemunt heeft. —

van Lucon, de assurantie geoordeelt worden, hemelen uytgestelt te zyn, doch wat er van wesen sal, moet ons den alderonden tyt kundigen. —

een patacxe van Macao met een Chinese wankantjen,

die van Macao souden haer op hoede leggen,

Uyt Macao zyn 17. deser mede alhier verschenen een ouden patacxe nevens een Chinees wankantje vande Portugesen, eenelyk omme aerdewerck ofte ouden pinangh van hier verhandelt te worden, hebbende naer haer voorgeven met de komste vande vloot vanden heer vander Laen, die uytgaen naer Tayoan, ten meerendeele door de Macause Eylanden, ende eenige uyt gesichte vande stadt souden zyn gepasseert, alles aldaer met vrede, ende in rust ende vrede gehouden, zulcx met der besendinge de Macause regeringe, niet meer dan 5 a 6 mestiçen, ende eenige Lascaren, sonder eenige blancke Portugesen hadde willen laeten gaen, ende op lyfstraffe verboden naer eenige andere quartieren by haer ingesetenen te equiperen, omme alle haer macht tot defensie by den anderen te houden, weshalven voor de retour van gemelte vloote aldaer noch zeer beducht bevonden.

Jacht van Jan de Sorobaro uyt Manilha,

revolte vande Chinesen aldaer,

Soo is uyt de Manilha 20. d[it]o mede inde riviere gekomen het jacht vanden Castiliaenschen koopman Joan de Sorobaro, welcke ons kundighden alles aldaer zeer qualyck stont, wesende d'Inwoonders der meeste provintien vande Eylanden tegen de Castilianen, door opstokinge der Chinesen waren gerevolteert, hebbende oock alle de goutmijnen ende de platte landen, als eenige vastigheden onder haer geweldt becomen, en waer eenige Castilianen bequamen, hadde patres zelve, over al door 't geheele lant doot geslagen, zulcx haer van 't geheele lant buyten eenige forten, die hier ende daer noch inde provintien vande Eylanden, door de Castilianen beset waren, weynige inde besegert gebleven, haer van alles hadde meester gemaeckt, jae selfs tot den onderdoor van de steden naer de stadt Manilha hebbende, 't welck een seer groote dierte, en niet min vrese voor den overval van Coxinjas macht, aldaer inde gemoederen vande regeringe causeerde, ende oorsake was dat Sorobaro weynigh silver capitael, ende geen gout uyt de Manilha met bracht, naer zyn schrooyen te meerendeele met witte zyde en vlaes genootsaeckt was geweest te laden, ende daer mede derwaerts aen te comen. —

brenght weynigh silver en geen gout,

Uyt de Noorden quartieren ende leger van zyne Mayt. becomen alhier dagelycx tydinge, hoe, behalve dat eenige bequamen wegh door het gebergte ende de bosschagie, waer door gaende water genoegh tot noot, dient van 't leger gevonden heeft, d'oorloge by desen Coningh tegen de Koreaansche landen ofte Zanghanger ondernomen, een seer geluckige voortganck begint te nemen, hebbende zyne Mayt. sonder merckelycke tegenstant alle de stadt, ende de geheele —

de koningh komt de stad ende provintie Jaymay te vermeesteren,

en treckt tot 't ryk van Langhsang in —

t'welcke de negotie inde bovenden quartieren schadelyk,

ende de Comp.e inden Japanschen handel — hinderlyk is. —

provintie Jaymay, t'welcke een der Importantste provintie, ende als een slot vant ryke van Langhsangh, aende een kant geoordeelt wort, geheelyk vermeestert, ende onder zyn gewelt gebracht, ende treckt met het geheele leger 't ryke van Langhsang in, daer alles voor hem vluchtigh is, omme zyne victorie verder te vervolgen, zulcx geschapen staet dat by den koopman en burger met droefheyt beclaegt wort, Zyne Mayt. als wel gehoopt hadde, binnen corte, niet weder naer de bovenden quartieren staet te retourneren, dewyle de apparentie vertoont, desen aengenomen oorlogh noch wel een geruymen tyt zoude comen blyven continueren, waer door inde bovenden quartieren, die met desen optocht geheelyck van volck ontbloot zyn, alle negotie ende handwercken stille blyven staen, zonder dat voor iemant, doch principalycken voor den vreemdelingen, alhier, gantsch niet te winnen valt, t'welcke de nieu aengecomen Chineesen, Portugesen, als andere negotianten omme haere ladinge te erlangen, seer qualyck encomt, ende ons geen cleene verhinderinge in den Japanschen handel sal veroorsaken, waer soude apparentie, doch principalycken tot het insamelen vanden goet cargasoen hartevellen, haer tot noch, verwints door de stercke wachten ende waerten, boven de stadt, op de rivier omme het verloopen vant volck uyt het leger naer de bovenden quartieren te verhinderen, die aende afcomende negotianten groote moetwille bedryven, derhalven een grooten schroom is, omme yetwes nederwaerts aen te brengen, haer wert sterck ver-hoopen, datter willen hoope alles beter zal uytvallen, als wy ons wel imagineren, dat den goede godt gunne, ende den alleronder tyt ons zal moeten kundigen. —

3. Chinese Jonken van Coxinja comen dit mousson in Siam. —

item de Jonk vande Moorsche Chinees,

noch twee Jonken zyn voor Coxinjas volck in Siam getimmert —

Drie Chinese Jonken van Coxinja, te weten een uyt Japan, ende 2. van de cust van China, nevens de Jonke vanden Moorsche Chinees, — welcke verleden Jaer met de 22. moorden in Japan is geweest zyn, alhier dese mousson naer gearriveert, waer vande drie Jonken van Coxinja, nevens noch 2. d.o alhier in de nowe voor Coxinjas volck getimmert, werden geschandelyk dewyle door haer meester op ontboden zyn als voren aengeroert, naer Eymoey, en stadt de aengeroerde moorsche Jonke, die zich daer toe ende al weder om veerdigh maekt, ende goede quantiteyt moorse doecken stadt — derwaerts te voeren, eenelyk dit saisoen naer nae Japan te navigeren. —

Omme de brieven en geschenken vanden koninck en grooten aen UEd. tydigh ende spoedigh te erlangen, is by ons met niede sollicitatie ende gedurige versoecken, gelyck int dagregister kan doorgaens beooght worden, te hebe gereguleert, dat tot onser groten leetwesen, hebbe met de veelvoudige hoofsche besoingnes

door de optocht van zyne mayt. in 't leger weynigh connen
optimeeren, dewelcke zyn ons door gedurigh aenhouden noch ten
laetsten, in de eerste dees loopende maent, in twee stuck

schenckagie van den ko: aen de Ed. Heer gouv.

olyphanten van den coningh, zynde d'eene een mannetjen van 5.
ende 't ander een wyfjen 4½ alta hoogh, beyde buyten gemeene tee-
schoone beesten, als mede een d°. mannetjen van berquelangh 4.

Item van berkelang.

alta hoogh, aen u Ed. in den tot schenckagie in de loge gesonden
en alhoewel omme de missive mede per hart afsenden, hebben de
selve door de Siamse traeheyt, niet eerder mede connen becomen
als 26. d°. daer aen volgende, wanneer al naer benedden, omme de
voordige ladinge van dit schip, met onse presentie, voor soo veel
doenlyck was te vorderen, vertrocken waren, als wanneer ons door
den onderkoopman Poolvoet, deselve naer gesonden zyn, die u Ed.
dan by desen, eenelyck neffens haere Maleysche translaten, waeruyt
de lyst niet veel connen lyden, deselve uit nederlants te vertalen,
zyn soo connende ende alhoewel sich Pitsnochan sich in zyne missive
excuseert, dat door zyne veelvoudige vocatie, by dese occasie niet
en heeft connen by brengen, yet eers aen u Ed. in recompense van
theme, waer niet u Ed. hem verleden saison seer geneerden te begunstigen
te addresseren, soo heeft ons, zeyende dat zyne Mayts. schenckagie
aen ons overhandight wert, dat niet vertrout hadde, daer naer door
een die naer expres daer toe uyt de boven quartieren, ende hier
leger afgevaerdight, doen aencundigen, dat aen de Ed. Heer gouv:
generael zoude zenden eenen schoonen olyphant van 4½ alta
hoge, zynde eerst nu afcomen uyt de boven quartieren, dien
halven versocht wy daer over aen u Ed. zoude schryven, welcke
4. beesten, dewyle zeer laet inde mouson is, ende dit schip naer
alle apparentie een lange reyse sullen, dit ende Batavia te
erlangen heeft, waer door die beesten groote disaster souden lopen
ende principalyck omme dat niet het inbarqueeren der selver
veel tyts gespilt zoude zyn, 't welcke inde depesche van dit schip
groote verachteringe zoude hebben gegeven, zoo zyn te rade
geworden deselve beesten u Ed. by desen niet toe te laten comen

de olyphanten in Siam overgehouden.

maer alhier te behouden tot u Ed. nader ordre, 't zy dat se naer
Batavia ofte met de Malacse vaerder naer Malacca sullen versonden
ofte wel dat u Ed. ons daer toe een schip van Coste, omme deselve
over Malacca nae Bengale, ofte elders van hier te vervoeren
geliefft toe te schicken, welckers ladinge gevoeglyck met sappan
hout, daer alhier een overvloede noch van verscheyden geleyt, gelyck
u Ed. met ons vorige schryvens geïndight hebbe, voor Persia,
Bengale ofte de Hindostanse quartieren, omme op Malacca
verdeelt te worden # die welcke willen hopen, u Ed. voor niet qualyck
gedaen oordeelen zult, .——

 # gelyck in voortyden veele malen geschiet is, conde gesuppleert worden,

Vermeers vrouwe gevlucht

Omme de huysvrouwe als verdere familie vanden bybrenger Nicolaes Vermeer, dewyle uyt het volck van Cochymon verstaen hadde, gelyck Vermeer uyt Tonkin naer Batavia stont te vertrecken, naer Costy, by desen, volgens u Ed. order by den weg op te zenden, is alle mogelycke devoir aengewent, maer hebben haer de selve waren van meergenoemden Vermeer, die alsnu zyn in der eerster instantie niet hebbe willen langeren, vermits uyt het genoemde volck van Cochymonden, de grote debauche, so in kostelycke cleedinge als vrouwen, by dito Vermeer gedurende zyn demeure aldaer in Tonkin gepleecht, wardt doen voorgaven, sindemael dat hy sich houde mogen hebben opgehouden was, bevonden aen haer geaccordt noyt te zullen comen, maer door ons aende principaelste belooft zynde, dat admiraal aen u Ed. daer over te schryven, omme soo hy doenlyck was, soo Vermeer noch yet des vermocht t'haer te becomen, hebben daer op intrum genoemde vrouwe gelanggeert, die ook niet anders conde zien, ofte was mede volcomen gedistineert omme te vertrecken, doch wanneer de prauw veradigt was, omme haer met haer familie naer boorden te voeren, was het huys geheel ledigh gevonden, hebbende met haer dochter de vlucht met eenen Portugesen mestiès, waerby gevlucht was, zy lange geboelleert hadde, genomen, somma hebben en bedde-werck, gelyk u Ed. uyt de nevensgaende copie verclaringe, en verdere stucken sult connen verstaen.

missive van Japan met een jonk ontfangen,

Nevens desen comt u Ed. een gesloten missive vanden E. Hendrik Indyck opperhooft in Japan aen ons onder couverte per den Chinees Hocquan, komende met zyn Jonke uyt Japan geseyden, wat advisen daer nevens uyt Japan, die de met dit schip vande Ed. Heer Frederick Coyet uyt Tayoan ons toegecomen zyn sullen omme onnodige repetitie te vermyden, in desen niet aenroeren, maer ons eenlyck dies aengaende aende selve afschriften hierneven gaende, gedragen.

Hiermede,

Ed. Achtbare, manhafte, welwyse, voorsienige en zeer gestrenge heeren, desen niet wyder prolongerende, sullen u Ed. naer ons gedienstige gebiedenisse inde bescherminge des Alderhoogste laten, die u Ed. costelycke gouverno altyt vermeerdere ende u Ed. regeringe met geluck en zege ten voordeele onser principalen, gelieven te begenadigen, amen.

Amsterdam in Siam, adij 29. Meert ao 1661. was geteekent
u Ed. gedienstigen dienaer, Joan van Rijck.

Aende Ed. Heer gouv.r generael ende
d'Ed: Heeren raden van India,

p. d. Jonck Cortemangaparsily aen ...
4.e January 1661.
ontfangen 13. Juny met het Jacht ...
zynde aldaer met een Jonk aengebracht,

Ed. Erntfeste, Manhafte, Achtbare,
wijse, voorsienige, seer bescheydene
gebiedende Heeren,

Mijne Heeren,

2. Jonkjes van Sachsin gecomen,

Sedert het vertreck vanden E. Joan bonghelyon, op den 26. october
uyt dese baey met de schepen, 'Haff, Oyevaer ende Gardiin, nae
Malacca, zyn alhier twee Jonkiens van Zatzin gearriveert,
met de naervolgende koopmanschappen, te weten,

30050. catti witte rouwe zyde
4912. stux pelangs,
3354. stux gielems
4095. stux pansjens
170. stux chious
20. stux gilen,
15. stux sumongij
30. stux witte sabita,
7. stux satynen,
150. catti quinamse geel zyde
139. stux quinamse pelangs,
50. catty zyde watten,
3. stux Chinese wolle stoffen,
590. stux sit cleeden,
9. catty nayzyde,
2400. catty tittanus,
5500. catty sappanhout,
2250. catty peper
4500. catty witte poeyersuyker,
100. catty wasch,
50. catty olipants tanden
200. catti agelhout
10. catti tambach,
600. catti porceleyn werk,
1600. catty allerhande medecynen,
50. stux rocgoeden,
14. kisten met kramerijen, en
7. packen Chinees papier,

geruchten van Coxinjas aenslag op formosa,

Divulgerende de Chinesen daer mede gekomen, dat Coxinja niet lang
nae hun vertrock zynde gereedt in octob. voorl. onder 't beleyt van
een verrader, ende twee zyner voornaemste mandorijns, daer onder
zynde oüt oom Sanja, een groote nomber Jonken en krijgh volck vergaerdert nader formosa af te zenden staat; 't welck alhier by sommige
schijnt gelooft te worden, waer van wy verhoopen u Ed.' tydelyk —
bescheyt uyt Tayoan, al voorden ontfank dezes, sal geadviseert wesen

ende wat vandie zake zy, wy by verschyninge van d'een off d'ander Chinese Jonke ook vernemen zullen, onderstellende 't beste voor de E. Comp.e 't zy eer maer gefingeerde uytstrooyselen zyn, ofte dat godt de Heere onse wapenen tegens die invasieurs genadelyk geliest zal geven te zegenen, met hertelyk verlangen verhopende. —

twee Jonkies van Tonkin na Japan gaende, komen de reyse niet volbrengen,

Amatgoda Itsien Chinees, over 2. Jaren van hier met zyn Jonke nae Tonquin vertrocken, is nu verleden zuyder mousson, nevens noch een Jonkien, vandaer herwaerts aencomende, door een storm beloopen dat zy beyde hare masten verliesende, genootsaekt zyn geworden, — wederom te keeren, ende op 't beste datse konden, namentlyk Itsien weder ter plaetse daer hy vandaen gekomen was, en d'andere in een Chinese haven, hun te salveeren; soodatse voor dat mael vandie reyse (weynige 't zummer voordeel) gefrustreert blyven, ende wy vandaer geen advys becomen hebben; weerende ter zyden die nevens noch bericht dat aldaer een zeer droogh, tinge en pestilentiale waer geweest zy, daer van vele menschen en vee omgecomen zoude wesen. —

Francois Reyniersz overleden 29. Octob. 1660.

Drie dagen na 't vertreck van voorn. E. Boucheljon, namentlyk op den 29. October, is den koopman Sr. Francois Reyniersz t'onser leetwesen overleden, ende des anderendaegs statelyk op onse wyse van 't suppoosten uyt 't opperhoofts woninge van 't eylant door de stadt, tot aende berquen too (met een groot gevolg van bonjoisten, tolcken en andre persoonen) gedragen, ende ter gewoonlycker plaetse begraven; 't welck syn vader, gelatende weduwe een droevige tydinge wesen zal, door geconsidereert zynde deurdigescheste ende kloecke, synde, die hem eenige dagen te voren [illegible] hadden, zoude zy sulcx, zoo wel als wy, gesien hebbende niet een uytsteekend in den stadt meer voor hem gedacht connen geven. —

Den nieuwen gouvr. in Nagasacky gekomen

Op den dertienen November is den nieuwen gouvr. genaemt Tsoumangij Sikosomondo., de plaets van Kinemondo. (op den 12. July passato in Jedo overleden) inde stadt comen bekleden, die naer communicatie met zyn confrater Crocantwa Isseido., op den 5. do. weer vertrect ende danckbaerlyk hierontrent gaet accepteert heeft; zynde dien heer een aensienlyck ende vry bedaedt man, hebbende wy onlangs de eere gehadt, datse beyde met paert ende [illegible], nevens een groote suite op ons eylant comen besoecken, ende naer vermogent aengedaen tractement, vrolyk, ende wel gecontentieert gescheyden zyn, wy mogen hopen dat deesen in 't een, ontrent des E. Comp.s gelegentheyt en affaires een tweede Kinemondo. wesen zal. —

De Campher opgedaen tegen 12. tayl 't picol

De Campher die wy gedurende voort vertreck van den E. Boucheljon ontfangen ende daer na langen tyt deselve vergeefs uytgesien hadden, is eyndelyk eens gekomen, bestaende in ontrent 100. pl. die wy door onse tolcken aenden eygenaer deeden presenteeren dadelyk te ontfangen, ende de gelt te betalen, mits door ende voor goed tyt te weygen, ofte sulcx in te doen, ende daer nae te betalen; waer op wy geen antwoort komende

becomen, synde ick met onsen Tolck Mangobe die wegen gecontra-
heert hebben, die aengenomen heeft ter behoorlyker tyt 4 a 500. picol
tegens 12. tyl(?) 't picol te willen leveren, waer aen niet te twyffelen zy,
hebbende hem alreede ƒ 1000. op de hant gegeven, ——

de Nankinse Chinees Pasuin die is noch niet in Japan verschenen,

U Ed. sullen uyt ons schryvens, als rapport vanden E. Boucheljon vernomen
hebben, hoe den Nankinse Chinees Pasuin genaemt, aengenomen heeft
(doenlyk zynde) licentie tot den handel voor d'E. Comp.e aldaer te procu-
reren, waer naer wy met verlangen, sonder operatie, tot noch
toe geaspireert, doch geen nader bescheyt becomen hebben, waer aen
'thapert, off wat van't werck zy, twyffelen niet off zullen in den naesten
off anderhalf, by verschyninge vande Jonkies, die welcke ontrent de tyt
hier ook wel comen aen te landen, vernemen, willende niet verzwygen
met onsen Tolck Schoyshymon (die causa movens vande onderhandelinge
is, ende daer noch goede moet op heeft) 't beste verwachtende blyven,) hebben
wy met hem ende de andere Tolcken sonnheylende(?) dies aengaende
diverse discoursen gevoert, die alle voor seker houden, dat den voorn.
Pasuin, de bewerkinge van zyn aengenomen zake wel gemoveert
ende daer't hem mogelyk zy gevordert, bevordert heeft, maer waer aen
het effect achter blyven en verdaene(?) heeft, hun niet imagineren kunnen
hebben zy raedsaem geoordeelt, alschoon Pasuin niet en quam, ende
men van zyne verrichtinge niet en vernam, dat men de Ed.r Heer(?) den
naesten van hier, en niet van Cotty, een pattant met een kinal —
cargasoentie, ende Frontkagiten Nankin soude aendoen, en selffs
onderstont, wat vande importante zake (zynde ontwyffelyk door
den voorn: Chinees al eenighsints waerdigh gemaeckt) wesen mochte
vast stellende dat ('t zy soo't wil) 't gemelte cargasoentie sulc niet
goede proffyten omgeset zoude worden; U Ed. hier toe genegen de te versta(en)
verzocht 't opperhooft Indyck zyn persoon met een vaerdigh Jachtgen
als bloemendade ofte kuiken(?), door men dit swaer comende, 't zy
offensive off deffensive, sich wat van dienen zoude connen, daer toe
geaccommodeert, ende hem een bequaem ende opmerckent schipper toe,
gevoegt worden mochte, doch ons is geringe voordeel geen, noch geen quant
vande pand(?), die in Canton geweest zy, ende daer door in Nankin by
d'een off d'ander bekent wesen mochte, ons niet der apparentie tot wat
goets, niet verdende(?) daer noyt geschept persoonen, aenrocture(?) van hier
komende, den anderssints imaginerende, als zynde zoo men ziedan by
twee Nankynse Chineesen inde stadt Nangasacky geschen, ende daer door
kenntlyck, dat wy besonders desse Eylants ende continueren ende
geoptineerde koopluyden inde't ryk zyn. ——

zo hy achter blyft, proposeert Sr. Indyck zynen dienst om selfs derwaerts te gaen. ——

Lywatse grofgreynen gooden goede avance, zynde verkocht tot 80 taye(?),

De lywaten(?) grofgreynen altyd met geringe winst verkocht, zyn nader lant
door't gebruyck en de bevindinge vande stoffe, in meerder waerde
achtinge gecomen, voornamentlyck de swarte ende carmozyn-roode
waer op de koopers goede proffyten behaelt, en die tegens ontrent
ƒ 80. aende man gebraght hebben, werdende vertrouwt de selve /

als wanneer andermael hier komen, alswaer den gouddraet stuk verkoopt wel soo wel 44. thaelen sullen, van gelycken de lakenen ende andere swarte wolle stoffen, als stametten, laken en kroon-rassen, mitsgaders caesayen als diverse sortimenten van d'Comp.s verkochte doecken, weeder eenen zeer groote winst gegeven. —

De Chinesen vertrocken met haere Joncken verlangsamen, desselfs door dien se haere mede gebrachte koopmanschappen niet wel aen de man brengen, ende voor de verkochte zeer beswaerlyck betalinge becomen connen; worden ende de witte ronde zyde in Meaco met verlies, ende de Bengaelse vande Comp.e noch met advance verkocht; doch de nat geworden met de gaps, onder eenigen de koopluyden int verdeylen, bevonden soo verrot te wesen, dat se niemant meer toe dienen kan, ende die stoffen blyft de vieyne stanck sodanigh begonden, dat niemant de stoffen daer van gemaeckt dragen wil wesende na dit schynt door geen bedenckelycke middelen, den reuck daer uyt te kryghen, waeromme 't redestant dat wy in toe-komende uyt Tayouan, alhier verwachtende zyn, eegtelyck niet wel te geeden staet. —

Chinese witte ronde zyde gett verlies maer de Bengaelse avance,

de nat geworden van draegt stanck,

Onse vooden adyse vertrouwen, dat naer halff Sfeb van hier over lant vertrecken zal, staende den Gouv.r Jossie doume ontrent medio desselfs, derwaerts te reysen, zynde tot soo lange dagelycx mede besigh is met process te maken tegens ontrent de 150. gevangene menschen die niet tot Christen geloove bekeert wouden, ende daerom ontwyfelyck eerstdaegs (godt betert) eenen ellendigen doot sterven moeten zullen, daer alsnu weynigh wercks van gemaeckt wort zynde den selven Jossie soo ongenadigh ende boos mensch, dat hy nu weynigh dagen geleden, twee zyner Jongens d'een 13. en d'ander 15. jaeren out binnens huys met eygene hant doot gekapt heeft. —

150. Christenen gevangen,

de gouv.r Jossie doume een boos mensch,

Op den 19. des voorleden maents is alhier aende gouv.rs uyt Jedo schryvens gecomen dat eenen Otta Mimasacad.o, heere vant landschap Sacoray (zone vanden grooten Ryxraed Otta Cangasamma, die ten tyde des vorigen keysers overleyden, ter liefde vande selve zyn vader, zyn buyck geopendt heeft) met den oudsten Ryxraedt Insiensamma in woorden geraeckt zynde, denselven verweten hadde, dat hy nu meer meesters maeckte als den keyser selver, dat daerom luyden wegen des ryx duysende storven, ende daerdoor brantstichtingen ende andere misdaden ontstonden etc. zynde niet wat, mitsgaders andere vuyle actien meer hem tot verwonderinge van beleedaer present zynde groote heeren. wel stoutelyck te gemoet voerende, sedert de May.t ter ooren gecomen zynde, heeft den voornoemden Otta Mimasacad.o voor eeuwigh op een eylandt gebannen desselfs incomen 10000. balen ryst jaerlycx tot onderhout toegeleyt, ende de heerlyckheyt zyns gebannden Jongsten broeder gegeven, niet om dat hy Insiensamma sodanigh bevogt, —

Otta Mimasacad.o raeckt metten oudsten ryxraedt in woorden,

en wort op een eylant gebannen —

naer zyne Mayt. zulcx behoorden aen te dienen ende bekent te maken hadde; wordende dit werck by den keyser zoo hoogh genomen, dat naer de geruchten lopen moeten Inhensamma wegh hadt langh geneem geeert hebben, watter van worden wil staen met der tyt te vernemen, doch wy vertrouwen dat de zake zulcken last niet connen lyden zal. ——

lading van de Jonke mede na Siam gaende,

Wy hebben naer de ladinge der Jonke, daer dit schryvens mede overgaet, vernomen, ende bevonden te bestaen in 3. a 400. p[icol]s groff off ongeraffineert koper, omtrent G. 3000. aen aerde werck, partye lackwerck, cattoene ende zyde kousen, eenige Chinese pansjens, wat sackie zoys, commerouwe, ende andere cleyngheden, zamen zyn cargasoen, ongevaer in koops monterende 12 a 13000. tailen, zynde een goet gedeelte dier waeren gekocht op credit ende belofte van de weste toecomende Zuyder mousson te betalen, alsoo se daer geduerige onderstant maken, hier wederom te sullen comen, 't welck wy contrarie verhopen willen. ——

noch een Jonkje van Saetsin,

Dese dus verre ongesloten geschreven hebbende, comt op heeden alhier noch een rych Jonckien van Zaetsin aen te landen, die al voort ontlost werdende, wy derhalven omtrent de daer mede gecomen Chinesen lieten vernemen, wat van Coxinjas gemelde desseyn op Formosa weten mochte, daer op bescheyt kregen, dat hy int minste geen beschadinge derwaerts gedaen hadde, noch zy luyden niet en wisten, dat zulcx geschieden zoude, dewyle bysonderen Tartar ende Coxinja stilstant van wapenen zynde, met den anderen in onderhandelinge waren, om vrede te maken,

met tyding dat Coxinja met den Tartar bevredigt was, en na Formosa niet en sonde trecken,

dese Chinesen zouden ook weten te zeggen, naer ons van Hyobe gebeden Chinees Tolck onderwrichten hebben laten, dat het aengenomen werck van de hier voren genoemde Chinees Pasinin in Nankin op een goeden voet stonde, ende den selven in Februario off Maertio alhier verschynen zoude, 't welck de tyt ons leeren wil. —— waer mede,

Ed. Eersfeste, Manhafte, achtbare, wyse, voorsienige zeer discreete gebiedende Heeren, dese besluytende zullen u Ed. naer onse hertgrondige groetenisse Gode bevolen laten, onderstont Ue. Ed. beyvinde u Ed. getrouwe ende gants onderdanige dienaren ende was geteykent Hendrick Indyck, Ernst van Hogenhoeck, Nicolaes de Roy, Hendrick Jacobs Verwaes, Willem Quaeckel, ter zyde stont ter Comptoor Nangasacky p[ri]mo January 1661. laeger stont, op den 15. deser voorleden maents is hier een groote brand in dese stadt geweest, waer door omtrent

brant in Nangasacki,

de 100. huysen in 4. der voornaemste straten, tot groote schade van vele menschen in de kolen geleydt zyn. ——

Aen den Ed. heer Joan Maetsuijker gouvr. genrl. ende Ed. heeren raden wegens den Nederlantsen staet in Oriënten,

den resident op Wingurla aen haer Ed. 23. april 1661.
ontfangen den 21. Juny pr. den Angelier

Ed. Erentfeste, hoog achtbare, manhafte, welgeboorde, en seer genereuse heeren,

Ed. hoog-gebiedende heeren.

Met 't vergaende vant respective oorlogs Jacht de Goes sullen ü Ed. de geweldende Inlantse volck off hij, onder den gesijde briefie gedaechteekent 30. maert lestleden, van hier gesonden, wel zijn ter geraeckt, dewelcke dan andermael; alsoo den E. hr. Commandeur Adriaen Roothaes op ordre door eenige bekomen adwyse vanden Ed. hr. Superintendent Rijckloff van Goens over Canara (om aldaer zijne verdere ladinge te suppleeren) Cheylembadets met 't schip den Angelier vertrocken, tot accompagneeringe van 116 1/6 lasten rijs bestaende in der Hoochstaden ende godt, die het gemelde schip vereerde van gesijde E. hr. Commandeur ter deser rhede soo t' ingenomen, beloopende met alle ongelden tot binnen boort ƒ 10317: 11: 4. gelijck de bijgevoegde factura aen ü Ed. breder sal vertoonen, voor welcke somme 't Comptoir Wingurla in des lopende negotie boeckiens staet belast te worden; 't contrarie gelieve ü Ed. ee cotti ondaccorde te gaen te ordonneeren, ook sekeren uijt gesprek van d'oude Bicia pourie coninginne, in seker kasse met catoen gepacht zijnde, den E. hr. Commandeur voornoemt, om aen ü Ed. geaddresseert te worden gegeven, staende ongetapeert in gedachte factura aengehaelt, overhandight, en aengesien ü Ed. pr. de laetste afgebrochende schepen wegens 't gene hier tedert de vorige adwyse gepasseert en ons te voorden gecomen is, met goede rijpe naer vermogen openingh verroope te doen, sullen wij ons door tijts kortheyt onder 't welnemen besluyten, en ü Ed. hoogachtb. inde heylsame hoede van godt almachtigh gerecommandeert laten, wien verdeylijck gebeden zij, alle ü Ed. voortreffelycke desseynen als verdere concepten en uytvoeringe ten meesten dienste van onse Ed. heeren principalen 't gemeene beste, als tot ü Ed. onsterffelycke loff genadelyck gelieve te zegenen, 't geen hertgrondigh wenschen, die naer eerbiedige en vrdrige salutatie sullen blijve, Ed. Erentfeste, hoogachtbare, manhafte, welgeboorde en seer genereuse heeren, ü Ed. onderdanige, eerbiedelt ootmoedige getrouwe ende vrdrige dienaers, onder was geteeckent Pieter van Santvliet, Leendert Leendertsz ter zijden stont int Comptoir Wingurla desen 23. april 1661.

Aen den Ed. heer Joan Maetsuycker
gouv.r generael, ende d'Heeren raden
van India, wegens den Nederlantsen
staet in Orienten.

Vanden vice commandr. Adriaen van Leene
van hier dd. 11. Mey 1661. ges.
ontfangen 21. Juny p.r Angelier,

Ed. Erntfeste, hoogachtbare, wyse ende
voorsienige seer genereuse Heeren,

Mynheeren.

Wy willen hopen dat de missive door den commandeur Adriaen Roothaes geschreven aen u Ed. met het fluytschip Nieuwpoort wel ter hant sal gekomen wesen, ende daer uyt wel sullen verstaen, hoe dat wy altijt in bedenckinge hebben voorgehouden, dat den commandeur Adriaen Roothaes, ende den vice commandeur Adriaen van Leene met haer onderhebbende Jachten, te weten den Angelier der Vlielingh hier voor Goa te hoy souden kruyssen, tot den 15. Mey een a 2 a 3. dagen onbegrepen op het galjoen dat hier uyt Mosambique te comen staet om in Goa te snappen(?).

Door geloofwaerdige kontschap is ons uyt Suratte vanden h.r direct.r Leonard Winninck aengeschreven, te weten, als dat daer in Suratte een stierman genaemt Lenart Dykillen, geboren van Brussel uyt Brabant aengekomen was, met een Engels schip genaemt den Eagle, welcken stierman voornoemt, heeft haer aldaer dit naer, volgende verclaert.

Te weten hoe dat hy int Jaer 1660. den 25. april uyt Lisboa was vertrocken met twee groote gallioens, ende een fluyt groot 160. lasten, genaemt Nostra Senora de Stralo(?), daer desen stierman op beschreven was, om over Mosambique haer reyse te vorderen, naer Goa, doch op den 13. Septemb.r passato is dese fluyt opt eylant Madagascar verbleven(?), en al de goederen geberght(?), het een gallioen zoude zyn reys vorderen soo desen stierman voorgeeft van Mosambique over Brasil naer Portugael, ende zoude daer de goederen laden die daer wel 3 a 4. Jaren hebben gelegen, het ander zoude zyn reys naer Goa vorderen om in de maent van Mey binnen Goa te snappen(?), op dese loofwaerdige tydinge heeft ondersz.(?) dit bovenstaende verclaert(?), off nu de beyde galjoens te komen staen, of daer maer een sal comen, dat wil ons den tijt leeren. —

Doe op den 14. april der afgewekene maent, comt een vaertuygh aen den commandeurs boort van Battecalo(?), met een brieff die van Ceylon quam vande heer Rycklof van Goens te weten, als dat den commandeur Roothaes hem soude verborderen met het eerste

schip naer Ceylon te komen, soo is bysonders weynigh in raden verandert, te weten, als dat wy in plaets vanden Commandeur voornoemt, het gesagh hier soolange souden hebben, ende in plaets van het Jacht den Angelier het Jacht Vlissingen soude blyven met ons kruyssen in Comp.e —

Doch op den 26. afgeweken maent April syn wy met ons onderhebbende Jachten van Wingurla reede vertrocken, nadedat wy met water, kitserij, kadjangh behoorlyk geballast waeren, om op onse geordonneerde plaetsen te gaen kruyssen, den Commandeur noothaels 1 a 2. dagen voor deesen vertrocken naer Bassiloor, godt geliefde hem in salvo te geleyden.

Den almogenden believe ons het verwachte gelucken in onse handen te geven, tot soulagement vandes E.Comp.e soo veele Jaeren gedane gastos, ende tot afbreucke vandes vyants macht. —

Doch wy sullen het weer aensien, om onse schepen te volladen off anders souden de heeren een Jaer over blyven tot grooten Interest voor d'Comp.e, want onse resolutie is soo gedaen, dat wy wel een 2 a 3. dagen voor den 15. May onse schepen mogen volladen.

De resolutie vanden 15. May is besloten 2 a 3. dagen onbegrepen, doch godts weer en wint waernemen sullen, alles doen tot dienst van de E.Comp.e ende willen hopen u Ed. achtbaer geest ons doen ten besten soeck te nemen, want het uyt goeden yver sal geschieden sonder twyffel.

Het Jacht Vlissingen sal den 12. deser de resteerende van syn ladinge in gaen nemen, ende wy met ons onderhebbent Jacht den Schellingh sullen den 14. a 15. deser de resteerende van syn ladinge in gaen nemen, ende dan met godts hulpe opt spoedighste naer Batavia navigeeren. —

Het verwachte gallioen ofte galjoots, die souden wy noch niet op, noch wy hebben noch geen kontschap becomen, off deselve op dese kust souden weesen ofte niet, doch den tyt wil het ons openbaren onsen tyt van kruyssen is haest verloopen. Waer mede

Eerentfeste, manhafte, wyse, voorsienige ende seer gunstige heeren, willen wy besluyten, ende u Ed.e de bescherminge des aldehooghsten bevelen, met een geluckige ende voorspoedige regeeringe, ende sullen altyt soecken te tragten en te blyven, onderstont u Ed. dienstwilligen en getrouwen dienaer, was geteykent Adriaen van Laar, ter zyden stont Int Jacht den Schellingen, zeylende in zee voor Wingurla den 11. May 1661.

Aenden Ed. Heer Joan Maetsuijcker
gouvr. generael, ende d'Ed. Heeren
Raden van India. ——

den Commandeur Roothaes aen haer
Ed. 20. May 1661.
ontfangen den 21. Juny p.r den Angelier,

Ed. Aentfeste, Hoogachtbare, Manhafte
wel wyse, voorsienige, en zeer
geduchte Heeren. ——

Ed. Heeren

Desen Jongsten aen uwe Ed.lt is geweest van dato 17. april met
'tfluytschip Nieupoort, daer op den wel van Suratte ——
verladen voor goa bevonden na Ceylon, daer vande copia
hier nevens gaet, en daer ik my met alle verdrige verbindigheyt
aen refereere. En alsoo 't voorgevallene, vande Jacht besettinge
van goa barre, als vander achterlijnge vande Cust van India, ——
in myn hier nevens gaende rapport genoeghsaem verhaalt staet,
sal in deelen om prolixiteyt t'evitteren, te korter gaen, en eyndelyk
seggen, dat ik met 't Jacht den Angelier geladen met larijn, en zyn
nevens noch alsulcke goederen als ons van Suratte met 't fluyt
schip Nieupoort voor Zeylon waren toegesonden, alles conform
'tnevens gaende factuerken, (vermits myn den Ed. Heer Superintendt.
en Commissaris Ryckloff van goens hadde gelast en te ontbieden,
op den 13. May in galle bay wel g'arriveert ben, zynde 8. dagen te
voren 't Jacht Leeuw verladen met Ryst, daer mede wel aengecomen
gelyck het wel nevens 't Jacht den angelier (nadat uyt dit laetste
door order vanden voorgenoemden Heere Superintendent en
Commissaris Ryckloff van goens, en den E. Heere Gouverneur
Adriaen vander Meyde dit volgende gelicht is) uwe Ed.lt is
toecomende, de geheele geladen kassen bodems insgelyx te gelyden

Int Jacht bly	Item metale stucken van . . . . 24. lb	met haer toe
laut geschreept	Item d.o van . . . . 10. lb	behoren. ——
	Yser stucken van . . . . 12. lb	

400. gesorteerde kogels, in 40. vaetjes . . . Segge veertigh vaetjes
4000. lb buspruyt gestadich in 40. vaetjes, ——
12. Lasten larijn op galle aen landt — — — Segge 14 4/27 Lasten

En soo ben ik hier op uwe Ed.lt gunstigh voorschryven, door den meer
gerespecteerde Ed. Heer van Goens, vermits den E. Commandeur Abraent
Goldhhen niet genegen was hier langer te continueren, in diesselfste
plaetse geeligeert, voor welcke honorabile qualityt ik aen u Ed.lt
ten hooghsten verplicht, ende de grootste danckbaerheyt schuldig ben
en tracht ik met yverige en getrouwe diensten hope te verschuldigen
waer toe my de goede informatie, en Instructie vanden dikmael
genoemden Ed. Heer van Goens seer voordelych sal wesen. ——

'k wil hopen dat mijne huysvrou, door uwe Ed.le goede gunste, mij met het eerste schip dat van Cotschi herwaerts aen staet te komen toegesonden sal werden.

Voordien wy schip Hendrikje Louyse op het instantelyk versoeck van den E. Hr. directeur Leonard Winnincx, en daer op gevolgde ordre van den E. Hr. gouverneur Adriaen van der Meyde, van Goas baere nae Souratte hebben moeten senden, soo is op Canara ontrent 300. lasten ryst van die, die voor Batavia opgekocht was, moeten overblyven, derwelcke dan by van hier, off wel van Cotschi int begin vant toecom-mende mouson, nevens noch ontrent 700. lasten, die daer mede voor dit eylant syn opgekocht, wel souden dienen gehaelt te werden.

De twee Jachten der Krolingh en Vlissingen, die volgens resolutie tot medio Mey bewaerden Goas baer, op het gallioen, dat in Goa verwacht wert, gepast hebben, staen uwe Ed.le volladen met karn, kittery-dewaren &ca., en voorts alle't gene uwe Ed.le van daer heeft geeyschen te eyschen advenant toe te komen, en wil hopen dat se het voornoemde gallioen gerencontreert, verovert, en met haer nae Cotschi sullen brengen.

Ed. Heeren alsoo mijn laetste drie jarigh verbant den 17. Junio aen-staende geexpireert wort, en genegen ben om mij aende Comp.e de novo voor ander drie jaren te verbinden, soo versoecke ootmoedelyk dat't selve mach geschieden, met alsulcke verhoginge van gagie als uwe Ed.le nae haer gewoonlyke discretie sullen bevinden te behooren, ende daer op ik uwe Ed.le favorabel apostille sal afwachten.

nota, den naem vanden ambassadeur nae Ceylon is Sig.ra Pimentel.

Volgens schryven van onse spions uyt Goa, souden den Lusitanen twee Ambassadeurs met eenige capitulatien nae Ceylon aenden Coningh van Candy gesonden hebben, mitsgaders een aenden Sammorijn keyser van Calicoute.

De Lusitanen vermeenende, dat sy al te groot een risico moeten loopen, om met pataches die niet konnen commen, en haer oock niet wel doenlyk is met deselve door onse besettinge heen te komen, beginnen eenige van haer grooten hooy fregats wat op te hoogen, en overloopen in te maken, die echter met 36. a 40. riemen roeyen connen, en daer mede sy met stilte en donkere nachten vande beste gelegentheyt waer-nemen, om door ons heen te breken. (godt verhoede) nu met dies staet geschiet is, sonder dat wy (mits de groote wydte vande besettingh en weynigh Jachten) haer hebben vernomen, off gesien, als eyndelyk dat onse spions ons aenschryven, dat sy uytgeloopen zyn, doch connen weynigh goeden aen den dyck brengen.

Voorts koomt uwe Ed.le toe met schip den Angelier, schipper Anthony Ploeckhoy die wy de schenckagie vande Coninginne van Visiapour ter hant hebben

gestelt, om bij overkomste aen uwe Ed:ts te vertoonen, als bij't hier nevens gaende cognossement is blyckende, en bestaet deselve in —

een gouden riem beset met robynen en diamanten, een verkant gouden Juweel beset met diamanten, en een groote robyn inde midden met een goude kettingh om aen den hals te hangen — — — —	voor den Ed. Heer Gouv:r Genl.
een gouden pluym van fijn gout daer van den steel met diamanten en peerlen beset is, — — — een ront gouden Juweel met diamanten en paerlen beset, omhangende met een gouden kettingh, om aen den hals te dragen. — — — — —	voor den Commandt.
een dito gelyck Juweel om aen den hals te dragen	voor den edel. monsr. van Santvelt

De onkosten vande vloot zyn dit Jaer al weder vry hoogh geloopen, maer soo uwe Ed:ts geraden in te zien, dat de verlopen Jaren, maer voor vier maenden van ryst geprovideert zyn geweest, en daer bij niet anders als vleys en speck, soo hebben buyten ordinaris de schepen wat moeten voorsien van ryst, tadjangh en kitserij, als visch, welke gryspen veroorsaeckt den grooten aftreck vande Goesaratten, als andere hier geene duer waren, hier comt noch by 't geene aen't volck op raet reeck:s is verstreckt, als mede de maentgelden van de swarte crijgers, mitsgaders d'oncost reeck:s vande Jachten Hooghlande en Bantam, welcke posten samen ontrent f 5000: — bedragen, soo als uwe Ed:ts uyt de oncost reeck:s van Wingurla als in myne hier nevens gaende geteyckent met de letter B: voor soo veel ick aen't volck verstreckt hebben, gelieven te beoogen. Den ryst bestaende in ontrent 36½ lasten tadjang, kitserij, en erten, 17 dito bedragen mede niet veel min als f 5000: en daer de vloten voor desen niet off weynigh (alsoo op Batavia van alles weder versien plachten te gaen) van noode hebben gehadt, en daer by komt noch dat de ryst nu zoo duer geweest is, — waer mede,

Ed. Achtbare, Hoogh achtbare, Manhafte, wel wyse voorsienige en zeer Genereuse Heeren, wil ik uwe Ed:ts naer myne nedrige groetenisse inde goddelycke protectie des alderhooghsten bevolen laten, die ik bidde uwe Ed. in hare hooghwichtige bedieningen meer en meer gelieve te zegenen, tot prosperiteyt van onse Heeren Superieuren, en voortplantinge van Godes waere kercke, dat wenste van herten, onderstont Myn Heeren, uwe Ed:ts ootmoedige en nedrige dienaer, onder was geteyckent Adriaen Roothaes, ter zyden stont, In de stadt Gale adij 20. Mey 1661.

Rapport gedaen aen den Ed. Heer Joan Maetsuyker gouverneur generael en de Ed: Heeren raden van India, door den Commandeur Adriaen Roothaes nopende 'tgeene in dese Jaers bekruysing en besettinge op de cust van India, in't uytvoeren van zyn last is voorgevallen.

Ed. Heeren,

Nadat wy op den 4. September anno passado van uwe Ed:e gunstelyke afscheyt erlangt hadde, zyn wy des anderendaegs, wesende den 5. der selve maent, des morgens vroegh met de lantwint gesamentlyck onder zeyl gegaen; als wanneer ontrent den middach, 't groote schip de gekroonde leeuw op een droogte (genaemt het Corael-Riff, leggende ontrent een halfmyle, by oosten Onrust) seylde, waerover wy gesamentlyk genootsaeckt waren by 'tselve schip ten anker te comen, om 't vande gront te helpen, en 't kregen wy met grote moeyte (nadat 't, alsoo hart uyt den noord-oosten begon op te koelen, wat gestooten hadde) ontrent twee uyren voor sons ondergangh noch afkregen; en wierde desen avond yder schipper een seynbrieff als mede een nacht order, om haer int zeylen, als straffen nae te reguleren, ter hant gestelt.

Den 6. d.o des morgens een uyr a twee voor dage, lichten wy, met de lantwint gesamentlyk onse ankers, en gingen onder zeyl, passeerden des achtermiddaegs Bantam, en des avonts Anjer; den 7. d.o des avonts raeckten wy buyten de Prince Eylanden in ruyme zee, alswanneer wy met een Zuyd-Zuydooste wint, (die inde nacht met hart weer, Zuydoost liep) onse cours (om inde volle Zuydoost passaet te raken) voor eerst Zuydwest ten westen aenstelden; hadden de volgende dagen harde doordringende Zuyd-ooste, en oost-Zuyd-ooste winden, met verbolgen zee, en veel regen. —

Komen met de vloot buyten de Prince Ey-landen in ruyme zee,

Den 11. d.o bevonden wy ons na stuermans gissing, op de Longitudo van 110. graden, den Zuyd pool verheven 9. gra: 30: m. alswanneer wy onsen cours recht west aen stelden, de wint dagelycx oost Zuyd oost en Zuyd oost met doorgaende koelte.

Den 27. Septemb.r wesende woonsdach, konden wy vermits de weynige distantie, die de son van't Zenith hadde, geen hoogte becomen, maer vonden ons nae Zeemans gissingh, recht onder de linie Æquinoctiael en op de lengte van 100. gr: 6. m. alswanneer wy op de middach de Maldivos Eylanden int gesicht kregen, wesende ontallyk vele en zeer laegh, vol met boomen bewassen; hier hadden wy wat stilte, met vele variable regen vlagen, dat wy wat ziekte inde vloot (principael onder de vaeren die weynig om en aent lyff hadden) causeerde. —

passeeren de linie Æquinoctiael,

en sien de Maldivos Eylanden op de lengte van 100. gr. 6. m:

twee a 3. gra: doorde linie zynde, kregen een west, en west zuydwest wint, daer mede wy langs de voorn: eylanden ende custe vande kust van India verbordeerden, die wy op den 6. octob: ontrent Calicouth int gesicht kregen; den anderendaegs, wesende den 7. do: waren wy voorbij Cananor, daer wy met den anderen goet vonden te ankeren, op hope vandaer eenige verversing voor onse siecken, als eenige nieuws vande(s) vyants constitutie, te erlangen, nae een uyr a twee gelegen hebbende, quamen (doch soo 't scheen schroomachtigh) 5. vaertuygies van landt, brengende eenige eyeren, pisang, clappus, gedrooghde vis, eenige hoenders, 2. schapen, en een koebeest, dat wy alle van haer cochten en over de vloot verdeelden: des avonts gingen wy (sonder dat daer vanden vyand iet gedaen te comen vernemen) weder onder zeyl, om onse reyse nae Goa vaert te vervorderen.

komen voor Cananor ten anker.

daer wy eenige ververssing bequamen,

Den 12. derselve maent october des morgens, met 't lumieren vanden dagh hadden wy de Coopers eylanden (die ontrent een cleyne mijl bezuyden Marmagon leggen) int gesicht; als wanneer wy met een stijve lant wint Goa vaert naderden, een groot schip, nessens 7. fregats wat binnen de casteelen d'Aguada en nossa Signora de Cabo, ten ancker sagen liggen, sonder dat wy op 't eerste verre gesicht konden weten, wat voor een schip dattet zoude mogen wesen; doch meer en meer naderende, sagen dat het een groot portugees galjoen was; derhalven resolveerde ik 't selve (onaengesien 't binnen 't canon vande casteelen lagh) met 't eerste aencomen aen boort te clampen; was ook (vermits den stijven lant wint waeyde) en om niet te lang te vervallen) geen kans om malcander daer over te spreken, maer most met derselve vaert (om tot een goet uytcomste te comen) aen boort; op ons naderen, begonnen de casteelen van d'Aguada en nossa Seignora de Cabo wacker met haer canon te donderen, doch raeckten ons schip niet, dan dat het wel eenige kogels door ons groot zeyl waeyden, en ontallycke over gaen; 't voorsz. gallioen op een musquet schoot genaedert zynde, en die 'er in waeren, ziende dattet ons ernst was, vluchten onder de meeste blancken uyt, met drie snelle beroeyde vaertuygen, en de rest (dat meest inboorlingen waren) sprongen met menigte over boort, doch mosten soo wel, die inde vaertuygen waren, als de gene, die int water swommen, wachten door onse (soo grove als musquet kogels) deurlen; waerdoor wel vergats rapport van haer wedervaren in Goa te dragen. Soo wy nu dicht aen 't meergenoemde gallioen waren, en 't selve voor de boeg (om te meerder vastigheyt te krygen, en niet af te drijven) meenden aen boort te sluyten, begint 'tselve gallioen uyt zyn voor casteel (soo zy 't wel backen noemen) schielyk te branden, waer over wy alle mogelycke vlijt aen wenden, om daer van ontslagen te werden, en derhalven ons schip sochten over stagh te krygen, doch weygerde te wenden, waer door het onmogelyck scheen, om voor over te geraken, doch raeckte noch (tot ons groot geluck) vry, doch was zoo nae, dat onse bras[illegible]

komen voor Goa legen

daer wy een groot portugees gallioen sagen ten ancker leggen.

dat verbrant worde.

niet voor overschieten geen voet kreege, off zoude zyn voorgestelt gehat hebben, als wanneer 't geschapen stoen, wy t'samen souden verbrant geweest, maer raeckte daer (God loff) noch zonder schade van, en stoot dit meergenoemde gallioen, eerst van een halve uyr hier in lichte vlam; de uytgevluchte hadden daer (voor dyer uyt gingen) met harpuys, teer, en andere brandende materie die syer tot haer geluck in hadden, vermits zy verwarckten, t'welck niet conden beschouden, van voornde brand ingesteecken, die hem (alsoo 't voor anker lach, en de wint sterck van voren quam) met er haest langs 't geheele schip verspreyde, en soo brandent voort in 24. uren, tot de grond aff, dryvende noch den selven avont al brandende tusschen d'aguada en Chappora, aen de wal, wy dan soo vant dickmael genoemde brandend' gallioen ontslagen zynde, maeckten dadelyck geseyl, meteen jacht op de vooraengetogen 7. fregats, als wanneer wy met het schip den anderen, naer weynigh tyts, een der selve, en 't jacht t'samen en ander verovereden, daer meest alle de swarte roeyers uyt over boort sprongen, en (vermits 't hart begon te waeyen) alle verdroncken, den vice commandeur en d'andere jachten deeden insgelycks haer best om d'andere 5. in haer geweldt te krygen, maer door dien zy de wal kregen, en op de droochte liepen, soo mosten zy deselve verlaten; doch door dien het op den dach seer hard uyt den suyd suydwesten begon te waeyen, stieten twee der selve tegen de klippen van Chappora in stucken, daer meest alle 't volck van verdronk, d'andere twee raeckten ter naeuwer noot in de rivier van Chappora, 't kasteel werde gemist, sonder te weten waer 't gebleven was, doch eenige tyt daer naer, verstonden t'welck in Rajapour gekomen was, daer het verbrant is, soodat niet meer als twee van de 7. fregatten behouden zyn geweest. —

[margin:] en veroverden 2. fregats andere twee stieten tegen de klippen van Chappora in de gront, daer meest alle 't volck van verdronk,

Dit vooraengetogen gallioen dat verbrant is, was genaemt Bon Jesus de Carmo; t'welck dat den vyand over drie jaren volladen hadde, om naer Portugael te zenden, doch also deen geen cans hadden gesien, om door onse besettingh heen te krygen, weer ontlast, en tot dese tyt daer verbleven, also wy dit jaer met onse vloote langer hadden gewacht, van voor Goa te verschynen als de vorige: soo hadde eenden vyand ingebeelt, dat wy dit jaer niet te comen stonden, en hadden derhalven geresolveert twee galjoenen daer van 't eene, als voorgemeldt, op onse aencomste verbrant is, genaemt Bon Jesus de Carmo, en 't ander, dat in de rivier voor de stadt lag genaemt Bon Jesus de Vidiguera, met [illegible] die daer geneegesaem tot haer volle lading in Goa meer, als twee jaren gereet hadde gelegen, naer Portugael te zenden, van welcke resolutie zy door onse aencomste, dit verbranden vant dickmael genoemde gallioen gefrustreert zyn geworden. hebbende ook (gedurende dese besettinge) 't ander gallioen Bon Jesus de Vidigera, dat als voor gesegt in de rivier voor de stadt lach, en in comp.e vant verbrande naer Portugael geprojecteert was, niet gewaecht te laden maer laten leggen.

[margin:] den vyant hadde gemeent dat wy dit jaer op de kust niet zouden comen, om dat so veel langer als ordinair weg bleven. —

[margin:] en derhalven hadden zy geresolveert 2. gallioenen naer Portugael te zenden,

Dit soo dickmael genoemde verbrande galjoen Bon Jesus de Carmo was

int Jaer 1656. in April van Lisbon (daer't doen nieuw gebout was) naer
India vertrocken; als wanneer't inde maent october van 't selve Jaer
in Goa ontrent 3. weken voor onse eerste besettingh arriveerde, daer
't weder is verbetert; den Schipper daer van genaemt Balthasar
Valmayde, synde een seer sincere en bedaerdt man, is met 't selve
galjoen uyt Portugael in Goa gecomen, en daer by hy ook altyt is
geweest, tot dat 't tot syn ongeluck is geschavet(?), daer hy niet
alleen syn welvaren by verloren heeft, maer is uyt Goa (door den
Vijrey(?), om dattet voornoemde(?) genoemde gallioen niet hadde gesalveert
ende 't selve wilden straffen,) loopens(?) conde vluchten, gelyck hy ook
met 't selve schip   naer Corti(?) comt, om aen ons beleefdel.(?) passage naer
Europa te versoecken. —

Wy verstonden van onse Spions(?) dat Goa dat zy 170. menschen verminsten(?)
daer van wy maer zoo veel als soldaten, en slaven, 60. gevangen
bequamen, daer van den Capitain en 2. andere van haer quetsuren
storven. —

Des achtermiddachs waeyde 't een storm uyt den Zuyd Zuyd westen &
hadden met den anderen goet gevonden, dattet schip den Angelier, —
nefsens 't Jacht de Kat, (die de koopmanschappen voor Wingurla in
hadden) derwaerts zouden zeylen, om deselve aldaer te dischargueren,
en datmen tot verquickingh van onse siecken die er over de 200. in
de vloot waren op 't spoedigste besten als andere verversingh
van Wingurla souden beschaffen zouden beschaffen laten —

de Jachten Angelier en Kat gaen naer Wingurla om 't cargasoen op Batavia daer voor dat Comp.te ingescheept daer te dischargueren. —

Volgens welck besluyt ick dan den 13. octob. 's morgens, met de twee
voorsz. Jachten Angelier, en Kat, nefsens de 2. veroverde
fregats naer Wingurla vertrock, latende den vice commandeur Adriaen
van Leend(?), met de rest vande vloot Goa's Barre (soo veel mogelyck)
besluyten; ten tyt en wyl 'k op Wingurla de voorsz.
koopmanschappen gedischargueert, en met verversingh wederom inde
vloote zoude gekeert zyn; om dan (naddat ick op Wingurla des tydts
Constitutie en gestaltenisse, vanden Resident van Santvliet soude
verstaen hebben) met den anderen over te leggen en te resolveren
wat best tot den meesten dienst vand' E. Comp.e diende voorgenomen.

Tegen den Avont quamen wy met hart stormigh weer uyt den Zuyd
westen en Zuyd Zuyd westen, op Wingurlas reede, als wanneer (na
dattet weer inde voornacht wat bedaert was) den Resident Mons.r
Pieter van Santvliet, met een inlandsch vaertuygh, by my aen boort
verscheen, ende ons rapporteerde, dat den Visitadoor(?) van dit Jaer geene
alderminste tydinge, veel min eenig secours uyt Portugael erlangt
hadde, en dat zy in Goa wacker met den anderen over hoop lagen,
ja soodanigh, dat de straten vande desperate, en beroyde soldaten —
qualyk te gebruycken waren; ook datter een Ambassadeur uyt Persia

den Resident Mons.r van Santvliet comt by my aen boort van 't Jacht den Angelier, zyn rapport

pourse hoff in Vingurla was aengekomen; om voor de Coninginne vandat ryck, (die voornemens was, in pelgrimagie naer Mecca 't graff van Mahomet, te gaen besoecken) een onser scheepen tot haer transport derwaerts, te versoecken. —

Den 14. deses des morgens valt noch al ontstuymigh weer, soodat met, et dischargeeren vande koopmanschappen noch weynigh conden uytrechten, en een ontrent den middagh met den resident Monsr. van Santvliet, eens aen lant gevaeren; als wanneer mij den voornoemde Visiapoursen ambassadeur, genaemt Abdechan, in onse logie quam begroeten, en wellecom heeten; die naer eenige weerzijdse complimenten, opdringh van zyn last dede, seggende dat hy vande Coninginne Barra Saiba, en den Coningh haeren soon Ali Adelchia, aen ons was afgevaerdight, om een onser scheepen tot het overvoeren van voorn: Coninginne naer Gamron, van waer zy voornemens was (nadat haeren broeder den koningh van Persen, in Spahan zoude besocht hebben over landt door Arabia na Mecca mede te reysen om het graff van Mahomet te visiteeren; daerop ik meergenoemde heere Abdechan repliceerde, dat, alhoewel wy altyt hadden gewenst, haer Mayesteyten in recompence, vandat onse natie soo veel Jaren onder de vaderlycke protectie, soo vanden overleden koningh Ali Adelchia hooghloffelijcker gedachtenisse, als nu onder de haer inde landen soo vry en sonder eenige molestie ter werelt haer negotie hadden gedreven, eenigen notabilen dienst te mogen doen, die nu wel scheen te offreeren, maer waren nu int geheel hy uyt den name van haer haer hoog-gem. Mayesteyten adveert versocht vanhaer met een schip te dienen, tot ons leetwesen onvermogens, en myn redenen vervolgende, seyde dat het ons vreemt scheen, dat zy nu, (nu haer Mayt. en soo zy voorgaff geree was onde reyse aen te vangen) eerst om een schip, tot 't volbrengen van deselve ginck uytsien; dat zy eerst eenige tyt bevorens aen ueE: Ed:le naer Batavia dienaengaende behoorden geschreven te hebben, als wanneer zy buyten alle twyffel (temeer alsoo wy weten in wat hoge achtingh ueE Ed:le de oude en ongeveynsde vrintschap vanden Visiapoursen voort zyt houdende) met meerder gevoeghelykheyt, gedient conden geworden geholpen hebben; doch mogelyck noch niet, als zoo een hoog-geboren princesse betaemde en meriteerde, maer echter naer ueE Ed:le vermogen, en goede gelegentheyt, maer dat ueE Ed:le als vanhaere Mayesteyts intentie, van zoo een groote reys aen te vangen, onkundigh geweest zynde, op onse vertreck van Batavia, over dese vloote, in cas wy deselve op de cust niet gehele noodigh achten soodanigh hadden geordonneert te disponeren, en geordineert om in andere diensten gebruyckt en versonden te worden; dat wy, om niet ind hooghste indignatie te

den Visiapoursen ambassadeur genaemt Abdechan comt ons inde logie besoeken,

gesprek met desselve,

versocht een schip uyt onse vloote vande koningin van Visiapour na Gamron te voeren,

onse excuse en debatten dienaengaende. —

verwallen) mosten na comen en gehoorsamen; ookdat wy eerst
aengekomen waren, en dat den vyant mogelyck wel eenige schepen
tot haer secours by de arit (die zy jegenwoordigh in Goa hadden)
uyt Europa souden connen becomen, ookdat uwe Edle ons in-
naer met een propermacht, tot afbreuck van onse voorsz. vyanden
en reylinge der zee, herwaerts aen hadden gesonden, sonder op
sulcke gewichtige voorvallen te dencken.

Doch dit alles socht hy Ardegan, met syn hoofse reedenen te beantwoorden
en ons inbrengen voor uytvluchten, en blauwe excusen te rekenen
seggende, wy souden wel na Batavia over dese zake, aen u Edle
gedurende geschreven hebben, maer ons docht sulcx (vermits de
geringheyt vande sake) onnodigh te wesen; gelyck wy ook na Sumatra
en op de zeecust van Coromandel, wel na een schip souden uyt-
gesonden hebben, maer door dien dese haer Mayts. seehaven van Wingurla
wel de grootste, en in haer eygen lant was, en d'Hollanders daer
ontrent jaerlycx een aensienelycke scheepsmacht hielden, hadden
't weerd gegewoogelyckt haert, haer versoeck daer aen ons te doen, gelyck
sulcx in geschiede, en was (na zyn seggen) ook niemant int hoff
(soo wel haer Mayesteyten, als alle de grooten) die eenigh hints daerteen
dat wy sulcx souden weygeren; wat de Portugesen aengingh, seyde
hy de geheele werelt is haer onvermogentheyt, en sporeloose regeringe
genoechsaem bekent, en derhalven, wat wy daer op inbrachten, maer
blauwe excusen waren; eyndelyck vraegde hy, (haelff een misnoegen
makende) na een absolute antwoort, off wy haer Mayt. met een
schip tot haer transport (mits betalende) wilden ten dienste staen,
off niet: op dese bitse afvorderingh vonden Sr. van Santvliet, en ick
raedsaem, hem niet hooe botsafft te slaen, maer hem aen te seggen, dat
ingevalle tusschen dit ende de maent Februarij des toecomende jaers
geen gewichtige invervallen (soo vanden vyandt, als in onse eygen
saken voorquamen) die sulcx mosten verhinderen, wy dan haer Mayt.
met een onser jachten, tot haer transport na Gamron souden ten
dienste staen, met welck antwoort hy hem heel vernoeght thoonde
seggende 'k en weet niet, wat invervallen datter souden connen komen,
die sulcx soude connen verhinderen.

achtal ons seggen voor uytvluchten.

dat eyndelyck op conditie en reserve toestaen,

Daer op versocht hy ons schip den Angelier eens te mogen gaen sien
twelck hem toestonden; en is daer op geaccompagneert met den E. Sr.
Loccumsant, met een groot gestoet, aen't schip den Angelier gevaren,
'twelck na hy van onderen en boven besichtight, en met een luytgeede
longte, breette, en hoogte vande schuyt genomen hebbende,) ons af-
vraegde, wat dat de costes van too een schip ende voyagie na Gamron
heen en weer te doen, wel souden beloopen, daer op hem antwoorde
acht ofte ten minsten seven duysent pagoden, daer hy wel niet op-

den ambassadeur komt schip den Angelier besichtigen,

antwoorde, maer niet in mijn ooght scheen, daer op seggende dat al die syn haer May.t souden doen, soude wel dubbelt gerecompenseert worden, en hebbe te machtigh op vande macht, en het vermogentheyt van haer May.t, die zoo hy zeyde, niet minst alle de machtighste princen van India vermaeghschapt was; rekenende bovendien den koningh van Golconda (die zeer machtigh was) tot een broeder, en mede andere groote moorse heeren; en daer op is hy naer Hoff vertrocken, met het zeggen wy zullen dan den tyt afwachten, en alles goets, tendinste van haer May.t van U E. verwachten; ondertusschen hadden wy alle de koopmanschappen uyt de Jacht en Angelier en Kat gedischargueert en onse ledige vaten met water gevult, mitsgaders eenige verversingh soo van koebeesten als anders voor de vloot ingenomen, daer mede wy dan weder naer Goa's baer vertrocken; het docht ons gantsch niet raedtsaem den meergem. Ambassadeur hoe het aff te slaen, maer dienstiger voor d'E Comp.e hem op de conditien en voorwaerden (als voorgeseyt) van, by soo verre ondertusschen geen intervallen voorquamen die sulcx mochten verhinderen, waer mede wy altyt by de minste voorval niets verloren dan wat vergroot hadde, [illegible] eenige uytvlucht souden connen vinden, te beter door dien wy zoo langh tyt hadden; ook worde doen vande meeste geloofd, dat dit maer een bedrog vande Coninginne was, en dat zy niet eens daer de reyse te doen, maer sulcx eenelyk uytstrooyde, om de grooten vant Rijck (die zy wel wat rouw hoorde afperssing van groote schatten als niet eenige vande machtighste te doen om hals brengen gehandelt hadde) te toetsen; off zy daer noch wel genegen waren, en haer reyse als haer niet willende missen, niet souden trachten te verhinderen; dit was de presumptie van veel aensienelyke luyden van dat Rijck. —

Hebbe machtigh op de macht van haer May.t

vertrocken bij weder van Vingurla na Goa's baer. —

Op den 19. hebben wy in rade vast gestelt, hier heen noch, tot primo komende voor en ontrent Goa's baer kruyssende te houden, met hope dat inde tyt onse siecken, door de dagelyckse verssche kost, tot haer vorige gesontheyt sullen komen, gelyck alreets veele weder begonnen te verquicken, tot welcken eynde geordineert wierde 8. dagen langh niet anders als koebeesten met groente tot warmoes te schaffen. —

Behalven dat den vice command.r van Weert met zyn onderhebbend Jacht der Schelling nevens een verovert fregat bekruyssen Goa ontrent Cabo de Rama, en Vlissingen en Kat soo voor benoorden Goa sullen kruyssen. —

Op den 29. d.o komt hier van Gamron over den wegh van Suratta by ons aen te landen, t Jacht Wesop, welcke soo in Persia als Suratta voor Batavia daer hy ook adresse naer geadresseert was, beladen met koopmansz. Behalven dattet selve Jacht, dese onderstaende goederen voor Ceylon in was hebbende, met schriftelycke last vanden E. H.r direct.r Jan Winnincx, dat wy deselve hier voor Goa in eenige onser oorloghs Jachten souden overnemen, om ter gelegener tyt naer Ceylon versonden te worden,

Negen kassen met goud overtrocken, met silvere abasys gelykent P. et. en genoemt van N.o 50. tot 59. incluys. —

Een kleyne kasse met gout P. et. en W. zynde met s' Comp.e zegel verzegelt en den schipper behandigt. —

Een pack met Alcatyven, met swart hairdoeck overtrocken, ende den inhout daer op geschreven.

twee leere, en met swart hairdoeck overtrocken kisten met silvere daraycken, en andere, zynde den inhout voor Ceylon daer op geschreven,

drie swart hairdoeck packen met leer, zynde den inhout voor Ceylon daer op geschr.

Een pack musscovise juchten, den inhout voor Ceylon daer op geschr.

Een kleyn packie met thuynzaden, zynde met swart hairdoeck overtrocken, ende den inhout voor Ceylon daer op geschreven.

van Gamron voor Ceylon int jacht weesp gescheept en tselve, zynde 29 octob. voor Goa besaed, daer uyt geweest geleijt, ende den 17 decemb. daer aen volgende met de jacht de Kat nae Colombo aende E. Hr. gouv.r vander Meyden gesonden.

Dit onderstaende is tot Suratte, by den E. Hr. directeur Leonardt Winninx, int selve jacht weesp voor Ceylon gescheept geweest, dat wy daer mede nevens 't bovenstaende weder uytgeleijt, en als voor, met de jacht de Kat nae Colombo gesonden.

Een kist papier

Seven kisten allerley wateren,

drie kisten wasch kaersen,

vier kisten Hagels, off leeren flessen,

twee sacken Mochase Aerde,

vyff packen packtouw,

twee packen packgaren

Een kistjen segelack,

twintigh cassens lynsaet olie,

drie kassens ghie, off gesmolten boter

een kist met verscheyde thuynzaden.

dit voor Ceylon uyt weesp overgenomen

Den tweeden novemb. was ons volck (godloff) meest alle gesont, uytgesondert eenige weynige, die noch aende berbery en persingh gingen, ende dat ook dagelycx beterde; werde in rade besloten, dat den vice commandeur Adriaen van Leene, met de Jachten der Veelingh en Vlissinge, nevens 't galliot den Appelboom en twee bachelyn chialoupen voor den bay van den Macaut zouden gaen kruyssen, om de noord, ontrent Bombain, Chaul en Bassin, ende den schipper Jeuriaen Poulesz met de Jachten Leeuw en Kat, neevens den veroverde fregat, bezuyden Cabo de Ramo, ontrent de rivier van Cancon; en souden de drie eerstgemelde schepen Angelier, gekroonde Leeu, en H: Louyse, 't voor en ontrent de Goase cruysende souden, om (soo veel mogelyck) alle de gene die daer uyt off in souden willen, te beletten, maer deselve mond geheel te crygen; volgens welck besluyt noch op den selven avont den schipper Jeuriaen Poulesz, met zyn geordineerde esquadre, bestaende in de Jachten Leeuw en Kat, neevens den veroverde fregat (dat sy ten oorlogh geprepareert hadden) en den duytsent?, nae zyn geordineerde kruysplaetse onder zeyl vertrock, en stond den vicecommandeur van Leene mede in 3 a 4 dagen (soo gaet tale

Jacht Leeuw en de Kat mitsgaders den veroverde fregat kruysten ontrent de rivier van Cancon,

de backelay Chaloupen, die op Wingurla geprepareert wierden, gereet souden wesen) met zyn Esquadre omde noort, te vertrecken en soo ordeneeden wy de vloote wel verdeelt, en op de bequaemste plaetsen (daer de vyant de meeste afbreuck con gedaen worden) kruyssen; schoon in deese tyt als ofte in goadoort waeren, vernamen schepen noch vaertuygen. Soo mij den vice Commandeur volgens voorgaende resolutie gereet was, om (als voorgeseyt) ontrent Chaul en Bombaim te gaen kruyssen, soo erlangden wy van onse Spion uyt Goa soodanige waerschynelycke tydinge, datter 4. portugese galliotas (die in April 1660. uyt Lissebon vertrocken, en werwaerts aen in aentocht waren,) en die ook alle uyren hier verwacht worden en luyde deese translaet missive van onse Spions van woorde te woorde als volght. ——

Gisteren is hier den afgevaerdighde Almadia vanden Advocaet fiscale omde noord uyt bassin, met een brieff aen deesen staet verschenen inde welcke seyt, dat hy een expresse nae Sonratte (om eenige nowos vande aldaer verschenen Engelsen te verstaen) hadde versonden, die hem ook voorseekere tydinge 't volgende adviseerden, dat d'Engelsen (nae 't passeren vande linie) vier portugese scheepen (alle seer outramponeert, door principael de capitania, daer de viceroy op was) hadden gerescontreert, en met den anderen 5. dagen in Comp.e gezeylt, daer nae vanden anderen scheydende, gaven voor haer scheepen in Mosambique te laten repareren, en dan gelyckelyck haer steevens Goawaerts te steken, en met meer omstandigheden, gaende zoo wel te kommen dat den geseyden viceroy, conde Obidos (als viceroy) daer op was. ——

translaet missive van onse Spions uyt Goa van dat 4. galliotas opkomende wegen waren. ——

Wie en soude dit niet voor waerheyt aennemen, en noch te meer doordien ons tot twee vande opperhoofden van een Engels Jachtie (dat van Sonratte nade kust van Mallabar navigeerde, ons voor Goa bare passeerde) geaffirmeert worde; en soo gaven wy dese tyding vry wat gelooff, en besloten metten anderen, onse vorige resolutie (vanden vice Commandeur mette Jachten Vlissingen ende der Schellinck, nessens 't galliot den appelboom, en twee backelay Chaloupen omde noord, ontrent Bombaim, Chaul te laten kruyssen) voor eenigen tyt uyt te stellen, en onse meeste macht voor dese stat offe dat wy staet souden maken, den tyt verstreken soude, datde voor aengetogen 4. galliotas (wegens 't mousson vandit saisoen niet te kommen staen) by den anderen te houden, om by aenkomste der selve, door al te veel separatie, de victorie in geen waeghschale te stellen; doch verder souden de Jachten Woolen en kat, nessens een vyfoort fregat (om reden als voorgeseyt) omde Zuydt ontrent de riviere Cancon blyven kruyssen, en soo souden wy

dat ons van een Engels Scheepien geaffirmeert wert ——

passen met ons 5. jachten de loefswaert van Goas barre op de voor-aengetogen gallioenen,

met d'andere 5. schepen als jachten de loefswaert van Goas barre op de 4. nieuw gerepareerde gallioenen passen, de welcke wy dan by dagh en nacht met Argus oogen (doch te vergeefs) te gemoet sagen. —

Den 5.e d.o ontfingen wy schryven van schipper Jurriaen Poulussen, die (als voorgeseyt) met de jachten Hoorn en Kat, nevens een verovert fregat voor Cancon kruyste, meldende den principalen dat hy op den 3.e d.o tegens den avont, 10: portugeese oorlogs fregats hadde ontmoet die naer eenige kleyne schermutselen met stilte raeckten op de vlucht retireerden, en voorts met de hoogh water in Cancons rivier raeckten als wanneer d'onse haer wegens de droogte, moesten verlaten. —

Hoorn tegens 10. vyants oorlogs fregats slaegs ontrent Cancon. —

Wy dan tot den 15.e d.o op de dickmaels genoemde 4. gallioenen met alle vlyt (doch te vergeefs) gepast hebbende, quam hier by ons van Batavia gelaeden met cargasoenen, tot vervolgh vanden handel in Souratte, daer hy ook nae toe gedestineert was, 't fluytschip Tidenpoort, welckx opperhoofden (by ons aen boort verschynende) klaeghden dat meest alle haer volck uytgesondert 15. a 16: persoonen, sieck waeren, soodat haer schip qualyck conden regeeren; waer over wy haer aenstonts haer reyse nae Vingurla lieten voorderen, om haer daer drie a 4. dagen te verversschen; en lieten 't jacht Vlissingen met haer nae Vingurla zeylen, om haer (geduyrende daer lagen) van alle vyants attentaten en overrompelingen te beschermen.

passeerde 't fluyt Tidenpoort van bat.a nae Souratte,

En alsoo de tyt wyders begon te verlopen, begonnen wy de tydinge vande 4. verwachte gallioenen, in twyffel en voor gefingeerde leugens te achten; recommende van oude gewyckte vrinden d'Engelse, die al meer, (ik en weet niet om wat redden) soo nu en dan wat uytstroyen om ons te diverteren, en tevreeck raeden daer nae (leugen bevonden werdende) niet dan tot schande ~~...~~ kan strecken doch sulcx geschiet meest door eenige haere superbe schippers, die de portugesen in Souratte soo wat wys maken, daerdoor de eene noch d'andere natie noch wat verquickt, ten minsten ter tyt sy 't contrarie bevinden.

Interim resolveerden wy, ten aensien den tyt meest verlopen was dat des vyants schepen, hier van dit mousson conden comen; dat de vice commandeur Adriaen van Leene, met de jachten Terschellingh en Vlissingen, en nevens een verovert fregat, en een barcaloy Chaloup, 't voorgenoemde fluytschip Tidenpoort, tot aen Bassin (als wanneer 't selve genoeghsaem buyten gevaer soude wesen, en niet weynigh volck te verliesen soude hebben) soude convoyeeren, als wanneer gem.e vice commandeur (nadat 't voorgenoemde fluytschip van hem gescheyden soude wesen,) voor den tyt van drie weken, met zyn voorsz. esquadre, voor en ontrent Chaul en Bombain soude blyven kruyssen, op hope van daer 't een off 't ander op te doen, tot soulagement van des E. Comp.s groote lasten. ——

resolveerden dat den vice commandeur met de jachten ter Schellingh en Vlissingen, nevens een verovert fregat en barcaloy Chaloup 't fluyt Tidenpoort tot aen Bassin soude convoyeren,

Volgens welck besluyt dan den vice Commandeur van Goens, op den 22. november van Goas barre nae Wingurla vertrock, om zynde van daer (naedat hem van water en eenige verversingh soude versorght geweest,) met zyn voorgenoemde Esquadre, en 't kruytschip Middelpoort nae de noord, en zyn geordonneerde kruysplaets te vervorderen; gelyck zy dan ook gesamentlyck, tusschen den 23. en 24. novemb. snachts van Wingurla vertrocken, en (soo daer nae verstonden) den eersten december (sonder onder wegh iets vernoemenste hebben) voor Bassin quamen aen te landen; ondertusschen hielden wy 't hier met de resterende 5. scheepen. als Jachten, voor onse costibaert van Goas barre kruysende op hope, off de 4. dikmael genoemde gallioenen off ander schuyts nog mochten opdoemen; doch nae verloop van tyt hebben wy bevonden in onse hope bedrogen geweest te hebben,.

vertrockt tot den eynde den 22. 9b. nae Wingurla. —

en den 24. d.o van daer nae de noord,

Den 1. decemb. passeerde ons een kleyn Engels Jachtie genaemt Sealy groot ontrent 30. a 35. lasten, van Suratta; verdeerden (soo zy voorgaven) nae Tellicherry, den plaets wat benoorden Cochin gelegen daer twee Engelse en eenige moorsche koopluyden aen lant te setten hadden, en dan van meeninge waren, herwaerts aen te komen, om dan met onse licentie in Goa 50. pypen Arack te copen, in dit Jachtje hebben wy (na visita) niet anders in bevonden als 5. packen lakenen daer zy voorgaven, den Arack voor te bequeeren wilden, gelyck zy dan 6 a 7. dagen daernae, voor Goas barre weder by ons komende, aen ons versochten, om (tot dien effecte) in Goa te mogen zeylen; gelyck wy haer andermael gevisiteert hebbende, en niet anders als op de eerste visita daer in gevonden te hebben) volgens U Ed.le wel gegeven ordre hebben toegestaen. —

passeert hier een kleyn Engels Jachtje en schyt,

nae gedane visita in Goa. —

Op den 15. december hadden wy noch geen minste nieuws van onse vice Commandr. Adriaen van Goens, die, als voor gesecht met twee Jachten, namentlyck Dorschkerling en Vlissingen, nevens een verovert fregat, en Bachaleys chaloup, onder noord, ontrent Bassin kruyste; noch vernamen ook geen vyants scheepen off vaertuygen, ook weynige andere, soo dat buyten gewoonte, seer niet bevaren werde, en vonden wy raedsaem en nodigh de goede, die wy op den 29. octob. voor Zeylon uytgesocht hadden gelicht, gelyck deselve hier voor geschreven staen, met 't Jacht Ackath (dat daer mede den 17.do van Goas barre vertrock nae Colombo, en tweedeh in passant den onderkoopman Hendrick Zwaerts tot Battacolo aen lant heeft gesett, om daer, volgens uwe Ed.le wel gegeven ordre, den ryst, soo wel tot ladinge van 't groote schip de gekroonde Leeuw, als de gene die eenige ander scheepen, op ons opbreken mede nae Cochin souden brengen, te negotieeren, dat zulcx niet eerder is geschiet geweest, door oorsake den Canarase vorst gen.t Sivapandyth onlangs was overleden, als wanneer die superstitieuse natie, —

vertrockt de Kath— nae Colombo mede gedaene op 29. octob. uyt gesette voor Ceylon ordergenoemden.

na de doot van haren koningh niets, 't zy in negotie off anders, by der hant willen nemen, maer hem den tyt betreuren en beweenen om weerde hebben, en voorts de vanden Resident van Santvliet zulcx zoolangh uytgestelt is geworden, tot den 17. decemb. —

becomen door onse Zyder kruyssers vyf goase soutpryses,

Op hebben bracht onse Zyder kruyssers 5. goase vaertuygen met ontrent 50. last zout geladen, in de vloote; die dan daedelyk, nae dat de schepen haer daer van wat voorsien hadden, na Winguerla aenden Resident Mons.r van Santvliet, gesonden werden, om daer (ten meesten proffyte vand' E. Comp.e gevendiceert te werden; 't volck daer uyt hadden haer met de vlught aen lant gesalveert.

den Lusitaen had in Goa besloten 4. van zyn capitaele gallioenen en groot aental fregats t'equiperen en gereet te maken, om ons daer mede tegen in die maent te comen bestoken,

Op den 13. d.o becquamen wy over den wegh van Winguerla, een brieff van onse Spion uyt Goa; meldende ten principalen, dat den vyant daer binnen op het groot aendringen vanden Admirael Don Luys de Mendoça Furtado, op den 11. decemb. in rade besloten hadden, vier hunner capitaele gallioenen, namentlyck Nossa Singiora de populo, St. Anthonio, St. Francisco, en Bon Jesus de Vide gaen, nevens groot aental fregats, t'equiperen, en gereet te maken, omdaer mede (zoo zy voorgaven) ons tegen in die maent te komen bestoken, dat wy voor gewoonlyk roemreden aennamen; dat na verloop van tyt, alhoewel zy deselve gereet hadden gemaeckt, 't zy door discordia, volck en gelt in noodig verbieden, haer schynen int werck zulcke een ernst te weten, dat zy int bestaen der selver, den Sondagh niet verschoonden. —

Op dato is een pataxe, groot ontrent 50. lasten op Winguerla huys gehandelt geladen met arecq en rys, na Colombo (vindaer zynde voorts lading maertgaens te vendiceren) vertrocken. —

komt weder vand' noort met zyn esquadre sonder iets opgedaen te hebben den vice commandeur van Weert.

Den 26. d.o komt weder met zyn esquadre by ons te verschynen den vice commandeur van Weert, (die als voorgeseyt) ontrent Bombaim en Chaul gekruyst hadde, sonder tot ons leetweesen iet vernoemens te niet opgedaen te hebben, maer hadde in tegendeel, een achter op Winguerla gemaeckte backaloy chaloupen verloren; die met haer weder tegen 't Jacht den Wedelingh soodanigh was in stucken gestoten, dat der ten naeuweer noot eyndelyck 't volck van geberght is geworden sonder iets meer; en nu hadden wy andermael int lest vande decemb. mede by den anderen, behalven dat 't Jacht Vlissingen noch ontrent Cabo di Ramo, op de rysbaerdeladers kruyste; en 't Jacht de Kat als voorgeseyt met 't goet uyt Wengurla, voor Ceylon over genomen, op den 17. decembr na Colombo was vertrocken. —

werden geruct 3. a 4. pataxes gereet lagen om met den eersten uyt te snappen. —

Den ... wy van onse Spions uyt Goa tydingh erlangt hadden, dat daer binnen 3 a 4. pataxes gereet lagen, om met de eerste gelegentheyt (onder 't faveur vande donkere maen) uyt te snappen met intentie van haer reyse na Mosambique en andere plaetsen op de cust van Africa te vorderen, nevens noch 9. a 10. roeifregats na Cochin, die qualyk met

donkere nachten, en stilten waer te nemen zyn. wy souden ons maer te naerderen wy gedurende dit monson (alsoo de tyt te veel verlopen was) geen schepen uyt Portugael te verwachten hadden, weder breed en wyd uytgesett hebben; dat wy deen (om redenen als boven) onde Patachis en fregats nae letten; maer uytgenomen, dat altyt een Jacht, nevens een verovert fregat, (tusschen de Coopers eylanden kruyste) op deselve met alle mogelycke vlyt passen met hope van deselve off eenige vandien

is qualyk door de wyde besettinge haer 't uytschaffen te beletten,

in ons gebiet te krygen: doch was (vermits de groote en wyde besetting) met 3 a 4. schepen, als 3 a 4. vaertuygen niet wel doenlyk, om soo vaer=tuygen met stilte en donkere maen, en doordien zy daer altyt 9 a 10. oorlogs fregatten gaende houden; (waerdoor onse 3 a 4. vaertuygen, daer niet veel voordeel souden op hebben) te beletten, den vyant heeft nu om 't groot perykel (dat zy met de patachis die met rysen komen

beginnen haer fregats op te boeyen, en met dichte overloopen te maken ——

int uytschaffen onderworpen zyn) voor te komen, goetgevonden eenige fregats met eenen dichten overloop te maken, daer van er (volgens het schryven van onse spions) hoewel wy er met alle mogelycke vlyt op gepast hebben, drie, sonder dat wy deselve hebben connen verhinderen uytgeschaft souden wesen, en haer wegh nae d' Africaense cust gevoordert. ——

Uwe Edle gelieven te considereren, dat de besettingh van Goa's barre, de lengte genomen vant Zuyder Casteel van Marmagon, tot het noorderste van Bardees, ten minsten drie mylen breed is, en derhalven met 3 a 4. Jachten nevens 4 a 5. vaertuygen, principael in donkere nachten, met stilte soo niet te sluyten is, off daer connen (wanneer zy de donkere maen en stilte waernemen) somtyts wel eenige, als zy 't derven onderstaen ontschaffen, men can ook niet weten, van wat kant vande wyde bay van d' Aguado Sra de Cabo, off wel vant Zuyder off noorder Casteel van Marmagon, dat men alle by donkere nacht dient waer te nemen oock moeten met onse vaertuygen by nacht voorsichtigheyt gebruyckt werden, op dat deselve niet verklooct, en in vyants handen souden comen

den vyant hout ordinaris 10 a 12. fregats ontrent de Casteelen om op onse vaertuygen eenigh voordeel aff te zien,

te vervallen, doordien den vyant ordinarie 10 a 12. oorlogs fregats en somtyts meer ontrent de Casteelen op de wacht hout, en deselve met alle middelen op onse vaertuygen eenigh voordeel soecken te krygen, voor de bare trecken wy, principael inde maenden December en Januario doordien dan veeltyts styve, droge, doordringende noordoostewinden waeyen, die daer, door den gantsch besetten hol hoe water veroorsaken de minste dienst van onse vaertuygen, als wanneer syt dan niet connen afwegen, moeten elcke reyse onder de koopers eylanden vluchten alwaer dan een onser Jachten op moet passen; hoe anders ist met des vyants fregatten, die (wanneer 't maer wat waeyt) binnen leggen en met mooy weer haer weer vertoonen; maer dese moet dit niet verstaen worden, als off ick daer mede wilde seggen, dat wy geen goede diensten van onse vaertuygen trecken, maer eenelyk wanneer 't voor

goas 't haer soo hart valt, dat sy't daer niet houden connen, als
wanneer zy op de uyt off in comste niet connen passen, so connen
sy besluyten de voorsz. koopers eylanden (alwaer t'eene beter reede
en vlack water is) by een schip houdende, veel diensten doen, en met
redelyk weer, haer veel van alle vaertuygen (die vande zuyd komen)
hebben, onderweege te visiteren, en beletten, dat langs dien kant geen
vaertuygen (niet maintenendo tos) in goa snappen; desgelyckx diensten
connen zy verhouden noord, voor en ontrent de revier van banda-
op de vlackte doen, dat (soo de eynden van goas gebiet aende wat
beste zynde, goa grootelycx benaut

en schier by ons weten tot diep in april niet een vaertuygh met rys in goa gekomen dat groote dierte causeert,

In weten wy niet, datter (gedurende dese besettingh) tot diep inde maen
April een eenigh vaertuygh met rys in goa is gekomen, dat (volgens
het seggen van onse spions) groote dierte in goa heeft gecauseert,
ook doen onse vaertuygen veele goede diensten, als zy nu en dan, met
onse jachten omde zuyd- en noord kruyssen, doordien t'meeste deel
vande vaertuygen (die op dese kust gebruyckt werden) redelyck connen
soo en konnen onse swaere schepen, by de weeg, met stilte, niet te weeg
brengen, maer wanneer zy mede 1. a 2. vaertuygen by haer hebben,
soo konnen zy haer veel vande vreemde hebben, en visiteren, en aen-
halen vyant weesende, off voor seylen, en wanneer haere winden
krygen, loopen onder d'eene hoeck off d'ander goede reede ten anker
dat voor niet can geschieden, dat wy nu niet anders opgedaen hebben,
is geschiet, dat d'Inlanders van dit jaer wat schroomachtigh geweest
hebben, als voorleden jaer, om reden dat wy doen 15. stux van haer
vaertuygen met rys (daer zy mede in goa meenden te snappen, op de
portugese stranden gejaeght, en in de gront geschoten hebben. ——
Dat haer nu meest doet achter blyven, off met haer koopmanschappen
naer wingurla gaen. ——

vertreckt de gek: leeu na wingurla om nadat aldaer 100: lasten rys sonde ingenomen hebben, over basseloor nae bat.a

Den 4. January zonden wy 't groote schip de gekroonde leeuw na wingurla
(om daer de hondert geordineerde lasten rys ingenomen hebbende),
zyne reyse voorts na Canara te vorderen, en daer zyne ladinge met
rys (die door den onder koopman Leendert Claertsz. gereet en op-
gekocht lagh) te suppleren, om mede daer mede a drechture nae Cochin te
navigeren; welcken bodem wy hopen UEd.le spoedigh en bevryt
van rampen toegecomen zyn zal. ——

komt by ons van Colombo met den Sr. Lucas vander dussen aen te landen 't jacht hoogelande. ——

Den 12. d.o een a 2. uyren inden avont, quam hier van Colombo by ons
aen te landen, met 't jacht hoogelande den Sr. Lucas vander dussen;
dewelcke in passant 3. residenten op basseloor, int ryck van canara
hadde aen lant geset, om daer groote quantiteyt rys voor zeylon te
negotieren, ende hadde vander dussen voornt: mede last vanden
d'Ed. Heere Superintendent Ryckloff van Goens, om in onse vloot
te verzamelen off wy eenige jachten souden connen missen omden

ryk van Canara te veroveren; hetwelck in raede voorgedragen zynde eenparigh werde verstaen; datmen (hoewel wy maer 5. Jachten sterck waren, en den vyant 4. zyner capitaelste gallioenen, nevens eenige fregatten tegens ons armeert en gereet maeckte, om daer mede zoo zy voorgaven, tegens medio maert op ons uyt te comen) geene schepen hoorde aff te steken; maer datmen die, proper maert (ter tyt en eyden ons commercie schepen gepasseert zullen wesen) by den anderen sal houden; als wanneer wy dan, nadattet eens met den vyant laet aensien, voorder zullen resolveren, en overleggen; wat totden meesten dienste vande Comp.e diende voorgenomen: wat by den gem. E.E. Heere Superintendent Ryckloff van Goens dies aengaende geschreven gesz:, ook wat wederom brieven wy met Zyn E.E. van tyt tot tyt reeden verwisselt, gelieven uwe Ed.le uyt ons hier nevensgaende brieffboeck te beoogen, (en daer ik my omme deser prolixiteyt te ontseeden) met alle verdere eerbiedigheyt aen refereere.

Met dese toevallen, vondat wy 't Jacht de Kat met 't fregatsoen en Contanten van Gamron en Souratta (ons als voorgeseght) met 't Jacht Wesp toegehouden, nae Colombo reeden moeten zenden, en dat wy (tot overvoer vanden ryk, die den E.E. Heere Ryckloff van Goens voor Ceylon van Canara, boven 't geen uwe Ed.le voor Batavia hiet geliefden op te doen toesen, om met de schepen deser vloote, op het opbreken nae Cotchi te brengen; is ergewerde, mitsgaders dat den E.E. Directeur Cunninck mede seer instantelyk om een schip uyt dese vloote versocht, tot overvoer vande Comp.s daer in loco gereet leggende goederen, ten hoogsten om schepes bodems verlegen waren, waeren wy genootsaeckt, ons aen het Visiapoersche Hoff vande Coninginne met een ander schip tot haer voorgenomen reyse nae Gamron te dienen, op het beleefste te excuseren, en ons tegenwoordige onvermogentheyt bekent te maken, te meer alsoo wy anders geen toeseggingen hadden gedaen, dan met die reserve en conditie by aldien intusschen geen gewichtige intervallen (soo wegens den vyant, als in onse eygen saken) voorquamen, die sulcx mochten verhinderen; gelyck dan sulcx aen d' Ed. Heeren Mahomet Schelochan en Chavesjan is geschiedt, als uwe Ed.le uyt onsen brieff vandato den 20. decemb., in ons nevensgaende brieffboeck f.o 50. geinsereert gelieven te beoogen, en gelyck Mons.r van Santvliet met syn schryven aen 't voorsz. Visiapoersche Hoff, mede effectueerde, doch eenige dagen daer nae (als zy dit ons schryven int Hoff ontfangen hadden) vonden zy haer ten hoogsten gemiscontenteert, en schreven een zeer bitteren brieff aen Mons.r van Santvliet voorn.t doch aen my (als off zy haer inbeelden dat sulcx weygeren van een schip (door toedoen vanden Coninck? geschiedde, wat beloofden; sooals uwe Ed.le uyt

d'E.E. Directeur Cuninck versoeckt een schip uyt de vloot.

schryven een brieff nae 't Visiapoersche Hoff, waer in ons opt beleefste excuseerden, wegens 't verstaen? van een schip voor de Coninginne

desselve haere brieven van dato 13. Januario Anno stanty, in ons
brieffboeck fo. 90. en 91. g'insereert, gelieven te oogen. ——

Het bleeck ons claer genoech, dat den heer Ardeschan haere Mayt.
meer verleydinghe hadde gedaen, als wy ons hadden te gespeelt, alsoo
dickmaels openbaerde hy een doot man was, byaldien wy haere Mayt.
geen schip vergunden, ook bevonden wy dat onse tolcken, onse woorden
naer den rechten sin niet hadden vertolckt, maer sodanig verdraeyt,
alsse de Coninginne liefst hoorde; want 't er daer inden hoff sodanig
toegaet, dat niemant gaeren den bode van quade en onaengenaeme
bootschappen wil wesen, hy conde Monsr. van Santvliet wel te last
leggen, dat hy haer al over acht maenden een schip tendienste van
haere Mayt. beloofft hadde, soo als u Ed. inden brieff vande S.
heeren Maronnetje Schechan, en Chavelchan in ons brieffboeck fo. 93
g'insereert gelieven te besoogen, 'twelck hy Monsr. van Santvliet (so
hy verclaerde) noyt hadde gedacht, ('t blaect staet toegeseyt) onder-
tusschen in alle dese swarigheden vonden wy raetsaem, haere Ede.,
maels gen.: Mayt. met de Cayaensche schepen (die ordinaris jaerlycks
ontrent het eerste van maert hier passeeren,) daer wy goet ten
voorsten niet aen ter syckeen; passagie naer Gamron toe te seggen, des
van Ardeschan, soo wat taliter qualiter wierd aengenomen, als
schepe voor uytvlughten, en versocht hy, dat (ingevalle de voorsz. Cayaen-
sche schepen hier niet mochten comen te ~~[illegible]~~ passeeren,) wy haere Mayt.
inden gevalle, soo eerlyck met een schip uyt dese vloote souden dienen
twelck wy om alsoo ganscher niet begeyffelden, off gemelte noorsche schepen
souden hier gelyck jaerlycx geschiet is, passeeren, licht toestonden
mits dat er tot medio a 20. Maert op mochte gewacht worden, daer
mede hy seer vernoeght was, en de Coninginne, die (soo geseyt wierd)
naer Vingurla in aentocht was, met dese bode maer te gemoet reed.

Ondertusschen verstonden wy dat de Coninginne verandert was van resolutie
en in plaets van na Gamron, adrectum na Mocha gesint was te gaen
dat weder een nieuwe commotie causeerde, en oversulcx, oock sy van
onse Cayaensche schepen niet gedient worden, en middelertyt was
haere Mayt. met een gevolgh van ontrent 8000. man, daer onder
veele vande grootste van dat rijck (die haer tot aende zeehaven
Vingurla souden geleyden,) uit afcomen; en soo wisten wy niet hoe
te stellen, doordien wy ons vande Cayaensche schepen (vermits de ver-
anderinge, dat de Coninginne in plaets van naer Gamron, na Mocha
wilde wesen) niet conden dienen, also haere Mayt. in weynig dagen
op Vingurla stont te verschynen, soo versocht den resident Monsr.
van Santvliet seer instantelyck ick een keer naer Vingurla soude
comen, om met den anderen over te leggen, wat antwoord wy
moeten gedachte Coninginne souden geven, en op wat maniere, (wy
ten achsen 't cont. om eenen hier voor verhaelt) schier onmogelyck

erlangden een brieff in
antwoort uyt 't boven-
genoemde hoff.

vinden raetsaem haere
Mayt. met de Cayaensche
schepen passagie naer
Gamron toe te seggen,

komt de dickmaels
genoemde Coninginne
met ontrent 8000.
man naer Vingurla
afsacken, ende wordt
gesegt zy nu niet naer
Gamron maer naer
Mocha wilde wesen,

buyten prejuditie vande E: Comp.e haer niet een ander schip te
dienen, wij het voorts souden aenstellen, om niet de minste onlusten
vande selve Mayt., een dyne, en van ontslagen te worden; onderentusschen
kompt hier op den 29. Januario, met brieven vanden E.E. Hr. Superintend.t
Rijckloff van Goens uyt Colombo bij ons aen te landen, 't Jachtje bantam
'twelck ook ter principalen na Wingurla was gesonden, om daer
ontrent 200. Lorpassen, als swarte famielien, door ordre vand' E.E. Hr.
van Goens voorn.t daer aen lant te setten, om soo 't eylant Ceylon
van dat gespuys (dat noch alle meest gepoertugaliseert is) te suyveren
met dit Jachtje ginck ick dan (op het instantelijck versoeck van Mons.r
van Santvlidt) ontrent na Wingurla, daer wij den 31. d.o aenquamen ende
verstonden dat de Coninginne des anderendaegs op Wingurla stont te
verschijnen, en alreets op 5. a 6. mylen genadert was; bevorens ick uyt de
vloote was vertrocken, hadden wij in rade goet gevonden, dat, ingevalle
de Coninginne op Wingurla aengecomen zijnde, sonder yets niet was
af te setten, wij haer (als anders niet commende) 't Jachtie bantam
souden presenteren; dat ook, jae meer als de helft onkostelijcker voor
d'E. Comp.e sal wesen, als een vande capitaelste Jachten; dat ick dan op
Wingurla wesende aen Mons.r van Santvlidt communiceerde, die
't selve niet alleen goet vont, maer daer bij verclaerde, dat 't et nu
onmogelijck was aff te slaen, en also nu de Coninginne (door dat Buylen
Keyser, haer van Ardpegan als andere) meer verwachtinge was
gegeven, als wij haer oyt hadden toegestaen, met soo een groot gestoet
was afgecomen, soude zy en alle de grooten, de weygeringe voor
een vande grootste affronten rekenen, en op d'een maniere of d'ander
revange op ons soecken, en buyten dit stuyck, ons voor eerst haer rijck
ontseggen, daer den luystaen eom wacker in zou verdrijven en gloriëren.

Verschijnt aldaer de vlagge van Colombo 't Jacht bantam inhebben ontrent 200. Lorpassen als swarte famielien, om op Wingurla aen lant gesett te worden, en vervolgens den commandeur met d.o Jacht derwaerts

Wert goet gevonden dat vande Coninginne op Wingurla aengecomen zijnde 't Jacht bantam souden presenteren,

Primo Febr.s smorgens vroech, quam tijdingh, dat haere Mayt. die dach
noch op Wingurla stont te verschijnen; derhalven ick en Mons.r van
Santvlidt, neffens den Gouv.r ende de principaelste vant dorp ons
op wech begaven, om haere Mayt. te verwellecomen; ontrent 2. mylen
voort gereyst zijnde, quamen bij de Coninginne, 'twelck haer aen
gesyt zijnde en ons vernemende, liet haer palanquijn stil houden,
'twelck onder die natie voor een groote courtoisie geacht wort, en
mandeerden dat wy haer naderen souden; voor deselve gecomen
zijnde. wenschten haere Mayt. (na gedane groete en eerbewijsingh) veel
geluck, heyl, en voorspoet, en neven eenige andere complimenten
vereerden wij haere Mayt. een horologie, een Son, en Maenwyser
neffens 2. verrekijckers; instantelijck versoeckende, sy het selve tot
teken van onse goedgunstigheyt, gelieffde aen te nemen; 'tgeen met een
genadigheyt (soo 't uyterlijck scheen) geschiede; latende ons (naer
bedanckinge) weder gaen, en licentie om te vertrecken; vande
Mayt. gescheyden zijnde, vervoegden ons bij den E.E. Hr. Charilthon

Verschijnt de Coninginne omtrent Wingurla.

deselve eenige dagen te voren door den koningh tot gouver-
neur over Wingurla en de onderhoorige plaetsen gestelt was, deden wij
aen hem ordinarie congratulatie, met beste begunstigde, en af-
scheyt vergunde, als wanneer hem Adee, nevens verdere suyte
passeerden, bestaende (soo geseyt worde) in 2000. ruyters, en 6000. voet-
knechten, eenige olephanten en camelen, verscheyde toegesamentlyck
ontrent de klocke 4. uyren binnen Wingurla, als wanneer den Sr.
Arroschan ons versocht, hem daer aen te doen, van den Coningh in
zyn logiementen te comen, geinvicteert ons iets nodigh voor te dragen
hadde; ondertusschen, verhaelden na eenige discoursen, dat de Conin-
ginne noch geen vaste resolutie genomen hadde, herwaerts haer reyse
te nemen; seggende deen tyt weederom na Mocha, en somtyden weer
na Persia te willen; die ons ernstigh afvraeghde, off hooggem. Mayt.
tegenwoordigh met een schip na Mocha gedient worden; waer-
op ik repliceerde dat zulcx ons, om dien ons onverwacht voor-
gecomen was, en 't welck wy met ons schryven aen't hoff en aen den
hadden bekent gemaeckt, dat ons, alder haer Mayt. haer reyse so
verre hadde begonnen, hoorde gedespicieert te weesen, gemerckt wij haer
Mayt. met zulcke groote gastos, en op't vertrouwen dat zy, en alle
grooten op ons hebben gehadt, haer reyse soo verre hadde begonnen,
wy haer geen schip, dan tot groot nadeel van d'Compe. souden mogen
weygeren, en dat dien hoon haer int hart soude deincken, daer op wy
weder tot antwoort dienden, dat wy onse onvermogentheyt in den tyt
haer genoeghsaem hadden bekent gemaeckt, en ons leet was, dat aen
haer Mayt. meer verstooringh hadden gegeven, als wy haer hadden
toegestaen, doch in gevalle haer Mayt. by haer vorige resolutie (van
na Gamron te gaen) bleeff persisteren, wy de schepen die hier in
Maert derwaerts gedestineert waren, te passeren, wy haer dan
passagie doen souden, maer na Mocha conde niet geschieden, off ten
ware dat zy haer liet genoegen en contentement erlangde, met het
Jacht Bantam (dat wel kleyn was) de reyse te aenvaerden; gedachte
Arroschan scheen hier in verblydt te zyn, wilde selve gaen besichtigen
en voorsz. verstaende tractaten te verleggen, omdaer mede (soo't eenigh-
sints by quam) te vertrecken, des anderen daegs verreysde den 2. Feb.
liet de Coninginne my en Monsr. van Santvelt in haer tent
ontbieden, daer verschenen zynde, manteerde ons, niet verre van
haer neder te sitten, die wy een spiegel door hem de ... tot geschenck
vereerden aen gesonden, naer eenige complimenten aen geschiet
daer zy begaeren in bloem te hebben, als wanneer zy met een doorsien-
gende stem (sonder dat wy haer conden sien) ondervraeght besloten was
off schip daer zy over gesproocken had, nu vaerdigh was, om haer na
Mocha te voeren; waer op ik haer Mayt. bekent maeckte, niet tegen-
staende wy weder ten hooghsten om schepen verlegen waren, wy deselve
tot betoningh van de groote genegentheyt, die onse natie in dat ryck

was toedragende, haer Mayt. met een schip hoewel wat kleynder
als d'andere, maer bequamer om die reys nae Mocha te doen,
souden dienen; waer gedachte Coninginne op repliceerde beter met een
groot schip gedient te zullen wesen, nae dien ten alderminsten wel 500.
zielen, die met haer souden gaen, voornemens was mede te nemen
welcke beroeringh ick haer Mayt. t'eenemael ontraede, en nae het
voor oogen stelde wat travailje zy by manquement van water, als andere
ongemacken, door de menighte vant volck by een lange reyse (tgeen
godt genadelycken geliefde te verhoeden) onderworpen zoude zyn, maer
wilde van haer voornemen niet afwycken seggende dat geen persoonen
met haer en zy niet deselve besloten hadde te leven en te sterven, stellende
op Godes goedertierentheyt, die alles ten besten zoude voegen; vraegde
voort nae de tyt en gelegentheyt vant Monsson, om de voorgenomen
reyse te aenvaerden, daer ick haer volcomen contentement en opening
vande, onder aensporingh van hoe spoediger hoe beter te vertrecken,
daer zy seer wel geinclineert toe scheen te wesen; des aen Ardesjan
en andere daer present zynde, op recommandeerde, op morgen 't voorsz. Jacht
te gaen besichtigen, en haer wegens de bequaemheyt rapport te doen:
mitsgaders dat ick en Monsr. van Santvliet, als ressens gedachte persoonen
souden mede voort vervoegen, om hun 't Jacht te thoonen, wanneer ons door
den heer Chawelsjan ofte den Chadder, van meer glaes als waerde
liet ontfangen, en afscheyt vergunde; des anderen daegs smorgens
met den dagh, transporteerden ons in compe. van Ardesjan, als
voorders en Adel aent boort vant Jacht Bantam, om haer selve te
toonen, die 't besichtight hebbende, wel wat smaelden op de cleyne
accommodatie, doch deselve soo't scheen haer seer wel vernoeght en
een welgevallen in schepen. ——

vraege van haere Mayt. Adel, ick, en Monsr. van Santvliet gaen 't Jacht Bantam besichtigen,

Wy gesamentlyk weder aen lant geretourneert zynde, werden andermael by de Coninginne geroepen, die welcke haer aen strant in een
opgerechte tent (om de zee en schip te zien) vervoeght hadde, wes
ons derwaerts begaven; daer komende, vonden wy haer Mayt. (soo
scheen) seer wel vernoeght; doort rapport dat zy van Ardesjan
nevens d'andere persoonen, wegens 't Jacht Bantam ontfangen hadde,
dies zy resolveerde met 'tselve hoe eer hoe liever te vertrecken,
versocht dat eenige scheuten vant voorsz. Jacht gedaen mochten werden
en op wat manier de scheepen onder zeyl gaen, waer over ick (om haere
Mayt. te believen) een Almadia aen boort zont, en den schipper
belaste, dat hy opstonts alle de zeylen zoude los maken, en in top
setten, en de marsschooten voorhalen, nevens zyn boven-schut (dat
in 8. 3. en 4. ponders bestont) los schieten, dat zoo tot contentement
van haere Mayt. geschiede; die verclaerde 't eerst van haer leven was
dat zulcx gesien hadde, seggende met verwonderingh 'tschip scheynt
in rooch en vier te staen; dit soo geschiet zynde, versocht ick licentie
van haere Mayt. om met dit Jacht weder nae Goa [illegible] te vertrecken,
dat my vergunt wierde, mits dat 'tselve Jacht opt spoedighste weder te

komende weder aen lant en was haere Mayt. door 't rapport van haere ambassadr. so scheen seer wel vernoeght,

rugge zoude zenden, om dan haere reyse op 't spoedighste te beginnen
't welck haer toe seyde, en ook geschiet is; en zoo hadde ik drie dagen in die
grootste moeyelykheden doorgebragt, en vont in de vloot alles in goede
ordre, ons kruysers hadden geen vyants schepen naer buyten zien
koomen, veel min iets opgedaen; ons spion uyt Goa adverteerde ons
dat des vyants voorraadige toegerigte gallioenen, tegens ult.o deses zouden
gereet wesen, om ons dan daer mede te coomen bestoken, welcke tyt
wy met gedult mosten afwachten, doch is daer nae alles in rooch
verdweenen; ondertusschen lieten wy onse vloote (die nu maer in 5.
Jachten bestont) wyd en zyd kruyssen, doch niet verder dan dat sy
altyt (des noot zynde) in een dag a 2. by den ander en conden coomen;
wy zonden nochtans 't galliot den Appelboom, met onse advysen aen
d'Ed. Heer van Goens, nae de besettingh van Couchin te zeylen, van sulcks
inhoude soo als deselve in ons dachboeck geinsereert staet
en daer mede het welck op den 9. deser, derwaerts is vertrocken. —
Ondertusschen (soo wy 't Jacht Holen nae Wingurla hadden gesonden, om
water en nodige verversingh voor de vloote te halen, hadde de Coninginne
(soo Monsr. van Santvliet aen haer schreeft) buyten weten van hem
het selve Jacht van eenige voornaeme persoonen laten visiteren en
die voorsz. Coninginne de grootte, schoonheyt en bequaemheyt, ook de
groote differentie die er was tusschen het Jacht dat wy hadden toegeseyt
en dit soo hoogh hadden gerapporteert, en daer en tegens Bantams cleyne
accommodatie, en nogte soodanigh verachten, dat geseyde Coninginne versterckt,
eentlyck de gelycke liet (tot haer reyse nae Mocha) begeerde
wat debatten Monsr. van Santvliet daer tegen hadde ingebraght
worden teenemael verworpen en in de wint geslagen, doch worde
noch nae veele sporrelingh ter neer geset, soodat noch eyndelyck besloot
haer met Bantam te vergenoegen, en haere voorgenoemde reyse met
Bantam daer mede beginnen, doch noch wel ontrent tot ult.o Febr.
verlopen, eer zy zoude coomen vertrecken, doordien 7. a 8. moorsche
pataschen (die met haere bagagie en gedeelte van haere suite, mede
zouden gaen, niet gereet conden wesen; ende is dienvolgende genoemde
Coninginne eyndelyck met 't Jacht Bantam, den 26. Febr. nae dat zy
ons te voren de ondergestaende Juweelen, tot een schenkagie vereert, en
de firmans van den overleden Koningh haeren Man, met allen
gerenoveert, maer deselve niet meer woorden vergroot hadde, van
Wingurla vertrocken, om haere reyse Mochawaerts te vorderen, en
zonden van der e pataschen bestaende in 7. schip, die noch niet gereet waren
met haere verdere suite te volgen; soo als mede Ed.le uyt het schryven
van den resident Monsr. van Santvliet gelieven te beoogen. —

Een gouden riem beset met robynen en diamanten —	voor d'Ed. Heer Gouv.r General
Een vierkant gouden Juweel beset met diamanten, en een groote robyn in 't midden, met een gouden ketting om aen den hals te hangen. - - -	
Een gouden pluym van duyn goet, daer van den steel met diamanten en peerlen beset is. . . . - -	voor de Commandr Roothaes,
1 groot gouden Juweel met diamanten en peerlen omhangen met een goude kettingie, om aen den hals te dragen - . -	
Een dergelycke Juweel om aen den hals te dragen - -	voor den resident Monsr. Santvliet

versterckt weder inde vloot voor Goa, en verstonden van onse spion dat des vyants gallioenen tegen ult.o deses zouden gereet wesen. —

vertrecht 't galliot den Appelboom met onse advysen nae Couchin

eenige voornaeme persoons van Adel van Coninginne aen Bantams boort [illegible]

ons oude firmans gerenoveert —

schenkagie van de Coninginne —

Dit alles wierde eer waerdigh geschat ƒ 14 a 15000: en t'welcke alle door gemelte Resident van Santvliet in een doos gepackt is, en met d'Ed.le met t schip den Angelier is toegecomen; 't wat Extract by d'opper-hooffden vant Jacht Bantam hebben ter hant gestelt, gelieven UEd.le in ons daghregister, onder dato 20. Febr. te beoogen. —

een kleen schermutsel met onse 2. fregatt:

Ondertusschen hadden wy voor, en soo bevoorens als bezuyden Goa kruyssen gehouden, tot ultimo Febr. dat sonder vyants schepen, off vaertuygen te hebben vernomen, als eenelyk dat onse 2. versonde fregatten op den 15. do. een wackere schermutsel tegens 14. does vanden vyant hadden en de welcke haer int lest retireerden, en vluchten, dat wy verstonden een Stratagema te wesen, om d'onse eest inde bocht, en binnen t canon van Marmagon te locken, maer d'aenslagh misluckte, en soo keerden d'onse (nadat zy den vyant verre binnen haer canon gedreven hadden) weer aff, also daer geen voordeel voor haer te doen was; dat wy onse macht derwaerts in 5. Jachten bestont, van primo January tot 1. Maert, ontrent Goa schaers by malkanderen hebben gehouden, is geschiet, vermits ons van den E.E. Heere Superintendent Rijckloff van Goens, in dato 5. January uyt Colombo met t Jacht Bantam was aengeschr. dat wy deselve (tot nader last) souden gereet houden, om, off mogelyck de saken op de custen van Mallabaer sigh soo mochten toedragen, dat wy daer mochten bevredigt weten, ommet de macht die daer van Ceylon was, off stont aen te comen, te conjungeeren; ten anderen, omdat den vyant zyne gallioenen tegens ons armeerde, met voorgeven van ons daermede ontrent medio Maert te komen bestoken. —

den vyant desisteert van met syn gallioenen op ons uyt te comen.

Doch den 4. erlangden wy schryvens van onse Spions uyt Goa, meldende ten principaelen dat den viant desisteerde, van met zyne galjoenen op ons uyt te comen, en d'selve ontackelde, en soo was haer voornemen weer in rook verdwenen. —

den Lusitanen in rade beslooten zynde, eenige capitulatien aenden Co: van Ceylon te zenden,

Op den 6. do. werden ons ook van onse Spions uyt Goa aengeschreven, dat den Lusitanen in rade beslooten hadde, eenige Capitulatien aenden Coningh van Ceylon Ragia Singa te zenden, als mede een Ambassadeur aenden Sammoryn; mede erlangden wy schryvens van d'Ed.e Edouard Winning van dato 3. Maert uyt Suratta, meldende, dat zyn E. uyt het mondelingh rapport van eenen Edouard Schillen, geboortigh van Brussel in Brabant hadde verstaen, datter op den 25. April 1660. drie portugeese schepen uyt Lisbona naer dese gewesten aen waren vertrocken, namentlyk een groot gallioen, geheeten Nossa Sing.ra de Conceptioen, zynde eenen nieuwen nagel, en voor desen noyt in zee geweest, 850. lasten, voerende geschut en ammonitie van oorlogh naer vereysch, een galjoen genaemt 't heyligh Sacrament, mede als voren, een nieuwen nagel, en beyde door den Coningh gebout, groot ontrent 400. lasten, voerende 22. stucken en ongeveer 6. a 700. man. Een fluytschip genaemt Nossa Sing.ra de Strela, door den Lusitanen van de Francen verovert, die het weder aende Hollanders ontrooft hadden, gekocht, groot ontrent 160. a 170. lasten, op dese fluyt was den voorn. Edouart Schillen, in qualiteyt van onderstierman op beschreven geweest, het welcke opt eylant

krygen tydinge 3. schepen uyt portugael gescheyt te zyn. —

vaert vande op Madagascar verzeylt —

Madagascar gebleven, en verzeylt zynde, is hy vandaer met de Engels schip den 8e pr. maert in Souratte is gekomen. —

De twee andere galjoenen (waervan 't grootste genaemt Nossa Singra de conception, niet verder als tot Mosambique geschreyden was, en 't ander 't Heyligh Sacrament genaemt, over dienwegh nae Goa, hadden sy eenige tyt bevorens by haer gem. fluytschip, als voorgeseyt, verloren hadden, door rouw weder vermist, en noyt meer vernomen, en voorts soo als inne dito onse brieffboecke fo. 124. gelieven te toogen. —

komen de Tayoanse schepen. —

Op dato quamen hier over den wegh van Malacca en Zeylon, van Japan, en Tayoan aen te landen, de schepen Achilles, Leerdam en Oyevaer; de twee eerste nae Persia, en 't laetste nae Suratta gedestineert, waer mede by schryvens ontfangen vanden E. Hr. gouvr. Adriaen vander Meyde, vandato 17. febr. op 't eylant Caiss in, voor de geconquesteerde fortresse Palsport, daer in ons adviseert, dat hy niet hebbende, dat onse macht daer van noode was, en dat wy met goede exacte souden overwegen, off de tyt noch zoude connen toelaten, dat den E. Hr. directeur Leonard Winninx in Souratta, die gelt over voor vande E. Comp. daer in voorraet leggende goederen van een vandese gamronse schepen souden connen dienen, en dat ingevalle wy selve in inrichtelyck heyste stelden, een schip uyt de vloote derwaerts souden committeren, hoewel dan in Rade voorgedragen zynde, worde eenparigh verstaen den tyt te veel verlopen te wesen, en derhalven seer onseker, dat Suratta van eenige der gamronse schepen, soude connen gedient worden; was derhalven eenstemmigh verstaen, dat men 't schip Henriette Louyse, dat een vande grootste stuwers was, en weinigh 't met stuck geballast geen meer, maer een min, rys off tarwe, als d'ordinarie sacken soude connen voeren, derwaerts te zenden,

vertrecken de schepen

gelyck 't selve den 9. do. in comp. vande Oyevaer nae Suratta is vertrocken; zynde de 2. andere Achilles, en Leerdam deselve voor en mede nae Gamron vertrocken. —

komt den Phenix van Bengale en vertreckt weder

Den 11. dito quam hier mede over den wegh van Bengale by ons aen te landen mede nae Gamron gedestineert schip den Phenix, dat door (naedat hem op Vingurla van water, en eenige verversinge versorght hadde) des anderen daeghs mede zyn reyse vervorderde. —

den vyant is voornemens 12. fregats nae Cochin te senden. —

Mede adviseerde onse spion uyt Goa, dat den listaen in Rade besloten hadde 12. fregats met ammonitie en volck nae Cochin te zenden, neffens een geschoncken Sammorym, en zouden dese fregatten 27. a 28. dito derwaerts te snappen, en soo hadden wy nu met dese 4: resterende schepen, Angelier, den Schellingh, Hoorn en Vlissingen, dewyle van binnen Goa niet te verwachten was, waeruyt zy haer gallioenen daer zy te voren soo yverigh (sonder den sondagh te verschonen) aengewerckt hadden, nu ontdeckelden, anders niet te doen dan op 't verbaelde gallioen, 't Heyligh Sacrament, dat als voorgeseyt, in Goa,

soo 't niet mede geschiet mocht weesen, ende 2. voorenaengetogen fregatten, die nae Cochin stonden gesonden te worden, te passen. Inderwyle d' voornoemde galjoen, soo 't mede niet geschiet is, wegens 't mousson niet verder als mey op de kust van India en in Goa kon verwacht werden: soo vonden wy goet tot medio April, eenelyk met alle mogelycke vlyt, op de vooraengetogen fregatten, te passen, en ons te kruyssen voor Cochin, en in cas zy ons by donckere nacht, en stilte mochte comen t' ontsnappen, daer van advys te geven; gelyck wy dan sulx op den 13. do. met 't fregat den kleynen Angelier, gemant met 24. nederlanders en 5. swarten derwaerts zonden. ——

Schryven advys nae Cochin,

Op de meergenoemde 12. fregatten dan tot pr. April gepast hebbende, (sonder dat deselve te voorschyn quamen, vonden wy goet 't Jacht Holen naer Canara te senden, omme aldaer zyne ladinge van des Comps. opgekochten ryst, becomen hebbende, over den wegh van Gale na Batavia te navigeeren, gelyck dan het selve op den 2. April derwaerts is vertrocken, en soude 't Jacht Vlissingen, medio deses ten selven eynde, derwaerts volgen. ——

en koomende fregats noch niet te voorschyn, en vertrockt 't Holen na Bacelor,

Wy verstonden mede van onse spions uyt Goa dat den luytenant generael gebooden, dat ons de cust van Mallabar hadden verlaten, geen 12: fregats, gelyck zy, als voorgeseyt, hadden voorgenomen nae Cochin te zenden, maer eenelyk 5. do. met eenige ammunitie, die echter (na dat wy daer op tot den 15. do. met alle vlyt opgepast hadden) noch niet te voorschyn quamen, en alsoo de tyt meer en meer verliep, soo en durfden wy de noord niet langer ten besten geven, maer op het meergenoemde galjoen, te wachten, en te costewaerts van Goa 's bar met alle vlyt te passen, daer toe wy in raede goet gevonden hadden twee Jachten te laten kruyssen, te weten ick met het Jacht den Angelier en den vice commandeur Adriaen van Leeuw, met het Jacht der Schelling; na dat wy de tyt noch goet weer was, ons daer mede soude gepasseert souden hebben, en dan na de voorsz. tyts expiratie als wanneer daer in dat saisoen, selden goet weer is, 't supplement van de ladinge 't seder in te comen nemen, om dan daer mede a drittura nae Batavia te navigeeren, alles volgens onse resolutie van dato 27. Maert dies aengaende getrocken, gelyck deselve in ons dachregister onder dato voorsz. geinsereert staet. ——

de 12. fregats syn op 5. gecomen

Het wy 't Jacht Schelling op den 14. April volgens deselve resolutie, vermeenden nae Canara te zenden, soo erlangden wy met den inlantse vaertuygh over den wegh van Canara schryvens van d' Ed. Hr. Superintendent van dato 10. Feb. uyt Colombo, meldende ten principaele dat 2. van de schepen der vloote, die op Canara ryst souden laden, in passant Gale souden aendoen, omme (in gevalle 't eylandt Ceylon door manquement van den verkoop ten oorsz van Bengale en Orixa, daer doen ter tyt, dat gem. Ed. Hr. Superintendent van Goens dit schreeff) noch geen sekerheyt van was), om dat

ontfangen schryven van den Ed. Hr. van Goens,

geheel bevredigt mogte wesen, gelost te worden, off anders van daer nae Batavia te vervoeren: ook dat ik my met de selve schepen ontfangelyck nae Gale soude moeten transporteren, derhalven hebben wy, om dit nae de gen. E.E. Hr. Superintendants bevelen nae te komen eenelyk dese alteratie en veranderinge in onse resolutie gemaeckt;

2. schepen te loefwaert van Goa te continueren tot medio mey,

dat in plaets van dat ik met 't jacht den Angelier, nu soude continueren tot medio mey, het schip Vlissingen sal genomen worden, die dan onder commando van den vice-commandr. van Leene, den gedoemden tyt met kruyssen sal blyven continueren.

Op den 15. 16. 17. tot den 18. do. vertoonden ons voor Goa's baren, daer wy anders niet vernamen als dat der 5. fregats binnen 't fortresse d'Aguado lagen.—

Den 17. do. was ons hier van Suratte nae Batavia gepasseert 't fluyt schip Lindtpoort, die ons in passant dit volgende (om door ons op Ceylon besteet te worden) heeft overgegeven

't schrijven alhier uyt Suratte de fluyt Lindpoort waeruyt de nevenstaende goederen voor Ceylon overgenomen.—

25. kisten met contanten, - - - - -
2. packen galnooten
1. do. gom,
1. vaets koperroot,
1. lanckwerpige kistie met boutidaers
1. kasje met segellack,
6. vaten teer
5. stucks engelse kasen
1. kasken Sayasadt - - - - - -

} voor Ceylon

10. packen galnoten - - - - - - -
6. vaten koperroot - - - - - -

} voor Cormandel

een kas met goude ducaten. voor Bassalor

ballastende schepen op Wingurla met lorrin kitsery etc,

Den 20. do. quamen wy met de drie resterende jachten, Angelier, Schelling en Vlissingen, op Wingurla's reede, daer wy aenstonts deselve, met lorrinnen kitsery &a. ballasten, om dat geen noch met goet weer aen boort te krygen.—

vertreck ik van Wingurla over Bassalor nae Gale,

Den 24. do. vertrock ik, nae dat daer 116 1/6 lasten lorrin hadde ingeladen van Wingurla's reede nae Canara, om aldaer onse ladinge met ryst voort te suppleren, en beval de jacht onder Schellingh en Vlissingen onder de commando van den vice-commandr. van Leene, ontrent de rivier van Banda, te loefwaert van Goa's baren kruyssen, op het verwachte vyants gallioen, soo 't mogelyk waer tot medio mey, in welcken tyt wy willen hopen, het meergenoemde galjoen (soo 't immers niet gesondeert is) haer met bequamen weer sal ontmoeten, en in handen vervallen dat Godt geve.—

Dese 2. voorgenoemde jachten ter Schellingh en Vlissingen sullen dan (nae expiratie van haren gestelden kruystyt) haer ladinge met lorrin, kitsery &a. suppleren, en [illegible] te comen de heere gelieve haer in salvo te geleyden.—

Den 26. do. quamen wy met 't jacht den Angelier voor Bassalor op 't

Schepen voor Basselor.

Cust van Canara, daer ons door den gestelden groot koopman in Malaspa Maloe 1049. balen witte rys, tot een recognitie, voor d'Ed. Heer Gouv.r Generael Joan Maetsuijker aen boort gesonden worden namentlyck 1000. balen, nevens 25. d.os peper, en een last cardamom wegens den koningh Ventapandyck, en 49. d.os wegens voorn. Malaspa Maloe, en zeylden wy voort wat beoosten de zuyt, tot voor een plaets die Molki heet, daer wy noch 60. ¼. lasten rys ingenomen hebbende op den 3. Mey (als wanneer 't heel vry wat begon te winteren) ons ankers lichten, en zeylden nae Gale, daer wy op den 13. d.o godt loff, wel zyn aengekomen, wanneer ick (dewyle den Commandeur Isbrant Godsken niet genegen was langer te dienen) door den Ed. Heer Superintendent en Commissaris Ryckloff van Goens, in desselffs plaetse tot Commandeur over Gale, met zyne onderhorige landen (onder 't opper gesagh van den Ed. Heer Gouverneur van der Meyde) gestelt worde; dus verre het principaelste dat geduerende deses jaers besettinge van Goa, en bekruyssing van de Indise cust, is voorgevallen, sal nu tot een besluyt hier byvoegen, hoedat de Lusitanen in Goa, om de groote risico (die zy met patashos die niet roeyen connen, onderworpen zyn) voor te komen, eenige snel roeyende fregats wat opgeboeyt, en een overloop ingemaeckt hebben, om op die maniere by donckere nachten, in stilte, vals beter te connen ontsnappen; gelyck 't selve nu tot ons leetwesen met 4. stux der selver is geschiet, sonder dat wy deselve wegens de wyde besetting, en weynigh getal (als zynde int laeste maer drie Jachten, hebben vernomen, en souden haer reyse, (volgens 't seggen van onse Spion) nae de Cust van Africa, Mosambique, en Mombasse ondernomen hebben, en soo sullen sy buyten twyffel de Jaerlycx practiseren, om haer Inlantse negotie te vervorderen, dewyl syt wanneer onse schepen Goa's barre besetten, ende Cust van India bekruysen, met schepen niet doen connen, om meer dier gelycke roeyvaertuygen toe te stellen; van de acht gallioenen, die zy tegenwoordigh noch in Goa hebben, souden nae de consonante verclaringh van de overlopers, maer 5. navigabel zyn; 4 a 5. Portugesen van het voorraedigh togen seylschip, dat, als voorgesegt op Madagascar gebleven en verseylt is, met een Engels schip in Suratte, en van daer over lant in Goa gecomen zynde, hadden aende generael geraporteert, dat den graef Antigue toecomende jaer met vyff gallioenen, en veel volck, voor Viceroy aenkomen soude, de waerheyt daer van sal de tyt openbaren; zy moeten soo wat inststrooyen, om haer verlooste gemeente, soo wat met hope te voeden sy souden volgens schryven van onse Spions, een Ambassadeur met eenige Capitulatien aen den Coningh van Candia Ragia Singa gesonden hebben, nevens een ander aen den Samoryn. —

Ende den 13. Mey op Gale.

Nota: wanneer wy de schepen der vloote van tyt tot tyt versonden hebben. —

Op den 17. decemb.r passado vaart de kat, met 't gamwas en Suratts cargasoen nae Colombo,

Den 13. January a.o stanti, 't schip de gekroonde leeuw, nadat hy op Wingurla 100. lasten cauwe hadde ingenomen, over den wegh van Canara, daer hy zyne resterende ladinge met rys sonde suppleeren nae Batavia,

waervan der Wy de fectuyen versonden hebben. —

den 9. febr. 't galliot d'Appelboom, met onse adviesen nae Colombo.

den 11. maert 't schip h: Louyse nae Souratta,

den 13. d.o 't veroverde fregat den kleynen Angelier nae Colombo, en 't ander op Wingurla, derby 't door 't geweldigh uit Holl. vaeder gedachten te hebben, by [illegible], voor de logie op lant gehaelt, en met [illegible] bedeckt,

den 2. April vaert Holen nae Canara, om aldaer (nae zyne becomende ladinge rys) zyne reyse over den wegh van Gale nae Batavia te vervorderen. —

den 24. d.o vaert den Angelier, nadat het op Wingurla met 116½ lasten caruw geballast mede over den wegh van Canara, daer het zyne verdere ladinge met rys te suppleeren hadde, nae Gale, de andere 2. der [illegible] en vlissingen, bevonden als voorgeschreven tot nader [illegible] goya kruyssen. —

't hout uyt d'ontstaende goale prysen, is door den resid.t Mons.r van Santvoort op Wingurla verkocht, voor soodanigen prys, als [illegible] uyt de hiernevens gaende reeckeningh, geteykent met de letter B. gelieven te overzien; de [illegible] gedaen, vermits 't [illegible] dat de Portugesen (als zynde van vaderlandt [illegible]) haer [illegible] wegh afhandigh souden maken; en is dit UE. [illegible], staende ten principalen 't geen in desen Jaers [illegible] van de Cust van India is voorgevallen.

In de stadt Gale Ady 19. May 1661. was geteeckent

Adriaen Roothaes.

Batavia

Aen d'Ed. H.r Joan Maetsuyker gouv.r gener.l, ende d'E. heeren Raden van India. —

den direct.r Winninx en raed in Souratta aen haer Ed. 2. Mey 1661. ontfangen 26. Juny p.r de [illegible] Louyse,

Ed. Erntfeste, Manhafte, Wel Wyse, voorsienige ende seer gebiedende Heeren. —

Myn Heeren. —

Per het [illegible] schip Nieupoort 11. passado van hier over Wingurla, Goa, [illegible] en Ceylon, Batavia [illegible] afgevaerdigt, hebben wy

Jongst aen u Ed. A. geschreven, welckers copye inde nevensgaende brieffboecken onder No. 97. te vinden zy, wardt aen ons verbiddelyk gedragen, de Cargasoenen daer mede gesonden beloopen.

lading van Nieupoort voordesen gesonden.

voor Batavia conform de nevensgaende cortefactuure ter montuere van . . . . ƒ 153124.–:–4
voor Bengale over 100. duysent silvere ropias . . " 120099.–"–
voor Ceylon wegens eenige cleeningkleeden . . . . " 1936. 7.–
voor Cormandel over koper root en galnoten . . " 1042. 1.–
voor Wingurla wegens twaelff duysent goude ducaten, tot betaling van den rys, die in teyk van Canara voor Ceylon geprocureert wort . . " 60300.–"–

Montende t'samen dat met Nieupoort is versonden ƒ 336501. 0. 4.
den almogenden zy geheden dien bodem in salvo te geleyden.

Op 15. der afgeweekene maent April, geleeven wy de volgende koopmansz. naer ūso tot de onderstaende pryzen verkoft, namentlyk.

Japans geraffineert staeffkoper . . . . ropias 20.
Item ongeraffineert staeffkoper . . . . " 17.
Malabaerse tin . . . . " 15½
Olipchants tanden . . . . " 34.
} de man van 34½ lb.

Japanse campher . . . . " 20.
Sandelhout . . . . " 16¼
Sappanhout . . . . " 5½
} de man van 36¼ lb.

Japanse porceleynen diverse soorten, door malcanderen tot resonable pryzen, gelyck de resolutie tenderen eynde gedaen, en in copye hier nevens gevoeght, u Ed. A. nader sal doceren.

oorsaeck waerom het staefkoper soo seer geavanceert heeft.

Dat het geraffineert Japans staeffkoper sulcke heerlycke pryzen bereyckt, ende jaerlycx in zyne waerde (niet buyten groote jalousie van dese Suratse regenten) avanceert, heeft verscheyde oorsaken dewelcke wy wilden ons doen gelooven, dat, boven int lant, inde provincie Baggar onder den Ragia Rana verscheyde koper mynen souden geweest, maer door de gedurige oorlogen en by verloop en versterff van menschen, tot niet geraeckt zyn, ten tweeden so en wort dit mineraele van buyten door niemant anders als by d'Comp.e, doch niet genoegh hier aengebracht, om tot huys gebruyck te slaen van peyzen te ver-; ten derden heeftmen in voorige tyden 40. en meer peysen voor een ropia gewisselt, 'tgeene van tyt tot tyt is verminderd, en present maer 31. peysen voor een ropia te becomen zyn, en gemerckt alle eetwaren en andere geringe waren, ook de dagh loonen van den arbeyts man meest met peysen betaelt worden, soo comt de schade ten principaelen op de lantlieden, ende de gemeene burgers aen, des om die latten te verminderen, ofte wel datse niet hoger lopen mochte, 'twelck komen hier geen koper brenght ongetwyffelt staet te geschieden, de regenten gaerne sagen, dat de peysen en 't koper uyt Suratte niet vervoert (gelyck op 22. en 27. April met trommelslagh verboden), ofte d'Comp.s koper aen niemant als aen s'Coninck

en gelevert wierde; waerinne zylieden onder 't gants al doende ende koper van 't voorsz. mineraele (die den koop omtrent hadde leeden om uyt te laten te ontgaen, voor alsnoch weygert,) verschreyde geschooten te voren gecomen zyn, deselve die te vergelden moet getracht werden, dies soo lange ons het yser niet nader geseght wort, en wy het gaende connen houden, daer van debiteeren, maer naer tyts gelegentheyt ons reguleren zullen.

de Mooren tegenstand leggen 't daer op toe, dat des Comp.s koper alleen aen s'Koninghs munt verkocht worde,

Dat het ongeraffineert stadkoper, heeft 17. ℔ de man gedaen heeft, soo veel advanse niet en geeft, als 't geraffineerde mineraele doet, ontstaet uyt hoerer deurt, ende is dergelycke slecht koper, soo de Mahelaers zeggen, hier noyt voor desen gebracht, maer het goyhans koper tot een presente gehouden, waer voor op de vendutie niet meer als 5. ropias p.s mangeboden, en by verkopingh niet den schade voorsien wierde, daer van hebben wy den man van 34½ ℔, ten overstaen van gecommitteerde koopluyden de S.rs Abraham Hartman ende Joost Clant laten smelten, 'tgeene nae hebbe onder de 8. uyren niet vier gewest was, niet meer als 10. ponden seer slecht koper, dat op verre na het ongeraffineert stadkoper niet kan bereycken, uytgelevert heeft, hier by gerekent de ongelden van arbeytsloon, 't verbranden van 't koolen, wert dat goyhans koper (dat de honderts vanden seggen, het schuym van 't geraffineerde mineraele is) niet boven de ℔ 6½ de man waerdigh te zyn, bevonden, waer voor het onder reeckening te sluyten verkocht hebben, en het overige by den verkoop der verloren als geavanceert wort, dienende vrienden in Japan daer van nader te stellen, hier geen meer te zenden,

't ongeraffineert koper is slecht. —

Dat den Tin doorgaens in prys te declineren comt, spruyt ten principalen uyt den grooten toevoer vandat mineraele, 'tgeen soo lange Atchin, ende Tin quartieren, door de Engelse vrienden als de Mooren, vry bewaerd wort, hier niet te beteren staet,

Tin overvloedigh,

Soo en heeft ook de Japanse Campher hoedewel daer noch treffelycke winsten op zyn, de verleden Jaer de prys op verre na niet connen behalden, veroorsaekt de hoeve consumptie in dat brantwe, anno passado en was voor de komste van broeders bladen, qualyck een pont op de marct te vinden, en nu schynt het alles wegen verbrylt te zyn.

Item Camfer

Op het sandelhout schoon het soo hoogh verhoogt is, als 't hier ontheeft cunnen halen, wort echter weynigh geavanceert, ontstaende uyt den dieren inkoop. In vorige tyden placht dat hout tegen 7/24. ℔ het picol betaelt te worden, ende dit presente comt de Comp.e op 20. ryxd.rs te staen, dat groote differentie en dienvolgende schraele winsten geeft. De olipfants tanden, die mede tot hoger prys ingekocht zyn, alsoo in veele Jaeren niet hebben cunnen bereyken, geve nader Simmen doen landlycke avances; maer het sappanhout heeft hier wegetoondeert, soo van gelycken het —

sandelhout te dier ingekocht

olipfants tanden dier,

Japans porceleyn, doch niet dat geraeck uyt te voeren zyn de moeyelyckheden qualyk te beschryven, niettemin maeckende goede voordeelen die ons heeren principalen daer by genieten alles goet.

na 't specerye geen vrage,

Van de goede en slechte rompen, mitsgaders den Cyloonsen caneel is ten reguarde van haer hooge pryzen, noch geen vrage, wy mogen hoopen de koopluyden metter tyt daer toe gedisponeert zullen worden, en den slecht allenghskens verwachten en te wenden sal. —

foelie seer slecht,

De foelij moet aº passado in Banda wel qualyk zyn gedroocht, terwyle de jongste 50. sockels met nieuwpoort ontfangen, seer slecht en swart bevonden zyn, en heeft den koper gemerckt van die specerye int vaten maer 1 a 2. sockels geopent worden, niet buyten reden gedoleert, tgene soo't by de meeste koopluyden was voorgevallen sonder refactie qualyk sagen kont geslooten. Voor den benjuin

benjuin niet gewilt,

waer van ons boven de 6000. ponden over de 50 [illegible] ponden zoo van Batavia als Persia zyn toegecomen, en wort om de groote quantityts halven, op verre na het costende niet geboden, des selve nevens den slechten lack, daer niemant gelt voor biedt, de packhuysen blyft beswaren. —

drooghte in Suratte,

By de voorengehaelde toevallen inden koophandel comt noch een generael incident, namentlyck dat God de heere dese landen tot voedel der menschen maer van het leven regen heeft gelieven te besprengen, waer door alle eetbare waeren schaers te becomen, ende veel volck na dien kant trecken de zyn; en niettegenstaende in Guserate noch Hindostan van geen oorlogs geruchten meer gehoort wort, soo lydt den koophandel echter al een grooten knack, voornamentlyck by het gedoente van den rebel Sivagie, die op de Deccanse grensen daer den vermogenden hartogh Chaestchan hem niet een aensienelyk leger ontgaet, niet weynigh zyn personagie speelt.

caneel en koper t'over bevonden,

maer tin te kort

Int laden van de fluyt den Ooievaer, zyn 20. packen caneel en twee kisten Japans staeff koper, meer uytgevonden, als de facturen vermelden, welckers gewicht generael ongetappeert wort goet goet gedaen, maer den Malabaer tin daer op Ceylon met een seer ongelyckheit en verschillende balance 25640. ponden waren aff gewogen, staet volgens gedane overslagh groot ondergewigt te dragen, dat hem int uytwegen openbaren sal. —

Ooievaer na Persia 20. April

Wat goederen wy met den Ooievaer onder 20. April naer Persia gesonden hebben, zulcx wyst de nevens gaende copie factura, ter montant van ƒ 39509:10:11. en het overige ruym van dien bodem, hebben wy noch met vracht goederen belast, daer ƒ 9260:5. voor de Compª. by verdient wort; den Ooievaer die dagh daer aen int uytlopen van de Com, door schaersheyt des winds en verleydinge van stroomen, tusschen s'Conincx reede ende de Suratse riviere op de bancken vallt ende het onderste gedeelte van zyn roer quyt geraeckte, soude op 23. passado, [illegible]

lydt groot perykel int uytlopen. —

hadde, aen den Zydendreet gehangen hebben, doch is (godtloff) naer gedane bystant, soo van lant als uyt het schip Louyse, dat op sesse vaden binnen de Coom door al ten anker lach, sanderendaegs wederom vlot geworden, en 25. do. onder zeyl gegaen, den Almogende geleyde hem in salvo. —

wederhuden de 50 (m) R/a na Masulipatam gesonden,

Naer dat wy ontrent de vyff maenden met ongemeen groot verlangen op 't antwoort van ons schryvens, dato 19. novemb: passato aende heeren Jaques Caulier en Gerrit Backer tot Masulipatam nevens den wissel brief van 50. duysent realen copias gesonden, uytgesien hadden, wierden ons haerlieden responsa gedateert 9. meert, op 13. April toegebracht, waer by verstendigt wierden, de gemelte wisselbrieff door Mondas naer ten laste van zyn factoor Anantadas oddoursie getrocken, niet voldaen conden worden, oversake haer Ed. onder schult, wegens gecontracteerde schuldbrieven, en een hondert baelen goede rompen alle deselve koopmanschappen, nevens gem. rompen in 't Comps. geweldt genomen, en drie van Mondas knechten gearresteert hadden, waert dat ons ter behoorlyker tyt, advys vande non betaling des gedachten wissels was toegecomen, soo souden wy 't Comp.e garant op goede quantiteyt grove nagelen connen verlangt hebben, die bevorens door de moore en benjaense kooplieden vervaerts zynde ontrent Medio Meert vant aenstaende goederen al geprovideert waren, onder schult zyn aengenomen, en onse heeren principalen p.r manquement van tydige advys, daer van versteken blyven, jumendo soolange tot de 2. heeren Souratta en Masulipatam, die de kooplieden Narrandas en Modrandas gebroeders van onvrede met Mondas naer, soo van Tanaff [illegible] als Gunda, niet merckelycke retouren dagelyckx te gemoet gesien hebben, connen te verschryven, als wanneer de 50 (m) R/a hoofde tot Masulipatam (dat anders hopen) onvoldaen bleven, hier ver[illegible] zullen koomen ingevordert worden. —

Lackwercken begeert,

Alle de principaelste lackwercken, die de naem van konincklyke voeren, hebben de Souratse regenten niet alleen connen besichtigen maer ook daer van modellen laten maken, en naer ons bericht voort aende Mayt. ten hove gesonden. —

Lading van Louyse bedraegt 319603. gl

Wat goederen en p.r het schip Gewenste Louyse over Wingurla en Goa [illegible] W. Ed. A. tegenwoordich van hier werden toegesonden, zulcx zal de ingesloten factura ten bedrage van f 319603: 11: 4. door [illegible] zynde daer onder begrepen een versegelt doosken met ronde diamanten, den schipper Gerrit Jansen ter hande gestelt. —

Den Indigo Chirquees voort vaderlant gedestineert is naer connen [illegible] voldaen worden oversake dan [illegible] hebben geladet, ende door de dagelycxe [illegible] hun [illegible] voorgeven van veele [illegible] kopen, te hooch in prys gestegen was. Vande 60 packen —

geroerde cangangs, gaen mede naer de Vesten, gemerckt vandie
doecken vele slecht ende geen leverbaer goet onder maer gebraght
wierde, aen welckers kortingh wy vertrouwen weynig gelegen zy,
terwyle by de jongst gedaene eyssen ofte naer 10. packen vandie
sorteringh ontboden werden, soo en hebben ook niet connen goet
vinden dezerande doecken genaemt angeri; waerinne de halve blauwe
baftas van schevert, aen te raden, ten regarde dat gewoonst, doorde
aldaer sterverende wegens, soo slecht als opt bevallen zy, steygerden
daer en boven in prys, by toegevenden weten van Engelsch en armenische
koopluyden, die 't alles tot behandelingh naer Atchin hebben op
gekocht, werwaerts zy naer des her zyndende met dat overvloedigh
vervoerts zouden van veelderhande kleeden en andere koopmansch
vaerden zullen, 't welck het gevolgh metter tyt openbaeren. —

De Chiatchia voor Japan is inderoog en druckt laden goet noch eyndelyk
voldaen, en vande pochiock hebben Eedelt onse Jongste Hisy (?) ons
5100. ponden bemachtigt, dat dan alles met louywe ook vertreckt.

petitie voor Souratte,

Wat koopmanschappen by lot vervolgh van s'Comp.s Importanten handel
int Rijck van Gousratte en Hindoustan presant van u Ed. A. zyn
voldoende, sulcx zallen neffensgaende eysch vertoonen, verhoopende
hertgrondelyk deselve soo veele mogelyk voldaen mach worden, te
meer naer alle appaerentie onse heeren principalen [illegible]
tyt daer op goede voordeelen te genieten staen. —

questie tusschen ons en d'Engelse natie voorgevallen. —

Soo als wy t'kenyt schip Nieuport op 11. passato zyn de pesse UEd. wordt
gegeven, en onder zeyl zynde, ons deur t' Vleet staet naer Souratte
getransporteert hadden, is daegs daeraen een droevigh ongeluck
tusschen ons ende d'Engelse natie ontrent deesen zeestrant, op vol-
gender wyse voorgevallen, namentelyk. —

Den schipper Gerrit Jansz van Colm, den chirurgyn Jan de Sant, als den
botteliers Gerrit Buyse, beschreyden opt schip Sevenster Loyse, nevens
den O. Assistent Abraham vander Voort, ende den bosschieter Jan
Arentsz, gehoorende aen Souwalys strant, uyt s'Comp.s tent tot hun
vermaeck, naer 't dorp Souwaly getreden, aldaer by vier Engelse
persoonen gecomen, ende aen 't kyven hebben geraeckt geweest, zouden
door een vande Engelse vrienden gemoeyt gemaeckt zyn, waeromme
dan doane vandaer scheyde, ende naer 't dorp Moree reden, alwaer sy
weynigh tyt in een herbergh zynde, van vier Engelse persoonen
versien met rottingh en stocken, datse daer toegedoent lieden, den adst.
en bosschieter Chapperonde mosten tot de andere deel met haer degen
den chirurgyn we meest bestemden, werden dan by geval des schippers
zyde geheven, dat onder den adassie daer was uyt de wegh geleyt,
schranden kreegh, ende niet offnadien hoewende ontcomen
dessende door den hechsten, terwyle het meest op hem gemunt hadden,
daer mede soolange tot dat twee vande voorsz. Engelse vrienden

waerin 2. Engelse doot bleven. —

swaerlyck gewont werden, die 't dan ooc t'huys gebracht zynde
kort daer aen het met de doot besuyrt hebben, waeronder men segt
eenen Joseph Godson, zoone vanden vice admirael van Engelant
zoude geweest zyn, dit droevigh ongeluck ons soo door den president
vande Engelse natie als s' Comps. stants resident, den onderkoopman
Coenraet Rodermont aengesz. zynde, sonder op staets gecommitteerde
raetspersoonen nader vetmoeden, omme wegens het gepasseerde onder-
soeck te doen, des zyn dan gevolgelyck van tyt tot tyt verscheyde
attestatien dienaengaende, soo by de Engelse vrunden, als door de
onse, ooc eenige Interrogatoriums beregt, en niettegenstaende de
meeste papieren van noodweer spreken, soo heeft echter den Engelsen
heer president niet naergelaten bloet voor bloet en 't leven van
gelycke persoonen te eysschen; deese hooge taelingen hebben wy met
die natie hier over gehadt, en gemerckt den wegh van nootweer
claerder by de in rechten gedeseerde, dan gemeene persoonen aen
naergespeurt en aengebeden werden, soo hebben, schoon ons bewust
zy, de hooge vergaderingh tot Batavia met proceduren vande buyten
comptoiren gansch niet gedient is, uyt bevelen van u Ed. A. met
den anderen in rade moeten besluyten den Chirurgyn Jan de Haut
geoordeelt nevens de 4. andere persoonen, met alle de papieren die
wegens het begane ongeluck zyn beregt, p.r het schip Henriette Louyse
Batavia waerts te laten gaen, met vertrouwen die zake by den
Achtbaren raedt van Justitie nader rechten gehandthaeft ende
affgedaen sal werden, waermede den Engelsen heer president
nien zulcx op 29. April ontrent ten deen ende schriftelyk, ooc
mondelingh door gecommitteerde raedspersoonen d' E. Dirck van
Adrichem, ende Abraham Hartman, nevens overlevering van drie
Interrogatoriums, ende een nader attestatie, alle om die natie den
meest volcomen, aengedient zynde, sich niet conde conformeeren,
maer liever hadde gesien, 't vonnis naer zyne onrechtelyckheit dieselven
hier uytgesproken ende geexecuteert waere, bejegende gemelte ge-
committeerdens zeer smadelyk met het seggen, op Batavia sal
geen Justitie vallen, gelyck sy ooc gesproken van dat men 't ons
volck in Jamby had willen vermoorden, ooc niet geschiet en was,
Item sy hadden aen den koningh die sich over dit, en 't vergoten bloet
in Amboina wreken zoude, ooc wel seer iets inde mulen, legende
sich in korten te openbaren had, en schoon by aldien iemant vande
haer een duytsman quam te dooden, daer over geen Justitie soude
doen &c.a, met meer andere vonkeyge en kleyne woorden, die de
gecommitteerdens alst daer regtster by deser meldt, verdroten aen
te hooren, desselfs afscheyt namen, latende noch in handen van
voorsz. heer president onse vaderlantse brieven, onder een couvert
missive, aen den h.r Overschie in Persia, om met hun schip ommi

dat dagh te voren was buyten geschiet, derwaerts te gaen. —
van alle de papieren tot hier toe gewisselt, hebben wy ons heeren
principalen offte de stade moeten comen, dus se stoe gehouden, te meer
gy heer president ons hadde gesegt, dese questie zyn heeren en meesters
overdragen, ende soo yemant van de haer quame te manqueeren, die [illegible]
[illegible] moeten; s'avonts naer 9. uren sont gy heer
president ons een protest, in de engelse tale, dat volgens zyn ordre
ter presentatie van Mr. Noe, door de engelse secretaris Francois Anderson
geschreven, doch by ons niet verstaen wierden, en schoon wy versochten
gy secretaris die goet duyts konde, ons den inhout geeijscheden te
vertalen, hy wierdt niet geholpen, Zyn heer hadde hem gelast het maer
te lesen en over te geven, gelyck het dan na dit geleden was, met hare
beyden tot wtercat de last waer uytgevoert, onderschreven, ende
sonder yets meer te seggen, met weynigh discretie vertrocken. In der
wyle Artsens heeren geene onder ons, de engelse tale spreken vee
min lesen conde, ook niemant wiste daer toe op te spueren, —
committeerden ontrent een halff uyr daer na, de mess:rs Hartman,
Clant en Toddermont aen den h:r president met vriendelyck versoek
Zyn E. wilde ons door Mr. Heymundes, die de vorige papieren int
nederduyts had overgeset, den inhout vant protest, vermits het
onder ons niemant lesen conde, laten vertalen, op dat wy zyn E.
antwoorden mochten; hier op diende hy heer president zulcx niet van
zin en was te dien doen, hadde hy de vorige papieren mede int neder-
duyts overgevoert, dat was courtoisie en geen schuldige plicht geweest
ten quam hem niet gelegen die altyt te gebruyken, en soo voorts. —
Naer op de gecommitteerdens dienden dat ze dan 't voorsz. protest,
vermits niet houden weten wat daer in geschr. stont, onbeantwoort,
met de andere papieren nae Batavia zouden zenden, daer hy pre-
sident op repliceerde dat doen mochten, des selve dan by de stucken
tot hier toe ende den [illegible] mede gevoeght blyft.

Van de ongemackelyckheyt deses heer presidents, daer van [illegible]
den, hier niet genoegh te spreken, tweeck dan ook oorsake is geweest
den nabab Mostaffacan hem op 25. en 26. dezes persoonlyck [illegible]
van de stadt Souratte te ruymen, doch als hy dat pas van zyn volck
soo engelse als moorse natie met partye bagagie, over de rivier
meynden te zenden, wierden niet alleen door de Coutewale offiscant
gestuyt, met wacht stock slagen te rugge, naer hem logie gedreven,
maer ook den president tot overvaren verboden, soo dat hy persoonlyck
ten [illegible] in oale logie zyn laght, uyt quam stoten, onder
communicatie soo hy met de mooren in verwydering geraeckte,
wy ons daer van meest [illegible] houden, quansuys schamen
ietes heydelyck op desen lant aert te water zoude ondernemen etc.
en ter byeen gedeelte van des heer presidents gedoente onder 27. July

den engelsen president is bangh,

staet by de mooren niet wel

den 8. Septemb.r 1660. item 16. Febr. 25.26.27.28. Maert, mitsgaders 28. en 29. April int Souratse dachregister staet aengehaelt, sullen die materie hier sluyten, ende ons daer aen gedragen. ——

't jnlants Jacht Souratte komt van persia 30. April

Den laetsten April verschynt uyt persia voor de Souratse riviere, het jnlants Jacht Souratte, vergeselt van d'hr. directeur Jacob Willemsz p.r missive vanden 16. dier voor maent advyseert geraedtsaemt te hebben 8061. ponden in Gamron ongevilde Olipants tanden, die soo dra als mogelyck geest, ende ten meesten voordeele vande generale Comp.e verkoort worden; 't fluyt schip pegu was daer 5. April gepasseert

pegu is in persia gecomen 5. April

nae t schip de penninck en wiert noch niet vernomen, doch weet ons den schipper vant voorsz. Jnlants Jachie te berichten, hem de schepen Achilles, Leerdam, ende gem. penninck, int uytseylen vande golff ontrent de Caep Jaskes ontmoet waeren. ——

Het Japans porceleyn ten naesten by uytgelesen zynde, heeft ons gebleken by gemaeckte calculatie op het selve ontrent de 2. conten geavanceert sal worden, ende terwyle de porceleyn kramers ons nader openingh hebben gedaen, wat soorten hier present meest gewilt en in quantiteyt te vertieren zyn, zoo comt den tegenwoordigen eysch, met de memorie p.r inde poort provisioneele voor uytgesonden merckelyck te versterken, voornamentelyck inde pierings daer mé in plaetse van 2000. stux, 15 m. dito's gevordert worden. ——

op het Japans porceleyn 2. conten geavanceert

U Ed. A. gegeven ordre opt stuck vande verbeteringe aen s'Comp.s ministers, heeft ons aengewesen wiens qualityten ontrent U Ed. hoge vergaderinge moeten voorgedragen ende aldaer geselecteert worden, wat persoonen present onder dese directie haer verbonden tyden, geexpireert, ende hun de voorn. aen d'Comp.e te verplegten genegen zyn, zulcx wysende nevensgaende requesten aen, waer by een yder het zyne oirbiddelyk is versoeckende, als.

requesten om verbeteringh

1. requeste vanden coopman S.r Joost Cleant, wien 't Comptoir Brootchia bevolen, ende ontrent 2. Jaeren over zyn verplichtentyt loopt.
1. Requeste vanden opper chirurgyn Jacob Fredericxz Borts, hier in Souratte bescheyden. ——
1. Requeste vanden Adsistent Jan van dalen bescheyden als voren dienende vanden onderkoopman Wagensvelt, de packhuysen provisioneele bedient. ——
1. Requeste vanden onderchirurgyn Nicolaes Ridderwelt, dient daer ten comptoire Amadabath. ——
1. Requeste vanden onderkoopman Rodermont bekleedende het opper, hoofts ampt aen Sinalys strant.

Ingedenckt wy nader wackerheyt vande suppliaenten, hebbende haere yverige en getrouwe diensten, mitsgaders als zeer goede getuygenisse gegeven connen, oock dat se tsamen van gesont

en geregelt connen zyn, 't welck omtrent dese natie, ten respecte onse
Heeren principalen verdyst, ende ons vanden dienst al mede by
geoordeelt wort, soo en hebbe niet connen voorby gaen haer Ed. lieden
ende hooge vergaderingh tot Batavia eerbiedighlyk voor te dragen,
onder hope van op de versoeck schriften, u Ed. A. gunstige uytspraeck
te erlangen, niet twyffelende, off yder sal het zyne volgens pligt
hem waerdigh maken. —

Den direct.r versoekt zyn verlossingh

De wyle de Jongst verpligten tyt vanden directeur Winninck in
July 1662. te expireeren staet, ende hy sich teenemael om na't
lieve vaderlant te keeren genegen vint, is deselven by desen seer
instantelyk versoeckende, u Ed. A. hem gunstelyk gelieven toe te staen,
dat het naeste Jaer verlost worde, in Maert off April van hier op te breken
ende Batavia waerts vertrecken mag, daer op sich volcomen
verlaten, ende u Ed. A. favorable toestemmingh verlangende afwachten
zal; by welckers gevolgh (soo't u Ed. A. behaegelyck en zy) dese
importante directie door den opperkoopman Dirck van Adrichem,
die over de twee Jaren de negotie boecken gehouden, ende soo provisioneel
als absoluyt de secunde plaets, geduyrigh in Suratte bedient, ook
sedert ons arrivement tot genoegen met haer waergenomen heeft,
soude connen becleet worden, te meer door lanckwylige continuatie
in dese quartieren genoegsame bequaemheden tot dat ampt voor
sich draeght, des soo u Ed. A. zyn persoon daer mede geliefde te
begunstigen, wy en twyffelen niet, off d'E. Comp.e sal daer by dienst
ende hem eere geschieden, synde met gehoorsame en getrouwe vigilantie
altyt ~~[illegible]~~ verschuldight staet te worden. —

Commandeert van Adrichem.

Met desen bodem vertreckende [illegible] van hier den koopman Sr. Abraham
Hartman op zyn instantelyk versoeck, mitsgaders den onderkoopm.n
Jan Sepen, op u Ed. A. bevelen, welcke persoonen geduyrende ons
resideeren hier aende E. Comp.e getrouwe en vigilante diensten gepresteert
hebben, waeromme dan nodig versoecken, zy lieden ontrent
u Ed. nae tyts gelegentheyt begunstight mogen worden. —

Abraham Hartman en Joan Sepen komen op.

Uytgaende en ontfangende brieven continueerende dese directie, als ook
soo wats dagh register tot dato deses, worden u Ed. A. hier in den
kassen toegesonden, waer by uit uytgaende brieffboeck onder N:o 107.
bleyckt, wat by onse Heeren principalen onder 20. April wegens
de heer lantse staets en negotie saken over den wegh van Persia
geadviseert hebben, daer ons aen gedragen; onder hope het u Ed. A.
ten goede sal duyden, wy ons in dese letteren, verscheyden male in
plaetse van bylagen, off breeder instructie te doen, daer den tyt ons
te ontschoten is, op de nevens gaende boecken zyn beroepende. —

Dagregister, brieffboeck etc.

Tot sluytingh deser letteren hebben wy u Ed. te bedeelen, hoe voor
weynigh dagen, tien packen vande Jongst becomene Cheylouten

Canneel verkocht tegen 49 1/2 st. 't lb. met 2. p:c:to rabat,

Canneel a 75. Ropias de man, ofte 49 1/2 stuyvers ider pont hollants met 2. p:c:to rabat contant verkocht zyn, blyvende wyders in hope, in dien wegh eens bewandelt, ende den geboden prys bevestigt is, de koopluyden ons metter tyt meer van die waere afhaelen sullen, dat den Almogende gever van 't Comp:s staat alleen wegen gelieve te voorspoedigen, ende u Ed. naer onse hartelycke groetenisse in Zyn heylige hoeden nemen, bevelende wy blyven onderstont u Ed. Achtbare heeren getrouwe dienaers, ende was geteykent, Leonard Winnincx, Dircq van Adrichem, Abraham Hartman, Joost Lant, Coenraadt Rodermont, Jan Sepen, Joannes Wagenhoven, Albertus van Oosterwyck, Ferdinandus de Lardes ter zyden stont, Souratta aen Souraly strant den 2. Mey 1661. —

Batavia,

Aende Ed. H:r gouv:r genrl Joan Maetsuyker ende d'Ed. Heeren Raden van India,

den gouv:r vander Meyde tot gale aen haer Ed. 21. Mey 1661. ontfangen den 21. Juny p:r ang[illegible],

Ed. Erentfeste, Manhafte, Hoogachtbare, wyse, voorsienige, ende zeer genereuse Heeren. —

Myn Ed. Heeren.

Alhoewel ik my tot dese geleegentheyts dingen genoechsaem heb gevoeght gehad, met d'Ed. H:r Admirael, Commissaris en Superintendent Ryckloff van Goens, soo dunckt myn echter, dat het zyn E. noch al te veel tegen de portugesen en Couchinse vyanden voor heeft, daer zyn opgemelte E. soo int laest van 1658. ende a:o 1659. begin, met de grootste zee en kryghsmacht die oyt van d'Comp:e op d'Indiase cust is geweest, de aldervolste avantagien op die stadt heeft laten heen passeren, schoon zyn E. daer tegen sustineert, dat u Ed. doen 500. soldaten van deselve nae Batavia ontboden hadt, soo hou ik dewelcke de stadt Couchin, nae het verjagen der portugesen uyt Ceilon, zeker ook voor dat advys bekoningh beter aengetast zyn, als die men soo langer soo meerder versterckt worden, en noch in toecomende vil trachten te vermeesteren, voor myn ik oordeele dat u Ed. tot sulcken aenslag dan al te veel zoud' wagen, en by quaden uytslagh, soo ook den eerlyk goeden welstant op dit eylant in eenigh perycke stellen, niet so seer wegens de bedwinginge der portugesen, als wel voor de ettelycke duysenden inboorlingen, kryghsluyden daer en hier alomme, tot haer hulpe incliniërende, gelyck de ervaring ondoorgaens leert,

meende dat men op Couchin niet meer en behoort te attenteren, tegen 't advys van Commissaris

Maer belangende u Ed. het stedeke Ceilon (als [illegible] noch aende zeekant niet toegepaggert ofte bemuert wert) weder ingenomen, ende een bestendigh fasteen binnen die plaets opgemaeckt te hebben, zoo

naer hem op Coilan, daer toe hy zyn dienst gepresenteert,

presenteer ik andermael daer toe myn dienst neemende de eerste
te landen, ende zulcx wel tracht en uyt te voeren, (mits beloopende alle
goederen te kust, en qualityts avancement aens diens goede voor
gangers) op dusdanigen wyse, om medio december aenstaende met
twee ofte uyterlyk drie suidige bequame Jachten en 3 a 4. Compagnien
Europe soldaten, van Colombo na Commoryns hoeck over te steken
en dan langs de Malabaerse cust sonder eenige bravade ofte hooge
vlaggen met het stillen vande zeelyche wint, by nacht, omtrent
ofte voor Coilan sien te anckeren te geraken, ende dan voort met
vlotten, reede daer toe gemaekte kattepandes en ligte schuyten, binnen
de barningh stortingh, waer ter zyden men over de banken gevoeglyk
en onverdacht tegen de [illegible] steenachtige wal op Coilan haest aen
setten can, te meer daer zelden 100. soldaten, soo blancke als toepassen
inleggen, en Nairos nemende portugesen weynigh tot bewaringh
binnen, vermits zy deselve mede niet veel vertrouwen
door het sluytaert ik, om dat steedje genoegh ruymbaer te maken,
door het nederhacken vande Cassie boomen etc, tot afweeringh der
groote menigte Nairos, derhalven soo u Ed. goet vinden zulcx te laten
doen effectueren, dan gelieven u Ed. int wel openemen van dit voorstel
den hr. Commandr. mette vloot andermael ~~[illegible]~~ goa[illegible]
te projecteren, pr. een geslote memorie te ordonneren (welcke om
geheymer te blyven) hy alleen op den 19. off 20. decembr. eerst dient te
openen, en dan ook genoegh met versch water, brantholt, en ver-
versingh voor Vingurla versien te zyn, om met tusschen den 25. en
lesten decembr. deses Jaers voor Ayhotte en Coutchin weder te
komen verschynen, beyden kruyssen, en nu schepen voort afstarten
(kan middelerwyl pr. twee schepen den overgebleven ryst meest van
Canara na Batavia off voor Colombo gebraght worden) het sal dan
soo veele uyt winnen, want ik dan ook een week na myn
vertreck van Colombo noch soo veel krygsmacht, kalck en arbeyds
luyden van dit eylant zou laten volgen, als voor eenigen tyt gemist
en mette dan gebeurde Jachten by de wachten gevoeglyk over
gevoert kan worden, nadat ik int steedje Coilan genoegh schelters
vande afte oorden gebouwen, bolwercken en muragien te vinden,
de vloot met den hr. Commandeur, de Capiteins en kustvaerders,
int eerst off halff Feb., weder na goa te vangeren, en de 1. 2. a 3. lands
eylantse punten voor het uytgaen vande April Ao. 1662, diffenciys
opgemaekt te krygen, (ten minsten met klapper pallissaden langs de
quardynen, over welcke lotts goet keuringh, ik u Edle. verders advys
tegen october tot Colombo sal verwachten, om de vlotten en kattepandes
die niet zullen komen zinken, ofte om ne vallen, haest toe te stellen,
ende by alden den Coning Ragasinga ongenegentheyt tot de Comp.
door portugese Ambassadeurs, ende deselve noch al te veel en krygsmacht
assistentie van 6.5. en al wat meer 400. kloeke Europianen, binnen

mits dat de vloot van goa mede daer by komt,

zal daer over hoorde ordre verwachten,

Calpatins, Biligams, galjottes, panarees ofte Singuena malles in hebben, p.r Zergatten werden aen lant geset, die souden met 3.4. a 500. Zoo portugesen als lascaryns, (noch veel volck ende inde boven landen hebbende, ende des koninghs meeste macht, als ledder tot verscheyde plaetsen binnen s' Comp.s limiten vele schade connen doen, sulcx dan tydigh nae de vloot voor Goa zullen afvertrecken, om niet aff te komen, daer mede de portugesen Comp.s meeste oorloghs macht vande Mallabaerse kust genoegh zoude commandeeren, ende ons lange tyt op dit eylant gedurigh wat in roeren souden, daer zy luyden anders om hulpe vande Mallabaerse koninghen tegens ons, jaerlycx wel hebben moeten gaen doen. —

de peper op Calecoilang te procureren voor Persia, dient bytyts geordonneert,

Om in voortaen te procureren den peper op Calicoilang als weder zullen U Ed. tegen het eerst van october, eerst door per de Fluyt Delburgh als die wel vertimmert is, off twee ligter Jachten, met eenige koopmanschappen en contanten op onlangs nu gedanen eysch (by de papieren des Ed. Heer van Goens gevoeght,) doortydigh gelden van daer voor Persia te senden, werden, om dat een Jacht tot genoegen vanden Sammoryn voor Cochin te doen kruyssen, off den inkomen peper zoude, volgens het by my bedongen en van hem g'approbeert contract, eens met een kleyntie te assisteren, ik vertrouwe voorseker dat hy ons d'zyne, d'ondertusschen soo wy als de Engelsen tot Pounany off Calicut wel laten negotieeren, om dat wy met eenen hem beter tot den bellebaert tegen zyn vyanden van Cochin konnen dienen, insonderheyt soo wy een starcke vastigheyt op Coilan begrypen, daer aff U Ed. den opperkoopman S.r Reynier Schaesberken ook gevoelens gelieven te berichten, om minder verdachtheyt te geven,

mede dat den Samoryn ons wel sal laten vrij handelen,

zullende ik deselve gelegentheyts gevolgh over Cutiammin tractaten te verneemen, want ik achte de attaque door een behendige entreprinse lichter, (behalven de minder waging) als met 1000. soldaten, en eenige Jachten als vaertuygen gevolgh uit openbaer, daer nae toe, en binnen, dan niemant nayros, geen gepeelt connen worden, om dontelangs den ouver het landen te becotten. —

de Commissaris gaet ae Ceylon in seen,

By aldien d' Ed. H.r Admirael van Goens niet gesondt den legt by zyn koninclyke Mayst.e qualyk genoemde attaque op Triquena male, door de open gestelde vrye vaert nae Cotiaer, Batticalo en Putalao als noch meer aenbiedingh, genoegh hadt connen weerbaerdigen, en vasten vrede met Raja Singa maken, dat zou wel goet geweest zyn, als er door zyn voorgeslotende S.e ae te naemen ryxrantsoen benoodyingh der lascaryns, en vordere dienstbare inboorlingen als eenige andere schappe aenbevelen, maer geen grooter schade als voordeel ontstaet. —

klaeght over injustitien

Sodanigh moest al de verstonden die voor mijn welligh genoech waerderde getuygenis te doen, en behoorende te verclaren, door d'Ed. H.r Super-intendent van Goens geschroomt hebben, daer over schade en affronten te lyden, zullen U Ed. verder in te commenderen, apparent noch wel gewaer worden, gelijck by desen Mons.r Lucas vander Dussen sub lit. q. en als Copie dupl. lit. q. welckers dysere met valsheyt en leugens vermengt

mette verdere documenten van dat proces annex, ende op een weder-
komst (op dit Eylant) al voor den dieverye ofte verbranden geest gedaen,
zynde nu aen weder zyden van verdere productie geremuncieert
en Inventarissen van stucken malcanderen over te leveren
gerecommandeert. —

In Colombo verdient nu wel den jonge en geexperimenteert opperkoopman
houdende aldaer presente den onderkoopman Francois de Haes de
negotie boecken (dewyle Boetgoedt niet wilde blyven) waer toe hy haes
ook bequaem is, en die halven verdient datelyk koopmans qualiteyt verhooght,
Monsr. Almaraut heeft niet verdaen om de opperkoopmans plaetse te
bekleeden, zynde Monsr. Kolster gevoorens die vacantie, al gepresenteert,
als hy intendeert weder op dit Eylant te comen, maer hy pretendeerde
daer by het directeurschap, en presenteerde voor de Commandeurs of
Jaffanapatam, en hier als tweede vanden Gouvr., sulcx niet gewoonte
vrient is, vermits den Ceylonsen Gouvr. voortaen Jaerlyx, off ten
minsten om de 2. Jaren, onder al dit of onderhorige comptoiren
wel eens de ronde visite dient te gaen doen, soo om de goede kennis
en ommegangh vande Singalesen (als sulcx nu wat by oude heeren
Mayoors in consideratie comt) zoo oordeele ik dat den Hr. ontfanger
Joan Croon (heeft direct daers ampt beter sou passen, jae vander Laen
en Kuyper als Sergeant Mayoor en Capitain over de militairen
bevonden syn eerste gelegentheyt mede weder verwaerdt gesonden te
worden; doch d'Ed. Hr. Superintendent Ryckloff van Goens, geloof ik,
houd gants niet vande vigilant betoonde derwe onse ministers, —
geven zylieden niet nevens haer bedieningen oock apart wat vergadert
(ofte gelyck men't nu noemt heelyck vergaderen) waer tegens gedient
sulcx niet meer, maer zyn Ed. geeft liever meest nieuwe zelf
gemaeckte officieren, daer hy genoegh over te zeggen weet, om al
wat deselve proponeert seker vast te staen. —

nominatie vande persoonen die den Gouvr. geerne op Ceylon soude willen gebruycken,

Soo als wy tegens den Avont souden sluyten, komt den Commandr. Godske
en den Secretaris van Weerden, en gaven my den brieff vanden opgem.
Ed. Hr. Admirael van Goens, aen u Ed. geaddresseert, om te lesen
daer in ik oock wat ongerymt te lesen, en overt welcke niet rader
nae zyn Ed. toe ginck, en versocht aen d'Ed. Hr. Admirael van Goens
dat zyn Ed. my van die tydinge geliefde te excuseren, zoo omdat
u Ed. goede ordre noch niet mede brengt, al de resterende onkosten van
dit Eylant, gelyck mede in de Colombo negotie boecken begonnen, en
nu voortaen op nae Batavia af te schepen sonde Jaerlyx te dragen,
Item dat u Ed. in myn overgegevene vertooningh qualyck zoude zyn
bericht, datter 3000. blancken op dit Eylant, en de daer ontrent
gelegen landen platsen gevonden Jaeren verspreyt geweest waren,
daer over zyn Ed. myn [illegible] doorstreeck, schoon ik gevoorens verscheyden
male gepresenteert had, dat ik sulcx by zyn eygen overschryven
van voorleden Jaer aen u Ed. als 't Jaffanapatamse guarnisoen ende
de burgers op dit Eylant etc. genoegh meende aen te wysen, maer zyn

verhael waerom zy den brieff vanden Commissr. niet heeft geleesen

E. heeft my dat noyt willen vertrouwen, wesende nu het dagregister daer syn secretarissen, sedert op dit Eylant is geweest, mitsgaders iets meer daer by; soo en gedachte h.r nu noch al te breet wacht(?), gelyk als ik copie vande brieff sadt, die broeder zou commandeeren en(?)

Heer mede,

Ed. Erntfeste manhafte, hooggeachte, welwyse, voorsienige ende seer genereuse Ed. Heeren, sal ik u Ed. sampt alle die u Ed.e lieft zyn, naer myne needrige hartgrondige groete ende toewensch des Almogendens miltrycken zegen, u Ed.le gesamentlyk in syn goddelyke bewaringe bevelen, die u Ed.le lofflycke groot gouverno, tot voordeele der Comp.e, soo lange het mede gelieft begenadigen, Amen. onderstont, u Ed.le onderdanigen, seer ende trou-schuldigen dienaer ende was geteek.t Adriaen vander Meyde, ter zyden stont Inde gefortificeerde stadt gale ady 21. Meya.o 1661.

Aende Ed. Heer Joan Maetsuyker, gouv.r generael, ende E.E. Heeren raden wegens den Nederlantschen staet in Indien,

Den resident p.r van Santvliet, op Wingurla aengaen Ed. 13. Mey 1661. ontfangen 11. July p.r Vlissingen

Ed. Erntfeste, Hooggeachte, Manhafte welgeleerde, voorsienige, ende seer genereuse Heeren. —

Ed. Hooggebiedende Heeren,

Zulcks dient desen tot geleyde vande hier nevensgaende factura, volgens welcke wert inhoude p.r 'toorlogs Jacht Vlissingen, dat den opperstuer piloot spoedigh in salvo bevrijt van rampen wil geleyde, u Ed. A. in deugtsaem goet en liever geraet toecomt, een goet gedeelte vant geconsenteerde cattoene garen en greynen, bestaende int volgende, als.

132 4/5 lasten peper(?) in 3065. stux sacken, met de letter T. gemerct,
30. d.o [illegible] in 672. stux d.o getekent met O.
14 3/5 d.o cadjangh in 327: stux d.o met letter C.
12000. lb cattoene garen in 75. packen g'imbaleert, ende [illegible] vanden op seer goedt(?), monteerende gesamentlyk met alle oncosten tot aenboort f 19579:9:12. voor welcke somme u Ed. A. 'tgemelde comptoir gelieft te doen crediteeren, also [illegible] gelopende negotie voorgaens, om d'accorde tegen 't contrarie te gescheiden staet 'tvoorstende van u Ed. gedaene eysch(?) alhier, verhope binnen de tyt van drie dagen int Jacht der Schellingh mede sal geembarqueert werden, wat documenten u Ed. nevens dese toecomen sal d'ingesloten lyst betoonen, waer aen ons in alle redenlykheydt refereerende, de verdere pampieren(?) [illegible] u Ed. met den E. vice Commandeur Adriaen van Roon(?) te gebeede, — waer mede etc. onderstont, u Ed. onderdanige seer schuldige, gehoorsame ende bereidige(?) dienaers, was geteykent Pieter van Santvliet, Leendert Leendertsz ter zyden stont Int Compt.r Wingurla ady 13. May 1661.

Aen den Ed. Hr. Joan Maetsuijcker
gouvr. generl. ende E.E. Heeren Raden
wegens den Nederlantschen staet in
Orienten. —

Den rescpt. tot Wingurla aengecomen de
29. April 1661.
ontfangen pr. Vlissingen, den 11. July.

Ed. Irentfeste, Hoogachtbare, Man-
hafte, Wolgeleerde, voorsienige ende
zeer geachte Heeren. —

Ed. Hoogh-gebiedende Heeren. —

Mr. 's groote schip de gekroonde Leeuw, is onse jongste aen u Ed. onder
den 10. January Ao. stanty geweest, die verhope dat u Ed. met d'eerste
aencomst van geseyde bodem, sampt de verdere daer by gevoegde papieren,
lydigh sal toegebracht zyn, en 't voorgevalle aldaer kont daer uyt tot
genoege verstaen hebbe, met wat quantiteyt rys, terwe en cadjangh
selve tegelyk alhier in Canara bestinet geweest zy, achten onnodigh in deesen
aen te roeren, aengesien sulcx uyt de daer neffens becomende facturen
u Ed. naerdereyk sult breeder blijcken, en desselve nu, 'tgeen god verhoede,
soo konnen d'afschriften van dien selve betuygen, gaende hier by gevoeght
de negotie en loge boecken, deses Jaers gesloten, d'copien facturen
van alle aengebrachte en versonden koopmanschappen, specificatie van
huys oncosten, het verstreckte aende vloot, als de verdere gepasseerde
scheepen, mitsgaders brieffboecken, waer d'afgegane en aengecomene
missiven staen ingeschr., daer ons met behoorlyke onderdanigheyt, om in
desen corter te gaen, en u Ed. met geen dubbele verhale lastig te vallen
derbiddigheyt aen refereere, ende eenlyk sullen aenroeren, wat hedert
boven gem. advysen in dit district gepasseert en ons ter ooren gekomen
is, seggen dan aenvanckelyk dat den 16. van voorr. aengetogene maent
January in salvo ter deser rede verschynt, 'tJacht Hooglande met den E.
Lucas vander Dussen, ons mede brengende een missive vanden Ed. Hr.
Superintendent Ryckloff van Goens, gedateert pr. december des
vergangen Jaers, waerin onder andere met dese uytdruckelycke woorden
segt, en om desselve vyanden alle plage te doen geweest, souder het een
groote zake weesen, soo den Nayck van Canara wilde consenteren, dat
alle zyne particuliere koopluyden, die nu nae Goa varen, haeren rys
herwaerts nae Colombo wilde brengen, om tot welck concept te geraken,
vinden wy des in Rade van Ceylon geraden goet gevonden derwaerts te
committeeren den E. schade myner commissie, Lucas vander Dusse, met last
ende ordre alles daer nae aen te leggen, U.E. niet deen gelastende, den
selven vander Dusse nae u uyterste vermogen met raet en daet te
assisteren, en zyne devoiren te gebruycken; soo u E. by den raedt van
Goa niet verstaen tot inhandelingh van rys op Canara komende te
zyn, achtervolgende d'instructie op hem verleent, soo sal UE. mede in
syn devoiren vervolgen, ende van Wingurla te bewegen dat se
met haer fregats en koopvaertuygen herwaerts komen, en

Vander Dussen komt den
16. Janu. met Hooglande
van Ceylon. —

Hebbende in Canara gereest

proeff nemen wat proffyt dat te commen doen, ende overmits wy
in onsen vorigen, onsen eysch genoemt ende nader gedaten, by de
Instructie vanden E. vander Duijssen uytgedruckt hebben, sullen
in desen maer seggen dat ons tot den incoop van 2000. lasten
capitael ontbreeckt, die UE. aldaer sal moeten op ons te kort comen
suppleren; naer't overleveren van voorsz. geseyde lettere en
geest als genoemde vander Duijssen ontledet, hebbende zyne opgedragen
commissie int werck gestelt en uytgevoert hadt, doch alles naer't
seggen van zyn E., met raedt ende daet vanden onderkoopman
Leendert Leenaertsz. tot den incoop van UE. gewenschte rys uijt dat
ryck, midtsdat der radets gewaigeert, die op zyn versoeck met hem
in Comp.e aengesien de gelegentheyt dier landen als den ommegank
van voorsz. natie bekent was, ten hove gereest is, hebbende Venta-
pandyck soo verre bewoocht, dat aen zyne onderdanen 't equiperen
op Goa als alle andere vyantlycke plaetsen door zyn gantsche Ryck
publyckelyck heeft doen verbieden, 'tgene den lieftaen by alle dieselve
onderhouden wort, 'tgeen contrarie sorge, niet weynigh hinderen
sal, vervaerde wyders hoe Malapa Malee dickmaels genoemde zyn
E. belooft, en vast toegeseyt had 30. Julanse vaertuygen met rys
door verscheyde negotianten binnen corte deylen varts af te vaerdigen
die wel 1000. lasten naer ons sustinue soude connen wegh sleepen
verhoopten dewelcke ook tegens zyn verscheyninge op Bassalor meest
volladen en zeylvaerdigh te vinden, ende onder 't geleyde van
hooghlande op Colombo te brengen, maer bevont daer connende noch
geen preparatie tot 't verladen van deinge naepsten bevordert
te weesen, jaedat meer is tot hede noch egeen de minste tydinge
wegens haer vertreck erlanght, wy beginnen hart te twyfflen
door den uytnemenden grooten aftreck, die dese Jare daer te lande
inden rys van andere quantiteyten gereest is ?'tgene ook de duere
ten meerendeele veroorsaeckt heeft; dat deselve naerdien dus langh
vaerderen, niet sullen afgedepescheert worden, god geve het
contrarie onse meeninge uytvalt; Sd. hoogh A. om wat
redenen 't opperhooft Pieter van Santvliet hem niet nae Canara
op't aenschryven van meergedachte E.E. H.r Superintendent heeft
getransporteert, 'tgeen den Manhaftige E. H.r Command.r Adriaen
Roothaes ook gants ongeraeden oordeelde, sullen UE. uyt onse
voorgaende geroerde missive ontwyffelyck wel bevroght hebben,
en op dit nader becomende schryvens, is sulcx by wel gemelte
vander Duijssen, nadien hem d'oorsake te verstaen gaven, te meer
also zyne commissie naer wensch bewerckt hadt, en geoestimeert
mede toenmael ondienstigh geacht, dubiteren niet oft UE. sult
zyn verblyft, also 't selve met meeninge van d' Comp.e dienst te doen
geschiet is, ook voor wel gedaen accepteren, door de weynige

aftreck vand'aengebraghte koopmanschappen, mits dese binnen
lantse beroerte en de oorlogen die tot heeden niet geslist, maer
veroorsaeckt hebben dat veele vande voornaemste kooplieden in dit
Rijck teenemael onder de voet geraeckt, en verdestrueert zyn, als
den grooten ophoop van gelden door ü Ed. Hoog Achtb. van hier
gesonden, onvermogens geweest tot voltreckingh vanden rijshandel

zent Hogelande naer Canara met 7000 R.s etc.

binnen Canara, mitsder penningen p.r Hogelande onder Cognossement
van vande Dutten off Wessems als 3000. provintiedaelders en 1000. p.s
oude spaanse realen, beloopende nevens eenigh sandelhout, en Carmosyn
rood laken, tot geschenck, conform factura ƒ 17696:7:3. voor welcke
somme wy 't comptoir genoeght in onse boecken om mette ordre
vand' Ed. H.r Superintendent voornt. d'accorde te gaen, belast hebbe,
dies naer rijp overlegh met Mons.r vander Dussen als verder de orde
door den Ed. H.r Rijckloff van Goens gelaten zyn, by soo verre hier
geen genoeghsamen Capitael in Cassa was, dat wy 't uyt Souratte op
't spoedighste ontbieden, en by ontfanck naer Canara sonder uytstel
voort te senden hadden, diensvolgens en goet gevonden 50000. R.os tot

ontbiet van Suratte 50 m R.os

den eysch vanden E. H.r directeur Leonard Winninx te ordonneren,
't welck den 21 Januario passado ook geschiet is, als verder blijckt by
onse affgesonden missive, middelertyt 't voorn. genoemde Jacht
Hogelande, met drinckwater, verversingh en andre nootwendigheden
besorgt, en 8 mede gebrachte lopallen als swarte portugese Christenen
die ongeveer 200. koppen, bestaende in man, vrouwen en kinders
sterck geweest zyn, gedisbarqueert, dewelcke hier na eenige dagen
van hier oostwaerts als naer Canara transporteerden. Op 't ernstigh
versoek van Mons.r vander Dusse, heeft sich gemelte Jacht verlet
den 10. van voorschreven lopende maent January naer de vloot op Goa
Bhaer bewoogt, om den raedt int scheepen en van eenige scheepen
tot overvoer vanden rijs uyt Canara naer Ceylon aff te stecken
by te woonen, doch daer komende, bevonden dat den E. H.r Commandeur
Adriaen Roothaes wegens gemelte saeck voor onse verschyninge
met zynen raedt naer rijp overlegh vast gestelt, en besloten hadt,
voor eerst noch onvermogens te wesen, de vloot te versterken,
om den listaden derwelcke vier kloecke galliotes met voorgeme-
gens d'onse ten strijde uyt te sullen comen, als deen vaerdigh
maeckte, door de kleyne macht met 't versterden van eenige kielen
niet al te veel te couragieren, 't geene denatie by ontmoetingh van
soodanigh voordeel, waerdoor des E. Comp.s dien geschoote reputatie
ook mede in de wagschale hadt moeten gestelt worden, in kun
voornemen wackerder soude gesterckt hebben, alsoo men oock d'verdere
koopvaerdyschepen, by aldien haer de victorie was toegevallen
die hier van Japan, Tayoan en Bengale, noch te wachten stonde,

vander Dussen gaet met Hooglande over Canara nae Ceylon; 19. Jan.

daer hy ongetwyffelt met haer schepen en oorloghs fregats al kruyssende op zoude hebben gepast, groot perijckel van genomen te worden subject geweest zyn, waer uE. de getrockendatte solitie ongetwyffelt nader opening van doen zal; Mons.r vander Dussen 't voorstaende aengedient hebbende, en siende dat in die saeck niet verders te doen viel, is den 19. Januario tesseffens met Hooglande over Canara nae Ceylon vertrocken, aen zyn behouden overcomst willen niet dubiteeren, op wedergenoemde missive van dikmaels gedachte E.E. H.r Superintendent Ryckloff van Goens, by dees [illegible] wert andermael soo veele verkregen dat zy noch ongevaer 150. lasten rys nevens weynigh tarw, met twee geciarde Mallebaersche fregats Ceylonwaerts afgeveerdigt hebben, welcke geduyrende Colombo by aldien daer in salvo verschenen zyn, ongetwyffelt al niede zullen te stade comen, maer off d'eygenaers daerop so grote voordeelen, als haer vindelyse tot dit werck te animeren heeft, geboodt hebben, behalen zullen, dubiteren grootelycx, by soo verre zy anders cant meerder advans dan van haer op Gamron en Mischat te doen is, comen te erlangen, twyffelen niet off die vaert sal van Jaer tot Jaer buyten gemeen toenemen, ook sal daer d'eerwaerdelyst beter kennisse vandat vaerwater, 't geen dees inboorders voor so traghouden, doen geraecken; wy hebben uE. E.d. H.r A. den voorgangen regentyt onder den 27. July aengeschreven, hoe den E.d. H.r Superintendent Ryckloff van Goens van dees ingesetenen a.o 1650. voor voor Coutchin [illegible] vaertuygh heeft aengeraedt, en d'insetenen gedeeren en daer uyt geleyt, maer op onse advyse en gedaen versoek door gedachte E.d. H.r van Goens onder becomen, dat d'eygenaers p.r een fregat vol laden met tarwe en rys, op Ceylon om haer vergoedingh te genieten comen zouden, wes deselve 14.o passado een vaertuygh derwaerts gesonden hebben, waer den E.d. H.r Command.r Adriaen Roothaes, op haer ernstigh versoeck een vande E Comp.s stuerluyden uyt de vloot genaemt Cornelis Kuyst, mits betalende zyn maentgelt, aengenoemde eygenaers toegestaen en geleent heeft, om dat gemelte luyden die vertrocken wederde groot ongelyk gedaen te wesen, weder eenigh contentement met dit favuer genieten mochten, op Colombo verschynende zyn d'offerhoofden int vente van haer mede gebrachte koopmanschappen, door dikmaels ged. E.d. H.r Superintendent behoorlyk niet cauwsse onthaelt, en doende haer vergoedingh, 't geen volgens haer zeggen f. 14025:-: montdeede hier in contante penningen te betalen, maer 't voorn. fregat is niet wederwaerts konnen door contrarie wint, aengesien den stormtyt voorhanden was genoodtsaeckt geweest Cananoor aen te doen, en aldaer te overwinteren, welck vaertuygh Ali Ragia

Bernardo Correo raekt in vyantschap met den van Cananoor,

met bewilliging vande Rygsraden gehuurt, om eenige
koopmanschappen derwaerts te brengen, bevracht heeft, 't geen
naer lang opsouden int begin van Januario A°. stanti van daer
is vertrocken, doch op de hooghte van Mangaloor gecomen zynde
rescontreerde Barnardo Corrdo, die tusschen den 6. en 7. dier maent
met 7. fregats en ... uyt Goa was verseylt
welcke 't selve vyandelyck aentaste, en naer weynigh tegenweer
vermeesterde, sleepende 't gedachte vaertuygh onder zyne armade
mede naer Cananoor; Ali Ragia nu dese ... 't sonderlinge,
matigh nemen van zyn bevracht fregat verstendight wordende,
heeft tot de largatie soodanigen yver door vruchteloos aengewent
dat met raedt ter neerwaerde in vyantschap en oorlogh getreden is,
blykende sulcx by zyne missive den 6. Febr. passato aenden E. Hr.
Commandeur Adriaen Roothaes derwaerts geschreven
waer in met dese uytdruckelycke woorden zeyt; 't sinnis van
heer is dat wy in geender deele genegen zyn geweest, om U E.
fregat komende van Ceylon, aff te vaerdigen, maer de daer
op varende persoonen naer uyterste vermogen satisfactie
gedaen, en 't selve in comp.e van 2. fregats myne toebehoorende,
zyn reyse bevorderen laten, maer 5 a 6. dagen naer dato 't selve
zeylende op de hooghte van Mangaloor den Portugese armade
gerescontreert, die 't genoemde fregat van U E. vyandelyck aen-
getast, vermeestert, en weder op Cananoor gebracht hebben,
voor soo veel my belangt 'k heb tot de largatie van dien
alle mogelycke vlyt aengespannen, maer willen tot de restitutie
van 't fregat als goederen niet verstaen; Godt de Heere is
Almachtigh, by aldien den Portugees van voorsz. goederen
en fregat geen afstant begeert te doen, soo sullen d' onenigheden
tusschen ons met haer daer over ontstaen, niet bygeleyt off
geslecht worden; 't welck ick also begeer, ook ben ten vollen
verseeckert dat dit myn voornemen met U E. intentie over een
komt, wyders versocht gemelte Ali Ragia in deselve anderen
brieff, dat den dickmaels genoemden E. Hr. Commandeur, naer
't opbreken vande vloot, in passant Cannanoor geliefde aen te
doen, gemerckt volle gelegentheyt om den Hr. meldingh te ~~...~~
ontdecken alles wat in zyn hart dus lange verborgen gehouden hadt,
ontrent medio Maert voorleden is meergeroepte Bernardo
Correo met gedachte armade nae eenige aenstoot van onse 2. fregats
die hem by nae op de vlucht gedreven hadt uytgestaen, weder

komt weder omme binnen Goa. —

binnen Goa aengekomen, voor een goede buyt 't geroofde vaertuygh
op brengende, ende den stiereman als de verdere boosdoenders in
hechtenisse gestelt, maer den E. Hr. Adriaen Roothaes sulcx verstaende,
heeft gedachte Corradeis kuyt ... de ... Matroosen voor eenige

portugese gevangens verwisselt, en in vrydom gestelt En overmits
de papieren door den E.E. hr. Superintendent aen ons rakende de vol-
Cornelis Ruyst verlost, doeningh van haere aengehaelde goederen pr. 't Moorse fregat gesonden
inde weer gebracht, ende in handen vanden portugesen gevallen zyn
wes gemelte luyden wel instantigh haere betalinge versochten
bleeck tot nader ordre uytgestelt wierd, en dies aengaende 't antwoort
vanden E.E. hr. Commissaris Rycklof van Goens, alsoo daer over
kregen af te wachten, by aldien zyluyden geen voldoeningh van voor-
aengetogene Somma comen te genieten, soo staet grootelycx te duchten
dat iegens de zaeck noch veel sporrelinge en moeyte sullen
resulteren, off dit wercksaem Inwoonders om voortaen van hier
op Ceylon te equiperen niet schroomachtigh maken sal, is liegtelyk
aff te meeten. —

advysen van Canara van 15. January

Den 29. January passado bekomen pr. expresse Atnadi den briefje van
den onderkoopman Lodewyk Leenaertsz. gedateert Honawar den 10. dier mt.
waer in adviseert hoe met den vermogende koopman Sr. Malapa-
naicq een contract van 1200. lasten rys goede bevinde hadt
aengegaen, maer dat deselve niet minder dan 13. groote Canarese
pr. last van 3000. lb. met alle ongelden tot aen boort hoe wilden
te bemachtigen met instantigh versoeck alsoo de leeu binnen
corten stont affgevaerdigt te worden, ende wederom rys moet
laegh, om den tyt daer niet vrucheloos in ledigheyt te verslyten
weder herwaerts te mogen komen, waer op gedachte Lodewyck
ult. do. rescribeerde, dat zyne comste pr. den eersten te gemoet
saegh, met recommandatie den Suratsen makelaer Babbendy
by gedachte rys als toesiender daer te doen verblyven, werdende
bevonden, alsoo om [illegible] penningen geschoten hadt, noch duysent
Vingurlase pagoden, met versoeck aenden E. hr. Commandeur
Adriaen Roothaes, genoemde Contanten pr. 't galjoot naer Canara
voort te zenden, maer zyn E. heeft zulcx met de duysent doen die
Lodewyk Leenaertsz. [illegible] van Canara 7. feb. inde vloot geschickt, dienstiger en bequamer geoordeelt, waer
mede gedachte Leenaertsz. hier den 17. febr. jongstleden gerenconr.
is, hebbende neven gemelte Babbendy noch den jong adelstont
vande leeu tot beter ontmoeter toesicht op gemelte greynen daer
aen lant gestelt, rapporterende 't voornoemde groote schip den 7. was
voor aengetogend naer [illegible] de reyse naer Batavia heeft aengenomen
als mede wat quantiteyt granen daer noch blyven, ende hoe vele
dien bodem wegh gesloept hadt, neven al zyn verder doen en laten,
'tgeen d'overgesonden documenten door den aen U.E. uyt Canara
geschreven, int breede naerder kan blyken, die 't zulcx by dese int
[illegible] andermael te verhalen, Item mede brengende de
briefjes vanden onderkoopman Sr. Dirck van dam, door den

uyt den brieff vande resident van dam

d'E. Hr. Superintendent Ryckloff van goens als hooft kennende over des d'Comp.e gedoente, uyt rijck van Canara geexpedt, adviseerende dat 't Jacht Hoogelande met 130. 't fluytschip Delbrugh 200. en 't fregat den Morgenster 13 ⅕ lasten swarte rys, a 12. Canarase groote p.a last, in diverse tyden nae Colombo had affgevaerdigt, 't geen gesamentl. 351 ⅘. lasten uytbrengt, verhalende wyders in de zyne, dat boven 't gemelte met Malassamaloe noch 1200. lasten swarte legens gen. prys, en 2 a 300. do.s witte rys, voor 13. p.a yder last gecontracteert hadt, waer hem soo vertrouwde scheeps ruymte om wegh te scheepen te ontbreken sal, doch nae dato zyn op Canara soo verdeelt worden noch diverse bodems tot desselfs overvoer van Ceylon als uyt de besettinge voor Coutchijn verschenen. —

advisen van Suratte van 20. Maert

Den 20. Maert passado, wert ons p.r expresse Coopars den brieff vanden d'E. Hr. Directeur Leonard Winninex gedateert ult.o Febr.adt, eeden overreycht, waer in den d. Heer, op de van hier becomene advysen, wegens de gevorderde 50 m. ropias antwoort; het zyn d. cassy aen goede contanten, maer wel aen goede en bequame gelegentheyt gemanqueert heeft, om ons die toe te zenden, seggende van daer op Wingurla egeene wissels te becomen zyn, beducht beyvende soo merckelycke somme gelts over den lantwegh, aengesien 't alles mede duysent verwande perykelen, soo wegens den vreemden huysman die door dieven tyt en rovers noot, het wel wegens op den hooft &a. aentastet, als ook den vedende soldaet in dees gewelte verschijnende, tweeck by eenigh ongeval schadelyk te verantwoorden zoude wesen, onder toelegging, dat Capitaele met 't eerste van daer vertreckende schip, 't geen zyn d. vertrouwde kinnpoort die daer ontrent den 20. a 25. Maert uyt Persia verwacht worde, schullen wesen, in silvere ropias off goude ducaten toe te zenden, welcke immers wy alle iaren ondersen dylens nae Canara voort te stieren te gemoet sien. —

arrivement vande Tayouanse vaerders op 6. Maert

Den 6. van ondergaende gedachte Maert Maert, verschijnende hier in salvo ter reede, waer den ostersten piloot voor gedancke blyft, van Tayouan over Malacca en Ceylon, de schepen Achilles, Leerdam en Overveen, de twee eerste nae Persia, en 't laetste Suratte waerts gedestineert, gevoerende Overveen heeft ons voor dit Compt.r wederom van u Ed. hoogachtb. van Malacca onder verwydde brieffie vanden d'E. Hr. Joan Thysz. toegebracht 600. kisjens off 60 m. catty Japans stadtschoven, 't geen in gewichte yder picol wegens 122 ¼. lb gereckent, wel over een komt, neffens 16. balies off 800. catty camfer, die op Compt.r balance niet meer uyt leveren dan 693. cattys, twelck 107. catty onderwicht, veroorsaeckt, wy vertrouwde dat dit te veel komende ontstaen

is, door verkeerde balys, die ons aen lant zyn toegesonden, ——
geworden onder 't geprojecteerde voor Souratta gelegen, sonder
dat op deselve ietts anders ghez: stadt als hun jurisdictie, 't geen
netto met de genoemde 693. cattys equalsvert, monterende te
samen conform factura ƒ 20791:3:9. voor welcke somme wy —
't Comp.s generale inde tegenwoordige loopende negotieboecken
ontlast hebbe, bovendien is ons p.r voorsz. fluytschip, ten bevele
vanden E.E. heer superintendent Rycklof van Goens uyt Colombo
toegesonden 100. packen ofte 8000. lb Ceylonse caneel, belopende
naer luyt der factura a 16. st.s 't lb. ƒ 6400:-:- die wy met de
gedachte bodem, Souratta waerts voortgesonden hebben, omdat se
aldaer ten meesten voordeele te vercoopen, aengesien gedachte
caneel hier te lande tegens den gestelden prys van onse E.E. Heeren
Heeren principalen, zynde 40. a 50. stuyvers 't lb, noch in
seer langen tyt niet soude connen omgeset off getrocken worden.
gemelte bodems zyn nae van drinkwater en andere noot-
dighede besorght waren, den 8. daer aen volgende nae Souratte
en Persia vertrocken, alwaer hun den Opperste Leytsman sonder
rampen spoedigh in salvo soo verhope sal gebracht hebben. —

onder seyl vertrock op 8. d.o

Op d'advyse die gedachte bodems den E. heer Commandeur Adriaen
Roothaes vanden E.E. heer gouv.r Adriaen vander Meyde toegebracht
hebben, waer in onder andere aenroert, by soo verre 't moesson
niet toeliet, dat een van gedachte Persiaens-vaerders, met lijff in
gaenwoon aengecomen zynde naer 't disbarqueren der koopmansz:
noch tydigh in Souratta, om aldaer de neerleggende Marcansen
voor Batavia in te nemen, soude connen arriveren, dat gemelte
Commandeur alsdan tot een zyde een schip uyt de vloot nae —
Souratta, waer den E. heer directeur Leonard Winninck, den E. heer
Adriaen Roothaes ook diverse malen seer ernstigh om versocht
hadt, most afvaerdigen, heeft dickmaels genoemde vlaggevoerder
zynde dienmaels op Wingurla den raedt doen beroepen, en haer
de zaecke punctuele voorgedragen, waer op naer diverse debat-
ten over gevallen discoursen met eenparigheyt van stemmen vastgestelt
en besloten is, den E.E. heer Adriaen vander Meydens ordre int ver-
senden van een schip uyt de vloot nae Souratte te achtervolgen,
gemerckt 't by nae voor onmogelyck wiert gehouden, op gedachte
tyt des jaers van hier naer Persia te seylen, de goederen te ont-
lossen, en dan noch nae Souratta om aldaer geladen te worden
te keeren, dies 't schip H: Lovyse, wesende wel 't bequaemste
gevoeght, om met kleede packen bestuwt te worden, den 11. maert
inden name Godes derwaerts is versonden, ook [illegible]
in salvo op voorangetogene dachtekeningh 't lang verwachte
schip den Schelvis, comende met een Persiaens cargo uyt Bengale

Lovyse nae Souratte 11. meert

de Schelvis van Bengalen en [illegible]

over Ceylon, die wy naer behooren mede met dienstwilligheyt als alle
andere verschijnende noodwendigheden besorght, ende dagh daer aen
Persiawaerts affgevaerdight wesen, aen zyne behoude reyse
willen niet dubitteren; Ue. Hoog-geachtende Heeren, voorengetogene
kielen hebben hier weder groote onkosten, aengesien wy haer met
rys, kitsery, badjangh en erweten, buyten andere verversingh
genootdruckt waeren te provideren, naer hun geschept, hoe haer
zulcx geexcuseert hadden, hebben d'E. Commandeur Adriaen
Roothaes, die 't vertreckt op haer drukkigh aenhoudent versocht
ten meerendeele alsoo [illegible] ontbloot waeren laeghstaende rooff
betuygen, verhope ue. Ed. sulcx voor wel gedaen sult accepteeren. /

Het restant vant vooraengetogene schip H: Louyse, beneffens de vloot
de vloot noch maer 4 oorlogs scheepen sterck, dies den E.
Commandeur ontweerhogeent is geweest, met dan 2. kielen naer
Canara, om partye vande opgekochte rys, aldaer rede leggende

Verholen en Vlissinge na Canara 2. April,

in te laden, aff te steken, zynde 't welke gemelt ter tocht
op den 2. April van Goa vaerwaert vertrocken, ende is 't Jacht Vlissinge
dito mede tot eenigh [illegible] derwaerts gevolght, maer aengesien
gemelte scheepen met veele groff geschut, en andere oorlogs behoefte
seer belemmert zyn, soo zullen gemelte twee bodems maer
450. of ten alder uytterste 500. lasten rys connen weghsleepen,
wes daer naer gissingh 't ander [illegible] noch wel 175 a 225. lasten
pr. manquement van scheeps ruymte deser aenstaende regentyt
sal moeten overbleyven, pertinente notitie becomende wat
yeder weghgevoert heeft, sullen ue. Ed. by factura 't bedragen van
dien met d'eerste presenterende gelegentheyt, dat affgaende over
den lantwegh van Commande synsal, bekent maken, pr. tegen-
woordigh jacht Ceylon hebben wy ue. Ed. Hoog achtb. uyt de gedaene
[illegible] onder den kleeden gereyde [illegible], 41. balen en 16. potten ghey
off inlantse boter, bestaende in 6400. lb [illegible], bedragende
volgens factura met de daer op gevallene onkosten tot aen
boort f 2256:6:-- welcke somme in onse negotie boecken ten
laste vant gemelte [illegible] is, beneffens met gedachte twee
scheepen, noch soo veele contanten die wy den anderen versamelden
overgemaeckt, dat Malapra Maloe weghens den rys meest
voldaen, en betaelt zy; hadden volgens ue. Ed. last naer
[illegible] voorengetogene Tayoans vaerders over Malacca
verbaert, off by d'opgekochte rys buyten verwachtinge met de
eerste naer Ceylon off Batavia zoude affvaerdigen, maer aengesien
zulcx niet geschiet is, ten meesten dienste der E. Compe. onder
'tbevel van ue. Ed. Hoog achtb. voorbaert gaeft, gemelte
twee bodems die Godt Almachtigh behouden reyse geliede te
vergunnen met haer inhebbende graenen over Ceylon naer
costi aff te scheepen. —

Heeft geen teruwe nae Ceylon connen senden,

Het vertreck van d'oude viceroy ende voortkomende beroerte Sayberij naer Bengalen uut vervolgh van Sultan Auranzeb, zyn wy mede niet machtigh geweest, Ceylon met de 200. gevonden de lasten tarwe te provideren, gelyck ons laetste letteren aen u Ed. p.r de Leeu toegesonden wel uytbeelden, gemerckt de Koninginne op Kade af komste aenstonts alle de Inlantse schepen, die in loco, off hier ontrent te becomen waren, geprest tot haere dienst aff- geladen, en verder naer Mocha geweyckt heeft, wes geruste quantiteyt opgekochte greynen niet hebben moeten overbleyven, en also de teeren in deese bevonden landen, door de gedurige swaere slagregens 't verderf als 't eten van talander buyten ordinary onderworpen is, en ter contrarie in de boven landen weder op- gekocht wort, welck haeren goet bleyft, soo sullen wy deselve daer den aenstaenden regentyt doen overleggen, en de niet voort laest van toecomende maent Septemb.r, als wanneer 't droge mousson weder aenvanck begint te nemen, aff ontbieden: —

Bovendien heeft den Ed. H.r gouv.r Adriaen van der Meyden p.r mede gerepeteerde Tayoans vaerders, eenige historie, ontjens ende 500. lb. wasch hoedalten niet wat ajuyn ontboden, welcke greynen dit saison apparent al mede niet sullen connen versonden werden, dies op de komste van een vloot voor goa, wat teere genoemde bodems sullen machtigh wesen, af te laden, die noch tydigh weder in de besettingh connen retourneren, by soo verre u Ed. quame te ordonneren, dat wy d'overblyvende ryst op Canara naer Ceylon souden afsteepen, waer van u Ed.le bevelen op te gemoet sien. —

Wy hebben u Ed. H: A: onder den 28. octob.r a.o passado verhaelt dat de koopmansz. p.r de Leeu, Angelier en Kat gesonden, redelyck geconditioneert ontfangen hadden, en 't compt.r generael voort bedragen van dien, conform factura ƒ 56135:6: stont gecredditeert te werden, 'tgeen naerdato tot achtervolgingh van u Ed. we- gegeven ordere ten effect gebracht is, wat deselve alhier op 't Comp.s balance uut haere wegen uytgevoert hebben, connende neevens gaende attestatien des nodigh wesende betuygen, d'onderwicht en daer op gevallen verlaten als volgt, namentlyck op —

3144:	lb nagelen	lb 120.	onderwicht en
14175:	" gemuscaten noten	" 04.	
11102:	" slechte koopen	" 3052.	
23652:	" tin	" 90.	
2270 2/9:	" foelij offte macis	" 253 2/9	
2500:	" Japans staeff koper	" 69.	
15025:	" Sappanhout	" 230.	
2500:	" sandelhout	" 69.	
3019½:	" gimberber	" 103.	
1353:	" vertecilen	" 25.	

Maer den Candel, Radix China, benjuijn, Barigo en Baro [illegible] in gewichte geresponderet, doch de gemelde nooten en kompen syn too sleght en vermuylt bevonden dat deselve niet uyt den anderen te verkennen waren, 't stoff en vuijligheyt 't geen hare groote onder-wicht veroorsaeckt heeft souden wy U Ed. verders deselve te senden [illegible] niet tot nodiger geemployeert dienden te werden, wy connen ook geensints vermercken dat gemelte nooten off kompen, die noch onverkocht leggen, tegens den prys door onse Ed. Heeren principalen op deselfste specerye, 't geen uytermaten hoogh, en in onse jongste U Ed. aengeschreven is, gestelt, hier te lande sullen connen omgeset off verkoft worden, ten ware de hant daer in gelicht wiert, 't welck buyten U Ed. ordre niet derven bestaen, alsoo onse Ed. Heeren [illegible] uytdruckelyck hebben geordonneert, dat men deselve liever sal laten vermyteren en consumeren, als tegens minder prys affstant te doen, die naer Souratta met 't schip Nieuwpoort gesonden zyn, leggen mede noch onverkocht, soo niet beter weten, inde pakhuysen, maer de onder genoemde Marcansas heeft den E. H. directeur Leonard Winninx tegens de volgende prysen met aftreckingh van 2 pr. cento rabat (t welck d' Comp. hier te lande proffiteert) by openbare venditie aen de meest biedende verkocht te werden. —

In margin: de speceryen en sullen tegen geordonneerden prys niet vande hant willen,

In margin: d' man van 36 1/4 lb Hollants. —

- de foely . . . . No. 126: off 83 1/3 [illegible]
- giroffel nagelen . . . . " 105: " 69 1/2 [illegible] 't pont
- saffraenroot { van Siam / van China } . . . . " 6 / 4

In margin: d' man van 39 1/2 lb Hollants

- fermelioen . . . . " 94 1/4 off 65 1/2 [illegible]
- quicksilver . . . . 93 1/2 " 65 [illegible]
- [illegible] . . . . 90 —
- thin . . . . 16 1/2 —

Waer naer ons [illegible] gerealiseert hebben, mits aftreckende 4 pr. cento, die d' Comp. in Souratte worden [illegible] moet uytkeeren tegens welcke prysen de benjaense cooplieden Kitsannaby en Cassibatendy, de hier gehoudene nagelen, foelie, saffraenroot, fermelioen, quicksilver en thin aengenomen, dies gesyde coopmansch. in de nevens gaende negotie boeckie ult. febr. Ao. [illegible] gesloten als verkocht staen afgeschreven, alhoewel noch een gedeelte der selver by de pakhuysen berusten, doordien gemelte cooplieden met dese inlantse oorlogen genoemde goederen maer by cleyne partytjes uytsetten, en overmits die luyden geen capitael door onvermogen op voorraet in handen hebben, laten haer telckens niet meer volgen als hunne [illegible] contanten komen te strecken, [illegible] die uytermaten vande noten [illegible] geweest zyn, hebben wy haer met 50 ten 100 advance, daer qualyk aen

In margin: verkoop der goederen gerealiseert naer die van Suratte. —

wilde opgedragen, 'twelck naerdien weer dringende waeren noch al een tamelycke winst is, wat prysen de verdere aengebrachte koopmanschappen in Suratte gelden zullen, hopen der lange tonser naerrichtinge te vernemen, als wanneer de heer Nesker ende also vooraengetogene Benjaense koopluyden deselve beloofft hebben tegens den Suratten marckt, except de nooten en rompen, daer niet wel toe te crygen zullen zyn, aen te venden, in de behoorlyck staen afgeschreven te worden. —

d'E. Comp.s is voldaen van haere eijsschte debiteuren

Dit maecke gemelde koopluyden hebben 'tsedert den Jaer ter waerde boven de 5. en 10. ten 100. die zy op de specerijen en andere koopmansz. in minderingh haerder schulden afleggen, door ons gedurigh aenhouden soo veel betaelt dat de reeckeninghen van Sr. Bacharach zal.r ende Sr. Boogaert vereffent zyn, wes d'E. Comp.s voldaen is, blyvende zylieden nu volgens de negotie boecken niet meer debet als f 2905:4:— wegens particuliere schult; van gedachte Sr. Bacharach zal.r, waer zy 'tvoorleden Jaer f 2329:3:— en dit saisoen f 600:— mede van betaelt en afgeleyt hebben, ooch vertoonen sich d'apparentien schoon, om die verdere penningen binnen corte mede te voldoen, voornamentlyck wanneer u Ed. H:A: ons comt te ordonneren, dat wy haer de p.a 3779:9½ laryn, die zylieden pretenderen niet schuldigh te wesen, gelyck u Ed. onder 27. July A.o passado int breede voorgedragen en ten toon gestelt zy, in reeckeningh zullen goet doen. —

met apparentie van dat de particuliere mede haest voldaen sullen worden,

Den Schade Mons.r Jan van Duynen van Jadasvelt heeft 1093. lb spiauter en 571. lb sandelhout in de vloot geconfisqueert, 'twelck den E. h.r Commandeur Adriaen Roothaes, ons, om alhier te vercopen, en 't provenido zyn E. te verantwoorden heeft toegesonden, wes 'tspiauter tegens 4. p.a de man van 27. lb Hollants en 'tsandelhout a 2¾ p.a de man als vooren omgeset, bedraegende te samen . . . . p.a 220¼ —

particuliere goederen geconfisqueert

Ook zyn inde vloot 5. met Tayen gemaeckte vaetjens brandewyn 'tsalveert, welcke naer tonderbaer prys gemaeckt en aengehaelt, die den E. h.r Commandeur voornt. om alhier te venten, mede herwaerts gesonden heeft, een der selve is onder den Engelsche boot te vertimmeren gesloopt, d'andere 4. willen niet aendoen, maer haer ladinge bestaende in zwart zout, en 5. vaetjens zadt van weynigh valeur is verkocht voor . . . . . . „ 43 2/9 —

Trecke aff de oncosten die int aenlant brengen, als andere daer op gevallen zyn . . . — — — . „ 5½ —

Somma resteert suyver . . . p.a 250 1/9 —

welcke penningen wyden d'E. Commandeur Adriaen Roothaes sonder vandeselve eenige meldinge in onse negotie boecken bekent te maken, toe gevest hebben, daer gedaecte zyn E. u Ed. behoorlyck bewys en rekeninghe vandoen zal. —

De swarte en witte kant die ons 't voorleede mousson door den E.d.E. Gouv.r Adriaen vander Meyde van Ceylon is toegesonden, leyt hier mede noch onverkocht, en sien oock geen de minste apparentie, dat deselve hier zal connen omgeset worden, wy wesen al dieselve mettertyd door andere laten in Goa brengen, maer indien men wilde aen, sullen deselve noch een tyt aensien, om, offer eenige koopluyden mochten opdoemen, endeselve by aldien't eenighsints by kant laten slippen, naerdien u Ed. ons beveelt, dattet hier te lande moet vertiert worden alwaer't schoon met verlies, gemerckt te anders nergens zal te venten wesen. —

de kant van Ceylon blyft aende hant,

D'boeckevellen A° passado door den E. Commandeur Adriaen Roothaes hier, uyt 't aengeraeckte vaertuygh comende van Chindy om ten meesten voordeele vand' Comp.e te benefiteeren aen lant gesonden, bestonden in 9050. Stx. waervan in de vergange regen tyt door't gedurige vochtige weder 690. die bevorens uit zeewater nat geweest waren, niet gedrooght off gelucht connende worden teenemael verrot en verdorven zyn, dewelcke wy dan wesen moeten uytschieten en wegh werpen, naedien nergens toe bequaem waren 2260 ps. a 5. f.a stenlo verkoft, maer aengesien geen verder vertier naer deselve gedaen wert, zyn gedwongen geweest gedaelte vellen tegens 4. f.a 1 gecondt aff te staen, waervoor de koopluyden noch qualyck aen willen, door het gedurig 't verminderen van den pryz 3050. ps. aen dieselve by cleyne partyties omgeset, de resterende berusten noch by de pakhuysen, bestaende in 3050. Stux, die verhoopen dat met den eersten oock aende man geraken zullen, teenemael verkocht wesende, staen gedaelte vellen, ten voordeele van't comptoir generael afgeschreven te worden. —

boeckevellen verkoft,

resterende daer van noch 3050. Stx.

Dit maels genoemde banjaensche koopluyden, Kitsamalby, en Cassibaldy zyn bydese weder ootmoedigh versoeckende, dat u Ed. E. A: haer mede d'eerste besendinge, waervoor zy luyden de sonwat te pryse anders mede voor belooven te betalen, mits aftreckende 4. ten 100. voor de tol, die d'Comp.e daer te lande moet uytkeeren, gelyck in eenige jaren naedeen anderen geschiet is, met de volgende koopmanschappen gelieft te begunstigen, namentlyck

eysch vande banjaensche koopluyden,

10. Sockels fodes ofte maes,
2000. lb grofte nagelen.
150000. " Japans staeff koper, tegen zy luyden gaern sagen dat hun met deselve geraeckte connende schryven moet toe gesonden worden, gemerckt 't voorsz. viermaele dan beter gerbilt, en soo goet als courant geweest is.

25000. lb Lijn,
10000. " Siams en } Sappanhout
10000. " Bimas . . }
2000. " Sandelhout
3000. " Spiauter
25000. " Loot,
25000. " Aluyn.

onkosten vande vloot beloopen 311197. gl

741. koebeesten aende vloot verstreckt,

Aengaende de vloot deses Jaers weynigh hebben sterck geweest is, soo belopen d'onkosten t'onser laste alreede f 311197:7:12. ten meerendeele veroorsaeckt, vermits deselve van Batavia vertreckende naulycx voor 4. maenden was geprovideert, waerdoor buyten ordinary rys, erten, kitsery, tadjong, azyn, arack en boter benodigt geweest zyn; tot sterckinge vant vaderlants speck en vleys hebben wy gemelte macht met 741. stux koebeesten, niettegenstaende seer qualyck te bemachtigen geweest zyn, nevens diverse andere verversingh, als wedemen behoeftigheden gespyst, daer op ten aenkomste, gemerckt een groot aental vant volck door ongemack inde kooy geraeckt waren, voornamentlyck benodight geweest zyn, die door de gemeene vaste kost, daer haer eyghentlyck van besorgde, tgeen ook ten hooghste nodigh was, met hulpe vanden officieren inlandtse meesters weder op de been geraeckte, behalven hebbende twee veroverde fregats, als een duysent been, nevens twee vande hier gemaeckte Chaloupen, die met inlantse matroosen, gemeene ende smaendelycx buyten de officieren schaers een pagood, en ruym twee pont rys daegs bemanden, bemant geweest, de voorgs. seer beswaert, waer dan noch by komt dat alle costen inde deser geheele lande door de continuele binnenlantse oorlogen ten aensien d'Inboorelingen verdreven worden, de legers alles verwoesten, ende den lantman met et vlughten van d'eene plaets nae d'ander niets voort brengt, seer hoogh in prys gestegen, en deselve noch naulycx te bekomen zyn, ookis onder gemelte somma begrepen de contanten die den E. Hr. Commandeur Adriaen Roothaes ons, soo nu als dan, om aen eenige hoogbenodigde oprechtinghe te verstrecken, heeft afgevordert, waer de by gevoechde specificatie U Ed. H. A: beter en nader openingh van doen sal.

Wat 't vernightender Zustaende vyanden, als de gestalte binnen Goa betreft, hopen U Ed. vervolgens nader vermoge voor soo veele ons ter oore gekomen is, openingh te doen, seggende dan advantelyck dat U Ed. H. A: uyt onse Jongst geschrevene missive pr. de ... gedaert synde 10. January a°. stanty voormelt, int breede sult verstaen hebben, de veelvoudige en waerschynelycke geruchten wegens 3 a 4. gallioens, die uyt Portugael tot secours naer dese

orientaelse landen vertrocken waren, 't geen wy niet hoger dan
voor gefingeerde verdigtsels externeeren, maer op den 20. Maert

advisen van Suratte van 20. Maert

pasado wert ons p. expresse affgesonden loopers een pacquet brieven
vanden E. Heer directeur Leonard Winninx, den 3. deser maent uyt
Souratta afgevaerdigt, overreykt, 't welcke geopent hebbende
bevonden daer in een missive aenden E. Hr. Commandeur Adriaen
Roothaes, waer in gedachte E. Hr. Winninx gemelte zyn E. de [illegible]
vant lang gewenschte op wegh zynde portugese secours, onder andere

niet gevaren van portugese secours,

in manieren als volgt bekent maeckte, seggende, hedert is opp.mo
deses 't langh verwachte Engels schip den Eagle, 't welck den 29. April
uyt Engelant gezeylt was, ende in november aent eylant Madagascar
ter rede geweest zy, in Soualys com, niet weynigh tot vreugde van
die vrienden, een anker geromen, onder wegen verloren hebbende den
capitain en 22. zeevarende persoonen, wat desselfs cargo is staet
ons apart naeder te hooren. —

Met voorsz. Eagle is vant eylant Madagascar hier overcomen seeker
eenen Leonard Schillen, geboortigh van Brussele in Brabant, wie ons
heden nader de middagh dese volgende nieuwe tydingh voor de waerheyt
verhaelt, ende mede gedeelt heeft, namentlyck dat hy lieutenant van
den koningh van Portugael (naer dat daer, door 't verleden van zyn
vertuygh zynde een bericht longe eenige maenden gevangen
hadt geseten, op den 25. April A°. 1660. uyt de Rivier van
Lisboa in qualite van onderstierman met de naergenoemde drie
schepen t'seyl gegaen was. —

Een groot gallioen, geheeten Nostra Sig^ra de Conseption zynde een
nieuwe nagde, en voor desen noyt in zee geweest, groot ontrent
1700 ton, off 850. lasten, voerende geschut en ammonitie van
oorlogh nae vereyscht. —

Een gallioen genaemt Heyligh Sacrament, mede als voren een
nieuwen bodem, en beyde door den Coningh gebout, groot ontrent
400. lasten, voerende 22. stucken, en ongeveer 6. a 700. man
soo matroosen als soldaten. —

Een fluytschip genaemt Nostra Sig^ra de Stralo, door den Lusitanen
vande France rovers die 't de Hollanders eer ontweldigt
hadden, gekocht, groot 160. a 170. lasten, voerende 6. stucken
en 125. koppen, soo matroosen als soldaten, op dese fluyt is
Leonard Schillen als gesegt in qualite van onderstierman
beschreven geweest, dese 3. voorsz. bodems, waer vanden eersten niet
verder als tot Mosambique beschreven was en de twee andere over
die vere plaets naer Goa souden navigeeren, zeylden met mal-
kanderen in comp^e tot op 35. graden zuyder breette, en naer gissing
ontrent 300. mylen beoosten de Cabo de Goede Hoop, daer se medio

July door Sebaerd uwe uyt 't geselschap vant galjoen 't Heyligh
Sacrament geraeckten, ende naer die tyt dat noyt meer
gesien en hebben de twee andere schepen met malcanderen dan
voort seylende ende bevoosten de gemelte Caep op 33. graden
Zuyd en ongevaer 70. mylen buytenwal zynde, werden int
hooght van Augusty met allen van Sebaerd stormen en stroomen
die krachtigh ende oost trocken beloopen, maer separeerden die
twee bodems mede vanden anderen, in voegen 't gemelte schip sijn
maeckers 't gallioen Nostra Sig.ra de Conception niet meer en heeft
vernomen, middelertyt onder tydingh brenger met 't schip Nostra
Sing.ra de Stralo reys vervorderende, voortdrevende den 13. Septemb.
verleden op de hooghte van 23. graden, aent eylant Madagascar
ontrent 14. mylen benoorden de Bay St. Augustyn soodanigh
verseylt, dat schip en 't goet verlooren zy, dessels cargo voor soo
veel gevonden hebbende Leonard Schilten ons heeft weten mede te deelen
soude bestaen hebben in.

3000. realen van achten
24. cassen corael, soo gewrocht als in stucken,
10000. ponden Smyrch tobacq,
50. quintales yser,
10000. stux rout wercx.
4. ysere stucken
140. pypen wyn ende

partye allerhande cramerye, als ooc eenige kostelyckheden, soo
dat volgens 't getuyge onderstuerman verscheyden malen vanden
Capitain ende andere officieren had hooren seggen, 't voorsz. Cargasoen
rijckelyk twee hondert duysent realen van achten in India geweerdeert
soude hebben, dat voor waerlyk (zoo zynde) een groot verlies voor
den Lusitaenen is, int blyven van voorn. schip verdroncken 21. persoonen
5. zynder onderwege gestorven, 09. op Madagascar beneden staen, en
9. man zyn vandaer met den Engelsche bootgel vertrocken, waer van
der onderwegen ooc een gestorven is, drie op Anjouanij aen lant gegaen
ende de resterende 5. hier gekomen, zynde de gemelte stuerman
en 4. Portugesen, welcke Lusitanen hun hebben aldaer begeven
hebben. ——

Het verlust hier boven aengehaelde groot gallioen Nostra Sing.ra de
Conception hadden die van Portugael naer Mosambique afgesteken
omme de goederen die vande Lusitaensche geweest schepen aldaer in
voorraet lagen te gaen halen, ende over den wegh van Brasil (off
daer iets goets cost worden) wederom in Portugael te keeren.
Off nu 't tweede gallioen 't Heyligh Sacrament uit Ceylon noch op de
Cust van India verschynen zal, sulx wil den tyt openbaren, gelieft de
het den Alder opperste hooghe heer een bodem in onse handen moet

konnen te vervallen, dat zoude buyten twyffel een goet soulaes voor de
dagelyxe swaere gasten zyn, te meer den voornoemden Oudercoopman
geloofft (hoewel zyn ladinge niet en was) deselve mede van geen
cleene waerdye zy, welcke letteren wy ydens nader lectura per
expresse Almadye met den huys dienaer naer goa sand, sampt een
gesegde brieffie adresse hebben doen geworden, waer op den E. heer
Commandeur Adriaen Rootkaes, ende den E. vice Commandeur
Adriaen van Leene pr. de schepen Angeleer en ter Vrolinch, naer met
een goet gedeelte van de geer leggende greynen, die teattoena garen
behoorlyk geballast waren, omtrent goas barre tot medio Mey aen
staende, 2 a 3 dagen onbegrepen, om op 't genoemde portugees secours

resolutie mede vloote daer over genomen,

soo veel mogelyck zy te passen, zouden vertoeven, mitsgaders dan
by aldien weer en wint zulcx toeliet haer verdere ladinge noch op 't
spoedighste in te nemen, ende so mede 't geen goet verhoede op te bracken
en over Ceylon batavia waerts te vertrecken, gelyck'e alles breeder
by de resolutie dies aengaende getrocken, den 29. van meergenoemde
maent maert becomen een brieffie van des E. Comp.s spion uyt goa

dese geruchten worden door den spion bewaerheyt —

waer in hy de komste van 't voorschreven genoemde Lusitanus secours
confirmeert, seggende dat den Capn. generael Luys Mendonça
furtado, door sekeer Engelsman uyt Suratte was gesz; hoe op 25.en
April ao. passado, drie schepen van portugael naer India sonder vice
roy off capitain moor zyn afgevaerdigt, mitsgaders dat een der
bodems aen 't Eylant St. Laurens is verongeluckt, doch was 't meeste
volck gesalveert, en benevens eenige goederen van zyn [illegible]
cargo aen lant gebracht, als mede soo gem. Engelsman 4. persoonen
waer onder den capiteyn van voorschreven genoemde gestrande bodem
met zyn schip had overgebracht, die hem naer Daman getransporteert
hadden, en alle uyren binnen goa verwacht werden, sampt verdere
uytbreydingh, dat de twee gallioens op Mosambique geweest
te weten van waer zy gedachte hielen te voorande maent May
in goa vry moeten te gemoet zien, oock schryft den spion dat goas
regenten dachs na dat becomen advys, te weeck 27. maert laetstleden
geweest zy, haer voornemelingen raedt hebben doen by een vergaderen

Raedt van Goa daer op resolveren. —

om middelen te beramen hoe dese twee gallioens by tydige verschyning
onder de fortresse Marmagon sonder schade van den vyant zoude
mogen geraken, waer op resolveerde en vast stelde, d' gallioens die
eenige dagen te voren weder geschammeert hadden, andermael toe
te tackelen, en onder eenen fortresse zeyl en slag vaerdigh te houden,
om by aenkomste van 't gedachte ontsetg (daer met duysent [illegible]
tydigh advertentie van hopen te erlangen) zee te lopen, en haer machtes
tegens onse navale macht naer vermogen te ontsetten, en te adsisteren,
waer toe den generael Louys Mendonça furtado (die in volle verga-
dering zynde wilt protesteerde) op eygen versoeck, om dit werck

bevaerende, en uyt te voeren, weshalven en geantwoort was, dewelcke hem na 't scheyden vanden raedt aen 't fortres marmagon waerts transporteerde, om alles vaerdigh te maken; 't geen by- naer voor een bogay om ons te diverteren dat de besettinge wat tydigh op zouden breken, aenmaenden, maer korts hier op quamen uyt schryvens vanden E. Comp.s spion ter hand, hoe Goas regents Luys Mendonça Furtado, 't besnitten van de gallioens, aengesien den storm lyt voor handen was, ende groote daer aen te doene onkosten wiens gelooft souden werden, weder afgest. hebben, den 30. maert voorleden, becomen de gouverneurs generaels Anthonio de Sousa Coutinho, en Francisco de mello d' Castro, ook een brief van daman vanden aldaer resideerenden capitain, met expresse lopers naer Goa afgevaerdight, om gemelte gebieders wegens 't vertreck van hunne drie schepen bovengenoemt, nevens 't hinderen van 't selve, sampt meer andere omstandigheden, accordeerende ten meerendeele met 't voorverhaelde advertentie te doen geworden, waer op gemelte drie portugese persoonen int begin deser maent mede van daman binnen goa zyn aengekomen, die buyten 't voorverhaelde — rapporteerden, dat den capitain, nevens eenigh volck vande verzeylde schip pr. de boot met s' conings capitael van 't voornoemde eylandt St. Laurens naer Mosambique vertrocken waren, mitsgaders dat portugael jegenwoordigh sonder oorlogh zoude werden, ende graef van Odemira in ambassadeschap om de vrede te verwerven, naer Hollant was gesonden, als mede hoe d' overheden van 't gemelte portugees secours expresse ordre erlangt hebben, al vertoonde tegens onse macht die op goas baer mochten komen te rescontreeren, onder haer casteelen, 't zy marmagon ofte Aguada te lopen, alwaer 't schoon 't vreede der selve voorstants bespeurt worde, en seggen wyders dat conde d' Atougia voor viceroy van India genomineert is, die aenstaende Septemb. met 5. schepen binnen goa staet te komen,

In de marge: doch sonder effect,

In de marge: nader tyding van daman,

Wat vorders goas regenten int begin van voorleden mt. Januario met twee fregats, onder 't commando van bernardo Correa naer Cochin stonden aff te vaerdigen, geven ons 't jongste eerder lange te kennen, die tusschen den 6. en 7. dier maent, gelyck hier voren aengeroert hebbe, met den stijve doorblasende noorde wint, sonder dat den E.H. Commandeur 'tselve heeft connen verhinderen, zyn deurgeraeckt, de ordre aen genoemde vlagge voerder door gedachte gebieders als voren te hant gestelt, gaet int portugees hier nevens, en uyt overgeset zynde als volght. —

U.L. sult vande selve baer met alle sorge int secreet op zeeker nachtsonder dat d' Hollantse vyanden daer notitie van becomen vertrecken, en alle mogelycke vlyt aenwenden, dat dien neerstelyck naert mooght uyt

In de marge: ordre aen bernardo Corea, gaende nae Cochin. —

't gesicht geraken, ende door de vyanden niet vervolght te worden, gaende
met alle spoet recht door om binnen Coutchin te geraken, met 't secours
dat 't tusschen beyde blyft, ende aldaer verschenen zynde rekenschap geven aen
Ignatio Sarmento de Cravalho, die voor generael op die plaets
resideert, en op zyn ordre sal UE. 't gedachte secours introduceren aen
den Feitor, nemende UE. ontlastinge; Soo 't geviele dat 'tgeen godt
verhoede dat UE. door 't belet der vyanden niet binnen Coutchin
conde geraken soo sult UE. Cranganoor off Cannanoor aendoen, en
vandaer advys geven aen gedachte Ignatio Sarmento, op dat
verschenen bent in die plaets met soo en soodanigh secours, ende dat hy
een persoon moet stieren om 't selve over te nemen, ende ondertusschen
soo en verleyt van die plaets niet dat ghy bent voor zyn antwoort
becomen hebt. Spant u debvoir aen om geenige vyants schepen off
scrip te rescontreren, voor en al eer UE. 't secours in een van gemelte
plaetsen gebracht hebt, maer by aldien eenige haer aen boordt int
gesicht becomt, soo recommanderen wy u soodanigh te retireren dat
bevryt bent haer te rescontreren behoudens zoo ghy hun met eenige
stilte ontloopt, en verstaende dat ghe deselve dwingh voorde de cant
afsien, in soodanige gelegentheyt stellen wy 't in UE. discretie naer
gedane overleveringh van 't secours, retourneert weder naer dese
Bhaer, en brengt in u Compa. mede 't goutwerck van den Coninck
'tgeen op Cannanoor bewaert, van waer UE. op de custe van Canara
sult loopen, en alle vlyt aenspannen, om in u Compa. oock mede te
bringen, de fregatts die daer met mantimentos reedt leggen, want
't manquement van dien in dese landen UE. bekent; Alles 'tgeene
verder voorvalt, sult altyt met de capitains vande fregatts die
in u Compa. gaen verhandelen, en volgens haer resolutie de meeste
stemmen naecomen, en niet buyten u ordre treden. ——

Den meltede Bernardo Correa is in febo. passado met zyn armade naer
eenige aenstoot van onse twee fregatts uytgestaen hadt, waer door
apparent weldinge van gemenevelt zouden hebben, te weten dat met
andere 7. oorlogs navetten, die onder Marmagon geseyde vlagge
bleven ter afsettende opt water wierden loegesaden niet was
geadsidert geworden, weder binnen Goa verladen met 't gemelde
goutwerck dat op Cannanoor hadt ingenomen, aengecomen, hebbende
bovendien 16. ryst barcken uyt Canara in zyn Compa. mede

Keert in febr. weder in goa. ——

gebracht, die hy tot meerder versekeringh de rivier van Salsete
(omdoor d'onse geen afbreuck te genieten) heeft doen binnen loopen,
't welcke gemelde secours op Cannanoor aen een vendrigh door
Ignatio Sarmento zedert een geruymen tyt herwaerts verwisselt
geweest, verstaende in drie missiven door Ignatio Sarmento gedaen,
te weten 17. Augustus, 14. November des afgeweken Jaers, als den
16. febr. Ao. stanti, naer Goa geschreven, mitsgaders 2. ditos van

mede genoemde goas regenten, onder den 11. Septemb. en 2. January laetleden naer Coutchin afgevaerdigt, wiens copie inde portu- gesche taele nevens hier by gevoeght gaen, sult uE. kennisse comen, die naer ons vermogen int nederduyts overgeset zynde, van inhoude als volgt bevinde. —

3. brieven van Ignatio Sarmento aende goase regenten,

Alhoewel dat in May lestleden aen uE. gesz. hebbe, versoeckende secours ende den verwanger, gevende wetenschap hoe de Hollantse vyanden vanmeer op wilden breken, ons dreygde zy ter eerste moussim in Septemb. met een groote macht om dese plaets in haer besitz te nemen, wilde verwachte konnen, dat uE. hier halvent secours vande dese plaets dienende te besorgen, met alle spoet en mogelyckheyt voor en alleer de Hollantse vyanden hier verschynen, dit te vinde my genootdruckt bekent te maken. —

Int antwoort aen my gesz. vermelt uE. wanneer ick wilde naer goa komen, soo intrigeert 't gouvernement vande dese plaets aen Capn. moor vand'armade Urbano Fiallo Ferreira, sonder my te antwoorden op 't secours dat 'k gevyst hebbe, alsoo weynigh can ick aend.o Capn. moor op uE. brief 't selve in besit geven, voor soo langh 'k bevyst niet de autorisatie vandien, om geheele stadt int besit te nemen, is nodig datter een ander persoon comt, die zyne autorisatie daer verlanght geeft, waer mede 'k sal worden ontslagen, maer naedien uE. sulcx niet gedaen heeft, verstaende dat niet begeert en ongenegen bent, ick my naer goa sal transporteren, eyndelyck moet dit alles wel bestelt zyn ten meesten dienste vanden Coningh mynen heer, dat 'k begeerigh ben om naer goa te comen, is door oorsake uE. seer nalatigh zyt int secoursen, wetende nochtans wat 't best, twee de vyanden voor 't selve gebracht hebben, en hoedanigh 't nu drie Jaren is bevaert geweest, alsoo 'k niet begeer dat dese plaets eenigh quaet in mynen tyt overcomt. —

't En kunt niet, soo aen uE. adviseere, schryft 'k mede aende Coninginne vant lant, gevende in deselve wetenschap vant geene d' Hollanders voorgeven, versoeckende aen haer my te willen favoriseren, en eenelyck met volck te adsisteren, mits dat de betalingh sal wesen voor reeckeninge van zyne May.t; dewelcke niet alleenlyck geconsenteert volck te geven, maer boven dien gelt en alle toerende benodigde, welckers antwoort my zeer contenteert, blyckende daer uyt dat zy aen ons kant is. —

Dese plaets is tegenwoordigh wel van blanck volck versien, 't welcke benodigde zyn oorlogs behoeften, die zeer weynigh bennen, want by aldien d' Hollanders dees Jaer hier verschynen sal 't wesen om aen lant te disembarqueeren, om deselve te wederstaen is uE. genoeghsaem bekent, wat daer toe vereyscht, by aldien uE. noch geen secours heeft afgesonden, soo wilt alle mogelycke vlyt aen

spannen, twee hier ten langsten tegens den 15. Septemb.r aencomt,
en dat genoegh staen, om alle mynen niet te schryven en andermaele
te vorderen, het is hier te lande gantsch niet om't volck te betalen
vele min het kints alsooyt myne middelen over de 50 m gedragen hebbe
in dese plaets, ten dienste van Zyne May.t gegasteert wesen, 't geen wy
meenen wel geemployeert te wesen. U Ed.le wilt dan een genoegsame
somme by den anderen versamelen, en over te senden, om de luyden
deser tyt te betalen, int wyders presenterende de persoonen van
U Ed.le den Heere lange Jaren bewaere; volgt de tweede brieff van
Ignacio Sarmento. ——

Ed. Heeren nooyt hadden wy gedacht, dat U Ed.le dus sorgeloos soude zyn,
en soo gants nadeelich int besonder van dese plaets, hebbe soo veele
rebellen gevonden van't onbekende in dese, wegens d'oorlogs behoeften
als contanten, dat ik mijn fortuijn alles toeschrijve. ——

Tis hoognodigh rekenschap te geven aen U Ed.le wegens 't succes dat wy
met de Vlamingen gehadt hebben, naerdat op deese kust 2. schepen
aengekomen waren, wildende ons met d'hant bespreken, ende in
insichte haerluyden by den Sammorijn geconjungeert, die met
desen staet altyt geveynst geleeft heeft, en over de 1500. Nairos in dienst
genomen, d'welcke meest eenige van de haer op Aykotta disbarquerende
waer aff 't notitie becomen hebbende, schreeff een brief aen den
Sammorijn, vragende in desen om wat redenen, naerdien een
vrint van de Portugesen was, hy de Hollanders toestont volck in
zyne landen te werven, en in desen 't disbarqueren om dese plaets
te beoorlogen vergunde, schuldigh blyvende daer in andere ordre te
stellen, door de vrintschap die hy met de Portugesen onderhielt, sendende
met gemelte brieff Antonio Lobo, en Jan de Figueroa naer genoemde
Sammorijn, hebbende brieff overgelevert, aenbadende met behoorl.
courtoisie, gelyck altyt gedaen heeft, toonde hem gantsch neutrael
in gesyde materie, responderende deselve niet vergunt off toegestaen
te hebben, en dat hem tevoren niet bekent was, d'Hollanders eenigh
volck uyt zyn lant in dienst genomen hadden, veel min 'ttoestaen
om in Aicotta te disbarqueren 't geen hy nu op myne becomene brieff
wilde doen verdryven, en daer in geheel andere ordre stellen, sendende
voorn. gedeputeerde personen met zyn antwoort weder terugh. ——

Ik desen onbescheyt van den Sammorijn siende, en zyn quaet reede
verstaende, handelde om haer te defenderen, sendende tot dien eynde
350. soldaten, en 800. man, soo Lascaryns als Inboorlingen te voet,
en den Cap.n Moor Urbano Fialho geadviseert, dat hy met zyne
armade ter zee zoude gaen, neemende eenige toegeruste manchuas
om de Vlamingen te bespringen, die met d'eerste aenval, by de 500.
Nairos massacreerde, met een verlies van 63. man van d'onse, waer
onder 9. Portugesen, maer met de tweede aenloop van d'onse, zynde

vlaamingen in de stadt 't verdere volck geretireert, doch hebben int retireeren weynigh volck verlooren, maer den luytenant van haer samt 23. vlaamingen levendigh gegrepen, buyten degene die doodtgeslagen zyn, boven dien heeft den Cap.n Moor een Chaloup en een fregat in zee met drie man genomen, waer mede sich de Hollanders wederom naer boort transporteerde, die met voornoemde twee schepen d'Cust noch besett houden. —

Het welck gevoelt wy alle oorlogs materialen die in dese fortresse gewest zyn, gepasseert hebbe, blyvende tegenwoordigh in sodanigen staet, dat by soo verre de vyanden andermael te lande dit barquere eenige oorlogs schepen hebben om dese Cust te bieden en te differenderen, voornamentlyk kruyt en kogels, hooghnodigh ist secoureere, dat u Ed.le al lang voor dese begeert gedaen te hebben, ook connende oorsaken van 't langh vertoeven niet beweeten 't geen ik denke is dat de vlaamingen gediscourageert zyn, en by alden zy weder comen te landen, dat hebbe niet weder macht sal wesen, wy hebben naer schuldige plicht gehandelt, ende soo veel gedaen als ons mogelyck geweest zy, maer miraklen te doen is myn macht, want ik ben St. Francisco off Antony niet, 't geen genoegh actie om u Ed. onse meeninge te doen verstaen, wiens persoon den Heere bewaere met veele gerechtigheden &ca. Hier volgt Sanmartos daede brieff. —

Ed. Heeren, voor eerst zullen estimeeren dat u Ed. in goede gesontheyt leeft, met aenwassinge van staet, volgens de genegentheyt van myn Ed.le dienaer. —

Bekomme dat u Ed.le gestuert heeft naer dese plaets onderstoching van Bernardo Correa, konde hy hier op de Cust van Coutchin in sulcke wel gebruykt hebben, want d' Hollanders hadden doen soo grooten macht niet als tegenwoordigh, maer heeft contrarie gedaen, en is in Cananoor geloopen, van waer hy myn geadviseert heeft, waer op aenstonts den Vadurigh Generael derwaerts afgevaerdigt, om hebbe te ontfangen, gedaerts Correa is naer 't overleveren, weder zeewaerts onder zeyl gegaen, sonder myn antwoort aff te wachten, wy verstaen dat hy zulcx t' mynder tyt gedaen heeft, waer d'oorsake u Ed. wel van bekent zyn. —

Daegs naer 't vertreck van den Vadurigh Generael om 't secours te ontfangen; vertoonde sich op dese Cust 5. schepen, en 3. Chaloupen 't welck met de vorige andere twee schepen die hier lagen 10. bodems zyn, waer door de luyden van dese plaets seer gediscourageert wierden, te meer also 't secours noch in Cananoor was, en dat de vyanden voor de komste van 't selve meenden te landen, maer alsoo zy 't volck van den Sammoryn aenstonts te lande niet vaerdigh

hadden, heeft zulcx eenige dagen geslaeppert, 't geen ons lust vergaende om 't benodighde dat op Cananoor was te halen; ——

Wy bequamen ydlens den advys van seeckere spions die hun inde landen vanden Sammorijn ontghouden hadden, hoedat de Hollantse vyanden voorgenomen hadden aen lant te debarqueeren, hebbende ditmael vee-kaynos met bewilliging vanden Sammorijn indienst genomen, en dat seeckers hoope zoude wesen, ende alles wel beslooten, op welck advys aenstonts een brieff aende Coninginne vandit lant schreeff, gevende inde selve rekenschap vant gepasseerde met versoeck off zy ons noch met eenigh volck buyten de vorige die wy hebben, wilde adsisteeren, antwoordende selve met een groote genegentheyt te zullen doen, presenteerende noch seeven stuck kitten die zy hadt, dewelcke des vergystrende wilde geschreeven tot defensie vandese plaets, mitsgaders dat selve haer eere betreffe, en alsoo wel de portugesen toebehoorde, soo bleeff die plaets en 't lant oock haer, sturende ydlens 2000. man, die in dienst van zyne May.^t hebben aengenomen. ——

Dit zoo zynde bequame andere advysen van gem.^e spions, hoedat d' Hollanders al eenigh volck aen lant sette, doch by kleyne partyen opdat ons geen notitie om zulcx te verhinderen, zoude te voren komen, waer op aenstonts derwaerts marcheerde, de gesondene 2000. man vande Coninginne 400. infanteries, 600. lascaryns nevens d' Inboorlinge en naer 't afvaerdigen van al dit volck, sturende 'k Antony Cardoso Homo aengesien zy by andere gelegentheden inden dienst van zyne May.^t hem voorraden gequeten heeft, die met alle 't volck voort trecckende een instemmende batalje tegens de vlaminge en haer volck dat se moesten afslachten en retireeren, doorslaende een groote nomber inwaerts, met een verlies van 25 infanteries, en 130. koppen vand' ontst, gedaen hebben, de victorie becomen zynde wilde Antony Cardoso Homo op 't laest met force de gevluchte vyanden vervolgen, van waer een verweloge coge quam, die hem recht int ingewand troffe, dat aenstonts doot bleeff 't geen soo een groot geweld in al 't volck veroorsaeckte, dat my selve onmogelyckheid, aen u E^d. bekent te maken.

Soo raeckt den Sammorijn bevoegde dat wy d'eerste en tweede mael victorie op de vlaminge becomen hadden, heeft hy gez. dat genegen was myn op de frontieren te gemoeten, 't geen gedaen hebbe, by mijn verschijnen betoonde was daer over seer verheught, gevende my tot gedachtenis eendegen, 't gevest van gout, rontom met robynen besett, doende groote presentatie ondervloette hy niet Soude toestaen dat d' Hollanders de voeten op zyn landt stelden, en noch veel minder eenigh volck inde selve te weeren, 't geen hem met groote blyschap ondertusschen accepteerde, offreerende hem van mijnent wegen eenigh geschenck, waerdigh 6000. Seraphyns, buyten 't geen hem

hebbe doen intrigeeren, wegens dese stadt vant geschenk dat u Ex.
my nevens 't secours toegesonden heeft, waer mede seer gecontent-
eert, ter goeder uyre is vertrocken. —

Van Weeden daer bequam andermael advys vande selve spions, ver-
meldende, alhoewel den Sammorijn veele presentatien gedaen, en zyn
woort gegeven hadt, dat hem [illegible] niet souden vertrouwen, want
alles waeren veinsigheden, aengesien onder dien schyn, met de Hollanders
gecontracteert is, haer soo veele volck en wat verder uyt zyn lant
benodight mochten wesen, te verleenen, om andermael de novo aen te
vallen, waer over my genootdruckt vinde, deselve aen u Ed.le op 't spoe-
dighste af te vaerdigen, op dat yleus mach gehandelt worden, om
dese plaets te ontsetten, met 100. Infantes, gelt, veele kruyt en
kogels, d' welk [illegible] voor myn reeckeninge, en by soo verre u Ed.le
dit ontset niet wilt off cont doen, soo verdoemdet my dat 'k dese
plaets aende Coninginne vant lant maer intrigeeren, onder eenige Conditie
dat zy [illegible] op haer kosten diffendeert, want seyt volveerdigh
't in dier maniere te aenvaerden, en by alden u Ed.le een vande
twee saken niet resolveert, soo protesteere ik van 's Konings wege
tegens u Ed.le, over alle 't perijckel en ongeluckte dat dese stad mag
overcomen, want 'k en can voor myn part niet meer doen dan
reets gedaen hebbe, dit eygen protest hebb ik ook voor dato aende
Religiosen die hier geschreven zyn, mede gedaen, Godt bewaer u Ed.le
veel Jaeren; Hiervolgende twee brieven van Goas regenten. —

2. brieven vande regenten aen Ignatio in antwoort

Met dese vanden 17. Augustus ontstaen wy weer dat u E. in goede
gesontheyt waert, 't geen godt onsen heere lange Jaeren geliefde te con-
serveeren tot zynen heyligendienst, en tot defentie van soo veele
Christen Zielen, die aldaer [illegible] zyn. —

U E. valt klachtigh dat wy [illegible] niet binnen Goa te komen
gesz. hebben, wanneer ge komen wilt soo intrigeert aenden Cap.n Moor
Urbano Fialho Ferreira die plaets, en geen persoon vandien met een
autorisatie brieff gesonden hadden, als mede dat wy op 't geeyste —
secours niet antwoorde, inden raed van oorlogh is geproponeert
wegens 't schrijven van u E. ontfangen, waer op geresolveert en besloten
wiert selfs ondienstigh te wesen, geaenzicht u E. Assistentie op die plaets
nodigh vereyste, en by soo verre [illegible] wilde vertrocken, dat geen
ander persoon dan Urbano Fialho, die hy aldaer voor Cap.n moor
vande armade ontbout te becomen geweest is; twelck veroorsaeckt
heeft, dat gesz. hebben, in maniere als u E. bekent zy, ende reden
waerom wy op 't versochte secours geen antwoort gaven, is geschiet
door dien 't ons onmogelyck waer geseyde plaets te secoureeren inde
tyt vant Jaer, also de winter op handen was. —

Jegenwoordich zyn doende met twee armados toe te rusten, deen naer
de noort, ende andere van Singelys, soo ras deselve vaerdigh is, 'tgeen
binnen corte dagen sal wesen, sullen wy sorge dragen om Coutchin
te secoureren, met gelt ende verdere nootwendicheden, onderstusschen
blyft u E. verplicht soo veel volck van't lant in dienst te nemen, als
tot diffensie van dese plaets benodight zyn, en tot haer betalinge desnige
gelt van noode wesende, soo can u E. 't selve nemen van de einige
getrouwde, om haer te betalen, wanneer 't ander van hier komt, maer
by aldien zy 't selve niet en geven, soo kan u E. sich dienen van't silver
van de kercken, want meerder importeert de diffensie van die plaets
dan dat de kercken met silver versien zyn. —

U E. draeght doch sorge altyt te blyven in goede correspondentie met de
Coninginne van't lant, ende soo deselve aen onse kant, gelyck zy jegen-
woordich is, blyft, soo en can die plaets geen perikel lopen, alle
d'andere die deser stadt verloren heeft, is door dien d'Inboorlingen
niet tot haer gehadt hebben, die altyt oneenigheden met deselve hebben
gehadt, verwachten van u E. dat ge 't selve doen sult, als wy u bevelen,
gelyck tot heden ook betoont heeft, wien godt bewaere. —

U E. brief van den 14. Novemb. hebben wy ontfangen, en met deselve ten
hooghsten geestimeert 't nieuws dat u E. ons geeft, wegens 't succes
't welck met d'Hollanders gehadt heeft, 'tgeen van waerde achte, wy
en verwachten van u E. voorsichticheyt niet minder, dan altyt
victorie ende goede successen op die plaets gelyck wy des jaren
ondervonden hebben, principalyk in dit jegenwoordige succes. —

Den Cap.n moor van de Sanguiceys Bernardo Correa gaet om die plaets
te secoureren, mede nemende een wissel van Simon Ribero, Diogo
de Fonsequa, en don Francisco de Lima, om aldaer aen u E. te
overhandigen, van 50 @ Seraphins 'tgeen zy inde zee op de poste
hebben, buyten dit sturen noch 50. vaetjes buscruyt, 80. kistjens
met musquet kogels, 800 grove d.os, en 1100. vier potten, 'twelck alles
aen u E. sal overgelevert worden, maer by aldien 't geviel dat zy
niet conde binnen Couchin geraken, door't belet der vyanden die
aldaer op de bank leggen, mede nemende een ordre om u E. van
Cranganoor off Cannanoor alsdan advys te doen geworden, om op
u E. antwoort 'tgemelde secours te overhandigen aen den persoon
welcke u E. van Couchyn tot't ontfangen affvaerdight, van waer
u E. 'tgemelde in salvo can't becomen. —

Wy verstaen dat voor jegenwoordich genoemde penningen en oorlogs
behoeften genoech zyn, alsoo d'Hollanders met 't becomen succes —
andermael geen proeff stuck van onse macht zullen ondervinden —,
ten principalen door dien u E. segt dat er maer 2 schepen op die

bezet zyn, daer ongetwyffelt seer weynigh volck op sal wesen;
versterckende de Naicos, die comen soo sterck niet, door deselve
ist goet met den Sammorijn verdraeght te wesen. —

Ook gaet noch in dese armade 2. zyde kittasols met silver vergulde
knoppen daer op, 2. goude lakenen, 6. roosewater flessen, en
pinangh bekken, met verdere toebehooren, alles van silver, 't welck
u E. sult sinden en presenteren van wegens desen staet aenden
Sammorijn, betuygende hem dat zy niet souden komen te breken
d'vrientschap van soo veele Jaeren, die met de Portugysen onderhouden
gaet, op de bedriegeryen ende beloften vande Hollanders, die welcke
altyt seer lange uyt gebleven zyn, maer volbrengen gantsch niet,
gelyck zy betoont hebben binnen Ceylon met den Coninck van Candia,
ook en zullende soo goede vrientschap als de Portugysen niet houden,
't welck doe laten wy u E. discretie en goet beleydt bevolen, wien
godt bewaert etc. —

Op de advertentie van Ignatio Sarmento, resolveerde goa gesaeg-
voerders 12. kloecke oorloghs fregatts opt spoedighste vaerdigh te maken,
ende selve soo rasch mogelyck met bosse kruyt, loot, grof scherp, en
andere oorloghs behoefte, neffens eenigh volck, tot Cochin wel als onder
't Commando van Antonio Mendes d'Aranjo af te vaerdigen, en —
nomineerde met gesegde Armade mede derwaerts te navigeren
Gaspar Figueira, om aldaer tot veltvooght gebruyckt te worden
't geen den E. Hr. Commandeur Adriaen Rootshaes, onder den 21. Maert
passado, per expresse Almady bekent maeckte, die daer op onder
S.E. Hr. gouverneur Adriaen vander Meyde voor Cochin
advertentie te geven, aenstonts 't fregat dat noch inde vloot was
afgesonden wert, en verder order gevende hoe gedachte armade off
te beknippen, off ten minsten eenige affbreuck aen te doen, soude wesen,
waer dan met alle mogelycke vlyt nacht en dagh op gepast wierde,
middelertyt wierden goas regenten, int uytgaen van voorsz. m.t
maert, zynde gemelte armade mede 't Zeylreet, twee brieven in't
Cochin, d'eene van Ignatio Sarmento, en d'andere door de voor-
naemste burgers aldaer naer goa gesz. overhandight, (welckers —
copie wy verlangen nade te gemoet zien) waer in gedachte Sarmento
soo ons vande E. Comp.e spion is overgebracht, verhaelt, hoe wy
op Ayacotte met een groote macht gedebarqueert, en tot voor de
rivier van Cranganoor, reets tegens over de fortresse geavanceert
waren, en eenige paggers om 't Casteel te beschieten opgeworpen hadde,
en alle verovert hebbende, verder naer Cochin te marcheren,
mitsgaders dat Ignatio Sarmento hier van verwittight zynde, onder
tusschen een aensienelyk burger naer de Coninginne van 't lant
affvaerdighde, met instantigh versoeck, sy 't volck den Lustaden

Portugyse nouvelles van Cochin

voor dato vergunt, andermael tot ajude, alsoo d' E.E. Hr. gouverneur
Adriaen van der Meyden nevens onse verdeelde macht gekeert was, en
eenige paggers opgeworpen, dreijde aff te zenden, waer op de Coninginne
den eersten dach gewelt en portugees rad aensegge, geoccupeert te
wesen met 't reynigen van haer lichaem, dachs daer aen zy haer niet wel
gevoelde; en den derden dach, dat de Lusitanen hun niet gestaen te vermoeyen,
alsoo d'Hollanders onvermogens bleven iets te verrichten, alsoo de gedachte qu[illegible]
waren, als mede den Ignacio Sarmento, soo tydigh haer 't voorts antwoord
te voorden quam, voor eenig verraed beducht leeft, dies aenstonts 't volck
met dubbelt maent gelt couragierende, soo wel de blancke (sterck
zynde 823 koppen) als swarte, die van St. Thomé en andere verlooren
plaetsen bestaende in 750 man aldaer waren aengecomen, makende
int geheel een nombre van 1573 soldaten, dewelcke hy met manhafts
ordonneerde derwaerts aff te zacken, doende op haer komste naer 't legger
van gedachte Spion, soodanigen aenval dat met d'eerste furie 80 van d'onse
ter neder velde, en wy voorden met wel bepaggert waren, hunne groote
macht ziende, met 5 yseren stucken canon moeten opbreken en afwyken,
in welck retireeren noch al eenige van d'onse int water verdroncken
daer en tegens souden zy maer elff man verlooren hebben, dies de victorie
altyt aen haer kant geweest is, daer seer weynigh geloof in staet,
alsoo 't groot opgeven en hun gewoonlycke ronkedoren, 't welck die natie
en voornamentlyk Ignatio Sarmento schynt aengeboren te wesen, wel
gewoon zyn, 't wes ons seker niet voorkomt, en met dese victorie
dient aengenoomen te worden, wyders verhaelt gedachte Spion, dat gen.
Sarmento, int vervolgh zynde, letteren advisert, hoe d' E.E. Hr. van der
Meyde, door d' voorverhaelde afbreuk, met de gantse macht was op-
gebroken, en die plaets soo te water als te lande teenemael verlaten
hadt, 't geen wy vertrouwen om andere redenen haer onbekent geschiet is,
als mede dat 20 m cherafijns, 't geen hy op zyn credit pr. manquement
van s'Conings capitael ende ontfanck, soude gegaert hebben, met
versoeck om secours van volck, gelt, kruyt, loot en verdere oorlogs
materialen, alsoo de Coninginne niet meer vertrouwde, Goa geseit,
hoe en dit verstaende weetende, verschrickte de ...
die naer onder gedachte Cochinse Coninginne als Sarmento en den
Sammorijn versterken, omme met gevoeghde armade aff te vaerdigen
en hebbe weder andere doen schryven, verhaelt gevaerde met eenigh
gesproken te wesen.

Voor de Cochinse Coninginne,

2. goude kakenen
1. grote goude ketting met 20 strengen.
1. medallie van gout met gesteente en paerlen,
2. silvere pannen
1. silvere lampetg, en
2. ringen met diamanten en robynen.

Aenden Sammoryn,

1. peerlsnoer 8. dick,
2. goude pluymen met gesteente,
2. goude ringen met paerlen ingeset,
1. silver pinangh becken met zyn toebehooren,
6. silvere rooswaters besprens,

t'welck gesamentlyck 1100. Seraphins geschat wort, waerdigh te zyn, maer aengesien uyt tgeprotesteerde weegh voor Coutchyn gantsch hadden opgebroken, wonden goas regenten oock teenemael onwaerdigh 300 groote secours 'tgeen zonder verschrickingh van Goa met vrouwe geschieden, deswegens af te steken, tenden volgende 7. duysent boeren zeylvaerdigh gemaeckt, om Ignacio Sarmento daer mede een gedeelte vant vorige geordonneerde secours toe te voegen, maer aengesien zulcx in geheele duysent boeren niet bestonde, eyndelyck vast gestelt en besloten Bernardo Correa andermael p.r 5. fregats met schepe bestaende in 35000. Seraphins contant gelt, 140. vaetjes buskruyt, 400. stuq roerschroot, 160. kisten musquets kogels, 600. stuq vaerpotten, en 40. ...pieken af te vaerdigen, die alle inhebben 100. soldaten, staet te vertrecken, voerende bevindelyck gelyck voor deesen, buyten de swarte roeyers op yder fregat 20. blancke hoofden, excepto den Cap.n Moor die der 30. op heeft. ——

die van Cochin afscheyde Corea weder na Cochin vertrecke. ——

Den voorleden maent maert is in raede van Goa, terwyl dat zynde met alle de fidalgos, volgens schryven van des Comp.s spion geresolveert, om eenige persoonen met brieven en capitulatien naer Ceylon aen den koningh van Candia af te vaerdigen, om te sien off deselve by gemeenschappen aengenomen worden, en des neen dat se geen capitulatien wedder zoude te rugh brengen, waer toe genomineert zyn 2. portugesen Manuel de Souza Pereira, en Gonsalo Serran Pimentel, gesegt, die int begin deser maent met een duysent boer uyt Goa Ceylon waerts vertrocken bennen, maer van wat inhoude haer medegenomen papieren zyn, blyft ons voor als noch onbekent. wiens afschriften neevens de vordere documenten van Coutchin versonden, ons binnen weynige dagen mede sullen in handen comen, ende presumeeren deselve strecken onder Candischen koninck te animeeren, dat met d'Comp.e in oorlogh noch blyft continueren, onder toeseggingh, soo't secours 'tgeen zy uyt Europa verwachten binnen Goa comt te arriveeren, hem alle mogelycke assistentie en hulpe te bewysen,

besending van Goa naer Zeylon aen Radja Singa. ——

Id. hiet uyt onse vorige letteren dickmaels geexpliceert, ende verseeckert hebben dat door diverse portugese particuliere koopluyden binnen Goa 5. patachios waer onder 2 a 3. opgeboeyde fregats gereedt zyn, om naer diverse plaetsen te vertrecken, zeylvaerdigh gemaeckt worde, die alle int laest van feb. en int begin van maert voorleden, naer den geruchte uyt ondergaende ...

5. patachos uyt Goa vertrocken.

ten anker gelegen, en bequame gelegentheyt afgewacht hadden, of
dierdemalen by donckere nachten, met styve noorde winden sonder
eenige ontmoetinge van d'onse te bejegenen, naer Mosambique, mom-
bassa, en pate deurgeschapt, en vertrocken zyn, maer een derselve
willende naer Monbassa, had int uytloopen eenige klippen soo naer
geweest, dat door 't stooten seer leck en onbequaem, om zyne voyagie
te vervorderen was geworden, dies genootdruckt wiert binnen
Cancon 'tgeene de rivier van Cabo de Rama zy, te loopen, aldaer
weer yliens ontlost, eenigh inde rivier van Zalzett, (daer
ontrent gelegen) gebracht, weder gerepareert, met zyn vorige
Cargo, dat met duysent boonen derwaerts gebracht was, bevracht
en andermael vertrocken is; trackten d' E. Commandeur voor ut
de doornmaels nocht maer 5. schepen sterck was, hebbende daer en
tegens een seer groote wyte te beletten, onmogelyck alhoewel

zonder dat d'onse het selve hebben connen beletten. —

daer toe zyne uyterste debvoiren heeft ingespannen, zy te verhinderen
geweest, wy hadden verhoopt dat eenige derselve tot soulagement
vande oncosten die hier aende vloot dagelycx werden uytgekeert,
in des Comp.s handen zoude geraeckt hebben, maer God de Heere
heeft zulcx voor deses nyt niet gewilt, patientie, haerluyden ladinge is
van redelycke importantie, bestaende ten meerendeele in gesor-
terde eetwaren, Arack, gelanten tobacq, rys en andere eetens
middelen, ook verwachtens voor aengetogene spion, rakende
haer cargo dit volgende, als —

Om u E. vande ladinghe der uytgeloopene patachios pertinente adver-
tentie te geven, is my onmogelyck, dewyl vele de gerechtigheyt
steelen, ook behoudende persoonen die inden Alphandigo geslee
zyn, aen vele door steeckpenningen en andere groot faveur, dom
Francisco de Lima heeft voor zyn hooft 13000. Xeraphins aen
koopmanschappen geimbarqueert, hebbende niet meer als 8730.
Xeraphins betaelt, daer de gerechtigheyt volgens gebruyck
a 10. p.o C.to 13200. Xeraphins beloopt, en hoodanigh wort met
andere ook gehandelt. echter heeft den Alphandigo voor zyne May.t
int geheel vande uytgeloopene patachios 29700. Xeraphins
ontfangen, u E. gelieve nu te calculeeren wat deselve waerdigh
geweest zyn, waer uyt u Ed.e hunne goevero en slappe regeeringh
binnen die stadt zult connen afmeeten. —

Ook is dom Manuel de Mascarenhas, die volgens onse jongste
advysen met duysent boonen uyt Goa naer Bassyn stont te ver-
trecken, om vandaer verders Mosambique wadaels te naderen,
in meer genoemde maent feb. p.o met een cleyn galliot opgeboude

Manuel de Mascarenhas over Bassyn naer Mosambique. —

eenige weinigen, uyt goa, welcke daer om 't geslagh op Mosambique te voeren, derwaerts vertrocken, hebbende den dans van achterhaelt off geknipt te worden, mede ontsprongen. ——

Aldus groot opgeven den Contadoor van onse dikmaels genoemde vijand; om met haer 4. gallioens tegens onse navale macht ten strijde uyt te komen, is in rooch verdwenen, hebbende deselve gelyck onse jongste letteren vermelden, eyndelyk gedespareert door den noodsakelyk vertimmert moeten worden, hunne presente scheeps macht binnen goa is sterck, en bestaet voor ten principalen in de volgende bodems, namentlyk. ——

Scheeps macht van goa.

Sto. Sacramento een Caraecq,
St. Antonij de boa Esperança een kloeck gallioen,
St. Franciscus een gemeene do.,
St. Joan, als voore,
bon Jesus & St. domingo een Caraecq,
bon Jesus de vida guerra, als voore,
Nostra Sig^ra de populo, als voor,
Sta Maria d'ansiecha een gemeene do. maer door outheyt meest vergaen en onnavigabel. ——
3 a 4. patachios waer onder eenige mindere nagees,
2 a 3. galliots
50 a 55. fergats, soo groot als cleyn, bestaende in Coopvaerts en oorlogs do. ——

't getal der blancke portugesen die jegenwoordigh binnen goa als op de onderhorige plaetsen en sterckten ten dienste des Coninghs verdeelt zyn, soo wel militaire als Zeevarende persoonen, vertrouwen wy vastelyk dat met de geestelickheyt en getroude burgers daer onder gerekent ten naesten niet pas 3000. koppen zullen connen uyt leveren, hoewel voorheen een zeer kleynen nombre is, om haer drie Coninckrycken Salsette, bardes, en goa, naer behoorlyke besetten, rede min te assisteeren, ten waere gesyde nate by eenigh voordeel met partyen los pacten en andere Christenen, die zy noch redelyk weten in dwangh te houden, tot haer behulp in 's Coninghs dienst met seer geringe soldye, offte wel fortelyk geruychte, voortz dien eylanden souden gevoeglyck tusschen de 60. a 70 m koppen, de welcke in tyde van noot de wapenen connen in handen nemen, uyt te voeren, maer vermoede dat gemelte Inboorlingen wel gaerne van 't druckende Jock daer zy jegenwoordigh onder sitten, geraeckt wensten ontslagen te weten, dies vastelyk geloove, by aldien d'Comp. goa eenstigh quam aen te tasten, (daer sigh naer onse geringe kennisse in dese tyden de gelegentheden om die ontrouwe natie

met 3000. blancken bemande,

eenmael Indiale doen ruijmen, tot rechtmatige wraeke, tegens
hy aen d'ouwe in Brasil gepleecht hebben, uytermaten favorabel
sou vertonen) ende voet in Zalcette te landt setten; dat den meesten
hoop van gemelte Inboorlingen ons toevallen, en in alles behulpigh
wesen souden; Ed. h: A: heeren, Goa is voorwaer tot miserie en
seer desolaet gestelt, ende de gansche stadt leyt sonder dat vermo-
gende zyn de huysen te repareren, ende de voorn. schoone gantsche
straeten worden meest t'wechloopen en uytsterven der menschen
afgepagayeert en ledigh gestelt, aengesien door bouvalligheyt niet te
geringhe ten zyn, gemelte plaets moet by continuatie van besettingh
tweemael in 't jaer geheel consumeeren, soo binnen korte geen secours
uyt Portugael erlangen, Godt de heere besoeckt die natie tegen-
woordigh wederom met de pestilentiale sieckten van roode loop,
kinder pocken en diamante heete koortsen, 'tgeen veel menschen
wegh rucht, de soldaten continueeren noch al by haer quaet leven,
int roven, moorden, en andere grouwelen, dies de wegen qualyck
veyligh te gebruycken zyn, sonder dat hun daer over de minste
Justitie gedaen wort, yder die een weynigh vermogen heeft, moet
zyne wooningh tot voorkoomingh van eenigh ongeluck, met Caffers
soldaten en andere gespuys versterken, waer zy des daegs langs
straet gaende oock met geweer begangen van haer gecompagnieert
worden, als hebbe Bernardo Corrêa 16. tyd verleden op zyn weder-
komste van Cananoor glycke voorv. verwelt stadt binnen de
rivier van Zalcette gebracht heeft, soo heeft Goa derhalven dat
geen beter verleggen, door dien zedert voorsz. tyt geene minste
toevoer uyt Canara erlangt hebben, van haer noorder quartieren
staen zy naer alle apparentie in dit mousson ook weynigh levens
middelen te verwachten, naer dien den tyt daer te lande mede
seer swaer te becomen zy; 'twelck een groote dierte in alle
vivres binnen Goa veroorsaeckt, d'oneenigheden tusschen de
Fidalgos en andere grooten, zyn nu ten meerendeele naer eenige
tyt in stilstant gebracht, maer sleeck gesint overmits seer selden
oft nimmer by den anderen coomen, anders vertrouwen wy dat
'tgeen deeke onder 't welck uytgebluscht schynt, niet alleen weder
ontsoncken, maer in heelen brant ontsteken soude.

Op welcke gedaen berecht gebleven, by soo mi als dan naer de gestalte
van Mosambique geinquireert, maer niet ter kennisse gecomen
dan dadelyk dat geen fortificatie met 40. metale stucken geschut
en 16. Heeren dos versterckt is, volgens de ordre van Portugael
bestaet 't guarnisoen compleet zynde aldaer in 300. blancke
koppen, die jegenwoordigh naeuwlycx 250. sullen uytbrengen

Margin notes:

desolaten stadt van Goa,

stadt van Mosambique

buijten de getroude burgers, zijnde ongevaer een nomber van 100. a 120. persoonen, bestaende meest in Mestiçen daer te lande voortgeteelt, nevens 400. Caffers, alle lyffeygenen, behalven 't welck 't gemelte eylant van 200. slaven by den Portugees gen.t Mohoqued bewoont, die haer op diverse wyse, gelyck den Chinees binnen Batavia generen; wanneer de Lusitaensche pataxens desen Jaere uyt Goa derwaerts vertrocken komen te retourneren, hope naederhant Informatie desaengaende te becomen, 't geen U Ed. tzyner tyt staet geadviseert te worden. ———

Besending van Goa nae Canara,

Goa's Regenten hebben int beginne deses Jaers den bramine Ramagie Quottgary met een geschenk naer Canara in Ambassadeschap p.r een dingent boon afgeverdigt, ten principaele tot restitutie van haere seven fregatts, die den Sivapandyt eenigen tyt voorleden, gelyk U Ed. is bekent gemaeckt, heeft aengeslagen, als mede om met Canarasche ryck een vast verbont aen te gaen, gemelte bramine heeft op zyn aencomste aldaer een cleyn briefje naer Goa geschreven, vermeldende dat de Comp.e int gemelte ryck een logie gestapuleert hadt, dies weder te rugh quam, maer is tot heden noch niet geretourneert. gevende aen Goa's gesachvoerders p.r zyne naeder advysen goede hoop van een gebeurde vrede, de geruchten lopen echter dat hem de geeyschte restitutie van gedachte fregatts is toegestaen, en verder geobtineert heeft de vrye uytvoer van ryst als voor deesen, mitsgaders 't stichten van een nieuwe logie, om haeren vryen handel int gem. Canarasche ryk onbedwongen te plegen, wat eygentlyk daer aff zy moet ons den vervolgen tyt die 't al ontdeckt, doen blycken; wy vertrouwen dat den Heer resident op Bassalore S.r Dirck van Dam, dies aengaende nachte sekerheyt sal erlangt hebben, en sulcx aen den Ed. Heer Superintendent Rijcklof van Goens naer Ceylon overgeschreven hebben. ———

Item na Cannanoor,

Ook hebben meergenoemde Goa's overheden in Feb. laetsleden een gesant naer Cannanoor aen Ali Ragia nevens eenige geschencken bestaende in 2. Armosyne Sittasols met groote silvere knoppen daer op een goude lakense Cabaey, 2. silvere vergulde fleskens toe riekende waeter en, 2. p.s Chinese armosynen, en 12. curieuse uytgesnede en met silver ingeleyde bierroers afgeverdigt, ten principaele tot beleydinge van diverse onlusten, tusschen haer en gedachte Ragia, een voorleden regen tyt ontstaen. ———

Den 23. January lestleden wiert ons door seker Arabier een brieff ter hant geruckt, die geopent hebbende bevonden door seker Padre Carmelitaen genaemt Fra. Bernaba de S.t Carlo inde Fransche tale uyt Bassora, indato 12. September A.o 1660. geschreven te wesen, waerinne de volgende nouvelles, die wy tot U Ed. speculatie hier aen, hebben ter saecke stellen, als. ———

nieuws uyt Europa over Bassura.

Het huwelyck vanden Coningh van Vranckryck met d'Infante van Spangien, is den 19. vande maent Juny gesolemniseert, Carolus prince van Wallis is binnen Londen gekomen, zynde magnificquelyck ingehaelt, ende tot Coningh over de drie Coninckryken geproclameert, hy heeft generaele vrydom vergunt behalven 70. persoonen, die by de doot van zyn vader zyn geweest, voorts 't doode lichaem van Cromwel doen opgraven, de beenderen tot assche verbranden, ende d'assche inde rivier doen werpen, mitsgaders 't huys vande selve verdistrueert, men seght dat hy vrydom inde conscientie vergunt heeft; een armade van 40. Fransche en Spaensche schepen gecommandeert door den Hartogh van Modena, is naer Candia tot afbreuck vanden Turck vertrocken; den Keyser heeft tot versterckinghe van zyn Hoogheyt Ragotski syn leger doen vergaderen om tegen den Turck te trecken men heeft een armade van 60. zeylen onder den generael dom Joan d'Austriche, derwelcke naer Sancta Morcqua vertrocken is, toegerust, de princes te Tunis en Algiers hebben de gevangen Christen slaven aenden Koningh van Vranckryck weerom gegeven, en ondersoeck over te voeren 9. schepen versocht; de vrede tusschen den Keyser, de Koningh van Denemarcken, d'kroone van Poolen, 't Koninckryck van Sweeden, ende den Hartogh van Brandenburgh is den 4. Mey gepubliceert; den Pool is met den Muscoviter in oorlogh getreden d'Cosacken hebben een Ataque op de Tartaren gedaen, 9000. man op de plaets gemassacreert, ende des princen broeder gevangen genomen.

aengaende de reyse vande Bisiapoursche Coninginne.

Hoe dat het te lande noch staet, naer 't vertreck van d'oude Coninginne Bierra Saybedy gedubiteert wordt, en om wat redenen 't selve geschiede, geven ons laetste letteren naechtelyck te coomen, te weten sal U Ed. uyt de overgesonden afschriften, rakende de brieven die den Edl. Commandeur Adriaen Roothaes, en wy, met den Bisiapoursche vorst d'Ed. Heeren Mahomet Khel Khan en Havelchan als den Ambassadeur Arbechan, over gesegde materie verwisselt, volcomen bescheyt hebben, hoe gaerne ons tot 't overvoeren van Hare Mayt. ontslagen en bevryt hadden, maer alle de voorgestelde vasdruct, onder mogentheyt en dreygen zyn niet machtigh geweest, d'Comps. daer van t'ontlasten, gelyck int vervolgh bleyckt, die admirabelyck zegge dat ons den 15. January lestleden andermael een brieff door Arbechan aenden Edl. Commandeur Roothaes, en d'hooft resident Pieter van Santvliet gesz. ter hant gestelt wiert, die van gehele zynde, bevonden te luyden in maniere als volght.

U Ed. zyt onse stadighe vooranderen, aen wien bekent make hoe

missive uyt Visiapour aencomende. —

dat Zyne Mayt. ende d'oude Coninginne vertoont hebbe alle u Ed.
diensten en goeddadigheden, waerdoor den Coningh met Zyne
eygene Heyligemont, u Ed. zeer pryst, seggende d'Hollanders bennen
oprechte luyden, die men vertrouwen mach, waer over Hooggedte
vorst u Ed. uyt pure genegentheyt toesende 2. diamant ringen,
nopende 't Favoir en vraeght daer geliet u Ed. godt vertrouwe op
te stellen, wy maken u Ed. ook verder bekent hoe dat Hare Mayt.
d'oude Coninginne naer Vingurla afgesonden heeft, de vrouwe ende
met haer in Compe. gaen zullen als eenige verdere bagagie, en staet
meergemelte Mayt. met de hulpe Godts den 16. deser derwaerts
te volgen, waer mede 't kinde tot Ragiabaeg sal comen, ende van
daer voor uyt trecken met 't genoemde geselschap aen u Ed., soo
ras wegemelte Coninginne in Vingurla aenlant, staet u Ed.
sodanig favoir te gemoeten, dat de geruchten van dien ter ooren
van u Ed. Koning geraken zullen, wanneer dikmaels genoemde
Mayt. in Pattagon comt aen te landen, soo geliett u Ed. haer in te
halen tot ontrent Mannegon, als wanneer blyken zullen
u Ed. goetwillige genegentheden, ende dienste tot voorsz. Coninginne.

Voorders hebben wy u Ed. den firman van Zyne Mayt., rakende
tolvryheyt, nevens den brieff door d'We Ed. Heeren Macomet
Ekelskan en zyn broeder Chawetkan geschr. toegesonden, welckers
antwoort (waer ons d'oorsaek van onbekent blyft) langh tardeert
wilt dan op den ontfangh deser ons tydigh advys doen geworden,
Sr. van Santvliet wilde 't niet particulier geschreven hebben,
rakende de versorgingh van 't schip, maer zulx niet gedaen
te wachten nu voorders hebbe heeft, dat 't onnodigh was alle
uyren wegens den schip te vragen, wat dese dan alsoo u Ed. seer
verstandigh zyt rakende gemelte aent voor dit Ryck afscheyde,
godt bewaere u Ed.; waer op meergedachte d'E. Commandeur
van Santvliet den 20. daeraen volgende, dit onderstaende in
antwoort diende. —

antwoort vande Commandr. voorsz. daerop. —

U Ed. ten hoogsten aengenaeme letter en zyn ons ter goeder ure
wel toegebracht, daer in wy ten principale u Ed. grote faveure,
waerin 't onbewaerde heeft gedemarqueert, en bespeurt u Ed.
wel ten rechten onder de grootste verstanden werd geestimeert —
moeten worden, waer ons de fama al voorderen door zyne
blinckende glans opdringh van gedaen heeft, 't geene wy nu in
waerheyt by experientie dagelycx meer en meer bevinde; —
wel geluckigh zyn de Coningen en princen, die van zulcke
dienaers, die wackere steyen haer den staet bennen
gedient worden.

Hoe aertwaerdige u Ed. man van godt verstant zyt onnodigh met
veel woorden te demonstreren, om dat wy nu haer Mayt.s toegesegde
schip tot ons over groot leetwesen hebben moeten afschryven, aengesien
sulcx gewichtige oorsaken in ons jongste letteren aen u Ed. gesonden verhaelt
staet, daer wy om de hoogwichtige noodsakelykheyt hebben moeten per-
sisteren de blyven, ook zyn bovendien gewoonlyck eenige inlantse
vaertuygen te huyren, maer verder sal hoog gem. Mayt. geen
gelegentheyt om haer voorgenome reyse te bevorderen, ontbreken,
also wy (gelyck in ons voorgaende nadrukkelyk uytgedrukt hebben)
ontrent p.o maert aenstaende, off wel een 2 a 3. kloecke schepen
verwachten, gedestineert zynde waerwaerts haer hooggedachte Mayt.
inclineert nae toe te gaen, daer zy dan in alle gelegentheyt van sal
commodeert worden, etc. Middelertyd waeren onse brieven
van 30. maert, hegge de omh passados binnen Visiapour aengecomen,
die de wel Ed. heeren Mahomedt Chelechan en Chadechan, als
Arabchan aende Coninginne vertoonde, met bywoeginge by den
comen uyt gemelte letteren niet te hooren, dat de Hollanders een
schip tot vertreckinge van haer Mayt.s voorgenoemde reyse verleenen
zullen, waer op gemelte Arabchan yllende een bode weerwaerts wiert
afgevaerdight, die hier te post in 5. dagen op den 23. January is ver-
scheenen, hebbende in pallant den Delly [illegible] nu de herwaerts
gesleept, affscheydt om de saeck van de Coninginne ende aen te poorte,

Arabchan comt uyt Visiapour op Wingurla 23 January,

maer thoonde het gantsch civile, en belooffde als ons gedema-
gineert hadden, welcke heer en volgens lants gebruyck naer
geboorte in raede en bevelconde; voorschreve Arabchan
rapporteerde voor vast en seker, de Coninginne hier ten langsten
binnen 10 a 12 dagen stont te verschynen, aengesien Visiapour reets
eenige dagen verlaten, en haer op wegh begeven hadt, houdende sigh
gantsch misnoeght en verstoort over 't weygeren van een schip uyt
de vloot, gaff wyders met duystere redenen genoeghsaem te verstaen
by aldien by hooggedachte vorstinne die haer nu [illegible]
bereyt en vaerdigh had gemaeckt, geen passagie verleende, dat
d'Comp.e niet alleen hier, maer in meer andere plaetsen
nadeeligh zoude wesen, alsoo 't Hindoustanse, persische en
Golcondase rijck haer vertrock gesamentlyck, tot een eeuwige
roem onder de bekende, dat soo een machtige en voorname
Coninginne haer pracht en ryck uyt devotie verlaten heeft
begeertigen, nevens meer andere dergelycke redenen alle [illegible]
naer onse geringe kennisse en gedane onschult van onvermogen
soodanigh debatteerde, dat gemelte Arabchan genoegen
scheppte, om dit in naeder gedachte Mayt. met de Tayouanse scheepen

off de gesanten wederom naer persia over te voeren, maer versocht
ernstigh om de Coninginne gerust te stellen versekering vanden
E. Hr. Commandeur Adriaen Roothaes dat genoechte volstane
by alsulcx voorts. Gedurende hier niet quamen aen te landen, alsdan
met een schip uyt de vloot soude geaccommodeert en gedient
worden. dienvolgende gedeputeerde Arabchan verhaelde ons wyders
dat vier brieven aen gemelte E. Hr. Roothaes en Santvliet mede
bracht te hebben, 2. vanden Coningh Ali Adelgia, verselt met
2. diamant ringetjes ende d'andere door Mahomet Sheetchan
en Chawetchan gesz. versoeckende seer instantigh dat den E. Hr.
Commandeur om 't gemelte aen Zyn E. persoonelyck te over-
handigen, als andere redenen die hem mondelingh wilde bekent
maken, een keer herwaerts uyt de vloot geliefde te doen, alle
'twelcke wy mede gedachte Roothaes p.r expresse Almadie by
missive onder den 13. en 20. January lestleden wytloopigh bekent
maeckte, met verder uytbreydingh, doch een keer herwaerts te
willen doen, onder andere oock mondelingh tegens 't vertreck
van hare Mayt. met syn overlegh te spreken. en te vernemen
wat by deselve namentlyck van een schip afgevordert, voorantwoort
diende te geven, alsoo wel te begrypen was, sy haer sonder vaste
versekeringh gerust houden, en met dubbelsinnige reden niet
in slaep souden wiegen laten, dies namelyck conde betroffen
gedaenigh ons in dese swaerwichtigheden, die van korte weersyde
ons noyt waren voorgekomen, gedragen hadden, dat zy sonder
welcke van Comp.s saken a contento moet gedient worden
nevens meer andere redenen, maer kort naer 't verschryven
vandese laetste letteren, weet ons een missive vanden E. Hr.
Commandeur Adriaen Roothaes onder 26. van meergemelde
maent January geschreven, te gaen geset, waerop d'eerst
afgesonden brieff dit ondervolgende in antwoort rescribeert,

Wy hebben door u E. afgevaerdigde Almady wel ontfangen u E.
aengename letteren gedateert den 13. courant, waer in geschie-
den tot wat eynde den heer Arabchan costi was versonden
en deselve eenigsints misnoegt toonde over 't weygeren van een
schip tot transport vande Coninginne, voorwaer 't bleeckt
wel dat de reden weynig plaets by die luyden heeft, door dien
onse jegenwoordige onvermogentheyt haer so vele gedemonstreert
en vertoont zynde, ons niet heeft connen excuseren, noyt
swacker vloot opgeschut, en noyt is van haer meer begeert,
en afgevordert, dergelycke zyn wy nu wel ongelukkigh te achten
aen d'eene kant, ende voor al dienende en nootwendigh voorsaien
geworden hebben, den E. Hr. Gouv.r generael en E.E. Heeren raden

van India soodanigh over dese 5 Jachten gedisponeert en geordonneert,
dat genoechsaem te doen zullen hebben, om haer hooggemelte Ed.le
eysch te voldoen, en 't geordonneerde voor Batavia van dese Cust aff
te slepen, en soo der dan noch eenige ruymte moght overschieten
soude moeten dienen voor Ceylon, van waer wy seer brantbrieven
om scheeps ruymte vanden E.E. Heer Superintendent, Ryckloff van
Goens hebben ontfangt, aen d'andere kant comt den machtige Conin-
ginne ons een schip afvorderen, sonder onse vertogen van onvermo-
gentheyt in achtinge te nemen, 'k vertrouwe dat Arabghan de
gemelte Coninginne meer roeck wys gemaeckt, als wy hem toegeseyt
hadden, hoe soude zy anders op soo een losse toeseggingh van soo
anders niet voorquam dat ons daer in moght verhinderen, haer soo
groot gemaeckt hebben, en hierwaerts comen afsacken, en gelyck
ons in der waerheyt nu is voorgecomen, daer mede wy geexcuseert
souden connen blyven, soo de heeren eenige plaets gegeven worde,
doch dese onderleggh toereets den Commandeur op den ontfanck van U.E.
brieff den raed doen beroepen, en naer de saecks gewichtigheyt soo
aen d'eene als d'andere kant voorgedragen, soo wel wat uyt 't wey-
geren van soo een schip aen meer hooggemelde Coninginne, off het
toeseggen van 't selve soude connen resulteren, het eerste soude
ons het voordeel groote ondienst aend' Comp.e connen causeren, het
tweede soude ons in indignatie van haer Ed.le op Batavia connen
brengen; doch alsoo men altyt eensake hoe swaer zy ons schynt te
wesen tot conclusie moet brengen, soo hebben wy eenparigh
geaccordeert en besloten, vermits wy niet twyffelen, off de
Tayouanse schepen die naer Gamron gedestineert zyn, sullen hier,
dat ordinaris ontrent medio maert geschiet (gelyck nu 4 Jaeren
na den anderen geschiet is) passeren, haer meer hooggemelte May.t
met deselve schepen passagie naer Gamron te geven, en in cas dat
deselve schepen hier niet quamen aen te landen, daer wy godt ten
voorsten weynigh off schier niet aen twyffelen met een schip uyt
dese vloot tot haer dienstige gemelde May.ts transport versorgen,
dat U.E. den Heere Arabghan niet het vrymoet toeseggen, en soo
wy uyt U.E. schryven verneemen, sal hy seer met U.E. accoort mede
over een comen, den Commandeur soude gister nae Colti gecomen
hebben, soo om de brieven van zyne May.t Ali Adeegia te
ontfangen als om den heer Arabghan te verwelcomen, ende zyne
handen te kussen, maer is door de sterke noorde winden tot noch
toe onmogelyck geweest, dat dan met 't eerste bequame weder
te geschieden staet. ——

Op d'ontfanck van voorsz. letteren begeerden ons naer den heer
Arabghan, die wy de geroerdens, en 't onvermogen vanden E. Heer
Commandeurs comste aldaer, bekent maeckte, mitsgaders dat in

den hadde onse vloote vast besloten was, om haere May.t d'oude
Coninginne met een vande Tayouanse scheepen, die hier jaerlycx
passeerden, gommomabadts over te voeren, en in cas deselve hier
niet te voorschyn quamen, daer niet hulpe vanden Opperste en piloot
niet aen te dubitteren was, dat haere May.t dan met een schip uyt
de vloot om naer Persia te vertrecken sal gedient worden, waer
door gemelte Arabchan van vreuchde by na opsprongh, seggende
na gedane danckbaerheyt, hy een doot man by aldien wy de —
Coninginne passagie geweygert hadden soude geweest hebben
naer gevoeldelyck nu vande dode verlost, en weder in een nieu
mensch herbooren te zyn, nevens meer andere dergelycke moorse
complimenten, versoeckende seer instantigh dat wy de Coninklycke
brieven ontgesloten, alsoo voornemens was aenstaende nacht te
vertrecken, nadien seeckere tydingh becomen hadt, dat hooggedachte
haere May.t binnen 3 a 4 dagen hier t'lant te verschynen, souden inhalen,
'twelck naer ouit gebruyck met de behoorlycke solemniteyten
aenstonts geschiede, welcke letteren aen Santvliet geschreven
naer best vermogen uyt de persiaense tale overgeset wesende,
bevonden te luyden in maniere als volght. ——

Firman vanden Coningh,

Ik den Coningh stiere dit firman aen den persoon uytgesocht onder de
grooten, en wytberoemdt &c.a 'twelck is 't opperhooft vande Hollanders
die inde zeehaven van Vingurla zyn residentie hout, wordende —
verheven, gefavoriseert en verrycht door de genegentheyt der
Coninge. ——

Den jegenwoordigen brief door u E. (zynde een persoon die deelen stadt vande
godts lievenheyt) aende mijn hooge en wytberoemde hoff geze-
ndt in verhaelt dat u E. aen den vertrouwden persoon Arabchan
vertoont heeft, een groot fraey schip met een ruyme cajuyt, van
alles wel versien, en met veel geschut gewapent, mitsgaders dat
deselve ten tyde wanneer 't monson begint door te blasen de voyagie
soude connen ondernemen, alle 'twelcke verstaen hebbe, waerdoor
u E. goetwilligheyde voor mynen throonsyn int licht gebracht; ged.te
Arabchan wort nu andermael afgevaerdigt, eenlyk, om 't voorts.
schip vaerdigh te maken en 't volck t'embarqueeren, handelt sodanig
inde materie als genoemde Arabchan u E. sal communiceeren
raeckende de vracht, favour en meer andere saken wilt een goet
vertrouwen nemen, ten aensien alles op een goede maniere sal
bewerckt en geordonneert worden. —

By aldien 't godt onsen heere die almachtigh is belieft wanneer daer
sal aengelant zyn myn moeder (zynde een grootmogende, die gehoor-
saemt wort van alle met neder gebogen hoofden, ter aerde —
gelovende aen godt ende Mahomets haeren grootsten vrient —
mitsgaders aende twaelff propheten, dewelcke godt de heere eewe

gedient werden, die door haer geloof gesuyvert, geheylight en
verkoren zyn, uyt de wel geboorne stamme vande vermogenste
Coningen, begaeft met een hoog eminent verstant, sittende op 4.
verheve troonen, seer voorsichtigh en voorsienige, beyverende de
waerheyt en onderhout haer gelooff prompts wiens inclinatie
verre verbreyt en alle de werelt bekent is, een walvisch in
de zee van kloekmoedigheyt, wiens ordre seer met contentement
gehoorsaemt, en vroom gelyck de Huysvrouwe vanden Coning Salomon
uyt 't geslacht der Tartaren, en suyver als de heylige Maria, expert
int bestieren en regeeren der Coningryken, doende godt alle de
genade die haer wel godts besorgen, wien belooft sal worden
met kleederen die alle de troonen der werelt sullen verlichten,
omdat zy godt soeckt, wiens verstant wel claerder is als Chrysoel
der sonne oft mane, wiens voorhooft glinstert als de sonnestraelen
die haer woorden naer comt, dat soo publycq is als een hellen
klaren dach is, en van soo hoogen staet dat geen in de werelt
haer macht bereyken, wiens suyverheyt en mogentheyde godt
de heere op der aerde en inden hemel gelieve te bewaren, dan
sullen u E. genegentheden en effect gebracht worden, wilt derhalve
soodanigh handelen als gedachte Arabchan u E. bekent maeckt.

Gemelte Arabchan verhaelde dat voor aenkomste van de missive voorden
ontfanck onser letteren den 30. decemb. ao. passado van haer visia-
voir vaerdigh gehouden, vaerdigh gemaeckt ende geseylt was, maer
den brief door Mahometh Ochelechan en zyn broeder Chanechan
aende naer zyn seggen tot antwoort deser letteren, luydende in
maniere als volgt. —

Brief van Mahometh Ochelechan

U E. geschonken vrient houdende letteren, zyn ons wel toegebracht, waer
in schryvende bent 't geheel wegens 't vertreck van haer Mayt. de
Coninginne Berra Sabeny, het welck ons seer verwondert en bedroeft
geeft, 't geene daer in eenpaerlyck staet is van weyningh substantie
en niet punctuele gesz. gemerckt u E. een verstandig persoon zyt,
om te raden beter te geven uyt te voeren, hebbende wy eenige dorren
in andere quartieren en raekende den schip aengespannen, maer het treurige
genomen ende alle vereyschende noodigheden vaerdigh gemaeckt
staende soo met de voet in de steygbeugel, worden ons den inhout
uwer letteren aengekundight, het soude dit int binnenste der
gedachten niet styff drucken en het doen de gemoedigheyt van u E. alles
godts beraeden int geschreven is gepasseert, soo wilt dan op den
ontfanck van dese vrientschap houdende letteren handelen volgens u E.
weten en geschrifte, int vaerdigh houden van den schip, en de
Coninginne alle uyterste genoegen zien. —

Bijaldien godt de heere belieft d'Coninginne daer verschynt so sal

op een goede wyse u Ed. genegentheyt voldoeningh erlangen
maer wilt soodanigh incident van haer Mayt. houden
dat u Ed. manquement van schepen ons niet in ongenaed noch
verdriet en brengt. —

Tis tegenwoordigh al 8. maenden verleden dat u Ed. ons belegging
gedaen hebt, en nu vertoonje ons de gestalte der Portugesen,
soodanigh te schryven is niet betamelyck, en beneden den gantsch-
quaedt, omdat u Ed. een persoon van waerheyt en getrouheyt zyt,
dies sulcx niet behoorde te doen, wilt nu dan u uyttersten devoir
aenspannen, ende dit werck buyten alle andere hooghnodige dienst ten
'voornaemste achten, en u Ed. besloten achtervolgen int vaerdigh
maken van een schip, en teenemael bereyt zynde ons aenschryven
dat 't selve ten dienste van haer Mayt. bereyt is. —

Op u Ed. advys en gedane besloten is voor de benodight hebbe tot 't vertreck
vereyst gepasseert, en staet de Coninginne binnen korte van
hier te scheyden, en met groote staet en macht op een goede
maniere in Vingurla aen te landen. —

Soo lydigh u Ed. nevens verlangt wegens de komste der welgeneigde
voeten van haer Mayt. soo komt hy manneghen om haer te gemoeten
in te halen en te bewellecomen, betoont u Ed. genegentheyt en 't geen dat
desen staet toewacht, waer door gy sult gefavoriseert worden. —

Den 4. deser zyn alle de goederen, en vrouw persoonen in de Compe.
gaschelen afgevaerdight en de staet de Coninginne met de hulpe
Godts den 16. couvant te volgen, geeft versekert te weten dat hoogh-
gedachte haer Mayt. op voorz. dach sonder verder uytstel sal vertrecken,
ook staen wy in haer Compe. mede aff te comen, daer gearriveert zynde,
soo sal alles volgens u Ed. genegentheyt effect nemen: voor desen
heeft u Ed. geschreven, hoe datter 2. maenden voor handen waren
in welcke tyt de Portugesen te verwachten stonden, maer die gepasseert
wesende, dat zy niet zouden comen, en nu schryft u Ed. noch ander-
halve maent te moeten wachten, 't geen niet hadt behooren te adviseren
overmits 't gedoente der Coninginne seer hooghnoodigh is, by aldien
u Ed. ongenegen zyt om haer Mayt. met een schip te dienen, waerom
sulcx voordate niet bekent gemaeckt, als wanneer ons geen middelen
zouden ontbroken hebben om op andere plaetsen 't zy in Souratte
off op de Custe Cormandel gedient te worden, waerdoor wy haer
Mayt. dan in alle sekerheyt geleyt zouden hebben. —

Onder ons en u Ed. zyn geene verschillen, die haleden schryven wy telckens
op nieus, u Ed. adviseert nu in zyne jongste, datter zoude manquement.
drie schepen binnen 1½ maent op Vingurla staen aen te komen, die
van uwe hooggeeerde Heeren gecommitteert en ten dienste van
haer Mayt. vaerdigh gemaeckt zyn, wilt, dan, alsoo met groot

verstant begaeft zyt, ende der selver schepen seeck bequaemheyt
heeft om de Coninginne over te voeren, tenendemaele zy seeckerlyck soude
zyt versekert dat deselve dient tot in d'ooren van uwen koning klincken
sal, wegens gelycke materie is afgevaerdight den kloeckmoedigen
persoon Arabchan, de sekerheyt vant vertreck sal u Ed. uyt zyne
mondelinge discoursen ter kennisse komen, godt bewaere u Ed. ———

antwoort van resident aende Hr Chabetchan,

Voor gedachte Arabchans vertreck schreven wy ten versoecke van zyn Ed.
aende Ed. Hr. Chabetchan tot meerder gerustheyt en versekeringh van haer
dat zy met den ouden schepen nader persia zoude navigeeren, dit volgende
namentlyck. ———

Met groote aengenaemheyt zyn myn u Ed. letteren p[er] den kloeck-
moedigen en wyt befaemden persoon Arabchan nevens den Coninckl[yck]e
brieven als 't by gevoeghde geschenck ter goeder [illegible] wel overhandight
die met de gewoonlyke solemniteyten beroert en ingehaelt zyn, wiens
inhoude wel en tenendemaele verstaen hebbe, en daeruyt met verwon-
deringh u Ed. verwonderingh en miscontentement als off wy 't vertreck
van haer Mayt. de Coninginne wilde beletten, geremarcqueert noyt
syn soodanige gedachten by ons gerysen geweest, en waer 't dat
dat wy sulcx op 't papier souden bedragen, maer alsoo wel weder
ten hooghsten om schepe-ruymte verlegen bennen, jae soo benodight
dat alle mogelycke middelen aengewent om Jalantse vaertuygen te
gieren, die mede tot groot leetwesen niet becomen conden, soo ist noch-
dans dat den Manlasten zeevaert, den E. Hr. Commandeur Adriaen
Roothaes haere hooggedachte Mayt. wel bequame en [illegible] passagie
nader gamron met een ander schepen die dit over staen te comen te
verleenen, om in cas deselve hier niet te voorschyn quamen, 't geen godt
Almachtigh genadelyk gelieve te verhoeden, gemelte Coninginne dan met
een schip uyt de vloot naer voorengetogene zeehavens te [illegible] te
staen, waer u Ed. sigh gerustelyk in alle sekerheyt met god de voorste
op verlaeten mach, afflatende beveelende u Ed. etc. ———

Arabchan gaet de Coninginne te gemoet,

Gemelte letteren den Hr. Arabchan overgegeven zynde is den 20 January
van hier, de Coninginne te gemoet getrocken, hebbende sedert zyn aen-
komen alle de Jalantse schepen die onder 't gebiedt vanden Visiapoursen
vorst te becomen waren, volgens ordre afgepraemt, en gemandeert
gereedt te verschynen, den welcke Cochomsant heeft Arabchan seer
instantigh versocht, dat hy de Coninginne wilde bewegen, met geen grooter
macht dan 400. paerden af te comen, als wanneer genegen was off in
presentie van haere Hooggedachte Mayt. te verschynen, nitsgaders alle
benodightheden, gelyck een oetmoedigh en onderdanigh dienaer
betaemt te versorgen, maer des neen, dat hy sigh niet zoude komen
vertoonen, door dien eenige vande zyne Manderen hier te verleyden
ende Coninginne en d' Ed. Hr. Chabetchan in alle zodanigh [illegible]

te staen, off welcks present was, waer voor sr. Arabegan op replicqueerde
Hare Hoog gemelde Mayt. voor te dragen, en daer in te bewercken
wat mogelyck zoude wesen, mits dat gemelde dessy ook een goet
geschenck tegens de verschyninge van gem. vorstinne diende vaerdigh te
maken, om haer te verwelcomen. 't welck Sochonsant ten meerendeele
inwilligde, maer is door 't afsacken van nevender maent noyt te
voorschyn gecomen, vrezende voor eenigh verraet, off om beter te
seggen voor 't gedencke van een rechtvaerdige welverdiende straffe,
wegens zyne begane rebellie tegens dit ryck, als vorders gedane
gruwelen, en meer andre boosheden. ——

Op ult.o van meergem. maent January becomen een schip vande Zuyt uit
gesigt, 't welck des namiddags door contrarie wint een myl benoorden
dese rheede ten ancker quam, wiens Chaloupe heeden des nachts ontrent
de klocke 9. met den E. Hr. Commandeur verscheen, die ons rapporteerde
dat p.o gem. bodem, zynde Vaert Cantam, 't geen sonder en dadgh
s'morgens hier ter rheede arriveerde uyt de vloot, om den anderen
mondeling wegens 't leen en 't landen te spreken, herwaerts gecomen was
zynde ten principaele met advys vanden E.E. Hr. Superintendent ——
Ryckloff van Goens ende den E. Hr. Adriaen Roothaes afgevaerdigt
mede brengende ontrent de 200. soldaten en andre eerlingen bestaende
in mans, vrouwen en kinderen, door meergede. E.E. Hr. Superintendent
van Ceylon versonden, met ordre om deselve hier aen lant te setten
gelyck ook aenstonts geschiede, die soo in als van goa waerts als na
andre plaetsen vertrocken zyn, middelerwyle bequamen tydinge dat de
Coninginne hervoort dien dach ('t geen p.o Lockjouts den geweest is)
stont aen te komen, dies den E. Hr. Commandeur en Santveldt ——
neevens den gouvr. als de voornaemste Inwoners deser plaets, om
gemelde vorstinne in te halen en te verwelcomen, hun nevens ——
weynig gevolgs op weg begaven, ruym 1½ myl buyten 't dorp zynde,
quamen by de Coninginne, die ons verneemende liet haer pallenquijn
stil houden ('t welck onder dese natie voor een groote Cortoisie gehouden
wort) en maendeerde ons te naderen, voor deselve gecomen wesende,
wenste haer Hooggem. Mayt. naer gedane groete, en verbeteringh
vele geluck, heyl en voorspoet nevens eenige andre complementen
met overlevering van 't mede genomene, bestaende in een horlogie
een son, en maenwyser als 2. verrekykers, instantig versoeckende
dat zy het selve tot teken van ons genegentheyt gelieffde te aenvaerden,
't geen met aengenaemheyt soo't uytterlyk scheen, geschiede, gevende ons
naer bedanckingh verlof, en keerden ons weder naer huys wy hoorden
daer vandaen gaende verneemden dat by den E.E. Hr. Chardkhan (zynde
door den koning eenige dagen voor heden weder tot Lanadar over dit
dorp gestelt) die ons mede naer behoorlycke gedane Congratulatie met

Vaert Cantam van Ceylon. ——

de Coninginne komt in Vingurla. ——

Chardkhan is weder Lanadr. over Vingurla,

bethe begunstigde en afscheyt vergunde als wanneer gem. Adel
neemens verder sijnde palleden bestaende ongevaer in 2000. ruyters
6000. voetknechten, 4 a 5. Elephanten, en partye Cameelen, verschynende
gesamentlyk ontrent [illegible] S. binnen Wingurla, onder tusschen verscheen
Arabchan haer dese geliefde te believe, den evening in zyn logement te
komen, gemerkt ons yets nodigh zoude voordragen, nedergesetene,
verhaelde naer eenige discoursen dat de Coninginne noch geen vaste resolutie
wanneer haer te vertrecken genomen hadt, seggende d' een tyt eerst
daer naer Mocha, en somtyts weder [illegible] te willen, dies den Commandr.
vantstig afvraegde off hooggem. Mayt. jegenwoordigh met den schip naer
Mocha conde gedient worden, waer op den E. Hr. Voolradt replicqueerde
neen, in geenen maniere, off ten ware de Coninginne contentement
erlangde pr. Barck Bantam, 't welck vele kleyn was die reyse te aen-
vaerden, gedachte Arabchan scheen die in verlyt te zyn welde scheep
gaen besichtigen, en voorts vorstinne dachten te verleggen om soo 't eenig
sints by quam te vertrecken, de naest volgende dach liet de Coninginne
gemelte E. Hr. Voolradt en Santvliet in haer tent ontbieden, daer ver-
schenen zynde, maende ons midt verre van haer neder te setten, die
wy de grootste haeste door u Ed. tot geschenck toegesonden gesonden onder
eenige complementen, aen presenteerde, waer in zy een wel gevallen
scheppte, seggende tegen den Ed. Hr. Chawlchan, sittende ontrent ons,
dat hy gemelte spiegel naer Visiapour aen den Coningh Aly Adelchia
haren zoon zoude stuuren, als wanneer met een manlycke daer in gesien
stonde, souder haer te commen zien, ondertusschen besloten was, vraegde off
schip daer over gesproken hadt, nu vaerdigh was, haer naer Mocha te voeren
daer den E. Hr. Commandeur genoemde Coninginne op bekent maeckte
niet tegenstaende wy zelver ten hoogste om schepen verlegen zyn, soo
zullen echter tot betooningh wat groote genegentheyt ons de natie het ryk
toedraeght u Ed. mayt. met een schip leggende hier ter reede ten dienste staen,
zynde wel wat cleynder als de schepen voor Goa, doch niet te min door
deschicktige [illegible] vry bequamer om die reyse voorraden uit opvaert
der roode zee, hebbende wel dagtons en oudedotens, spoediger in salve te
volbrengen, waer gedachte vorstinne op repliceerde, liever met een groot
schip gedient te zullen wesen, naer dien ten allerminsten wel 500. zielen
die niet van haer zoude gaen, voornemens was mede te nemen, welcke
betamninghe den Hr. Commandeur hooggemelte Mayt. eenemael ont-
raede, nadeel voor oogen stellende wat travailje en ongemacke zy by
mancquement van water door een lange reyse tegen godt genadelyck
gelieve te verhoede, onderworpen zyn zoude, maer wilde van haer voornemen
niet afwyken, seggende dat gem. persoonen niet haer, en zy pr. deselve
besloten hadden te leven en te sterven, steunende op godts goedertierenheyt
die 't alles sou ten besten wegen, vraegde naer de tyt en gelegentheyt van
Mousson, ende voorgenoemde reyse te aenvaerden, daer mede genoemde

Discours van Coninginne met den Commandeur Voolhardt

d' Hr. hadt volcomen contentement en opening van gedaen recht
onder aenporringe van spoedigh te vertrecken, waertoe Zy hem
mede seyden genegen te wesen, dies aen Arabchan en eenige andere
heeren ordonneerde op morgen 't voorsz. schip te gaen besichtigen, en haer
wegens de bequaemheyt rapport te doen, mitsgaders dat ons eenige
gedachte persoonen souden aen boort vervolgen, om hun schip te ver-
toonen, waermede ons heer door den Ed. Hr. Shabetchan een schoone van
meerder glimp als waerde liet ontfangen, en afscheyt vergunde, 's morgens
met den dageraet transporteerde ons in comp.e van Arabchan als d'
verdere nae boort, die 't schip gesicht hebbende, een redelyke goede
schepe, aen lant getoonde 't zynde, werden andermael by de
Coninginne, dewelcke haer aen strant in schoone opgeslage tent, om
de zee en schip te sien vervoegt had, geroepen, wes ons derwaerts
begaven, had soo verre de kennisse een redelyk contentement uyt
de mondelinge gedane rapporten van Arabchan, nevens d' andere
persoonen wegens 't schip ontfangen, dies resolveerde Sr. schip hoe eer hoe
liever te vertrecken, begeerigh wesende te sien dat eenige schooten
van 't Jacht Bantam gedaen werden, en op wat manier de schepen
onder zeyl gaen, tendien eynde sende d' E. Hr. Command.r gelijk
den Almady aen boort, met ordre aen d' overheede alle de zeylen los
te maken, en canon aff te branden, 't welck aenstonts achtervolght
en gehoorsaemt werde, waer in ged.e Coninginne een sonderling vermaek
scheppe, toegende met groote verwondering 't gantsche schip schynt in
vuer en roock te staen, dit gedaen zynde versocht d' E. Hr. Commandeur
afscheyt, om Sr. ged.e boden nader goed besche te hebben, overmits zyn
persoon tot afbreuck der Portugese vyanden daer hooghnodig vereyscht
onder belofte 't ged.e jacht binnen 3. a 4. dagen weder derwaerts te
zenden, en tegens 't vertreck van haere Mayt. heer weder te ver-
schynen, nevens eenige andere complimenten, 't welck zy ged.e heer
vergunde; 's diensnade genoemde jacht heer weder ter rhede aengecomen
wesende, begon zyne ladinge door zeer langsaem in te nemen, midde-
lerwyle vervoegde ons met een kleyn geschenck nae d'Ed. heer
Shabetchan, mede nemende de principaelste lieman die den ver-
storven Vorst Sultan Mahomet Adeegia de Comp.e toegestaen
en verleent hadt, vertoonende deselve aen genoegzamen d'E. Hr. met
large uytbreyding hoe onschadelijk onder ged. Mayt.s bedageelen zoo
veele jaren sonder eenige overlast en te lyden, geweest hadden, door
toedoen van de hertogen deses ryck te weten Mostafachan, Amedchan
en Sottechan, dewelcke ons yder int byzonder als vaders by de
goederen onse vorst in alle gelegentheede voorgestaen, en veelen,
vaders betoont hebben, sonder oyt te gedogen ons door jmant ter
werelt eenigh leet wiert aengedaen, mitsgaders dat sonderdanen

Arabchan besicht het Jacht Bantam

gemelte firman, soo wel vanden koning Ali Adelsia, jegen-
woordig niet geobserveert, die d'onse niet force, niet alleen toe-
gevoeglykheyt afspeelen, maer bovendien soodanigen hoon en smaet aen-
doen, dat zulcx nauwelycx langer conden gedogen, en naerdien zyn Ed.t
nu tot bevelder over Wingurla gestelt was, van wien wy geen minder
maer eer meerder preeminentien en vrunntschappen verwachten
soo versochten instantigh dat hy ons als kinderen wilde aennemen
en een vaderlycke affectie toedragen, nademen ons gelegentheyt niet
toestaen van een trip op zyn Ed.ts versoeck, onde Coninginne over te
voeren genoeghsaem conde bespreken, begeerende voor eerst niet anders
dan 't renouveeren vangeseyde firman, mits dat [illegible] mocht geanni-
leert en te niet gedaen worden, de firman die zyne May.t aen onsen
vyand den portugesen tegens het [illegible] der desse residente verleent had
waer op dien heer repliceerde, dat wy van hem geen minder faveur
dan van de vorige te verwachten hadden, belovende alles wat in
zyn macht was te doen, daer ons geen [illegible] verlaten zoude
niet verder toelegging, wy [illegible] der firmannen niet
hoefden te dubiteeren, aengesien deselve soo bondigh wilde procureren
dat noyt weder eenige stoorweling zoude subject wesen, als mede dat
over de geledene hoon, en 't afpersen der tollen mosten patienteren,
naerdien 't gantsche lant vol beroerte en inlantse oorlog die zulcx ver-
oorsaeckte, waeren, de welcke nu van dage tot dage, met god de voorts-
stonden af te nemen, en te verminderen, ondertusschen wiert gedachte heer
te [illegible] vande Coninginne om by haer te comen geroepen, [illegible] afscheyt
verlangde, dacht daer aen wesende weder voor [illegible] genoegsame
versterkinge, die ons gedurigh niet [illegible] der goederen, 't [illegible]
vande [illegible], 't [illegible] eenige [illegible] voor diverse aensienelycke
persoonen, &a. [illegible] verhaelende mondelingh wat grote genegentheyde
ons de Ed. H.r Chaubchan toedroeg, en soodanig hy door lang aenhouden
by haer soo veel verkregen hadt, dat zy 't renouveren onser firmans
volcomen toestont, versoeckende tot dien eynde den Coninck Ali Adelsia
haren soon 't spoedigh afvaerdigen der selve gemaendeert, voor welcke
verleende gunst hooggem. Coninginne nevens de Ed. H.r Chaubchan
daer present zynde, met behoorlycke eerbiedigheyt hertgrondig bedanckte
middelerwyle verscheyden [illegible] naer den andere, de Jachten Holen
en Vlissingen, vande ordinarie verversingh en [illegible] voor de vloot
weg te loopen. waer haere hooggenoemde May.t buytengewoon [illegible]
eenige voornamen heeren, onde gelegentheyt te besichtigen, had aen
boort gesonden, die voorsz. Coninginne de groote [illegible] en [illegible]
daer [illegible] soo hoogh [illegible], en [illegible] accommodatie en
[illegible] daer tegens zoodanigh [illegible], dat [illegible] versterkinge

de vorige firmans worden gerenoveert

vruchtigh een van gemelte kielen tot haer gebruyck naer Mocha
begeerende, wat de batten daer tegens inbrachten, wierden teenemael
verworpen, en inde wint geslagen, dies naulycx conden bevroeden
hoe ons inde steeckvlechtigheden gedragen souden, echter brachten
't selve naer groote moeyte door voorspraecke vanden E. Arabchan, die ons
oberanits in een geraden raedt, en veele gelegentheden bekent was, te wegh
noch eyndelyck zoo verre, dat beyden d'E. Sr. Shabdechan, neffens
eenige voornaeme Capados sampt haere May.tts gouverneurs aende boort
ende gelegentheyt van bantam tebesichtigen verwoordde, brengende
hun bevonen inde moorsche scheepiens, die inde kleur gemaeckt
werden, en gemerckt voorsz. lede noyt eenige scheepen gesien hadden
namen een tamelyck gevallen, en brachten soodanige rapporten
aende Coninginne dat vast besloot p.r 't gemelte verhuerde Jacht te
behouden, maer by aldien Vlissingen 'tgeen hier alsdoen ter rhede
was leggende, daer zy lieden mede anders een boort om ocularis
inspectie te nemen zoude gegaen wesen, niet geheel affgewaerdight
hadden, wy souden voorwaer buyten twyffel grote sporredingh
subject geweest zyn! 'twoon staende eyndelyck vast gesteet wesende,
spanden alle mogelycke vlyt in, dat zy haer vertreck doch tydigh, also
't mousson ten meerendeele verlopen was, mitsgaders wat onluste
by langer vertrecke te ontmoeten hadt, wilde aenvaerde, waer ten
antwoort op bequame, dat 't wachten eenelyk geschiede naer seecker
voornaem heer Ibraim bilitechan geheeten, die de Coninginne haer
broeder noemden, staende eendaags uyt Visiapour aff te comen
ondertusschen wiert geen gewach gemaeckt om eenige vracht voor
't gemelte Jacht daer eerst een lichtrade inschepen, te betalen, wes
d'E.d. Sr. Arabchan moedeling vraegde hoe de zake dies aengaende stonden
replicerende gantsch wel, en beter als verhoopt, gemerckt haer hoogh
gemelte May.t eenige kostelycke Juweelen over de 1000. pagoden
waerdigh tot recompens wegens het toestaen vanden eersten rys inlyfsort
en waerdigh geweest hadt, die ons eerstdaegs tot geschencke voor d'Ed.
Sr. gouv.r generael Joan Maetsuyker R.r stonden overhandigt te worden
'tgeen wy den E. Hr. Commandeur Adriaen Roothaes zynde om doorgeheel
van 't Jacht bantam, een bondige instructie waer na hun op d'reyse
reguleren zoude te verleenen, gelyck ook geschiet is, omtrent tendio
sech wesen van goas beharde hen versenden naechtelyk bekent gemaeckt
heeft, vinderde naer dien de zake zoodanigh geleden stonden, ook
teenemael ongeraden de Coninginne eenige vracht aff te vorderen en
naer sulcx op zyn beloop te laten staen, om te sien hoe verre haer
beleeftheyt strecken, naer den Commandeur op zyn aenkomste weder
eindelyck ter logestaen en vergunt was, waer niet sonders als eenige
complementen verwisselt wierden, vraegende ten principale naede
gelegentheyt en regeeringh onser landen, daer geduerende haer behoorl

opeeningh van gedaen voort, soo wert ons den 10. van dito maendts geen
maent seer s'morgens door Arabchan uyt last vande Coninginne
aengedient, dat sy haer Maytts broeder & sd. Hr. Iedram bisterchan
die hier binnen 2. a 3. uyren stont aen te komen, motten ingalen, 't geen
oock hare aldervolgde, also met alle de Hr. Chavelchan, maer zy selve
in persoon geaccompagneert met een groot gestoet haer mede
derwaerts vervoegde, welcke heer ons int bewelcomen minlyck
bejegende, ende s'namiddachs daeraenvolgende in presentie vande Conin-
ginne te verspreyden, daer gecomen en neer geseten wesende, wiert den
d. Hr. Commandeur des bequaemheyt vant Jacht Bantam door genoemde
bisterchan, also voortz. Voorstinne seyde, dat haer broeder ons voort aen
een antwoort soude staen, welck schip hy wilde gaen besichtigen, afgevraegt,
mitsgaders hoe de gelegentheyt vant [illegible] stont, en wat uyt haere
Mayt. diende te vertrecken, versoeckende, naer den Hr. Roothaes zyn
Ed. contentement gedaen hadt, om den globus, den Indische kaert, en den
passer, 't welck [illegible] wiert [illegible] te overhandigen, dat sy
daer aen liet ons de Koninginne andermael ontbieden, en na eenige
gehouden discoursen syn ons door gem. bisterchan uyt de name van
hoog gemelte Voorstinne [illegible], dese volgende juweelen tot
geschenck geintrigeert, namentlyck. ——

de Koninginne schenct eenige juweelen aen d'heeren [illegible] tot [illegible] aen de Hr. generael etc.

Een goude [illegible] met robynen en diamanten ingeleyt - - - - - - - - - - - - - - - -	voor den Ed. Hr. Gouvr. generael Joan Maetsuijcker,
Een goude medalje met een ketting mede met diamanten en robynen ingeleyt, waeronder een groote peerle aenhangt - - - - - - - - - - - - - -	
Een goude pluymagie insgelycx met diamanten, robynen en smaragden ingeset, als met eenige peerlen aenhangen - - - - - - - - - - - - - - - -	voor den Hr. Commandeur Adriaen Roothaes
Een goude medalje samt ketting met diamanten en robynen ingeleyt, waer ook eenige peerlen aenhangen - - - - - - - - - - - - - - -	
Een goude medalje en ketting mede met diamanten en robyntjes ingeset - - - - - - - - - -	voor Santvliet,
Twee diamant ringen - - - - - - - - - - - -	

Voor welcke giften hy haere Mayt. met behoorlyke eerbiedigheyt hertgrondigh
bedanckte, onder vaste verseckering den d. Hr. Commandeur by behoorde
[illegible] aen [illegible] overhandigen, versoeckende mede dien licentie
om weder naer [illegible] te keeren, 't geen zyn E. toestonden, en ver-
gunden, met gedachte Juweelen naer s'Compes residentie keerende, wierden
door den d. Hr. Arabchan geconvoyeert, die van ons volgens lants gebruyck
met 40. pagoden contant en 3. ellen carmosyn root laken begiftigde,
ondertusschen [illegible] te verstaen, dat den Portugees alle toevoer van
levens middelen uyt dit ryk moest ontseyt en afgesneden worden, maer
sulcx is onmogelyk te bewercken geweest, de Coninginne ganschelyk ——

den Portugees alle toevoer [illegible] af te snyden, onmogelyck,

Wingurla bezichtight hebbende, was den laetsten ook begeerigh de logie ook te zien, ende soo vertroude om eenigh genot als curieusheyt, 't geen op de bequaemste en sachtste middel, die wisten uyt te vinden, [illegible] aengesien sulcx sonder groote kosten, derwelcke echter 't onse noch al vry hoogh loopen, met fatsoen niet conde volbraght worden; d' Ed. Hr. Visitechan Bantan daer een lanckelyk behagen inschepte, bevoegt, en zyn goet aen boort gebraght hebbende, verliet den 26. Febr. Pallato te vertrecken; twee dagen voor dato vertoont door haer gemelte Mayt. uit bywesen van d' Ed. Hr. Chavetchan, 't versocht firman ter hant gestelt, waer over schuldige danckbaerheyt betoonde, tot erkentenis vandien stierde eenige speceryen, namentlyk nagelen, noten en foelij als partye geslepen glasen, nevens eenigh sandelhout na de Coninginne, 'twelck haer uytnemend aengenaem was, zynde de glasen aenstonts vissiaeren waerts, maer 't overige heeft zy om op haer reyse te gebruycken mede genomen; wat den inhout van 't firman dat zeer bondigh is betreft, achten onder 't welnemen van u Ed. in derwaerdigh aen te roeren, nademen u Ed. 't afschrift p. 't nevensgaende persoon overlegt haer schip is toegesonden, boven dien staet hetselve op folio 227 in 't aengecomen brieffboek, hier mede nevens haeren geinsereert, waer toe des verdysteriende naerdelyck can bevoght werden, gedachte Coninginne is daer eyndelyck door den Ed. Hr. Chavetchan, nevens andere groot vermogende personen op den gestelden tyt voor aen gevoert, des morgens aen boort gebraght, en tegens den avont na van een yder afscheyt genomen, en licentie om weder lantwaerts te keren 'twelck wy op 't alderraedst ook bequame, scheepende den welgemelte in 't Jacht Bantam, begint haer met ongeveer 170. zielen, waer onder 50. a 60. staet Juffrouwen naer Mocha vertrocken, alwaer sinder opperste piloot spoedigh in salvo soo verhoopen sal geleyt hebben, wordende dien naght door den E. Vice Commandeur Adriaen van Leenen p.r Jacht Terschellingh eenige mylen zeewaerts geconvoyeert, ook hebben wy den schipper van Bantam op zyn afscheyt ter ordre van den Ed. Hr. Commandr. gouden Spaense realen ter hant gestelt, om in Mocha komende, by soo verre hoogh gem. Vorstinne 't prix niet verhooghde, eenige verversing op te kopen, der moorsche fregatten die mede met welke acte bekomende werden, bevonden nader dato op diverse tyden, over vrints met vaerdig konden worden vertrocken, dit maels gemelde Vorstinne heeft bedet raet aenbeden alhier eenige aensienlycke personen, om 't een en 't ander voor haer voyagie op te copen, naer Goa gesonden, wierde geschat over dees deselve binnen groote scheepen verthoonde, seggende by al dien de Coninginne uyt loco hadt willen vertrecken, so souden wy haer niet geoorloofde bodems ten dienst gestaen en volcomen contenteren dat zy by die ontrouwe natie in Wingurla niet sal becomen, gedaen

Inhout van 't voorn. firman

de Coninginne gaet met 't Jacht Bantam na Mocha 26. Febr.

die van Goa wensten haer geluck op de reys,

gebeden, schryvende wegens gem. materie oock een brieffie aen haere
May:t, met toewenschinge van een geluckige, voorspoedige reyse, maer
geduerende sulcx heeft dit groot opperhooft Teenanaeck inde bant
geslagen, d' H:r Chavelchan, d' Coninginne en verderen Adel met de
moorsche soldaten afgeveerdight hebbende, begaende sich weder om
Visiapour waerts te keeren, doch is voor syn vertreck, hetwelck ons
onmogelyck te verhinderen geweest zy binnen s' Comp:s logie verschenen,

H:r Chavelchan komt in onse logie,

wanneer wy dien H:r voor zyne gunste mochte int procureren vant
gedachte firman, als om zyn persoon verders aen d' E. Comp:e te verplichten
en tot opdraginge van oude goedgunstheyt, naer dien sulcx niet conde
gedispenseert worden, met een eerlyck geschenck, tegen hem seer wel
booide, begiftight, verclaerende ons een vrient van dit huys te zyn,
en te sullen blyven, beloofden op ons gedaen versoeck 't voorsz. firman
noch met den segel, gelijck s' Conincx mandaten hier te lande altyt
gesz. worden, 'tgeen wy noyt voor desen hebben connen obtineren
te versterken, en is den 6. maert laestleden p:r zyne gantsche troep

gaet na Visiapour 6. maert

nevens den d' H:r Commandeur en Santvliet (die hem ongeveer 1½ myle
uytgeleyde) soo met een Chiadder begiftight had, vertrocken, in
wiens Comp:e een vande bequaemste huysdienaers inde Visiapour,
waerts met u Ed. missive aen zyne May:t, soo origineele als inde
Persiaense tale overgeset, nevens een eerlyck geschenck, om den bant
van vrientschap met dit ryck onverbrekelyk aenden anderen te hechten
afgeveerdight, naer tot geleyde als bedanckinghe wegens 't vergunde
firman, en verdere uytbreydinghe dat zyne May:ts hooggebooren moeder
de Coninginne Berra Saybeady (wien wy in alles naer vermogen ten
dienst gestaen hadden) op een goede maniere p:r Jacht Bantam
naer Mochalbas vertrocken, een brieffie bygevoeght, welcke letteren
en 't geschenck den Ed. H:r Chavelchan op zyne verschyninghe aen Coninck
Aci Adelschia ter presentie van ontallycke huysdienaers nevens veele
complementen heeft overhandight, waer dien vorst groot contentem:t
in schepte, maer u Ed. missive niet beantwoort, doordien persoonlyk
met een considerable macht, om 't Canarasche ryck te beoorlogen, offwel
een merckelycke somma penningen af te perssen, in 't velt was,
seggende dat sulcx wanneer weder binnen Visiapour quam te wesen,
schynen, niet te geschieden, wes gedachte Ed. H:r Chavelchan, gementio-
neerde dienaer, om daer niet vruchteloos op te houden, 4:e den cleyn
complement brieffie heeft afgeveerdight, waer beneevens oock mede
zy toegecomen 't gem. firman, dat volgens zyne gedane belofte met

firman is met den segel bekrachtight,

den segel bekrachtight hadt, willen nu hopen 't selve by de
Subalterne gouv:rs en mindre bevelhebbers deser landen sal gehoor
saemt en achtervolght worden; ooc is ons door geseyde Ed. H:r
eenige dagen voor zyn vertreck van hier, ter hant gestelt seker
brief vande oude Visiapoursche Coninginne aen u Ed. gesz. ...

strekkende ten principalen tot gerydse vande voorvergadelde Inbe
desselfs inhoud' gelieve u Ed. H.A. uyt t'aengecomene briefboeck
staende op folio 230. geinsereert, by copie te vertoogen, boven dien gade

de Coninginne schryft aen d' H^r. Gen^ral

d'originele missive in seker gout laekens sackie gewonden, welcke
letteren, met groote courtoisie inde persoonen tale gedaen zyn, door di
schap vande kinnadels genoemde Vorstinne int inleginne gestelt is, dat
deses inlantse natie zeer hoogh estimeert, en ook niemant beloonen
sullen, dan aende geene die met haer staet en macht over een comen.

Alhoewel wy vermeent hadden 't geschenck door u Ed. herwaerts gesonden te
excuseren, gelyck ons letteren, onder den 28. octob^r: lestleden vermelden,
soo is 't ons nochtans, nade deze natie gedurig met d'handen op den stoel
by deses geregent heyt onmogelyck geweest voor te comen, sodanig dan
een goet gedeelte van dien, aenden Visiapoursen vorst Aei Adelgia
d'oude Coninginne Berra Saybouj, d' Ed. heeren Mahamitz
Schildechan, Chawdechan, Arabechan, en meer andere voornaeme
persoonen, door den E. H^r. Commandeur Adriaen Vockaes en Santvliet
vereert en vereert is, gelieve u Ed. int breede uyt de hier bygevoegde
nagoten Boeckjes, waer in sulcx nauckeurlyk afgedeelt staet, te oogen,
anontvrende met de verdeeringh inde ternate lestleden p^r. den onder
koopman Leendert Leendertsz. naer Canara aen Ventapandyh, Badrees
pandych, en Malapa Malos gesonden, gelyck u Ed. by ons missive p^r.

schenckagie bedraeght ƒ 2373. 9. 3.

deselve is aengeh. ƒ 2373. 9. 3. dat met de vangedaende schenckagie en
de koopmanschappen in zyn geheele eaten, genomen hebben 't restant van

rest ƒ 1767. 10. 13.

dien beloopt noch ƒ 1767: 10. 13. ook was een goet gedeelte van voorn.
getoogde hooghnodigh te verschencken, door dien de heydense teedemaeke
volkeretten vertelden uytsloegen, 't vergulde vant syn gebeden gantsch
verroeste, welckers wegens de met zeer deingsten, en de nooten
teedemaeke verhuysterde, 't geen ons vermits de schaeulygen tyden
onmogelyck te verhinderen, geweest is wel 't voorn. by alden noch den
stoven lyt hadt moeten over blyven, onbequaem om aen yemant te
vereeren, soude geworden wesen, wat verders in den gantsch Jaer
door d' E. H^r. Commandeur Adriaen Vockaes en Santvliet op
verscheyde reysen aen d' Ed. H^r. Chawdechan, d'Ambassadeurs vanden
Visiapoursen vorst, den Deley Lockomsant, d' hier residerende gouv^s.
en ettelyke andere persoonen verschoncken is, beloopt volgens de
boeckjes alhoewel bleyen geenen veel aenstoot ondervorpen
geweest zyn, niet meer als ƒ 1000. 15. 14. dus wel over niet off 't een
en 't ander tot ten meesten voordeele vande E. Comp^e., die naer ons
gevoelen nu wel eenigen tyt voor groote gifte uyt te keere sal connen
gepreuseert worden, besteet geweest is, maer 't is zeer beklaeglyk dat alle

met giften en gaven moetmen in Visiapour veel doen.

dinpelts hoofden in dit ryck tegenwoordigh met geschencken, daer
blyven en groot niet willen gepaeyt wesen, goet gemaekt, en
gepermaneert worden, die de meeste moeyte bedryven, al gadt

'tKroon volgens de kroone, zyn de volle luyden, wanneer se slechts
met giften en gaven te offeren comen; ende dan de vrientschap vande
Ed. Heeren Marcindtz Skedjean, en Chawelchan, als den Vellay lockam,
sant continueerde te onderhouden, sal 't nodigh wesen uyt 't goet, 't welck
d'Comp.e van haer cancoenen te genieten, dat zy lieden Jaerlycx met
een smal geschenck begunstight worden. ——

Engelsen. ——

D'Engelse vinden wy ook weder, ende jongste missive aen u Ed. gedaen
ophoop van eenige koopmanschappen binnen dit ryck gedaen, maer
d'vadalant genoemde Maccanhab daer u Ed. in geseyde letteren
cargo opdeningh van gedaen is, ten meerendeele contant verkocht
except partye lakenen, die niet aen de man wille, en met het provenido
vanden hantschuldenaers voldoen, d'oorlogs ammunitien, die zy 't ver=
gangen Jaer tot assistentie vanden kroone aen den velt voocht
Sohaer Salabotchan, ende den rebel Sivagy in de fortresse pannala
bequamen te verstoken verkocht, geleevert zyn gebleven noch tot noch niet
betaelt, alhoewel den Engelsen resident Hr. Revintongh [?] wesende
zyne meeste suppoosten, een deel van die penningen te innen, en
andersints tot afbreuck van Sivagy een geruymen tyt uyt visia=
pourse leger soeck gewaeckt heeft, sodat haere groote gehoopte
advance, in verliesen verandert benevens, meer genoemde Sivagy
die niet 't vertreck vande Coninginne te hooft weder begint op te
steken, heeft hun haer d'Engelse, omdat de selve door haer toedoen groote
schade geleden hadt, willen revengeeren, diehalve omtrent medio
maert 1000. kryslieden ende ongevaer 3000. voetknechten, om ragia=
poer uyt te vallen ende uyt te plunderen, afgevaerdigt
gedachte kryghtmacht ontrent voorsz. plaets gekomen wesende,
stuurden eenige briefen naer de principaelste Ingesetenen, dat
zy volgens lants gebruyck, onder belofte van niet mishandelt te
worden, haer souden te gemoet komen ende verwelcomen, en in hals,
't welck deselve (waer heen Hr. Revington met 2 a 3. andere Engelse
bijvoegde) op geen erkentenisse gedaen hebben, doch zyn alle op
haer verschyningh aenstonts gevanckelyk genomen, in versekering
geset en hun capitael met force afgeperst, naer veel tormenten,
en onverdraeglycke pynen uytgestaen hadden, om achter haere
middelen te geraken, maer gedachte Revington is op een van
Sivagys fortresse gevoert, en in bewaring gestelt, de verdere
aldaer residerende Engelsen in detentie genomen, een der welke doot
gepynight, de logie teenemael berooft, en om noch eenige schatten te
vinden, de vloeren van gem. woningh aen alle kanten opgedolven,
off geexperteerde nadere over gemelte affronten geen revange sal
nemen moet ons den tyd [?] die alles sal vertoonen, ——
Boven 't voorverhaelde heeft den buytenroop van Sivagy veele
uytheemsche kooplieden, die welcke Jaerlycx met hunne goederen ——

worden in ragiapoer door Sivagy gevangen,

een van haer doot gepyncht, ——

uyt Persia als misgunste hier verschynen, en tegens inlantse waren omgeset hebbende, weder vertrecken, geplundert en alles wat sy haer hadden met gewelt ontnomen, 'tgeen voorwaer seer droevigh en niet min beklaeglyck is; deese gepleeghde tirannye en wreetheden hebben sekere Ragia als meer andere heeren de wapens tegens hun hebbe doen in handen nemen, maer die van Sitbasy lieten haer met de buyt vergenoegen, en zyn sonder hunne vyanden aff te wachten off slagh te leveren vertrocken. ——

Oock sal U.E. uyt onse vorige advysen de rebellie vanden Visiapoursen veltvoocht, Sogaer Salabetchan, tegens syn heer en Coninck wel verstaen hebben, sedert genoemde tyt heeft dien voorst. gedu= verteert door dwingh seinyn op diverse middelen vant leven soecken te berooven, maer angesien sulcx telckens mislückte alle mogelyckheden ingespannen om haer versrillen te slechten, 'twelck eyndelyck soo verre gebracht is, dat op sekere bestemde plaets omtrent 2. dagen reysens buyten Visiapour, nadat de oude Coninginne hier was aengelandt, persoonlyck by den anderen gekomen zyn, waer wel een vrede maer niet geen oprecht gemoet alsoo malcanderen niet vertrouwden, besloten is, dit alreede—

de Coning van Visiapour bevredigt hem met Sogaer Salabetchan,

uyterlyck naer wensch afgehandelt wesende, begeerde Salabetchan dat syne Mayt. weder Visiapour waerts soude keeren, seggende 'k sal my nae Canara transporteren, en Ventapandyck met force een merckelycke somma penningen tenderentte vandit Ryck afparsen; Bulleelchan, zynde een groot vyant van Salabetchan socht den Coninck sulcx gantsch te ontraden, stellende dien voorst. voor oogen dat zelffs in persoon tot grooter afbrekinge desselfs Ryck moest gaen besoecken, off ten minste in Bancapour — ('twelck een groot sterck casteel daer een brave koopstadt by leyt, waer Bulleelchan ook gouverneur over stadt is) soo lange verbleyve tot die saken een gewenscht uyteynde genomen hadden, protesteerende bevonden zynde alst met versekering dat den Coninck by achtervolgingh vant gedaen voorstel ten minste 4. lacq pagoden soude konnen te profiteeren, syne Mayt. de reden van Bulleelchan meer geloof gevende, als die van Salabetchan, liet hem 'tselve niet qualyck gevallen, doch stont echter in groot beraet, Salabetchan vermerckende dat den Coninck ongeneygen bleef syne meeninge te achtervolgen, is met gantsche macht nae syne onderhorige landen daer gouverneur over staet geniscontenteert vertrocken, dit — gepasseert wesende, becomen nader tydinge, doch geen vaste — sekerheyt, dat meergedachte voorst. Ali Adelchia met een —

landwelycke kryghsmacht tot voor panchapoir om Canara te bestoken gesonden werdt, en Billichan met Credite om Zyne Mayt. nader beloofden in te halen, te verwelcomen, en alle noodtwendigheeden claer te maken, voor uytgetrocken was, die van gemelte fortresse eenige Canon schooten opt leger, en nederdaer den Koningh sigh gedoodlyck ontgout, die yllens met groote verbaestheyt afretireeren soude gedaen hebben, 't geen dien voort weder keert doen ophouden Visiapoirsche volcke 't hooren, daer alle ayren verbaest wort, wat eygentlyck hier af is hopen binnen corten te verneemen; de geruchten loopen sterck dat Billechan dit verraet, tot wrake van zyn broeders doot, die door toedoen van de Coningh vermoort is, int werck gestelt heeft.

Vaart Canarase vermeesteren.

Dese dus verre opt papier gebracht zynde, verschynt alhier den 15. Stantij het fluytschip Indiapoort van Souratta, mede brengende de gesonden contanten, tot voldoeningh van den Canarasen rysthandel bestaende in 12000. Ps. gouden ducaten, die wy daegs daeraen onder een geleyde brief aen Sr. Dirck van Dam per 't genoemde fluytschip addresse hebben doen gesonden, waer mede ons ook weder zyn toegesonden, de 100. packen Ceylonsche caneel, daer hier voren mentie van gemaeckt is, welckers bedragen 't comptoir Gamron nadien reets afgeschreven was inde Singulare boecken als ander mael sullen goetdoen, den E. Hr. directeur Leonard Winninx advyseert ons per gedachte fluyt (die God Almachtigh spoedigh in salvo zyn reyse wil laten voltrecken) dat den opstant met de inlandsche pepper en soo veel vrachtgoederen als verder sal cunnen innemen, naer Persia staet te vertrecken, van welcker dien Hr. op de toeleggingh door den E. Hr. directeur Jacob Willemsz gedaen, 't fluytschip tegen dagelycks te gemoet saegh, mitsgaders dat ons geseyde schip tot versterckingh der ingekorte maintenanten op zyne verschyningh zoude toeschicken gemerckt 't schip h. Louyse bastant oordeelde, om de resterende koopmanschappen aldaer ten noordeynde in te nemen, maer derselve alhier tot heeden niet vernomen, doch sullen edan by tydige verschyningh volgens ordre van den E. Hr. Commandeur Adriaen Rothaes 't selve naer Canara zenden, om aldaer door gedachte Sr. van Dam uyt de voorleggende rys voor Ceylon opt spoedigste te voorsien, ook schryft ons gemelte E. Hr. Leonard Winninx met de fluyt inden poort 100000. Silvere ropias, om naer Bengale gebracht, en tot den handel aldaer gebruyckt te werden, versonden was.

Uitpoort van Souratta.

Den 19. daer aen volgende comt hier mede van Goa 't jacht Avonde —

Expresse van Ceylon over Canara. —

landen den E. Hr. Commandeur Adriaen Roothaes met de schepen
Angelier, ter Schellingh, Vlissingen, rapporterende dat op 13. deser
eenige brieven van Ceylon over Canara p.r expresse Almadij ont=
fangen had, waerin den E.E. Hr. Superintendent Rijckloff van
Goens twee schepen uyt de vloot, beladen met rys voor Batavia
op hadt ontbiedt, alsoo den E.E. Hr. noch geen staet conde maken wat
ontset Bengale, Orixa etc.a daer te lande zoude aenbrengen, waer
nevens den E. Hr. A. Roothaes met deselve uytdruckelijck worden
v.r deselve schepen sullen, op dan onfeylbaer verwachten den E. Commandr.
Roothaes in persoon, om op dit eylant ten dienste der E. Comp.e tot
nader ordre van d'E.E. Hr. Gouv.r Genl. ende Raden van India
gebruyckt te worden, welck op ontbooden, daer dienvolgens genoemde
E. Hr. Commandeur op resolverende, 't jacht Vlissinge te geen gedestineert
was om op Canara voor Batavia zyne rys-ladinge voor Batavia
in te nemen, gelyck voorts aengevoert staet, hier te laten verblyven,
en in deselfs plaets met den Angelier over Canara na Ceylon waerts
te vertrecken, gevende oversulcx de contanten die den E. Heer

De contanten voor Bengale en Canara uyt [illegible]poort gelicht

directeur Leonard Winninex in [illegible]poort voor Bengale en
Canara geschreept hadt, over genoomen, ende opperhoofden van 't gemelte
Jacht Vlis. geordonneert hare reyse rechtdoor Batavia waerts te
bevorderen, wes den E. Hr. Roothaes, an mede een quantiteyt rys in
te nemen, welcke een goet gedeelte van de koren en Sadjangh, als 150.
sacken cattoene garen voor dato inden Angelier geschept, aen
ter Schelling en Vlissinge heeft doen overgeven, behoudende deselve soo
als den schipper en boeckhouder verclaerde noch 116½ lasten
koren, bestaende in 2601. sacken, monterende met alle ongelden
tot [illegible] koopsboort ƒ 10317:11:4. gelyck de daervan nevens
gesonden factura onder een cleyn gevoeght briefje gedateert den
23. courant, u E.E. H: A: nader sal vertoonen, voorts hebben
sommige by nevelopende negotie boeckjens 't Compt.r generale
gedestineert [illegible], beneven 't gementioneerde den E. Hr. Command.r
de Juweelen vande Visiapoursche Coninginne in seker Casie met
Cattoen gepackt, om aen u E.E. p.r 1.o occasie voort te zende,
staende onder gen.de zelve factura ongetapeert, overhandight, en op
de gedaene eysch vanden E.E. Hr. Gouv.r Adriaen vander Meyden
voor aen geroert, de 500. lb. wasch keersen en 40. kroeken apijn
bevattende alle onkosten ƒ 649:2:– bedragen p.r genoemde Angelier

Command.r Roothaes gaet met den Angelier na Ceylon. —

Ceylonwaerts versonden, den opperst. en piloot vant gemelte schip,
hebben s'morgens den 24. deser met den E. Hr. Commandeur Roothaes
van hier vertrocken, spoedigh in salvo arryt van haer by u E.E.

geweyde, mitsgaders wy tot achtervolginghe vande getrocken resolutie, om op 't portugees bevaren bequaem te bekruyssen, daerde seer genoodende oordeel uyt 't geen u Ed. van hier heeft geliefde te vorderen, mede inde vrughtbaren goet en nieu gebleken met 't onder-staende geballast, als —

Int respective oorlogs Jacht Terschellingh.

met lywaet (?) uyt den Angelier hooft over genomen. —

12000 lb cattoene garen geembaleert in 75. packen, bestaende in sortering, cabesse, bariga, als soo, en den inhoude van dien daer op geschreven. —
940. sacken kitsery alle geteekent mette letter K.
1612. d[itt]os tarw, gemerckt met T: en
457. d[itt]os cadjangh, geteekent mette letter C.

Int Jacht Vlissinge 't volgende,

12000. lb cattoene garen bestaende, en zyn geembaleert in manier als voren uyt den Angelier overscheept. —
1201. sacken tarwe geteekent als voren,
672. d[itt]os erwten alle gemerckt mette letter O.
327. d[itt]os cadjangh als voren gemerckt. —

Tegens welcke goederen wy de opperhoofden van voorgenoemde twee jachten cognossementen teeckenen laten, (maer den boeckhouder van Terschellingh verclaert 62. sacken tarwe meerder uyt den Angelier heeft ontfangen, als deselve ordinaris ons bekent gemaeckt hebben, welck abuys dat int lossen ongetwyffelt sal uytgevonden worden met een nota op haer geteekent cognossement aengehaelt staet) om off 't geheele 't geen God verhoede, dat gedachte scheepen door storm genootdruckt worde voor Cust te verlaten, maer willen hopen zy haer verdere cargo dat hier vaerdigh leyt, sullen comen sieppeden (?), waer u Ed. dan behoorlycke factura en andere cognossementen staen toe te comen. Wy hadden gehoopt dat gedachte greynen dese Jaer tegens minder prys als 't voorgaende saison souden te bemachtigen geweest zyn, maer door de continuatie der binnen lantsoorlogen t'onser leetwesen eer gestyght als gedaelt, overmits de wegen door partyen straetrovers nauwlycx veyligh te berysen konnen, 't welck dubbelde vracht en groote onkosten van convoy veroorsaeckt heeft, behalven dien is niet alleen ons, maer alle andere inlantse en uytheemse koopluyden op diverse plaetsen gewaerschout (?) yder 't hooft opstoot (?), den meester handel en naer geen reden luysteren willen, buyten gebruyck weder met tonne (?) lost gerechtigheyt 't geen

in Terschelling zyn 62. sacken tarwe meer als de factura uyt wyst —

de tollen zyn ons weder afgeperst,

qualyck verdraeglyck zy, afgedwongen; 'twelck nu in los comende met 't geootmoedichde firman hoope voor te komen, maer 'twelck is by nae onmogelyck, soo lange als dit ryck in dese ongerustheyde blyft continueren. —

Met d'afcomste van d'oude Vitiapoursche Coninginne verscheyn alhier voor groot gouvr. over Ponda, Coudael, Piraa, Vitteleij en d'onderhorige plaetsen van dien, Ittebarants, onder zich hebbende 3 a 400 ruyters, en ontrent 500 voetknechten, die tot bekominge van gem. cherge 100 @ pa. aen zyne Mayt. in drie Jaeren beloofft heeft op te brengen, en bevonden alle rebellige de Heys onder zyn gebiet uyt te royen, en d'eylanden van alle overlast te zuyveren, den dessey Lockomsant, die in haer Mayts. presentie niet was verschenen, wierden alle zyne eerngoederen en de verdere incomsten ontnomen, en 't gouverno van dien aen Ittebarants, die 't lantschap Coudael al in possessie genomen hadt, opgedragen, was de saecken van Ittebarants soo lange de Coninginne hier vertoefde maer 't waser voor wint gingen

Ittebarants groot gouvr.

maer nae derselve vertrocken, en d'Ed. Hr. Chavelchan (aen wie den dessey int geheym eenige geschencken, op dat die Hr. Ittebarants, niet eenige wederen gelyck de geraeckten lieden niet zoude assisteren gedaen hadt) met zyne gantsche macht Vitiapoerwaerts geweken was, quamen dessey die eens lange in der muylen gelegen hadt te voorschyn, nemende voor eerst met force alle de eerngoederen van hem, wederonder zyne gehoorsaemheyt, doende malcanderen dagelyckx veele affronten, daer een openbare oorlogh zoude uytgevolght hebben, maer hunne verschillen zyn door eenige aensienelycke persoonen beslecht, die de sake soo verre brachten dat Ittebarants als den dessey Lockomsant met malcanderen vereenigde, mits Lockomsant hem Jaerlycx 40 a 50 @ pa. wegens d'incomste van Coudael zoude opbrengen, en boven dien 500 soldaten tot zyn adsistentie verleenen, hebbende Ittebarants daer en tegens gehoude d'eerngoederen over Coudael uyt geen penningen volcomen contentement te doen, 2 a 3 dagen nader dato heeft men gedachte Ittebarants den hier resideerende gouvr. vand' Ed. Hr. Chavelchan uyt dit zyn gouverno gestooten, wees plaets nede sonder voorweten van dien Ed. Hr. op eyge autoriteyt int besit genomen, en de arme Ingesetenen groote schattingen te betalen opgeleyt, met dies eenige onvermogende, niet machtigh zynde zoo veel op te brengen als haer wiert afgevordert, seer schandelycke met slagen, en andere gewelden mishandelt, den dessey Lockomsant, hebbende sedert de verscheyningh vand' Coninginne zyne derde part wegens d'incomste van dit dorp 'twelck Jaerlycx ontrent 12000 pa. opbrenght, niet gevordert, travailleerde d'Inwoonders die zulcx d'Ed. Hr. Chavelchan

zyne mishandelingen ontrent d'Inwoonders,

reets uytgekeert hadden, tot der tyt en wyle volcomen voldaen was,
ook binnen gemeenlen leelyck, middeler wyle heeft sich Ixbaranis (die
by sommige koopluyden wel derft voorstaen, dat wy d' hr. Sottechan
Jaerlycx 1000. p:a betaelt hadden, 'tgeen nu in drie Jaren, sedert de doot
van gedachte hr. niet geschiet was, wes geen gem. penningen zynde
12000. p:a zoude moeten uytkeeren daer noch by voegende de Hollanders
door den Coninck Jaerlycx met 't beschot van goa, door dien den koophandel
der Lusitanen 'tgeen dit ryck groote neeringh en gerechtigheden toe
bracht, moet stil staen, een importante stadt nader banda, om aldaer
niet te volgens weghvallende zyn personagie te hebben, latende hier een
gouv:r door hem gestelt, nevens ongevaer 40. a 50. ruyters als 150. soldaten,
tot bescherming van dit dorp verbleyve, maer Bandas
Ingesetenen Ixbaranis comste verstaende, hebben haer uyt vreese
op de vlucht begeven, hem niet als een ledige stadt overlatende
heeft sich echter in dese weer gestelt, en alle practicable middelen
aengewent, om de aldaer remorerende persoonen met soete woorden
onder belofte van niet mishandelt te worden, weder soecken binnen
te krygen, onder dese bedroefde becomt den selven lockomsant schryvens
uyt Visiapoer dat sekere ander heer genaemt Babaly Channe,
als groot gouv:r over dese benedenlanden, staet af te comen, hebben
den Coninck 25000. p:a in gedachte drie Jaren meerder dan Ixbaranis
belooft op te brengen, wes lockomsant aenstonts partye kryghsvolck
nae banda en Wingurla afvaerdigde, om Ixbaranis gem. plaetse
te doen ruymen, maer de hier guarnisoen houdende ruyters als den
gouv:r namen de wapenen mede in handen, met voornemen om de
gesonden soldaten van den selven mannmoedigh vooruyt te bieden, doch
siende dat de macht van der vyanden dagelycx verstercket zyn
eyndelyck overmits hun te swack bevonden, by nacht met den stille
tromme in geheugen, en naer banda vertrocken, alwaer Ixbaranis
met Lockomsant die uyt ponda van Channe geadverteert wort
in een openbaer oorlogh is getreden, hoe dit werck vorder staet te
verlopen moet ons den allederinde tyt openbaer. —

Wy bedancken u Ed. in alle nedrigheyt voor de provisien daer ons dit
Saisoen mede heeft gelieven te besorgen, de wyn is voorwaer met de
comste van d'Ed. hr. Chastelyn en verderen Adel die ons daer over
continueerde, alsoo onder gedachte moorden seer groote liefhebbers van
stercken dranck waren, lastigh gevallen, soo dat uyttermate wel te
stade gecomen, en naerdien wy ged:e Ed. hr. en meer andere gedurigh
met goede voort moeten spysigen, zoo versoecke andermael met alle
onderdanigheyt dat u Ed. ons voor genoemde heeren, tot 'tgebruyck der
zelven als lafsel gasten ten opsighte haer bezettingh ook wel

[margin:] begeert vande Comp:e 12000. p:a

[margin:] stelt een gouv:r in Wingurla,

[margin:] is met lockomsant in oorlogh,

naer sich sleept, de welcke met 't volgende gelieft te provideeren
namentlyck. —

Eysch van provisien voor Wingurla. —

Jopen bier } voor de siecken die in de vloot hier aenlant tot
Wyn (tint) } becoming haerder gesontheyt geordonneert worden,
Spaense wyn,
boter,
kaes,
papier - - - } wat meer als ued. ons laetst hebt toegesonden, alsoo wy
Schryff boecken } tegenwoordig daer van uyt Goa gelyk voor desen wel
Schaften - - - } gesien is, niet connen geaccommodeert worden,
2. pennemessen,
Japans papier diverse gecoleurt met goude en silvere bloemen
tot brieven voor dese Inhabitanten. —
een boeckbinders ploegh met zyn toebehoren, als
snijpaert. —

Dese residentie heeft tegenwoordigh met de volgende persoonen bestaen
acterende des E. Comp^s. affairen daer inne waer te nemen, versien,
te weten. —

5. persoonen resideren op Wingurla,

Pieter van Santvoort onderkoopman
Leendert Lenartsz d°.
Rombout Loter eerst adsistent
Jan Michielsz. de Moe provisionele d°.
Steve Mangerus bottelier's maet. —

den Wingurlas fregat van Ceylon

De twee fregats die dees ingesetene dit mousson (daer hier voorheen
mentie van gemaeckt is,) met ryst, weynigh peper en drooghevaren
naer Ceylon afgevaerdigt waren, zyn op de Malabaerse cust onder-
behouden aengecomen, van waer door deselve over lande eenige
persoonen p^r. via de Wera hervaerts om de eygenaers van 't een als 't ander
kuntschap te doen gesonden afgesonden zyn, die hier op stout aenlanden,
rapporteerende dat 't fregat [illegible] in de [illegible] met twee
en andere koopmansz. van hier in de na Colombo versonden, op
haer wedercomst van 't genoemde eylant aldaer niet te voorschyn was
gecomen, noch geen de minste tydingh waer 't selve zoude mogen belant
wesen, vernomen, soodat aende behoudenis van 't gem. fregat seer
gedubiteert wort, nevens ontfangende den [illegible] brieff gedachtekent den
11. maert laestleden, waer in ons den E. H^r. Superintendent Ryckloff
van Goens ordonneert, dat wy aen Napain Lantsh voor reeck. van

2509 5/6 R^a moeten aen ... hier betaelt worden

d'E. Comp^e. hier betalen sullen de somme van 2509 5/6 realen a
63 3/4 st^s. p^r. reael gerekent, met expresse uytbedinging, de voldoening
geschieden moet met gelycke realen, die in de Wingurlase negotie
bequam wegens 't gene de realen hier minder als op Ceylon in guldens
comen te valideren, wint en verlies goet te doen om met 't gemeene

betalingen wert gedaen. —

wedersyts d'accoorde te gaen, welcke betaling wy gaen sullen

achter volgen, maer de verloopte advanse die wy ged.e uytgevaerde op de voorn. aengetogene gedachten door 't schryvens vanden E.E. Hr. Superin-tendent, als de mondelinge rapporten vanden E. Lucas vander Dussen hadden voor oogen gestelt, zyn in groote verlieden veraendert, tegen ver-oorsaken sal dat uyt loco als de hier ontrent geleegene Zeecavens niet licht weder eenige Equipagie op Ceylon, gelyck den E.E. Hr. van Goens gaerne gesien hadt, by der hant genomen off aenvaert sal worden uyt Canara zyn mede eenige vaertuygen volladen met rys Colombo waerts afgesteken, maer door 't verschynen van voorsz 2. fregats die hun echter wachten legens wat seyden zy hadden waerts gevoerde goederen hadden moeten onschetten te rug gekeert, en weder in Canara aengecomen. ——

> Engelsen

> concordia passeert goa bequaem,

> gebeurd op mallabar den scheepie vervoert,

> en aende Engelse verkocht voor 750. Rx

Zedert ons schryvens p.r de Eendr. aen u Ed. H. A. zyn met bewilliging vanden E.Hr. Commandeur Adriaen Roothaes noch twee Engelse scheepjens onder de fortresse Aguada, naer genome visite ten anker gecomen, om uyt Goa met drinckwater, verversing en arack besorgt te worden, waer van t'eene genaemt was de Concordia Marchiant, komende met partye moorse passagiers uyt Bengale, leggende naer Persia, welcke overheden den E.Hr. Commandeur voorn. instantig versochten, dat zyn E. dees ledigh schepie door haer int opstoppen langs de cust vande Mallabaer verroert op Vingurla aende westsyde ten voordeele vande Comp.e gelieffde te vente, en 't provenu den Engelsen president in Souratte over te maken, 't geen ged.e E.Hr. gesyde overheyde toegestaen heeft, wes schepie hier ter somme van 750. realen verkocht is, voor welcke ontfangene penningen wy ten behoeve vanden E.Hr. Commandeur Roothaes cassa alhier in Comp.s negotie boeckien met ample uytbreydinge aent Comp.s generale billen debiteren, en den E.Hr. directeur in Souratte aenschryven, dat zyn E. den Engelsen president aldaer gem. somma voldoen, niet 't contrarie in zyne boecke om met den andre d'accorde te gaen, laet geschieden. ——

> Bernardo Coarda na Cochin met 5. fregats,

> die van goa senden naer Canara om rys.

De jongste secrete adwyse vande E. Comp.s spion binnen Goa vermeldende dat Bernardo Coarda den 23. deser passado, p.r de voorn. aengetogene 5. fregats met 'tingenome secours naer Cochin is vertrocken, als mede dat uyt Canara inde riviere van Zalzeete noch 21. vaertuygen volladen met rys zyn aengekomen, waer den gesant Ramagie Quottgary aen Goa's regenten mede adviseert, dat binnen 't geaccordeerde ryck vele prangies met gewoonde gereyden schyelvaerdigh lagen, die alle naer Goa stonden te comen, wes om sy dus middelen niet gesonden behulpt te zyn, maer Goa's gebiedt hebben sedert vierder in rade vast gestelt een Portugees naer Canara om noch een groote quantiteyt rys op te kopen, af te vaerdigen, mede nemende 25 [illegible] tharaspheyns, [illegible]

penningen door Francisco de Lima hadt gevent weert, weerdien aen alle Capitains, van limmen noorder quartieren p[r]. missive geordonneert niet na te laten int wede van een ryx caffila, alhoewel de gronden daer te lande seer duer moeten geweest zyn, waer uyt klaerlyck beyert dat hoa hooguodigh om maintenement van egen is. ———

Adriaen van Leden met der schelling naer Batavia ———

Dese geberit in d'E. Hoogaert bader hebbe p[r]. den ondergenoemde oorloghs Jacht ter schelling onder 't beleyt vanden E. vice commandeur Adriaen van Leeden, welcken Alberticander nevens 't Jacht Vlissinge spoedig geschoten van Kampen in salvo op Batavias rede wil geleyde, en gedrage ons wyders aen't schriftelyk te doene rapport vanden E[le]. Commandeur Adriaen Koolhaes. ——— Waer mede etc. onderstont u Ed[le]. onderdanige, oorwelschuldige gehoorsame ende vredige dienaeres, ende was geteyckent Pieter van Santvliet, Leendert Leendertsz, ter zyden stont Int Comp[s]. Wingurla desen 20. April a[o]. 1661. ———

Aen d'Ed. Heer Joan Maetsuycker Gouv[r]. Gen[rl]. ende d'Ed. Heeren raden van India. ———

den onderkoopman Culemburgh aengaen Ed. ongedateert, ontfangen 11. July p[r]. Simons vaderingh. ———

Ed. Gerentse, Manhafte, Wel wyse, voorsienige seer geachtige Heeren

Naer dat 't Jacht de Haes door u Ed. ordre naer Lima was gesonden, om den ryx off padie op te handelen, de ryx voor padie te prefereren, zyn volgens u Ed. ordre, derwyle op Lima vandat graen niet in voorraet vonden, hebben 't met de gegeven cargasoentie, by den viedroogh tegens ryx omgeleyt, ende derwyle daer niet meer te verrichten was, hebben haer naer Timor begeven, ende op p[r]. April voort hoe geen Concordia aengekeert, doch geen brief behandiget, maer wel tonde vanden schipper Hendrick vander Put, dat 't Jacht de Haes, nevens ons proviant scheepje Dunnekoort, gelyckelyk van Batavia waren verseylt, ende geen schipper op Lima voor vast was aengedient genoemde Dunnekoort inde Paternosters verseylt zoude wesen. ———

de Haes heeft zyn cargasoen op Lima tegen ryx omgeset. ———

geruchte dat Dunkoort verongelukt zy. ———

Wyders zyn aen ons is seer weynigh voorgevallen dan dat de rijckaerden Conincx Tollia op deca, 't contract met den Commissaris Joan Truytman (belangende de 100. stux slaven ~~[illegible]~~ aende Comp[s]. te leveren) gemaeckt, niet naer koomt willen comen, alhoewel tot drie verscheyde reysen, op Termano (daer de 100. stux slaven souden gelevert worden) de Galeyen zyn gesonden, die niet meer dan 3. mans 6. wyven, met 4. kinderen in retour brachten

de Koning op deca en breeckt het contract niet. ———

ende Coninck voor tot vechte loly is de Comp.^e vyand geworden.

gebracht, en den Coninck Souday over de vechte loly, die beloofte hadde de slaven van den geddecapiteerden Pausanco te betalen, heeft hem weder vyand van d'Comp.^e getoont, want den selven als de 80. a 90. stux, van dat volck hadde becomen, die hy weder voortdoen largeren, gebruyckende daer toe dese woorden, soude ik aende Hollanders van myne vrunden tot slaven leveren, ik wil haer liever op zyn eerlyckst voorstel van menschen geven te eten. ——

de vloot na Amb.^a gesonden comt weer te rug. ——

De afgesteekene bodems, namentlyck Cortenhoef, Zuylen, Zeeridder, Wesoppe, Swartgelas, de Groote palinban, ende N: Solor, die door d'E. Gr. Commissaris Joan Truytman, neevens de rest, ende *weder naer Amboina waren gedestineert* door contrarie winden ende sterck tegenstroomen, (naer 21. dagen wegh geweest) weder te rug gekomen, wierdt scheeps ende krygsraadt, aengehouden eenige dagen vruchteloos mosten blyven leggen, by een geroepen vergadert, en om haer voort te dragen oft niet dienstig wesen zoude, terwyle gem. Coninck Souday nevens gem. Commissaris, soo valschelicke gewelmachtigh bedrogen hadde, waer door voor d'Comp.^e weynig oft niet stont in te comen, den selven niet de wapenen aen te tasten, op datter eens een Exempel in die natie mochte comen, op welcke geresolveert wierde, dat men met de geheele macht bestaende in 936. koppen, te weten 307. so soldaten ende matroosen, als 629. Soimbayers, Amabers en Companietten,

voor den lantsweg op die van loly.

die van loly zoude gaen besoecken, blyckende breeder by de voorz. resolutie door ons daer van getrocken, welcke in copie hier nevens gaen, waer aen my gedrage, het welck geresolveert ende gearresteert zynde, zyn wy den 18. octob. derwaerts gemarcheert, en hebben haer den 19.º s'morgens niet den dageraedt overvallen, kappende ongeveer 500. ter

daerin ongeveer 500. ter nedergekapt en, zonder een man te verliesen,

neder, sonder aen onse zyde God danck een man te verliesen, dan eenlyck twee gequetsten. ——

Verders tonderden vande vechte Loly heeft over gehoorsaamheyt een Exempel, ende tot de voldoeninge vande gecontracteerde slaven haer gebracht, den Coninck Coullia persoonlyk met de rest, ende hier is verschenen,

150. datop den 2. Junii 1661. door

soo dat d'Comp.^e van d' 100. slaven, door die van Loky voldaen zyn. ——

Den 20. octob. a.^o 1660, 't morsson een weynigh gekentert zynde, hebbe voor vergaderde retourneerende bodems, neevens de seyntis de meest ende kranckheden, die onder tusschen gecomende waren te rug verschenen,

de vloot keert weder nae Amb.^a

weder naer Amboina afgevaerdight, gevende haer noch mede 49. stux slaven ongetapeert, en also d.^o bodems by nae t'enden ryst waren gebleven van oude victualie 2. lasten, nevens 200. sackes boonen ende

alleen met 2. lasten rys,

Cadjang, moeten afsteken, en dewyle niet meer als 2. geheel lasten was houdende, 't geene voor dit guarnisoen en slaven niet lang conde strecken, ende op Solor niet te becomen, was genootsaeckt de Chaloupen batavia ende Alckmaer op ult.^o octob. naer 't eylant

zent 2. Chaloupen nae Ende om rys. ——

Ende te verwaerden, om padi ofte rys voor dit guarnisoens volck in te kopen, soo als door Godes genade den Vendrich Willem Weddoch,

ende boekhouder Arent vander Wiel gevluchtigh, op 29. Novemb.
hier te rug zyn versonden, mede brengende 150. Sockels padie, die
int stampen hebbe bevonden uyt te brengen 2. lasten, en 4. maten
van 40. [?] ryst, 'tgene voort guarnisoen een verlichtingh gebracht,
mede door ernstig versoek den capitein mousson, ende Signadia van
Ende, welcke op ultimo Novemb. int fortie concordia verschenen zyn,
haer klachten doende over 't geweld der portugesen, int vermanden van
acht haerder negeryen, die sy halven hier waren gecomen, om adsistentie
van d'Comp.e te versoecken, verhalende dat ten tyde van Combergen
soo veelsbaen gehandelt hadden, ende nu eenige Jaeren herwaerts geen
Hollants schip ofte schepen op haer rhede hadde geweest, niet wetende
om wat redenen d'Comp.e haer verlaten hadde, die sy halven waren
ootmoedigelyck versoeckende, om hulp en adsistentie tegens haere
vyanden de portugesen, die met een groote negorye niet verre van
haer (genaemt Rombosarboren) zyn [illegible], verblyvende gen.
Cappiteyn mousson uyt eygen privé alhier, die de goede uytkomste
van haer [illegible] is verwachtende.

die maeckt 2. lasten brengen.
die van Ende komen over de portugesen clagen.
en dat de Comp.e haer verlaten hadde.

Op dato 5. January 1661. hebben genoemde vander Wiel wedder met de
chaloupen Amsterdam en Alckmaer naer Ende versonden, daer op den
10. daeraenvolgende voor d'verdestruerde negerye badungy arriveerde,
die verbleyt waeren over de comste van Comp.s chaloupen, dewyle de
portugesen onder haer [illegible] uytstroyden dat met 6. schepen
ffortie concordia op Coupang afgeloopen hadden, en alle de nederlan
ders, den cappiteyn mousson, ende Signadia, doot geslagen waren, 'tgene
onmoedigh was, soodanige valsche schelmen [illegible] ende te
bestraffen, dewyl 'tgeheele contrarie vertoonde, ende wel anders deden
bleyken, als vander Wyl dagregister vanden 13. January 1661. in
[illegible] is.

Zent de chaloupen weder na Ende,

Op den 8. April is't fluyten [illegible] van Amb. hier gearriveert
ons de brieven vanden E.heer gouvr. Jacob Hustaerdt, ter hant gestelt,
waeraen vernam de desolate overcomste der schepen, op den
20. october 1660. hier vandaen gescheyden, 'tgene bedroeft was, door
[illegible] ons uytterste beste by deselve gedaen.

de fluyt [illegible] van Amb. 8. April,

Ittem schryft zyn E. over wasch en slaven, geen slavinnen, Jongens ofte
Meysjens over te zenden, 't was te versenden dat de mindere gecontracteerde
slaven, ende goud op 11. January 1661. met de [illegible] bevracht in
soodanige voor d'Comp.e in handen moeste wesen, door deesen gem.
fluytie op den 13. April daeraenvolgende, wedder naer Amb. afgevaerdigt,
wiens ladinge bestont in 55. stux slaven, en slavinnen, 250. catty
was, 16. stux schapen, bedragende ter montante van f 2010:-:- netto,
waer voor 't comptoir Amb. gedebiteert is.

gaet wedder na Amb. 13. do.

[illegible] gewoont hebbende galjootie Dordrecht, ofte 't [illegible], soo
verhaelt is (god zy lof) is op den 19. April passado hier verschenen,

Dordrecht komt in Timor 19. do.

en door den schipper Jacob van Doorn, d'aengenaeme letteren van
haer Ed. van Batavia ons wel overhandigt, nevens de provisie
voor dit guarnisoen, excepto 3. lasten rijs dat bedorven was, ende
een groote stanck in gaf. Indervoegen verweckte, so 't geschiet is, dat
in presentie van haer twee gecommitteerde, als Joseph Margits
onderkoopman, Andries Rodolffsen opperstuerman dito rijs (die
tot een geheelen koeck was geworden) sodanigh bevonden wiert,
om niet bruijckbaer voort te wesen, maer genoodsaeckt waeren
deselve over boort te werpen; de rest met medicamenten is van
weijnig importantie alhier bevonde, dewijle door de gecommitteerde
van den resident op Macassar Sr. Joan Baca de principaele olijteijten
als andere zijn geleijt.

3. lasten rijs bedorven,

Belangende 't kruyssen der Galeyen heeft haer weynigh stie
gedaen, so int versejlen van haer naer Solor, om mont cost als op
ende om rijs voor dit guarnisoen op te zamelen, ook bij tijden naer
Rotty versonden, om de gecontracteerde slaven, soo veel doenlijck
sien te becomen, ook soo als geschiet is, dat den boeckhouder Andries
van der Linde, naer dat 9. dagen van hier was geweest, een Portugees
vaertuygh opbrachte, en in de lange uit daer register op 10. ƒ den
pattado, gelieve te beoogen.

ons kruysende Galeyen brengen een Portugees vaertuygh op.

Het sandelhout, wasch, en schildpadthoorn, is ons desen Jaer niet gepre-
senteert te vercopen, maer wel eenige van Solor ons aen zijn gereedt
ontleenen, om deselve met sandelhout, wasch, schildpadthoorn te
betalen, doch hebbe een spiegel aen mijn voorsaet, die met listigheyt
is ondergaen, ende soo de Compe. eenen uytgedruckt weet, zullen
ons voortaen wel wachten, ten waer naer onder bequamen.

geen sandelhout, was, en schildpadts hoorn becomen.

Hoolie Marrina eenden deserteur aen d' Compe. is alsnoch met zyn
vaertuygh verschenen, om 't inde gebrachte alhier te venten, doch
hebben denselven int fortien gegijselt, en d' Compe. daer door voldaen
is, verhope int corte van Mologon Amma mede voldaen te worden.

De Solorezen meenen alhier in deeze wetten in te voeren, om met alle de
negerijen op Rotty te vaeren, 't geen by mijn voorsaten nooyt gedoogt
is, ook dewijle d' Compe. d'oncosten doet, om de rebellen aldaer te
dempen, off ten minsten tot vredenhandel te brengen, schynt de
Solorezen verstaen hebbende dat de negeryen Dela ende Loly door
de Nederlanders wederstaen waren, dencken die onder dit troubelen
eeter haer personagie te comen speelen, ook dagelijcx de slaven tot
haer der contentement van Rotty te voeren, 't geen tot nadeel
vande Compe. is strekkende, ende ook niet gedoogen sal, ten zy
hooger last bequam, naer dato Compo (een vande grooten op de negry
Lande, daer niet op te vertrouwen is,) nevens zyn zoon die over
de tien Jaren by de Portugesen op Larentucque gehuysvest is geweest,
versocht om met de twee vaertuygen van Addanarden (daer hier

die van Solor meenen op Rotty te vaeren,

mede gecomen was) naer Cotty te mogen vertrecken, 't geen afgeslagen hebbe, seggende die van Addanare, vrienden vande Portugesen te wesen, en by aldien een hander Solorees off ander vaer-tuyg op Cotty conde becomen, deselve als Portugesen nevens de negorij die met haer handelde, aen te tasten laten, en als vyanden vande E. Comp.e verclaren, ook sal trachten dat die van Cotty, 't troyadus partij niet sullen in halen. —

't welck haer afgeslagen wort

Had dat den boeckhouder Arent vander Weide, op 27. Decemb. van Solor gevertrocken was, verhaelde van Sengadji Chili, voortsman van Solor verstaen te hebben datter verscheyde Macassaersche Portugesen op Larentouqua, ende dagelycx meer soude gerucht loopen, meer te comen waren sieende, waerover gemelde Sengadji seer bedugt was, vreesende wanneer de Portugesen soo sterck by den anderen waren geraect, d'een off d'ander tyt wel een aenstoot te krygen, derhalven was versoeckende dat by wylen een Chaloup op Solor mocht gehouden worden, om te ver-nemen hoedanigh 't daer gelegen was, verhaelde verder verstaen te hebben, dat die van Lammahala, tot een vrede handel met de Portugesen op Larantuka soude gecontracteert hebben, waer van op ult.o April passado, door gem. vander Weide, komende van Solor, nader tydingh becomen hebbe, te weten, dat den Sengadji op Lammakera (Dasie genaemt) hem berecht hadde waer te wesen, dat alle Soloresche negorijen en Sengadji Chili selver, met die van Larantuka souden bevredigt zyn, tot welcken eynde d.o Sengadji, gemelde Dasie gedwongen hadde, met drie vaertuygen nevens d'andere Soloresen, hem naer Larantuka te begeven, om de vreden handel tot volcomen effect te brengen, (zynde jegenwoordigh lusprunde 6 a 7. weken geleden) daer comende zynde d'orancayen van Sengadji, de Sengadjies vande andere negorijen, nevens eenige vande gemelde Dasies volck aen lant gegaen, doch geschiede dat sie niet genegen zynde te landen, is in zyn prau off vaertuygh, daer d'prince vlag van afwaeyde, op stroom blyven leggen, alhoewel hy verscheyde malen om aen lant te comen was geroepen, doch is corts daer naer door een Portugese pater, met bitsige woorden en dreygementen uytgesproken ende zyn volck die nevens de andere Soloresen gelant waren, gesocht te vatten, die haer datelyck te weer stelden, den Sengadji Dasie sulcx siende is zyn volck lustig met haeckbusschooten te hulp gecomen, doch hebben door de veelheyt van menschen, en 't schieten met 't canon de vlugt moeten nemen, achterlatende 3. persoonen, en hebben wel 13. gequetsten becomen, daer hy mede nae zyn negorije genoodsaeckt was te vertrecken. —

geruchten van Macassaersche Portugesen op Larentuka gekomen

de voortsman van Solor sent vaertuygen nae Larentouqua,

maer en worden aldaer niet wel ontfangen,

Den Koopman S.r Joan baca p.r een Chinees Jonk (die wel hebbende nae Timor, welcke op Cotty verseylt is) ons door syne letteren waer-schouwende, van door haer wel op hoede te zyn, en in posture van defensie te houden, soo als haer wel d.tt uyt deselve wort gaende

missive, breeder en claerder sult connen beoogen, hoedanigh wy hier gedreygt worden (door den [?]) hebbe dienhalven per fluijte Zuylen den E. Hr. gouvr. Jacob Hustaert hiervan bekent gemaeckt, en om assistentie gev[?], dat zyn E. guarnisoen tot hondert koppen geliefde te suppleeren, als breeder by de nevensgaende missive te beoogen is. ——

Hestaert om assistentie gev[?].

Op den 2. January 1661. als Coallio koning van Deka, alhier int forteresse verschenen was, heeft zyn zoon Petoolen genaemt in absentie van syn vader, de Coningen van Onaly, Loey, ende den hoofdcapiteyn den Paisancos broeder, den stadt gedoot, ende met den anderen [?] hadden, daerby hebbende de negeryen Thie, Taumanden, Baco, Londe te verdestrueeren soo als aenvanck genomen hebben met de negerye Thie, te plunderen soo als haer Ed. op 8. ende 21. Febr. 1661. breeder sult connen beoogen. ——

moetwilligheden in Deka.

Hier zyn verscheyde roofclachten gedaen over de Coninginne van Bulba, namentlyk Machoy, Kotteraine ende Toenoy, de de nabuerige Coningen haer slaven en vee berooven, dewelcke [?] geven, tot dat [?] van de gouverneur haer zoude willen vatten, dat meer is, de negery Bulba met schieten en vieren, haer by den vorsten en [?], jadoor Machoy ende de twee andere Coningen, de [?] opgehitst en om- gebracht worden, om op de negery van Termanden, Londe als andere nabuerige Coningen haer negeryen te vallen, ende by aldien eenige uyt de landen, ofte van haer naebueren conde becomen, deselve om hals zoude brengen, ende zy de schult op die van Termanden, Londe als andere negeryen zoude leggen, om die in haet van de Compe. te brengen, jae haer met ontsien inde negery van Termanden te comen, en op den 15. April soo verstaen hebbe, den vrou van [?] begroot, den Coningh [?] bytoogh, den [?], ende [?] in zyn bil gequetst hebben, soomede die van Bulba wel een [?] te geven, ende by [?] Militairen daer aen d'E. Hr. gouvr. Jacob Hustaert, aengeschreven hadde, hier over waeren gecomen, soo vastelyk vertrouwde de wegh van Loey al gegaen zoude wesen. ——

klachten over de Coninginne van Bulba.

Naer dat den bootsman Arent van der Weide met de Chaloupe Amsterdam naer Solor hadde versonden, om voor de gaten Lammaquera ende Longo te kruyssen, doordien principalen voor Longo, als van de Portu- gesen [?], die van Larantuka stadn te comen, ende haer reyse naer Timor nemen, soo veel mogelyck is, dat zoecken te beletten, door is den genoemden bootsman op 10. Meert 1661. int forteresse Concordia verscheenen, rapporterende dat op de hoeck van Onde om ende by de negerye Sicko, twee roo zeyls zagen, daer naer toe hielden, ende verstont wierende, bevonden twee kleyne Portugese Jachten te wesen, die met geraden was aen te doen, ende haer comts naer Longo te wenden, door zylieden een gewonste koelte kregen, zyn op Compe. Chaloupe afcomen [?] die genoodsaeckt was 't werck

de kruyssert tienlieden [?] Portugees Jachten op de hoek van Onde.

gewert te gebruyken, zynde 't loopen, doch door dien de Jacht en twe besøyt waren, hadden de Chaloup raut over haut in, soodat gedwongen waren, haer prau aff te kappen, ende te laten dryven, alsoon haer wedder uyt liepen, doch zyn tot nae middernacht vervolgt en ziende dat sy niet avanceerden, hebben de Chaloup verlaten, waer over verblyt waren, ende bedroeft dat haer vyanden sonder afbreuk te konnen doen, mosten laten passeren. ——

die doncker nagejaegt,

Terwyle 't Jacht de Haes ende de Chaloupen hier vaerdigh waren leggende, en van een onser Chaloupen aengedient was, een portugees Jacht by Ltoure te leggen, hebbende 't Jacht de Haes, de Chaloupen Jaccatra en batavia, op 12. April derwaerts gesonden, die op den 19. do. weder voort fort de Concordia ten anker zyn gecomen, ende rapporteerde dat op den 14. savonts, om ende by Ltoure, achter een uytstekende hoeck een portugees Jacht hadde vernomen, ook de uytgesonden boots hem niet ⟨…⟩ conde loopen, door de slapheyt van de maen, de wyle de Chaloupen haer acht onder de wal waren houdende, hebben dito Jacht weder in den brant gesteken, ende ongevaer 8. a 9. uyren savonts, is 't selve gesprongen, ende op 15. do. smorgens noch sagen branden, den stierman van Jaccatra verhaelde, vier ysere stukjens in den brant hadde zien leggen, ende onmogelyck was deselve daer uyt te krygen. ——

't Jacht de Haes met 2. Chaloupen na Ltoure gesonden

die een portugees Jacht in brant gestoken hebben,

Terwyle ons aengedient was dat door de Souwbayers van Coupang geberchte twee rovers, achter Poulousemou gesien waren, wy houden deselve nae Ammarassy ofte Ammanoebangh vertrocken te zullen wesen, hebben gont gedaen 't Jacht de Haes nevens de Chaloupen Jaccatra ende batavia, (excepto Ermelo ⟨…⟩ vry leck was) op den 22. April derwaerts te zenden, doch is den schipper Hendrick vander Putte, nevens den onderkoopman Joseph Margits, pr. de Chaloup battavia hier int fort verschenen, de ⟨…⟩ droevige tydingh mede brengende, dat 't Jacht de Haes met een ⟨…⟩ weer, de marssyel in top, op de noorthoeck van Kotty verseylt was, de schult op den onderstierman waren leggende, dat 't selve door hem versuymt was, jae d'een tegen den ander en attestatien zyn beleggende, daer hare Ed. claerder zullen connen beoogen, by wien de schult is. ——

zent de Haes met 2. Chaloupen nae Ammanoebangh 22. April

de Haes verongeluckt

Volgens resolutie van den 25. April 1661. is 't gallot Ermeloort en de Chaloupen batavia, nae 't gesuncken Jacht de Haes verseylt, om s'Compes. goederen zoo veel doenlyk is sien te bergen, het ⟨…⟩, behoorlycke aenteyckeningh daer van te houden, soo als ook hier nevens de lyste is gaende. ——

lyste van de geborgde goederen. ——

Myn heeren, hebben op den 25. febr. 1661. den Anningh Clasf van d'E. Compe. op doen hangen, die op den 15. Juny Ao. 1660. ⟨…⟩

voor myn arriveren dat is geschiet) waren der de Chaloup Bat.a
inde rivier van Lando was leggende, om eenigh beestiael ende
slaven voor de E. Comp.e op te kopen, dien [illegible] Anningh,
als lyf eygen inde Chaloup gebraght zynde, hem niet ontsien
heeft eenen Thomas Willemsz van Middelburgh matroos, deerlyk
te quetsen, ende met haer achten vluchtigh zyn geworden, die
in dese overkomende boeckjens niet eens afgesz. zyn, ook den
genoemden Thomas Willemsz inde guarnisoen boecken, maer
simpelyk staet overleden te wesen, affgesz., ende niet vermoort.

Wat hier belanght, 't schynt een transformatie te wesen dat inde plaets
vande gesonde, de zieke tyt is aencomende, jae by 5 a 6. in een etmael
met heete koortse zyn ingevallen, niet alleenigh onder de Neder-
landers maer Anabons, Sonnedaÿers, ende Compannies slaven, 't welcke
is regnerende.

19. d.o is 't Cleyn schip Zeeridder, comende van Amb.a hier aengelant
die ons d'aengenaeme letteren vanden E. H.r Gouv.r Jacob Hustaert
door den schipper Steven Jorang ter hant gestelt, waerin bevinde
dat zyn E. op 3. Mey 1661. p.r schip de Leeuwin, 't galiot 't Naeltglas
ende Chaloup de Kreeft, met 4. Compag.en soldaten, naer Batavia heeft
afgevaerdigt, ende niet vermogens was deselve eerst over te senden,
maer adrectura naer Batavia te laten retourneren, door door
behouden overkomste van 't Heylige Zeylen, waer mede was ver-
soeckende assistentie, om dit guarnisoentien tot 100. koppen mede
versterckt worden, 'tgeen zyn E. over zeer niet heeft derven ondernemen,
maer p.r de Zeeridder een Comp.e soldaten van 60. koppen, onder
commando vanden Luytenant Jan ter Gage, nevens 3. lasten rys,
5. vaten vleesch, 3. d.o speck, 2450. lb buskruyt, een vaetie musquets
kogels, ende 150. stux root koper, toegesonden is, daer niet
meer dan 12. soldaten van deses gelicht, verhoope zeer wel Ed. op Bat.a
voor wel gedaen sal achten, soodat dit guarnisoentie jegenwoordig
sterck bevinde 81. koppen te wesen.

d'Zeeridder van Amb.a 19. Mey

met 60. soldaten

't guarnisoen nu 81. koppen sterck.

7. officieren
4. werklieden
42. soldaten, ende
29. matroosen

Met welcke wy ons vergenoegt souden ende met deselve noch een-
[illegible] can gedaen werden, wanneer besorgt werde, God de Heer
verleene maer gesontheyt onder ons allen. Amen.

de kelder onder de Zeepunt gemaeckt, om kruyt daer in te bergen is onbequaem

Bevindende de kelder die onder de Zeepunt is gemaeckt om buskruyt
in te bergen, is onbequaem, door de groote vochtigheyt vande steenen
alhoewel binnen d.o kelder met asap hebbe laten versien, 't kruyt
ongevaer 5 a 6. dagen daer in gelegen, heeft 't selve gevisiteert.

ende bevonden, 't daer seer vochtigh te wesen, jae de [illegible] die voor 't bushruyt hadde doen leggen, was genoodsaeckt 't selve daer uyt te doen lichten, dewyle nu 't bushruyt huys buyten 't fortien op de klippen is gemaeckt, ende niet versekert staet, 't gene myns gevoelens een mes zoude wesen om ons den hals off te steken. —

versoekt 2 metselaers om een huysken daer toe te maken. —

dierhalven zyn versoeckende twee metselaers om soodanigh een gelyk huysken int fort op te maken dat we sekerder zoude wesen, ende, dewyle de guardyn aende noortoost zyde van dit fortien niet hoger opgehaelt is dan 10½ voet, en noch zonder borstweringh, neffens de noortpunt is staende; de versochte metselaers becomen hebbende, dan bequamelyck de borstweeringe vande guardyn ende noortpunt opgehaelt can werden. —

een nieu pack ende woonhuys nodigh.

Item is hier ten hoogsten nodigh een nieu pack ende woonhuys, daer niet een harden regen niet door nogh in comen leggen, neffens een corps du guarde, die tot heden noch niet daer gedecht is geweest en op nieu hebbe laten versien, ook voor een aenval wanneer met vierwercken int fortie wierde geworpen, seecker den brandt subject zoude wesen, by aldien haer Ed. genegen waren tot vernieuwingh vant voorgaende, als dan twee huystimmerluyden hier wel van node zoude wesen. —

waer toe 2 huystimmerluyden eyst. —

het packhuys buyten 't fort afgebroken,

en een ander gemaeckt,

Item were goet gedacht 't packhuys dat aende zuyt zyde buyten 't fort aende guardyn is vast gemaeckt, 't gene onse vyanden beter zoude connen dienen dan stormleeren, dewyle geweldelyck daer op connen komen, ende met overweginge van een yder int fort zoude wesen, af te laten breken, ende op bequame plaets een ander te laten maken, vertrouwe haer Ed. voor wel gedaen sal achten. —

de coningen van Timor komen int fort versoeckende assistentie tegen den portugesen,

Op heden den laetsten April 1661. zyn de coningen Ammatoammana, Ammatacaugh, Amapoot, neffens noch andere haere regenten int fortien gecomen, vragende naer haer Ed. gesontheyt, ook off desen jare voor haer geen assistentie voor haer zoude komen, daer op tot antwoort bequamen, haer Ed. noch wel genegen te zyn, ende zy niet bedrogen zouden wesen, alhoewel desen jare geen secours hadden te verwachten, maer geliefden te gedencken dat haer Ed. op Batavia soecken den portugesen, die jaerlycx haer assistentie zyn zendende, eerst te dempen, als dan den tyt gekomen sal wesen om de portugesen op Timor zyn woonende hier vandaen te verdryven, 't gene naer haer duncken voor wel gedaen achten te wesen, ook haer afvraegde, off noch wel indachtigh waren, dat die van Lofouw ende Ammatoma vande Comp.e assistentie waren verloochende, jae de hoon en smaet die door de portugesen haer dagelycx wiert aengedaen niet langer conde verdragen, soo als haer Ed. klaerder int dachregister op 10. Octob. 1661. sal connen beoogen. —

De alhier woonende Sombayers, Amabons, hebben haer uyterste krachten aengespannen, om nindrade te becomen, doch door de groote wachten der portugesen, genootsaeckt zyn geweest met 50. koppen terug te moeten keeren; tgaet hier gode zy loff wel, door dien dit Jaer een goet gewas van padi ende sagou heeft gehad, vertrouwe anders ons hier wat moeylyck soude gevallen hebben. ——

Nindrade noch niet gevonden.

Voorders gesprooken vande fluyt Zeeridder, beladen in 25. stux slaven en slavinnen, 24. kraeyen (?) montanende haer ƒ 1320: als verder by tingelegde factuure te beoogen is, neffens de Cort (?) vanden gedecapiteerden pansanbo (?), ende 7. gevangens die op den 10. febr 1661. by rotty zyn becomen, te weten, een Fransman, 4. swarten van maccau, 2. vrouwen, doch een portugees hier overleden. ——

Lading van Zeeridder ƒ 1320.

Haer Ed. bekent is, de chaloupen die hier onnodigh souden wesen, derselver op te senden, soo als haer Ed. onder dato Amsterdam genaemt, neffens Jaccatra, ende palimbang op welcke 49. militaire persoonen verdeelt zyn, die a droictura naer Batavia zyn gaende, ende de fluyt Zeeridder dien voort, ende 'tgeen becomen wantantie naer bima, ende getrouwquaertierde reys in (?), vertrecken. ——

Sent 3. chaloupen met 49. soldaten.

Alle (?) niet vermogens zyn, iemant van gagie te verbeteren, ende eenige genegen zyn d'Comp. noch langer te dienen, dieselve haer Ed. in dese bekent zyn makende, te weten. ——

Sollicitanten om verbeteringh

Dewyle den provisionele boeckhouder Arent vander Weide, door den E. Commissaris Joan Truytman, als guarnisoens boeckhouder alhier geordonneert, p. requeste aen haer Ed. om verbeteringe versoeckende, soo kan volgens zyn versoeck niet nalaten, om van zyn ommegang getuygenis der waerheyt te geven, soo verclaere ick ged. vander Weide een Jongman van een goet leven te wesen, die in alle voorvallende zaken zyn devoir vigilant ende getrouw weet te verrigten, en heeft de oplettentheyt vanden Coning als tweede gebruyckt hebbe, versoecke dat haer Ed. om hem noch te animeren een gunstig Apostil verleenen, tgeen voorgen. vander Weide, tot meerder courage en vigilantheyt sal brengen. ——

Arent vander Weide boeckhouder

Steven Hendrickz van Uytrecht soldaet, int lant gecomen p. Jacht Zierikzee, ind° qualiteyt, is op 12. Septemb. A° 1650. door d'E. Gouv. Jacob Hustaert tot 12. gl. geavanceert, heeft sedert den Jare 1653. continuelyck inde voorseide quartieren, soo in Amb., Solor, Timor ende Macasser, hem als een eerlyck soldaet gedragen, denselven als provisionele corporael gestelt, pertinent noch 3. maenden gebeurende te dienen, versoeckt absoluyt corporaels plaets en gagie voor verstaende onder een driejarigh verbant. ——

Steven Hendrickz sold. tot corporael

Marcus Danielsz ondertimmerman

Marcus Danielsz van Amsterdam, int lant gekomen pr. schip Princ. Roijael, is door den coopman Sr. Vergoest op 26. December 1657. voor ondertimmerman met 26. gl pr. mt. gevoordert, is een yverigh ende naerstig persoon, die een timmermans gagie van 36. gl. meriteert, soo als haer Ed. uyt de schippers Hendrick vander Pitt, ende Steven Jorangs zult connen verstaen. ——

Abram Symonsz kuyper

Abraham Symonsz. van Lopick, in India gekomen Ao. 1657. met schip Rotterdam, voor matroos, dewelcke eenigen tyt inde wincke op Batavia het kuypers ampt tot contentement zynder overgeset heeft waergenomen, is door d' Ed. Hr. Gouvr. Generael Joan Maetsuycker in zijn qualite 1659. geconfirmeert, met een beloning van 14. gl pr. mt., uyts zyndie Jarigs verbant daer voor uyt te dienen, versoeckt verbetering van gagie. ——

Timo Jansz onder Chirurgyn

Timo Jansen Snigge onder chirurgijn, int lant gekomen 1657. pr. schip Orangie, is een tijt lang bevonden hebbe, van goeden comme-gaench ende kennisse, soo verre dat den opperchirurgijn des Casteels Batavia, hem aengeraedt is tot een nieu verbant, ende diens tyt geeyndigt was naer 't patria vertrecken, sal gevoordigh verbetering van gagie ende qualite is versoeckende. ——

Pieter Carstensz sold. a 9. gl

Pieter Carstensz van Hem soldaat, int lant gekomen pr. schip Orangie Ao. 1655. voor soldaet a 9. gl pr. mt., een tijt lange, versoeckt verbetering van gagie. ——

Hugo Hulenburgh opperhooft

Hugo Hulenburg van Utrecht ondercoopman daer voor 1659. pr. schip de Vrede int lant gekomen, den welcken over de seven Jaeren als een der tractande dienaers ofte compt.r hiern zyn dienst heeft gepresteert, ende door haer Ede Ed. order op 4. December 1660. door d' Ed. Hr. Commissaris Johan Truytman als opperhooft van't fortie Concordia is geauthoriseert, die halpen tot u Ed. is seder ende, oetmoedighlyck versoeckende verbeteringh van gagie ende qualite, dat haer Ed. gelieven in consideratie te nemen, dat alrede ses Jaren over zyn tyt is gebleven, waer mede zyn afscheyden, ende haer Ed. gunste te gemoet sullen zien, nadien het selve sloepe oeder van Galioot die int begin van January 1662. ten voordeele vand Comp. te gemoet zyn siende, dewyl dese hier gehouden schaloupen als Batavia ende Atchinader seer lecke zyn bevonden, ende niet aen te vertimmeren is —

Hier mede etc. onderstont, bevinden ende zullen blyven u Ed.le Ed. verplichte dienaers, ende was geteekent Hugo Hulemborgh Arent vander Wide 1661. Willem Loffe. ——

Aenden Ed. Hr. gouvr. generael Joan Maetsuyker
en Zyn Ed. presente Heeren Raden van India,

Joseph Margits met 't Zeeridder, benoorde de Caep secrius aen haer Ed. 20 Juny 1661. ontfangen den 11 July p'r chaloup van Timor,

Ed. Manhafte, Wijse, voorsienige seer genereuse Heer,

Also door haer Ed. ordre op den 12. febr. verleden, met het Jacht de Haes, nevens 't chaloup Jaccatra naer Bima waren afgevaerdight, om sheeps aldaer wat ryst ofte padij te troucqueren, en by aldien de graen daer lydigh was te becomen, ons naer Ambon soude ver-voegen, om sheeps aldaer aenden Ed. gouvr. Hustaert over te leveren, doch ter contrarie, vandat graen niet lydig conde becomen, ons naer Timor soude begeven, om daer op de ordre vanden onderkoopman Culemburgh ter plaetse hy ons soude mogen aenwysen, om op de overige handelaeren te kruyssen, zoo ist, dat naer wy gem. Ed. ordre hier in achtervolgt hebben, en zyn door stilte als contrary winden eerst den 3. Maert ter reede Bima aengeland, alwaer ons volgens haer Ed. ordre, nevens het geschrieve aenden onderkoningh naer lant getransporteert, alwaer wy van eenige grooten seer vrundelyk werden verwelcomt, stelden haer hebben u Ed. missive nevens het geschrieve ter hant, welck zy met alle eerbiedigheyt aenvaerden, ende gingen gesamentlyk naer de Coninck balay, alwaer den viceroy Touriala gampak, nevens eenige grote ons verwachte, ende haer Ed. missive op 't alder eerbiedighste accepteerde ende door den sabandaer int openbaer wert gelesen, waer op ons geantwoort wert, dat in tegenwoordigh vandat graen niet in voorraedt en hadden, maer soo eenige maenden wilde vertoeven tot het nieuw gewas zoude ons 't Jacht vol connen laden, door weyning meer, waer op haer dienden, soolang daer te verbleyven geen ordre toe en hadde, maer zoo ons in den maent conde geholpen soude laden en, waer op zyluiden antwoorde 'tselve voor haer onmogelyck was, want niets in voorraedt hadde, also den viceroy niet wel te pas en was, zeyde dat hem eens zoude bedencken, en dat over een a 2. dagen zoude weder comen, waer mede vertrocken; den 5. deser zyn weder aen lant gekomen, ende door den sabandaer by den viceroy gebracht, die op zyn bedencken, seggende geen ryst in zo korte tyt conde leveren, maer by aldien dat noch 4. a 5. maenden conde wachten ofte wederom komen, alsdan wel 's Jachts ladingh wilde verschaffen, maer tegenwoordigh 1/4 last ofte coyangh te versamelen is by aldien't ons goet dacht, wilde den tyt, (sonder daer iemant te laten) alles in zyn bewaringhe by een vergaderen, wy geen ander middelen als dese voor raetsaem conde bedencken, hebben hem ons mede gegeven [illegible] van ider een p'. laten besien, tegen den viceroy sulx aenstont, ende ons

Arriveert met de Haes op Bima 3. Maert,

maer daer is geen ryst,

of men soude 4. of 5. maenden daer naer hebben moeten wachten.

dagh vaeren den legen s'anderendaeghs, omme aen alle de groote en
koopluyden te presenteeren, om haere legens rys te troucqueeren,
den 7. do. zyn wederom met den sabandaer ten hove verschenen,
aldaer op de baley den viceroy met zyn grote vergeselschapt vonden
naer eenige beleefde groote aen weder zyde, my gevraeght werdt,
voor hoe veel Ra. kaens, de coyang my aenstont, haer lieden in
antwoort dienende, dat den vercooper zyn waren moste op den prys
stellen volgens koopmans gebruyck, daer op zy lieden uytschreeuwde
35. Ra. de coyangh, gelyck de vrye koopluyden gewoonlyk betaelden,
ende behalven ik zulcx ook genegen was te geven, zoude het Jacht
[illegible] dien tyt voort vol geraecken, daer over my niet noodigende
van soo hogen prys, immers wel bedient te zyn, hoedanig den commissaris
Joan Truytman met haer hadde gecontracteert, waer op zy zeyde
dat met zyn E. geen contract gemaekt hadden, want haere uyt
vrede niet dorsten weygeren, doch daer gecomen waren om rys te
handelen, volgens de marct moste gaen; doch boden haer lieden
20. Ra. voor de coyang a 800. gantingh yder, over welck bodt zy
haer seer vreemt hielden, eyndelyck naer veel debatten over

komen nochtans over een aengaende den prys, te weten tegen 24. Rt. de coyangh.

een gecomen, voor 24. Rds. de coyang, al hoe wel zyn excellentie
veel inbraghte, zeggende de wyl Japara nu gesloten is, aldaer
veel natie en koopluyden zullen komen, omme haer rys te handelen
ende wel meerder als tot 35. Rs. souden geven; doch het niet te
min haer genegentheyt vriendschap aen d'Compe. willen betoonen
ende aen niemant wert ook zy een maet rys zullen verkopen voor
ende aleer d'Compe. haer voltoyen last zal hebben ontfangen,
zynde 100 4/5 coyangh, naer dat alles besteet hadde, zyn weder
van daer volgens haer Eds. ordre naer de vesting Concordia op

gaet na Timor,

Timor gelegen t'zeyl gegaen, zynde geen rys daer meer was te
becomen, hebbe de chaloup Jaccatra (volgens ordre) met ons naer
Timor doen verseylen, stellende ons den cours om door 't gadt van
Larantuka door te lopen, 't welck wy den   deser passeerde, vonden
aldaer een portugees Jacht leggen, voor de negery Larantuka,
doch hebbe aen de wal geraeckt soo dat achter wel drie boot ver-
noechen was, alwaer wy eenige schoten naer deden, maer daer geen
apparentie ziende om ander ons gewelt te becomen, zyn over
Solor naer Timor verseylt, om 't opperhooft aldaer haere komst bekent

en komt 1. April voor Coupang

te maken, alwaer pr. April ter rede voor Coupang arriveerde,
aldaer noch in goede doen stont, doch het fortie [illegible] was
aldaer noch niet verschenen, als mede verstonde van Sr. Culenburgh

daer waren 7. portugese vaertuygen uyt Macassar gekomen

datter 7. portugesen vaertuygen aldaer uyt Macassar waren
over gekomen, waer van al een in zyn gebiet gekregen hadde,
even haer Eds. beter uyt den voorn. Culenburghs missive [illegible]

bevoght hebben; op den 12. April zyn door ordre vant voorn.
gaet na Lefou,
Opperhooft, nevens 2. Chaloupen naer de bogt by Lefouw gesonden,
alsoo hem bericht was een portugees aldaer ter reede lag, doch
tegen den avont, zynde den 14. do. by Pedebato comende, en daer
van stilte dreven, soo vernamen ongevaer tusschen 8. a 9. uren, een
vuer dicht onder de wal, het welcke hoe langer hoe groter worde,
waer naer de Chaloupen genaedert werde, om te vernemen wat
'tselve doch mochte wesen, de welcke smorgens daer aen ons weder
en passeert een Jacht twelck inde brant stont,
aen boort verscheenen, rapporterende dat het een Jacht is geweest
twelck vol sandelhout was, ende dat 'tselve tot aen't water toe al
inde asche lagh, en geen apparentie omdaer iets meer te krygen
soude wesen, waerom onse reyse vervorderde naer Lifouw,
waer saterdermiddags arriveerde, vonde aldaer ter reede een
Chinees Jonkie, waer van ons den Ammaghoda genaemt Tonko
vint een Chinees Jonkie voor Lefou.
aen boort verscheen, met een pas van haer Ed. om zyn
negotie op Timor te mogen dryven, waren gelicentieert, ook
vertoonde van den voorn. Ammaghoda daer over 5. dagen een
portugees Jacht van daer naer Larentuke was vertrocken, naer
dat aldaer 2. dagen gelegen hadde, sonder eenigh negotie te
becomen, doch deselve ontsnapt zynde, hebben geresolveert
komt weder voor Coupang 10. April
weder nae Coupang te keeren, alwaer den 10. do. zyn gearriveert,
hebbe 'tselve aen't opperhooft gerapporteert, even mede uyt zyn
missive sal worden bevoght, mede zy op den 22. do. alsoo 't voorn.
gaet 22. dito naer Ammanoebang,
Hooft bewust was, dat op Ammanoebang een a 2. Jachten was
leggende, derwaerts nevens 2. Chaloupen zyn afgevaerdight,
doch den [blank] daer aen, hebben savonts tusschen de wal van Rotty
Timor, en Semou sodanigh weer beteckt, dat geen zeylen conde
voeren, want deselve alle uyt 't lyck vlogen, doch naer midder-
nacht 't weer heel wat bedaerde. S'morgens voor dach rackte aen
de hoeck van Rotty, tegen de rutsen en clippen, alwaer het
en verliest het Jacht de Haes op de hoeck van Rotty op de clippen,
gestoot 't Jacht de Haes is komen te blyven, doch door Godes genade
geen zielen daer by verloren en nader hant alle de goederen
daer uyt gebracht excepto rys en kruyt, twelck bedorven was
soodat alleenigh 't Jacht daer is blyven sitten, ende overmits
het fluytschip de Zeeridder met een Chaloup. op hebbende een
Comp. soldaten uyt Amb. alhier over naer Batavia gedestin.
de Zeeridder komt aldaer uyt Amb.
is hem gesamentlyk by onderdeterminatie goet gevonden de
geborgde goederen vant Jacht de Haes inde fluyt Dimeloort
te Inbarqueren, om den selven de Zee ridder so ledigh te houden
als doenelyk conde wesen; 17. do. zyn met de fluyt d'Zee-
gaet met de Zeeridder Dimeloort etc. van Timor 17. ney na Bima,
ridder, Dimeloort, de Chaloups Jaccatra, Amsterdam, Paldenbang
en 't veroverde portugees Jonkie van Timor's Reede vertrocken

inden 25. do. voor by de negerye Barentike geschiet, aldaer tot
afbreuck onser vyanden eenige canon door wachten en soo de
schaden aendeden als doenlyk was; Op heden hebben de chaloupen
Jaccatra, Amsterdam en Palembang met de opgecomende Comps.
soldaten afgevaerdigt, om haer wegh opt spoedighste (sonder
ievers aen te loopen) nae Batavia te vervorderen, met ver-
trouwen haer Ed. hulp aengenaem sal zyn, ende ick met de
bodems Zeeridder, Overvoort en 't veroverde Jonkie nae binnen
omme de getrouquidde rys te ontfangen, die wettende en
al mede by den hof verhandelt wesen, soodat met god ten voorste
uit lastste vande aenstaende maent op Batavia wel en soet te
genoegen van u Ed. sullen verschynen, hier mede etc.
In 't Schip de Zeeridder, zeylende benoorden de Caep Florid
desen 20. Juny Ao. 1661. onderstont u Ed. dienstverplichte
dienaer, ende was geteykent Jorys Margits.

zeyt onder ordre 2. chaloupen en een verovert Jonckie na Batavia.

Aende Ed. Hr. Joan Maetsuycker Gouvr. Genrl. ende E.E. Heeren Raden wegens den Nederlantschen staet in Orienten

den Resident op Wingurla aen haer Ed. op Bata. den 16. May 1661. ontfangen pr. Schevelingen den 12. July.

Ed. Erentfeste, Hoogachtb., manhafte, welgeleerde, voorsienige, ende seer genadige Heeren.

Ed. Hoogh-gebiedende Heeren.

Sedert ons voorige letteren, onder den 20. deser afgewekene mt. April aen u Ed. Hoogachtb. om off 't geschiet raet, dat de schepen kruyssende opt verbaerte bevonden de Portugees secours door storm geheel ontdaen
gewoelt waren, sedert dat selve zyn ons door des Comps.
spion uyt Goa nader toegesonden, de volgende Portugese afschriften
daer in gedte. missive gewach van gedaen hebbe, namentl.
Een copie missive door Ignatio Sarmento de Carvalho, in dato 7. maert
passado uyt Cochim aen Goas regenten geschreven.
Een do. door gedachte regeerders onder 15. April letteren uyt Goa aen de
Gouvr. van Cochin Ignatio Sarmento, met 5. fregats versonden.
Een do. door welgem. gesachhebberes in dato voornt. uyt Goa aende
Coninginne van Cochin gesz.
Een do. door voorsz. gebiedts heeren op gem. tyt uyt Goa aen den
Samorijn geschreven.
Een copie obligatie door Bernardo Correo opgestelde tot
wegens den ontfanck vant geordonneerde secours voor Cochin
als hebbe geschreven gepasseert.

Een copie missive door Francisco de Mello de Castro, en Antony de Souza Coutinho, in dato 12. April laestleden aen den keyser van Ceylon naer Candia geschreven. —

Een copie ordre door gedachte beverhebbers op genoemde tyt aen Manoel d'Souza Pereira, en Gonsalvo Serrao Pimentel verleent, om den keyser van Candia 't selve voor te dragen. —

Welcke papieren in de portugees als nederduytse tale hier bygevoecht gaen, waerom ons met behoorlycke eerbiedigheyt aen refereren. —

Ook werden door gem. spion verstendight, hoe den Afgesant Namagy Quottgary op den 27. van meer genoemde maent April weder binnen Goa is aengecomen, doch sonder de vrede te betroffe, aengesien den Sampandyck begeerde dat den Visrey de pepper in syn ryck vallende tegens den gestelden prys, gelyck voor desen gedaen heeft, most aennemen, gevende niet willen toestaen als 't carguerren van haer 7. fregatti, die by 't leven van den Sivapandyck nu ongeveer 2. Jaren voorleden zyn aengehaelt, maer ged.e Quottgary heeft deselve, tegen opheffe t' eenemael vergaen, en niet als tot brant hout dienende waren, daer verbleyven laten, rapporterende wyders aen Goas Regenten, binnen Canara een Rys Caffila, om daer te verscheynen gereedt vaerdigh was, maer dat hun houtte door eenige ~~[illegible]~~ schepen, die doende waren om binnen rivieren met Rys te vullen, tot noch belet worden; 't welck geen kleyne bekommeringe en droefheyt aen Goas Ingesetenen veroorsaeckt, ook geschiedt zulcx niet sonder reden, naerdien daer uyt by soo verre van d'een off d'ander plaets niet met een redelyke quantiteyt levens middelen geprovideert worden, wel een groote hongers noot moet komen te resulteren, hebbende sedert onse voor aengetogene letteren, maer 6. vaertuygen met Rys uyt Canara becomen, 't welck weynigh strecken can onder soo veel Zielen, als in 't gebiet van Goa, Salsette, en Bardes woonende. —

Ten geseyde dat Dom Francisco de Lima heeft opgetimmert, waer in onse letteren, met de gehuwde Edm. gesz. cargo [illegible] van gemaeckt is, staet volgens d'advyse van des E. Comp.s Spion, eerstdaegs uyt Goa naer de noort, en wyders met toecomende mouson naer Portugael vaerdig te vertrecken, 't geen Goas Regenten eenige dagen te voren tegengehouden oorsake veel Fidalgos die binnen Goa getrout zyn, hun met heele naer Europa meende te transporteren, doch eyndelyck in rade vast gestelt en besloten, bynoodende Fregatte te carguerren, mits gemelte de Lima eenige Fidalgos daer mede op de verseeckerte van 15 (4). Xeraphyns, 't welck hy heeft geaccepteert, souden vermogen over te voeren. —

d'25000: Xeraphyns die Goas geselts heeren voornemens geweest zyn neevens den portugees tot incoop van Rys, naer Canara te senden, blyft nu mede door de comste van gedachte Quottgary [illegible] vermits

sonder de vrede te verluyste, geretourneert is geraeckt. ——

Den 10. deser verschynt bevonde ten deser rede uyt Souratta 't schip Gouden Leeuwe, dat dadelyk daer aen, naer van drinckwater en andre noot-wendigheden besorgt was, zyne ondernome reyse voortsette naer Batavia, waer God Almachtigh gemelte bodem spoedigh bevryt van rampen, in salvo wil geleyden, bevondende p:r 't voor aengetogene schip wert ons een briefje van den E. Heer directeur Leonart Winninx toegebracht, waerin adviseert, hoe op 15. der afgewekene m:t April d'ondergespecificeerde koopmanschappen voor contant met 2. pr:C:to rabat (t welck d'E. Comp:e hier ter plaetse profiteert) tot de volgende pryzen aldaer verkocht wert, namentlyk. ——

Japans geraffineert Japans staefkoper N:o a	20:	de man van 34½ lb
't ongeraffineert dito	17.	
't malacx tin	15½	
Olyphants tanden	34.	
Japanse campher	20.	de man van 36¼ lb. ——
Sandelhout	16½	
Sappanhout	5½	

Naer welcke pryzen ons hier voortaen sullen reguleeren, mits aff-treckende gelyck voor dese geschiet is 4. ten 100. voor den tol, die de E. Comp:e in Souratte uytkeert. ——

Den 13. courant keerde hier 't jacht Vlissinge met de wedere ladinge [illegible] zyn cargo bestaet in gevoelyke in 75. packen cattoene garen, 132¾ lasten tarwe, 30. d:os erwten, en 14¾ d:os catjang, bedragende gesamentlyk met alle oncosten tot binnen scheeps boort f 19579:9:12. gelyk u Ed. hooggeachte uyt de daer nevens gesonden factura, waer-mede gelyke briefje verhaelt p:r dierselve afschriften gedaen [illegible] 13 stucks pattados by gevoeght zynde, gelieve te bewogen, welck jacht dadelyk daer aen in den name Godes a droictura van hier naer Cochin is vertrocken.

Ook heeft de ladinge van 't jacht der Schellinge mede gescheept, soodat zyn gantsche cargo nu bestaet in 't volgende, namentlyk. ——

12000. lb, gesorteert cattoene garen, bestaende in Cabessa, barigo, en pee, geemballeert in 75. packen en den inhout van dien daer op geschreven. ——

151 1/20 lasten tarw bestaende in 3486. sacken gemerckt T:
20⅖ d:os catjangh in 475. sacken met de letter C.
35. d:os kitserey in 840. sacken met K. en
60. corven ajuyn, welcke goederen gesamentlyk comen te monteeren met alle oncosten tot binnen scheeps boort f 23264:4:0. gelyk 't selve breeder by de nevens gaende factura te bewogen, waer-voor 't compt:r generael in de singuliere negotie boecken staet belast te worden, waermede u Ed. gedaene eysch van hier in deugtsaem in het goet 't eenemael voldaen is, ende wel gevallen der selve willen niet ontvallen; 't gemelte jacht der Schellinge dan

voorsien met drinckwater en verdere provisie tot syne reyse
benodigt, versorght wesende, vertrock met de opkomste van dien
selve dach (?) Bataviawaerts, den opperstuurman Luytsman wil Schelte (?)
neevens Vlissinge begoude (?) in voorschoot laeten volgen. ——

Vande 4. houtvaertuygen, daer in onse vorige mentie van gemaeckt
is, zynder drie tot brandthout voor de vloot, naer dien het ten
hooghsten benoodight hadden, en hier geen ander te becomen was,
gesloopt, soodatter nu maer een verbleyft, 't geen by d'eerste gelegentheyt
mede op die manier sal moeten verbruyckt worden, aengesien
't door negens anders toe nut is, ——— waer mede etc.
ondertekent U Ed. onderdanige, eerbiedt-dienstige, gehoorsame
en vlytige dienaers, onder was geteyckent Pieter van
Santvliet, Leendert Lenaertsz. ter zyden stont Int Compt.r
Wingurla desen 16. May a.o 1661. ——

Batavia,

Aend' Ed. H.r Gouv.r Generl. Joan Maetsuycker
end' Ed. Heeren Raden van India. ——

den koopman Cava (?) tot Macassar aen haer Ed. 4. July 1661. ontfangen 16. d.o p.r Becommendade (?). ——

Ed. Erentfeste, Manhafte, Hoogachtb.e, wel wyse, voorsienige, en zeer genereuse Heeren. ——

Gebiedende Heeren

Den 24. May passado is onsen laetsten aen U Ed. A: met de Jachten
Konckerke en Dromedaris dubbele geweest, gedurende (?) beysteende (?)
off geen. Wilden sullen lange voor den ontfangh deses by U Ed. A.
gepasseert wesen, en oversulcx wyder afschrift daer van der,
bidelyck (?) te schuwen te senden; sedert heeft doorgaens met alle
moetsgheyt getracht, den trouloosen Macassaerschen moordenaer
op te spueren, en tot den eynde den koningh ons klachten voor,
gehouden, wende sich doorgaens op onkundigheyt onder diere
protestatie is verschoninde (?), wysende ons steets naer Craingh
Soumanna, by den welcken wy deesen gelycke apporteeue (?) verlangt
geven, eyndelyck ist soo verde gebracht, dat de zaeck int
openbaer hadden werts geleeden geweest is, die welcke (conform
vorige oude Macassaersche usantien) d'erfgenamen van wylen
den Boder (?) toeboden, ses slaeven, bestaende
uyt 49. goude massen als 6. corsse (?) bimas slaeden, dat wy echter
niet hebben dueren accepteeren, maer in tegendeel dertigh
dolven (?) van soo openbaren moort, en onlydelycke procedures
ons binnen weynigh dagen overcomen. Sy in contrarie hielden
hun van alles ignorant; op den en desen wyse liet het ——

de koning houdt hem ignorant vande moordenaer

6. slaeven tot boete gegeven voor de erfgenamen vande boder,

beneffens met de belofde 8000. Rds in cas, Amegaens en
zynde complete restitutie comt te manqueeren, seggende
simpelyck daer om nae Solor en Timor uytgesonden te zyn,
omme daerin rapport, diensvolgende tot desselfs wederkomste
en te doene rapport moeten patientie nemen, van dien kant
en heeft men in lange niets vernomen, komende op 25. deser aff-
gescheyden maer hier dadelyck te voorschyn 20. Chinesen, die
gelyckelyk met het olyne vaertuygh van hun verongeluckte
Joak, Taby Sabay toebehoorende, ontcomen zyn, rapporterende
twee met sandelhout volladen navetten van Francisco Viera,
op Timor souden vergaen wesen, hebbende Sondwaerts voort 't eene
selffs, uyt vrees van door d' Compe. Chaloupen betrapt te werden
in brant gesteken, en 't ander laten nederwaerts te gront sincken,
't welck den dyenaer [illegible] wesen bracht, oock ontrent
Salopor het vaertuyg van schoonen padre Pharoga nedergeschoten
wert, en souden de twee maccaise vaerders wederom ledigh
huyswaerts vertrocken wesen, invoegen den Sultans haere
aenons gepleegde trouloosheden, in deese beginnen te [illegible]
en nu te laet, sy hun selfs laten berouwen, dezelve ver-
dranckingh gaet dagelyx met wessen voort, gelyck u Ed. A.
by d'nevensgaende notitie No. 1. des geliefde cunnen beoogen
't is seker den Coningh Radja Sello, en ettelycke meer andere
hun gepatrocineerde haer vertreck sogen te vergunnen en
maer willen zy volgens gerugten en beyhende schenen daer toe
niet resolveren, als wel wetende den Macassaer haer tegens
Compe. gepleegde wapenen, weynigh souden connen [illegible]
invoegen zy dan oock meer uyt vrees, als wel genegentheyt
deser [illegible] 't welck meer waerheyt de gantsche
regeringe hier ter stede door te [illegible] en tot dien
eynde daer over [illegible] aengesproken, gelyck 4. dagen
voorleden Coningh Sonnana ons [illegible] diens halven te
gemoet liet ontbieden, remonstrerende int brede wat
onlydelycke schade deselve ingesetenen daer door stont toe te
komen, 't was wel waer, het geslotene contract sulcx niet,
maer als men gingh considereren lyts gelegentheyt die
hun daer toe gepraest hadden, was zyn excellentie van opinie
d' Compe. daer inne nu een weynigh moderatyt behoorde te
gaen, en juyst so precys op d'algemeyne uytvoeringh soo stip
niet te blyven staen, wyl alle werelts saken veranderingh
van tyden, en onderscheydelycke [illegible] nae sigh sleepte,
versoeckende dienthalven die natie niet dan als jaerlycks
komende en gaende koopluyden mocht te gedoogen, en

de 8000. Rs. ofte Amegaen zynde niet gerestitueert.

2. navetten van Viera op Timor vergaen,

de portugesen worden meer uyt vrees als uyt genegentheyt gelargeert. —

en daerom Coningh Sonnana deswegen aengesproken

versoeckende dat de portugesen daer jaerlyckx mogen komen handelen,

en met onse passe vrye negotie vergunt worden, daerop wy
zyn Hoogh.t vriendelyck te gemoet voerde, dat 't gemaeckte accoort
sulcx wel expresselyck interdiceerde, en den volgende wy ons
daer toe niet gequalificeert vonden, doch by aldien zyn Excellentie
iets te soliciteeren hadde, sulcx in dd. A. geliefde voor te dragen,
hier tegens repliceerde hem. heer, dat hy deese gelegentheyt daer

keert de resid.t afreyst,

toe wel genegen was, maer aengesien Daingh Manghatta en
verderen aenhanck etc. noch in Batavia deden als ostagiers op-
gehouden werden, soo zoude daer mede tot nader occasie super-
sederen, en middelerwyl vraegden om een paspoort voor sekere
navette, toebehoorende het geestelyck geselschap Jesu, en franciscus Vieira
in comp.a op 16. Juny passato van Candtas timmerwerf hier ter
reede gekomen, en apresent naer goa vertreckens gereet leyt, dat
wy beleefdelyck afsloegen, dieter wel genegen waeren een vry-
geleyde tot Batavia te vergunnen, doch hier op wierde van
Samanaina, met verder gesegt, en mitsdien hooger by gelycke stil, vertrouwen
alsoo naer weynigh discoursen afscheyt, konnende uyt alle om-
standigheeden lichtelyck afmeeten, gedachten heer noch al met een
goede inclinatie tot de portugesen g'inboest en besedelt was,

Crain Samanaia noch al tot de portugesen genegen

vreesende zyn Hoogh.t ons voorderen, met veerdere inhabitanten
en andere uytheemsche volckeren, souden negotieeren, als een
lustaden voor altoos Macassar ontseyt bleeff, seggende hy
zoodanigen voortgangh wel te connen beseffen dat niet alleen
d' Engelsen, maer ook de Maleyers, uyt eygen begeerte deese
plaetse noodsakelyck mosten abandonneeren, en inderwyle souden
zy alle tot een meede vassaliteyt konnen gebraght worden, waer-
op wy den heer beleefdelyck te verstaen gaven, d' E. Comp.e sulcx
noyt met de Macassaerse regeeringe gemeent hadde, maer
eendelyck de portugesen als de voornaemste Instrumenten vande
geresene questien zynde, hier uyt te royen, sullende onder tusschen
wel andere negotianten te voorschyn comen, om de commercie
hier in loco levendigh te houden, interim zynde raetelyk te verschonen
beyde natien weederzyts een redelyck genoegen mochte toe-
komen; daegs daeraen zynde 26. Juny, quam Vieira ons
persoonelyck besoecken, den welcken naer weynige discoursen

franchesco Vieira versoeckt pas over Bima nae goa.

te kennen gaff, hoe de heer voorn. geestelyckheyt nevens
hem te raede waeren, haer schepken over den wegh van Bima
naer goa te laten afvaren, en mitsdien behoorlyk pas versochten
dat wy hem voor eerst afsloegen, maer eyndelyck aenseyde by
aldien zyn persoon over Batavia, mede derwaerts wilde navigeeren
sulcx zonder Bima aen te doen zoude consenteeren, en anders

niet machtigh waeren in te volgen, wijl buyten alle hope gea
door d'onle weder geblocqueert stont te worden, desen voorslagh
conde zyn 't niet aenvaerden, maer opvullende desen ongele=
gentheyt van tyt, wijl presentelyck noch den merckelycke capitale onder
dese ingesetene uytstaende hadde, en gen. navette als nu met de
voornaemste [illegible], en partye andere zynder nater voor aff
voogheden te vertrecken, willende eenlyk binnen aenloopen, om
een goede quantiteyt root verwigh hout vandaer mede over te
voeren, ende onderwylen u Ed. A. te versoecken, om den uytersten
tot aenstaende Jaer, en maenden Mey off Juny, te mogen voor=
placts houden, in hope zynde middelertyt desselffs uytstaende
schulden in te manen, doch soo u Ed. A. hem niet geliefden te
consenteren, sich alsdan noottsakelyk nader Timor op't schoorste
zoude moeten transporteren, maer andersints conende geschieden
wel lieber nader kust van India wilde verplaetsen, om des te
beter naer Portugael te mogen reysen voorders etc., voorwende
eyders, by de versochte pas schoon zyn persoonelyk niet verbleeff
niet met eeden conden weygeren, als hun hebe volgens accoort
libber staende, met eygen vaertuygh binnen haerlieder districten
te mogen afvaren, vertoonende ons tot dien eynde den brief door
u Ed. A. pr. Omdeport aen Craingh Soumana geschreven, waer
in haer sulcx wel duydelyck vergunt en gestipuleert staet —
dewelke hebben wy om gewichtige consideratien daer tegens,
en dien volgende zyn versoeck afgeslagen, dies hy by forme is
protesteerende, hem geen oorsaeck zynde verblyff te imputeren, zy
wel nimmer eenige beswaerlyckheyt dienaengaende meer aengedaen —
worden; Ed. Heeren, als wy gaen overwegen wat moeyelykheden
en contentie, dien sonder vast met zyn machinerende adherenten
d'Comp.e hier in Macasser can toebrengen, soo heyde van
geroepen (dat wondtelyck onder u Ed. A. wel rypen verstanden
zyn bruyckende) het voor d'Comp.e wel geyschender zoude wesen,
men die aergerlyke Societeyt genaemt Paulisten, alias Jesuyten,
en gedachten wederos substantien onder behoorlyke en gelimiteerde
vaste intelligentie aengenadert, wy ook niet anders uyt u Ed. A.
missive vanden 12. Febr. conden begrypen, off den yder van
haer wort vergunt, liber en vry hunne goederen en persoonen
binnen den gepresigeerden tyt te vervoeren, werwaerts zy
elders in eygene districten wesen willen, en gevolgelyk sonder
vry geleyde niet wel conden gedwongen worden te vertrecken
gevende zyluyden rout uyt te kennen, buyten dien onvermogende
zyn deselve voort te gaen opslaken off duchten grootelyck

[Margin:] Seecker sulcx afgeslagen wort

[Margin:] Baea meent voornaeme dat het beter waere gedeporteert [illegible]

vant eene ongeluck in een vry meerder schade te vervallen,
dies wy ooc van resolutie bleven by verder aenhouden eenige
sollicitatien (ten principalen wyl de ongestadige Macassarse
voorsten dagelycx alle debvoiren aenspannen, om die mede raed
gevers tot verblyff aen te raeden) te consenteren, zullende in
middels ons vaerten van naer Solor off Timor, 't sy ook
onder wat schyn het moght opgesproken worden, vry geweyde te
passeren, en dien volgende vastelyk vertrouwen, onse verrich-
tinge UEd. A. eenerwelyck genoegen toebrengen zal. ——

vaert niet na Solor off Timor,

Aengaende nu de Macassaarsen toestant, en desselfs regeeringe
daer van konnen wy UEd. A. niet veel goets seggen, veel min
schierlyk adviseren, hebbende eenigen gantsch bedryff niet naer
eenen oorlogh inwendigh oorlogh, hebbende precisent den
gantschen zeeboort langs, vant Zuyder casteel, tot voor by de
noorder vestinge, met eenige stercke borstweringe, rondeelen
voort enschoon angels, mitsgaders canon nae den eysch voorsien,
zynde haer voornaemste stercte by Panakoke, als op de rivier
kant geschiet gelegen, alwaer se ooc steene wercken, ende met schans
korven besett opgeworpen hebben, gelyck mede ontrent
's Conincx fort Sanbaffe, 't portugesen quartier, en laetstelyk
tusschen ...de, en 't noorder casteel, al vry aensienelyke defentie
gebouwde mandaoten opgemaekt staen, gaende noch dagelycx, niet
alleen voort, maer weer meerderen verwonderinge, daer mede
stadigh voort, dat ons ook geinsinueert heeft al eenige malen
den koning en meer andere grooten dien te gelden te beconsa-
sideren, ende in middels de redenen van soo stercke opmakende
wercken, onder eene schimplachtige afvragende, gevende zulcke
blyckende teekenen, al vry groot nadencken, sy Macassaren iets
daer mede moeten voor hebben, en ons by nae inbeelden, zulcx
op de Hollanders gemunt zy, dat wy echter contrarie hoopten,
hy hadt t'eenen ons een diergelycke ballade hoofdelyken toe,
seggende nu d'oude wercken t'eenemael vervallen waeren
sy genoodtsaeckt waeren in dier voege dito op te setten, daer
geschiede dit tot geen ander eynde, als om by d'een off d'ander toe-
val niet weder zoo onverwacht en machtelyk besprongen te
worden, doch moesten wy gelooven, en verseeckert wesen, dit
eens bedryff niet ten nadeele onser natie zouden gedyen
en hoe konde zulcx ooc geschieden, aengesien van weder syden
zoo goeden vrede besloten was, versoeckende ondertusschen
de gouvr. genl. ende heeren raeden van Indien, de vervallen

de macassaren steeds hare importante van defensie tegenbeden en, werckende aenslag,

tusschen

de Koning op de Compe. seer misnoeght zynde ——

steene gebouwen, en diergelycke andere wercken in Batavia als
Amboina, noyt weder geliefde te laten opmaken, waermeer hij insgelyx
sonder yets te repareren, soude blyven stil sitten, werpende ons
al eenige schimpwoorden toe, wegens 't achterblyven synder afgesondene
daingh Manguassa, als Saffa, dat wy niet behoorlyke omstandigheden
ten eersten debatteerden; 't is seker dd. heeren, 't opsouden derselver
haer gemoederen tegens d'Comp. dagelycx meer en meer staen te
verbitteren, konnende haer niet anders inbeelden, off u Ed. A. zyn
van resolutie weder tot den oorlogh te komen, te meer, wylle hun
ni bespaert en besoedelt vinden, int breken der soo duydelyck

Keyftachtige uytlegging van 't laetste art. vant accord.

gestipuleerde ~~[illegible]~~ beedens articulen, steunende buyten alle reden op
de laetste clausulen, hier in Sanbosse geaccordeert, behelsende in
substantie den inhout van dese bedde, is, geen van alle dese articulen
te buyten te gaen, ende datmen haer niet en beswaerde, int gene daer
zy geen macht toe en hebben; dat is te verstaen seght onsen wet,
geen onderdaen des konings te dwingen om christen te worden, doch
en zyn dese twee laetste reguelen, in het contract by de Mayst.
berustende, geensints te lesen, maer simpelyck staet daer in uyt-
gedruckt, van haer niet te mogen beswaren, (als hier boven noch
is geseyt) int gene daer zy geen macht toe en hebben etc. dd. schynen
dese bontbackers, al wilt hun, ofte wie desselfs onderdanen tegens
gaet, eenelyk op het woordeken van buyten haer macht, te willen
excuseren, en seght Sanbancho wel te weten, int door haer
getekende originele contract, by den E.H. Commissaris Jacob
Caine naer Batavia mede gevoert, niet anders als int zyne hier
boven aengeroert, gementioneert staet, dies wel wenschten
dese tweedracht van den te mogen eyndigh werden, wy ondersints te
duchten zy, de Macassaren haer in deesen zullen pogen te verschonen,

waer op bara nader berigt versocht,

't weeck by des koninckx eygen onderteekeningh consequentelyck
sal moeten blycken, off ten waere de translateerders hier in gemist
hadde, dat, mitsgaders de wichtigheyt des points in soo grooten
werck, anders willen hopen; twee dagen te voren heeft den Coningh
d'in principio deses aengeroerde 6. slaven, bestaende uyt 49. contante
goude maten, ende 6. corgie bimase cleden, ons andermael toe

missive van koning,

gesonden, begerende wy 't geresolveerde tot boete van den manslagh
neemende syne missive, en schenk (?) u Ed. A. souden ontsenden,
daerby versoeckende u Ed. A. den heeren, met 2. glasen yder van
6:, en 2. van 4. vierkanten lopens (?) geliefden te bedencken; den oorlogie
van Crain Sommana haet beryden 't voornoemde weder onder

den horologie van Crain Sumana ontfolt

handen van den koopman Pieter de Graeff, omme aldaer een
weynigh gerepareert, en weder herwaerts aen syn Hoogh^t gesonden

is op nieuws voor absolute gouv.r uytgeroepen.

te worden; gemelte Hr. is de novo voor absolute bestierder des rycx, door den koning Radja Tello, en andere vermogende uytgeroepen, en daer van aen alle de ingesetenen met trommelslagh kenteschap gedaen, Godt gevende hem langen tyt, ende voor den macassaerse regeeringe, tot s'Comp.s welstant mach standde blyven.

de logie begonnen 14. juny.

Naer langh genomene patientie, en stadigh aenhouden, hebben eyndelyck ontwaert dit vergaderden Soimana, soo verre te wege gebracht, dat op 14. passado d'eerste stylen van s'Comp.s woningh geplant west[?], en presentelyk alle opgerecht zyn, de lengte des huys bestaet uyt 92. voeten, en 40. d.o breet, sullende het en buyten teyse gelyk aen bequaemlyk hout, en steenwerck comen te manqueeren, waer toe dan noodsakelyck vereyst wert, 't volgende. —

eyser hout en steenwerck daer toe.

Baye ribben. —
d.o dicke en dunne plancken,
Cajatta d.o
dubbelde en enkelde spyckers
hengsels, krammen, slooten, tot deuren en vensters,
een dosyn glasen[?] cleen en groot,
een dosyn cleyne vermoortyzers,
een dosyn booryzers, en
14000. pannen, wenschende u Ed. A. ons ook met twee huystimmerlieden ende een metselaer gelieft te versorgen, ten eynde den opbouw der logie, des te spoediger ten effecte moete voltoyt worden.

met 14000. pannen, item eenige werklieden,

Ver gaerne souden wy volgens voorleden jaers ordre u Ed. A. met manillas tabacq versorgen, maer gemerct tot dat geen vaertuygh van dien kant, hier aengecomen is, zyn ons onvermogens u Ed. A. — mandaet in desen t'achtervolgen. —

Engelsen, barbados marchand vertreckt 19. juny, om over de cust naer Engeland te gaen,

'T Engels Comp.s Jacht den barbadischen marchand, van Cormandel cust over bantam hier aengecomen, is op 19. passado met een seer rycke cargasoen, bestaende uyt gout, ambergrys, schiltpats hoorn, campher, sandelhout, spiaulter, wasch, cassia lingua etc. weder vertrocken, voornemens over gem. cust, syne verdere reys naer Engelant te perfoneren, en latende de engelsche vrienden haer gemeenschap verlaten, sy, gelyck den portugesen hier noyt sullen mogen geadmitteert worden, insgelycx Macassar willen verlaten, dat al loffelyk met u Ed. A. intentie over een komt.

2. delinquanten van bastiaen bouillon,

Twee der uytgestaende vanden gevluchten vrybuyter bastiaen bouillon, hebben door naerstige vigilantie noch in handen gekregen, zynde d'eene genaemt Jan Jansz van Edam, en d'ander Jan Jegersz van Viandn, die altyt eenige tyt in dienst van d'Comp. geweest zyn, doch alsoo van haer gepleegde overtreden delicten

geen suffisante bewysen connen uytvinden, soo is by ons radtsaem geoordeelt u Ed. A. deselve verder te laten toecomen. ——

Met eenen moeten u Ed. A. bekent maken, hoe eenen Marten Cornelisz matroos, soo veel van 't pat der daeden is komen te blycken, dat hem niet ontsien heeft, de deur van 's Comps. bamboes packhuys op te breken, ende daer uyt sich weeten 7. stux spiaulter, dieffelyck te approprieeren, gelyck by eygen confessie No. 2. contenende is, waer over hem in raden, door vele en groote gedane versoecken, soo sachtmoedige sententie gevelt is, als de saeck eenigher mate heeft connen gedoogen, en ons dienvolgende aen de sententie No. 3. gedragen.

een matroos huysbraeck gepleeght hebbende/

Ed. Heeren, dit is dan 't geene u Ed. A. voor desen tyt weten te adviseren, sullende ondertusschen een yverigh wakend oogh int seyl houden, en op 't gedoente als voorreden, deser trouloose Macassaren, sodanigen toesicht nemen, dat wy hoopen u Ed. A. daer van in tyts sullen connen zyn gedient, versoeckende by desen seer oodmoedelyck u Ed. A. de importantste ontmoetinge, ons in velen door dese natie aengedaen met u Ed. A. wyse discretie gelieven te ontfulderen (?), aengesien wy vastelyk geloven, veele saken buyten weten des Koninghs dagelycx connen te gebeuren, en oversulcx tendentie der Comp. seer gaerne ontrentdelyck (?) wasen, hunne gesanten Po. occasie schoon tegens 't mouson, moeten verbaests geaugeert worden, gedesinteresseerende (?) dubiterende, ofte alle quade gemoederen souden hun adventeurs van beter opinie geroocht, en besadight gereint houden, principalyk wanneer de retourneerende gesanten van goet onthael u Ed. A. loffelycke namen onder den gemeenen man connen uyt te roepen, daer in contra, by lange tardance, niet anders dan groote swarigheden te duchten zy, dat nederig bidde u Ed. A. gelieven te considereren, en als zekere advys per memorie daer aen te gedencken. ——

daer passeeren dagelycx veel dingen buyten kennisse van den koningh.

versocht zyn gesanten weder te mogen hebben/

alsdan wederal 't beter zal zyn. ——

Hier en comt u Ed. A. toe met 't Jacht Bloemendael, waer mede mede overvaren 125. portugeese koppen, bestaende 't meerendeels uyt vrouwen, als kinderen, beyende gesolliciteert de vakende body, noch eenigen tyt op te houden, vermits eenige der gesegde natie voorgeven hunne vrouwen binnen weynigh dagen staen te verlossen en al boven niet te komen vertrecken, die vervolgende radtsaem geoordeelt hebben haer versoeck (opdat zy naderdato geen de minste exceptien conden te pretenderen) in te willigen, gaende hier benevens onder handen van den koopman Pieter de Graeff sodanige papieren en stoyngheden (?) als 't aparte register No. B. aenwyst. ——

Zent met Bloemendael 125. portugesen/

Volgens de door ons verleende assignatie, versoecke u Ed. A. de vier en twintigh stucx bays plancken, aen den brenger Adam Dias geleverden te doen restitueren. Waer mede eyndigen, ende Ed. Erntfeste, manhafte, hooggeachte, wijse, voorsienige zeer genadige Ed. Heeren, u Ed. A. naer onser allerondedanighste groetenisse int schut des Alderhooghsten gerecommandeert laten, besonderlyck, onderstont u Ed. A. trou ende dienst plichtschuldige, geringe dienaers, was geteykent Joan Barra, Jan van der Oolg, Adriaen Bartholomeus Stokvis, ter zyden stont, Int Comptoir Macassar adij 3. July 1661.

Batavia

Aen d'Ed. Heer Joan Maetsuycker Gouvr. Generael ende d'Ed. Heeren Raden van India, per 't fluyt schip de Sperwer geschreven.

Per 't schip Wapen van Broeck afgegaen Ed. 17. Meert 1661. ontfangen met de Sperwer 3. July.

Ed. Erntfeste, manhafte, hooggeachte wyse, voorsienige seer genadige Heeren.

Mijne Heeren.

Onse laetsten aen u Ed. is geweest, in dato 8. Feb. per 't jacht Zuytzee 't welck wy verhoopt ende gegist hebben (ook volgens de calculatie van den schipper buys) dat boven de 176. lasten aen salpeter, rys etc.a alreeds op de Ganges ingenomen, ende 347. balen zyde met cleyn vaertuych tot over de bancken mede gegeven, ten minsten noch een boyers ladinge ofte 40. lasten rys van Pipely zoude hebben connen bevoorderen; dan met 't ontfangen van de voorsz. zyde, zynde volle ladinge becomen hebbende, heeft alsoo met deselve den 16. dito (in den name des Heeren) de reyse naer Batavia aengenomen. Ende is ook eyntelyck 't jacht den Verloren Soon (volgens de Pipelyse advysen, middelertyd ontfangen) den 7. van de voorsz. maent, met 150. lasten rys, 100. p.s zyde gingams ende 10. stux paerden naer Zeylon vertrocken, zynde kort daer op derwaerts gevolght 't conincx schip by onsen jongsten vermelt, invoegen dat met behouden vaert ('twelck God wil geven) u Ed. conquesten uyt Bengala noch al redelyck geadsisteert zullen werden, onaengesien per den voorsz. Soon wel 50. lasten minder zyn vervoert, als in den beginne was gemeent, 'twelck ten principalen voortgecomen en veroorsaeckt is uyt een groot en onbeschroomt tabbegat, dat als te caere te komen gegeven werde (sonder te veel tyts verlies) gebrachte conden koopen,

den Verloren Soon naer Zeylon den 7. Feb.

sulcx, dan tot 't bergen vande vooragie der voorsz. paerden, noch
eenigen dienst gedaen hebbende, in toecomende (soo niet op Ceylon
sijnde als gesegt) met deselve retourneren sullen, gecommandeert sal

Zal weder in Bengale komen, en dan weder na Ceylon gaen.

moeten worden, als verwachtende 't voorsz. Jacht op ons gedaen schryvens
aenden Ed. Heere Superintendent Rijcklof van Goens, met een gedeelte
Candee, peper, ende Chancos, inde maent Juny vandaer terugh, ten
eynde selve int voorste vant noorder mouson met een rys ladinge
wederom derwaerts mogen langeren, waer toe vandaet geadviseerde graen

400. lasten rys in voorraedt

in peperij noch ongeveer 400. lasten by de magasynen op voorraet bewaert.
't Sedert 't gene voorsz. zy, is oock vaerdigh geworden en met ons schryvens
van primo deser, aen d'Ed. Hr. gouvr. Joan Thyssen naer Malacca vertrocken

't Jacht Hoorn naer Malacca

't Jacht Hoorn, mede voerende 21606 8. ℔ rys, 60 ?. ℔ wass, 5132 ℔
bengaelse boter, 300. maraeo photas, ende 200. stux cassas, zynde ons
daeghs bevorens over de lantwegh uyt Souratta vand' Hr. directeur
Leonard Winninex toegecomen zyn Ed. missive gedateert 20. decemb.

ontfangt schryvens van Suratte en 't patria

neevens eene copia in dato 19. novemb. door den selven pr. viae
Chormandel, tot geleyde van 2. vaderlantse brieven (uyt Persia gekregen)
als 'tnodigh advys en communicatie eeniger bylagen herwaerts gesz.
welcke als noch niet verschenen wesende, ons wel licht in corten met
't retourneren vant schip de Suratte Alphandigo uyt Masulipatnam
geworden sullen, maer by langer vertoeve mede voor eerst gedient
wesen, van eene copia weets becomen, en in dato 15. april 1660. door
d'Ed. Heeren principalen aende respective gouvrs. ende directrs. neevens
de bevindinge en 't bevindement vand' Indise retouren, als verscheydene
extracten uyt de generale missive (den 16. do. aen u Ed. geaddresseert)
pr. terra afgesonden, zullende den lesinse vandeselve wegen verhoogen
der prysen vanden Candee, cumpen, ende andere goedcommende zaken,
voor soo veel deser directie concerneert, obedientelyk worden naerge-
comen, maer moeylyck was het ons by de brieven van voorsz. directr.
Winninex, te moeten lesen, dat de missive op 22. may laetleden aen

zyn brieven van 22. may en 19. Septemb. 1660. na 't vaderlant gegaen, en komen noch niet voort.

Hoog gemelte onse Heeren principalen over Souratte gedespecheert
niet vroeger als 4o. novemb. naer Gamron voortgangh hadde gekregen,
ende dat ons vader schryven van 19. Septemb. pr. d'engelse scheepen
eerst January zoude vertrecken, waerdoor de bengaelse advysen
langh tonderen, en gins Ed. laet geworden zullen.—

Pattena,

Hebben wederom uyt advysen vant weynige dat Hoedeter (?)
Jongsten zy gepasseert en voorgevallen, soo seggen, hoe de 7090. man
geraffineerden salpeter uyt Pattena den 25. January op 5. vaertuygen

de 7090. man salpeter waren afgecomen,

de ganges afgedreven wesende, sonder weynigh off geen moeyelykheden
vande Chouckedaers ende toolnaers te rencontreren, ontrent 20. febr.
tot Micsalt poir, 6. cos van Cassimbasaer wel zy aengecomen,
werwaerts deselve met ossen gebraght, ende vervolgens in u Ed. maga-
synen opgelegt, om met 't eerste afcomende opperwater, voorts

herwaerts vervoert te connen werden, 't welck een goede zake zy,
ende tot het tydigh versenden seer gelegen sal wesen, weshalven, als
onder risico vande groote hanghe uit storck af vlietende opperwater,
soo veele mogelyck te vergoeden, In dato 10. feb.o d'opperhoofden tot
pattena in deliberatie hebben gestelt, off niet raedsaem en te practi-
seren zoude zyn, om andermael 6. a 7 (m) man salpeter geraffineert
en vaerdigh geworden wesende, deselve ontrent medio dezer, al mede
naer Mirsaltpoir af te stieren, maer zulcx langer en tot de maent
April moetende vaeren, dat alsdan (onder harde buijen en storm-
winden, die dan nu ende tyt onderwegen bleyt) beter sal wesen,
sulcx naer te laten, ende alsoo de vrunden van 14. feb.o adviseeren
het weder de novo 5000. man was geraffineert, so imagineeren de
vastelyck onsen voorstel niet af voeren effect sal nemen, werdende
de sake vande Comp.e aldaer tot ons volcomen vergenoegen noch wel
en yverigh behartight, waer door dan ook te minder dubiteeren, om
tegens 't arriveren der batavise scheepen (in July off 't voorste
van Augusto) de begeerde 30 (m) lb. offe 600. lasten salpeter
alhier vaerdigh te zullen hebben, melde ende schryven vande voorsz.
opperhoofden in wat wegen 's Conincx dewan Mirsa Lotfullabeeg
hun hadde laten hinderen en verbieden, den salpeterhandel int geheel
te willen abandonneeren, sughwallende zyn broeder binnen met 4 a 5. (m) lb
tot vergoedinge wiert bedacht, maer aldaer zelfs uytgereckt wesende,
de particuliere negotierende welcke hem vanden h.r nabab chan
Channa superschlaer, wegen 't welck onses handel (gelyck zyne hoogh.
edele aengaende by missive van p.mo feb. aendende de Heer Matheus
vanden broucke mede seer vermaent) waren bedgekomen, ende dat
dat op zy gevolgt s'nababs expresse parwanna (u ed. jongst in
in copia overgesonden, soo is desselfs voorstel lichtelyk verwarrt,
en noch te verder, verwaets aldaer de fama gaet, hoe hy van zyne
bedieninge hadde ehargeert, en een ander h.r (van meerder discretie)
tot vervanger in aentocht naer pattena zoude wesen, weshalven
alsin in hopen staen, u ed. affairen en negotie, in dat gewest, naer
wensch zullen connen ... ende ... de schade en
verliesen die d'Comp.e door de quade directie vande geestimeerde
snode ministers aldaer heeft geleden, ondertusschen is 't noch een
goede sake, dat tot soulaes vande verbrande 14556 lb. suyveren
en 2651 1/2 man ruwen, reets al 5 (m). man geraffineerden salpeter
uyt denselven hebben getrocken, met apparentie van noch 2 (m). man
te sullen becomen, welcke dan gesamentlyk op de brantschade afgesz.
ende aende reeck.s van aengehaelde goederen mede sal werden
goetgedaen, t° a 1670 1/4. off f 2004:6:— die gerocedeert en
gecomen zyn van 't een en 't ander (hebbende ons schryven van 29. 9b.er
lestleden) wegen de voorsz. delinquanten in handen vand' Comp.e

noch 5000. man zyn geraffineert

Lotfullabeeg zyn salpeter monopolie loopt te niet.

5 (m) man salpeter is uyt de verbrande salpeter behouden

en zullen noch 2000. man daer uyt komen,

vervallen, gelyck u Ed. breeder by de nevensgaende memorie breeder gelieven te verstaen, gaende hier nevens bygevoecht copie vanden eysch ende conclusie, door den secretaris Dirck Indyck als fiscael, gemaeckt ende genomen op ende jegens den koopman Jacob Bedyl, mitsgaders deselffs antwoort, waer by u Ed. desselvs verdediging connen beoordeelen, zynde voorsz. Sr. Indyck thans noch doende met den onderkoopman Joan Aggek te accuseren, omme wanneer den selven mede van antwoort sal hebben gedient, als dan den eysch tegens den adsistent Cornelis Welck te gaen beginnen, ende alsoo ver-volgens in de verwoorden te expliceren, ende voort te varen, op dat hunne processen gereet wesende in staet van wysen, u Ed. alle de documenten met de delinquanten toe mogen zenden, naerdien de zaecke by ons van groot belangh geoordeelt werdende, deselve op Batavia door den achtb. raed van Justitie, (ofte soo u Ed. sal bevallen) met beter fondament (als alhier) geexamineert ende ten eynde gebracht zoude connen worden, om welcke, ende andere redenen in alder ootmoedige reverentie gedienstelycken versoecken, u Ed. ons gelieven te licentieren dat de voorsz. delinquanten met de voorsz. proceduren in d'eerste occasie u Ed. te mogen toesenden;

processen tegen Jacob Bedyl etc. aengevangen,

versoeckt dat de delinquanten mogen overgebracht comen.

Dacca,

By onse missive van 7. January hebben wy u Ed. geadviseert, 't wedder vertreck vanden koopman Francois Santvoort nade quartieren van Dacca, soo tot het procureren vande fyne doecken voort vaderl. als andere saken, hem by instructie geordonneert, en onder d'selve 't overleveren vande vereeringe die uyt u Ed. name aenden Gr. Nabab Chanchana, wert gedaen, dan by 't afgaen van onse laetsten pr. Vaert Z. Zee, noch geen advys becomen hebbende, vant overcomen vanden Elephant, ende de drie kroonpaerden, soo is dies aengaende mede verwachtende, maer 't hebben adviseren voorsz. Sr. Santvoort, ende den onderkoopman Jacob Ghiereus, in dato 7. Febr., hoe gemelte beesten op 22. en 27. January tot Dacca wel verschenen wesende, stracx aende Hr. hadden versocht, omme met deselve zyn Hooght. over te leveren, (hoe eer hoe beter) d'Comp. vande dagelycksche ongelden te mogen bevryden, dan door syne groote ende uytsteeckende gierigheyt (misschien) zulcx niet considererende, heeft alsnoch 't een noch 't ander willen acceptere, evenlyck hadde hy den Elephant besien, ende denselven weder thuys gesonden, met voorgeven dat hem te cleyn ende te slecht bevinde, onaengesien syne Hooght. soo rasch hem de vereeringe was aengeschreven, door den Hr. Muchamat Saryff, naer deselfs gestalte (heymelyk) hebbende doen vraegen, in antwoort heeft gekregen 't voorsz. beest soo schoon en deuchdelyk te hebben bevonden, dat diergelycke in dese landen in lange niet en was gesien, waerdoor ooc vast stellen ende gedachte dubiteren, off de geschencken sullen in hun

den Nabab en wil den Elephant niet ontfangen

geheele welvaren aengenomen, waeruyt blyckt daer voor
houden, dat den nabab niet anders soeckt, als daer toe dagelycx
gelegentheden te willen hebben, gelyck deser Sorten en verschrickelyckheden
heeren, van alle regenten ende lantsaten (mede als men dagelycx
wert geadoreert en ontsien, wenschende maer een ygelyck na
zyn eynde, off vertreck, also soo wreet en onbarmhertigh valt,
dat het den kleynen sake acht, zelfs aensienelycke heeren ende
lantsvoorsten tot het opbrengen vande swaere ende verder schattinge
(als by tyden vanden onnoegelukkigen prince Chasiousa waeren
veroblegeert) syn de producten niet hebbende doot te laten slaen,
door welcke tyrannye niet alleen de sake soo verre heeft
gebraght, dat door geheele Bangala in plaets vande vorige 100.
nu 150. sullen moeten betalen, maer ook dat de verloopende renten
(staende de gepasseerde oorlogen) hem met schrick en vrese werden
opgebraght, zelfs zonder aensien, off op afcortinge eenige sommen
aenden geluckigen prince zyn betaelt, hebbende gemelte heer
nabab met alle deselve procedueren, soo groote schatten by een
geraept, dat (nade geruchten) preparatien werden gemaeckt
om een capitael van ongeveer 300. lach (off tonnen gouts) ropias
Chiaorangschepeg na Agra toe te stieren, waerdoor (ongetwyffelt)
desselfs hoogheydt, ten hove noch meerder aengroeyen, en zyne
rycdommen int particulier mede daer door vergroten zullen,
maer dienstig niet alleen niet Importante, maer ook niet vele ende
kleynigheden onbesocht, als hebbende in de landen ontrent Decca
gelegen, alle den rys (welcke in die contreyen in groote
abondantie wert gevonden) met versterckinge van gelt aende
lantsvoorsten ende arme boure luyden, voor eenige als de halve
waerde sigh eelen eygen te maken, om tot hoge pryzen, (die hy
hem sullen werden beraemt) den rys weder te laten vercopen,
dat in gelycker voegen met den andere groote ende kleyne, ende ~~mede~~
maer het sigh alsnoch vertoont, soo sal den Soutchandel van Hingely
nae Moricole (eenige remedien der portugesen) al mede soeken
in te trecken, sonder dat ymant de minste supplicatie van
deselve tentie, soude connen bestaen, waerdoor den vloeck van alle
slagh en soorte van menschen op sigh schynende te laden, (als gesegt)
seer gevaer en niet groot vermaeck, zyn ondergangh, ofte vertreck
zouden verwachten, maer te duchten ist, zyne Hoogh.t deese zyne
gouvernementen soo proffitable heeft bevonden, dat trachten sal
mede seer te continueren, ende (na de gemeene opinie) souden
geen hulpe (soo langh Chasousa niet in handen vervalt, ende tot
Araccan verblyft) lichtelyck connen volgen, maer aengesien

Zyn hooghmoet en tyrannye.

in Decca ende hier alle wegen hare fama gaet van't vertreck
des gemelten prince, met een off meer schepen uyt Kattan, —
naer Mocha of 't persische Rijck, soo verhopen hebbe zoo inder
daet zal wesen, en ook vervolgens, dat sulcx verandering ten
goede veroorsaken ende Bengale van desen wonderbaerlycken
Nabab verlossen zal; ten minsten zoude 't voorsz. vertreck voor
d' Comp.e een goede zake zyn, alsoo de Suratse advysen van den
19. Novemb. verhaelden, hoe aldaer mede wegen den Mogol ordres
wierden geimportuneert, om diligentie te doen, tot het gevangen
krijgen van den delinquanten, en seer beruchten prins, dan aen-
gesien mede aenstaende maent 't gallotse gangs uyt Kattan
verbeyden, soo sullen alsdan de jüyste gelegentheyt en 't gepasseerde
vernemen, niet dubiterende off u Ed. sullen hebbe mede met alle
omstandigheden van daer comen te verstaen. ——

geruchten van prins Chasousa,

Tot de resterende 3. stux Olephanten hebben hem altijt in Hugly eenige
kopers gepresenteert, maer also niet goet conden vinden sonder
voorweten van den Nabab met de venditie voort te varen, ende
overmits by zyne Hoogh.t daer toe licentie versochten, so heeft
in plaets van sulcx te accorderen, de voorsz. beesten naer Decca —
ontboden, werwaerts op den 21. febr. zyn vertrocken, omme
by aldien hem mochten behagen, voor redelycke betalinge naer
te gelenenen, maer in gevalle van neen, dat ons alsdan vry —
zoude staen andere coopers (die aldaer niet manqueeren) op te
soecken, welck laetste dat verhopen dat zal mogen geschieden,
ten principalen vermits niet gemelten Nabab schadelycke
verstooringe van rechten is te krygen, gelyck ons de [illegible]
reets genoechsaem heeft bewesen, want off by dynddeingh de Or-
kisten Japans schuyt [illegible] heeft doen halen, soo zyn alsnoch van
deselve niet ontlast, dan volgens d' advysen vanden Sr.s Santvoort
ende Tivernis ged.t 16. febr. soo soude 't wegen ende ontfangen
dagelycx geschieden, wanneer dan eenmael sullen vernemen, wat
ons Zyne Hoogh.t voortaen sal willen geven, werdende by d' voorsz.
vrienden over deselve dapper geboevert ende geklaecht, dat dat
dagelycx gebrouwde maken van desen, en geen pretentie op d' Comp.e
en hem vervolgens niet verwyten, soecken, en seoden so langh
te intimideren, dat naertvolgens van de restitutie der geroofde
goederen duerven vermanen; 't welck ons dan van den 3. deser heeft
doen ordonneren, ofte ten minsten deselve in bedencken gegeven
om hem van't hoff wat off te houden, ende laten de voorvallende
versoecken, door den Chirurgyn Hendrick Boshuygh (als een ——

Nabab ontbiet de 3. resterende olephanten in Decca

by zyn van d' Or kisten zilver noch niet ont-last. ——

bequamen persoon, ende den Nabab aengenaem zynde) proponeren
ende voorstellen, niets den vande gemelte hooffden weeckelycx
tot d'ordinarie correspondentie by zyne Hoogh.t soude beschryven, ook
om p.r goede occasie, en anders niet, van gedachte restitutie vermaen
te doen, sonder den selven nochtans te veele te importuneren sullende
ondertusschen niet ons schryven, nu en dan de saecken indachtigen,
ende levendigh werden voorgehouden; t'welck wy oordeelen dat
raedtsaemst ende best sal wesen, om zyne Hoogh.t niet te irriteren,
nadien in syne rescriptien, ende ons d'E Comp.e te accommoderen,
niet geheel onaengenaem valt, als hebbende doorgaens 't gemeen
dienste vande selve, ende tot 't vervolg vanden handel zy verhoopt
gunstelyck toegestaen, ende noch onlanghs belast eene fermaen tot
het onbekommert passeren, ende repasseren der wegen int gebiedt van
Orixa, alwaer ons laets soo groote gewelden met retardatien
vande saecken, zyckeren en sterck overgecomen, ende wert ook volgens
de laetste advysen uyt Decca de novo een fermaen offte bevelschrift
op den groot gouv.r Doostecham, in Bengalen, tot redres vande
vervallene Ougelinse saken, dagelyckx verwacht, welcke by
verkryginge ende met goet effect tot respect onser natie, ende om
de zyde aldaer beste door Comp.e ministers, ten meesten proffyte te
laten procureren, wenschelyck soude zyn; Ende off wel by missive
vanden 7. January in Ed. geseeden aengesz.t 't vertreck vanden Radia
Oudasingh uyt 't karcker van Bengalen nader zyne landeryen soo ons
naderhant ter kennisse gecomen, selve eenelyck vanden Heere
Doostecham toegestaen ende vergunt zy geworden, op [illegible]
voor eenigen tyt, t'welck te meerder wert bevestight door desselfs
retournement, invoegen hans weder in Bengalen voorsz, en aldaer
te verbeyden genootsaeckt zynde, noch wat goets tot 't effect vant
voorsz. redres verhoopen willen. —

De voorsz. S.rs Francois Santvoort ende Jacob Teyrens, berighten oock
mede vande generale dierte der lyvaten meest veroorsaeckt te desselve
schryven, uyt de schaersheyt vande Cauris, alsoo tegenwoordich 50. pony
p.r R.a geraeckt hebbende, nu maer 35. pony konnen krygen, deselve
zyn alhaer mede op ongemeene hooge marct, t'welck ons dat in dato
25. January aenden Ed. Heere Ryckloff van Goens heeft voor doen
stellen, off het niet mogelyck ware jaerlyckx 2. a 3. scheepsladinge
vande selve uyde Maldives te laten negotieren ende herwaerts
te sturen, wanneer de gemelte scheepen niet nyt weder derwaerts
offte naer Cheylon laegeren; ende de Moorsche handelaers also ontsetten
conden, dese negotiatie, die al van teedelyke Importantie soude
wesen, nadien eenelyck in Ballasoor wel 3. a 4. navetten met de

Zal best zyn dat wy ons vanden Nabab wat spoeden. —

Zy heeft ons een fermaen in Orixa vereert

noch een ander sal der komen op de saken van Ougelins. —

Radia Oudasing komt weder in Bengalen,

Cauris schaerst,

dient jaerlyckx 2 off 3. scheeps-ladingen van Maldives te comen,

voorsz. ladinge jaerlycx gewoon zyn aen te comen, beneffens noch
1 a 2 schepen, welcke alhier in Ouglij ten fine voorsz. werden
geequippeert, maer off schoon d' Inlantse staende bevorderde kleyne uytset-
tingen zyn geschiet, ende dat s'heers 't steygeren van gemelte Laxins
can hebben verwekt, soo vertrouwen echter de gemelte handelinge
voor d' Comp.e proffitabel ende dienstigh zoude wesen, ende op dat u Ed.
sien mach, wat navigatie in dit gepasseerde noorder moisson uyt
dese landen met Inlantse schepen, naer diverse quartieren, door de Moren
is ondernomen, soo werden de verleende passen in copia hier
nevens gesonden, zullende u Ed. onder deselve eene bevinden welcke
aen Mirza Mechbeeg voor desselfs schip de Heydery, hebbende
gegeven (om redenen als by onse resolutie van 24 January) op Queda
verleent, zynde des onaengesien de reyse naergelaten, ende deselve
op de Maldives gewandelt heeft.

Mirza Mechbeeghs schip op Queda gedestineert gaet nade Maldives,

Voor desen seyden wy u Ed. gesz., in wat wegen op d' ordre van den
grooten Chan Channa (maer tot s' Coninckx costen) een galjot off
cleen jachtjen hadden gebout, ende dat het ook te water gecomen
wesende, wy grootelycx waren bedught, s'hero tot dienst van zyne
Hoogh.t met onse matrosen te zullen moeten versorgen, dan desselfs
exploict op Daccan geen voortganck nemende, ende vervolgens alhier
door de regenten, met het versorgen van de nodige behoeften tot toe-
takelen etc. te langer gedraelt wesende, soo is 't gemelte eerst voor
15 a 20 dagen zeylreet geworden, wanneer ook by pervana van
gedachte zyne Hoogh.t bevel bequamen (naer onse vorige verdere) s'heere
met nederlants bootsvolck hem naer Decca toe te stieren, dan
geconsidereert hebbende den h.r Agent Jonathan Trevisa, in Engelsche(?) ver-
eenen(?), tot vergrootinge van desselfs adsien (off om andre redenen)
een chaloupen met 5 a 6 Engelse bootsgesellen, mede naer Decca
gecomen wesende, deselve aldaer geenrechtsgen(?) zonder tractament
off beloninge opgehouden, ende tot s' Nabobs dienst werden gedwongen,
soo hebben op middelen gedacht, om t zelve te verhoeden, ende zyne
Hoogh.t echter contenteren dat te mogen doen, waer toe ons zeer wel
is gecomen dat schipper M.r Dorston met 6 a 7 andre Engelse fugativen
hem in dienst van den Nabob begeven, ende de regenten alhier ordre
ontfangen hebbende, van deselve met een van s' Conings gorabs voort
te zenden, soo hebben ons van deze gelegentheyt gedient, en noch te
beter zy gewoelt, wants alle de gorabs tot de beschermingen van Hugly
geoccupeert wesende, de saken met de voorsz. regenten soodanigh is
beleyt, dat 't opgemelte jachtie hem met de gesyde Engelse bemant
ende tot vertrecken vaerdigh leyt, maer omdat s'heere te verder
voortganck nemen, ende wy sint zouden onse matrosen ontslagen

Nabobs galliot met eenige gevluchte Engelsen bemant aen den Nabab gesonden, om Hugly daer mede te beoorlogen.

souden wesen, soo hebben niet connen ontlegh(en) deselve op te
leenen 2. ijsere stuckiens, om tegens d'Arracanse roovers te
mogen bestaen, waerdoor nu occasie is voorgevallen (bezyden
't wedder eysschen vande selve) syne Hoogh.t (p.r missive vanden
5. deser) te vermanen, hoe wegens de vorige geleende 11. ijsere ende
6. metale stucken canon, aen u Ed. weder en restit.e moeten geven,
maer alsoo op de restitutie gebonstaet zyn te maken, ende dat ten
besten connende, deselve sal willen betalen, soo versoecken geerenste-
u Ed. ons geliefden te berichten, wat daer voor sal dienen geeyscht,
sullende u Ed. de gestalte vande 17. stucken connen bevinden
nevens overgesonden copia instructie, den 6. May jongsleden
den koopman Francois Santvoort, met zyn vertreck naer
Decca mede gegeven. ——

den directeur versocht wat hy sal moeten eysschen, voor de geleende stucken

Voorts inhouden vande matrosen ende 't vermanen van 't canon, is te
verder by ons bestaen, alsoo p.r deselve missive den h.r Nabab heeft
aengeschreven 't veroveren van 't eylant Hingely, waer toe den
Bodyer Hingely (in plaetse van 't gehoorde de Maght vandort) met
den Assistent Joan van Leene, op d'ordre van zyne Hoogh.t geweest
weesende, bysondere goede diensten heeft gedaen, als zynde den voorz.
Chanseghan, broeder vanden overwonnen ende gevangen Massandilly
ofte opperhooft van Hingely Badorchan genaemt, uyt nieuws Ed.
canon doot gebleven, waer op de victorie is gevolgt, hebbende
zich voorts van Leene als hooft vanden Bodyer (soo den heere
Mamet Sarijff, op den selven, doorgaens gevoelt hebbende, ons heeft
geschreven) valiant en wel gedragen, gelyck ook voor s'Conincx velt h.r
den Nabab Ettemonchan, en andere overheden, aen boort connende
voor godt deselve bedanckt, ende noch meer ver eert is geworden
vermits hem den vice gouv.r deses bande als hier inde logie (met
vermoeden) is aengekomen biddende den Zabee off 't zy gedeelt van
voorz. Mamet Sarijff (om zyne getoonde dapperheyt te erkennen)
uyt Hingely expres herwaerts gesonden, godt geve dat dese vreugh,
dingen den heere Chanchanna soo aengenaem mogen wesen, dat
daer van ten faveur vande Comp.e aende Mayt. schryven, en 't beste
getuygen sal, om bysonderlyck te pas te comen inde tyden dat in uwe
hoe vrye coninckelycke mandamenten dienen gesolliciteert, ende vermits
daer tot de kostelycke ende gebrecken van tyden naer Seylon zyn besloten
om voorts naer Sumatra te werden versonden, soo vertrouwen vastelyck
dat door u Ed. tenden eynde de versochte ordre derwaerts al zal
wesen afgesonden, t welck een goede zake zoude zyn, te meer alsoo van
s'Nababs vorige groot opgeven, ende Comp.e te zullen helpen aende
nodige en gewenste firmans tot de negotie, niet het minste wordt
gehoort, boven 't welck zich noch soo trots en kars gelaet, dat dies
aengaende niet mach werden gerept, als hem apparentelyck latende

Hingely verovert,

daer toe d'ouse vele gedaen hebben,

voorstaen, wy ons niet zyne geschriften te vergenoegen, weshalven
dan 't selve soo op zyn beloop latende, naer 't vertreck van deselve, aen
den E. Hr. directeur Leonard Winninx naer Souratta in den te schryven
gesonden de daer benevens de concepten in de persiaensche en onse
tale, van alle 't gene tot libere ende onbepaelde vrye commercie,
wert vereyscht, ten eynde zyn E. de voir can bereyden, ons soo nodigh
ende importante geschriften omtrent de Mayt. te laten procureren,
waer van wy alsdan met 't uyterste verlangen 't succes verbeyden,
ende ons niet anders gelaten zullen, als off 't selve buyten onse
kennisse waere onderleyt, om den Hr. Nabab zulcx te doen gelooven, ende
daer door misnoegen te doen verhoeden, alsoo den selven schynt te preten-
deren, soo grooten vrint ende voorstander van d' Comp.e wesende
onder zyne regeeringe al van lange hebben geweest, dat deshalven
wellicht zoude sustineren, de voorsz. sollicitatien aen 't groothoff
buyten zyne communicatie, raed ende voorschryven niet en dienden
te onderstaen. ——

de te versoecken firmanen sullen by die van Souratte moeten versocht worden. ——

Laest hebben wy uyt Cotte vernomen dat adsgaende onse resolutie en
voornemen om in de maent April de procure van zyde tot Cassima-
basaer weder te zullen beginnen, dat dan in gevolge ook sal moeten
geschieden, vermits tot ons leetwesen ende verwonderinge alsnoch
geen besonderen afslagh in de selve vernemen, onaengesien by de
inlantse koopluyden, niet alleen weynigh incoop wert gedaen, maer
ook dat dien kortelycken daer inde beste quantiteyten in sober
vertieringe en afftreck is, gelyck d' advysen van den directeur
Winninx ons nader hebben vertoont, zullende deselve slechte maent
den Heer Nabab Chanchama al niet ter kennisse wel gecomen,
alsoo zyne rekeninge 412. balen zyde, uyt zeker de pakhuysen tot
Cassimbasaer gelicht ende geembarqueert hebbende, om over
Pattena opwaerts te vervoeren, deselve weder heeft ontladen, ende ander-
maele inde logie opgeleyt, alwaer welligt noch een goeden tyt zal
moeten verblyven, ingevalle zyn Hoogh.t wil wachten naer hoger
prys, nadien alsnoch daer toe geene apparentie comen te blycken,
maer ter contrarie wert gehoopt ende vertrout, dat den tydt van de
presente maent uytcomende wel verdere afslagh moet verwecken,
dat godt wil geven, ten eynde met meerder vigeur mogen negotieren,
als nu door de voorsz. dierte zy geschiet, welcke oock eygentlyck
geoccasioneert ende veroorsaeckt heeft, dat desen saisoene 533. balen
zyde minder als 't vorige jaer hebben versonden, wanneer 't getal tot
2069. gekoomen wesende, als nu maer 1535. balen heeft bereyckt
waer van 1236. dit ocb tot Cassimbasaer ingekocht zynde, 't welck de
limitatie van 1000. balen soo veel passeert, maer off hier van de zyde
aldaer van de regeeringe door s' Nababs ordre int afvoeren wert
getelt, vervolgens te boeck gebracht, ende ons gedoente van besprit,

de zyde op den selve maent in Cassimbasaer,

den Nabab heeft zyn 412. balen weder inde packhuysen gebragt.

Soo is ons verder bericht dat die badagaerde (off vergende zyde en andere godden langs de rivier van pattergatta voorschr. (gol vry affgeroert) geen actie offte pretentie op de Comp.e voor gekomen, daer toe al mede komt te helpen, dat met den mooridabaes Gouv.r Hasia Mamedt Kala, (gelyck byzonderlyck alsoo met den goeden heere Mamedt Saryff, die voor dese vergeringe ver met de conquesten van Gingely) begeeren is geraemt in goet verstant en vrientschap zyn, tot welckers noodwendigh vervolge, mitsgaders om meer en meer vrienden en geen affgunstige te maken, wy door gaens vigileren, ten eynde met te minder becommeringe d'Comp.e importante zaken dirigeren, ende den handel vervolgen mogen, ende op dat u Ed. uit korte zoude blycken, wat desen saisoen al hier zy voorgevallen, met het aenkomen ende vertrecken van diverse schepen ende capitalen, soo worden u Ed. tot der selver speculatie de sommen in alle reverentie aengewesen, namentlyck. —

Sommarium vande aengekomen ende gesonden cargasoenen. —

A.o 1660: 8 Aug.o p.r de Jacht en pinas t'schip van Colombo, en 't galjootie de Macht van dort, van Ceylon die gemaeckte bedroegen (40000 (Souraten) R.a als 2. parsiaense paerden, tande oly, Sjancos etc. — — — — 177499 „ 1 „ 7.

11. Septemb.r p.r t'Jacht de Zeerout van Ceylon over Matlipatam, in Sjancos, peper, de Japansche lackwercken, en 2006 R.a in specie — — — — — — — — — — — 270101 „ 19 „ 4.

7. Octob.r p.r de schepen naerden, Z. Zee, en bruinvis laden van Batavia 2065 ledighkisten, 250 ℔ plat loot etc.a — — — — — — — — — — 3909 „ 17 „ 0.

10. d.o p.r de Jacht en Domburgh en Arnhem, in speceryen, loot als andere koopmanschappen, en 4 olephanten van Batavia — — — — — — — — — 41403 „ 7 „ —

8. Novemb.r p.r de galjoot Bloom, van Batavia, 900 ledige kisten etc. 1920 „ — „ —

12. Decemb.r p.r t bengaels Jacht d'Alexandrigo uyt Persia, in diverse provisien etc.a — — — — — — — — — 924 „ 16 „ 10

1661

p.mo Feb.r p.r Fluyt schip de Spreeuw, en Jacht Hoorn, soo van Jappan als Malacca in schuytsilver, staeff koper, tin, fluyt loot etc. — — — — — — — 635152 „ 14 „ 14.

S.a: inaleeds in bengale gekregen — — — — — — — — 1127099 „ 16 „ 11.

Waer tegens wederom in verscheyde standen naer diverse quartieren met de volgende schepen zyn afgesonden, te weten.

1660 ady 29. Novemb.r p.r Jacht Indischoren 122. balen zyde, salpeter kleeden etc. naer Batavia — — — — — — — 162250 „ 5 „ 9.

Drage voorts — —

Aº 1660	van d'ommestaende zyde	ƒ 162250.5.9
ady 29. novemb:	pr. Jacht Domburgh naer Batavia, 130. balen zyde, salpeter &ca.	125706.8.6
11. decemb:	pr. de Jachten Zeehont ende Colombo met diverse nootwendigheden, als rys, tarw etc. naer Ceylon	4881.9.–
29. do.	pr. schip de Phenix naer Persia ƒ 40431.17.4. / voor Ceylon in Amphioen etc. 27750.15.13.	68182.13.1.
1661 7. January	pr. Jacht Aemeron verscheyde Coopmanschappen naer Batavia	33333.4.11
do.	pr. Jacht Brouwershaven 245. balen zyde, salpeter etc.	140219.–.5
do.	pr. Jacht de Goutsbloem 291. balen zyde, salpeter &ca.	206362.8.2
do.	pr. Jacht Nassauw 127. balen zyde, salpeter etc.	119882.9.7
19. do.	pr. de boot Palliacatte naer Cormandel, in rys etc.	1197.12.11
21. do.	pr. de Jachten Alexandrigo en Pipely naer voorsz. plaetse	4554.19.9
23. do.	pr. Jachtie de Ganges naer Jaffanapatnam gesonden in verscheyde clederingen	1681.18.14
8. febr:	pr. Jacht Zierikzee, naer Batavia 347. balen zyde, salpeter etc.	208193.3.1
pmo. maert.	pr. Jacht Hoorn naer Malacca met verscheyde behoeftigheden van lorrendraeyers, rys etc.	6430.3.1
do.	pr. de fluyt de Kroon, 273. balen zyde, rys, cleden &ca. naer Batavia	236946.3.1.

Monteren de versonden naer diverse quartieren .. ƒ 1319749.17.15.

Welcke voorsz. retouren, waeren ende waeren wy van gansscher herten, dat ter gedestineerde plaetse wel arriveren, ende renderen mogen, soodanige voordeelen, waer mede d'Comp.e rychelyck sal konnen bestaen, gelyck van het kin ende koper van voorsz. Jacht Hoorn, als 't fluytschip de Kroon alhier jongst aengebracht, goede advance ende immers geen minder pryssen als anno passado naer d'apparentie werden verwacht, wel gevoelt hebbende, dat ons advysen van 22. en 25. May uyt Cormandel, ende vandaer uyt voorts van Augusty, ende pr. Jacht de Leeuw toegesonden, soo tydigh waren overgekomen dat u Ed. ons meer naer den eysch, besonderlyck van Vermilioen ende quicksilver, hadden connen voldoen, vermits 't geene thans naeuwelycks te krygen wesende, met groot proffyt soude werden verkocht; zynde de 5 C. nagelen laest met Jacht Domburgh bevonden, alle tot 92½ stuyvers 't lb, ofte 220. Rs. de man van 64. lb gebenificeert, invoegen een goede saeke soude wesen, ingevalle noch met redelycke partye waeren versien, weshalven gedienstelyk versoecken, dat ons nevens gaende petitie van desselve, ende d'andere koopmanschappen, behoeften etc. soo naer

Vermilioen en quick-silver gevraecht,

de nagelen zyn verkocht tot 92½ st. 't lb.

petitie voor Bengale,

doenlyck voldaen ende ons gehouden mogen worden, goede, ende
(als jongst) geen verauytende coopen, op dat de gestelde pryssen van
d'E. Heeren Mayores tot 40 a 50. stuyvers tt connen bedingen,

geen verauytende coopen.

gelyck naer onse opinie alsdan oock can geschieden, maer connende met
het voorsz. vermelioen ende quicksilver meerder proffiten bemogen
behalen, soo soude wenschelyck wesen twee voor't arrivement der
Engelse schepen inde maent van Julij alhier conde zyn, en vermits
wy p[er] onse missive van 29. Novemb[er] hebben te gelyck met de

dat in de maent July daer te wesen

laetste occasie u Ed. te zullen beriglen, wegen de gevonden
valscheyt in het Japans schuytsilver, soo seggen alsnu dat wel
verscheyde stucken by naer half koper off immers van slechter
alloy aen ons zyn vertoont, selffs kenndelyck met den stempel van
Japan, maer dat daer connen niet en zy bevonden de kisten immers
geopent ofte uytgebraeckt wesen, als bevorens is geschiet, werdende
vande minters tot Nagasaki getuygt, 'tselve al van lange
Jaeren verraden soo en niet anders waer geweest, edoch zullen met
het vermunten vande nu becomende 200. kassen, ordonnantie op den
alloy en deugt soo veel mogelyck reguard te geven, 't voorsz. silver
alhier by gecommitteerdens naergesogen zynde, is d'accorde,
ende het t'zin koper, loot etc.a sodanigh bevonden, als u Ed. p[er] de
nevensgaende notitie gelieven te verstaen.

bericht aengaende de valscheyt int schuyt silver,

Belangende 't gedoente der Engelse vrunden in dese contreyen
connen wy u Ed. niet sonders adviseren, nadien by deselve niet
anders wert verrigt, als 't procureren van partye salpeter
in Pattena, ende tot Cassimbasaer eenige zyde armosyntien te
versorgen, maer niet in groote quantiteyt, hebbende den H[ee]r Agent
hun comptoir tot Ballesoir geleght, ende de ministers verbaesd
doen connen, met voorgeven van timmerschepen int adestaende
mede op de gangen te laten verschynen, dat ons den tyt sal moeten
leeren, ondertusschen meenen wy 't voorsz. liggen van Ballasoor
veroorsaeckt ende geschiet te wesen, door der selver kleynen handel,
ende groote moeyelyckheden die aldaer sonder voordeel waren
subject, zynde al weder in dat lant eenige onlusten en verwarringen
tusschen Ragies en landvoogden opgeresen, in sulcker voegen dat de
wegen eenighsints onveyl geworden weesende, 'tselve heeft al 't afcomen
van eenige versochte en verboden Japanse stoffen (uyt Cassary tot
Pipely) gestremt; Den Engelsen heer Agent den 1. deser schryven
uyt Souratte becomende, heeft ons vrunts aen met ongemeene blyd-
schap gecommuniceert de nouvelles welckedaer mede over Aleppo
hadde gekregen, specialyck vande herstellinge van Carel Coningh
Carel int Engelse Ryck, hebbende ten selvendage de voorsz.
blyschap met vreugden vieren ende 't afsteken van canon
noch meerder laten blycken, ende om off het moeite gebeuren

Engelsen,

hebben haer comptoir in Ballesoir geleght

daer is al weder een Jalantie en revolte ontstaen

dat u Ed. dese extraordinarie tydinge over andere wegen noch niet
was toegekomen, soo wort u Ed. hier nevens gesonden de getransla-
teerde copia om de circumstantien te connen vernemen, God geve
dat dese groote veranderinge strecken mach, tot voordeelige vrede
ende ten beste van ons lieve vaderlant.

Lading vande Spreeuw bedragende ƒ 236946.

Dese staet u Ed. met godes toelatinge overgevoert te werden p[er] 't fluyt-
schip de Spreeuw, daerinne alhier gescheept ende geladen zyn 273. balen
ongewerde zyde, 27. packen zyde armozynties, 40. ditos cassarische
stoffen, daeronder 2. packen witte atlassen tot preuve voor Japan
65. packen zeyldoeck, ende Adatgays, beneffens noch 100. lasten gestorte
rys, ende zulx meer, als de factura u Ed. sal connen verclaren
kostende volgens deselve ƒ 236946.3.4. daer voor 't Comptoir generael
van India behoorlyk sullen debiteren, werdende u Ed. hier nevens (naer
inhout vant register) oock toegesonden d' affgaende ende aencomende
brieven, mitsgaders de getrockene resolutien, naer 't vertreck van
onsen laetsten. als mede 't Bengaels dachregister van 19. novemb. 67
tot 10. desen, Item copien der procedueren ende sententien in den
Jaer herwaerts voorgevallen, gelyck u Ed. als nu oock staen toe te comen,
d' acten van verbeteringen, te weten naert pattado, hier onder de ordinarie
van 5. en 3. Jaeren, aen diverse persoonen gedaen, ende gegeven, versoeckende
dat u Ed. zullen oordeelen, daerinne niet buyten d' orden te zyn gegaen
ende dat in gevalle deselve gunstelyck sullen gelieven te approberen
'twelck by desen in alle reverentie van u Ed. met gedienstigheyt
versocht.

't Galiot de Ganges naer Arracan gesonden geretourneert onverrichter zake

'T bovenstaende weynigh vaerdigh gemaeckt hebbende, omme voort springh
vande volle maen, met de voorsz. fluyt de Spreeuw te laten vertrecken,
ende zulx niet vroeger als naer 't vallen vant water, connende
geschieden, (nadien geen schepen op de Ganges in de groote stroomen los
mogen maken) soo is middeler wyle den 10. deser, wel onverwacht ende
tot onse besondere moeyelyckheyt [illegible] geretourneert 't galiot
de Ganges, 't welck den 23. January (over Jaffanapatnam en Cormandel
op 't begeeren vanden grooten Nabab Chautchanna naer Arracan
uytgeset zynde, niet verder als Carpora op graden 10. hadden connen
geraken, alwaer dan te ancker gecomen, en vier matroosen om
eenige [illegible] te mogen vercrygen, aldaer te lande gesett hebbende,
soo waren s' volgenden daegs den 22. febr. soo hadden [illegible] op-
gegeven, dat genoech hadden te doen, om [illegible] boven 't water
te houden, [illegible] noch eenigen tyt te vergeefs naer voorsz. matroosen
verbeyt, en met contrarie wint als d' holle baren gestreden hebbende
zoo hadde doorlckheyt vant vaertuygh, en andere redenen gere-
solveert, weder herwaerts te keeren, 't welck ons dan [illegible] schynende
geheel den [illegible] ende gaende [illegible] Informatie doen [illegible]

als uwe Ed. de copie sal connen getuygen, zynde den heere Nabab van
deese vrughteloose reyse ook kennisse gedaen, ende zyne Hoogheyt
mede aengeseyt worden, de weder novelles vande herstellinge des
Coninckx van Engelant, welcke ons by missive van 15. october
door den H.r directeur Jacob Willemsz. onder anderen geadviseert
wierde, alhier over Suratte ende Cormandel den 11. January is aen-
gekomen, verselt niet alleen met den originelen brief ende de bylagen
vanden heere Winnincx in dato 19. novemb.r derwaerts geschickt,
maer ook met die vand' E.d heeren Mayores, ged.t 15. April lestleden,
zynde 't voorsz. schepen uyt Persia ten principalen geexpedieert
tot desselfs gerede vedoen met daer te accompagneren 2. originele
brieffkens van Hooghgemelte onse Wel Ed. heeren en meesters, onder
dato 5. en 17. septemb. 1659. ende respective Gouv.rs en directeurs
S.r [illegible] afgesonden, ende van welckers copyen ons bevorens al
geweest gedient.

Welck den Nabab bekent wordt gemaeckt

Ende alsoo 's Comp.s schepen (tot noch toe met goet succes) hooge op de Ganges
gekomen, alwaer (immers ten principale) volladen ende wederom
versonden zyn, soo souden 't voorsz. jachtjen de Ganges (dat eenigh
tot accommodatie en met insichten vande voorsz. schepen daer mede
ter rede pipely ofte achter Ingeloos gaen, 'twelck door den directeur te
derwaerts is gemaeckt) wel connen ontbeeren, te meer de landen
alhier (door Godes genade) in geruster stant van oorloge gebracht
zynde, heere tot verkeeringe vande capitalen, in soo niet en komen
vandoen, als connende deselve (nu 's Compagnies van kleyn schap gelost ende
geballast ongevaer 8. voeten diep gaende is) tot lossen en laden niet
werden gebruyckt, ende alsoo wy meenen dat gemelte Ganges int
vaerwater van Malacca off Batavia goede diensten zoude connen
doen, soo sullen uwe Ed. ordre op 't versenden vant selve verbeyden
omme in dese bengaelse directie soo veel ongelden mogelyck te
mogen excuseren.

dit galjot en is in Bengale niet meer van doen.

Terwyl wy deesen meenden te sluyten ende voorts te laten vertrecken,
soo becomen advys uyt Pattena, van 5.mo deser, dat 's Coninx
broeder van Mirsa Lotfullabeeg (naer voorgaende geschoncken
begeerlickheden ende andere beroerlijkheden) geaccepteert en
belooft hadde te bevorderen, de parwanna vanden groten Nabab
Chan Channa, aen ons gunstelyk verleent, tot het vry en onbekom-
mert exerceeren vanden handel inden salpeter, dat wonderlyck zy,
gelyck ons mede op deser staat uyt Dacca is toegebracht de par-
wanna van Zyn Hoogh.t tot het herstellen der vervallende sacken
in Oudaginy (waer van hier voren zy gemelt) derwaerts uyt op den
groot gouverneur voortaen tot Bardwan, werwaerts in korte
weder besendinge sullen doen, omme dat werck ernstelyck te
vervolgen ende met alle [illegible], tot den goeden eynde te mogen

naer advysen uyt Pattena.

Lotfullabeek bevordert de parwanna vanden Nabab tot den vryen salpeter handel.

ook comt de parwanna wegen Oudaginy.

geraken, zullende U Ed. de voorz. parbanna onder No. 7. vinden getranslateert, ende oordeelen wy deselve te wesen van eenen gunstigen inhout; Waer mede U Ed. naer onse eerbiedige ende gedienstige salutatie in Godes genadige protectie bevolen wesende verblyven, Edele Erntfeste, Manhafte, Hoogachtb. Wyse, voorsienige seer genadige Heeren, onderstont, U Ed. getrouwe dienstwillige onderdanige dienaren, ende was geteykent Matthijs vanden Broeck, Dirck Ettingh, W. Haringh, Pieter Smith, Dirck Jiidyck Secret., ter zyden stont Bengale ten ... Compt. tot Ougly ady 17. Maert 1661. —

Aen den Ed. Heere Joan Maetsuycker,
Gouvr. Generael ende de Raden van India,

Van den Gouvr. en Raed tot Malacca aen haer Ed. 13. Juny 1661. —
Ontfangen 23. July met de Spreeuw. —

Ed. Erntfeste, Manhafte, wellwyse,
voorsienige, ende seer genadige Heeren,

Achtbare Heeren. —

Den 12. April laetstleden hebben wy U Ed. per 't Vrymans Jacht den Coninck Salomon, sulcx ons daer van ..., den toestant alhier, aengekundigt, als door gemelte der origineel, uyt het nevens gaende afschrift kan werden naergesien, ende onder anderen mede bekent gemaeckt, hoe 't Jacht Cabo Jasques binnen korte dagen, de reys naer Ligor stont te aenvaerden, dat dan ook in der vougen op den 22. des gem. maents, soo effect heeft genomen, wanneer het met een Cargasoentie ten bedragen van ƒ 33099: 8: — onder de administratie vanden koopman Sr. Joannes Mattis, derwaerts is gevaren, bestaende 't selve ten principalen in 10000. Tayl Japans schuytjes als partye leeden; daer dan noch, om met een nae Siam voort te besteden by gevoeght zyn, 17. packen diversche sortiringe doecken, die met haer ongelden ƒ 15636:11:8. te costen comen; wat by do. Mattis tot desselfs regiment in geschrift mede gegeven, en wyders aen den opperkoopman Sr. Joannes van Rycke naer Siam geaviseert geweest, gaet tot uwer Ed. communicatie in copie hier nevens, waeraen ons kortheyts halven, eerbiedigh refereren. —

Cabo Jasques na Ligor 22. April met 33099. gl

Zynde hier in tegendeel op den 3. May 't Jacht Hoorn, met een ladingh bestaende in 72. lasten rys, 20. do. tarwe, 2. packen caffes, 6. do. sotas, en 5131. lb boter, begonnen uyt Bengale tot dese rede verschenen, welck een en ander ƒ 6430:13:1. te bedragen komt, daer hem 't Comptoir gemelte voorheen den Creditoren in voegen wy dan nu met dit oncost, eenigher wyse geassureert zyn geworden; ende gedencken bemelte Hoorn, om ons noch naerder van rys te provideren, tegens 't uytgaende van July —

Hoorn van Bengale 3. May. —

naer Siam de reys te laten vervorderen, om dat met eene soodanige bodem als tot ons tegens dien tyt, voor geleyde plaetse van Cormandel moeten toegebracht worden, ginds te vertoeven. ——

sal naer Siam gaen.

Op 17. des voornoemden maents, wert ons door een brief vanden Commissaris Bort, gedateert 24. Novemb. verleden Jaers, uyt Atchin, over den wegh van Pera toegebracht, waer by onder anderen aengehaelt staet, hoe Zyn E. ginds te kennen gegeven heeft, dat vandaer 4. boodschaps naer Pera souden afgevaerdight worden, om te letten dat aldaer tegens den van ginds uyt te voeren tin, goede aenteekeningh wert gehouden, en verders te vertoonen, dat de Comp.e aldaer benevens de Atchinders, haer gerechte aendeel quame te erlangen; daer 't minste niet op gevolght, maer die sake aen drie Perasche Commissarisen (gelyck U Ed. uyt het afschrift eens briefs, ons op 25. passado, vanden resident Gabriel Braye uyt Atchin toegesonden, gelieft naer te sien) geaddresseert is, die sich volgens de Perasche advysen, in dat werck niet seer verhaesten; maer alles seer traeghlyck, sonder sich de saeck eens ter harten te trecken laten loopen gaen, sulcx wy ons van ginds weynig, om aen tin te geraken, sullen te vleyen, en d'Comp.e hare regten voort mainteneren moeten; bevindende den dato Bandara, die binnen Perake gantsche regeringh genoeghsaem aen sich getrocken had, door de Atchinse Vorstin, van zyn bedieninge afgeset, en eenen Bandara Moda in des selfs plaets gestelt, dat den Peraschen Coninck niet ten besten gevalt, in gevolge de grooten aldaer daerover met den anderen overhoop zyn gelegen, ende bovengemelden afgesetten Bandara dagelycx met het gereet maken van verscheyde schepen, tot strydt gereet gepraepareert is, daer sich den Gouverneur, onder Atchinder, sonder recht, de voet te setten, met alle syn te voorgenoemde macht, niet onder te brengen, wat hier nu in der daet van zy, moet den tyt openbaren. ——

advisen vanden E. Bort uyt Atchin 24. Nov. 1660.

4. boodschaps souden van daer naer Pera gaen. ——

nader advysen van Braye 25. Mey 1661.

die van Atchin houden haer woort niet, ——

dato Bandara is afgeset. ——

ende grooten van Pera leggen over hoop

De voyagie laetst op het versoeck der regenten, naer Oudjang Salangh gedaen; heeft geen goet succes gehadt, zynde hier, op den 7. deser 't Jacht Cleen Amsterdam, alleenigh maer met 22. baren tin, sonder dat d'oude meer hebben bemachtigen connen, weder gekeert, ende alsoo de die beteeckeningh als gesien, op der gesinden schriftelycke voorstel, aengesocht is, soo wert nochtans dit gesegh absoluytelyck gevoeght, ontlanende den oorsaken der beswaren, die versiert heeft, dat hy ... aende schappen vals bevinden, in voegen die luyden al niet met logenen en valscheden pogen om te gaen, niet te min versochten by nader schryvens, op de reys derwaerts weder te vatten, en ginsbaerde nieuwe ontdeckingh doen wilden, waeruyt de Comp.e niet bemachtigen van goede quantiteyt tin

Oudjang Salang,

Cleen Amsterdam, de retour 7. Juny, met weynig tin. ——

Zonder ordre van hier en sal geen nader hulpe dieng derwaerts geschieden,

souden geholpen hebben, daer echter buyten U Ed. expres ordre en goetduncken voor eerst niet toe resolveren connen. —

Engelsen,

Het schip van den Engelsen koopman Eduart Winter, dat wy Jongst geschreven hebben, voor Quedda geraeckt te leggen, om naer Cormandel te navigeren, heeft op desselfs vertreck van daer Atcheen aengedaen en aldaer 't schip met als salpeeters aen lant gedeschargeert, wanneer het wyders niet voort seylen van daer, ontrent de Nicobaris, een vehementen storm heeft aengetroffen, en alle zyn rondthout uytgenomen de boeghspriet verloren, sulcx de overhooffden van dien genootsaeckt zyn geworden, sich door behulp van eenige opgerichte stompen, naer de Engelsche te begeven, van waer den Capitain Francois Winter, met t' eerst Amsterdam voren genoemt hier verschenen is, ons versoeckende wy hem, met eenige oude zeylen te eeden, om 't schip hier te connen brengen, behulpsaem wesen wilden, die wy dan niet wel connen van U Ed. toeseggingh hebben gedaen, met eenige dergelycke accomodabele eeden, en dat op justitie den man, wanneer desselfs schip hier verschenen zy, hy ons (alsoo nu het bevestight is) een goet gedeelte zyns ingeladen lywaets, die uyt weynigh min als 500. balen souden bestaen, tegen gewoonlycken prys sal overlaten; ongeraden 60. packen die hy gelaeden, dewelcke gemelte Capitain in Quedda niet heeft aende man connen brengen, en voornemens was weder te rugh te voeren; zy met verhaelden storm soo benight worden alle niet gebonden en toereedmaecke souder een stuyrder waerdigh te wesen, aldat op justitie verhoet, sulcx zy op dese voyagie door verhaelde ongeluckigh toeval, meer schade als voordeel sal behalen. —

voyagie van Winters scheepken van Quedda nae de Cust. —

Winter komt op Malacca

Chinesen

Van het Chinees schip, laetst uyt Canton, binnen Johor ingeloopen, syn hier kortelyck twee officieren met eenige zyde stoffen en anders binnen Malacca geraeckt, die wy eenighlyk een cat gautdraet hebben afgecocht, weesende de stoffen van soo geringe conditien, en niet te min dier, dat wy daer van geen incoop voor d' Comp.[e] dorsten doen, die dan onder de particulieren als weesende naer uytschot, dat onder de Jonken wesse niet geveilt was, verbeeden zyn, wesende by dese luyden, op hun afscheyt, naer Johor groote beloften gedaen, in aenstaende herwaerts, met hun vaertuygh naer Malacca te comen, des dan om deselve daer toe te beter t' animeren, ook alle beleeft ontgaen, is geschiet, en den gal van hoe haerder aengebrachte goederen, die doch van geen groote importe waren, voor ditmael quyt gescholden, wat nu op dese luyden beloften volgen wil, moet den tyt leeren. —

Comen van Johor op Malacca. —

Is gewoert u Ed. met het scheepje de Spreeuw, hier op gisteren onverwachtelyck met goede partye zyde als stuckwercken, en andere voor Japan uyt Bengale aengekomen, dat wy dan int onnodigh ophouden willen, maer dienstigh geoordeelt, deselve gedestineerde reyse, naer costy te laten vervolgen, wat ons den E. Matthijs van den Broeck, met dito scheepje, soo ook daer bevorens met Hooren geschreven heeft, gaet tot u Ed. communicatie in copie hiernevens, waer aen ons eerbiedigh gedragen. —

de Spreeuw van Bengale,

Binnen corte dagen staet hier het Moors schip, welcke al in Maert passado van Masulipatam onder zeyl gegaen, aen te comen; onthoudende sigh tot noch ontrent de Sambilangs, van waer het door contrarie wint als andere te geraecken, niet op can comen; in wat sorteringh beden deselve ladingh bestaende is, staet ons te bequamer tyt te vernemen, en wert u Ed. alsdan bekent gemaeckt. —

van Masulipatam zal een Moors schip komen. —

Hier nevens gaen 200. stux oude musquetten, ende 11. buyrroers die wy genootsaeckt zyn, door gebreck van een ladenmaker, nu wederom te senden, zullende daer van naerder het kostende in factura werden gebracht. —

onbequaem geweer,

By desen trecken op u Ed. per wissel, de somme van 200. realen, a 60. stuyvers yder, door den sabandaer Sr. Michiel Carré alhier in 's Comps. Cassa gestelt, eerbiedigh versoecken dito somme costy, door u Ed. ordre volgens den inhoude vande gepasseerde wissel-brief aen deselve gemachtigden, te weten een hondert aen den E. Joan Truytman ende de resterende aen den licent mr. Symon Symonsz. weder mag uytgekeert ende voldaen werden. — Hiermede etc.

Malacca desen 13. Juny 1661. onderstont u Ed. seer onderdanige en altyt bereyde dienaren. ende was geteyckent Joan Thyssen, Gerrit Herberts, Michiel Carré, Gilles Syben, Hans Cruger

Batavia. —

Aen den Ed. Hr. gouvr. generl. Joan Maetsuycker ende d' E. Heeren raeden van India,

de resident aengaen Ed. 16. Augusty ao. 1661. ontfangen per de wakende Boey van Macasser den 29. do.

Ed. Achtbare, manhafte, hoogachte wel wyse, voorsienige en seer geëerde Heeren. —

Ed. Heeren.

Nevensgaende werden gevoegde copia missive No. 1. is onsen Jongsten —

dato 3. July passado p.r 't Jacht Bloemendael aen u Ed. A. geschreven, in
hope zynde, u Ed. A. daer van ter behoorlycker tyt, sullen zyn gedient
geweest, welcken alhier soo menigerley geruchten onder den gemeenen
man gesparseert, en ons ter ooren gekomen zyn, dat we al by voor
schriftelycke opteeckeninge, en meerdere swarigheden bevonden te breken
waer toe dan ook de dagelyxe opmaeckende wercken, den gantschen
invoegh langs, ons zeer vreemts dede dencken, daer en boven by
de mare, der Macassaren den oorlogh (onaengesien deselffs gesanten
in Batavia opgehouden wierden) weder souden hervatten, als niet
kommende het gesloten contract met de Hollantse natie aengegaen;
(sonder de totale ruyne zynder ingesetenen) staende houden, waer toe
dan ook verscheyde heeren, en wel besonder de Maleyers, haer —
devoiren aen gewent hebben, blyvende d'uytspraeck van dien allen,
tot haer grooten feestdach (geintituleert Abrahams offrande) —
geschorst; ondertusschen deeden dagelycx onse uytersten neerstigh.t
om 't finael van 't een als 't ander kundigh te mogen worden, staende
in middels op 't gedoente der Macassaren, soo naeu van acht, als
eenighsints mogelyck was, verwachtende onder dies de tweeaertige
verdeelende gelegentheyt van Craingh Summana in dese —
conjecture van tyt tot tyt te ontdecken, en welcken opsichte
weynige acht a tien dagen zyn Hoogh.t (onder smalle hantreykinge)
besoeck gaven, en gevoegelyck aen gemelten heer de loopende geruchten
voorgedragen, stellende met een zyn Ex.cie voor oogen u Ed. A. (steeds
verwachtende) by groot misnoegen zoude toebrengen, oversulcx
eenmael geresolveert te overwegen (wyl het noch tyt was) in wat
perplexiteyt dees lants ingesetenen, (weynigh voor 't sluyten
der vrede) zijn geweest, hebbende van achteren dicht op de hielen
haer bittere vyanden de Boegys, en noch vrymoedige partye
van voren, staende alsdoen de zaken teenemael gebakent, om van
deselve overwonnen te worden; alle welcke ons ten vollen kundigh
zynde, ofte nochtans omme te betoonen u Ed. A. niet quaets met
dese regeringe voor hadden, maer de vrede, voor boven den ver-
slindenden oorlogh prefereerden, waren uyt u Ed. A. loffelycke —
namen, soo heylsame articulen weder zyts g'accordeert, die se
tonser verwonderinge nu soo jammerlyck sagen beschotten, en deze
als met de voeten verplettren, blyckende in alle deelen, d'ons
overgecomene onlydelycke proceduren, by meer naer den oorlogh
als goede vrintschap geleken, dat we zyn Hoogh.te serieuselyck
vrindelyck recommandeerden, doch wel t'overdencken, en sich
vreedelyck mochten verhoeden souden, soo het contract by hun soo

groote beroerte in Macassar over 't verhuysen der Portugesen ontstaen. —

discours van Barra met Crain Summana dies aengaende. —

lichtvaerdigh geestimeert, en niet soo veele ydele uytvlugten
(als hebbe geseijt zyn) niet langer getolereert wierde, ü Ed. A. sigh
buyten alle feyl, daer erenstigh, en dat niet hebben souden legen
stellen, wanneer de differenten apparent niet soo goeden uytslagh
(als voorheenen) niet souden mogen afloopen, voegende daer noch
by, soodanige verdere allegatien, als ter oordeelen d' E. Comp.e dienstig
te weten, op alle tweeden gedachten heer soo en alsdan eenigh
antwoorden, besluytende voorgaens desselfs redenen, met dese
woorden, dat hy ü Ed. A. ende d' E. Comp.e verseekerde, soo lang hem
twee deser regeringe vertrout bleeft, noyt soo wichtige occasien
van haeren kant souden gegeven werden, dat men daer door tot
eenige feylbaerheyt sal behoeven uyt te barsten; doch wanneer de
jonge vorsten niet langer naer zynen raed willen luysteren, maer
veel liever haer wulpse drifte pogen te volgen, en konde hy ons niet
verseekeren wat alsdan moste geschieden, concluyt seggende so wanneer
hy de minste wederstrevigheyt van dien kant bemerckte, sich
selven alsdan terstonde, stil ende gerust, boven in zyn dessaland en wil
houden, zonder deser regeringe meer aen te trecken, gelyck in geenderde
gelegentheyt (seyde Sumanna) dat dese ofte gene questien, door boos
geaartheyt der menschen veroorsaeckt werden, sonder dat de lants-
heeren daer van eenige kennisse hebben, en over sulcx ook versoeckte
't uyt gepasseerde int vergeet boeck souden stellen, ende haer
hooghedens daer van niet verdacht te houden, onder verseeckeringe
van op alles soo strengen ordre te stellen, dat ons naer desen
geen verdere redenen van claechten zullen te voorcomen, ons in
dier voegen zyne behulpsame genegentheyt naer vermogen steeds
aenbiedende, met verdere toelegginge van altyt ons een goeden
raedsman te willen blyven, dat wy met diergelycke compliment
verscheyden, houdende ons middelertyt, onder dese besloten, met
een gematigt wantrouwen stil, en gerust, verwachtende met
gedult den uytslagh van de geruchten hier boven gemelt, zynde
ondertusschen veel ende verscheyde pitjaringe voorgevallen, die wy
tenderendeel (als futile) overslaen, eyndelyk nodigh achten, ü Ed. A.
te adviseren, hoe onder gedughte raetsplegingh, de saken so verre
gebracht zyn, dat Crain Sumanna seer geincontenteert, uyt
uyt 't midden van haer allen, is opgestaen, begevende hem in den
eenigh geboort gemoet, naer desselfs in den gemaeckte negorie
Sauranka, alwaer hy sich verder van alle staets regeringe secluderen,
sonder hem int minste met iets te bemoeyen; soo raeckt en vat
dit niet ruchtbaer, off men bespeurde verstout een groote alteratie
onder den gemeenen man, verscheyde by den anderen geroote

Die d'oude van Zyn genegentheyt tot de Comp.e verklaert,

De Macassaren sitten gans stil, maer niet son- dervreeghlyck,

Crain Sumanna gaet uyt d'opstegaingh vertoont wegh.

Bougijse troupen, begaven hun naer gemelten Soumanna, werwaerts
haer ook vervoegden de Gallarangs, Mangnassa, Tonboe, Bonto-
manadjgh ende Soumatta, welcke vier personagien by dese natie
even als de duytsche keurvorsten in qualiteyt geestimeert werden,
invoegen ook by versterving vanden Coningh, door haer eenen
anderen genommineert, gekoren, ende vervolgens geconfirmeert
wert, sonder dat ymant daer tegens vermach te canten, gelyk mede
van deselve aendeelen dependeert, het besluyt ende vaststellen van
oorlogh, vrede off wat andersints inde [illegible] des Rycx te
besluyten valt etc. dit by den anderen gesamende geselschap, gaff
den Coningh Radja Tello, Crongio, Sandrana, Cattassa, oorsaeck
van verdere nadencken, vreesende daer door een sorgelycke contentie
ende schadelycke tweespalt resulteren mochte, staende tot voorcomingh
van beyderts onheylen, alle krachten aen, om Soumanna wederom
tot besadigheyt te brengen, dat niet eerste met veel willen lucken,
eyndelyck door 't adaraonden van 't vrouwen geslagt, heeft hem voort
hem andermael laten bewegen, nochtans onder bedingh, dat de
absolute regeeringe even als den overleden Coningh Patingello,
met volle authoriteyt hem vertrout wierde, 'twelck het Macassaese
Concilium volcomentlyk toegestaen ende belooft heeft, dat
gevolgelyck terstont daer aen met geschal en uytroepinge ver-
kondigt is, ende in dier wyse, zyn alle de differentien weder by
geleyt; hierop vervoegden wy ons naer dikgemelten Sr. Coningh
Soumanna, ten principalen, omme zyn Hoogh.t in soo hoogh-
waerdighe charges veel geluck te wenschen, en onderstelden u Ed. A.
goede intentien tot conservatie vande wedersytse natie, op het
minnelyckste neevens de gerequireerde complimenten voor-
gedragen hebbende, kregen met een korte doch vriendelyke scherpsinnige
uytspraeck ten antwoorde, dat hy voornemens was geweest, hem
nergens meer in te bemoeyen, maer eerder tot besondere syne
lantsaken, hem de noot weder tot den wankelbare, ja ongestadige
moeyelycke regeeringe had laten bewegen, t' aenvaerden, met
erkennis van alle zyne gunstigheyt volcomentlyck versekerden,
eyndelyck daer by voegende, 'tgeen wy in onsen laetsten u Ed. A.
largo hebben geadviseert, bestaende in substantie; hy hertelyck
wenschten u Ed. A. de voor altoos uytsettinge der Portugesen,
soo fors niet gelieften te vervolgen, maer haer nu tegen, daer jnt
den Coningh gecommitteert wierde, tot welckers bevorderingh en
ondersoeck, wy zyn Hoogh.t aen u Ed. A. adresseerden, waer toe
ook al genommineert is geweest, seeckeren Gotia Tsiradin, dmaer
post dato zyn de voorsten van resolutie verandert, hebbende
gesinnets over den coomen, omme eenige andere persoonen

de Bougijs soecken hem aen haer snoer te krygen.

maer laet hy door de Macassaren eyndelyk noch bewegen om de regeering weder aen te vaerden.

versoekt aen ons dat wy de Portugesen daer willen laten afdaen varen.

maer en willen daer toe geen gesant na batavia senden, voor dat de ostagiers weder t'huys zyn.

(alsoo den Eerwe gesanten Crain Mangualla en Sassa hier gerestoreert zyn) naer costi te demitteren, gelyck oock den Coninck Sanbanco, nevens Soumana op ons begeert, wy u Ed. A. daer van zouden adviseren, en versochten u Ed. A. daer van souden adviseren, en versochten u Ed. A. gelieffden te consenteren, de Lusitanen simpelycken het aen en afvaeren mochte vergunt worden, waermede de geslooten vrede van Maccassar buyten allen twyffel gelyckelyck gemainteneert stont te worden, gevende met 't opstrecken Radja Scrouder en onbedeckte woorden ons genoegsaem te verstaen, tot onderscheits zyn bedencken zoude hebben etca. en comen wy Ed. heeren uyt alle blyckende teeckenen, en de naeste oversteegde ondervindingh ook niet anders bemercken, off alles wert daer op heymelyck aengeleyt en geprepareert, jae al bereet twee Rootmannen, als Crain Crangro, Potto, Lockeboro, Mongrosso, om met een groot getal vaertuygen (die heymelyck, onder 't [illegible] met wat [illegible], in diverse plaetsen vaerdigh gemaeckt worden) haer avonturen elders (wy gissen oostwaerts op) te bejagen, sullende geseyde versoudenden andere Jaerwerck met ca 300. praeuwen moeten vertrecken, alle teeckene niet tegenstaende, wy u Ed. A. verseeckeren, zy Macassaren zullen eerst naer verloop van twee à drie Jaeren comen by der hant nemen, nochtans onder deen verstande, byaldien u Ed. A. tot geen de minste moderatie (in cas der Portugesen uytsluytinge) gelieffden te resolveren, en schoon u Ed. A. haer daer jnne niet gaerne begeerden in te willigen, soo blyven wy (doch onder verbeteringe) van opinie, den Macassaer uyt eygen hooftige autoriteyt, den Lusitanen sal tracht te favoriseren, ten minsten zoolange van de Macaense uytbreeck kan gesoodt worden, god gave u Ed. A. [illegible] lot verovering der plaetse quam te gelucken, soo zouden alle bedenckelycke incidenten van zelffs geweert zyn, maer onderscheits uytvallende, heeft zulcx wyselyck zyn bedencken, wyl de Mayt. de Portugesen doorgaens tot verblyff is animerende, door communicatie op soo onseeckeren voet niet te soleeren, des ook de rest vertreckende, haer uyt eygen sinlyckheyt verplaetst hebben, seggende den Coningh rout uyt het buyten zyn macht is, soodanige vreemdelingen (welcke over de 80. Jaeren woonplaets in Macassar vergunt zy) nu deen als met den stock [illegible], daer uyt, voor eeuwigh te verbannen, stellen [illegible] aen der Portugesen particulier goetvinden, ofte [illegible] in geen gebreecken, dat poinct naer luyt des accoorts opt rigoureuste te bevorderen, gaende nu met vertrek deses Scheepjes de [illegible] Sr. batavia een getal van

Zoo wy de Portugesen dat niet willen toelaten dreygen zy ons hedertelcx met den oorlogh.

de Coningh geeft hoe de Portugesen in raede heen, off zy gaen willen off niet.

65. p.s gaen met de boey/

65 persoonen, en de vooralsnoch hier remanerende principaelste, bestaende uyt Francisco Viera, Francisco Mendis, Pedro Pharaija (van geboorte plaets een Malleabaer) mitsgaders den ouden Anthony Dias, item den pader Vigario, neffens eenige geringe swarte uytvoerd, maer vresen die vervallende gemeente tegens de maent feb.o oft maert, al weder uyt Maccau sal gehaelt worden, dies nodigh versoecken, U Ed. A. gelieven te ordineren op wat wyse eenen tegens der selver gedruchte parolle, en de vrede conditie nasetten, sullen hebben te reguleren, en offsen op s'Coninx Soumaimas, en meer ander versoecken, dat 't geene hets vermogen te consenteren, dan wel teenemael affslaen, sonder op eenige verdere uytvluchten acht te geven, op alles 't welcke U Ed. A. welbehagelyck antwoort te gemoet sien. —

Francisco Viera bleyft noch daer met eenige weynige —

Barra versoeckt order hoe de Portugesen te verhouden. —

Vitro's schepken gaet na Bima met pas, om over Bat.a, of recht door na Goa te gaen. —

Het schepken eygendomigh de geestelyckheyt S.t Paulo, en Vitro in comp.e, hebben naer langh tegenstryden, met oock passe versien, en is sedert op   vanhier p.r Bima vertrocken, om met daer vandaer voorts over Batavia, oft wel andersints recht door naer Goa (soo als d'overgeleverde kruyckende Jacten voor Bima moeten gereede worden) reys te vorderen, in hope U Ed. A. selfs (als doch int anders komende) voor wel gedaen sullen gelieven op te nemen,

Bima,

Barra impetreert een recommandatie brief vanden Coningh van Bima, aen zynen gouv.r

By ontfangh missive door d'overheden uyt Bima dato 30. July aen ons geschr. hebben ontwaerdigh vernomen, ten wat eynde die besendingh door U Ed. A. uytgeset heeft, doch bemerckende doort [illegible] geweest, d'insamelinge vanden rys seer traechlyk voortginck, oordeelden raedsaem een recommandatie briefken vanden Bimasen koningh aenden vice gouv.r aldaer te solliciteeren (op hope den resident Margits daer door dies te spoediger U Ed. A. oogwit sal connen bereycken) dat t'onser genoegen geobtineert en p.r voorn. gemelte Portugees [illegible] gesonden geschickt is, ook sal gemelten koningh over 15. a 20. dagen naer zyn meergemelte ryck (sonder aen dese regeringe, iets meer als trouwe fidelitheyt te contribueren) afvaren, des wy oock geresolveert zyn, om te ondersetten oft denselven genegentheyt heeft, sich tot eenige leverantie van rys te verobligeren, zulcx naer onse meeninge van 20. Spaense R.s de acht hondert gantangs oft een last uytvallende, willende vertrouwen U Ed.t genoegen toedragen sal. —

Massoije gelt 25 a 30 maes 't p.l.

By missive door d' Heere Gouv.r Hustaert, p.r Bart Konkercke geweest geschickt, worden gerecommandeert, naer den prys van de voorn. Massoija te vernemen, welcke specie (voor soo veel wy hebben connen kundigh worden) a present 25 a 30.

voort op Java vertiert,

maken 't picol halen mach, doch is daerop geen vasten staet
te maken, gelyck nae de consumptie meer en min, desselve
wort van hier naer Javas cust (alwaer d'er verteringh groot
zy) jaerlycx gevoert, van welckers schaersheyt u Ed. A. costy
beter als wy hier (des gelegentheyt) ylens connen geadverteert werden.

voortgangh vande logie,

Den opbou der logie heeft redelycken voortganck, zynde nu so verre
daermede gekomen, dat de latten off sparren tot het pannedach
vast geleyt worden, doch wachten en [illegible] vande verte en
bequame houtwercken naer ordre versien waren, wanneer we
wy den stercker huysinge souden moeten geven, dat wel

manquement aen plancken,

dat by manquemente van ander hout, nu al voor lieff en goet
moeten opvanden; de manquementen vande plancken daer we om geschz-
reven, sullen grooten hinder inde perfecte voltoyinge causeren,

een metselaer, smit etc,

soo voor 't oost mogelyck, nevens een metselaer smit, als 't werdende
gerequireerde dienende gesonden.

de penningen vanden coningh ontfangen, ende ongelden zyn aen en afgesz.

de schenckagie vanden Ko. aen conducteuren

item van Crain Poppo aengaen(de) staet noch open.

waer op ordre versocht,

Achtervolgens u Ed. A. becomene ordre, zyn, de vanden koningh
ontfangene penningen, ende gedane ongelden, aen en afgeschreven
gelyck u Ed. A. by de boeckjes in pamakoke gesloten No. 2.3.4.5.6.
ende 7. (in een casken geteeckent ℞. by den anderen gepackt)
gelieven te beoogen, staende noch open 't gene de May.t aende
heeren conducteuren, tusschen den 10. en 11. July a.o passado, heeft
toegesonden, dat wel niets onkundigheyt, als mede voor de waere
dye door Crain Poppo aen u Ed. A. gevoert, niet hebben connen
naer behoren inschryven, verwachtende daer van u Ed. A. nader
last.

de negotie wordt wacker en wy sitten stil,

Belangende den stant der negotie, daer mede sitten wy tegenwoordich stil,
en onder tusschen verteeren de ongelden niet weynigh, weshalven wy
(om de macassaren niet al te quaden opinie van onse residentie
te geven) versoecken u Ed. A. tot progres des handels ons met de
volgende quantiteyt als qualiteyt deser ondergeschreven cleeden
gelieven te versorgen, te weten.

eysch voor macassar

100. packen guinees lywaet,
100. corgies salempouris wit
50. corgies blauwe do.
50. corgies sarassa jaras,
100. corgies witte percallen,
50. corgies tapsarallen,
10. corgies sarassa gobars,
10. corgies betilles branwitaire de 32 a 40. asta.
100. corgies chavonys
10. corgies rambouttyns,
50. corgies salalous
50. corgies dragam mallays.
50. corgies roode caricams.

lakenen, rockebalen om te verschencken, en wat u Ed. A.
daer nevens gelieven te voegen, gedencke bestelende, off alles
sal ten bequaemelycksten prys aende man gebracht werden. —

Een gebruycke vant Comptoir, wordt
versocht 't onderstaende. —

Medicamenten volgens d'inleggende Catalogus. —

1. vat boter —
½ aem olyven olye,
½ aem wyn asyn. —
portelyn aerdewerck
1. aem brandewyn —
1. legger arack
Wynen ter discretie van u Ed. A.
groot en kleyn formaet schryff papier, alsoo eenige oude boecken
dienen vercopieert, en ons daer van ontbloot vinden, uitsgaders
zegellack, schachten, swartstoff, pennemessen, item een Hollantsche
schaele, en 600. lb koper gewicht, 12. beslagen spaden, 12. schoppen
2. halve uyr glasen, 4. seckels en tonnen, ende wat vant gebruyck
ende reparatie der wercken is vereysschende. —

Emanuel de Miranda komt mede over met 699 p^s. Spiaulter voor zyn reeckening

Hier mede gaet over eenen Manuel de Miranda, voor welckers
reeckening geschreept zyn, 699. p^s. Spiaulter, gevende voor de vracht
der selver niets willen genieten, maer zulcx aen u Ed. A. wel
behagen open gelaten, waer mede hy Miranda sich heeft
laten genoegen. —

acte van Bara,

Uyt de becomende acte voor den koopman Barra, heeft den selven
gesien, in hoedaniger wyse u Ed. A. zyn persoon in zyn gagie
heeft gelieven te verbeteren, waer voor danckbaer blyft, dan
hadde in middens gedencke gevreest, maer vastelyck gehoopt
u Ed. A. hem een weynich meerder gagie souden toegelegt
ende dat langdurich vyff, met een drie jarigh verbant —
begunstight hebben, twelck dan by deser ootmoedelyck op
u Ed. A. is versoeckende, u Ed. A. eerbiedelyck indachtigende
dat hy sedert den 12. april 1656. koopmans qualiteyt (sonder eenige
veranderinge van gelde) bedient heeft, buyten dien is desselffs
laetste verbant in den Jaere 1657. ten eynde geraeckt, en dertor
op goede insichten is blyven continueren, waer mede post dato
door u Ed. A. op 26. Augusty 1658. met de Jachten Soutelande,
Polsbroeck, en de Kroon als opperhooft geholpen, herwaerts aen
gesonden is, sedert welcken tyt gedurich in 's Comp^s. dienst
alhier soo in dinge vergh fastidien en becommerlycke tyden, tot

versoekt eenendejarigh verbant in plaetse van 't vyff jarigh off van 26. augusty 1657. voor 5. jaren.

het eynde soude hebben uytstaen, niettegenstaende alle welcke consideratiën de
gemelte Barra, favorabelder conditiën afgewaert hadde, en oversulx
u Ed. A. biddende het voornoemde van vyff in een eenjarig verbant
mach verandert worden, off andersints dat hetselffe syn, van den
26. aug. 1657. (wanneer voor d'eerstemael hier gebruyckt zy) mogte
aenvanck nemen, onder belofte sich deselve te gemoet siende
beneficie met alle mogelycke debvoiren sal waerdigh maken,
edoch sulcx niet connende met u Ed. A. sinnelyckheden overeen
komen, noch eenige de minste verandering thunnen besten te
estimeren zy, seyt den selven echter danckbaer, met loshegginge
van dooregaens in geheel der E. Comp.e te blyven volharden. —

Soo versoeckt mede den boeckhouder Jan vander Oots u Ed. A. syne
gunstelycke gepromitteerde acte geliefde te laten overcomen
en sulcx besonder den Assistent Adriaen Barthelomeusz
de Caters, u Ed. A. eerbiedentlyck met onbedanckbaer gedachten te
estimeren, van gepresteerde yverighe diensten drie achter een
volgende jaren, soo hier ter Comptoire, als weinich voorkomen
en geluckigh veroveren des Casteels Pannakoke troulycken
betoont, dienvolgende seer nedrigh is biddende, u Ed. A. royale
en algemeene hoochlyck gedane loshegginghe (die een yder met
d'absolute qualiteyt, en voltoome gagie genoten heeft) hem
insgelyckx ter voordeele, nevens alle andere maeghlooseloosgen(?)
andersints seyt den selven van die soo gunstige uytspraecke, eenlyk
bastaert; 't is zyn bloot, en ontkundigheyts schult, sulcx in Bat.a
ontrent u Ed. A. niet gesolliciteert heeft, en mitsdien sich
alsnu (in ostentatie zyns oogwits, doch bysonderlyck tot soulagement
syner geringe noch geen gulde maendelyckse salaris) tot u Ed. A.
is wendende, gehoopt zynde, wy gesamentlyk een favorabel
appostille sullen erlangen. —

Onder behoorlycke factura ter montante van f 1510. 8. 11.
gaen hier nevens eenige cleynigheden, die wy niet
beter aen den man te brengen, en ons oversulcx daer
van ontlasten.

Waer mede

Ed. Eerentfeste Manhafte, Hooghachtbare, wel wyse, voorsienige
en seer geachte heeren, dese eyndigen en u Ed. A. (naer onser
seer humbele groete) int schut des Allerhooghsten gerecommandeert
hebbende sullen steets blyven, onderstont, u Ed. zeer geringe
nedrige, trouwschuldige dienaeren, ende was geteyckent
Jan Bouna(?), Jan vander Oots, Adriaen Barthelomeusz de
Caters, ter zyden stont, int Nederlants Comptoir Macassar
den 18. Augusty 1661. —

Aende Ed. H.r gouv.r generael Joan Maetsuijcker
ende d'Ed. Heeren Raden van India. —

den gouv.r Pit tot Paleac.a aen haer Ed.
22. July 1661. —
ontfangen p.r Loenadam 10. octob.

Ed. Erntfeste, grootachtbare, Man-
hafte, wijse, voorsz. zeer gunstige
Heeren, —

Ed. Hoog-gebiedende Heeren,

Met het Jaght Loenen 11. febr. van hier, ende 2. Maert van Masulipatam naer Batavia vertrocken, hebben wij laest aen u Ed. grootacht.e al sulcx geschreven, ende gesonden, als de bijgaende copie missive ende cortte facturen (des nodigh wesende) connen getuygen, waer bij ook toesegginge hebben gedaen, 't Jaghtje de goede Hoop omtrent ult.o Maert, met eenige besoignes als andere doecken, op de recommandatie van d'E. H.r Joan Thijssen voor af, weder naer Malacca, ende bij tijdige aenlandinge de boot Palliacatte over de Zuyder comptoiren naer Batavia te depescheeren; maer beyde dese projecten zijn ontstaen, alsoo 't Jaghtie de goede Hoop, niet jegenstaende op Masulipatam tusschen wind ende water met inleggingen van verscheyde plancken ende behoorlijck gerepareert wesende, den 20. Maert met partye gouny, packtou, d.o garen ende andere benodigtheden herwaerts gedespescheert, ende met een styven westelijcken wint 8. a 9. mylen 't zeewaerts over geseylt wesende, subijt omtrent de steven soodanigen leck is ontsprongen, dat 't Jaght wel half vol water, ende in groot perijckel van te zincken geraeckte, sulcx 't selve noch ter nauwer noot, met pompen en balien, weder de reede van Masulipatam bereyckt heeft, aldaer 't selve ontladen, ende in de Narsapoursche rivier is gebraght, waer op sigh den Opperkoopman S.r Jaques Caulier ooch derwaerts transporteerde, om d.o Jaghtje behoorlijck te besichtigen, gemerckt de opperhooftden rapporteerden, 't selve gehele vergaen, ende alsints van de witte mieren door ende door gegeten te wesen, gelijck 't naer behoorlijcke ondersoeckinge, ooc alsoo bevonden is, ende u Ed. door den S. Caulier breeder geadviseert wort. Ende dewyle gemelte Jaghtje buyten zijn nodige provisie ende ballast, qualijck 2. lastens ladinge can innemen, ende bij vertimmeringe bij na geheele nieu zoude moeten gemaeckt worden, zoo hebben wij des S.r Caulier ende backers, geordonneert, 't selve tot de verschijninge van d'Ed. Heer Superintendent Rijckloff van Goens, te laten leggen, om met Zyn Ed.le raed gesloopt, ofte weder opgemaeckt te worden, doch 't sloopen is wel 't apparentste. Nademael wij dan van dit Jaght, ende gants nodige behoeften verstoken bleven, zoo sagen niet te grooter —

verlangen de boot palliacatta, uyt Bengalen te gemoet, doch al[de]
mede te vergeefs, zynde deselve wel op 21. January met 51. lasten
rys over Bimelepatam herwaerts gedepescheert, maer door dien
den provisioneelen schipper Hans Benning onder de wal de wynt hadde
ondervonden, zoo is eerst 13. febr. voor Bimelepatam g'arriveert
ende aldaer noch 19160 lb pabitonie ingenomen, ende op den
overloop gebracht hebbende, weder 't zeyl gegaen, doch der winde,
mits maer 5. leggers water in hadde, niet ver genoech 't zee lopen
ende tot weder na de wal overleggende, is den 6. maert wederom
voorsz. Bimelepatam komen te vervallen, gevolgelyck op nieuw
geprovideert zynde, heeft soo met opstoppen ende somtyts 't zee,
waerts te lopen, zoo veel tyts gespilt, dat den 5. May eerst d' rede
van Masulipatam heeft comen te bereycken, hebbende tot onge-
meen travael ende sterck doorwaeyen van den Zuyden windt,
dese spade verscheyninge, wel ten deele veroorsaeckt, maer zoo gem[de].
provisioneelen schipper, het drinkwater intyts gemenageert, ende
maer wat verder hadde derven 't zeewaerts overlopen, zoo zoude
't gem. niet min als andere Jalanse schepen gemanqueert hebben,
zyne reyse spoediger te gewinnen, zynde hier in middels 't selve
Jalants Jacht met 20. lasten rys voor Nagapatam ende 5000. lb.
oly voor Jaffanapatam, op 19. April aengelant, ende 21. maert in
comp[e]. van twee andere onbescheyde schepies met 112 2/3 gars rys
voor Jaffanapatam geprojecteert, 't welcke schuyt niet hoger
als 3. mylen boven St. Thome heeft connen aen boort krygen, waer
uyt wy dan voorsz. oly ende rys gelost, ende daer en boven uyt
zyne particuliere rys (waer van d' eygenaers op Masulipatam
verscheyden) noch gelicht 46 2/3 gars witte do. om by aenlandinge
van de boot palliacatta tot Masulipatam, met zyn inhebbende
rys gerescontreert te hebben, 't welcke ook alsoo effect genomen heeft,
ende wy by die occasie voor ons zelven, als voor d' aencomende
schepen noch redelyck geprovideert zyn geworden, gevolgelyck dan
in rade wyders overwogen hebbende, hoe van voorsz. boot palliacatta
hier ter custe geen behoorlycken dienst conde worden getrocken,
als wy u Ed. anno passado ook breeder hebben geadviseert, ende
Malacca niets ontstondaer van 't Jacht de Goede Hoop, ook nodigh
van een andere bodem, ende specialyk met de nodigste toebringe
cleden, op des Heer gouv[rs]. petitie, voor uyt 't verwyserde gescondert,
zoo hebben wy de sr[s]. Caulier ende Backer aengesz., dat sy ver-
scheyninge van dikmaels genoemde boot, deselve aenstonts zouden
ontlossen, met de gesonderde 12. lasten tarwe, ende voorts d'overige
ruympte met cleden gestuffeert, naer Malacca depescheren, en den

schippers worden offereeren, ende alle 't volck vande goede hoop daer mede derwaerts zenden, gelijck sulcx ook den 25. May effect genomen heeft, waer mede echter boven voorsz. 12. lasten tarwe niet meer als 100. packen cleeden hebben konnen versonden worden vermits noch wel 25. lasten ballast, om zyne rankheyts halve geest moeten innemen, wy twyffelen echter niet, off dese boot sal uit Malacca vaertwater, ende naer de kleyne quantiteyten, de Comp.e noch lange haere goede diensten konnen doen, zynde daer aen 't swaerste cabbeltouw, ende verscheyde scheeps gereetschappen van 't Jacht de goede hoop verstreckt, ende sal de reste soo 't kleenhout gesloopt te worden, behoorlyck tot dienste vand' Comp.e worden geimployeert; wat wy daer mede aend' E. gouv.r Joan Thyssz. ende aen 't opperhooft in Siam hebben geschreven, daer van gaen d'afschriften volgens gebruyck hier by gevoeght. ——

De twee schepies met 112 2/3 lasten rys voor Jaffanapatam geprojecteert, waer van hier boven hebben mentie gemaeckt, zyn door harde ontbeyetheyt op Pondy, wel 30. mylen beneden Bimilipatam konnen te vervallen, aldaer den rys is gedischarcqueert, om met dese schepies ontrent medio december te comende, andermael naer Jaffanapatam versonden te worden; doch twee andere bevrachte schepen onder 't gesagh vanden ouderstuerman Cornelis Lastman met 216. lasten rys, 9. packen dongrys, 14. packen negros cleeden, 600. stux goenys, 8400. lb pachtou, 960. lb d.o garen, ende 105 stux sockelaer, 't samen incoops costende met 20. lasten rys, per 't galjoot Tayouan naer Colombo gesonden f 20450:17:10. ——

12.en Maert van Bimilipatam vertrocken, ende naer Gale gedestineert, hebben al mede Ceylon niet hooger connen beseylen als voor Batticalo, van waer met d.o stroomen aflandige winden geen wal connende houden, om Punto das Pedras off Jaffanapat[am] te bezeylen, zynde den 14. April voor Nagapatam gearriveert, alwaer de Naegodas pretendeerden ontlost te moeten worden, 't welcke haer echter niet is toegestaen, maer geordonneert zoo lange te wachten, tot dat de winden souden gedoogen Jaffana te bezeylen, derwaerts ze dan den 16. Juny hebben reyse gevordert ende zyn aldaer ook d.o Godt loff behouden aengecomen, wat mede die conquesten ten vollen is geprovideert, konnende de dongrys, negros cleeden, goenys, pachtou etc. in october off november, binnendoor met Comp.s cleene Jachtjes, bequamelyk naer Colombo worden gestelt; Zoo heeft ook 't kleenste schepie

in onlangsten verwondert, Jaffanapatam bericht, ende zynde
55. lasten overjarigen rys aldaer, ende 't grootste met 95. lasten
do. op Nagapatam weder overgevoert; doch geen Colombo ende galle
dit Jaer t'onser hertelycke leetwesen, niet een last rys van Orixa
bekomen; 'twelcke verder aen ons, ende den Bimilipatamse residenten schuldig
deswegen, niet gemanquéert heeft, zynde op Bimilipatam met
min als 700. lasten rys voor 't gehele eylant gecontracteert geweest,
maer de ongemeene knevelaryen vanden Orixasen offte regent
ofte overheden (om den hoogsten prys, alle de gene die om rys
derwaerts te negotieren waren aengekomen, af te persen) heeft
het tydigh afbrengen vandat graen verhindert, buyten
'twelcke in zeker ingelegen schip geraeckt het schip Paul op Canara
(weynigh beneden Bimilipatam) door gebreken vanden hoofden
overheden, zoo veel verworven heeft, dat zy met den geheelen rys
(zedert die voor d'Compe. is gecontracteert geweest) gescheept,
ende genoechsaem geheelyck voor gegaen is; maer wegens door
den ondercoopman Pettelewel, by den overheden ende voorsz.
ingelegen schip, weerhaertmatigh is geprotesteert, maer 't heeft
verder niet mogen helpen, zeggende den overheden, 't zyne schult
niet te zyn, den rys niet droogh afquam, zouden daerom
niemant te verstraffen, ofte eenige andere plaetse te willen geven,
directelyck jegens zyne belofte 't voorleeden Jaer aen ons gedaen,
waer ende in meer schijnt te spotten, hebbende eyndelyck den
prys op den rys gestelt, tot 13. oude pagoden d' gars witten, en
11. gelycke pagoden den gemeenen rys, gelycke oockalso in
Pattinua heeft moeten betaelt worden; off hier op gelyck
voorleeden Jaer noch eenigen afslagh vanden gierigen Brama sal
te obtineeren wesen, leert den tyt. Sullende over denselven jegens alle
by de Compe. geen beter contentement doet, niet dan 't by den Cok.
moeten gedoleert, ende wedenes versocht worden, uyt welcken
voren geallegeerde obstaculen, niet alleen meerder quantiteyt
rys nae Jaffanapatam ende Ceylon heeft connen versonden worden,
maer zyn oock de schepen soo laet geexpedieert, dat niet eene
zyne rechte gedestineerde reyse, heeft connen verlangen, gelyk
oock voor 't selve moedwilligh bedryft des overheden, ende vroegh
doorbrayen vanden Zuyden wind, alle de verdere particuliere
handelaers, zoo hier, ende verder Zuyd, als noordewaerts thuys
hoorende, tot 't getal van 50. à 60. zoo groote als kleine Champans
niet verder als op Coringa, (wel 30. mylen beneden

Masulipatam) hebben connen geraken, 't welcke in de Masulipatamse
quartieren ook groote schaersheyt ende duurte in dat gants nodige
granen veroorsaeckt heeft. ——

Door 't vroegh doorbreken van 't Zuyder mousson, ende dat 't Jachtje Pijl
geordonneert is geweest, Masulipatam in passant aen te loopen,
zoo is 't selve geruymt vroeger als 11. maert aengelant met 25.
lasten bengaelsen rys, party gommen ende packjens, hebbende 't selve,
wat's over zynde rysje genomen, waervan 't sonder de was onmogelyck
was op te connen, waer mede ons van de lange verwachte
advysen vanden E. Hr. Matheus vanden Broucke zyn toegebracht,
ende U Ed. ook met voorsz. sluytbrieven van Masulipataam
gecommuniceert geworden. Uyt gemelte advysen hebben wy ons
onder andere ongaerne gesien, wat moeyelyckheden d' Comp.e wegens
't nemen van Meckewegs schepie (by 't gemelte Jacht Sudincus) in
Pipely zyn aengedaen, waer door ook de late depeche vande boot
palleacatta veroorsaeckt is; wy hebben U Ed. A. by den onsen vanden
6. January over Bantam geschreven, bericht, wat rescontres den onder
koopman Koschens tot Bimilepatam, door de mooren, wegens het
arresteren van gemelte Jacht is voorgekomen, 't selve is door den
Nabab van Cleen Bengalen, den expres gesant naer Sicacol gesonden
begerende vanden regent ofte Serleshier, restitutie vant selve jacht
ende ingeladen goederen, zoo niet 5000. pagoden in plaets, waerin
't voorsz. Jacht met den prys, tot Vizagapatam, is gebracht geweest,
ende zy voor beyde boedems ook 70. lasten rys gelangert hadde, waer
op Koschens andermael genoodsaeckt soude sulcx naer voorsz. Sicacol
te gaen is geschept, alwaer hem den voorn. gesant meynde op te
houden, het maer den verleenden naem vant voorsz. Jacht
ende dat het eygentlyck met Comp.s volck gemant, en derhalve
Comp.s werck was, 't welcke voorsz. Koschens met blyckelyckheden
ende geringen wederlegt hebbende, naer eenige dagen verblyvens
in Sicacol, weder naer Bimilepatam gelangert wiert, blyvende
gemelten gesant derhalve zyne pretentie op den Serleshier houden
waervan hy aengetogen voorsz. Jacht ende prys in Vizagapatam
hadde selven geauctoriseert te houden, doch wat daer op verder
gevolght is, blyft ons tot noch toe onbekent; werdende deshalve
by de Bengaelse mooren te hooge opgenomen, om dat de selven
gants barbarus met 't volck gehandelt hebben, als zynde in 't aen
lant setten ontrent Balesoor, alwaer 't zeer vlack is, van 't
volck 19. personen, waer onder den Nacoda, een out man ende

ende swaerlyk gewont, den oút Portugees piloot, 2. Inlantsen ende
noch 15. andere mooren verdroncken, waer van schipper Symon en de
schult legt op den Ingels hoogbootsman, die dit volck met nagenoegh
een laut zoude hebben gebracht, buyten welcken Ingelsman noch den
Ingels constapel, den do. bottelier, ende noch een gemeen Ingels
matroos op 't wese Jacht, in desen dienst, als doen gevaeren hebben.
Zynde 't volck van 't verbeelden gesneúvelde schip in de Maldives; wy
hebben den Deensen slotvoocht duydelyck aengesegt, wat moesten
de Comp.e wegens laeteren op de Bengaelse mooren in Bengalen
werden aengedaen, op hope hy daer van soude desisteren, welcke
desen slotvoocht niet even uit Zinleert, seggende gehouden te wesen
s'Conincx quaerant op de Bengaelse mooren te soeken, tot dat se den
Coninck wegens rechtmatige pretentie hadden contentement
gedaen, Zulcx 't wel apparent is, hy andermael beschudinge op den
bocht nae Bengale sal doen, gelyck hy in Juny passado met een
Jacht ontrent Aracan ook gekruyst ende schepen getracht te
hebben, op de twee sloopen die wy tot Jaffanapatam gelaeden
hebben, gemerckt ze sekere sloepen hier buyten zeylende, die van
Jaffanapatam komende, ook gevisiteert, ende nae de Bengaelse
schepen gevraecht hadden, doch verstaende eene der zelver reede
na Masilipatam vertrocken te wesen, hebbense nadat kostelen
laten voortgaen, ende aldaer rys ende ruys gelaeden hebbende
zyn weder nae Tranquebaer opgeloopt; 't zal onses oordeels gants
nodigh wesen in cas de Deenen van de uytsettinge nae Bengalen
niet willen desisteren, dat Comp.e noch 4. vaertuygen ende soldaten, onder den
sergiant Abraham Baert, haer ook weder ~~[struck out]~~ afgetrocken worden, welck
wy by verschyninge van d'Ed.le Superintendent Ryckloff van Goens,
zyn Ed. zullen communiceren, dit smaels gem.t Jacht Hoedrinae
is den 26. febr. met een smal cargasoentie, daer onder ook begrepen
de aengeraeden moorse 50. pack. kleeden, van Tranquebaer nae
Bantam geexpedieert geweest; waer op (vermits schipper Symon
niet gesint was langer te dienen) S.r Jan de Hart, ende een onderstuy,
voor hooft den gestelt waeren. doch door d'oostelycke winden, pinto
das Pedras niet kommende te boven komen, hebbense weder nae
Tranquebaer opgedreven, ende daer eenige moeten staken, wat mede
aengetogen d'r Jan de Hart, ook voorsichtelyck van deesen dienst
te verlaten, ende in maert met den Mestiçen piloot Thomas
Hendricksen kedde, nae Kaccan vertrocken is, hebbende
voorsz. piloot met zyn sloepie 100. lasten particuliere rys tot
Negapatam aengebracht, ende int retourneren tot behoudenen
dienst voor de Comp.e (alsoo tot Tegenapatam zeer geprivilegeert

staat) aldaer ingenomen 263. packen cleeden, ende 29. sacken geraffi-
neerden salpeter, nevens 4. kistjens schuytsilver, Item tot Sadrangapatan
19. packen cleeden, 3306. lb salpeter ende 2080. lb kayer, 't welcke sy
ons nevens noch 16. packen op Nagapatam ingenomen, 't samen ter
montura van f 85370: 8: 12, alles wel geconditioneert heeft overgelevert,
voor welcken dienst wy hem tot volle vergenoeginge met 3. vlasen
buskruyt, ende 120. pagoden gecontenteert hebben, zynde oock met de
selve aen 't opperhooft in Naccan bestelt, d' missive vanden E. Heer
directeur vanden Broeck, tot welckers overbrenginge 't galjot d' Ganges
expres op 't versoeck vanden Ho. Nabab Ghanghanna stedehouder, uyt
Bengale over Jaffanapatnam was afgevaerdight. —

Op 't arrivement van vooraengetogen Jacht Pipely, uyt Bengale in raede
geconsidereert hebbende, hoe door 't sterck ende vast doorwayen van
'tZuyder mousson, niet practicabel was, 't selve voor ontrent midde
May, met 't gelde op d' Jaffanapatamse ende Nagapatamse dysseren,
de Zuyt op te komen stoppen, tegens welcken tyt wy verhoopten 't Jacht
Coromandel ofte de boot Palleacatta, ons zoude hebben toegecomen,
was overweegende dat met 't selve Pipely, nu buyten merckelyke gevaer
des Nababs credit in nieuwe pagoden, bedragende alsoo noch 10211.
nae Bengalen zyn Hooght. bequamelyck conden bestelt, daer toe wy
gelycke waerde aen ongemunt gout, ende gouden kettings uyt 't jongst
becomen Tayouanse contant hadden uytgelesen, om desen grooten
gierigaert in effecte te betoonen, dat wy volgens ons schryven tot 't aff-
leggen, al lange gereet zyn geweest, ende hem alsoo 't wonderen vande
intrest te benemen; 't welcke dan met eenparigheyt van stemmen
dienstelicke vande Comp.e nodigh te verzyffren besloten zynde, resolveerde
met eene, om ons tegelyck van zyne Hooght.e afgeven noch resterende
gelderen, op desselfs ontfangen ordre, naer Masulipatam te
ontlasten, gelyck 't selve oock in effecte op 16. maert is geschiet, —
gevolgelyck zyn voorsz. gelderen niet alleen tot Masulipatam
behouden aengebracht, ende wel geconditioneert aen Mirsoudys
Laffa tappa overgelevert, maer is oock 't gem. Jacht God lof, den 6. April
salvo in Bengalen aengelant, wat wy daermede aen d' Ed. Heer
Mattheus vanden Broeck, als tot geleyde vande 10211. pagoden
ende verder antwoort, op des Nababs successive ontfangen brieven
geschreven hebben, Zulcx zullen u Ed. A. d' bygaende afschriften
connen vertonen, gaende hier oock bygevoeght memorie van 't gene
in des Nababs packen ende karossen p.r Pipely tot Masulipatam
aengebracht (ende in presentie vande S.r Cavelier ende verder
mitsgaders andere aensienelycke mooren, geinventariseert) bevonden

16, mitsgaders copie vande missive 16. Juny vanden E. Hr. directeur
vanden Broucke uyt Bengalen ontfangen, als affschrift vande missive
door zyn E. in dato 17. Maert p°. t' schip de Spreeu, aen u Ed. A
geschreven, waer toe ons wyders eerbiedentlyk zyn gedragende, welcke
ons beworens nevens een missive vanden Hr. Nabab toegekomen, welckers
affschrift hier ook bygaet, waer jnne zyn Hoogt. contra zyne vorige
ordre bevelt, vooren aengetogen goederen weer op Masulipatam te
bestellen, doch in comps. logie ten overstaen van Mirouillyn lastata[?]
te doen inventariseren, ende als dan weder te bewaren, dat maer een
groote faltsie zoude hebben geweest, ende oordeelen zeer goet te zyn
dat wy ons ende de Comps. beworens ontfank zynder missive, daer van
al ontlast hebben, dewyle zyn Hoogt. ons daer toe absolute ordre
hadde gegeven, ende blyven wy in korten d'antwoorde op onse brieven
aen zyn Hoogt. geschreven, te gemoet zien, hoe gerae wy daer by dan
mogen verstaen, hy d'aenbiedinge vanden E. Hr. directeur vanden
Broucke (omme den resterenden beloop der oude pagoden in Bengalen met
ropias a 4½ sts. per oude pagood te betalen) geaccepteert heeft, waer
toe wy echter weynigh hoope hebben, ten minsten niet dat hy die groten
kangeert, zich zoo ligtelyck niet den Intrest (hem toegevoegt) zal
laten contenteren, welcx gevolgde den tyt echter moet bewesen blyven;
gaende tot u Ed. speculatie hier ook bygevoegt, de copie der affreeckns.
aen zyn Hoogt. ende aenden E. Hr. directeur Mattheus van Broucke
met voorsz. pisley (voor de tweede maal) gesonden. —

In wat voegen 't schoone Jacht Coromandel, door quade stuagie (getuygende
eenmael naer zyn vertreck van Masulipatam nae Siriang) hoe seeckert
in ruyme zee ongezeyt, ende hoe veel arme menschen daer mede
zyn verongelukt, zulcx is u Ed. door den resident Geerit van
Voorburgh met de schepen uyt Arracan vertrocken, omstandig bericht,
hoe verlies der Comps. schade; middelerwyle zyn wy met het missen
deses Jachts, tot verrichtinge van veel diensten, al wat verlegen
gebracht, zynde ons deese droevige tydinge, ende het apparentelyk deel
vanden zeer rampzaligen prins Chiasouja (ende het ongelukkige
zyne koninklyke Hoogts. kinderen ende vrouwen, door 't snode
bedryff des brutalen koninck van Arracan veroorsaeckt) door
gedachten Sr. Voorburgh met zeker moors schip alhier 15. April
gearriveert, bericht geworden, waer van wy ook aenstonts per
expresse den Hr. Nabab Masulipatam, nae Bengalen advys hebben
gegeven, alsoo 't zelve apparent 't eerste en zekerste advys, sal wesen,
dat zyn Hoogt. derwegen sal erlangen, wes ook tegelyck p°. expresse
keerens den E. Hr. directeur Edouart Wanninex dienaengaende
communicatie hebben gedaen, om off zyn E. mochte goet vinden
zulcx den Mogol in Agra bekent te maken. —

Terwyle dan 't Jacht Cormandel verongeluckt, sijnde nae Bengalen, ende de boot Palliacatta nae Malacca versonden was, ende Jaffa-
mitsgaders Nagapatam, om raet van eenige gevorderde goederen gants benodigt waren, tot welckers transport wy noch voor de
geeischte ruymte houden moogen, ende hier middelertyt het Zelantse Jacht de Duyff, tweede in Febr. de 95. gars ouderjarigen
rys op Nagapatam heeft gebracht, vandaer arriveerde, zynde
men ende wel bezeylt, zoo vonden goet, 't selve daer tot t'employeren
voor weeckeloon den eygenaer met 150. contante pagoden is gecon-
tenteert, behalven dat de Comp.e de maentgelden van 't volck
voor die reys moet betalen, gevolgelyck sullen voor Jaffanapatam
daerjnne gescheept. —

42. halve packen rouwe cattoene garen, om aldaer voor 't patria
root te verwen —

95. packen diverse zortteringe doecken, meest tot kleedinge voor
't Guarnisoen. —

400. stux yzere koegels van 14. lb.

10000. lb. yser in staven als bouts, bedragende met verscheyde
andere cleene soorten, als p.r bygaende factura breeder
te zien is f 29726:10:5. —

Waertoe tot Sadrampatam voor Jaffanapatam noch is gescheept,

8. schaerde casten singely zaet ende } tot de verwerye nodigh. —
2000. lb. singely oly - - - - - }

8. schaerde casten rys. —

Item voor Nagapatam

39. schaerde casten rys van deselve Jaers gewas, waer mede die stadt in
tot maert A.o toecomende, ten vollen geprovideert is. —

Zynde noch tot Tegenapatam voor Jaffanapatam
gescheept. —

2. catten fyne nilly om te zayen,
2. packen salempouris
4. packen zeyldoeck,
4. packen negros cleeden, ende
330. stux dighte goenijs tot zacken. —

Zoo is ook in Comp.s vant weerjacht, welcke nae de Zuyd
gesonden, de wel bezeylde verlengde Manchiaan, daerjnne
hier den eigt overloopers geleert is, ende voor Nagapatam
gescheept. —

1049. stux verscheyde sorteringe yzere geschudde, als steenkoegels. —
6000. lb. loot. —
1. groote bladt balck,
3. kassen Hollantse, ende
50. bossen Hierlantse lont, benefens verscheyde andere kleyne
begoorten. —

naer nu dede d'eerste p:mo Juny tot Nagapatam is gearriveert, ende
't Inlantse Jacht de Duyf 10. dagen daeraen, van waer voorder, naer
de ontlossinge vande 39. Lasten rys, ende wedder inscheepinge van
100. Stux Lyff eygenen, nevens de Mangian naer Jaffanapatam
vertrocken, ende   July aldaer ook God loff, behouden gearriveert is.

Vanden Resident S:r Pieter van Santvliet in dato 22. May, aende
E.E. Heer Superintendent Ryckloff van Goens Heer gesz:, daer van
gaet de copie hier bygevoeght, zynde ten principalen tot antwoort
van zyn E.E:s missive, ende dat, naer 't vertreck van s'Compag:s
schepen, 30 fregats als andere vaertuygen met mantimenten(?)
waren binnen Goa gecomen. —

Soo zyn ons op 13. Maty ook uyt Suratta toegecomen, brieven van
d' E. Heer directeur Leonard Winninx, gedateert den 2. Juny, waer van
d'originele ende bylagen aen U Ed. A. geaddresseert, tot Masulipatam
zyn behouden, ende U Ed. van daer staen toegesonden te worden, stellende
U Ed. A. daer uyt ontwyffelyck tot genoegen blycken, hoe tot den
begin 45. packen caneel a 49½ st. t'lb., in vente gedespicieert(?) waren,
zulcx wy ook in koope bleven de Mooren aende andere kant, derlange
tot den selven prys, ofte tot 40. stuyvers t' lb. wel zullen moeten comen,
zynde eerst stadt coper aldaer ook tot den ongemeenen hogen prys, —
bedragende ontrent 94. p:a de bhaer, (om redenen in voorsz: missive
vermelt,) verkocht, 't welck aen d'ander kant affpaendt(?) nooyt zal
worden verdycht; Hebbende de 135000. lb. 't voorleden Jaer S: Gerrit
den Walter(?) tot Masulipatam aengebracht (naer dat se tongeroeden(?)
de pakhuysen (ö) maenden bewaert hadde,) niet hoger als tot 56. ende
ofte 70. ende ses pagoden de baer van 400. lb. connen ongeset worden,
wordende voor alsnoch naer de grofste nagelen, sedert rompen(?)
bequame(?) ... niet gelaedt, gelyck hier den Jongst ontfangen
radix China, vermits zyn slechtigheyt, ook soo wel als in Gamron
ende in Souratte onverkocht blyft leggen, ontstaende deselve
affreck in S'Comp:s koopmansz: tot Masulipatam alsnoch, door
dien den Coninck van Golconda met den Mogol niet finalyck
verdragen is, waer door de wegen vande principaalste handel
plaetsen, Lahor ende Brampoer, geslooten blyven, 't welcke God
geve haest ten goede mach veranderen. —

Vande weynige geborgde goederen, uyt de verongeluckte gasse(?)
chaloupe, hebben wy vanden Overste de Sarogie(?), naer veel over ende
wedderschryvens, niet anders gerestitueert gekregen, als 56. stux
Zeylcleden, eenige kookpotten ende lampen, zynde ook voorsz:
chaloupe op 't Colleroonsche riff zoodanigh int zant bedelft, dat
daer uyt niets meer kan worden gevist, ingevolge(?) wy de voorder

verloren geraeckt, per afstaende post (onder hope van UEd. A. (wederom) met 't comptoir geredresseert werden hebben.

Den coningh van Tanjouwer, eenigh tyt in zyne hooft stadt Tanjouwer gedemoreert hebbende, heeft sich andermael daer uyt geretireert ende onder den coningh van Madure in de vestinge Sirtenapalli begeven, alwaer dese twee vorsten een nader verbont met den anderen gemaeckt, ende onder den oversten Lingamanaick een sufficante kryghsmacht van ruym 4000 pions ende 2000 ruyters by een gebracht hebbende, is voorsz. veldheer daermede int jongste der voorleden maent naer Pillabron (2 mylen besuyden Portenovo) getrocken, alwaer sich voorgemelte Sahagie onthielt, ende de provintie van Tanjouwer dagelycx door de zyne dede beroven, van waer (naer eenige dagen vergeefse onderhandeling) Lingamanaick deselve eerder dan met geweldt van daer heeft doen verhuysen, ende hoort daer aen noch uyt verscheyde andere kasteelen, lantwaerts in verjaeght, tot dat hy naer zyne seer sterke fortresse Arny is geweken, alwaer hem Lingamanaick ook is volgende, en soo hy deselve oock voor daer uyt kan verdryven, zal de Zingiersche provintie, ten meerendeele van de Visiapoursche moors gesuyvert wesen; onthoudende sich in de hooft stadt Zingier noch den jongen Ambergan, ofte deselve voort [illegible] die hem verloopt heeft, wanneer Sahagie uyt voorsz. Arny zoude verdreven wesen, deselve vestinge aen den coningh van Madure over te willen leveren, maer off deselve heer zyn woort dan getrouw sal doen, leert den tyt, hebbende desen maels geruchten Lingamanaick, waerin hy Sahagie kort op de hielen moet volgen, 't casteel tot Tegenepatam met de besetting van Sahagies volck noch ongemolesteert gelaten, 't welcke voor Comps. gelegentheyt, vry qualyck staet, alsoo wy niet buyten becommeringe blyven, wanneer dese moors wederom eenige kryghsmacht op haer aenkomt, Comps. logie van deselve wel moste bestroopt worden, te meer ze een [illegible] tot haer vrient schynen geraeckt te houden, ofte ten minsten onder Tanjouwersche coninghs, als noch twee andere Jentiefse grooten zoons, die aldaer in ostagie bewaert worden, gedurende den oorloghe, hebbende ons Lingamanaick schriftelycke versekeringe gedaen dat voorsz. logie int minste door de zyne niet sal worden beschadigt, maer in tegendeel voor alle geweldt beschermt, dat wy dien heer vermits onse oude ende speciale vrientschap, ook wel ten vollen toebetrouwen, maer niettegenstaende blyven wy als gesecht, voor eenige stroperyen van die vant casteel wat becommert, of nu hy wedder goet succes ende het bemachtigen van Zingier ende Arny

de voorsegden. Identidse(?) kryghsmacht, iets verders op dese landen zullen
ondernemen, kan noch niet wel worden geraden, werdende ook voor vast
gesegt, den Golcondaetsen opperveltheer Nagercodelbecq met een suffisant
leger, uit Mangeren derwaerts aen Zuydewerts(?), zynde geseit dat nu al
20. a 25. dagen geleden 6 a 8000. ruyters, uyt Golconda, twee dagen reyzens
zyn vertrocken, maer also niet gehoort wert deselve naderen, zo is daer op
ook weynig staet te maken; 't is altoos zulcx, naer dat voorsegden Sohagie
uyt Gillenbron(?) verdreven, ende lantwaerts in geweken was, terstont al
weder eenigen keer in de koopmansz. tot Tegenapatam gespeurt wert,
ende dat de cleeden weder ook, beter als voor desen, koomen lywaden(?) zulcx
naer te wenschen was, gem. Lingamanaick meester van Singier ende Arny
wiert, wanneer de gedeurende lande tot Tegenapatam wegaert beter stucken, ende
ook niet zeer te breeden zyn, dat de moren weder voort in die lantstreeck houden
krygen; den koopman Sr. Joannes Pit, die sedert 't vertreck vanden opper
koopman Pieter vander Meersch, voorsz. Compt.o als opperhooft met besonderen
yver ende tot contentement bekleet heeft, is den 8. January, naer eenige dagen
ziekte, godsaligh komen t'overlyden, geweest de naer zyn 15. jarigen
dienst ende groote zuynigheyt, weynig middelen achtergelaten, zynde
het oppergesach voor eerst den onderkoopman Sr. Isaac Weeringh aen-
bevolen, die ook vande lande aldaer, redelycke ervarentheyt heeft, waer
op echter met de verschijninge vand' Ed. Hr. Admirael Ryckloff van
Goens, nader besluyt zal werden genomen. ——

Tot Sadrempatam heeftmen(?) in Maert voorleden, 't zy voor Bat.a ofte Ceylon,
200. lasten rys, kostende ongevaer 10. pagoden 't last, doen opleggen, zynde
't selve comptoirtie wel van geen bysonder belang, echter kon qualyck worden
gemist, alsoo de rys aldaer ordinarie wel 40 a 50. p.r C.to ciriedeer(?) als
gewenste plaetse can worden bemachtight, ende ook jaerlycx buyten
ongevaer 100. packen, zoo gimmes als grove salempories, goede quanti-
teyt, salpeter als zeyldoeken worden ingekocht, ende eenige koop-
manschappen als 4 a 500. ammonams gedebiteert. ——

In wat voegen verscheyde secrete brieven, tusschen d' Ed. Hr. Superintendent
Ryckloff van Goens, ende den Gouv.r Laurens Pit zyn gewisselt, wegens de
voorgenomen attaque op de stadt St. Thomé, daer van is u Ed. door zyn
gem. Ed: met 't jacht Hoogelande van Ceylon al reeds gegeven; doch wel ontver-
waert is op 11. Juny, ons een expres firman vanden Co.k in Golconda,
door des stadts Gouv.r expresselyk overgebracht, waerinne de May.t uyt-
druckelyk zeght, voorsz. stad, niet de Portugesen, maer zyn eygen te wesen,
ende dat deselve t'allen tyt als de May.t geliefde, daer uyt mosten ver-
trecken, ende derhalven gaet waeden(?), ... overzulcx gem. stadt met
Comp.s wapenen ongemolesteert te laten, 't welck den opperveltheer
Nagercodelsbeeq, by zyne brieven insgelycx confirmeerde, gelyck
u Ed. A. de bygevoegde translaten, ende onse antwoorde daer op gedaan,
breeder connen weetgeven, zynde God bekent, van wat kant dit desploict
is uytgedacht, te meer de brieven over dese materie met den Ed. Heer
Admirael gewisselt, 't welck doen eygenhant vanden Gouv.r Pit gesz.

ende selfs niet eens uyt den raet alhier, de minste communicatie
daer van is gedaen, hebbende de Portugesen eer twee maenden
geleden 't ontfanck des firmans, in grote bekommeringe gesteken,
ende de protectie te versoecken alomme daer in de weer geweest, wy
vonden ons met dit uytdruckelijck verbodt om de stadt St. Thomé onge-
molesteert te moeten laten, bij wijse van in rade geconsidereert
zynde, in wat goede gonste ende geheele liberalijt, den ko: professie
(ende al verscheyde jaren herwaerts) s'Comp.s negotie ende dienaeren
tot Masulipatam gont, ende favoriseert, dienvolgende ook niet geraeden
was, de Mayt. misnoegen te geven, ende deselve zoo uytdruckelijcken
bevele, te wederstreven, waer uyt apparent groote verbitteringe en
verwijderinge konde rysen, zulcx besloten werdt d'Ed. Hr. Admirael
Ryckloff van Goens hier van cito kennisse te doen, ende 't voorstaende
voor ons geboodt te dienen, waer op ons door wegen Zyn Ed. alsulcx
tot antwoort is gedient, als U Ed. A. uyt de bygaende copie, omstandig
gelieven te beoogen, zynde ten principaelen dat Zyn Ed. zich met
ons dienwegen conformeert, ende 't voorgenomen exploict sal staken
door dat op 't spoedighste eene van de aensienelijckste
ministers, aen den koningh van Golconda, dienden gesonden, om (waer
't mogelyck) van de Mayt. te verwerven, dat de Portugesen uyt voorsz.
stad absoluyt moeten uytgeset, ende deselve te verruymen gedwongen
worden, waer toe wy dan sonder uytstel hebben gecommitteert, den
Sr. Jaques Caulier, ende daer nevens alsulcx aen den koninck, ende tot
onderrechtinge op deese commissie aen Zyn E. geschreven, als de by-
gevoegde afschriften U Ed. A. omstandiger zullen declareeren,
God geve hier op 't gewenste effect volgen mach, waer toe wy dese
weynig apparentie connen beoogen, gemerckt het maer tot noch toe
een frivool voorgeven van den kok. ende zynen veltheer wert bevonden
dat s'Mayts. besettinge in de stadt geleyt is, zynde eenlyk s'Mayts. vlagge
opte standaert daer jnne gestelt, doch beyden de sleutelen voor alsnoch
selfs by de Portugesen bewaert: werdende wel geseyt dat den Gouvr. in
fortresse Poonamalle onderhouden wert, eenigh volck daer binnen schuylde,
maer off dit mede niet een gefabriceert voorgeven zy, wert oock al
getwyffelt, ende 't moste wel wesen, den kok. uyt spijt, doch onnodige
vreese, van dat d'Comp.e te sterck in zyn landen zoude worden, de
protectie der Portugesen dus hadde aengenomen, 't welcke zich met
bevindinge te hooft, om in korten wel nader zal openbaren, zynde alle
notoir, dat den kok. a°. 1651 niet heeft connen gedisponeert worden, d'Comp.e
't bouwen van een steene brant vrye huysinge op Masulipatam te vergunnen
gelyck den generalen veel ovensten Nagacodeboerq. ooch niet heeft
willen toestaen, dese stad Pallicatte met een steene muyr en punten
te omtrecken, waer toe de materialen al ten deele vergadert waeren

leggende de stadt (niettegenstaende daer over al verscheydemalen
anderen voetgangers gedeserteert hebben) precies zoo open, dat se ook jegens
weynigh stroopende Visiadoors niet zoude konnen gedefendeert worden.

Wy zyn al geruymen tyt zoodanigh van capitael ontbloot geweest, dat
ruym 1¼ tonne gout aen lywaten(?) te wachten stonden, ooc uyterlyk
geen meer als dese maent gallos over hadden, ende derhalve wegens 1000.
ende tot Masulipatam wel 1300. packen kleeden in voorraet hadden,
zoo bleven niet buyten hebben met smertelyk verlangen, na 't ontset en
de schepen van Gamron uytzien, tot dat eyndelyck op 16. Maerty d' E. Heer
directeur Jacob Willemsz. (God zy daer voor geprezen) alhier over
Jaffanapatam behouden quam aen te landen, met de schepen Vogelstruys
en Achilles, hebbende de fl: Leerdam te Negapatam (om 't gerede
aldaer in te nemen), ende de fl: Pegu in Gales bay gelaten; op welcke
vier bodems verdeelt, ende hebben is, ende noch staet aengebracht te worden
10000. stux gouden ducaten, 562660: stux abassies, 5. paerden, coffie,
fruyten, roosewater, wynen, stoffen etc., t'samen ten bedrage van
ƒ 519060: 17: 9. waermede wy God loff, nu zodanigh geprovideert zyn
dat het generale werck daermede, tot nader ontset van Bat.a ende uyt
Tayoan, buyten verachteringe connen houden, gevolgelyck dan op de
dispositie deser schepen in rade gedelibereert hebbende, is goet gevonden,
de wynen, roosewater, fruyten, ..., etc., voor Bat.a geprojecteert,
uyt den Achilles int schip den Vogelstruys over te doen schepen, vermits
alles bequamelyck zonder vorder te verletten, op dat wescht hoe eerder
konde werden gestuert worden, zynde daer op ook den E. H.r directeur
voornoemt persoonelyck overgegaen, ende op 20. Maerty (in compag.e
van den Achilles) na Masulipatam vertrocken, wanneer voor dat
comptoir mede voeren de 20. kistjes, off ƒ 196550: 5: 0. aen abassies,
met 4. stux persiaensche paerden, om voor schenckagie voor den coninck
(des vereyst werdende) te connen dienen, zullende ons des oordeels den
schepen bestant gemaeckt werden, om alle 't gerede tot Masulipatam in te
konnen nemen, zulcx dat de fluyt Leerdam, op zyne verschyninge van
Negapatam van daer directelyck na Batavia zal worden geexpedieert,
die wy calculeeren 't gerede van dier ten naesten by sal connen
vervoeren, zynde gewrooch op 10.den, van Jaffanapatam verschenen,
't Jacht den Cabeljau, daer mede wy pretendeert hadden zyn voor Malacca
te laden, ende over Masulipatam derwaerts te depescheren, vermits
aldaer noch ontrent 100. packen kleeden, zal moeten innemen, ende
360. kistjes koper dischargeren, doch met 't voorn. Jacht tot de ver-
schyninge van Leerdam werden opgehouden, om noch eenige packen
cambodtyns, ende blaeuwe bodelos daer uyt, voor Malacca over te
nemen, dat binnen 2. a 3. dagen sal connen geschieden. ——

't Oorlogh Jacht den Achilles is door d' E. E. Heer Superintendent Ryckloff
van Goens geordonneert, alhier tot zyn E.s aencomste te verblyven te
behouden, om de Landen van Gallen, met de fluyt Pegu verbaert(?)

wierd, daarjeens voor Bat.a over te scheepen, doch vreesen wy van geen
pachton ende d.o garden, reede zoo ontbloot zyn, dat daarvoor men naa
noch 2 a 3 ontfang dagen, 't inbaelen der ledige kisten moeten staken,
ende noch verscheyde andere benodigtheden, zoo worden deselve plaetse als
Jaffanapatam, van Mashilipatam, (aldaer alles van p.mo Indy aff. gereet
geest geleegen) versorgt gehouden, waer toe wy by spoediger verschyning de
de fluyt Pegu geprojecteert hadden, zoo hebben wy ons genoodsaeckt
gevonden, voorsz. Jacht den Achilles, daer toe te moeten imployeren
verhopende hetwelck dit lootje, 't too spoedigst zal doen, dat d'E.d. Heer
Admirael, daer by geen verandering ontdeckt in zyn E.d. project zal
bevonden, middelerwyle is gisterdage naer de depesche der voorsz. schepen
van Galle over Jaffanapatam gearriveert, d'ingetogen fluyt Pegu
doch in plaetse van rande, beladen met 407 groote ammonams
areeck, dewelcke zal worden gedischargeert, ende de fluyt tot de voyagie
naer Siriang, tegens medio der aenstaende maent, werden geprepareert
makende d'E.d. H.r Superintendent Ryckloff van Goens staet, ontrent
8 a 10.en Aug.o met de Jachten Vlielant, Sincerus, ende Zeeroover, herwaerts
[illegible] te wesen; ende dewyle Vlielant [illegible] bestaet gemaeckt zal zyn
om 't geene geraelt op Maslipatam moeste komen over te brengen
ende 't geene in middels staet vergadert te worden, weste commen [illegible]
zoo zal der voor den Achilles, vermits der geen handel met de fluyt
Pegu is [illegible]gebracht, geen ladinge wesen, ten waere zyn E.d. konde goet
vinden, daerjeens de gereet leggende balcken ende [illegible] van
Maslipatam te scheepen, ofte daer mede de 200 lasten ryst van Sadraspatnam
int begin van 't noorde mousson naer Ceylon te doen vervoeren, waermede
't zelve Jacht dan noch zyn handel last vandaer (ten minsten voor 't
vertreck van de laetste retour schepen) onder Godes toelatinge, op Bat.a
zoude connen brengen, doch wat zyn E.d. ons dienaengaende sal
gelieven te ordonneren, zullen wy ons wel laten gevallen. ——

Voor Madrespatam is 15 [illegible] uyt Bengalen over [illegible] gearriveert 't
schip genaemt de Jonas en [illegible], met redelycke quantiteyt goet
zynde 7 [illegible] uyt duyts geschreeven, zonder dat daer mede eenig
nieuws van [illegible] gebracht, ofte ons bedeelt zyn, wordende de [illegible]
[illegible], dagelycx by haer verwacht. Naerdien wy dan voor
tegenwoordige hier niet meer hebben by te voegen, willen wy u E.d.
Heeren ende, E.d. Achtbare, Hoogachtbare, Manhafte, wyse, voorsienige
zeer genadige Heeren, naer onse gedienstigste gebiedenisse inde [illegible]
hoede Godes bevolen laten, die wy hertelyck bidden, u E.d. Hoogwigtige
affairen met zynen genadigen zegen te vervorderen en u E.d. by lange
Jaren gesontheyt en alle gewenste voorspoet te preserveren, amen —
onderstont, u E.d. dienstschuldige dienaren, was get.e Laurens Pitt
Willem Royschou, Adr: van Grondestein, pieter pau, pieter Gruybeeck, J: [illegible]
Francois Gieraert, Hoelant de Carpentier, ter zyden stont, Geldria ady 22. July 1661.

d' Ed. Hr. Joan Maetsuyker gouvr. generael
ende d' Ed. Heeren raden van India. —

d' gouvr. Hulstaert ende raed aen Rade
Ed. 19. July 1661.
ontfangen 4. octob. p.r Raymon

Ed. Ernfeste, Hooghachtbare, wijse
voorsienige seer gestrenge Heeren,

Den 21. der voorgaende maent May verscheen hier p.r Inlants vaertuyg uyt Banda den gedeputeerden backer Bosy, mede brengende eene missive vanden raedt gelijckent den 9. d.o uyt dewelcke wy niet anders conden bemercken, als dat de siechte vanden opper koopman S.r Leendert van Sorgen doenmaels merckelyck was gebetert, gelyck hy selve in particulieren brieff met eygen handschrift was aencundigende, evenwel heeft zyne affictie soodanigh toegenomen, dat hy den 7. Juny daer aen is overleden, gelyck ons den raedt per letteren vanden 9. daer aen volgende expresselyck heeft aengecundigt, maer de generale siecklijckheyt was volgens rapport der duytsen mette chialoup Sumatra over gekomen merckelyck geminderd, gelyck dan ook uyt het schryven vanden raedt u Ed. in hy afschrift gecommuniceert, niet duystelyck can blycken, de regeringh was aldaer aengenomen by den koopman Anthony Hurt en schipper Ernst Sap, neven den raedt, soodanigh als onse ordre in besloote missive daer gelaten, ende u Ed. p.r de voorneemste in copye vertoont is eyschende, ende sustineerden dat zy des comp.s saken aldaer machtigh genoegh waren te bestuyren, hoewelmen goede vreemt niet can gehouden worden, dewyle modigheyt en eygen liefde, in sulcke gelegentheyt plaets grypen. Maer 't valt swaerlyck te bedencken, dat eene regeringe ontbloot van raed twee voornaemste hoofden, met dewelcke geene vande over geblevene raedtspersonen collateraele in qualiteyt geweest is, noch even volmacht zoude blyven, te meer vermits den koopman en hooft tot poulo-ay al mede zy afgestorven, dies hebben wy conform u Ed. ordre in desen tervael geoordeelt onsen schuldigen pligt te zyn, op de saken van Banda ordre te stellen, ende dierhalven in rade geproponeert off dienstigh zoude wesen, 't gesag aldaer tot de comste der Batavise schepen aenden koopman Anthony Hurt te desereren, off wel hier iemant van hoger qualiteyt derwaerts te stuyren, welck laetste besloten ende op den opperkoopman van Voorst gedesigneert is, gelyck u Ed. uyt nevensgaende resolutie breeder te sooijen; de redenen onder deesen voorslag niet te apparteren, zyn gefundeert op eene bedunctheyt, dat de regeringe hebbende een hooft, van geen meerdere off maer weynigh meerdere qualiteyt

van Zorgen overleden 7. Juny. —

en de regering aengenomen volgens besloten ordre,

van Voorst gaet nae banda als provisioneele gesagh hebber

alle zyne suppoosten, in veelen deelen defectueus souden vallen, and[ers]
sints zynder inden persoon van Anthony Hurt coopman tot Lontho[r]
veele hoedanigheden, die ons beweegen moeten hem 't commando te
betrouwen, want hy is een actyff en bequaem borst, maer hebben
wy ook in hem sommige qualityten bespeurt die 't contrarie
mogen aenraden, immers en can onses oordeels tot de regeringe va[n]
dat gouvernement geen minder officier als een opperkoopman
passen, ende hebben dan ontweer antwoordelyk geacht hier een opper
koopman by der hant te hebben, die al over drie jaren by overlyden
vanden gouverneur, door u Ed. gequalificeert is geweest, Amboina
te regeeren, ende d' E Comp.e daer van in geen tootal ongedient te
laten; wijders ter oorsake wy hier ter plaetse, al vry schaers van
coopluyden zyn gestoffeert, ende ten anderen ongeerne [?] S.r Hurt
met hope voor [?] in zyn advancement te laten, is goet gekeurt dat
hy derwaerts komen, ende de administratie van S.r van Voorst
sal waernemen, welcke, ende hoedanige ons dispositie by forme
van voorraedt genomen, om naderhant door u Ed. bekrachtight
off verandert te werden, ende geen ander ooghmerck hebbende
als den dienst der E. Comp.e, ende 't welvaeren vanden vaste inde
soetdienende regeringh, indat kostelyk Banda, wy versoecken u Ed. haer
geliefden wel te laten gevallen, ende is dan opgemelte S.r van
Voorst (mede voorende tot syn provisioneele regelment soodanige
ons memorie als u Ed. by afschrift hier nevens gaende believen
te beoogen) den 11. deser p.r 't Jachtjen de Craeb, ende de fluyt d' Meeuw
derwaerts vertreckt, welcke schepen de Banda'ers ons belooft
succours van rys en padij over te voeren, dewelcke die [?] wyle
souden hebben mede te doen; welcke ons dan al mede tot vorige
resolutie goet gefaciliteert; sedert twee maenden heeft de Meeuw
tot Japara gelegen in ladinge, ende echter daer niet meer becomen
als 6. lasten rys, en 50. lasten padij, in voegen wy Bandas behoefte
met 40. lasten rys, en 40. lasten padij hebben cunnen suppedieren,
maer den sagou handel van Ceram verstreckt tot een groot behulp,
en sonder deselve souden waerlyck hier, en daer swijr [?] uytgesien
hebben, sulcx al weder vande genoodsaeckte [?] ende de gepresupponeerde
vrachten getrocken werden, gelyck u Ed. inde Bandase missive
gelieven te beoogen, want door de goede toevoer van Sago is men
aldaer soo verre gecomen, dat reets yder hooft op $\frac{1}{2}$ lb rys daegs
zy gestelt, cunnende de resterende behoefte met Sago voldaen
werden, midsdewelcke wy dan ook den raed hebben gerecommandeert
gestadigh die Sago handelingh aen te dryven, alwaer ook soo
verre dat de guarnisoenen daer mede moeten werden
gespysight, ende den rys int magasyn bewaert blyven, soo sal

[margin:] met het Jachtje de Craeb ende fluyt de Meeuw 11. Juny.

[margin:] de Sagou handel van Ceram doet Banda deugt.

[margin:] Soodat elck hooft aldaer op $\frac{1}{2}$ lb rys daegs is gestelt

ook het Jachtjen de Crab dienen cunnen om metten haest den
tocht naer Goregorey off Keffingh te doen, aldaer sago te laden
ende die weer in Banda te brengen, maer hier in Amboina comt
den voorraedt van grada door den Crab om; tot boven is eene
grasseerende siekte ontstaen, soodanigh dat de Ingesetenen
niet vermogens zyn geweest, haer gewas van pady volcomen-
lyck in te oogsten, 'twelck den burger seer qualyck comt, die
wy dachten daer van noch eenigh ontset soude hebben ontfangen
ende nu sonder onse hulpe sich verder moet redden, maer om
onsen voorraedt van rys noch verder te doen strecken, hebben
wy de rantsoenen die te voren van 40: tot 30: lb verminderd
waren, nu wederom van 30. tot 20: lb yder man ter maent
geproportioneert. —

[margin:] tot boven is een grote siekte, soodat de pady niet geheel in comen. —

[margin:] rantsoenen van 30. tot op 20. lb rys ter maent in stadt gestelt. —

In onse voorgaende missive pr. de Loenderveene gesonden hebben wy u Ed. —
aengekundight, hoe den predicant Joannes Bierum op Leyh —
geboodt zynde om volgens u Ed. ordre in Banda de H: Sacra-
menten te gaen bedienen, causeerende zyne siekte tot ons
onverrichter zake was wedergekeert, den kerckenraedt is
van gevoelen geweest dat zyne voorgewende swackheyt
tot het staken van de half voltrocke reyse niet oorsaeks genoegh
geweest zy, ende d. Bierum sustineert het contrarie, doch wy
souden hem niet gaerne gelyck geven, dit is er aff dat hy sedert
doorgaens impotent is geweest, ende overzulcx weynigh dienst
heeft cunnen presteren, ontrent eenighints geconvaliseert
zynde, dede hy versoeck aen ons, ende den kerckenraedt om de
Bandasche reyse te mogen hervatten, ende dat niet alleen,
maer oock dat hy geloofde in die voortige lucht noijt tot goede
gesontheyt te sullen geraken, dat hy van die kercke moght
ontslagen worden, ende in Banda verblyven byaldien hy u Edh.
sulx daer toe conde disponeren, 'twelck hem onder de laest gemelte
clausule by politique ende kerckelycken is ingewillight, ter
oorsake meer als al te notoir zy, dat zyne swackheyt hem
hier doorgaens tot den kerckendienst, onnut maeckte, hoedanigh
nu den Heere Godt hierinne sal disponeren, verwachten wy th'syner
tyt te verstaen, immers d. Bierum is den 4. deser met zyn huys-
vrou pr. 't galliot Hammenhiel naer Banda vertrocken, hoe blyde
ende vernoeght, doch met soo weynige gesontheyt, dat wy vresen
deselve soo haest (als zyn E. is hopende) niet sal veranderen. —

[margin:] d. Bierum.

[margin:] gaet met het galliot Hammenhiel na Banda den 4. July om daer te blyven. —

Op gemelte galliot Hammenhiel hadden wy gedacht ons hier uit calck-
halen uytgedient hebbende, voorts naer Batavia te laden, maer
'tsenden van't selve naer Banda hebben wy behalven om't
motivement van d°. Bierum goetgevonden ter sake van de —

schaersheyt onder casse, niet wel gestoffeert om tot betalingh
vande schaers nagel leverantie te dienen, die voor de aenkomste
der succours schepen hier staet te geschieden, met dewelcke wy hopen
nader gerevoute eenige contanten in [illegible] overigh sullen wy oock
die pr. retourvarend [illegible] mogen ontfangen, alsdan dito
galliot dimitterende, sullen wy [illegible] over Macassar laten varen
om u Ed. vandaer advysen toe te brengen, want soo als ons door
u Ed. het senden van eenen boden over dien wegh niet bevolen is,
dunckt ons dat eygen bedencken van noodsakelyckheyt daer toe
behoort te moveren. —

verwacht een comptante inplaatsen, om de nagel leverantie te betalen. —

Dat het nagelgewas nu aende boomen wel soo groot sal wesen, als
van Ao. 1656. hebben ons hier en de orangcayen [illegible] —
bevestight, 't is wonder dat niet alleen op Hitoe, maer oock tot
Leytimor veele vande vruchten, gelyck ons voor oogen vertoont
is, reets bequaem zyn om in Augusto gepluckt te worden, uyt
welcken wy ook in bedencken zyn, dat het [illegible] te —
[illegible] vallen sal, om alle de [illegible] die wy ulto. September
in voorraet staen te hebben, te verwoorden, waeromme dan oock
die van banda gedecommandeert is het grootschip rotterdam
hier op dessels vertreck inde [illegible] te laten aenloopen, ten
eynde wy vande overige ruymte mogen werden gedient. —

apparentie van een groot nagel gewas,

rotterdam van banda gaende sal Amboina aendoen. —

ondertusschen gaet onse plantinge van Jonge nagelboomen, ende
[illegible] dasser voort, waer toe het regen moussum naer wensch is
dienende, wy contribueren daer toe soo veele preciesheyt ende
yver als wel nodigh zy, om onder de hulpe godes het swaer verlies
ende groote schade voorgangen Jaer door de onnatuerlycke —
droogte als den merckelycke krachte hier aen oude ende jonge nagel-
boomen gevallen, ende gedragen naer vermogen te boeten. —

de nagelplantingh gaedt wel voort —

Desen gaet pr. den vryman Harman Wintercoff, zynde voornemens
tot plegen van zyne geaccordeerde negotie binnen, ende de
custe van Java aengeloopen hebbende, voorts nae batavia te
vertrecken, met hope van aldaer eerder te zullen wesen, als
het laetste schip, dat van hier sal vertrecken, dies wy goet
gevonden hebben hem dese mede te geven, ende daer by te voegen
copye van onsen Jongsten missive pr. Cortenhooft gesonden. —

Harman Wintercoff brenger deses. —

Hier mede etc.

Amboina int Casteel victoria desen 19. July Ao. 1661. —
onderstont, u Ed. getrouwe, nedrige, gehoorsame dienaers, ende was
geteekent Jacob Hustaert, paulus Andriesz, M: Boeckman
Adriaen van Lier, ende Joannes de Caler,

Batavia,

Aen d'Ed. H.r gouv.r generael Joan Maetsuycker, ende d'Ed. Heeren Raden van India. —

[illegible] barca tot Macassar aen haer Ed. 25. Septemb. 1661. — ontfangen 4. octob. p.r [illegible]

Ed. Eerentfeste, manhafte, hoogachtbare, wel wyse, voorsienige en seer genadige Heeren. —

Ed. Heeren. —

Het cleyne schepken de [illegible] is onsen laetsten dato 16. der afgeweeken maent, aen u Ed. A. geweest, willen hopen d.o naer eg- ten behoorlycken tyt Batavias reede wel sal wesen [illegible], en u Ed. A. van onse adviesen zullen zyn gedient, echter gaet hier beneffens copia der gemelte letteren, waer aen ons by manquem. der originele verbindelyck gedragen, sedert welcken wy met alle mogelycke — naerstigheyt, tusschen der hier noch in loco remorerende kleyn getal Portugesen, mitsgaders de pretense 9000. R.s voor Adrichem, en zyne mede gevangenen, int contract uytbedongen, als ook den volcomen opbou der logie, by en omtrent de [illegible] hier gebouwen [?] soecken uyt te wercken, krygende in ontrent der gemelde poincten, eyndelyck tot antwoort dat de Lissitanen wel meest al vertrocken, en nu simpelyck 2 a 3. voornaeme persoonen noch overigh waren, die insgelycx binnen corten souden vertrecken, zynde haer verbleyft den principaelen dat die [illegible] hebben, eenige [illegible] met geen uytstaende hadde, en soo haest deselve mochten geliquid.t weesen, sy alsdan uyt eygen zinnelyckheyt dese plaets souden — verlaten; ondertusschen vertrouden zy sulcx aen u Ed. A. soo stip op twee, 4. weynigh meer off min maenden souden staen geven, — welcke alle generael Macassar moeten en ooh met der tyt willen abandonneren; op de verschulde 9000. R.s bequamen even sodanigh bescheyt als u Ed. A. onder dato 3. July p.o [illegible] zy over- geschrift, en wat 't maken der woningh betreffen, deselve zoude al soetelyck opgevolght worden, excuserende den tragen, slordigen voort- gangh, op d'ontbreeckingh vande vereyschte houtwercken, en meer andere materialen daer toe dienende, ons inmiddels tot patientie admonerende, en dit zyn Ed. Heeren de dilatoire protexten. — waer mede dese regeringe ons doorgaens afscheyden, en schoon daer jegens alle bedenckelycke debatten, haer hoogheden naer vereysch worden voorgedragen, soo comen voor alsnoch u Ed. A. daerop weynigh redens tengoede der E. Comp.e beloven, [illegible] redden vermaels met de woorden u Ed. A. geen niet moeten beswaren, int gaen waer too zy geen macht hebben, als ook souden haer buyten

dilay van Macassaren onder resterende Portugesen uytsettingh

haer met het laetste arte. vant contract zoeckende te behelpen,

geneden misnoecht, over't langh ophouden van daingh Mangnassa,
ende d'selve gestraft. —

Relaesten van Bima vant Portugees scheepje Nossa Signora Concecao,

Hier komt dan noch by dat op 7. Marty vanden gouvr. uyt Bima
als den Capitain Antony Suary advisen, zyn aengecomen, waer
inne d'o. persoonen ten hooghsten doleeren, hoe d'overheden van Comps.
bevrynde schepen aldaer getracht en gepoocht souden hebben
het Portugees scheepken genaemt Nossa Senora de Concecao, —
vyantlyker wyse t'attacqueeren, jae tot dien eynde al eenige dito
naestg beschinget is geweest, doch soo en hadde den gouvr. sulcx niet
willen consenteeren, maer in contra d'ondernemingh op d'e. schepe
expresselyk gecontremandeert, evenwel hebben d'onlegemelte hier
p'fort en geweldelyck van Bima schepe naer Tossy mede genomen,
dat hier soodanigh misnoegen by velen veroorsaeckt heeft, als U Ed. A.
(als gehoorende) lichtelyck connen afmeeten, zynde door dese gepleegde

't welck misnoegen en wantrouwen veroorsaeckt in Macassar,

actie U Ed. A. vaste en versekerde giustelycke geprometteerde —
libere versekeringh der inhabitanten, in soo groote wantrouwen ende
bekommeringh gebracht, datse vrezende de resterende Portugesen haer
retraict onder ons by gelegde, de novo met sullen durven onderneemen,
en van't welcke de Coningh als mede andere heeren hun beclaeghden
beclaeghden, wesende de Mayt. Crain Sinnanna, possede ons daer
over laten aenspreken, die wy opt beste soo wy meynden, daer van
beter satisfactie gegeven hebben, ondertusschen hadden geen sints

en waerover den redesaet. aengesproken wort

gedaen, off wy souden van s'Comps. dienaers uyt Bima, wanneer
met een eerste dan van zyn verstendight geworden, 't welck in
contrarie onse goede meyninge uytgevallen zynde, moeten 't al voor
lief neemen, en middelertyt eyndigh op hoopen, de besteringe
schepe, lastelycke titulen, die ons daer over meer als te veel toe

Brieven van Antonio Suares Barbosa.

gepast worden, den brieff van den Capn. Antony Suares, in
dato 28. Augusty passato uyt Bima herwaerts gesz. gaet tot
U Ed. A. speculatie in copie hier ingesloten, gelyck daer mede by

Francisco Vieira schryft aen haer Ed.

gevoeght zyn drie andere, soo aen U Ed. A., als gemelte Capitain
van Francisco Vieira. —

De Coning van Bima gaet naer Bima 14. meert

Den 14. courant is den Coningh van Bima van hier derwaerts aen ver-
trocken, zynde dien heer nu teenemael in eygener souverainiteyt
gestelt, eenelyck blyft den selven gehouden den Macassar by tyden
van oorlogh naer vermogen te adsisteeren, wy vonden goet zyn
Hooght. voor't laetste bescheyt te geven, dat onder een smalle —
vereeringe binnen d'e. vaertuygh op den hoek van Panakoke
effect sorteerde, de heer verclaerden hartelyk tot d'Comp.e. ende
genaeckte vrede, soo langh deselve by deser voort van haer onder
gehouden wiert, genegen te wesen, maer quaestie voor vallende. —

versochte zyn, eant moeste verstrooit werden, belovende onder dies de nederlanders met alle mogelycke loflycke middelen te willen accommoderen, ook versochten eenige nieuwe prerogativen, als by zyne voorouderen genoten, moesten toegepast blyven, welckers principale hy seyde te wesen, dat deselfde vaertuygen sonder eenigen tol, batavia aen en af frequenteeren, presenteerende d'oude met eene dergelycke courtosie te tracteeren etc. Op dese en meer andere voorslagen, gaven wy zyn Hoogh.t ons cleyn vermogen te verstaen als niet connende in sodanige poincten 't minste beloven, veel min consenteeren, en oversulcx hem tot u Ed. A. vriendelyckheyt wesen maer recommandeerende, by denselven tot een contract van 4. a 500. lasten rys, tegens January off Febr. aenstaende, soecken te brengen, daer toe sich ook wel genegen thoonden, eysschende voor de 800. gantingh ofte een last 32. spaensche realen, dat, wel geconsidereert den hoogen prys, en onkundigheyt des marckt in Bima, betaemelyck geacht werden, en onder anderen tot besluyt, s'Comp.s residenten aldaer zyn Ho:t op 't vriendelyckste recommandeerende, beloofde aen deselve by alle voorvallen, syne goetwillige genegentheyt te laten blycken, maer schoon den heer al mede eenige maten ingenomen was, over tegenspoet [?] aen dien kant, seggende den resident daer van wel aen te spreken, ook conden wy uyt alle bedenckelycke redenen niet anders bemercken, off den heer hoort al mede tot beste genegen vande vrede met, seggende met eenen last te hebben, om 500. vaertuygen te moeten vaerdigh houden; ende hier mede bequamen licentie; ondertusschen nemen wy goede achtingh op 't bedryff dier natie, en hopen u Ed. A. p.mo occasie, ons uytterste gevoelen over sommighe voorvallende discoursen te verstendigen, waer toe hier noch eenige dagen 't galliot Hammenhiel [?] (op 5. deser van Amboina aengelant) vermeenen op te houden, in hope zynde middelertyt Daingh Manganassa [?], en [illegible] gelegentheyt [?] sullen te voorschyn komen.

versoeckt op dienst in cas van oorlog verstrooit te wesen,

en Bat.a te frequenteeren sonder tol te geven.

eyst 32 spaensche realen voort last.

heeft last te hebben om 500. vaertuygen klaer te maken.

Desen geboort [?] u Ed. A. met eenen Craen Leendertsz goede, vier dagen verleden hier uyt Amboina gearriveert, sonder eenige nader schryvens voor ons mede te brengen, des deesen eyndigen, en u Ed. A. Ed. Achtbare, manhafte, hooggeachte, wyse, en seer geleerde heeren, (bevorens ons tot seer [illegible] groote) in de hoede godts bevolen laten, bleyvende, onderstont, u Ed. seer verobligeerde getrouwe, ondanige dienaers, ende was geteykent Joan barra. Jan vander Voort, Adriaen Bartholomeusz de Hase, ter zyden stont, int Comptoir Macassar adij 25. Septemb. Anno 1661.

Craen Leendertsz

Batavia,

Aenden Ed. Hr. Joan Maetsuyker gouvr. generael, ende d'Ed. Heeren Raden van India over den Nederlantschen Staet in Oriënten. ——

den opperkoopman van Voorst en raed in Banda aen raed. dd. 20. Septemb. 1661. — ontfangen 11. octob. met 't. Rotterdam

Ed. Eerentfeste, Hoogachtbare, Manhafte, Wijse, Voorsienige, en seer genadige Heeren. ——

Mynheeren. ——

Hoedanigh d'Comps. staet en gelegentheyt alhier sedert 't overlyden vanden Ed. Hr. gouvr. ende directeur Abraham Verspreet zalr. tot op 't vertreck vant Jacht Sluys 16. May passato, van hier naer Batavia in wesen bevonden, en wat veranderinge in dit gouvernement voorgevallen zy, mitsgaders hoe veele persoonen, by godes toelatinge gantsch gedachte, door vermeente koortsen en andere besoeckingen uyt dit Lande en doel, ter grave gedaelt waren, is omstandigh door den opperkoopman Sr. Leonard van Sorgen, ende den raed ende Casteleyn U Ed. aengeschreven, waeraen ons met alle eerbiedigheyt, ende der selver afschrift, hier nevens gaende gedragen, sedert zyn noch veele erbarmelijcke, door de continuerende quale der siekte alder welcke gepasseert onder anderen den opperkoopman Sr. van Sorgen den 7. Juny

van Zorgen sterft 7. Juny. ——

'tselve pat gewandelt, waer door dan dese aensienelycke provintie, vandien zynde principale hoofden (d'Hr. gouvr. de tweede persoon en 't opperhooft van Poulo-ay) ontbloot zynde, hooghnodigh verdere versorginge, Is door den E. Hr. Jacob Hustaert, gouvr. en directeur in Amboina U Ed. gegevene generale ordre (aen zyn E. en alle
voorschr. verleent, om ... van d'elyck d' gouvernementen)
oostersche gouvernementen nae vereysch te bependinigeren, en soo veel mogelyck voor alle swarigheyt en toevallen, met raedt en hulpmiddelen te protigeren, den raet naeghtelyck ontledigt en voorgelecht, waerop nae diverse redenen, in rade geraedsleert en besloten zy, den opperkoopman Sr. Anthony van Voorst in plaets vanden E. van Sorgen zalr. herwaerts te committeren

van Voorst wort van Amb. in zyn plaets gesonden 12. Juny pr. de schaloup de Crab, en fluyt de Meeuw

voor 't opperhooftschap alhier provisioneel (om met den raed alle saken dienste en welvaert der E. Comp. nae vereysch tot U Ed. nadere ordre en approbatie te verrichten) is geoffereert, ingevolge zyn E. (met behoorlycke schriftelycke ordre en commissie tot reglement versien zynde) den 12. July passato met 't Jacht de Crab (in Comps. vande fluyt de Meeuw, die met 40. lasten rys, gelycke quantiteyt padie, nevens 6. packen doecken voor Banda gecargeert was) van Amboina vertrocken (schrameselijcke ... de wyle herwaerts

komt 25. do in Banda,

en de Mees 29. do

aengevangen, en den 25. daer aen ter reede van Banda's casteel wel gearriveert zy, (commende de fluyt de Mees, onderwegen van den anderen geraeckt, den 29. der selver mede hier behouden te parasseren, met welckers ontset, benessens 20. soldaten pr. gem. bodems hier aengebraght, Banda's vastigheyt gesoulageert en verstercht werdt. —

Antony Hurt gaet nae Amboina in plaets van van Voorst,

Daniel Sap hooft op Lontoir

Robberti fiscael

Steven Denspanger secrets.

Den meede opperkoopman van Voorst is, naedat al voren de missive vanden E. Jacob Hustaert, mitsgaders zyn Ed. acte van authorisatie in rade vertoont en gelesen waeren, voor provisioneele gesaghebber deser provintie generaelyck aengenomen en gevolgelyck na der behoorlyke waerschouwinge publyckelyck binnen 't casteel, ter presentie van s'Comps. dienaeren en burgeren voorgestelt, waerop dan s'Comps. boecken en comptanten in eenen bevonden, by gecommitteerdens opgenomen, en zyn E. neevens Comps. vordere effecten getransporteert, en van vorderschulden en wederschulden aenwysinge gedaen is, — blyvende eenige weynige kort en over bevondene goederen, met de winckel en cassa geliquideert, den koopman Anthony Hurt opperhooft ten comptoire Lontoir, is tot vervanger vanden E. van Voorst, op 't ontbieden vanden E. Hr. Jacob Hustaert na Amboina vertrocken, werdende nu der selver plaetse als subalterne hooft by den gewesen fiscael Daniel Sap becleet, aen wien ook transport van s'Comps. effecten en uytstaende schulden in behoorlycke forma ter presentie van gecommitteerdens overgelevert zy, werdende fiscaels ampt jegenwoordigh door den onderkoopman en gewesen geheymschryver Joannes Robbertsz provisioneel waergenomen, welckers casten der secretarye den substituyt fiscael Steven Denspanger opgedragen zy. —

Walcheren comt van Arou 29. July.

daer is groote sterfte geweest. —

Den 29. July comt met 't jacht Walcheren behouden doch siekelyck van Arou, hier ter reede te retourneeren, den onderkoopman Gabriel Macken, wiens ons verstendight, rode koortsen in die eylanden onder de inwoonders en nabeeteren geregneert, en een getal van 2000. menschen tengrave gesleept heeft; rapporteerende verder (niet jegenstaende becomende ordre vand' E. Hr. gouvr. Zal. om seeckerlyk nader bericht wyt der geruchte peerle bancken opactelyk te ondersoeken) ontvermogens gewest is, zyne Ed. mandaet dienaengaende te volbrengen, om reden, tetwe vertrocken, en 't mousson verlopen was, sulx eindelyk naer gedeelte van zyn smal mede gevoert cargasoentien jegens 136. lb. swart dun kriepantskoorn, en 11. stux slaven, 5. mans en 6. vrouwen (op Arou getroqueert, en neevens eenige peerltjens van weynigh valeur de retour gebraght heeft, welcke peerltjens in den verhoogde rietjen (neevens gemelte kriepaskoorn tot een preuve en monster toecomende, wy bedagen voorenens

onaengesien de zeegewallen, vuyl lant, ongefatsoeneert en eenige verguldt schynen, meergenoemde hecken, vermits wel duydelyck dedt verclaren, noyt ter winter noch bequamer tyt derwaerts versonden zy (waer door dan ook geen vermogen bygeweest, behoorlyk ondersoeck te doen) nochmael p[e]r een Chialoup, int weeder van U Ed. de reyse tot nader bevindinge te laten ondernemen, op hope het voorgenomen werck door godes milden zegen, tot soulaes van d' Comp[agnie]s [illegible] laten hierna, sich nader wensch sal comen te openbaren, Wijders int gevolgh van dien weet U Ed. te zynder tyt breeder bekent gemaeckt, hooghnodigh en gantsch dienstigh oordeelen wy te wesen (dat U Ed[ele]s wyser in allen deelen submitteeren) den Maccassaren te wederstaen nader deser ende diergelycke passen naer de Z. O. Eylanden Timor, Aron off elders tenderende (gelyck alreede onder ult[im]o decemb[er] anno 1660., door den koopman Jan barra aenden Amachoda Dassa Jara, voor weigh van den wyt gecroonden kabel [illegible] vaertuygh geschiet, en inde jongste missive p[e]r Tuys aen U Ed. geaccordeert, vergaete gedaen zy) meer en quame te vercleenen, waerdoor by gevolgh van dien te duchten zy, de Comp[agnie] noyt tot haer gewenste oogmerk sal comen geraken, vermits de Inwoonderen van die natie steets jegens d' Comp[agnie] opgemaeckt en van haer goet voornemen afgetrocken werden, insonderheyt met alleen de Maccassaren, maer ooke alle andere vreemdelingen (by continuatie dier voyagie) met alle practicabel middelen van daer dienen geweert, te meer wy ons vastelyck imagineeren, (door de continuerende gierige vaert der Maccassa-ren en andere Inhabitanten) noch wel yets wederlyck (ons tot noch onbekent) te verrichten wesen zal. —

de voort sal hervat worden, en dat op een beter tyt. —

passen van Macassar naer de Z: O: eylanden ondienstigh. —

alsoo de Inwoonders tegens ons opgerocht worden,

Meergeseyde hecken is met vaert walcheren (ten ansien door lodigh heer de wede soude hebben moeten bewaren met een smal tergasseont) [illegible] tot procure van sagou den 12. der voorleden m[aen]t nae Ceram vertrocken, wiens begonnen wederkomste om de voorengemelte Z: oostelycke voyagie te hervatten, in korten te gemoet zien, de mede brengende sagou sullen aenden burgery by venditie vercoopen, off wel soo te rade werden, onder d' Comp[agnie]s dienaeren, in minderinge van ryst rantsoen uytdeelen laten.

Walcheren gaet nae Ceram om Sagou 12. Augusty.

Naer instantie hebben wy onder ult[im]o Augusto de beschryvinge der selven door gecommitteerdens alomme laten opnemen, en bevinden volgens derselver lyste (hier by gaende) in geheel banda, soo oud als jongh 5143. persoonen te resideeren, waer jegens den presente en in voorraet bevondene ryst (zynde ruym 100. lasten
op 't naeuste gecalculeert, waer van de burgeren en catijven —

beschryving van banda 5143. menschen. —

maer op ½ ℔ daegs en comp.s dienaeren en lyffeygenen op 30 ℔ 's maends gestapeert, niet verder dan tot January 1662 sal strecken connen, invoegen de Ragou, die welcke onderweylen vande borgeren geraeckt en vreemdelingen aengevraecht wort, tot 's Comp.s dienen moet, alsoo de gemeene man, en voornamentlijck de slaven, die dagelyckx arbeyden, hun niet soo geringe quantiteyt niet behoorlyck versaden connen, wes dienvolgende ootmoedigelyck versoecken U Ed. dese aenhoorende provintie, om in geen grooter noot te vervallen, per den eersten met bestaende quantiteyt, namentlyck 800. lasten vande gemelde geleverde te provideren. ——

Zullen niet verder als tot Janu.s 1662 met de rys strecken,

eyschen 800. lasten rys,

De penningen vand' E. Heer gouv.r en directeur Abraham Verspreet zal.r nagelatene en verkochte meubelen, als uytstaende schulden, zyn tot heden (vermits onvermogentheyt der Ingesetenen niet ingecomen, en sien wy daer toe in corten noch weynigh apparentie, alsoo de gemeente door de swaere geweste, die hen voor het geroosde gedeelte verarmt, en geldeloos gevonden werden, sulcx wy genootsaeckt zyn daer mede facheus te handelen, want soo daer mede soetelyck nae behooren wierde geprocedeert, souden veele tot haer verderf gedrongen werden, hunne goederen etc te vercoopen, ingevolge de eygenaren onde luyden niet te vinden (hoe wel tot ons van cortom lookt zy) eenigentyt tot 't naeste geval incomt dienen te patienteren, wes halven de comp.s tanten (die maer in 't geheel ƒ 120 50½/60 r.s bedraghen, als den staet des boedels uytwyst) eerst met de naeste schepen staen te volgen, wy sullen ondertusschen sparen, dat de penningen met alle yver ingeint, en de weet besorgert om p.r wissel over te maken tot betalinge toegebracht worden. ——

de penningen vanden boedel vanden gouv.r Verspreet zullen eerst met de naeste schepen volgen,

bedragende de comptanten ƒ 120 ⅚ 16 p. ——

De bouvalligheden en d' eerste hooghnodige reparatie van 's Comp.s sterckten, logien en packhuysen, alsmede en hier ter oorstede des coopmans woninge, de redout op Belgica, de cap. solder en pakhuys vande Lontorsche logie, 't geheele regiment van 's coopmans huys en kerck op Poulo-ay, mitsgaders Orien, waer over is in de laetste missive p.r 't schip 16. may passato naer Batavia aen U Ed. afgevaerdigt, nadrukkelyck ontledigt, waeromme in desen ook van verdere verhael onthouden, gedienstelyck versoeckende U Ed. met de naesten eenige schepe ladinge durabel gesorteerde houtwercken en wat meer tot noodsaeckelycke vernieuwinge derselver, mede 's heeren tempel op Neira, van nooden zy, geliefde herwaerts te schicken, op dat de lang vervallende, en dagelyckx dreygende neer storten de gebouwen, eenmael mogen gerepareert en versien worden.

eyst van houtwercken tot reparatie vande gebouwen. ——

Een kloeck fluytschip met last poorten om dergelycke houtwercken op 't Ceram custe off elders te cappen, en herwaerts te brengen sal hier mede niet ondienstigh wesen, insonderheyt by aldien U Ed. met 't fluyt in der Ravenen op Japara (dat contrarie hopen den behoorlycken eysch ——

Item een fluyt met last poorten om hout van Ceram te halen

onvermogens waren te voldoen, want in vader heyt gesegt, om alles te repareren, en nae behooren te versien, een groote quantiteyt hier vereyscht wert, alsoo der selver verbeteringe gantsch nodigh) met den eersten alsoo met by der hant genomen dient, anders staet het geschapen (twelck god genadelyck gelieve te verhoeden) t'eene en t'ander twee liggt (?), tot groot nadeel vande E. Comp.e staet, onder de voet te storten. ——

alsoo der veel hout van noode is. ——

Tachtigh stux swaer houte balcken van 20. voet langh, zyn door behulp van de E. Hr. Gouvr. en directeur Jacob Hustaert pr. de Coninck van Poelen (?) nevens 136. pr. swaere houte plancken, en 76. pr. olende (?) bays ribben, herwaerts gesonden (?), waer vande balckyens en plancken tot de nieuwe noorder woninge deses casteels, en d'rest tot de schap en het verdere benodighede der houthouse logie, dagelycks geprepareert wordt. ——

ontfangen houtwercke met de [illegible] van Amst. (?)

De steenbackery op Rossingeyn, heeft op verre nae soo een goede uytslagh niet genomen, als wel voor heen daer van gehoopt, en dat werck voorgedragen zy, gemaeckt onlangs den eersten oven, door den nieuwen baes in de Jonghste missive vermelt, geprepareert, (daer aen 6. maenden lang 3. Nederlanders, vrywilligen en 15. stux d'Comp.s slaven gearbeyt hebben) gebrant zynde niet meer dan 6000. pr. backen uytgelevert heeft, welcke wanneer de maentgelden en randsoenen der zelver (?) gewiesen (?), gereeckent wierden, vry hoogh te geld zoude loopen, doch staet hier tegen te consideren, soo wanneer dit werck aen den ganck bleef, alle maenden een oven van 9. a 10. m pr. soude connen bereydt en gebrant worden, waerdoor de oncosten metter tyt ook staen af te nemen, echter sal volgens der selver voorgeven 6 m tyt tot het drogen vande gemaeckte steenen, eer in den oven gebracht connen worden, voor eerst vereyschen, waer toe eenige [illegible] met t'maken van een [illegible] loots, daer de wint aller wegen doortocht neemt, en den steenbacker drogen [illegible] sal verwecken, hope uyt te vinden, sulcx (om dat werck niet geheel te verwaerlosen (?)) wy geresolveert blyven (ten waere ued. middeler wyle ons anders quamen te ordineren) noch een proeve te nemen op hope wat goets daer van te verwachten wesen zal, houde een goede en gewenschte zake wesen (gelyck ued. wel ter [illegible] aenmercken) die materialen hier by de werken te bereyden waren, wy connen ons evenwel niet inbeelden, dat deselve al voortganck nemende tot zoo een civilen pryss, als op Batavia en in Amboina te bemachtigen zyn, sullen connen gelevert worden, vandaer comme ook twee [illegible] steenbackers

steenbackerye op Rossingeyn levert maer 6000. backen uyt,

men sal evenwel noch de hand daer aen houden. ——

p[er] de roode Jongst van Amboina, principalyck mede met in-
sichte omdat werck mede by der hant te vatten, herwaerts
gekomen, van haer voornemen gedesisteert hebben, jngevolge
wy onder ontsekerheyt van goet succes, d'E. Hr. Hustaert p[er] de
roode den 12. Aug.o advertentie gedaen, en partye vande materialen
zyn d. afgesondert hebben, en wenschen in sulcken geval van herten
de herwaerts te komende schepen met gelycke steen, in plaets
van ballast geladen mogen werden, tiewelck wy u Ed. in achtnemende
ons over dat werck sult gelieven toe te voegen, blyven wy met alle
iverigheyt, in antwoorde van deselve afwachten.

den roode gaet 12. Aug.o na Amb.

met alle iverigheyt afwachten, antwoorde u Ed.

Den 7. Aug.o werlont door den p[er] ayser adsistent Miguel Perron
p[er] een Mardyckers vaertuygh met een kleen briefken bekent
gemaeckt, hoedat den onderkoopman Sr. Willem Bolbeeck, Subal.
lerne hooft der voorsz. plaets, deselven morgen omtrent 7. uren
door een langdurende siekte, was comen te overlyden, op welckers
droevige tydinge, den raed beroepen, met eenparige stemmen
goet gevonden is, den onderkoopman Sr. Roelant d'Carpentier
provisioneel dat gesagh te bevelen, ende wandange volgelyck
transport van s'comp.e middelen, by hem gecommitteerde deselve in
deeta forme gedaen sy.

Willem Bolbeeck op p[er] ayser sterft 7. Aug.o

en roelant d'Carpentier comt in zyn plaets,

Den boeckhouder Philippus de Bricquery is 't bosschaerters ampt
naer 't overlyden vanden gewesene fabrycq en bosschaerter Jacob
Sangenberg, door den raed voorde komste vanden opperkoopman
Anthony van Voorst, wanits die bedieninge noodsakelyk weder met
een ander persoon diende versien te worden, gedeferreert.

Philips de Bricquery is bosschaerter,

Waer mede wy by de veranderinge van bovengesz. persoonen diverse
bedieningen soo hier als op de buyten comptoiren weder door
geschickte en bequame luyden belast en versien hebben, welcke
alle u Ed. ootmoedelyck versoecken, tsy in den haer provisionele
bedieninge absolutelyck, benevens haer voorsaten tractementen
mochten erlangen, met beloften sulcx door haer diensten sullen
trachten, haerlieden waerdigh te maken.

welcke alle om haer verbetering versoecken,

De kerckelycke zaken zyn tegenwoordigh hier en alomme noch in den
goede bloeyende staet, waer toe den yver vanden ouden vader
D. Jacobus Molanus vry wat contribueert, die noch tot achtende
mey ofte september op u Ed. ernstige vermaninge (als
de missive p[er] Kuyt gehouden mede verandert) blyft continueren
wanneer vast gedisponeert is, de reyse naer Batavia te ondernemen
versoeckt dierhalven ootmoedelyck u Ed. weder bequame stightel

Kerckelycke saken

d.o Molanus geaccordeert, maer comt aen te laede jaer op.
versoecken andere predicanten ——
kranckbesoecker op Neira versocht verbetering, wint 36. gl.

leeraers in zyn Ed. plaats, om de kerck op Neira, en Lontoir
te bedienen, gelijck eerwaerts aen te committeren, den [illegible]
kranckbesoecker Willem Vestius van Haerlem, (welcke lyt 29.en
May passato gepasseert zy) heeft aen ons verscheyde malen instan-
telyk versocht, met 't schip N: Rotterdam (vermits sich met alle
zyne gagie van f 36. smaents in dese schrale provintie beswaerlyk
can bedrogen) naer Batavia te vertrecken; 't welck hem ten aensien
zyn persoon niet wel can gegunt worden, en de kerckbroeders en
voor al geen genoegen geeft, niet connen toestaen, maer in
tegendeel by continuatie beloofd (also hy sig geneigen toont onder
verhoging van gagie, d'Ed. Comp.e en kercke Godes noch dienst te doen)
zyn persoon U Ed. voor te dragen, met ootmoedigh versoeck zyn persoon
volgens syne diensten, met een redelycke verbetering van soldye
door U Ed. mochte worden begiftigt, waer op wy en zy alle U Ed.
gunstige apostillen te gemoet zien. ——

d.o Brokbron geeft goede hope. ——

Den E. d.o Bernardus Broeckbron, schynt hoop van beterschap te geven
want hy gedraecht hem altans, voor soo veel ons bekent, en wy
vernemen conden in zyn ampt, redelyck, ingevolge alles goets
van hem verwachten, wy hebben zyn Ed. andermael, wegens de ——
legitime portie van zyn voorsaet de [illegible] onderes
aengesproken, en gerecommandeert deselve met 't vertreck van dit
schip aen de H.ren Weesmeesteren op Batavia, p.r wissel over te maken,
waer op ons eyndelyck tot antwoort gedient heeft, ty den ——

heeft ordre tot de betalinge van de legitime portie van zyn voorsaet. ——

tegenwoordigen d.o Lindius tot betalinge p.r Cluys aengemaent
en volcomen ordre (gelyck nu tot verantwoordinge mede geschiet)
gesonden heeft, om gemelte schult van zyn aldaer uytstaende ——
capitael, off de verdiende maent gelden te voldoen, en ter weet
hande te brengen, gelyck U Ed. breeder, uyt zyne hier ingeslotene
missive sult gelieven te verstaen, wanneer zyn Ed. om de penn.
op wissel over te maken, tant procederen voor ditmael noch ——
geexcuseert heeft, wy willen hopen voor de verschyninge deses
selve zyn behoorlyke voortganck tot voldoeninge sal genomen
hebben, op dat hy daer door van verdere reproches bevryt mach
blyven. ——

requeste van de Bandase burgerye aen haer Ed.

Zoo gelyck versoeckschrift als den E. H.r Gouv.r en directeur Jacob
Hustaert met raede verhandelt, in April passato vertoont zy, hebben
de principaelste door verarmde Ingesetenen deser provintie, om
eenige verlichtinge, in dese jegenwoordige sobere bedroefde tyden
tot soulaes te erlangen, ons (om aen U Ed. voortgesonden te worden,
ter hant gestelt, welckers inhoude, indien, ten aensien U Ed. niet

laetste missive daer van wydlopigh verhael gedaen is, niet sullen verhalen, maer ons met alle eerbiedigheyt aen deselve als schrijvers nevens gaende gedragen, deser connen niet nalaten u Ed. met alle nedrigheyt af te bidden, haer lieden eenige preminentien door u Ed. gunstige resolutie ('t zy dan afslag van rys en verdere provisie, off wel eenige slaven, om met deser onder hoveniers in voorraet te queeken, magh geconsenteert worden, het cappen van hout omtrent de noten bossen, sal onses begrijps qualyck sonder schade van de [illegible] specerye boomen connen geschieden, waeromme wy ons oock inbeelden dat point by u Ed. om eygen redenen sal ingewilligt worden, —

sentiment vanden raed in banda dies aengaende,

'tVisscheren op 't poulo [illegible] ronde ons [illegible] ('tgeene u Ed.ᵉ wyser oordeel in allen deelen submitteren) wel onder sodanige stricte articulen, als u Ed. dienaengaende sullen gelieven te beramen, en zylieden haer gewilligelyck onderwerpen te gehoorsamen, tot subsistentie vande poulo-ayse ingesetenen, cunnen toegelaten en vergunt worden 'tgeen u Ed. dies aengaende uyt medogentheyt gelieve te resolveren sullende versoeckers met alle oodmoedigheyt afwachten. —

Vervolgens der voorgaen geordonneerde ratelwachten op Neira, blyft op het instantelyk versoeck, en menigvuldige klachten der burgerye, vermits verclaeren, den last om de betalinge te colligeeren, onder mogens zyn langer te dragen provisionelyk (niettegenstaende deselve voor desen hooghnodigh scheen, en door de burgeren vrywilligh, om de betalinge van dien in te stellen, niet genoegh dankbaerlyck geaccepteert is,) op u Ed.ᵉⁿ approbatie voor een tyd ingetrocken onder vaste resolutie dat de wacht dies te naerder onderhouden, en voor al te meer rondende doen zullen; 'tgeen hopen u Ed. (ziende op de onvermogentheyt derselver) mede sal gelieven t' approberen.

ratelwachten by pro-visie ingetrocken,

Onder ult.º Aug.º bevinden de camer van Justitie volgens derselver lasten noch debet staen een somme van f 25236:0:11. welcke met de inkomsten van 't zegel gelt, dagelyck staen te verminderen, en by verloop van jaren geheel vereffent te worden. —

de kamer van Justitie staet 25236 gl ten achter

Vervolgens den eysch p.ʳ Kuyt [?] gehouden, geexamineert zynde, bevinden (by staendelycke afbreck, der toecomende [illegible] en [illegible], naer den ordinarie loop gecalculeert) niet bastant te wesen, wes wy d'selve van 't een en 't ander soo veel eenighints dienstigh geoordeelt zy, vergroot hebben, versoeckende gedienstelyk u Ed. so veel mogelyck is, desen laetsten eysch, gelieve te laten voldoen, insonderheyt den rys, die wy vermits daer van maer sober versien zyn, p.ᵗ eerste gelegentheyt te gemoet verwachten. —

eysch vergroot. —

Tot verlichtinge van dese guarnisoenen, syn niet meer dan 9. soldaten en 32. matroosen, bosschieters en bootsluyden, die hier door siecke

ordinaritijt en haer tyt ruym geexpireert waren, om na Batavia
te vertrecken, en pr. dit schip costy hebben, uytgevonden; met der
personen, sodat wy veranderd 't guarnisoen alomme met seer slecht
volck, en onder den ordinarie tapt van 350. militare hoofden
versien te geleyck u Ed. uyt de bygevoegde notitie No. 16. gelieve
te weegen, ons vermogens gedeelt, (niet jegenstaande der weder
haer verpleginge volcomen uyt gedient) hebben, haer verlossinge
te contenteren; welcke dan met 't vertrecken van 2. maanden
gagie, buyten ordinary, tot een jaer over hebbende bevestigt zyn,
ingevolge tot volcomen verwillinge en bewaringe der forten
tenslotte jaer ruym 200. militare persoonen hier verdysseren, die
wy in der minne versoecken, door u Ed. tydigh remplacement mogen
gesonden worden, also veel [illegible] onvergenoegen hebben 's Compe.
met soo swaer gedeelt en langer dienst beproefden.

dysseren 200. soldaten tegenstaande staende jaer

Schipper Abraham Wittekam (pr. schip N: Rotterdam hier ter rede
verschenen) hebben wy int voorvallen van u Edle. op zyn ernstigh
versoek (ter insichte dit schip vert door sonder Amboina aen te doen)
naer Batavia reyse staet te vorderen, geaccordeert met 't heylt
schip de Coning van Polen, als passagier naer Amboina te ver-
trecken, om aldaer by den E.Hr. gouvr. en directeur Jacob
Hustaert, zyn ontslaginge uyt 's Compe. dienst en vrydom
te obtineren, wiens plaetse door schipper Abraham Hooker
van Walcheren, weder bekleet en waergenomen wert.

Schipper Wittekam gaet met de Pool naer Amb., om aldaer bij te woonen.

In gemelte schip N: Rotterdam is onder deselve voorlyckende factura
en cognossement van der selver opperhooft den gesonden

Lading van Rotterdam bedragen 15190.6.11. gl

2990 3/4 cattys banda suyver gewicht macis bestaende in 106. sackes
23144. cattys, gesorteerde noten muscaten en rompen als
12033. cattys goede harde nooten,
5955. do. middelbare do.
4356. do. rompen,
3 3/4 lb gedistilleerden oly van macis, bestaende in 1. fles, in een
goude kasken, geteeckent VC gedistilleerden oly van foely, gepakt
en schipper Abraham Hooker ter hant gestelt.
25. lb geperste oly van nooten muscaten, bestaende in 24. kockjes
in een goude kasken geteeckent VC: 25. lb geperste oly
van noten muscaten, welcke den schipper opt hoogste op een
koele plaets te bergen gerecommandeert zy.
294. lb marmelade van muscate schillen in 54. doosen elk yder
met zyn netto gewicht geteeckent, en met rottingh by den
anderen gebonden, te samen gepackt.
136. lb swarte dunschillige patt [illegible] ⎫ tot monster door den onderkoopman
en verscheyden met swarte ⎬ gabriel [illegible] van Aroe
peertiens . . . . . ⎭ gebragt
13. pr. voegelvellen . . . . .

kostende 't een en 't ander met de daer op gevallene ongelden, t'samen ƒ15190:6:11. als in dº. uyt de bygevoegde factura int breede gelieven te beoogen, waer voor 't gevraede in Sabur van dese provintie staet belast te worden, den Almogende gelieve meer gemelde hulde in korten te houden, ter gedestineerder haven, en geve dat alles behoorlyk volgens hunne gewichten respondeeren mach. ——

'T gewas staet schoon,

'T present te gewas der kostelycke nutmuscaet specerye, welcke nader buyten gemeen, opweldt (als in veel Jaren niet gesien is) aende boomen vertoonende, werdende dagelycx vande doorblasende Z:O: winden, en ongestadigen regen als sonneschyn, tot droochte en merckelycke schade der ingesetenen, ter neder geveldt, zulcx al weder voor een groote en smalle vrugt gevreest wert, dat den goeden godt door zyne milden zegen genadelyk gelieve te verhoeden, als ter noch te hopen is (by gestadigh weder, 't welck de burger en raed by nae derven wenschen) noch een goede quantiteyt in aenstaende in-gesamelt zal connen werden, 'twelk wy onder dyst van contanten ende leverancien te voldoen, vervolgens daer na gefourmeert hebben,

Juffr: van Zoegen gaet over met haer broeder

Item de huysvrou van Capn Gommershoorp.

Hy sal ook met zyn vaertuyg volgen. —

Juffr: Arlanda van Outhoorn, weduwe van wylen den E. Leonard van Zoegen, heeft met haer broeder en gaeshiren ommeslagh p.r geen boden, weder colty, tot wiens geselschap, volgens versoeck mede gaet, de huysvrou van den oud capitain Frederick Gommershoorp, wien ook geinclineert is, in May aenstaende met eygen chaloup nae Batavia (om aldaer noch eenigen tyt in stilheyt te woonen ende) te vertrecken, by welckers resolutie wy vertrouwen hy sal blyven persisteeren, ten aensien alreede zyn huysinge en perck op Kay-lettoere met de daer by gehoorende slaven &c.a aenden burger vendrigh van Nidira, Adriaen van Bekum, voor de somme van Rs. 6160. verkocht heeft, schynt dat de schraele gevallen en smalle inkomsten den patroon tot het opbreken hebben doen resolveeren geloovende wy dat der veel by alden zy vlooten connen, die wel een weg soude zoecken in te slaen, 't welck nu hem, door ouderdom, gestelt doet stedehouden; ——

67. slaven van de Compe. zyn overleden

Zedert vertreck van 't Huys vernemen wy, volgens daer van gehoudene aenteeckeningen noch 67. stux d'Comps. slaven en slavinnen overleden, namentlyck

	Mans	vrouwen	kinderen
Inde maent Juny	42	6	5.
July	9	"	2.
Augusto	"	1	1
September	1	"	1
t'samen persoonen	51	7	9.

't Welcke het getal der levendige (met de vorige) vry veel vermindert, zulcx van den Commandeur P.r v: Rotterdam herwaerts gebracht, egeene meer resteren, in gevolge by ons den burger te gerieven, en s'Comp.s wercken te bevorderen, ten deele ontbloot zynde, bevinden wy U Ed. demoedelyck versoecken een goet getal Bengalesen (en geen Mallabaren alsoo s'hier gants niet aerden connen, en van nature seer luy en traeg zyn,) herwaerts gelieven te schicken, wesende present by 't casteel niet meer in allen dan de onderstaende s'Comp.s slaven in wesen bevonden, als

dyssen Bengaelse slaven maer geen Malabaerse.

103. mans
73. vrouwen
23. kinderen } waeronder noch veel oude swacke kreupelen lamen, wien door 't immers impotentsyt niet vermogens zyn, dienst te doen, maer in tegendeel veel onkosten by brengen.

daer blyven noch 199. slav.

Den bottelier heeft ons by memorie aengeboden hoede volgende provisie uyt leven van den Ed.e Gouv.r Zal.r (door principalyck in syn Ed.s Siecte aende kant reysende persoonen en op de begraeffenisse) zyn geconsumeert, namentlyck.

provisie by den Gouv.r Zal.r in zyn leven verteert,

750. ℔ [illegible],
120. kannen wyn,
60. d.o wyn Spaense,
30. d.o wyn France,
190. ℔ boter
15. kan olyven oly,
32. kan asyn van wyn,
120. ℔ suyker ditto,
120. p.s zeep Souratte,
720. ℔ suyker bruyn,

Welcke wy op U Ed. approbatie of ongelden van guarnisoenen hebben laten afschryven, versoeckende eerbiedelyk U Ed. 't selve voor wel gedaen gelieve te approberen, dewyl wy ons bevinde obligeerden verplicht, 't voorsz. ten pryse als U Ed. in aenstaende sullen gelieven te ordonneren, te voldoen.

De redout op Nieras Bergh, boven 't fortjen Boelgica gelegen, is wonderbaer bouwvalligh, dient derhalven mede noodsakelyck met den eersten vermaeckt, en by aldien U Ed. 't selve gelieve te approberen, dunckt onses begryps ('t welck U Ed. wyslyck onderworpen) niet ongeraden te wesen, deselve geheel en sterck met twee halve maentjens oft puntjes werde gebouwt, waerdoor 't casteel Nassau diesdemeer versekert en voor egeene swarigheyt van overvallen ofte entreprinse, al geschiede met het weder zal zyn, daer uiter contrarie Boelgica by deene off andere middelen (dat God genadelyck gelieve te verhoeden) vermeestert zynde, Nieras casteel, werwaerts tot off pleyn met musquetten geschoten can werden) voltomen

de redout op Nieras bergh is bouwvalligh.

dient herbouwt,

of men zoude connen dwingen, zoo Belgica eens verovert werde.

dwingen zoude, byaldien dan geraecte reddout op beschreven wyse gemaeckt wierde, salmen meergenoemde fortjen bequam sonder schade connen en mogen demolieren, mitsgaders deselver materialen tot de reddout wedder connen geapplaceert worden, waerdoor dan ooch een tamelyck getal huysen te opsichten zyn, wat u Ed. ons hier op sullen gelieven te ordineren, beyden wy in tyt en gelegendemoedelyck afwachten. —

maer verbout zynde salmen bequam konnen slechten. —

Van goede opsienders en baesen der werkluyden zyn wy teenemael (met der zeeker overlyden ontbloot) in gevolge een man van goede wetenschap, om generale opsicht te nemen, en over alle baesen te commanderen ten hooghsten nodigh, derhalven wert versocht en dien, halvenedigh u Ed. p[er] naesten ons deugelyck gelieve te versorgen, waertoe soo wy achten (eenen Jan Jacobsz met 't Heuytjen Zeylen in may jonghstleden van Amboina naer Batavia vertrocken, wiens gelycke opsicht tot Amboina geruymen tyt met contentement van d'Ed. H[ee]r gouv[erneu]r ende directeur Jacob Hustaert waergenomen heeft) bequaem te zyn; den baes van de smits, den d[itt]o van de huys, en den d[itt]o van de scheeps timmerluyden als metselaers (nevens so veel van de gemene werkluyden als den dyck vereyst) sullen mede dienen gesonden, tot den laesten baes zoude men zoo u Ed. daer niet tegens en hadde, wel den hier gebannen Cornelis Bruyne connen employeren (wien van zyn bannissement ten tyde van d'Ed. H[ee]r gouv[erneu]r Weyns zal[iger] ontslagen, en sedert eenigen tyt tyt herwaerts, tot het steenbacken gebruyckt is) doch onder sodanige tractement als u Ed. sullen gelieven te geboden. —

werkbaesen nodig

Jan Jacobsz tot generael opsiender geeyscht,

Cornelis Bruyne can wel baes metselaer worden. —

D'ondervolgende persoonen hebben onder behoorlycke verclaringe van haere intentie, ten wat eynde geraecte penningen overmaken, op wissel in d'comp[agnie]s cassa gestelt een somme van Rx 7314 25/60 van 60 stuyvers 't stuck, waervoor ieder een wisselbrief, in deese te forme versocht zy, wes eerbiedelyck versoecken, deselve by u Ed. geaccepteert, en aende eygenaers mogen voldaen worden, waervoor 't generale ten laste van 't Cantoor Nassau gecrediteert blyft, namentlyck

wissels Rx 7314 25/60.

Rx 166: 24. stuyvers aen S[inj]r Gillis Vonneman coopman en eerste dispencier op Batavia, valuta den ondercoopman Willem Tiendorp. —

90: — Aen d'H[ee]r Cornelis Speelman, oppercoopman ende boeckhouder generael, de waerde door den borger ~~Cornelis~~ Fredrick Hommersdorp voldaen. —

440: — aen Juffr: Catharina Matthijs, de valeur door haer selve hier gestelt. —

Rx 696: 30: Transporteere

Rs. 606:30: p.r transport

57 — Aen Marinde Symonsen Capitain vanden Comp.s Mardyckers aldaer, door zyn dochter Magdalena Dias hier getelt. —

151. — Aen Adriaen de Wit assistent, de waerde van hem hebben ontfangen. —

255. — Aen Juffr: Johanna Cadet, de valuer door Juffr: Susanna de Cater huysvrou vanden S.r Antony van Voorst, opperkoopman en opper gesagh-hebber deser Eylanden voldaen. —

200. — Aen S.r Abraham Pittavin vrij coopman aldaer, de waerde van Juffr: de Cater outfangen. —

300. — Aen S.r Jan van Wetenrage vry koopman, door deselve Juffr: hier in Cassa getelt.

43:55. Aen Govert Fredrickx dienaer vanden burger Fredrick Gommersdorp, valuta den Mardycker Comp.s Dias. —

250: — Wiggert Jansz vischer Corporael, zynde zoo veel door hem selvs hier getelt. —

324:24: S.r Hendrick Momme, de valuer door Adriaen van Beukom burger vendrig, en weesbesorger alhier getelt. —

67:12. Aen Govert Fredrickx dienaer van gedeputeerde Gommersdorp de waerde vanden Veirat Mardycker Jacob Abrahamsz.

90: — Aen S.r Jan van Wetenrage vry koopman aldaer, door den burger raedsman Herman van Nieuwkaut alhier voldaen. —

323:24. Aen Catarina Sequeira, Mardyckster, vanden burger raedtspersoon Hendrik de Graaft, haer gemaghtigde. —

40: — Aen Cornelis Moe secretaris vande weeskamer aldaer valuta den koopman S.r Court Dop.

56. — Aen d'S.r Philibert Vernatti, raedtspersoon inden Achtbaren raedt van Justitie aldaer, de waerde door den S.r Predicant Jacobus Molanus betaelt.

4400. — Aen Juffr: Arlanda van Outhoorn, weduwe wylen den opperkoopman S.r Leonard van Sorgen, zynde soo veel door haer weer hier in Cassa getelt.

90: — Aen Juffr: Neeltie Pietersz. de waerde vanden ouden koopman Willem Liendorp. —

Rs. 7314:25. Stu a 60. Stuyvers yder.

requesten. — Acht stux versoeckschriften van verscheyde persoonen, waer van eenige haer verplicten lyt gesupereert zy, ende andere in haer bedieninge verwisselt zyn, gaen onder N.o 20: hier

nederis, welcke ider particulier onser voorschryvinge aen u Ed.
gebeden versocht, in gevolge wy ook niet connen nalaten, deselve
begunadichden en redelycke competerenden u Ed. voort te dragen,
nedrig versoeckende u Ed. gadeliden een yder int byzonder voor
gerecommandeert geroepe te houden, ende met sodanige bevestinge
van hunne provisioneele qualityten, en verbeteringe van
tractementen te begunstigen, als u Edt. oordeelen sullen weerdigh
te wesen. ———

In gelycken maniere heeft den opperkoopman Anthony van
Voorst, sedert provisioneele gesaghebber deses gouvernements
(binnen ruym 20. Jaeren in verscheyde quartieren, buyten opspraecke
(sonder roem gesegt) d'E Comp.e ten genoegen synde gedient,
begeerlycke dienst gepresteert heeft) in alle nedrigheyt tot
u Ed., oodmoedigelyck versoeckende, zyn persoon ten aensien deses
hostelycke provintie, by afsterven van d'E Hr. Gouvr. ende
directeur Abraham Weyns Zal.r van den competent opperhooft
ontbloot zy, uit dispositien van den ander Gouvr. omtrent u Ed.
in achtinge en consideratie mach genomen worden, belovende
hem in die qualityt soodanigh te gedragen, als een eer en trouw
beminnende dienaer d'E Comp.e en u Ed. volgens eedt en
plicht schuldigh zy. ——— waer mede etc.
Onderstont u Ed. Ed. wel verplichte onderdanige bereytwillige
en gehoorsame dienaeren, ende was geteykent Anthony van
Voorst, Dirck Sap, Hendrick Verwilant, Joannes Roberts,
Roelandt de Carpentier, Gidion van den Houte, Justinus
van Wyck, ~~ter~~ zyden stont, Banda ten Casteele Nassau
opt eylant Neira, adij 20. September 1661. ———

Aen d'E Hr. Joan Maetsuycker Gouvr. Generael,
ende d'E Heeren Raden van India. ———

Den Gouvert & raed tot Pallecatta
aen haer Ed. 4. Augusto 1661.
Ontfangen met Leerdam 17. octob. ———

Ed. Erntfeste Hoogachtbare, Manhafte,
Wel-wyse, voorsienige, zeer genadige
Heeren. ———

Ed. Hoogh-gebiedende Heeren. ———

Wat wy den 22. der gepasseerde maent, met schip den Vogel Phenix
over Masulipatam aen u Ed. grootachtbare vergaderinge hebben
geschreven, sal de bygaende copie (by vreese van verlandinge deses)
u Ed. A. connen vertonen, sedert is hier op 27. d.o. God loff met de wel

Leerdam van persia 29. July over Negapt.

aengekomen schip Leerdam, hebbende tot Negapatnam ingenomen 224. packen diversche sorteringe cleeden, 24034. lb gerafineerde salpeter, ende 22. stux slaven alle mans persoonen, samen in coop kostende f 46109:11:2. ende tot Tegenapatam 26. packen, soo guinees lywaet als grove salempoeris, 5593. lb gerafineerde salpeter, 15669. lb kayer, nevens 5. packen roggevellen, samen ten bedrage van f 6347:9:7. Zynde alle de Tegenapatamse cleeden in dese reys verzondert ende daerjnne verbeeden, opgeslo 21. packen rambouteyns, ende 8. packen blaewe bedelangs, die met 't Jacht den Cabeljau, voor Malacca zyn overgescheept, ende deselve den schipper, alle den gerafineerden salpeter bestaende in 229. matten als lywaet zacken, uit 't schip hadde wegh gestout ende hy daer tegens van partye ballast ontlast, so hebben wy den selven (onder hope van u Ed.le welnemen) daerjnne laten verblyven, temeer a present ook van geen goeyes versien bevinden, ende die specie behoorlyck tot 't verwoer nae 't patria bekomen werden; gevolgelyck hebben wy dan tot suppledement van des schips overige ruimte daerinne boven de Tegenapatamse cleeden, noch van hier gescheept 756. packen allerhande sorteringe van lywaten nevens 20. stux kloecke lyffeygenen, bedragende 't eene met 't ander f 323220:7:1 nae luyt van de bygaende factura; den grooten piloot heeft naer ordre gedaen, hem spoedigh begonden, ende wel geconditioneert by u Ed. A. te laten aenlanden, zynde met dese afscheepinge onse pakhuysen nu tot 177. packen naedenteedigt, ende van Masulipatam verwachtende wy, zal alles by schip den Vogel Struys, ook wel de kommende in genomen, ende wegh gevoert worden.

dezelfs ladinge bedragende f 323220.

ende pakhuysen resteren 177. packen cleeden.

't Jacht den Cabeljau, hebben wy insgelycx op 30. der verleden maent over Masulipatam na Malacca laten reys vaerden, en beworden daerinne gescheept 192. packen diversche sorteringe cleeden, bedragende nae luyt van bygaende extract factura f 46403.2.4. zynde daerjnne noch tot 100. packen overige ruimte gelaten, om tot voorss. Masulipatam gesuppleert te worden, resterende dan noch op de Malacxe petitie te voldoen ongeveer 90. packen gebleecht guinees lywaet, ende 10. packen rambouteyns, dat apparent met 't Jacht Vlielant derwaerts zal worden versonden, wat wy tot geleyde van boovengemelte cargasoentje, aende d'Hr. gouvr. Joan Thyssen hebben geschreven, daer van gaet (volgens gewoonte) de copia hier by gevoeght.

de Cabeljau na Malacca 30. July met f 46403.

Carnatica oorlogh zaken continueeren daer noch op den ouden voet

D'oorlogh zaken tusschen Singamandych, ende den overste Saragie continueeren noch al op den selven voet, als 't u Ed. A. bydendoens gaende missive hebben bedeelt, schryvende

het volgens de becomme noues, lingamandyk niet zeer vast te
weten, zynde vyand die noch dagelycx verder lantwaert in is
wykende, dattender te vervolgen, gelyck ook by den heere noch
geen kryghsmacht is afgesteken, om 't casteel tot Tegenepatam
te bemachtigen; middelertyd salt gallot Tayoan tot beguardinge
van d. Comp.s capitaele wereldt Tegenepatam, noch eenigen tyt
werden opgehouden. ——

Fluyt de Provintie comt voor Punto das Pedras.

By den nader brieffken vanden E E Hr. Superintendent Ryckloff
van Goens gedateekent 10. July, is ons verstendight, hoe 't fluyt de
Provintie 2. Juny van Batavia vertrocken, voor Punto das Pedras
was aengecomen zynde ons daerneffens gecommuniceert 't extract
rakende 't exploict op de stad St. Thomé, waer mede u Ed. A. verstaen
ende geliefden te doen anderen voortgevaren te worden, doorgemaeckt
in middels den Koning van Golconda, by expres Firman aen ons
gesonden, versoght, de stadt voornt., niet meer der Portugesen,
maer zyn eygen te wesen, maer ende ook sulcx de selve met
Comp.s wapenen ongemolesteert [te] laten, gelyck in onsen
jongsten brieven meldinge gedaen, ende hoe daer op de besen-
dinge door den E. Jaques Cauliet aenden Coningh is gevolght

Raden den Co: van Golconda St. Thomé onder syn be- heersching genomen heeft. ——

waer van de copie brieven soo aen den Coningh als den Cauliet
gesz. d' E E Hr. Superintendent voornt. 10. July noch niet waeren
te gaen gekomen, zoo deed zyn weygerende Ed. verwert, hier
op ons nader advys te vorderen, ende dat te letten stont off de
swarigheden die gemaeckt wierden uit vertoornen vanden Co.k
zoo important zy, dat die niet eenigsintsondelyck geschreven,
(bygevoegt met een verstandigh persoon) niet zoude connen verhoet
worden, daer op dan den raet beroepen, ende alles aendachtelyk
overwogen zynde, is met eenparige stemmen goet gevonden

Niet geraeden de stad aen te tasten,

zyn Ed. voornt. andermael voor ons advys te dienen, niet geraeden
te wesen, gem. stad te attaqueren, als wesende deselve (onses oordeels)
van zoo groote importe voor d' Comp.e niet, dat daeromme soo
voortreffelycken lande (die nu met geweste libertyt, in des
Mayts landen geexerceert wert) in apparent gevaer gestelt, ende
ten minste 't verwyste afgewacht, wat uytslagh de gedane besen-
dinge te hooff stont te maken, zynde wel zeker dat gem. stadt
by verovering, hou'bare der jegens geweld van buyten zoude
connen gemaeckt worden, ende gevolgelyck, vermits op den
oever van 't strant gelegen, van beter situatie als dese plaetse,

St. Thomé is tot de lande... bequamer als Paliacatte,

maer geensints dat se bequamer tot den handel is, zynde notoir
dat alle de fyne sortering voor Nederlants retour, gelyck ook de
grove moris voor India, uyt de plaetse geraemt Madraspatam.

ende seleeus 8. mylen van hier Noordwest gelegen, ende alle de
voortgeseyde ende verscheyde Nagapatnase dorpen, zoo wel voor ons
als d'Engelsen op Tallevour ende Ammagon, moet worden geprocu-
reert, zynde alle benoorden dese plaets gelegen, ende over sulcx
bequamer hier, als beneden zuydwaerts geleert te worden, gelyk
ook pomdery 24. mylen landwaerts in van hier gelegen daer 't groot
vande geschilderde doeken gemaekt worden, hier nader als St. Tomé
is, konnende eyndelyk Trangewaron (daer 't gemeenes ende weynig
grove betgilles worden gemaekt) in consideratie, vermits sulcx
eenderde vanden wegh nader aen do. stad, als hier legt, dat ten
nodigh geacht hebben tot u Ed. A. nader bericht indessen aen te
voeren, komende de verdere opstaetie ende ontledinge op dese
zake, uyt medens gaende resolutie, ende ons generale schryven
aen wel gem. Ed. Hr. Superintendent dato 28. July over Nagapatam
nae Jaffanapatnam voortgesonden, met u Ed. goede gedachte,
ons te landigen werden beoogt, ende de wyle de gelegentheyt van
St. Thomé, vermits 't contra bevel des Coninex, ende de gedaene
besendinge te hoofs in een ander gestalte zy geraekt, als u Ed. A.
bevorens de dissperge vande provintie nader Ceylon is kuntbaer
gemaekt, zoo verhopen wy ook u Ed. in ons gedoente en gegeven
advys, contentement zullen geheven te nemen. —

Nagapatnam
Luytenant Hetterson
doot, en gaet van pala.
derwaerts als hooft over
de militaire den vaendrig
Jan Barteltsz.

Den luytenant Albert Hetterson, (uyt guarnisoen vande stad Nagapatn
als hooft over de militaire gecommandeert hebbende) is in Mey
voorleden komen te overlyden, in welckers plaetse van hier
weder derwaerts versonden is, ons vaendrigh Jan Barteltsz die
voor Colombo ende Jaffanapatam, 't selvde een sevende Comp.
gevoert, ende sulcx al daer wel gequeten heeft, zullende wy met
u Ed. A. gunstigh believen 't opsigt over de militaire in voorsz.
stad, wel mag worden toevertrouwt, gevolgelyck hebben wy op u Ed.
A. approbatie al geen den vaendel den sergeant dese guarnisoens, gent.

de sergeant Dirck Maes
wort vaendrig in pala.

Dirck Maes, (zynde een man van goet leven, ende bequame
commando) de vacant gevalle vaendrighs plaetse geoffereert,
gedientelyk versoeckende, beyde gemelte persoonen in haere
vergiets door u Ed. gunstige mildadigheyt, mogen bevestight,
ende de ordinaire beloninge worden toegevoegt. —

Off nu Chrispe de proventien voor dees plaetse geprojecteert zy,
dan off wy tot de laetste besendinge, een ander bodem van u Ed. A.
te verwachten hebben, staet ons onderwyselyck in te wachten door
d'Ed. Hr. Superintendent Ryckloff van Goens, nader bedeelt
te worden, continuerende den rys al geen noch op den prys van

den rys continueert noch
tot 17 1/2 en 18 pa. 't last,

17 1/2 a 18. pa. het last, dat al bey onder gaen bevalt, ende zoo
volgens de lange geloopen geruchten, het gelende als dese wegh

hier ontrent komt, zalt ook al wel verduren; werdende by d' E. Heer Gouvr. Adriaen vander Meyden de novo tegen october desses ende January toecomende Jaers, voor Ceylon gevordert den nomber van 1000. lasten rys, tot welckers volle voldoeninge, wy weynigh apparentie konnen besien, te meer op den rys van Orixa door quade regeringe vanden opperregent aldaer geen staet meer can werden gemaeckt, zulcx de 200. lasten tot Sadraspatam opgelegt, voor eerst Zeylon wel te stade souden komen, in cas 't Jacht den Achilles tot deselfs overvoer, by nader overlegh met d' E.E. Heer superintendent kan werden gemist, behalve ons d' E. Heer directeur Matthijs van vanden Broeck onder andere adviseert, hoe der in Bengalen 600 lasten rys expres voor Ceylon van 't jongste gewas, gereet lagen, waer toe zyn E. schepe-ruymte van Ceylon begeert verwachtende, maer alsoo wy niet connen besien, daer toe genoegsame bodems van daer zullen connen werden afgestecken, zoo sullen wy by retourneringe vande drie Bimilepatamse schepies, presentelyck op Jaffanapatam varende, onderleggen, de eygenaers der zelver te bewegen, naer Bengalen te vertrecken, ende gemelte rys in december toecomende op vracht naer gemelte Ceylon over te voeren, gelyck by de Sres Caliers ende Backer tot Masulipatam reede een schepje groot 120. lasten, derwaerts besproken is, mits genietende 40. pCt. conto voor vracht, ende datse in contra voor de geeden welcke daer tot het toerusten der schepen volgens Jaerlycx gebruyk moeten werden verstreckt, weder met 25. pCt. conto winst op Ceylon sullen hebben te betalen, ende ist zake de eygenaers van voorn. gemelte 3. scheepen ook dus connen gedisponeert werden, zoo zoude voorsz. rys ten naesten by, zonder behulp van s' Comps. bodems, naer Colombo en Gale, konnen werden gevoert, 't gevolgh wert in de A.t zynder tyt verwacht. ——

Ceylon eyst 1000. lasten vandetuyt. ——

in Bengalen leggen 600. lasten gereet.

Van 't becomen capitael uyt Gamron ter somma van ƒ 513220:-:- is reede gedistribueert als volgt. ——

verdeeling van 't Persise cargasoen

Op Nagapatam zyn gelicht twee kisten abassies, bedragende volgens factura	ƒ 19730:-:-
Op Tegenapatam gelycke 2. kisten, en 1000. stux ducaten	„ 24662:-:-
Op Sadraspatam ½ kiste abassies, komt	„ 4930:-:-
Naer Masulipatam met de Phenix gesonden 20: kistjes, item	„ 196550:-:-
Ende alhier zyn de crediteuren afgetaelt met	„ 147500:-:-
Somma	ƒ 393372:-:-

Inkoopen geen meer als drie kissen abassis, ende 17000. stux ducaten tot vervolgh des handels, als dagelyckse gastos connen over te schieten 't welck niet lange strecken can, 'tgeen verhopen in korten nader van u Ed. te zullen worden geprovideert, te meer wy uyt de brieven vande Heeren bewinthebberen gemarqueert hebben, Indien dit jaer met een redelycke capitaele uyt 't Vaderlant staet gesecondeert te werden, zullende wyders d'ordres van welgemelte groot achtbare vergaderinge, soo wel des directie concernerende, na vermogen, voor ao. 1662. achtervolgt ende voldaen worden, zynde ons waerlyck ten hooghsten aengenaem geweest, daer uyt te verstaen, de Cust doecken, onder anderen by d'eerste venditie, treffelyck gerendeert hebben.,

d'Schuyt [illegible] na Siriang geprojecteert

D'schuyt Pegu bleven wy alsnoch geresolveert 10. stanti, ledigh over Masulipatam na Siriang te versenden, om met de gereet zynde retouren spoedich, tegens medio december weder op Masulipatam te wesen, zullende in middels de gevorderde weynige doecken voor den persischen handel, in deughtsaemen goet, ende ten civielsten pryse doenelyck, werden verhandelt, waer onder oock de grove salempoeris, soo wy hopen, wel 15 a 20. pr. co. beter koop als anno passato sullen connen bemachtight worden, maer dit alles zal nessens 't Peguse lack, tot vullinge vandes schuyts ruym, weynigh konnen geven, ende moet overzulcx op een goede vracht van particulieren werden gewacht, doch dit onstaende, zal deselfde overige ruymte tot [illegible] wel met peper konnen worden gevult, alsmede leggen noch voor de Peguse negotie gereet, 70. packen diversche sorteringe

daer toe 70. do. packen leggen gereet

doecken, ten bedragen van f 33729: 9: 0. Ingevalle [illegible] nu weder in vredigen toestant moste werden gebracht, ende dat het verzyste tegen ult.o January toecomende, weder besendinge nae Siriang te doen, soo souden ons daer toe een bodem konnen ont- trecken, gemerckt de boot Palliacatta (vermits op dit vaerwater onbequaem geoordeelt) naer Malacca versonden, ende 't schoone Jachtie Cormandel, goet becort verongeluckt is, ende derwyle buyten gemelte schuyt Pegu noch wel een ander bequaem Jachtie van 60: 70. a 80. lasten, met een vast en overloop, ende verdeck, op de kust vereyst wert, soo om int [illegible] moisson op 't Peguse vaerwater te employeren, als wel specialyck de Cust tot provideringe der comptoiren, nevens Jaffanapatam, op- en aff te stoppen, ende somtyts op plaetsen waert gemeneert moste werden, dewyl den tyt tot ver- sekeringe vande capitalen ende cleeden, te verbeyden, soo versoecken wy gantsch ernstigh, u Ed. daer toe een Jachtje [illegible] als

te zenden, zynde 't Jachtje Pipely vermits te cleen van last onbequaem, ende mede met een enckelen overloop versien is, daer toe niet dienstigh, d'welcke ook in Bengalen den meesten tyt vant Jaer tot 't lossen ende laden der scheepen wert gebruyckt, ende onder respondentie van, ende naer Hoogli over te voeren, terwyl nootwendigh een Jacht met een vast verdeckt wesen. ——

versoeckt noch een ander Jachtje van Batavia,

Ed. Groot gebiedende Heeren. ——

Voorenstaende tot geleyde van de Fluyt Leerdam belade leggende, ende dat aen de depesche niet meer als een dagh of twee manquerende, van Ceylon, Zoovert ons 2. Stanty Chalouts toegebraght. u Ed. A. welaengename missive, gedateert den 2. Juny, benefens weynige letteren van d'Ed Hr. Superintendent Ryckloff van Goens (welckers affschrift hier ook by gevoecht gaet) waer op dan noch (om geleyde de Fe: ufynde despesche niet op te houden) int korte 't volgende tot antwoorde zullen rescriberen, Zynde ons eerstelyk daer by gants aengenaem te verstaen geweest, de Cust scheepen tot Heyntie Coonen meelyck alle (Godt de vry zoo) God lof, behouden by u Ed. A. verschenen zyn ende derselver van hier geschepte cargasoenen, met de facturen wel gecorrespondeert hadden; wesende intusschen te beclagen, datter soo weynigh aftreck in Comp.s cleeden alomme bevonden wort, Zulcx wy met u Ed. A. ook wel connen affmeten, wanneer dese Jaers eys met 't restere ende van voorleden Jaer voldaen, ende onder de genadige geleyde Godts, Colty sal aengebraght wesen, de Magasynen wel voor twee Jaeren zullen geprovideert zyn, waer uyt den gevangen eysch voor het toecomende jaer komt te cesseren; wy zullen versorgen u Ed. A. ook buyten den eysch niets zal worden toegesonden als weynige geschilderde soorteringe, dewelcke, volgens u Ed. A. voorsichtige consideratie geincoolsadet zullen worden, om de schilders aen ende in 't werck te houden, aenbelangende, Zullende wyders met alle vermogen voorden getrigueleert, de doecken ende speciale 't guinees Cyrbadt, als grove salempoeris, wederom hare ende deugt gemaeckt, waer toe het ook, vermits 't beter koop Cattoen, hoe wel hopen, wel sal connen gedraeit worden, gelyck tot eenige maenden gereedelyck gesporeert is, maer den geprecinneerden beter koop van rys, brengt de poore werckluyden noch weynigh soulaes toe, dewyle als voren aengevoert, aen d'een kant 'tselve graen, noch zeer hoogh in prys bleyft, ende in de Masulipatamse quartieren is het ten minsten noch wel 50. p.c. Cento duyrder, tewelcke in den proffitabelder in coop der doecken niet wel goeds veroorsaeckt, echter sal alles zoo naer bedongen worden, als het eenighsints practicabel zy. ——

antwoort op de missive van haer Ed. nevens provintien gez.

De 200. lasten rys leggen als voren vermaeldt aengeroert, op Sadras-
patam noch gereet, waer by levert tot eenigh hooger prys, noch
hebben doen versamelen 100. lasten, tot provideringe vande stadt
Nagapatam, etc., maer tot nieuwer inkoop hebben wy, vermits
'tselve graen tot Sadraspatam ende hier omtrent, dagelycx in prys
quam te steygeren, niet connen resolveren, te meer u Ed. vorige
ordre tot opleggingh van ca 400. lasten stipuleerde, ingevalle
den rys tot den ordinaren prys, 'twelcke maer 6. pagoden op —
Sadraspatam is geweest, was te becomen, middelertyt is door
particuliere soo hier, als tot voorsz. Sadraspatam redelycke
quantiteyt Nilly opgecocht, waer vande Comp.e sal connen gedient
ende den prys met de verschyninge vande Ed. Ht. superintendent
marcktganck worden gemaeckt, zynde door ordre van zyn Ede.
[illegible] Ed. tot puncto [illegible], voor eerst uyt de twee Bimele-
patamse schepen, int schip de Provintia opgescheept 160. lasten
sullende 'tselve overige ruymte, tot Sadraspatam zo met rys
als Nilly, etc. sal connen gesuppleert worden, ende int sake tot
de volgende schepes ruymte aendesen kant geen genoechsame
ladinge op te spuiren is, zoo zoude eenige derselver naer Bengale
connen gesonden worden, derwyle aldaer 600. lasten rys voor
Ceylon zyn opgeleyt, doch hier toe sal als geseyt, niet als door
manquement van genoechsame ladinge, werden geresolveert.

Vermits de Tansjouwerse provintie soo door honger, noot als ver-
woestinge etc. extraordinarie ontvolckt is geworden, zoo komt
den coopery der slaven teenemael op te houden, zynde in middels
tot Masulipatam op ons gegeven ordre (nu al een maent voorleden)
100. stux jong man volck, bemachtight die u Ed. A. met den
schip staen toe te comen, ende met de [illegible] gaen noch 24. mans
persoonen, maer mede, als met de gene die 'tselve op Masulipatam
noch moeten vergadert werden, het begeerde getal van 150. stux
ten naesten by sal voldaen werden, dat ons ook bewogen heeft, naer
Nagapatam te ordineren, de overige lyffeygenen naer Ceylon te
vertrecken, gelyck ook met de verlengde Maneghian, int begin
van July, 100: der selver naer Jaffnapatam zyn gesonden, off aen
d'Ed. Ht. superintendent Rycloff van Goens, d'overige 60 a 70.
stux zal ordineren naer Batavia te versenden, staet ons in korten
te vernemen, zullende voorders gevigileert worden, op Masulipatam
ende Tegenepatam, noch soo veele te bemachtigen als der te becomen
zullen wesen, die dan al't samen naer [illegible] zullen werden
gesonden, zynde ons waerlyk gantsch droevigh te verstaen —

noch 100. lasten rys leggen tot Sadraspatam gereet behalven de vorige 200.

particuliere coopen Nilly. —

uyt de Bimelepatamse schepen zyn 160. lasten rys inde provintien gescheept. —

nota, 't vervolg vande [illegible] staet op 't blat achterwaerts. —

coopery der slaven hout op. —

100. stux zyn tot Masulipatam gekocht.

24. gaen mede van Pallecatta. —

d'overige lyffeygenen zullen van Nagapatam naer Zeylon versonden worden. —

gewoest, godt de heeren d'eylanden van banda met zoo groote sterfte besocht heeft, waerdoor onder andere oock d'Ed. H.r gouv.r Abraham Weyns (?) tegens met de doot verwisselt hadde, wy hopen Zyne heylige goetheyt, die swaere besoeckinge, voorder sal afgewendt, ende wederom een gewenste verquickinge, voor de overgebleevene gegeven werdent. ——

Tanjouwer ——

In wat voegen het present met de rycken van Tanjouwer, ende madure gelegen zy, sulcx wort u Ed. A. indeesen, als den vorigen met spoedinge geschreven, ende hier in copie bygevoeght, ten vollen gecommuniceert zynde wel apparent den Tanjouwerschen voort zyne (niet onredelmatige) pretentie op de rotten (?) ende Schoenhagie (?) (wanneer ten vollen sal geëstelt, ende de oorlogs zaken tegen Saragie ten eynde zyn geloopen) zoo niet sal laeten slippen, gelyck ons sedert January daeromme niet verder voorgecomen (?) maende, sullende hier op met d'Ed. H.r van goens nader besluyt werden genomen, te weeten, wat alsdan ten meesten nutte van d'E. Comp.e daerinne verrigt gedaen, hebbende sig d'Ed. H.r Manuel Kistapanaych, geweesen Regent van Poelecatra (?) sedert onlangs ten Saragie gevoeght, ende naer dato van deesen wederom afgeweken, ende sig int bos achter Tegenapatam geretireert, zonder alsnoch met Lingamanaick zyde te kiesen, daer toe wy vertrouwen hy in corten sal moeten resolveeren, zynde hier mede ons gedaen voorslag, om op Poulecera te ver-plaetsen, ... conde te ... ons want soolange de Jentiven meester van de Singiesche provintie bleyven, dit casteel tot Tegenapatam van Saragies volck ontledigen, gelyk't onteyffelyck wel gaen volgen sal, zoo ist best de residentie tot Tegenapatam gecontinueert werde, te meer op Poulecera ... geen eerst is, die d'E. Comp.e voor eenige strooperyen, ende gewelt van buyten, zoude connen beschermen, gelyck wy vertrouwen d'Ed. H.r superintendenten sulcx ooh met ons begrypen zal. ——

Kistapanaych voegt sig by Saragie, en gaet hem weder af.

de voorslag aengaende Poelecera gaet te niet. ——

Dat het Jachtje Cormandel, zeer hecht ende swaer gebout is geweest, heeft ons int besichtigen allenthen (?) wel gebleken, zonder dat daer aen eenige tydelyckheyt buyten d'ordinarie scheeps-voeringe, te koste was geleyt; 't is ook zoo styf onder zeyl geweest, dat het met zyn gants ledigh ruym, ofte maer met 4. a 5. lasten ballast met een frisse koelte van Narsapour tot Masulipatnam is gevaert, zynde het onsyeen (?), zoo wy ons hier hebben connen informeren, ten principalen geaccuseert, dat den schipper tot Masulipatam geen ander ballast ingenomen, ende den overloop met te veel water potten, ryst, als andere bagagie van de overvarende mooren, bedienaert (?) geest (?) Naeckt alles, met zoo veele passagiers, inde ...

aengaende de conditie vant Jacht Cormandel, en waerdoor het zoo is geschaedt. ——

in ly. zoude gevallen zyn, waer door 't Jacht niet weder tot
reysen hadde connen comen. —

zal tot nader ontset uyt Tayoan alles wel connen doen. —

Derhalve als gesegt, de generale pretie voor India, voor den Jare 1662
in vergelyckinge van vorige Jaren, seer geringe is, en niet A.
ons nu pr. de provintie met een capitael van f 251799:6:2. —
bestaende ten principaelen uyt gout, realen ende courante
coopmanschappen, hebt geliefden te provideren, zoo zyn wy ten
vollen machtigh, alles tot het nader ontset uyt Tayoan, gaende,
ende buyten de minste verwachtinge te connen houden, ende den
Nabab wegens zyn noch resterenden credit in oude pagoden
oock tot genoegen te voldoen; wanende maer te wenschen daer toe
deas finale orders mochten krygen, twelck zyn hooght. mijnmerdt?
niet langer zal connen verschuyven, dewyle hem d'E. Hr. directeur
Matthijs van den Broek, wel appropo, ende ten overvloede aen-
biedinge heeft gedaen, tot de betalinge der resterende 27242. oude
pagoden met ropias a 4½ pr. pagood, in Cassimbasaer gereet te
leveren, sulcx deselve vangeest sigh int accepteren van t den off-
'tander, zal moeten verclaren, waer van wy den uytslagh alles
in geduyrich bengalen verwachten, ende ist dat het daer op aencomt
den selven eyndelyck niet gout voor de oude pagoden versochte
geaccommodeert te werden, zo souden wy uyt gout, dat wy niet
de provintie verwachten, noch wel 70. a 80. m. guldens, buyten
eenige verhinderinge van s'comps. negotie, connen afsetten,
gemerckt nu ons crediteuren eens ten vollen met alle hebbende zyn
afbetaelt, maer 't geen gout zyn Hooght. toe te zenden, voor en al eer
wy zyn antwoorde op ons Jongste schryven niet zipelyck? gesonde
becomen, achten ook niet zeer geraden, doch hier op sullen wy
ons met d'E. Hr. Superintendent Rycklof van goens, nader beraden,
zynde God bekent, hoe zeer wy haecken, ende al lange getracht
hebben, eens met zyn Hooght. tot verefferinge van reeckeninge
ende finale afbetalinge te comen, want zoo den selven bevorens
quam afsyvigh te worden, (gelyckt wel een ons, ende afgesloot
manibus) zoo zoude der niet zyne Nasaten, ende zelfs niet den
gierigen Mogol, geen eynden hoe aen vastcrygen, welcke redenen ons
ook wacker aengespoort heeft, ons van zyne Hooghts. hier
geroofde goederen, op de gewoonlycke ende best becomen orders
tot stout nae Masulipatam te ontlasten, gelyck danoch nae
Pegu strickte orders zal worden gegeven, voortaen niets meer
in comps. logie te accepteren, als ten overstaen ende bywesingh
van eenige zyner hooftdienaeren, ons d'comps. voor alle nader,

des nabab factoor laffa labba tot masulipatam versocht passe en stuerlieden naer macassar,

maninge te bedrijven. Den hooft factoor Mirwallyn laffa labba, tot Masulipatam heeft groote instantie bij de Hr^n. Coulier ende backer gedaen, om stuerlieden ende passe, voor eene zijne inlantse schepen naer Macassar te hebben, voorgevende (doch valschelijck) wij sulcx bij brieven aen den Nabab belooft hadden,

maer 't is hem afgeslagen,

maer sulcx hebben wij hem wel rondelijck laeten ontseggen, hebbende d'Comp^e. aen d'Engelse ende Deenen, (die beyde haere eygen vermogen noch soo veel vrachtgoederen van Noorden en Suyden vervorderen, alsse connen becomen,) in den proffitabilen Zuytlantsen handel, compe=titeurs genoech, wij willen echter vertrouwen U Ed. A. sijn Hoogh^t. versoeck, om sijnen factoor Mamety Safy, ende de resteerende goederen van Macassar met Comp^s. schepen over te voeren, gunstelijck hebben ingewilligt, zoo inder staet te dringen gy ook buyten d'Comp^s. passe eygen besendinge derwaerts sal laten doen; wegens de gepleegde valscheyt int kassen goudt, door Mirchiadelly weder int fort te bewaeren gegeven, werden wij bij brieven uyt Bengale van den

den nabab ontschuldigt den gouv^r. wegen de gepleegde valscheyt int cassen goudt,

Nabab ontschuldigt, alsoo onder de papieren van d^o. Seydally, aen=teeckeninge gevonden is, wat quantiteyt gout ende silver int selve kassken geweest zij, werdende noch 3. kostelijcke bouwelen met robijnen geminst, die Mirchiadelly overtuydigt, ende nu int inven=tariseren der goederen niet gevonden zijn, daer mede wij echter niet connen, noch ook werden beschuldigt, alsoo wij sijn Hoogh^t. daer van tydig kennisse hebben gedaen, ende het oock alle de nieren van Seydally bekent is geweest; de verdere goederen zyn alle volgens des Nababs overgesonden lyst, accoorde bevonden, en aen zynen factoor tot Masulipatam, wel verlegt, ende geconditioneert overgelevert. ——

Specerijen

D'giroffelnagelen zullen niet beneden de 70. Mayswts. Ct. ende den kaneel als rompen, niet beneden den gestelden prys van de Ed. Heeren Mayores, werden afgeslaen, zynde echter notoir dat de factoirs van den overleden Mondabnaen, merckelyk gelt op de rompen (met den valsche aengebracht, ende by haer volgens contract hebben moeten ontfangen worden) komen te verliesen, sulcx ook int minste niet na de resteerende slechte de^r. gelaten

de slechte rompen int voorst zant,

kont, die allenghskens teeder nader van de uyt staen te consumeeren op d'schulden van voorsz. Mondab factoir (die ten meerendeel uyt den koop der rompen, ende eenigh schuytshilver is ontstaen,) is wel een goede somma ingekomen, maer als de resteerende rompen, nevens de verdere gearresteerde goederen vercoft zullen wesen, zal alles qualyck connen toereycken, om den Masulipatamschen deel te verstercken, sulcx tot voldoeninge van den Souratsen wisse

op 't retour, 't welcke met den Aphandigo van Atchin, ende met de verdere scheepen uyt Bengalen, Cormandel ende Queda, te gemoet wert gesien, moet worden gewacht; hebbende sigh gemelten factoor, ende den Nederlantsen stierman, by geschrifte verbonden met den Aphandigo, ende de verdere scheepjes weder tot Masulipatam haer te keeren, wanneer de noot, zoo 't mocht komen te vereyschen hoe wederom aengestelt op die voorwaerde kan worden gedaen, dat wy dieser vertrouwen niet nodigh sal wesen, omdat gemelt wert, voor Mondab reeds in voorsz. quartieren noch wel uytstaende is, dat ons ook bewogen heeft, voorsz. Aphandigo weder te ontslaen, alsoo den factoor Anantgadas valt stelde, in cas geene nieuwe besendinge derwaerts wierd gedaen, de factoors aldaer geen persoonagie souden konnen te speelen, ende zyne meesters daerdoor dan te groote schade ende discredyt veroorsaken. ——

't Jacht d'Aphandigo van Mondab naer te gelaen, geert [?]

De ruwe diamanten p[er] de retour vloote, onder de vlagge vande E. Hr. Pieter Sterthemius uit Vaderlant aengebracht, in coop kostende f 62920:16:14. hebben by vercoop contant gerendeert f 136195.— 't welck ruym 110 p[er] c[en]to winst is, wordende overzulcx voor A[nn]o 1662 de novo 100 [M] gelt uyt India geordert, waer op wy na alle apparentie dit jaer, vermits den noch continueerende groten ende ongeregelden inkoop der Engelsen van hier niets zullen connen voldoen, doch ons yets voorkomende, zullen wy nu met dit ons selfs niet onderlaten, als 't maer eenighsints bykomt daer van inkoop te doen. ——

diamanten,

Vaderlant eyst 100 [M] ghe rouw uyt India. ——

De ongelden der tollen, die wy den ontfanck der welen [?], als pions, welcke by den vercoop, ende 't afscheydingen vant guinees lywaet, worden gebruyckt daer van wort 't bedragende, op de overwinste vant weder gesorteert vant gekocht guinees lywaet inde negotie boecken, jaerl. afgeschr. gelyck zulcx ook uyt die reeckg. in voorschreven boecken, t'aller tyt bleyckelyck, can worden nagesien. ——

ongelden der tollen,

't Moet weten dat d'Engelsen 't voorleden jaer, eenige (doch apparent bepaelde) ordre van haere meesters hebben gehadt, haer op de noorden van Bengalen, over geleden geweldt (zoo zy 't noemen) te revengieren, derwyle den Agent Trevisa in Bengalen jegens den E. Hr. directeur Matthijs van den Broeck, daer van ook eenigh gewagh heeft gemaeckt, doch gheyntdat [?] het met dit voorgeven, wel licht gemeent geweest, den Nabab Chanchanna Supersalaer [?], van zyne te grote pretentie op 't aengenomen schip voor Madrespatam, wat af te strijcken, daer toe een verkeerden man hebben voorgedaedt, —— gemerckt voorsz. Agent noch wel te vreden is geweest, dat verschil met zyn Hoogh[ei]t. op 140 [M] R[upi]a by contract af te maken, maer off de betalinge met volle believen vande Engelse bewinthebbers

Engelsen dreygen met stil vande noorden te oorlogen. ——

volgen sal, sulcx moeten wy't bevolen blyven, werdende nu onder
d'Engelsen van't aenhalen der Moorsche scheepen, soo hier, als in Gamron
ende Suratte, niet meer gehoort. ——

Bimilipatamse vracht, scheepen, tot Coringa, komen niet op tonden,

Wat uytslagh de laeste besendinge vande bevrachte Bimilipatamse
scheepen naer Ceylon genomen heeft, daer van wert in den onsen
vanden 22. July omstandigh meldinge gedaen, ende hoe de stadt
Negapatam met de 39. zware lasten Bimilipatamse ryst, tot
maert a°. toecomende ten vollen geprovideert was, hebbende geen
vande 50. Champans in Coringa vervallen, de wyle tot Maslipatam
konnen gebinnen, doch hebbende de eygenaers der selver haere ryst met
kleene vaertuygen, door kreecken, ofte spruyten, tot harwaerts
gebraght. wy sullen door de s.rs Caulier ende backer doen doen
ondersoecken, off van gemelte bargijnen in voorsz. Coringa eenige
ryst kan afgeladet, waer toe dan een bodem konde derwaerts
gesonden worden, doch hier op is weynigh staet te maken, alsoo't meerendeel
deeser [illegible] (wegens de duerte op Maslipatam) apparent int
begin van't noorde mousson, met haere rysten derwaerts sullen ver-
trecken, ofte wat haer 't beste, hier nae doen vernomen werde,
sullende in alle gevalle voorsz. ryst niet onder 20. pagoden 't last
konnen afgestaen worden, alsoo haer weder 11. oude pagoden d'gars
groven, ende 13.4a. d'gars witten ryst, tot Orixa inkoops kost,
behalven de vracht, toe ende oncosten van in ende dischargeren,

de ryst gelt in Orixa 11 en 13. p.a

dat wy dit hier aenhalen, is om dat wy vertrouwen, UEd.A. insgelycx
besendinge om dat nodige graen nae Bengalen sullen hebben gedaen,
sulcx 't wel geedaen moeste, in cas wy door manquement van
ladinge aendeelen kont, eene vande retour scheepen van hier ooch
derwaerts quamen te zenden, 't selve wel licht geen ladinge aldaer
sonde connen becomen; werdende het nieuwe gewas aldaer ook
niet voor december gesneden, behalven de groote risico, welcke
soodanige zwaere scheepen, die buyten de gangen haer ladinge moeten
worden bestelt, in october en novemb. moeten uytstaen, ende het
were best was, konde het daer toe werden gebraght, dat de noch
derwaerts twee kloecke bodems, hier ten hurte haer ladinge, schoon
ook wy duer, moeten erlangen, ende de wyle nu 't gros vande schuit
doecken met dese fluyt, als schip den togel penninc verhouden
worden, soo calculeren wy, dat de reste met de Jacht en Veelant
voor af, ende den Achilles voor de laetste besendinge (in cas d'Ed. Hr.
superintendent Ryklof van Goens, het so raedtsaem vinden) sal connen
vervoert worden. ——

Mogol,

Hoe het eygentlyk met den Mogol ende koninck van Golconda gelegen
is, ende off 't met den andren, wegens 't vorderen vande 40. lak pagoden
verdragen zyn, sulcx connen wy niet recht te weten krygen; 't is —

de wegen zyn noch gesloten. —

altoos geweest de wegen na Lahor, ende Barrampour, noch niet veyl bevonden, voor den koopman; advyseert ende den Ed.r directeur Leonart Winnincx, dat den Mogol noch doorgaens den Suffishout leger inde bovenquartieren by een heeft gehouden, om off prins Chiasousa ... over zee ware geschapeert, denselven te vervolgen, doch wanneer nu uyt de vaccante advysen (door ons na Souratta gecommuniceert, die ook ylens door den Souratsen regent, per expresse couriers te hooff zyn gesonden) komt te verstaen, wat ramp deselve vorst is overgekomen, wert gepresumeert t'selve leger wel moete worden afgedanckt, 'twelcke dan voor den geleygen voortganck der negotie, niet qualyck slagen zoude, ende zullen by die gelegentheyt de wegen na Lahor ende Barrampour, op d'een off d'andere wyse, in korten dan ook wel weder open raken dat godt geve. —

Barent Kluyters reeckg.

Desselfs saldos van reeckg. vanden overleeden boschieter Barent Kluyter ten bedrage van ƒ 216: 0: 6: zullen alhier ten faveur vande nagelaten weduwe, nader luyt van U Ed. A. ordre, ende weesmeesters deser plaetse worden betaelt, ende insgelyx aende diaconie 't saldo van de reeckg. bedragende ƒ 519: 4: 5. door den boschman Pieter de Payve, p.r testament aende armen alhier gelegateert.

Item van Pieter de Payve,

Zullende ook versorgt worden, alles inde logie ende guarnisoen boecken alhier, behoorlyck op en afgeschreven werde; gelyck dan ook den Assistent Hendrick van Outhoorn, benevens U Ed. A. zyn huysvrouwe ende der zelver zuster, gunstelyck weeden geliefden toe te staen, met t'schip de Provintie herwaerts te comen, ende tot Masulipatam niet mogen geplaetst worden, weder van daer zal worden ontboden, ende hier offte tot Nagapatam geplaetst.

Hendrick Outhoorn zal van Masulipatam verplaetst worden. —

Hebben wy den Sergiant Abraham Baert, ende noch 5. Nederlantse soldaten, op eygen gewoonlycke aenbiedinge vanden Clotwoort uyt der Deenen dienst tot Tranquebaer op Nagapatam hebben ingetrocken, gelieven U Ed. A. uyt de bygaende gewisselde brieven met denselven, omstandiger te verstaen, wyl t'selve valt, zoo wy tot de intreckinge van voorsz. volck niet hadden geadsoleert, deselven vervaerden Clotwoort, zich ook niet soude hebben ontsien, eenige der selver op s'Conincx Jacht te employeren, zullende U Ed. verwachte in Bengalen noch soo geraden hebben, zoo gemelde Jacht andermael op den roof, derwaerts te verschynen comt. —

een Sergiant en vyff soldaten uyt den deensen dienst getrocken,

Hebbende nu geen besongnyst van hier voor deses meer geordert wert zoo sal de 12190. katty formosaensche sawde, by verschyninge van kopers, in venduetie worden gedebiteert, waerinne het ter ... consumptie kan worden bevoeght, zynde voor desen de bar tot 117. pallecatse pagoden verhoogt, gelyck dan ook by vertiden daer van nader petitie sal worden gedaen.

de 12190. cattys sawde zal verkocht worden,

't yser bouts, hoogels &a.

Dat wy op 't stuk van 't yser bouts, hoogels ende spyckers in dato 19. January, aen d'Ed. Heeren 17. geaddresseert hebben, daer van gaen d'extracten tot u Ed. A. nader bericht hier bygevoecht, ende hebben wy besloten daer van jaerlycx 300 @ lb te comen voldoen, maer dewyle het Masulipatamse yser, zoo ordinarelyck niet valt, ende aldaer ook in geen abondantie (omtrent de moorse stroops bouwerye tot Narsapour) te bekomen is, zoo moet de voldoeninge niet hoger als tot 200 @ lb werden gecalculeert, werdende het staeff yser alhier ten volle bequaem, tot het maken van allerhande zoorte van spyckers bevonden, gelyck wy p. dese fluyt 1000. lb tweederhande yser in bouts ende staven zyn zendende, waer van met u Ed. A. geachte costy nader preuve can worden genomen, middelerwyle zullen wy 't bewerken van 't staeff yser laten voortgaen, dewyle ook jaerlycx daer van eys voor Jaffanapatam wort gedaen, zynde eyntelyck hier noch 14000 lb aen langebouts, ende 55139. lb aen verscheyde zoorte yser hoogels geweest, doch dese twee zoorten zullen wy tot 't becomen van u Ed. nader advys ende wedervallen, gestaeckt laten, zullende wyders d'ordre van welgemelte Ed. Heeren Majores int stellen van 't gewicht, maet, ende gelt, na de Hollantse d° ende wat p. conto op yders zoorte van verkochte koopmansz. gewonnen wort, prompt worden geobserveert.

sal 200 @ lb daer van jaerlycx konnen zenden,

staeff yser is tot spyckers bequaem.

daer zyn 14000 lb aen langebouts en 55139 lb aen yser hoogels geweest.

D'zak met 500. spaense realen, alhier 't over bevonden, is geweest, int apparte kasken met 1150. realen gemunte masen, ende 850. realen waerde Atchinse berg-gout, met Amboina van Malacca tot Batavia gebracht, hebbende 't verdere gout met apparte bondels, los in de geltkiste gelegen, ende 't malacx kasken, daer boven op, zulcx 't wel wesen mochte, desen zack tot Atchin ofte Malacca p. abuys, ofte tot vullinge van 't selve kasken, was ingeleyt, doch wert den gemelten zack, vele min 't zegel hier niet meer gevonden,

vergaderde de zack met 500. realen,

't abuys moet tot Atchin of Malacca schuylen.

'Tis waerlyck een treffelyck ontset van twaelff tonnen aen gout contant, ende 10. soo schepen als fluyten, ende jachten, nessens 4000. man die d'Ed. Heeren Majores dit jaer goet gevonden hebben naer India te zenden, den grootsten hoop hopen wy zal alle deselve, behouden by u Ed. laten arriveren, hebben; gaende hier doch apparent ten overvloede) bygevoecht de brieven door d'Ed. Heeren Zeventiene in dato 21. ende 27. Augusto, als 9. Septemb. over den lantwege aende Heeren Directeurs naer India geschreven, mitsgaders extract uyt den generalen eysch voor a°. 1662. nessens 't rendement vande vande verkochte Indische retouren, voor derselve vendities.

missiven van 17en van 21. 27. aug° en 9. sept.

Bevinden desen de fluyt Loosdam, hebben wy goetgevonden dat, weder ende wint zulcx toelatende, de reyse recht door naer

Loosdam vaert door naer Batavia

batavia te senden, waertoe wy hopen deselve noch soo veele
westelycke winden in zee mach gemoeten, dat spoedigh by
u Ed. sal aenlanden, 't welcke godt geve. Waermede desen
dan besluytende, willen by u Ed. A. Heer mede etc.
onderstont u Ed. Achtbaere Ed. dienstwillige gehoor-
same dienaren. onder was geteykent Laurens Pit, Willem
Ryckx, Adriaen van Grevensteyn, Pieter Huybertsz,
Jo. Doublet, Francois Tivart, Roelant de Carpentier.
ter zyden stont Geldria ady 4. Aug.o 1661

Aende Ed. H.e Gouv.r Gen.l Joan Maetsuyker,
en d'Ed. Heeren Raden over den Nederlantse
Staet in Orienten. —

Ed. Eerentfeste Manhafte, wel wyse, —
voorsienige ende seer geduchte Heeren.

Myn Heeren. —

Naedat wy op ult.o May passado met vier schepen genaemt den Achilles
Phenix, Leerdam en Pegu, uyt Jaffanaps rhede nae Cheylon ver-
trocken zyn (God loff) ult.o Juny ontrent het Eylant Ceylon ver-
schenen, soo dede des selvigen daeghs tegens den avont den raedt van
de genoemde schepen Phenix, Leerdam en Pegu aen boort vande
Achilles verschynen, alwaer eenstemmigh (op ons voordragen —
goetgevonden wierde, dat het schip Pegu sigh des naesten morgen vroegh
(alsoo wy de schepen en vlot gadersloegen bevonden dat de vloot was, met
den brieffken om Gales bay in te lopen voor uyt te schicken, om van dien
wy gesamentlyk met de vier schepen ontrent deselve quamen, —
antwoorde op onse letteren vanden H.r Gouv.r, bij den off 't ander
bericht te becomen, waer by eenlyk verhoopt bleeff, off 't noodigh
was alle de aengehaelde schepen binnen te comen, 't welck alle des
anderen daeghs zyn effect nam, voor Gales bay daer verschynende
sagen Pegu daer reets binnen ten ancker leggen, soo vernamen mede
aenstonts een Chialoup uyt vaerwater, die op ons afquam, met den
brieffken van Capitain Wasch uyt Gale, waer by ons verwittigt van
d'Ed.le Heeren Admirael Ryckloff van Goens, als den Gouverneur
Adriaen van der Meyden, ernstigh geraden ende bevolen bleeff, geene
schepen binnen de bay te comen, die met ons sonden in radde, maer
geen reyse opt spoedighste nae Punto das Pedras, by sy daer de Heer —
Admirael van Goens te verwachten, soo hadt van de Cheylonse briefen,
de quartieren meester bestendight warden, verwints met anders in radde,

geruckt alle de provisien in schepen geschept was, liet den volgende
becommen last voort staen, en wegen op 8. July de westerpunte van
Petro verdyckte, vindende aldaer geanckert ontrent 8. schepen als
galjoots en goede quantiteyt soldaten aen lant, den E.E. Hr. Admirael
verdelt hem op Jaffanapatam, die cito van ons bekomste hebben
gedaen worden, waerop van hooggedachte zyn E.E. den tweeden
dach daeraen, wesende den 10. do. wederom ordre bequamen om onse
reyse over Tegenapatam naer Palliacatte te vervorderen, waerop wy
naeste ancker lichten, zulcx den 13. der selver nadat voor Tegenapatam
verschenen, ende des anderen daechs met den Achilles en Phenix wederom
vertrocken, latende de fluyt Leerdam, om eenige gereet zynde
cleeden packen in te nemen, (op d'ordre van d'E.E. Hr. van Goens)
aldaer verbleven, ende dan voorders in passant Sadraspatam, aen te
doen, omme aldaer mede het gereet zynde in te nemen, en naer
Palliacatte te voeren, zulcx den 16. daeraen volgende, voor
Palliacatte ten ancker quamen, van waer op 't begeeren van den
E. Hr. gouvr. ~~[illegible]~~ Laurens Pit, den 20. do. ons scheepen wederom na
Masulipatam bequamen, alwaer den 23. arriveerden, met last en
ordre aende Sres aldaer, den Phenix op 't spoedigste so veel vande
gereet zynde cleede packen in te geven als bequamelyck sal connen
bergen, ende dan directelyck naer Batavia te schicken, als den Achilles
met partye plancken, balcken, goeny, touw, oly, tarw, als meer andere
behoeftigheden af te laden, om op Palliacatta te brengen, waermede
den 15. stanty is vertrocken, ende hopen met den Phenix binnen
5 à 6. dagen mede zeylvaerdigh zullen wesen, teweeten is men met
macht geladen wert, omme ons tot uE.E. Hooghachtbare E.E.e
te transporteren, godt geve de reyse spoedigh en salvo geschieden
mach. —

Aengesien saet de chaloupe van Palliacatte hier ter rede is aen-
gekomen, ende op heden naer Malacca te vertrecken staet, so
heeft ons goet gedacht, deselve onse twee packetten brieven, aen
uE.E. geaddresseert, daer by over te laten gaen, om oft gebeurde
uE.E. deselve over die wech spoediger dan by onse verscheyninge
toe mochte comen, desen tot geenen anderen eynde dienende, zullen

Hier mede

E.E. Achtbare, manhafte, wyse, voorsienige ende zeer
genereuse Heeren concluderen, ende uE.E. gesamentlyck in
Godes heylsame hoede bevolen laten, die uE.E. voor alle onheylen
gelieve te preserveren, blyvende uE.E. dienstwillige ende
gehoorsame dienaer, ende was geteyckent Jacob Willemsz.
Ter zyden stont Masulipatam desen 17. Augusto 1661. —

d'Ed. Hr. Joan Maetsuycker gouvr. genel
ende d'E. Heeren Raden van India. ——

den gouvr. en raed in Amb. aen haer Ed.
primo octob. 1661. ——
Ontfangen met de Poole en meer 21 do.

Edele, Erentfeste, hoogachtbare, manhaffte
wyse, voorsienige, seer gunstige Heeren

Tervooren laetsten van dit jaer staet u Ed. by behouden overkoomste
die godt gunnen wil, conform ons jongste schryven vanden 27. der
voorleden maent pr 't galliot Haeuwenhove, dubbel toegevoerdt te
worden pr de fluyten Konink van Poolen, ende de Meer, d'eene van
Hitoe als eerste mede voerende een quantiteyt van 91000 ponden
gariofel nagelen, ende d'andere van 't casteel af met 16883. lb
vande selve specerye, zynde 't geene wy hebben connen by een

ladinge vande Poole, en meer ƒ 19209:17. ——

schrapen, ende te samen costende met gedragen ongelden, en 1200.
bossen cocosbladt een somma van ƒ 19209:17:– waer voor u Ed.
believen Amboina te laeten crediteren, meerder nagelen souden wy
in dese bodems hebben connen laden, indien eenige dagen langer
hadden mogen blyven leggen, ende den gunstelycken regen geen

groten regen hindert het nagel drogen.

hinderenis int drogen der vruchten gegeven hadden, maer 't mousson
verlopen zynde, ist ongeraden geweest deselve langer op te houden,
ende hebben wy sedert ons laetsten moyte gedaen, om met vasten
overslagh te mogen weten op hoe veel baren tot jegenwoordige
gewas te begrooten zy, maer d'ongelyckheyt die daerinne wert
gespeurt, is oorsaeck dat wy 't selve niet hoger als tot 1200. baren,
daer onder gerekent 't geene nu versonden wert, derven begrooten,
te meer too het continuerende regen moussoa daer toe dienende

aenplanting van jonge nagelspruyten bevorderigt,

zyn wy alsnoch besigh geweest om met menighvuldige aenplan-
tingh van jonge nagelspruyten de schade te verhoeden die voorgangen
Jaer door de geweldige droogte is gecauseert, invoegen ook de
jonge opstanden in plaetse vande spruyten, die vande jegenwoordige
aenplantinge waren uytgegaen, int aensien vande opsienders daer
toe gestelt, 't welcke ons andere hebben ter aen den gebracht, zynde

die van Nussalaut etc. Oma zyn daer tegen,

daer jnne soo verre geprocedeert, dat die van Nussalaut en Oma
heeren geklaecht voortaen niet vermogens te zyn, meerder aen-
plantinge te doen, sonder haer selven de plaetse om tuynen te maken
gantschelyck te benemen, maer 't selve is niet nae die waerheden
te luysteren, voor de eerde deselve plaetse uyt onbedenckelyck voort
te comen, ende dat met cleyne moeyte haer 't synder tyt plaetse
genoech aengewesen sal worden, ende gemerckt dese saken den
meesten dienst vande Comp. is betreffende, hebben wy met goede
opmerckingh getracht te weten, off het beter zy de respective

aenplantinge met moernagels te laten geschieden, off wel met
jonge spruyten die onder de oude boomen altyt te vinden zyn, de
moernagels zyn al voor en datse inde aerde geset werden by ons
selven gevisiteert, ende geene andere als die daer toe bequaem
waren gebruijckt geworden, niettemin daer zynder in d'aerde soo
veele doot gebleven, dat wy inde saeke niet souden derven het
vonnis vellen, houden 't evenwel daer voor dat de aenplantinge met
jonge spruyten te recommanderen zy in tyden van continuelen
regen, maer die met moernagels als 't saisoen droogen is, soodanigh
ooke dat naer 't eyndigen van 't nagelplucken sonder aspect op droogh
off regen mousson de moernagels dienen ingegadert, ende ter
aerden gebracht te werden, gelyckelyk UEd. Heeren, wy hebben tot
dit nootsaeckelyck werck alles gecontribueert dat eenighsints in
ons vermogen is, als wel wetende dat de destructie van nagele
boomen in soo veele plaetsen op 't gehoopte goet succes der voor-
genoemde aenplantinge gefundeert zy geworden, maer door d'inwoon-
ders wort niet alles bygebracht, dat tot conservatie der jonge
spruyten nodigh is, ten deele door onwilligheyt ende onachtsaemheyt
ten deele door onvermogen; 't is te wonder vreemt dat dese lieden
soo weynigh behertigen, 't geen heden, off morgen, soo machtigh tot
haeren voordeele can dienen, hoe seer sy met haere natuerlycke
traegheyt machtigh de voet houden, maer aen d'ander zyde cunnende
in haer domverstant niet begrypen waerom het vande E. Comp.e
is, dat zy de nagelboomen ginder te vermeerderen, ende hier weder
aen te quicken; maecken zy daer op verkeerde uytleggingen, immogen
den provisionelen koopman Kimphuis ons tot Hitoe geklaegt heeft
hoe daer alomme een geruchte was uytgestroyt, dat alle de aen-
plantinge eenelyck geschiede tot voordeele vande E. Comp.e, ende de
Inlanders 't zynder tyt de vruchten daer van niet souden genieten
wes halven tot ons versoeck waert gedaen heeft in volcomen ver-
gaderingh van Hitoese orancayen tot tegendeele te verclaren, met
bygevoegde [illegible], dat zy ongenadigh gestraft sal werden,
die soo schadelycke loogenen onder 't gemeyne volck comt uyt te
stroyen; maer rakende tot ons vermogen boven gemelt; 't is seker
dat om de jonge spruyten behoorlyk gade te slaen, ende te besorgen
dat zy door opcomende ruygte niet verstickt worden, ten opsigt
vande groote menigte, ende distantie vande plaetsen wel eene
dagelycxe visite en waerneminge dienstigh soude zyn, ende dit is
beswaerlyk by te brengen; doch niettegenstaende dese hinderniss[en]
blyckt ons dat de aenplantinge in successive geschiet, niet
vruchteloos zy geweest, ende wy ons souden mogen verseckeren

[Margin:] d'aenplanting met jonge spruyten moet zyn in tyt van regen, maer die van moernagels in droogen tyt.

[Margin:] quade geruchte in Hitoe uytgestroyt, over de nagelplantingh.

[Margin:] dat gedempt is,

daer van (behalven opt lant van Hitoe daer de voorjarige droogte
door Godes onwederstandelycke wille alle de jonge spruyten, ende
behalven dewelcke noch veel oude nagelboomen vernielt heeft)
ten minsten het vierde part behouden blyven; 't welck voorwaer
een machtige inbringste importeert. —

nagelruine bevestight op verbode plaetsen

Ende gelyck wy in deselve onser schuldigen plicht betrachten, soo
werpe aen d'andere zyde niet vergeten int besorgen dat op verbode
plaetsen alle nagelboomen, ende spruyten geruineert werden; Int
lant van Warnola werdt door 't guarnisoens volck van Lesiboe noch
somtyts iets gevonden, ende zyn wy bericht dat ontrent het cleyn
Hatuaha noch veel grote boomen int wilt zyn gesien, dewelcke wy
sullende nu met 10. a 12. corcorren tot Ambelauw, Boero, Manipa,
ende elders de visite doen, in passant derhalven laten vernielen

de visite der kercken tot Leytimor verschuyven

Sedert April voorleden is hier tot Leytimor in dees geheel noch geen
de visite der kercken niet geschiet, ter oorsake van het swaer regen
moeson, off immers 't welck de broeders het daer op te schuyven, wy
kunnen niet ontkennen dat geduyrende 't selve saysoen dat werck
machtige moeyelyckheden in heeft. maer sy andere als D.s Ningius[?],
Warmelo, Brouwerius, [illegible] voorheen beproeft zynde, dunckt
ons dat men in sodanigen [illegible] sich van geen swaere dienst
[illegible] te verwonderen, off daer van eenige speciale redenen te
verwachten, dienvolgende op dat de autoriteyt der politike [illegible]
[illegible] iets mag gelden, souden wy dienstigh oordeelen dat u Ed.
den Gouv.r ende den raed believen te qualificeren, om de liberale
giften, die u Ed. over swaere diensten jaerlycx uytreycken, in te houden

de jaerlycxe recognitien aen de predicanten over ~~[illegible]~~ diensten niet [illegible] gegeven te worden

soo wanneer niet gefundeerde redenen verstaen wert dat onder-
wylen aen de continuatie, de nodige kerckelycke visite [illegible] heeft
gemanqueert, maer om alle exceptien, ende swarigheden van de
moeyelyckheyt der wegen die welcke (men can 't loochenen) seer groot
is voor te nemen, hebben wy nu bevonden dienelyk te zyn 't geene
waer op al over lange gedoelt hebben, namentlyk het accommo-
deren der selver wegen, soodanigh dat zy bequaem zyn met paerden
bereden te worden, ende zyn wy met dat werck besigh, hebbende

de wegen worden bequaem gemaeckt om te peerde te connen ryden

reets soo goede ondervindinge dat ons daer van in geender
wyse sullen laten [illegible], Ende gemerckt het aen een
merckelyck voordeel voor de kercke is gelegen, daer [illegible]
soodanige commoditeyt zal cunnen dienen om de afgelegen
plaetsen door den Gouv.r selfs meermael te laten visiteren
ende noch verders in d'Inlanders het vertrouwen op d'onaen-
koomelyckheyt van haere plaetsen syntgens staet te verminderen,

mitsgaders alsoo de linderwitten wegh genomen sullen werden om-
gaerdoen en later beter gade te slaen, willen wy U Ed. gebeden
hebben dat p[e]r eerste aenstaende succours schepen herwaerts mogen
werden gesonden 4 a 5 cloecke gesadelde Javaensche paerden, zynde
wy versekert dat de Comp.e haer den kosten niet sal ontdancken.

versoeckt daeromme 4 a 5 Javaensche paerden,

Ondertusschen blyckt het ons volcomentlyck dat de predicanten
Cornelis Walrant, ende Francois Caron in kennis der Maleytse
tale merckelycken toenemen, sulcx wy ook hopen binnen weynigh
tyts bequaem sullen wesen, om daerinne te predicken, waerende
tot noch toe den Maleyschen dienst alhier t' casteele door den D. Spiliar-
dus alleene waergenomen; maer also het werck tot bevorderinge
der gereformeerde Christelycke religie volgens kennisse van yder-
een, van soo grooten ommeslagh is. Bidden U Ed. gebeden, indien tot
Batavia de ruymte gevonden wert Amboina met noch meerder
leeraeren te besorgen; want ons gedachten daer en boven gaen latende
op alles 't geen tot bedyinge welstant van dese provintie dienen mach,
houden wy daer voor dat der geen secerder middel zy te ramen, als
de voortplantinge der Christelycke religie, de welcke in sich selven
alle dat gaet en prysselyck, ende noothsakelyck tot gewinst der zielen,
buyten dat, tot bevorderingh vande politycque gerustheyt
merckelyck can dienen, dewyle door alle hulpe om haere quaet-
willige te stuyven, van buyten moet incomen, ende de mahometaensche
volcken niet gewoon zyn de Christenen te adresseren, off sig met
haere saecke te bemoeyen; 't is kennelyck dat voor desen, int eerste
van Hoamoal, ende weeten seer [illegible] gehandelt zy,
ende men de maeren van Mooren tot het Christendom te
persuaderen, niet heeft der verrechten, maer de saecke in niet
Matelow in soodanigen ruste beyvende alssoo gestelt zyn, dunckt
het ons dat wy in 't voorgemelde wat veynoodiger behoorden te
werden, niet dat wy raden souden hier van een publycque maxime
te maken, maer voor eerst aen een zyde settende alles dat nae
dwangh gelyckt, sonder eenigh onmeeken, tot het Christendom
ontmoeten, alle de geene die uyt Mooren, off Heydenen door
innerlycke persuasie bewogen, hen daer toe aenbieden,
gelyck wy geschiet weten, dat de Castilianen op Tidore sulcx om-
wedersprekelyck placht en te practiseren, ende souden wy hope
hebben, dat in dese saecke heel door behendigheyt, dat eenige
ongewenste beweckende naers wel te verrichten soude zyn, doch
alle ontydige uytbrandtheyt moet gevermeed als fenyn gemydt
werden. 't Is al over langen jaeren in gebruyck geweest dat eenige
Mooren, soo ter dade onder die van Nussaniwe, doch wonende

d.d. Walrant en Caron weten inde Maleysche tale seer goet. —

versoeckt om noch meer predicanten,

middelen tot bevorde-ring van 't Christendom,

practyque van Radja Nussanive, om zyn soon door ons inde successie van zyn hooffdye te brengen. —

aen d'overkant vande ste bocht ter plaetse Kolapoo genaemt, haer
gods-dienst vry ende onbecommert hebben mogen oeffenen, welck
volck bevesen van eenen doortloopen paep die weder Christen was geweest,
onse ooverste bestieringe van 't Christendom onder die van
Nussanive doorgaens merckelyke hinderinis heeft gegeven, maer
nu onlangs heeft zich gelegentheyt voorgedaen, om in desselfs ge-
naer wensche te voorsien; want naer 't overlyden vanden opperpaep
quam Radja Nussanive een doortloopen gast, nevens zyne principale,
te ons heel versoecken, dat voorsz. Mooren gedwongen mochte
werden off tot het Christendom te comen, off by de Mooren tot
Hitoe te gaen woonen, zynde 't eerste nae zyn voorgeven niet
anders, als 't geen zy al over lange beloofft hadden te doen, —
't verwonderde ons dat hier de wolff in een schaps vel verandert
dewyle desen Radja Nussanive in zyn handel ende wandel niet
minder gelyckt als een recht [illegible] Christen, maer is ons
naderhant gebleken, dat zy door dese gelegentheyt trachte onse
gunst te maken, om zyn soon successeur in zyne hooffdye te doen
verclaren, fundeerende het daer op, dat wy niet behoorden hem in de
verseeckeringe te weten, dies is op gedane propositie inden lantraet
aen voorsz. Mooren van Kolapoo de necessiteyt hier boven aen-
gehaelt geimponeert, mitsgaders haer tyt van beraden gegeven
voor ses maenden; Insgelycx is het Radia Nussanive naer zyn

gelyck geschiet is,

zin gegaen, ende desselfs zoon by wat beter mensch als den vader
tot successeur verclaert, dewyle betoont wert dat den anderen
voor henden daer toe gedestineert een bastaert kint in overspel
geboren zy; maer den ouden de zake daer toe gebracht hebbende
gaet wederom zyn ouden gangh, sonder eens meer mentie te
maken wegens 't bekeeren van zyne onderhorige Mooren, ende
heeft beedet den predicant Spilianus, voor waer een yverigh
man, die luyden van haer bekeeringe aengesproken, maer zy
hebben geweygert, doch onse ooverste betoonde de persuasie
wat moderaten, ende meer verydende als bekeerende, en spottende
geweest te zyn, ende nu begint den gestelten tyt te verlopen

maer Radia gaet daer na weder zyn ouden gang om het Christendom te verhinderen. —

maer in saecke propositie gedaen hebbende, om de puncten int
werck te stellen, is verstaen, daer mede te wachten tot dat wy
U Ed. ordres dies aengaende mogen hebben ontfangen, dewelcke wy
dan oock dadelyck sullen afwachten, ende ondertusschen ondervrage ten-
deren, off'er niet geschickte persuasie, op de verdwaelde
menschen niet te winnen zy. —

verwacht daer over orders van hier,

Voorheenen heeft het U Ed. belieft ons geraetsaem te houden ons te
ordineren dat de Chineesen hier [illegible] ende gepasseert

ende van hier, aengaende de Chinesen voor desen gegeven, die van niet weder gepracticeert werden.

souden werden, off tot het Christendom bekeeren, off haer met
hantwercken zonder koopmanschap te generen, off altsamen nae
Batavia te moeten vertrecken, gelyck daer 't selve ook by placcaet
is aengekundight geweest, ende weesen veel tot maken van
Chiampen, backen van goede metselsteenen, sagen van planken &ca.
ondernomen, maer om hierinne rigoureuse executie te doen
heeft ons gestelt eerstelyck de bevindingh dat sodanigh gebodt
van ganschelyck niet geen reeden behandelen, merckelycke incommo-
diteyt gaff, aen 't betalen van der soldaten, ende matroosen gagie,
in specien, 't welck hier weer gewisselt, wyders dat het vertreck
van alle de Chinesen, den rys handel op Siam ende Java, waer
van dese provintie zonderlinge commoditeyt ontfangt, vernietigen
zoude, daer 't mede genoegh gebleken is dat die vaert den door
Chinesen geschieden, als dat de Inlanders 't selve die souden onder-
nemen, deselve door haer ongestelt meestepart der bij burgers met anders
als lossen, ende herwaerts houden te verwachten is; ook hebben wy
redelyck te houden dat de wacht van den Chinesen hier eenige haere
consoorten tot 't besorgen van handelingen laten blyven, voorders
heeft het u Ed. bekent gemaeckt, hoofgelt op de Chinesen te stellen,
ende soo niet en dan eenen van dat slagh tertiaris aen te
licentieeren, niettegenstaende alle wy bewogen zyn geworden eenige
ooghluyckingh te doen, uyt kopen der speciën, van de soldaten,
sonder evenwel uit alle ruimte te gedoogen, dat zy Chinesen

waerop nader wordt verschreven,

eenige moeyte uit sorgen op de waerde van nagelen comen
te plegen, op welck beloop wy de saken sullen laten tot u Ed. nader
ordre, want indien 't altsamen moeten vertrecken, souden behalven
de hier voorens bedongen, d' Comp.e jaerlyx een propre incomst
van lossen, hoofgelt, ende tollen doen verliesen, maer onder eenige
eenighints tot het Christendom te trecken, soude ons een ordre

ende de voorgeslagen tot de bekeeringe der Chinesen.

zonder hinder eenen te ontdecken, dat men tegens 't betalen van
hooftgelt voor eenigen tyt exempteerde, die hun dan sich na voor-
gaende belydenis lieten doopen. ——

Item de slecht ko: van Polen hebben tot u Ed. overgesonden in deze casse
gemerckt A &c. de negotie boecken ende de garnisoen boecken,
deses gouvernements, met haere appendentien, gesloten ult.o februarij
voorleden, by de welcke blyckt hoe dat de generale lasten daer

ongelden ƒ 247211.1. ——

binne gedragen, monteren ter somma van ƒ 247211:1:' 't welck
veel is, ende ons naukeurigh heeft doen ondersoecken, off der in ordinaris
lasten eenige exorbitantie zy gepleegt, maer wert bevonden
d' ongemeene subsistementen van aenwesent volck, schepen, en

militaire daer van d'oorsaeck te zyn, ende in d'opgemelte somme hoewel wy aen soldaten en matroosen, weynigh meer als de helft haerer gagie laten genieten, de generale soldyen een geheel van ƒ100673:12:15. bemonteeren, soo dat die lasten, benevens haere oorsaken onvermydelyck zyn geweest; de winsten opt vertieren van cleeden ende koopmanschappen gevallen, comen met de voorjarige al mede op een uyt, d'lants incomen heeft 2000. gl. meer bedragen, maer ƒ9520:15:15. aen intrest betaelt, ende andere oncosten van koopmanschappen, comen tot merckelycke vermindering der gemelde winsten, behalven dat, zyn in opgem. boecken veel cleeden vant Andricaens cargasoen gecrediteert, die welcke hier comende met een cent advans gedebiteert waren; wy bevinden alreets dat desen jare, nu de Ceramse vrede, en grooter aftreck van cleeden naer den oirt de advancen op lywaten veel grooter sullen zyn, ook dat onse calculatie, om met den voorraet van cleeden tot p.mo January 1662. te comen strecken, volgens den voorjarigen eysch uyt veele van u Ed. geen noodeloose intentien met 't leggen der koopmanschappen te doen dragen, al te bekrompen zy genomen, invoegen wy tot de comste der succours hopen, naulyx sullen weten uyt te houden, gelyck u Ed. in de notitie onser restanten believen nae te zien, ende zyn wy te dier oorsake genootdrangt geworden, het jacht de Craey naer Banda te zenden, ende de vrienden aldaer te versoecken, dat zy ons met 't overschot van haere gemeene lywaet willen accommoderen, gelyck ook den overslag van grooter vertier naer Ceram ende Bima, ende 't geen voort nagemonsson van noden zal wesen, heeft ons den generalen eysch van cleeden doen vergroten, alles op hope van des E. Comp.s winsten te doen vermeerderen, zynde doch ons gebleken dat, indien de Ceramlanders haer uytstecken naer Macassar Java, ende elders willen staken, gelyck se volgens contract hebben aengenomen, sylieden met haere adherenten voortaen een groot volck uytmakende, soo uyt Amboina als Banda niet minder cleeden staen te trecken, als d'Amboinesen selve, voornamentlyck indien te practiseren zy, dat behalven den handel van sago die onse inlanders in groote quantiteyt van daer halen, d'E. Comp.e sonder schade met haere andere waren eenige ruylingh conde doen.

[margin:] bedraegen de ƒ100673. aen soldyen.

[margin:] den eysch voor a.o 1661 is al te bekrompen genomen geweest,

[margin:] vaeren het jacht de Craey na Banda is gegaen om gemeene lywaet.

[margin:] eysch van cleeden is nu vergroot.

[margin:] Manipa

Wy hebben ons geëvertueert om te vernemen off tot Manipa geene meerdere persoonen als de verscheyde orangcayen Lawaet ende Sengadie Lonban adit verdreegen van 100 veel ongevin, meerdere nagelboomen, als u Ed. p.r de ... aengeteyckent

schuldigh waren, maer hebben bevonden dat deselve nagelaten hebben niet in particuliere t'huysen, maer sodanigh dat de gantsche negorye dygene was, dies d'opperhoofden hier inne de meeste schult dragen, ondertusschen is Sr. den koningh van Polen opgehouden de vrouwen, kinderen, ende slaven van opgemelte orancayen, met al't geen sy van't haere hebben willen mede nemen, conform de notitie daer van hier by gevoeght, eenige slaven zyn vluchtigh tot Boero, en Manipa, om welcke te becomen by alle mogelyckheyt sullen aenwenden. —

[...]rent de vrouwen etc. van de orancayen voor desen na Batavia gesonden.

Jan Crone de vrybvrger alhier, pleytte derwelcke UEd. Sr. requeste voldoeninge heeft versocht over sommige diensten die hy pretendeert voor d'Comp.e gedaen te hebben, is op den 20. verleden [...] met syn vaertuygh van hier na Binna ende Batavia vertreckt, sonder ons (hoewel dickmaels ter sprake gebracht) als noch ter zake voorsz. iets versocht, of te bekent gemaeckt te hebben, gelyck nochtans wel behoorde te geschieden, dat hy met zyn vaertuygh eenige hoeveelheden van de [...] geraeckt heeft, staet ons wel voor, ook dat hy hem daer voor een ander hebben vereert. van zyne uytvoeringh om na't schip de Trouwe te veranderen, is ons niet met allen bekent, gelyck dan ook ao. 1659. geene meerdere tollen voor zyne overgebrachte koopmanschappen zyn afgenomen, als van andere handelaers. 't Is ook nu schier [...] off wat kleynder, dat hy doenmaels zyne rys kortts tot 40. rxd. ende het sout tot 16. rxd. 't last soude hebben verkocht, doch alwaer't sodanigh, heeft hy echter niet te pretenderen, dewyle de proportie der tollen niet over twee jaren, maer voorgaende jaer is vermindert, ende 't zy dan ook sodanigh de zaken gelegen mochten zyn, den Gouv.r hadde aengesproken behoorden te weten, twelck noyt geschiet zynde, kunnen UEd. alleen [...] bemercken van wat geest zulcke luyden gedreven worden. —

pretensie van burger Jan Crone [...] eyt. —

Verscheyde officieren hebben ons haere requesten aen UEd. houdende overhandigt, by dewelcke zy haer advancement solliciteren, ende ons recommandatie hebben versocht, namentlyck. —

requesten om verbetering

Sr. Anthony Hurt gewesen koopman op [...] met 60 gl. s'maents ende in gelyk in ons voorigh schryven gemelt staet, in de administratie ende den dienst van den opperkoopman van voorts geeyndight wordende, versocht ten aensien ons genoegen geeft, daer inne door UEd. te mogen worden bevestight, uyts dat zich na d'expiratie van zyne verplichtinge die in Augusto aenstaende voorvalt, onder sodanige verbeteringh als UEd. hem sullen believen toe te leggen, noch voor vyff jaren aen d'Comp.e sal verplicht houden, welcke conditie ons voordeelig redelyck is, dies tot zyn versoek van gem. verbeteringh getrouwe recommandatie wort gedaen. —

Antony Hurt koopman met 60. gl.

Matthys Beckman fiscaal,

Matthys Beckman quyt hem zyne provisioneele bedieninge van fiscaal na behooren, versoeckt dienvolgens door U Ed. int selve ampt te mogen werden bevestigt, ende heeft ons sijne diligente recommandatie volcomentlyk tot zyn voordeel. ——

Adriaen van Leer winkelier,

Adriaen van Leer onderkoopman en winkelier heeft 4. jaren boven den tyt van zyne verplightinge gedient, ende versoeckt de qualiteyt ende gagie van koopman, tegens welcke bevorderingh wy niets dat strydigh is weten in te brengen. ——

Joannes de Cater guarnisoens boeckhouder,

Joannes de Cater boeckhouder is by ons als den bequaemsten die wy tot dat werck wisten te vinden, nu 6. maenden geleden tot het concipieeren der guarnisoens boecken gebruyckt, ende heeft ons soo genoegen soo met naerstigheyt als deugdelyk comportement; versoeckt ten opsighte zyn verbant in May passado is geeyndigt de qualiteyt ende gagie van onderkoopman, ende sagen wy desen Jongman gaerne met U Ed. gunste geaddresseert. ——

Gerrit Vogelpoot Ass.t en Secret.s van Justitie

Gerrit Vogelpoot Assistent met 20. gl. 's maends ende Secretaris vande duytse rechts-banken, heeft tegenwoordigh al vier maenden boven zyne verplightingh gedient, versoeckt derhalven de qualiteyt ende gagie van onderkoopman, 't is een vlugt actief mede pen uytschryvende, ende sal tot de geeyste bedieninge suffisant wesen. ——

Willem van Zyl is hooft tot Oena,

tot Gammo en Lareque continueeren de kryghs officieren als noch,

boecken vande pen, zyn daer nodigh.

verwacht ons dispositie daerop. ——

Tot Oena is in July passado overleden den onderkoopman Abraham Rodrigues, in wiens plaetse wy tot hooft van dat Comptoir gestelt hebben den onderkoopman Willem van Zyl, maer tot Gammo ende Lareque, beyde de Luytenants Govert Danielsz en Claes Kistens, noch int commando, soodanigh als 't gaer door ons by gebreck van suffisante koopluyden, na onsen zin is geschiedt, voor desen zyn deselve plaetsen wel meer met kryghs officieren versien geworden, mitsdien niet te verlaet dat men daer dient by sommige vyantlyke rencontres aende kant can hebben, maer 't ontbreekt ook dikmaels aen goede boecken, vande pen, dies wy afwachten zullen wat U Ed. int regaerd vande Comptoiren Gammo ende Lareque believen te disponeeren. ——

pakkens van 't hooft bevonden ledden. ——

Verscheyde pakkens van 't coet bevonde ledden, conforme Attestatien, U Ed. p.r de Eenhoorn in May passado toegevaerdigt gaen onder N.o 7. hier nevens, op dat U Ed. niets ontbreken mach dat tot naevorsinge van soodanigh manquement heeft te dienen, waerdoor wy vertrouwen U Ed.e contentement geschiedt. ——

Bemerkt niet alleen onse vivres, maer ook cleeden ende contanten te eyndigen deses Jaers, ten eynde zullen wesen, versoecken wy hoe gedientelyck met een vroegh succours geaccommodeert te worden, met den rys zynde 60. lasten zullen wy (als 't niet te lang duyrt) tot de comste der schepen strecken connen maer verder niet, vermits de afgelegen forten, meest geen voorraet meer en hebben, in plaets van 40. @ rys geven wy tot rantsoen niet meer als 20. @. en 3. sbare (?) schellingen, ende connen het daer mede suynigh (?) stellen, soodanigh ook dat indien het U Ed. niet gelegen quam een ruymen (?) toevoer van rys in dese landen te doen, wy op gemelte voet admenende zouden het volgende Jaer aen 100. lasten genoegh te hebben, met die limitatie dat er dan geen oorlogh gevoert werde, waer voor wy de zaken, blyvende soodanigh alles nu staen weynigh becommeringh hebben. ——

versoeckt een vroegh succours insonderheyt van rys. ——

De weesmeesters deser plaetse, door de Heeren van de weeskamer tot Batavia een speciale last ontfangen hebbende, als wy van U Ed. nopende de nagelaten goederen van wylen den predicant Ponthasen, wegen Cornelia Coos wed.e zyn huysvrouwe geconstringeert bewys te doen, van 't geen de vrienden van d.o Ponthasen ab intestato magh competeren, ende heeft zy by diverse documenten, ende over geloude (?) reeckeningh gedoceert, dat dito vrienden voor haere quota niet meer rechtvaerdigh (?) als f 144. dewelcke mits nevens affidavite papieren aen gesegde weeskamer worden overgemaeckt, dies wy ons daer aen gedragende naelaten willen U Ed. met de particulariteyten van die saecke te importuneren. ——

zent 144. gl. aende weeskamer voorde vrienden ab intestato van d.o Ponthasen zal.

'Tis nu al etlycke malen gebeurt dat ons van Timor eenige slaven, slavinnen, ende slave kinders zyn toegesonden, maer deselve, zynde meesten van 't alderslechtste slagh, connen niet gants niet werden, ende sterven door gaens wegh, zulcx d'E Comp.e voornamentlyck als deselve hier gereeckent tot 24. rxd. yder getaxeert (?) worden aen soodanige zendinge niet dan schade comt te lyden, 't welck ons beweeght U Ed. te bidden dat den resident tot Timor gelast magh werden, voortaen geen meerdere slaven van dat slagh herwaerts te senden. ——

Timorse slaven afgeschreven. ——

Onse guarnisoenen blyven noch met 420. militairen in alles beset, ende onder deselve zyn 180. te tellen, welckers verbant aen 't aenstaende Jaer expireert, maer ten opsichte van U Ed. wel wyse ordre, dat niemant verlost sal worden, als die [illegible]

staet van 't guarnisoen,

maenden gagie aen den heer te goet keert, ende dat wel haere overige reeckeningh hebben laten affbetalen, staende zoo byster wel met te vertrecken, evenwel hopen wy dat U Ed. gelieven sal een goede nomber soldaten int letter mousson aff te sturen, soo om de verlossinge te doen, ende de plaetse der gestorvene te suppleren, als om hier alleints een continuele ontsagh by de Inhabitanten te baren, ende de quaetwillige 't harte in te binden, welcke saecke voorheenen over lange Jaren al gerecommandeert is geworden, in op-merckingh dat de soldaten die tot Batavia wel geraect, ende veeles inde tyt niet cunnen werden geemployeert, sonder kosten in dese provintie geen dienst mogen doen, ende naederhant per eerste schepen wederom tot U Ed. keeren. —

Eyst 2 a 3 lichte vaer-tuygen om uyt Ceram te vaerbewaren opde macas-saren te kruyssen.

Sal ons oock bedunckens nodigh wesen, dat om de Ceramners te betuygen hoe ons in haere zake, niet soo seer ter herte gaet, als haer handelingh met de Macassaren, eenige chaloupen om de oost voor 2 a 3 maenden uit vaerwater werden gehouden, ende bidden daeromme dat U Ed. per eerste gelegentheyt, ons noch met 2 a 3 bequame lichte vaertuygen gelieven te accommoderen. —

Generale ruste van Amboina —

Wy bevinden onder de historien een volcomen ruste en gelegentheyt soo't uytterlyck bleyckt meer als oyt ond.r d'Comp.e te gehoorsamen, evenwel, ende niettegenstaende 't geene door ons voorheenen wegen den Hitoesen lantraedt om kort en te houden is geschreven, sullen wy d' Orangcayen naer 't eyndigen vande Cororcolort wederom aen 't casteel raets vergaderingh doen houden; Tot Manipa en Boero is mede alles in stilte; tot Amblau zyn de Inwoonders tegen malcanderen, in eenige quelle differentie, welcke wy met onse komste aldaer, naer behoren dencken te voorsien; De Ceram-lanners begeeren ons handelaers zeer vriendelyk, zynde onder-tusschen noch besigh met het afbreken der wonderlycke fortificatie tot Sottokay, 't welck naer een advert deser schaeten niet wel te spoedigen zy, men gevoelt dat onder dese luyden een Orangcay Manono een meesten bequamen volgens haer eygen seggen zy geweest, maer die is nu uyt de werelt, ende den overgeschoten Orangcay is van zoo hogen ouderdom dat hem geen onge-mack en lusten; 't gaet vast dat dese menen de laetste twee maenden door instigatie der Macassaren zyn gerebelleert, ende in't oorlogh volhardende geweest, eyndelyck uyt desperate vrees die de orangcayen hadden van ter straffe overgelevert te

Consideratien van gaende de vrede met die van Ceramlant —

werden, maer beyde die oorsaken weghgenomen zynde, sullen zij onses oordeels geen moeyte meer aenwenden, want van zy niet anders als zwarigheden hebben te verwachten, evenwel zouden wy voorvast niet derven gelooven, dat se alle de articulen vande punctuelyck sullen naercomen, zonder degenes in te manqueren, zynde een volck trouweloos inden hooghsten graet, ende d'overhoofdegen volcomen meesters over haer onderdanen, doch als 't gemeene zyluyden sich soo verre te buyten gingen, dat u Ed. deselve moeten nemen, om haer met oorlogh te dwingen, souden wy van gevoelen zyn, datmen niet behoorde te wachten totdat zy eerst tot lasten ende haer tot defentie volcomentlyk prepareerden, maer van onse zyde haer tegelyck de verbrekinge des contracts vertoont ende zy tegelyck geattaqueert alle daer moeten zyn (besonderlyk de Orankayen) door s Comp.s wapenen overvallen moeten werden, anderssints is haer menigte zoo groot, en hare plaetsen gaven retraicten soo difficile om aen te comen, dat'er weder een Amboins oorlogh in costen ende tyt van noden waer, om haer te gronde te helpen, ende dat dan noch niet in tyt te voeren, souden by quaet succes de welstant deser landen verder te doen lenteren. ——

versoekt een ander groot goutgadelder in plaets van Pool,

Vermits de fluyt Ko: van Polen nu tot noodsakelycke vertimmeragh werd opgehouden, ende Banda noch veel meer als Amboina met goutwercken soude dienen versorgt te worden, zoo versoecken wy dat u Ed. ons met den eersten een ander groot ende bequaem goutgadelder, geliven te laten toecomen; Jacob Jochems den welcke voorschipper op gem. Pool geweest hebbende, versoekt inde selve qualiteyt absolut te werden bevestigt, dies wy niet hebben willen laten, hem voor een bequaem en yverigh man u Ed. van herten te recommanderen, ende aen te prysen. ——

recommandatie voor schipper Jacob Jochems

redenen waerom het naghel retour niet grooter en zy. ——

Tot ons leetwesen bevinden wy, dat contrarie onse hope de Mees onvolladen van hier moet scheyden, daer zyn voorwaer vruchten genoegh ryp gevonden, maer in dese gepasseerde maent zyn eyndelyk de vyff laetste dagen sonder regen geweest, invoegen de Inlanders de geplukte naghelen niet hebben cunnen drogen, anderssints zoude zeeckerlyk het hol van geseyde fluyt geen te cleyn geweest hebben. ——

wissels f X. 904" 44.

Int Comp.s cassa zyn de naervolgende contanten op rekeningh getelt, die wy versoeken aende competiteurs voldaen mogen werden. ——

Den provisioneelen koopman Jeuriaen Kunckius, aen den koopman Willem Maetsuycker, wegens verkoop van eenigh huysraet by denselven hier gelaten . . . . Rxd. 136:44.

De weesmeesters van Amboina, aen de heeren de weesmeesteren tot Batavia . . . . " 40:—

Den burger Andries Ambergen, aen den gewesen schade Abraham Verspreet, zynde het geene wegens uytstaende schulden voor denselven ontfangen is . . . . " 800:—

Samen Rxd. 984:44.

Hieronder.

Ed. Erentfeste, hoogachtbare, wel wyse, voorsienige, zeer discrete heeren, deselve besluytende bidden wy godt almachtig dat ons dewoirende dienste van de E. Comp.e aengenaem, u Ed. aengenaem mogen zyn, ende deselve u Ed. persoonen, ende hoogh. loffelycke regeringh, alles ints met overvloet van welvaert wil zegenen. —

Amboina inde redouyt Amsterdam, op de Hiutse Hitoe, desen eersten october anno 1661. onderstont, u Ed. onderdanige gehoorsame, plichtschuldige dienaeren, ende was geteykent Jacob Hustaert, Anthony Hurdt, Jeuriaen Kunckius, Mattheus Berckman, lager stont, nota: dander raetspersoonen zyn present aen't casteel. —

d'Ed. Hr. Joan Maetsuycker gouvr. generl. ende d'Ed. heeren raden van India. —

Den gouvr. en raed in Amboina, aen haer Ed. 27. Augusty 1661. ontfangen met de poel en weste 21. octob.

Ed. Erentfeste, hooghachtbare, wel wyse, voorsienige, gestrenge heeren. —

Daer is onses oordeels soo weynigh staets te maken op het behouden ofte immers spoedigh ende zonderlinge varen der vrydelijden, dat wy goet gevonden hebben in desen copie over te zenden, niet alleen van ons jongste missive, van den 19. der vorige maent, per den burger Harman Wonterlott, oft over Binna, ende daer u Ed. toegevaerdight, maer ook van onsen vorigen afgegaen den 15. May, per de fluyt Cortenhoeff, op dat

u Ed. by schadelycke gelegentheden die godt verhoeden wil van
onse vervolghde actien niet ongedient bleven, ende gaet nu desen
p.r t'galliot Hammenhiel (gelyck in voorgaende gesegt is) over
Macasser, in welcke schepken wy doen laden [illegible] de cocos lont
die hier over de hant is, ten getale van 4000. cleene bossen, kostende
a 8. stuyvers yder, eene somme van ƒ1600:-:- waer voor u Ed.
Amboina gelieven te laten crediteren, sullende wy met senden
van soodanige lont noch al continueren, tot dat u Ed. 't selve geliefen
te interdiceren, gemelte galiot is hier den 24. deser uyt Ternate
geretourneert, ons toebrengende het schryven vanden h.r gouv.r
Symon Cos, gedachtekent 30. July, soodanigh als het afschrift
hier inne gesloten can uytwysen, wy hebben daer uyt verstaen
dat de overcomste vanden predicant Burum seer aengenaem was,
ende deselve van zyne gelede affectie in gesonder lucht syn gesont
begonst te reconvaliseren, invoegen wy hem ten opsichte van zyne
continueele swackheyt hier wel mogen missen, ende godts kercke
in Ternate niet hem gedient is, die zake op de rechte zyde comt te
vallen, als mede u Ed. approbatie tot zyn verblyff mach volgen
maer contanten tot procure vande wercken dito ~~[illegible]~~ galjoot niet was
overgesonden, conde gedachten heer gouv.r niet missen, twelck wede
buyten gissinge loopt, ende ons soo verre staet te incommoderen,
dat wy in de aenstaende nagel coopmantie liever vande een en
d'ander wingpenningen sullen moeten opnemen, zynde doch onse
cassa circum circa niet meerder als met 10000. Ryxd. gestoffeert,
doch wy hoopen ons te redden, ende dat u Ed. met tydigh succours
in ons gebreck van gelt, rys, ende cleeden sullen believen te versien.

Wyders met de wedercomste vant Jenyte de Mees den 17. deser uyt
Banda, is ons gebleken dat den opperkoopman van Voorst, binnen
15. dagen zyn reyse hadde voltrocken, ende aldaer den 25. July was
gearriveert, dat den rys ende padij van tevoren derwaerts gesonden
met blyschap was ontfangen, dat de siechte alsnoch niet al
cesseerde, maer den onderkoopman Bolwerck door ons tot hooft
van Poulo-ay gestelt, daer door al mede was uyt de werelt geruckt,
ende deselfs vacante plaets met den onderkoopman Roelandt de
Carpentier gesuppleert, dat tot Jaktys wel geen weder gehoort
vande eylanden Aron, geen geroepte peerden had mede geraekt,
ende den onderkoopman Zulep was kruyssende op den lager wal
vant zuyd-oost mousson, maer inde selve tyt van octob. en novemb.
de tenderdiesche [illegible] te ontdecken, waer vande vrienden
noch niets daer van een proeve te nemen; dat het ongestuymigh
weer al langh groote schade aende vruchten hadde gedaen, in

lading van Hammenhiel gaende over Macasser,

is den 24. Aug.o uyt Ternate gekomen,

d.o Burum is daer aen genesen. —

Ternate can geen contanten missen,

in Amboina zyn ontrent 10000. ryxd.r in cassa,

de Mees komt 17. aug.o van Banda. —

voegen p.o Rotterdam weynigh meer als 100. lasten soude
verloren zouden werden, voorwaer een quade tydinge voor
d'Compe. ende voor den armen burger van de provintie seer
schadelyck, gelyck u Ed. sulcx alles uyt het dubbelde van missive
door Sr. van Voorst ende den raadt geschreven, breeder can
te zien. ——

De ko: van Poolen van Bodro met een lading Ysserout ——

Desen 't schip koningh van Poolen aen Bodro eene uytstermaten schoone
ladinge van Ysserroute balcken ingekregen hebbende, heeft
schier een maent gewerckt, om de reyse van daer tot in deese
Bugte te gewinnen, ende is dan noch op de pomp overgecomen,
sulcx wy genootsaeckt waeren, 96. balcken daer uyt te ligten,
alsoo men schipper verstaen conde, daer mede nae Banda aff
te steken, de reyse is evenwel nae 't ligten van voorsz. ——
bracht op den 6. deser langs eerst Noordkust ondernomen

Gaet nae Banda 6. aug.o

ende staet dito schip daer noch 80. balcken aen te brengen ——
nevens eenige ribben ende planken door ons daer syn
geladen, om te dienen tot de noodsakelycke vertimmeringh van
soo veel bouwvalligheden als aldaer tot verwonderingh worden
gevonden, maer desen koninck van Poolen zal ons geen meerder
dienst connen doen voor dat eer met eenen nodige reparatie
weder om bequaem gemaeckt zy, ende zyn ons scheeps
verstandige van opinie, dat dito schip noch wel eenige onkosten
van vertimmeringh waerdigh is, als wesende van binnen noch
hert ende sterck, waeromme wy ooc voornemens zyn, 't selve
soo haest uyt Banda retourneert, naer Batavia te laeten
vertrecken, mits welcken dan het swaere schip Rotterdam

Rotterdam sal in Amb.a niet behoeven aen te comen. ——

hier niet zal behoeven aen te lopen, maer zyne reyse a
droictuire nae Batavia moeten vervolgen, gelyck de vrienden
van Banda ooc is aengeschreven. ——

Alsnoch continueert onse hope, om u Ed. op p.mo octob. het seintge
de mees volladen met nagelen van Hitoes cust te sullen
connen toesenden, ende zyn wy uit beginsel van daer here
daer geraeckt, ende betrouwende dat de toevrachten tydelyck
geschieden, ooc vertrouwen wy dat de seyt Co: van Poolen, hier
van 't lastste al mede iets zal connen mede nemen, maer
om vast te stellen 't geen d'Oranggaijen ons voorhenen als
in vorige missive gemelt staet hebben willen verclaeren,
namentlyck dat dit nagelmousson zoo groot wesen sal als dat
van A.o 1656. souden wy gaeren wat meerder seeckerheyt
ondervinden, want gelyck de droogte des voorgaenden Jaers

Hier den ongewoone vreemdigheyt is gebeurt, soo schynt het dat

Nagelgewas staet seer vreemt aen. —

het tegenwoordige gewas, ziek mede op eene vreemde wyse daer
na aenstelt, sommige boomen hebben vruchten sonder bladeren,
andersommige beginnende nagelen eerst uyt te botten, andersommige
zynde half wegen, andersommige in volcomen wasdom, maer aende
eerste slag heeft de seer koude regen eint, merkelyck schade gedaen,
dewelcke van hitoe eenige jaeren misgedeelt, sal nu wel treffelijck
uytleveren, aende zyde oost zyde deses lants zynde vruchten
in sonderlingh groote abundantie, tot nussalaut insgelycken,
de west van hoamoa sal wel uytleveren, de west eeverom ... seer
weynigh, maer tot Oma wort gesegt het gewas opulent ende
volcomen te zullen wesen, dies zoude het schadelyk vallen, mits
dese ontallte gelegentheyt inde begrotinge van 't gewas iets sekers
te statueeren, doch zullen wy met correctie naewerken, soo der
hemelsche wachten te becomen, dat u Ed. E.[e] teerste schip dies aen
gaende nader ende vaster mogen adviseeren. Hiermede etc.
— ende was geteyckent Jacob Hustaert, Paulus Andriesz
Matthews Beckman, Adriaen van Lier, Joannes de Haes,
ter zyden stont, Amboina int Casteel victoria desen 27. Aug.[o]
Anno 1661. —

Aende Ed.[le] H.[r] gouv.[r] gen.[l] Joan Maetsuycker
ende d'Ed. Heeren Raden, over den Nederlantse
staet in Oriënten. —

Den directeur Jacob Overschie en raed in persia aen raet Ed. ult.[o] mey 1661. —
ontfangen 26. octob. met den voorsz. directeur Schoon[?] E.[r] de Phenix. —

Ed. Ernfeste, Manhafte, wel wyse
voorsienige ende zeer gunstige
Heeren. —

Edele Heeren.

Den 12. Maert jonghstleden hebben wy u Ed. bijt Jachtschip Nieuwpoort
over Souratta de eerste antwoorde op u Ed. welaengenaeme missive
vanden 27. September des verleden Jaers toegeschickt, daer beneffens
aengehaelt 't gepasseerde, in comp.[s] negotie als lants zaken, waer
vande copia int uytgaende briefboeck geinsereert, andermael
tangelegen; sedert den tyt zyn vervolgelyck voor deselve zeerwaer
gode Zyl[?] echter behouden aengecomen, de schepen Pegu, den Vogel Phenix
Achilles ende Edam, wel ende beladen met de volgende coopmansch.
naementlyck,

Bijt Jachtschip Pegu van Choromandel
op 5. April te weten

Pegu vande Cust 5. April

Van Masulipatam

9000. ps geverakte saldinpoirins
3300. ps geb^{le} alleja botjellos,
2100. ps geb^{le} chiavdays
2400. ps geb^{le} romales
900. ps geschilderde chits
1. silver stoeltie voor den gamconsen carcoch. —

Van palliacatta. —

17902. lb tin de pegu.
11327⅓. lb gommelacq de dito
9961. lb olephants tanden. —

phenix van bengale 19. april —

Uyt 't schip de pheniix van dito velde gearriveerden op 19. April. —

Van batavia. —

101411. lb sappanhout, namentelyk.
52000. lb d°. de siam
49411. lb d°. de bima
101411. lb sappanhout als voren. —
10. halve stucken camdicop doeck,
2950. lb radix china seer slecht, door wormt goet.
1291. catty sumatrase peper, soo mede eenige cleyne provisien.,

Van bengala. —

499476. lb in 3601. sacken bengaelse poeyer suyker

Van mallabaer

207355. lb mallabaerse peper,

Van Japan uyt de oprwaer overgenomen waeren. —

90000. catty in 900. kassen Japans staefkoper
4529. d^{os} Japanse campher. —

Van malacca als voornoemt overgenomen.

100000. lb malacq tin

Van colombo, mede uyt den oprwaer overgenomen,

9000. lb cheylonse caneel. —

Achilles en edam van tayoan 26. April en 2. mey. —

Uyt 't schip den Achilles en fluyt Eedam van Tayoan op 26. April als 2. mey —

Achilles,

469359. cattys in 1900. kisten, sounosadense poeyer suyker

Loordam.

415400. cattys in 1750. kisten poeyer suyckeren als voren. —
169. d.o Formosaense nae China. —

Indispoort van bat.a over Souratte 25. febr.

By 't Jacht voorden gen. sampt Indispoort van bat.a over Souratta op 25. feb.o —

25174. lb giroffelnagelen, ende weynigh suyckerprovisie van Souratte. —

Monteren voorsz. mercatueren gesamentlijck conforme de becomen factuiras ƒ 317810:15:1. —

Mette parthe van advijsschip den Achilles (als gesegt) den 26. April, waeromons ter hant bestelt ü Ed. welgewilde letteren vanden 4. Novemb., waer uyt eerstelyck seer gaerne vernamen, door de bestellingh vanden E.e gouv.r Laurens Pit, ü Ed. copia onser missive van dato 24. May aen ü Ed. gesz., by 't Jacht den Hercules over Decan becomen hadde, waer van d'originele neevens de boecken en papieren, daer by gevoechde, nochte gemoet Jachts willen hopen korts daer nae te voorschijn sullen te bringen comen, ende by verhindering alles correct in goeder forme gevonden sal zyn; ook was ons lieff te becomen het jongste briefken vanden lasten onder weder maent mede wel bestelt was; boevendien geremarcqueert ü Ed. hooghachtbare Ed. nae genoemen lectuere van beyde missiven te genoegen verstondigt heeft, de behoude aencomste vande schepen Pegu, Delvingh, Vlissingen, Leeuwinne, Rodeleeuw ende Wesp, met zoo treffelycke cargasoenen, soo ook dat ü Ed. wel gewillen desselfs koopmansz. noch vervolgelyck met den propre winst ende man waer gebracht, 't welck doen ter tyt, buyten vermoeden op 't Jongst noch een goede uytslagh nam, ende beneven verschiet soo dat onder de negotie van diverse goederen eyons inde dat gelucht was, zoude de magazynen noch met goede partye beswaert geweest zyn, daer nu veel koopluyden binnen Spahan mede beladen sitten, voornamentlyck mette allegia, betgilles, gommelack, koper en tin, ontstaende ten principaele (soo ons voor waerachtigh bericht is) de Turckse koopluyden die lange binnen lairis ende ook sommige in Spahan ongehandelt ende in diverse koopmanschappen te dryven, 't voorleden saisoen hun ter plaetse, daer de zyde gehaelt wert gheheel ververdt, ende haer penningen in diverse kostelyckheden draet bestedt, genaemt de zyde aldaer goet koop te bemachtigen was, ende in tegendeel in Turckyen een hoge prys conde verkrychen, dat dan de venditie vande ordinarie goederen heeft ten achteren gestelt, als mede oorsake is soo weynigh contante

Duytse ende Persiaense koopluyden sitten met d'Comp.s koopmanschappen in Spahan noch beladen

de nagelen sullen op hogen prys gehouden worden.

penningen onder de nu afgecomene kooplieden brengen. Met
goede opmerking sal altyt werden gelet de grofste nagelen op
soodanigen hoogen prys te houden, dat geen koopman deselve met
voordeele van hier naer Souratta sal connen trecken, waer van
d'E. directeur Winninx van onse zyde verseekert blyft, wat
gedaen in de voorleden maent septemb. (op ons vorigh aenschryven)
by 't jacht Weesp naer Souratta reeds geschiet, dat zullen ons
letteren by do. Weesp overgesonden, u Ed. A. onder anderen
klaerlyk weeten te konnen gegeven; Wy verwonderden ons mede

geen Sumatrase peper meer te senden, maer wel Mallabaerse

ten hooghsten dat den Persianen soo cleene differentie tusschen de
Sumatraese en Malabaerse peper in deucht en prys maeckt, geeven
de kooplieden eenelyk daer over voor, dat de gemeente alomme
beter vergenoeght zyn met de Mallabaerse peper, om dat deselve
licht van grain is, dienvolgende de hoop in gewicht vry wat
grooter, als wel de Sumatraese vertoont, sulcx geen Sumatrase
maer goede Malabaerse peper hier dient gesonden, te meer d'over-
winsten zoo merckelyk differeeren; Tot verschieden der Formosaense
en Bengaelse poeyersuyckeren, dient voor de Batavise mede
geprefereert, alsoo den laetst genoemde in overwinst met d'andere
soo grooten verschil by brenght; Wy bemercken ten volle de
Engelse vrienden daer groot voorgeven, om der Persianen te sullen
connen beoorlogen, in hoocht verandert is, soo en connen ook

Engelse dreygementen verdwynen

niet verdenken waer de soldaten, die op haer jacht de Madras-
patamse koopman, volgens 't rapport der overleden van 't jacht
Weesp, verwaerden zyn, soo gemelte soldaten tot versterckinge
van de Portugesen vyanden, niet te meer dien ofte daer aen gewraeckt
zyn, 't zyn maer ydele uytstroysels van de Engelse geweest

Ormus sout staet in septemb. te volgen,

Op u Ed. begeerte werdt Batavia versocht met de quantiteyt van
50. a 60. lasten Ormus zout, dat mede met de gevorderde roode
aerde voor Japan achtervolgt wert, soo 't moogelyk is, staet by
't schip den Achilles 8. a 10. lasten zout, voor af over te komen
gemerckt do. spetie presentelyk op d' eylanden seer sober te vinden,
vermits door den overvloedigen gevallene regen het meeste
zout gesmolten is, ende in de geheele somer tyt weder te groeyen
staet, sulcx wat nu komt te manqueeren, wert by d' fluyt
Leerdam te genaerstaende septemb. gesuppleert, Insgelycx werden

de 1291. cattys peper onder den radix tot preservatie gestort, wert goet gedaen met 213. gl.

de 1291. cattys peper, die onder den radix China tot preservatie
van dien gestort is, voor 't beloop van f 213.-.- 't gewichte
goet gedaen, soo dat de factura van Batavia nu draeyt f 1506:10.9.

te bedragen komt; 't welck ten laste van d'eelde comptoire (om niet den anderen niet te differeren) in de negotie boecken afgesz. zyt.

Hier voren hebben u Ed. H. A. perfectelyk aengewesen wat Coopmansz. by diverse schepen tot vervolgh van d'Comp.s handel sedert 25. Febr. tot 2. courant hier zyn aengebracht, uyt de welcke de nagenoemde tot de volgende prysen, partys tegen contant ongelt, en de rest binnen spacien 15. dagen na den vertoonen der billetes te voldoen,

vercoping van goederen, namentlyck. —

D'bengaelse poeyersuyckers tot $10\frac{1}{2}$ laryn de man van 30. lb verkocht behaelt voor advance a $76\frac{1}{3}$ p.r C.to, boven zyn bedongen onderwicht van $3\frac{3}{4}$ ten hondert. —

't Malacx en Pegus tin tot 35. laryn de man als voren gevent, geeft met zyn bedongen onderwicht (a $\frac{15}{16}$ ten hondert) $55\frac{1}{9}$ per cento winst. —

't Japans staefkoper tot 33. laryn de voorsz. man, waer by met zyn bedongen onderwicht (a 3. ten hondert) gewonnen $10\frac{2}{3}$ p.r C.to.

Custe doecken tegen contant ongelt.

Gebleeckte romaels tegens 14. m.a 't stuk verkocht, waer by gedaen wert 67. p.r cento. —

Gebl.de chiavonys tot $4\frac{1}{4}$ m.a 't p.s gevent, behalen in overwinst $35\frac{3}{4}$ ten hondert. —

Geschilderde chits tot $13\frac{1}{4}$ m.a 't stuk, geeft advance $30\frac{4}{5}$ p.r cento,

gebl.de salempoeris tot $9\frac{2}{5}$ m.a p.s daer by gewonnen (boven tweeleys van 56. p.s meest verrotte en 44. seer beschadigde stucken, 23. p.r cento. —

Mallabaerse peper tot 13. laryn den man van 30. lb. ongelt, geeft boven syn onderwicht a 7. lb p.r C.to $50\frac{1}{9}$ lb ten hondert advance. —

Saffraenrout de Siam tot 14. laryn de man als voren, behaelt in overwinst 570. p.r C.to boven zyn bedongen onderwicht van $\frac{1}{2}$ lb ten hondert. —

Saffraenrout de China tot 12. laryn de man als voren verkocht, geeft voor advance 773. ten hondert, boven zyn bedongen onderwicht a $\frac{7}{8}$ p.r cento. —

D'formosaense poeyersuyckeren tot 14. laryn de man voorsz. gevent, zynde noch niet alle gelevert, sulcx 't bevond wicht noch de overwinst niet connen weten, dat p.r de naeste u Ed. bekent gemaeckt wort. —

gebrachte allegia betilles niet geheel,

D'gebrachte Allegia betilles, connen weynigh boven 't kostende bedragen, sulcx dat deese partyen noch ligtelyck voor den wyl 't packhuys zal moeten bewaren, off ten waere op 't jongst beter bodt daer voor gedaen werde, by zulcken toeval wert de verhandelingh van dien, voor 't overhouden gepresenteert. —

't Voorleden jaer hebben die doecken haer verdyste winst mede niet ophalen connen, daer deselve geduyrende jaren bevorens soo gretigh met behoorlycke advance vande hant gingen, doch weet overal gekladdert, wegen de slappen aftreck van deese koopmanschappe mede boven geteld, waer uyt de waerheyt genoeghsaem bleyckt, en datter zoo weynigh contanten by de koopluyden zyn affgebraeckt, daer voor desen jaren soo machtige capitalen onder haer leden verscheenen, God Almachtigh wil in dat werck tegenwoordigh saisoen veranderinge ten goede voortbrengen, ende den koophandel in vorige goede staet weder laten opluycken. —

daer zyn weynigh contanten by de koopluyden. —

Dat de gebrachte salempouris tot soo ongemeene lagen prys hebben moeten afstaen, is ten principale oorsake d' doecken, buyten gewoonte ligt van stoffe, en seer lob en ydel geweven waren, sulcx in waerheyt zegge, soo by de Sr.e in Maslipatam geen beter goet na haren prys cangeprocureert werden, sal d'Comp.e noyt haer verdyste advance daer op genieten, dat geduerende eenige jaren de deught vande voorleden jaeren becomen hadde connen ophalen, zoude den vorigen prys mede wel en bedyckt, en deese doecken lang onverkocht over te houden, op hope daer naer niet mede der voordeel te bekomen, daer toe sagen geen de minste hoop voorhanden, te meer by ons gevonden quaet werden d'Agraese lywaten dit saison voor diverse moorse en benjaanse koopluyden uyt Souratta op vracht herwaerts gebracht, veel voor 't kostende, en andere met 15. a 20. p.r c.to verlies werden aff gestaen, om met de gereede contanten hun interest penningen daer veel mede beswaert zyn, aff te leggen, ende alhoewel voorz. doecken tot den seer lagen prys verkocht werden, soo zynde present de koopluyden niet machtigh (door schaersheyt van contant, deselve alle daer te slaen, sulcks geen d'eygenaers op 't jongst sullen moeten resolveren, om 't overschot op [illegible] te voeren, om geen rondt jaer van haer penningen verstecken te blyven, welke verladinge reden weet ons mede aengeport, omme voorz. salempouris voor 't hooghste bodt te laten springen, vermits d'Agrase doecken deselve lywaten by sulcken toeval geen deughelyck markt stellen, alsoo 't een aen 't ander gehindert en —

gebrachte salempouris van Maslipatam zyn slecht

den Agrasen doecken ende gaet niet voort.

verbonden is; wy hadden niet derft gehoopt, ende selfs hadder een propere quantiteyt vande beste geverfde Agrase chiaters tegen aenstaende sayzoen vand(en) H(ee)r. directeur Crimnex uyt Souratta te verwerven maer heeft ons den tyt en eenige onderlinge verhinderinge inde negotie anders geleert, waer over genootdruckt zyn inde dese handelingh noch soo langh te verschoonen, tot de tyt meerder sekerheyt belooft.

nooten, cannele en nagelen, onder den hogen prys niet seer getrocken.

Dese sayzoens zyn maer weynigh nooten, cannele, en nagelen door den gameronschen sabandaer, (voor des conincx provisie, tot den gestelden prys aengenomen, ende ter is niet te twyffelen, off d'ordinarie negotianten sullen op 't dongste voor haer vertreck van hier, yder hun genoegen daer inne van nemen, omme de penningen binnen Spahan off tegen de maent Augusto, alhier te voldoen, — vermits niet connen bemercken de coopluyden genegen zyn de gantsche partyen, als voor henen aen te slaen, off ten ware dat kruyt onder den begeerden prys wilden affstaen, sullen inde negotie noch soo langh gedult moet worden genomen, tot den tyt daer inne veranderinge voort brenght. —

120 (m) silvere abacys uyt Spahan ontfangen die tegen 16 (m) goude ducaten verwisselt zyn. —

In ons vorige hebben u E.E. te kennen gegeven, hoe ons p(er) caffila uyt Spahan stonde toe te komen de somma van 27500. silvere abacys, die aldaer tegen goude ducaten door schaerschheyt vandien niet conde worden verwisselt, welcke penningen corts daer na hier behouden zyn aengecomen, soo is op 8. courant wederom onder toesicht vande assistenten Adolff Willingh, ende Gerrit Verburgh uyt Spahan p(er) caffila aengebracht de somma van 120000: stucx silvere abacys, door den coopman Hendrick op de Camp tegen 16. (m) stucx goude ducaten, op eygen goet vinden tot voordeel vande Comp(agni)e verwisselt, sulcx aldaer in cassa noch 15300. stucx ducaten resteerden, om reden soo hy op de Camp voort brengt gienderr geen meer silver gelt in voorraedt was.

quade overleg van H(endrick) op de Camp.

Was by hem op de Camp de courage gevat voor 12. ducaten stillekens onder de silvere abacys te mengen, ende soo te gelycke aff te laten comen, wy en twyffelen niet off dat werck soude inde dese verwarde tyde wel hebben gesuccedeert, dewyle eenige prouve zyn by wel aensienlycke negotianten na 't casseren vanden doublen ondernomen ende alle naer wensch uytgevallen, in maniere dese saisoens goede quantiteyt ducaten op gelyke wyse, buyten groote risico hier zyn aengebracht, gemerckt by dese hooftsche veranderingh onder de ryck en andere grooten yder niet zyne zoo wel te doen hooft, dat de verwyschte toesichte in vele saken voor een wyle niet vande deser geloopen, welcke occagie by hem op de Camp niede behoorden waer-

genoomen te zyn, wanneer by godt succes, cormandel met dat
roode goet noch hadde connen geaccommodeert worden, daer nu
met silver sal worden gedient, dat boven de waerde, noch met
1659. mamoedys off (a 7. stuyvers de M.a gereduceert) f 1630:13.–
beswaert blyft, die by de verwisselingh van voorsz. 16 (m) p.s
verloren zyn, nu terwyl dit gedaen werck niet te helpen is,
soo moeten ons noch voor eerst daer in gedulden, soo is by ons
in rade goet gevonden, den vreedgenoemde Coopman Op de Camp,
te gelasten de noch resterende 15300. stux gouden ducaten niet
tegen silvere munte te verwisselen, maer soo in wesen te laten, en
by alle mooghelyckheyt deselve onder 't pachten vande zydegelt en
daer inde balen te verdeelen, en p.o Caffela stellekens laten afsacken
doch soo bevinden lyde by hem op de Camp merckelycke swaricheyt
van uytterhalingh gemoet wierde, waer vande gelegentheyt hem
best bekent zal wesen, soo blyft bevolen by den minnelyk request
den Doúlet bekent te maken, soodanige quantiteyt ducaten
onder sich heeft, en genegen is aenden Tapedaer in betalingh
van s'Conincx zyde te stellen, ten pryse alsse onder den ontfank
getapeert zyn, off anders (onde Comp.s voorschade te hoeden
met zyn Hoogh.t licentie, d.o naer Gamron te mogen stricken
omme alhier aen soodanige persoonen verhandelt te worden, die
vermogens zyn (onder betalingh van s'Conincx gerechtigheyt)
deselve uyt te voeren, den goeden uytslag van deser sake blyft
met verlangen afgewacht; soo 't dan gebeurde d.o gout afquam
sal ons geen middel ontbreken om 't selve stellekens wech te
krygen, en met de zyde naer Ceylon voort te laten gaen, van
waert dan gevoeglyk naer de Cust versonden can worden. —

de Comp.s verliest by dese verwisselingh f 1630: —

Ordre aengaende de resterende 15300. stx gouden ducaten. —

In ons jongste hebben aengehaelt hoe binnen Spahan in Compag.s
woninge door pure toelating vanden Coopman Op de Camp, door
zyn huysvrou en zyn swager des Comp.s volck, alles bestiert en
geregeert wert, welck bedryff in gevolge by verscheyde persoonen
noch claerder aen 't lecht gebraght zy, waer over by eenige aff,
gecomene moorse coopluyden, die s'Comp.s woninge aldaer soo
nu en dan frequenteeren de spot wert gedreven, dattet ginder soo
vreemt buyten vorige tyden toegaet; 't is UEd. bekent dat wyle
wanneer de coopluyden binnen s'Comp.s huys verschynen, altyt
met eere en respect wierde ontfangen, als een stoel en kussen
tot neder zitten vriendelyck aengeboden, dat nu anders vroud
wille, nits de woninge daer d' ordinaris zitplaets is, tot haer
gebruyk behoudt, niet achtervolgt wert. Om dese quade inbreucken
dan beter te redresseren, en alles nae vorige wyse in balance

Klachten over de heerschappye van Op de Camp zyn huysvrou, —

te doen houden, soo is voor weynigh dagen, ten welstant vande E. Comp.e, ootmoedelick in rade goet gevonden en vast gestelt, den onderkoopman Willem Lock derwaerts te zenden, en by provisie tot u Ed. nader ordre als secunde persoon by hem op de Comp.s plaets te nemen, dat op 6. courant tot uytvoeringh van dat werk, met 't vertreck van hem Lock effectivelyk achtervolght is.

Willem Lock onder-coopm.n wert als secunde naer Spahan gesonden. —

Soo heeft den persiaense Coninck voorleden maent even voorder mordenowris off indiaense Jaer, in plaets vanden getalsende dolkste der Chodden off geestelycken rechter, genaemt Mamethmedhie tot zyn ryckx vertroude verkoren, ende wert voor vastheydt gehydt, de gemeente alomme in zyn persoon veels eeden genoegen nemen, oorsake by yder gedachtwerde gevreest wert, soo wichtigen ampt naer verdyenst by hem niet sal connen worden gestiert, en uytgevoert, waer vande beginselen sich al eenighsints beginnen te vertonen, ende Armeniers als andere Christenen, die met groote menigte buyten Spahan haer residentie houden, nu de al beginnen outeert te worden, mits die Mahometse geestelyckheyt van heydense luyden gemeenelyk afkeerigh zyn, in somma te duchten is d'ingesetene by dese verwisselingh in soo voornaem ryck grooten, van clein tot hooger geraeckt zullen zyn, dat den lijt hier naer claerder sal aen't liecht brengen. —

Mamethmedhie wert ryks vertrouder

naer de gemeente begint al misnoegen op hem te nemen.

Wat de dese Achtemael donkste, op 2. stantye, wegens den eysch der tyde hebben aengeteekent, dat zullen u Ed. H.A. Ed. uyt d'ingesloten Copia geheel te verstaen, waer toe ons gedienstelyck gedrage; soo werden u Ed. by d'ingesloten specificatie aengewesen, wat voor deel de koopmanschappen a.o 1659. tot den prouve p.r Caffila naer Spahan gesonden, by vercoop aldaer in overwinst hebben behaelt, Item wat gelycke goederen ten dien tyde in quantiteyt binnen Gamron verkocht, p.r C.to winst opgebracht hebben; ende willen ons aen u Ed. oordeel aengaende dese zake wat ten beste vande Comp.e daer in verdyst met alle nederigheyt gedragen, aengesien over dit werck by diverse vorige afgesonden brieven, ons gevoelen ten vollen hebben uytgedruckt. —

den directeur schryft aendien,

differentie vanden vercoop in Spahan en in Gamron. —

Ende hoewel de persische gommelacca presint zyn verdyste prys hier niet can erlangen, oversulcx hebben ons nodes, nevens de recommandatie vanden H.r Gouv.r Laurens Pit goet gedacht, dese persie uyt de schepen inden Achilles over te schepen, ende u Ed. toe te voegen, omme tot retour voor nederlant te commenderen, alsoo ons gebleken zy die gomme aldaer tot een exellente hooge prys gedebiteert wert; Ende gemerckt de Olephants tanden alhier hun

persiaens gommelacca met gebult, gaet met den Achilles over voort vaderlant —

waer de mede niet conde versyden, sulcx goet dachte deselve aenden Hr. directeur Wilminck nae Souratte te schicken, welcke op 16. passado by 't Jacht Souratte, eygen moussons nader, zyn voortganck nam, willende hopen aldaer, nu 't dat gewaete ginder veel verbruyckt wert, met smakelycke winst sal werden ontsleten (?). —

Olyphants tanden nae Suratte gesonden.

Op 22. April bequamen per expresse seker packet brieven uyt Nederlt. over Marcillie, Aleppo en Bassoura, vande Ed. Heeren bewinthebberen uytte vergaderinge van 17ne, waerinne bevonden twee missiven, den eersten gedateert 21. Augusty ao. 1660. uyt hoogh gedachte Ed. vergaderingh, den anderen gedateert 27. daer aen volgende, met een bygevoeght appendix van 9. Septemb. vande Ed. Heeren bewinthebberen ter Camer Amsterdam, de vierdaer by gevonden aparte versegelde packetten voorde Ed. Heeren gouvrs. en directeurs op Ceylon, Choromandel, Souratta als Bengala, nemen als nu haer voortganck by de scheepen Phenix, Achilles en de Pegu, zynde den Hr. gouvr. syt voor af by 's Coninx schip, op 3. courant met alle de copias versien, als den Heer directeur Wilminck by seker moorsch schip 6. dagen daer nae alles in principael toegesonden; uyt seker extract missive door haer Ed. H. A. den 21. Augusty ao. passato aen u Ed. geschreven blyckt geremarcqueert den incoop van Chirmanse bockewolle tot nader ordre te staken, sulcx de begeerde 2000 ponden wolle voor Batavia, tot maken van hoeden, als eenigh fyn wit garen tot den preuve voor 't patria, sal door een bekwaem Persiaen (?) binnen Chirman versorght worden, gemerckt desselvens negotie de gasten en schenckagie niet can opwegen, die aenden gouvr. en andere grooten moet werden gedaen, wanneer daer toe een Nederlander gebruyckt werde. —

Brieven vande 17ne over land.

de kirmanse wolle afgeschreven.

Naer gewoonlyck gebruyck soo hebben dees comptoirs negotie boecken op ultimo April doen sluyten, waer by u Ed. van dees Jaers verhandelinge behoorlycke reeck. en bewys wert gedaen, ende bevonden by desselfs slot, alle verliesen afgetrocken, by dese lagen marct, op de koopmansz. noch f 376430„12„6. gewonnen, ende aen vracht op Souratte en Cormandel f 13531.17.0. verdient te weten, dat te samen (godt zy gedanckt) een somme van f 309970:9:14. bedraeght; den Alderhoochste godt wil tot aenwas vans Comps. voordeelen (?) ende, voort ende voort, zyn miltrycken zegen verleenen. —

winsten f 309970:—

De restanten by 't slot der selver boecken bestaen uyt de volgende, namentlyck. —

restanten 669274 gl

In contant in cassa .... f 279461„11„13.
In diverse koopmanschappen als anders .... „211578„16„7.
in Spahan volgens de jongst gesloten negotie
boecken in contant, goederen, als anders .... „173234„5„2.

Compt te samen .. f 664274„13„6.

desperate schulden 139733 gl

De desperate schulden als huysingen van de E. Comp.e bedragen f 139733:15:1. daer van de bygaende boecken u Ed. claerder openinge sullen doen, waer toe ons gedienstelyck gedrage.

Soo sullen u Ed. hoogachtbare E.E. in gevolge advysen, wat schepen by de schepen den vogelstruys, Achilles, en Pegu, naer Cormandels custe (naer 't sluyten van voorsz. boecken sullen connen werden versonden, die uyt et provenue der verkochte goederen noch in te comen staen, mitsgaders waer uyt de dees Jaers gecontracteerde Coninck zyde, die in corte staet geleevert te werden, sal werden voldaen, te weten.

Volgens 't slot der afgesloten boecken resteert in cassa als voren aengewesen .... f 279461:11:13.

Van de ondergenoemde verkochte goederen staet naer gissinge in te comen, 't volgende.

Van de partye formosaense poeyer zuycker staet ontfangen (vermits noch niet alle geleevert is) te procederen .... „240000:—
Van de Mallabaerse peper is geprocedeert .... „35933:1:2.
Van 't Sappanhout de Siam, en Bima is gecomen ... „19294:2:12.
Op ... courant in contant als anders p.r Caffila van Spahan becomen, te bedragen van ...... „97516:14:10.

Inwoege de Cassa blyft versien met ... f 662195:10:5.

Gaet nu weder aff 't geen met voornoemde drie bodems den vogelstruys, Achilles, en Pegu in contante penningen, ... fruytagie als anders naer Batavia de cust, Bengale, Ceylon, en Malacca, versonden, dat volgens factura monteert f 537949:4:5.
Ongelden van voorn: schepen ter tyt hier ter rede hebben gelegen beloopen .. „6532:17:4. — 544482:1:9.

resterende Comptanten 117713 gl.

Sulcx tot voldoeningh van 800 balen zyde, inkoop van paerden, camela, als maendelyckse gasten etc, in Cassa zal overschieten ..... f 117713:8:12.

behalven 80 m gl in Spahan

Boven dien soo resteert inde Spahanse casse noch ongeveer 80000 gulden bestaende ten principale in gout munte, soo dat god ten niet

secreetelyck, off wel met licentie van den coninck by de zyde Caffila afgebracht wort, sullen die penningen mede tot betalingh van de zyde dienen, 't welck dan ruym strecken sal, doch wert 't overschot op de geheymelyckste wyse in ducaten verwisselt, om d' Comp.e met het afsenden van 't silver geen schade aen te doen, dat seer bequamelyck sonder groote risico subject te zyn, can geschieden, wanneer sulcx voor d' eerste mael met een cleene quantiteyt ondersocht wert, gemerckt en reets door 't achterhalen van 's Comp.s gout by den persiaen al vry in misvertrouwe zyn gebracht, soo dient voort eerste Jaer die handelingh wat sober te gaen, om van de tweede quale bericht te blyven, ende dan voorts van Jaer tot Jaer in de verwisselinge te accresseren. ——

wy zyn met het achterhalen van 't gout, by den persiaen al wat int oogh.

Al hoewel den presenten tyt, onder den vercoop van 's Comp.s Coopmantz-ens seer gewert, de sware advance die wel eer selve hebben behaelt, soo dient de moet van den koopman echter daer door niet ontsacken, maer ten goede insichte, op hope van een beter gebeuren, weder de nova rette te verderven, in gedachten, die de beste winsten beloven, overhulcx sullen zeer gaerne tegen ao. 1662 tot vervolgh van 's Comp.s handel, de nagenoemde met u Ed. er gedachte weder verwachten. —— Namentlyk. ——

Eysch voor persia tegen Ao. 1662. ——

900 ℔ ponden suyker formosaense witte poeyer suyker, als desen Jaer ontfangen, wanneer ongetwyffelt zyn behoorlycke prys sal behalen. ——

150 ℔ ponden Japans staefkoper, soo het restant van 't vorige, en het desen Jaer verkochte in de beter quartieren wat stroot wil nemen sal 't selve 't naeste saisoen beter prys, als nu heeft behaelt, rendeeren,

90 ℔ ponden Malacx tin, dat gehoopt wert, by soo proper quantiteyt zyn behoorlycke prys sal bereycken. ——

50 ℔ ponden Siams sappanhout, sal mede (door zyn cleyne nombre) zyn vereyste winst by brengen, en 't contra by aenbrengh van groote quantiteyt int verstant raken.

4. ℔ ponden Japanse campher, die insgelyckx gerecht voordeel sal toebrengen. ——

1 ℔ ponden suyker gabe radix chinae, sal een ongemeene prys behalen, de nu ontfangene valt soo slecht, datter qualyck geld voor geboden wert. ——

500 ℔ ponden peper de Mallabar die mede by tydelycke aencomste een goede prys sal verdyenen, gemerckt desen Jaer seer weynigh van dat gewas hier aengecomen is. ——

25 ⊙ Stux Jappanse porceleyne Camba copiës, met opstaende en gehangende randen, als met roode en blauwe bloemkens geschildert, mogen mede wel eenige geel witte daer onder loopen. —

Van Bengale,

3. ⊙ packen suyvere Cheenpoursche poeyer zyde, sal mede nae zyn deught zyn ordinarie winst opbrengen. —

Van Cormandel,

20. ⊙ ponden peguse gommelack, die buyten dubio een goede prys zal gelden, alsoo desen Jare hier geen vercocht is, sulcx 't restant tegen 't naeste saisoen mede boven quartieren geconsumeert sal zyn. —

2. ⊙ Stux gebleeckte salempooris van een egale gesloten draet, wanneer den begeerden winst zullen opbrengen, andere geerne zenden vermits de onlanghs gecomen Agraese doecken in soo machtigen quantiteyt de goede hoope zouden ydel maken, —

4. ⊙ Stux gebleeckte romals, die haer uyterste advance nae haer deught sullen bereycken. —

2. ⊙ Stux gebleeckte Chiavonys, sullen insgelycx wanneer deughtsaem zyn, een tamelycken prys renderen. —

600. — Stux geschilderde gewolde Chits, van soorte als desen Jare becomen sullen nae haer suyverheyt mede een propere winst toebrengen.

Van Batavia vermeene tot schenckagie te senden. —

2. p^s. fyne scharlaken van 15. a 16. gl d'el.
2. p^s. fyn carmozyn root van 10. a 11. gl d' el.
2. p^s. fyn groen van 9. a 10. gl d' el.
2. p^s. fyn citroen off andere bleycouleuren van 8. a 9. gl d' el. ende
2. p^s. gemeene groene lakens van 5 a 6. gl d' el.
2. — groote en 2. cleene Cassen, rade Japans lackwerck,
6 a 8. lory vogels van Ternaten.
5 a 6. parkiet vogels. —

Soo sullen met u Ed. gelieffte de volgende provisien, voor desen Comptoire mede verwachten

1. vat boter
1. aem oly van olyven
1. legger goede Spaense wyn,
2. pypen goede mom en
½ legger wyn Azyn. —

500. Stucx schaften - - - -
6. riem cleen formaet } papier
2. riem groot formaet
5a6. pond wollen - - - -
} welcke artaceen, daer van deesen Jare niet becomen, verwacht in Souratta geeyst is.

paerden gaen met den Phenix naer de Cust op s'Conings bede

Om s'Coninck bede in alle billickheyt niet tegen te staen so veel op zyn afgesloten mandament (waer van copie translaet tot U Ed. speculatie hier bezyden gaet) met den anderen moeten aenhooren, om 7. stux paerden met eenige dienaers by 't schip de Vogel Phenix naer de Cust over te voeren, blyvende den Engelschen Agent in gelycke forme by apart firman mede belast zulcx te achtervolgen, willen hopen ons gedaen werck in deese zake by U Ed. voor niet qualyck gedaen geïnterpreteert zal werden.

Engelsen zullen het ook moeten doen,

Engelschen,

een gehuirt moors fregat van Ragiepoer,

de Kanker (ofte Concordia) van Bengael en de Cust 16. mey.

hebben een Mallabaers fregat op de Cust van India vermeestert,

d'Engelse vrinden hebben deesen Jare niet meer als 2. scheepen uyt Souratta becomen, waer van 't eene over Sindj comende, eenige particuliere coopluyden overbracht, en den anderen bodem met voorschreven en bequame vrachtgoederen beladen, nader hant vertrocken hier mede voor reeckq: van particulieren uyt Ragiepoer, sekere gehuirt Moorsch fregat, mede brengende weynigh peper, ryst, curcuma, slechte gommelack, als andere cleenigheden, soo quam op 16. courant, hier lang verwachte Bengaels en Cust vaerder geaduent den Kanker op donderen mede brengende cleene quantiteyt Bengaelse en cattoenen, off ook eenige poeder zyde in soort comen noch niet wyt werden, dat dit in corte dagen moet openbaeren; Soo d'. vrinden vaergeven, hebben onttrent de Cust van India sekere Mallabaers fregat vermeestert, de goederen daer uyt gelicht, en den ledigen bodem lichten tegen verhandelt waer uyt 't carga eygentlyck bestaet heyt noch secreet, dat echter eer lange mede moet aen 't licht comen, diewelcke gevangen personen loopen tegenwoordigh noch op haer schip, wel daer mede willen uytwerken houden verhoolen.

de Tayoanse radix is van kackerlacken opgegeten.

Bydesen schryven oock is uyt Tayoan tot een preuve overgesonden $209\frac{14}{25}$ lb Tayoanse radix china, maer gemerckt de kackerlacken deselve binnen scheeps boort door zyn vochtigheyt die (volgens 't rapport van de schippers overgegeven) noch by sich hadde, t'eenemael doorboort en vernietight hebben, so can de deucht en kracht, als wat de meenen, niet ondersocht worden dat by een nader overzendende moet er gesproken moet.

Ingesloten transport sal U Ed. hooghachtbare Ed. aenwysen dat

transport van Comp.s effecten aen d'E. van Wijk —

den heer directeur Jacob Willemsz van Comp.s resto effecten etc.,
aen zyn successeur den E. Hendrik van Wijck, op hebben overgedragen
heeft. Van gelijcken zullen u Ed. gelieve te verstaen uyt de by
gaende schriftelijcke memorie (instructie wyse gestelt) wat geduerende(?)
directeur daer by aen den E. van Wijk gemelt, recommandeert onder
't besten zynde(?) begoten(?), als anders, tot dienste vande generale Comp.e
in achtingh te nemen, onder vertrouwe dit gedaene werck by u Ed.
voor wel gedaen sal werden gehouden. —

Tuystagie(?) etc. werden met Achilles voor Batavia 10496. gl

Nevens desen gaet over met schip den Achilles, de resterende Tuystagie(?),
wyn, roosewater etc., monterende te samen als p.r factura f 10496:19:6
voor welcke somme 't comptoir Gamron behoorlijck gedebiteert werdt,
het begerde(?) ontrent u Ed. te doen gelieven, sullen daer mede
d'accorde gaen; aen't roosewater comt iets te manqueren, weswegen(?)
in deugsaem(?) goet niet te becomen geweest zy. De geeyschte boecke
vellen om op Batavia spaens leer daer van te bereyden, zyn
ontrent Gamron niet te becomen geweest, maer sullen tegen
't uytgaen vande somer ontrent Shiraes besorgt worden; Inde
somer tyt zyn die vellen op haer ruggen toe vermen(?), die haer
huyt tot op het been doorboren, sonden dan de vellen inde somer
van't geslachte vee soekt te versamelen, zynde mette vellen
(als geseyt) toe ronde gaeties, sulx die procure tot 't aencomen
vande winter moet worden uytgestelt; de goude en silvere
lakenen, als huysraden(?) werden binnen Spahan op onse wete
gegeven ordre verveerdicht, die in September aenstaende mette zyde
te volgen staen. —

boecke vellen voorde verdeelinge(?) tot Bat.a zyn niet goedt.

[illegible] onderbracht(?) [illegible] worden. —

provisien voor Tayouan —

Voor Tayouan is van Tayoan gevordert tot huysprovisie 4. kassen wyn,
doende(?) roosewater ende eenige confect fruyten, dat nu onder u Ed.
factura overcompt, versoeckende met u Ed. gelieffte, t'hebbe by occasie
zyn voortganck mach erlangen. —

den Egel van Suratta 20. Mey. —

Wy hadden gedacht t'kleynste(?) schip Leerdam hier ter rede tot d'afcomste der
zyde te behouden; maer gemerckt op 20. courant, mette pardschip(?)
van't Engels schip den Egel uyt Souratte by missive vanden heer
directeur Leonard Winninx gedateert 14. April, verstonden zyn
E. van meeninge was, t'kleynt schip den Ooyevaer weynigh dagen daer
nae mette 277550. ponden peper (op de cust Mallabar voor dit
comptoir ingenomen) als partye [illegible] China dat
ginder zyn prys niet conde behalen, nevens partye cracht(?) goederen
herwaerts aen te zenden, waerop adsistentie te rade werde, om hem
[illegible] hier over te houden, gemelte Leerdam

Coopdam geprojecteert om over te blyven gaet mee mede.

op't spoedighste van zyn suyker carga t'ontlasten, ende sigh tot de voyagie over Ceylon nader [illegible], of wel Batavia vaerdigh te maken; omme voorts de schuyt Achilles en Pegu, dees rede te verlaten, dat met alle kracht om tydelyk gereet te zyn, ook behartight werde.

Hier voren op zyn plaetse hebben u Ed. perfectelyk aengewesen, wat mercantien tot dien tyt waren te gelde gemaakt, als wat advance yder apart heeft bygebraght. Nadeerlant soo deden dus verre geschreven zynde, vertoonden sigh eenige Soorte kooplieden tot den

nae verkoping van campher en radix.

Japanse campher, en radix China, sulx eyndelyk met loven en bieden den koop eens werde, in voege de campher tot 126. laryn de man van 30. ℔, en radix China tot 40. laryn de voorsz. man beloofd verkocht, onde penningen uit hooft van [illegible] Aug.o in Gamron te voldoen. den campher behaelt 47 2 1/3 p.r C.to winst boven zyn bewonden onderbiecht van 12 4/5 ton gouddat, ende overmits de wortel China noch niet gewoegen zy, bleyft de wand advance onbekent; d'Ingeslotene copia missive op 14. courant aende Ed. Heeren 17.en over den lantwech naer Nederlant gesz. sal u Ed. Hoogachtbare Ed. omstandigh bekent doen geven, wat wegens Comp.s negotie als ander daer inne aengehaelt zy, waer toe ons zeer gedienstigh gedrage.

den insieken Engelsen Agent overleden 21. May

Op 21. Marty is den nieuw aengecomene Engelse Agent genaemt Mr. Foster, nader 3 a 4. dagen aen deese Gamronse pestilentiale koortse gelegen geweest, deser werelt overleden, ende 's daegs daer aen van alle presente Christenen seer statelyk ter aerde gebraght; den ouden Agent Nicolaes Buckeridge verhout sigh noch al, sonder iets uyt te rechten binnen Spahan, staedigh tegende ordre vande Suratse president van wien wel expresselyk ontboden is, wat hem tot sulx te doen moveert, bleyft onbekent.

den Hartogh van Gamron en Sabandaer geëndert,

Van het goede tractement en bejegeningh vanden Gamronsen Hartoogh, en Sabandaer, en commen wy als alles goets uytten, geduurt dat in billickheyt van haer Aertsvaders, onder 't verwachten onser negotie als anders verschoont wert, wert ons beloofdelyk ingewilligt, sulx wederzyts alles in ruimte en eenigheyt naer wensch toegaet.

negotie boeken etc.

Hier nevens comt over in een kassen de dees Jaers gesloten Gamronsche en Spahanse negotie, als uytgaende en incomende brieffboecken, logieboek van Comp.s dienaers mede ingesloten, dat register vant gepasseerde int Coninkryk Persia, mitsgaders resolutien en sententien van 't voorgevallene in Gamron, willen hopen, by eximeringh, alles correct en in debita forma gevonden zal werden, hier mede etc. onderdanigh u Ed. onderdanige en getrouwe dienaren, en was geteekent Jacob Willemsz, Hendrik van Wyk, Wouter Rootshals, Gerardt Cortlage, ter zyden stont, Int Nederlantse Compt.e Gamron desen laetsten May A.o 1661.

Aende Ed. Heeren, d'Ed. Hr. Joan Maetsuyker
Gouvr. Generael ende d'Ed. Heeren Raden van
de Nederlantschen staet in Oostindien. ——

den pt. directeur van Ryk. in Persia,
aen haer Ed. ultimo May 1661.
ontfangen den 26. octob. pr. de phenix

Ed. Erntfeste, Manhafte, Wel Wyse, ——
voorsienige, ende seer genereuse Heeren.

Ed.e Heeren.

Doordien dat den directeur Jacob Willemsz ende den raet alhier in gamron, u Ed. int geheel van s'Comps. handel, en staet, int persische ryck, als mede 't gene, daer aen verder dependeert, by haer brieven en papieren openinge hebben gedaen, waer aen myn ook int geheel gedrage, soo valt hier by desaengaende niets te schryven, dan eenelyk om u Ed. van mynent wegen int particulier bekent te doen geven, dat den Hr. directeur geseydt op heden, gereet zynde, omme op de becomende licentie van verlossinge van u Ed. met de scheepen Achilles, phenix, pegu ende Rotterdam naer Ceylon, ende vervolgens naer Batavia te navigeren, aen myn gedaen heeft behoorlyk transport, van alle s'Comps. reede effecten, op de comptoiren Gamron, en Spahan int Ryck persia, by slot gesloten negotie boecken, resteerende geheelen montereerende gesamentlyk ter somme van f 664274.13.6. ——
mitsgaders de huysingen, ende desperate schulden vande Comps., ende alle de ongetaxeerde huysmeubelen, alhier in gamron in wesen zynde, bestaende alles by 't geteekent schriftelyk transport, waer van u Ed. [illegible], by de papieren en schriften, in handen vanden Hr. directeur Willemsz staet te geraecken, vande ongetaxeerde huysmeubelen in Spahan, niets vandaer dies aengaende nu sonst, geen aenwysinge gedaen zy, sullen u Ed. by eerster gelegentheyt notitie toelaten comen, welcke getransporteerde middelen, en verder gevolgh van s'Comps. negotie en ommeslagh int Rykpersia, vertrouwe u Ed. metter tyt, soodanigh sullen vinden gedirigeert, dat 't employ vande Honorabele directie, op myn persoon (waer voor u Ed. altyt eeuwige dankbaerheyt schuldigh ben) voor wel bestiert sullen achten, tot voldoeninge van 't welcke, als mede dat den handel alhier weder in een florisante staet magh gebracht worden, sal ik myn yver ende neerstigheyt stadigh wacker houden en wat godt vieriglyck gebeden, hy myn, met zynen Alwysen Raedt en bystant, in dit wightigh ampt, ten dienste van generale Comps. gelieve by te woonen, ende met zynen miltrycken zegen te overschaduwen; Tot verder voldoeninge van u Ed. ordre op 't stuk vant transport deser directie gegeven, heeft zyn Ed. gemelt myn persoon voor alle s'Comps. suppoosten alhier, in cheffe als provisioneele directeur geauthoriseert, ende voorgedragen, ende een yder naer schuldigen pligt de behoorlyke gehoorsaemheyt van

mijn commando afgevordert, wat goederen mij vande getransporteerde effecten, sedert 't sluyten vande jongste nagesonde boecken verkoft, ende geleevert zijn, als mede wat cargasoenen p.r in principio aengehaelde Jachten en scheepen, naer Batavia, Ceylon, Cormandel, Bengale ende Malacca van hier werden versonden, sullen u Ed. mede bij de brieven en papieren, die als gesegt in handen van den draeger tot u Ed. gaen, onder andere en aengehaelt vinden, des hier mede, omme u Ed. met geen dubbelde schriften te cotten, te verveelen, deesen uit eenemael besluyten, ende u Ed. naer mijne nedrige groete, ende hartelijcke dankbaerheyt voor de gunstige beneficien, gehandenteyk in godes bescherminge beveelen, die gelieve beyt u Ed. in haer hoogwichtige raetslagen met wijsheyt bij te woonen, ende deselve tot welstant onses lieve vaderlants ende de generale Comp.e geluckige succesen te verleenen, ick blyff voor altyt onderstont, Ed. Heeren, u Ed. onderdanigen getrouwen dienaer ende was geteykent Hendrick van Wyck, ter zyden stont Int Nederlants comptoir Gamron in persia, den laesten May A.o 1661. —

Aen d'Ed.le Heer Joan Maetsuyker gouv.r generael, ende d'Ed. Heeren Raeden van 't Nederlants India.

den koopman Backer aen haer Ed. 25. Augusty 1661.
ontfangen 26. octob. p.r persia —

Ed. Erntfeste, grootachtbare, manhafte, hoogwyse, seer voorsienige ende zeer genereuse Heeren —

Ed. Hoog-achtbare Heeren,

Den eersten Marty verleeden, is onsen jongsten aen u Ed. grootachtb.e waer van de copie by desen gaet, met 't fluytschepie Loenen gedaen, 'k wil gantsch niet twyffelen off dien bodem zal door godes toelatingh spoedigh ende ter bequamer tyt aldaer wel aengelant, ende 't daer in geladene wel gerespondeert wesen, in de factura van voorn. schuyte, zyn op palliacatta nader hant eenige dekleden uyt- gevonden, gelyck u Ed. Hoogachtbaerheden de memorie daer van hier nevens gaende, zal vertonen, bedragende samen f 401.-"

bevonden in de factura van Loenen gevonden bedragende f 401.-" —

waer voor 't comptoir Batavia altijd in onse nagesonde boecken volgens ordre van onsen achtbaren Heer Gouverneur en —

extraordinaris raad van India Laurens Pit belast, ende sulcx
inde conto factura, hierneevens gaende, behoorlyck verantwoort is. —

't Jachtje de Hoop is on, bequamen

Nadendat op 22. maert passado, 't Jachtje de goede Hoop (zynde hier ter rede
alvorens eenighsints vertimmert, ofte verholpen) met 3600. St[ucx] goenijs
6690. lb golcondase ryse, 5290. lb dattegrouwsen half geraffineerde
salpeter, en 1900. lb pakgaren (alsoo indt meer inneemen conde) zyn
despeche naer Palliacatta hadden gegeven, ende ook met eenen favorabelen
wint, t'zee was geraeckt, soo ist s'anderendaeghs tot onse grote ver=
wonderinge ende ongenoegte, hier ter rede wederom verschenen,
rapporterende den schipper ende verdere scheeps officieren, dat met een
styve Zuyd-Zuydwestewind, van deese rede, ongeveer 7. mylen, vande
wal geraeckt wesende, ende Zuyd-oost stevenende, haer sodanige leckag=
eritten aende kiele, onderwater in dito Jacht vertoonde, dat alle
'tscheeps-volck met pompen ende balien genoodtsaeckt waren, om
't selve boven water te houden; ende soodanigh weder alhier ter rede
te brengen, hoewel 4. glasen, voor sulcx gedaen wierden, noch eens
gepompt hadden, waeromme 'tselve alhier van zyn ingeladen (dat
allegader nat, versmolten ende bedorven was, aenstonts ontlost,
ende naer de Narsepourse rivier, om aldaer gevisiteert, ende des
meriterende, vertimmert ofte verholpen te worden, versonden is,
alwaer 't binnen, ende voor de timmerwerf, tot Pomipilly gebracht
zynde, ist aldaer op't lant gehaelt, ende ter presentie vanden O.
Jacques Caulier, door verscheyden scheeps-verstandigen, als duytse
en swarte timmerluyden, naukeurigh gevisiteert; hebbende deselve
altsamen, naer behoorlycke genomene visite, eenparigh geoordeelt,
vermits 't vande vergaderinge vande spiegel tot de hert balck,
ende alle de dwars-balcken, van boven, tot de groote mast, onder den
overloop van 't ruym, als de smalle en brede ganck, daer de schiet
gaten in comen, om 't geheele romp, meer als de helft, als mede de
scronten, geheel vande witte wormen vergeten, verteert, doorboort
ende bedorven is, dat 't geen vertimmeringe altoos meriteerde,
zynde daer aen anders niets goets bevonden als de kiel, met desselfs
[illegible], de geheel onder romp, en 't ander bovenwerck, zoodat
de reparatie vandien, naer ruyghen overslach wel zoude beloopen
hebben, excepto de kostgelden aende officieren ende matroosen
R: pa 700: naementlyk. —

Aen Yserwerck	R: pa 235.
aen hout ende zaeghloon	50.
arbeyts-loonen van Inlantse timmerluyden, boorders en [illegible]	200.
Cooly loonen	90.
Kalfaters loonen	40.
Harpuys, en Oly	85.
R: pagoden	700.

Synde dit slechts Ed. grootachtbare heeren, een ringen oversla[gh]
maer wanneer daer aen hadde beginnen gevoert te worden, souden
haer sonder twyffel, al meer geleeken geopenbaert, en d'onkosten
gelyck ons d'ondervindingh genoechsaem geleert heeft, wy hoger te
gelde geloopen hebben, dienhalven legt de reparatie vandien, met
goetvinden van onsen achtbaren heer gouv.r Laurens Pit gestaekt,
ende tot de komste van d'Ed. H.r raad ordinaris van India, Super-
intendent Ryckloff van Goens teenemael opgeschort, wat ons Zyn
E. alsdan, dienaengaende sal gelieven te manderen, sal by ons in
alle diligentie uytgevoert worden.

Inde deseyde E. Comp.e doen ter tyt mede int afbreecken der balken,
zoo door den gouv.r van Kocheen, als andere mindere suppoosten
onder den groot gouverneur Mamelebeeck gehorende, gearresteert
en groote molestie aengedaen wiert, niettegenstaende wy bevoorens
bevelschrift van gemelten Mamelebeeck hadden geprocureert,
ende erlangt, dat ons niemant daerinne hinderlyk zyn moeste,
zoo wierde nochtans daer op, vermits de veranderingh der gouv.rs,
weynigh respect gedragen, maer d'E. Comp.s balcken over al
gearresteert ende aengehaelt, dienhalven den opper coopman Jaques
Caulier, mits wy eerder dat 't saeck goede hoop op 't lant zoude
werden gestelt, resolveerde, een keer naer dat gerom te doen,
aengedaen ten groot gouv.r Mamelebeeck daer over te spreken,
ende bondiger Contracte als voor henen, 't zy op d'oude off nieuwe
Articulen, indien 't nyt gehoudert, te versoecken, als oock om den
sleeven logens Comp.s negotie in dat gerom te spreken, dat onse
koopluyden die te eenderwaerts haer residentie hebben, van
korvers, diensten, en andere gewelddaden moeten worden bevryt,
ofte wel haer woningh in dat gerom vergunt; Ten anderen ook,
om eens t'ondersoecken, hoedanigh 't alsdoen met den inkoop der
Cybatten, ende 't beckhouden zeevaer aldaer, sich was toedragende,
in dat gerom aengecomen zynde, heeft zyn E. alles van den
groot gouv.r Mamelebeeck 'tgeen maer quam te versoecken —
geobstineert, sulcx dat hy ook selfs aen zyne regenten ordre aff-
sont, dat niemant ter werelt, op pene van lyffstraffe, ons int
afbreecken der balcken souden hinderlyk wesen, daer hy ons ook
een bondigh cauil, tot dien eynde spreekende, op de presente, ende tot
coninde Articulen verleent, ende tot meerder securiteyt, —
eenige onser koopluyden in dat gerom te veruyten, plaetse heeft
vergunt, begeerende behalven dat, op den heer Caulier, indien in aen-
staende noch iets moeste hebben te versoecken, dat hem niet
ongemoeyt souden laten, maer in tegendeel, hem alles wat er
moeste comen te geschieden, bysonder souden te kennen geven

Caulier gaet nae datgerom

als wanneer hy t'oonen zoude, een vrient van d'E. Comp.e te zyn,
gelyck hy zeyde altyts geweest is, ende d'onse aldaer ook niet
anders souden gedoogen; versoeckende meergemelten Regent

Mandelboecq, den E. Caulier, de eer te mogen hebben, dat eens syne

huyse te eeten wilde comen, ten welcken eynde op sekeren avont

den voort van Mandelboecq alleszints wel onthaelt,

een maeltyt heeft laten bereyden, alwaer den selven in presentie
van veel aensienelycke ende voorname Mooren, veel vermaeck
aengedaen, ende eyndelyck op 't afscheyt, Zyn E. met Coninklycke
verkleeden toegedekt heeft, ende is Zyn E. alsoo van dien rebelluyste
ende by geen der bemindere offte Regent gescheyden, werdende door
maer in Dachgeram, niets 't cattoen zeer tiwle in prys gebracht was

't guinees lywaet is in Dachgeram in prys en deugtsaem

't guinees lywaet zeer deugdelyck, ende ruym 3. fanums 't stuck
twilder ingekocht als 't voorleden Jaer, en de salempoerissen
naer advenant, zynde ook aldaer een zeer bequame plaetse
om 't lywaet te bleeken, uytgevonden, soodat in dese quartieren

Dachgeram is ook de beste bleeckerye.

negenis vanden bleeck soo wel als in Dachgeram werden gedient,
In Golconda leggen noch allerley koopmanschappen invendibel,
waer door wy mede alhier gantsch geen aftreck en vernemen,
komende altemets wel eenige koopluyden naer den Candeel talen

de Candeel is te hoog van prys, en daerom niet begeert

maer den hogen prys vandien en staet haer gantsch niet aen,
seggende slechts, wanneer een ander daer voor soo veel betaelt
zy 't mede doen sullen, ende dewyle wy niet en konnen bemercken
dat eer in langen tyt door den slechten vertier in Golconda, ende
verdere vandaer gelegen plaetsen, met 't kopen den vorigen prys
alhier zouden comen te bereyken, waer van de continuatie des

't koper verkocht tot 57. oude pa.a de baer van 480. lb.

oorlogs wel de principaelste oorsaeck is, soo hadden we alle 't koper
alhier by de pachtruyten verkuntende, bestaende in 130233. ponden,
absoluyt voor 57. oude, ofte 71¼. nieuwe pagoden de baer van
480. ponden verkocht, waer van de koopluyden ook 60256. ponden
ons afgewaelt, maer laten ons de rest, namentlyck 69977. ponden
noch aende hand blyven, 't welck we verhopen, dat se metter tyt
ook noch (alsoo se 't absoluyt gekocht hebben) wel halen zullen, ende
dewyle 't koper in Souratta, by de Jongste berichten aldaer, seer hoogh
in prys verkocht is, soo dat et bemerckelyk met de prys van hier
is differerende, soo is ons door onsen aenschryven H.r Gouv.r Gen.l

zal nu op 60. gelycke pagoden werden gehouden

't Jongst geraedsaem gevonden niet 't Jaer de Calbeyan niet onder
de 60. oude pagoden af te staen, dat ook alsoo prompt by ons zal
achtervolgt werden, hoewel wy niet zonder bedenckinghen, de koop
luyden in lange daer toe niet zullen te bewegen zyn, voornaem-
lycken off seer weynig vertier in koopmantz. is oorsaeck, de negotie

winsten tot Masulipatan f 135095.15.7.

boecken deses comptoirs deses Jaers slechts met een sobere advance
van f 135095.15.7. gesloten zyn, dat in avontuere, wanneer den
aftreck in koopmantz. weederom sal beginnen te wackeren, waer toe
den almogenden zyn genade wil verleenen, ook te beteren staet.

Naedat 't bootschip palliacatta 19. January uyt bengale vertrocken ende over bimilipatam herwaerts gedestineert, lange langs de custe gesworven ende gesocht hadde, soo is 't nochtans eyndelingh den 4. mey passado alhier behouden aengelant, ende dewyle 't selve bootschip by onsen Adtvocaet Sr. gouvr. louwens pit, met 't goede oste alhier op voorraet leggende, op den Malacxen eysch, derwaerts geprojecteert was, soo hebben 't selve soo spoedigh als ons mogelyck zy geweest, van zyn ingeladen alhier ontlost, ende wederom aff-geladen met 12. lasten ongemengden schoonen tarwe, 33. packen bruyn blauwe salempoeris, 30. do. gewaschte, 15. ditos gewaschte betilles de 32. a 40, 12. ditos ordenas, 3. do. rode betilles de 32. a 40, ende 7. ditos gewaschte guinees, als ook een cleen packien, inhoudende 8. stucx geschilderde siamse cleeden, die noch op den ouden eysch onder handen zyn geweest, monterende 't een met 't ander

De boot palliacatta gaet nae Malacca 19. mey met f 30074.

f 30074„11„4. waermede 't selve bootschip 19. may passado, van deser rede over narsepour, alwaer 't volck, als eenig vaetwerck en anders benodigt hebben van 't jachtje de goede hoop innemen zouden, nae Malacca vertrocken, werwaerts hem de goede godt voorspoedigh en behouden, soo 't hope gedye sal hebben; ende

en met 't volck van 't jachtje de hoop.

vermits door gebreck van regen, hier ontrent geenen Indigo te verhandelen zy geweest, ende derhalven de blauwe verwerye in palicol heeft moeten stille staen, soo hebben daer door de eysch der gevorderde blauwe doecken voor Malacca, van hier niet connen werden voldaen; hier nevens becomen u Ed. achtbaerheden d'originele brieven ende verdere documenten, door d'E. Sr. Edouard Winninck overleden in Souratta, ons over den landwegh toegesonden, ende aen u Ed. H. A. geaddresseert, schryvende zyn E. daer nevens aen ons, dat zyn E. van de coopluyden narsedas ende mooradas verstaen hadde, ons alhier door haren factoor 12000. ropien, op den wissel van 50 ℥ Rsa. souden betaelt zyn,

blauwe doecken voor Malacca niet voldaen, en waerom.

ende dat zulcx met ons schryvens eenigsints quam te quadreren waer op niet anders weten te dienen, als dat wel tot dato, niet een stuyver op voorsz gemelte wissel ontfangen hebben, voorts ooch, dat wy by den inhout onser missiven, aen zyn E., niet connen beseffen, eenige hope door ons gegeven wierd, daer op alhier iets voldaen staet te werden, maer wel dat niet 't achterstal van moradas schult alhier te innen, geen moeite zullen te doen hebben,

op de wissel van moradas nae van 50 ℥ Rsa. ende tot noch toe niet ontfangen,

't Schip Souratta, 2. January uyt Tanassery ...e gegaen, was aldaer met den soberen retour, ende niet weynig met boddemerye gelden beswaert, (nae dattet op de N: breette van 13. graden een swaren storm uytgestaen, groot perykel van sincken geleden, ende zyn masten in volle zee gekorven hadde) eyndelingh noch

behouden aengelandt, zoodat daer van weynigh tot afdoeningh
van Mordas achterstal te verwachten was; 't Schip den Aerhandigo
is in Julio passado, van hier met weynigh vracht gescheyden naer
Achin, ende noch den eerstcomender bodem naer Bengale, door den factoor
van Mordas versonden, onder verbintenis van den schepen, als de
duytse stuyrluyden daer op vaerende, datse met haer retour en
dese haven wederom moeten aenlanden; wat ons deselve nu in
aenstaende aenbrengen zullen, moet ons den aencomenden tyt
openbaeren. —

't Schip d'Aerhandigo gaet in julio naer Achin, en sal Masulipatnam weer aendoen. —

't Jacht de Cabeljau, is den 17. deser van hier naer Malacca geexpedieert
met 36. packen gebleeckte betillos d'32. asta, 7. packen rode ditos
1. pack bruyn blaauwe salempouris, ende 156. packen guinees
lywaet, bedragende 't een met 't ander f 33292.17. —
ende alsoo er noch eenige scheeps ruymte over was, is den Capado
van Mirabdul bacquier toegestaen, 36. packen diverse sortering
cleeden, daer hem op vracht te schepen, waer van op Malacca
gehouden heeft, den Malacker tol, ende de behoorlycke vracht
te betalen, God de Heere wil dien bodem, spoedigh en behouden
derwaerts geleyden, wat 'k daer neffens aen d'E. raadt extraord.
van India en gouvr. tot Malacca Joan Thyssen geschreven hebbe,
vernemen u Ed. H.A. by de copie dier missive, hier nevens gaende,
waer toe ik my in alle eerbiedigheyt ootmoedelyk gedrage; de Fluyt
Pegu is mede van hier naer dat ryk met 112. packen diverse
sortering, als 5. kassen rooswater etc, ende 90. persoonen op
vracht 23. deser vertrocken, derwaerts wenschen almogenden
behouden vaert. —

de Cabeljau naer Malacca 17. aug.o met f 33292.17.

Item 36. packen op vracht —

d' Fl: Pegu naer Pegu 22. Auguste.

't Schip de Provintien, door u Ed. Hoogachtbaere den 2. Juny van Batavia
versonden, ende voor de Cust geprojecteert, was den 18. July over
Gale, voor Punto das Pedros gearriveert, van waer 't selve alle uyren
tot Palliacatta verwacht werd; u Ed. Hoogachtbaere Edelens orders
daer mede, aengaende dit, ende de onderhorige comptoiren becomende
zullen in alle obedientie volgens schuldigen pligt naergecomen,
als mede 't nodige redres in de... en civielder intoop der
lywaeten, naer uyttersten vermogen, soo veel eenighsints prac-
ticabel zy, by der hand genomen worden. —

Soo zyn hier mede 15. deser, met de Fluyt Pegu wel aengecomen,
d'Ed. Mrs. Adriaen Geraerdsteyn, Pieter Paine, ende Gerrit Doublet,
met de coopluyden Coulster ende Aema, de 17. daeraen met den
anderen van hier naer Palicol voorts vertrocken zyn, ende werdt
d'Ed. heer raed ordinaris van India, superintendent, Commissaris
en Admirael Ryckloff van Goens, by ons alle uyren hier mede

d'gecommitt: uyt den raed van Justitie zyn naer Palicol gegaen, nevens Coulster en Aema. —

't Engels schip de James en Hendrik zal naer Bengale gaen.

verwacht; d'Engelse vrinden hebben alhier present ter rede leggen, het schip genaemt de James en Hendrik uyt Engelandt over [illegible] alhier gearriveert, dat se eerstdaegs naer Bengale meenen te versenden. ——

lading van de Phenix bedragende 231169. gl.

Desen staet u Ed. Hoogachtb.e door godes toelatingh toe te comen met het schip de Vogel Phenix, waerinne alhier gescheept hebben 696. packen guinees lywaet, 16. d:os blauwe [illegible], 40. ditos gebleeckte salempoeris, 4. d:os blauwe chelas, 34. d:os taffachelas, gingams dreydraet, 12. d:os rode salempoeris, 3. d:os rode per- callen, d'16. atta, 4. d:os rode moris d'24. atta, 31. d:os dongrys — d'15. a 16. atta, met rode hoofden, 13. ditos swarte gingams, 27. d:os gebleeckte betgilles de 40. atta, 17. d:os bruyn blauwe betgilles de 32. atta, 96. ditos gebleeckte gingams de 40. atta 40. ditos diverse ongrose cleden, 80. stux, soo slaken als slatinnen, —— 2154. lb netto vermeo, 1060. stux verscheyde geschilderde — [illegible] leere [illegible], 3000. lb katoenen, 4. martavanen ondrinkbare [illegible] te worden, 991. stux ruwe diamanten in een kleen kistien, met s'Comp.s cachet verseghelt, bedragende t'samen met het ander ƒ 231169.1.-). God de Heere wil dien bodem met syn ingeladen, als alle andere schepen van d'E. Comp.e, voorspoedig ende behouden by u Ed. Hoogachtb.e laten aenlanden. ——

De 9. packen gebleeckte grove salempoeris, ons door d'opper- hoofden van voorende [illegible] toegesonden, door manquement van [illegible] ruymte, ende dat deselve niet conden bergen, weder- om aen land gesonden, gaen hier nevens ongetappeert, zynde mede vermits [illegible] [illegible], buyten vermoeden en schadelyck voorval, en 'n eenige packen Japanse en Tayoanse factoryen die noodsaeckelyck mede mosten, wesen bygeleggen, doorn [illegible] geordonneert, soo veel balen daer en tegen, om d'andere plaets te maken te dischargeren, wesen door een pack gebleeckte salempoeris N.o 215. hollands ƒ 243.10.— in plaets van een pack gebleeckt guinees lywaet, N.o 115. hollands ƒ 149.10., door dien t'absout en al doncker was, gelieft is, den selven weer 't gem.te pack guinees lywaet, nu in deser factura gebracht, ende gaet op- gemelte pack salempoeris, nevens d'andere 9. in de factura van [illegible] gebracht, en hier verbleven, nu ongetappeert over. ——

Cauliers voyagie relatyff

Wat den opperkoopm.n S.r Jaques Caulier in golconda by de May.t aldaer, de lyst synes aenwesens, in syn E. Commissie verrigt heeft, verstaen u Ed. H. A. by d'afschriften van syn E. missiven, in dato 10. en 14. Aug.o aen de E.E. Heeren Ryckloff van Goens ende Conradus Pit, naer Palliacatta geschreven, ende hier ——

nevens gaende, uit largo, waertoe ik my om in desen kort bestek, in alle nedrigheyt verbiddelyck gedrage, Heer ende Ed. Vrentfeste, grootachtbare, manhafte, hooghwyse, seer voorsie ende seer geduchte Ed. Heeren, U Ed. achtbaerheden, nevens s'Comp.s heerlyken staet, in dese Indien, naer myne gedeurige gebeedenisse, inde heylige hoede en zegen-ryke genade des Almogende, ootmoedelyk bevoelen laten, en blyve onderstont U Ed. hoogachtbaerheden, nedrigsten en gehoorsaemsten dienaer ende was geteykent Gerrit backer ter zyden stont Masulipatam den 25. Augusto 1661. —

Batavia.

Aen d'Ed. Hr. Joan Maetsuyker gouv.r gen.l ende E. heeren raden van India. —

den [illegible] winninge aen haer Ed. 2. Juny 1661. ontfangen p.r d'opganger den 26. octob.

Ed. Vrentfeste, manhafte, wel wyse, voorsienige, ende seer geduchte Heeren. —

Mynheeren

Den tweeden May schreven wy U Ed. A. p.r het schip Henriette Louyse dat door over Vingurla en goa tharo Batavia vaerts is vertrocken, zodanigh gedaenteert, als desselfs copie hier nevens gevoeght, andermael sal connen vertonen, daer ons voornemelyk aen gedragen, wat goederen diem boden van hier geschept soude, wyt d'ingeslote korte factura, die met 200. ropias off 240. guldens wegens misrekeninge inde Agraes Indigo (conform het bygevoegde extract) vergroot is, bemonteerd van f 31923..11..4. aen 't geene wy eerbiedelyk versoecken, by U Ed. tsen goede gedient, ende een d'accorde te gaen also geboeckt mach worden. —

Oock wy U Ed. jongst geschreven hebben, hoe den Soubasha regent Mostaffachan, het verwoerden van 't Japans staefkoper op [illegible] verscheyde tyden by [illegible] verboden hadde, ter oorsake [illegible] uit Bengale aengehaelt, daer hy [illegible] boovalschoch, waeromme dan ook de gantsche partye, uytgenomen een hondert kisten die den Benjaens coopman Virgia Vora, — naer dat den koop niet langer conde uytstellen, aen s'Konincx munt heeft overgelaten, noch in s'Comp.s packhuysen, doch uytgewogen,

en afgeredeneert berust; en gemerckt door sulcken geduerende Comp.s
negotie metter tyt in haere liberteyt zoude connen gekrenckt, jae
geruïneert worden, soo hebben wy ons die zake, ten deele op't ver-
soecken van gemelte Wergia Wora aengetrocken, en den Nabab
Mostaffacan vriendelyk versocht, Zyn Ed.t van alsulcke proceduren
desisteren, het gedane verbodt by trommelslagh herroepen, en licentie
geven wilde 't voorsz. muntrade naer de boven quartieren gevoert
moest worden; de antwoort die wy bequamen, was, dat het koper in
des Mayt.s munte tot slaen van peysen vereyschte, en dewyle men
maer 30. peysen voor een ropia con krygen, zoo soude de gemeene
man by't verpoeren hier ter plaetse groote schade lyden, derhalve
om ontset hebben (doch naer instantie over ons't eyndelyk genoeg
woude hy egter met zyn beneficie toestaen, partye koper naer
de boven landen te mogen zenden, maer om zulcx wederom door de
gantsche stadt, met het roepen van den trommel, heer bekent te maken
(gelyck ten tyde van Mirzarab zy geschiedt) dat was zyn Ed.t geheel
tot staende, diensvolgende het niet wesen conde, onaengesien zelffs
in onse tegenwoordigheyt bereedt, den moorse koopman Hajiab Beeg
met zyn adherenten hem absolutelyk daer toe gedisponeert hadde,
de redenen die wy zyn Ed.t te gemoet voerden, ende ernstelyck
protesterender wyze in brachten, waren, dat des Mayt.s firman
waer by alle subalterne offer en lager bevelhebbers, uytdruckelyk
gelast zyn, ons in s'Comp.s zaecke niet hinderlyk, maer in tegendeel
behulpelyk te wesen, door deser wegh niet naer vereysch geobserveert
wierde, en zoo wy zulcx u Ed. A. quamen te remonstreren, het
ongetwyffelt niet wel genomen zoude worden, des andermael
versochten zyn Ed.t den coursch onses handels, met geen binnen off
syddelings palen bedwingen, maer de kooplieden daer by
dagelycx niet te negotieren, sonderd zoo wel als ons, den
rechtveerdigheden arm bidden wilde, op dat s'Comp.s veraichtinge hier
te lande, by haer oude luyster bleyvende, met geen nieuwe off
dampen, beswalcht wierde; den Nabab dende ons wederom, het
niet vereyste derwegen naer Batavia te schryven, hy wilde en
zoude altyt betonen s'Comp.s toegedaen en vrient te wesen, bevestigende
zulcx naer de moorsche wyse met veel opgepronckte en hooffse
discoursen, die wy beleeffelycken aengenomen, ende wyders het
gevolgh metter tyt af te wachten hebben; desen heer, die voor soo
veel tot noch bespeuren connen van geen quaden inborst schynt te
wesen, ontgaet ons wanneer wy hem gaen begroeten altyt zeer
minnelyk, maer zyn Ed.t van doorluchtigen huyse en geen koopman
zynde, wort somtyts van dese mindere bevelhebbers misleyt

doch terwyle de koninckelycke mayt. genoemde Nabab, ende diewan
ofte vice gouverneur genaemt Mirmalomdts Cahan, uyt
Orangeabadt toegevoeght, ende voor weynigh dagen hier eerstle
genoemden weet, staet sulcx apparent naer desen geremedieert te werden.
D'olyphants tanden ons jongst by het Inlants Jacht Souratta uyt Persia
toegecomen, hebben wy de verleden maent, naer uso tot 30. ropias
de man van 34½ lb verkoft, te betalen met 2. pr. cento rabat, zoo
van gelycken de zeer slechte en Surendibes 3450. lb loot, per
Tindupoort ongestapeert ontfangen tot 2½ Ro. de man van 36¼ lb.
op voorsz. conditie, welckers proceede in een somme bedragen van ƒ237,,16.
aen't comptoir generaele zy goet gedaen; vanden Ceylonschen Caneel
zyn' bedeckt ons jongste schryvens noch 20. packen tot vorige prys
van 55. Ro. de man ofte 19 5/9 stuyvers yder pont Hollants met 2 pr.
cento rabatt, aen andere meesters overgelaten; des vercopen in
den weegh geraeckt is, in corten wat meerder quantiteyt volgen sal,
aengesien men ons bericht, in dit groote Mogolse lant, aen vele
oorden, die schille vereyst wort; maer naer den Musseradt is
gelegentlyck geen vrage, oorsaecke deeze lantaert, deselve voor alsnoch
tot dien hoogen prys niet aen en staen, ja hebben onlangs de crediteu-
ren van Mondas naens broeders ontrent de 22. C. ponden slechte
stompen (zynde het restant vande partye door hem op 3. febr. 1660
tot 20½ Ro. de man vand'Compe. gekocht) ten pryse van 23½ ropia
ofte ruwers 16. stuyvers yder pont Hollants aen diverse persoonen
verkocht, ook worden hun overgegeven verleden jare de groffe
nagelen, die haer 122. ropias kosten, dagelycx tot 102. en 103. Ro.
de man verhandelt, waer uyt wat afft te meeten is, zyluyden
by dien verleden jarigen koop geen zyde hebben gesponnen;
De 2. scheepen genaemt Souratta ende Masulipatam, die gemelte
vrienden dagelycx van Queda en Tannassery met voornamen
Capitalen te gemoet zagen, en zyn tot heeden hier noch niet ver-
scheenen, en gemerckt het mousson rychelyck verloopen, en de schuyt
presentelyck zonder groot gevaer niet te genaken is, zoo conde het wel
wesen, de voorsz. scheepen hun cours deden (? zy nae Bengale ofte
Cormandel gestelt mosten hebben, alwaer volgens het schryven
vande Messieurs Caulier en Backer dato 25. April, de wisselbrief
van 50 C. Ro. noch onvoldaen bleeff; de hope voet ons dat deeze
door den factoor Anantadas Oddouse (wien zyn meesters
geadviseert hebben, daer 22. C. ropias op af gegeven souden zyn)
vonders betaelt sal worden, want de gemelte broeders van
Mondas naem, Narandas en Modradas buyten het paryssement
van hun gecorteerde schepen voor alsnu onmachtigh zyn die

penningen hier uyt te keeren, gelyck wy hebben aen de genoemde Nessiens ook zyn aenbevolende. —

Int begin van de vergangen maent May vertrocken van hier naer Atchin 's Conincx schip de Salmatras met ons pas, ende tot Inlants jachtje de Naggady met Engelse vlagge, mitsgaders naer Quedda 't Engels schip de Wyntack, alle met verscheyden doecken en andere koopmansz. volladen, zoo is in begin deser van voorn. Atchin den 25. May op dese Cust comen verschynen, het voorn. ende hier 't huys gehoorende jachtje de Cathedry, doch also 't doen ter tyt en dagels te voren uyt den Zuytwesten, en volgende stormweder, is 't voorsz. jachtje by Lowara ontrent de Grooteghracht rivier geschon[?] vet, het bovenschip t'eenemael door de stortingh des zees wegh geslagen zynde, beroofd tot onderste deck, met partye van zyn swaerste last sitten, desselfs cargo zeggen te bestaen in —

92000. ponden tin,
4500. ponden Japans staefkoper
3400. ponden Agilhout,
5900. ponden witten benjuyn,
69000. ponden swarten benjuyn, baro,
500. ponden peper. —
partye sappanhout, borneese campher, rieckende bladeren, hier genaemt pattse als eenige bossen rottings &a. —

In wegen tot door kun van hier uytgesette cargasoen naer voorsz. Atchyn, aldaer den voortreffelycken markt, zoude aengetroffen, ende dienvolgende hun capitael, waeraen dat de geladen goeden niet geschonden was, tyckelyck verdubbelt hebben, zoo comen die gans verlaten, daer by dan merckelyck schaede te missen, men soeckt noch dagelyx naer 't wrack, onder hope van partye tin en koper daer ynne te vinden. —

Den dyck van koopmansz. die naer Ceylon met het schip Henriette Louyse u Ed. A. is toegesonden, hebben wy goet gedacht, andermael hier neffens te voegen, omdat 't gevinde (dat God genadelyck gelieve te verhoeden) deselve u Ed. niet ter behoorlyker tyt toegebracht wierde, den selven dan zoude dienen mogen. —

De onder en overwichten op de verkochte koopmanschappen gevallen, en door twee gecommitteerdens uytgewogen, sal de specificatie van dien hier neffens gevoecht u Ed. A. vertoonen, twelck alles (ist[?] believen van u Ed.) ons gevoelens passelyck werzy, uytgenomen de 19¼. p. cto onderwicht op de Foely, dat wel onde de [illegible] schadelyk is, mitsgaders de 3 5/9. p. cto te cort comende op den Malacxen tin, met den oyvaer ontfangen, 'tgeen die vocht. in onse boecken voorshe veele, doet smal doelen, doch willen wy —

vertrouwen, de partye van dat kaneel op Ceylon gelicht, (als wy onlanghs gehoort hebben) het aldaer goet gemaeckt sal hebben.

Nae ouden gebruyck zyn de negotieboecken deser directie, onder ult°. May 1661. gesloten, waer van de volgende extracten uyt deselve getrocken U Ed. by deesen over den lantwegh van Gommaude toegesonden werden namentlyck.

1. uyt het grootboeck, vervattende de debet en credit posten van 't comptoir Gamron, sedert primo Junij 1660. tot ult°. May 1661. —
2. ditos uyt het Journael, waer by int breede te sien is, hoe 't comptoir Gamron op verscheyde tyden gedebiteert en gecrediteert is. —
1. d°. uyt het grootboeck, continerende de reeckeningh van winst en verlies. —
2. ditos uyt het Journael, waerinne de generale winsten en verliesen wytloopigh worden aengehaelt.
1. copie reeck[en]s. by forme van grootboeck, nevens dese papieren gevoeght, sal U Ed. A. klaerlyk aenwysen, hoe veel ten hondert op yder aparte koopmanschap by vercoop gewonnen is, ende zyn de generale advancen dit Jaer geweest ...... ƒ 392560:19:13.

daer en tegen comen de Jaerlyxe oncosten te beloopen -- 59724:6:13.

Soodat suyver in den Jare is gewonnen over -- ƒ 333036:13: —

daer den gever alles goets hartelyck voor gedanckt seyt. —

Nu resteren noch conform de boecken, by de packhuysen —

55950 5/9. ponden gesorteerde benjuijn,
31725 1/2. ponden gemeene noten muscaten,
74253 3/4. ponden rompen van muscaten, ende
71406 1/2. ponden Ceylonsen caneel. —

welcke specerijen etc., soo se hadden connen verkocht worden de reeckening van winst en verlies dasser gestyft, ende de verleden Jaersche advancen verre te boven gereykt souden hebben. —

Soo als deser geschreven ende om te sluyten vaerdigh hadden, quam uyt Persia op dato hier voor 't casteel te arriveren het moorsche Jacht de Karinij, waer mede nevens missive van d' h'. directeur Jacob Willemsz, dato 9. May, brieven van onse Ed. heeren gebiedders uyt het patria ontfangen hebben, gedateert den 21. en 27. Augusto als 9. Septemb. 1660. mitsgaders extract uyt de generale missive onder den eerst genoemden datum, aen U Ed. A. naer Batavia geschreven, doch nadien op deselve letteren van hier geen sonderlinge antwoorde gerequireert wert, soo seggen eenelyck dat naer Ed. bevelen met getrouwen yver zoo veel mogelycken achtervolght, ende naergecomen worden; maer wat belanght

het Fransche wel gemonde schip, dat door de Heijlsteeder Gilles om en Vogelsangh, conform haer gemelte Edele schryvens dato 21. Augusto 1660. verboden de Caap de goede hoop gepreyst en van hun verstaen soude zyn, dien bodem na 't roode meer te beweeghden, appearent om het op de mooren aen te leggen &c.a daer van en hebben wy tot alderminste niet vernomen, ons yets dienaengaende ter kennisse comende, zullen wert u Ed.le tydelyck geadviseert. ——

De nieuws uyt Europa, die door de Carmelitaensche Fransche paders van Aleppo onder 15. decemb. 1660. aen henne hier residerende mede broeders geschreven, ende hebben ontfangen, zyn volgens het nevens gaende relaes, uyt de Fransche tale overgeset, waer by dan verscheyde heimelycke als staets-zaken aengehaelt worden, welcke te wenschen zy, alles ten genoegen vallen, en tot welstant van ons lieve vaderlant gedyen mogen dat den beschermer van het hele al geve, wien wy u Ed. A. nevens ons ootmoedige groetenisse in genade bevolen laten, verbleyvende wydere, onder tons u Ed. A. getrouwe dienaren, onderstont geteekent Leonard Winnincx, Dircq van Adrichem, Coenradt Roermont, Johannes Wagensvelt, Ferdinandus de Lavor, Secret.s ter Zydenstout, Suratta 2. Juny 1661. ——

Batavia,

Aende Ed. H.r Joan Maetsuyker gouv.r gen.l
ende E. Heeren Raden van India. ——

den derden winninge aen raden Ed.
14. Juny 1661.
ontfangen p.r de Speding 26. octob.

Edele, Achtbare, Manhafte, Wel-wyse, voorsienige, ende seer genereuse Heeren. ——

Myn heeren. ——

Op den tweeden deser zyn u Ed. A. van hier alsulcke advysen en extracten uyt ons onder ult.o Mey 1661. geslooten negotie boecken, over den wegh van Cormandel toegesonden, als de afschriften dier letteren beryden desen gevoert u Ed.le zullen vertoonen, waer aen ons met alle eerbiedigheydt gedragen; 't Sedert zyn wy uyt Amadabath door den onderkoopman S.r Albertus van oosterwyck, met brieven van 2. couran

Franck van der Burgh in Arracan is overleden 2. Jany.

verstendigt, hoe den koopman ende aldaer gebleven opperhooft S.r Franck van der Burgh sal.r, naer een langduyrige en veranderende sieckte, den dage voorz. de moeyelyckheden deser werelt afgeleght, ende het leven met de doot verwisselt heeft, by welckers overlyden die vacante plaetse, door den koopman S.r Joost Clant (als hebbende by ervindingh daer toe genoeghsame bequaemheden) wederom bekleet en waergenomen, mitsgaders de Cybadt procure in Brootchia naer lyts gelegentheyt verdeelt, ende 't (dat comptoir ingetrocken zynde) ook versorgt wort.

Schip Souratte van Moreda naer Cormandel met een slechte retour en veel Sappanhout,

Naerdat het Inlants schip Zuratta, by gen. de bequame koopluyden Narrandas en Modravdas (waer van in onsen vorigen vermaen zy gedaen) eenelyck, tot yders verwonderingh, maer met een ladingh van ontrent de 450. Opondon [?] Sappanhout uyt Tannasserym vertrocken, 3½ maent onderwegen geweest, den 11. May op 14. graden noorder breette, van een swaer orangcaen beloopen, ende deselve groote mast gecorten, mitsgaders met 7½ a 8. voeten waters int ruym bezwaert was, is noch eyndelyck den 5. dito op S.t Coninck reede, en 4. dagen daernae, niet sonder groot perykel, behouden inde Zouratse rivier gearriveert, en gemerckt dit retour weynigh van zyne sobere waerde, niet merckelycke [?] bodemeryen als anderssints, vande daer op varende persoonen behalft zy, soo zyn de gemelte koopluyden Narrandas en Modravdas onvermogens, op de van hier naer Masulipatam geremitteerde 50. duysent ropias, yets te connen afleggen; by aldien hun schip genaemt Masulipatam uyt Quedda hier niet met een aensienelyck cargasoen in corten en comt te verschynen, soo en weten noch en voorsien wy niet, hoe zy lieden hun redden, ende haer crediteuren voldoen zullen. Capitaele soo als uwe bericht, en gelyck de Nederlandtsche stuyrluyden, per voorenangetogene schip Zuratta hier gecomen, mede getuygen, en zoude haer in Tannasserym, Siam, als yders niet mancqueeren, doch soo lange zy lieden door de factoors niet retouren niet gesecundeert worden, blyvense als gesecht per mancquement van credit, volcomen onmaghtigh, en niet bestant hun crediteuren hier te plaetse te vernoegen, des wy geheelyck vertrouwen, de gemelte wisselbrieff van vyftigh duysent ropia in Masulipatam voldaen sal worden, ten welcken eynde de Messieurs Cauleer [?] en Backer dan oock dapper vigileeren, ende den acceptant Anantgadas

commissie (zooals hy zyn meester nader geadviseert heeft,) mede niet in gebreecke zoude blyven, van de genoemde wissel teenemael te voldoen.

Over groote quantiteyt salpeter, dat 't landt van den Mogol zeer veel uytlevert, en ongetwyffelt de merckt doen dalen, wel zal een staetmaken, wanneer 't gene staende oorlogh onse gesonden de hondert duysent, souden hier sullen comen te verkrygen, daer niet boven 4 ropien pr. man van genoodt sal worden, oversulcks zoo 't genoemde hout, anders weynigh meerder voor de hout te geven, zoo conde voor eerst het verbandt zonden, int verduyden van u Ed. Achtb. geexcuseert blyven.

Het wrack van 't verongeluckte Jachtjen de Bakeroy, in onsen jongsten aengeroert, hebben de dyenaers nader versoeckende noch gevonden, en wort daer dagelycx suffen- den houdt aen met het [illegible] Springh, en by 't laeghste water onaengesien 't selve al int zant gezet lydt, zeer tin en ook eenigh koper uytgehaelt.

Des Eylants schepen de Immedy, comende ter zelver tyde uyt de Mallabaersche quartieren met rys geladen, gearriveert aen, is onder den dien, neffens groote quantiteyt balcken derlangs de cust van India, met gevaren als andere geringe vaerten hun handel dryven, geschendeert, ende teenemael aen stucken gestooten; van eenigh ongeval, onse Edele Heeren principalen toucheerende, en hebben wy tot heden (Godt lof) niet vernomen, zynde Almogentheydt gelyde [illegible] Henriette Louyse (dat doen ter tyt int geheel vaderlander was, ende apparent wel van den Oranjeaen geloopen moet zyn) ter gereede haven in salvo; Wes hierin behouden varen, naer desen lest en aengenaem wert, om te verstaen, die geene lieven naer gunne ledige gebeddenisse, zyn en blyven ondertont, Edele Achtbare Heeren U Ed.^en Achtbaerheedens getrouwe dienaeren

ende was geteyckent, Leonard Winnincx, Dirck van Adrichem, Coenraedt Voorwoudt, Joannes Wagensveet, Ferdinandus de Later [illegible], ter zyden stont, Souratta 14. Juny 1661.

D'Ed. Hr. Joan Maetsuyker, gouvr. genrl.
ende E.E. Heeren Raden van India. ——

d'Hr. vander Meyde aen haer Ed.
4. April 1661.
ontfangen 16. mey per 't jacht Hooglande van Ceylon,

Ed. Erntfeste, Manhafte, Wyse, Voor-
sienige, Hoogh achtbare, seer generreuse
Heere ende E.E. Heeren. ——

Met de begonden overkomst vant schip den gekroonden Leeuw, soo vertrouw
ik vastelyk dat u Ed. myn schryven vanden 23 Febo. passado, met de
daer by gevoeghde papieren, al toegebracht zy, ofte noch binnen korten
ontfangen zult, daer in het by ons gepasseerde op de Mallabaersche
kust largo geavanceert is, dat ik u Ed. nu verder zal beduyden,
waer door dat Cranganoor te doen exploict opgeschort is, wy de
Mallabaerschen peper handel in perykel zagen, ende wat tot der
beter stantgrypingh, mynes oordeels daer toe noch wyder tegen de
portugesen, en onse vyandige Mallabaren, dient gedaen te worden.

Naedat wy de vastigheyt Palliporte ondergedaegvaerdingh gehaelt, en die ver-
schreyden mede aen den Sammorijn, en de gemachtigden gesproken
hadden, sonder dat die deselve begeerde te aenvaerden, ofte
ons geenderley tydt en raet te bespreeken, om de fortificatie Cran-
ganoor mede te gaen bemeesteren, want sonder Palliporte tot
bevrydingh der rivier beset te houden, en de beloofde assistentie
vanden Sammorijn, den raed niet konde verstaen, verder tegen
d'opgemelte vyanden aen te gaen, te meer doen wy voorseker
hoorden, dat den Paliatter met de portugesen al weder verdragen
was, en zulx ook vanden Sammorijn en Cranganoorschen koninck
wiert geloost, die wel bekenden datse vermits de portugesen
bevorens onse komst onlangs Ayacotte verlaten hadden, met deselve
in stilstant waren, maer dat zy lieden zulx niet hadt niet meende,
soo langh den verstoten Moutedavil niet weder in het Couchinse
rijck gestelt was. —— Dienvolgende, en om meer andere
consideratien op den 3. Maert jonghstleden, met den raedt een-
stemmigh geresolveert tegen Cranganoor ofte Couchyn waert, dit
mousson niet meer te attenteren, en van Palliport op te breecken, ons
verder succes tot Coilan traechten te soecken; zynde door de
portugesen ongevaer 5. jaren voorleden daer een Cottetta Coil
subject vanden Sammorijn ingenomen, ende soo het bleeck uyt
twee brieven vanden portugesen generael Ignatio Sarmento
aenden Sammorijn en Cranganoorschen koningh geschreven, (dese

Palliport ingenomen,

den Sammorijn biedt ons geen assistentie,

de Paliatter met de portu-gesen verdragen.

de Sammorijn en die van Cranganoor mede ook.

breecken van Palliport weder op.

op het aenghehouden versoeck, op den 5. Maert s'morgens met den
Calicoulanse Giricolons bestont, cort daernaer met den anderen
geaccordeert, om den konings Moutadavil weder in het Couchinse
Ryck aen te nemen, edoch hoe dat verder uytvallen sal, leert den tyt.
Onderentusschen dat wy op 't eylant Baypin, Palipocto onder ons
hadden, soo onderleyden ook om met de Couchinse Prinsen Coning-
te tracteren, gelyck op den 25. 26. en ult.o Febr.y uit nevens gaende

heeft ook onderleyt met de prins en coninginne van Cochin te tracteren maer zy en vertrouwen ons woorden niet.

dachregister breeder uytgedruckt staet, maer deselve lieten dat
mede sonder eenigh ander gevolgh steeken, waer uyt genoegh aff
te meten zy, hoe dat de Couchinse lantregenten met haer gealliëer-
in Ed.ens goede intentie geen gelooff geven, ofte vredelyke acten om ga-
van de Portugesen te laten ontlasten, maer dat zy lieden de selve noch
veel liever binnen Couchyn, ende daer van buyten aff gelegen
vastigheden, tot den borgh voor haer willen souden, als dat de
Mallabaersse vorsten souden gedogen, dat men de selve plaetse de
Portugesen aff nam, soo bevonden het mede voor Calicoulangh, wegen

maer zyn meer tot de Portugesen geneegen dan tot ons.

d'Coilanse regenten, naer dat we op den 7. der gepasseerde maent
voor Calicoilan ten anker gekomen waren, als te mede vermits de
hooge deyningen en 't hart aenstooten des Zees strantwaerts die
etmalen langh vandaer de vaert verschoven, gants ongeraeden wiert
geacht, verder te zeylen, om by Coilan comp.s militaire op lant te
brengen, maer raetsamer was, dat men d'uytstaende schulden, erstant
ende gereede waren, bedragende in de 60000. gl., hoe verder hoe
beter van Calicoilan en Carnapoli behoorden te innen, off tegen
peper te acquireren de, op het gevoegelykste zien aen boort te krygen,
gelyck de volgende resolutien, en myn schryven aen de Mallabaersse
grooten, 't selve breeder verclaren; en 't Jacht Vredelant op den 12. d.o
mede om rys naer Canara gecommandeert geweest, om in passant den
Boekhouder Philips de Haze, met drie slechte schoorstuckiens, en
verbintschrift aen den grooten Sammoryn, voor Pannany aen lant te
setten, daer aff, en van Calicoulangh als geseyt, het gevolgh p.r de
schepen uyt de vloot van voor Goa op te vraegen, U Ed. verder
staet bedeelt te worden.

comen voor Calicoilan, daer 't mede so gestelt, ook de zee hoe, verder attentaet gestaeckt, tegen het capitael,

Zynde van ouden tyden den grooten Sammoryn, Couchinse en Trivancotse
koningen, ider elck haer naeste buurt geweest apart geweest, ende mede
altyt tegen malkander in balance bestant geweest, de voornaemste
vorsten van de Mallabaersse kust geacht geweest, schoon den Sammo-
ryn de Couchinse koninginne, 't selve Moutadavils onthoggen, en
Bettetacoils verkiesen, eenige Swanten plaetsen afgenomen
heeft, vermits den Paliatour, Tranckoirder, en Berkencoirder

den Sammoryn die van Couchin en Trivancotte zyn van ouds de aensienelyckste vorsten van Mallabaer geweest.

de paliaters, wekenhouders, en boekenhouders, etc. rondom Cochin —

de Sammorijn tracht de verloren Cochinse volck weder te gewinnen,

alsdan moeter wy dese plaets niet denken aen te tasten, anders wel.

maer met niet min dan 2000. soldaten, behalven de vloot voor Goa.

(onderhorige van Coutchin) haer niet genoegh oeffenden, ende het met Mouttadavil hielden, die zijn hooft voort op den Sammorijn sette, wien om Mouttadavil aen hem te verplighten, het soodanigh heeft aengeleyt, dat Mouttadavil weder als koningh binnen Coutchin moste aengenomen werden; dienvolgende zou ik oirgeraden achten het wel op de stadt Coutchin aen te vangen, maer wel soodanige succes geen effect sortere, en dat den Sammorijn met de Coutchijnders in oorlogh continueert, en sulcx dan met 2500. off ten minsten 2000. soldaten (soo van Batavia als Zeylon) behalven de matroosen p[e]r de Goase vloot, (sullende van dit eylant daertoe wel 1000. blancken. 400. lascaryns en 600. slaven) van half october anno 1661. tot in April 1662. konnen gemist werden, tgeen sal staen groote moeyt, omdat de Portugesen binnen Coutchin noch wel sterck zijn van blancke soldaten, en getrouwden, als swarte topassen kaffers etc. zijn, als ons door gaeuw van Caliconlangh is bekent, behalven noch eenige duysenden Sinse Christanen de St. Thomé, en gearmeerde Nayros, die de Portugesen alomme uyt het lant haest by haer te hulp konnen krygen; Vertoonde hye u Ed. affgevaerdt in Augustus achtervolgende, zoo veel volck naer de kust van India niet sult konnen senden, zoo kannen deselve p[e]r den geheele guarnisoen volck van het gel Steedtie Coilan overrompelen,

anders kan Coilan overrompelt worden,

ende gelyck voordesen aen u Ed. geadviseert, dat in den beginne begrypt tot den stoeck laste de voor d'E. Comp.e eenige baten opmaken, anders by aldien de Coilanders en Travancoteers in plaets vande Portugesen met de E. Comp.s Ministers genegen zijn, te negotieren dan konnen daer, gelyck oodtyts voor Caliconlangh, Porca, Carnapli, en Coilan, een jaer a twee schepen handelen, want de Caliconlanders die jeniers door gaeus soo vele proffyten van d'E. Comp.e hebben genooten, passende ons hoe langer hoe meerder geweldelyck schenkagie aff, sulcx wy naer vermogen meenden aff te schaffen, en niet meer zoo veele restanten daer in de logie op het te duchten quade moesson eerste schip verleden, over te laten bleyven. —

sonder kannen mede, selve negotieren, gelyk voor Caliconlangs. —

de Caliconlanders persen ons geschenken aff. —

waerom daer te minder restanten over te bleyven. —

Dryvende den Sammorijns Inboorlingen noch wel den grooten handel, met peper, candel, cocos-pitten, gember, cayer als andersints, naer Souratta, Cambaya, Masqueetta etc. en daer vandaen volgende Couchijnders naer de Caliconlanders, Coilanders en Travancoteers, varen meest in de vocht van Commorins hoeck; doch de grootste quantiteyt en goet koopst peper valt tusschen Coutchin en Coilan (van waer

de Sammorijnders en Cochinders varen naer Suratta, Cambaya, Mascatte etc., maer de Caliconlanders etc. in de hoeck van Commorijns.

de meeste en beste koop peper valt tusschen Cochin en Coilan, van waer het over t geberghte nae Carnatica wort gevoert.

Mallabar geeft wel 250 @ ℔ Candel Jaerlycx maer en can niet duuren,

verre int lant door en over het geberghte, ook hebbe veel peper
in het Carnatische ryck met ossen gebraght en geslooten wort, So was
oock den Mallabaerschen landt (die nergens nae zoo langh als den
Ceylonschen landt duurende kan, van ontrent Cabo Commorijn
tusschen de bergen en stranden tot Calicout, en Calicoulouan, die
Jaerlycx vandaer gevoert wert, wel 25000. ℔. maer hoe meer
onde noort, hoe dunder den besten peper, dieshalven omdat de meer
eenige Jaeren herwaert wat verhindert zyn, tot Cochin, porca,
Calicoulangh, en Coilan te comen negotieren, als tevoorens, om dat
het voornaemelyckste peper gewas, op de Mallabaersche en Indiaense
kust, t'allen tyden, daer meer den heeft gegolden, jae mede —
gevoeghelyckst vandaer vervoert kan worden, en zou d'Engelsen

die van Coilan souden d'Engelsen een logie hebben toegestaen,

de peper sal wel tot 20. r.a de Candel rysen, vindende daer ettelicke porten in te hebben,

vand' Coilansche regenten een huys bezuyden vandaer de portugesen
nogh huys houden, een logie toegestaen zyn; daer by de vrye
Zeevaert, aen alle Indianen langs de Mallabaerse cust —
geheel ontrent, zoo sal dan light den volbattenten peper tot
20. sp: r.a often meer de Candyl van 500. ℔ ryzen; Indien om
koopmans wyse marckt gangh te volgen, soo oordelen wy dat
men de Engelsen en andere natie, die daer dewelke, met behouden
moest al heen te laten trecken. —

of Mallabaerse Candel sal copen om te versenden ofte te verbranden; heeft in Engelant 30 st. gegolden. —

Zynde aengesien d'Ed. Heer Mayors hebben ondervonden, hoe dat
de Engelsen in Europa, al in de 30. stuyvers voor een ℔ slechten
Candel ofte Cassialinga, gekregen hebben, zoo gelieven u Ed. ons te
adviseren, oft wy ook zulcke bast, vallende die beste tusschen
Coilan, en d'Cabo, op de Mallabaerse kust zullen doen inkoopen, en
voor d'E Comp.e velers versenden, ofte verbranden, want het is
apparent dat die vrinden en te vernemen, noch al meerder sulcken
Candel nae Engelant, Persia, Balsoura, en Mocha sullen trachten
over te brengen, om de goedkoop, en de groote winst die zy luyden
daer op erlangen. —

den ontwerp van Palliport —

dagh register gesonden.

Gevondevens gaet een nieuwe ontwerp van het vastighedts Palliporte,
daer ter zyden, over ett dyke Jaeren het riviere water uytleyde,
maer zou nu bequamer verlet dichte op d'overzyde Aykotte
om de mont vande riviere te bevryden konnen gemaeckt worden,
als den peper handel dies die mette garnisoens onkosten ruym
overwinnen conden, sulcx ik noch nergens nae hebbe connen
vernemen; Item het dagregister vande Mallabaerse expeditie
en t gene daer meer is voorgevallen, int werck geinsereert, waer
toe ik my beyde refererende zullende p.r de behouden overkomst

vant Jaer hoogheende, wenschen den Almogenden Godt in corten
gunne, u Ed. mede uyt zeschryven vande d'Ed. H.r Admirael
Rycklof van Goens verstaen, den goeden toestant vandit eylant,
en om hoog gelegene plaetsen, dat dien langh continueren mach.
Hiermede etc. onderstont u Ed. Ser, en trouwschuldigen dienaer
onderwas geteykent Adriaen vander Meyde. ter zyden stont,
Int Casteel Colombo desen 4. April Anno 1661.

d'Heeren van Goens en vander Meyden
aen haer Ed. 4. April 1661
ontfangen 16. mey p.r Hooglande,

D'Ed. H.r Joan Maetsuycker gouv.r generael
ende d'Ed. Heeren Raden van India.

Edele Heeren.

Inden generalen brief by de H.r Commissaris, aen u Ed. dato 22. Febr.
pass.a, is u Ed. bekent gemaeckt hoe zyn E. met d'H.r Pit, rakende het
attacqueren van S.t Thomé schriftelyck correspondeerde, welcke zake
nu zoo ver gebracht zy, dat d'H.r Pit van opinie is, dat het nu de rechte
tyt zy 't werck in godes naem te laeten voortgaen, also de apparente vrede
met Kasia ende zyn gest genoegen wel toelaet het heele getal militaire
weder vant landt te voeren, als wy jongst nae Malabaer gedaen
hebben, ende zulcx met te meerder gerustheyt, omdat vande Indische
kust inde stormtyt niet te vreesen is, ende de militie vroegh in
septemb.r wederom opt eylant kan werden gebracht, wy zyn beyde van
'tzelve advys, als d'H.r Pit, om dese gelegentheyt voor den vrede met
Portugael niet te versuymen, te meer omdat aen 't succes met godes
zegen niet te twyffelen zy, ende dat sigh de Commissaris al redelyck
vande situatie geinformeert hebbende, hem zelven in persoon daer
toe sal gebruycken, op dat alles met de meeste voorsichtigheyt mach
toegaen, die hem mogelyck zyn zal, nu vinden wy ons dieswegh beschaedt
om twee redenen, ten eersten omdat wy dit exploict ondernemen, sonder
u Ed. expresse ordre, ende ten tweeden om dat wy niet weten, hoe ons
naede verovering zullen dragen. 't zy int behouden ofte verlaeten der
stadt, ende ofmen die aenden Koningh van Golconda sal overleveren,
die dan wel licht Portugesen off Engelsen daer weder in mocht stellen,
d'H.r vander Meyden distingueert dat de stadt d'Comp.e veel
dienstiger, ende sterker is als Palliacatta, ende dat se met het
selve guarnisoen can bewaert worden, voorwendende dese reden,
ten eersten dat het niet voor Palliacatta in beyde zyleden, voor
de passerende scheepen groote discommodatie bybrenght, ende dat
inde quade tyt voor Palliacatta geen scheepen connen overblyven,
dat by noodsake voor S.t Thomé geroedelyk can geschieden, gelyck

d'exempelen van d'Engelse schepen voor Madraspatan dat
betuygen, ende soo al een harden storm op quame, kan men
't voor St. Thomé beoosten de Zuyt vande wal leggen, dat
voor palliacatta niet can geschieden, ten tweeden omdat de Comp.e han-
dele binnen St. Thomé veele beter can verschieten, ende de koopl.
vande tirannye der Mooren, en andere te beschermen; ten derden, om
dat palliacatta geen vers water heeft; dat in St. Thomé seer goet,
ende abondantis, ende 't welck de schilders binnen St. Thomé in
groot getal sal aenlocken, die sonder vers water niet connen doen
ende oock in de koopeinden ende groot getal wevers op palliacatta
gestorven zyn, meenende d'Hr. vander Meyden dat schielyck sullen overcom.
omdat St. Thomé beter gelegen leyt, ende dat de meeste rouwe en
witte cleeden landewaert en omde Zuyd van St. Thomé getrocken
worden; wat d'Hr. Pit daer en tegen in schryft, blyckt u Ed. uyt zyne
missive, schryvende in een ander bevoorens ontfangen, dat St. Thomé so
wel niet gelegen is als palliacatta, sonder andere redenen daer by te
voegen. Soodat u Ed. hooge wyse decisie sal dienen afgewacht, zynde
den commissaris van opinie, dat, als de stadt met godts hulpe verovert
is, men den selven stont moet sien den koningh van Golconda te bevredigen,
ende vryheyt van handel te obtineeren, middelertyt sal ons de
experientie wel leeren, wat men te doen heeft, wy sullen tegens ult.o
Juny ons bagagien gereet te hebben, ende dan van hier na Jaffanapatam
varen, om van onder punto Pedro 't zeyl te gaen, tegens half July,
verhopende middelertyd nader ordre van u Ed. te hebben, dat wy
mede met de Cust schepen seer gevoeghlyk, ofte anders met een expres
advys can geschieden, ende soo u Ed. ordre voor half July noch niet op
Jaffanapatam hebben, sullen in godts naem met de saken voort
varen, met intentie de portugesen (by verovering dat god gunne)
na Bengale te senden, 't zy dat de stadt met gewelt off accoort
gewonnen wert, 't welck tegens is dat wy nodigh geacht hebben
u Ed. van dese materie eerstelyck voor te dragen, hiermede
afbreken ende blyven, ondertusschen,

Mijn Heeren,

U Ed. onderdanige en gehoorsame
dienaeren, en was geteyckent
Ryckloff van Goens, Adriaen vander
Meyde, Leendert Zydenstout, Jul. Hartsinck
Colombo 4. April A.o 1661.

Batavia,

Aen d'Ed. H.r Joan Maetsuijker gouv.r generaal
ende d'E. Heeren raden van India. —

den koopman Valckenburg op Tutucorijn
aen gaende dd. 10. augustij 1661.
ontfangen den 15 octob. p.r de Postelyon,

Ed. Erntfeste, Hooghachtbare, Manhafte
Wyse, voorsienige, seer genereuse Heeren,

Mynheeren. —

Den eersten deser is de fluyt de Postelyon, na een reyse van drie maenden van Madagascar hier verschenen, om te ververschen, en hun van veel gebreckelykheyt te voorsien, daer toe wy alle mogelycke hulpe hebben bewesen, en ook soo veel ons immers mogelyck was, d' ondeugh-heden onder de officieren wegh genomen, die seer groot en bynae onversoenbaer tusschen yder tegen den ondercoopman Sr. Bollan was. en buytendien noch d'een tegen d'ander, sulcx dat wy de tyt hier aen, welcken al hier gedurigh hebben moeten geoccupeert zyn, met bittere klachten aen te hooren, en alles tot de beste eendraght te brengen op dat hun reyse tot u Ed. maer vredigh mochten erlangen, te vynde hem Sr. Bollan ook in veel saken seer gemaintineert, maer en hebben wy niet connen voorbygaen, op d'aenclachte van den schipper, u Ed. eyndelyck geboeyt te laten toecomen, den onderstüer-man van 't selve Jacht, en ook een Matroos, daer van de onderstuerman, den schipper met een bloot mes (hier op de reede) heeft derven aengaen, soodanigh dat daer door gedwongen wiert schip te ruymen, en over boort te springen, nadat den Matroos voorsz. mede den selven schipper met vuysten onder de voet hadde derven werpen, ja volgen de verwyten, hier [illegible] hadde, nader vertoonen, verhopende ootmoedigh dat in dese saken tegen deselve wat sal doen in komen en rust bewaren, soo het hooft en officieren, hun maer vreedigh houden en malcanderen behoorlyk mainteneren, daer het schynt (god betert) tot nu aen gehapert heeft. —

Door questie die Sr. Bollan met den Brand Edelman Chatuit, en den boeckhouder Johannes Zwarts hadde, zyn de twee laetste hier aen land gebleven, om met de kat 't eerst van toecomende maent na Ceylon te vertrecken, en van daer p.r eerste mede na Bat.a te volgen, om 't vertreck in te willigen, wy ongaerne zyn gekomen, hoewel dat ook de gelegentheyt der saken ons daer toe heeft genoodsaeckt, om daer door mede de meeste gerustheyt en vrede scheeps te hebben, alsoo op geen wyse de saken cyst te leggen en is geweest. —

Wy leven present in goede eendraght met den lantsheer, zynde de parias in haer plaetsen alle vredigh gesten, en de Comp.e eyndelyck aen

heyde onderdaenigh, maer schynt god noch niet en gelieft hadde tot de
waerkennisse van onse religie te brengen, alsoo niettegenstaende den
goeden yver van d' eerw. predicant Sevrre, deselve gedurigh bewogen
zyn, tot het trouwen, en haer kinderen te laten doopen, jaeschoon en
hoe langer hoe meer den zelfs d'omgangh met zyn gem. eerw: door het
gedurigh aenhitten der papen, die (tegen te beclagen is) uyt des te sterker
van Coitchyn derwaerts komen, en hier ongehoorsaem, weshalve wy
nochtans niet geen middelen door den landsheer uyt 't lant en connen
weeren, en vertoont zich dadelyck alsnoch geen apparentie, datter
eenige vrucht onder dese blinde en halsstarrige menschen sal
wesen te doen. ——

Met den incoop van ryst zyn wy voor Ceylon besigh en hebben ongeveer
300. lasten in dese quade tyt by een verhandelt, en ook omtrent 100.
ponden stampatten, op den eysch uyt 't vaderlant; eenmael eenige
andere tegenwoordige nodigheden voor Ceylon; kostende present
alhier den last ryst ƒ 72. — hebbende de Comp.e by dese Jaersche gehouden
paerle visscherye geprofiteert ƒ 1498.17. — buyten alle lasten en
onkosten tot deselve dit, en voorleden Jaer aengeleyt. ——

Op Malabar staen de saken met de Coilangers noch in wesen, als voor
desen, willende gedurende verstaen, de Comp.e de Stadt weder in besit
te geven, hebbende wy in drie maenden geen tydingh van Ceylon
gehadt, als jongst van Manaer dat de E. Commissaris van Goens
op 25. der verleden maent, van Jaffanapatam na Negapatam
met 't Jacht Veltlant was overgesteken en de provintie met partye
kleene Jachtiens en de kryghsmacht, tot nader order aen Punto das
Pedras vertrocken; ten wat eynde dese kryghsmacht aldaer by een zy
is ons onbewust. ——

Het verbleyf van voorgem. Frans Edelman heeft niet alleen door den
gouv.r van Madagascar Mons.r d' Kiraux (geschapen aenden selve
tot zyn leetwesen verleden, welcken persoon wy nae onse pligt
en geringh vermogen alle eere, vrientschap, en tractement hebben
bewesen, waer over in zyn danckbaerheyt aenneems, en by zyn dagelyckse
discoursen (onses geringh oordeels) heeft laten blycken, te zyn een
man van zeer groote discretie, verstant simulatie, en van
sodanigen stam, als hem wert nagegeven. ——

En also wy niet meer weten u Ed. van hier te adviseren, sullen hier
mede eyndigen, met hope u Ed. ons gedoente in allen desen niet en,
aengenaem zyn zal, waer mede etc.   onderstont
u Ed. onderdanige en getrouwe dienaeren, onder was geteykent
Cornelis Valckenburgh, Jan Boe, ter zyden stont Tutucorin
20. Augusty a.o 1661.

Aende Ed. Heer Joan Maetsuyker gouvr. generael ende d'Ed. Heeren Raden, wegens den Nederlantschen staet in Oriënten. ——

den koopman Jan van Rijck en raedt aen haer Ed. 7. en 10. octob. 1661.
ontfangen den 17. novemb. per schip den Olyphant.

Ed. manhafte, gestrenge, welwyse, voorsienige, gonstige Heeren. ——

vollenhove en loosduynen in haere 4. en 5. Juny
Ulisses, olyphant en walvis 10.16. en 20. July,
Avenhorn en 't wapen van Bata. 3. en 31. Aug.
Vogelsangh 19. Septemb.

Nette begonnen overkomste, en geluckigh arrivement vande fluytschepen Vollenhove ende Loosduynen, 4. en 5. Juny, de fluyt den Ulisses, nevens de retour schepen Olyphant, en Walvis, 10.16. en 20. July, ende het jacht Avenhorn, nevens 't fregat 't Wapen van Batavia 3. Augusty, als ultimo het fluyt schip den Vogelsangh 19. Septemb. daeraen volgende, alle van hier alhier ter rhede, syn ons U Ed. waerde ende aengename missiven, van dato 25. April, 17. Juny, 5. July en 19. Augusty, successive naer den anderen, nevens de daer bygevoegde koopmansz. als anders, uytwysende de daer nevens bevonden facturen, wel geworden, waeruyt naer gewoonte assumptie U Ed. meeninge begrepen hebbende, soo sal deesen in antwoort, als rapport van't gene sedert onsen lesten per schip N: Enckhuysen aen U Ed. geaddresseert, alhier verricht ende voorgevallen is, dienen. ——

vollenhove nae Japan 5. July
loosduynen na Tayoan 7. do.

Volgens U Ed. hooge recommandatie, hebbe voor eerst de spoedige depesche, vande voorengenoemde fluytschepen, by U Ed. naer Japan ende Tayoan geddestineert, sodanigh gevordert, dat onaengesien de harde sindelyckheden, welcke gedurende haer aenwesen ter deser rhede, buyten ordinary seer sterck doorwayden, waerdoor de lastbrekers seer traeghsaem de rivier nedervaerts en aen boort conde comen, en andere verhinderinge, nochter bequamen tyt, Vollenhove 5. July naer Japan, ende 7. do. daeraen volgende Loosduynen naer Tayoan, daer het den Alderhooghsten verhope salvo sal hebben gelieven te geleyden, haer afscheyt becomen en van dese rhede onder zeyl geraeckt zyn. ——

vollenhove met ƒ 51949. ——

De cargasoenen in meergenoemde schepen geïmbarqueert monteeren te saemen ƒ 50276.17.8. en bestaen inde volgende soorten, gelyck U Ed. uyt nevensgaende copie facture breeder en specialeer gelieve te vernemen, te weten. ——

In Vollenhove, voor Japan

46505.	stucx hertevellen,	f 33372:15:-
5370.	do. rochvellen,	7088:9:12:
1062.	do. buffelshoorns	223:10:-
7364.	catty elephantstanden	6627:11:4:
400.	do. wasch,	384:-:-
4200.	do. tin,	1428:-:-
10.	potten atchiaer	45:-:-
8.	do. gedrooghde [illegible]	15:-:-
6.	do. gesoute limoenen	41:5:-
530.	catty [illegible] ofte swart lack	349:17:8:
		f 51849:7:8

In Loosduynen voor Tayoan.

in Loosduynen met 6427.ge

30.	stucx jatybalcken	f 882:-:-
325.	do. jaty ribben	988:10:-
110.	do. jaty plancken	618:5:-
8.	grote [illegible] gemaeckt capock	114:-:-
3000.	catty wasch	3648:-:-
10.	potten atchiaer	45:-:-
6.	do. gedrooghde [illegible]	11:5:-
10000.	stux brantout	90:-:-
		6427:10:-

Somma ... f 58276:17:8.

Wat advysen aen den E. Hr. gouvr. Fredrick Coyett naer Tayoan, en den E. Hendrick Indyck coopman en hooft resident in Japan, daer nevens geaddresseert hebbe, ook wat tot vervolgh vanden handel als anders van derwaerts gevoordert is, zullen om onnodige repetitie te vermyden in desen verbygaen, en ons gedientstigh gedragen aen de selfs afschriften geannexeert gaende. —

Omme 't geeyste voor Japan en Tayoan te voldoen, en tydelyck gereet te hebben, is alle mogelycke debvoir aengewent, doch door verscheyde toevallen, ons zulcx seer becommerlyck geweest, ende insonderheyt door de optocht vanden koninck, met een leger van ongeveer 300 [illegible] man, waer in de benodde quantiteyten, die by naer van het manvolck ontbloot, en alle [illegible], 't antwoorden ende negotie door stil stonden, niets te becomen, noch te vercrygen en was, dewyle vermits de stercke wachten, op alle naer buyten gaende rivieren omme het verloopen van het volck uyt het leger te verhoeden, niets nederwaerts aen en conde comen, zulcx oogenschynelyck geschapen stont, het g'eyste voor Japan, dit saisoen seer swaerlyk te becomen zou hebben geweest, en dien handel seer slecht afgeloopen

d'Koningh heeft weder in zyn Hooft stadt 20. April

zoude hebben, doch met desselfs eyghen en onverwachte afkomst van zyne Mayst. den 20. April ontstaen, met den geheele vant leger, wederomme inde stadt aencomende, is alles noch redelyck buyten expectatie uytgevallen, vermits daer met alle de hooftcaders en handelaers wederkeerde aenquamen, en uyt de bovenquartieren goede quantityt hertsvellen, roghuyden en andere koopmanschappen aende marckt gebracht werden, die ons, dewyle geene andere competiteurs voorhanden hadde (zynde de Chinesen weeke met deselven, soo uyt Japan als vande kuste van China en andere quartieren herwaerts aengelandt, door den Mandoryn Cocxin opontboden) alle ten uytersten toebeloofden, zulcx noch den redelycke ingecocht voor Japan, en dat bynaer eenderde minder in prys, als het voorleden Jarige, daer den [?] voor gedankt moet blyven, by den anderen verhandelt, ende de voorgenoemde twee jonck-schepen haer ladinge soo voor Japan als Tayoan becomen hebben, ende al hoewel de quantityt hertsvellen t'onser contentie, door voorafgegaende [?] val niet seer groot en is, soo willen echter niet dubiteren, ten insichte ten zeer civilen prys bemachtigt zyn, en vangeen door andere geene, en naer alle apparentie, uyt Cambodia weynige derselver in Japan aende marckt zullen comen, voor de E. Comp. buyten gemene winste daer op gegaudeert zullen werden. —

in den handel wachten

Roghuyden voor Japan voldaen

Roghuyden is den eysch voor Japan verleden Saisoen 3 a 4000. — gevordert, welcke ten overvloede voldaen zyn, die willen vertrouwen, mede, dewyle deselve haer [?], vermits voor de Chinesen ter cause als voren, daer van geen incoop gedaen en is, prysbaerder als in voortyden gevallen zyn, wel zullen renderen. —

Sappanhout 752 picol

Van Sappanhout en hebben by gebreck van schepen [?] tot de geyste 1000. picols Japan niet meer dan met 752. picols connen provideren, dat echter hadde geloofft (vermits door den verleden Jarige Chinesen opsluyten verboden, daer zeer overhoopt van was, en ons door d'Hr. gouvr. Fredrick Coyett uyt Tayoan aengekundigt wert vandaer met deselve gelegentheyt mede derwaerts 872. picols, die de pakhuysen in Tayoan, al geruymden tyt beswaert hadde, stonden versonden te worden, waer op mede voldoeninge van den Japansen eysch ons recommandeeren den staet te maken) meer als genoech zoude geweest zyn, omme met gerechte voordeelen aende manschappen, dat nu anders, vermits mede de invasie van den Mandoryn Cocxin op Formosa, naer alle

apparantie is uytgevallen, ende voorangeroerde cappanjout uyt Tayoan wel niet derwaerts gegaen sal zyn. ——

Buffels hoorns 1062 stx buyten den eysch,

Buffels hoorns zyn, als gevolge daer van geen eysch gedaen en is, — 1062. stux naer Japan versonden, welcke onmogelyck zyn geweest vande hant te setten, sonder 't ongenoegen vande koopluyden, die deselve onder de haevervellen ende hooghuyden, vande gene, die se uyt de bosschen ende tot geweerte brengen, genoodsaeckt zyn aen te nemen. ——

Elephants tanden zyn mede (vermits den dieren inkoop van verleden jaer welcke uyt des Mayts. Magasynen genoodsaeckt waren te bemachtigen, daer se voor d'E. Compe. al te kostelyck vallen, omme de gerequireerde quantiteyt te erlangen) voor Japan niet geeyscht, echter, derselver goede quantiteyt ter sluyting met de afcomste vanden koninck becomen hebbende, zyn 7364. catty der selver derwaerts versonden, die niet te twyffelen zyn vermits alle in den zeer schoone sorteringe bestaen, ofte — sullen door den civielen inkoop, des heerlycke winste erlangen.

Beyvende de vordere eysschen voor Japan en Tayoan ten meesten deele, voor soo veele als dese rycks incomste heeft connen lyden, — voldaen. ——

Cabo Jasques en Hoorn van Malacca 10. Juny en 22. Augo. met f 15010:15 gl

Uyt Malacca zyn 10. Juny en 22. Augusto daeraenvolgende, alhier ter rheede behouden aengecomen de Jachten Cabo de Jasques, en Hoorn waermet ons wierden d'advysen vande Ed. Heeren gouverneurs Lourens Pit, ende Joan Thyssen, van Choromandel en Malacca als vanden resident Joannes Massis uyt Ligoor, nevens een cargasoentie cattoene lywaten, montende f 15010:15:0 gelyck u Ed. uyt copie factura ende d'affschriften derselver advysen, hier nevens gaende geliefde te vernemen, is toegecomen.

Jasques over Ligoor nae Malacca 10. Septr.
Avenhoorn over Malacca na Bengalen do.
Hoorn recht toe nae Malacca 27. do.

Van welcke voorenaengeroerde Jachten Cabo de Jasques naer — Ligoor, in Compagie. van 't Jacht Avenhoorn, dat over Malacca naer Bengale gaet 10. September, en 't Jacht Hoorn, 27. do. daeraenvolgende, adraicture naer Malacca gecargueert zynde, met 't ondergespecificeerde, montende tesamen f 39450:16:4. gelyck uyt yders particuliere factuer hier nevens gaende, geliefde te vernemen, naer haere gedestineerde plaetse vertrocken, en dese rheede weederom verlaten hebben, namentlyck.

In Cabo de Jasques tot bouwinge vande nieuwe logie in Ligoor, 't volgende. —

der selver cargasoenen,
Cabo Jasques met ƒ1953.—

104. soo groote als middelbare stutten .. ƒ595„10„
160. Jatyplancken .... „767„5„
90. Jatyriben .... „264„—„
3. vaten gesorteerde spykers ongetaxeert ......

Tot provisie,

1000. bossen ajuyn ...... Ca 5„10„—
12. sacken boonen .... „6„12„
4. do. cadjangs .... „2„0„
2. potten atjiaar ...... „1„0
15. dos clappus oly .... 9„6„
2. do. mostaert zaet ...... „10„
2. picol ofte 236. lb was „1„0„

Ca 2:14:6. ƒ326„5„ — ƒ1953„—„—

Anderkoon met 2565 gl.

Int Jacht Anderkoon voor Bengale,

400. picol sappanhout ...... ƒ1200:—„—
4. stux Elephanten, voor d'ongedeelden daer op gevallen .... „1365„3„12 „ 2565„3„12.

Hoorn met 39450 gl.

Int Jacht Hoorn

149. catty Siams ofte lb 175 41/50 Agerhout ƒ1051„10„—
370 15/16 T. schaatte ongemunt manillas gout „27203„10„—
61. lasten gemeenen rys .... „3660:—„—
590. potten clappus oly .... „2354:12:0.
50. stux Jatyplancken en balcken ... „310:15:—
150. cabends dutvogels [?] .... „54:—„—
10. balen schoongemaeckte capock .... „100:—„—
6. potten mostaert zaet ...... „11:5:—
6. do. Atjiaar .... „27:—:— „ 34940:12:0

Somma ƒ39450„16„4.

Wat advysen aen d'Ed. Heer gouverneur Lourens Pitt nade Cormandel, d'Ed. Hr. gouvr. Joan Thysen nade Malacca, en den Hr. directeur Mattheus vanden Broecke nade Bengale, als den koopman Sr. Johannes Massis nade Ligoor, daarnevens geeerd geaddresseert zullen in dese ontberdrietige lankheden bevinden int carga mede aenroeren, nade ons dies' eygen gedachtigh gedragen, aende af schriften vanden heer nevens gaende. —

waeromme de Jaques niet vroeger na Ligoor gegaen zy,

't Jacht Cabo de Jaques, ons ten principaele ter ordre van d' Ed. Heer g[ouverneur]
Joan Thyssen, omme van hier de nodige houtwercken tot opbouwing
van de Ligoorsche logie, derwaerts over te voeren, toegesonden, hadde
haer zynde despeche naer Ligoor vroeger geschiet door 't onderhertel-
leeveren, dewyle geene gesaegde houtwercken, ja lieden omme
deselve te zagen, niet in lange te becomen zyn geweest, soo wanneer
genoodtsaeckt eenige houtwercken, welcke tot d[e] logie gepresenteert waren, na
Tayoan te versenden, omme dien dyck derwaerts te voldoen, waer-
mede, een deselve daer wederomme conde insamelen, vrymoedige-
lyck als wy gehoopt hadden, by desen bequamelyken staet doorgebracht
is, sulcx gesegde Jacht andermael geene en keer, omme de pannen
latten, als 't gene aen gesegde logie noch soude mogen konnen te
manqueeren, van hier te halen, volgens voornaemde der Heer

zal in Siam niet weder komen konnen, om de pannen etc.

gouverneurs meeninge, derwaerts aen sal commandeeren, naer genoot-
saeckt weesen, zoodraa in Ligoor gelost sal zyn, met dien daer wedde
in voorwaert geadvoteerde hier, dewyle 't sal laet in de tyt sal weesen,
omme de kust onder Indoustans vaerders te becoopen, wederomme
naer Malacca te retourneeren, welck manquerende tot voornaem
genoemde logie, dewyle doch geen halve Jaques scheeps-ladinge
soude connen bedragen, goetgevonden wert, zoodraa met de
ladinge der scheepen deselve eenighsints sullen connen missen
met een ander lastvaerder naer Ligoor, dat geevoegelyck
geschieden can, te zenden.

6. timmerlieden na Ligoor, om de logie te maken.

Omme genoemde logie in Ligoor dan te volbouwen, hebbe van hier,
buyten de timmerlieden die van Malacca ter ordre van de H.
gouvs. derwaerts zyn gesonden, noch 6. timmerlieden, waer van
de meeste huystimmeren connen, nevens een metselaer derwaerts
gesonden, waer mede dat werck binnen corte verhoope ten effecte
sullen brengen.

de 4. olijphanten na Bengale.

De 4. stux olijphanten, hier over geleeven, hebbe volgens U Ed. ordre,
soodraa doenlyck, in 't Jacht Avenhorn doen scheepen, en over
Malacca naer Bengale versonden, die daer by, buyten dat van
voeragie voor de reyse, rychelyck versien zyn, 400. picol ofte
47200. lb sappanhout, by gebreck van andere ladinge, omme
met geen ledige scheeps ruymte derwaerts te gaen, doen

met 4. Siamse hoeders,

inbarcqueeren, waer aen dan gesegde Jacht, zyne volcomen ladinge
heeft erlanght, zynde met deselve beesten ook 4. cornacken, ofte
Siamse hoeders, nevens haere medicyne, omme te minder schaiten
op de reyse te loopen, van hier gegaen, sulcx by behoude vaert
dat god gunne, niet dubitere, off zullen gesont en wel overcomen,

Agiulhout weynigh becomen,

Agehout is met de oploop vanden koninck seer weynigh ingecomen, 't weeck geen ander voorhebben en comen toeschryven, dan dat de Luyden die haer daer mede plachten te generen, nu ten meerendeel geperst werden, dat nu by de 2. Jaeren geduert heeft, sulcx over Malacca naer Cormandel niet meer daer van op den gedanen eysch, als 149. catty ofte 175 41/50 lb. vermogens zyn te versenden, bestaende ten principale in tabella, nevens weynigh bariga.

Item benjuyn,

Van gelycken gaet 't oock met den benjuyn, die uyt het Cambodialant, en de boven quartieren, daer de principaelste oorlogh nu gevoert wort, vandaen moet comen; 't is seker Conincks magasynen daer van noch redelyck versien zyn, maer voor d'Compag.e niet raetsaem, deselve, vermits den hoogen prys daer se op gehouden wort, daer uyt te bemachtigen, wanneer eenige winste op soude gegaedeert werden, dan den soobeden in coop der moeten, om de volcomen beleeuwinge van 't voortbrengen, want dit volck, haere eenige voordeelen op sien haer seer gretigh naer vertoonen, sulcx van die gemeene deesen Jaere soo voor de kuste, Suratte, Persia als het patria, niet en heeft connen bemachtigen, 't welcke willen hope in aenstaende, met het cesseren vanden oorlogh, daer sich goede apparentie toe vertoonen, beteren sal staen.

rys na Malacca 61. last.

Wy hebben op den gedanen eysch van 100. lasten, Malacca met 61. geprovideert, zynde soo veel gerecht als 't Jacht Hoorn, nevens de geeyschte clapperolye, en daer in geladene houtwercken, van hier heeft connen medevoeren.

Blyvende de verdere nootwendigheden vandat gouverno, die op tot de planken weecke ons met alle mogelyck zyn geweest, vermits by desen becommerlyckheden uyt teer traghaden incomen, te voldoen, wanneer Batavia t' eeniger maten wilde provideren, sulcx in plaetse van 100. geeyschte, niet meer dan 50. stux zynde verhaelt hebben, waer mede willen hope, Malacca deses dit saisoen, volcomentlyck sal connen hebben, te meer, derwyle nu weder commen de Javaensche haevens open zyn.

't Engels schip de hoop van Bantam,

Soo is mede 12. Juny alhier ter rede geariveert, een Engels schip, genaemt de goede hope, zynde in Suratse Jachts wyse gebout, on gevaer van 120. lasten groot, en vandaer by de ministers van de Engelse Comp.e volgens haer voorgeven, naer Macassar uytgesonden van waer op Batavias rede aengelant zynde, de reyse naer

hebbende Macassar niet konnen crygen,

Macassar verder ondernomen hadde, maer vermits seer laet in de mouson zynde, genootsaeckt waren geweest, door contrarie wint die te staken, en herwaerts aen te comen; daer het contrarie

vanden beter willen geloven, vermits verseekert zyn, door eenige
der hier remorerende machtigste moorse koopluyden, van derwaerts
becomen verschreven zyn, en is beduchten, met insigten omme
by contract jaerlyx d'Europische waren en manifacturen,

menen in Siam jaerlyx te comen met haere Europische waren, om die alsdan door de mooren na Japan te laten brengen,

dewyle d'Engelse in Japan niet en connen verschynen, alhier aen te
brengen, omme dan door de mooren die daer toe, tot de Jonke, welke
zedert eenige jaren derwaerts, van hier als na Japan
geequipeert geweest, nu noch eene diergelycke laeten toemaken,
derwaerts gevoert te werden, ende also Comp.s voortreffelycke
negotie, daer weten de Comp.e haer zeer veel aengelegen laet
zyn, in onderstal te brengen, ofte ten minste tot schade derselver,
de gewoonelycke winste zoo veel te hinderen als mogelyck zal
zyn; haer aengebrachte waren bestaen ten principale in
lakenen, carsayen, allerhande Suratse grove en fyne lywaten
catoen, pedsjock, mattingh, nevens eenige amphioen, en andere
Suratse medicinale drogen, zynde der principaelste ende hooft
vande Engelse, genaemt Richard Blackmore, ende den tweede
Joan Cobb, beyde zeer jonge borsten, nevens dan noch een vry
koopman Joan Goodyeer, met haer overgecomen, en onthouden

onthouden haer int moorsche quartier

haer bysonder in 't moorse quartier, met welcke, door mede
gebrachte moorse dienaren, haer negotie zeer besloten soecken
te doen, zulcx men naer beduyst, off waer toe priuelegie, niet
conde comen te verneemen, maer ontrent twee weken, wederom
vanneer haer goederen zoude verdeelt, en derwaerts waren,
daer voor in plaets becomen hebben, naer Suratta zullen

zullen na Suratte gaen.

vertrecken, dat wy oordeelen zeer spade in de mouson, vermits
noch weynigh preparatie daer toe maken, zullen comen by brengen,
dewyle by dese becommerlycke gelegentheyt de grootste aftreck
in haer waren niet en becomen, 'twelck ons den allerondersten
tyt dan sal moeten kundigen, ende U Ed. met den naesten den
uytval van staet bewust te werden. ——

3. Jonken na China, met noch 2. andere in Siam gebout,

Drie Chinese Jonken, te weten, een uyt Japan, ende twee vande
kuste van China, zyn dees jaer alhier naer geparsseert, welke
op beoutoeddinge vanden Mandoryn Cockpinja in comp.e van
noch twee andere, alhier door Chinese natie meden getimmert, ——
gesamentlyk gecargeert, met schape, salpeter, loot, eenige ryx
als verderhande droge esteswaren, naer de custe van China zyn
genavigeert, zulcx vande competenteurs, dit saison, ons seer
weynigh verhindering in den Japanse handel toegecomen
zyn. ——

De Joncke vande mooren is, gelyck u Ed. sulcx by missive van ult.o Feb.o p.r Vaart der voor aengekundigt wesen, wederomme uyt Japan alhier, int noorder mouson, gelucklyk met een goet retour bestaende in 20 m/ teylen Japans schuytsilver, 400. picol gerasineert staeff coper, en veelderhande lackwercken, als andere cleynigheden aengelant, en wederomme gecargeert, ten principale met Cormandelse ende Bengaelse doecken, daer de quantiteyt en hoedanigheyt der sortinge, wat dilligentie daer toe oock aengewent, niet en hebbe connen van vernemen, in May passado derwaerts geavanceert, gelyck mede door dese twee aen geroerde mooren, daer en boven noch een scheepjen van ongevaer 120. lasten groot, hier mede opgetimmert, gecargeert met over de 400. packen allerhande sortinge van grove geverwde doecken naer de Manilha is geequippeert, en zyn buyten dien noch besigh omme een groote Joncke gelyck als gesegt, van nieus op te timmeren, die voorgeven tegen t naeste saisoen mede naer Japan sullen equipperen, twelcke onder den duym, met des Mayt.s mede den vertrouwde te geschieden, sulcx te duchten is d'E. Comp.e vande Competitenten, inde voorschreven handel hoe langs hoe meerder hinderinge, soo daerinne door den eenen ofte den anderen mede in tyts niet versien en werde, te verwachte sullen weesen, want dese swervende natie, jae soo slim als de Chinesen zyn, weder eenige voordeelen bemercken. ——

de moorsche Jonck naer Japan in May.

Item noch een ander in haer gemaeckt naer de Manilha,

noch een groote Jonck wort getimmert om na Japan te gaen. ——

De twee Maccause vaertuygen, alhier verleden saisoen aengelant zyn met een seer sober retour, naer dat al voren, veel rapartie ende travailje aende dit hoff hadden uytgestaen, wederomme primo als 8. Juny, omme de reyse naer Maccau te ondernemen, zeer malcontent van hier gescheyden, soodat sy wel niet geloofl wert, weder herwaerts te verschynen staen, dat den tyt uyt wysen zal, waer uyt der zelver bedryff alhier, en van wat importantie tis, u Ed. seer geringh af te meten sult weten.

de 2. maccause vaer-tuygen naer Maccao in Juny. ——

Soo heeft den Castiliaenschen koopman Joan de Scrobaud mede met zyn jachtjen 10. Juny, omme zyn reyse naer de Manilha te vervorderen de dese rheede verlaten, hebbende noch wel soo groten capitael als van d'E. Comp.e getrocqueert heeft, in silver by de mooren, in troque van allerhande doecken ingescheept, met affirmatieve toeseggingen, dat tegens aenstaende mouson met een goet Capitael Spaensche realen, en soo veele gout als eenighsints souden inde Manilha t'[illegible] connen bemachtigen, by begonnen waren, wederomme alhier te verschynen stont, waer tegens dan gadersoch(?) 100. packen hun(?) [illegible]

Joan de Scrobaud met zyn jacht na Manilha 10. Juny.

met belofte van weder te comen. ——

van rycke dyt daer tegen
100. packen gemelte etc.

en soo wy de vorige gewoechte gesorteerde betilles, voor deselve
in voorraedt souden ontbieden, daer besloten van hebbe gedaen,
omme aen U Ed. over te schryven, sulcx soo U Ed. niet genegen
en zyt, omme dien handel te abandonneren, en aen de Mooren
geheelyck over te laten, soo salt indien 't by gebraght can worden
en U Ed. vandeselve lywaten costy in voorraedt zyt hebbende,
nodigh zyn, tegens 't aenstaende, met deselve, die dan sult
gelieven nae de noort aff te steken, over deselve wel, dit Comptoir
daer mede te provideren, vermits op dese manier wy en worden
bevonden hebbe, de beste stadt van alle de Castillianen, alhoewel
daer al mede geen handel op bouwen connen, vermits, gelyck
U Ed. wel weggen, dese natie het voorkomen eygen is, te maken
sal wesen, zynde buyten dat, soo door Francisco Dias en andere
die mede nae 2. Jaeren zyn overgebleven, deselve wederom
nae de Manilha gebraght, ons groote besloten van goede capitalen
met haer retourne uyt de Manilha, mede te brengen, gedaen,
en hebben tot het ontbieden van 't gemelte lywaet, als de gem.te
betilles dienstigh verhoort, derhalven 't met desen manier continueel
te missen, niet te dubiteren en sal zyn, ofte sullen geschickt hebben
tenden prysen ende andere verhoort connen werden. —

Den Tonquinsen Ambassadeur, zynde den Cassado met het Jonkyen
van Neheymon den Japander, gelyck U Ed. hier vooren
onder ult.o Febr. passado, aengekundight hebbe, hier aengelant is,
nae dat alhier verscheyde malen seer magnificquelyck, ter
ordre van Zyne May.t getracteert, en met groote eer onthaelt
is geweest, wederomme 25. Juny vandesen jare, met gedachte
Jonkie, nevens 2. Siamse Ambassadeurs vandesen koninck
nae zyn lant vertrocken, wat zyn verrichtinge gedurende zyn
aenwesen, alhier te hove is geweest, als andere, sullen omme
verdrietige lanckheden te vermyden, ende U Ed. niet geen
onnodige repetitie te infesteren, mede hier int lange niet aen
roeren, maer ons eenlyck dienaengaende gedienstigh gedragen
aen 't gene daer van het dagh-register, dato 6. 7. 26. en 27. Mey
10. 19. 20. en 22. als 25. Juny is aengeroert. —

Neheymons Jonkye na
Tonkin 25. Juny met
2. Siamse Ambassad.rs

Soo zyn hier mede 2. vaertuygen uyt Palimbang met eenen
Ambassadeur vanden Vorst aen dat Hoff, in May en Juny laest
leden verschenen, welcke vermits soo vriendelyck en voor den dagh
komen, en geringe geschencken mede gebraght hebben, daer 't den
Siammer doch al omme te doen is, gantsch in geen achtinge hier

2. vaertuygen van
Palembang met een
Amb.r in Mey en
Juny. —

genomen werden, maer beyde die luyden, zonder dat op haer
op haer versoeck, van hier een vrye Landtsche vermogen genieten,
gehoor becomen, en haer geschenken die in wat gongeerts, haye,
eenige lacken, witte peper, als andere geringe dingen bestaen,
geaccepteert werden, soo lopende geloven, doch hoe 't daer verder
met aff te lopen staet blyve onbekent, en sal ons den allerneeden
tyt moeten kundigen.

worden met geacht,

Van gelycken zyn hier mede verscheyde vaertuygen uyt Macassar
met portugese familien aengelant, welcke meest de geene met onse
schepen hier aengebracht, die volgens u Ed. ordre met haer arivement
alhier in vrydom aen lant zeeck doen setten, met den anderen zeer
armelyck leven, en by den Koningh en grooten, by naer als haer
eygene slaven en lyff eygenen getracteert werden, zynde ter
eerster instantie voor een welcomt gedwongen, in de op-
tochten en oorlogen van den Coninck, alle dat manlyck onder
haer is, zich te laten gebruycken, sonder dat daer yets anders
als een backe padie 'smaents voor sullen genieten, dat dese luyden
gelyck u Ed. zeer geringh aff te meten zeet, zeer weynich voorcomt,
en met vrou en kinderen by dese onbarmhertige Siammers
verbyle moet begoottigh zyn, in de uyterste armoede sal doen
vervallen.

portugesen van Macassar

worden by naer als slaven getracteert,

De drie Commissarisen ter ordre van zyne Mayt., van hier naer de
provintie Ligor en Oedjangh Salangh, welcke den Moeson vertrocken,
omme laer op het enorm feyt aen Comps. dienaeren en middelen
in Oedjangh Salangh begaen, en de verhinderinge welcke de
ministers van d'E. Comps. in den Ligorschen tinhandel, door de
regeeringe aldaer werden aengedaen, te inquireren, zyn eentrum
naer dat den rent daer hier met zeeck doorgebracht in Juny
laetleden, wedercommende te hove geretourneert, met haer opbren-
gende den Ligorschen Oja, en Opraset, gouvr. van Oedjang Salangh
nevens drie Maleyers aende moort van Compe. vooraengenoemde
residenten schuldigh, welcke met haer verschyninge te hove Opra-
set, ende de drie vooraengenoemde delinquanten weerende den
Ligorschen Oja om zyne ouderdom eerdelyck verschoont, tot 5. plaetsen
aen't lichaem, ter ordre van zyne Mayt. geslagen worden,
en weynigh dagen daer naer den genoemden Opraset, tegens
de met hem opgecomene delinquanten, by den Kyep kerker

Siamsche Commissarisen van Ligor wederom in Juny

ende zynen Raedt, seer scherp geexamineert, ende denzelven ook getortureert; doch is ten naeste van voorengetogen Gouvr. van Salangh, Oprasyt niets uytgevonden, en wierde door de drie geseyde delinquanten van alles vry ende onbesmette verclaert, —

Oprasyt wort na voorgaende examinatie vry gekent —

Volgens schryven vanden onderkoopman Jacob Jorissz Pits, die aen dit werck den meest aengenoemden Opra bedaeckt schynt te maken, verstydigh hem ende, als niet de voorgaende goede getuygenisse, door den Coopman Sr. Geraerdt ... vanden goeden man gegeven is, en vertrouwe by gemelden Pits, soude daer wonders ... te cunnen van geven, op welcke presumptie gebout zal werden, de drie geseyde persoonen aen dit werck schuldigh bevonden zyn ter ordre van Zyne Mayt. ons in handen gegeven, omme aen u Ed. versonden te werden, (zynde alle drie vande complice noch in Oudjangh Salangh overig waren, vermits niet de comste vande drie boven aengenoemde Commissarissen in Oudjang Salangh, de vordere al by tyts, haer met de vlucht naer Quedda hadden gesalveert,) om door u Ed. ordre, ten spectakel van andere, loon naer werck te ontfangen, offe daer mede te leven naer dat u Ed. goet vinden zult te behooren die u Ed. dan per 't schip den Olyphant, by desen toecomen, ende is den geseyden Oprasyt, die naer alle apparentie voor Gouvr. weederom naer Salangh gaet, door Zyne Mayt. aengeseyt, de Nederlantse natie, in zyn gouvernement te helpen ende, op peene vande doot, voortaen als zyn appele des ooghs te bewaren, en sorge dragen dat aldaer deselve vryen ende onbecommerden handel genieten, op dat niet weederomme door quaedtluyden raet doen, in alsulcken disaster en geraeckte, waer mede haer d'Compe. voor haer geleden schade sal moeten laten contenteeren. —

3. Maleyers die aende moort schuldig zyn comen herwaerts met den Olyphant —

d'andere gevlucht. —

Wat nu ten voordeele van d'Compe. inde sake van Ligor, die door den Ligorsen Oja, alle op den Opra Belat offe gecondet, en eenige andere der Ligorse regenten, haer latsgeworpen werden, waer omme ook nu de novo eenige Commissarissen expresselyck ter ordre van Zyne Mayt. weederomme affgevaerdight zyn, by Zyne Mayt. goet gevonden zal werden, blyve tot noch onkundigh, dit ter oorsaecke eenen geduerigen uytstel, waer toe geen minder solicitatien by den Coninck en grooten door ons gespaert en sullen werden, tweecken u Ed. dan mede den naesten kundigh te werden staet.

nieuwe Commissarissen sullen na Ligor gaen,

Op de becomende ordre, welcke den saisoen door desen Coninck in antwoort der klachten, over 't geweldt, door de Nederlanders inde provintie

Quedda wil zyn volck by den Siammer buiten verwisselen

Quedda bedreven, ende Queddase gesanten gegeven, gelyk in de[n] der tyt largo bedeelt [illegible] wees, die is door dien voort tot noch altyt te hove niet gerespondeert, schynende Radja Quedda weynigh smaeke te vinden, soo wend sig den Siammer te onderwerpen, dat eenige verwisselinge zyner Landtsaten zoude gedoogen, weder altyt tegen die natie een eeuwe verbitteringe te hove geeft gemaeckt, zulcx soo die weleer door Comp.e ondertanden meede afbreuck gedaen, en vyantlyke bejegent werden, soo aengenaeme tot den Siammer in zal zyn, alsoo voortaen wel, dat door dese middele gaet den tom op genad en ongenade, onder dese Croone zullen moeten comen submitteeren. ——

Siamse gesanten van Atchin weder t'huys met groote klachten.

Soo blyven oock de Atchinse Ambassadeurs geheel wegh, zynde de gesanten, welcke van dit Hoff naer derwaerts affgevaerdigt waren, wederomme altyt te hove verschenen, niet buyten genoegh klachten, over de smaet die haer gedurende haer aenwesen in Atchyn by de Atchinders was aengedaen, zulcx die vrede en alliantie daer niet naer alle apparentie, om dat de voortuinne in de Siamse opgeblasentheyt weynigh vermaken wordt, wel komen te synde te zyn, ende niet ligt wederomme vernieuwt zal werden. ——

die van Cochinchina blyven achter,

Van gelycken is het met de Cochinchinase gestelt, welcke 't sedert altyt te hove soo qualyck bejegent zyn, niet wederomme gecommuniceert zyn, niet wederomme gerecommandeert zyn.

verkopingh.

Van de koopmanschappen 20. January passado, met het sluyten der ontgoten boecken bij 't comptoir in wesen zynde, als 't geene ontrent Hough p.r de schuyt Loosduynen van Cochim, ende het Jacht Cabo de Jasques over Malacca van Coromandel is toegevoeght, zyn door den Koninck te [illegible] in troque van dientige waren, als weynige voor contant, ten volgenden pryse vertiert, namentlyk.

		kostende	verkocht
012.	@ rood scharlaken	f 1032.10.—	f 2034.—.—
2505.	lb sandelhout	1231.17.0.	1337.16.4.
2297.	p.s gesorteerde gebloemde [illegible]	1600.10.0.	11007.—.—
025.	lb root cattoene garen	1017.15.0.	1740.—.—
445½	lb macis	243.—.—	970.—.—
1.	cas Persiaanse Rooswater	20.—.—	120.—.—
2000.	p.s guinees lywaet in 100. packen	13500.—.—	21937.10.—
150.	gedye gedye	902.19.—	1575.—.—
210.	gesorteerde sitsen en gracieuse goeden vande niet seer doorgaende, en 97. [illegible] banden	1140.11.—	1900.—.—
36¼	@ sitsen laken	192.5.—	432.—.—
007.	lb [illegible]	60.10.0.	690.5.—

Transporteere f 26100.—.— f 44003.11.4.

Gl. Transport ..	ƒ 26000.–.–	ƒ 44003.11.4.
400. ps. rouwe betilles - - - - - - - - - -	1605.5.–	2562.–.–
100. Chelas Capons - - - - - - - - -	990.16.–	1200.–.–
100. Madapolaas Capons - - - - - - - -	900.17.–	1200.–.–
100. rouwe salempoeris - - - - - - - -	736.10.–	1200.–.–
	ƒ 31029.16.–	ƒ 50495.11.4.

met 62⅔ p.c. to winst,

Sulcx op ƒ 31029:16. niet meer dan ƒ 19465:15:4. gedaen wesende is, dat zeer sobere winsten zyn, dewelcke naer onder Siamse constitutie noch al eenighsints, principaelyck by dese schaerse en becommerlycke tyden, door den anderen gaen can. ——

specerijen goed,

maer niet te veel,

De specerijen hebben door den anderen goede voordeelen gegeven, sulcx daer van jaerlycx, met soo veele als dit verleden saisoen geschiet is, wederomme wel geprovideert mogen worden, die doorgaens de oude winsten sullen mogen halen, maer grooter quantiteyt, dewijle deselve alleenelyk onder de groote ende middelynden, en zeer weynich by de gemeene man en geringe luyden gebruyckt worden, en soude hier niet vertiert connen worden. ——

betilles en guinees goedt. ——

De gewenschte gesorteerde betilles, als de guinees lywaten, zyn alle ten principaele in troque van gout aenden Castiliaensen koopman Sr. Joan de Sorobard vertiert, te weten de betilles van 40. 30. en 32. alta, door den anderen a 14. maes ofte ƒ 5.5.– yder, ende het guinees lywaet tot 90. spaense realen van 6½ ms. yder reael alsse hier ganckbaer zyn, ofte ƒ 219.7.0. Siams het corgie ofte pack, dat noch al te pryse waert is, omme desen handel aen te houden. ——

rouwe betilles te weynigh gesonden,

cattacamys Calpony wel gewilt

't hof gaet weder naer 't Lauwenlant, ——

De gesegde, als rouwe betilles zyn met redelycke winninge binnen corten alle aende man geholpen, sulcx te wenschen hadde geweest, ons een meerder quantiteyt daer van toegecomen was, en soude de aenbestede cattacamys Calpony, wanneer hier by dese gelegentheyt mede aengebracht waren geweest, groote winste op verlangt zyn, dewijle dit saisoen, van die sorteringe geenige, zyn by de mooren aende marckt gebracht, en doordien 't hof nu eerstdaeghs wederomme naer 't Lauwenlant vertreckt, daer 't doorgaens sterck is, wert naer deselve wel gevraeght. ——

rood scharlaken door de koomste van Engelse [illegible],

Root scharlaken is zeer slecht, doch daer en tegen geringh in prys dat den Siammer wel begeert, diehalven niet goede voordeelen langs aende man soude zyn geweest, maer met de komste vande Engelse, die daer van, goede quantiteyt aende marckt hebben

gebracht, en schoon, offe 't geene soo goet als compᵗ. is, tot ƒ 19. de gol,
in plaetse dat wy 't noch ten geringsten prys tot ƒ 24. -:- -:- d'ee
vertiert hebben, en is daer hedert geen draet meer na gevraeght,
sulcx het restant de pakhuysen, dewelck dit jaer wel noch twee geringe
lyt souden connen bewaren, echter en sal door ons geen diligentie
met de comste vande Maccaus en Manilhasvaerders gespaert
werden, voor soo veel doenlyck, schoon ten meesten voordeele onser
principale, vande hant te helpen.

Item carmosyn en groen laken, ooch perpetuanen. —

Van gelycken gaet het met het Carmosyn root en groene lakenen, als de
perpetuanen, daer ook, vermits d'Engelse al mede vant selve, goede
quantiteyt aende marct gebracht hebben, en tot vry civilder
prys als wy vercoopen, jegenwoordigh niet eens naer gevraeght en
wert, zynde eenmael een stucke sbaert laken vertiert. —

rouwe salempouris redelyck

moeten een span beeter syn gevraeght. —

De rouwe salempouris uyt Jougt van Cormandel over Malacca
met de Jachjes becomen, zyn redelyck gewilt na gaende prys
en 100. ps. offe een pack daer van tot 2. tl. off ƒ 12. yder vertiert,
doch wanneer een span beeter hadde geweest, souden deselve tot
vrouwen cleeden hebben connen gebruyckt, en tot vry hoger en
prys altyt connen vertiert werden. —

root cattoene garen duervert en sulcx te veel. —

de eysschen van Cormandelse doecken voor Siam van Batª. te doen, goed. —

Root cattoene garen zyn soo van Cormandel over Malacca als van
Costy, p'. abuys eenmael geprovideert, dat seer qualyk by delen
slappen afsteeck en beconnelycke tyden comt, vermits door den
noorden stercken tocht door, langsaem altyt sal connen vertiert werden,
echter de eyse het laetste gecomene vry beter van draet, en bleyder
van coleur, naer syn prys als het vorige is, daer by den Siammers
seer naer gesien wert, vercoopers door den tyt noch twee coopluyden
sal te vinden sullen zyn. - hebbende u Ed. seer wel gedaen, te orden,
nemen, voortaen alle eysschen van Cormandelse doecken, eenelyk
Costy aen u Ed. sullen geschieden, op dat daer door verhoet werde,
niet wederom van beede kanten p'. abuys gesonden en werde,
gelyck met dit garen geschiet zy. —

cattoene garen niet getrocken. —

in Siam wort beter gemaeckt. —

Soo en hebbe, wat deligentie en schuldigen yver door ons daer toe
aengewent is, tot noch geenen koopman tot het wit, root, en
blaeu cattoene garen connen vinden, ter oorsake altyt vry beter
en fynder dieregelycke garen by de Siammers gemaeckt, ten
minderen prys als het costende van dit, by de Manilhas
vaerders te becomen is, sulcx schoon de pakhuysen, tot schade
vande E. Compᵉ. noch al lange sal moeten bewaren, ten ware

U Ed. 'tgeeijschte naer andere gewesten verschonden te werden, ofte ordre gelieffde te geven, voor't geen dat gelden zouden mogen, van de hant t'schuyven, daer U Ed. goetvindinge int toecomende, daer van zullen te gemoet zien. ——

Chelas en Madapolams Salpoury kan't coosten naeu halen.

Soo zyn van de Chelas ende Madapolams Salpoury met de p.r d.o Jacht Caboo de Jaspis ons toegecomen, tot geen niet meer dan van yder 100. p.s, en dat noch by naer niet geen winste vercregen, voortcomende doordien het root daer in, soo seer droevigh en duyster van couleur is, dat niemant daer by naer voort uytgewyde aen wil, zulcx geschapen staet deselve de pakhuysen lange zullen moeten bewaren, dat voor d'E.Comp.e zeer qualyk comt, diewelke versoeckende gedienstigh U Ed. daer mentie, in U Ed. missive naer Cormandel van geene te maken, op dat aldaer beter opsicht int toecomende op genomen mach worden, want wanneer 't zy wat geschildert de ceeden 't noch souden mogen wesen, bey en schoon root van couleur zynde, ten vry hogeren prys,

Zy moeten bey en schoon root zyn, off anders niet. ——

doordien den Siammer daer meest naer siet, connen vertiert worden, daer te de geene weecke droevigh van coleur zyn, int tegendeel niet eens en willen aensien, zulcx by de meesten inden incoop der welcke, meer der naer de blyde coleur, dan naer de dichte van de lywaten gesien wert. ——

Salemcarys en Wickerwandys niet begeert,

Van gelycken ist met de Sallemcarys, ons verleden Jaer, ende de Wickerwandys, nu jongst met de Jaspis toegecomen gestelt, die mede zoo doncker root bevonden zyn, dat daer niemant aen wil, dat immers al te droevigh, en niet min schadelyck voor d'E.Comp.e valt. ——

Sandelhout seer weynigh. ——

Sandelhout is weynigh daer van tot schonckagie, ende ten meerendeel met zeer geringe winsten vercoft, zynde 'tselve vermits den sterken toevoer der Palembangers, Macassaren ende andere Maleyers 'tselve eenigen tyt herwaerts, die Siam 'tweeck zeer gaet vervult is, daer van geduyrigh overcoopt houden, tot een zeer ongemeene lagen merckt, zulcx int toecomende 'tselve tot koopmanschap herwaerts te zenden, vermits deselve winsten, wel geexcuseert mach worden. ——

Goeden beschadigt,

De ons nu Jongst van Cotty, p.r Fluytschip Coestdingen toe„ gekomen, gesorteerde gradines en sebasts goeden zyn zoo van de mot door den banck beschadigt geweest, dat omme d'E.Comp.e van meerder schaden te verhoeden, met deselve genootsaeckt

zyn geweest, de want te luchten, beter voordeelende met geringe
winste daer van te scheyden, en die aen de man geholpen worde, dan
dat tot schade van d'Comp.e geheelyck inde packhuysen hadde leggen
vergaen; 't welck verhope, u E. voor wel gedaen oordeelen zult.

de batavise goederen vanden burger niet begeert

Soo hebbe de daer neffens becomene twee catten met batavise goederen, vanden
vryburger Pieter Maes, ons ter ordre van u E. toegesonden, omme
ten proffyte vanden eygenaer aen de man te helpen, alhier niet
connen vertieren, willende de Siammers derwaerts deselve niet
anders als van vilten houden, daer voor sy mede geen gelt bieden,
sulx die by alhier een ongewilde sorteringe zynde, hebbe derwaerts
de verdeelyckheydt seer onderworpen zyn, goetgevonden deselve

keeren weer te rugh.

by desen wederomme naer Batavia te laten retourneren, opdat se tot
schade vanden goeden man, alhier by de packhuysen niet onderstalligh
en werde, alwaer se naer alle apparentie, vry beter en meer
als hier staen aen te treffen.

Wat nu de verdere by 't comptoir zynde onverkochte coopmanschappen
soo geschilderde Cormandelse doecken, slechte goet als het vermilioen
belangt is tot noch by desen lieden in becommerlycken tyt, gelyck
als gesegt weynigh lust naer, echter is te hopen met de haest
hervaertse en toekomende dagen, die nu voorhanden staen, goede quantiteyt
van vertiert sullen connen werden, waer toe geen yver en
schuldige devoiren, 't zy in troecque van diensttige waren, ofte voor
contant, en sal gespaert werden.

slecht bevonden cleeden

Int naertellen der jongst becomene cleeden met loodsluypen van
Costy als p.r Vaert ... de Jachques van Malacca, zyn al weder,
omme (God betert) eenige inde packen tecort bevonden, te weten
inde packen N.o 2467. en de 1549. beyde met loodsluypen becomen,
int eerste tien p.s Sampi Kammekat, en int ander twaelff p.s
Witchen Bandyp, als mede int pack N.o 990. met de Jachques
becomen, tien p.s ... , die door een scheurlycke daer
al wederomme uyt gestolen zyn, gelyck u E. uyt de beeedigde
verclaringe copia hier neffens gaende, nader geliefen te ver-
nemen, buyten 't welcke ons de cleeden met de voorsz. genoemde

en beschadigde

Jachques belangt, 'soo beschadight en vant sout water gevlackt,
waer onder al eenige verrot, zyn toegecomen, dat bynae op
yder pack 2. 3. en 4. p.s beschadighden, als onleverbaer, door de
hoopluyden worden uytgeschoten, en de het pack Cormatanse soo
geschelt bevonden is, dat van de 100. p.s niet als 14. d.os voor goede
cleeden hebben connen vertieren, zynde bygecomen, naer

't schryven van d'Ed. Hr. Gouvr. Joan Thyssen, vernaemt 't Jacht de
Cabeljau, waer mede dese ladden vande kust op Malacca
gebracht zyn, van Masulipatam nader derwaerts onderscheyt gehadt,
alsulcken vreemden storm onderwege beloopen hebben, dat met de
fock lange hadde moeten by leggen, waer door het hart slingeren
der Cabeljau soo leck geworden is, datter beswaerlyck met twee pompen
conde gaende houden, gelyck U Ed. uyt de nevens gaende copie
attestatien, ons van Malacca nevens gesyde ladden toegecomen
gelieve te vernemen; twelcke de winste t'onser misnoegen der
Comps. schade, van voor aengevoerde oorsaken seer zal doen verminderen.

greyn laken beschadight

Soo is ons pr. 't Fluytschip Loosduynen voor aengevoert een stuk greyn
laken, volgens factura inhoudende 35 1/4 ellen gemerckt BB/ΨE, en
No. 674 van costy, soo beschadight en geheel verrot toegecomen,
dat daer uyt niet een velo bequaem zynde, omme gebruyckt te
werden, zoude connen gesneden worden, gelyck U Ed. uyt de
nevens gaende copie attestatie gelieve te vernemen; twelcke
goet gevonden hebbe, omme de beoogingen U Ed. daer van scheer
te doen erlangen, en principalyck tot onser ontschuldiginge, by
deden, hebbe connen costy te laten te laten retourneren, ver-
mits niet en connen bevinden, d'Comps. daer van alhier yet
wes zoude te stade connen comen, dat willen hopen U Ed. niet
voor qualyck gedaen zullen gelieven te voorhouden, derwyl de costy
beter als hier uytgevonden zal connen worden, by wiens
versuym zulcx zal toegecomen zyn.

Ladingh vande Olyphant, Walvis, Vlissel, en 't W. van Bata. bedragen f 75421.6.4.

Hier gaet dan in geleyde vande retour schepen Olyphant en
Walvis, nevens 't Fluytschip den Vlissel, als 't Jacht 't Wapen van
Batavia, waermede U Ed. een cargasoen, montanende tsamen
f 75421.6.4. onder verladen in volgende volumen, toecomt,
gelyck U Ed. claerder en breeder uyt nevens gaende factura
gelieve te bevoogen.

370 3/4	lasten gemeenen ryst	f 20020:10:–
1700	potten lattyns oly	6693:15:–
95	potten honich	270:10:12
561 80/100	picol bruyne zuyker	3792: 3:12
304	do. gommalacca	1312:–:–
46	do. wasch	3933:–:–
6560 1/2	do. sappanhout	19601:10:–
56	do. Siamse [illegible]	1949:–:–

Transporteere f 60551:17:9.

Gr. Transport ƒ 60551 „ 17 „ 8.

133. stux jaty balcken	„	3127 „ 10 „ —
150. d°. jaty plancken	„	787 „ 10 „ —
212. d°. jaty ribben	„	529 „ — „ —
162. d°. kuybs offte inhouten	„	1093 „ 10 „ —
1200. d°. gertevellen	„	640 „ — „ —
300. d°. hoedringen	„	396 „ — „ —
Een stuck groen laken	„	237 „ 19 „ 12
twee kassen batavise goeden p.r Pieter Mads	„	
Somma		ƒ 75421 „ 6 „ 4.

Connende op den gedaenen eysch Batavia niet soo veele rys, als eenighsints mogelyck zoude connen zyn, te provideren, is niet schuldigen yver door ons gedurigh gevigileert, doch en heeft t'onser beter niet willen, vermits de voorleden Jarige optocht vanden Coninck met soo een machtigh volckryk leger, ende de preparatien welcke in de novo tot de vervattingh vanden oorlogh, by de hant genomen worden, daer alle de granen naer de boven quartieren vervoert worden, 't welcke alhier een uytnemende schaersheyt veroorsaeckt maeckt, vermits by den lantman in twee Jaren tervaerts, die bycans gedurigh in labeur gehouden geworden worden, bynaer niet gesaeyt noch gemaeyt en is, dat vele arme menschen van honger vergaen, ons gebeurt te ooghe is, wat moeyelycke naeloopinge en veele sollicitatie daer toe aengewent, niet connen verkrygen, zynde den Coningh en grooten by desen becommerlycken tyt tot den uytvoer van eenige quantiteyt granen niet te bewegen geweest, sulx in der eerster instantie geslagen stont, in d'e. van ons weynigh rys van hier te gemoet te zien gaet, daer het opstoken der grooten, door d'instigatie van eenen Chinees, zynde een Cousyn vanden heer van Batavia, met zyn Jonke aengecomen Chineesen Nachoda, — weynigh goets in bedieden, die den Coningh voordroegen, den rys op Batavia tot eenen ongemeenen hogen prys gestegen was, waer commende in den eertentyt geboden, omme niet over groote winste een Jonke voccaden met dat gewas derwaerts te equiperen, waer Zyne May.t die als zyne voorouders zeer geltgierigh is, lichtelyk het oor toe verleende, ende inschende zoo beloften van Corty hier verschenen, als dat de hier van Batavia gecomen Chinesen, ende de vrybirgers omdat graen zeer wodelen, 't welck het selve vry stedelyk te verhandelen, daer toe order gaff, welcke Jonke in de stadt toe te comen, ende niet het ontsluyten der Javaense

wynich niet te krygen geweest,

een Chinees beweeght den koning om een jonk vol rys naer Bat.a te zenden

hebbens, ongeteyckent op batavia, de groote winste verhoopt
vinden sal; De Ter door de gunst van Oloùangh Pisnochan
en Oja wangsa des Mayts hofmeesteren hebbe soo nu alsdan by
goede gunnen van zyne mayt. met hondert vyftigh, ende ult°.
vyff en twintigh lasten steens, by nader beedelaers wyse, gelyck
u Ed. doorgaens uit geene [illegible] daer van int dachregister is
aengeroert, geliefde te verneemen, licentie tot uytvoer van
tgene Malacca met geprovideert is, als dat u Ed. bydesen toe
komt, verlangst; waer dan noch bekoope toe, dewyle een goet
rys gewas schynt voorhanden te staen, vermits zich over al op
'tvelt zeer schoon inde air vertoont, de ladinge vant schip
N: Onchuysen, dat dagelycx met swarte oogen te gemoet zien
met dat graen voor eerst sullen suppleren, ende dan afwachten
wat ons den goeden godt, met de schepen, welcke vande noort
te verwachten hebben, vanwegen 't nieuwe gewas vant velt staet te
comen, zal geleeven te verleenen; 't is zeker in Siam geen gebreck
van rys en is, ofte can wesen, vermits dit lant daer vrucht-
baerder, als veele andere landen niet en zyn, dan is, en vry
grooter quantiteyt, sagie buyten des Mayts. magasynen, —
onder de Mandoryns en vermogende luyden is, alsmen wel —
geinformeert, maer door vrees van een quaet gewas inde aenstaen-
de tyt alles achter de hant gehouden, zulcx te duchten is, wanneer
't aenstaende gewas niet wel en quam te slagen, een groote —
miserie, ende ellende onder de armen veroorsaken zoude, maer
'tselve ontrent wel slagende, zal yder zyne oude [illegible]
te venten, omme nieuwe wederomme in plaets te becomen,
ende den rys zeer goet koop werden, dat ons den tyt sal moeten
kundigen. —

Clappus oly is dit Jaer hier redelyck wel geladert, zulcx den eysch
van 1000. potten, soo by dese, als de schepen die nae te komen staen,
voor totty te nootwendige voldaen zal connen werden, daer
u Ed. volcomen staet op gelieven te maken. —

Van gelycken zullen de 150. potten honigh voldaen werden, waer
op u Ed. schryft goede toesicht zoude nemen, dat de selve suyver ofte
geen bemaertigt werde, naer alle apparentie, omdat de voorge-
altyt boven op de potten met de doode beyen bedeckt zyn geweest
welck noothsakelyck is, omme 't wederom vande selve te vergoeden,
want zoo de selve doode beyen niet inden [illegible] honigh
en waren, daer te ten principaele, vermits seer schrale valt

[Margin notes:]
'tgewas vertoont hem schoon,
in Siam is geen gebreck van rys. —
Clappus oly wel geladert
Honigh zal voldaen werden
daer moeten doode byen in wesen tot pre-servatie,

op te leveren moet, niet mogelyck souden zyn, dat men die, sonder te bederven, verkoopen soude connen, zulcx dit eyndelyck tot prejuditie vandeselve geschiet. —

bruynezuychden sal wat dierder vallen

Bruynezuychden moet ten principale uyt de boven quartieren comen, waer vandaen, vermits 't leger en het hof binnen corte dagen, wedercomende derwaerts staet te vertrecken, nu weder af en comt, 't welck veroorsaeckt in de bovenste quartieren, deselve in prys steygert, zulcx genootsaeckt zyn geweest, die een weynig hoger in prys als voorleden jaer te bemachtigen; echter verhope soo nu als met de naeste schepen, die van hier te vertrecken staen, u Ed. petitie daer van te voldoen. —

gommelacq sal voldaen werden

d'Engelsche zynde seer gragh na, maer en connen niet krygen,

Gommelacq hadde al voorens ons de patricale petitie toegecomen waren, goede quantiteyt by den anderen verhandelt, en is daer naer noch redelycke partye van die gomme, vermits op den ontfangh van u Ed. dringende recommandatie, naer de provintien Campheng, Porcelouk, en Sockotay, daer de principaelste valt, dadelyck volck afveerdigden, omme aldaer alles op te zamelen ende te bemachtigen, ons toegecomen, zulcx dieselve hier van soo voordeligh zyn geweest; d'Engelsche, hoewel sy sich daer seer gretigh naer vertoonden, daer van niets en hebben connen becomen, en den eysch van 40 @ a 200 met dese schepen en het Jaght schip de Vogelesangh, 't welck nu in ladingh leyt, en binnen 8. a 10. dagen gecargeert met houtwercken, te volgen staet, ten meerendeele voldaen sal werden. —

Wasch niet veel krygen

Wasch hebbe tot noch, vermits de ongeregelden inkoop der Chinesen, die daer comende noch al seer woelen; als de opstoeten der legers, niet meer als p^cls ofte @ tegens % 94. — — Siams 't picol ofte de 118. @, welcke u Ed. met dese schepen toecomen, connen bemachtigen, echter verhope met den naesten het manquerende van de geeyste 100. picols voor Bat^a te zullen voldoen.

Sappanhout genoegh becomen,

Sappanhout gaen met dese schepen picols Siams ofte @. daer mede den eysch voor 't patria ten vollen vertrouwe voldaen sal zyn, daer mede by gebreck van grooter quantiteyt rys, genootsaeckt zyn geweest, de schepen by deselve bequamelycken lyt te cargeren. —

Siamschen Benjuyn. —

contract met Jan de Schobaert aengaende de Manilhaschen Benjuyn is vernietigt

Siamschen Benjuyn hadde al wedercomende op voorraet p^l. Siams ofte @ voor den ontfang van u Ed. schryven ingehandelt, welcke u Ed. dan by desen eyndelyck sonder eenigen Manilhaschen becomt, welck met seer grooter voordeelen ende Maccausche —

portugeesen, door den Castiliaenschen koopman Joan de Schobard, als ieder met ons gecontracteert hadde, verteert is, sulcx 't contract van den handel mits tot contentement van beyde partyen vernietigt is.

Houtwercken beswaerlyck bekrygen.

Houtwercken zyn, vermits de gene, welcke hadden daer niet voor desen geboden waeren te gaen door, en niet de opsichten van den koningh, in een gedurige labeur gehouden werden, als hier zeer swaerlyck te becomen geweest, dienvolgens buyten dat tot de ligorse logie, als de houtwaerdementen van Formosa en Malacca, — genootsaeckt zyn geweest af te steken, comen U.Ed. by desen, noch zoo veele balcken, plancken, ribben ende kinds tot, als dese scheepen gevoeglyck hebben connen inbarcqueren, en stadt hier sluyt de vogelesangh gelyck als geseyt, binnen korte daer niet volladen, U.Ed. by behouden varen, in de eerste tyt werdt syn, buyten welcke zeer weynige houtwercken tot carga van scheepen, die van de noort te gemoet te sien hebben, bijst comptoir in voorraet zullen blyven, welcke dieven vermits noch een geruymen tyt daer toe voorhanden hebbe, verhope niet schuldigen yver te versorgen, dat alle haer ladinge zullen becomen. —

de vogelesangh zal volladen comen,

Hertevellen en huyden geweest. —

Herte vellen gaen by desen van de ligorse sortinge, de groote 1200. stuq, nevens 300. do. kalfshuyden, welcke alle, nae de genieten van den ?, vander bas ? Guilliam Malpot, volgens U.Ed. order hebben doen packen, en sullen gemelde Malpot dan ooc voorders tot het gaderen en goedwaerders van de vellen, welcke tot de Japanse cargasoenen zoude mogen vede in voorraet zyn, als die noch in te handelen staen, en int packen van dien voorgaende geringheden, welcke de vogt dese Jaer zeer verschroomde als in diergelycke Jaeren verwachts, begint te vertoonen, sulcx wy te zoude comen zyn, dit saisoen een buyten gemeen Japans cargasoen versamelt werde, dat den goeden godt ten voordeele onser principale gunne, waer toe geen deligentie en schuldigen yver int inhandelen ten civielste pryse by ons gespaert zal werden. —

den vogt daer van stadt schroom. —

Benjuyn niet te krygen

Benjuyn is desen Jaer met de oorloge, die zyne Mayt. int Lauwenlant voert, alhaer de principalen van daer niet comen, uyt de bovenquartieren niet aende markt gecomen, sulcx niet machtigh, t' onser leetweesen zyn geweest, omme U.Ed. andermael met een monster der selver gomme te versorgen, doch zoodra de selve tot redelyken pryse sullen connen becomen,

agulhout ook niet ede,

Van gelycken is het met het Agulhout gestelt, waer van beyde gedaene eysch voor Cormandel, niet meer becomen is als 't volck, 't welck hadde daer niet in voortyden gevonden waren, en de gedurige questinge onderworpen zynde, als cattys ofte ℔. geene t'onser noodigen conne contribueren. ——

aertoly valt in Siam niet. ——

Aertoly valt in Siam gansch geen, maer moet de alhier gebruyckt wert, dat weynigh is, uyt Atchein ende Macasser gebracht werden, zulcx onvermogende blyve, daer van u Ed. eysch te voldoen. ——

Eysch tegen 1662.

Tot vervolgh van den handel, en ten principaele, omme ende Castili-aensche koopluyden met voordeel te bedienen, die in meest aenstaende, wedder omme alhier staen te verschynen, zullen met u Ed. goetvinden van Corly, wat vroeger in Indy te gemoet zien, de volgende koopmanschappen, namentlyk. ——

100. corgie guinees lywaet vande slechste soortinge,
100. corgie gebleeckte geschilderde betilles,
10. cassen persiaense koopbalen,
50. corgie rouwe betilles,
alle de cattarbanys Calpony, die u Ed. van Cormandel, albereyts hebbe aenbesteet zyn, soude mogen becomen,
600. ℔ nagelen,
400. d°. foelie,
900. d°. rompen en notemuskaten, door den anderen. ——

Alle welcke koopmanschappen, tot vervolgh vanden Manilhasen handel als anders, aen te zouden meer, voor dit Comptoir, omme voordeel op te garderen, met u Ed. goetvindingh, nodigh gehouden, en tot gerief van dit comptoir, als gebruyck en onderhout van Comp.s gewoone noodwendigheden, 't volgende, te weten, ——

4. yseren krossen wat swaer tot gijns,
9. d°. wide krossen tot lopent want der wercken,
4. cabel touwen van 4. en 6. duym.
5. yseren dreggen van 150. a 160. ℔ yder.
2. tonnen teer
1. d°. peck tot de goten om 't huys,
2. balen swaer doeck tot berg zeylen,
4. vaten spyckers, te weten,
1. vat dubbelde middelnagels,
1. d°. dackdeele,
1. d°. latspykers,
1. d°. vyff duymen, dade int repareren vande wercken 't maecken van kisten, als anders, doorgaens zeer om verlegen zyn. ——

½ aam lynsaets olie,
½ d°. olie van olyven,
½ legger wyn asyn,
1. legger spaense wyn,
1. vat boter,
1. bos stale,
3. last smeekolen,
5. riem papier te weten,
1. riem groot formaet,
3. d°. kleyn formaet,
1. d°. indio formaet,
20. bossen schachten.
3. pennemessen,
lack, zegelgaren, en Inct stoff,
eenige gebonden boecken.

Voor Comp.e Aldenarden,

50. swarte en graeuwe geschoorde hoeden,
200. stux fyne hoetbanden,
1. graeuw ofte muscaet colour laken,
1. d°. swart laken,

geen contanten van Batavia becomen

Met groote verwonderinge, syn van u Ed. op onsen gedanen eysch, tot noch met de minste contanten van cassy niet geassisteert worden, omme de petitie voor Japan als andere quartieren ende insonderheyt de overgroote eysschen voor cassy te voldoen, t' onser leetwesen zedert al genoodsaeckt zyn geweest, 800. cattys

96 ℔ gl. op Interest van Coning genomen tot 2. pr. C.to sma[a]nts,

ofte ℔ 96000:–:– tegens 2. pr. C.to pr. maent vanden Coningh a deposito te lichten, welcke swaeren Interest, de soetste winste van dit magere comptoir, haest op zoude doen verslinden, ende waerom van u Ed. dit saisoen niet geassisteert werden, en dit capitael met den Interest van dien uyt 60 ℔ Tywelen, die tegens t'aenstaende saysoen tot vervolgh vanden handel, uyt Japan werde gewacht, sullen moeten afleggen, wesende weetenwaerdigh, tot den Japansen aenstaenden eysch niet en sal connen besteden, maer zullen al wederomme in de genoodsaeckt zyn, soo 't werck willen gaende houden, tot Comp.s groote schade penningen a deposito met sulcken hanckerigen Interest, dat daer met in vier Jaren 't geheele capitael verdubbelt te lichten, dat waerlyk droevigh en moeyelyck valt. ———

d'h.r Klincke gemist

Den E. h.r Hermanus Klincke van Oddelte, gewesen advocaet fiscael van India, by u Ed. geadsigneert, tot vervanger vande E. h.r

Gouverneur Frederick Coyett in Tayoan, die 22. Juny passato
gintswaert, p[er] 't Jacht Hoogelande, in comp[agni]e vant fluyt scheepie
Loenen, aen vertrocken was, ende door u Ed. mede becomen
droevige tydinge p[er] 't Jachtje Maria, vande vyantlycke invasie
des Chinesen Mandoryns Coxinja, op Tayoan ende Formosa, het
fregat Batavia, omme zyn E. aende Eylanden, tot u Ed. nader
ordre op te houden, naer hadde gesonden, en voorts genoemde Jachtje
zyn E. die met den Wavado, d[it]o Eylanden, nae alle apparentie verby
gebracht, ende 't naer Tayoan sal voortgeset hebben, niet
zynde aenkomste, niet, maer eenlyk 't fluytien Loenen, met d' E.
Casembroot aldaer ten ancker gevonden, tot de comste vanden E.
Commandeur Cau, met zyne vloote, die aldaer 16. July geluc-
kelyk aengelandt is, verwachte, en wederomme, omme zyn
dessyn te vervorderen, daer den goeden Godt zynen milden
zegen, ten voordeele onser principalen, op dese ongelovige
gelieve toe te verleenen, 19. d[it]o mette geheele vloote, d' Eylanden,
alvorens in het Jacht overcomen, dat met dese veranderinge by u Ed.
geordonneert was, onder meergenoemden Heer Klincke her-
waerts aen te voeren, om dit comptoir tot het houden vande
monsson, als Commissaris by te woonen, alle vrouwen ende onweer-
baere overgescheept hebbende, omme herwaerts aen te brengen
en wederom van hier nae Batavia versonden te werden, verlaten heeft,
gelyck u Ed. uyt nevens gaende copie missive, door meergen[oemde] Comman[deu]r
Cau, aen ons geaddresseert, breeder en langer gelieve te verstaen;
Ende dewyle den voorgenoemden E. Heer Clencke, die de-
[illegible] voor [illegible], nevens de fluyt Loosduynen verloren begeert
zal hebben, alhier ter dier oorsake niet verschenen en is, soo comt
u Ed. beslooten missive aen zyn E. p[er] de fluyt de Vogelesangh
door u Ed. geaddresseert, by desen wederomme te rugge, vermits
niet en connen bevinden daerjegens yets te zyn, vermits van
tyt tot tyt alle zaken 't comptoir raeckende ons ten vollen door
u Ed. kundigh gemaeckt zyn, dat ons ten voordeele onser principalen
zoude dienen bedacht te wesen. —

Hoe desen Coningh met een geheele van zyn leger, nevens 't gehele
hoff gevolgh, wederom victorieus uyt de bovenquartieren en
't Lauwenlant, inde stadt ende het hoff gearriveert is, en wat
progressie aldaer heeft erlangt, als hoe de 5. Nederlanders aen
zyne May[estei]t by ons, op zyne May[estei]ts versoeck geleent inde optocht,
buyten mate aengenaem zyn geweest, en waer zyne May[estei]t
gaet int wedercomen, mede tot vergeldingh geschoncken heeft, als
hoe hem wederomme door 't geheele ryck, groote preparatie ter—

Commandeur Cau, comt met de vloot aen p[ul]o Timon 16. July

en gaet 19. na Tayoan,

missive van Cau nae Siam relatyff

Vertoghe van des Conings victorie inde bovenquartieren,

ordre van zyne May^t. gemaeckt werden, tot vervattinge van
dese oorlt, omme de reeds erlangde victorie te vervolgen, waer
mede alles hier nu de novo wedder in roep en roeren is, zullen in
deesen specifice, omme lanckheden te vermyden niet aenroeren,
maer deselve voorbygaen, ende ons eenelyk dies aengaende —
geheelijck ghedragen aen 't geene daer van, in dato 4.5.6.7.8.9.
10.11.13.14.15.16.17.18.19.20.21.22.23.24.25.26. en 27.
April, 8.9.12.14.15.18. en 23. May, 26. Juny, en 4. Augusto
doorgaens int dachregister is aengeroert. —

de huysvrou en dochter van Claes Vermeer komen met den Elephant over

Omme de huysvrou en dochter van den vryburger Nicolaes —
Vermeer, uyt het portugeese quartier alhier, daer haer waeren
ontvluchtedes in handen te krygen, hebbe groote moeyte gehadt, —
vermits de papen ende geestelyckheyt, die hier nu in overvloet
regneeren, dewyle de roomsche religie aengenomen hebben, —
haer daer gevaerlyk tegens stelden, zulx omme niet deese —
rapaille in geen verbydtringe te geraken, daeromme den
konings gevolmaeckt zyn geweest moeylyck te vallen, door
wiens autoriteyt haer eerst onder ons gewelt hebbe becomen,
en met het schip den Elephant, by desen, volgens u Ed. ordre nader
costy laten navigeren; zullende wyders niet naerlatigh geven,
den werden, by verschyninge alhier uyt Tonquin van voornoemde
geroveerde Vermeer, hy met wil ofte onwille, mede u Ed. ordre
prompt naer te comen, doch willen niet verthoonen, vermits
buyten gemeen veel schulden hier heeft, weshalven soo hy sal soecken
in Siam te komen. —

Ocsoet Pegua.

Wat de gelegentheyt der hier zynde mestiesen van de kinderen
van Ocsoet Pegua belangt, zullen by desen niet aenroeren, maer
vermits kortheyt des tyts uytstellen, tot het vertreck van
't chaloupschip de Vogelesangh, 't welck eerstdaeghs te volgen staet
waer mede u Ed. deselvige dan breeder verwittight te
werden. —

Poolvoet en van Spyk bedancken haer Ed. voor de verheffing

Seer danckbaer en ootmoedelyck buygen den koopman Gerrit
Poolvoet, ende den onderkoopman Jan van der Spyck, haer
voor u Ed. A., dewyle u Ed. d'eerste met de qualiteyt van —
Coopman, ende d'ander van onderkoopman, neffens den
honorable besoldinge in gagie, heeft gelieven op haer supplicatie
te begunstigen, waeromme verhopen haer tenderen dienste onser —
principalen soo zullen dragen, dat by't expireren van haere
verplichten by't u Ed. reeden becomen zult, haer tot hooger —
ampten te vorderen; Doch den Assistent Dirck Pieterse

maer dirck keramer meent de zyne niet aen.

Keramer, van wien wy niet anders en connen getuygen, dan dat de qualiteyt van onderkoopman met zyne goede gepresteerde diensten, geduerende zyn aenwesen alhier ter comptoire, seer ten vollen waerdigh gemaeckt heeft, vermits u Ed. dispositie in zyne saeck wat laettijts is afgeloopen, ter mede dewyle beyde boecken zyn gereedt over den tam gesloten, naer alle apparentie, door versucht geweest, zyne verbeteringe niet geaccepteert, maer u Ed. voor 't faveur bedanckt, ende zyne verlossinge, omme met de eerste retour vloot te mogen repatrieeren; twelcke onaengesien zyn verbleyft, dewyle den voorst is daer d'E Comp.e in tyden en wylen noch goede diensten zoude connen van trecken, gedaen hadde gesien, vermits zyne lyts expiratie, hem niet en hebbe konnen weygeren, zulcx by desen mede Cortyle verschynen staedt.

Dat wyders in desen niet quaeleet, ende verghelen zoude mogen wesen, verhope u Ed. met naerder geleegentheyt te beantwoorden, zullende dierhalven afbreken, ende Heere ende,

Ed. Manhafte, gestrenge, wyse, voorsienige, zeer discrete Heeren, des niet wyders prolongeerende, u Ed. naer onse gewoontige gebiedenisse in de bescherminge des Allerhoogsten laten, die u Ed. loffelycke gouverno altyt vermeerdere, ende u Ed. regeringe met geluck en zegen, ten voordeele onser principalen gelieve te begenadigen, Amen,

India op 't N: Comptoir Kaau, adij 7. octob. A.o 1661.
onderstont u Ed. geringste dienaers, ende was geteyckent
Jan van Nyck, Dirck Poolvoort, Jan vander Spyck, Dirck pietersz Keramer, ende Gilles Goossens, Noch lager stont

Dunkercken van batavia 10. octob.

Nota bona. Soo als dese schepen naer afscheyt becomen hadden, soo is alhier van Costy, ter rede gepasseert 't schip Nieuw Dunckercken, twelcke met schuldigen yver zyne carga, zoo dra doenelyck, off dat spoedigh naer Costy wedercomme mach retourneren, zullen zoecken te versorgen.

Op de plaets Amsterdam den 10. October Anno 1661.
onderstont u Ed. geringste dienaer, ende was geteyckent Jan van Nyck.

Aen d' Ed. Heer Joan Maetsuijcker gouv.r genrl, en d' E.E. Heeren Raden van India,

den coopman de Gooyer en raed tot Jamby, aen haer Ed. 26. octob. 1661.
ontfangen met het schip de gekroonde Leeuw, den 23. novemb.

Ed.le Gestrenge, Manhafte, wyse voorsienige zeer beschaydene hooge achtbare Heeren.

Ed. Heeren,

de gekroonde Leeuw van Bat.a 2. Augusty

Met het retourschip de gekroonde Leeuw, zyn ons U Ed. aengenaeme missive in dato den 2. Augusty, den 12. daeraen volgende behandight, gelyck oock het becomen cargasoen beloopende f 159945.10.15. het comptoir gemaeckte hebben gecrediteert, soo sent haer Ed. daer tegens met genoemde retourschip, tot volle ladinge toe, gesonden 903220. catty swarte peper, en 4750. catty witte peper

lading van den bedraeght f 107450. ——

31. marck 5. onsen 16. engelsen gout, 12000. provintie daelders, montende volgens nevens gaende factura f 107450.14.2. daer 't comptoir gemelte hebben voor belast, nevens de negotie, soldie en andere boeckens, daer register en pampieren by deselve berouwende blyvende volgens 't slot der boecken alhier in voorraet 34561. catty peper, 1206 7/8 provintie daelders

restanten in Jamby

en 40 7/8 realen van 8en, daer by 't geheel becomen cargasoen gebaten en tellen, dat wy volgens d'oude ordre, nevens vier kisten met provintie daelders, tot dat eerst 200. lasten peper int schip geladen hadden, (anders het soude ontvallen, haer ordre volgende) daer in latende, die ooc eerst int laest van September (als de rest der gedeste peper, zynde ontrent noch 250. lasten uyt de logie in de Jonks wierde gedragen,) alhier doen beschickten, soodat wy op reden van de becomene cedden 50. packen gesorteerde lywaten, tot betalinge van ruym 2000. picols peper op credit (eenige gelden 8. andere 6. en minder maenden) ontfangen, —— hebben betaelt, en in de nieuwe boecken zyn gestelt, dat de claer advance in de gesonde boecken hebbe verantwoordt blyvende wy nu over toe van Malacca, Orangie en [illegible] p.r rest aen zyn Hoogh.t R.a 1356. Item 1000. Rx. over geredde gehoede goede realen, en deden noch de toe der gekroonde Leeuw, —— (bedragende 9525. R.a) en haven 11871. R.a schuldigh, noch aen zyn Hoogh.ts twee factoren 6100. R.a, als aen de groote 2100. R.a voor goede inladinge, en de andere 4000. R.a over geleverde pepers onder conditie, die met realen te betalen noch 1000. R.a op interest a 2. p.c. smaendts van den Chinees

verschulden bedragen 20000. R.a comptant te betalen.—

koopman (hunne geliest, soodat d'Comp.e hebben ontrent
de 20000. R.e realen alhier contant te moeten betalen schuldigh zyn,
die al over eenige jaren provintie hadden willen ontfangen cito

Schryft cito om eysch,

cito ter eerster gelegentheyt geheel nodigh en dienstigh —
(soo wy de Comp.e voorspoet willen betrachten) en ten minsten
by ende beyden dienen gehouden te worden, anders boven
't voorsz. de bedreyghde Engelse vrienden die anders hare
de peper alhier tot betalen sullen becomen, weshalven wy ons ten

eersten eysch.—

eersten eysch volgens 'tnevens gaende schrift int geheel ofte soo
veel doenelyk, zy buyten groote verhinderinge binnen 2. a 3.
maenden ten langsten te gemoet sien, daer op wy ook Comp.e
crediteuren groote belofte gedaen, van hare daer —
vry op te mogen verlaten, gelyck wy ook nu doen, en indien
't eyschen, anders de bedde nade voor groote tegenheden van
Zyn Hoogh.t en alle andere sullen getapt worden, en daer staden
geheel buyten credit te geraken.—

tweeden eysch,

Hier nevens gaet mede onsen 2.de eysch, dat wy (alsoo niet 't eyschen
alsdan onse restanten, en de 't geen met de eerste eysch becomen
tegens peper en goet al omgeset sullen hebben) in Juny off ten
langsten in July met een redelyk groot schip tot wegvoeringe
der peper, als Jaerlycx is geschiet sullen verwachten; d'Engelse

Engels schip Africa te Jamby 11. sept.

hebben op 11. September laetleden, haer fregat genaemt
Africa, groot ontrent 150. lasten, gemonteert met 22. stucx
geschut en 60. koppen gemant uyt Engelant over Bantam —
in 8. maenden alhier becomen, medebrengende, soo wy vernemen
10. (m) Spaense realen, met 30. packen geschilderde cleeden, zynde
de meeste der selver realen door lang int Sout water —

haer realen zyn te licht gevonden

gelegen hebbende geheel swart en int opkoken en branden
veele te licht bevonden, de 8. mede 7. van onse gewichte realen,
die de Jambinesen nu also van realen geheel ontbloot zyn,
noch graegh ontfangen, en onse schoon gewichtige reysende

die de Jambinesen verwel graeg ontf. ende d'onse die gewichtigh zyn — begeeren zy niet

niet begeeren, d.o fregat staet mede op zyn vertreck, die
vertrouwen over de 3000. picols peper nae Bantam sal vervoeren,
daer zy Engelse soo wy vernemen en contanten nae behooren
waren versien geweest, met de kleentste geltst haer wel soude
vergenoegt hebben, zy hebben haer volck met een cleene

d'Engelse zenden een praetie nae Bantam om secours.

praetie ontbeconr (also haer capitael een woort nae
Bantam gesonden, te gemoet dagelycx siende, (soo voorgeven)

twee schepen met cleeden vande Cust Cormandel, om alhier peper te laden, daer se nu met 't vertreck van genoemde fregat, niet een picol toe in voorraet zullen behouden, soo mede hebben zy door een van haer dienaers over lant de Palimbangers de weet gedaen, dat in corten dagen zy aldaer twee van haer schepen met cleeden en contanten te verwachten hebben, haer peper daer tegen in te houden, en die met cleeden en contanten tegens 6. R^a de picol oft 10. de bhaer te zullen betalen, gelijck den Chinese sabandaer in Palimbangh ons ende d'Engelse 't selve by zyn geschrift ook heeft bekent gemaeckt en belooft voor de voorsz. prys een groote quantiteyt van wilde leveren, daer wy den Chinees niet goet gevonden hebben op te antwoorden. ——

de Palimbangse vaertuygen pas hebbende om haer peper op Batavia te brengen, comen in Jamby, en leveren haer peper aen d'Engelse

Sedert onsen laetsten met de Chaloup Badunger in dato 13.en maert, tot heden, hebben d'Engelse meest alle de peper nu in haer fregat geladen uyt Palimbangh alhier aengekomen (door onse onmacht) tegens 5 en 5¼ R^a d'p^l. becomen, daer ook eenige onder met pas van haer ende ende peper op Batavia te moeten in retour brengen, zyn geweest, en ook ontlasten (also wy by zyn Hoogh^t. staende hielden, die peper de generale toebehoorde) — over zyn ontstaen, maer hebbe ten jongsten die luyden noch de voorsz. peper uyt haer pas, als in coop tegens cleeden ons overgelevert, soodat onse beste schepen voor Palimbangh die te weyde inde groote rivier Sungy Benar, hebben geleyt— door zyn groote wytte, als mede geen andere rivieren en spruyten om uyt en in te varen manquerende (soo alhier verstaen)— niet hebben verricht. ——

verhael van affronten vanden Pangoran van Jamby, d'onse aengedaen om de tol.

Tis niet weynigh te verwonderen niet te verhalen, wat moeyten, smadige woorden en onredelyckheden, ons van zyn Hoogh^t. en vrou als d'andere comp^s. crediteuren, door onse factoren en onse sabandaers zyn aengedaen, omdat den tol vanden verleden drie schepen, de geleende penningen, en 't geen voor ontfangen peper contant belooft was, met de komste van dit schip te betalen, niet hebben connen voldoen, en wat smeekende en vriendelycke woorden wy onder peper inde leen te mogen scheppen de tol te borgh (die by de 10.^m R^a beloopt) tot veele tyden hebben gedaen, soo dat boven seer groote beloften, van die binnen 2. a 3. maenden nevens d'andere restanten van schulden aen zyn Hoogh^t. in restanten te zullen voldoen, en met een propper schenckagie van 600. gl, hebbe ten jongsten noch—

de goyer maeckt open, wee de hele terughe te krygen. —

hebben gedestineert, daer wy ook alle (godt zy geloft) seer in verheugt waren, want anders hadde geresolveert, daer over cito cito een chaloup nae batavia te zenden, waer door schip de rede voor Jambys rivier, wel langer tyt als nu zoude moeten verwachten. —

een gesant van palimbangh. —

de palimbangers bemachtigen 't eylant billiton, en 't eylant banca. —

't welck den Jambinees sich aentreckt

Als nu ontrent 2. maenden verleden is alhier uyt palimbangh vanden pangoran, den Commagon genaemt Watap Kadir, in ambassade by zyn Hoogh^t. verschenen, versoeckende zyn pangoran over lant om met deselve te spreken te mogen komen, dat hem toegestaen weirt, maer is die tot heden noch niet verschenen, soo hebben de palimbangers weynigh tyts verleden het eylandt Billiton boovenbanken gelegen, als mede 't eylant bancka bemachtight, veele menschen doot geslagen, en in palimbangh gevangen gebraght, dat onse Hoogh^t. seer zeer aentreckt, ten eynsen nu ruym 2. jaren geleden, door wey in by Martakata gouverneur in Japara is belast, dat hy 't volck in banca voor overlast sal helpen beschermen, waer over de verschyninge van de palimbangse pangoran alhier wel moet achterblyven, comende alhier mede tot heden noch niet verschenen, die eenige persoonen in Ambassadtschap nae batavia willen zenden, en zeer weynigh de laetste besettinge hadde der rivier geaert hebben. —

pangoran Kato resigneert zyn ryck aen zyn outste zoon pangoran de patty.

schryven beyde aen haer Ed.

de oude versoeckt een goutsmit. —

Synoude Hoogh^t. olde pangoran Kato, heeft eenige maenden geleden zyn ryck en gebiet over Jamby, aen zyn outste zoon pangoran de patty Anom over getransporteert, belovende het oude contract vanden commissaris pieter soury, als by zyn vaders tyden te willen onderhouden, waer over haer beyder missiven aen haer Ed. hier nevens zenden, hebbende de nieuwe koningh by zyne missive een schenkagie van 40. picols peper gegeven, die, alsoo de peper vaertuygen al langh afgevaren waren hier niet mede gaen, maer inde Indiase boecken die peper per schenkagie zullen inschryven; versoeckt maer een gout smit om iets raers voor hem te maken, die wy gevoeglyck mede versoecken, en vertrouwen, alsoo onder deese noch verscheyde ryse versoeckt heeft, nu mach toegestaen worden, hebbende (onder correctie) niet het laegste en der peper in 2. rottanen, dat over de 20. [illegible] realen toe gebraght, te wachten, en het leveren van realen in wee gemeriteert vermaent in zyn missive mede, dat noch by de ouden Jaerlyck nae ouder gewoonte realen werde gesonden, anders de peper planters haer tuynen zullen moeten verlaten, en de selve ook risico lopen, dat om gelt te bekomen,

naer andere plaetsen zullen ver voert werden, over de provinci-
daelders om aen zyn volck die te moeten ontfangen, heeft —
menige vergaderinge met alle zyne Ingesetenen daerom —
gehouden, maer konde echter voorslagh niet dienstigh vinden,
ook soo wilde die niemant in betalinge aennemen, te meer niet
bergh en buyten luyden dagelycx te doen weesende, ende wanneer
daer aen Zyn Hoogh.t mede bekent maken, dat zoo die specie, dat
goet silver was, en de 17. Str., 10. realen in gewichte conde ophalen,
wilde zyn volck by gebodt van gonsaech(?) om metter tyt deselve
gangbaer te maken, op dringen, ordre van haer Ed. in Batavia
hadden, om zyne Hoogh.t een redelycke discretie daer over
te mogen geven, bequam in antwoorde, dat hy daer in met zyn
broeder den gendrade(?), niet wilde handelen als den Sultan in
Bantam gedaen hadde, want zyn Hoogh.t hem versekert hielt
dat het zyn Ingesetenen, niet zoude nae comen, hebben wy
daer over ook 3. kisten met provintiedaelders als gesegt te
rug gesonden, d'andere 2. kisten weeten zoo aen onse Sabandar
Chinesen en andere in betalinge van geleende penningen
en voor peper, op conditie, die niet conden uytgeven, met
goede spaensche realen te zullen wisselen, behandigt, daer mede
zy luyden nae Malacca willen, om goet koop kleeden vande
Comp.e en moorsche waere te kopen, dat den tyt leert; —
Zyn Jonge Hoogh.t heeft 30. picols peper tott discretie by
zyne insinuatie(?) gevordert; ontvangt boskruyt(?), 4. kleeden en lichte
karbynroers(?) om te paert rydende, die te koomen afsnyden(?),
swart sulp(?), en kleeden gouden kanties met lovertjens, en zyn
oude Hoogh.te vrou Kato maes wat rechter syn gouden draet,
en niet dat in twee off meer draeden als luys koort(?) haren is
gedraeyt. —

De provintie daelders en konnen niet gang-baer worden. —

Geschenck vande Jonge pangoran

Den Jongen Janpatoran is nu ontrent 8. maenden geleden
met veel geraffen(?) en groote statie uyt Johoor alhier weder
verschenen; van zyn vertreck hoorden geen geruchs, in des
selfs comp.e arriveerde alhier mede 2. Chinese vaertuygen,
onderwegende(?) uyt seekere 2. wanghans(?), die van Canton met
veele Chinese kleinigheden in Johor waren gearriveert, van
sheeb(?) goet, die nae groot opgeven van haer mede Chinesen van
een a 2000. duysent picols peper te willen opkopen, maer —

De Jonge Janpatoran is over 8. maenden weder van Johor gekomen,

contrarie, ofte ons hart tegen spreken, by zyn als onmacht,
de 400. picols in alles van hier derwaerts hebben te voeren, dat soo
hy macht hadde gehadt, van die met ons Chaloupen (buyten zyn
Hoogheits geheit zynde,) te mogen aentasten, soude wel geheel
soo ons door verhinderinge uyt Palimbangh komende, wert bericht,
soo soude van die plaetse over de 1000. picols, met Javaense en
Chinese vaertuygen, die daer haer [illegible] uyt gemelde Chinese
Jonken hadde aengebracht, in 5. bodems wechgevoert zyn. ——

Engelsche questien

Met eenen hebbe in haer Ed. aengenaeme missive gelesen, dat de
Engelsche al wederom een ongefondeert, en met leugenen gevulde
protest, tegens ons hebbe gedaen, over een coop van circa 200. picols
peper, die wy van haer zoude gestolen hebben, ons by haere letteren
in beide malen voor peper dieven, en den Ed., en al wederom dieven

antwoort op haer protest. ——

scheldende, haer letteren bekrachtigende, dat d'oude en jonge koning
gemelde haer die toegevoordeelt hadde, daer den tyt tusschen [illegible]
by absentie van zyn Hoogheit, en veele groote, die int geweerte uyt
oorlogen waren, aen zyn swager den lant-heerder Pangoran
Proba Nagara, hadde gelaten, de ook gemelde peper alsoo wy,
en zy, desselve te gelyck gekocht hadde, en hebt verschoten, ons op
het begeeren vande verkopers, zynde Javanen, volgens ons
contract de peper te ontfangen toegestaen hebben, ende Engelsche
belast (also zy voort hebt haer bekomende met veel vileyne
woorden etc., die dan met geweet te willen nemen, ofte na te laten,
off dat zy hetselve willen wat daer te doen hadde; by nevens
gaende verclaringe door gemelde Hoogheit. ofte Pangoran
Proba Nagara lant heerder ons verleent, blyckende, zynde
by dese handelinge niet off niet eenigh onpartydigh Christen mensch
geschiet gewesst, wer halven geen bondiger schriften en connen
zenden, en tegen de schelt woorden van haer Honorable Ed.
dat zyn alle maer schelmachtige, en by haer versierde leugens,
stellende in haer geheel protest, in plaets van ons, haer schelt
woorden, tot haer eerst Honorable Ed., om dat zy soo schelm
tractement van haer genieten, . ——

Ed. Heeren wy vinden ons seer misnoeght dat dese Engelsche
schryvers, als den Assistent Sulcke middeltoon, en by provisie
als haer Agent, de naem van Engelsch Capn. hier is voerende
ende een verlopen Duynkercker, zynde de voorsoon van

Capitain Chinder, die alhier van zyn stiefvader den genoemde Schimmer, by d'Engelse is geloopen, en den selven in zyn noot verlaten, genaamt Pieter de Bruyn van Duynbeecken, ons by haar togen schriften, dan voor Moren, moordenaars, en niet ander voor peperdieven, en dan Sr. lapperden, en alter oneerlyke by haar protestatien uytstroeyen, met de dreyche sy geen geen andere naam konnen geven, haar gedeserteerde masters haar noch wel wat ter schole doen gaan, om te leeren hoe zy van, en aen een eerlyk man behoorden te schryven; zullen haar de ordre soo verre doenlyk zy prompt nakomen, doch deselve in Comp.s commercie niet meerder niet beletten off hinderen. —

Andragiry

De Chineesen met cleeden naer Indragiri gesonden, heeft het gout dat hier nevens gaat, in retour terug gebracht, zynde daar over gesint om dat Mindrade, noch andermaal een capitael [illegible] te zeyden, die naer 't gebergte is, wegens den oorlogh aldaar ontstaen, ontwricht der zaek terugh gekomen, welcke [illegible] also zyn Hoogh.t [illegible] met zyn adherenten de vlucht namen en haar naer de Menangkabous int hooge gebergte begaven, is ter neder geleyt, en staen die van [illegible] dagelycx weder vaertuygen met cleeden gaen, tot incoop van peper derwaerts te vertrecken. —

de Chinees met cleeden derwaerts gesonden, komt met gout weder, zal weder derwaerts gaen. de andere die naer 't gebergte gesonden is komt ontwricht zake terugh. —

bevinding van cleeden

De cleeden en lywaten met dit schip de leden becomen, vallen na haer prys volgens facturen in 't [illegible] vry slechter als voorleeden Jaeren principaale Cormandelse, en zullen derhalve, als doorgaans wel aenbrengen der Moorse lywaten, de advance die wy graegh hadde niet bereycken, neffens niet als in den civile prys, gout voor koomen [illegible], soo is (onder correctie) dienstigh, om dat Mindrade en geen te becomen (dit comptoir) niet meerder cleeden verhooght, jae soo wy van den [illegible] hadde gehadt, de quantiteyt dan in gesonden gout de helft wel zoude vermeerdert zyn geweest. —

meer cleeden moeten [illegible]

Het pack rood salempoeris No. 1147. costende volgens facture f745.-:- hebbe niet becomen, seggen schipper en koopman dat niet ontfangen hebbe, dat wy ons niet aentrecken, maar hebben derhalven 't Comptoir [illegible] in onse [illegible] boeken daar voor belast. —

1. pak rood salempoeris te kort

Keey Demandire de Wangsa bedankt haer Ed. voor de beleeftheden, d'ampsioen is daer uyt gehouden.

De beleeftheden aen Keey Demandire de Wangsa Sabandar gehouden hebbende hem behandigt, segt danckbaer te zullen blyven, maer heeft den Ampsioen, onde winst die daer in te gemoet sien, als die te komen tegen waren daer by deser om verlegen zyn, ontsetten behouden, en hem Keey 't selve niet bekent gemaeckt.

aengaende de slaeff van Pittavin,

d'selve wil daer blyven,

Den geweesen slaef vanden vryburger Abraham Pittavyn, ontgout hem by een Inlantse vrywou, alhier, neevens andere Maedyckers in Comp.s logie, zynde van geboorte een Chinese Mestice uyt Canton, ende vande Bantamsche buyten Batavia genoemde, en alhier van die natie geboort, als aen een Maedycker om 45 Rx. verkoft, hoewelde zyn vrydom met nadeeligh te arbeyden, als hebben voor ons, ende d'Engelse te maken becomen, also zyn Ed.e verschooten gelt heeft gerestitueert, bedanckt zyn oude Heer dat hy hem ontlaet, maer also hy alhier beter aen de cost weet te geraken, wil alhier blyven, om neevens andere Maedyckers te geneeren.

de Haerde en van Heyst komen weder,

D'ondercoopluyden S.rs Johannes de Harde, en Michiel van Heyst, komen haer Ed. volgens ordre weder toe; onse Chirurgyn Mr. Jan Volders sal met de naeste aencomende verlossinge zyn tyt van 3 Jaeren verdient uyt gedient hebben, versoeckt derhalven eerbiedelyck aen haer Ed. zyn verlossinge, en by gevolgelyck, dat haer Ed. ons een goet en bedaert redelyk ervarende ander Mr. met Medica menten in zyn plaets mogen becomen.

een Maldyts schoolm.r in Jambi nodigh

Wy maken haer Ed. by desen bekent (doch onder correctie) dat alhier een getrouwde maldyts schoolmeester, die redelyck maldyts portugees en duytsch schryven en spreken kan, zoude dienstigh zyn, om de alhier inde logie woonende Inlantse Maedyckers Christenen te leeren; en byt overlyden van Comp.s oude Tolman, die door veele Jaeren geheel swack wort, zyn plaets te connen becleeden; soo d'selve gesonden wert, moet de Maldytse gedruckte gebede boeckies, en andere d.o boecken niet vergeeten met hem te brengen.

Wyt Spaensche wyn, en een pyp moom, 't vat moom is 1/3 uyt gelekt.

Soo sagen haer Ed. mede, ons met het secours vande voorleden een halve legger Spaense wyn en een pyp moom hebben toegebracht, also het vat moom ruym 1/3 part uit gedopt ruym (door quade toesicht vande botteliers) was uytgelekt, en vande edt als mede uyt de halve legger wyn, aende 2 Comp.s Sabandars, die in Ambassade tot het maken der vrede met Bantam, in Jonght in Batavia geweest, vereert gesonden hebben, dat oversints in Comp.s dienst tot het laden der peper, de schoe te zorgen, als het hebben maken der pyp vande Ceder, seer nodigh hadden, en met ... en naer ... gesproken geen cleynigheyt ende Comp.s dienst daer in hebben gedaen, principael zyn Hoogh.t

factoor Marta Chedana, die dergelycke ons ook versocht heeft, also hy geheel en stock daer door is geworden, 't selve haer Ed. bekent te maken.

redenen waerom 't schip wat opgehouden is.

Wy hadden int afschepen des pepers vaste staet gemaeckt, 't schip op 15. off 16. deses, vande Jambyse rede te doen verseylen, maer hebbe 't selve niet connen doen, uyt oorsake wy met zyn Hoogh.t en vrou, in prys der cleeden, niet hebben connen accorderen, ter oorsake wy die na haer zin te dienen, tot betalinge van 5. a 6000. R.a die van haere factoren in peper eenige maenden geleden ontfangen hadden, deselve wilden aenrekenen; die wel last daer over aen de voorsz. factoren gegeven hadde, van deselve peper haer te restitueren, off uyt de logie te halen, daer d'Engelse vrinden niet weynigh ingestookt hebben, om deselve te becomen, so zy goede vrinden en opgevers, maer niet contanten waren versien geweest, die ook wel souden becomen hebben; doch zynde ten laetste door vele byeenkomste en tusschen spreken van groote en andere koopl. noch voor, en tot een geheel redelycke prys, die te zullen aennemen, veraccordeert, en wy bedunckt zynde, dat na 't vertreck vant schip noch moeste [illegible], als de negotie doen ophouden, vonden dienstigh voor d'Comp.e by dese gelegentheyt, om haer Ed. van 't selve kennisse te doen, het schip eenige dagen op te houden, dat wy verhopen haer Ed. ons niet qualyck duyden sal, te meer hebben niet alleen zyn Hoogh.ts factoren ontfangen peper, maer mede noch alle onse andere crediteuren en peper, in geaccordeerde prys, die geheel redelyck is in cleeden (godt danck) betaelt hebben. —

de Chinees Chinte sal de 100 [illegible] catty peper, welcke gesteurende na Batavia over voeren om 1/2 R.a p.l

Wy bevinden ons hebbende wel weder niet ontrent 100 [illegible] catty peper beswaert, derhalven na lang overleg met den Chinees koopm.an Chinte, zyn veraccordeert, dat hy die met zyn Jonk om 1/2 R.a t p.l tot vracht (met godts believe) in Bat.a sal voeren, wy niet twyffelen haer Ed. aengenaem sal zyn, want verhopen binnen 8. a 10. dagen die te doen vertrecken, dagel. werde ons verscheyden partyen peper die uyt 't gebergte en van Palimban werden aengebracht, ons te coop gepresenteert, daer voor 5. R.a in cleeden tot redelycke civile prysse presenteren maer begeren half gelt, dat niet hebben, bedunckt daer over zynde, dat so lange d'Engelse gelt hebben, die in haer handen sullen comen.

12. persoonen blyven in Jamby

Tot bewaringe van Comp.s logie en goet blyven alhier 12 persoonen, by deselve nevens gaende moeste wel int lange te leven en te zien, die ons de wacht inde logie te houden, als op Comp.s 3. Jonken en 3. Chaloupen te passen, op de passebas Saterdaeghs te compareren, de rivier af en op te varen en anders, ooch nodig zyn, versoecken hier by noch een trompetter, om 't respect vande Comp.e te houden, daer dese en alle Jalanse natie seer op letten. —

versocht een trompetter,

Gaspar Rodrigos comt over, zynde beschuldigt hantdadig te zyn geweest aen moord van bastiaen bouillion,

Met den Macassers vaertuygh is ontrent 3 m.n verleden ons een slaef van kees trompetter burger op Bat.a en aen bastiaen de fransman verpant, gen.t Gasper Rodrigos toegebracht, die met consent van zyn Hoogh.t, om dat van zyn mede lantslieden beschuldigt wort hy aen moort van gen. fransman handadig is geweest, in versekeringe hebbe genomen, en aen 't schip overgelevert. —

Tot besluyt en (so veel in ons bekent is) haer Ed. niet anders adviseren, of zyn niet Comp.s ansag by redel.e [illegible], dat god lange gelieve te doen continueren. Hier mede etc., onderstont U Ed. onderdanige dienaren, was geteekent Pieter de Goyer, Jonathan Claesz, Salomon Sandra ter zyden stont Int Nederlants Comptoir Jamby Adij 26. octob. A.o 1664. —

Aend' Ed. Hr. Joan Maetsuyker gouvr. genrl.
ende de Heeren raden van India. —

den gouvr. Joan Thyssz op malacca
aen haer Ed. 11. novembr. 1661.
ontfangen den 29. do. per den Angelier

Edele Eerentfeste, Manhafte, wel wyse
voorsienige, ende seer genereuse Heeren,

Achtbare Heeren. —

Met het galliot Charlois den 16. Juny en 't Jacht Alcmaer 10. July over
palimbangh, als den Angelier, hier op den 14. october, [illegible]
van Cotty tot dese rhede verschenen, zyn ons successive u Ed. aen-
genaeme brieven gedateert 25. April, en primo des Jongstlestge-
weecken maents, benevens haere bylagen, en andere [illegible]
gestelt, uyt welcke zeer geerne hebben gesien, hoe onse letteren
gevolgelyck, 'sedert 25. Augusty des verleden, tot den 13. Juny deses
Jaers, van hier met verscheyden bodems voortgesonden, gints alle
naer den anderen, met de daer by gevoechde cargasoenen, behoorlyk
aengebracht waren, en soo wyders de motiven, waerom genoemde
Alcmaer, en Charlois, geretourneerde palimbangh, hadden aengedaen,
omstandelyck gesien by twee hooftsche [illegible], door den pangoran
aldaer, aen den schipper gerrit vander Aelle, als den raed der
gemelte Jachten geschreven, (wiens translaten hier by gevoegt gaen)
sal u Ed. bleycken, wat deser voort, nopende de vrede aenraedt, daer-
[illegible] heeft, der hy tot het beseighelden der ver-
schillen wederom, ende syn naer Cotty afvaerdigen can, alwaer dus by
u Ed. expresse besendingh derwaerts moet werden gedaen, waer mede
soo 't schynt wel zoude [illegible] 't voorgevallen [illegible]
by te leggen, volgens 't bericht van twee nederlantse gevangenen,
hier ook jongst van gints aengecomen, en uit Cotty vertrocken
soo hadde zeker Engels schip weynigh [illegible] de verscheyningh van
Alcmaer, en Charlois, aldaer deselfs gantsche ladingh, met peper
ingenomen, waer mede naer bantam was verseylt, wiens over-
hoofden, gints, ontrent den pangoran, gedurende haer [illegible],
seer soetelyck ontschaelt, en tot de spoedige wederkomst, gants
ernstelyck zouden aengemaent zyn, dat dan ook onses geloofs,
binnen korten in der voegen te geschieden staet, vaste naerdemael
meer gemelde voort, sich tot het afvaerdigen zyner [illegible]
seer koelsinnigh aenstelt, zoo conde wel wesen, hy door gestyfde
Engelsche natie (die door den staet niet veel goets toegewasschen)
aengemoedigt was, geen contract met u Ed. in te gaen, dat deselve
mede presumptien zyn, hoe dan nu uit van daer die [illegible]
dienlyken te handelen zy, weten u Ed. zelfs best, wat zich dan

vordert, gedurende meer maels aengetogen Jachten, hun hiets ont-
houden hebben, toegedragen heeft, can uyt de getrocken resolutien
der overhoofden van dien, als andere papieren, die hier by gevoecht
gaen, nagesien werden, doort galliot Charlois zyn ons van hiets
23205: ℔ peper, door den Anachoda Modda, aldaer inde rivier aff-
geleijt, toegevoert, die volgens t'seggen van meermaels gemelte
schipper vanden Arke, maer 13900. dito (gelyck u Ed. indubitabelyck
by de daer van gepasseerde reçepisse gesien is) behoorden uyt te
maken, sulcx op die quantiteyt 9305. ℔ tewenigh zyn bevonden
bezyden welcke partye, ons noch door Acumaer, 15120. ℔ des
geraeten graints, uyt de Jonk vanden Chinesen koopman Siqua,
inwoonder tot Batavia, overgenomen geworden zyn, die hier int
nawegen, by expresse gecommitteerdens niet meer dan 14916. ℔
uytgelevert heeft, sulcx op die motte, 204. dito te kort bevonden
is, dat de gebreckes des gesyden Jachts inbrengen, door het quaet
geweijt, hebben sich op den ontfanck van dien, binnens boords boort
bevont, sonder daer van eenige andere redenen te cunnen gevon-
veroorsaeckt te wesen.

u Ed. mishoogen, en dat daer in verwondering wert getrocken, dat wy
hier laetst binnen deese vestingh van 40. tot op 60. slaven vanden
'teylt gesteygert was, hebben niet betrachten gesien, wesende dit meer-
maels eenigelyck geschiet, om onse trage inwoonderen, die Compag.
magasynen, al wat meer als wie de redelyckheyt toelaet, quamen
besoecken en sich souden selfs eens om haer leevens onderhout uyt
te sien, daer op t'eenemael bestonden te verlaten, door dat middel
tot neerstigheyt op te wecken, en daer toe te brengen, zy behanden
mede aent werck begonnen te raken, en die noodwendigheden selvers
met vaertuygen op gingen soecken, gelyck dan ook by openbare
placcaten aen een yegelyck bekent deeden maken, dat alle de
gene, welcke eenige landeryen in besit waren hebbende, die op
verbeterde, soo de selve inde tyt van 2. maenden, tot den bouw niet
bequamen mochten en beschadyden, van haer pretensien die daerop
hadden, int geheel souden verstecken blyven, dat dese luyde gaf en
dan ook wat beter heeft uyt hun oogen doen sien, en by haer daer toe
gebracht is, dat se binnen corte dagen de betoningh derselver moetsels,
sullen gevonden, en 't geheel (dat men seydt) sich hadden ongeleegen
plaetsen, seer schoon op 't veelt te vertoonen, staen in te oogsten,
interim heeft het omtrent geseyde luyden, die hier seer begimmen
te verandering vindigen, soo ofte men niet toe cunnen gaen, off hebben
hun door de schraeckse wervert van buyten, beneffens noch vele

bezonderen, en de hant bieden moeten, daer echter nu, vermits
een onverwacht toeval, dat sigh ontrent den rys ontdeckt heeft,
teenemael van desisteeren moeten, weesende sulx, dat vermits
den koopman en dispensier Jan Claesz. Cloeck, dier jongst in 't begin
des maents Augusty is komen t' overlyden, en wy den onderkoopman
Bernardus Vinck, op meer Ed.e approbatie in des afgestorvens plaets
hadden gestelt, sigh toegedragen heeft, dat met het overnemen des
transports, int naermeeten van den rys, by de expresse gecommitteerde
die volgens de boecken, 293. lasten behoorde uyt te maken, niet meer
dan 177. dito's in wesen zyn bevonden, sulx op het aengehaelde
quantiteyt, 116. lasten, ofte 348000. lb, des gedachten graans te
kort quamen, en de wet en wy niet bedencken, waer uyt dese
groote, en onverantwoordelycke ondermaet ontstaet, als dat den
overleden aen deese zyde geen goede notitie gehouden, en ten
anderen, buyten ordinarie van den opperkoopman en besorde
alhier, den sacken sonderteekeningh van dien, aenbevolen was,
verkocht, en de penningen daer van onder hem behouden, ofte sigh
die (gelyck echter van 't een noch 't ander, niet zekers blyckt)
door zyn suppoosten laten ontvreemden heeft, int begin deses
Jaers hadden wy de Magasynen alle door gecommitteerdens
naer laten zien, wanneer ons (doch meer op 't bloote woort, van
den overleden dispencier, als wel de eygentlycke bevindingh)
gerapporteert wierd, in deselve alleen 145. lasten berustende
waeren, 't welck echter nu int naermeeten (onaengesien 't vol was)
niet meer dan 80. lasten heeft uytgelevert, int volgen 't aen die
plaets alleen, 65. lasten te differeeren comt, voorwaer een groot
misverstant, des naedemaele een alsoo importante schade, voor
onse principalen onverdraeghelyk is, en oversulx een geen, die
deselve achteloosyck gecommitteert heeft, daer van de vergoedingh
behoorde te doen, soo sullen wy des affgestorvens weduw, by aldien
de goederen daer toe gestelt zyn, 't gaen voorsz. noch niet ys te weten
uyt te vinden, 't bedragen van dien moeten te laste brengen, en de
alsoo wel wy sien den Sousouhounangh Mataram zyn rys ons
weder heeft open gestelt, soo bevrachten wy echter u Ed. ons van
Costy niet sullen verlegen vinden, derwegen daer om in geen
ongemack te geraken, achtervolgende ons voorheen gedane
schryvens, 't Jacht Hoorn, onder sekere ladingh met rys en anders
hier te halen, int begin van Augusty, naer Siam is geavanceert,
en alsoo u Ed. metgaders sagen hier uyt dringe voorby passerende
scheepen met dat graen geladen, yets (ten waer het de hooghdringende
noot vereyschende was) geeyst wert, soo sal daer ook sulx, in dien
voegen effect nemen, zynde hier het fluytschip den David uyt

Arracan, niet gepasseert, dardan vast stellen yets door gebreck van voedent volck, sal overgebleven wesen, die apparent nu met het tegenwoordige inbrekende noorder mousson, bewesten Sumatra tot u Ed. stadt te keeren, daer om te wenschen zy. ——

Naer Arracan, die vers af vande Eylanden Arū, aende ooster kust van Sumatra gelegen, hebben wy kortelyck de chaloups den Arent, mede met eenige onser Malacxe Moradoren, om de saecken aldaer aen te manen, hun suspoorten met rys haerwaerts te largeeren, voortgesonden, van waer ons dan ook Sr. geen chaloups, hoop wert gegeven, binnen corten, een goede party des gedachten graens, hier sal werden besteet. 't goet succes van dien moet den tyt openbaren. ——

Binnen Japara bleven de saken tot noch inden ouden staet, sulcx d'Inge= setenen souden den Kin, noch al over hebben, waer 't hun maer mogelyck is, tracten t'ontcommen, en naer Atcheh te vertrecken, des het ons nodig waer, tegens deselve, om tot reden te brengen, een ander wegh wert ingegaen, doch also dat werck inden tyt, buyten de excessive onkosten, die daer door veroorsaeckt souden werden, noch vele andere swarigheden naer sich stadt te trecken, zoo achten wy met u Ed. eenstemmich te zyn, het liegen der selve noch tot nader gele= gentheyt, en dat sich 't werck van selfs tot te dragen, achterwege beyt, want naer de maniere wy d'Engelsen niet gevens mogen buyten houden, en die natie ontrent het Atcheynse hoff seer ingeeert, hun den handel in Japara, nevens vervolgens d'Comp.e noch toegelaten werdende beyden van geweeken, soo langh wy aende plaets sinse dominie houden, de Atcheynse vorstin, by de vernieude 't Jongst gemaeckte contract genegenheyt, in eenige handen manieren naer te comen, geene minste reden can alligeren, gevonden d'Engelsen (die hier alsmede (gelyck u Ed. uyt het gevolgh deses vernemen zullen) dasser beginnen te werden) hun gedaen versoeck in te willigen, 't welck anders vast stellen, by alden wy met de residentie quamen op te breken, en den handel binnenscheeps voert, in een der baeyen soecken te dryven, het niet alleenlyck by den Japaroos, maer ook ontrent gesyde vorstin oorsaeck van groote suspicie tot onwillig= heden zoude geven, daer van vele naer yderpretende Engelsen ten eynde tot der selver ooghmerck moeten geraken, inde tegenwoordigh zyn personagie staenoude te haelen, dat onses dracht eens in soodanigen geval, en by ontvanghen van dien, seer beswaerlyck weder zoude om verre te stoten wesen, des wy om verrades motiven, ende 't vernemen van u Ed. gedachte Japarasche woningh noch al zullen in possessie houden, ende vermits die plaets jongst onvontanten, en anders benodigt was, soo hebben wy den 9. Augo.

passado, 't galliot Charlois met 2500. realen in specie, tot 60 st.
yder, als 3. packen gebleeckte salampoerissen, monteerende t'samen
met noch 550. gelycke realen, als 3. packen guinees lywaet, —
voormaels uyt eenige oudjarige Soeratse cargasoenen geligt ƒ10414:–:4.
derwaerts gesonden, en daer tegens de banck den ... , met alle den
gints gereet zynde thin, herwaerts ontboden, doch also de geseyde
banck, door desselfs groote leccagie, niet bestant wiert bevonden
geseyde ... , dat uyt 117. schuyten a 375. lb yder, bestont,
tot ons over te voeren, soo heeft den resident Adriaen Lucassen
't selve alle in gemelte Charlois, om onder meerder partye (die noch
vergeefs by een te versamelen) tegens 't uytgesette debet maeckt, hier
te bestellen, over doen geven, tegens de 50. baren thin, daer van de
Atchinse Coninginne, laetst op 't aenmelden van den opperkoopman
Sr. Balthasar Bort, aldaer toeleggingh heeft gedaen, in plaetse van
50. do. voor deselve op 't sluyten des vredes, aen d' Ed. h.r Gouv.r Generael
toegedachte gehouden, doch den ... in afkortingh
zynde deselve gedaen zyn, is tot heden niet eenen pont aff-
gelevert, en schryft den Radja, met de zyne, sich dat weder weynigh
aen te trecken, en weet den resident aldaer, alleenigh maer met
schoone beloften, sonder effecten gevoet, en off men deselve aengaende
aen 't Atchinse hoff al claer ten doet, soo vallen deselve doch
altyt bespottelyck uyt, des met u Ed. voor best achten, dat van die
saeke, tot dat den tyt veranderingh geeft, gedesisteert wert. —

De correspondentie die gemeende ... , tsedert eenigen tyt gehadden,
met die van Quedagh gehouden hebben, en moest door den afgesetten
Dato Bandara, niet weynigh gestoort zy, schynt door 't misnoegen, dat
die aen 't Atchinse hoff daer uyt wanschepende, nu t'eenemael
vernietigt, en in rook verdwenen te wesen, sulcx (na dat tot noch
bemercken connen) voor het quaet, 't welck uyt dien hoofde spruyten
moet, weynigh te duchten is. —

Op den 19. Augusty hebben wy 't jacht Alcmaer onder d'eerste na Queda te
besetten, vooraff derwaerts gesonden, daer wy binnen corte
dagen noch den Chaloup, off wel den jacht, welck van beyde best
sullen af cunnen steken, gedencken by te voegen. wat den schipper
van gedachte Alcmaer, tot desselfs reglement, in geschrifte mede
gegeven zy, gaet in copia hier nevens, waer aen ons eerbiedigh
refereeren. —

Met de Quedasen sal in der minne omgegaen, en by eenigh voorvallent
verschil, soodanigh gehandelt worden, als in u Ed. ordre aen ons legt;
Op den eersten July is hier eenen der ... Schepen, de ... geheten,
geladen met ... uyt ... , nae Johor verseylt, daer 't selve

ook datse aengelant, en de vergoeden van dien, by den koningh
als grooten beleeffdelyck ontseyt, en met de voldoening van 600 R:a
in specie, wegens den tool van 't gantsche schips ladingh, quyt
gescholden zyn, om 't welck gelegentheyt aldaer door te zien, en te
bevinden, wat by hun yets in den rande berigt wiert, by op
22. Augusty wierd onse sergeanten benevens sekere portugees
Manuel da Motta geheten, onder schyn, als offse haer gevlugte
slaven gingen soecken, derwaerts gesonden wesen, die hier den
12. Septemb:r wedder zyn gekeert, ons berigtende goeden aftreck
en vertier in der gesyde Engelsen doecken, die meest alle uyt Suratse
sortering bestont, tot op dien tyt, als wanneer deselve
by hunluyden hoog geprysert, seer weynigh besteet werde was, sulcx
den koopman Joseph Heymers genaamt, die goet nederduyts sprak
sich van verre genoodsaeckt voorden liet, al eenige te geven, die
plaets aengedaen hadt, wekende den selven mede den man soo 't uyt-
te reyckschoon, die sich naer 't gunnen der Maleyers niet wel wist
te schicken, stellende hem ontrent die luyden gehele stuyrs aen,
dat dan al mede die luyden seer afkeerigh maeckte, yets te koopen
als nu zyn uyt Johor berigt, hoe haer naede hooghste begrotingh
ongeveer styff den vierde gedeelte der selver goederen, door lant-
ligting waren afgeraect, hoe 't dan nog verders met hun saken
aflopen wil, staet ons in toecomende te vernemen, wy souden dien
wegen wel expresse besendingh aen den koningh hebben gedaen
om te versoecken, off hy haer den rande daer ontseggen wilde, doch
also vast stellen, dit by dien moodigen vorst, en dese zyd, niet
sonder bespotting stont af te lopen, is sulcx (als onderrigtende zyden
wast, soo men dat segt, daer wel huys vinden souden) nader
gebeden) soo bemerckende tunnen, gedenckende wel tegens 't uytryden
dees aenstaende maents december, de reys van daer over Atchee,
offte wel rechtdoor naer Souratten te wenden, doch off se geresolveert
zyn yets yemant over te laten, connen voor alsnoch niet vernemen,
't gesyde schip wert geseyt 100. lasten groot te zyn, in wat sortering
van doecken (daer eenige aensienelycke Mooren mede in geraeckten)
deselfs ladingh bestaet, en hoe sich 't gantsche werck met deselve
op 't aenmercken van d'ontse yets toe was dragende, gelieve u Ed. uyt
het hier by gaende translaet daghregister, waer aen ons om in
deses kort te zyn, eerbiedigh refereeren, nader te zien. ——

By den Engelsen hooft resident tot Atchee, is in Juny passado, mede
een vaertuygh geequipeert met cleeden, onder 't gesagh van twee
Assistenten, naer dito Johor uytgeset, doch deselve tot beneficie aen

geplant wesende, en verstaende geroerde Lyntack hiers verschenen
was, hebben de reys nader derwaerts gestaect, en seker brief van
haren gebieder, met voorschrijvens vanden dato Paducca Tuan in
Atchin, per expres afgehaelt vaertuygh, nae Johor voortgesonden,
welckers substantiëel inhoude (voor soo veele d'onse op hun vernemen
aldaer, verneemen conden) is geweest, dat hun noch toegelaten
werden, binnen geseyde Johor ofte wel Bencalis, een woningh op
te rechten, en aldaer haren handel te dryven, doch wat rescriptie
daerop vanden koningh gevolgt zy, blyft ons tot noch onbekent,
intusschen hebben sich gemelte twee Atchinders met hun vaertuygh
en ingeladen goederen (daer in Bencalis weynigh van aende man
geholpen hadden) om zoo by meynen hier de rapporte des gedachten
briefs in te wachten, herwaerts nae Malacca begeven, wanneer
binnen dese vestingh een der selve is comen te overlyden, zulcx
sich den anderen nu kortlyck met zyn cargo (waer van ons de
eygentlycke quantiteyt en qualiteyt, alsoo onder toe te verkeeren
geen gelegentheyt wilde geven onbekent blyft) de reys met weynigh
vermogen syns verrichtens, weder nae Atchin heeft gevordert,
invoegen uyt het verhaelde blyckt, hoe die natie hier alomme
te wachten te worden, ende deselve staet waert hun doodelyck is, soeken
hinderlyck te zyn. ——

Vande voyagie op Oudjang Salang, sullen voortaen deselve, en die
plaets voor eerst door onse Jagten onbevaren laten, ten waere
door de regenten aldaer, andermael hiers werden genoodigt, ——
wanneer alsdan lichtelyck (om te verwinden hoe sich 't werck toe
wil dragen) een besending derwaerts can werden gedaen, tot noch
hebben hier niet meer dan   bharen tin, tot 375 lb yder, by
een, in gevolge ligen, al wederde meeste quantiteyt, de eysschen
te voldoen, sal uytgesonden moeten; voor Bengale werden 150:, en
Persia 80. @ lb des gedachten Indraeds gevordert, dewelcke met
de 25000. ditos voor Vingurla, t'samen 255000. lb komen uyt te
maken, die wy dan ter begeerde lyst nader verbeteren gerechtig int
besonder voortsenden zullen, ten bedoele van Souratta en Cormandel
is dit saisoen geen petitie des geseyden Indraeds gedaen, niettemin
verhopen onse gelegentheyt toe sal laten, de eerste plaets ofte beyde
beyde, noch met een goede partye te versorgen. ——

Di 467. picols, ofte 50375. lb peper hier jongst, vermits het te weynig
afschryven, op een massa van 50474. picols te cort bevonden, sullen
in conformite uwer Ed. gegeven ordre, opdat geen afschryven
en deselve voortaen in plaets van 2½, opt verschonden van dien, 3 ten

houdert te latte bedragen, mitsgaders onse principalen, al het geene
wyders by suijveringe der pachtruyten, moet werden nu beter bevonden
soo dat behoort, goet doen laten, en soo met eene al den peper, die hier
van buyten aengebraght wert, tegens 5. Sibaer realen 't picol, gelyck
ook al voor desen aen eenige weynige, die hier toe voort hebben gedaen
by alleen wyders te bieden stellen, en animeren willen, werden te
keeren, offeet heet moeten nemen, derwelcke dan ook 't meer en de mede
treden, so als hier al voor lang in use is geweest, betaelt zyn geworden.

Tgeene dat tegenwoordigh in voorraadt zyn teerdade, en uyt ongeveer
80. leyden, ofte 135 3/10 Ra. in gewight bestaat, en hier tegens 10. Sibaer reaels
tot 3. guldens yder, de teyl ingekocht is, zullen ter bequamer tijt
achtervolgende u Ed. ordre, naer Coromandel voort bestellen.

Hoe u Ed. nu jongst naer Tayoan ordre hebben gegeven, dat de schepen
vandaer met suijcker geladen zynde, en anders wat lydiger, als
't verleeden jaer geschiet zy, derwaerts mogen gelangeert werden. Ten
eynde die te gelyck met de Japans vaerders, van hier hun despeche
erlangen, hebben wy geerne gesien, doch bemercken in tegendeel, hoe
'tselve door de invasien by Coxinja in Tayoan gepleegt, 't verscheiden
dier bodems vandaer, dit saisoen wel moet comen naer te bleyven
dat deselve niet wel comen zoude, en dies wegen anders hopen willen.
Intrim komt het noch wel, u Ed. per 't Vaert Maria, door godes beschicking
soo tydige kennis hadde becomen, dat tot ontset van die importante
plaets, een aensienlyke macht, derwaerts uyt zy gesonden, 'tis dan te
hopen, deselve, zoo den vyant niet bevorens vandaer zy geweken,
op hun aenkomst, de zaken herstelt, en ter plaetse daer 't noch
vereers op moet aengeleght werden. Wat vorderlyck zullen uytgewrigt
hebben, daer den Almogenden zyn miltrychen zegen toe gelieve te
verleenen, ende geenderecht naer 't goet succes van 't verraderde, by
u Ed. geordonneert en vast gestelt zy, 't overschot der militie, niet
directelyck naer Costy, maer om tot Ceylon te bestellen, herwaerts
staet te comen, so sullen zulcx dan in conformité van dien, ten eynde
deselve tot het dessein by onse heeren principalen, als u Ed. tegens
den Portugees derwaerts over, voorgenomen dienen mogen op
't alderspoedighste effect laten nemen.

Ulieder Ed. missnoegen, concerneerende het recommandatie brieffken, aen
twee mooren op 15. January passado, om over Costy naer Macasser
te mogen vertrecken verleent, soo ende het derwaerts langeren van
den Corporael Cornelis Lodewycksz, om zyn particulier affairen te
verrigten, hebben met leetwesen gesien, wy hadden dito mooren doen,
naeds geerne onwegelyke, tot u Ed. genoegen, doch alsoo der
selver meesters hier teegenwoordig (sonder hun zulcx te cunnen ontseggen)

by ons aenbesteden souden, soo zyn hare dan finaelyk sonder te
gedenken, dat u Ed. mishaeghlyck soude zyn, daer in te wille-
geweest, des versoeckende dewegen gantsch geduerigh 't gepasseerde,
aldaer niet qualyk gedacht worden, onder toesegginge u Ed. in toe-
komende dienaengaende beter contentement sal werden gegeven.

Nademael onse Heeren principalen onse overdadige ongelden hier jaerlycx
vallende, soo veel het mogelyck zy te besnoeyen, sie ick tot de ver-
kering deser sorteringe, noch al geene middel vinden, en die u Ed. dien-
selven hebben geraden aen te wenden, op die saek noch nader te
doen letten, en daer op tot de tyt vand' Ed. Heere van Goens (by welcken
zyn Ed. dese plaetse noch komen te inspecteeren) af te wachten, so sullen
wy dan by verschyning van gem. zyn Ed. (die hier tot dato noch niet
vernomen wert) de saek zodanig overleggen, dat vertrouwe u Ed.
soo niet de onse geheelder vervult, daer in een wel beheegen staen te
scheppen, want eenmael de Heere genoeghsaem zoo besnoeyingh trachten
worden, dat het door 't dalende geldelts, dese tegenwoordige
guarnisoens, en noch al minder, wel tegens een aensienelyke macht
sal te verdedigen wesen, maer dat gelieve u Ed. voor vast te
houden, dat op den bergh, waer henen sich de voets begonnen
mijnen is sterckende, om alles behoorlyk te ontdecken, een bequaem
bolwerck dient gesett, 't welck dan over 't gants begryp, niet min
't opperhoofdelycke gesyden werks, van zyn gebouwen zynde, sal
commanderen kunnen, dat het vorige project u Ed. daer te groot
schynt te zyn, ontstaet hier uyt, dat men hare voor den aenvanck
van dien, den Inwaguliden f. Hoek, doen mede by't overgehouden
mede buyten noch twee andere vertoningen aengewesen, en des
gouverneurs woningh mede binnen gesloten wert, voor alle andere
geest gewonden te presenteren, maer gedachte woningh daer buyten
gelaten, valt het werck in zyn omvanck, meer dan een derde cleender
doch also dit alles niet soo naeckt teykelyk by geschrift, als het wel verdyst
kan voorgestelt en vertoont werden, soo sullen 't verder verhael van
dien tot de komste vand' Ed. Hr. van Goens voornoemt, achterwege laten.

Het root hout dat onse Heeren gebieders van hier zyn verwachtende, is
voor als nu, vermits de kortheyt des tyts, en dat het met groote
moeyte uyt de dingdings, achter langhs des hooghen gebergtes,
moet van daen gehaelt werden, onmogelyck by desen te versenden,
doch zullen wy tot dien eynde de banck den Pater, die tegenwoordig
geemployeert wert, wanneer navigabel gemaeckt is, naer verhaelde
dingdings zenden, en dito houtwerck laten halen, om p[er] den naesten
te sturen, wanneer wy u Ed. met eens sullen laten weten
wat quantiteyt daer wel sal te bekomen wesen. —

Gelyck ook 't geene haer Ed. vermelt, nopende de oncosten, hier voort sluyten der boecken, in reede te reduceeren, en exactelyk naer te sien of die niet in eenige saken can verminderdt werden, ons aenbevolen, in consideratie, als wesende 't geene nu, vermits onse boecken voort becomen dier ende al geslooten zyn geweest, geen effect cunnen nemen, sal naergekomen, en met eene geest ... dat van nu voortaen, soo wel in de afgesonderde brieven, als de boecken altyt bevonden het inlants gebrecht maet, en gelden, ook het nederlants uytgedruckt staet. —

Volgens de approbatie des testaments, by den onderkoopman — Abraham Straets, op zyn afwesigheyt binnen Persia, naergelaten, blyvende legatarissen, een yder int byzonder, voor soo veel die hier aenwesigh zyn, op 't hooghste danckbaer. —

Volgens de aenwysingh vande Jongstleden overgesonden memorie sullen de rekeningen tusschen Persia, en 't comptoir generael, als anders, naer behooren gereguleert, mitsgaders al het geene den koningh en grooten aldaer aengaen moet, in debita forma effen gestelt werden; doch vande 36. ellen swart laken, als 17. stucx armosynen, die den Commissaris Dirck Schouten zal.r op zyn heenreysen in Persia, aen den koopman Gilles Sybou, doenmaels hooft resident aldaer, soude over getransporteert hebben, draegt gemelten Sybou geen kennis, ende verklaert hem op sie lyst, niet meer dan 26. ellen des gedachten lakens, als 4. p.s armosynes, zyn overgeandight, gelyck sulcx by zyn brief, van dato 24. Decemb. 1655. door hem met den Commissaris voornoemt, herwaerts gesonden, en uit bevelen van zyn Ed., hier in rade gelesen zy, soo mede met schryvens van dato 6. January 1656. met denselven naer Costy gesonden, en de extracten vandien hier nevens gaen, te sullen contesteert, waer dan nu de 10. ellen vermiste laken verbleven zyn, connen niet weten, doch wat de 13. stux te cort comende armosynes betreft, en waer die bevent zyn, dat weet den boeckhouder generael by een beedigde attestatie, en andersints, door gewoeden Syben alhier int besonder aengewesen, waer toe ons derhalven gedragen. —

Het portugees schreepken Nossa Signora de Conceisao, dat hier in geselschap vande Angelier, met Domingos Sorjao wel aengecomen is, sullen soo 't mogelyck zy, en eenighsints met fatsoen geschieden can, tot de comst der naest schepen, wachtende te houden, en alsdan 't overgesonden pasbriefken gewaert stellen, en ter gedestineerde plaets, voort laten varen. —

Den E. Gerard Herberts, secunde alhier, heeft de overgesonden acte
van verbeteringh, onder een nieu vyf jarigh verbant, niet accepteren
willen, maer ons in tegendeel gants ernstelyk versocht, zyn E. mocht
ontslagen worden van zyne administratie, om sigh met den aengelegen
naer Costy te vervoegen, transport te doen, doch also wederom by den
Gouv.r niet gemoet gevoert wiert, sigh daer op niet adresseert te werden,
ende zulcx al voorens U Ed. voort te dragen, en te solliciteren, so heeft
denselven des niettemin, in zyn weygeringh volherden, met eene
voorgevende, genoemde acte van verbant, dewelcke op ontbieden
genoodtsaeckt te komen gaff, derwegen wy hem dan finalyk, op hope
het by U Ed. niet qualyck zal genomen worden, in zyn aenhoudent
voorstel te willigen gewoest zyn, en soo als by de nevens gaende resolutie
niet breeder blykt, ontslagen hebben, van alle des E. Comp.s effecten
voor zoo veele die tot zyn verantwoordingh waren loopende, aen
den koopman ende Schade Gilles Syben, dat een actyf borst, en tot
't gesepde werck genoegh capabel is, by provisie, en tot dat U Ed. daer
van anders sullen gelieven t'ordonneren, opdracht te doen, bestaende
de effecten in zulcx, als uyt het hier by gevoegde transport kan
worden naergesien, en de naer demaele van niet verhaelde E. Herberts
met zyn familie alhier gints vertrocket, soo verhoopen, gemelten
Zyben, in dese zyn aengenomen bedieningh naer bevestight worden,

Twee Moorse schepen zyn hier gevolgelyk, op 20. Juny en 14. Augusty
verleden, van Cormandel aengecomen, 't eerste dat den Nabab
Mosenchan, en Chan Channa, Supanscladar gintituleert, is toe=
behoorende, heeft 112: en 't ander eenen Armeniste Sitty, tot Porto
Novo, competerende 105. packen diversche grove gesorteerde cleeden
ingeladen, die hier alle door de Bengaelse aen lant gedebarqueert
doch tot hedden door den slechten aftreck, en slechte negotie, by namen niet
van waerde, uyt verkocht zy geworden, zulcx datte daer mede sonder
yets aende mant te cunnen helpen, genoodtsaeckt stil sitten. —

Zynde hier ook op den 13. July 't Bootschip Palliacatte, soo mede den
10. September 't Jacht de Cabeljau, uyt beyden vergaderde geweesten
besonder aengekomen, waer mede ons op die twee bodems, besyden
zoodanigh schryvens, als dese hier by gaende copien melden, ook volgende
goederen en anders zyn toegebraght, als namentlyck. —

30. packen gebleeckte }
48. d.os bruyn blauwe } Salempoerisen. —
56. witte - - - - }
22. d.o rouwe - - - } betyllassen de 32. a 34. -

20. packen zeylcleeden,
30. dos kambodijns,
243. do. guinees lywaet,
12. do. gecattoeneerde deekens
1. do. gotege chintses,
6. do. lapis quitogil,
6. do. lapis saraces, ende 1. stuk fijne geschilderde cleeden voor Siam,
3. do. sarassen bij de Couteling. ——

Siam,

472. packen, die alle met den anderen bewesen de daer op gevallen on- gelden ƒ 109770:10:1. te bedragen comen, voor 't welck alsnoch ƒ 1694:3:2 soo vele 12. p.s perssiaensche alcatijven, 12. do. [illegible], 10. kassen Chirasen wijn, 5. do. rooswater, en 2013. lb drooge vruchten zijn kostende, en op commande uyt het schip de Vogel Phenix, in gedachte Cabdejan overgescheept, 't comptoir generael naer behoren gesonden door crediteuren, in gevolge Malacca, en met het boven aen gehaelde cargasoen, wel bestelt is, maer manqueert het aen luyden, die ons af te halen, derwelcke hier in desen tegenwoordigen tyt, seer weynigh vernomen worden, in voegen tot ons leetwesen seggen moeten, de commercie binnen dese vestingh, sedert 10. maenden herwaerts, sonder eenige neringh noch verteeringh van vreemdelingen, genoegsaem uit geheel stil heeft gestaen, dat ten principaelste door de mooren, hun binnen Atchie ontgoudende, zyn oorspronck neempt, derwelcke vermits hun cleeden, aen gemeende plaets, voor 't geene haer de incoopskosten met welen quyt te geraken, dan langs de Sumatrasche binnen [illegible], geen [illegible], waer meer vermoeden eenigh voordeel te behalen is, te [illegible], ons besorgt laten, waer uyt dan causeert, Malacca sigh sonder negotie bevint, daer hun de Engelsen (als voren, op zyn plaets aengehaelt) sigh mede comen onderwerpen, dat dan wel geredresseert, en met kracht voorgekomen diende, doch so wy dese saeke meer en meer bespeuren, soo connen ons geneurende Engelsen, met de groote vryheden, die hun nu worden toegelaten, en dat anderdeels eenigh [illegible] van daen mach keeren, gestadigh in den weg met de mooren alleenigh, god weet zyn [illegible] al mede naer sigh trecht, soude het werck te redden wesen, niets min dan alle contrariteyten, sonder eenige gebruyck- plaetsen aen te doen, tot Malacca te comen, wanneer dan ook de [illegible] om hen wonende volckeren, met haer koopmanschappen, als gout, peper en tin, souden herwaerts te trecken wesen, dat nu tegenwoordigh, vermits den [illegible] door aengetogen Competiteurs

hun behoeftigheden van buyten, in overvloet toegebracht wert,
niet geschieden can, waer uyt dan oock ontstaet, wy hier in voorleden
gemelten tyt van 10. maenden, geen 1600. Rs. in cassa ontfangen
hebben, en deze wegen veroorsaeckt dese vestingh al weder, een merckelycke
som, en vry meer als Anno passado (gelyck U Ed. uyt het gevolgh
deser, int breede verneemen sullen,) (en al't weder comt, sulcx dan
ook ten hooghsten vereyscht, by alle dien ons principaelen, aen deselven
hoek sullen gaende houden, op de inschaagie geeft wort, dat soo sich
'twerck a present toebracht, niet dan door de verkleeningh deser
fortresse, en 't verminderen des guarnisoen, geschieden can, want
hunnende hen egter in sodanigen geval, sonder eenigh 't minste
dispuyt, binnen den selven begryp even soo wel als nu, uyt dit groot
en by na ongedeultigh lichaem gedreven worden. —

Het schip de Jonas, den ingesetenen vry koopman Eduart Winter toe-
behoorende, waer van in ons vorige schryvens mette speeden meldinge
zy gemaeckt, en 't Jonge zyn reyse uyt Queda, over Atchin, naer
Cormandel had genomen, door verwachte d'ontmoetingh van een
vehementen storm, niet alleen weder inleydingh was gekeert,
is hier finalyck, naer eenige gepasseerde moeyelyckheden, door ons
toedoen, op den 3. Augusty laetleden, tot deser rheede verschenen, wanneer
wy naer dat eenige dagen gepasseert waeren, den Capitain des gemelten
schips, Francois Winter geroepen, over zyne onder hem berustende
tin, die voorgaff uyt ontrent 400. Quedasche bharen, tot 364. lb
yder bestont, aengesproken, off den selven niet genegen waer, die aen
d'E. Comp.e, ten gewoonlyken pryse van 40. Ryxd.rs over te laten,
den welcken ons daer op in antwoort diende, die selfs binnen Queda
tegens 3. en 54. Rs. had ingekocht, en by alle dien ons deselve aenstont
soude die voor 60. Rs. tot 3. ge yder leveren, met verclaringh,
hem daer voor, door de mooren, soo veel geboden wiert, dat wy als
een hoogen en ongemeenen pryse wel deede, refuseerden, maer ten
eynde gelycke mineraele, deser gemeende mooren, niet in handen
quam te vervallen, en zy ons principaelen of Cormandel, daer mede
in de naeste, niet de marckt mochten stellen, hebben hem voor
deselve 48. reaelen tot 60. Ryxd.rs yder bhaer gepresenteert, dan
hy die aen ons niet voor over laten wilde, des hem dan ook voor-
stelden, naerdemael hy sich soo ordentelyck toonde, staet most maken,
by verkoop van den aende mooren, daer van den tol zynde 10. per
cento te moeten voldoen, dat soo hy sich hooren liet, noch eerder, als
die ten pryse verhaelt, aen ons over te laten, sulcx niet wilde weten,
alsnu gaet ook voor, die, tot dat tydingh van zyn broeder Eduart
Winter becomt, onder sich te willen behouden, tot noch toe gaet daer-

van geen verkoop gedaen, maer sulcx geschiedende, zullen wij dan de gerechtigheyt, als in redenen gefondeert wesende, en ons principael in Europa, ook geen schade toebrengen kunnende, prompt betaelen laeten, alleen 150. bhaeren peper, tot 375. lb yder, is hem tegens 13. realen a 60. stuyvers 't stuk p.r bhaer afgekocht, gevende deesen man zyn schip (dat sich weer lecq bevint) wyders achter 't roode eylant, inde modder doen korten, en al zyn volck afgedanckt, daer wy meijnen, dien grooten vrunp raedt tot niet geraken, en vergaen sal.

Dese staet u Ed. alsnu met geschip den Angerer, bevonden 1221. picols peper, dat zoo veel is, als hier desen Jaer hebben bemachtigen kunnen, over den wech van Jamby, om aldaer des doenlyck wesende 't Tranquebarsche ende verdoschefft ladingh te suppleren, toe te comen, weecken peper, met de daer op gevallen ongelden, als 208. stucks ontrampoenderde musquets, en 11. vuyrroers, voor deesen met de speron overgesonden, t'samen ƒ 14960„ 2„ 6. soo als de bygaende factura breeder dicteert, hoelende is, waer voor 't comptoir genoegh gedebiteert, en in tegendeel, wegens de nu tot ons overgesonden comptanten, koopmanschappen, provisien, scheeps-gereetschappen, en anders, die hier alle inde staet der Incourt der gesonden factura matiger wyse, uytgenomen den wyn, daer vermits de quade gestalte der leggers, veel lecqagie op gevallen, en bynaer een geheele legger van ydel bevonden zy, wel gecorrespondeert hebben, ter somme van ƒ 121292„ 6„ 3. gecrediteert zy.

Werdende u Ed. als nu oock by desen, volgens 't Jaerlycx gebruyck, beneffens 't gehouden dachregister, resolutien en sententien, onse negotie, guarnisoen, cas, winckel, specificatie, ontfanck ende scheeps-boecken, der aenwesende Jachten, met haer dependentien toegebracht, waer by dan noch de verleeden Jaers comptoir boecken van Ligor en Pera, by gevoecht gaen, de welcke boecken, ter geschiede, als andere Comptoiren, worden gecopieert, en staen per naeste gelegentheyt, costy te comen.

By geaproteerde negotie boecken, sal u Ed. omstandig blycken, wat ongelden, en oncostinghen hier op 't sluyten der selver, inde tyt van 12. maenden gevallen zyn, ende is kortelyck sulcx, als hier onder aengewesen wert.

De generale ongelden.

Aen soldijen	ƒ 82306: 7: „
ordinary rantsoenen	„ 23919: 1: „
ordinary onkosten	„ 23600: 19: 7
extraordinary onkosten . . .	„ 5229: 15: 2
't hospitael	„ 6340: 2: „
fortificatie	„ 4171: 16: „
Equippagie	„ 61602: 4: 12
Transporte . . .	ƒ 207330: 5: 5

Transport .... ƒ 207330: 5: 5.

Overwinsten,

In Malacca .... ƒ 91656:15:13.

't Comptoir Ligor, ... " 3044:10: 7.

't Comptoir Pera ..... " 3099:17: 3.

Malacca inkomsten ..... " 20636: 3:- ƒ 125037:14: 7.

Somma --- ƒ 82292:10:14.

Soo veel Malacca selven daer te verachteren komt, sulcx het met de verleden Jaers ongelden ƒ 27012:3:- dat het nu meer als door is gewoon, te differeren comt, waer uyt nu selven 't achterheden te principalen outstaende zyn, is hier voren aengewesen, sulcx dese moeylycke matery betreffende, geen breeder verhael sullende doen, de generale effecten soo nu op ultimo July met het sluyten der boecken hier noch in wesen zyn bevonden, monteren ƒ 704020:3:2 daer noch ƒ 111461"13"10. soo voor 't commandeels en packhuys Cangasoon, hier in Septemb°. passado met de Cabeljau aengebracht, by gedaen, en in tegendeel 't gunt nu met d' Angelier, tot U Ed. over senden, en als voren geseyt ƒ 14960"2"6. te holten comt, weder afgetrocken, soo bedragen alle de effecten sich tegenwoordigh hier noch in wesen bevindende, daer by gerekent 't geene jongst p°. den Angelier van Costy outfangen hebben, totaliter ƒ 921014:":9.

Op den 13. passado is hier 't Jacht Amerongen, met 400. picols sappanhout als 3. stucx olyphanten, uyt Siam, tot derwaerts verschenen, zynde buytendien vergaderde 3. stucx beesten, noch een dito (wesende een wyfken) op de reyse naer herwaerts gestorven, en d'andere seer qualyck gedaen bevonden, die wy dan hier op 't voorste der Carnacks, soo veel het mogelyck zy gewest, hebben doen verfrisschen, en van 't geene tot de verdere voyagie van noden waer, versorgen laten, doch also hier al het geene tot sulcx vereyschte, niet te becomen was, is den resident in Pera geordonneert, 't vergaderde Jacht, in de dingdings aengecomen wesende, werwaerts het op den 1. deser voort gesylt zy, van goede partye suyker niet, als mede onvolwassen padie, noch in zyn gelandt staende, te provideren, en naer verrichten saken, de reyse naer Bengale laten vorderen, ende also d'overhooftden des gesyden Jachts ons bekent maeckten, het genoemde olyphanten door de groote bekommeringh van 't gedeelte Chappanhout, seer bekrompen geplaetst waren, soo zyn op der selver versoeck te rade geworden, een gedeelte van dien daer uyt te doen lichten, en int Jacht de Cabeljau over te laten scheppen, om 't selve te begunnen hier verscheyinghs der Japans vaerders, met 't schip dat naer Bengale gedestineert is, derwaerts voort te versenden, ende in tegendeel gemelde Jachts ladingh, in afkorting der jongst gedane eysch voor die gewesten, met 50000. lb. tin te stutteren. ——

Middelertwyle dit schip, om eenige noch int gemoet zijnde peper (die
echter niet te voorschyn zy gekomen) heeft toeven, soo is hier op
den 6. courant voort de Cabo Jasques, met den koopman Sr. Johannes
Massis van Ligor, sulcx tot deese rhede verschenen, waer mede ons des
selfs ladingh, ten bedragen van ƒ 80268:17:3. bestaende in 873. baren
162. ℔. dierlants gewicht, a 354. ℔ pr. bhaer gerekent, zy toege-
bracht, waer van 105. do. 200. ℔ in Hoorn zyn gescheept, dat hier
tot heden niet vernomen wort, en inden wegh ontrent Poulo Laure
bynaest van de Jasques af geraeckt zy, in voegen de gantsche quantiteyt
die gints deesen Jare gemagaseert is, tot Malacxe bhaeren a 375. ℔
gereduceert, belopende 824. ditos 297. ℔ suyver gewicht komen uyt
te maken, t'welck inde procure van dat kimdrade, gints gedaen
alle andere tyden excedeert, en verre te boven gaet, en ten waer
het aen capitale niet ontbroken had, soo zoude die som, noch
merckelyck zyn vergroot geworden, sulcx gemelten Massis, om
niet t'eenemael stil te sitten, genootsaeckt is geweest, 2000. theylen
van 3. guldens yder, tegens 1½ conto smaendts, a deposito te ligten,
dat echter tot die zaeck, ter cause geen penningen meer, ten
verhaelde prys erlangen conde, weynigh heeft helpen cunnen, in
voegen met goede oogen aensien moest, de Pattanders en andere
Malayers, den selven in handen viele, en off denselven wel uyt kracht
des tractaets, jongst bij den Siamsen koningh tot dien eynde verclaert
sich daer poogde tegen te stellen, soo wiert hem daer op door de
lantregenders niet gemoet gevoert, nademael hy door gebreck
van penningen niet vergoeden conde, den handel waer hy
supposten van leven mosten, vermeede zyn cours most nemen,
gelyck sulcx benevens andere particulariteyten uyt het
schriftelyck rapport door den selven aen ons overgelevert, en de
copie van dien hier by gevoeght gaet, breeder kan naer gesien
werden, uyt het welck U Ed. insgelycx zal blycken, hoe wy tegens
't aenstaende saisoen, beneven 6000. realen in specie, noch 25000.
tayl en Japans schuytsilver, om den handel tegen onse Competiteurs
staende te houden, benodigen, en uyt verwachtende van U Ed. uyt de
noordt schepen, t'haer der selve hier verschyningh (dat godt gene
hadt geschieden mach) ligten, ende in voegen als verhaelt,
employeren zullen.

Hoe hooghnodigh het vereyscht, dat de woningh in gedachte Ligor, op
'tspoedighste voltrocken, en met een pannen dack versorgt wort,
kan uyt do. rapport mede blycken, gelyck wy noch jongst tusschen
den 1. en 22. Augusto passado, s'nachts eenige boosheyden, gints
met zekere scheeps-armee uyt Siam aengecomen, ondervonden,
int tegenwoordigh gewoone, dat met adap bedeckt is, den brant

te stichten, dat deselve door Godts bestieringh, bysonder noch voor-
gekomen en verhoedt is, op't vertreck van geroerde Massis, waren
gints uyt Siam noch niet meer als 101. achtkante yserhoute stucken
en 160. stux, soo gaves als bracke Jaty, en 90. kayo plancken,
mitsgaders 81. stux dunne ribben, alle onbequaem aengebracht, daer
de timmerlieden om tot het gebouw gereet te maken, mede
geoccupeert geweest, staende 't mangieverde noch tot dien dage
geroerdt, na dit sigh aen laet sien, vermits de groote oorloghs-
preparatie, van den Siamsen voorts voor langh daer te volgen
dat oversulcx wel anders te wachten was.

Door voor aengetogen Cabo Jacquis is ons hier mede eenen Johannes
valck van Ypen, geweesen corporael, den welcken volgens eygen
confessie, die wy deesen ingeschreven mede gaet, sigh voor eenigen tyt
geleden, fugitijff uyt Amboina naer Macassar heeft begeven, toe-
gebracht, en door den koopman Sr. Joannes Massis, uyt seker
portugees vaertuygh, dat van dito Macassar naer Siam tenderende
en door gebreck van leeftocht, Ligor had aendoen moeten, gelicht is,
dien wy hebben aen boort gebracht, als nu hier neffens, om costy daer mede
naer merite gehandelt te worden, tot u Ed. over te zenden.

Soodanigh sigh de saken noch verders, geduerende 't aenwesen van
geroerde Massis in Ligor, toegedragen hebben, kan uyt het ver-
gaderde rapport, soo mede wat ons noch buyten den hier voor aen-
gehaelden tin, met het Jacht Hoorn, dat als geseyt hier noch niet
vernomen en wort, uyt Siam toegesonden zy, by seker brief door
den opperkoopman Sr. Jan van Rijck aen ons geaddresseert, welckers
afschrift hier mede bygevoeght gaet, in quantiteyt naer gesien
werden, tot welckers inhoude ons, te meer de quantiteyt daer niet
by uytgedruckt staet, eerbiedigh refereren.

Hier neffens gaet mede een packet versegelde brieven, ons Jongst
met de Chaloupe om costy voort te bestellen, toegebracht, dat dan
nu, vermits sigh daer toe geen ander gelegentheyt gepresenteert
heeft, deese effect neemt.

De acte van versekeringh die u Ed. den opperkoopman Mr. Gerardt
Herberts, heeft believen toe te zenden, en by zyn E. (gelyck hier vooren
aengehaelt) niet geaccepteert is, souden wy in conformiteyt
u Ed.es gegeve ordre, onder ons papieren wel hebben te rugh
gehouden, maer dewyle gedachte den E. Herberts, met zyn vertreck
naer costy, gants ernstelyk versocht heeft, dat de overleveringh
van dien ter behouden aencomst op Batavia, door hem persoonlyk aen
u Ed.le moet geschieden, soo hebben voorsz. acte, niet weygerende, onder
hem laten verblyven, en de prompte restitutie daer van aen u Ed.
te doen, serieus gerecommandeert.

Benevens desen gaet ook gevoegt een requeste voor den Assistent Christiaen Becker van Halenstadt, met 't welke ootmoedig versocht, dat door u Ed.ns met de onderkoopmans qualiteyt, moght gehonoreert werden, gevende wij van den selven getuygenisse, dat zynen dienst altijt, conform den tenuer van voorsz. zyn requeste, doorgaens vlytigh heeft waergenomen. —

Door den gewesen Mr. Gerard Herberts, zyn alhier 200. Keyzersdaelders tot 60. stuyvers yder, in Compe. cassa getelt, die versocht, aen den 't zynen verscheyninge costy, waerdelijk van uwe Ed. volgens onse daer van gepasseerde wisselbrieff, weder mogen gerestitueert ende voldaen werden, Waer mede etc, onderstont

Malacca desen 11. Novemb. Anno 1661. U Ed. onderdanige ende altyt bereyde dienaren, ende was geteykent Joan Thyssz Wiegide Cuers, Gillis Sibijn, Hans Crüger, Joannes Massis. —

Batavia.

Aende Ed. Heere Joan Maetsuyker Gouvr. Genl. ende d'Heeren Raden van India, pr. via de Cormandel. —

den derde deser in Bengale aen haer Ed. 13. Augusty 1661.
ontfangen pr. de Zeegant den 29. novemb.

Ed. Erentfeste, Manhafte, Hoogachtbare, wyse, voorsienige, en zeer genereuse Heeren. —

Myn Heeren.

Het fluyt schip de Spreeuw is aen uwer Ed. geraedt onse laetste van 17. maert, dan (tot leetwesen) verstonden eerst op 13. april met 't wederkeeren vande lootsboot, soodat deselve niet voorgen acht dagen bevorens (noch gevaerlijck over de banken in Hugli zoo geraeckt zynde) de reyse naer Batavia hadde connen beginnen, hebbende meest alle den voorsz tyt, achter ilha dos Gallos gelegen, omme 't extraordinair hart weer, niet derwegen te doen bedaren, maer wy alhier van 't een noch 't ander, eenige ofte ordinge tydinge kreygende, beleven derhalven met weynigh voor de voorsz. fluyt bedught, die wy echter (onaengesien dit laet depart) verhopen willen, dat spoedigh overgekomen, ende by u Ed. (ten requaende vande Japansche besendinge) noch tydigh gearriveert zal wesen, mitsgaders dat uu met de dagelycks verwachte schepen (of welcke de galjots reets meede den maent zyn uytgevaert,) desse gewenschte sekerheyt van u Ed.e zullen connen verstaen. —

Soo is naer de voorsz. eclsoot op't hooghste wiert verlangt, omme
de gestalte vande saecke der Specien te mogen verneemen, zo comt
alhier t'onser verwonderinge, wel onverwacht (met haest weder)
op 6. April van Cormandel geholden te retourneren 't Jachtgen

('t Jacht Pipely comt van Cormandel)

Pipely, door d' E. Hr. Gouvr. Laurens Pitt expres herwaerts gesonden,
tot het overbrengen vande restrerende 10211. inlandse pagoden, den

(brengt 10211. inlandse pagoden voor den Nabab)

Hr. Nabab Chan Channa Superbolaer by slot van reeckeningh competerende,
als mede partye packen en bagagie, ook eenige kaesgodas, ende
dienaers van zyne hoogheyt, mitsgaders de rescriptie van gedachten
Heer Pitt, op diverse onse afgesonden papieren, ende insonderheyt

(een brief vanden gouvr. Pitt, aenden duan etc. en aenden Nabab,)

zyn E. missive van 15. maert aen gem. Heer Nabab, waerbij den
selven (op een aerdige wyse) te verstaen gegeven werde, de
vervreydinge welcke tusschen zyne hoogheyt ende d' E. Compe.
(uit vervolgh van sodanige procedueren, als 't arrest der scheepen)
zouden komen ontstaen, wy alsdan juyst mede (soo tot geleyde
van voorsz. missive, als de Cormandelse reckeningen, die int
passadus hadden overgesett) niet conden excuseeren van antwoort
te dienen, op S'nababs twee ontfangene brieven, bysonderlyk om
zyne gestoortheyt wegen de 1½ catty aendragende gout (welcke

(den Nabab gestoort om 1½ catty aendragende gout van hem tot Malacca over thol aengehaelt,)

hem tot Malacca voor thol zouden weesen afgenomen) eenigsints
te gemoet te komen, daer by voorde (conform de nevensgaende
copie van 19. April) noch eenige noodsaeckelyckheden, naer gele-
gentheyt des tyts, schoon ons ook imagineerden, en bynaer vast
stelden, dat 't een en 't ander niet veel aenbrengen, maer ter
contrarie zyne hoogt. onbegaedelyk zoude zyn, gelyck ook de
selve voort naer den ontfanck, in decca ontrent d'E. residenten
den koopman Francois Santvoort, ende onder koopman Jacob
Verdonck, ende naderhant by missive aenden sabandaer Nier,
mandes Saryst, zyn misnoegen heeft doen blycken, ende dat in
zulcker voegen, als het translaet (tot nader Ed. speculatie
nevens desen gevoegt) sal comen verneemen, desselfs inhout
zoude ons al wat meerder reeden ontstelt, ten waere in copie
hadden gesien, dat 't gemoed van zyn hoogheyt, door 't nader
schryven van wegen. Heer Pitt (insonderheyt aengaende de
goede tydinge van d'affairen door des princes (Chazioucha)
eenigsints zoude zyn versacht, maer niet het minste antwoort
verneemende, hebben daer op zoo vele niet mogen vertrouwen,

(Sullabeecq belet ons inden salpeterhandel,)

dat (wegen de beletselen, welcke d' E. Compe. door den duan
tot Sullabeecq tot Pattana inden salpeter handel werden aen-
gedaen, alsmede rakende onse vruchteloose tentatiën om
met den Kadia Ondasingh in verschoninge te geraken) onse

volvaeren sal Syne Hoogheyt niet eerder hebben durven vertoonen,
dan wanneer soo veel op d' Hr. Pits, als ons missive, 't langh
verwachte antwoort omtrent medio July in Cassimabasaer
hadden becomen, sullende U Ed. by de nevens gevoegde afschriften,
van 't een en 't ander d' omstandigheden connen vernemen, en voor-
nementlyk d' inspectinentie en onredelyke begeerte van gemelte
Hr. Nabab, nopende 't versenden van den galjot naer Arracan, omme
aldaer nevens eenen Mirsa Olibeecq, zynen expressen gesant,
de verlossinge van Chasiousas drie overgebleene soonen, te
helpen bewercken, ende deselve vandaer als te brengen, 't welck dan
in vergaderinge van rade overwogen wesende, (om alle obstaculen
in onse negotie te verhoeden) ten besten van d' Comps. welstaen en
goetgevonden is, tot het overvoeren van voorsz. gesant, ende
12 à 14 in suite (wesende onder reys naer en andere groote
in Arracan tot zyne intentie te disponeeren) Zyne Hoogheyt met
het galliot de gangesche accommoderen, ende hem voorts te believen
soodanigh als de copia resolutie van 11. July U Ed. nader sal
connen verclaren, inhoudende dan 't voorsz. galjot op gisteren
de reyse aengenomen hebbende, soo hebben daer mede (met bevoeginge van
alle nodige documenten en afschriften) aenden koopman Sr. Geert
van Voorburgh, sulcx geordonneert, als d' copia can getuygen, ver-
hopende dat U Ed. 't selve behagen, ende hun mede niet qualyk sullen
gelieven te laten bevallen, dat ons niet alleen deesen aengaende,
maer ook wegen andere saken, in alle gedweeltigheyt gedragen
hebbende by gevoegde copia missive, welckers dubbelde originele
(mede op dato deses) aen U Ed. Heeren onse respective principalen
over den lantwegh naer 't Vaderlant werden afgesonden, sullende
U Ed. by deselven int brede connen bemercken (hoewel de gedagte
met sommige dingen van de welcke U Ed. bevoorens zyn berigt,
alle 't geene 't sedert opgemelte onse jongsten van 17. maert
in diversche gelegentheden is komen te passeren, soo omtrent de
lang gewaerte verschooninge met den Hr. Nabab, wegen de
Bengaelse negotie en 't restitueeren onser obligatien, als den
verderen redelycken goeden toestant van s' Comps. affairen, soo
buyrghgaande van 't profitable munten onses silvers tot
Ragimahol, als 't vervolgh van den handel buyten eenige gelden
à deposito, staende (met Godes genadigen zegen) noch van dese
maent, beneden den Vaderlantschen dyck van Zyne bouchen uyt
Decca, mede van Pattena ende Cassimabasaer, alhier te verschynen
ongeveer 27. Oman, ofte 600. lasten geraffineerden salpeter
gelyck het ook een goede quantiteyt Bengaelse zyde en andere

Den Nabab versoekt den galjot om na Arracan te zenden.

en van daer de 3. soonen van Chasiousas na Bengale te voeren.

tot bevordering van welcke sent hy 12. à 14. copias.

Den directeur schryft over lant naer 't vaderlandt

600. lasten geraffineerde salpeter staen van Pattena en Cassimabasaer te comen,

retouren t'zyndertyt ande niet en sal manqueren, ende sich bereyt

hy bedacht voor de uytladinge vande schepen, die wel ligt in

korten van Ceylon alhier zullen weesen, ten aensien vande presente

schaersheyt, welcke veroorsaeckt zy, uyt al te lange droogte,

ende dat den regen t'ontyde is gevallen, in voegen den uytvoer

van ryst licht weyck moet werden verboden, in sonderheyt zoo

niet de voorsz. schepen op s'Nababs begeeren niet overcomen

> den ryst schaerste te becomen,

d'Elephanten, die zyne hoogh.t voor d'aengetelde 10 @ R.o van

> den uytvoer der selve daervan licht verboden te werden, en so d'Elephanten van Zeylon niet en comen,

van Ceylon (met zoo hooge recommandatie) heeft versocht, ende

welcken aengaende by den briefken vand' E. H.ren Ryckloff van

Goens, ende Adriaen vander Meyden, gedateert Colombo 13. April

niet het minste vermaent vinden; ende also tot 't voortsetten

van s'Nababs missive aen den H.ren p.t expresse werden afgesonden,

zo hebben niet willen bereyts in gebreke, gemelte onse advysen aen

de H.ren Mayores, U Ed. te communiceren, ende dit letterken daer

by te doen, omme ten langsten met 't retour schip van Masulipatnam

voort te geraken, op dat ons, als de vorige Jaeren met verteerde

schepen (die nu van dagh tot dagh verbeyden) ederigh, onbeden

kelyke status gemoet ende, U Ed. ons wera vanden toestant

hare zaken bericht zouden mogen zyn; waer mede dan voor

dese tyt afbreeckende, bevelen U Ed. naer eerbiedige en ootmoedige

salutatie, in godts genadige protectie, en verblyven, onderstont

Ed.e Erntfeste, Manhafte, Hoogachtbaere, Wyse, voorsienige

zeer genereuse Heeren, U Ed. onderdanige, getrouwe dienaers

ende was geteeckent Matthews vanden Broeck, Dirck Essingh

Mr. Corningh, Dirck Judyksdorp. ter zyden stont Bengala,

ten Comptoire tot Hugly, Ady 13. Augusty A.o 1661.

Batavia,

Aen d'Ed. H.r Joan Maetsuycker Gouv.r Generael

ende d' Ed. H.ren Raden van India, p.r

't Jacht de Zeehont geschr.

> den derden tweede in Bengale aengaende
> d.o 20. octob. 1661.
> ontfangen 29. novemb. p.r Zeehont

Ed.le Erntfeste, Manhafte, Hoogh-

achtbare, Wyse, voorsienige, en

zeer genereuse Heeren.

Myn Heeren.

By onsen laetsten van 13. Augusty p.r via de Cormandel, ende de

daer nevens gesonden copia missive, hebben [illegible] dage [illegible]

lantwegh van Agra, Souratta ende Persia, aen d'Ed. Heeren
onse principalen nae't Vaderlant afgesonden, hebben wy u Ed.
bericht ende advys gegeven vanden toestant van s'Compag.es
affairen herwaerts over, 'tsedert is alhier op 30.en do. van Ceylon
comen te arriveren, 't Jacht den Verloren Soon, met den vrij
koopman Sr. Hercules Lindeboom, die t'selve voor 4000. Spaensche Ra.
vand'E Comp.e gekocht hebbende, daer beneffens vanden Ed. Heere
Admirael en Superintendent Ryckloff van Goens, heeft verkregen
commissie omme met 't voorsz. Jacht langs dese custen te
navigeren, ende zyn voordeel te mogen doen, tot dien eynde mede
brengende 5000. coir Ghoncos, daer vand'E Comp.e 2/3 ende hem
de reste toebehoren, dan aengesien hy reede van Pipley, ende met
't passeren vande bancken zyne principaele ankers en touwen, door
haest wech hadde verloren, zoo is genootsaeckt geweest de rivier
van Hugly in te loopen, van waer wy nu dagelycx de voorsz.
Ghoncos met de gallots verwachten te doen halen; 't welck ons in dese
harde afwateringe ende hooge stroomen veroorsaeckt geen cleene
moeyte en tyt verlies, maer 't meeste dat ons met gemelten
Verloren Zoon ontstaet, ende becommeringe toebrengt, is ten
principalen onsen wesen te reputeren, ende doen souden voor den
Comp.s schip, ingevolge dan ook alle zyne handelinge op Compag.s
naem moeten geschieden, zoo hebben (naer genomene resolutien
onder dato 7. Septemb.) den Assistent Arent [illegible] met de
nodige contanten, ende 't voorschryven vanden Heere Nierma,
mitsgaders, aen zyne Subalterne Opperhoofden tot Hugly
laten vertrecken, omme aldaer de rys ladinge, ende zoo veel
meer vant selve graen te procureren, als mogelyck zoude
wesen, tot het voldoen vande Ceylonse petitie, ende den nader
eysch die van Batavia wiert vereyscht, beneffens welcke aen
Sr. Lindeboom voorsz., hebben moeten verstrecken op reecq.
van zyn 1/3 inde gem.te Ghoncos, 2000. ropia, ende nadien de
Ceylonse burgeren (in handelinghen) geen redenen tot klagen
dienen gegeven, zoo zullen wy hem noch verder moeten helpen, om
zyne zaken te redden, niet alleen met 't gedachte schip den
Verloren Soon, maer ook met een ander scheepjen groot ongeveer
100. lasten, dat tot Pipley voor 4000. ropia van zeker moorsch
koopman heeft gekocht, met intentie om 't selve al mede tot aen
brengen van rys naer Ceylon te gebruycken, dan vermits de
groote dyssenten, ende de presente schaersheyt van rys in Bengale,
zoude daer mede langs de custe van Orixa ende tot Masulipatam
zyne competente vrachten te becomen, tot welcx een en ander
geen bysonder capitael als de voorsz. Ghoncos by hem becomen hebbende,

sullende halen (op zyn versoeck daer aenhouden) omgevaer de
waerdye dienen te verschieten, om naederhant uyt het provenue
van deselve, met een matigen intrest (achtervolgens onse resolutie
van den 10. courant) te werden gekort, 't welck als nu buyten ordinarie
voorkomende geschieden, hebben goetgedaen hem sulcx te
accorderen, dan dat zyne partye chancos op 't proffitabelste van
de hant setten, ende d'comp.e groote quantiteyt, om te verkoopen en
intallich souden blyven, begeeren dat ook soude blycken t'heere
te wesen geen comp.s maer een particulier schip, dat infallibelyk
soude moeten betalen 't vorige ordinaris ankergelt van 400. Rd.
ende vermits d'exemptie van ankeragie, soo wel tot Hugly,
als Pipely, ons maer is gegunt voor de respective gouv.rs inden
tyt wesende, sonder eenige authoriteyt van 't Hooghoff, ende dat
wy het daer op nu 4. à 5. jaeren gaende hebben gehouden, soo moet
de saeke sacht gehandelt, ende wel werden gelet deselve soo weynigh
als mogelyck te bewegen, om den snoden schraepsuchtigen nabab
Chan Channa sijn gesach indeesen niet wacker te maken, ende also
reeden te geven van d'oude belastinge weder in te voeren, gelyck de
regenten tot Pipely pretendeerden te willen vernieuwen, deselve
hebben ons lange gequelt, om weder aldaer ons hooft residentie te
begrypen, ofte ten minsten de scheepen als in voorige tyden ter reede
van Pipely ten anker te doen blyven, ende gemerckt om deselve wat
te contenteeren, hebbe hebben gegeven dat aldaer binnen soude
loopen; de 4. Jalanse scheepjens, die by den E. h.r gouv.r Fit, ende door
zyn E. ordre zyn gebouwt, (3. omgevaer yder van 120. ende een van
200. lasten groot) om met 40. p.r c.to van de ladinge, s'comp.s rys uyt
Bengale naer Ceylon te vervoeren, ende ter volgens ontrent medio
september twee van de kleynste aldaer behouden gearriveert zynde,
zoo ontfangen eene missive, (die op 4. courant int dachregister
is te zien,) van den substituyt gouv.r uyt Pipely, waerby niet
alleen van de voorsz. aldaer aengekomene, maer ook van de
passeerende scheepen, (die aldaer naer eens hadden geset) 't anker
gelt schynt te pretendeeren, dat jnmers schrivoel luyt, adviseerende
de S.rs Herman Voorburgh ende Abraham Wesyns, hoe ons reets uyt
misnoegen den incoop van rys, met d'ronmelslag hadde doen
verbieden, dan, aengesien ontrent 17. @ lb peper derwaerts hebben gehouden
ende dat voornemens zyn dat comptoir in korten met meerder
koopmanschappen te provideeren, zoo vertrouwen vastelyk, dat
deselve buyten wel overwegen en hoort verwerden sal, te meer vermits
naederhant van zynen M.t den Heere Mamet Hap, een beleefden
brieff hebben gekregen, maer aen het ankergelt dubbelende,
't welck wy moeten ende betalen, een zeer quaet gevolg soude geven,

Zullende (onder correctie) beter ende voor U Ed. negotie geraden zyn, dat alle particuliere handelaers met haere scheepen, van hier weerden gehouden, ten minsten soo lange, tot dat dese onsekere constitutie van U Ed. affairen gepasseert, ende wy weder in volle vigeur, met alle de vereyste Firmans van 't groote Hoff voorsien mogen wesen. ——

Het jacht de Zeehont, den 6. July voor 't vertreck vanden Verloren Soon van Gale gescheyden, ende by den wein van wel gem.te H.ren van Goens, tot verdedigh... wat opgehouden geweest, is alhier nevens 't jacht Colombo op 15. September in de reede komen te arriveeren, ons toebrengende diverse brieven, namentlyk vier packetjens van U Ed. H.ren bewinthebberen, over Persia uyt 't vaderlant, daer vande twee oudt ende al bevorens beantwoort zyn, zynde in de 2. jongste bevonden brieven, van 21. en 27. Augusto mitsgaders een briefken van 9. Septemb. 1660. uyt de kamer Amsterdam, ende daer bezyden den inkomen eysch, met een gedeelte vanden verkoop der Indiasche retouren p.r d'H.r Pieter Sterthemius aldaer overgekomen, als mede extract uyt de generale missive, onder dato 21. Augusto 1660. rakende de bevaerlyke directie, (soo wegen van 't verhogen vanden prys der specerijen, en bevindinge vande zyde, als andersints) aen U Ed. geschreven, zullende den inhoude achtervolgt, ende met 't vertreck der ongesch. schepen int voorste van december, op deselve werden gedient, gelyck ook zynder tyt sal geschieden, op de Persische, Souratsche, Cormandelsche, ende Ceylonsche papieren, welcke ons p.r de voorsz. jachten gebracht zyn, gevende deselve alhier tot vervolgh vande negotie aengebracht. ——

100000.	Stux ropias uyt Souratta in 20. kistkens ...	f 120099: —: —
32634.	Stux, Soo Prinse als Indicaensche realen en goud gelt in 9. kisten op Ceylon bevonden verladen en gereserveert gehouden om vermunt off geconverteert te werden ...	f 97421: 7: 8.
154200:	lb, off 64. lasten peper	15495: 9: 3.
300:	Amm: Arack	3600: —: —
3331.	Cour Chancos, zynde $\frac{2}{3}$. van 5000. lb. met den Verloren Soon bekomen ...	16105: 4: —
13190 $\frac{3}{16}$.	realen onganckbaer, Spaensche, Portugese en Indische munt, in 4. kisten van Jaffana patnam	3957: 1: 17.
	Van Ceylon,	172253: 10: 11.
	Diverse kleinigheden uyt Persia	2000: 4: 7.
	Met d'Verloren Zoon, Zeehont en Colombo bekomen	f 294360: 15: 2.

Gevordert by de voorsz. brieven uyt dese quartieren geeyscht, diverse behoeften te weten. —

Voor Ceylon.

12000. lb goeden indiaenen Amphioen,
5000. lb was,
4000. stux grove photas, daeronder 3 a 4 packen synde tot soldaten broecke cleeden. —
200. stux diversche gecouleurde weefstrypen en Camelotte gingans,
200. stx vande beste slagh armozynen,
12. packen van drieder ley gesorteerde zyde, voor Ceylon, en Tutucorijn, om met goede winst te venten. —
3. packen Orbas.
1200. stx. zoo van het beste als slechte zeyldoeck,
6000. stx. vande dighte en beste slagh goenij, alsoo men die voortaen tot het caneel packen expres voor meer gelt als te voren aenbesteet moeten worden. —
4000. lb niet al te dik off dun, maer sterck packtouw.
2000. lb goet packgaren, en
1000. lb fyn zeyl garen. —
500. lasten indiaensche ryst, al zou die op redelycke vracht, met moorsche scheepen moeten overgevoert worden. —
50. lasten goeden tarw
12 off 15. Jonge paerden, liever merryen als hengsten, om op dat eylant beter voort te mogen teelen. —
40. potten versche goede koeboter,
60. potten meest ginseley oly om tot cattoen root garen en cleeden verwen te gebruycken.
600. stux goede sool-leer huyden.
400. stux osseleere vellen,
100. stux bockvellen,
50. packen witte suyckers,
3000. lb lange peper,
2000. lb soo witte als swarte comijn,
1000. lb goeden Anijs. —

Voor Jaffanapatnam

3000. lb Amphioen. —

Tot voorsiening, ofte 1 moerbesien plantie, met eenige Zyde wormen, gelyck Anno passato gevordert is,

Voor Cormandel,

6 à 8. potten goede koeboter,

4000. ℔. dieghte goenys.

1000. ℔ fyn zeyegaren

20. potten lyngey oly, en d'overige kruyden met rys te suppleren,

Voor Bimelepatnam. —

13 à 140 ℔ harpuys,

Voor Persia,

3000. packen Bengaelse poeyer zuyckeren. —

Sullende aengesien tot het versorgen vande voorsz. goederen opt spoedighste allerwegen ordre hebben gegeven, soo willen verhopen 't een en 't ander zynder tyt vaerdigh zyn, en versonden zal connen worden, dan alsnoch connen niet weten wat bodems tot dien eynde naer Ceylon zullen worden gebruyckt, vermits d'onbequaemheyt van't Jacht Colombo, 't welck sonder groote nieuwe verdubbelinge in zee niet zullen mogen vertrouwen, 't selve is binnende rivier van Pipely gesonden, met ordre aen d'opperhoofden des comptoirs om alle nodige materialen soo veel doenlyck te versamelen, op dat soo haest mogelyck, werck begonnen, ende noch in dit saisoen daer van mogen trecken den nodigen dienst, werdende ons ook vanden Ed. Heere Admirael van Goens, by syn Ed. missive van 2. Septemb. uyt Pollicatta, onder andere geacommandeert, met d'aencomste der Batavische scheepen, 't Jacht den Zeehont tegen eenen anderen bodem te verwisselen, ende 't selve naer Batavia te steeden, ten eynde dat geerte scheepjen niet versuymt maer naer behoorlyck mach werden gerepareert, ingevolge dan de voorsz. Zeehont tot laden aenleggende, soo ist tot ontdecken bevonden, dat syn groote mast gants onbequaem ende niet suffisant en zy, ende tyd daer mede naer Batavia te komen gewinnen, ende hebben wy dergelyken tot onse ongelegentheyt een vande op voorraedt leggende Bodyers masten daer toe moeten employeren, verhopende dat in plaetse vandeselve 't aenstaende jaer, weder met 1 a 2. andere dito zullen werden geprovideert, dewyle met 't een off 't ander ongeval, dat de voorsz. Bodyers aen hun masten mocht overcomen, deselve datelyck onbruyckbaer, ende wy ten hooghsten verlegen souden wesen. —

Naer de voorsz. Batavische scheepen met groote patientie verwacht en uytgesien hebbende, soo quamen deselve door —

godes genadigen zegen vervolgens hier mede wel te arriveren,
namentlyck den 19. Septemb.o 't galiot Sus, 29. 't Jacht d'Leeuwin,
en ulto. do. 't galjot 't Noortgeat, Item 4. courant 't Jacht Arne-
muyden, ende de 6. daer aen 't Jacht ter Veer, met uwer Ed. Hoogh.
achtbare en aengenaeme brieven van 16. Aug.o bij dewelcke wij
gaerne hebben vernomen, 't behouden varen vande Bengaelse
retourschepen, ende dat alle deselve op Batavia gelucklyck waren
aengelandt, excepto 't Fluijt schip de Sperwer, 't welcq een ongemene
lange reyse gemaeckt hebbende, ingevolge 't Japans cargasoen
ook te laet was gekomen, dat voorwaer moeyelyck valt, en echter
(als Godes wercken wesende) niet en is te remedieren, zynde ons by
voorsz. u Ed. missive (onder anderen) seer lief geweest om horen
dat u Ed. dese directie alsnu geliefden te adsisteren met een
capitael van ƒ 221708.10.4. bestaende in gemunt silver,
ende een wel gesorteert cargasoentjen goede koopmanschappen,
verhopende met dese somme ende 't opgemelte, dat van Souratta
ende Ceylon alreede gekregen, (makende t'samen ƒ 516069.6.7.)
ons wel te zullen connen redden, tot de comste van 't Japans
ontset, ende vermits wij bemercken dat u Ed. int formeeren
van 't capitael voor Bengalen geheel ontbreken contanten stadt
van de vorige effecten geen te lande, zoo zullen voortaen observeren
om u Ed. jaerlycx met de laetste schepen toe te stieren
balance uyt allede negotie boecken vande comptoiren, tot
uwer Ed. beter reglement. ——

Onder de ontfangene bylagen, hebben wy mede becomen de missive
door u Ed. aenden E. Nabab Chanchanna Supersalaer in
antwoorde geschreven, ende alsoo u Ed. ons gelieven te authoriseren,
(naer tyts gelegentheyt daer inne eenige veranderinge te mogen
doen, zoo is vervolgens de voorsz. missive alhier in raede naer
gesien, ende overwogen wesende, bevonden, geene besondere mutatie
te vereysschen, zynde dergelyke, maer eenelyck uytgelaten de
klagten over Mirsa Muckbeecq, om de saecke van desselfs
genomen schip (welcken aengaende niet meer aengesproken
ende nun geimportuneert zyn geworden) niet wederom levendigh
te maken, en noch te meer, vermits al in Aug.o jongstleden
voorgemelten Nawab Hof gouv.r tot Bellasoir en Pipely,
met order van gesyden Nabab (gemunt naer 't voorgeven van
denselven) d'onse in Pipely geinsinueert, ende schriftelyck te
kennen heeft gegeven, hoe wy dienden te besorgen, dat int aen-
staende navigabele Saisoen, geene moorsche schepen vande Deenen
gerooft, ofte beschadigt mochte werden, ofte dat andersints

daer voor aenspreeckelyck souden zyn, 'twelck als frivool
en onredelyck zynde, geen antwoort meriteert, zullende
u Ed. by de copia onder No. 14. gelieven te bemercken de justte
veranderinge die in meergem.te uwer Ed. missive zy gemaeckt,
ende hoedanich (sonder eenige bygevoegde verclaringe) ——
getranslateert, nevens ons schryven in dato 30. September
aen zyne Hoogheyt is opgesonden, immers behoorden dien ver-
mogenden heere d'E Comp.e wel eenige erkentenisse te bewysen,
voor de accommodatie ende de [illegible], die u Ed. desselfs —
schip van Macassar herwaerts komende ('twelck voor weynigh
dagen tot Bellasoor behouden is verschenen) op Batavia hebben
gegunt, te meer u Ed. ons mede gelieven te recommanderen tot de
restitutie van zoodanige tollen als van s'Nababs goederen tot
Malacca zyn geheven, ende voorts op eenigh equivalent ——
(gelyck u Ed. ten aensien van consequentie geraden houden te zien)
om zyn Hoogh.t t'hiere insinuatie te doen geraden, niet de
minste staet is te maken, dat hy sulcx zoude accepteeren, zoo
zullen de voorsz. restitutie op de verclaringe van gedachte zyne
Hoogh.t effect doen nemen, welverstaende niet hooger als ons
de correcte reeckeningh vanden E. H.r Gouv.r Joan Thyssen sal werden
toegekomen, zullende verders omtrent alle andere (volgens —
u Ed. ordre) 't tractaet van Malacca soo veel mogelyck gemain-
tineert, ende deselve s'Comp.s gerechtigheyt werden ingescherpt,
dan voorsz. Mellebeeg (met wien uit laetste van Juny tot
Cassimabasar eenige conferentien hebben gehadt) zullen op zyn
retour uyt Decca niet langer declareeren connen, maer conform
de [illegible] brieven zyn E. bysonderlyck door den heere
Stertheimius gedaen, dynscheingh moeten contenteeren, dat
verder op 't favorabelste voor d'E Comp.e zullen zoecken uyt te
te voeren, zynde desselfs pretensie (volgens d'exhibeerde —
quitantien) 29. baeren die a 10. p.r c.to voor thol zyn gegeven,
ende 35. baeren, welcke eens voor den halven quedasentin zyn
afgenomen, ende waer voor heeft ontfangen uyt handen
vanden koopman S.r Mirghie Suero 1005. R.d a, gelyck by
't Dachregister uit laetste van Juny is te zien. ——

Belangende d'Elephanten die den H.r Nabab voorsyn aengetekende
10 Ottoo van Ceylon hadde verwacht, heeft deselve al eenige
reysen niet ongeduldt, tegens u Ed. residenten in Decca bilderaede
uytgevaren, gelyck hy alsnu (ziende dat de niet voort en staende
Jaer alsdan commen deden) wel licht niet minder inhalden,

zynde wel inder daet waerachtigh derwelcke negotie indeden
delyck op baetsucht en gierigheyt siet, ende connen ingevolge
met u Ed. ende den Ed. Heere van Goens, genoechsaem begrypen
datter voor d'E. Comp.e niet als kosten, fatiguen, en weynigh
danck aen vast comen, dan zyn groot vermogen indese landen,
geeft ons 't verdriegen vande voorsz. Despanten, soo hart aende
binden, ten zynde u Ed. affairen alsier voor quade consequentien
behoeden, ende buyten becommeringe gaen moeten houden,
tot tyt en wyle, dat met nieuwe firmans vant groote hoff
souden werden geadsisteert, alsoo by manquement vandeselve
niemant als zyne Hoogh.t hebben te verwerven off t'ontsien,
gelyck hy maer al te veel laet blyken, ende waer van wy u Ed.
een nieu staeltjen zullen vertoonen, want denselven by zyne
brief van 17. Juny laetsleden, onder andere redenen van ver-
wytinge en reprochen, met dese woorden zeggende, Nu 't is u Ed.
wel bekent wat den thol van ulieder goederen Jaerlycx heeft
bedragen, en daer toe zyn dese landen myn Shagird (denoterende
dat daer op zyne betalinge vanden Koningh is geassigneert)
geworden, en vorder onder onse vrintschap met d'E. Comp.e en
haer dienst te laten sleuren, en nemen wy al geheel geen tol
maer bewysen in alles goede hulpe en bystant etc., soo ist
dat wy zyne Hoogh.t 't contrarie willende doen blyken by missive
van dato 13. July denselven daer op tot antwoort te gemoet hebben
gevoert, Maer dat uwe Hoogh.t belieft te alligeren, dat wy
indese landen geheele geen thol en betalen, geeft ons wonder,
vermits wy nu niet minder geven, als in vorige tyden by de
regeeringe van Sultan Sousa zy geschiet, staen even noch
in hope, dat uwe Hoogh.t eeniger tyt eenmael sal gedencken
aende selve beloften in Soyty, om naer 't expireren deser
oorlogen, ons met volcomene tholvryheyt te favoriseren
gelyck d'Engelse natie gunstelyk geniet, zonder dat wy eten
deselve aende Mayt. ofte aen uwe Hoogh.t eenigen dienst
hebben gedaen etc., maer wy hier op nader de rescriptie
verlangende, zoo becomen by missive van 28. July in
antwoort, dese woorden, u Ed. schryft dat den thol die by
Souzas tyden placht te geven, nu oock geeft, waer op seggen
dat Sousa u Ed. yets heeft vry geschonken, dat conde hy doen
als zyn Shagird zynde, maer vanden Koningh en ist u Ed.
niet vry geschonken en nu zynde tollen die wel ontrent
100 (m) ropia souden bedragen (wanneer u Ed. gelyk andere
coopluyden deselve moeten betalen) op myn Shagird gekomen,

waer af van U Ed. niets en neme, weeck sauve U Ed. niet
onbekent moet zyn, etc.a, dan uyt 't geene voorsz. zy, bemer-
kende hoe deese zaecke te keer, en onhandelbaer zynde, hebben
deselve by onsen brief vanden 8. Septemb. aen Zyne Hoogheyt
(onder anderen) met een generale bedanckinge laten passeren
vermits met dien vernuftigen en [illegible] heere, met
geen voordeele connen scheyden, ofte eenighsints disputeren, ende
moeten derhalven voorsightigheyt, gedult ende patientie
gebruycken, tot dat door U Ed. resolutie de besendinge aenden
Coningh Chaorangzeeph ter hant genomen, ende aldaer
wat goets geobtineert sal wesen, wanneer 't noch al perykel
loopt, off sulcx by den Nabab sal werden gerespecteert en naer-
gecomen, vermits zich in geender manieren draeght als een
vermogende vassale, maer als een souverain vorst, gelyck
U Ed. alle derselver omstandigheden by 't decreet dagregister
dat onder No. 11. hier nevens gaet, naeder sullen gelieven te
remarqueren, ende specialyck hoe Zyne Hoogheyt eenen deminste
danckbaerheyt heeft bewesen, voor de goede assistentie die int
veroveren van Hingely hebben getoont, sochte hadt hy de drie
Olyphanten (die nu by naer een jaer verleden, op zyn begeeren
naer decca hebben gesonden) als noch tot 's Comp.s laste, sonder
deselve aen te nemen, off ons te licentieeren, om die aen andere
te mogen vercoopen, dat immers impertinent en een middel
schynt te wesen, van ons dese handelinge want te maken
gelyck wy derhalven aengaende de 4. Siamsche olyphanten, die pr.
't Jacht Avenhorn werden verhaelt, mede al zyn bedught
derhalve ooc by den Nabab noch een noch schaede te vinden
latende denselven niet alleen de voorverde 3. Persiaensche paerden
ende den schoonen Olyphant, tot heden op 's Comp.s stalle ver-
blyven, maer voordert noch de vereeringe, die hem door den
directeur Mattheus vanden Broeck in Juny 1659. int leger
tot Soity aengeboden zynde, terugge naer Cassimbasaer
wedert genomen (quansuys) om aldaer bewaert te werden
tot zyne nadere ordre, en bede, voorderende daer beneffens
de kostelycke pallanquijn, die hem voor Jaer ende dach wilde
vereeren, en alsdoen niet begeerende te accepteren, in de loge
tot decca gebrogen is, ende nadien 't een en 't ander Zyne Hoogheyt
moet werden behandigt, soo hebben ons opgemelte redenen
raedtsaem gedacht U Ed. voorsz. Missive, sonder eenige

vorderinge voort te stieren, sullende den wyder antwoorde nu dagelycx gaen verbeyden, ende ons berigten wat aengaende de restitutie der geroofde goederen (waer van nu in drie maenden niets en zy gerept,) sal rescriberen, denselven reets ons de ses yseren stucken in beccalaten restitueren, invoegen dat op en gelden vand' E. Comp.e (dat den danck voor 't leenen is) herwaerts te zyn gebragt, maer de 6. metale canons heeft hy niet alleen behouden, maer oock vermeerdert aen den Gouvr. Mier Mamels vercoft, nevens andere 4. metale stucken van onse schepen aff te nemen, dat vermits de reets gearriveerde bodems, daer van niet en zyn voorsien, vooralsnu niet sal connen geschieden, ondertusschen zullen wy goede occasie waernemen te vorderen de betalinge van 't voorsz. metale canon, tot zulcke pryzen, gelyck ons van u Ed. zyn aengeboden, ofte soodanigh als met den Nabab best in rede sullen connen begeven; vanden weder 14. Seirganten verstaen uyt 't schryven van Bimelipatam, dat er 2. gestorven ende 12. stucq nevens de 40. balen zyde van Aibeecq so vylen daer bezyden aengekomen, ende overlant naer Masulipatam werden gebragt, daer mede verhopen dat zyne Hoogh.t gecontenteert sal wesen. —

By onsen laetsten geschreven wy u Ed. genotificeert de devoiren die ontrent den Sr. Nabab steets werden aengewent om met zyne Hoogh.t wegen de Cormandelse regt. te mogen geraken in vereffeninge, dan 't schynt meer en meer, gedachte zyne Hoogh.t geensints is genegen, onse meermale gedane presentatie vande 27. m. Masulipatamse pagoden in zilver off courant gelt te accepteren, rasende hy wyders op d' E. Comp.e, met voorgeven, dat op desselfs ontbieden zyn gout vande custe niet en ware gesonden, zonder u Ed. residenten nochtans eenige contrareedenen, wegen de voorsz. Cormandelse regt toe te laten, invoegen tot noch toe geen remedie zien, anders als dat zyne Hoogheyt, met gout (en wel ligt niet zonder den vollen verlopen Interest) zullen moeten contenteren, gelyck wy den E. Heere Laurens Pit van 't courant ook reeds aengeschreven, ende hoe wy oordeelen best te zullen wesen, dat alle 't gene nopende 't voorsz. different met den Nabab te weeghen zy, 't wese door zyn Ed. in de persiaense tale te werck werden geleyt, om alle onlusten en obstaculen (wegens de mondelinge redenen ondergevig zyn) zoo veel mogelyck te evitteren, zynde ons alreede een groote ontlastinge, dat wegen de Bengaelse regt met den voorsz.

Nabab eenmael vergeleeken en veraffeert zyn, schoon ook de
laetste 82. kisten Japans schuyt silver, niet hoger als de
vorige 120. do. heeft gelieven aen te nemen, werwaerts blyckt soude
het weesen, dat ons int vervolgh buyten eenige ongeleegentheeden
met Zyn Hoogheyt konden houden, maer voor het contrarie
heeft bedught, tusschen deselve de schryft aen te steeken, doch
als off alle koopmanschappen by ons en d'Engelse aengebragt
heeft aenslaen en coopen wilde, geevende tot dien eynde den
Heer Mamet Saryff gouverneur van Hugly, hierbij dit
geordonneert, van ons te vorderen pertinente notitie vande
quantiteyt ende qualiteyt der voorsz. aengebragte waeren,
mitsgaders hunne pryzen, ende onse genegentheyt waer voor
deselve afstaen wilden, dan wy hebben sulcx met goede redenen
(als tegens d'oude gewoonte strydigh) geexcuseert ende niet
begeeren naer te comen, maer alsoo daer op de verdere ordre te
voorschyn wierde gebragt, van geen goederen te mogen verkopen
sonder nader [illegible] ordre vanden Sr. Nabab, soo zyn genoodsaeckt
geweest sulcx te schryven, en hem op te geven, als u Ed. by de
copien missiven aen Zyn Hoogheyt onder date 30. Septemb.
gelieven te verstaen, middelerwyle ist een goede zake, dat
schoon 't vertier der voorsz. koopmanschappen, weynigh tyt
moet werden belet, echter de nodige affairen geen bysondere
vertraginge sullen lyden, vermits ons de aengecomen
capitale redelyke quantiteyt goude en silver is, ende noch
te munt, alsoo de Rajemahalse munt, 'tonser gerieve mogen
gebruyken, ende [illegible] aldaer boven de rechts gemaeckte goede
voordeelen noch beter en tot het meeste proffyt vande E.
Comp.e te worden gedient, soo sullen u Ed. by onse Jongste
advysen hebben gelesen, in wat voegen den koopman Sr.
Arnold van Wachtendonck, off eerst tot Cassimbasaer
naer de voorsz. munt was afgesonden, die dan aldaer soo
goede devoiren en opmerckinge heeft gebruykt, dat yder
kist silver (welcke ℔ a 2503¾ ook eenige maer 2496.½ a
hadden gegeven) ℔ a 2525. is connen te rendeeren, maer alsoo
men hadde verhoopt volgens beloften vanden muntmeester
Mamet Mouraat, 't selve in dier voegen zoude werden naer-
gekomen, soo is kort na 't vertreck van gem. Sr. bevonden,
dat de voorsz. beloften niet geacht, ende den ouden slenter
wierde gevolgt, waeromme sulcx dan op 't spoedighste weder

derwaerts begevende, heeft andermael daer uyt getrocken
2525⅔. th° a ende vermits gedachten Maent Mouradt, wettelycke
sustineerde, 't voorsz. naeukeurigh raffineren, niet zoude connen
werden gecontinueert, soo is gedachte Sr. Wackendonck met de
noch onbevonnen 8. kassens silver vandaer gescheyden, ende
zelven raffineerder mede genomen hebbende, heeft tot Cassimabasaer
een vande voorsz. kassens doen raffineeren, ende niet minder als
tot negentaels bevonden, waer door dan hoopende men dat soo noch
als doendelyk een vaste somma uyt zullen vinden, die yder kassen
Japans schuytsilver ('t onser geruststeyt) juyst sal moeten renderen
zullende U Ed. onder No. 13. hier dagelycx aenteeckeninge door
voorsz. koopman Wackendonck ter munte gehouden, syne
betoonde diligentie, dit gepasseerde aldaer, omstandig gelieven
te vernemen, ende alsoo U Ed. met goede redenen verstaen dat het
bevonden valsch silver (om alle quade consequentien te verhoeden)
naer Japan weder verzonden, soo gaet hier nevens 39½ teyl die uyt
de laetste 200. kassens hebben gekregen, ende nu voor f 112:11:8.
in factura zy gebracht. —

Deselve by ons voorsz. Jongste advysen vermelt, zoo houden het
voor een seer goede zake, dat alhier door de opgem. accomodatie
vande munt, tot ons believen, zonder eenige geadsporteerde
penningen connen negotieeren, hebbende in gevolge de procure
van zyde tot Cassimabasaer (hoewel zonder dalinge van prys) —
redelyck succes gehadt, in sulcker voegen dat reets 1127. balen
zyn afgekomen, ende hier tyt noch meerder partye wert verwacht,
ons voornaem vertrouwende, dat d'Ed. Heeren onse meesters
int vaderlandt de geele zyde Cannabanna Cabessa, verhuysen,
der hebben bevonden als 'tzygen reetse, daer jummers (ten minsten
gedurende onse directie) zoo naeu op wert gepast ende gevigileert,
omme den eysch voort vaderlant uyt deselve ende voorts uyt de
beste Cannabanna te voldoen, belangende de zyde Sittanie die
wy meenen dat alhier den Tatar ('t grofste van allen) is, zal U Ed.
ordre werden gevolcht, hebbende daer toe tot het afzenden vande
op voorraedt zynde quantiteyt, naer Cassimabasaer reets al ordre
gegeven, maer ten hooghste verwondert ons verwondert by 't naer,
sien vande twee lestings gekomene monsters zyde Baringa, dat die
van Cudagius, soo merckelyck slechter, als de Cassimabasaerse
(hoewel van egualen prys) zy bevonden, ende noch meer dat
U Ed. is voorgekomen, even als off de zyde by den ontfangh met

het monster verschillende, daer tegens zoude werden geprotesteert,
ende alsoo wy van zulcx nimmer hebben gehoort, zoo wenschten
dat ons zelfs den protestant ware aengewesen, omme alhier zynde
daer op gehoort, ofte ter rede gestelt te werden, ende hooge costy is
versoucken dat zulcx aldaer mach werden ondersocht, besonderlyk
wegens 't werck van Oudagins, door gadens zodanige onsichtigheyt
hebben gebruyckt als ons mogelyck zy geweest te practiseren
altyt bevinde (vermits aldaer niet s'Comp^e. eygene ministers
geen resydente vermogen te begrypen) dat door den koopman
Gordyndas, ofte de zyne (naer der geboren heydensche aert) wel
eenige valscheyt inde zyde moet werden gepleecht, naedemmael
(hoewel dat ons die gem. den broeyende Oudaginsche questie vanden
Gr^e Sleetgommus was naergelaten) wy volgens de twee eerste
reysen uyt pipely tot den ontfang derselver derwaerts is —
gecommitteert den koopman Joan Veltens, ende nader hant den
koopman Dirck Essingh ende Kemps, alle zeer goede kennisse
vande negotie in de zyde, soo dat wy niet en weten hoe zoo
snooden bariga zy aengecomen, zullende ons derhalven (volgens
u Ed. serieuse recommandatie, daer op nader informeren tot
weetende eynde voorsz. Gordyndas hebben ontboden, ende teyven
ook voornemens (om alle quade bedenckingen te verhoeden) de
Oudaginsche zyde successive derwaerts te doen comen, omme
alhier zelfs by den directeur te werden afgesien, dat voor deselve
door d'oorlogen, en gevreesde hinderlisten der moetwillige lant-
voogden zoo niet eest connen geschieden, ondertusschen is ons
aengenaem, dat u Ed. nader Japan bevelen gegeven, om het
juyste rendement vanden en d'ander sorteringe zyde te mogen
vernemen; 't welck ons ook ten besten van d'E Comp^e. t onser
naerrichtinge seer dienstigh sal comen zyn. ——

Dienvolgende wat by u Ed. aengaende de procedueren vande
pattenase delinquanten geresolveert en goetgevonden zy, zoo sullen
ons daer naer reguleren, ende alle debvoir besteden, om tot den
eynde te geraken, zynde eyndelyck 't proces van Jacob Verdye
voldongen, ende ons daer by gebleken, meerder onschuldiginge
als inden beginne hadden gemeent, doch soo veel zyne zake wert
verlicht, comt die van Joan Aggess ende Cornelis Heeck weder te
beswaren, deselve moeten noch dupliceeren, ende zullen vervolgens
ook betrachten dat wedersyts van verdere productie werde —
gerenuncieert, om alle exceptien te destrueren, ende vermits
u Ed. geneygentheyt vermoeden dat alhier in Bengale noch meer —
andere aen zodanige ongelegenheden vast souden wesen, soo zullen

achtervolgens ons trouschuldigh devoir, zonder aensien van
persoonen daer naer inquireren, ons gesints bevindt dienende
dat u Ed. zaken (als van ter zyden) te voren zyn gekomen, dewyle kort
naer 't vertreck van de laetste schepen in maert verleden, alhier
niet alleen uytgelecht, maer genoechsaem de ongegronde getrompetteert(?) is,
hoe voorsz. Aggesz en Kieck met eenige onwaerachtige particuliere
brieven, verscheydene dienaren van d'E. Comp.e (welcke ons tot het
ontdecken en achterhalen van der zelver geroofde capitalen de hant
hadden geboden) ontrent eenige van u Ed. Hoogachtbare verga-
deringe ende specialyk by den Ed. H.r Commissaris van Goens
seer schandigh hadden beklaedt, gelyck deselve ook in eenne over-
gelegde antwoorden (voornementelyk Kieck) zoo vilain en goddeloos
heeft gewaecht, ende den dolleman(?) geschreven dat wy wederomme(?) van
diergelycke nimmer zyn gehoort, accuserende wel principaelyk
met groote onbeschofte arrogantie den Coopman S.r Arnold van
Waertendonck, zonder eenige apparentie off bewys, schynende alle
kraften in te spannen, om denselven te reputeren(?) schandelyck
te maken, niet geen zyn E. als Commissaris in handhavinge heeft
verright; welcken aengaende ons niet anders is gebleken, dan dat
voorsz. Waertendonck (onaengesien zyne doodelycke kranckheyt)
zich heeft gequeten met alle vigilantie, als een eerlyck man,
't welck wy ook van deselve vorder compartimenten (vermits hoo
veel ons zy bekent) niet connen laten te getuygen, zynde een
ongevaer tien maenden verleden, in handen van gesyden Breye(?)
vervallen, ende ons overgelevert een packet met verscheyde
valsche attestatien, door gesyden Aggesz ende Kieck, op den anderen
wedersyts verleent, ende onder presentatie van deselve getekent,
(wendende deselve met handtekenen aen den Assistent Willem
Andriesz naer Cassimbazaer gesonden), en verhoort dat zyde
voorsz. attestatien niet de minste kennisse te hebben, gelyk ook
Aggesz zich in zyn gemoet beswaert vindende, deselve verklaringe
in faveur van Kieck gepasseert, uyt eygen beweginge niet weerdigh
heeft geretracteert, waer uyt, als uyt diverse andere sufficante bewysen,
u Ed. verder lyt(?) zullen blycken, hoe gem.te Kieck (boven al) in boosheyt
en goddeloose feyten opgevoedt, waerom u Ed. met dese odieuse
zake niet geheel moeyelyck te vallen, doo sullen hier neffens
onder N.o 16. eenlyk toegen desselfs vrywillige confessie, wegen
zyne gepleegde swaude, onder tytel van Remonstrantie en
supplicatie, den 12. Augusty 1660. uyt Nagemaroe(?) den dienaer
voor af toegesonden, ende by zyn E. daer en daegh bewaert zynde,
nu onlangs p.r Soure(?) te voorschyn heeft moeten komen, om dat in
zyn voorsz. overgelegde schandigh antwoort, den diefstal in den Kinsaus(?)

niet alleen met veel verspeedinge, arrogantelyckheyt, maer
oock vaerdigh staet 't selve te bevestigen, met solemneele eede, daer het
contrarie inde voorsz. confessie zoo rondelyck bleyckt; werdende
u Ed. daer besyden onder N°. 15. noch gecommuniceert de geinter-
cipieerde brieven van gemelte Fleck, omme voor eerst desselfs -
Gunsten af te meten, en klaerlyck te ontdecken, van wat geest hy
wert gedreven, die sich niet ontsiet geschaedt u Ed. dienaers te
accuseren, ende met zoodanige sinistre practycquen, valsche
bewysen te solliciteren, gedientelyck versoeckende, dat u Ed. om 2.
a 3. schurfde schapen, de geheele kudde niet en gelieve te verdencken,
ende te vertrouwen dat de Comp.e naer vermogen behoorlyck wert
gedient, als bevonden werft den directeur van desen comptoire
overal het ooge, ende voor zyn E. (ten minsten) jaerlycx eenreyse
tot de visite naer Cassimbasaer, 't welck door extraordinaris verhin-
dinge Anno passato tot Pattena geschiedt zynde, aldaer (naer den
inhoudt onses eedts.) zoo ront is gegaen, dat de gedetineerde -
quanten daer van noch moeten getuygen, ende wy u Ed. mogen
versekeren de residenten aldaer zodanigh zyn beharticht, dat wy
niet weten yet anders te wenschen, dan also te continueren, en voort
te varen; Tot Decca heeft den voorleden Jaer ('t onder meerder -
gewichtigh) by den inkoop der fyne doecken, S.r François Santvoort,
den onderkoopman Jacob Cheurons toegevoegt, ende in Pipely
alwaer ook twee hoofden zyn, versekeren ons mede, dat alles gaet
naer eysch, waer uyt u Ed. ons believen, ende den toestant der
Comptoiren gelieve te considereren, ende verder te begrypen
dat eenlyck comt te manqueren, de afhandelinge vande vervallene
zake in Oudagius, daer toe wel alle vlyt is aengewent, maer off
schroomden Assistent Joan van Leene met de Nidikee Paribanna
(in maert verleden by den h.r Nabob Chan Channa gedetineert)
dees maenden in Bawnaen hooft huys gehouden, tot het vervolgen
van ons regt, soo is echter daer by niet meer gewonnen, dan dat
voorsz. van Leene, met de nadere Soldancen, naer Decca -
gesonden zynde, op ons versoeck den Nagie te geve is ontboden, met
intentie dat ons verschil selfs by zyne Hoogh.t sal werden aff-
gedaen, gelyck S.r zynen laetsten brief van 20. Septemb.r noch
naderhant belooft, daer toe niet weynigh en sal helpen, dat in
uwer Ed. missive aen gem.te zyne Hoogh.t, wegende voorsz. sake
mede zy vermaent, waeromme alsnu tot de wederoprechtinge
des comptoirs, te meer in goede hope staen, ende dat naer ons
gestadigh waeschen aldaer selfs door u Ed. ministers van tyt tot
tyt, ende met de noodige opmerkinge, den inkoop vande zyde
sal connen geschieden, Zullende u Ed. largo uyt nevensgaende

largo dagh-register van opgemelte van Leene onder N°. 12. (des
geliefende) connen vernemen, wat inde voorsz. Uidaginsche proce-
duren gepasseert en voorgevallen is. ——

Belangende den Coja van Lotfullabeeg, ende 't monopolium inden
Salpeter handel, tot Pattena, daer van U Ed. geliefden te vermanen
heeft wy U Ed. by ons laetste advysen 't vervolgh aengeteekent, zynde
't zedert, by den heere Nabab geobstineert, ende te rest opsbaerts (?)
gehouden een goede parwanna op voorsz. Lotfullabeeg, die ook
veroorsaeckt, en te wege heeft gebracht, dat den op voorraet wesende
geraffineerden Salpeter, bestaende in 20900 M°. ofte 10450 gonij
sacken, met 16 vaertuygen afcomende, door s' Conincx officieren
niet verhindert, maer wel gelangeert werdende, al weder een van
de voorsz. vaertuygen met 1100 sacken ofte 149600 ℔ Salpeter
op een droogte vast geraekende (tot ons groot verdriet) teenemael
is vergaen, montrerende de resterende quantiteyt met de 20900 M°.
die een goede wyle tot Cassimabasaer hadde gelegen, 25790 M°. à
68 ℔ is ℔ 1753720, ofte ruym 504½ lasten, in 12095 dubbelde
sacken, zynde naer ons goede intentie en ordre tot Pattena
gegeven, soo vele gonij niet te vinden geweest, om deselve met een
enkelen sack te connen beleggen, gelyk wy U Ed. p'r Fluyt de
Leeuwin onder meerder partye te verwachten 1726 st's die in 3
sacken zyn gedaen, als daer over verseekende (?) getrocken, de grootste
vande sacken, daer uyt a°. passado den Salpeter is gestort, maer
also wy zulcken naer beede naer Pattena gesonden, om by lyts
bastante quantiteyt gonij te laten procureren, dan des niet
becomende geschreven, ten minsten te besorgen, dat ingevalle den
Salpeter weder in twee sacken moet overcomen, immers den
buytensten van beter en beter aengeslagen gonij (volgens U Ed.
ordre) werden gemaeckt. ——

De voorsz. quantiteyt geraffineerden Salpeter, zal ongeveer equalleren
met den eysch van 1600 à 1800 M. ℔, die U Ed. heeren Majores
also hebben geliefden te doen, zynde heel wel een goede partye
om weder vaerdigh te connen crygen, vermits hand van geen
off weynigh rouwen Salpeter in Pattena op voorraet zyn voorsien
't weck ondertusschen heeft veroorsaeckt de sprockelbare hinderissen (?)
van ged'n Lotfulla, ende andersints (gelyck laetst hebben
geadviseert) dat vande 47303 2/10 M (door de onder (?) geobtineerde
pattenase gasten voor 61522½ R°a gemeten (?), ofte om beter te
seggen d'E Comp'e frauduleuselyck te laste gebracht) niet meer
als 17262 2/9 man (?) by 't sluyten der laetste boecken waren
ingecomen, werdende door den koopman S'r Joan Velters (?)
(welcke om een mondelingh rapport vanden ommeslagh in

pattena te doen, met den salpeter heeren af doen komen) tot de
resterende groote quantiteyt, mits de insuffisantheyt van beyde
der weeverijen, quaden moet geeven, maer by deselve voor-
geslagen wesende, dat de voorsz. weeverijen niet alleen beter
souden connen betalen, wanneer dien vuylen droch in debarra
salpeter geraffineert, ende geen behoorlycke rafactie (van ongeveer
30. p.r c.to ende den selven nettens toe doen van deceptive ongelden
ende 't verderf der kettels ruijne te verdedigen) konde goet
gedaen, maer oock dat die schadelycke negotie (gelyck door syne
schandige procedurens de handelinge in den debarra sy gedaen)
't eenemael gedempt, ende den debarra tot merckelyck voordeele
van d' Comp.e (nu al ten deelen verstoort zynde) weder uytgebreyt
mocht werden ingevoert, daer toe dan by resolutie op 10. deser
verstaen wesende, in dd. by deselve insgelycx gewesen te remarqueeren,
hoe alsdoen mede den salpeter van gedachte weever Tolfullabeeq,
(die nu tot debarra gemaeckt en 4 à 5 (m) Mt. heeft uytgebracht,
op weederbiedinge en presentatie van syn E. omme alsdan van de
negotie in dat eenmael 't eenemael te verstoren) goetgevonden is,
soo goet koop als mogelyck sal wesen aen te staen, schoon ooch by
voorsz. S.r Velters, ende den Engelsen koopman M.r Chammberlyn,
beloften ten contrarie zyn gedaen, maer also Chammberlyn bevonden
ooch tegens beloften (secretelyck) partye vuylen salpeter van
gedachten Nierse Kuffy hadde gekocht, hoewel hem deselve niet
geweert is konnen werden, soo sal 't selve buyten onlusten wel
passeeren, te meer de partye van 9 (m) Mt. van gem. Kuffy alhier
in Hugly, achtervolgens d' overeencomingh van den directeur
met den Engelsen Agent, noch onverkoopelyck leggen blyft, daer den
seeper wel hengen, ende van die negotie af schricken sal. ——

en

Aengesien M.r Chammberlyn heeft niet al syn werck, ende het
uytsetten van 25 (m) R.a niet meer geprocureert, en voor weynigh
dagen alhier tot Hugly aengebragt als ongeveer 7 (m) Man vuylen
ende 3 (m) Man, d' 60 lb debarra, makende slechts 227. lasten
rouwen salpeter, ende hoewel den selven in pattena wel uytstaende
schulden heeft gelaten, soo schynt hy echter niet voornemens te
wesen van wederom daerwaerts te keeren, maer meent in Bellasoir
ontrent dat de Engelsche haere schepen te werden gebruyckt, werwaerts
den h.r Agent den 20. Aug.o van hier is vertrocken, omme daer het
d'aencomste der voorsz. schepen present te wesen, zynde aldaer
vervolgens uyt Engelant gearriveert twee schepen ('t eene over
de custe van Guinea) hunne namen en ladinge blyft ons noch onbekent
vorderende eenelyck dd. residenten uyt Pipely, dat mede—

brengen, vermeloen, quicksilver, loot, lakenen, eenige snuysteringe
ende wat gout en zilver, zonder quantiteyt te specificeeren, ende
is met deselve ordre van haer Majesteyt gekomen, dat de bengaelse
negotie nu meer (als voor de komste vanden voorsz. Agent) met
Cormandel sal correspondeeren, en aldaer contante zyn, dat, gelyk
het de supposten (om hunne onderlinge diffidentie) aengenaem schynt,
soo sal het gedten. Agent (die als wat hoogh int wapen wesende) —
geensints connen bevallen, hoe, en in wat voegen nu voorts zullen
negotieeren moeten verbeyden, jmmers soect zulcx tot noch toe niet
vaste besloten, ende buyten voorsz. salpeter is ons niet bekandelyk
dat yets van belangh gedaen werdt, ende dus onaengesien werdt zoo
wel tot Pattena, Cassimabasaer, ende elders groot huys gehouden,
daer nu de Raed principalen beschaedelyk zullen connen bestaen, gevende
ons de voorsz. Pipelyse residenten verder bericht, dat aldaer oock souden
wesen aengekomen, begalven een Engels schip uyt Persia, noch een
ander dat van Atchin nae Machilipatam wilde ende, door verlies
van zyn groote mast, en boot, de reyse niet voorders connen krygen,
met eenigen thin, peper, 2. Elephanten, als partye retourende Chut
kleeden, die niet en konden verkopen, de Balasoorse rhede hadde
bereyckt, gelyck aldaer mede was verschenen een Moors schip
van Gale, komende met peper, Chancos, Arecq etc., alsmede een
scheepjen van Siccacol, aenbrengende weynigh peper, mitsgaders
een dito (tot Soerwatta thuys behoorende) van Maslipatam, met
wat Canele, peper, thin, Spiaulter, ende Sandelhout, nevens
noch 2. à 3. andere Inlantse scheepjens, dat den aftreck in de —
koopmanschappen alsnu van u Ed. becomen, aenmerckelyck —
[illegible] en schadelyk wesen zal. —

Int schryven deses bekomen schryven vande Srs. Santvoort ende
Chevreuls, gedateert 25. Septemb. uyt Decca, meldende (onder anderen)
dat den Hr. Nabab eyndelinghs naer hem hadt genomen den —
vereerden schoonen Elephant, ende d'Comp. mede ontlast vande
3. dos, die voor rekent. vanden Coninck naer hem [illegible] genomen,
zonder dat alsnoch connen weten, wat daer voor sal werden betaelt,
ondertusschen geeft ons zulcx beter hope, ende voorgemelte
4. stucx Elephanten, welcke met 't Jacht Aernhem werden ver-
wacht, vrooger quyt geraken, ende ons zoo lange niet aende hant
zullen leggen, begalven 't vluchtigh beest, daer van u Ed. mede
geliefden te vermanen; 't welc is zoo wilt en woest geworden, dat
tot het opvangen weynig apparentie is, maer gelyck voorsz. Srs. verder
adviseeren, zoo meende den deselve gedten. Hr. Nabab de [illegible]
paerden, met d'andere vereeringe, in corten mede souden accepteeren
werdende alsnu door zyn Hoogheyt van ons begeert eenen Passebrief

groot 15000. R.a, om alhier aengebracht, ende door u Ed. ministers in
Persia tot Ispahan, aen zyne dienaers (die met ons schip souden
overvaren) weder betaelt te werden; twelck niet deuchden te
refuseren, zoo maer in de reductie vande gelden over een comen
konden; gemelte zyne Hoogheyt (nu redelyk gehumeurt zynde) heeft
ons daer en boven van 20. September (volgens het translaet
onder No. 7.) zeeffs gesz., en niet alleen weder vermaent vande 4.
stucken metale canon, maer ook om te mogen weten de gelegentht.
van zyne 10 [illegible] R.a, daer voor wysheus Elephanten van Ceylon
gaede verwacht, doende zyn Ed. ook vermanen hoe hy den Ragia van
Oudagiris (uyts zyne taedance) in persoon de novo tot devra heeft
ontboden, om ons geschil met denselven naer reden en billickheyt
af te doen, zoodat nu eenmael mogen verhopen met die moeyelyk-
heden ten eynde, ende weder tot geruste negotie in dat lantschap
te zullen geraken. —

De beleggingen die u Ed. believen te doen van ons te bestellen 15 a 1600.
lasten schoepbeuyinte, tot recouvrement vande 600. lasten
geraffineerden salpeter, nevens de verdere koopmanschappen
ende wel besonderlyk den zwaeren eysch van 6. à 800. lasten rys.
vernamen alsnu, dat ook soodanigh effect zal nemen, vermits
't scheytjen Zuylen primo Septemb.r van Batavia, na Cormandel,
voorts met het schryven van d' Ed. Hr. Gouv.r Laurens Pit, den
27. do. herwaerts vertrocken, ende (om alhier voor den quaden tyt
verschoont, ende in Decemb.r, benessens 't Jachtjen Pipely met salpeter,
packtouw, gomy, boter, oly, ende voorts met rys opgevult weder
uytwaerts te retourneren) den 11. courant op de Ganges aen-
gekomen zynde, van dewelcke of en hoofden hebben verstaen
dat contrarie hun depart in comp.e vant schip Wesp, (tot
welckers vergroote Zuyderlast volgens u Ed. bevelen alle
debvoiren werden aengeleyt) naer Bengale noch drie andere
kleene scheepen zouden volgen, ende overfulcx alhier in rade
overwogen wesende, hoe ons genoeghsame ladinge voor de schepen sal
ontbreken, ingevalle niet en komen amasseren en versamelen
den voorsz. grooten eysch van rys, en dat presentelyk alhier niets de
groote schaersheyt, tot zulcx sobere apparentie vertoonen, als —
zullende genoech hebben te doen, om ontrent Hingely en op de —
Ganges (behalven de ladinge vant Jacht den Verloren Zoon) 't geene
voor de voorsz. scheepjens Zuylen en Pipely nodigh zal wesen, te
procureren, zoo veel rys als de galjots ons 't Nachtglas ende
't Jachtjen de Ganges (by behouden retournement uyt Arracan)
op't laetste vant saisoen (also ongeraden zy dat alhier overblyven)

zullende daer de verwachten, bezyden noch de quantiteyt die tot
supplement der ladinge van 't Jacht Amerom, ende 't ander schip
dat met 't Japans outer mede over Malacca vertrecken, naer alle
apparentie zullen behoeven, zynde daer en boven noch geconsidereert
dat tot Pipely (alwaer naer schattinge 300. lasten overjarigen rys op
voorraet zy gebleven) weder genoegh sal wesen, om 't Jacht in
Colombo, mede den gewraeckte schepen (als geseyde 't daer naer
d'advisen vanden Heer pit op 9. September van Pallacatte naer Pipely
reys begonnen) met hunne volle ladinge tydigh naer Ceylon te
depescheren, ende is derhalven voor besluyt genomen, dat Sieur onder
koopman Sr. Justus Six met 't kleyn galliot de Maegt van Dort
op 't spoedighste sal begeven, naer de custe van Orixa, om aldaer ende
bysonderlyck int lantschap Kancka (25. à 30. mylen beseyden
Ballasoor) te vernemen naer 2 à 3. scheeps ladinge rys, werdende
ons daer toe goede hope gegeven, als mede dat ter plaetse voorsz. een
redelycke diepe riviere, ende goede gelegentheyt tot embarqueren
zoude wesen, welck een en ander, op 't nauwste te ondersoecken
gemelte Sr. Six, pr. schriftelycke memorie hooglyck wort aenbevolen
ende dat in zulcker voegen als u Ed. by de copia onder No. 5. gelieven
te verstaen. Godt geve dat onse intentie wel gelucken, ende u Ed. alle
de schepen van hier volladen en behouden toecomen mogen. ——

Tot supplement vande ladinge der voorsz. schepen, ende bysonderlyck
op den last van salpeter en rys, zoude seer wel voegen goede quan-
titeyt vanden besten Cannis, dan uyt Pipely wert ons vandenselven
maer eenigh 10 @ ℔ toegeseyt, ende hier om hen (meest in ons gesicht)
is ook niet veel meer geplant, als ongevaer 20. à 25 @ ℔, werdende
daer naer dagelycx door de duytse Cannis kenders gesien, ook niet
een weynigh, dat selfs van 't planten aff, vaerdigh maken, de lant-
luyden ingeprent, hoedanigh deselve dient bereyt, dan sal zyn
lyt al moeten lessen, voor en al eer, allewegen verstaen, en begrepen
sal werden, middelertyd willen verhopen, dat d'opgemelte kleyne
quantiteyt (by goede overkomste) beter als die van Ao. passado
sal werden bevonden, als wesende met ongemeene verstaen, dat
de voorjarige deurschaemer zy geweest, dan de laetste, die van
binnen met veele verwaende knobbels is bevonden, maer aengesien
't slaen van Tombeck tot Batavia nu sterck in swang begint te
komen, ende dat daer toe veele Cannis zal werden vereyschet
zoo zullen (buyten de voorsz. partyen) vanden besten zoo veele
op doen kopen, als doenlyck zal zyn te krygen. ——

Den eysch voor den Jare 1662. voor 't vaderlant, ons, so van u Ed. als
vand' Ed. Heeren principaelen toegekomen, bevinden doenlyck te

te differeren, veroorsaeckende sulcx (naer wij begrijpen) door de
restanten die op Batavia inde packhuysen zyn overgebleven, wy
zullen ons volgens u Ed. ordre, daer naer reguleren, ende immers
geen zydedoeck tegens anno aenstaende aenbesteden, want geen
nu onder de luyden op voorraet en vaerdigh is, u Ed. toecomen
laten, maer belangende de fyne doecken die tot Decca met als met
groote moeyten by een zyn te krygen, zullen onses oordeels ten
volle dienen versorght, ten aensien dat den Hr. Nabab de beste
wevers selfs weet te occuperen, ende d'ongelden van ons residentie
aldaer doch doorgaens continueren; ons imagineerende een abuys te
wesen, dat in u Ed. petitie van geen adatgays zy vermaent, daer
nochtans van de Ed. Heeren meesters 10 @ stucx werden geeyst, om
welcke redenen (als mede vermits wy meenen dat het ons aen
geen capitael en sal gebreken,) de voorsz. partye tot [illegible] tegens
toecomende Jaer zullen laten procureren, ende oock besorgen
u Ed. eysch voor Batavia werde voldaen. ——

De koopmanschappen die alhier op onse petitie tot vervolg van den
Gaude zyn overgekomen, worden dagelycx gelost, ende zullen
achtervolgens u Ed. bevelen door de Taxeerders op de balance
gewogen en verantwoort moeten werden, zullende oock in allen deelen
werden nagekomen, d'ordre van d'Ed. Heeren bewinthebberen
en u Ed., soo wy rakende de reductie tot Hollantse gelden ende
gewichten, in alle [illegible], reeck., en boecken, als bysonderlyck
de gelimiteerde pryzen, die op de specerijen zyn gestelt, namentl.
de nagelen en foely, als laetst zyn verkocht, ende de goede rompen
niet minder dan 30. a 32. ende de slechtste do. 26. a 28. st. 't lb.
Item den caneel tegens 40. a 50. stuyvers 't lb, maer vanden
besten hebben wy op onsen eysch van Ceylon, niets gekregen, ende
weet derhalven daer naer te meer gevraecht, zynde met d'voorsz.
verhoginge van pryzen nu geschiet [illegible] dat d'Engelse vrinden
daer naer niet en zullen connen taelen. ——

Het was ons voorwaer hertelyck om lesen, dat door Godts genadigen
zegen de Retourvloot, verstrecht met 't voorgeseyden
Jaer [illegible], alle onder 't gebiet van d'Ed. Hr. Pieter Sterthemius,
met allen d'habenden onses lieven Vaderlants, gelukkelyck
hadden bereyckt, maer ook dat de retouren generalyck
redelycker wys wy hadden geraemt, zulcx dat daer op een
Equipagie van 16. schepen met 4000. man en 12 tonnen gouts

naer India staet te geschieden, den Heere der Heeren believe de-
selve in behouden vaert, ende geve dat 't selve vande laetste retour-
schepen, onder den E. Andries Frisius mede mogen verstaen, die
ook met zyne zegeningen gelieve te assisteren de macht van welcke
schepen, welcke U Ed. onder 't commando vanden E. Jacob Caeuw
tot reddinge vanden desolaten en bekommerden welstandt, in
Tayoan, hebben uytgesetz, godt geve doch dat daer van, als vande
goede regotie in Jappan, 't zynder tyt wat goets mogen hooren,
ende dat de gaende ende komende schepen, vanden roover
Coxinja (met zyne groote navale macht) met een off ander
rampen overkomen, maer behouden varen, ende ons ook toe-
bedagen mogen goede quantiteyt schuytsilver, daer uyt
't gros vanden bengaelschen handel eygentlyk bestaet.

Ende aengesien U Ed. H.ren onse principalen int vaderlant
geraden geacht, den E. Mattheus vanden Broecke te vereeren
met d' honnorable qualiteyt van Raed extraordinaris van India
onder het ordinaris tractement van 200 gl ter maent, soo blyft
denselven aende hooge heeren, ende aen U Ed. voor hunne groote
affectie en geluckwenschinge indachten, ten alderhooghste ten
danckbaer, ende met alle kraften tendienste vande Compag.e
verpligt; maer voorbaer (Ed. Heeren) 't verbandt van vyff
Jaeren (nu eerst ingaende) is voor zyn E. al vry wat swaer
ten aensien van desselffs aengenoodigde debiliteyt ende ver-
swackinge, bysonderlyk aende beenen, te meer tot de goede
herstellinge in India (godt betert) weynigh hope wert gegeven,
'twelck ook U Ed. by gunste tzyn E. advancement tot directeur
ginsdeys hooft bewaert,) den selven te believen soo verre haer U Ed.
met het beginnen vand' officie, om voor vyff Jaeren ~~a vry~~ 180:-:
offte zonder verbandt met 160 guldens p.r maent te mogen
continueren, daer van dan ook (om zyne voorsz. indispositie)
't laetste geaccepteert hebbende, als nu met het vervolgh van U Ed.
grootmogende affectie, in hope blyft, dat op 't expireren van
dien langen tyt, soo juyst niet zal werden gestaen, zullende 't selve
oorsake geven van zyn E. meer en meer te animeren, om met
schuldige goede devotien aende Comp.e te doen, alle de voorsz.
ontberende saeuren nae uyterste vermogen goet te maken,

'tJacht de Zeerinne legt hans in ladinge omme [illegible] noch

vandese maendt naer Batavia te comen vertrecken, maer om geen
tyt over te geven, soo gaet desen alsnu voor aff p[e]r 't Jacht de Zeegom
beladen met 70⅓. lasten off ƒ210000. ℓ gerafineerden Salpeter
in 1550. dubbelde wel geconditioneerde gonnysacken, 224. balen
sestig gerede Zydecabessa en barigo (die Zuyver en deerthalven
is) Item 60. packen Zyndoecken voor 't vaderlandt, en Zulcx
meer als de factura kan verclaeren, kostende volgens deselve
ƒ201669:—: 6: daer voor naer usantie 't comptoir geduerende
van Indie wert belast, werdende u Ed. hier nevens ooch toe=
gesonden, alle de geschriften en papieren, wegen 't voorgevallene
ende gebesoingeerde inde Bengaelse directie, bestaende (volgens
't register) in afgaende en aencomende brieven, resolutien
dach registers en andere documenten, mitsgaders diverse
boecken concernerende, soo wel de logie, ongelden, als de negotie,
verhopende dat 't een en 't ander correct bevonden, ende u Ed. hun
wel sullen gelieven te laten bevallen, dat in 't vaste maenden
op 't silver en andere koopmanschappen zyn over gecomen
ƒ204190. 5. 3. godt geve dattet desen Jaer noch meerder mach
wesen, daer toe de appaarentien niet quaet en zijn; waer
mede desen besluytende, ende u Ed. naer onse onderdanige
reverentie groetenisse, Godt in genade bevolen hebbende.
verbleyvende etc, onderstont, u Ed. Nedrige, getrouwe
dienaren, onder was geteykent Matheus vanden Broeck,
Dirck Essingh, Julius Six, Joan Velters, W. Hooringh, Dirck
Jiedyck, ter zyden stont Bengala, ten Comptoire tot Ougely
ady 20. octob[e]r A[nn]o 1661.

Aen d'Ed. Hr. gouvr. generl. Joan Maetsuycker,
ende d'Ed. Heeren Raden van India. —

de residenten tot Sadraspatnam aen haer Ed. 30. octob. 1661. —
ontfangen pr. [?] 30. novemb. over palleacatte. —

Edele Ernfeste, Hooggeachte, Manhafte, Wijse, voorsienige en genereuse Heeren. —

Seer Edele Heeren,

Onse Jongste schryvens aen u Ed. is geweest, den 25. Septemb. over Colombo, pr. 't Schip de provintie tot geleyde der rys, in der[?] Goden[?] hoope geschreven[?], 't heeft seder op dit comptoir niet sonderlings voorgevallen, om u Ed. te beduyden, als alleenlyck dat op gisteren hier van palleacatte versonden[?] 't Schip Dordrecht, waerin ter ordre vand' Ed. Hr. gouvr. Laurens Pit (nevens een advantasie[?] van goede redden) hebben gescheept, 22½ [illegible] lasten rys, (wiens kostende bedraeght ƒ 1610: 2: 1. gelyck u Ed. byt inleggende factuertje, waeraen ons refererende[?] gedragen cargo geliest te doen beoogen) en 122. packen candy[?], die hierinnyt tot Jacht den roode leeuw[?], tegen den 19. Januy nadet lossen. van gemelte Candie en 913½ gln [illegible], met 80. lasten rys, ten bedragen van ƒ 5740: 6: 1. de reede naer Colombo recht gevoert[?], godt geve die selven aldaer, ende wel by u Ed. spoedigh en behouden mach comen te arriveren; dese niet geen meer schryfs waerdige stoffe verders te vergroote, zullen eyndigen en Zal hierneffens etc. onderstont u Ed. Seer onderdanigste, dienstschuldige, en veylige dienaren, ende was geteykent Abraham van Balonge[?], Willem Groenegeus[?] ter zyde stont, Int Comptoir Sadrangapatam desen 30. octob. 1661. —

Batavia. —

Aen d'Ed. Hr. Joan Maetsuycker gouvr. generl.
ende d'Ed. Heeren Raden van India. —

den onderkoopman[?] Winningh[?] in Souratte aen haer Ed. 25. Augusty 1661. —
ontfangen als boven. —

Edele Ernfeste, Manhafte, Wijse, voorsienige ende seer genereuse Heeren. —

Mijnheeren. —

Onder 2. en 14. Juny verleden is ons Jongste schryvens over den lantwegh van Cormande[?] aen u Ed. A. geweest, waer beneffens de Suratse —

extracten der gesloote negotie boecken die bereet zyn gesond
met vertrouwen dat deselve u Ed. A. ter behoorlycker tyt geworden
zullen, volgens het gene wy u Ed. laest geadviseert hebben, —
belangende 't Japans staefkoper, dat den nabab Mostaffachan
by kommerslagh verboden had, uyt Souratte te vervoeren, daer
op is niet veel goets gevolght, want uyt last des koninx, van den
ryckx canselier Raghoenaet int begin deses maents, hier een nishan
off schryvens is aengelangt, waer by des nababs gedoente deshalven ge-
geconfirmeert wert, oversulcx geen koper ('t gene ditter de ongebruy-
kelycke natte wegen voor present genootsaeckt wert gekocht) kan, noch
mach verhandelt worden; waerdoor de koopluyden niet buyten reden
wat dapper discourageert, maer den gemeenen man te goede komt,
terwylen sedert het ontfangen verbodt, in plaetse van 30, à
33. peysen voor een ropia becomen can, evenwel hebbende koopluyden
met doleren (doch civilyck, vermits de cantooren als gesight
gesloten bleven) by den nabab zoo veel te wege gebracht, dat zyn
Ed.t quansuys sulcx op een nieuwe heeft toegestaen; 't ongeraffi-
neert koper 't geen den hamer in de Munt niet uytstaen kan, te mogen
uytvoeren; In wat gestalte dit gedoente sich sal gedragen
wanneer het toekomende saisoen, onse cargasoenen koperen voorde
noort met dat meerdere hier passeeren, ende off vermogens zyn
zullen, 't zy aen 't koninckelycke hoff, ten tyde van 't te doene geschenk
danwel hier ter plaetse, gemerckt dese subalterne bevelhebbers
somtyts s' Coninx geboden maer soo pattelyck, en niet op den
Japans en gehoorsamen die ginder vallen deden en van hooger
hant onder den vryen koophandel begint te geven, weder uyt te
roeyen, sulcx wil 't gevolgh metter tyt openbaren. —

De modellen der koninckelycke Japanse lacwercken door deses
regenten naer 't Mogolse hoff gesonden, gelyck by onse missive
van 2. mey is aengehaelt, hadden in des May.ts oogen soodanigen
luyster verlangt, dat zy regenten order becomen hebben, om
deselve soo spoedigh als mogelyck ten hove schicken souden, dit
vergadelmans den nabab, met bywoegingh dat door 't tydigh op-
waerts sturen der gesyde lacwercken, de koninckelycke May.t
niet weynigh gecomplaiseert konde worden &c.a Wy die wide tot
sulcx altyts overbodigh ende niet min verheugt te zyn, den
Coninck daer in behagen genomen heeft, doch ter wyle het
int houden van 't regenmousson, en den lantwegh niet reys-
baer was, mitsgaders oorgaden buyten u Ed. A. believen, gelts
by derlant namen, confirmeerden zyn Ed.t sulcx niet onsen
redelycken voorslagh, van naer 't hoff te schryven, het op

senden vande meergenoemde lackwercken voor present anno, geleght zy, wanneer 't saisoen verlopen zal wesen, dat alsdan aen 't een en 't ander sterk gedacht te werden, nemende dit wel ten principale zyn reflectie op den tyt om die te gewinnen, onder hope van meede daer by aen U Ed. A. ordre, t'onser naerrichtingh gesonden zal. ——

Den heer Mattheus vanden broeck directeur in Bengale, niet weter wetende off de hoofste beleidinge, om de mogolse Mayt. in deese zyne koninkl. regeeringe uyt U Ed. A. name met geschencken te begroeten, hadde int begin deses saysoens voortganck genomen, ter welcker oorsake zyne E. missive in dato 20. April, ons niet alleen bekent maekt, hoe moeyelyck en met al wedersteedtwelingen 's Comps. affaires door de opgeblasentheyt vanden seer vermogenden Nabab Chan Chama supperheader, aldaer beswaert die gedreven werde, maer hebben wy daer besyden onder andere papieren ook ontfangen, ontwerp van nieuwe firmaenen, die zyn E. tot geruststheyt vanden handel in bengale, ende d'aencleven vandien, verandelyck versocht door ons ten hove gesolliciteert moeten werden &a., wanneer voorgenoemde legaetschap gedaen wert, dan souden de nieuwe firmaenen sooals de als de bengaelse directeur en wat U Ed. A. ons meer verder moeten comen versoecken, maer hoogh aert baer heeren, 't is beklaeglyck dat de koninckelyke groot schriften daer soo veele kosten en moeyten om wert gedaen, verminderd bekomt, zoo ontyts door de mindere bevelhebbers, wanneer het de courage en tyts vermogen hebben, gedisobideert, ende achter rugge geworpen worden, ja dat meer is, datse hun eygen vreemde beschreven schriften, wegens den vryen handel in bengale, niet en mainteneeren, maer na 't scheynt, om 't genot hoo min en dan, ooglinckende van hun suppoosten violeeren laten, gelyck aen de perwannen door genoemde Supperheader, inden Jare 1659. en 1661. d'E. Comps. int ryck van Bengale verleent, beschreyden valen geschiet zy, deswegen en onaengesien alsulcke toevallen, zoo zyn de gemelte groot schriften nodigh, en verdyssen in veel gelegentheden, insonderheyt wanneer men met regenten van geen groot vermogen te schicken heeft, als waerse dan ontsach baren, en ook gehoorsaemt worden maer off de koninckelyke Mayt., die zoo ons bericht wert geene nieuwe firmaenen, op zyn heer vaders Zaraziaens ende belden verleent, d'E. Comps. met alsulcke vryen handel schriften etc., als voor bengale versocht werden, sal begunstigen, zulcx wil den tyt leeren. Ondertusschen bleyven in rope, de staets zaken in bengale verandert, ende anderen sieder gekregen, ende hy Nabab Chan Chama hem na 't mogolse hoff getransporteert zal hebben, ter wyle men

hier niet beter weet, off Prins Sjausa is in Arracan ooc conform geschryvens vanden koopman Sr. Gerrit van Voorburgh dato 20. Feb. passado door een cassidt uyt Orixa gebracht. ——

'T Vertrecken mousson ontrent half April vertrock van hier nae Mocha het Hollants schip genaemt de Koddeng, dyen zynde den Moors koopman Hagia Jassedeq, welcken eedem een maent daeraen, door contrarie wint en stroomen op 9. graden noorder breette comende, van't Portugees galjoen 't Heyligh Sacrament (waer van in ons voorige schryvens dato 11. April is vermeldt) zoude aengedaen, die nae des den grooten storm off Orancaen die int laetste van Mey over de gansche cust van India heeft doorgeblasen, hadden uytgestaen, hem in den 13. Juny op Goas rede behouden gearriveert zyn, gelyck de Engelse vrienden hun schip den Hope uyt Persia komende, ende in plaetse van Bombain aen te doen, de gemelte rede op 6. July ooc bereyckt heeft, ons mede gedeelt weeten; wegens het schip van Hagias Jassedeq, wiens carga zoo gesecht wort, wel een loon gouts waerdigh, ende met een lichtvaerdich pas eerst uyt Daman verscheen weten, heeft men verscheyde geroelen, eenige meynen de Goase Regenten 't selve langeren, andere datse den peys maken zullen, by welcken laetst gevolgh hunnen staet al mede geschyft zoude worden, de zekerheyt hier van, staet ons in korten te vernemen. ——

'T Heeft alderwegen in Gusuratte 't geheel tot laetste der maent Juny soodanigh geregent, ende 'tgeene noch dagelycx continueert, als in veel Jaeren niet geschiet zy, die ervolgende men een geseegent tyt gewas tot soulaes van ontallycke duysenden verarmde menschen daer dese stadt besonderlyk uyt veel oorden door opperhooft is geworden, 't zynde tyt te gemoet ziet, 't welck den almogenden gelieve te voorspoedigen. ——

Met het verhandelen vande Hollantse koopmansz: wort tot voldoening der gedane eyschen, alderwegen volgens ouder gewoonte, ende dat sonder eenige hinderinssen voortgevaren, blyvende de Comptoiren provisionele nae vereysch met 's Comps. eygene contanten geprovideert. ——

Voorl loopende maent zynder noch 22. packen Ceylonsen Caneel tot den geseeden prys van 75 ropias p. man, ofte 49 5/9 Stvrs yder pont Hollants, met 2 p.c. Conto rabatte verkocht geworden, de koper voor ons, wanneer 't regen mousson verloopen, ende dienvolgens nae de beste quantiteyten ontfanghen zal zyn, van landelycke(?) partye

om te setten, maer wat belangt de goede als slechte rompen van musscaten, daer naer en is geen vrage altoos, den uytsteekende hoogen prys daer se op gestelt zyn, doet se deeze lantaert voor als noch verby gaen, wat naer deesen geschieden zal, moet afgewacht worden. ——

Hooftnaghtsbare heeren, wy en konnen hier niet verby gaen, en geven ook wel de voornaemste oorsake onses schryvens is, u Ed. te beeldeen in weekelycx gestalte te deser plaetse onlangs te deser plaetse onlangs de zaken van onse geboycken de Engelse vrienden hebben gestaen, ende voor tegenwoordigh noch staende zyn, doch omme dat behoorlyk ende naer onse beste kennisse te ontledigen, zoo zullen met den aenvangh van de historie beginnen, en seggen hoe aº. 1657. namentlyk Josia Chiabab, het suratse casteel belegert hadde, den als doen president van den residerende Mr. Henry Revington (wat hun comps. te deser tyt verwindigt was) aen den voorsz. verscheyde yseren stucken canon verkoft en geleevert heeft, bedragende deselve haer gewogen 1113. Coninex oste Engelse manen tot 21½ ffᵃ yder ffᵃ 23929½ op welcke betaelinge isser dat pas van gemelde voorsz. in contant ontfangen de somma van . . . . „ 5000: —

Soo dat noch restgeeden . . reaales . 18929½. —

Edemen doen ter tyt bedroeg van de Jaerlycxe te betaelen thol hunner aenbrengende en uytvoerende goederen ingehouden souden worden, gelyck zy Engelsen ook gedaen, maer geene finale affrekeninge met den van de Alfandigo gemaekt hebben; dit werck heeft dan door het menighmaele verwisselen der Suratse Regenten, soo lang op deser voet voort geloopen, tot dat int begin deses Jaers, den advysende kyden, Mostaffachan het gouverno aenvaerde, middelerwyle deesen heer hem informeeren latende den prys vant voorn. canon, veele dier, ende ook aen weeder zyde daer jund niet recht en naer behooren gehandelt was, vindt zyn Ed. te rade, deselve te herhatten, met dit aen te binden, ende den Engelsen hr. president Mathewis Andrewz, s'Coninex achterstallige thols penningen, die nu 34224. reaals souden beloopen, af te eysschen, het canon dat ontrent deese plaets ende in Znaly lagh mochten zy weederom aen haer nemen, de Mayt. hadde met haer gepleeghde moetwillichheyt (soo meent noch) niet te straffen &ca. hier op dienende den president zulcx niet corde zyn, vermits den koop doen ter tyt finael gemaekt, hun comps. niets maer particulieren, die nu absent waren, aenginck, eyndelyck quamen naer veel debatten overeen, omme diesweegen wedersydts aen de Mayt. te schryven, tweeden —

ergens 2. maal, maar den president noyt gedaen soude hebben
onder wylen hout 's Konings bevel, indien 't voorsz. canon in plaats
van 21½ maar tot 16. ropias yder dubbelde man betalen, en soo zy
Engelsen daer mede niet te vreden waren, hun hoeve weder geven
zoude, makende het verschil 6121½ ropias; op dese ontfangene
ordre, heeft den Nabab de zake haer aengedrongen, ende den
heer president gedurigh doen manen, 't zy tot betalingh der selve
in de Aerhandigo, ofte wel de stucken voor 't gedane bodt, de mayst
te laten behouden, dese bejegeningh, mitsgaders dat de moorsche als
benjaense koopluyden dagelijcx adviseerden, om de restitutie
hunner contanten, die zy Engelsen van haer in groote quantiteyt
op deposito hebben, hadde de h.r president doen resolveren zyn persoon
veerdigh te stellen, ende over zee elders heen te transporteren
tot welckers verrichtinge hun leiden Chiamborg en Chaloupe
op 20. July toegerust, met 24. zeevarende persoonen gemant
ende de volgende provisie etc. versien was. —

125. zacken rys, bitsery, boontjes als andere granen. —
7. zacken met haert broot, ende
10. vlasjen boter,
7. vaten buskruyt, dewelke door de Aerhandigo met eenige passeren
laten, hadden sij uit Dorp Ommeren bestelt, ende van daer nader
haer heimelijck aen boort gebracht, de vaertuygen nader
zoo inmiddelen gaen, tot 't afdryven slaghvaerdigh, was eenelijck
het wachten nader hunnen president, en 2. a 3. andere persoonen
die doen met malcanderen besigh waren, om hun in moorsche kleeding
te habitueeren, en zoo de vlucht te nemen, maer tusschen beyde
wierde dit (buyten dat men in de Aerhandigo, 't zy door grootheyt
ofte onderstant, hier de oogen hadde geopent) door een van hun
fulants huysbedienaers ontdeckt, ende den Nabab aengedient, die op
staende voet de Contewale off stadts schout, de Engelse loge rontom
met soldaten doen besetten, onder expres bevel geen Engelsen
daer buyten te laten comen, by welckers toeval dan het vluchten
van den heer president belet is geworden, die van de vaertuygen
dit verneemende, lichten hun ancker ende dreven de rivier aff,
tot voort Dorp Ommeren, daer te het ommedel te verwachten
setten; sedert en dagh hadden onder veel hertenhartige menschen,
als de benjanen zyn, alteratie in de stadt; den moors koopman
Hagie Siabbeeg droegh den Nabab voor, de Engelse die met de
twee weggemaakte vaertuygen, ende de rivier een stuck weeghs
aff gedreven, ende buyten 't gebiedt der mooren waren, wel het

Luytenants door deese opgedaene onlusten op s'Konincx als andere
koopvaerdye scheepen, die uyt Mocha en Persia hier te verschynen
stonden, ondervinden moesten, 't geene haer by 't protesteren van
den Kompe scheepen, aen geen gelegentheyt ontbreken zoude, den
Nabab en luysterden naer deese reeden niet, maer replicqueerde met
groote moede, ik sal den hooghdravende en opgeblasen langtongh
(meynende den Heer president) die met deese Engelsche hem het
dagelycx braveert, en ook naer wegh te loopen, zyn wieken korten,
en niet weynigh tot schande van d' Engelse natie, hem der anderen
hoon doen voelen, dit geeft zoo tot ultimo dier maent, sonder dat
ymant uyt de logie mochte gaen, op zyn beloop, te weeten uyt
een briefken (dat de Hr. president dien nacht te voren heeft heymelyk
aen zyn vaertuygen meynden te bestellen,) in des Nababs handen
verviel, het translaat is als volght. —

Mr. George Oxenden etc. Seedert u vertreck heeft den gouverneur
wacht van soldaten rontsom ons huys gehouden, ende en gedoogt
niet dat yemant uytgaet, noch wil niet datter victualie binnen
gebracht werde, wy versoecken u wel toesigt te nemen, dat de
geene boots aen u boort komen, om te verspieden, en doet u best
op 't gesegent en verschaft u beschuyt uyt Bimunderen aen boort
te krygen, tracht u voort bevallen te verschieten, en loopt niet
uyt het gesigt vande stadt, tot ons weederomme, legt ook niet
zoo veer vande wal, off macht dat men u beroepen can, en blyft
int gesigt vant lant tot dat ge andere last bekomt etc. Souratta
19. July 1661. oude styl, was geteekent, u beminde vrienden
Matthews Andrews, ende Joan Lambton. —

Desen inhout den Nabab Mortaffachan door den Frans Chirurgyn
vertaelt werdende, liet zyn Edt. opstont, niet alleenelyk wacht
rontsom de logie verdubbelen, maer deed de poort vande ingang
tot de helft met steenen toe spyckeren, ende het slincket versegelen,
verbiedende op der wacht niemant tot hun te genaken, seggende
wyders in toorne, ik salse doot hongeren etc. —

En niettegenstaende die vande logie dagelycx door het steken vande
trompet, 't laten waeyen hunner vlagh, en met het 't geene zy binnen hadden
goede cier te maken, weynig op dese hoonen scheenen te passen, soo
wast echter den 2. Augusty, dat den Hr. president versocht, den Nabab
ymant tot hem zenden wilde, 't welck zyn Edt. weygerde, begeerende
eerst de 2. vaertuygen die voor Bimunder lagen, boven, en voorde
Aghandigo te hebben, den president ontboot deselve, die dan tegens
den avont onder het roeren van den oorlogs trom, voor 's Konincx
tolhuys verscheenen, hier op liet den Nabab het slinket ontsegelen

ende mooij off provisie versorger gelaaten, spijs bij forme van rantsoen inde Engelse logie te brengen, blijvende wijders den ygelyck den toeganck verboden; 't anderendaeghs liet den Nabab soo zyn Ed.t ons selfs verhaelt heeft, door Malcomet Sadeck ende Mahmeleadr Chioot, den president aenseggen, zyn E. de 2. vaartuygen wilde laten ontmannen, en voor de alfandigo op 't droge halen doch die boodschap onaengenaem wesende, zoude geantwoort hebben, wanneer de Hollanders hun vaartuygen daer braghten, zoo soude hy de zyne ook laten ophalen, ende ontakelen, dese verwaentheijt hadde den Nabab dapper gestoten, seggende hy wil my met allen vertoon stellen, maer ook ul.e, die met deselve gedoente niet te straffen weeten, uit verschil trecken etc. De vaartuygen dan tot den 5. d.o op stroom leggende, zonder dat yemant daer uyt aen landt quam, veele min die opgeladet wierden, scheen 't den Nabab te verdrieten, want hy ten selven dage alle d'Engelsen die daer quamen d'Chambocq, en Chaloups voor 's Koninx toehuys hooge op de wal setten, mitsgaders 6. yser stucken, eenige musquetten, houwers en pieken, als de oorlogs kroon, daeruyt lichten ende inde alfandigo brengen dede, in welcke rescontres zeker Engels matroos die hem in defensie stelde, met een pieck gewont wierde; staende dese verschillen zoo en sochten niet nae gelaten 's Coninx Commissaris, Nabandaer, Hagie Siaboecq, Hagie Kassem, Malcomet Sadeecq, ende Mirgia Noora, tot arbiters te gestonderen, die meest den tyt inde questie gearbeyt, en de sake eyndelyck zoo verre gebraght hebben, dat op den 10. deser, zynde den 14. daer des Foijdeijck heyts, 't verdraeg tot weynigh reputatie vande Engelse natie in volgender wyse getroffen is. —

Dat de schuit inde alfandigo naer eenen maenden sal betaelt ofte wel het geschut tot 16. Ropias de man, als voren gemelt, aende Mayt. geeerdt, ende hun recht. verschoten worden, waer voor den Engelschen Mahmeleadr Chioot hem als borge principael gestelt heeft.

Den h.r president en sal zonder licentie vanden Nabab niet buyten dese stadt vermogen te gaen, oorsake niemant voor zyn wegh-lopen caveeren wil. —

De 2. vaartuygen moeten voor de alfandigo op 't droge bleyven liggen tot tyt en wyle hun schepen hier paelsteeden, wanneer de monden deselve langen zullen. —

Alle vraghtgoederen van Persia, Bassoura, Mocha etc. met haer schepen hier aengebraght werde, blyven gehouden op zonalystraat aen 's Koninx werdt te overhandigen, omme daer door

(soo men seght) hun behulpsaemheyt int kruyken van 's lants
gerechtigheyt voor te komen etc. —

En schoon dit aldus aen wedersyde met eer geweerden verdragen, de
logie vande wacht ontslagen, ende alle hostiliteyt ter zyde gestelt
is, soo wort echter noch een placet buyten de woningh vande hun
bestiaede stadt, door wacht vande Coutewaede bewaeckt, van waer
geen padenden, maer vele haven, doch niet sonder licentie, (zy
dan ook voortbidt vande engelsen zy), betreet mogen werden. —
Dit is dan het geene wegens de gestaltenisse onser nabuyren d'engelsche
natie present hier ter plaetse zy, wat wyders met de verschyningh
hunner scheepen, ende eenen nieuwen president, van wien geen weet
komt te zyn ende overlant tydingh hebben, worde hoe, staet U Ed.
naer desen bekent gemaeckt te worden. — Waer mede
Eerw. U Ed. Hoogachtbare heeren, naer onse groetenisse in
godts heyligheyde, en blyven wy wyders onderstont U Ed. heeren
getrouwe dienaren, ende was geteykent Edoward Winninge,
Dirck van Adrichem, Coenraedt Noorman, Joannes Wagensveelt,
Ferdinandus de Lapa secret. ter zyde stont Souratta
25. Augusto Ao. 1661. —

Aende Ed. Hr. Joan Maetsuyker gouvr. generael,
ende d'E. Heeren Raden van India. —

Door den E. Hendrick Indyk, opperhooft in Japan
aen haer Ed. 19. octob. 1661.
ontfangen den 2. decemb. pr. 'sGraveland,

Edele, Erntfeste, Manhafte, Hoogachtbare
wel wyse, voorsienige, zeer discrete
genadighe Heeren. —

Ander dagen naer ons jongste schryvens aen U Ed. gedateert p.mo January
voorleden, is alhier eene droevige tragedie gespeelt, met 25 menschen
alle Japansche mans persoonen, die over beschuldiginge van Christenen
te wesen, langen tyt neffens noch vele andere persoonen, in dese stadt
gevangen geseten hadden, die welcke naer dat se menighmalen soo met
sachte middelen, als gruwelycke tormenten gepynicht waren,
om haer geloove te versaken, ende 't Japansche alleen voor 't rechte
verklaeren, op haer onveranderlyck standvastigh blyvende, levendig
by de beenen opgehangen zyn, om alsoo van langsamerhant te
sterven, zynde de alderwreetste, felste, en onverdraechlyckste
pyne, die ooyt bedacht kan worden, blyvende de ellendige
alsoo met goeden verstande weynige dagen langh, als dese aende
Jongste met haer doot geraeckt zyn, middelertyt zo zy noch

tot renegaten konnen wilden, souden wederom gelargeert ende in
vrydom gestelt connen worden hebben, gelyck des anderen daeghs
vande gemelte opgehangene persoonen, twee versochten verhoort te
mogen worden, 't welck haerluyden toegestaen, ende tot dien eynde
vande gouv.r gecommitteerdens, nae de gerecht plaetse, gesonden
werden, die verclaerden dat dese (voorschreven de vehemente pyne
niet langer verdragen kunnende,) 't Christen geloove versaken
ende 't Japansch alleen voort vaste houden wilden, waerop sy
met 's gouverneurs voorweten, ende licentie gelargeert, de
papiste ornamenten (die haer voorgehouden werden) met voeten
getreden, ende bespogen hebbende, in vrydom gestelt zyn, tot
groot misnoegen van haere onverwandelycke miserable mede broeders,
die ooch op soodanige wyse wel gepresenteert wiert los gelaten te
worden, maer couragieuselyck verclaerden, dat se deselve tormenten
wel verdragen konde, ende haelt dese doot weerdt te verachten
rekenden, als wanneer sy boven inden hemel, vrolyck ende saligh
wesen souden, des dagen daer nae syn der noch 74. menschen, die
neffens de vorengemelte opgehangenen, mede gevangen uyt-
gevangen geseten hadden, ende vangeloove niet te doen verandert
waren, om gelycke oorsake onthalst, de koppen in een ringe
by malcanderen gesmeten, ende de hoofden (daer onder van vrouwen
ende onnosele kleene kinderen by ons alle gesien ende geteelt) op
yseren pennen gestelt, terwyle alsdoen noch 't merendeel der opgehangenen
die haer martelaers siende aencomen, met luyder stemmen
toeriepen ende vermaenden, standvastigh in haer Christen
geloove te willen blyven, ende voor de doot niet te moeten vreesen,
seggende deselve adieu, ende dat se malcander boven inden
hemel, met vreuchde weder sien souden, alle 't welcke de Comp.s
tolcken, ons voor waerachtigh verhaelt hebben, ende aende
gesprokene woorden, soo ofte dergelycke in effecte weynigh te
twyffelen zy, alhoewel wy eerder souden gelooft hebben gehadt
dat de excessive rys dierte, geen kleene hongers noot, ontrent
veel arme menschen veroorsaeckende, jae verscheyden sterven dede,
de luyden tot desperatie braghte, en haer helpen om te haestiger
aende doot te geraken, voor Christenen aengegeven hadden.
Voorts hebben wee een gesonde koude winter gehadt, synde op 4. 5.
en 6. febr. in een groote tobbe, van een doorgesaegde legger, staende
in een vande thuynen op dit eylant, soo sterck gevrosen, dat meer
dan drie [illegible] menschen by den anderen daer opstaen konden.
soodanige koude veel arme menschen, die bykans niet om
haer te becleeden ende te decken, ook in desen extremen dierty

tyt weynigh genoech te vertrecken, niet alleen te [illegible] gevallen, maer wel ten eynde hare [illegible] gevraecht heeft. In dese tien dagen hebben wy de [illegible] goederen provisien ende wes meer tot de Jedose hofreyse nodigh was, vaerdigh gemaeckt, ende geembarcqueert, waer mede de barcken op den 12. Febr. van hier naer Simonoseki vertrocken is, met order aldaer aengekomen wesende, ons heere op 't spoedighste over lant te sullen laten weten, om alsdan over den wegh ons derwaerts te vervoegen gelyck op 26. do. vande barcks arrive advys becomende, ons op den 2. Marty (naer becomen afscheyt ende voorschryven vande Gr. gouvr. [illegible],) ons met den ganschen sleep (zynde d'eerste mael dat sulcx geschiet zy) met trommen en [illegible], heerlyk vergeselschapt met ontallyck volck uytgeleyden, tot verwonderinge ende groot genoegen vande Nangasackische burgerye van dit [illegible] gescheyden, ende door veel Japanders tot den plecke Tokits gebracht, zynde 3. mylen vande stadt, geconvoyeert, alwaer noch veel adieu seggens, ons met de goederen in 5. barcken, door d'Hr. van 't lantschap Omura tegens onse komste gereet gehouden, embarcqueerden, ende tot aen de plecke Simongi over voeren, doende den voorn. heere met veel complimenten ons beleefdelycken bedancken ende quamen op den 6. inde stadt Cocora, alwaer ons noch op desen dach embarcqueerden, en voor Siminoseki, inde barcq treden, daer mede in 7. dagen tot voor Osacca zeylden, ende voorts vervolgens den 20. in Jedo, gelukigh ende voorspoedigh, sonder empeschement aen te landen quamen, bevindende int inkomen der stadt, veel [illegible] pleynen, op den 20. passado door den brant gemaeckt, die een ontallycke nombre huysen, daer onder niet weynigh van gequalificeerde heeren, neffens verscheyde schoone bruggen, tot het water toe vernielt, hadde vlam wederom tot int casteel over gevlogen, daer veel oude ende [illegible] costelycke gebouwen, verdermaer inde asschen geleyt hadde, soo dat het al omme lustigh op den timmeren ende metselen gincke, synde in nacht eenige Jaren, als den [illegible], [illegible], dat verscheyden grouwelycke elementen, daer ontrent [illegible], zynde Japans inden Jaer daer geschieden moet. —

Wy deden terstont op ons verschyninghe te [illegible], door onsen tolck ende [illegible], den Nangasackischen gouvr. [illegible], ende [illegible] Abadonno, die, (alsoo den ouden Commissaris [illegible] twee dagen voor ons komste aldaer overleden was) sich met 's Comps. zaken voortaen ook te bemoeyen souden hebben, ons [illegible]

wierde bekent maken, welcke heeren nevens welkom
heetinge, ons weten lieten, datse aennamen, sulcx op morgen
den keyser ende de ryxraeden aen te kündigen, dewelcke ons
Ed: doende raeden de schenckagie goederen voor syne Mayt.
by der hant te krygen het project eens te sien laten, ende deen
de presenten borden, daer toe gereet te doen maken, alsoo sy niet
en twyffelde, off souden een spoedige audientie erlangen, te
meer de Mayt. weynigh dagen geleden, uyt eygen motief aende
ryxraeden geraedt hadde, wanneer de Hollanders te komen
stonden, 't wierde by alle heeren voor vry wat groots, als selffs in
des keysers gunstige gedachten, ende consequentelyck extra,
ordinary welten hove standes(?) gestimeert wierdt, welcken
volgende dan niet versuymigh bevond, 't geen commandeerde met
alle vlyt, op hope van godt succes, te volvaerdigen, gelyck ooch
op den eersten April van Ed: gerapporteert wierden, dat de
verscheyninge op den 2. do. vast gestelt was, wes ons deen s'morgens
goets tyts, na 't hoff transporteerden, synde de schenckagie
goederen al voor uyt gesonden, naer weynigh toevens in een
seer treffelyke wachtsael, wierden van voornoemden inlandse(?)
Commissaris Sobio(?) Awabasamma(?) op 't beleeftste begroet, en kort
daer op door syn Ed., nevens den gouvr. Ed: geroepen, en
in persoon voor den keyser gebracht, en my ter syden de presenten
neder geset hebbende, sagh ik syne Mayt. op een kostelyk kussen
leggende op een dubbelde matt, sitten, als wanneer door Matsendeira(?)
Kichemsamma(?), eygen broeder vanden ryxraedt Inosimsamma(?)
geroepen wierdt, Hollanda Capitain, denoterende daer mede, door
u Mayt. geschenck en reverentie, waer mede dat groot werk gedaen
was. Des anderen daegs deden schenckagie aende 4. ryxraeden
en andere grooten, bestaende in eeven veel persoonen als voorleden
Jaer door den Ed: Boucheljon(?) bedacht geworden syn, uytgesondert
den raetsheer Kobboky(?) Mimbosamma, die overleden was, in
welckers plaetse door Ed: aenraden beschoncken wierde(?)
genoemden(?) nieuwen Commissaris, die sulcx (gelyck ooch alle de
andere heeren) door syn secretaris beleefdelyck accepteeren liet,
waer over ons ten hoogsten verwondert worden, alsoo Sichingosa(?)
't geene wel strictelyck verboden was, ende op soodanige wyse niet
aen te nemen vermochte, soodat het alsnoch schynt, het welck van
geen kleene macht 's Comps. saken te hove aen te matigen, noch in
syn onrechten ploy niet weten moet, te meer wy int bevramen(?)
der schenckagie als andere gelegentheden ende voorvallen, niemant

den Joffiodo. gekent, ende zyne raed (gelyck in ons dachregister breder aengehaelt wort) volgen gevolght hebben, montende alle de presenten in Jedo, Miaco, Osacca, als bevoorens gedaen ƒ 11442.-.9. daerby gevoeght d'ongelden, op en afreyse, als 't verblyff in Jedo zynde ƒ 15036.3.7. soo komt het gesamentlyk te belopen ƒ 26478.3.15. ende zulcx ƒ 945.9.-. op 't een en t'ander meer als verganen Jaer; 't welck hier by is bygecomen, dat opgeschreept zyn geworden, met namen Fatsessimon ende ..., doch de snootste en onbevalligste van deselve, die d'E Comp.e tot haren deele is gebracht, hebbende door welckers bedreyf, des keysers Sodenkagio, met drie stucx carmosyn roode lakenen, die hy wist dat men mede hadde, bedragende ƒ 906.5.- hebben moeten vergrooten, onder pretext hem sulcx op 't vertgaen van project, door Joffiodo geraeden te zyn; 't welck by (als wel gebruik wesende, van dese man seeckerlyk selffs gepractiseerde quacken op de mon gespelt te werden) ook voor notoir gefabriceert gehouden, maer de wyl voor ons onmogelyck was de rechte waerheyt daer van te ervaren, hebben zy, seggen doch met vernoegen moeten plaets geven, voorders zyn de gastos ter ordinary herberge bynaer een quart hoger geloopen als voorleden, om dat de huys waerden, door des extraordinary rys als alle andere ... anders onmogelyck was, begonden te kunnen bestaen, ende ons deselyckende te tracteren, gebende op de gemene lantweg, tusschen Osacca ende Jedo met bedroefde oogen uit gaen en keeren, vele menschen, soo oude als Jonge van honger doot neder leggen; In wat soorte van goederen ende rariteyten, voorsz. Sodenkagio, in Jedo als bevoorens gedaen, bestaen, wort u Ed. by de hier nevens gaende besondere specificatie duydelycken aengewesen, verhopende u Ed. sulcx wel gevalligh wesen sal, dat ons te zynder tyt aengenaem te vernemen wort.

Op dese gedachte ongemeene vroege audientie, hadden wy gehoopt naer advenant, soo eene spoedige depesche van 't keyserlycke hoff zoude gevolght hebben, maer daer liepen wel acht dagen tusschen beyden, eer het zulcx te geschieden quam, soo dat eerst op den 10. des voorsz. maents April ten hove ontboden wierden, om af scheyt ende des Mayt.s te doene wedergeschencke te ontfangen, 't welcke volgens ons daer toe voorgaende, naer bedingh werdende door den gouv.r Joffiodo. als den Commissaris Arend. voor de 4. Ryckxraden (die nevens

malkanderen saten) gebracht werden, doende haer Hoogheden
ons de oude eesse, van op der Portugesen gedoente nauwe achtinge
ende iets te vernemen comende tydelyck getrouwe waerschouwinge
ende advertentie, aende Nangasackise gouvs.r te moeten geven,
opt hooghste recommanderende, als mede geen Chineese Joncken
't Japanse vaerwater frequenterende, te beschadigen, waer
aenden ryck aengenaeme dienst te geschieden stonde, ende alsoo
de mayt. goet genoegen in onsen handel en wandel nam, als ook
de gedane schenckagie aengenaem was, tot een teken van dien
ons dertigh staep zyde rocken was recommanderende, ende
licentie tot vertreck nae Nangasacky toestont, waer voor wy
beleefdelyck danckseggingh deden, ende beloofden des keysers
mandaten in achtinge te zullen nemen, gelyck zulcx op 10den
April voorsz. in ons dachregister breder geheel geextendeert,
waer aen wy u Ed. int weetenemen, om hier kort te gaen —
beleeffdelyck zullen refereren, soo dat alles te hove nae wensche
ende seer geluckelyck uytgevallen, ende verricht zyn, godt te
dancken zynde, dat de brant die s'nachts voor de overleveringe
der schenckagie, niet verre van ons logement ontstont, ende
ons in groot gevaer van alles te verliesen stelde, door kracht
van menschen, (zynde schoon lofflyck weder) alleen met verlies
van eenige huysen geslist wierde. —

Voort oversyden vanden Commissaris Sickingodonne voornt. —
verhoopten dat wy tyrans geheelyck van gyften van vereeringe,
gelden en rariteyten souden vry geweest zyn, maer vinden ons
dienaengaende geabuseert, als comende in den Ryckraedt Inaba
Minosamma, met soodanigen yver van verscheyde dingen, als
u Ed. achter de vaderlantse petitie geliet te vraegen, ende alsoo
desen machtigen en vermogenden heer, sich waerlyck totde Compe.
ende ons personen met goede tractementen t'synen huyse als
anderssints te bewysen, seer genegen te wesen, is betoonende, —
willen daeromme eerbiedelyck versoecken u Ed. sulcx gunstelyck
geliefen in achtinge te nemen, ende zyn hoogheyt soo wel —
mogelyck met het een ende 't ander genoegen ende meerder —
verbintenisse te geven, om in syn goeden wille (daer d'Compe.
in dese gelegentheyt van tyden seer, veel aengelegen zy) te
continueren. —

Naer verrichtinge van s'Compe. saken te hove, zyn op den 15 April
weder uyt Jedo gescheyden, ende gevolgelyck met tamelycke
voorspoet op den 20. dito in Osaccagecomen, alwaer onse —

dingen bestelt hebbende, zyn op den eersten luy met alle de
bagagie en gereetschap geembarcqueert, doch eerst door contrarie
wint op den 3.e d.o onder zeyl, en uyt de rivier geraeckt, komende
den 11. daer aen weder in Cocora, ende den 16. d.o godt loff, met
groote verheuchinge, door de lanschappen Saccatta, Figen ende
Omura, op dit eylant alwaer alles in goeden stant vonden,
hebbende dese voyagie spoediger als oyt in meer dan twintigh
Jaren geschiet zy, in weynige dagen volbracht, 't welck den
Nangasackischen gouverneur seer aengenaem was, ende op ons
versoeck licentie gaff, zyn Ed. (naer weynigh rustens) moesten
komen begroeten, gelyck wy weynigh dagen daer na deden, hem
bedanckende voor de eere, die zyn Ed.t met zyn voorschryvens
aen zynen confrater Sickido als anders ints hadde believen
te bewysen, ende specialyk voor 't goet onthael, ons door zyne
zoonen in Jedo, tot diverse malen 't zynen huyse aengedaen
dat zyn Ed. met verheuginge gevalligh was, ende ons zyne hulpe
ende genegentheyt, des benodigt werde, beloofde te willen
presteren, waer voor wy danckbaer bleven, ende affscheyt namen,
zynde ons gantsche wedervaren op voorsz. Jedose reyse, in ons
hier nevens gaende dagregister amplder uytgedruckt, eerbiedent-
lyck versoeckende, soo u Ed. de naeragaende nader bescheyt dan
hier by geexprimeert zy, begeeren, 't selve daer gune geliven
te beoogen, waer mede dan van dese materie zullen afbreken,
ende kortelycken aenroeren, 't gunt daer na alhier vervolgens
voorgevallen zy. ___

Wy hebben by ons voorsz. schryvens van primo January passado
u Ed. onder anderen geadviseert, datter op den 15.e decembris
eenen grooten brant alhier in Nangasacki was ontstaen,
sonder dat men doen te lyt wiste, off het per ongeluck off moet
wille geschiet was, doch naderhant ontwaer geworden werde,
zulcx door brantstichtinge gecauseert te zyn, zynde na
rigoureus ondersoeck, tienschelmen aen dat vreesselyck ende schadelyck
werck schuldigh uytgevonden, die op den 25.e May, te weten, een
levendigh gekruyst, ende d'andere negen onthooft zyn, hoedanige
executien goede hope geven, van soo der noch eenige soodanige
boosewichten resteeren, hun zulcx niet licht meer zullen onder-
winden, ten ware de armoede als hongers noodt (die men hier
van d'oorsake toeschryft) de luyden tot geen meerdere desperatie
te brengen komt. ___

Op den 5. Juny [Juli] syn hier van Tayouan weder over Quelang aengecomen 't Jacht 's Gravelande en fluyt Schelvis de Vinck, met de bedroeffde tydinge van Cocksinjas schelmachtige invasie op Formosa 'twelck de Hr. gouverneur Sicqsemond. terstont aengekundicht zynde, heeft dese zaeck zeer ter herten genomen, de welcke gelast de geheele gelegentheyt van dat werck inde Japanse tale op schrift, om per post met den aldereersten naer 't Jedose hoff gesonden te worden, die wy dienaenvolgende soodanigh bericht gegeven hebben, gelyck U Ed. in ons dachregister op 5. July voorsz. gelieven te beoogen, wy hebben ter zydenvelle noch van den coopman Sr. Nicolaes Lodewijcks (die alhier per 't gemelte Jacht, met het Quelangs garnisoen gecomen is, ende verhoopen willen wegens zyn opbrekinge vandaer U Ed. goede reden geven sal,) verstaen dat d' Hr. Coyett het bootien Immenhoorn nae Corissima ende resterende geberchde goederen vande Harp te halen afgevaerdight hadde, doch zonder yets mede te brengen geretourneert was, alsoo die Chineesen al voor desselfs komste dat restant lodenmael met haer vaertuygen vandaer, aen haer heer van Satsuma gesonden hadden. ——

By dese bedroefde rencontre op Formosa ende Tayouan hebben wy dagelycx met ons selven, dierwegen ampel ende breet gedisconreert, hier geholden, soo men nu op de Chinese Joncken, in zee alomme soude tasten, wat daer van comen mochte, item wat geruchten zy hier in de stadt, soo ontrent den gouverneur den Keyserlycken raetmeester Sesodono, den eersten burgermeester Sacquemondonne, als anders al hoorden, soo veel mogelyck sonderden, dewyl ons daer op rondelycken uytverclaerden, dat by niemant andere staet off reeckeninge gemaeckt wierde, dan dat de gr. gedrade Cocsinja met alle kracht soude doen beoorlogen, ende alle Joncken die bekomelyk waren aensnoeren, waer op wy nevens 't groot vertrouwen op onsen goeden voorstant, ende buyten gewone gunstige achtinge aen 't Jedose hoff, ons onbeschroomt gevonden, ook voor d' E. Comp. gants niet periculeus noch te onderdanigh geoordeelt hebben, de ordre der U Ed. op 27. May des voorleden Jaers, aen ons by Cocsinjas invasie op Tayouan, wegen 't nemen der Joncken, als andersints gegeven gebooden, bekent te maken, gelyck zulcx ook geschiet zy, in volgen als U Ed. by onse op 15. July genoomen resolutie onder No. 2. hier nevens gaende, Item wat verder dienaengaende Cargo aengehaelt, gepasseert ende geschreven zy, in ons dachregister op 22. en 24. July gelieven te verneemen, waer mede wy in allen gevalle onse pligt ontrent dat subject willen vertrouwen

ten genoegen van u Ed. voor dit lyt sustineerelyck voldaen te geven. ——

Met sekere quinamse Jonk op den 4. Augusty alhier aengelant, hebben tot ons hartelyck leetwesen een brief gedateert primo July by den E. Jacob Keyser uyt de stadt Faifo geschreven, ontfangen, daer by ons het erbarmelyck verlies wierde verhaelt van het kostelycke schip der Goes, als hoedanigh quinamse zaken bedragende waeren was adviseerende gelyck u Ed. by zyn gemelte schryvens onder No. 3. hier by gevoeght int breede gelieft te beoogen; waerlyck een deerlyck werck, ende groot verlies voor d' E. Comp.e, alhoewel het nochtans troostelyck ende gode ten hooghsten te dancken zy, dat de menschen gesalveert, ende by leven lyve gebleven zyn, wenschende hartelyck te wenschen dat men van 't Jacht Worcom soo geluckigen bescheyt hadde, maer is genoeghsaem vast ende seker, off altoos ten hooghsten te vreesen, 't selve met alle de zielen, in de Maccause eylanden sal geruineert wesen, gelyck hier naer verhaelt worden zal. ——

Naer verscheyde malen loven ende bieden, zyn op den 12. des voorsz. maent Augusty met de koper coopluyden eens geworden in den prys van dat minerael, namentlyck tot Ƭ 11. 0. 't picol, deurgaens ende fyn geraffineert stafkoper, tot soodanigen quantiteyt toe, als zy lieden tegens behoorlycke tyt zullen konnen bydeen brengen, welcke voorsz. prys in den doen presenten tyt, daer de rys niet minder dan tot 25. maes de bale, zynde Ƭ. 82½ 't last bekomelyck zy, ende oversulcx extraordinaris diertte, soo wel ontrent de arbeyts loonen, als anderssints is tacserende, seer redelyckheit is, en ten minsten 2. maes p.r picol, die wy staet gemaeckt hadden, te zullen meer moeten betaelt hebben, daer by geprofiteert wert. ——

Seer onverwacht quam alhier op den 20. Augusty aen te landen, 't Jacht Hooglande met d' Hr. Herman Klencke van Odessen, gedesigneert vervanger van d' Hr. Gouvr. Frederick Coyett in Tayoan etc. uyt wien verstonden dat zy met voorsz. Jachtjen ontrent Champa op den 6. July een portugees vaertuyg ongeveer 60. lasten groot daer Capiteyn op was Louys barotto Leaal, gaende van Cambodia nae Maccao verovert, ende eenige weynige der geredtste goederen daer uyt genomen hadden, namentlyck. ——

1007. catty wasch,
1593. catty Olyphants tanden, bestaende in 256. stux.
125. catty rhenoster hoorens bestaende in 195. stux.
235. catty witte gom in 5. zacken, en eenige bambosen,
30. catty Surat schaetche,
Cambodiase vogel veeltjens.

gelycke copie vant Inventaris by d' H:r Klincke alhier selffs
gemaeckt, ende aen ons overgelevert, stuck wys is dienende
'twelck wy willen vertrouwen u Ed. soo voor genoegh ende wel
gedaen sullen opnemen, sy hebben naede verrichtinge ’t selve
scheepjen met 7. Chinesen ende 11. swarten laten varen, houdende
17. portugesen op genoemde Jacht, daer mede zy op den 25.e July —
voorsz. aent eylant Lamey quamen, alwaer sy water ende
eenige verversinge kregen, ook met eene vande aldaer woonende
Chinesen den oorlogh op Formosa verstonden; doch nietjegenstaen
zy alleen, ende op de veertiende dagh haers vertreckx van Batavia
al vant fluytien Loenen afgeraeckt waren, bereyckten deselve
op den 30.e d:o Tayouan ende alwaer des anderendaegs met een
Champantje van lant aen boort quam, den loots Sicke pieters
overlevernde schryvens vande voorn. H:r Coyett, daer by zyn
E. adviseerde, voor zoo een encke scheepen niet radtsaem was,
aldaer lange te bleyven leggen, maer nae herwaerts op te steken,
waer op geresolveert wiert u Ed. brieven en Missiven met
voorn. loots nae binnen te stieren, ende sonder daer op bescheyt
af te wachten, dit heen te stevenen, wes halven doen geen kans
ziende de voorsz. 17. gevangen portugesen daer aen lant te
krygen, deselve de scheeps chaloup met weynigh gereetschap ende
provisie gegeven, ende laten varen; welcke die zeer gelückig zullen
zyn geweest, soo se eene goede haven zyn komen te bereycken.

Wy hebben de voorn: heere van Oudtshoorn nae zyn qualiteyt (die by
ons wel nae de mate zynder grootheyt ingenomen zy) int twede
opperhooft woninge laten logeeren, ende alle zyn E. soo swarte als
blancke dienaers gerelyckheyts halven, als ondees gouverneurs
ende andere heeren nieuwsgierigheyt (wat eere ende respect een
Tayouans gouverneur meritteerde, ende aengedaen zoude worden,)
te voldoen, mede aen lant te comen geaccordeert. ——

Hartyt der Ingeladene goederen deses Jachts alhier aen lant gebracht
zynde, hebben verscheyde packen met deeckens, bastas als andere
doecken, nat ende veel verrot bevonden, die wedderom om te
embarcqueeren gedrooght ende herpackt zyn, soodat wy ons dat
Cargasoen niet eens aengetrocken, ende maer een restant van den
legger Spaensche wyn (die als by voorn: heere Clencke aengesproken
zynde, en 8. a 9. duym van bevonden was, ende boven
dien noch 93. kannen zoo geduerende zyn E. aenwesen als om op
zyn retour te nuttigen daer uyt genomen,) tot dit Comptoirs —
nootdruft daer uyt gehouden hebben. ——

Op den 25. Augusty quam alhier van Satsuma een groote barcq, in
hebbende de onder gespecificeerde goederen, door de Satsumaers
van't verongeluckte Jacht schip de Harp, A° passado geborgen,
ende van daer met haer ommeslo vaertuygen niet zonder groote
moeyte ende veel tyts [illegible] in Satsuma aengebracht
namentlyck. ——

59. stux beschadigde guinees lywaeten
2. d° salempoeris,
9. d° percallen,
29. d° bengaelse lattachas,
1½. stuk leyts grofgreyn,
1. d° swart geverde say,
3. d° tonkinse pelangs.
264. d° swart Spaens als ander leer,
1. gingangh.
10. yser stucken,
4. ankers
5½. swaerd lemmen, voorts yser hoepels, koeckketels
ende andere rommelingh, die by aende
schepen verdeelt geweest. ——

Voor welcke getrouwe dienst ende vrientschap, soo haest, als ten tyde
van't voorsz. schips ondergaen, gedaen zeer geboorde bedanckingen
beneffens een presentatie doen deden, omdaer voor erkentenisse
te mogen presteren, waer op den Nangasackisen gouv.r Feyemond.
ons tot antwoorde bekomen liet, dat zy geconsidereert hebbende,
de barcq die het voorsz. restant hier gebracht hadde, een veyman
was toebehorende, ende zoo by hem niet voldeeden, door de Heer van
Satsuma zoude moeten betaelt worden, overmits onse volcken
belast hadde, met de huysvaert van de Satsumaers, die sake te
considereren, ende onse recognitie op de gelyckste wyse te laten
geschieden, welcken volgens zyeinden dan daer over gedelibereert,
'tramen goet ende voor d'Comp.e respectueus gevonden hebben,
een vereeringe van 100. schuyten, zynde ƒ 430. Japans schuyt
silver te doen, 'twelck by ons in allen gevalle goet gekeurt ende
die somme laten overleveren hebben, gelyck by de quitantie hier
nevens gaende blyckt, zullende by offererende occasie zyne Hoogh.t
van Satsuma op de beqaemste wyse mede een schootagitgen aen=
presenteeren laten. 'Tgunt by verder dese materie concernerende
aengeteekent hebben, versoecken gedienstigh U Ed. in ons dagh=

register op 25. en 26. des voorsz. maents Augusty gelieven
naer te doorsien. ——

29. desselven maents quam alhier aen te landen een groote Jonke
met 30. comp.s dienaren, uyt welckers Stierman off provisioneele
schipper verstonden, dat dese Jonke comende uyt Siam (bestaende
geheele zyne ladinge ten principalen in ontrent 200. lasten
rys, de vloote by u Ed. onder 't commando vanden E. Jacob Cau
tegens Coxinjas geduchte uytgesett, op den 9. des gem. maents
ontrent p[ul]o Cantaon ontmoet zynde, vanden selven adgesproken
voor goede pryse verclaert, ende tot den 17. dito by de vloote —
gehouden was, als wanneer de schepen door hart weer, ende hol
aenschietent water, genootsaeckt geworden waren, vande —
Tayouanse rede naede piscadores te loopen, gelyck hy Jonks —
schipper insgelycx tractede te doen, maer door de [illegible]
coelten benoordens wints geraeckt zynde, hem onmogelyck was
wederop te comen, oversulcx p[er] force genootsaeckt, den cours hier
naer toe te stellen, zich ontrent Maxima met het overboort
smijten ontlastende, van 10. Chineesen die hy op hadde, ende alsoo dit
opbrengen der Jonke, met het remonstreren onser gemelte op 15.
July genoome resolutie accorderende was, quam het hier des te —
minder vreemt off onbedacht voor, ook wierden by yder een
des te meer [illegible] geloof gestelt, omdat met verscheyde Chinese —
Jonken, als de groote partye Formosaense Zuyckeren, als harte,,
[illegible], alhier ande markt gebracht waren, gelyck by onse aen,,
teeckeninge vande aengecomende Jonken ladinge, ende wat verders
dienaengaende geannoteert zy, in ons dachregister breeder blycken
kan. ——

Naer eenige dagen uytsiens naer 't Fluytschip 't [illegible] van Tonkin
is 't selve eyntelyck op den 9. Septemb. alhier in 30. dagen zeylens
met een cargasoen ten bedrage van f 178955. 2. 9. aengelandt, —
hebbende daer van 3. a 4. etmalen [illegible] geraeckt met het ont,,
laden als andersints van een Portugese Jonke, komende van
Siam naer Maccao, by hun luyden ontrent Aynam op den 16. —
Augusty verovert, ende daer uytgenomen volgens overgesonden
[illegible] Inventaris de naervolgende goederen, namentlyck,

10036. cattis peper
2099. d[itt]os tin
5376. d[itt]o [illegible]
2000. d[itt]o sappanhout.

1339½ pedsiock,
1½ last rys,
50. stucx cleene vierkante alcatyffies,
't Loot is uit schip geworpen, ende alles ongebogen in coper ketten gedaen, om dat het hier bykans (al schoon het verkocht moeste worden) niets gelden conde, bestaende de gheele partye volgens voorsz. notitie, in omtrent 225. picol.

Zynde dese Jonke bemant geweest met 21. soo swarte als cleene portugesen, 14. swarte mooren, en 10. Chineesen, die zy naer ontlossinge der Jonke, met eenedeel ende pinangh, als eenige andere kleedinghen van weynigh importe haers weghs hebben laten varen.

Op den 4. deses quam alhier te arriveren 't cleyne schip Loosduynen, by de Hr. Jacob Caeu, met zyn schryvens gedateert ultimo Augusty passado naer herwaerts afgevaerdigt, noch in hebbende pr. resto.

29. swaere Siamse kiate balcken
975. stucx do. herthuyden,
179. stucx buffels hoorns,
100. catti thin in den pot
913. catti cappock bruto,

Wy sullen om altyd kort te gaen, wat noch verder ons by gem. brief aengekundigt worden niet aenhalen maer aende copie desselfs uit wel nemen gedragen.

Soodat godt de heere zy gepresen, alle de coopvaerdye schepen by U Ed. naer herwaerts geexpedieert, alhier geluckigh met haer kostelycke cargasoenen in behouden haven aengecomen zyn naementlyck.

uyt Tayoan in Quelangh.

5. July 's Gravelande met . . . . f 72195:4:0.
do. de Vinck alleen met smeekolen . . . .
26. do. goede Hoope }
do. Diemermeer } van Batavia komen met . . . 250936:–:3.
29. do. Buyenskerck }
20. Augusty Hooglande weinig cargasoen ons niet hebben aengebrocht, ende alleenlyck maer een legger Spaanse wyn uytgenomen, ...
27. do. Nieupoort van Batavia . . . . 54205:17:11.
28. do. Vollenhove voorbij over Siam met f 202208:16:9.
van Siam 51949:7:9
254130:4:1:
9. September 't Roode Haert uyt Tonkin met . . . . 170955:2:9.
4. Octob. de voorsz. cleyne Loosduynen . . . . 1330:3:4.
voor welcke somma belopende komen . . . f 1311760–12–4.
vant Haerps eylant aengebracht . . . . 1460:–:–10.

't comptoir generaal in onse negotie boecken behoorlycken hebben gecrediteert, gelyck U Ed. uyt het nevens gaande extract derselver geliefven te beoogen. —

Wy hebben met de voorn. scheepen U Ed. aengenaeme brieven vanden 27. May ende 19. July passado, nevens de bylagen conforme de registers wel ontfangen, zynde ooc den E. directeur van Lier, die U Ed. tot onsen ontfanger herwaerts hebben gelieven te zenden, alhier in redelycke gesontheyt aengecomen, wy hebben uyt gemelte schryvens U Ed. ordre ende bevelen, over 't een als 't ander duydelyk begrepen, ende is deselve ook soo veel in ons uytterste vermogen zy geweest, getracht naer te volgen, ende soo veel mogelyck naer te comen, gelyck U Ed. by 't gevolgh deses gelieve te verneemen.

Aenvanckelyck dan seggende, dat ons met voorsz. schip Vollenhove uyt Siam naer de constitutie des tyts noch al redelyke quantityt hartevellen als koehuyden, tot merckelycke minder prys dan 't voorleden jaer zyn toegecomen, namentlyck. —

46505. stuck hartevellen als —			
4905. stux Jammanaes tot	G. 22. — off	132. — —	
3690. stux Cedman	13. —	78. — —	
4560. stux Attama	11. —	66. — —	
33350. stuck Dunsoort	10½. —	63. —	
5370. stux koehuyden, de 100. stux tot	22. —	132. — —	

Soodat deselve met de voorleden jarigen prys vry veel te differeeren comt, ende overschilt als mede onder guyden deught dus beduyde, daer dan noch by comt, dat desen jaer uyt Tayoan, tot ons leetwesen geene becomen hebben, deselve tot volgende pryzen verkocht zyn te werden. —

De Jammanaes tot teyen a 57. th. 4 st. yder	G. 134. 2. — off	392: 9: 6.
Cedman	91. 2. —	249: 10: 7.
Attama	65. 2. 1. —	195: 16: 15.
Dunsoort	53. 5. 1. —	152. 10. 1.
koehuyden	130. 2. —	393: 17: 6.

Dat waerlyck goede winsten zyn, te wenschen wesende ons 't aenstaende jaer een grooter partye toecomen mochte, waer toe naer dieg aensien laet de apparentie gien schoon vertoonen, omdat den Siamsen koningh van zyn optocht inde maent April verleden wederom in zyn hoffstadt Judea gearriveert is, ende geene de minste oorlogen in desselfs ryck te wesen schynen, waer door den jager niet de handen ruym, ende dat soo veel te lyden zal hebben, besonderen niet te dubiteeren zynde, off U Ed. zullen de Siamse rivieren soodanigh besett houden, datter niet een Chinees noch —

portugesen vaertuygh uyt offte in kunnen komen sal, waerdoor ook de moorden die op den 4. Augusty vandaer herwaerdsnaer met haere Jonke zyn komen aenschetten, deser vaert, uyt vreese van mede inde klem te geraken, mede nu van selffs wel sullen staken, 't welck den Siamsen vorst (die hem wel aen u Ed. vrindtschap laet gelegen wesen,) onses bedunckens inde gelegentheyt van Cochinses invasie op Formosa gedulden, ende gants niet qualyck nemen sal, insgelycx den nieuwen Cambodiasen koningh Nacq Montam, die (naer ons berichten laten) hem teenemael vanden Quinammer ontlast, ende zyn wettigh ryk nu met vrede besittende is, daer mede weynigh sal tegen hebben, zynde desen Jare vandaer met drie Jonken, onder diverse andere koopmansz. alhier aende markt gebraght, boven 3000. stux hertshuyden, 71061. stux diverse soorte van herte vellen, dat naerdemael het lant nu weer zyn adem weder begint te scheppen, al een seer groot getal zy, zynde noch een Jonck vandaer herwaerdts komende geweest, off van de Chinese zeerovers genomen; 't welck alles, 't geint wy u Ed. vande Cambodiase constitutie van hier kunnen adviseren. ——

By den E. Hendrik Baron is de navolgende quantiteyt zyde aldus in Tonkin ingekocht, namentlyk. ——

17009. catty swarte koninx zyde tot - - - - - - 12. taelen ——
2275. catty swarte witte d°. tot - - - - - - - - 11. dito ——
15349. catty 15. laye cabessa tot - - - - - - - 10½ a 11. d° ——
1369. catty 11. tail bariga tot - - - - - - - - - - 12. d°. ——
357. catty 3. tail pee tot - - - - - - - - - - 12½ a 13. d° ——
36360. catty 13. tail swarte samen mitsgaders
1120. catty sittoe a G. 5. syn 't picol. ——

Boven dese partye zyn door ordre van voorn. Baron int schip geladen geboeyt, 24. pakken zynde 12 picol zyde, om voor reeckening vanden Japander Koshimon in Tonkin resideerende, aen desselfs vrinden nevens verscheyde ordren alhier t' overhandigen, ende dat by forme van restitutie der schade, die den voorn. Japander by 't inkopen van salpeter soude geleden hebben; noch zynde 12. pakken zynde 6. picol van den Tonkinse Capado, aen yemant in Nangasacky woonende gesonden, — doch daer wort inden brief die copyelyck hier nevens gaet, geen gewach van gemaakt; alle welcke pakken omdat daer Japans schrift op gestelt stont, door de Japanders uyt last der aende poort zittende bonjoisen gevergen, ende den boeckhouder vant schip de ordren afgeperst geworden zyn, om aende genen daerse aen geconsigneert waren te overhandigen; off nu des voorn. Koshimons vrinden 't provenido der voorsz. zyde, nevens G. 1400. die zy vanden selven onder haer souden hebben, alhier aende E. Comp.e betalen sullen, gelyck den E. Baron by zyn gemelte schryvens byhans vertrout, staen noch ontwaer te worden

wat uytslags den handel op Luson dat 't Jacht Meliskercke in dito
July was komen inzeylen, geven sal, zullen met verlangen te zyner
tyt zeer geerne (principalyk zoo het wat goets zy) vernemen; dat
wy hier vooren niet te gemaakt hebben, het Jacht Worcum god betert
gesneuvelt zy, wort by voorn. Baron met dese woorden geconfirmeert
dat de Portugesen aldaer warachtige tydinge hadden gebracht, hoe in
september des verleden Jaers, sekere stuk, soo van den groote mast
achter spiegel, en voor ontrent het galjoen, van den Hollants schip
door Chinese visschers in Maccao vertoont, en de de Portugesen te
vercopen aengepresenteert was etc.

Den rycken Chinees Itchien alias Conquan, is alhier op den 10. des voorl.
maants met zyn Jonke (nadat hy eenigen tyt nadeloos in de
Gottosche Eylanden gelegen hadde, en wederom wat gerepareert was)
alhier noch eyntelyk tot weynigh voordeele van d'E. Comp.e comen aente
landen, met 410. picol Tonkinse zyde, voorts partye pelinghs
en de zoodanige goederen meer, als by de aenteeckeninge hier
neffens gevoeght can beooght worden, doch is een goet deel zyner
ladinge, door den overgekomen storm, nat geworden, zoodat zyne
proffyten zeer smal zullen vallen, wetende eenen goeden man noch
niet, waer heen hy varen sal) alsoo hem hier te blyven niet can toe-
gestaen werden; naer Tonquin is hy door eenen onser schepen in die
weg kruyssen, genoegt te navigeren, en in zyn geboorte plaetse
Hocsieu durft hy niet bestaen te comen, vermits hy tegen Cocksinja's
mandaet, aldaer in eenige jaren niet geweest heeft, en oversulcx
te hooghsten perycul souden loopen, van dat hem ten minsten alle
zyne middelen zullen ontnomen en prys gemaakt worden, zoodat
wy hem door onse Toelken aenbieden hebben laten, zoo hy geneegen
zy op Batavia zyn woonplaetse te nemen, dat wy op 't betrouwen
in UEd. zulx wel gevallen zal, hem met zyn Jonk in comp.e van
onse schepen daer heen veyligh te convoyeren, ofte zoo hy zyn Jonk
hier laten, en de met eene onser schepen varen wil, dat hem de vracht
geschoncken wesen zal, behoudelyk dat hy zyn capitael welck op-
ontrent 400 (m) teylen silvers begroot wert, alhier in 's Comp.s Cassa
tellen zal, waer op hy tot noch niet geresolveert heeft, en de wat er
van wert zal UEd. p.r den naesten kond gedaen worden, altoos het
schynt zeker vast te staen, dat hy de Tonkinse reyse niet weder
ondernemen zal, soodat d'E. Comp.e daer door geen competiteurs
van importe meer hebben, en naer alle apparentie in aenstaende
een goede partye zyde tot redelyken prys becomen cunnen sal,
op welck betrouwen wy van de Nangasackise burgermeesters aen
wiens gunst en de genegentheyt in dit geringst ten tyden ten
hooghsten gelegen is; de quantiteyt van kassen (die [illegible] (?) voorraet

laten maken hadden, met insichte die aen d'Comp.e te renten,)
hebben geresolveert aen te nemen tot   het duysent, zynde
minder als 't voorleden Jaer met expres bedingh van in
toecomende voor en al eer ons hulp van u Ed. aengeschreven wort
wy geen meer zullen hebben te accepteren, waer mede zy (als hier
aen veelen hebbende niet ende besondere vrientschap gedaen zynde,)
zeer vergenoecht waren, willende verhopen u Ed. hoog. om bovengem.
consideratien niet ongaen genaem wesen zal. —

Wy hadden gehoopt de negotie vroech ende weynigh vertragen al op 20. deses
geleden maendts aengegaen zoude hebben, maer door dien den
nieuwen gouverneur Fitogemon.e alvoren zyn confraters Joffid.e
afgekomen was, daer toe geen ordre noch licentie conde resolveren,
te geven, ende also den selven Joffid.e eerst op 21. d.o in Nangasacky
quam te retourneren, als wanneer zyn Ed. zoo veel tot niet geene
versoecking ende certe mogelycke vallen, hebben eerst den eersten
verkoopdagh op 29. d.o gehouden, zynde 9. dagen later dan 't voorleden
Jaer de 2., 5. ende 8., 11. deses, zoodat wy thans int midden vande
negotie zitten, hebbende de gedane vercoopen specifice hier nevens
waer uyt u Ed. gelieven te bewegen, wat tot een als 't ander
geraedsaemt ende gegolden heeft, zynde by u Ed. niet qualyck bevrucht
noch te niet geseyt, het groot onderscheyt inde deuit, tusschen de partye
Bengaelsche ruwe zyde, zoo tot Cassimabasaer als inde omleggende
quartieren ingekocht, alsoo de laetste soorte zoo slecht bevonden
geworden is, datse T. 60.. 1. zynde ƒ 193.. 16.. 9. minder, dan de
Cassimabasaersche 't picol gehaelt heeft, 't welck wy volgens u Ed. ordre
den H.r directeur vanden Broeck onder andere alsoo sullen notificeren.
ook is de Tannabanna cabessa vry beter ende grootdadig bevonden
waer door se ook een geimagineerden prys niet heeft verhoogen connen
s'daeghs naer de tweede vercoop te weten op 6. deses is alhier, tonsde
contrarien een Jonke van Anhay komen aen te landen, mede brengende
boven veel zydestucken als andere goederen, de quantiteyt van 16650.
catty witte ruwe zyde, 't welck d'Comp.e inde derde vercoop als
merckelyke schade gecauseert heeft, gelyck voornamentlyck inde
Tannabanna bariga, die tot een lage prys van T. 213.4 p.e vercocht
is geworden hebben; ook heeft de Tanciano cabessa niet meer dan pas
een half cent winst gegeven, ende sonder de Tannabanna cabessa
ook merckelyk meer geraedsaemt gehadt hebben, by alsoo se mede
niet doorgaens vry slecht, ende sy, en veel stucken met bariga
ware vermengt geweest, waer door se nu door een ontrent T. 34.
ofte ƒ 96.. 10. op 't picol minder gegolden heeft. —

Cassimabasse campher hebben al voor eenige dagen ontrent de 150 picol

ontfangen, ende twyffelen niet off de reste tot ruym 400. picols
toe, sal eerstdaegs alhier mede aengebracht worden, zoodat wy op
dat betrouwende uit Jacht s'Gravelande 13000. catti offte 16250. ℔.
gedembarqueert hebben, 't verdere sal volgens u Ed. ordre nevens
soo veel koper als ons betreedt 10000. picols voor Costy, daer van
6906. in voorn: s'Gravelande ende de Diemermeer geladen zyn,
toecomen zal, (zullende naer onse gissinge ontrent bestaen
tusschen de 6. en 7000. picols) van hier over Malacca naer
Cormandel, Suratta, Persia als Wingorla gesonden worden, zynde
de Mogals porceleynen, ook al bytyts aenbesteet ende klaer
gemaeckt, gelyck ook met de monsters die u Ed. schryven aen
Nieupoorts opperhoofden Cotti overhandigt te werden, gedaen
zoude zyn geweest, maer door dien de die ons niet en geven weten
te bestellen, kunnen over zulcx ons tegenwoordigh daer van
niet dienen, zullende deselve apparentelyck op Batavia begeert
werden, ende ons light 't aenstaende Jaer toegebracht worden;
aendewerck voort vaderlant staet na 't vertreck der schepen
s'Gravelande (daer mede de Ed. Heeren oversoent) en Diemermeer
nae Costy, Leeuwarden, Hogelande, de Vinck ende de Jonck Siam
nae Tayoan, die nu stonden van hier versyelen, ingebort, ende
onder anderen pr. de fluyt Volendam met 't opperhooft Indyck
(die in Comp.e van Buyensborgh, Nieupoort, Goede Hoope ende
't Hoope hert, den aldervuysterste 11. des toecomende maents vertrecken)
mede gebracht te worden, mitsgaders ook 2000 rys en tarwe als
ons op ernstigh versoeck vande Nangasackische gouverneurs licentie
tot uytvoer sal vergunt worden, wesende dat tot d'ene in eenen
ende 't andere in redelyke quantiteyt bestaen zal, doordien haer Ed.
swarigheyt maken, dat door onsen dueren inkoop van groote partye
rys, de marct bederven, de dalinge in prys gestuit, ende haer onder-
danen daer by verkort zouden worden.

Voort Comptoir Siam wesen volgens den eysch van d'Ed. Joan van Ryck,
tot vervolgh vanden negotie aldaer, nevens eenige provisien met fluyt
schip Leeuwarden gescheept 60. kist Cailen Japans schuytsilver, die wy
niet twyfelen willen, off zullen onverwaendert van Tayoans weder
met d'een off d'ander bodem weer voort gestiert worden.

Boven 't coper ende voorsz. campher, wesen noch inde voorn:
twee van hier nae Costy gaende bodems 60 kist Cailen Japans
schuyt silver, in yder de helft, mitsgaders 290. stux schoon zyde
rocken, die wy op onse Ed. dole reyse onse casros en andere lieden
aenbesteet hebben gehadt, zullende voortaen niet een meer verleast
worden te maken, noch te gekocht worden, van gelycken ook geen

thee off tsja, voor ende alsoo nu d' ons daer toe de novo zullen geïnviteert werden te gaen. —

Tingyplancken, en zaypadie voor de Cabo de boa Esperance, staen mede met den naesten te volgen. —

Dat de hier voorn. gemelte Chinese genoemt Joucko, zonder eenige moeyelijckheijt van hier weder nae Tayouan navigeert, ende dat van de andere, daer voor desen soo veel spoocks om gemaeckt geworden is, tot noch toe int minste niet gerept wort, zijn wij bekent dat eenige niet ongelijck gestelt worden, van Coxinja verschoninge te mogen doen, van't ongelijck 't welck van hem te lyden comen, waer toe ons niet weynigh zullen geholpen hebben, de geschriften die door den Nangasackischen gouvr. Ficojemond. onlanx halen naer Jedo's hoff gesonden zyn, alwaer noch niet anders vernemen connen, off 's comp.s zaken staen nae wensch, ende is den gouvr. Jostie tegens ons buyten gemeen soet, ende vriendelyck, gelyck hy ook noch jongst op 8. deser, als hem volgens jaerlyks gebruyck gingen beschencken, met verscheyden redenen betuygde, dat hy met groot leetwesen in in Jedo, Koxinjas invasie op Formosa verstaen hebbende, niet alleen hy, maer alle de grooten daer over bedroeft, ende in groote bedenckinge waren, dat om dien oorlogh desen jaere alhier geen negotie scheepen zoude gecomen wesen, doch dat hy op de afreyse met vreugde ende blyschap 't contrarie hadde vernomen, als mede nu met zyn eygen oogen zagh, datter desen soo grooten getal scheepen gekomen was, waer mede hy ons veele geluck wenschte; Ficojemond. troostede ons, zeggende wy moeten over de Tayouanse constitutie niet al te bedroeft wesen, alles zoude wel gaen, ende zoo wy yets van nooden hadden, hy wilde ons altoos zyn behulpsame hant bieden, zoo dat wy alsnoch over dese beyde heeren int minste niet te klagen hebben. —

Volgens out gebruyck heeft yder sinjo altoos den wacht borgh gehadt maer nae Jostie domo's afcomst, zynde van de eerste die achter de 10. scheepen ende jonk gekregen hebben, niet afgeschaft, dat al vry wat meens is, en geen cleene hope tot meerder liberteyt geeft, behalven dit zynder noch twee noyt geschiede remarcabele dingen gebeurt die wy niet voor by kunnen u Ed. ootmoedich te kundigen, namentl. dat Hendrick Jacobsz. Servaes, onderkoopman in desen comptoire met voorweten ende licentie vande voorn. heeren gouvrs. op 16. deses, door den predicant Marcus Masius in presentie vanden Ottona ende alle de volcken wettelyken en solemnelyken getrout is, met Jufft. Jordana Hoorebits, weduwe van zal. Pieter Boor alhier met Hogelande gearriveert, met consent, des u Ed. geheele

alhier te mogen continueren; met den itter een lustige zoon op de 10. deses van een Hollantse moeder genaamt Aeltie Keysers — huysvrouwe van Hendrick Stratingen sieckentr., geboren, in behoorl. forma gedoopt, zoodat de tyden alhier bykans ongelooffelyck veranderen, ende allenskens nader goet in sijn te becomen schynen. —

Met dese schepen komen verscheyde Inlantse als andre vrouwen ende, die metgader mans uyt Quelang aengecomen zyn, alsoo oordeelen gants onraedsaem te wesen, deselve naer den bewusten plaetse te gaen laten, daer 't provisioneelyk gelaten in dese bedroefste gelegentheyt wel can gemist worden. —

Wat wy naer Tayouan en Siam geschreven hebben, als hoedanige Instructien etca. aende van hier gaende schepen gegeven, gelieven u Ed. by de afschriften hier nevens gaende te beoogen, vertrouwende ende verhoopende u Ed. 't geunt hier inne opengelaten, geomitteert ofte niet breet genoegh geextendeert zy, ten goede gelieven te nemen, ende ons in dese swaere bequijgen tyt den toeslaginge te excuseren, verhopende wegen het [illegible] ende u Ed. naersten van alles contentement ende goet genoegen te geven; Op welcke betrouwende Ed. Eerentfeste, Manhafte, Achtbare, wijse, voorsienige zeer bescheydene gebiedende Heeren, zullen afbreken, ende u Ed. naer onse nedrige grootdienst. inde genadige hoede godes bevolen laten, ondertonat u Ed. getrouwe ende gants onderdanige dienaren, en was geteykent Hendrick Indyck, dirck van Lier, Ernst van Hogenhouck, — Nicolaes de Roy, Hendrick Severs, Willem Quaelos, ter zyde stont Nangasackey 19. octob. 1661.

Aende Ed. Hr. Joan Maetsuycker gouvr. generael ende d'Heeren Raden van India, tot Batavia,

door d. dirck van lier in Japan aengaen Ed. 20. octob. 1661. —
Ontfangen met de Sandvoorde en 's Graveland 2. decemb. —

Ed. Eerentfeste, Manhafte, wijse voorsienige zeer gebiedende Heeren.

Myn Heeren,

Naer u Ed. Edele bekomende dispatche en ontfangh van alle de papieren, tot de Japanse negotie en verdere uytvoeringh van u Ed. wel gedestineerde, en goede Intentie nodigh, zyn wy 29. Mey van Batavia t'zeyl gegaen, en alsoo te gelyck volgens de zeylaesordre, door de Straet Bancka, langs 't eylant Lingen, Tymon, Cicier d'Mair, Chiampa, Aynam en China, voor by Formosa tot int gesicht van Japan, en soo voorts by slecht weder, dieniemnt

en geraeckte 26. en wy met buyten keerts 29. July (godt zy danck)
binnen de bay van Nangasackij, meest met aengenamen weder,
uytgesondert voor Maccau begonnen geariveert, gelyck uyt
Journaeltie hier nevens gaende, breeder sal connen gesien werden
ende hoorde op myne aencomste alles in goede gestaltenisse ende
naer wensch bevondt, soo hebbe dirtes met allen met bedroeffde ogen
moeten zien, eventdat 170. gevluchte persoonen van Quelang met
't Jacht 's Graveland ende Vinck corts aengelant, maer den
ellendigen staet van Formosa, en ten laetsten 't sterck omringen
van 't Fort Zeelandia, door den onverwachten inval van dien
trouloosen Cocksinja met zyn uyterste macht, dat den al
vermogende Gode hem zyne beloningh, en onse ten dienste van
d'Comp.e, en welvaert van 't vaderlant een gelucht uytcomst
van lettere en veel andere voorvallen. Het nodigh waer, wat
uyt te loopen te handelen, maer also u Ed. by d'overcomende soo
mondelyck als schriftelycke rapporten, Journalen, boecken
brieven ende verdere papieren, alles circumstantieelyck
staet bekent te worden, sal deselve eyndigen, ende den Almogende
voorts bidden, dat hem gelieve dese Protensie schepen u Ed.
salvo te laten becomen, in welcken gevalle dan soodanigen
capitael int aenstaende Jaer weder sal te gemoet zien,
waer van de winsten Comp.e tegenspoet, en swaere lasten
rycklyck mogen soulageren, daer myns oordeels goede apparentie
toe schynt, te meer zoo Cocksinja de handen vol geven, en zoo
voorts int geheele off ten principalen deele van hier gehouden
konde werden. — Vaert wel mede etc., onderstont
Uwer Edeles der trou en gantsch dienst schuldige, was get.
Dirck van Lier, ter zyde stont, Op 't eylant Desima in Japan
ady 20. October 1661.—

Aende Ed. H.r Joan Maetsuyker Gouv.r Generael
ende d'Ed. Heeren Raden van Nederlants India,

den directeur in persia, aen gaer
Ed. 3. Septemb. 1661.
ontfangen 5. decemb. per d'Cuypvaer,

Ed. Erntfeste, Achtbare, Wyse,
voorsienige ende zeer gonstige Heeren

Ed. Heeren,

Jongst heeft den directeur Jacob Willemsz. ende den raed alhier,
in dato ult.o May passato, by dubbelde brieven, met de schepen Achilles,
Pheenix, Pegu, ende Edam, aen u Ed. geschr., die hopen u Ed. met de
begeerden overkomste van den gemelten H.r directeur (ende met
't Jacht Achilles op zyne becomende licentie van verlossinge naer

Batavia vertrocken is,) off wel by andere gelegentheyt, behoore
zullen overhandight zyn. waer by u Ed. vertoont zy, 't gene tot die
tyt alhier in negotie en andere zaken was voorgevallen, mitsgi
hoe zyn E. voor zyn vertreck, op u Ed. order vanden Opperkoopman
Hendrik vanbyck van s'Comps. reele effecten, huysingen en quad
schulden behoorlyk transport gedaen, en zyn persoon in qualite van
provisioneel directeur voor s'Comps. aenweesende suppoosten gea
thoriseert hadde, waer van u Ed. by particuliere letteren van gem.
vanbyck, mede kennisse gedaen zy, 't zedert is op 5. July alhier van
Suratte behouden ter reede aengecomen 't klyne schip den oyevaer
beladen met 1235. packen cleeden, en eenige passagiers op vracht
en boven heere noch voor reeckeningh vande Comp. met een cargas
bestaende uyt de volgende koopmanschappen, te weten. ——

277550. lb. Mallabaerse peper
15340. lb. Siamse gommelack.
17150. lb. radix china, seer bedorven goet, ende
3901. lb. Sumatrase peper tot preservatie vanden
radix inde selve kisten gestort.

bedragende gesamentlyck een somme van f. 30509:10:11. van
welcke aengebrachte goederen, de volgende tot een redelycken
prys verkocht zyn, als de mallabaerse peper tot 19½ caryn de 30 lb
de Sumatrase peper 15½ caryn de 30. lb. ende de bedorven radix
China 10. caryn de 30. lb. maer wil de Siamse gommelack, tot de
gewenste prys niet vande hant, derhalven de selve op hoop van een
betere marct over gehouden worden zoude, 't geen niet off sal
'tanstaende saison gretigh vande hant schieten, de Mallabaerse
peper is tot een aensienelycke prys verkocht, ende zoude een
merckelycke overwinst geven, soo deselve als ook die geene die
bevorens alhier met de pedrip aengebracht is, geen 11. pr. cento
caryn meerder als de voorleden Jaere met pegu en Ilbinghs
van Mallabaer becomen, quame te kosten; wat dese schielycke
steygeringe in prys veroorsaeckt, danoff daer op eenige extra-
ordinarie ongelden gebracht zyn, conden niet weten, mits ons
deselve aengaende noch by brieven, off factura eenige de minste
aenwysinge gedaen wert, 't is een goede uytval den prys in peper
wat aengewachtet was, anders zoo die op voorleden Jaerse prys
gebleven, en soo verkocht ware, zoude weynigh winste op geven
dat op goederen van zoo groote volume, als de peper, niet raed zyn
en zoude noodsaeckelyk dien handel moeten staken, soo de prys
hier wedder quam te zacken, ende peper op Mallabaer niet tot
civielder prys als de jongste conde bemachtight worden, waer
over by onse letteren aenden Ed. Hr. Gouvr. Adriaen vander
Meyden naer Ceylon mede hebben geschreven. ——

Met dese schuyt den ophaer zyn uyt Souratta hier aengecomen de Fransche coopluyden Jean Tavernier ende M: Rasyn in comp.e, ende met 't Engels Jacht den America eenen Nederlander David de Bashy vrye costeloose by raet gegeven, die volgens Spaensche brieven aldaer reets gearriveert waren en beyden voornoemens van daer met haere costelyckheden over den wegh van Smirna, de Fransen naer Vranckryck en gesyde Bashy naer Nederlant te vertrecken, de wegen voor Juweelen, insonderheyt bekende als Tavernier zyn in Turckyen vry onveylich, en wert eenighsins op sulcke reysers gepast, derhalven licht wat verre omreysen sullen moeten, indien de rechte wegh niet sullen gebruycken connen. —

Sedert 't vertreck vanden Hr. directeur Jacob Willemsz. hebben noch te gelde gemaeckt de volgende coopmanschappen by de jongste gerecolveerde negotie boecken, onder andere resterende gebleven te wesen. —

de partye Persiaense gepelde cardamom tot 20. Laryn —
de partye benjuyn tot 64. Laryn. —
7404¾. lb grove nagelen. —
3352. lb canneel ende —
5015. lb goede rompen. —

Hoedanigh de Persiaense cardamom en benjuin in gewicht gerespondeert hebben, en wat winsten daerop gevallen zyn, sullen U Ed. by notitie vercoop gedetailleerde sien, waer by ook aengehaelt wert 't bedragende als d'over en onderwichten, mitsgaders de winst op de coopmanschappen soo door den directeur Willemsz. en naer zyn vertreck by ons 'tvoorleden saysoen verkocht, gevallen, 't welck U Ed. by jongste schryvens maer stuck wys is vertoont geworden, dewyle alsdoen de coopmanschappen niet geheel noch niet geleevert waren. —

Verscheyde brieven aen U Ed. van tyt tot tyt van hier geschreven, sullen U Ed. genoechsame opening gegeven hebben, hoe 't mousson van negotie in dese tyt laet aencomt, en tot diep in Juny, terwyl het daer voor eenige Jaeren den negotianten haere negotie voor half May gedaen, ende met haere coopmanschappen vertrocken waren, welcke traegheyt eysinge(?) van negotie acten wyse(?) hebben seer schadelyck voor de Comp.e dewyle dan in zoo corten tyt moeten resolveren, tot vercoop off aenhouden van soo swaere cargasoenen, als jaerlyckx voor de Comp.e alhier worden aengebracht, en weten de coopluyden by naer mede wel hoe sy 't te maken, de schepen met 't provenu op haer tyt moeten versonden worden, en s' Comp.s werck met syde coopmanschappen over 't geheele persische ryck te verspreyden, sullen sy gesamentlyck haer als een corpus verbinden, en de goederen by middelen van force de Comp.e by naer uyt de handen trecken, daer over ter niet in te doen is, off moet resolveren (gelyck ook voornemens zyn niet aenstaende saysoen te ondernemen, waer op wy dan wyder U Ed. ordre sullen

afwachten, dat de schepen die van hier vertrecken, en Ceylon
moeten aendoen, met packen, provisie, en anders, mitsgaders
soo veel contanten, als dan in voorraedt zullen hebben, wat
vroeger als ordinary werden versonden, en dat een a 2 schepen
tot medio Juny off soo lange de tyt sal willen lyden, alhier
werden opgehouden, omme vandaer mede 't gros vant provenu
der verkochte koopmanschappen, ende tegelyck nae Cormandel te
versenden, waer inne by verscheyde ervaren luyden geen swarigh[eyt]
gemaeckt wert, wanneer wy soo geholpen inden handel mede
souden zyn, dewyle meer spatie van tyt voor handen hebben,
en souden de koopluyden ook gedwongen worden, want op die
wyse te continueren, gelyck nu gehandelt wert, is de coopluyden
in hunne monopolie gesterckt, dat soo veel mogelyck gecontinu[eert]
dient, ofwel de moet getracht worden, schoon voortaen, in soo
gedwongen negotie moeten continueren, de koopmanschappen
Jaerlycx vande hant worden geschoven, wanneer de prys maer
eenighsints by komt, want 't overschot der selver geeft ons
genoechsaem geleert dat tot schade vande Comp.e is uytgevallen,
off moeten zyn, eenige der selver in Surratte wel getrocken hadden
wanneer onder handel aldaer niet te verkimpen, derhalven
zullen gehouden worden.

Tot wat prysen de koopmanschappen in Spahan worden verkoft, daer
van hebbe tot noch by brieven van s' Comp.s residenten, aldaer
niets connen vernemen, maer seggen de coopluyden alhier die
ordinarij in haer eygen voordeel spreken, en dies aengaende geen
geloof meriteren, de koopmanschappen aldaer seer slap vande
hant vertrecken, insonderheyt cleeden, die door de overvloedige toevoer
hoe onder de voet leggen, en wert dienhalven nae de Negia
Belgilles p.r restant alhier overgebleven, niet eens getracht,
twelck ook oorsaeck is wyde gedaene eysch van Cormandel, by dese
gelegentheyt dat 't Jacht Bantam met goede nimbs van hier
derwaerts vertrocken, niet der ven vergrooten, maer zullen aff
wachten wat vertieringe cleeden den H.r directeur vanden Broeck
op zyn overleggingen ons tegen 't naeste Jaer tot den prince uyt
Bengala zal toezenden.

Hope 't ondersoeck daer van wel uytvallen zal, wanneer U Ed. daer
van advys gegeven wert, op de Surratse cleeden handel derwaerts noch
niet eens dencken, dewyle bysonder nu zoo lange Jaren is
gecontinueert, en geene minste voordeel behaelt, zynde den
inlantse koopman, die by desen handel noch al continueert,
d'onsen veel te gauw, met welcke doch in die negotie op verre
nae niet bestaen connen, evenwel, sal by ons gestadigh opmerc-
kinge worden genomen, off daer yts is waer by s' Comp.s negotie

en proffyten in dit quartier, konnen werden seer groot, dewyle de schepen die jaerlycx van Batavia voor Persia werden gedaen, wat spade aldaer aencomen, en de Japans en Tayoans vaerders gemeenlyk roets betoonen, vandaer vertrocken zyn, soo versoecke dat u Ed. gelieve te ordonneren, ons magh tegen ao. 1663. toegesonden worden boven d'ordinarye eysch

Van Batavia. —

12. Sockels Fodey ofte maes tot een proeve, en staen de makelaers vast onderlegt ten prys aen te nemen, soo in Souratte verkoft wert. —

5 a 6. verlakte comptoiren, soo groot als kleene, waer onder een met silver slotwerck, om alhier tot schenckagie te gebruyken

Uyt Tayoan.

@ a 10000. lb Chineese aniys, daer naer hier in vele gevraeght wort en sal ongetwyffelt een goede prys behalen. —

Wyders onderwaert comt den 17. July alhier ter rede uyt Mocha aen te landen, s'compe. Jacht genaemt Bantam, het welcke omme de Visiapoursche koninginne in Mocha te brengen, door den Heer Commandeur Adriaen Roothaes in Wingurla is verhuyrt geworden zynde, de schipper Jacob van Gelder, en de boekhouder Aert Witte, die naer 't hooft by den grooten Iman vertrocken waren, aldaer gebleven, en is den opperstierman genoegsaem uyt Mocha uyt gyselinge geraeckt, waer hy nevens den schipper en boeckhouder, door den Mochasen gouverneur langen tyt was gehouden, en met 't gesegde jacht herwaerts aengestevent, gelyck u Ed. uyt 't dagregister, by den gesegden stierman, soo in als voor Mocha gehouden, als mede by aenteyckeninge van den boekhouder Aert Witte, dat in zyn comptoir alhier is gevonden welcke beyde in copia hier nevens gaen, sullen gelieven te comprehenderen, waer by u Ed. onder anderen mede aengehaelt zullen vinden, hoe den onderstierman genaemt Claes Jacobsz: van Amsterdam, nevens een matroos van gesegde jacht, haer tot 't vervloeckte Mahometaens geloof begeven hebben, waeromme by de hoofden van 't gesegde jacht, aen de Mochase gouvr: restitutie is versocht geworden, 't welck niet volgende, ende de onse zynde daertoe niet te vorderen was, hebben volgens haer mede gegeven Instructie by de Coninginne van Visiapour licentie tot vertreck versocht, welcke voorts in ongetwyffelt op 't aensoecke van den Mochase gouvr: en alle negotianten, (die vertrouwden d'onse het op een rover zouden stellen, in consideratie vandat ons de gesegde vervloeckte schelmen, niet werden

geresstitueert, door een poetijtsche treck, d' hooffden van 't geseyde
Jacht aen lant heeft getroont, waerinne d' onse, mits eerst twee
persoonen moorsch geworden sagen, en hun geen voldoeninge geschiede
voorsichtiger behoorden geweest te zyn, want den selven avont soo
de principaele hooffden als schipper, boeckhouder als onderstuerman
op 't begeeren vande Coninginne aen lant waren gegaen, werden deselve
genoodtsaeckt in arrest genomen, en sanderendaechs wanneer de
Opperhooffden van 't geseyde Jacht, om noch een wyle te blyven leggen
aengesocht werden, en 't selve volgens haer eyde becomen laet
weygerden, zyn deselven in scharpe gevanckenisse gestelt, en op
dier manieren gedwongen zeylen, kruyt, en scheeps roer van boort
aen lant te ontbieden, gelyck sulcx ooc 't roer int geheel, en kruyt
en zeylen ten deelen aen lant gegeven zyn, waer op weder uyt
gevanckenisse geslaeckt, doch niet gecontenteert zyn geworden
van nae boort te vertrecken, zulcx als in arrest in Mocha haer
aen lant motten onthouden, schoon genoodtsaeckt voorgaven, aen boort
alles in oorloge zoude lopen, door dien geen bevelhebbers aen boort
waren, (hoewel den hoogbootsman op alles goede ordre heeft gehouden
gehadt) soo conde echter niemant van haer allen verloff, om nae
boort te varen becomen. Eyndelyck haer dus overheert ziende,
resolveerde den schipper en boeckhouder naer 't hoff vanden Iman
te vertrecken, en over 't geweldt te doleeren, niet eens overdenckende
aen moorsche hoven met ledige handen niet uyt te wercken is,
en namen noch tot een vertaelder van haer zaeck een welck die
een subject en onderdaen van de Mochasche gouvr. was, en de
derhalve slecht van Capitael versien waren, hebben zy ingedaen
50. realen vanden Engelsen resident aldaer voor reeckeningh
vande Compe. gelicht, die reets met hueren van Cameelen en
anders voor uyt Mocha vertrocken, volgens 't seggen vanden
Opperstierman geconsumeert waren, zoo dat die reys op 't gene
dat noch bysaer hadde, dat weynich was, hebben ondernomen,
dat voor soodanige voyagie niet conde bestaen, soo geruchte wierde
in Mocha, zoude den schipper moorsch geworden zyn, dat echter by
ons niet aengenomen can worden, maer soo sulcx geschiet is, dat
beter hope, vertrouwe uyt armoede, mits van gelt, en ooc gelegentht.
van weder nae Mocha te keeren, sich ontbloot vindende, voort
gekomen zy, 't welck d' Inboorlingen vandat lant, als heyligen van 't
moorsche geloof zynde, in dier manieren waer genomen zullen
hebben; doch den boeckhouder was noch by zyn geloof gebleven,
welcke geruchte vande schippers afval, ter ooren vanden Opper
stierman komende, heeft hy voorgenomen door listige practycken,
hem van zyne detentie off arrest te ontslaen, gelyck oock
gevolghelyck geschiet is, en heeft sich des nachts (naer gedaen

zijn, dat se voorens geordonneert hadde) aen boort vervoert,
hebbende haer doen met de zeylen die noch hadden, en hadden
met een gewapende boot, sekere rede van een Moors schip, van den
Mochasen gouv.r aldaer ter rhede leggende, dat 't selve rede in
wyes op zyd had hangen, en is op dien boot niets bewaest was van
overrompelt te worden, vandaer onder zeyl gegaen, maer hadden
wy wel gewenscht dat hy met het jacht door sich dringen nader
hebben conde, buyten de Mochase rhede en schepen geanckert
hadde, om recht bescheyt van schipper en boeckhouder te becomen,
'twelck hy verclaert, niet heeft connen geschieden, maer heeft het
voort laten staen, en is als gesecht, hier salvo aengecomen, gelyk
't dachregister ued. nevens veele andere voorvallen, 't selve sal
aenwysen, waer toe ons int principale verder gedragen, wy
connen niet bedencken off 't geheele volck van dit ongeval is ontstaen
uyt onkunde van de opperhoofden des gesegden jachts, om met die
lants natien te gaen, en 't geen vertoont dat den schipper
geslapen heeft, op den eysschen en schrift des verlochenden selven Claes
Jacobsz, want soo hy seyde, doen in Moorsch gewaet aen boort
quam, hadde binnen scheeps boort gehouden, al de gevolchde
onheylen waeren voorgecomen geweest, 'twelck zyluyden met het
onbedacht opreysen naer 't hoff van Imam, seer vergroot hebben,
te meerder, soo het is gelyck in Mocha verspreyt wierde, en
by 't dachregister aengeteekent zy, dat den schipper Moorsch geworden
zoude wesen, wy hebben den stuurman op verscheyde poincten
van zyn dachregister geexamineert, en ook 't scheeps volck ten
deele onder vraecht, die alle, die van de zake eenige kennisse
hebben, met 't dachregister accordeerden, doch was den derden
stuurman van geroepen, doen 't brieff van Mocha afgelopen waeren,
daer wel zoude connen antwoorden, dat different is; den
opperstuurman heeft 't zyne ontlastinge op ons ordre beschreyde
attestatie, die hier nevens gaen door passeren, en ons overgegeven,
zulcx in dese zake voor ons alhier niet verder te doen is, voorts
nader en beter bescheyt becomen, en connen wy niet bevinden,
off alles is by gesegde stuurman ten dienste van de Comp.e en
behoudenisse van 't schip verricht, waeromme wy goet gevonden
hebben 't opperhooft van gesegde jacht, den stuurman op te
dragen en provisioneele de qualite van schipper, sonder verbete-
ringe van gagie, tot ued. dese gemelde te door den Mochasen
gouv.r d'onse aengedaen, zullen gelieven op te nemen, sullen
t'zynder tyt gerne vernemen, ons dunckende, dat onder ued.
wyse oordeele submitteren, behoudende dese zake soo niet over
't hooft gesien, maer met ernst gerevengeert te werden, zoo wy

niet willen dat dese en andere Moorsche natie, bij tyden en wijle d'oude met diergelycke geweelden ontmoeten.

De contanten en goederen vanden schipper en boeckhouder, so desewe binnen boort geweest, en ons hier toegebracht zyn, geworden door inventariseren, zynde onder de schippers goederen een goude keten met bagge, met 9. diamanten beset, door de overgewoorde Coninginne aen hem vereert, welcke gesamentlyck in handen vande opperhoofden vanden oyevaer zyn overhandigt, om in Batavia aenden Curateur ad lites, off daer u Ed. zullen geliefen t' ordonneren te leveren, gaende de inventarisen daer van hier nevens gevoeght.

Op't vertreck van Wingurla na Mocha zyn aen gesyde Jachts opperhoofden, door den Hr. Commandeur Roothaes gegeven 100 Rs. van 8en om tot ballast ende verversinge in Mocha te dienen, wy konnen bijde scheeps boecken, daer vangelyck ook vande noothsakelycke goeden op Wingurla gelost, geen bleyck vinden, op welcke wegh de 100. Rs. en 't genoteerde op Wingurla gebracht is, connen niet weten, dewyle den jegenwoordigen daer op geweesen Assistent Eyndmoir belast is, deselve niet te sluyten, voor op Batavia aenkomt, wanneer hy desgaenden gelden sal te adresseren hebben, die daer van de cass by u Ed. op gedragen is, hebbende by provisie des schippers als boeckhouders reeckx. als mede de twee weggelopen Ledemen Ginne reeckx. doen sluyten.

Den 24. deser komt van Spahan hier salvo aen s'comps. zyde en contant cassila, bestaende uyt

- $46202\frac{11}{14}$ lb off $113\frac{139}{576}$. caragen zyde legia, door den Coninck dese Jaer aende Comps. gelevert, gepackt in 268. packen.
- $162\frac{11}{14}$ lb Rhabarber,
- 1750. stucx beryde bocke vellen voor Japan,
- 6. stucx goude en silvere lakenen.
- 15300. stucx goude ducaten, zynde 't overschot vande aengehaelde en weggelangerde ducaten, die noch over wissel geweest zynde, ende weynigh buytenhandt, by dese weynige verwisselinge.

Van zyde schynt het Jaerlycx den verschaen d'Comps. by't aengegane contract soo min niet wil passeren, om 300. caragen Jaerlycx aen te nemen, dewelcke den Coninck ook staet maeckt, int ontbieden vande zyde uyt de oversgewesten, nade Jaerlycxsen eysch, die den Vendelier van hier gedaen wordt, dewyle wel siet d'comps. met dese handel niet seer verkiest is; ook by zat zulcx ten overvloede, om dat de 15300. pt. goude ducaten soo zonder tegenwegen geweest en daer versonden daer deselve bevonden met sulcken druck wegen aende gebonden, gelyck u Ed. by diverse brieven is vertoont, en zy lieden hadt zoo geduerigh loonen, hadde wy ook wel gehoudt de Arragoese questien, door comps. residenten in Spahan, so kort niet waeren

aengeroert, gelyck wel geschiet is, mits vergens haer krygende
tot uytvoeringe van gesyde Abragoore saeck, aen de nieuw gekoren
Ryxs bestierder audientie versocht, en bekomen hadden, die haer tot
den overste van 's Conincx voetvolck heeft gewesen, met seggen
hem die zake aengaende, dewyle de lantstreke onder zyn gehoorsaemheyt
sorteerende, daer sulcx gedaen was, sulcx d'onse haer tot hem overste
vervoeght hebben, en versocht d'afgeperste penningen mochten werden
gerestitueert, mits dat die geene gestraft werden, die d'onse zoo
foeyelyk bejegent, en doen gevangen stellen, als straffen laten
hadden, maer kregen ten antwoort, soo wy behoorlycke getuygen
conden bybrengen, de zake zoo inder daet geschiet te zyn, en d'onse
die 't affront gedaen hadden, eenige vande Cadaers knechten, zoude
deselve behoorlyk straffen, en ons dubbelde restitutie vande aff
gedwongen penningen doen hebben, doch dewyle datter behoorlyck
bewys ontbrack, most de zake zoolange ongefundeert bleyven, alsoo
op oncundige bejegeningen geen recht te doen was, mits d'onschuldige
voor de schuldige dickwils zouden gestraft worden, verwyzende de
Spaense Residenten tot nader bewys den Moorschedenaer van Ghe-
nae Spahan, die alsdoen neevens de caffele reysde, om nader aenwysinge
vande zake te doen, mits den Assistent Uyttebade, die alsdoen
hooft vande caffela was, voorleden jaer van 's Comp.s woninge
doot gevallen is, die niet gehouden can werden, maer achten wy
sulcx onnodigh te zyn, dewyle daer nochtans niets gevordert sal
worden, en maer moyten verlooren zal zyn, ook vrees wanneer
dese sake te hart gepousseert wort, dat het verbreken der ducaten
tegen 't contract, die altegader geweest, en nu zoo liberaelyk door
de Coninck geaggreëert zyn, d'onse onder de naes zouden worden
gewreven, sulcx ons oordeels best is, die saecke al soetjes laten
sacken, en niet eens meer op dencken, om de gemoederen der hoofsche
grooten, niet tegen d'onse op te wecken, dewyle dat volck alle aen
eenhangt, en niet ligt loslaten zullen, haer oft degeenen eenige
ongelegentheyt, om outdat wil zoude toegevoeght worden, en
moeten wyt ons gewoon laten zyn, dat wy getoont hebben, ons die
zake ter herten gingh, en om satisfactie daer van te genieten,
daer over aen den Doulet hebben dikwils geclaegt; In Spahan werden
de particuliere benjaensche koopluyden zeer geplaeght, veel vande grote
kraeghen haer door valsche en geschorte pretensy gelt uyt de handen te
breken, treckende haer met valsche obligatien voor 't recht, wanneer
de ondeughdelyckheyt vande schult op eeden vande dyenaers worden
aengenomen, en vonnis gevelt, dat betaelt moste worden, sonder
tegenseggen, off de benjanen moesten een contra eedt doen, wanneer
zy vande schult zouden worden geëclareert, 't welck zy wel aen-

namen te doen, naer de wyse onder haer gebruyckelyck, maer want de mooren daer mede niet te vreden, leggende haer voor den koninc een Indo de buyck op te snyden, met welck te doen haeren het zoude aengenomen werden, en anders niet, 't welck teenemael strydig is met de Persiaensche wet, en oversulx niet can gedaen worden, zullende dese luyden gesamentlyck in de alcapi, zynde een vryplaetse voor alle misdadigers, zyn gaen bergen, en laten haeren handel stil staen, op hope ondertusschen gelegentheyt uyt te vinden, om den koning in persoon te spreken, en zyne Mayt. de geweelden voor te dragen, hoe zy luyden 't soo verre brengen connen, dat den konings mondelinge komen te spreken, dat bezwaerlyck zal geschieden, vertrouwende die sinistre practyquen haest zullen op houden, dewyle de koningh van den dranck gemoet is, en niet gaeren siet onrecht aen ymant geschieden, en is eenlyck de slofheyt van zyne regeeringe d'oorsake, dat de grooten doen, 't geen haer in den zin schiet sonder schroomen, wel wetende de koninck aen niemant particulier gehoor geeft, ende de grooten zyn veel door dronken aen den verboden en vermaeckschapt, zoodat zy dies aengaende niet veel te vreden geveen; soo in Spahan gerucht wierde, was den Usbecker off den Tartar met 60 m man int Persische ryck gevallen, dat een groote verslagentheyt in Spahan gaff, en was alles aldaer byna in roep en roer, dit waer zynde, zal den koninck ander werck krygen als 't zien van baccanals en vrouwen, dagelycx te laten overhooren, daer hy al zyn tyt mede verslyt, schynende het werelt geen ander roer dat ick voor die Mayt. open te wesen, waerschynnelyck vertrouwende hy gelyck zyn vader, hemselven zal consumeren, en neffens zyn eygen, ook zyn ryck en arme onderdanen verderff berokkenen. ——

Den gouvr. Intgaar, zoon van den gewesen gouvr. aldaer Deroschbeeg, heeft ons zeer minnelyck versocht voor zyn oom, den opperste schenker van den coninck, een man van groot vermogen, uyt Suratta te willen ontbieden, en met onse scheepen over te brengen twee Ammadabatse koebeesten, ende een stier off twee, zynde een groote soorte van koebeesten, die ontrent Ammadabat vallen, 't welck wy te doen aengenomen hebben, en uit Wenden ook soodanighe andere dienst winninge versoecken zullen, alsoo d'Comp. zulx niet wel weygeren kan, aen een persoon die zoo veele ten hove vermach, den opgemelten gouverneur Deroschbeeg, is tegenwoordich gouvr. in de lantstreeck Roft, zynde een plaetse daer veel zyde valt, en van groot aensien, aen gene zyde van Spahan gelegen, en geeft ons in Spahan diverse malen te verstaen, 't welck zyn aenmerken aldaer, dat zyn vrientschap met doen van eenige voorspraeck, in voorvallende saeken haer soumbyeen te stade is gekomen, niet beletten zoo wyssen int een off 't ander mochte benodigt zyn, hem aen te spreken, ende dat

ons ten respecte vande oude gehoudene vrientschap, in desen respective
heeren directeurs, die hy alle by namen weet te noemen, in alles
zouden behulpigh zyn. —

Uyt 't Jongste schryvens van hier aen u Ed. in dato ult.o Mayi is aengehaelt,
hoe hier in raede goet gevonden was, den koopman Op de Camp in Spahan
met een tweede persoon te versorgen, op dat Comp.s saecken aldaer
naer den rechten regel mochten werden gedirigeert, waer toe geno-
mineert wierde den onderkoopman Willem Lock, gelyck hy ook
gevolgelyck derwaerts vertrocken is, en op dat de koopluyden weder
haer toeganck, volgens out gebruyck in Comp.s woninge mochte nemen,
ende de residenten daer by 't selve geval wat by de hant mochte zyn,
soo was geordonneert sekere goede kameren, den onderkoopman Lok
dat zyn woninge in te ruymen, dat eerst naergelaten, maer op nader
schryvens, dewyle 't zoo byden raede goedgevonden was, achtervolght is,
doch heeft gemelte Op de Camp, over ons nader last dies aengaende
soodanigh ruimte niet gevonden, dat zyne verlossinge aen ons heeft versocht,
om tegen aenstaende decemb.r met de heer Caffoc af te comen, en
voort nae Batavia te vertrecken, schoon hy in May jongsteden aen
u Ed. continuatie en vermeerderinge van qualiteyt gesz. heeft, gelyck
u Ed. uyt extract van gesyde Op de Camps schryvens gelieven te ver-
nemen, wy stellen ten opsighte van 't schryven en versoeck, door hem
aen u Ed. gedaen, daer toe niet treden, maer u Ed. ordre en antwoort
dies aengaende eerst afwachten, maer zoo 't gevalt wy by de aencomende
brieven, van u Ed. uyt Batavia dies aengaende geen nader last
becomen, sullen wy hem naer 't afloopen vant aenstaende monson
alhier, ende dat de negotie in 't geheele geeyndight zy, door den koopman
ende tweede persoon inde persische directie Wouter Adriaensz
Voolhals, doen verlossen, mits den onderkoopman Versteghen, —
den 25. July alhier is comen te overlyden, en niemant anders —
anders te vertrouwe, wanneer hy Op de Camp, noch met 't eyndesrix
tegen 't aenstaende Jaer nae Batavia sal comen vertrecken onder
hoopen een de negotie vanden Jare 1663. sal beginnen, sullen van
u Ed. op 't een en 't ander nader lasten, en bescheyt comen verwach-
ten, 't welck dan in alles achtervolght wert; het zoude goet en wel nodigh
zyn, dese plaetse wat meer als ordinaris met gaven dienaers voorsien
wierde, alsoo somtyden door 't sterfte alhier veeltyt weghgeruckt, off
ook wel voor den tyt onbequamen tot dienst gemaeckt werden, op dat
by sterfte off anders, de Comp.e niet in ongelegentheyt geraeke, gelyk
naest eenige Jaren met d'Engelse alhier, welckers opperhoofden en
tweede personen, veele weg gestorven zyn, wel is, ondervonden, —
en is te dier oorsake van eenige Jaren weynigh bewys van haere
Comp.s gelegentheyt en staet niet te vinden geweest. —

By het transport door den directeur Jacob Willemsz aen den opper coopman van Wyk gedaen, is niet aengehaelt wat ongetaxeerde huysraet aen 't comptoire Spahan waeren restende, zullen u Ed. daer van by de notitie in behoorlycke forme toecomt, waer toe ons gedrage. —

Hoeckert Nederlants stierman genaemt Cornelis in qualite van soldaet in dienst van de Comp.e in India gecomen, naderhant vryman op Masulipatam geweest, en aldaer op seker moorsch schip als stierman gegaen, is verleden jaers met 't selve soo van hier na Masulipatam vertrocken, op Mascatta [illegible], en aldaer overleden, [illegible] zynde [illegible] alhier vertoonde, zoude noch al vry wat capitael onder zich hebben gehadt, waerover aen den gouv.r van Mascatta hebben geschreven, en versocht, aen ons gesyde naergelaten middelen mochten werden overgesonden, want antwoort nu op ons schryven sullen bekomen, sal den tyt leeren, en wert u Ed. 't selve naderhant overgebracht.

Die van Mascatta hebben voorleden saysoen met haere navale macht ontrent Melinde, seker plaets aldaer Mombassa genaemt, en noch eenige andere Portugeesche plaetsen, overrompelt, rede veel gevangene Portugese vrouwen en kinderen, nevens veel buyts, van daer in Mascatta aengebracht, van gelycke uit weder keere by de man, dry Portugese vaertuygen ryck geladen vermeestert, ooch hebben de Mascattesen Arabiers, seer [illegible] vanden Persiaen [illegible] de goederen by twee fregatten uyt deselve in Congo aengebracht, die hy sullende de Portugese goederen te wesen, waerover na 't hoff geschreven is, doch verstaen tot noch niet haer diesaengaende satisfactie gegeven zy, niets deselve opgenaemen van eenige [illegible] in Congo aengecomen en verkocht zyn. —

'T Engelsche haer gedoente in Persia, is voor eenige tyt van geringe belangh geweest, en zyn de goederen zoo in en dan hier aengebracht en verkocht voor particuliere haer reeck. geweest, excepto partye Indische cleeden, die met 't jacht de Mayblom, niet hier als [illegible] lagen voor haer Comp.e reeck. onder andere particuliere goederen nae Bassora vervoert zyn, oock is 't jacht d' Andrew volladen, en de Zeeblom half volladen, meest al particuliere goederen derwaerts gescheept, wat mercht aldaer aentreffen zullen, sal ons de tyt openbaren, en wert u Ed. van hunne verhandelinge aldaer, by naestcomende kennisse gedaen, met gesyde jacht de Mayblom is mede over deser plaets nae Bassora vertrocken, eenen Gerrit Verstegen, zoon van den H.r Willem Verstegen, geweesen extraordinaris raedt van India in dienst van de Nederlantse Oostindische Comp.e; soo wy hier conde vermercken, hadde vry wat op 't schip te zeggen, en hebben verstaen,

dat voor zyn particuliere reecq. een ceelen cargasoentien
uit 't schip hadde / 't welck vracht vry over wierde gevoert, niets voor
die praemumentie gehouden heeft, 't hoogh te houden over de goederen, die
wegen de Suratse engelse president in Bassura stonden verkocht te
worden, op dat by d' Administrateurs vandeselve geen fraude soude
gedaen worden. —

De Fluyt den Oyevaer die den heelen tyt alhier op de afgekomen zyde
gewacht heeft, en brenger van dese letteren is, gaet op heden in Comp.e
van 't Jacht Bantam uyt deese reede over Zeylon na Batavia, waer
gescheept gaet voor Batavia, een cargasoen ter montant van f 198774..11
en staet uyt 't volgende. —

46202 11/24 ℔ rouwe zyde legia, bestaende in 268. balen. —
1750. p.s swarte bereyde bocke vellen, in 14. balen —
6. p.s goude en silvere laeckenen, in 1. houten kasse,
162 11/12 rhabarber in een kist,
90 1/2 ℔ allerhande tuynzaden &
14. [illegible] ladinge sout; waer mede godt den heere gesegende
fluyt een spoedige en salve voyagie ter gedestineerder plaets
gevieve te verleenen. —

Van de zyde hebben 6. balen doen openen, en nagewogen, die alle van een
redelycke draght, en in gewicht gelyck ordinary Jaerlycx te respondeeren,
bevonden hebben, zoodat vertrouwe de zyde int vaderlant komende
in gewicht niet sal manqueren, dewyle by de patriase rendementen
bespeuren, aldaer doorgaens overwicht geeft. —

De gevorderde Kirmanse wolle voor Batavia om hoeden te maken, en
stampa de Angora of kemp garen tot een monster voor 't patria
hebben door een Benyaen in Kirman doen versorgen, en hebben reede
voor lange schryvens becomen, aldaer gereet gecocht was, en dat deselve
gereets stonden gesonden te worden, volgens haer advysbrieven
behoorden die hier lange te wesen, daer de selve schip niets uyt den
hoogh geene minste geruchte vande selve comste hoore, niet can
naewachten, des tegen May aenstaende off wel eerder van hier verders
na Batavia geschickt staet te worden, ende blyckt hier bydaten dit
volckyns zeggen, geen rechte onstaet maken kans ook blyft de Mochase
cahewa voor 't patria tot de quantiteyt van 20 m ℔ gevordert, ongesonden,
dewyle dit Jaer int geheel geen uyt Mocha hier aengecomen
is, en hier niet te becomen, derhalven deselve zullen van Lanckshamer
gaen te benaerstigen, en dan nevens de wolle en stampa de Angora
na Batavia te schicken. —

Wy waren bevoordens van resolutie het Jacht Bantam na Souratta te
zenden, dewyle ons daer by een goede vracht te verdienen by diverse
koopluyden beloofd wierde; wy zien nu dat 't selve niets van consideratie
is, en hier nader al iets aencomende, door d' engelse en met drie schepen

van Bassora, dese plaets en passant zullen aendoen, voor halff maert
nae Souratta staet verposst te worden, zulcx van voornemen
verandert, en by resolutie vast gestelt is, 't gesz. Jacht in comp.e van
den Ooyevaer te laten vertrecken, ende voor Cormandel daer in scheepen
de 15800. stux goude ducaten, die ons uyt Spahan met de Zyde Cafila
toegecomen zyn, ende 13500. stux silvere abassies, die hier in cassa
gemunt connen worden, montende te samen ter somma van f 390774:-
waer mede 't selve Jacht dan oock 't eylandt Ceylon aen te doen nae
Cormandel is geordonneert te vertrecken, wy vertrouwen dat het de
reys wel zal gewinnen, derhalve onder voorden [illegible] tot twee distincte
malen, dat de Jachten van Mocka naer, indien het met gesz. schip
vertrecken, de reys derwaerts over niet gekregen hebben, dat van
gelycken van dit Jacht mede vergeeffs, en zoude gesz. goude ducatten
en abassys anders met den Ooyevaer versonden werdende op Ceylon licht
voor een wyl het moeten bleyven leggen, dat nu hier mede niet met
dit Jacht op Souratta, doch niet sonderlinge te vreden is, voorgeno-
men kan worden. —

D'opperhooffden vande fluyt den Ooyevaer, als die van 't Jacht Bantam
zyn geordonneert geconbineert van hier nae Ceylon te zeylen, zoo
zy eenigsints connen zullen, in zee zynde, dat 't Jacht Bantam hier door
in zyne te doene voyagie niet zoude werden verachtert, anders is
geordonneert, 't Jacht Bantam zyne reyse nae Cormandel te vervorderen
zonder nae den Ooyevaer te wachten, derhalve zyn het tot voltrecken
vande Cormandelse reys op 't hooghste vernoodight sal hebben. —

Hier nevens gaet in handen vande gesz. opperhoofden vande Ooyevaer
een kelder (?) cassen getekent V.C. P., waer inne gevoeght hebbe de copien
vande negotie boecken deses comptoirs, zynde Journael, groot, en
onkost boeck, die ult.o April jonghstleden hier gesloten zyn,
de afgeleyde boecken der negotie ten comptoire in Spahan, ende
de soldy boecken deses comptoirs die zoo 't gebeure de principale
boecken niet te recht waeren gecomen, in desselfs plaets zullen
connen dienen. —

Hier mede sullen dan eyndigen, ende u Ed. nae onse alderveerdigste
grootenisse in Godes beschermingh bevelen, die bidden u Ed.
raedtslagen altyt florisant te maken, ende bleyven wy onder-
staen Ed. Heeren, u Ed. onderdanige ende getrouwe
dienaeren. Onder was geteeckent Hendrick van Wyck,
Wouter Andriesz Rootgaes, ter zyden stont
Int Nederlandts comptoir Gamron in Persia desen
3. September Anno 1661. —

d' Ed. Hr. Joan Maetsuijcker gouv.r generael
ende d' Ed. Heeren Raden van India. ——

d' H.ren van Goens en vander Meyden
aen haer Ed. ult.o octob. 1661. ——
ontfangen den 5. decemb. p.r de provincien/

Ed. Erentfeste, Manhafte, wyse, voorsienige
seer genereuse Heeren, en Ed. Heeren

Ed. Hoogachtbare Heeren,

Naer het afsenden vande schepen Angelier, Hoorn en Delburgh van
Gale 21. may passato vertrocken, hebben ons allen bevorderlijckt, om
het exploict op St. Thomé in Godes name te onderstaen, ende daer
toe uytgekoren 300 hondert stucx militairen (daer vande grootste
helft hen lytjuyt was, ende verlost waren) ende aengeleyde Jachten
Velant, Schevels, Cabeljau ende eenige andere mindere fregatten
en chialoupen, waer mede den Heer Commissaris met ruym 400.
mannen vertrockende, welcken naerdes noch door den Heer gouv.r is
naer gesonden 't Jacht de Zeehont, ende 't fregat Rooshaes, ende daer
mede 200 vette militairen als tot suppediment van 't getal quam te
ontbreken, ende onder deselve 33. op 't fregat dat hoet corvet
medegevs in desse hoeck te voorschyn gecomen is. ende waer voor wy niet
weynigh becommert zyn, God verleene het selve nae Malacca
ofte aldaer tot u Ed. mach zyn aengekomen, anders valt voor
ons en d' Comp.e een beclaerlyk verlies om het schoone volck, bestaende
boven de vorige soldaten noch in 19. goede matroosen, en een seer
bequaem stierman tot opperhooft. ——

Sodanige ordre heeft den Commissaris voor zyn vertreck op dit eylant
gelaten hooft, ende uyt kracht van u Ed. bevelen konnen geschiet, soude
in desen te lang vallen te verhalen, dies gedraeght zyn d. ziehaende copien
in zyn dachregister voor Batavia op folio 1049. ingeschreven met seer
eerbiedigh versoeck sulcx by u Ed. niet alleen gecorrigeert en verbetert
mach worden, maer ook aengesien als een bewys van zyn goeden wille
tot den dienst der d' Comp.e ende den yver om u Ed. ordres en bevelen
nae zyn uyterste vermogen te gehoorsamen. ——

Op Jaffanapatam vond opgemelte Commissaris t' zynder derwaer aencomste
expres advys van d' Hr. gouv.r Pit, ende zyn E. raed sodanigh u Ed.
met desen eertydan in copia toegesonden is, waer door wy tegens
alle verwachtingh van ons voornemen hebben moeten desisteren
want deselve wy ons des te beter op St. Thomé buyten u Ed. expresse ordre
hadden onderstaen, ende welcke principalen ondat den Heer Pit
daer in met ons gelyckstemmigh geconsenteert hadde, soo was den
raed op Jaffanapatam van gevoelen, dat niets gemelte Heer Pits
contrarie advys, wy nu ook daer toe niet waren gequalificeert, en
zulcx, om dat zyn E. ende den raed van Cormandel best behooren te
weten, hoe veel d' Comp.e daer aen gelegen was, ende aengesien wy
geen staet conden maken, wanneer u Ed. ordre te verwachten hadden
waerdende zaken weder aengeleyt om zyn opgeleyde visite te ——

vervolgen, en de schepen haers weeghs voort te despecheeren, waertoe on-
anderen de schepen Phenix, Achilles en Leerdam uyt Persia wederom
in de haut gecomen waren, dan naer 't afscheyden der schepen, welcke zyn
den 18. July voor Punto Pedra het retour schip de Provintie, 't welck ons
alle weder groote hoop gaff, ten aensien u Ed. 't selve met soo grooten
spoed in der haest affgesonden, wes den Commissaris ende raed daer
deemaeles in loco beroepende, was deselve van advys u Ed. ordre te
executeeren, soo binnen de stadt noch geen krygs volck des Conings
van Golconda in guarnisoen gecomen was, accordeerende met het
advys by d' heere van der Meyde over gesonden, waer van aen opgem.
heere Gouvr. Pit kennisse gedaen zynde, met versoecke ons in alle-
ye van zyn raede geproeven te dienen, prepareerden ons middelertyt
andermael ons voornemen te volbrengen, ende ontfingen den antwoorde
van d' Hr. Gouvr. Pit, dat te langh (naer ons oordeel) vertoefde, wou
den raed goet, dat den Commissaris persoonelyck zoude na Palliacatte
varen, om de zaken nader by te zyn, ende dat den Commandeur Godske
zoude op Negapatam vertrecken, om met de krygsmacht te volgen,
ende met de zaken voort te varen, niets noortans dat d' heer Pit
ende den raed van Commande daer in soude consenteeren, doch heeft
Ed. niet willen volgen, bleyvende den heere Gouvr. ende den raedt
van Commande, die met drie voorts gereeden versterckt was, van
eenparigh advys, dat de zaken van de E. Comp.e noch ooch de billickheyt
toeliet, den Coninck van Golconda dese stadt, die hem in eygendom
op gedragen was, aff te nemen, welck oordeel ons dan, hoe wel e-
ongaerne hebben moeten submitteeren. By de brieven van
opgemelte heere Pit gedateert 11. Juny passado aen d' Hr. Commissaris
nae Jaffenapatam geschreven, zullen u Ed. voor dato hebben gesien
hoe zyn E. meynde dat op ons versoeck den koningh van Golconda
wel zoude te disponeeren wesen, om onse vyanden de stad St. Thomé
te ontseggen, ende niets voort ontfangen van u Ed. ordre van ons
voornemen hadden moeten desisteeren, de stadt feytelyck aen te
tasten, doch den raedt op Jaffenapatnam gaet, daer van den
contramandt ende pedimee scherpelyck worden onderstaen, waer
toe by d' Hr. Gouvr. Pit aen den Golcondasen koningh gecommitteert is
den opperkoopman Jacques Caulier, die met eerste schroome hope schreef
te geven tot ons oogwit, maer is nademaels gebleken dat het alles
maer enckele middelen zyn geweest, om ons den tyt aff te steelen,
ende te abuseeren, de hoedanigheyt van gemelte Cauliers verrich-
tinge gaet hier nevens, om off u Ed. heeren tot haer Ed. speculatie
geliefden te zien, ons alle van herten leet zynde, dat wy u Ed.
ordre niet hebben mogen executeeren, zynde anders een zeer
geringe moeyte geweest, de stadt St. Thomé te winnen, die ons

ongetwyffelt zonder eenige tegenstant zoude overgelevert
geweest zyn, ende mits den Heere Pit van dese materie aen u Ed.
wydloopigh geschreven heeft, ende alles in des Commissaris dach-
register aengeteekent staet, sullen wy u Ed. niet langer met dese
materie ophouden; eyndelyck tot slot hier by voegende, dat den
Heer Gouvr. van der Meyden, noch van ons eenparighe opinie blyft
dat d'E Comp.e St. Thome veel beter gelegen zoude comen als
Paliacatta, waer van wy 't oordeel u Ed. Hooge wysheyt bevelen
laten.——

Soodanigh de visite op de comptoiren van Nagapatam, Paliacatta
Sadraspatnam, Tegenapatnam, ende Masulipatnam gedaen is, blykt
u Ed. wydloopigh by des Commissaris dagregister op folio 55. en 105.
daer in u Ed. onder anderen zullen zien ende vinden, zekere interrogatoria
waer van de vragen by d' H. Commissaris met origineele handen gestelt,
ende d'antwoorden met eygen hant van d'H.r Gouvr. Pit beantwoort
zyn, niet twyffelende off u Ed. zullen daer in satisfactie nemen, ende
waer in onder anderen blyckt, dat d'H.r Gouvr. Pit nu van opinie is,
dat men de pagode op 90. stuyvers behoorde te reeckenen, maer 't selve
by ons nader overwogen zynde, meynende dat den pagode niet minder
dan 96. stuyvers behoort te worden gereekent, om dat 't selve dan noch
al met de waerde van 't silver uit Vaderlant accordeert, ende
geconsidereert nae de reductie der munte op Batavia, Amboina
Banda, Moluccos, Malacca ende alhier op Ceylon, soo zoude deselve
nae d'expresse opinie van den H.r Gouvr. van der Meyde niet min dan
104. stuyvers. ofte 1 3/4 Rs. van achten waerdigh zyn, gaende nu alhier
soo gereetelijck voor twee Spaensche realen, dat se noyt zyn aen te houden
doch mits 't selve merckelycke verhoogingh in de koopmanschappen, ende
retouren nae 't Vaderlant zoude geven, zullen u Ed. wysheyt 't selve
laten bevolen zyn, de redenen die anders by d'H.r Pit tot advance
de soldyen van d'Comp.s dienaren werden bygebracht, zouden niet
comen in consideratie comen, by het groote getal militairen
en bootsvolck op Comp.s voornaemste vaste comptoiren, die men alhier
de pagoden tot 127 1/2 str. op rekeningh gestelt worden, ende op Paliacatta
niet hoger dan 99. differeert 43. p.r C.to en waer by Comp.s dienaren
op voornaemste vaste comptoiren [illegible] ongelyck.——

Soo men nu scherpelyck ziet op de waerdye van 't gout uit Vaderl.t
gelyck de zaeke [illegible] wert, soo blyckt in der daet dat nae den
alloy ende 't gewicht een pagode meer dan 90. stuyvers, ende niet
min dan 96. stuyvers waerdigh is, ende zyn wy alle van opinie
dat de [illegible] nu genoemde op 84. stuyvers ofte 1 3/4 R.a van 48. st.
behoort gestelt te worden op 96. stuyvers, ofte twee realen van
48. stuyvers, ofte anders schynende verwijsen die nu Jaerlyck niet

alleen op't silver, maer besonderlyk op't gout gedragen werden, onredelyck, ende vermits 't welcke dat verlies op de cleeden geraeckt wert, schynt het billyck ende nodigh, den pagode te verhogen, waer mede veele nodeloose reeckeningh wegh genomen waren, doch submitteeren ons alle onder u Ed. wyser oordeel. —

De ordre die u Ed. den Commissaris gegeven hebben, om sich op Palliacatta wel te informeeren vande hoedanigheyt des munt, en besonderlyk offe d'E. Comp.e daer in ook verongelyckt wert, offe gefraudeert kan werden, 't selve heeft hy naer zyn uytterste vermogen ende opmerckingh betracht, soodanigh u Ed. op folio 117 int dachregister voor bat.a gelieven te sien, also het inserteren te grooten verhael maken soude, hem echter verpligt achtende u Ed. voor rapport te dienen, dat hy geensints heeft ondervonden, dat eenige schadelyckheden van ontrouwe gepleegt wert, offe gepleegt is, maer by eenige collusie tusschen onse ende d' Inlantse munters grote fraude soude connen geschieden, om 't welck voor te comen, met advys vanden Heere gouv.r Pit op Pallia.a goet is gevonden, voortaen in plaets van een, twee expresse getrouwe persoonen, over de munt te stellen, ende die by het smelten, raffineeren, veranderen en munten van 't gout, sullen present zyn, ende dat d'uytcyfferingh niet alleen by haer beyde, maer ook besonderlyk by den opperkoopman sal moeten geschieden, alsoo daer aen veel gelegen is; d'E. Andries Bogaert is by den Commissaris expres ende gestadigh, (synde adsistent) over de munt gebruyckt, ende die u Ed. soo 't nodigh zy grondigh mondelingh onderrecht zal connen geven, ende waer aen sich zyn E. raeckende die materie is gedragende. —

Wat ordre tegen de moetwil van Podet Zerwa, ende de baetsoeckerye der beeckloonen gestelt is, blyckt u Ed. niet alleen inde Interrogatorien tusschen de heeren van Goens ende Pit schauten gestelt, maer insonderheyt by de Instructien en ordres naer Maslipatnam gegeven, synde onder andere zaken verboden, dat op de binnenlantse comptoiren, niemant zal vermogen eenigen ryst offe nely op te copen, synde 'tselve niet anders dan middelen tot baetsoeckerye, en uytsuypinge der armen, die deselve niet ryst in plaets van gelt betalende occasie heeft de Cassa te debiteren. Op Maslipatnam is 'tselve gelaten tot u Ed. dispositie, alsoo den Commissaris niet gebleken is, dat aldaer eenige onbetamelyckheden onder vermenght geweest zyn, ende om wech te nemen alle suspicie handelingh der beeckloonen, is met advys vanden Heere Pit verstaen dat deselve expresse reeckeningh inde boecken sal gegeven werden, om daer op te stellen 't geen naer waerdye uytgegeven wort, gelyck voortaen alles by reeckeningh inde boecken naer u Ed. intentie zal blycken 't geen naer waerdye wert uytgegeven, sonder u Ed. met eenige duystere reeckeningh buyten

kennisse te houden, zynde by d' H.r Gouv.r Pit, voor de komste deses Commissaris tegens d'actien van Poele derwaert al behoorlycke ordre gestelt geweest. —

Het weder dat wy op St. Thomé voor gehad hebben, heeft niet toegelaten dat den Commissaris de visite op Negapatam noch ook op Tegenapatam off Sadraspatam persoonelyck heeft connen doen, gelyck ook d'aenstaende last niet gedoogde dat zyn E. de nodige visite op Masulipatam heeft mogen voltrecken; echter is door getrouwe gecommitteerde, die soodanigh gedaen, als u E.E. uyt dat register sal mogen blycken, zynde alles in zoo goeden ordre, ende alle effecten by balance zoo concordant bevonden, dat den Commissaris (tot meerder u E.E. satisfactie) de visite meer vermaeck dan arbeyt geweest is. —

Om te voltrecken het proces vande koopluyden Costor en Alma, ende te voldoen d'intentie vanden Achtb.en Raed van Justitie op Batavia, hadde den Commissaris voor aff nae Masulipatnam gecommitteert, d' E.E. M.rs Adriaen Groenesteyn, Pieter Pauw ende Gerrit Doubert, zynde d' E. Bogaert geexcuseert, om de maegschap die hy met de Coopman Alma heeft, ende dat zyn E. voorgaf, sigh inde Justitie op Batavia, in die zake t'hebben geexcuseert te hebben; hoe verre haer E.E. daer in geavanceert zyn, is den Commissaris noch onbekent, ende werwaert haer E. rapport ende persoonen dagelycx met de schepen, om herwaerts te voegen, verwachtende zyn E. daer van inder geen ander vergaet nodigh, dan dat sigh op 't scherpste heeft zoecken te informeren, off die vande Hoge regeringe ook kennisse gehadt hebben, dan sulcx is nergens connen blycken, hebbende den Commandeur Pavilioen (die met den Heere Gouverneur de visite op Masulipatnam gedaen heeft) by eede verklaert, noch hy noch andere voor aff kennisse daer van gehadt hebben, den fiscael Groenesteyn nodigh oordeelende, dat d' E. Cauliere insgelycx den eedt behoorde te doen, syn E.E. gecommitteerde gealt deselve hem aff te nemen; wat d' Heer Gouv.r zelffs daer van getuycht, blyckt by twee mede gesondene interrogatoria, daer aen sigh zyn E. eerbiedigheyt gedraegt. —

Soo als den Commissaris gereed stont van Pallecatta nade Masulipatam te vertrecken, ende de resolutie tot dien eynde al geteyckent was, verscheen den eersten Augusty inden avont het fregat Zeeboom van Gale den 22. Augusty door d' H.r Gouv.r vander Meyden afgesonden, met de brieven onser principalen, gedateert den 7. January in s'Gravenhage, ende met de [illegible] van Cabo de Bona Esperance aengebracht, inhoudende van zeker wichtigh deseyn; twelck haer E.E. behaegde zyn persoon expresselyck op te leggen; seer onverwacht is zyn E. dese nieuwe ende swaere last over den hals gekomen, die twelck hy seer gerne zoude hebben willen ontwycken, indien het hem (God loff) aen lust ende couragie ontbreeckt, soo honorabelen beroep aen te vaerden, om met al zyn

macht ende uytterste vermogen uyt te voeren, maer door de noodsaeke-
lyckheyt die syn E. op Batavia roepen, om eenmael eens te nemen het
misnoegen dat U Ed. over sommige zaken heeft gelieven te nemen,
en tselve eens in te becomende ende alle moeyte en lastige bejegeninge
moeyelyckheyt zoude connen voorcomen, want zyn E. betuyght niets meer
voor God ende U Ed. dat hy geen andere intentie oyt heeft gehadt, dan te
betrachten den welvaren en oprechten dienst vand' Comp.e ende deselve
eerst in U Ed. handen gedaen, ende sulcx sonder aensien van persoonen
off qualiteyten, om tselve metter daet tegen syn ongunstige te bewysen
hy dan wel gewenst hadde dat deze mogen hebben U Ed. syn rapporten
by monde ende geschreven over te brengen, wanneer buyten allen
twyffel veele zaken die nu duyster schynen, haer zoo klaer als de
son aen den middagh, zouden ontdeckt werden, niet alleen tot U Ed.
volle genoegen ende satisfactie, maer ook tot weerderinge van
alle difficulteyten, die door syn E. absentie moeten syn voorgevallen,
derhalve tot den Heere onse Godt alsnoch gebeden heeft, versocht zyn
E. gans eerbiedigh, dat U Ed. dit syn eerlyck schryven, nae haer
beschreydenheden, gelieven aen te zien, ende te geloven dat zyn E. niet
anders zal betrachten, noch oyt getracht heeft, dan U Ed. niet alleen
alle schuldige onderdanigheyt te bewysen, maer besonderlyk om U Ed.
in een goet en gunstigh genoegen te conserveren. —

Ende derhalve met dese notable veranderinge van noden was, d'order
vand' Heeren onse principalen sonder ernstige meditatie te nemen, ende
alles (tot uytvoeringh van haer Ed. bevelen) by te brengen wat ons
mogelyk waer, is in rade op Cormandel verstaen, alle aenwesende
schepen, bevorens nae Batavia gedestineert, nu nae Ceylon te rugh
te voeren, bestaende in de provincien, Veelant, Achilles en Sidonis,
op welcke schepen (behalven d'Amboinesen) ende versch waren, over
de 300. oude soldaten, die wy niet sonder moeyten tot verblyff geper-
suadeert hebben, ende noch wat contentement zullen moeten doen
alsoo deselve in dese occasie soo goet zyn dan 600. nieuwe, om dat het
stoute en dappere gasten zyn, die de natuyre der vyanden kennen
ende onder goede discipline haere officieren gewent zyn, ende op dat
alles met te meerder ernst mocht werden by der hant genomen
heeft sich den Hr. van Goens den 5. Septemb. met Veelant
nae Jaffanapatam te rugh getransporteert, hebbende in passant
Nagapatam aengedaen, ende daer uyt 64. militaren gelicht, ende
noch 100. in guarnisoen gelaten. Op Jaffanapatam is zyn E. den
18. passado wel aengecomen, en vandaer over alle de schepen ordre
gestelt zynde, met d'aengebrachte en noch resterende militie, den
23. Septemb. voort te lande nae Colombo gemarcheert, ende op p.mo
deser op Negombo, ende nae wat uytrusten vant volck, den
3en alhier wel aengecomen, om by der hant te zyn, ende het nodige
werck voort te dryven. —

Nae Bengale hebben wy over Cormandel gesonden, de verloren zoon, 't wapen van Colombo, ende 't hart de Zeerout, geladen met een carga van ƒ 172273 „ 7 „ 11. bestaende uyt peper, chiancos, en afgeslete munt, gaende de ladingh vande verloren zoon 2/3. voor reeq. vand' E. Comp.e en 1/3. voor reeq. vande capiteyn der burgerye Gerrit Lindeboom, die zyn schip op die conditie vand' E. Comp.e weder gehuert heeft, ter somme van 1000: Rds, ende zyn voor 1260. pagoden op Cormandel weder gehuert, twee geddelte jachte schepen, namen voorende ontrent de vier honderd last en ende genaemt de Haen en d' Hen, yder een man met een stuerman en tien matrosen, dewelke zullen op Oripa wat werden vertimmert, en die vandaer in January ofte February met rys verwachten, een man met inlants boots volck boven voorsz. matrosen, omdaer voort ten dienste vand' E. Comp.e te gebruycken, daer 't selve zal geoordeelt worden niet behoeflycke oft dit ons bedryff, zal u Ed. aengenaem zyn. ——

Den Achtb. raet van Justitie deses eylants heeft by eenparige voysen verstaen, dat den coopman Hadius behoorde nae Pallecatta te werden gesonden, om aldaer uyt den fugitiven Candialappa als verstaen eenige getuygenisse die noch wel tot openinge zyner zaken requireerde, alwaer 't proces dan is overgedwoert, gelyck Candialappa ook op vry geleyde verschenen is, ende bekent heeft den stroock niet betaelt te hebben, d' H.r Pit ende den raed op Cormandel hebben twee dagen in 't selve met de raden der commissie besoigneert, ende is eyndelyck de zaeck aldaer eenparigh soodanigh getermineert, als by de rolle blyckt, voor welcke sententie hy den raed, ende specialyk den commissaris, en d' Gouv.r Pit bedankt heeft.

Soodanige ordre dient aenbelden vanden commissaris op Pallecatta in raed van Cormandel indese en geene zake gestelt zy, blyckt u Ed. by oude resolutie daer af 27. Augusto getrocken, wanneer ende wel ten principalen int verbeteren der schoolen, en gedane beschrijvinge nae Tansjaour, zynde andersints alles in soo goeden ordre gevonden, ende gelaten, dat het voor d' E. Comp.e te wenschen ware, uyt vertreck vanden heere Pit, zyn E. plaetse met zoo bequamen persoon weder moet vervult werden. ——

Van Batavia zyn ons successive bejegent 't schip de Provintie Weesop, gecomen de schepen Muys, Roode Leeuw, Bloemendael, Delbrugh, Drachenis

waer mede wel ontfangen hebben u Ed. zeer aengename brieven van den 2. Juny, 13. ende laetsten Augusty en 11. septemb., ende waerop u Ed. in ordere dienvolgelyck zullen antwoorden. ——

Eerstelyk is ons alleen zeer leet dat u Ed. ordre by missive vanden 2. Juny gegeven, raekende het aentasten vande Stadt St. Thomé, ende 't behouden derselver niet heeft mogen effect sorteren, door 't schynt dat 't vertrecken vand' aenwesende schepen, ende 't krygs volck daeromme alleen opgehouden noch al een beswaringe geeft ten costen vand' E. Comp.e geweest zy, want de stadt in dese occasie geconquesteert zynde, soude tot groote lasten

niet goet guarnisoen hebben moeten beset blyven, ofte anders het dessyn niet onderstaen zynde, zoude de gemelte kryghsmacht en schepen al lange voorheen nae Batavia met de heer van Goens vertrocken zyn. ——

Met vreuchde hebben wy gelesen, hoe de heeren Majores hadden goetgevonden soo aensienelycke equipagie van 10. schepen, en 4000. mannen na Batavia ende daer en boven noch ses nae [illegible] met 14 a 1600. koppen behalven twaelff tonnen gouts capitael uyt te zenden, mitsgaders dat de retouren soo wel gerendeert [?] hebben, God geve dat alle gemelte schepen spoedigh, ende behouden aldaer mogen zyn, ende alhier ook haest overcomen, van welcke materie hier achter nader gesproken wordt. ——

Van het dessyn by d'Ed. heeren Majores geordonneert te onderstaen, en in den name Godts byder hant te nemen, zullen voor alsnoch niet anders zeggen dan dat wy niet smertelyck verlangen, u Ed. nader resolutie ende te gemoet zien, om ons nae te reguleren, ons ondertusschen bedroevende dat de kostelycke tyt soo heen loopt, ende wy noch onmachtigh blyven [illegible] tot bevorderinge van zoo wichtigen werck by der hant te nemen. ——

Met groote droefheyt hebben wy gelesen het overkomen der Chinesen op Formosa, ende de ongeluckige rencontre ter zee, ende waer door het schoone schip den Hector soo deerlyck verongeluckt is, hetwelck andersints oorsaeke vande victorie hadde connen zyn, wy hopen dat de aensienelycke ende spoedige uytsettinge van 10. schepen, met 730. militairen de saeken in korten een ander keer sal doen nemen, gelyck ook met u Ed. gelooven niet twyffelen, ofte d'onse zullen haer te lande mede wel meester blyven, het schynt dat Godt de Heere de wereltse saken somtyts een tegenstellingh belieft toe te voegen, want andersints had ons die aensienelycke macht mede mogen toecomen, ende ons te formidabeler hebben gemaeckt, dan wy verhopen dat u Ed. voorsieninge ende laetste expresse ordre nae Tayoan gegeven, noch zoo vruchtbaerlyck zal uytvallen, dat wy vandesselve kryghers noch eenige zullen connen employeren, soo't niet is tot dienste vande vloot, ten minsten tot vullingh der Ceylonse guarnisoenen, die al wat sober zullen voorsien blyven, 't welck nu niet te meer der geruchten can geschieden, om dat sich den koninck van Candy seer vredigh instelt, ende geruste hout, ende de vloot boven 's winters altoos voor dit eylant den frontier blyft, welckers oorsaek Ragia Singa mede wel voort sal doen geruste blyven. ——

Gelyckerwys het droevige toeval in Tayoan tot ons dessyn verhinderinge schynt toe te brengen, zoo bekennen wy met u Ed. dat het in dese conjunctuere van tyden, voor d'Comp.e zeer wel komt, dat sich den Macassaers soo wel aenstelt, God geve dat hetselve lange mach duren

of dat d'oostersche provincien van zoo veele oorlogen en moeyten afgemat, eenmael mogen in ruste en vrede besteet werden. ——

Met verwonderinge hebben wy ook gesien dat den Soesoehoenan Mataram van zyn quade resolutie wat begint te desisteren, ende zyn havens van d'oude begint te laten bevaren, vele weetende om rys uyt zyn lant te trecken meynende wy, dat die voort weder tot andere gedachten (naer zyn aerdt) zoude brengen, wy zullen van onse zyde niet nalaten soo veele schepen om rys naer Japara te zenden, als eenighsints doenlyk zy, waer voor wy alsnoch U.Ed. niet cunnen verseeckeren, maer soo godt de Heere, alle de schepen spoedigh gelieft te laten overcomen, maken wy eenigen staet, om Vlieland, Aegilles, en Delvingh met rys tot U.Ed. te zenden, de provintie gaet nu volladen over, die nu zeer bequaem voor Amboina U.Ed. in de hant comt, ende zoo de schepen by U.Ed. naer Cormandel geemployeert, aldaer geen ladingh mochten becomen, is voor d'Heer van Goens vertreck aldaer vast gestelt, die over Ceylon na Japara te zenden, alwaer wy hopen dat het aen geen rys gebreken zal. ——

Den nadenckwaerdige goederen zyn uyt den Hercules geborcht, hoe wel de Heeren van Goens en van der Meyden persoonlyck soo wel als den Commandeur Roothaes en schepen hun yver daer toe betoont hebben, ende met goede wacht eenige dagen de stranden hebben doen bewaken, het schip is juyst gebroocken tegen het barre klippen eylandeken, aen d'overzyde van de bay, daer 't selve zoo wel als de ladingh te morsselen geslagen, ende tusschen de klippen aen splinters gebroken is, ende zulcx in soo corten stont dat het naulycx te gelooven zy, 25. oft 30. packen caneele zyn aen lant gespoelt, maer waren door 't soute water zoo doordrongen, dat wy goet vonden die te doen verbranden, alsoo present op Ceylon geen caneele gebreeckt, aen den rys en vracht nieder verloren zynde dan aen den caneele, van het geschut hopen wy met 't bedaren der weste winden, wel eenige weder te becomen, bestaende uyt 36. ysere maer geen metale. ——

Of het eylant Ceylon staende saken in zeer goede en gewenste termines maer 't selve cunnen wy U.Ed. van de Malabaersche cust niet so wel verseeckeren, bevindende by d'advysen van den koopman Swachterbo dat daer alle de Mallabaersche Regiaes vereenight hebben, daer onder mede den Samorijn met den koningh van Couchin, dat in dese conjuncture zeer qualyck staet, want het is in der daet gelyk U.Ed. soo wel oordeelen dat wy te formidabel in haer oogen worden, ende dat onse opluyckende macht haer doet vresen voor onse conqueste, en dat wy alleen gaerne alleen Mrs van den handel waren, wy zyn jegenwoordigh in dese zake zeer becommert, om dat wy sullen beletten met die geen daer mede wy dienen in vrientschap te leven, welcke nochtans niet nalaten zullen de Portugesen met al haer ——

macht te becomen, waer door geen ander middel zien, Coylan
off Couchijn aen te tasten, sonder groote resistentie vande Nayros
te gemoeten, ende dat ons vry swaerder zal vallen, dan de macht
der portugesen, welcke ook in geen voordeel met onse dreygende —
wapenen (buyten allen twyffel) hun zullen weten te betraghten, en
de Mallabaren jegens ons verbitteren; als mede ons bedryff —
ontrent Ragia Singa tot een dergelycke haet wel weten in te
scherpen, sonder ons groot recht dat wy daer toe hebben te conside-
reren: het staet ook te vreesen dat der Malabaren ongeloof, haer
noyt sal connen doen in beelden hoe wel wy het 't haeren besten
voorhebben, wy zyn met den raedt nochtans van u Ed. opinie, dat
men van Coylan behoorde te beginnen, ende hiermede 't groot werk
van der Moyden gehoede omdat wel gelegen plaetse tot een frontier
voor Ceylon, en versekeringh des handels op de Malabaersche kust
te fortificeren, ende wel te besetten, en waer toe wy alle mede wel
zouden incliniren, zoo zulcx niet eenigher maten van u Ed. intentie
afweeck, en ons derselver daer door geen importante hinderniss —
stonden te gemoeten, want het is gebillicklyck, dat het niet geheel
moeten sal werden ingenomen, om (den vyand daer uyt gedreven zynde)
geheel off te fortificeren, off nae u Ed. inclinatie d' Songaty te
restitueren, en voort onse fortuyn op Couchijn te zoecken; soo
wy het dan moesten verstaen te restitueren, meenen hoopende dat
het de Couchynse koninck ytts goetts zal doen geloven, maer
gefortificeert zynde, zal het de portugesen een middel zyn, om
't aldergequaelste van ons uyt te kryten, ende om ons soo wel by den
Sammorijn als by den Coetchynder odieus en suspect te maken,
ende derhalve tyt al vedroom soo sterck doorgaet, vreesen wy
grootelycx dat zelffs het saisoen zoude connen verloopen wesen, eer
wy van Couchyn Mr. waren, want het is zeker dat se wel op hoede
en tot tegenweer gereet zyn, ende waervan wy soomtyts al mede —
meditiren, off niet al zoo goet was, dat men Coylan gewonnen
gefortificeert ende wel versekert hebbende, onse wapenen op't —
spoedigste voor diu brachten, daer men ons minst sal verwachten
esterende tot het passeren vande Tayoanse schepen de bare van
Goa wel besett, om ons dan derwaerts te volgen, en daer jegen-
woordigh veele van opinie zyn, dat de victorye zekerder sal wesen
dan van Couchyn, besonderlyk zoo ons den Sammorijn zyn lant
ontsluyte, om verversingh ende montcosten te becomen, want om
Goa aen te tasten, ende van haer Casteelen te beginnen, vertonen
haer d'apparentien, de tyt nock de macht favorable, ende hoewel
dan ook wel een oorsaeck zoude connen zyn, dat niet soo een —

aensienelycke macht (dat godt genadelyk verhoede) weynigh worde
uytgerecht, wy zullen ons op't beste met godt ende met malcanderen
beraden, ende u Ed. nader ordre eerst afwachten, om dat best te weten,
wat ons te doen ende te laten staet, streckende anders onse inclinatie
meest om de Malabaren uytgestuypert zynde, dien aen te tasten
dat voor d'E. Comp.e nutter dan Goa gehouden wert, en waer toe wel
zoude doen, soo wy nu de macht gereet hadden, en mette vloote soodanigh
die geprojecteert is, aen de gangh waren, ende die wy dan met u Ed.
zouden hopen met haer ontsagh veranderingh inde gemoederen der
vyanden en Malabaren zoude maken, waertoe sich de saken nu noch
ongunstigh vertonen, omdat de schepen beschadelyk uyt het vaderl.
so lange vertoeven, daervan wy nochtans voort [illegible] u Ed. beter
tydinge hopen over te schryven, dat God genadelyck gunne.

De redenen by u Ed. geallegeert, om zoo weynigh als doenlyk den Coninck
Ragia te moveren, meynen wy gehoor betracht te hebben, want het is
inderdaet, gelyck u Ed. zeggen, dat geen goet contract met hem aen
te gaen noch te verkopen is, de middeconditie wy oock hebben aenge-
went tot den goede vrede, meynen wy dat ons hiert op hem niet zal
verheimnert hebben, ende dat by zyner tyt den middel sal weten, om
geen helpe te duncken aen te nemen, ende zulcx omdat hy niet alleen
doude tegen alle [illegible] hert, aenhout, die hem in [illegible] gehouden
zyn, maer zelfs dengenen die wy laest op zyn begeeren, derwaerts
hadden gedemitteert, het besetten van Cotiar is by den raedt alsoo
verstaen nodigh te wesen, ende bleyft de heer van goens ende den raedt
van standvastige opinie, dat het hoe eer hoe liever best dient, op
die wyse alst doe niet sonder behoorlyk overlegh voorgenomen was,
op dat het ons naemaels niet moet berouwen.

Wy houden het oock daervoor dat geen zake jegenwoordigh de vrede met
Ragia Singa meer cultiveert ende den stelstant in wesen hout, dan dat
wy op Calpentyn de vrye vaert laten staen, d'E. van goens is nu in
de maent van Jaffenapatnam nae Colombo, op die plaets aengecomen,
heeft daer sorge gedragen dat niemant dan die haer [illegible] ongelyck
is, ende niets door soo stil verby trocken, werter gevreest dat zulcx
niet hoffelyck genomen zy, ende het heeft meer volck inde quartieren
afgetrocken heeft, doch leggen nu mede op de noorthoeck vant eylant
[illegible], die anders somtyts met moeyte en groote macht moeten
ontset werden, gelyck u Ed. niet onbekent is, ende dunckt ons om tot
s'Comp.s oogwit te comen, dat men door zulcke middelen 't volck te
beter zal afsloven, om alsdan de landen weder te bevolcken, ende
magh men hopen dat Ragia onse besettingh op die wyse (als geschiedende
buyten zyn [illegible]) metter tyt sal aengenamen werden, gelyck d'intentie

op Cotiaer ook geweest is; ons volck present noch in Candy resideren
richtmen wederom dat in korten staen aff te komen, dat god geve,
ende wanneer wy ook volgens u Ed. intentie ende ordre niemant
meer derwaerts zullen zenden, onder wat schyn het ook wesen, ende
hoe schoon Ragia praten moocht, sonder alvoorens te weeten u Ed. ordre,
Contraveneren zullen, wy konnen niet schuldigh blyven, hebbende nu al
genoegh tyt om hem een brief te schryven, maer geoordeelt best geen
slapende op te wecken. —

Den lantbou betreffende wy naer ons krachten en vermogen, maer is over
't geheele eylant Ceylon een groote sterfte onder de beesten geweest, insonderheyt nu binnen weynigh maenden op Colombo ende Negombo, —
zynde op Negombo (na de rapporten) niet min dan 800. allereen gestorven
ende op Colombo nae getuygenisse vanden dessave, van de 3. 2. offe
van 1000: 600. stux, dat ons dapper te rugh zet, gelyck nu mede de
expeditie der slaven weder vele werck geeft, het zaet is echter om
sommige plaetsen besonder op Colombo redelyck geslaeght, ende op
andere weder qualyk; 't welck met industrieuse arbeyt trachten te
verwinnen, daer op haer Ed. gelieven te verlaten. —

De brouwerye en smederyen worden na ons uytterste vermogen op —
Jaffanapatam voortgeset, gelyck d' Hr. vander Meyden uyt de Tansiongs
ende dan op Colombo eenige sal int werck stellen, hoewel weynigh
onder deselve gevonden worden; op den ontfangh op Jaffanapatam is
daer vry wat licht over geloopen, ende die sorge niet gedragen die wel
nodigh geweest waer, besonder ende int getal vande maet, lusteren de
gehouden reeckg.r seer vele, gelyck u Ed. inde Commissaris dachregister
mach blycken, die van Negapatam hebben haer ten vollen verantwoort
maer zyn die van Jaffanapatam vele te kort gekomen, haer differentie
blykt u Ed. by zekeren brief aen d' Hr. Commissaris dato 18. Augusty 1661.
geschreven, waeraen zyn Ed. sich is gedragende, ende tusschen heeft gem.
Commissaris op zyn aenreysen tot Palliacatte groote instantie ontrent
sommige weevers gedaen, ende om eenige nae Jaffanapatam te
bewegen, haer wat gelt op de hant aengeboden, waer op sich vertoont
hebben twee broeders met versoeck, dat den eenen aldaer mocht in
gelaten worden inden lande ende [illegible] der lywaten, mits dat
den anderen met 100. huysgesinnen nae Jaffanapatam soude overvaren,
dat aendeselve by zyn Ed. en d' Hr. gouv.r Pit is toegestaen, en waer
aff al eenige huysgesinnen op Jaffanapatam gebracht zyn, 't welck
wy hopen goede voortganck sal nemen, dese zake soude apparent
te beter slot nemen, soo het u Ed. goede gelieven waer den nieuwen
gouv.r van Cormandel sulcx ernstigh aen te [illegible], alsoo niet weetende
vand' Hr. gouv.r Pit, daer op wel licht so yverigh niet mocht [illegible]
worden, want d' Inlantse [illegible] nu het transport vande —

wevers wel swynt toe te laten, dat anders wel licht zoude verboden worden, aen schilders meynen wy, dat het in korte jaeren niet zeer sal gebreken, alsoo der nu al redelyck veel zyn, ende veel meer dan de wevers bevonden, maer aen wevers swynt het meest te haperen op Jaffanapatam zynde de wevers onder de alderverachtste geslachten gereekent, twelck dit werck al mede geen goet doet, en souden die caste door de authoriteyt vand' E. Comp.e eenige vergeltingh ende vryheyt moeten geven, om haer metter tyt te vermeerderen, ende uyt de kinderen van andere geslachten eenige aen te queeken, dat wel zal te practiseeren zyn, maer het moet zyn tyt hebben, wy zullen nu de saecke allengs trachten aen te leggen, om eenige schilders voor eerst herwaerts te locken, daer de rivieren en wateren daer toe beter zyn, dan op Jaffanapataam, 't succes moet van den hemel afgewacht worden. —

Dat UEd. ons van twee soo bequame Capiteynen (als zyn Poolman ende Schimmelpenningh) hebben gelieven te versien, heeft ons verblyt, maer dewyle de drie aenwesende capiteins luytenants, Barent Sedout (?), Marten Scholten, ende Pieter du Pon, hen grootelyx zouden vernoegelyck (?) achten, soo se onder deselve zouden hebben moeten submitteeren, is by rade verstaen haer mede de provisionele capiteins plaets te defereeren, niet alleen om haer de courage niet te benemen, nu de (?) tyt, maer ook omdat sy lieve (?) zeer wel verdient hebben, ende wel ouder officieren zyn, hebbende op 't vertreck vand' E. H.r van Goens van Batavia Poolman sergeant van den luytenant du Pon geweest, wy zullen volgens UEd. ordre over elcke 3 a 4 comp.en een capitain tot hooft aenstellen, soo haest met lyf het corpus van de militie by een vergadert is, ende verhopen van UEd. daer toe noch eenige stoffe te erlangen, ofte anders salt ons altyt daeraen niet gebreken. —

Soo haest ons vloot by een, en twelck tot ons dessyn niet goeds (?) aende gangh is, zullen wy alderbest (?) counter (?) maken, wat scheepen ons mogelyck zullen weder te missen, ende off de Heer (?) voyagie naer Persia zal connen werden geexcuseert, op 't heele sal naer ons vermogen tot UEd. volle vernoegingh gelet worden. —

D' Eerwaerdige predicanten Caldius en Donker zyn hier wel aengecomen, maer hebben noch niet vast gestelt op wat plaetse haer Eerw: zullen werden gebruyckt, d' Eerw: Baldeus hebben wy om zyne expeditie versocht, daer staende de voyagie tot Indy toe te commende by te beyden, alsoo wy achten by eenige tractaten zynde, wat omgangh omtrent de subtyligheyt der schriften, en andere papen wel van noden te hebben, doende Donker heeft nu mede zyn debuut aengeboden, om den Heyn (?) te volgen, dat wy hem niet meynen off te slaen, om nae 't vertreck van d' Eerw: Baldeo de vloot voort by te beyden; de kercke van Jaffanapatam

wert middelerwyle van d'Eerw: Abeel (die ons goet genoegen gevest) bedient, zulcx geen verachteringe in dat werck sal geschieden ende wert over de scholen, (in sonderheyt der Jeught) soodanige ordre gehouden, als u Ed. ons successive geordonneert hebben, ende hy voor dato wedder geexpliceert, hebben. ——

Soo mede comen de Ceylonse burgeren beter (jmmers voor eerst) op helpen, dan dat haer soo wel van de mooren, ende andre werden toegestaen, de vrye vaert op Tanasserij, Bengale, Orixa, Cormandel ende d'Cust van India, Item Malacca ende Batavia, want den lantbouw niet soo veel kan beschieten dat se yets opleggen, om haer aen te moedigen, ende de sake wel ingesien dunckt ons, dat de burgerye algeer 9 a 10 scheepen hebbende, Ceylon van rys en andre nootwendigheyt sodanigh souden connen werden versien, dat s'Comp.s ende de vrachtscheepen dan mochten werden geexcuseert, dat in allen gevalle d'Comp.e geen ondienst kan weesen, ende haer nochtans zal verrijcken, het gebreeckt ons aen eenige burgers die wat capitael hebben, zynde 't verlies van Jochem Joachimsz Capitain over de gesegde burgers soo jmportant dat het geheele corpus daer van gevoelen heeft, in zyn plaets hebben wy juyst der dienst geavanceert Evert Duijverman schipper op de fluyt Pegu, hebbende lange met de mooren gevaren, den selven hebben wy mede Belligam bedeelt voor eenige jaren, ende also aenstaende 1661 de dorpen de novo zullen werden verpacht, hebben wy geraden geacht de besitters die een jaer te verlengen, om middelerwyle u Ed. ordre over de consideratien by d' H.r Commissaris Hamen gestelt en aen den H.r Gouv.r tot instructie gelaten, aff te wachten, — zynde wel onse alle opinie dat de gemelte dorpen ten minsten voor 9 a 10 jaren behoorden te werden verpacht, 'twelck niet alleen verbeteringe onder de burgerye, maer ook aen de landen ende dorpen beloofft, ons dunct by dese conjuncture niet ongeraden, dat men alle de vagabonden ende ondeugende burgers weder in dienst onder discipline der militie annemen, om alleen die geene te continueeren welcke bequaem ofte jmmers minst ondeugende zyn, blyvende dan voort by onse vorige resolutie, om niemant vrydom te vergunnen dan die goet zyn, ende welcke dan ook te beter sullen meriteeren de gunst dese van de Comp.e genieten, ende die wy ook aen haer niet sullen sparen, om u Ed. soo goeden intentie te voldoen; den acker is door de groote leenden in de provincie van Tanjouer, door honger en sterfte, ende Singier door oorlogh overgekomen, geheel in prys gedaelt, 'twelck al mede geen goet aen de burgerye doen sal, want deselve zy niet al haer macht voortteelen, om haer armoede te verbinnen, vallende het selve onder de voet, door de minste schade en dese dan voort lange ondervont van de laetste contractatie conden wy lichtelyk besorgen, dat se geen schade lyden, maer het sendt ons dat se soo weynigh proffyt sullen opgedaen hebben. —

De elephanten vande Lixgant kopers aengenomen is meer tegens als met
wille vand' H'. van goens geweest, als die haer (?) selve expres hadde aff
geslagen, maer nademael hebbende zulcx vanons weten te obtineren,
uyt insichte dat se met rijs waren aengekomen, en in betoon en de wat
animeren, de selve hebben zyn ten huyse vand' H'. Gouv'. bij de koopman
oons ontfangen, niet om de Ceylonse winsten te vermeerderen, maer als
geschiet om de kooplieden te animeren met rijs weder te comen. —

Weyle u Ed. niet begaert, dat het geen d'onkosten meer als de winsten
zyn, op den candele gebracht werde, zullen wy u Ed. ordre prompt
gehoorsamen. De onkosten aende stadt gale zyn by den raed altyd
gants noodsakelyk geoordeelt, ende vervolgt, de wyle wy van u Ed. geen
verbodt op ons eerste voorstel hadden, ende omdat het ook sonder nadeelen
waerdige onkosten konde werden gedaen, gelyck geschiet zy, ons leet
zynde dat het u Ed. mishaegt, dan wy twyffelen niet ofte de selve costen
zullen daer aen niet alleen wel besteet zyn, maer verhoopt d' H'. van goens
u Ed. genoegen daer over noch te besorgen, insonderheyt soo het gode gelieve,
dat hy zoo langh moet leven, dat hy u Ed. persoonlyk rapport mach doen. —

T'hebbende de u Ed. vand' H'. van Goens en raedt verstaen, die met een
geoordeelt hebben dat het beter was, t fortgen op Negombo te demante-
leeren, dan te continueren, bestaen

Eerstelyk, omdat het tegens de Singalesen niet nodiger is dan een van
onse buyten wachten, al vry verder vande hand gelegen, ende zulcx te
meer omdat d'aldaer ofte het dorp Negombo met pallissaden ende een
wercken van 4. puntgens apart afgedeylt is, t welck tegens eenigen,
loop der Singalesen rykelyk bestaen kan, het is ook seker dat de Singalesen
noyt t hart zullen hebben ons op Negombo te beschadigen, ten ware met
Europiaense assistentie. —

Ten tweeden, dat het een schroeff, mismaekt, en indifferent netgen van een
fortgen is, sonder vers water, ende dat in een voormiddagh met een
batterye van 5 a 6. stucken te gronde congeschoten werden, ende waer in
mensch voor geen granaden soude connen bergen, maer het terstont
moeten opgegeven. —

Ten derden dat de quardyn aend' Z. O. zyde vande vatten doorgraven,
ende alles wat er binnen tot wooningh ende packhuysen gemaeckt,
verrot ende bouvalligh is, ende dienvolgens noodsakelyk moet werden
vertimmert. —

Ende de wyle den raedt doenmaels geoordeelt heeft, dat het de reparatie
niet waerdigh was, omdat het voor de minste Europiaense vyand sonder
onse spoedige assistentie soude moeten swichten, daer t geen beter dat
het gedemanteleert wert, dan soodanigh gecontinueert, en is u Ed.
niet onbekent, dat het ons zeer qualyk van Colombo soude gelegen
komen, Negombo te ontsetten, zonder ons bevorens daer toe wel

gesepareert, ende geschapen te hebben; hetwelck de guarnisoenen en tyden niet altyt toelaten, 't gemelte fortgen is by ons ende fabryck de Twine perfect uytgewerckt, ende gaet met zyn ingenieurs — getrocken hebbende, waer ons gedragen, niet twyffelende off u Ed. sullen oock hebben verwachtigh ende wel gefondeert aensien. —

Den 24. dezer is alhier wel aengekomen 't Jacht bantam met een cargasoen voor cormandel ter montant van f 83705: 7: 12. bestaende uyt 15300. ducaton, en 13500. stux albaty's. Welck cargasoen wy op 't alder hoogste hier van noden hebben zullen, ende noch meer soo ons de [illegible] ontslaet, daer voor wy al becommert zyn; 't opgemelte Jacht bantam heeft de Coninginne van Visiapour veyligh in Negapatnam gebracht, gelyck u Ed. by den brieff door gemelte Coninginne van Visiapour aen u Ed. geschreven, mach bleycken, waer toe hebbende danck is d'oorsaecke daer voor geschiet, gelyck u Ed. uyt neffensgaende extract dachregister by den boeckhouder gehouden, mach blycken, waer aen ons gedragen. —

Sodanige papieren, ende boecken nu by den Heere Gouv.r Pit aen u Ed. gesonden werden, bleykt uyt 't register daer aff gemaeckt, ende wat vaderlants cargasoen int schip de provintie geladen zy, wert u Ed. by factura daer van zynde vertoont, nu resteert noch int Jacht Velsant het cargasoen voor batavia, bestaende uyt 244 packen ter montant van f 103199: 18: 13., ende bedraeght 't cargasoen vande provintie f 90810: 4: 5. ende is alhier aen land geleyt een pack synde morris, daer vande helft wel verrot waeren, bedraeght f 223: 7: 9. daer voor 't comptoir [illegible] in een apart post gebracht moeten werden, welcke drie sommen samen bedraeght het geheele batavische cargasoen vande provintie, Velsant, en Schelvis uytmaeckt, 't Jacht Velsant zyn wy voor alsnoch genootsaeckt [illegible] te houden, om met d'eerste occasie zyn ladingh met te suppeeren, ende soo voort tegen January off soo tot u Ed. te demitteren, God geve ook met soo goede tydinge als wy van harten zyn wenschende. —

De schepen Velsant, provintie, Schelvis ende Achilles zyn gelucklich alle voor den 20. dezer voor Colombo vande Cormandelse cust gearriveert, waer toe wel schynt gedaen te hebben, dat de schippers en stuerluyden yder 50. Rsd. premio vande Ed.e Hr. van Goens beloooft was, onse cleyne vaertuygen, verwachten wy ook alle uyren van Manaer, wachtende nu met groot verlangen na de schepen vande cust te schenden van batavia, ende besonderlyk uyt het vaderlant, van waer alleen de periket is aengekomen, bleyvende Hilversum ende alle andere tot groote ondienst vande Comp.e noch achter, godt bewaertse voor ongeluck ofte anders sal het de besoyn cleyne voortgangh connen hebben, hetwelck nochtans godt genadigh verhoede. —

Uyt retschrift de provintie syn door de Fiscalen van Ceylon aengehaelt 1106. p^s. lapsaraffes, ende 876. commitoes, die voor hare Exportatie by nacht aen boort zyn gebracht, doch zyn aldaer deselve goederen niet connen gevonden worden, maer heeft den Capiteyn Pieter Wasch, soo danige sorge met soldaten ontrent de Luyckien gedragen, dat die niet hebben connen vervoert werden, gelyck daer aff is by den boeckhouder Frans Verhorst op Gale aengegeven, uyt vrese om op Colombo te werden te staen, maer d'overige partye is alhier door de vigilantie vanden Fiscael van der Duffen verstont voor den dach gehaelt, op Gale hebben den Commandeur en Raden over d'eerste aengegeven partyen veele precipitant sonder ons ordre geprocedeert, ende de sententie uytgesproken, confisquerende de goederen ende houdende de actien tegens de eygenaers in staete, soo't schynt om den Fiscael Syms daer mede te beneficeeren, welcke sententie noodsaeckelyck sal moeten werden geannulleert, alsoo te vresen is, dat aen dit werck naer alle apparentie al eenige van hoger bedieninge op Palliacatta sullen schuldigh zyn, zynde deselve gepackt in een pack geteeckent gunnees gewaet, ende even als Comp.^s packen geteeck.^t, daer van wy de goenen naer d' E^d. Gouverneur Pit sullen oversenden, omme haeut te kennen, ende daer nae te ingiureren middelertyt sullen wy de noo, tegens den boeckhouder laten procederen ende scherp ondersoecken, van wie 'tselve goet gecommitteert, want hoe wel wy 't ietz voort zyn aengevoert, soo ist 'tselve niet aennemelyck; bedragende de goederen incoops over de 20 duysent guldens, ende is den boeckhouder voor een armen bloet bekent, naer eynde vant proces wert U Ed. nader bekent gemaeckt, wat van de zake zy.

Dewelcke voorts gereet zynde, verschenen hier den 27. en 29. deser godt loff van Batavia, de schepen Goudsbloem, Holen, Vlissingen, Zeepaert, ende Noteboom; daer mede wy hebbe ontfangen hebben U Ed. nader letteren vanden 22. passado; het volck is niet al te gesont overgecomen, zynde eenige op de reyse overleden, ende waerom noch hoe wat daer nae te vervarschen, ook hadden wy vastelyck verhoopt, dat het getal wat meer zoude geweest zyn, besonderlyck in 't Zeepaert daer onder getelt, ende de Goutsbloem naer Sumatra gedestineert is; ons verlangen is nu alleen naer de Vaderlantse schepen, die godt genadigh mogen overcomen, ofte anders soo't ons niet wel moeckelyck vallen ende by naer alles doen gebreken, insonderheyt aen provisie, buskrugt grove kogels etc. Het volck is ook tot noch te wel, om niet te doen maer nochtans veel te weynigh, om iets Importants te verrichten insonderheyt alsmen om Goa ofte selffs om Cotchyn, dat nu seer versterckt is zoude gedencken, uyt d' voorige hebben U Ed. onse intentie wel connen verstaen, die wy nu bevinden dat meerendeels met U Ed. ordre ende insichten accordeert, wy sullen ten langhsten

tot 15. a 20. November vertoeven, ende soo de Vaderlantsche schepen dan
noch niet op doen, in godes name de reys met d'aenstaende maart aen-
nemen, ende soo middelerwyle d'ordre van UEd. Heeren Majores sich
op doet, sullen wy die na ons uytterste vermogen gehoorsamen, ende
konnende deselve niet, staen wy na UEd. intentie (voor soo veel doenlyk
zal zyn,) ons te reguleeren, want de tyden, zaken ende gelegentheden
kan daer soodanige casualiteyten voortbrengen, dat men by d'ordres
niet als tot groot ongemack zoude mogen blyven, maer gedwongen
worden andere resolutie te nemen, die wy hoopen en niet twyffelen
off UEd. sullen 't in soodanigen voorval hebben te approberen,
wyl UEd. niet onbekent zy, dat in oorloghs en staets zaken, men soo
nauwe en strict aen precise ordres niet can noch mach gebonden wesen,
sonder groot gevaer van veelmaels irreparabele schade onderworpen te
zyn, ende versekert d'Hr. van Goens UEd. mits desen, dat hy soo veel als
oyt zyn uytterste devoiren zal aenwenden, ende met den raede alles
zoo wel ende circumspect overwegen, dat UEd. hem daer in sullen
connen gerust stellen, zynde ten vollen geresolveert, waer't nodigh
moeste zyn, ende de zake het meriteerde, syn persoon en leven van
geen gevaerlykheyt te sparen, noch verschromen, daer voor van UEd.
geen andere recompense verwachtende, als dat hy voortaen van UEd.
niet moge in zynen eerstigen yver geturbeert ofte gealtereert worden,
ende oft buyten zyn hope geviel, dat UEd. dringh nu noodigh geacht de
te nemen, soo versoekt hy mits desen seer ootmoedelyck, dat hem dan een
vervanger mogte toegesonden worden, om hem te ontlasten, ende wat
te rusten, meynende hy nu zyn post al wel te voren gestaen te hebben,
want hem dunckt zoo veel gemackelycker zy, met UEd. te helpen
onderhouden en oordeelen, als langer onder de last van langdurige
moeyten, harde censure, en scherpe berispingen onderworpen te wesen. —

Het schip de Goutsbloem sal noodsakelyk voor eerst in onse camp.s noch
moeten verblyven, om eerst te weten hoe het voor de baer van Goa
gestelt is, ende dat wy occasie hebben sleeweghs te laten convoyeren,
waer na 't retour voor Wingurla in Cholen en Vlissingen geladen
ende sal moeten vertrecken. —

Om UEd. van ryst, terwe, boonen, en erweten te voorsien, zullen wy ons
uytterste devoir doen, ende ook is 't mogelyck niet alleen den Hollebom
maer noch soo veel meer schepen toesenden, als 't eenighsints doenlyk
zy, ende ons mogelyck zyn te missen, daer van UEd. gelieven versekert
te zyn, ende ook dat wel ordre sal connen gestelt worden, om 't cargasoen
uyt Souratte te voeren, insonderheyt zoo wy voorsichtigh niet te veel
tyt verspillen. —

Dat UEd. ons zoo bequamen koopman tot Legerboekhouder geerne gelieven
toe te zenden, comt zeer wel, ende bedancken UEd. daer voor te

bedanken, wy zyn nochal seer sober van papier voorsien, ende so ons de vaderlantse scheepen niet mede brengen, zullen al bedroom op 't hoogste verlegen zyn; wy zullen gemeene koopmansse van sodaanigh bidden, dat u Ed. intentie nae ons vermogen, wel sal voldaen werden.

D'volgende persoonen werden u Ed. voorgedragen om nae haer meriten en officien, die zy tot ons contentement wel bedienen, beloont te werden.

Jan de Voogde presentdoort 't overleyden van Sr. Aerardt de Haes, versoeckt verhooginge van gagie, nu't eyndende expiratie zyns verband, wint op 65. f. maendt.

Hendrik Roman gestelt over d'administratie op Jaffanapatam, wint jegenwoordigh f. 45. voor onderkoopman met koopmans tractement, waer aff de qualiteyt en gagie is verloockende, nu't eyndende expiratie zyns verbandt.

Jacob Schilmans president fiscael en onderkoopman op Jaffanapatnam, versoeckt verbeteringh en koopmans qualiteyt, wint 40. gl. zyn tyt is overwyt.

D'volgende drie onderkoopluyden zyn haer tyt noch niet geexpireert, maer werden in koopmans bedieningen gebruyckt, ende waer over u Ed. deselve werden voorgestelt, om dan't in nae haer Ed. gelieven te disponeeren.

Adriaen van der Goes hout de soldy boecken op Colombo, daer een bree werck is, ende vermits ook den Heer en goet contentement is geevende, versoecken wy dat u Ed. hem met de koopman qualiteyt gelieven te begunstigen, ist niet met de volle gagie ten minsten by halvering also het een lastige bedieninge is.

Den koopman Jacob Bonghaert gaet nu als commissaris over de vitres van den Heyn, waer toe een getrou bequaem persoon vereyst, ende wert d'administratie van Colombo bedient by d'onderkoopluyden Francois d'Haes ende Willem Bocheu, beyde actieve, neerstige ende bequame borsten, beyde van groote hope, die u Ed. versocht werden gunstiglyck te gedencken, zy geniete nu koopmans kantoren, also het een bedieninge zy van swaere verantwoordinge, gelyck u Ed. bekent is.

Den commandeur Isbrant Godske is nu twee jaeren geleden wegen zyn dank overgehouden, ende hoe wel hy ook nu hem selven aen onse dispositie tot dese tocht gestelt heeft, soo sagen wy echter zyn groote inclinatie om na 't vaderlant te gaen, ende waerom hem dan ook zyn permissie gegeven gegeven, ende voor zyn goede diensten in oorlogh en vrede te water en te lande aen d' Comp.e gedaen, bedanckt. D' Hr. van Goens gaet hem op u Ed. approbatie zoodanigh natte vereedat, als hy u Ed. vertoonen zal, zyn persoon wort u Ed. verder gerecommandeert, ende nu d' Hr. Gouvr. continueert is vast gestelt dat d' commandeur Kooltgaes

d'Hr. van Goens zal de peerde korts uytvoeren, also daer toe met groote yver zyn dienst aengeboden heeft, ende zal op Gale zoolange continueren den koopman Vonk die wy verhopen de vereyschte sorge met den dessave de boge in den reek wel zullen dragen, zynde present ook van geen ander stoffe versien. Jaffanapatam is met den commandeur Pavilioen wel bewaert, ende noch meer als den dessave Jacob van Rhee weder derwaerts gaet, die nu toegestaen is eenige maenden hier te blyven ende middelertyd d'administratie met den onderkoopman Bodsen zal besorgen, ter tyt d'onderkoopman de Haes weder koomt, wiens groote experientie wy op de Mallabaersche Cust nodigh hebben, voor den tyt te gebruyken, soo zullen wy ook soodanige sorghe voor dit eylant dragen dat u Ed. [illegible] der guarnisoenen wel geleve gerust te wesen, konnende hetzelve met Godes hulpe niemant beschadigen, soo lange de vloot in wesen, ende benyden geen is, behoorende geen 's Comps. wapenen gerakt zynde, sal daer op behoorlyk gelet werden. ——

Aenden nabab zyn d'elephanten daer op hy zoo lange pretentie gemaeckt heeft in July verleden toegesonden, zynde zyn eygen schip met rys op Jaffanapatam daer toe wonder wel te pas gecomen, het schip is (hoewel met een onser beste stuerlieden belast) Masulipatam verby geraeckt, ende op Visagapatam aengekomen, ende verstaen datter drie van op de reyse zyn gestorven, daerom hy apparent al weder om indemnisatie pretentie sal maken. ——

Verleden jaer is de reyse naer de Maldives door 't laete saisoen tot niet geloopen, maer zullen ter geleegender tyt zulcx onderstaen, waer van u Ed. 't succes wert aengeseyt. ——

De vriendschap aen Wantapandyen zullen wy met een bequaem persoon laten presenteren, ende meenen wy met u Ed. dat den schrobbigen Malaffa Mal[illegible] niet meriteert eenige courtoisie, de wyle den handel al wat beter door ander middelen en koopluyden sal connen vervolgt worden. ——

Op de muntsgie meenen wy dat nu sodanigen ordre gestelt zy, dat wy hopen u Ed. intentie wel voldaen te hebben, niettemin sal d'Hr. gouvr. naer volgens u Ed. bevel jaerlycx d'specificatie met een kaert [illegible], ende u Ed. de acte daer van overschreden. ——

Hierneffens komen u Ed. toe de stucken ter eerste van twee overspeelders, zynde de vrouwe een mestice getrout met de soon van Domingos Aeres, ende den overspeelder een Moorsche Marcomdaen, sodanigh die hierwaerts van Gale gesonden zyn, om van ons en den raed geapprobeert te worden het crimen en sententie is te swaer, om van 4. leden gelyck nu op Gale geschiet is, te werden geterminneert, daer in voor toecomende al voorsien zy, ende hoewel wy volgens de wetten ende ordonnantien van Batavia met de executie geen swarigheyt maken voort te varen, soo wouden wel eerst u Ed. goet vinden over die saecke te hebben,

tweemael zyn dergelycke saken hier gepardonneert vande doot ende eens ter executie gestelt, ende zullen dit tot U Ed. goet vinden bewaren, ende middelerwyle de misdadige in gevanckenisse houden.

Sodanigh rapport d' E. gecommitteerde Pieter Paine en Gerrit Doubertg aende Hr. van Goens, rakende de zaken van Pedro Serra, gedaen hebben, blykt U Ed. bydde copie hier nevens gaende, ende gaen alle de oude ende verdere ingewonne stucken, in handen vanden E. Pieter Paine, in een Casken met des E. Comp.s, ende des Commissaris zegele gecachetteert, onder dewelcke stucken zullen U Ed. mede vinden een Interrogatoria by d' Schouten beedight, waer in verclaert wort, dat die vande hoge regeringe geen kennisse van 't werck gehadt hebben, accorderende met dergelycke by d' Commandeur Pavilioen gepasseert; d' koopman Aemia is tot Masulipatam door swaere ziekte overgebleven, die by reconvalisatie apparent met het schip [illegible] staet te volgen.

Soo heeft d' Commandeur Goske aende Commissarius mede overgelevert schriftelyk rapport van zyne gedane visite op Masulipatam, hier nevens in copia gaende, daeraen sich d' Hr. van Goens is gedragende, en wert U Ed. daer en boven door den koopman Ludolff van Coulster gepresenteert copie van zeker vertoogh, concernerende den handel op Masulipatam, hebbende nevens voorstaende rapport wel meritoriaal geweest, ende U Ed. gepresenteert te werden, om voor te komende zoodanige ordre meer te stellen, als U Ed. nae haere prudentie sullen nodigh achten.

Met het vertreck deser vlote ende 't schip de Provintie wert Ceylon seer van volck, ende de meeste bequame ministers vand' E. Comp.s ontbloot, besonderlyk geraeckt tot d' Hr. Gouv.r aenden bequamen en gequalificeerde persoon, die men Colombo by zyn E. absentie zoude mogen bevelen, ende ook de Justitie bedienen, die de Gouv.r op dit eylant zeer veel werck geeft, wy hebben onse speculatie gehad op d' E.E. Adriaen Boogaert, en Ludolff van Coulster, zynde den eersten wel nodig tot de Justitie ende d' ander van geen minder noodsakelykheyt tot de negotie, doch hebben niet derven bestaen daer toe te treden, om 't proces vanden eersten, ende om dat den eersten van U Ed. was gecommitteert, ende daervan rapport zal moeten doen, wy laten dese zake U Ed. voort sorge bevolen.

Den 20. deser bekomen tydinge dat de Sluyp Eydracht voor Galle wel aengekomen was, die wy zoo wel gehoopt hadden, dat Colombo zoude hebben aengedaen, ende waer mede vande [illegible] uyt Bengalen hadde connen ontlast worden, dat nu te veel tyt zoude kosten, ende daeromme aen den Commandeur Roothaes geschreven is [illegible] packen syne daer in te schepen, ende deselve sluyp zonder uytstel voort te zenden, opdat sy de zyde voort [illegible] U Ed. noch tydigh magh toebrengen.

Sodanige brieven ons van Wingurla zyn toegecomen, bevindt u Ed. by d'originele brief, door de koopman Santvoort aen u Ed. afgesonden daerin te zien is, dat de Portugesen groote schade te water op ver- scheyden plaetsen geleden hebben, ende dat zy tot assistentie galjoen, t welck verleden Jaer in Mosambique overwintert heeft, binnen Goa (God weet wat hoop) gekregen hebben; de gouverneurs Anthony de Soisa Cotinho ende Francisco de Mello de Castro afgeset zyn, ende in plaets gestelt Manuel Mascarenhas, Luys de Mendonsa Furtado, en Pedro d'Alencastro daer van den eersten noch absent is, ende wederom andere sodanige order in haer saken beginnen te stellen, als u Ed. by den brief gemelt te zien hebben, naer onse om kortheyt eerwaerdigh gedrage. ——

Hier neven gaet noch een versoeck vanden Secretaris der Commissie Lucas van Weerden, waerop u Ed. t' zynder tyt soo favorable gelieven te letten, als u Ed. zullen oordeelen, zyn yver te weesen gemeriteert. ——

Met dese occasie comen u Ed. oock toe den 3. en 4. dese daer nu gisteren, bestaende oock in 2. stoelboecken, voor 't vaderlant ende Batavia, seer gaerne hadde den Commissaris uyt de selve, ende de vorige, u Ed. een rapport kortelyck geformeert, doch is hem tot noch onmogelyck geweest, daer toe tyt uyt te vinden, versoeckt dergelyken dat hy zoolange mag u Ed. schuldenaer blyven, tot de gelegentheyt sulcx sal toelaeten, ende die zyn E. niet versuymen sal. ——

Hiernevens komt u Ed. toe een requeste vanden koopman Jacob van Kee, present dissave en secunde vanden Commandeur van Jaffanapatnam, om by u Ed. daer op favorabelyk geleth te werden; d'E.e van goeds getuyget mits dese, dat hy hem gedragen heeft altyt, in alle zyn actien, ende die zyn bevolen boven ~~[illegible]~~ anderen, naer de eerste gelegentheyt te hebben uytgevoert, gelyck zyn brieven voor aff u Ed. getuygt geweest, zyn tyt is nu anderhalf Jaer over uyt, ende de wyle dese man is van groote hoope, om op dit eylant metter tyt meerder dienst te doen, werden u Ed. ten ootmoedigsten versocht in zyn advancement met den tytel van Opperkoopman, ende de gagie daer toe staende sodanigh te disponeren, als u Ed. voor den dienst der Comp.e zullen gelieven nodigh te achten. ——

Tot ons leetwesen moeten wy u Ed. bekent maken hoe ons van Gale (binnen onse order) zyn te lande toegesonden, de brieven van de Oyevaer, aen u Ed. uyt Persia gesonden, met geleyde van twee soldaten, en is den eenen die de brieff droech in de rivier van Bellitot, met de brieven verdroncken, en verloren sonder die hebben connen gevonden worden; de Copia vanden brief is ons met Bantam toegecomen, die met d'Oyevaer derwaerts gaet, maer wy vreesen dat aende factuyren meest sal verloren wesen, ende zullen daerom naer Persia schryven, dat van daer de selve te land naer 't vaderlant gesonden werde. ——

U E. staen aldaer vertoont te worden twee wisselbrieven monterende samen 3269 3/5 R^x. a 60. st^rs. yder, ofte f 9808.16.– op Gale in Comp^s. Cassa gestelt, om aen de eygenaers ofte haer gemachtigde op Batavia weder te doen betalen, namentlyck. ——

25. Octob. eene van 232 1/10 R^x. door den Jan de Costa Sabandaer om op Batavia te voldoen aen den E. ontfanger Jan Croon. ——

26. ditto. d'ander van 3037 1/2 R^x. aen den E. Commandeur Isbrant Godsken, ofte desselfs gemachtigde op Batavia. ——

Hiernevens gaen mede volgens de registers de eyslanse(?) en daer onderhorige comptoiren, plaetsen, negotie en soldye als scheeps boecken, nevens andere papieren, en het dato register van hier [illegible] U E. dat van Gale, p^r. Kleynschip(?) den eygenaer te verwachten, waer toe den Gouv^r. en zynen raed haer vorder refereren, zynde by het advijs van de Cust in de provintie gesproken 150 packen zoo fyne als middelbare caneel en neempt den schipper vanden eygenaer noch 1000. packen in te comen nemen, omme tot U E. te brengen, d'adviso. ——

Tot boeckhouder over de dreyns(?) goederen is gestelt Ryckloff van Goens de Jonge, die de op U E. approbatie by resolutie (mits naer bystyls expiratie) toegevoeght de qualiteyt van onderkoopman met veertigh gulden ter maendt. Die vader versoeckt gedienstigh dat U E. deselve gunstigh gelieve te approberen, considererende sulcx niet alleen als loon voor zyn capaciteyt, maer oock voor zyn getrouwigheyt, ende waerom ook niet twyffelt, off U E. zullen daer van acte in forma passeren, ende waer voor hy ontrent d'Comp^e. en de U E. zal danckbaer zyn. ——

Soo als wy den E. Commandeur Godsken zyn versocht(?) houden te geven, wiert geen van d'E. Heer Gouverneur voorgehouden, ofte hy gehouden zyn eene dese aensienlycke [illegible] weder te bevoegden by te zetten, 't welck zyn E. sigh zoo ter herten heeft getrocken, dat hy lofflyck tot verblyff resolveerde, mits den selven aen U E. zoude voorgedragen worden, om op zyne merite soodanigh te werden buyten verbandt geset, als zyne diensten waerdigh zyn. Ende mits deesen dan voor deses [illegible] te verlangen hebben, zullen eyndigen, ende naer onse gantsch eerbiedige en hartelyke salutatie U E. gesamentlyk ende yder int besonder Godes bescherminge bevolen laten, onderstont U E. onderdanige dienaeren, ende geteyckent Ryckloff van Goens, Adriaen van der Meyde, ter zyden stont Int Casteel Colombo desen lesten octob. A^o. 1661. ——

d'Ed. Hr. Joan Maetsuyker gouvr. generael
ende d'Ed. Heeren Raden van India. —

d'Ed. Hr. van goens aen haer Ed. —
30. octob. 1661 —
ontfangen den 5. decemb. p[er] d'provintien,

Ed. Achtbaere, Hoogachtb., Manhafte,
wyse, voorsienige, seer genadige Heeren
ende Ed. Heeren. —

Hiernevens gaet in handen van d'Ed. Meesters Andries bogaert, ende pieter padt, beyde commissarissen van Justitie, het voldongen proces tusschen d'Hr. gouvr. Adriaen vander Meyde, ende den fiscael Lucas vanden dussen voor d'Comp., om aldaer na u Ed. believen nader gehandelt te werden, van't welcke proces reets zoo vele gesz. is, dat het nu schier niet nodigh ware, u Ed. daer nader verder op te houden, doch op dat u Ed. de oprechtheyt myner handelinge blyken mogen, hebbe ik myn vorige schryven, voor de gecommitteerde — bogert ende padtie, byde vanden raed, welcke noch present waren, doen confirmeeren, want ik hebbe noyt een ende deselven raedt altyt connen compleet houden, maer gestadigh moest die geene mede gebruycken welcke voor de hant ende ontrent my waren, waer van den commandeur Godske, capitain Wolff, de koopluyden bouchorst, ende van Waerden, alleen noch in wesen zyn; myn advys in de zake vand Hr. gouvr. hebbe ik voor aff na myn alderbeste geweten soo moderaet gegeven, als my behoorlyck [?] ende een [?] eenighsints mogelyck was, ende doen met eenen sonder praeoccupatie u Ed. oprechtelyk bekent gemaeckt, dat de last van dit gouvt. zyn Ed. te swaer viel, waer by [illegible] persistere, getuygende ende verclaerende voor godt, ende u Ed., dat ik geen andere insichten hebbe, als 't betrachten vanden waeren dienst vand' Comp., dien ik sorgvuldelyck meyne met dit advys na myn pligt te voldoen, behalven dat het d' Comp. om zyn langdurige diensten, aen geen gelegentheyt ontbreeckt, zyn Ed. experientie verder te gebruyken, ik hebbe goet gedacht nu met eenen over te zenden, den fiscael Lucas vanden dussen, niet alleen tot gedeelte van't proces, maer niet een ook, off hy tot dienst deses moeste nodigh wesen, ende met eenen te versoecken dat de acte daer aen gegeven, moge werden geapprobeert, gelyck hy voor zyn gedane diensten recommandeert; by provisie sal ik so lange Meester Gerrit doubet, offte yemant anders employeeren, tot ter tyt u Ed. my gemelte vanden dussen, 't zy als fiscael, offte in een ander — qualiteyt, weder zullen gelieven te laten toecomen, alsoo hy in dese hoeck ervaren zynde, altyt den besten dienst sal connen doen, en waer toe denselven aen u Ed. gunstelyk gerecommandeert wert; hoe nodigh my op deze voyagie een kloeck ende wel gepractiseerde — rechtsgeleerde soude wesen, zullen u Ed. wel connen oordeelen, waer toe ik zeer gaerne d' Ed. Mr. Adriaen van Groenet tegen —

ofte m.r Andries bogaert, hadde verkoren, doch hebbe zulcx om de indispositie vanden eersten, ende om dat den anderen van u Ed.e gecommitteert was, niet konnen onderstaen, latende daerom dese zake u Ed. voorsienigheyt ende wysheyt bevolen. Vanden diefte is uyt de condemnatie van Candialatta niet meer als een seste part goetgedaen, hoewel hy anders meent een derde deel te compenseren, waer voor deselve nu aen u Ed. wert geremitteert, om zulcx te slichten, als u Ed. rechtvaerdicheyt zullen billick achten; Ik zoude seer gaerne zien, dat de pleytzaecken waer inne processen geslooten zyn, noch soo langhe geslooten bleven, tot dat mijn rapport daer by quame, op dat u Ed. de zake klaerder mochte ontledight, ende naedemael te beter gedecideert worden; doch u Ed. zulcx niet goet achtende, submittere 't u Ed. wyse oordeele, ende bevele u Ed. Godts genadige hoede, beneden onderstont Myn heeren, u Ed. onderdanigen ende bereytwilligen dienaer, ende was geteeckent Ryckloff van Goens, ter zyden stont, Int Casteel Colombo desen 30. Octob.r Anno 1661. —

Batavia,

Aen d' Ed. H.r Joan Maetsuycker gouv.r generael ende Ed. Heeren Raden van India. —

den Commandeur Koolraed aengaende. 3. Novemb.r 1661. —
ontfangen 5. december p.r d' Provintien,

Ed. Erentfeste, Manhafte, Hoogachtbare Welwyse, Voorsienige Heeren. —

Edele Heeren. —

Met het vertreck vant schip den Angelier, dat is geweest den 22. Mey ettelyken, hadde den Commandeur Koolraed met Ed.le zyn aenkomste die was geweest op den 13. d.o op dit Eylant bekent gemaeckt, als oock dat vanden Ed. H.r Ryckloff van Goens, van hem was begeert ontboden om alhier deeze den Commandeur stervent geschreven niet genegen was hier langer te continueren, in desselfs plaetse te commanderen, over te nemen, gelyck dan voornoemde Commandeur Koolraed volgens dien op den 6. Junio passato, van wegen Ed. H.re van Goens tot deese bedieninghe is geauthoriseert geworden, alsoo den dese nae zulcx verrichten, die met de genoemden Heere van Goens, op den 21. Junio met den schepe was nae over den weghe van Pinto Pedro, nae de Custen van Coromandel is vertrocken, blyvende den Ed. H.re gouv.r Adriaen vander Meyden hier noch eenige tyt in gale, om den voorgenoemden Commandeur in syn in dit Commandement van alles behoorlyk onderrechtinghe te geven, ende oock met denselven door dit heele district, doende soo over al de visite, als daer nae eenige dagen daer mede hoeck gebracht te hebben, int voorst van

Julio, quamen weer in gaele retourneeren, daer den gemelten E.E. Heere
Gouvr: noch bleeff continueeren, tot ultimo Augusto, zynde haer E.E.
dagelycx besich met het beworderen vanden lantbou ende voltreckinge
vande begonnen fortificatien, als andere nodige saken te beworderen,
als daer ten principaelsten zyn den caneel oogst na calcula, die wy
met den Capitain der caneelschilders gemaeckt hebben, 't bedragen in
als 800. baeren soo de Chalias die rekenen a 600. lb yder, gebragt hebben,
die noch dagelycx aff en inde E. Comps: pakhuysen, so tot Maturé,
Billigam, hier in gaele als Bentotte opgebragt werden, welck langh-
saemheyt is veroorsaeckt door den grooten regen, hier inde maent septemb:
ende octob: gevallen, en 't affwateringh der revieren, waer door de
Cattapanes en Coolys qualyck conden boven komen, om de schorsse
beneden te brengen; hoewel echter nu ten meerendeel is geschiedt, en
tenwaere 't ons aen geen vaertuygen, daer van wy vermits alles naer
Colombo getrocken wiert, om op deselve aenstaende importanten
tocht geemployeert te werden, gemanqueert hadden om den inlanden
Caneel van Maturé, Billigam en Bentotte hier te halen, souden
gehoopt hebben dit fluytschip soo vol vanden fynsten bast geladen
en U Ed. toegesonden te hebben, daer toe nu uyt oorsaeck als boven
onvermogende zyn geweest, ook laet het haestigh affsenden van
dit schip, dat zyn tyt vannoode sal hebben om de vaderlantsche schepen
noch te beloopen, niet toe, om op Maturé te gaen, en tyt te spillen,
alwaer dit ook als hier, aen goeny om in te packen manqueert, dat
wy echter alle byeen volgens ons gedaen eysch van Cormandel
verwachten, en gelyck vertrouwe de schepen die van daer hier
gepasseert, en naer Colombo gegaen, daer al quantiteyt zaleu aen,
gebracht hebben, hebbende wy ruym voor 'tdt: den E.E. Heer Superintendent
en Gouvr: aldaer ons benodigtheyt vande packstoffe wel bekent
gemaeckt, maer also haer gemelte Ed.le daer zoo veel te doen hebben
met het gereet maken ende equipperen der schepen, tot den aenstaende
tocht, soo heeft men op ons versoeck weynigh acht geslagen, en ons daer
op tot hebben niet geantwoort, en soo hebben wy voor deese tyt, door
manquement als boven, niet meer caneel connen schepen
als hier over den wegh van ginder vande rivier van Mapulgam
is aengebracht, namentlyck int schip de Provintien 287. balen
fynen nieu g'oogsten caneel, en 150. middelbaren van't verleden
jaer, zyn samen 437. balen in de Provintien, en in den Oyevaer
135. balen fynen nieu van dit jaer g'oogsten, en 765. balen middel-
baren caneel, daer onder mede 94. balen van dit jaer en 671. balen
van verleden jaer, zynde samen in dese twee voorn: schepen
geladen 1337. balen die wy U Ed. rugetaxeert toesenden, alle op
85. lb gemaeckt, om altyt 80. lb schoon te houden.

Met den Olephant vangst is 't niet al te wel geslaeght, zyn op dese eerste vangst, en die nu meest ten eynde is, maer 25. van die grove beesten gevangen, daer oock 4. van zyn gestorven, blyft noch 21. stux, daer onder 4. met tanden, waer toe raer tot heden noch geen koopers geopenbaert hebben, als dat dalyx weyingh voor mynlyt 5. stux van de voorige Jaeren gevangen door den UE. Heere Gouvr. aen Moorsen van Porca noch verkoft, en voor eenige vedden, die UEdle met de schepen toegesonden zyn, getroqueert waeren. ——

Wy vertrouwen dattet overlyden van den Opper Jager in. Autgoon hebbe, als daer nae mede de doot van zyn oudste zoon, by zyn twede vrouwe geteelt, mede Autgoon genaemt, die wy in zyn vaders plaetse tot die charge geeligeert hadden, geen voordele inde Jacht gedaen heeft. ——

Wy en zullen in desen om prolixiteyt te myden geen wytloopige verhaelen doen, maer ons met alle eerbiedigheyt refereren aen het dagh-register by den Commandeur in Raet gehouden, gelyck t'selve hier nevens gaet, en tot ult°. Septemb. off en staet, daer in UEd. sult gelieven te sien, wat tedert des Commandeurs aenkomste alhier is voorgevallen, als mede wat brieven van hier op en nae andere plaetsen zyn verwisselt. ——

't Gesay heeft omtrent Matura en hier ontrent in goed, tonde noch veel minder gevonden, zoo als UEd. Edle uyt dit nevens gaende collectien van de voornaemste zaeyvelden gelieft te sien, doch houden by de bidanen die over 't gezaey gestelt zyn suspect, dat in 't inzamelen niet al te trou handelen, dat wy in stilligheyt en sonder (dewyl 't maer presumptien zyn) veel spook om te maken nae vermogen zullen trachten uyt te vinden. ——

Wy zyn tegenwoordigh weder over al doende om de bequaemste zaeyvelden die tot gewasch goet geoordeelt worden, te ploegen en beschaeyen, op hope dat Godt de Heere t'selve beter zal zegenen als voorheen. ——

Wy hebben hier in gedeelte vrede, hebbende den Lande diugt sonder eenige molestatie van Kagyts volck off iets daer van te verwinden ingekregen, willen hopen dattet zoo lange mach continueren, en gemelten Kagy hem voort gerust zal houden, dat vertrouwe hy wel doen zal, soo lange hem de Rabels van Cotiar ende Calpatam open gelaten worden, doch houden wy ons altyt op hoede, en houden goede spioens op de frontieren. ——

Beyde de stadt en buyten wachten noch schott, als hier onder aengeroert wordt. ——

Gale met . . . . 170. koppen,
daeronder 9. loopassen, 9.
duytsen int Hospitael . . 10 ——— 19.
——— 151. gesonde duytsen in getal,

Matura is beset met . . . . . . 54.
daeronder een loopas . . . . . . 1.
——— 53. duytsen in Matura

Hackman is beset met 64
——— 64. duytsen beset op Hackman,

Accuras en barlepanne totte
zyn handen beset met . . . . 62.
daeronder begrepen 2. loopassen 2
——— 60. koppen op Accuras en barlepanne

Mapulgam is beset met . . . . . 61. ect. 61. koppen op Mapulgam

Galoore en bentotte tot zyn handen
beset met . . . . 72.
daeronder 24. loopassen . . . . . 24.
——— 48. koppen op bentott en galoore,

438. duytse militaire koppen
int distriet van Matura
nevens 36. loopassen. ——

de buytenste wachten als daer zyn pettigolle, Cattoene, Caimelkotte, zyn bequaemlyk met lascaryns beset. ——

Nu meenen wy dat den E.E. H.r Superintendent van goens hier van noch een Comp.e van 60. a 70. koppen sal ligten, om met hem op den aenstaenden tocht te gaen, dewyl, off de meeste kracht daer van te zullen komen suppleeren, met eenige goede matroosen, die hier dus langh aende fortificatie als andere dagelycxe wercken hebben gearbeyt, ook wel 2. a 3. booten vande schepen, schynt dat de burgers, die hebbende veel rade en bevryt, en meest eenige weynige vroome uytgesondert ondeugende luyaerts zyn, daer niet [illegible] toe komen, seggen om hebbe haer qualyk te verwinden weten op desen tocht te gaen, wy hebben al eenige haer armoede aengesiende op haer versoeck weer voor soldaet in dienst genomen. ——

Den E.E. H.r Superintendent op zyn aenkomste van Cormandel, welck was op't eynt van October, hadde den Commandeur Roothaes op zyn versoek toegestaen, om als zyn E.d.ts seconde persoon desen aenstaende tocht by te woonen, maer zoo't hem nu aengesien laet, soo schynt het dat meergemelte Heer Superintendent daer in tot misnoegen vanden Commandeur van zin is veranderd, en den ander tot zyn seconde heeft vercoren, dat hem verder een langh moet openbaeren, te meer alsoo alle de schepen zoo van Costy als Cormandel daer voor Colombo zyn aengecomen, en inden tyt van drie weken geen de minste schryven en schaduwaedie van zyn meergemelte Ed.t den E.E. Heer Superintendent heeft vernomen; de schepen die uyt het Vaderlant verwacht worden waren voor drie dagen noch op Colombo niet aengekomen

Hier nevens gaet een cognossement en factura vanden geschepte canele uit schip den Opdamer. ——

Den Commandeur hadde uw Ed.t met 't schip den Angelier dat van hier op den 22. Maij eerstleden nae Cochin was vertrocken, een cleen casie met juweelen zynde de schenckagie vande Coninginne van Chiapour voor dat haer 't hart van Tamme hadde vergunt om haer nae Mocha te voeren, en alsoo uw Ed.t in haer schryven met dese laetste scheepen daer van niegens vanden ontfanck mentie maken, soo heeft den Commandeur goet gedacht uw Ed.le een geauthentiseert cognossement van deselve juweelen als 't voorgaende met den Angelier gesonden toe te senden, deemoedelyck versoeckende uw Ed.le met haere naeste schryvens gewaerdigt die schenckagie ter eerste tyt vanden goeden ontfangh gelieven aen te roeren. ——

Onderwaert quam hier op den 26. der verleden maent Octob: met een styve noordwestewint aen te landen 't fluytschip den Opdamer van Gamron, die wel expres by schriftelycke instructie geleast waren Colombo eerst aen te doen, doch door donker stormigh weer en verleydingh van stroom op Barbaryn te lant komende, en de wint contrarie om Colombo te gewinnen, en haer voor schadeloos zynde, resolveerden nae Gales bay te zeylen, als wanneer wy haer op den middagh uit gesicht kregen, wy den lootsman met een welbemant vaertuygh daer nae toe zonden, om deselve op 't expresselyck bevel vanden Ed. Heere Superintendent van Goens aen te seggen, gelyck wy van zyn Ed. aen alle andere passerende scheepen te doen belast waren, dat zy zouden hier binnen komen haer reyse met alle spoet nae Colombo zouden vorderen, zonder eenigs nae ons te kycken, doch alsoo het harder en harder uyt den W: N: W: en N: westen begon te wayen, zoo en conden de loots daer zoo raest niet aen boort komen, off 't gemelte schip was al op de reede. als wanneer datelyck om niet binnen de bay te dryven, zyn anker liet vallen, en ons door de Thony daer de loots mee aen boort was gekomen, lieten weten, dat het haer onmogelyck was vermits de styve contrarie wint nae Colombo te avanceren, en haer voor zeer schadeloos was, derhalven versochten om binnen, om haer nae vermogen te versien, terwyl en wylen 't weder zeer beter moest strecken. ——

Wy met den anderen bevindende dat het weder meer en meer uyt den noordwesten aenquam, en onmogelyck was te meer, wyl een schadeloos vaer dat met vrakettinge vastgeset was, dat zy haer reyse nae Colombo zoude vorderen, vonden goet 't selve schip op haer versoeck te laten binnen komen, gelyck dan tegen den avont sijn effect nam als wanneer wy d' Ed. Heeren Superintendent en Gouv.r in Colombo dadelyck advys daer van gaeven, en die ons op den 30. daeraen volgende

aengeschreven, dat wy 't selve schip souden volladen met Caneel, en op
houden tot haer Ed.le nader last, dit hebben soo wat lange willen aen-
halen, om datter eenige persoonen zyn die sustineren, dat wy 't
schip buyten ordre hebben opgehouden, en doen binnen komen, waer-
waer wy souden ons in diergelycke voorvallen nadencken daer met
anders in comen dragen; de noordwesten wint belette tot den 30. der
selve maent, dat het voorschreve schip niet konde uytraecken, om Colombo
te bezeylen, continueerde, als wanneer ons als voor geseyt voor haer
Ed.le missive gemelde Ed.le uyt Colombo schryven bequamen het voorschreve
fluytschip op te houden tot u Ed.le nader ordre, gelyck dan is geschiet.

Den 2. Novemb. passeerde Colombo hier na voorby 't fluytschepje
Hilversum, dat in comp.e van 't galliot de Parkiet en op den Junio
van Cabo de bone Esperance herwaerts aen was vertrocken, zynde
't verschreve galliot hier op den 19. Augusty aengekomen, en d.o fluytschepje
soo lang vermist geweest, waeren na 't seggen van de selve overgedreven
door de harde stroom en storm 't eylant Zeylon verby, en aende Cust
Cormandel geraeckt, vandaer zy nu volladen met rys en kruyt
nae Colombo zyn zeylende, en hier passeerden.

Hebben den 3. Novemb. becomen novos van Colombo, datter 3. vaderlantsche
schepen waeren aengecomen, namentl. d' schepen de Bourse, het Raed-
huys van Amsterdam, en 't huys te Zilveren, daer mede Capitain
Burchard Koep als opperhooft over dese schepen is gekomen.

Hier nevens gaen twee Inventarissen van de schippers en boekhouders goet
van 't Jacht Bantam, die in Mocha waeren blyven staen, en 't verschreve
Jacht hier op Colombo aengekomen, d' particulariteyten dies aengaende
blyven my onbekent, dit verschreve goet is in dit schip den opvaerder
krygen ook hebben order om den opvaerder te doen vertrecken.
Ons is dat gegisteren hebben wy uyt 't haestigh vertreck van dit schip niet
verder connen gecopieert krygen, als tot 20. Septemb. waer nae
ook hier in Gales district niet sonders is voorgevallen, als alleen
dat wy op 't eerst der maent Octob. de Jachten Roodeleeuw en Kat nae
Cormandelsche Cust aen den E.r Pit hebben gesonden 1025. amanams
Areeck, a 20. laryns d' Amanam, nevens 110. balen Lynen en 121. d.os
middelbaren Caneel, welcke eerste Jacht van Batavia komende, en
nae Colombo gedestineert, in de Gallsche wal komen te vervallen,
sonder in de tyt te connen opcomen, waer wy dan 1200. Amanams
Areek en 122. balen middelbaren Caneel inscheepten, daer het den 27.
Septemb. mede nae Cormandel vertrock, en hier nu op den 29. Octob.
nae dat het op gem. Cust tot Sadraspatam zyn ladinge hadde
ontlost, met 80. lasten rys die het daer ingenomen hadde na Colombo
passeerde, vande Kat die mede met 625. Amanams Areek derwaerts
vertrocken was, vernemen noch niet. Waer mede etc. was geteekent
U Ed. gehoorsame en trouschuldige dienaeren, Adriaen Roothaes, Svaert
Comb, Francois Wesh. ter Zydenstont, Galle den 3. 9ber 1661.

Aen d'Ed. d'Hr. Joan Maetsuyker gouvr. generl,
ende d'Ed. Heeren raden, wegens den
Nederlantschen staet in Orienten. —

Den resident Hantvelt op Wingurla aen
haer Ed. 9. Augusty 1661.
ontfangen 5. decemb. pr. d'provintie —

Ed. Erentfeste, Hoogachtbare, manhafte,
wijsgeerde ende seer goedertieren Heeren,

Edele Ed. Hoogh geeerde Heeren. —

Het begonnen vande der laest opgebrokene scheepen voor Goa's haven dat
god gave, zullen u Ed. Hoogachtb. onse Jongste missiven onder den 20. April
als den 13. en 16. May passado, verselt met alle papieren, boecken, en reeck.
vant vergangh Jaer, rakende dese residentie, niet alleen ter gerechter
tyt wel overhandigt wesen, maer verhope u Ed. daer uyt a contento 't voor-
gevallene in dit district mede gedemonstreert zult hebben, 't welck ons
schynende tyt 'thampt wel behagen, over de van hier gesondende en gesondene
waren, hilsery, areeten, kadjangs, boter en cattoene gaeren, mitsgaders de
Cannaraden ryd, adegnaenen te verstaen zal zyn; zedert tot grote beyt-
schap der Christenen gantsch buyten vermoeden, noch eyndelyck den 13. Juny
laestleden, seer schielyck opgedondert, ende begonnen onder de fortresse
Marmagon ten anker gekomen, 't galjoen genaemt 't Heyligh Sacrament
d'Esperance, den 25. April Ao. 1660. in comp. van twee andere bodems
uyt Portugael, Indiawaerts vertrocken, 't eene der welcke is geweest
't schip schip Nostra Sigra. de Stralo, dat op 13. van verleden maent
septemb. aent eylant St. Laurens, by d'onse Madagascar genaemt,
gesondeert zy, gelyck u Ed. H.A. ongetwyffelt uyt onse voorgaende toegesonde
letteren nadere wel sult verstaen hebben, maer d'andere 2. zyn in
october passado ter reede van Mosambique aengekomen, alwaer
't grootste Nostra Sigra. d'Conception geheten, niet verder als om dese
gereedene ladinge vande Caraceq Nostra Sigra. de Graca aldaer te
embarqueeren, en dan weder nae Portugael te retourneeren gedestineert,
mede verongeluckt ende zyn macker d'Heyligh gevolgt is, dat de
goederen en 't volck aen lant gesalveert, dog maer een bodem als geschip
van gemelde drie schepen, dat der niet buyten groot verschil Goa bestevent
heeft, gerapelleerde galjoens hebben van den koningh schriftelyck ordre
dat 't gouverno van Portugaels India door dom Manuel Mascarenhas
Luys d'Mendonca Furtado, en dom Pedro d'Alencastro zoude bekleet
werden, mede gebracht, welcke documenten gedachte Mascarenhas
gelegentheyt van Mosambique 't voorleden goede mousson tot den eynde
uyt Goa derwaerts gesonden, overhandigt zyn, die zinde hy tot gouvr.
genrl. in d'eerste plaets gestelt was, heeft 2. patachen zeylvaerdigh
gemaeckt, waer mede in persoon, nevens partye volck vant gestrande
schip d'Conception, om Mombassa te ontsetten, 't welck vande inhabitanten
te lande, en door d'Arabiers te water zeer sterck belegert was, is —

vertrocken, stuerende p[e]r 't geroepteerde galjoen 't Heyligh Sacrament dat int begin van voorleden maent May de reyse gaeswaerts vandaer wederom ondernomen heeft, d'aengetogene ontfangene ordre van Zyne May[esteyt] sampt eenige brieven, daer in adviseert, dat d'andere twee 't gouverno souden aenvaerden, 't geen kort nae de vertreckingh van 't gedachte galjoen effect gesorteert is, desselfs ladinge bestaet ten meerendeelen, naer ons bericht zy, uyt 't volgende, namentlijck. ——

30000. p[s] spaensche realen in specie }
4000. d[it]o in staefyser - - - - . } voor reeck[enin]g vanden koningh.
130. balen papier - - - - }
122. kisjes met corael - - - - } voor reeckg[h] van diverse particuliere koopluyden. ——
95. vaetjes snuyf tobback - - }
17. pypen wyn - - - - }

buyten eenige andere cleynigheden dat particulier, door d'overgecomene persoonen is mede gebracht, 't dickmaels geroepteerde galjoen was uyt Portugael zeylende met 412. koppen gemant, van welcke nombre binnen Goa maer zyn aengecomen 315. die meestendeels op de casteelen Marmagon en Aguado geplaetst werden, de resterende op de voyagie als Mosambique, excepto 25. man, waer uyt vervolg hebben van zullen spreken overleden, en gearmeert met 40. stucken kanon, bestaende uyt 32 metale en 16. yseren d[it]os nevens veele buscruyt, kogels en andere oorlogs behoeften. ——

't Voorgenoemde galjoen heeft int herwaerts komen van Mosambique seker moors scheepje in Sonwatte huys hoorende, voeladen met peper, nagelen, caneel, en veele gesorteerde lywaten, sonderende nae Mocha bejegent, en voor goeden buyt, niet tegenstaende d'overleden van 't gemelte scheepje een Portugeese vry geleyde brief, aenden capitain op 't galjoen vertoonde, aengeslagen, 't principaelste van zyn gemelte cargo sampt den meesten hoop vande daer op varende matroosen int galjoen overgenomen, mitsgaders op 't wrack weder 25. gewapende Portugesen, hier voren aengewoort gestelt, overmits 't voorsz. scheepje door onbequaemheyt der luyden niet konde by blyven, weynige dagen nae gemelte verovringh beliepen een zeer swaren storm, waer door 't galjoen zyne groote mast quyt raeckte, zonder deselve hy ook onder Marmagon is aengecomen, en den Mochaes vaerder eenige dagen naer dato binnen Coundewaers rivier, zynde een Moorsche plaets ongeveer 15. mylen bezuyden Wingurla gelegen, alwaer 't selve door den residerende gouv[erneu]r Marcondegechan genaemt, is geslagen, mitsg[aders] de daer op bevondene Portugesen in hechtenis gestelt, over 't welcke de Goas regenten een brief aen genoemde gouv[erneu]r geschr[even], waer in adviseren dat haeren capitain het aldaer vervallene en misdaedelt gouverneurs scheepje door onwetendheyt, komende eerst uyt Portugael, kennende 't gebruyck deser landen niet, had aengeslagen, maer overmits deselve overheden en bewys brachten, den vry geleyde van ... op haer ...

genooten te leven, soo stierden zy gedachte opperhoofden, op vrye
voeten gestelt wesende, in zyn presentie, wes gemelte goederen aen de
selve weder zoude restitueren, en haer in het ontsettende verschoonden
laegeren, waer gemelte Mahomet Chan tot hede noch geen antwoort
op gesonden heeft, oock schryft ons des E. Comp.s spion, dat door voorsz.
regenten, den Capitain van 't mede aengetogene galjoen, over 't nemen
van 't gedachte moorsche scheepje, als om dat den Cap.n van 't gesondeerde
schip op Mosambique door dom Manuel Mascarenhas geweldelyk
overgelevert, op zyne eygene authoriteyt licentie om binnen Goa aen
lant te gaen vergunt hadt, mede in verseeckeringh vast gestelt, doch
naer weynige dagen ontstaens gelargeert, geene sonderlinge Europiaensche
nouvelles, zyn ons sed.t de komste van 't gementioneerde galjoen
ter ooren gekomen, als eenelyk dat Portugael door 't Kroones
van Spanien met Vranckryk, in stilstant van wapenen, en Conde
d'Atogiua tot vice roy over haren staet in dese Orientaelsche landen
genomineert was, doch wilde behoorens 't sluyten der vrede, met d'Ho.
Mo. Heeren Staten der Vereenigde Nederlanden, hetwelck naer hun voor-
geven op een seer goeden voet stont, niet vertrecken, maer onder den
30. der afgeweecken maent July, wert ons den letteren van gedachte
spion overreyckt, behelsende hoe binnen Goa een brieff uyt Suratte
was aengekomen, waerin vermelt stont, d'Engelsche tydingh erlangt
hadde, de Kroone Spanien en Portugael, in vereenigingh getreeden
waeren, en dat de payx met Hollant mede was aengetroffen, als
wyders hoe gehandelt wiert, om tusschen Koninck Carel van Engelant
en de princesse van Portugael, een huwelyk te besluyten, tot erlan-
gingh van seeckere schadsyst, wegens 't voorverhaelde, is door Goa's gebiet
Heeren 2 a 3. dagen naer dato een brieff nae Daman gesonden, aen schipper
padre genaemt Symon de Melo, met order hy die naer Suratte
zoude transporteren, en by de aldaer residerende Engelsche
Finale beschryft wegens geexposeerde nouvelles te vernemen, en van
't een als 't ander prompt en spoedigh advys over te senden, maer over-
mits ons den 2. courant eenige letteren uyt Souratta gedateert den
4. July passado zyn toegebracht, waer den E. H.r directeur Leonard
Winnincx in mentioneert, brieven van onse Ed. H.rs principalen
uyt 't lieve vaderlant dato   Augustus A.o 1660. gesz. ontfangen
te hebben, en geen gewach dies aengaende maekt, soo vertrouwe
vastelyck dat gem.e nouvelles als gefingeerde leugentales zyn, daer
ons den vleyggen lyt nader openingh van deeze zae.

Van de 5. Portugeesche scheepjens dit voorleden saison uyt Goa nae
Mosambique genavigeert, zynder maer twee te rugh gecomen, wesende
't eene daer Manuel Mascarenhas op geschreyden geweest is, en 't ander
van dom Francisco de Lima, 't pataxie toebehorende Simon Ribeiro

mede op genoemde tyt uyt Goa vertrocken, en een ander van
Daman, nevens een uyt Diu, die alle drie na Mombassa wilden, zyn door
d'Arabiers voorgeseyde plaets in belegeringh leggende, verovert, boven dien
is d'Urqua van Manuel Cortereaal, mitsgaders seker scheepje uyt
China gestrant en verloren, waer d'verdere becomt zyn is naer de
advysen van s'Comp.s Spion vermelden, geen de minste notitie, excepto
't patasje van Dom Manuel Lobo de Silveira, dat beginne uyt Goa zynde
ondernomen ~~patasje reyse~~ voyagie binnen Pate volbracht, en d'over,
gevoerde koopmansch. tot gewenste pryse ontgelt heeft, doch is int
retourneren door een beloop en storm al mede op de Cannaraskust
gesghendelt, de principaelste goederen bestonden naer't seggen uyt
47. bharen Olipants tanden, samt een groote quantiteyt amber
en gout, door d'Ingesetenen van Cannara onder 't strande geborgen
en 't volck in hechtenis gestelt, maer den Cap.n en schryver vant
selve, zyn hare bande met practyq ontsnapt, en in Goa om rapport
te doen aengecomen, de rycke ladinge vant voornoemde patasje
zoude ontstaen wesen door eenige Portugese huysgesinnen uyt
Mombassa, als zeker Caffer, zynde heer over diverse landen aldaer,
deselve een groote schat by haer, en onder oorloge waertyden
hun int selve gesurbarequeert hadden, maer de zake zyn soo in
onlangs vernomen hebben, op verre na soo breet niet als 't gerop
we gegaen heeft, boven 't voorsz. is mede aen zeker eylant ontrent
Mosambique gelegen, by den Custa di India genaemt gestrandet
't schip van Dom Francisco de Lima, en Anthony de Mello
d'Castro A.o 1660 uyt Bassyn met een ladinge ongeveer 55000:-
Xeraphyns waerdigh over Angola naer Portugael gesonden, gelyck
U Ed. H. A. onder den 5. Mey 't voorgaende Jaer is aengesz. van
welcke boden 't nieu aengecomene galjoen, 14. blanke Portugesen
heeft mede gebracht, buyten deze notabele verliesen, 't welck de
ontroenede natie niet weynigh hindert en zal, is op Cannara van
haer noch zeker fregat in May lestleden uyt Goa nae Couchyn ver,
seylt, op strant aen stucken geslagen, wat schade zy verder in ander
plaetsen geleden hebben, blyft ons voor als noch onbekent. ——

Naer't opbreken van des Comp.s 2. Jonghste kruys verseeringh en
besettinge, zyn onse vyanden binnen Goa, als d'onderhorige plaetsen
derselve, die ten tyde van onse aengetogene ellende, ten hoogsten
om ryst verlegen, en voor een groote hongers noot vreesende waren
uyt 't Cannarase ryck, ten overvloede met 't genoemde greyn voor
dese reegen tyt 't geen zeer verdeneerigh valt, gesprocoreert, strydende
regelrecht tegen de belofte die Ventapandyck int sluyten vant
contract, met d'Comp.e aengegaen, belooft heeft, boven dien zyn
ontrent Medio van voorlede maent May eenige binnen ——

goa beoosten de noort gearriveert, omtrent 25. fregatts, doch bij
kleijne troupen van 3. 4 a 5. teffens, eenige der welcke egeen padie aen-
gebracht, maer den meesten hoop zijn ledigh geweest, hebbende eenlyck
om partije tarwe, katoenen en areecq, welck gewas naer hun seggen
omtrent Chioul, Bassain en de Bandora, buyten gemeen hooge in
prijs gestegen, en nauwlijcx te becomen was, welcke tarwe, die
de geele koorn onser vyanden, gemerckt goa selffs niet genoechsaem
van tarwe, voor den aenstaenden stormtijt was besorght, 't geene den
graen uyt te voeren, verboden, doch op raets instantigh aenhoudent
versoeck naer veel strubbelingen noch eyndelyck licentie verkregen
om eenige quantiteyt welcke te scheepen, als geen. hadden (buyten
eenige aldaer op hope van beter cargo int uytgaen der regentyt
aen te treffen verbeelden,) naer 't innemen hunner ladinge, bestaende
meest als geseyt in eenige tarwe, katoenen en areeck, weder noordwaerts
gestevent connen, doch twee der selve voor Marmagon op de barr bank
int uyt zeylen gestrant, en van de brandingh stucken geslagen, 't eenen
opgetimmerde patachie van dom Francisco de Lima daer onse laeste
letteren aen U Ed. H. A. mentie van maken, is den 21. May voorleden
uyt goa naer Bassyn alwaer (deselve ook in salvo zy gearriveert) ver-
trocken, hebbende 40. witte poorten, doch voert maer 17. stucken Canon
waer van der 11. int ruym tot ballast geruymt zyn, maer off deselve
bodem dit aenstaende goede moesson van daer Portugael waerts,
gelyck voornoemde dom wel voornemens geweest is, staet aff ge-
wachtet te worden, dubiteere grotelyck. —

Den 22. van meergedachte maent May is in dit district den bekende
storm uyt den Zuyt en Zuytwest wel hevich komt, vermengt met donder,
blixem en regen, geweest, die tot den 26. daer aen volgende geduert heeft
waer door naer 't seggen van veel tusschen de 2 a 300. meest inlantse
schepjens, diverse met haer volle ladinge, komende uyt Persia Muscatte,
en andere quartiere, op dese Indische cust gesondert bennen, hier ter rede
zynder twee, en drie voor Banda gestrant, als op de klippen naer spanders
gestoten, doch sedert genoemde tyt tot dato in Juny heeft de gewoonlycke
noortwester wint met bequamen weder redelyck doorgeblasen, dies verhope
den opperste Lootsman des E Comp.s schepen alomme voor rampspoe-
digh onheyl sal beschermt hebben, ook zyn door 't gemelten onweder
terneert, twee fregatten en schepen met raezeyls, te ruyt gaende
in Cananor, komende van d'Arabische kust onder goas gebiet vervallen
te weten, 't grootste inde bocht van Marmagon, inde bevengende
't precedido van Zeyd verbotte ryst, bestaende in 43. (4) abaskiets, 't tweede
binnen Salsets rivier, waer den listaden niet als 't ledige vaer-
tuygh, 't welck met duysent booden in goas rivier gebrocht
is, van becomen heeft, redughende daer op van de de persoonen

alle d'gerobbeerde contanten zynde aende noordtkant gedeeltbaer
gebleven, maer 't derde is voor Salsete gestrant, door de brandinge
uit zant gewelt, en verders aen stucken geslagen, welcke huiden de
Portugesen noch gemelte penningen, ter ophoge de overlede daer
op vandaen geen vry geleyde brieven conden vertoonen, voor heeden bij
aengeslagen hebben, wegens dewelcke cargatie heeft geseyde Ventapauy
aende vorige Gouv.ren generael Anthonio de Souza Coutinho, en
Francisco de Mello de Castro gesz., waerdoor nieuwe Luys de
Mendonça Furtado en dom Pedro d'Alencastro onvermogende zyn
deselve volgens 't contract te restitueren, nadien 't particuliere en
geen Conings schepen waren, op geantwoort hebben. ——

Den 18. a 19. van voorgemelte maent May is op Goas baere ooc te
anker gekomen, seker engels scheepie, 't welck van Persia quam, wiens
officier hooftde onse geschepte vyanden, om aldaer winterlaege te
leggen, gemerct 't mousson verloopen was, versocht hebben, 't geen hun is
toegestaen, mits gehouden bleven haer mede gebracht koopmansz
te debarqueren, en aende meest biedende te venten, doch is, naer
't gemelte ontluymigh weder bedaert was, sonder betere verbaert
vertrocken, maer op den 6. der afgereekte maent July quam een ander
kleene schip op Goas baere te vervallen, dat met groot perijckel
onder de fortresse Marmagon in salvo ten anker geraekte, daer
verscheenen zynde, vertoonden uyt d'overgehouden ... vande E.
Comp.s schepen 't selve een Engelsman te wesen, komende van Gamron
wederom naer Bengale, door quaet weder aldaer vervallen, acht
dagen naer dato, ontstont binnen Goa vant gemeene gerucht een groot
gerop, dat genoemde bodem geen Engels, maer een Hollants schip
op hebbende 12. Engelse en 70 nederlanders was, welck gerucht
ons geen cleyn nadencken toebrachten, Goas regenten lieten hier
op aenstonts om 't werck te finael te dwingen 5. persoonen van 't
voorsz. schip die binnen Goa waren, in verseeckering stellen, stuerende
naer Marmagon Sebastiaen Alvares, als Martyn Velho, om
't gedachte schip wat dieper in te conte, met expresse ordre eenigh
volck uyt 't selve te lichten, ende behoorlycke visite te doen, mitsgaders
den Cap.n gevanckelyck mede te brengen, de voorseyde gecommitteerden
daer verscheenen wesende, hebben gedachte bodem dieper doen binnen
korte, twee Comp.en soldaten opt selve geset, en alles doorsocht,
maer geen bedrogh connen uyt vinden, d'ondersoeckinge gedaen
zynde, en bevonden dat 't geen geseght wiert, buyten twyffel leugens
waren, hebben den Capitain doch goetwilligh, by haer gevels hem
gebracht, en van hun weder vaer rapport gedaen, wanneer den
Engelsen resident aldaer Thomas Fols geroepen, wiert ontboden,
en affgevraecht off hy den Cap.n kende, en 't schip d'Engelse Comp.e

toebehoorde, restoreerende had, en dat volcomen versekeringe dies
aengaende hadt, eer ter binnen zyn woorden in begrypse getrocken
en is den Capn. voornt. tot nader bewys in sekerheyt binnen 't paleys
t'welck middelerwyle vaerdigh gemaeckt was in gijselingh geset,
mitsgaders de vorige gecommitteerdens andermael derwaerts gesonden,
om 't volck onder dese gementen den een voor een te examineren,
doch niet als hadt wintelaren niet opgedaen. ——

Soo ras voorengeloegende 2. persoonen, leys de Mendonsa Furtado en Dom
Pedro d'Alcantara, 't geen vermaent hadden, geven zy onder
gemeene luyden tot haer te trecken, de prys op den rys vermindert
en een groot deel uytgaen 't voorsz. graen niet hoger als 3/4 rs. yder
medida te vercoopen, in haer derde vergaderinghs de hangh
over hoop geleyde Comgos van wedersijts deden roepen, en aenbevolen
binnen tweede binnen den tijt van drie dagen af te doen, en volcomen
te verclaren; 't geen ook geschiet is, corts hier naer lieten voorsz. gesagh
hebbers afkondigen, dat alle de Fidalgos die eenige verschillen hadden
haer op 't paleys souden vervoegen, als voornemens waeren deselve
met den anderen te bevredigen, alwaer de naeste sit dagh gesamentl.
compareerde, Dom Francisco de Lima, die zy eerst vertoonde, wiert
in volle vergaderinghe schriftelyck afgevraecht, uyt wiens macht, en
om wat redenen hy den directeur geeerde, 't verganghe haer
geapporteert, de deure van 's Conincx pakhuys opgebroken, en nae
dese geroofde teer en andere materialen daer uyt gehaelt hadt, ——
daer op antwoorde de Lima op replicquen, dat alsdoen ten hoogsten aen
deer verleegen was, en den directeur even niets, alhoewel daerom
diverse male versocht, seggende 't welcke de pakhuysen van
deer ontbloot te wesen, begeerde te geven, wat eenighsints tot zyn
gebruyck genomen hadt, waerop de gouvrs. oordeelde, docht hy die soo
een vermaert Fidalgo betut, tegens de Croon op te staen, wat sullen dan
de minder niet doen, geverdt naer dit geseyt hadden, eerst een in
hechtenis te stellen, de verdere Adel besprekende dat 't voorgeven
van haer te bevredigen, een stratagema was om hen te betrappen,
zyn ten meerendeel niet fort uyt 't paleys geraekt, alsoo wanneer
ydereen naer den gevoert geen comen onsiect, Dom Francisco de Lima,
heeft daegs daer aen op St. Joans dach, wanneer Goas regenten
volgens gebruyk te misse gaen, den Cheider met gelt vrijgesproken
voor 2000. doch andere seggen van 11000. Xeraphijns tot largatie
van hem als den Capn. van't gecomene galjoen aengehoort, wes gedte.
de Lima den vals berichte als door de gouvrs. aen den Cheider gesz.
verdigte, en de verdere persoonen die daer een offerts hadden geen
suspitie te geven, waer in vermelt stont, dat Francisco de Costa
Lima aenstonts om mis te hooren by ons, voorsz. de Lima zyn
palanquyn becomen hebbende, is eylends geschapeert, en heeft ——

sigh in de Jesuijte kerck genaemt St. Roque begeven, den Capn. sigh
selfs in persoon sende, sprack volmondigh int openbaer op de
straet, en seyde Don Francisco de Lima is rijk, en heeft genoegh
om te geven, wat heb ik gedaen, om dat ick hem den vlught ick, 'tis beter
my liever te begeven ter plaetse daer van daen te com(en), 'tgeen hy ook
sonder meer eenen te gebruijcken ylends volbraght, den Cipier
genoemde twee persoonen op vrye voeten gestelt hebbende, heeft
sonder verlof meede 't hasepadt gekosen, doch niet voorgaende
dat ter kercke gingh, gelijck de Capn. in zyne vorige sitplaets
geretourneert wierde, schreeff aende Regeerders een brieffie
waerin hy den gantschen aengevoerden handel bekent maeckte,
op welcke ontfangene letteren gedeputeerde geweest zijn en
haer uyt de mid naer 't palleys vervoeghden, stellende aenstonts
goede ordre, met dubbelde wachten op alle plaetsen en wegen, om
hem 't verder vlughten te beletten, en soo 't mogelyck was weder in
haer gewelt te bemachtigen, doch quamen ter kennisse dat voorsz. de
Lima zyn toevlught in St. Roque genomen hadt, die de gouverneur
de Jesuyten uyt 's Conincks naemen deeden aenkundigen, gemelte
boosdoener op pene van 't casseeren haerder convent, niet te verbergen
maer gaven ten antwoort geene minste notitie van zyn persoon
te hebben, maer d'andere eenige niet gepaeyt zynde, begeerden
zy lieden de visite souden gedoogen, 't welck veroorsaeckte dat daer
gemelde geestelyckheyt hem in de kerck St. Augustino op een
bequaeme middel bracht, van waer hy voornamentlyk was onder
beschermingh van 100: blancke en 50. swarte in deent genoemde
soldaten, by nacht de vlught nae Sancheley zynde sekere moorsch
plaets, staende onder den Ditty Chanda Rama; of de gedachten van
Salzeet gelegen, te nemen, doch heeft zulx door veranderde en
sterke wacht alomme gestelt niet connen verladen, wes sigh
tot heden noch onder de Jesuyten onthoudt, de geruchten lopen
sterck dat meergenoemde de Lima op de komste vant
galjoen 't Heyligh Sacrament, zyne principaelste rykdommen
in eenige contanten te bewaren, gebracht heeft, voorsiende niet
eerder nederlagen beschuldight, te weten 12. binnen Mosambique
en 4. in Goa buyten den Capitain van Sena, die hy selfs soude
doot geschoten hebben, benevens alle jughesteed van voorraden,
getogene twee plaetsen met 't afscheyden haerder middelen, seer
strandigh mishandelt, 't welck dien saken is schriftelyk door don
Manuel Mascarenhas 't zynen laste ... overgesonden, den
Capn. is over 't gemelte ... mitsgaders om dat meede niet
vlughtigh geworden was, gevangen den Cipier uit moorse lant

onder 't gebiedt van Sankeley gekomen wesende, wiert bevordert vanden dessy Lochomsant, door sekere Capn. Corsant gemaeckt, met force gevanckelyck vandaer in Berry by dien onverhoedelyck gryp bevoge gevoert, maer verstaende dat dom Francisco de Lima, (die hy vermeende een groote schat af te persen) geleyck den zelve persoon om een plas-danck te behalen aengedient hadt, met den vas-geest den spiere weder gelargeert. —

Wyders hebben nieuw geresolveerde gouvers. gevaels, dan wiert doen uytroepen, geen fidalgos meer dan twee slaven portugesen tot hunnen dienst sullen vermogen in huys te nemen, op pene van groote straffe, mitsgaders dat alle persoonen, 't zy van wat conditie, die op straet met eenigh swiet geweer, en kassens met hasegayen, knoppels off ander scherp bevonden werden, sonder genade opstaende voet aldaer te gerequireren; 't welck zoo veel te wege gebracht heeft, dat de straten nu veyligh te gebruycken zyn, veele persoonen van hoge en lage qualiteyten bevinden geexporteert, en verder andere in desselfs eedraigen gestelt; aen yder soldaet is 10. Xeraphyns tot soldy, op d' intrede van den gouverneurement voor desen eygen lyf uytgedeelt, boven dien hebben zy ter order vanden Coninck een generaele pardon aen alle absente criminele misdadigers verleent, en ingeleyt, ook op wel partie en andere quade inbreucke zeer goede order gestelt, waer door de beginselen van haer regeringh by veel geaudeert worden, hoe 't vervolgh zal zyn moet ons den allereerste tyt doen bleycken. —

Tegenwoordigh werden binnen Goa zeylvaerdigh gemaeckt en ten oorlogh toegerust 10. fregatten, die ider der zeeë staen volgens de advysen van des d. Comps. spioen op dom Mascarenhas' vertigh togerts, tot beschouwinge van Bombassa met secours in aenstaende Septemb. onder 't commando van dom Antonio de Mello de Castro, naer Mosambique te vertrecken, als mede 7. a 8. dos contequinbaerts, waer mede tot vervanger van Ignatio Sarmento de Caravalho, die de voorzeyde vertigh om zyn verlossingh geschreven heeft, Manuel de Mendonca Furtado derwaerts te navigeren staet, de resterende zullen ondernoort versonden worden, ook is in rade vast gestelt ende besloten int laetst deser maent een patasche naer Portugael volladen met salpeter, aengesien den Coninck sheer opt alderdringenste geordonneert heeft, af te vaerdigen, dat mede toegestaen wort. Int laetst der afgeweken maent July, zyn wyders 5. galjoots ontdeckt, met resolutie om desen tegen Mecha te volmaken —

aenstaende slagh en zeylvaerdigh tot bevrydingh haerder vaerd
onder de Casteelen Marmagon en Aguada te anckeren te brengen, waer
sterck aen arbeyden, de contanten die in S'Conincx Cassa onder des
toerustinge uyt te voere ontbroken, heeft de geestelyckheyt belooft
uyt te reycken, . ——

Omtrent medio van voorleeden maent July verschynen alhier eenige
bootsgesellen vant fregat Sottagey, door dewelcke ingeseyt dat 't vergange
Jaer in december met partye waren, rys en slaven nae Colombo, waer
onse genoemde letteren onder 20. April aen u Ed. mentie van maken
afgevaerdigt, medebrengende eenige brieven door deselfs overheden
aen de uytrustende gecarteert, waer in zy advyseren hoe nae langh
swerven, als 't uytstaen van groot perykel en veele misserien noch
eyndelyck uyt de Maldivos op Ceylon, en nae 't wenden haerder
gedachten, binnen Tutucoryn geraeckt waren, daer zy door contrarie
wint als de naeckende storm tyt genootdruckt te overwinteren
geweest zyn, mitsgaders dat d'ontfangene en mede gevoerde contanten
bestaende in 2150. Spaense realen; den koopman Sr. Cornelis
valckenburgh om te bewaren geintrigeert, als hebbende veele vande daer
by beschreven bootsgesellen; 't vaertuygh verlaten, en 't landpadt gehouden
hadden, overzulcx hebben deselfs participanten ons sterck aen,,
geweest en vrindelyck versocht, te meer also 't gemelte fregat int
gewaerts komen groot perykel, door dien 't seer slap bemant is,
om vande Mallabaerse rovers genomen te worden, sal subject wesen,
dat wy gedachte Sr. valckenburgh door wiede aenschryven soot buyten
prejuditie off schade conde geschieden, hy wegens gedachte penningen met
hebben ontfanck een wisselbrieft geliefde over te maken, om gemelte
lieden hier uyt Comps. cassa te voldoen, 't geen wy gedachte Inhabitanten
met fatsoen niet hebben connen weygeren, aengesien haer 't voortz
afvaerdigen op de becomene adyssen vanden Ed. Hr. Admirael
Ryckloff van Goens ten hoogsten aengeprecht hadden, 't welck daer
onder den 23. July passado geschiet is, willen verhoopen u Ed. 't voor
wel gedaen zult gelieve te accepteren, also 't seer om die lieden te
animeeren, dat in toecomende met 't equiperen op Ceylon volherden.
ondernomen zy, over welcken wegh van Tutucoryn, by den Ed. Heer
goavr. Adriaen vander Meyde, ook eenige kennisse, wegens 't gepasseerde
van onse gelegene Listaense vyanden gedaen hebben, 't geen nevens
deser tot meerder verseeckeringh andermael gedaen wort. ——

Uyt de becomene adyssen van Sr. Dircx van dam, als de mondelinge
rapporten van Babbendy verstaen 't Jacht Hoolc den 23. April
laetst eeden met 223. lasten rys goede geleide over Ceylon batavia,,

waerts geavanceert, en den Angelier nader zyn cargo mede met 60¼.
lasten gesuppleert hebbende, den 3. May passado derwaerts den wegh gevolght
was, waer in UEd. H.A. neffens dese de facture bedragende ƒ19114:7:8.
van sal ontfangen, door welckers comen 't comptoir generael inde
Wingurlase negotie soodanigh staet gedebiteert te werden, behalve
int Canaraese ryck vande 1200. lasten op UEd. gedanen eysch voor
Batavia ingekocht, noch overig leggen 301¾. lasten, achtervolgende 't dito
die den koopman Malappa Malee pretendeert meerder int schip de
gekroonde Leeuw als 521. lasten geembarqueert te wesen, gelyck den
onderkoopman Leendert Leendertsz. UEd. H.A. onder den 7. Febr.
voorleden p.r genoemden bodem cargo geadviseert heeft, ook is int
geheele ryck p.r manquement van schepen ruymte ongevaer 700.
lasten rys tot behoefte van Ceylon opgekocht, ende moeten overblyven,
UEd. heeren gedachte Malappa Malee heeft, overmits dat grain daer te
lande hant over hant steygende in prys, uytermaten vals en scheen,
aerdigh met d'E. Comp.e int leveren vanden rys, die hy slechter als
gecontracteert was, is bevonden, gehandelt en S.r vandam nevens
zyne suppoosten buyten gemene travailjes aengedaen, gelyck UEd. van
Ceylon naer alle apparentie large sal verstendigt werden, doch met
de gesonden rys voor Batavia, zyn personagie weynigh gestelt
als eenelyk dat de voorgenoemde 60¼ lasten inden Angelier
gescheept, by beanker besoorde gereedt te hebben. —

De overgesonden lakenen, en weynige specerijen vant geprojecteerde
visapours geschenck, hebben int verwonnen van UEd. H.A. aende
Benjaanse koopluyden Citsannabey en Cattibachendy verkocht
te werden, de lakenen die doorlangh leggen by vande mot gegeten
waren, met 50. p.r c.to advans en de nagelen als sodanig tegens d'laeste
prys van Souratte, beloopende gesamentlyk ƒ2117:1:2. behalven
nu noch onder ons berustende 5. stux kromme houwers 2. Japanse
verlatte comptoiren, en een stuck Hollants Salp, dat hyndertyt
mede sal moeten verstroucken werden. —

Den E. H.r Directeur Leonard Winnincx is ons per zyne voorgaende
letteren mede adviserende, hoe het Wingurlas cattoene garen int
patria van 11½ tot 17¾ st.r yder lb hollants verkocht zy, maer dat
de bevindingh vande eerstgen. noch niet uytgereeckent was, 't welck
onse Ed. heeren principalen schryven, 't hyndertyt te geschieden staet,
mitsgaders hoe inden eysch der koopmanschappen tegens 't geheele
gestin, gansch geen gebaegh gemaeckt worde. —

Door de wederwärdige dreygementen die den grooten rebel Siwagy –
dagelyckx ondese landen met Sorcaden te tasten doet, is Lockomsant
dessey van Coudale int begin deser maent, met den Portugees in onder-
handelinge van vrede getreden, om t'allen tyden een vrye vlugtplaets
in noodt aen haer landen te hebben, zynde tot dien eynde door haer
regenten, den bramin Ramagie Quottary, die voor gesant nae
Cannanagewest is, nae Negrid, waer Lockomsant domicilium
hout, afgevaerdigt, tot geschenck mede brengende seker stuck onge-
munt gout, sampt een kostelyk cleet van China, die 3. a 4. dagen
voorleden met een brief en seker persoon van Lockomsant weder
nae Goa geretourneert is, dus weten niet off gemelte dessey sal
tot zyn oogwit geraken. —

Wegens d'Inlantse oorlogen, die dagelyckx noch aengroeyen, dat voorwaer
zeer droevigh en beclaeghelyck is, komen u Ed. H. A. voor tegenwoordigh
door de wederwärdige eygens ons te voorden komende, geen seker advys
geven, dies alleenlyk segge dat dit gantse ryck, by aldien geene de
onlusten niet spoedigh veranderen, t'eenemael te verwoesten staet
Godt Almaghtigh wil ons ten besten keeren, en verlene de Compe.
geene verdere hinderniss off schaedens te lande in haer negotie komt
te verlangen; den Engelsen hooft resident Hendrick Reddington sit
met zyne verdere suppoosten by den voorgemelte rebel
Siwagy op seker sterckste landt waert in gelegen Soangir gent.
noch gevangen, den gewesen velt voogt Bogaer Salabetchan, die
tegenwoordigh met den groot leger tegens den Ed. Hr. billelchan
te velde is, heeft tot 't bewaeken van der wegen een gesant nae
Siwagy afgevaerdigt, off yets voordeeligs obtineeren sal moet ons
den tyt doen vertonen. — Waermede,

Ed. Eersame, Hoogachtbare, manhafte, seer geleerde, voor-
sienige ende zeer genereuse heeren, (zullen wy mits gaders)
van beter stoffe ten eynde brenge, ende u Ed. naer onderdanige
ende eerbiedige groete, onder de heylsame hoede van Godt Almag-
tigh gerecommandeert laten, wiens wy hertelyck bidden dat
alle u Ed. dessyenen, als verdere concepten en uytvoeringe tendeert
onser Ed. beraeds heeren, 't gemeene beste, als tot u Ed.le ontelbaer
lof gemeenlyk geven te zegenen, van onderstont u Ed. onder-
danige, eerbiedig schuldige, gehoorsame ende ootmoedige dienaers
under was geteekent Pieter van Santvoort, Leendert Leenartsz.
lager stont. Int Comptoir Wingurla, desen 8. Augusty Ao. 1661.

Aend' Ed. H.r gouv.r gen.l Joan Maetsuyker,
ende d' Ed. Heeren Raden van India.

d' opperhooffden van Sadraspatam aen haer Ed. 25. Septemb. 1661.
ontfangen den 5. decemb. p.r de provintie,

Ed. Hoogh achtbare, Manhafte, Edele, wyse, voorsz. en zeer genereuse Heeren,

Gebiedende Heeren. —

Den 5. deser lopende maent September, quam hier ter rede van palliacatta, 't schip de provintie, en vermits d' Ed. H.r gouv.r Laurens pit, ons bevorens hadt beveel, dat die bodem herwaerts wiert gesonden, om deselve met soo veel ryst te verstouwen, als den schipper bequaem oordeelde te connen voeren, en nae desselfs gedaen werk, die bodem d' Ed. H.r Admirael op Zeylon toe te senden, 't geene ooc op heden effect sorteert; met de hier in genomene 265. sware lasten ryst en 8. packen geblecht guinees lywaet, 't geen beyde beloopt de somma van f 15060 „ 1 „ 10. gelyck u Ed. by de ingeleyde factura werde aen ons verbiddelyck gedrage, gelieft te doen beoogen, dat dese bodem hier wat lange heeft getardeert, met laden, zy eenelyk ontstaen; de zee uit aenstorten zeer hart is geweest, ende de stroom ongemeen sterc, om de noort, heeft geloopen, dese met niet anders wetende te vergrooten (als dat hartelyk wenschen den Almogenden godt u Ed. dese toegelade bodem spoedigh en behouden gelieft te laten toecomen soo sullen eyndigen, en sal, hier mede etc.a onder stont u Ed. Heer onderdanighste, dienst verschuldigde, en vlytige dienaren en was geteykent Abraham van Valdenghyn, Willem Geevengent, ter zyden stont, Int Comptoir Sadrangapatt desen 25. Septemb. 1661.

Batavia,

Aend' Ed. H.r gouverneur generael, ende d' Ed. Raden van India. —

missive vanden koopman Baron in tonkin aen haer Ed. 10. Novemb. 1661
ontfangen 11. decemb. p.r Wesselskercke

Ed. Hoog achtbare, Edele wyse, voorsienige en seer genereuse Heeren. —

Myn Heeren. —

Naer dat op den 27. April lestleden in comp.e van de schepen Vellenhove, Loosduynen, Alcmaer, Charloys, de Chaloup Jaccatra met het fluyt schip 't Hart, ende 't Jacht Wesselskercken, waren van Cotty vertrocken, quam insoo gevolgelyck den 6. daer aen voor de rede Palembangh ten ancker, hebbende daegs te voren, ontrent d' eylanden

pulo Lingi, seker Engelsch schip, vol laden met peper gerescontreert
voorgevende zyne ladinge, tot Jamby hadde ingenomen, en nade
Bantam wilde te retourneren; middelerwyle sorteerden nade U Ed.
goede ordre, voorde rivier van Palimbangh, met het waeyen der
vlaggen en geven onser gantselen keyn, soo veele boegadys te maken
als doenlyk waere, gelyck U Ed. by de getrockene resolutie dato
voornoemt, gelieve te besoogen, en vermits ons des avonts de wint
dienstigh werdt, soo vorderden naer genomen afscheyt, vande
Jachten Alcmaer, Charlois ende de Chaloupe Jaccatra, met de
resterende schepen verder ouden wegh, houdende alsoo door stilte
en variabele winden, den 13. daeraen, eerst op de reede van Pulo
Anjer, ten anker, alwaer des anderendaeghs ons van water en
brantholt versien hebbende, voorts vande schepen vollenkome en loos,
duynen afscheyt namen, stellende onsen cours N: N: O. aen, passeerende
eerst den 26. d'eylanden, van P° Condoor, ende soo vervolgens Sinte Jages,
Chiampa, de Cust van Quinam tot aen P° Canton, liepen met eenen
als 2. Juny N: oostwaert 5. mylen by P° Siampello heen, van
waer noch 4. dagen toebrachten, zynde den 7. der onder 't Paerlen
eylant (den Almogende moet voor behoeden vande gedachte clippen)
quamen aen te landen, hebbende onderwegen, gants geen rescontre
gehadt, als eenelyk seker Portugees wandt, ontrent de boeghoorend,
op de Custe van Quinam, die tegens ons socht eenige bravades te maken
doch aengesien dien lustaen sich op zyn beste ken verliet, sovis ons
ook conden te ontvliegen, hebbende wee twee uyren langh tegens
't Jacht inderschoechen sicut gebaer geweest. —

Op onse arrive uit Tonquinse ryk, bevonden volgens de geadresseerde
papieren vanden Assistent Joan Bettonyn, noch alles in een goeden
welstant, de coperen munt lagh in valuatie, tot 11500. de 10. tayl, geen
vreemde handelaers, als een geportugiseerden Bastiaen Brouwer
uyt Macao, daer gearriveert, ofte te voorschyn gekomen, insomma
deden Jaer niet te vermoeden was, d'Comp.e eenige contraminerens,
in haer te doen hadde, zoude werden; Zyn Excellentie den Prins
was op den 27. April verleden, uyt 't leger in Cachiou geretourneert,
ende de tweede plaetse als Coninck in possessie genomen hebbende,
tot nader ordre, de grensen van Coutchien, laten met 20000. mannen
beset blyven, wat verder daer op volgen zal, wil den tyt uytwysen.

Een Tartarisch gesantschap van ontrent 60. persoonen, was inde
maent maert, tot op 7. mylen nae by Cachiou gecomen, alwaer
door des Conincx gecommitteerdens gestut, en hunne commissien,
en wes meer, is afgevordert, aendersoght dat sy zouden uytden

naem vanden Tartarischen Mayt. deesen koninck afvorderden, de
schriftelijcke acte, waerby vanouts moest comen te blijcken, hy het
rijck annam vanden Chinesen keyser als te leen ontfangen had, tot teeken
van submissie, die van nu voortaen om 't vyfde jaer, moest aende
Tartarische kroon, laten door afgesanten offereeren, hier opschynt
als noch vanden koninck en rijcxraden, een dubieus antwoort
zy gevolgt (niettemin deese Tartarische gesanten qualyck het geschrift
uyt de handen te krijgen zyn geweest) weshalven zy noch dyeddelycken
hebben moeten afscheyden, tsoo adiu comparisen met bewysen van
credentie onder deesen koyn mede af te scheyden, wat uytslach de
sake geeven sal, was noch onbekent. ——

Toucherende Comps. negotie, soo waren de wet bevonden datse besigh tot
aenmaken vande groote rede spelongh, waer op den resident haer
ƒ 673. onder obligatie verstreckt hadde, weynige ponden musckus waren
ingekocht tot 24½ tayl 't catty, het schoonste gout a 24. caraat houden
voor ƒ 115. in abondantie becomen, dat by kans 10. p.c. onto by anno
voorleden, beter koop is, de zyde, daer van was noch niet meer als
by gissinge iets te vermoeden, dat daer een opulent gewas zoude zyn,
't weelcke den Almogende ons wil gunnen. ——

Nu geduerende onse lange voyagie, als late verschyninge alhier, moste
noch geen merckelycke toedanen connen te veroorsaken, al eermet het
lossen vande salpeter en swavel, en andere koopmanschappen, voor
beyde schepen gedaen, en met deselve verresent waren, om tot begin
der Japanse negotie te naken, zoo souden adulteerts den onderkoop-
man Gustavus Hanssen, en d'anderendaeghs den 8. den onderkoopman
Sr. Hendrick Verdonck, over landt naer Cachiouw, met expediten om
de Maytn te versoecken, de aengebrachte swavel en salpeter, (waer
mede beyde de schepen waren genootsaeckt binnen d'Arquaron te lopen)
om laegh voor de donne mochte eens voor al, aen hunne gecommittrs:
werden uytgelevert, en ontfangen, Item dat den vry koopman
Nicolaes Verrunder, nevens eenige hier resideerende Chinesen die op
Tinan, Dingh, Liboa, ende de vordere quantiteyt gedenken beteeckent
ende geexperimenteert waren, zouden mede vereerbaertsels toecken
te bewilligen, om met het Jacht Meerkercken (daer naer) de
voyagie op Liboa te ondersoecken, en wat meer s'Comps. staet
hier verysschende was, tractende middelertyd van ondeit sadeken
eylandt, met geen en water te laeden, (door dien den wint uyt
het zuydoosten hart door bloos) d'Arquaroungh te verdoven
doch conden niet eerder als voor den 10. savonts daer binnen
geraken, hebbende 't Jacht Meerkercken groote risico geloopen

om op de Zuyderpunt vaste te leggen, de redenen hier van zyn, dat
het gat meest Wo. instreckt, en doorgaens naer onse onder vinding'
eerst laet naer middagh, hoog water krygt, waerdoor dan de son
int dalen, ons recht in het gesigt, den stierman doet van zyn
merckteekenen berooven, kunnende niet anders gebruycken dan
't Paerlen Eylant, ende den wal tot den hooge water, hoewel de
scheeps boots mede daer toe geemployeert worden, doch aengesien
het maer by hoogwater drinck backen zyn, en niet tegens d'aen-
stortende baren bestandigh, soo worden doorgaens gedwongen
den drumpel te verlaten, ende hun retraet naer binnen te nemen,
in somma s'Comp.s schepen en goederen loopen grote risico, gelyck
wy u Ed. (met licentie) Ao. voorleden by rapport hebben genotificeert,
hoedanich het voor d'E Comp.e zoude zyn, als hier een wachtende
Chialoup voor zee, en wint bestandigh, behoorde gebruyckt te
worden. ——

Den resident Joan Victoryn op 11. daer aen, nevens koninck. en
Princens gecommitteerdens, ende de Mons.rs Hendrik verdonck
ende Gustavus Hanssen, die op 7. en 8. voorleden waren van 't onder
Paerlen Eylant (om reden voorm.) naer boven afgescheept,
ons voor de comste, met veel banquetten en galeyen weder bykomende,
relaterende, de Mayt. onse versoecken toegestaende, d'uytleveringh
en d'ontfangh van de swavel, en salpeter hadde toegestaen, den
onderkoopman Nicolaes Verander, nevens den koopman Stoim, en
3. andere Chinesen, die tot Vingh en Tubon bekent waren, hadden
gedisponeert mede met het Jacht Meliskercken naer Tubon te gaen,
gelyck zy daer toe expresselyk afquamen etc., overhielen wy aenstonts
(naer der gedane courtoisie, en accepteringh der gecommitteerdens)
haer de Mayt.te vercoop goederen, bestaende ten principalen
in 1149. picols salpeter, en 619. picols swavel, 14. stucken metael
en yser canon, 9. p.s laken, 10. stucx diverse perpetuanen, 23. packs
guinees lywaet, en wes meer nevens u Ed. geschencken te Japara,
geven quamen, ontlossende voor eerst het Jacht Meliskercken,
omme soo dra veerdigh was, zyn aenstaende reyse te doen onder-
nemen, en wierde by ons in rade vast gestelt, gelyck by resolutie
dato 16. desen, onder No. 3. comt te blycken; het geprojecteerde
cargasoentie van u Ed. tot desen handel, bedragende ter montuere
van ƒ 5531„14„1. noch zooaen laken, lywaten, perpetuanen
cattoene garen etc., de somma van ƒ 4171„17.—, volgens de
gelimiteerde ordre te vergroten, monteerende alsoo gesamentlyck
't geheel cargo ƒ 9703„11„1. dat tot den Tubonschen handel wiert

dienstigh geoordeelt, en aengesien u Ed. hadden geliefden te ordonneren
dat den onderkoopman Gustavus Hantken soude dese administratie
als aenbevolen zyn, soo en hebben wy nochtans (vermits zyn persoon
hier seer nodigh tot de procure vande Japanse zyde handel in
s' Comp.s pakhuys benodigt hadde) en diergelyken wegen het oogh,
ook op andere persoonen latende, (die mede met Chinesen in Canton
hadden omgegaen, en tot het voorgenoemde effect geschikt waren, ende
soo veele capaciteyt te sullen hebben) het selve niet in rade kunnen
goet vinden, maer ter contrarie daer toe verkoren, om in alles so veel
doenelyk zy, seeker te gaen, Thomas Pietersz. Coen, schipper op 't Jacht
Meliskerken, 'twelck een persoon was, niet alleen capabel in syn
ampt, maer ook door frequentatie comp.s negotie op verscheyde
plaetsen wel bygewoont en daer door goede kennisse becomen, als
hooft te stellen, waer aen den boekhouder Joan Abbas, aen lant
de hooftste zaken sougereerde, 't opsinneren vande deroude wiert
aenbevolen, ende daer aen volgende den resident Joan Victoryn,
die sigh by succes soude met de bestieringe der negotie besigh
houden, dertien onder een harmonie ende generale verantwoor-
dinge van haer drien, sonder iets buyten malcanders kennisse
te mogen doen, — Dewelcke u Ed. by de Copie Instructie No. 1.
gelieve lango te beoogen, waer aen ons gedragen, om kort te gaen.

Het Jacht Meliskerken dan als gesegt, ontlost, en tot de voyagie
veerdigh gemaeckt, (beporen het seinschrip het haert, op den 10. van
voor de Donne was met de verdere gantse vloot van becken
de rivier opwaerts verseylt) konden wy het selve niet voor den
22. zyn de poste geven, wanneer in den name Godts met de
goede commandeurde winden, en 't geen tot negelmurte noodtwendigh
zyn, is 't zeyl gegaen, tractende middelertyt onsen wegh naer
Cathoucke te spoedigen, daer op 24. savonts aenquamen, en noch
alles in een goeden welstant bevonden. —

Onse verschyninge ten hove, voor beyde de Mayesteyten op 27. daeraen, met
u Ed. brieven, bevonden, onse komste haer hoogheden aengenaem was
seggende d'oude Mayt. nae dat een wyle tyts geseten hadden,
off niet iets quamen te versoecken, waer op aenstonts door ons geant-
woort wierdt, de Mayt. geliefde voor onse getrouwe ende yverige
diensten zyn 6. contributie zyde, van dit Jaer weder op 13. —
gebrachten te stellen, also anders qualyk onse onkosten van
equipagie (door dien de schepen van Jaer tot Jaer seer swaer
gecargeert quamen) konden goet maken, dit antwoorde met
stilswygen, ende liet middelertyt 4 bede van onse mede —

gebrachte metale stucken voor hem komen, die hoe't scheen in zyn
oogen wyl te kort waren; de Jonge May.t onthadde ons mede als
gemeen, op onse comparitie en overleveringh van u Ed. missive,
doch zonder dat eenige discoursen van belangh vorderde, liet ons
naer goet tractement huyswaert gaen, van welcken tyt tot op
2. July (onaengesien ons yverigh aenhouden, hoe wachten, den het
Siap der vrye negotie obtineerden, u Ed. gelieven eenmael calcula
te maken wat tyt noch tot het overcomen der Japanse negotie
overigh bevonden, algoewel de peper by ons noch niet schoon bekommert[?]
vermits de gehele wereldt inspectie van een overvloedigh zyde
gehad, welcken tyt nu, als hebben dan niet geboren, om deze echt
in te samelen, van welcken ook s'Coningh Magasynen wel voorsien
waren, ten anderen, by ons een cleen capitaele, en geen contra,
mineurs, in deser handel hinderlyk zynde, wat konde ons dan
anders t'ontmoeten comen, dan de cabessa zyde, tegens 11, 12. en
minder prys a contento in te copen, maer dyenaers ons object, gaf
eenighe ander uytslagh, vermits den gemeenen lant
man sulcx merckende, by groote capitalen aenbrachten, hun niet al te
gretigh toonden op de bazaers, die aen de koopluyden ende opsame,
laers, tot zoo een civilen prys te venten, derhalven vermits den
tyt haest doorliep (en den 11. deser voorent gekomen was) eer noch
eenige besondere Incoop hadden gedaen, soo mosten resolveren
de cabessa, tot 10½ en 11. taels haer aff te mangelen gelyk u Ed.
by onse dagelycxe aenteekeninge largo breeder te bespeuren hebben,

Het voorders niet uyt te spreken, wat moeyten en kibbelingen
wy door de stegigheyt der boeren, hebben in dese saeck des negotie
hebben uytgestaen, en gemerckt wy ten halven daer in waren
vervallen, ten anderen bespeurende de groote quantiteyt zyde
die den koninck zoude eysschen, (niet welcke geheelheyt conde in
Japan worden te gelde gemaeckt) niet was by ons in consideratie
getrocken, zouden voorwaer geadviseert hebben, en naer u Ed.
voorstel, de Japanse voyagie gestaeckt, ende met het generale
retour ter bestemder tyt, weder naer Costy geretourneert hebben
doch nu wast te laet, en mosten ons behelpen met de reden die te
voort hadden, spannende dierhalven (door alle bedenckelycke middelen)
onse krachten int werck, tot prosequeringh der Japanse voyagie,
die echter niet eerder vermits de laetste vercken met koopmansch.
op 8. Aug.o van boord, ende den 9. der zelve maent het jacht Schip
het Hart zyn depesche (t'zeewaerts nam) konde effect sorteren,
zynde als doenmaels buyten alle droogtens, den Almogenden

wil het selve ter geeigender plaetse in Nangasackij laten arriveren. ——

Met voorn. Zeuyt schip hebben volgens beyde der factura en cognossement No. 0. voor Japan uyt ons capitael afgescheeden ter montant van f 170955„ 2„ 9. bestaende meest in ingekochte als Coninckx en Princen zyde, costende yder soort, als namentlyck ——

17009. catty zyde a 12. Sacadt zyn	tl 21261¼	a f 3„ 12„ 6. en 1/10 p. am. p^s tl	f	76945„ 9„ 1.
2275. d° ...... a 11. d°	tl 2043„	a „ 3„ 10„ 15. en 1/3 d° ... p^s tl	„	11227„ 5„ 6.
9100. d° - 13 G. - a 10½ d° comt.	tl 11476„	a „ 4„ 2„ 11. en ½ d° --- p^s d°	„	47965„ 7„ 14.
6169. d° .. 2. G. .. a 11. d°	tl 7711½	a „ 3„ 10„ 15 en 1/3 d° --- p^s d°	„	30445„ —„ 7.
50. d° ...... a 11½ d°	tl 62½	a „ 3„ 15„ 9. en 1/3 d° --- p^s d°	„	236„ —„ 2.
1319. d° 11 G. .. a 12. d°	tl 1649 5/9	a „ 3„ 12„ 6 en 1/10 d° --- p^s d°	„	5970„ —„ 1.
195. d° 5. G. .. a 12½ d°	tl 231 5/9	a „ 3„ 9„ 7. en 5/6 d° --- p^s d°	„	804„ 15„ 12.
171. d° 14 G. .. a 13. d°	tl 214 3/4	a „ 3„ 3„ 12. en 1/5 d° --- p^s d°	„	717„ 13„ 13.
c. 36360„ 13. taye swaerte zyde	tl 45451„	zyde costende	f	173011„ 12„ 8.
1120. catty sitouw a 5. taye 't p^l. ..	tl 1410	a f 16„ 19„ 4 't picol ...	„	191„ 7„ 2.
49. picol 19. catty costende sandelhout		......	„	2917„ 11„ 1.
Oncosten op bovengenoemde koopmanschappen gevallen		......	„	2034„ 11„ 11.
			f	170955„ 2„ 9.

In somma het geheele affgescheepte capitael monteert f 170955„ 2„ 9. dat veel is, en soo wy niet souden hebben comen te beloopen, ten waere de Mayt. de salpeter, die anno passado, d' E. Compe. aende Japanse keysmondonno verkocht heeft, a 12. en 13. tayl 't picol, en 't tanck by hem niet konnende gevent worden, niet hadde voor 10. tayl 5. maes affgenomen, en d' E. Compe. in zyde a 12. sacadt die in rekeningh gebracht, ten aensien de Mayt. niet beter wiste, off was d' Compe. en algemeene wy ons haeren buyten dese broederyen souden gehouden hebben, vermits nae koopmans stijle, op eenich voorverlies geen nadeclagen valt, soo en conden wy ter volgens conscientie dien man, daerin, desselfs hand niet weygeren, wy verclaren u Ed. in sinceriteyt, dat voor over de 2000. taylen syn silver, by koop van den voorleden Jarigen komt in te schieten, tot welck soulagement wy hem hebben op zyn ernstigh versoek toegestaen 12. picol zyde, pr. de Zeuyt het kant te mogen nae Japan aen zyn vrunden aldaer te versenden, dat wy u Ed. versoecken, ons niet te qualyck te geliefft aff te nemen, vermits desen patroon soeckelyck d' E. Compe. in alles dienstigh is, en met een besonderen yver hart den welstant der Compe. algemeen staende te behouden.

Noch gemelten voorn. den Japanse heeft ons ook te kennen gegeven en versocht, hoe door een denge Sande vertellen zy tot Nangasackij by vertrouwde persoonen valt gestelt, de somma van G 14000. Japans

die weecke als nu wederomme voorenenens was te liggen, om hier in
loco tot den dagelyxen handel te employeren, en dienvolgen
gevende soo d'E. Comp.e dese 14000. taylen, mitsgaders 't provenido
van den 12. picol Zyde, 't welck int geheel omtrent 18000. taylen
soude te beloopen comen, wilde in Japan accepteren, wat de
restitutie off betalinge belanght, daer van souden wy niet anders
staende door U Ed. wel contentement van gedaen werden, wy
geven in bedenck (als zynde een saeke, waer by niet connen sien
d'E. Comp.e ontrent, maer ter contrarie ten faveure was,
ondersoeck, 't welck gevoegelyck sonder intrest, en ten anderen onder
soodane capitalen, die nu jaerlycx uyt Japan gevoert worden,
soo conde dese cleene somma noch eenige substantie by bedragen)
d'E. Hendrik Indyck by onse missive in dato 3. Aug.o in consideratie
aenbevolen, welle niet twyffelen off zal U Ed. aengenaem zyn.

Ons raedt (betreffende de Japanse negotie) afgehandelt, en 't Heuyt-
schip 't Hart als voren geseght derwaerts vertrocken zynde,
sonder dat nochtans de minste verwittinge van het Jacht
Nieuwkerke retournerende uyt Tuboo vernamen, wachtende
wy eerder onder den wel scheynende pretext (van selver capitale
overig te hebben) naer 't geen vrintlyck nae gejaeght, aennemende
die hebben de coopluyden en bodem, die tot noch toe gehadde met
de zyde vrucht doende geweest, hun tot aennemen van stuck-
wercken te begeven, hier toe sienden ook een favorabel tydval
vermits de zyde, die wy tegens 10½ facaer voor dato gekocht
hadden, nu tot 12. en meerder geresen, voor een tayl selver
was te becomen, voorwaer een groot verschil dat F. 19.5.
op een picol comt te differeren, U Ed. gelieven deses in
bedenckingh te nemen, hoe beklaechlycken het voor ons was
dat vermits de distituytheyt van selver, wy hier uyt niet
mochten ons competentie genieten, en soo wy onse oogen
keerden ontrent Zyne Mayt., om die tot eenige dienst
bylen te bewegen, op credentie van de aenstaende Jaersche
coopmanschappen, soo werden nochtans wederhouden, om dat
d'E. Comp.e hem noch F. 1515.2. schuldigh is. ten anderen wachtende
wy t'verstercken, om onse coopmanschappen van de hals te schudden,
soo en conden nochtans van de gemeene winckeliers niet anders
als gout daer voor in mangelinge krygen, in summa wy
moeten de aenstaende bequame tyden afwachten en laten gaen, en sochten
voorts, soo hier en daer aen de coopluyden en Osjamocaers, onse
lywaten op credentie van Pelangs, Chincheus, en Siams te

verkopen, dit was alles noch passelyk, soo ons geen grooter belet
was voorgecomen conden vallen, want zoo zyn May.t op den 19.en
septemb.r by expresse gecommitteerdens (vanden Chineesen generaele
Isiengui, uyt de provintie Sinam, door ordre vande Tartarische May.t
voortaen by schriftelyke brieven) wierden geordineert, en gemaendeert
inder yl te besorgen, dat tegens t'eyndigen van dit Jaer, de voor
dese oude accidentien, en achterstallige recognitien (die aende Chineese
kroone te vereysschen quam) zoude vaerdigh maken, en komen te
offereeren, soo liet zyne May.t dergelycken allerwegen aenslaen,
en voort persten, tot het aenmaken van 5000. groote keyserlycke
Hockins, en andere Stukwercken meer, waer door ons geheel object
by naer tot de vroege procure vanden vaderlantschen eysch, wiert
wegh genomen, en voorbaer niet buyten vreden, vermits 6. october
verschenen was, der noch qualyck conden erkennen, dienende tayl aen
waerdye van stuckwercken, hadden tot voldoeninge van u Ed.en
eysch ingesamelt, ten anderen soo quam ook achter dit weder hier te
retourneeren, het Jacht Meerskercken vande [illegible]iboonsche voyagie, hebbende
ons voorders, tot twee distincte reysen, onder dato 16. July, en 26. Aug.o
hier weder vanden by missive geprædvertiseert, dat wat uytslach in
gunne verrichtinge deser zaeke genomen heeft, zulcx zullen u Ed. int
vervolgh notificeeren, vermits wy ende tot noch niet anders hebben
aengeroert, als sommige van't dagelycx gepasseerde, tot 12. octob.
wanneer te resolveeren quamen, gelyck by resolutie N.o 3. int breede
te zien is, t' Jacht Meerskerck op 6. off 8. novemb.r met het gepraem
veerde, dat dan vaerdigh moste zyn, naer costy aff te depescheeren,
op hope de vaderlantse retourschepen voor haer vertreck mochte
komen te beloopen, dies meer, en in geval hetselve van geschepte
manufacturen, zoo zoude den tyt dan verder hier met patientie
moeten blyven afwachten; doch wat gevolgh dese, en voor de
gantse directie van onsen handel genomen heeft, zulcks
zullen u Ed.en hier na vervolgelyck int korte gaen
bedienden.

Ert Ed. geboden ons tot procure vanden Conkinschen handel per
deselve schepen 't haest ende Meerskercken, als by facture te zien
is, geheel te hebben ten montant f 177028: 14: 14.
bestaende ten principalen, laengevende de Coopmanschappen
(die met f 8394: 3: 3. noch vanongelden zyn geavanceert)
als volgt.

109951.	lb Salpeter	à ƒ 10.3.13. ponto, comt	ƒ 19357.9.—
77931.	lb Sibarde	à 7.—.— d°	5455.3.6
17250.	lb Suratse cattoene garen	à 30. 9.11. d°	6629.16.—
2450.	stucx Salempoeris	à 5.6.7. 't ps.	13040.5.—
2000.	stx guinees	à 6.13.14. 't ps.	13390.—.—
622.	lb rompen	à 2½.— 't lb	47.0.—
600.	lb poetsiock	à 25.5.— 't pl.	124.3.9.
122.	lb nagelen	à 10.— 't lb	61.—.—
101.	picol 55. catty peper	à 10.—.— 't pl.	1027.10.—
120.	ps combarsen	à 3.19.3. 't ps.	477.5.—
400000.	Coperde Japanse casjens costen p[er] factura		1402.—.—
29.	lb barnsteen, tot 26.20.10. en ƒ 4.15.— 't lb		453.15.—
2925.	lb loot in 10. zeugen à ƒ 10. 't hondert		292.10.—
17.	ps diverse cabelen, van 9.8.7. en 5. [illegible]		4400.—.—
19.	ijsere stucken canon costen		2964.—.—
32.	ps diverse gecouleurde perpetuanen costen 30⅔ gul.		900.2.4.
	d'onkosten op Batavia		5165.14.11.
			ƒ 76176.9.14.

Ende 20. picol sandelhout, à 60. gul[de]n, mitsgaders
2. tonnen [illegible], cadjia, sodey etc. [illegible] ons [illegible] noch heyt
onder handt hangen, en daer van eenige door de Coninck en princen
geschoncken, als oock eenige syn vermist, [illegible] en dergelycke
[illegible] ter bedrage van ƒ 6035.5.— die hier niet by
notere op bedragh, en [illegible] in voorsz. valideren, soo seggen dan
dat naer gedane calcula de voorengenoemde koopmanschappen
uit vervolgh aen [illegible], en geen, soo voor contant als in verwisselinge
van zydestuk goederen, zyn tot gesyde pryzen verkocht, te weten.

101132½	lb Salpeter	à ƒ 20.4.8. 't 100. lb comt	ƒ 51134.—.6.
79421¼	lb Hollants sibarde	à 16.5.11. 't gond. lb	12934.6.6.
17660.	lb Suratse cattoene garen	à 75.17.— 't gond. lb	13395.—.—
2450.	ps gebleekte salempoeris	à 8.7.14½ 't ps.	20560.14.13.
2000.	ps guinees lywaet	à 12.16.2. 't ps.	25614.5.3.
622.	lb rompen	à —.10.10. 't lb	330.13.5.
600.	lb poetsiock	à 72.4.13. 't pl.	346.15.—
122.	lb nagelen	à 3.2.1. 't lb	370.14.4.
96.	pl. 42. catty peper	à 37.2.8. 't picol	3598.10.10.
120.	ps combarsen	à 7.3.2. 't stuk	853.14.8.
4.	hondert duysent casjens verkocht voor		1000.13.11.
29.	lb 5. oncen barnsteen te samen voor		994.5.13.
2925.	lb loot in 10. zeugen	à 16.14.— ponto	488.11.7.
17.	stux cabelen van 9.8.7. en 5. [illegible]		4023.4.6.
19.	ijsere stucken canon	à 678.11.7. yder stuk	12892.17.3.
32.	perpetuanen		1192.19.4.

Somma soo hier komt te bedragen . . ƒ 151255.6.7.

Alle welcke gesorteerde koopmanschappen, met haere advancen vande voorgenoemde aengebrachte afgetrocken, bevinden de suyvere winsten naerte bedragen ƒ 75707. 16. 9. dat weynigh is, doch hadden wee gehoopt de Saldenpoerissen van wat minder in coop waeren gebooght, alsoock de geexquireerde prys niet reedenbevoelt, dieter (den goederalles) moet voor dese proprie voordeelen noch gedanckt blyven die wy, hoewel uit anteradende door u Ed. wys beleyt, sullen tot nader accrissement gebracht werden. —

'S Comp.s effecten desen Jaer, geboen met hunne advancen steeds bevonden ƒ 293560. – 10., waer van op volgende wyse is repartitie gedaen. —

Naer Japan gesonden - - - - - - - - - - - - - - ƒ 178955. 2. 9.

D'overblyvende restanten waeronder ƒ 10753. 2. 9.

quade ende schulden zyn - - - - - - - - - - - - - 67617. 14. —

Item 't geen u Ed. werdt p.r Jacht Nieuwkercken toegesonden - - - - - - - - - - - - - - - - 46995. 4. 1. —

Somma - - ƒ 293560. — 10.

Bestaende in diverse gesorteerde koopmanschappen, zynde alles gepackt verseghelt, en 't costende, als by factura comt te blycken, te weten. —

p.s pelings van verscheyde sorteringh en kosten als volgt. —

226. p.s grote, en bedde d.os van 20. ellen lanck, en $\frac{1}{4}$. d.o breet, wegende tesamen tayen 7663. en comen het stuck te kosten ƒ 35. 19. 2. monteert - - - - - - - - - - - - ƒ 8225. 19. 10.

3231. p.s d.o pelings van 13½ de lanck en $\frac{11}{16}$. breet, van verscheyde pryssen, als p.r factura, en kosten door den anderen 't stuck ƒ 6. 10. 7. bedraeght - - - - - 22364. 7. 3.

3457. p.s pelings, te montueren van - - - - - - - - - - - - -	ƒ 30590.	6.	13.
40. catty 9. taye muscus - - à ƒ 05. 19. – - - - - - - - - -	4179.	5.	5.
150. p.s Tonkinse roode cangans - - à 9. 10. – - - - - - - - -	1425.	—	—
1191. picol 60. catty rys - - - - à 79. — 3. last van 25. p.l	3766.	0.	14.
263. p.s Chiourongs - - - - - - - à 4. 14. 10. p.s lanck 13½. breet $\frac{11}{16}$	1240.	1.	13.
43. p.s Chioûs - - - - - - - - - - à 2. 17. 4. p.s lanck 13½ breet $\frac{11}{16}$	123.	3.	4.
107½ catty zyde tot schenckagie van de pernd a ƒ 505. 12. 4 p.s eyens geslat, à 12. gewight voor 67 $\frac{6}{7}$ Chin. - - - - - - -	040.	4.	5.
voor onkosten op alle dese bovenstaende koopmansch. soo aen kisten, bancksrakten comt ƒ 1. 1. 6. p.r Cento nevens 5. p.s yser en metael canon - - - - - - - - - - - -	4027.	13.	11.

Bedraeght het cargasoen naer Batavia met Nieuwkercken - - ƒ 46995. 4. 1.

Voor de montkosten zoo te lande als te water, mitsgaders 't geene by de verblyvende Comp.s dienaeren desen Jaer is geconsumeert, komen seer hoogh op stock te lopen, en bedragen ƒ 17510. 12. 14. ter oorsake van eenige reparatie, des Comp.s ondehuysingen, daer 't zedert 5. Jaeren seer vadets

d'Hant eenighs aen gehouden is, mitsgaders de excessive hooge barck,
vrachten, om onse scheepen te ballasten, ende te wangeren, vermits inde
boeken voor s'Comp.s logie quamen, als bynaer geen vracht te hebben hadden
dat ult.o october hier verschenen, en op 4. daeraen wedder met nader de
Vomee om ladingh afsteypen, de generale geschencken soo aende Conings,
prins, en andere s'lants grooten montert ƒ 5160.13.7. waer
tegens tot een wedder geschenck van haer Hoogheden geweest bekomen
ƒ 3517.2.–. overschietende voort meerder dat verschoncken is, onder de
voorenstaende oncosten gebracht, de gedane schenckagie maer comt
te beloopen ƒ 1613.11.7. dat voor de Comp.e verdraeglyck zy, en noch
wel door haer schaedgastes soulageeren. —

Hoe yverigh wy getracht hebben U Ed. petitie, ten principalen inde
missive te voldoen, daer van U Ed. maer 10½ cattys toebende, zulcx
zoude hier te lange vallen U Ed. bekent te maken, wat obstaculen
daer van zyn, de Chinees en Chineezen door het beest vande keyserl.
contributie hochins, gelyck hier voren ~~zyn~~ aengewoont is, zyn niet
in seer sobere quantité tot vercoop aengebracht, en die niet tegen-
staende het maer (slechte vodden waren) d'Comp.e trachten tot
hooge pryse noch aen te binden, 't welck ons dachte dan ongeraetsaem
te zyn, om aen te nemen, ten aensien d'Comp.e hebbert eenighe
Jaeren herwaerts genoech is met de snoode invendibele goederen tot
groote schade gehoodet geweest, wy keerden dierhalven dan het ooge
op de pelangs, ten insichte die nader prys vande zyde tegens 12.
Facader, van stoff seer redelyk bevonden, voornamentlyk, de groote
breette, en van 20. ellen lanck, die tegens 3. maes de tayl bevaerte
lieten voort aen maken, en by veel kundigers van stuckwercken
niet anders (door haer geschapte Europise bloemwercken) zoude als
voor Italiaense stoffen zyn g'oordeelt, en aengenomen, wy hebben der
15. stux van deselve, om dat het wat bevleckt waren, moeten laten
verwen, U Ed. gelieven deselve eens tot curieusheyt naer te zien, op
dat (iets daer aen mancquerende) ons daer naer mogen reguleeren
de gesonden pelangs van 13½ elle lanck en 13/16 breet, en hebben
van dit Jaer zoo pertinent niet haer maet connen behouden, om

aengesien,

onse yverige animatie daer toe, zoo bevinden noch eenige dat
veele, een quart elle, en inde breette 1/9 comt te differeeren, en op
dat U Ed. niet zouden onkundigh blyven, de groote differentie der
stuckwercken, die van 7. 19. tot 21. en 20. Ruyspers naer eenigen
overslagh het p.s d'Comp.e comenderen te kosten, soo hebben
daer van hier een repartitie gedaen, waer by U Ed. bevinden sult,
drie derhande soorte van deselve cleene stuckwercken, namentlyck

de eerste en slechtste soort, kost 20. maes incoop, de tweede 21. en
22. maes, en comt de derde 23. en 24. maes te gelden, dat waerlyk
een schoone sorteringe is, en voor het vaderlant (ons gevoelens) onder
correctie van u Ed. wyser oordeele wel de gebilste stukwercken
souden zyn, daer op d'Comp.e oock conde de meeste advance bejagen
wy sullen dienvolgende met het aenmaken en aenmunting van deselve soort
(tot nader order van u Ed.) voortgaen, opdat in aenstaende d'Comp.e
daer van can met meerder quantite gedient worden, als reede
geschiet zy, door distituijtheyt van silver capitael, ende patientie.

Op 't Japanse silver hebben van desen Jaer bevonden, daer merckelycke
ondergewicht op de baren te zyn, verscheyde sommige 3. 4. 5. 6. 7. 8. en 9.
maes, waer door de calla is tot G. 50. geraeckt, en weder door
winst en voordeels genoechsaemheyt zyn gekort te verschieten.

De oude uytstaende en desperate schulden, daer van is, gelyck wy u Ed.
A.o passado hebben bekent gemaeckt, en noch noyt niemendemeer gelt
te becomen, dienvolgende wy eerbiedighlyck versoecken, dat deselve als
voortaen mogen onder een post specificelyck int lopende Journaele
gestelt, ende int groot boeck onder een hoofd. gebraght worden,
op dat alsoo niet eeniger tyt, van dese oft gene, daer meerder schulden
werden bygevoeght.

Aengesien haer Mayt.en in de selfde maend (waer van heden de 10.e is)
staen uyt Cadsiome met haer gantsche macht, naer de gedeelten van
Coutsien te vertrecken, omme haer verleden Jarige victorie tegens
den rebelligen Quinammer te vervolgen, soo heeft zyn Mayt. ons
dienstelyck ernstig laten versoecken, omme noch 6. p.s. haer canon van
het Jaer [illegible] (vermits contante betalinge van 200. [illegible]
[illegible]) te mogen lichten, Item dat hem de 4. metale stucken door
u Ed. van desen Jare gerequireerts gesonden, mochten in sware verwisselt
worden, die oordeelt, voor zyne gelegentheden; alle welcke
versoecken by ons in rade overwogen (gelyck by resolutie dato 12.en
octob.r, onder N.o 3. te bespeuren comt, soo hebben dienvolgende de Mayt.
zyn versoeck toegestaen, vermits d'Comp.e noch wel G. 1600. aen
hem ten achteren is, niettegenstaende deselve sal contant betalen,
dat seer benodight zyn, ten anderen is het canon op metalstucken
oudt, vuyl, en van seer slechte soorte, gelyck men deselve dagelycx veel
op des E. Comp.s schepen in India vint, en wy dienvolgende so veel
niet souden achten (behoudens u Ed. wyser oordeele) dat de herwaerts
aencomende schepen, altyt met 8. off 10. stucken meerder geprovid.t
worden (alsoo deselve voor eerst, schoon niet eenigen voor ballast
dienen als gewoon zyn te worden, om hebben de Mayt. niet

te genietende haer petitie voldaen wort, altyt ons noch zeer moeyelyck vallen onder te butten. ——

Door 't aenstaende vertreck vande May.t, die wordt 2. maenden herwaerts, heeft gedurigh alle proviande laten van hier nader de provintie Gian vervoeren, soo bevinden wy alhier dat den rys duerder valt, als wel ordinary, te meer ook op 't Jongste vant Jaer, den besten en grootsten ougst, noch niet vant veet is in gehandelt; wy hebben volgens u Ed. ordre 't Jacht Nieuwkercken zyn vollading met 17 3/4 lasten vandat grain, bestaende in witte, en gemeene, gescheepet, costende ten pryse van 12.9.8 1/2 maes syn 't picol, als by factura No. 10. specificelyk can werden nagesien, versoeckende diergelycken overbiedigheyt, dat desse waeg met deselve daets, en maet, daer mede heeft ingeboet, en door gecommitteerdens gewogen, weder in soodanige forme aende koopluyden vande ryspackhuysen uytgelevert werden, op dat d'Comp.e tot haere niet en mist, en d'Comp.s dienaren die onder desse twee woorden moeten hooren, geen krenke aen haer besoldinge en lyden. ——

Wy hebben mede volgens u Ed. ordre den Japander Kossymondonno daer toe geadsponseert, dat zyn in desse groote Jonk, die van dit Jaer eerst uyt Siam, van stapel herwaerts gekomen is, sal mede in January met 80. off 100. lasten rys naer corty derwaerts depescheren, versoeckende eerbiedelyk u Ed. hem die graenen, tot behoorlyke pryse af te mangelen, geschreven dat hy ook zyn Jonk gaern verkocht sagh, door dien zyn hooft met geen ander concepten meer behangen gaet, als met d'Comp.s te willen negotieren. Wy hebben de gewoonlycke Interest van ƒ 11000. syn, die onder d'Comp.e heeft staen aenleggen afgeeert, en blyft deselve niet te nemen buyten de somma 't comptoir gemaecte noch ƒ 2093.8.4. ——

Voort, tot voldoeningh zynder versoeck geeven u Ed. int lange alles in onse negotie boecken No. A:A: geleven te specificeren, daer ons aengedragen. ——

Tot vervolgh vanden handel a.o 1662. oordeelen benodight, en met proper advance (onder het genoeg den koningh, prins off andere grooten, volgens hunne eysch comen te genieten) te sullen vertieren, zynde dese onder genoemde koopmanschappen, te weten. ——

1000. picol salpeter, te weten,

700. picol voor den koningh,

300. picol voor den prins. ——

1000. picols. ——

450. picol sibawe, namentlyck:
300. voor den coningh,
150. pl. voor den prins —
450. picols,
150. balen catoene garen, niet grover dan van dit jaer,
200. packen guinees lywaet, a 120. [illegible],
20. do. salempoeris, doch niet van zoo hoogen incoop als jongst gesonden wierden, doordien se te kostelyck vallen. —
500. picol peper
1500. picol loot,
30. pl. lakenen
40. pl. perpetuanen,
50. pl. betgilles
50. pl. salempoeris. —
6 a 7. st. gemene middelmatige alcatyven, als eenige alambes, welcke in UE. altyt calcula, tydens de cargasoen, wel verstaende de coopmansz. op ongeveer op 100 ℔ gl. moet comen te belopen, 't welck wy oordeelen (behoudens UE. wyser begryp) proper is, om in goede en gesorteerde stuckwercken, lanckschandelyck binnen dit jaer om te setten, en anders ook niet, derhalven wy ten diensten vande Comp.ª ootmoedelyck versoecken UE. ons met wat meerder silver capitael gelieven te provideren, off anders (niet licentieus gesegt) het ons langer onmogelyck is, desen handel tot contentement van UE. te volvoeren, want wie heeft oyt gesien, d' E. Comp.ª alhier by 150. tayen moet gaen lenen en borgen, ende de aennemers te wachten (daer het doch meest uyt de hant uyt de tantis) maer gaende te houden, ter oorsaeke onse cyvaten uytstaen, voor welck niet souden als jegens gout, commen anders getrocqueert worden, wy versoecken derhalven dan andere mael, dat onse ootmoedige supplicatie mach by UE. in achtingh genomen werden, op dat den vervallenden Japanschen handel hier door te floriseren, ende de generale besoignen tot meerder accressement mogen geraken, want by effectueringh, wy volgens de tegenwoordige constitutie niet treffen, off sullen den geheelen jaer van tyde weinigh te verwachten hebben, door dien de koperen niet goedt koop het water der riviere van dit saisoen niet hoog gevloeyt heeft, int geheel ieder goets comt te voorseggen, 't welck godt gewe. —

Op de aengebrachte coopmanschappen van dit jaer, hebben soo op de salpeter als andere, omtrent 8821. f. tot onderwicht te cort bevonden, dat 4½ pr. cento zy, en noch verdraeglyck is, gemerckt wy niet behoorlyke capoeden hebben te doen gehadt; op de packen salempoerissen en guinees lywaet, bevonden int openen van dien, meede verscheyde stuc te mancqueren, jae op verscheyde packen salempoeris, 5. stuc te cort gelyck by attestatie, ende over comende ingelegde bescheyt

daer ook al eenige in S'Konings, en princen hoff, loengerende —
't gunnede eyland zyn wegh geraeckt, ende door ons moeten vergoet
werden,) u Ed. gelieven na te zien, daer ons aen gedragen. —

Wy bevinden de generale winsten van desen Jare, volgens slot van
onse negotie boeckiens te bedragen ƒ 80101.3.9. t welck —
omtrent 117 pr. cto is, en vry meerder zoude monteren hadden
wy d'aengebraechte koopmanschappen wat later, en in meeste tyt
gelyck Ao. voorleden, eerst mogen te vente aenpresenteren, dat
ons dan noch buyten de excessive hoge getaxeerde ongelden op
Coopmanschappen tot corty, hier mede dan, doet de advancen —
smal weesen, (doch patientie). —

Aengesien wy weten d'Comp. seer merckelyke partyen Gengsloot
soo tot Tayoan als Corty leeft, tot groote interest ledigh leggen
soo hebben wy dienvolgende de Maystn. te kennen gegeven, (niet
om dat daer meede verlegen schenen, maer om desselve te meerder
te bewegen, en aen te wysen, hoe wy van soecken geneegentheit te zyn)
offe onder een redelycken prys, yets van dat minerale mochte
van nooden hebben, wanneer dan alsnaame u Ed. daer om te ver-
soecken wilden niet twyffelen off zouden haer Hoogheden daer
in contentement doen, hier op heeft ons in antwoort gegeven,
dat een partye vry mochten aenbrengen, doch wat den prys
toebehoorde, zoude in't aenstaende, na den marct gangh, was
sich reguleren, den Capado Onghsia Chin, is van gevoelen, —
S'Maysts. prys ten hoogsten G 6. syn silver, sal voort picol zyn,
beloopende nae overslagh noch 85 pr. cto. gelyk wy jongst, het
geprojecteerde loot voor Liber hebben aen den Japander Resey.
moedomme verkocht, dienvolgens soo u Ed. het voor dien prys mochte
afstandigh zyn, zoo verwachten wy 1500. picol herwaerts, daer
twee schepen bequamelyck mede kunnen geballast werden, hier by
versoeckt zyn Mayst. mede, off u Ed. haer gelieven te accommoderen
met eenigh root coper, van 5. derly soorte, gelyck de modellen
hier nevens gaen, den eysch is groot, en zoude van yder soort wel
10 (m) stux begeeren, weshalve met eenige partytiens van Jaer tot
Jaer (ons gevoelens) wel conde aengebracht werden. —

De Siamse Ambassadeurs op 20. Augo. met de inlantse Jonk van den
Japander Reseymoedomme, onder geley van haer koninckelycke
brieven hier aengelant, werden door de Mayst. (op iterative
versoeck aen ons gedaen) gelast met het Jacht Welshaveren
wederom te vertrecken; vermits van hier geen bodems staen naer
Siam derwaerts te gaen, wy hebben het selve ten respecte van

eele, en den Keyserlyken Mayt. niet durven refuseren, dien halven wy
eerbiedelyck versoecken, u Ed. het ons niet qualyck afnemen wilt,
die naer Cochy navigeeren. ——

Soo en cunnen ooc voorts laeten niet voorby gaen, u Ed. te adviseeren
hoe s'Comp.s huysinge, door dien deselve de hant, zedert eenige jaeren
herwaerts niet aen en is gehouden, aen alle kanten zeer begint te
vervallen, het packhuys dat ao. 1649. door den koopman Philip
Schillemans gebout, is van binnen zynde veel balcken en geheele
werck meest vergaen, en al eenige van die houtbeschotinge verrot
heyt nederwaerts comen vallen, het woonhuys by den koopman
Jacob Keyser Ao. 1652. getimmert, schynt aen alle kanten te willen
barsten, en scheuren, vermits de verbintinghe niet al te wel gefa-
briceert zyn, tot quade woningen, en de appartementen van dien, hangt
op horten en stutten, off anders van de wint souden omwaeyen, in
somma (hoewel noodigh) soo salt voor d'E. Comp.e al eenige kosten
vallen, die int eerst by hantaenhoudinge wel conde voorgecomen
zyn, daer op dan u Ed. ordre nodigh te gemoet zien, en van deese
materie (betreffende de dirigatie van dit comptoir) affbreeken
en u Ed. eens gaen vertoonen in wat voegen, de gedane voyagie
op Tibou toegedragen heeft. ——

Het Jacht [illegible] als vooren gesegt, dan op 23. Juny zyn dispesche
tot vertreck naer Libou gegeven, en niet voor den 28. daer aen
zeewaerts geraeckt, quam met den oost en N: cours langs d'[illegible]
sanderendaeghs onder het vaste eylant ten anker, alwaer tot 6en
July door hart stormachtigh weder genootsaeckt waeren te verblyven
en eyndelyck alsoo een cours N:N:O: de bocht van Quantzy in-
stevende, voor by de vlecken Tinan, en den eenigh verste-
vingh, tot in de bay van Langhsough, alwaer den 8. savonts het
ancker liet en legaen, zonden des sanderendaeghs den boeckhouder
Joan Aesab, ende den onderkoopman Nicolaes Verwerde, neffens twee
onsen geheurde Chineesen, met de boot naer, en int vleck vingh, al-
waer aengelandende, wierden vriendelyck verwellecomt en onthaelt,
vertoonden de motiven, waerom d'onse daer gecomen waeren,
soo alleguerende, dat het hooft der Tartaren van dit district 5.
a 6. mylen landwaerts in het vleck Lyngh zyn residentie
hielt, derwelcke ook aenstonts, door een [illegible] van
d'onse haer verschyninge, werdt kennisse gedaen, en sanderen-
daeghs van den Tartaerschen Mandoryn, zynde opperhooft ontboden,
d'onse als aen de poort staende cloppen, en open gedaen, treeden in

der ys los, en spoeyden haer weghs derwaerts, beschryvende s'avonts
den 13. voor den Velde, gevende hem amptelyck d'intentie waerom
daer gecomen waeren, en wes meer, wiert uyt, sonder eenige
simulatie te komen, gelyck uE. by het nevens gaende rapport
No. 7. gelieven largo te bevoogen; den Tinghsen Mandoryn, stelde
d'ons twee pointen voor, ofte tot Lubon met het Jacht wilde
gebracht worden, om naer de Stadt Camsjoüe (daer den Lubonsen
Gouvr. zyn residentie hout) en naer verhalen dat (wylen van
Lubon getrocken zyt) te vertreken, ofte dat wy in bejegende van
geende reyse wilde derwaerts aennemen, ende het schip in Langoughs
tot nader ordre te laten verbleyven, presenterende daer toe zyne soldaten
om de onse, nevens letteren van adres te convoyeren, mede der-
waerts te zenden, ende in alles behulpsaem te staen. ——

Op dese presentatie, soo heeft den raed van het Jacht Meliskercken
geresolveert, den boekhouder Joan Abeel, den Assistent Joan
Petersyn, ende den vryekoopman Nicolaes Bewaeder, nevens het
brieffken en geprojecteerde geschencken, aen den Lubonsen Gouvr. tot
Camsjoüe, aenstonts aff te vaerdigen, hopende daer door kort
meest comen, en goet succes op te volgen, vermits zy gants geen
perycklen en zagen, door het minnelycke ontgaen, en goede aenradinge
van de Luyden, d'onse moeten t'eenige tyt listige lagen gelegt werden;
overzulcx dan, naer gedane preparatie, de voorsz. Monsrs. op den
16. de reyse derwaerts aen namen, quamen den 18. tot Tinghs, al-
waer tot den 23. werden opgehouden, ende alsdoen verder de voyagie
nae Camtsjoüe onderschorten, daer den 25. naer middagh aenlanden,
ende van de regeerders werden verwellecomt, overleverende
onder de vereyschte courtoisie haere brieven en geschencken aen de
Gouvrs. aldaer, die in alle minsaemheyt quam te accepteren,
en voor de gehoede wereldt over luyt geloven wiert, gevende d'onse
tot antwoort, zy op een versoecken zouden letten, ende des morgen
daer van antwoort laten toecomen, werdende zyluyden mede,
terwyle hun logerplaets in seker afgoden tempel aengewesen
en bereydt, om daer tot nader ordre resident te blyven houden.

Hier werden van de Heeren de groote practykigheyt der Chinesen
waer onder de gelt sucht wel dappere domineerde, int werck
gestelt, en om haer dessyn, wat schyn te geven, op den 30. g'ordinneert
dat een van de Monsrs. ('t welck den boekhouder Abeel te beurt
viel) moste noch verder, naer boven, drie dagh reysens, in seker
Stadt Cintsjosoüe vertrecken, vermits den groten Gouvr.

die over dit district het gesach voerde, genegen was, d'onse te willen
zien, en wat raedt, hare wille moeste d'onse voor den wet verstrecken,
dienvolgens Assab hebbende gaende (met toeseggingen aldaer op ons gedaen
versoeck zoude affordt verlangen) werden d'andere van Cantho hebben
gelast uytterwaerts, naer 't schip te retourneeren, om 't selve uyt
Tanghongh in de baey Lubon te doen brengen, sonder noch te weten
wat zy op 't geallegeerde zouden t'opsinderen connen, dienvolgens
van victorye en verwonderinge haer seer wonder uytterwaerts,
doch werden van de gesach hebber in Lingh noch tot nader ordre
aldaer aengehouden, onder allegatie, hare becommernis pas niet
verder strechte, —

Bovengenoemde Assab dan, op 3 Aug.o binnen de stadt Lintsiofoue
paresserende, wierdt aenstonts ten hove te comen, voor den groten
heer geadmitteert, vindende zyn Ed. met veel mannen van aensien,
bedienden geaccompagneert, alle op stoelen nedergeseten, die
naer gedane reverentie wierdt aengeseyt, de comste van ons schip,
ende den overgelevert den brief tot Canthouw, die in de hant hadde,
hem ten hooghsten aengenaem was, doch onder allegatie, van hun
die geschreven en was ingestelt, daer op geexpliceert wiert, van
onsen Ed.le Hr. Gouvr. Generael, en door den Tonquinder gesz., ondat
de lanckwarige schriften, wierden by ons suspect gehouden, dat haer
twee geride, en aenstonts zeyde, de haven van Lubon, tot noch van
een partye overgeleverde ongeschonden vorders bewoont wierdt,
wanden (?) by machtigh van de welvaert daer uyt te slagen, zoude den
keyser en hem, niet alleen aengenaem zyn, maer ook het ryck
daer by groote dienst doen, wat hem belanghde, wilde daer toe mede
zyn devoir contribueren, op dat den koopman verkoopt moeste
den handel open, ende de gemene wegen van den schryvers (?)
verclaert zyn, hier op dan afscheyt kreegh ende, met toeseggingen op
de schriftelycke geinsereerde poincten nader te zullen declareren,
gelyck twee dagen daer aen zyn gevolgh nam, wanneer ons by
provisie quam toe te staen, het schip tot Lubon moest zyn anker
plaets vinden, aldaer soo langh lardeeren (?) moet, dat den keyser
van onse komste en waerom was particulierlick (?) gedaen, welck
respect dan wel een half maent zoude aenlopen, en beloeden (?)
ook het niet gebracke gebruyck niet derfte accepteren, Monsr.
Assab konde weder naer Cantsioue vertrecken, en quamen
d'onse gemoeghsaem te verspreiden (beroerende dat uyt Canton
hadden licentie) hier in stuk der negotie niet t'ontvangen
was, hoewel de particuliere gemoederen daer toe zeer

g'incliniert geweest, in Somma hy op 11. Aug.o weder tot
Cattchioune geretourneert, behoudende desse gesloten Chinesen, haer
volle aen tot eynde te helpen, gevende deselve onder desse en gene
uytmakinge, vandaen hier tot Schip, en dan weder tot Lubon
(daer niet vermoedende te comen, om sekere peerlebanck, maer wel
voor inde mont vande haven tot Jattan) maer eenige tytkortinge,
om alsoo nader ordre vant provintiale hoff uyt Canton, ofte van de
van Peekin uyt Peckin, hier door te beter connen afwachten, gelyk
U Ed. alles omstandiger by hunne rapporten en andere papieren
die hier in copie nevens gaen, langer wert aengewesen. —

Den schipper Thomas Pietersz hooren, ziende de separatie vande Mons.res
ten aensien Abas in Canthioune, ende victorye den Nicolaes Verwinder
in Tayangh werden aengehouden, waer door zyn persoon van raedt
en daet ontbloot was, adviseert ons deselve onder dato 26. Aug.o
hier tot Cattchioune, off het niet geraetsaem was, een van ons beyden,
'tzy ons persoon, off S.r Verdoncq nederwaerts quam, om hem in desse
saecke te helpen met raede en daet by woonen, Item dat het Jachts
provisie 't eynde bedt was, en dergelycke swarigheden meer, wy
desse descriptie op den 9. Septemb. ontfangende, souden hierder
daegs het versoeck hebben laten effect sorteren, wanneer het hoog
nodigh oordeelde, ten waer door eenige swarigheden (van dat de
aenspreeck als ons voorcomt en schoon wert was) niet waren weer-
houden, en aengesien onsen tyt seer haest begonde te naderen, om
het Jacht uyt loco nader corty aff te vaerdigen, by aldien 't welcke
retour schepen wilde beloopen, soo werden wy genootsaeckt (ver-
mits van dit saisoen geen kans zagen, om den vaert tot Lubon
af te hasperen) het Jacht wederkeerende op te ontbieden, en nochter-
wylen soo de Mons.res noch niet mochten gelargeert zyn, middelen
te practiseren, dat zy overlant herwaerts quamen, gelyck by
resolutie en afgesonden brieven, dato 10. en 12.den September te
blycken comt, doch middelerwyl desse onse bequamelycke voor-
sorge, heeft Godt Almachtigh, die een bestierder van alles is, dat
de lanckhaerde Chinesen (die rovers genoemt werden, ende hier
by houderden noch inde eylanden haer onthouden) met 26. vaer-
tuygen, ongeveer gemant 1200. koppen sterck, in dato 4. Septemb.
op het bepaggende schantsien Tayangh aenvallen, en in der yl over-
rompelen, daer geschyde victorye in was, werdende de Tartaren

die't niet ontvlugten conden alle gemassacreert, ende d'onse gevangen, die sonderen daegs (soo goed den groten godt is) door die brutale schuym-rovers aenboort gebraght, en van haer weg gevoert, niettegenstaende d'onse met veel canonschoten hadden op haer uyt de schans doen geschoten. —

Dese goede toeval dan by d'oude in achtingh genomen, en door verscheyde brieven dato 10. en 11. deser Abas tot Cantsioene bekent gemaeckt, ende daer op responsie becomen, resolveerden primo octob. van daer op te breken, aengesien zy qualyck meer provisie in het schip hadden, stevende vorder met den hardacoirs met het Jacht oostwaert, dicht voor by de bay Lubon hooghwaert in, omme voort het gehele district van Quansy, en hoe haer situatie is, duydelyck te ontdecken, gelyck u Ed. seer pertinentelyck by caertinge hier, door den schipper Thomas Pieterz. Coen vertoont wort, bevindende de bay van Lubon en zyn district van besondere situatie, voor het bewaren van geen een, maer voor duysent schepen, niet alleen bequamelyck, maer ook bequaem voor die gene, die dese wilde in possessie nemen, machtigh, en uyt de nature sterck, sigh voor alle geweer te defenderen, u Ed. mogen verseekert zyn, dat Macao off Haytamon, op verre niet, in vergelyckinge daer by comt toe te reycken, dese bay legt ontrent de noorder brete van 22 graden, meest midden in de bocht, wordende door de rivieren uyt het noorden, west, en oostelycker hant door-stroomt, en't zeewaert uyt gedreven, vant westen na't noorden, valt zyn situatie eenghaertigh, doch heeft int oosten vlack een pavigh lant, dat ongetwyffelt moet gecultiveert zyn, aengesien dat van't promontorio, off in zee, zuydwaerts uyt steeckende hoeck, dicht aen Aynam, en vorder langs de bocht van Donnonday, tot dicht aen Canton, negen capitale hooftsteden op zoo corten spatie van Lubon tot Macao werden gevonden, die alle overvloedigh van krachtige zyn, voornamentlyck de stadt Souchao, die derhalven zoo u Ed. niet op voorsiende geheymen en spronckelden, ende de Portugesen bedde in Macao, zoo verstouten ons (onder correctie van u Ed. wyser oordeele) te seggen, dan Lubon zoude een gewenste plaetse zyn, om van d'Comp.e in possessie te nemen, jae beter als Macao, want Canton zoude ons hier eenige tollen, met geldende schepen, aenbrengen etz. en dergelycke mede gepractiseerde gerechtigheden niet afvorderen, off kunnen dwingen om die te geven, doch off int eerst de negotie, alsoo opulent zoude loopen, zulcx staet grootelycx te duchten, maer vertrouwen echter vastelyck, dat binnen 3 a 4.

Jaer, het een werck van groote importantie, zoude voor d'Comp.e zyn, U Ed. gelieven den tempel te noemen aende Stadt Maccao, en haere accreditatie, eerst door Ferdinandus Pinto (die uyt Liampo om zyn roven verdreven was) betreden, en door den blinden afgoden tempel tot zulcke weerdigheyt gecommen, waer van noch den naeme van Maccao voorts door verval nu weder tot steenhopen. ——

De generale onkosten vande voyagie op Lisbon, soo te lande, als te water, dat geconsumeert en versprocken is, bedraeght volgens haere onkostreeck.e onder petitie f 271,, 10,— 'twelck effectief onder den boeckhouder Joan Assab in cautione op het vertreck vant Jacht indelickrachten, aldaer is in weten geraeckt, derhalven wy het selve onder meergenoemde consumptie afgeschreven, niettegenstaende gesyde Assab tot nader gelegentheyt, daer responsabel voor bleyft. ——

Te deser tyt valt door tweespalt het ryck van Cabana in twee stucken, ter cause Sjothaine, geweldt sibaghe vanden ouden Coningh Tho Tongh Bongh, die inden Jaere 1641. was met zyn gansche macht overgeloopen, ende den Cabanger toegevallen, nu hier weder op zyn instantelyck versoeck geccontinueert is te retourneren, gelyck op 25en September zyn gevolgh nam, en weet gedreycht de overblyfselen aldaer gedagen zyn, den koningh nader onder gewoonte Jaerlycks contributie te betalen, hier door zynde gewesen van Ay, en langhs heen naer 't oosten, tot Loctione (dat een groot plaets van negotie is) veylbaer gehouden, dat de Chineesen uyt Timam, Quiancy etc. daer cunnen komen te negotieren, weshalven wy dese occasie opensiende te meer ons in de haven en situatie van Timam bekent zy, daer onse schepen commen conden, soo hebben wy den groot Mandoryn Ongsiahaen, onder beleefde courtoisie en ontdeckinge van ons gansche oogwit, getracht te disponeren, dat ons vande landen langs die frontieren, tot de poorte Ay mochte tot negotiatie ingeruymt werden, vermits zyn E. daer ten principaelen het toeversicht zy aenbevolen; hier op heeft zyn E. ons by contractingh belooft (soodraa den koninck zal weder geretourneert zyn, dat presumeerlyck in January te weesen) de saecke alsoo ontrent zyn May.t te dringeren, dat het gedaen versoeck, en aves meer te effectueren comt, deshalven zullen wy (soo ons godt hier in succes verleent) met alle yver trachten, de vereyschende negotie in dat gewest, neffens den ondercoopman Nicolaes Verander die daer bekent is, te gaen vaerdigh maken, verwachtende middelertyt van U Ed. nader ordre, om tot stabileringe van comptoiren te geraken, ende gesien tot Timam

zoude pakhuysen, en tot Hocsieuw een logie vercygt diende, om
s'Comp.s koopmanschappen die 3. dachreysens, heen en weder souden
overlant gevoert moeten werden, in te verschepen. De hier reno-
meerde Chinesen betuygen, dat by aldien de May.t ons die plaetse
tot Hocsieuw comt in te ruymen, wy der korten den handel tot
gelegde uyt Nanquin sullen naer ons trecken, aengesien die koopmans-
goederen gevoeghlyck, en verder connen door de provintie Huquam als door
Kyansy tot Canton herwaerts gevoert werden, ten anderen soo
heeden ons over aengepraesenteert, soo d'Comp.e hier boven voorm.t
ofte tot Sibon connen haer residentie te nemen, sig met haer
generale weest getrouwen te connen, byzonder dat voormelde Ed.
heeren, een groot werck souden, en ten principalen ook de
motiven zyn waeromme ons persoon (hoewel buyten u Ed. ordre)
dit Zeysoen alhier verblyve; verhoopende der bedaghelyck ons
(die u Ed. geringen dienaer zy) het niet ten quaetsten mach werden
afgenomen, daer op ons dan verlaten. ——

Dlangh hier over geseyde Chinesen Japansen handel Jonck vanden
Annachoda Itsegin, is op 16. Juny verleden, volladen met zyde en
manufacturen, uyt loco naer Nangasacqui gevarigeert, en wel
uyt Siam, hier voor waerachtigh geseyt, dat den Koning Kockhiya
in Juny voorleden, heeft zyn Joncken vandaer gelyck ook op meer
andere plaetsen, die onder zyn subiectie staen, tot Aymuy op
ontboden, sonder te willen toestaen, zy haer voyagie souden op
Japan voltrecken, het soude wel connen wesen, dat dese genoemde
Annachoda Itsegin mede uyt Nangasacqui wederom van hem
gemandeert, gemerckt het alle contrarige Chinesen zyn, by
welck geval, u Ed. int aenstaende dese zyden hadde, en wel
meer soude alleen genieten, dat den Aemogeeden ons wel
gunnen. ——

Alle geruchten wegen van dit Jaer hier geloopen, tongerende het
onderwerpen onser schepen weerom, ende het schout schip ter zee,
de Portugeesen getuygen hoe dat Amo pattado mede naest Septemb.
door een Chinese visscher, is tot Macao aengevaert, en te koop
gepraesenteert, een groot stuck van den Mast, achter spiegel, en
voor ontrent het galjoen van den Hollants Mackerel, waer by
scheerlyck niet alleen geresuporneert, maer te blyven quam, een
onser wat, tegens die cavoe cippen, en dese eylanden geschuyvelt,
en had connen rampe te lyden, sonder dat nader eenige apparentie
daer een levendige ziele is afgecomen; Item sekere Chinesen

Tayhongh, hier in Giangh woonachtigh, en nu eerst over eenige weken herwaerts uyt de stadt Hayhoo (in Quinam) gedetourneert, brengt ons affirmatievelyck tydinge, hoe dat een groot Hollandts schip, komende uyt Tayoan, een weynigh besuyden Pº. Cantaon, voor de riviere Tio-oei, had in de maent February door een vehementen storm, aldaer des nachts schipbreuck geleden, doch aengesien voor dese riviere zeer veer 't zeewaerts droogh, en met den daghraet het schip noch aen den anderen vast was, en 't water ontvallen, — soo hadden de onderen met schuyt en boot 110. zielen sterck, buyten noch eenige Chineesen, die als passagiers quamen overvaren, hun leven alle op de vaste kust gesalveert; den Koningh heeft het geschut en andere ryckdommen die daer in waren, aengeslagen, ende de onnoosele gestrande, tot Hayfo vervoert, alwaer langentyt gebe-gaen hebben, om haer hongerigen buyck te versaden, tot dat eyndelyck (wy weten niet door wat interval) de Mayt. haer met duysent tayl en silver heeft geassisteert, en dat onder verdere ordre, hadden tegens October met een Chinese Jonck naer Batavia te vertrecken; den Alderhoogsten wil geven, zy voor dese onse descriptie mogen by u Ed. tot Cotty gearriveert zyn. ——

U Ed. gelieven eens in consideratie te trecken, wat groote schade s'Comps. schepen met haere kostelycke cargasoenen van Jaer tot Jaer door onervarentheyt van schippers en piloten, onder dese craste [?] noort te lyden comen; want het is seker ende de sake heeft notoir, dat dit schip door onkunnendheyt derselve, (wanneer anders den wegh van den E. van der Laen we soude gevolgt hebben,) heeft ramp geleden, derhalven wy ootmoedelyck versoecken u Ed. onse scheeps-luyden, die in de wis [?] kunst ervaren, en hier geexperimenteert zyn, en nu eerst op het nieuws de vaert van Tonquin, quantyte-geven zeer pertinentelyck ontdeckt, ons doch gelieven te laten behouden, sonder dat tot andere vaerwaters werden gebruyckt, op dat alsoo door onkunnentheyt d'Comp. in dit gewest, mede niet gelycke ramp niet comen over den hals te vallen, want onder correctie, het is sorgelyck: het seynt-schip het Hart, is van hier naer Japan genavigeert, sonder datter ymant, sy schipper off stuer-luyden daer oit geweest zyn, en staen apparentelyck vandaer over Malacca, onder west geemployeert te worden, sonder weder hier te komen, daer dese nochtans wel ervaren dienen, om dat se twee distincte reysen van Cotty herwaerts en weder derwaerts hebben dit vaerwater besyelt, doch pateratie. ——

In Canton is de regeeringe vande Militaire op de polityequen ver-
vallen, den Jongen Coningh Singnaman is 't gouvernement van
de provintie Focquien opgedragen, werwaerts, om daer zyn
residentie te houden, vertrocken zy, en blyft den ouden Coningh
Pinghnaman, 't geheel zyner soldaten naer aenbevolen, sonder dat
iets nader over dese of gene voorvallen weemaer te disponeren;
Zyn Excellentie hadde A°. voorleden sesse geduchte Joncken, die
geladen waren vol zyde, en manufacturen, naer Japan affgeset,
gesprooch doch werden uit vertreckende door de politique regeringe
aengehaelt en geconfisqueert, want is expresselycken door de
hoge regeringe tot Packin verboden is, egeene Chinesen meer mogen
buytens lants navigeeren, dat by succes en ontwindingh vandien
hadde, zoude een gewenste zake voor d'Comp.e zyn. —

Den Tartarischen keyser Gungij inden Jare 1637. tot Caton geboren
en 1644. daer aen op den throne, als Chinesen keyser gestelt, is jongst
inde eerste maend ontrent 2. Febr. deser werelt overleden, waer
by het gantsche ryck zeer groote rouwe betoont, en alle provintiaels
hooren afbrekken langs rouwe gedragen, en 'slants zegel in plaets
van roode met blauwe Inct gedruckt, gelyck hier in China, dat
naer oude gewoonte een gebruyck is; zyn soontjen dat maer ses
Jaren out is, naer 't seggen der Chinesen, sal met begin vande laetste
eerste maent, den Jare genaemt by haer Kiatte, tot desen
waerdigheyt, als zyn overleden heer vader gekroont, en als scepter
drager op den troon van heersingh gestelt worden, in summa men
bespeurt dat de Tartarische regeringe, hoe langer hoe bestendiger
wordt. —

Ter goeder tyt, soo desen meende te sluyten, arriveert alhier uyt
Cantsioue, overlant, den boeckhouder Joan Abbas, ons jutre,
gevende soo by schriftelycke als mondelinge rapporte, het geheel
uytcynde en slot vande dese Jaersche bezendinge op Lubon, zynde
meest van volgende substantie; hoedat na het vertreck van
Jacht Nieuwkercken, op p.mo October, den 6. daeraen volgende
in Cantsioine uyt de stadt Canton (op ons voorgedaen versoeck,
en haer liberaelyck aenhouden) hebben schriftelycke acte
vanden Viceroy Pinghnaman geschapt, en verseghelt becomen,
waer by te licentieeren quam, wy tot Lubon, en voorts daeraen,
gehorende contreyen mochten vry en vranck negotieren, behalvende
aen alle de steden, Cantsioue, Tintsioue, Cantsioue, Moilocq,
Tolsjoue, Chintsioue, (zynde capitale steden) uytgesondert —

Cantoniesen te mogen met onse vrye exercitie van negotie doen,
tot welcken eynde ook by openbare placcaten aende stadtspoorten
zulcx zy aengeslagen, ende de geheele werelt bekent gemaeckt,
voorwaer UEd. Heeren, niet sonder groote vreucht vande arme
Ingesetenen deser contreyen, want gelyck Sr. Abbas getuygt,
dat zoo op den 14. daer een contrary mandaet afquam, ende de
Cantsioner wierdt geopent, wel luyden van d'rooffheyt perplext
stonden, dit schynt ons de Portugesen in Maccao gecauseert
te hebben, aengesien zy bevreesden de koopluyden en hare
niet hunnen gantschen aenhangh gesint waeren herwaerts naer
Lisbon te comen, soo tracteerde zy, eerst door drie Jesuitsche paters
in Canton ontrent de politique regeeringe ons object om te stoten,
doch dit eerste niet willende succederen, soo quamen daer op de
principaelste regenten, en die noch iets had om te contribueren
van Maccao te Canton, versochten de ontrent de politique regenten,
ende den vice roy Pinghnaevan, dat ons de vaert van Lisbon
niet moste werden ingeruympt, want by sulck gevolgh haer
gantsche neeringe en hebben negotie die noch tot Maccao was
(waer by haer vrou en kinderen qualyck nu noch houden de mont
op houden) zoude teenemael komen te verloopen, eermits wy
alsoo vry machtiger in negotie waeren als zy etc. Op dit
versoeck en geallegeerde, heeft haer den Chingcimbelen langs,
bevorderen Haytau seer behulpigh geweest, en ontrent die regeeringe
derhant soo verre gebooden, (ongetwyffelt door groote geschencken
dese gedaen werden, en geruyght wert wel 3000. tayel
comt te beloopen) dat eyndelyck by contrarye mandaet wy
sachtelyck voor dit saisoen zyn afgewesen, onder obligatie wel van
den keyser in Packin hadden audientie gehadt, maer noch niet en
wisten, in welck oort van haer district ons zouden mogen te
plaetsen komen. —

Dit object vanden Lisbonschen handel, dan ons geeyndigt, en niet
op 't request becomen, versocht den boeckhouder Sr. Abbas
om te mogen naer Tonquin retourneren, twelck hem door de
regeeringe aldaer is toegestaen, en op 26. deser effect sorteren,
wanneer hy met goede eer en courtoisie vande politique
regeeringe, is tot op de grensen van Tonquin geconvoyeert,
ende aldaer van malcanderen afscheyt genomen, hier op den 8en
november in Comps. logie aengelant; wy zeggen uyt zyn geheele
gedoente, gelyck UEd. oock sal seeckerlyck vertoont worden, niet
anders connen bespeuren, als dat zeer yverigh en vigelant

inde uytvoeringh vandit werck (gelyck mede de schipper Thomas pietersz. Coen, ende den E. Assistent Joan Victoryn, hier onder begrepen) heeft gecomporteert; 't waere te wenschen geweest, de E. Comp.e hadde dit voordeel connen aentreffen, doch nu soo niet zynde, soo moeten patienteren, totdat u Ed. een nader over dit voorgehadt dessyn te speculeren comt; 't is altyt seker, dat ons jegenwoordigh de gantsche contreye, en haere situatien vande provintie Quancy pertinentelyck bekent zy; tewelck inder yeneer wel wat goets conde voor d'E. Comp.e connen te causeren, dat den Almogenden geve, en wy verplicht zyn te bidden.

Ed. Hoog Achtbare welwyse, voorsienige, ende seer genereuse heeren dat godt u Ed.e doen, ende de generale progecten wil zoodanigh met zynen miltrycken zegen overstroomen, dat wy gesamentlyck onder dien lommer, en u Ed.elen wys beleyt mogen geplaest, en eeuwigh geacht werden, te mogen zyn en blyven, onderstont u Ed. getrouwe, en schultplichtige dienaeren, ende was geteeckent Hendrik baron, Hendrick verdonck, Thomas pietersz. Coen, gustavus hanssen, Jan Abbas, Joan Victoryn, ter zyden stont Int Comptoir Tonquin ter stede Cachchou, desen 13. novemb. A.o 1661.

Rapport. Aen d'Ed. Ho.e Joan Maetsuycker gouv.r generael ende d'Ed. heeren Raeden van India. —

rapport vanden E. Judyck aen haer Ed.s overgelevert den 19. decemb. 1661. en denselven dato p.r vollevoorn ontfangen,

Ed. Erntfeste, manhafte, Achtbare, welwyse, voorsienige, zeer besondere genereuse heeren. —

Myne heeren. —

Conform u Ed. ordre hebben de schepen s'gravelande, en Diemermeer op den 21. octob. vertrocken uyt Nangasackyse bay directelyck nae batavia gedepescheert, bestaende de ladinge vant eerste in —

30. duysent taylen Japans schuytsilver,
3400. picol fyn geraffineert staefkoper
6536. catty satsumaesse camphur,
1500. balen goede indicos tarwinoo,
120. stucx schoone Japanse zyde rocken
en voorder eenige andere kledingen,
montrerende samen . . . . . ƒ 216710: 16: 12.

Compt van d'ander zyde ƒ 216710: 16: 12.

30. duysent tayeln Japans schuyt silver.
3506. picol fyn geraffineert staefkoper
6505, catty Sattsumase campher
1500. baelen goede inlantse tarwe,
120. stucx schoone Japanse zyde rocken, ende
verders eenige andere cleinigheden
bedragende tsamen . . . . . ƒ 220271: 18: 4.

ƒ 436982: 15: —

Met welcke schepen wy U Ed.le bekent maeckten ons wedervaren ter goede 't arrivo der schepen, 't vervolgh der negotie, ende hoe alles desen Jare in Japan tot die tyt zich toegedragen hadde, hebben gedachte schepen willende verhoopen die beyde bodems behouden gearriveert, ende ons papieren U Ed. ten goede ter hant gecomen zyn. —

In comp.e vande schepen, hebben op deselven dach nae Tayoan afgevaerdigt 't schip Loosduynen, 't Jacht Hoghlande, 't schip den Vinck, ende de groote Jonck, by de h.r Commandeur Couckebacker, alle gelyck met provisie en verversinge, voor onse arme van belegerde vrinden voorsien, boven dien hebbende van alle de andere schepen, de helft haerder buskruyt, cruyt en lankschip genomen, ende op de 4. bodems voornt, nevens tot quelange guarnisoen verdeelt, soodat wy vastelyck vertrouwen willen, zy daer eenige de minste reeden tot miscontentement, veel min onse gecontribueerde debvoiren, zullen kunnen hebben. —

Ende voorn. schip Loosduynen hebbe wy tot vervolgh vanden Siamsen handel gescheept, sestigh duysent tailen Japans schuyt silver, ter zyden 394. stux zoo ronde als gebroocken maldenooghs, door de schip 't welcke hart verrocht, daer om haer gelost in Japan gants niet begeert werden, en onse wetrouwens in Siam wel getrocken worden zullen, 't gunt wy nae de plaetsen geschreven hebben daer van zyn U Ed.le de copyen toegesonden, doch off die door 't een off 't ander ongeval niet mochten zyn ter handt gecomen zoo hebben wy andermael, nevens de gesloten negotie, logie, ende oncost boecken, hier nevens, waer by U Ed. alle 't gene desen Jare int Japanse ryck, onder myne administratie — gepasseert is, gelieven te beoogen. —

Naedat vertrecken der gemelte schepen hebbe wy noch twee negotie dagen gehouden, daer vande laetste geweest zy 4. November, zynde seventien dagen voor ons vast gestelden vertreckdach, zoodat

u Ed:ens licht staet maken konnen, aleer die verkochte goederen
uytgelevert en betaelt waren, soo knap ons die tyt omgekomen is,
ende egaelwel dat, jae byckans tot de laetste dagh, zyn noch doende
geweest, met kopen ende Campher te ontfangen, alsoo door de
contrarie winden de baeckens zeer spade aen te landen quamen
'twelck ook veroorsaeckt heeft, dat int geheel niet meer dan 2152.
catty Batsimase Campher te becomen geweest zy, zynde de
reste tot 400. picol toe, ontrent de tyt onses vertrecks noch so
verre vande wercken, dat wy tot ons leetwesen die mooy partye
goeden moeten derven, daer mede de Chinesen in apparentelyck
doorgaen zullen, t'en waere den J. van Lier, die resolveerde aen te
slaen, dat ik hem niet hebbe connen afraden, door dien het een
substantie is, die een geheel Jaer overstaende, veel van zyn
gewicht zoude konnen te verliesen ende te verleyden, gelyck den
Toeck Mangoes asseurantie belofte gedaen, tegen 't aenstaende Jaer
vroech ende ter behoorlycker tyt, een grooter quantiteyt op het
eylant wesen zal, doch zoude wel mogen zyn, dattet een maes
drie a vier op't picol meer moste betaelt worden.

Syn geassumeert stadtkoper, gelyck een goede partye, namentlyck
15997. picol ofte 1999625. lb tot 11 4/5 tail, off f 33:12:9. de
125 ponden, ontfangen, ende was noch een duysent picol off twee
inde stadt, die wy door verloop des tyts mede niet hebben connen
krygen, wanneer ende ons die gepresenteert tot T: 11. te leveren,
maer onmogelyck zynde, deselve op zoo een sprong te embarqueeren
ende op andere wyse daer niet anders dan schade by zynde,
hebben 't ook moeten laten, wy dubitteren gantsch niet, off een
eysch van u Ed. tot 20000. picol toe, zal 't aenstaende Jaer met
gemack becomelyck wesen, tegens de selve Jaerlixe prys, altoos
niet hoger, door dien de rys inde boven quartieren byhans al
de helft was afgeslagen, waer na alle andere koopmanschappen
by in, en verkoop, gemeenlyck reguleren, ende marckt stellen,
ook hebbende de voornaemste leveraers diesvolgens gesondeert
ende eenige presentatie gedaen, van wel een groote quanti-
teyt aff te mogen brengen, die hun daer toe gants niet ongenegen
betoonden, zeer wel te vreeden zynde, datmen haer soo bytyts
diesvolgens haer der nadenckinge, eenighe kennisse
dede.

Tot uytvoer van rys hebben niet meer dan tot de quantiteyt van 1000. balen licentie cunnen obtineren, maer dewyl dat graen beter koop begonte worden, is ons verlof gegeven, 10. a 11000. balen larees te mogen kopen, die oock vry lydigh ontfangen en afgescheept wierden. ——

In onsen Jongsten hebben wy UEd.ts geadviseert, dat van de Nangasackse Burgemrs. haer in voorraet gemaeckte koper Casiens hadden gecontracteert, maer dewyl t'op een leveren ginck, wiert de quantiteyt zoo groot, dat bykans verstelt stonden, makende samen uyt 140000. duysent stucx, bestaende in 700. stroo packen, tot 117. condryn het duysent, twelck in Japanse munt te beloopen comt G. 16380. zynde 13. condryn op yder 1000. minder, als de S. bongeyon, daer voor 't voorgaende Jaer betaelt heeft, gedienstelycken versoeckende UEd. dese voor niet qualyk gedaen gelieven op te nemen, als zynde de voorn. Burgemeesters, na de gelegentheyt des tyts, in dewelcke ons aen haer gunst en genegentheyt ten hoogsten gelegen was, zulcx eenelyk te gevalle gedaen, —— besonderlyk dat zy geene Casiens meer zullen genoodsaeckt laten maken, zeker zynde by alsoo wy die munte niet hadden aengenomen, dat den Chinees Conquan Jongst uyt Tonquin aldaer aengekomen, deselve zoude moeten hebben accepteren, waeromme hy dan p.r force noch den voyagie daer geen souden moeten doen hebben, waer toe nu des te minder apparentie zy, ofte altoos soo niet aengeraden noch te geanimeert worden sal, wordende my noch op myn vertreck van ontslocken verhaelt, dat hy geene genegentheyt tot de Tonquinse voyagie hadde, maer wel wenste in zyn vaderlant off op Batavia stil te mogen sitten, doch wat van het een als t'ander zy, staet te zyner tyt ontdeckt te worden, te wenschen zynde, dat dien vermogenden eerdigen koopman, die vaert stackte, ende d'E. Comp.e den handel aldaer alleen gaff, als wanneer het bykans doot gebleven Tonkin, weder als voor heen florisant met zynen zyde handel weder en meer zoude beginnen te worden, dat Godt geven wil. ——

1430. catty cauryn of bras, hebben we van den Ottona des eylants Sirisma becomen, tot 37. maes 't picol, tot een preuvie, maer wy geloven dat se te groot zyn, ende UEd. kleender slagh zullen gelieven te hebben, schryft zoo die soorte goet is, den voorn: Ottona raedt tot grooter quantiteyt te becomen weeten zoude. ——

464. stucx songy planckjens zyn ons vanden Oharen Caschero ofte Guijsbaert vanhaer toegesonden, die wy om dat se goet en gaef zyn, tot 14. maes yder Cocoen aengenomen, derwelcke UEdl. nu met dit schip toecomen van gelijcken. —

60. balen zadyspadyx, te weten 30. die in droge aerde, ende 30. die int water wast, derhalve geeft, dat die int droge sal gesaeyt worden, zynde de bruynste van verwe off bast, al vorder 5. etmalen met de bast in een loopent versch water, moet leggen weken als vanneder vast werd bequaem zy, om inde aerde geworpen te worden ende goede vruchten te geven. —

Waermede willen verhopen UE. petitien wegen het een als 't ander, ten genoege voldaen te hebben. —

Alles dan geschreven ende den E. Dircq van Lier, als opperhooft des Comptoirs volgens zyn commissie geauthoriseert, ende behoorlyck transport van alles gedaen hebbende, ben noch tegens den avont op den 11. des voorleden maents, zynde den dach gestelden vertreck dach, alvoren vande Nangasackise Gouvrs. afscheyt genomen, voort gevaren, gemonstert, ende noch met den donckeren het anckers gelicht, om den hoeck, uyt het gesigt vande stadt gezeylt, twelck de voorn: Gouvrs. buyten maten aengenaem is geweest, ter meer eenige lants heeren gekomen waren, die expresselyck vertoefden, om de schepen te mogen sien uytseylen, twelck myns oordeels te meer gemeriteert heeft, geen licentie om een ure boven den ordinary dach langer te mogen blyven, te willen versoecken, alschoon der int reguart vande negotieboecken noch wel een dach 3. a 4. tyts nodigh waer geweest, also onmogelyck was die gesloten te connen krygen, vermits geduerende hier noch eens verhaelt, bykans tot de laetste ure, met goederen te ontfangen en af te scheepen, als andere moeyelyckheden, daer de volcken met afrekenen en betalen der goederen, by sin voor de Gouvrs., burgemeesteren als andere heeren gehadt, opt alder laetste mede aenkomen, besigh geweest zyn, 't welcq deselve boecken hier opt schip hebben moeten sluyten, gelyck die ook UEd. in debita forma nevens desen overgelevert worden. —

Gelyck in onsen voorigen verhaelt, zoo hebben dit Saysoen met seven schepen in Japan, dit volgende Capitael becomen, te weten. —

Met 's Graveland uyt Tayoan en Quelangh .... ƒ 72195.4.8.

Diemermeer ..
Buyenskercke en
Goede Reede .. } van Batavia komen ...... " 750936.—.3.

Vollenhove over Siam van Batavia ƒ 202088.16.9.
Groot Siamse waren ...... " 51049.7.0
Nieuwpoort van Batavia .... " 254130.4.1.
Breedgaert van Tonkin .... " 54205.17.11.
Van 't Karps eylant geborgen becomen .... " 170955.2.9.
Partye prys goederen, daer van zoo veele by vercoop geprocedeert is, als hier na gespecificeert werden sal " .... 1460.—.10.

Monteerende komen .... ƒ 1311090.9.10.

Daer voor wy tegenwoordige behoorlyk hebben gecrediteert, ende in tegendeele weder om belast, voor 't geene met de nagaende bodems na diverse plaetsen versonden zy, namentlyck.

Met meergenoemde 's Graveland en Diemermeer na Batavia komen .... ƒ 436982.15.—

Zeeduynen, Hogelande, Vinck en de Jonck Siam na Tayoan, komen .... " 215444.19.10.

Buyenskercke .... ƒ 415222.9.2.
Goede Reede .... " 320060.14.5.
'Breedgaert .... " 319020.1.0.
Nieuwpoort .... " 351695.7.11.

Met die 4 bodems komen na Malacca ..... 1413014.12.10.
Met Vollenhove na Batavia .... " 205547.1.6.

Verkoopt komen ... ƒ 2271709.8.10.

bestaende uyt sodanige goederen, waeren ende koopmanschappen, als by de besondere factuuren, copyelyck hier nevens gaende blyken kan; zynde desen Jaere door den genadigen zegen des Heeren zoo op 't een als 't ander ƒ 1044533.5.12. zynde ontrent gelyck 't verganghen Jaer 79 p.r c.to geavanceert, niettegenstaende verscheyde soorten van goederen 't hare daer toe seer gecontribueert hebben, gelyck de beschadighde zyde van de Karp, boven 747 catty onderwicht op 't bedragen van ƒ 45679.17.8. ongeveer 29 p.r c.to wint gegeven heeft, zynde voorders op de andere bengaelse zyde, monteerende de quantiteyt 1423¼ picol, door de gantsche ende vertrouste suppoosten des comptoirs uytgewogen, weynigh min dan anderhalf p.r cento

ondervicht bevonden, dat alsoo geen kleyne kracht inde gewichte
vinsten gegeven heeft, boven dat heeft de barriga tot Cassimabasar
ingekocht, pas een half, ende de Ondaginse, ook de Cantiam barrigo
op 4. tothend. verkocht, geen quart ten hondert wints gegeven, van
gelycken heeft ook de Tonquinse zyde niet zyn gewicht gantsch niet
wel gerespondeert, zynde op de partye van 6530. cattys met
de Wimmenum van Batavia ontfangen, 540¾. catty ondervicht bevon-
den, ende is daer en boven tot eenen lagen prys verkocht, namentl.
tot G. 220. ofte % 617. — — 't picol, overschilt maer met een avertie per
conto advans verkocht, de wylle seer slecht bevonden wiert, ende op
d'andere met het voorschreven van Tonquin becomen, beloopende 36360.
catty, is ongevaer 6. ten hondert uit gewicht verlooren, daer vanden
schipper en boekhouder des voorn: schips, dese reden geven; dat se in
Tonkin met kleyne partytjes, ende dat noch heel vochtigh ingekocht wort,
maer is tot redelycken pryse verkocht, dat de reste weederom redelyk
goet maekt. ——

De 1819. stux verkochte Tonquinse pelings, ook met voorn: de Wimmenum
van Batavia ontfangen, hebben mede niet meer dan schaers 13. ten
hondert aengebraght, maer verders, Gode zy loff, hebben de Europise
stoffen, ende andere goederen; de Siamse grove waren, uitgesondert de
witte als andere doecken door een, geraeckte voordeelen gegeven, gelyk
by de memorie vanden in en verkoop, hierneffens gaende, pertinentelyk
aengewesen wort, ende alsoo niet te dubitteeren zy, off toecomende
Jaer zal de marct alsoo hooge loopen, als hiervoor groter quantityt
aengebraght wiert, hebben de zyde zoo wel op den Vaderlantschen
eysch, als die vande Indische quartieren, eenige maten int een en 't ander
vergroot, op hope daer weynigh ofte niet (des mogelyck zynde) aen sal
komen te deficieeren, ook zyn niet alleen wy, maer alle onse luyden
vertrouwende, dat 2000. picol bengaelse, ende zoo veele Tonquinse ronde
zyde, als becomelyck zyn zal, eerder tot hoger dan lager prys, als
die nu verkocht zy, zal te vertieren wesen, 't welck voor d'Comp.
boven dat voordeele, een besondere eer zyn zoude, want dese lants
grooten, sedert de Nangasackise gouvrs. ende burgemeesters
weten niet beter, off zyn altoos in bedughtinge, dat alle desse Japonders
vooretaen tegens Koxinja ten oorloge sullen moeten gebruyckt
ende de negotie voor eenigen tyt gestaekt worden, zynde den
Japander zeer bedught, dat zy weynt achterblyven der Chinese jonken
mettet haert om de medicinale droguen, ende diergelycke dingen
benodight zullen wesen, schynende uyt diverse discoursen, die ik

dewelcke gehoort hebbe, daer daer aen meer offe minder alsoo wel
als aende bekominge vande witte zyde en stoffen gelegen hebben
laten, zoodat u Ed. zoo veele daer van gelieven te zenden, als eenige
maten bequamelyck wesen zal, dat in deze conjuncture van tyden
aengenaem zyn zoude. ——

De speceryen hebben buyten gemeen geavanceert, voornamentlyck de
grofste nagelen, die ℔ 277. zynde ƒ 789„9.— 't picol offe 125. ℔
gegaldt hebben, doch dat is hier by te voegen, dat den koopman
Saymaya Koeboojo, genegen zynde om de partye alleen te hebben,
aen ons te kennen gaf, dat hy alleen geen vast wilde staen, datter
loopende jaer geen nagelen comen zoude, daer voor niet tot
inleggen van zyn briefjen, zoo hogen bodt bieden zoude, dat hy
alle andere koopluyden wierd overtreden zoude; twelck hem dan
als daer by een goet voordeel voor d'Comp.e ziende, belooft zynde
is daer van koper geworden, tot voorsz. prys van ℔ 277. zynde
eynen ℔ 80. offe ƒ 228. p.r picol meer, als 't yst naest hoogste
briefken geboden wierde, zoo dat gedenckelyk verhooren, deesen
aenstaende jaer niet een catty nagelen maer gesonden worde
als wanneer den koopman staet en rekeninge maekt, noch al
profyt winsten te zullen connen behalen. ——

De Massoy off bast van boomen, hebben mede te venditie gebracht, doch
also de Japanse drogisten hem niet imagineren conden, daer eenige medici-
nale kracht in te steken, is voor de gantsche partye van 100. ℔
die ƒ 22„13„2. te kosten quam, niet meer dan ƒ 5.14.— geboden, en
bovendien quam den bieder, doen zyn naem opgeroepen wierdt, niet
te voorschyn, als vreesende daer aen noch bekort te zullen weesen, zoo
dat wy aen den Tolck Seirosemon hebben geschoncken, op conditie
te zullen doen ondersoecken, off'er eenige deucht in te vinden
wesen mach. ——

De geele en roode lackwaerde, hebben aen velen vertoont, die daer
ook kleene proeffkens van mede namen, maer en hebben daer
sindert niets aengenaems datter by logeren zoude, tot vercoop
offe anders, in zien noch vinden connen; derter is het casken aen
den S.r van Lier (onder recommandatie van naerder ondersoeck
die naer aengaende te willen doen) bykans gantsch onvermindert, onder
anderen mede ter gant geschet, van gelycken de 32. stux velletgens
op Batavia bevryt, vande welcke in aenstaende van yder zoo tot
wel 3. a 400. stux mogen gesonden worden, als wanneer ——

pertinentelyck te oordeelen vinden zyn sal, wat winst en daer op te behalen hebben zullen. ——

De noote muscate cadjens, zyn vertrouwende, dat niet seer geestimeert wesen zullen, alsoo se int branden weynigh ofte geen soeten reuck geven, ende oversulcx de deucht vanden goede wasch kaersen niet halen kunnen, 't welck niet nodigh zyn zal, daer van meer gesonden wort. ——

De 2. stux wyne Tonquinse pelangs by u Ed. tot een monster gesonden, hebben aen verscheyde koopluyden vertoont, die te yder een tail ofte 57. stuyvers beter als de gemeene oordeelde te wesen, gaende in deselve hier nevens op factura weder terugh, zynde ongeraden voor en al eer die in Tonkin beter koop connen ingekocht worden, daer jmme te negotieren;

Vermillioen, dewyle 't alhier maer weynigh aen man mach verkocht worden, dient ook niet meer gesonden, dan voor en al eer dese persoon daer om haer aenhoudt ende versoeckt, als wanneer men de prys voordeeliger zoude connen maken, ende meer proffyts daer op behalen, zynde dese jongste partye naer veel moeyte ende dagelycx vermaenen vandeselve weder om te zullen ende naer Batavia senden, eyntelyck noch G 110. ofte 343,,10,, 't picol verkocht, hebbende de quantiteyt van 6000. catty 526. catty ondergewigt gegeven. ——

By onsen gemelten jongsten hebben wy u Ed. geadviseert gehadt dat per 't jacht Hooglande, 't Sceylshrix' tvoode haer, als door de meergenoemde veroverde Jonke, eenige pryse goederen aengebracht waeren, daer van by vercoop geprocedeert geworden is, gelyck hier onder pertinentelyck ende specifice aengewesen wort, namentlyck. ——

10036. catty peper tot G 13,,5,,5,,3. 't picol . . . G 1360,, 1,, 7. ——
2000. catty saffanhout ,, 3.6.8. 't picol . . . . . ,, 73,, 6,, ——
30. catty Suratse cassia ,, 23,,1,,7. . . . . . ,, 6,, 9,, 5. ——
1339. catty potlootck . . G 31,,5,,1,,6. . . . . ,, 421,, 9,, 9. ——
6969. catty olipfants tanden . . 39,,1. . . . . . ,, 2724,, 8,, 7. ——
5561. catty tin . . . . . . ,, 19,,1. . . . . . ,, 1062,, 1,, 5. ——
235. catty gittagom . . . . ,, 52,,1,,8. . . . . ,, 122,, 6,, 2. ——
105. stux zeer teeraen en slechte rinocheros hoorntiens wegende samen 110. catty a 15. tayl . . . ,, 106,, 7,, 3. ——
394. stux ronde en geverfde mallemollens, die onge-tapeert na Siam gesonden zyn . . . . ,, ...
19441. catty oude pinangh a G 6,,5. 't picol . . . . . 1265,, 6,, ——
132. stux slechte grove sarassa . . . . ,, 231,, —,, ——
50. cleyne grove alcatyffies uyt de hant verkocht, samen voor . . . . ,, 32,, —,, ——
1097. catty wasch a G 56,,1. 't picol . . . . . ,, 1059,, 6,, ——
4000. stux Cambodiase vogelvelletjens . . . . . ,, 200,, —,, ——

Comt samen . . . G 8747,, 2,, 8. ——

Zynde f 24919..14..15. die tegens de 3. p^r c^to dieselve Jaer op de aengebrachte goederen van Batavia gestelt zyn, ende de winsten ongeveer f 30000. smalder maeckten gerekent, welcke mooghen te goede comen. ——

Het mangquement van scheepsruymte in dit sleyt schip Valckenhoven, zyn genootsaeckt geweest, boven 500. balen Singolsen nog 4050. balen weer, in de schepen Buyrenkercke, Nieupoort, Goede Hoope, en 't tweede part te laden, ende also vertrouwen die quantiteyt weer, aldaer in den oorbaer te consumeeren wesen zal, vertrouwen dat door d'E heer Gouv^r Joan Tyssen, de meeste part U Ed. van daer verder occasie zal toegesonden worden. ——

Het Jongste des maents July passado is op 't vooren. fluytschip Buyrenkerck 4 a 5. dagen voor desselfs vertrek in Nangasackische bay, komen te overlyden, den ondercoopman Pieter vander Meulen, wiens naergelaten goederen bijt eylant Desima verkoft, daer van geprocedeert zyn T 923..8. zynde f 2632..16..10. die in Comp^s Cassa gestelt zyn om daer 't behoren zal gerestitueert te worden. ——

Noch hebben vande vrienden van Kessynoud. in Tonkin woonachtigh ontfangen T 7000. zynde f 19950. —— om volgens gepasseerde obligatie door U Ed. aen zyns last hebbende op Batavia ingevordert te worden, wy willen vertrouwende zyn, die penningen daer onder d'E Comp^e berustende blyven, ende niet door deen off d'ander middel, wederom naer Japan off Tonquin omgeset worden zullen, daer ons op oordelen wel wetachtinge op gegevende dient. ——

U Ed. zullen in de negotie boecken op den 5. novemb^r des verleden Jaers bevinden schencagie gedaen te zyn, ter montuere van f 3519..19..7. 'twelck geweest zy aen den inkomen gouv^r Tsjoemangi Fitosemond. die ten tyde van't vertreck vanden E. bongejoos, noch uyt Jedo niet afgekomen was, zoo dat deese schencagie ook mede in zynen tyt in dat regard, als in eenige andere noodsaeckelycke gelegentheden, die van't voorleden Jaer wat te verbeteren comt, door is alles ten dienste en eere van d'E Comp^e, als om profyts halven in voorgevallende gelegentheden geschiet, wert gedienstelyck versocht U Ed. ons niet voor al te liberaale geven te houden. ——

De lackwercken hebben wy ook tot eenen ongemeenen hogen, jae —
eenigher dan den voorleden Jaers prys ingekocht, want de lackwerckers ziende dat d'E Comp^e jaerlycx daer jmmermeer en meer begint te negotieeren, beginnen zoo trots ende met haer goet zoo

excessief dier te worden, dat het Firando, en bysonder aen dese nae
te dingen onmogelyck is, haer in beyden ende ofte van d'een off d'ander
bericht zynde, dat de lakenen uit Vaderlant met 3. a 4. Cent
avance verkocht worden zoodat wy met de verhandelinge ende incoop
deses Jaers ongeloofelyck vele spels ende moeytens gehadt hebben, want
de luyden maken hun onder malcanderen zoo sterck en verbonden, dat
d'een buyten kennisse van d'ander niet een stuck vercoopen derf, soodat
wy eerst bysont op de Jongste eind, met dese styfhoofden derwegen
over een gekomen zyn, en ten ware wy met een weynigh te voorbarigh
int bespreken der matten waren geweest, zouden haer wel een
anderen deun hebben zingen, ende met allen hoop laten sitten hebben
tevreden met alle toecomende Jaer, maer ook zoo nu en dan eens
te geschieden dient, off anders zal in korte alles zoo in prys stygeren
dat meer als de helft boven de waerde daer voor sal moeten worden
betaelt, daeromme haer maer eens met haer goet en zonder aen
te spreken zitten latende, eerst de reste deegh met hun hebben, ende
het een ende t'ander tot behoorlyke prys bekomelyck wesen zal,
van gelycken gaet het ook met de porceleynen, ofte Japanse aerdt
wercken, die wy ook verre boven de waert betalen zoodat het
ook niet quaet wesen zoude, datmen ook een Jaertjen overslough
ende niet voor opt allerlaetste daer van incoop dede, ende een
Jaer daer overgink, als wanneer alles temerckelyk minder te
bekomen wesen, ende met gemack weer te packen, en speciaelyck die
te sorteren wesen zoude, daer het ons anders, als wanneermen
met veele andere dingen de handen vol werckx heeft, een ongeloofelycke
cuysie ende verachteringe in andere importanter dingen te
causeren comt. ——

Voorts is alles inde negotie tyt, als daer te voren naer wensch gereght,
en afgeloopen, hebbende geduirende het aenwesen onser scheepen, soo
aensienelycke besoeckingen kort op den anderen gehadt, als in lange
Jaeren niet geschiet zy, namentlyck vande Hr. vant lantschap
Fatcatta, vande Hr. van Arima, ende vanden Hr. van Firando,
welcke heeren, naedat sy onse scheepen besichtigt hadden, is den
eersten met den gouvr. Sicoyemon, in onse logementen opt eylant
verscheenen, ende een goede wyle over 't een en 't ander gediscoureert,
ende ons over het ongeluck op Formosa beklaecht hebbende,
toegebracht, ende met groot genoegen over 't aengedaen tractement
zeer danckbaer ende vriendelyck gescheyden; d' Hr. van Arima eenige
dagen daer aen comende, was met ons zeer vrolyck, ende gingh des
middags mede aende taffel zitten, die nevens zyne voornaemste dienaers
(die in grooten getale rontom denselve stonden) vande costen ——

Hollantse wyse betoont, ontfingh voor, ende hoorde zigh soo
listigh, dat het wat wonders om zien was, besonderlyck bykans
den geheelen namiddagh geselschap houden, ende nam eyntelyck
seer wel genoegt en te vreeden afscheyt, met belofte soo langer
tyden in zyn boort, eenige onser schepen te vervallen quamen,
dat hy deselve van alle behoeften versorgen, ende ons met zyne vaer-
tuygen in Nangasackische bay, toe brengen laten soude, sonder dat
wy ons in beden moeten, daer voor eenige erkentenisse schuldigh te
wesen, want hy des Comp.s oude vrunt was, voor welcke overgroote
genegentheyt wy zyn Excellentie met alle beleeftheyt waeren
bedanckende; de Hr. van Firando hadde het mede daer voor,
vande affectie ende goetgunstigheyt die zyn Hr. vader, ende hy,
d'E. Comp.e altoos toegedragen hadde, met belofte vandaer in te sullen
continueren, zynde ons uit zeker bericht dat de voorn. heere met
de Nangasackische gouvern.rs, wegens Coxinjas gedoente, ende vyantelycke
attentaten op Formosa, discourerende zeyde, Zoo hy de Hollanders
te recht houden, souden zy Coxinja, den broeck wel verspeelen, en de-
venselve in korten soodanigen afbreuck met het nemen zyner
Joncken doen, dat hy het aengevangen werck wel haest staken,
ende om vreede versoecken soude; dat hy de voorn. gouvern.rs mede
also begrepen wiert, sonder dat zy vanden [illegible] ende daer by
zoo lange den oorlogh duerde, te lyden quamen, eenigh woort repen
dorsten, was waerachtigh ende zeker zy, datter niemant noch groot
noch cleen in Japan is, die anders staet off rekeninge maeckt, off
Coxinja sal alomme, waer het d'E. Comp.e doenelyck wesen sal, soo
te water als te lande, alle afbreuck gedaen worden, maer dat de
Nangasackische burgers ende voornamentlyck de voorn: gouvern.rs
zeer gaerne anders zagen, is alleenlyck uit groot voordeel, dat se
jaerlycx vande Chinesen, zynde ontrent dertigh kisten silver jaerlycx
yder vandeselve te genieten comen; wy hebben vanden gouverneur
Josio, zedert hy uyt Jedo afgecomen was, zodanigen vrindelyken
onthael ende beleefde bejegeningen, in alle voorgevallene gelegentheden
daer wy hem in van noode hadden, gehadt, ende genoten, dat het bykans
ongelooffelycken is, zoodat hy (te weeten hy de genoemde Joncke vande Hr.
Can, sonder eenige de allergeringste moeyenisse, niettegenstaende door
de Chinesen dapperen instantie ende [illegible] gedaen wiert, heeft
laten vertrecken,) niet eens gedachten hadden gehadt dat hy vande
Jogorse Joncke, wedder souden gereet hebben; Anaerschoolt ik met den
E. van Lier, ende den koopman Sr. van Hogenhoeck, van hem afscheyt
ginck nemen, [illegible] volgens jaerlycx gebruyck, in presentie

van zynen Contracteur de Cosse, die naer ouder gewoonte aent Jedose
Hoff gegeven wert, wegen de Portugesen, ende dat wy ook geen Chineesche
Joncken op Japan varende, nemen mochten; voorders dat hy vande —
restitutie der Sehoorese Joncke geen vermaen gemaeckt, ende tot dus lange
geswegen hadde, om ons uijt de Tayouanse schuldigheyt niet meer te
bedroeven, doch dat hy ons vrundelyck versocht, d' Hr. Gouverneur tot de
betalinge 't aenstaende Jaer ordre gelieffde te geven, waerop wy zyn
Ed. ter antwoorde gaven, dat wy alleen met Coxinja ende zynen aenhange
in oorlogh geraeckt waren, ende andere geen Joncken op Japan
negotieerende, dan die hem toebehoorden ofte onder desselfs Jurisdictie
ofte gehoorsaemheyt stonden, nemen zouden, ende dat wy om deselve
redenen ook niet gedacht hadden, dat zyn Ed. vande Sehoorese Joncke
wederom eenigh vermaen zoude gedaen hebben; Op 't welcke hy zeer
sachtsinnigh ende vrundelyck ons te gemoet voerde, dat by aldien
het in deser tyden geschiet ware, daer niet van gesproken zoude hebben,
maer dewyle het 4 a 5 Jaren geleden was, zeer gaerne zien zoude,
dat zyne eens gegeven woorden, deswegen mochte voldaen worden, niet ten
gevalle der Chinesen, maer om 't Japanse Hof genoegen te doen, daer
tegens in die tyt, uijt 't nemen der voorsz. Joncke, misdaen was,
dierhalven niet wilde twyffelen of d' Heer Gouverneur, zoude last tot
de voldoeningh schicken, 't welck zyn Ed. zeer lief ende aengenaem
wesen zoude; zoodat wy op die stont niet veel tegenreden meer
dienaengaende tegen hem maken conden, genootsaeckt waren te zeggen,
dat wy het u Ed. bekent maken ende gedienstelycken versoecken zouden,
Zynde de woorden van vast gevoelen, by aldien u Ed. daer toe niet
geneegen te descouderen, dat hy het als een beleefdheyt aennemen ende
ende tegens danck de somma uyt s' Comp.s Cassa 't aenstaende Jaer
nemen sal, daer in tegendeel u Ed. gevoelen wegen te gevallen Ed.
wesende, hy dan wel zeer redelyck ende billich laten vinden
zoude, doch u Ed. gelieven daerinne naer haer groote wysheyt
ende discretie zoodanigh te handelen, als de tendentie en respecte
van d' Comp.e zullen bevinden te behooren. —

Met het Nanquinse werck staet het noch als voren, zonder dat wy van
Pasinius verrichtinge iets naders ofte anders hebben vernomen
dan dat hy tot het werck zyn devoir wel heeft gedaen, maer
dat door het afsterven van zynen vriendt, zynde een vande —
Nanquinse raden meester, de sake tot geen gewenst eynde te brengen
geweest is; maer nu ittere wederom een anderen Chinees opgekomen,
die sich tegenwoordigh keyserlycken [illegible] als een
Toeck [illegible], met grote ende fondamentele redenen
verandert heeft, een pas cedul voor d' Comp.e, om in Nanquin

vrydelyck houden hande te mogen drijven, tot commende Jaer mede
te zullen brengen, sonder dat hy van deselve een lastjen om te ver-
strecken was begerende, wes hy hem selffs expresselyck van
eenige Europische goederen als andere rariteyten daer toe was
provideerende, op hope van by goet succes, voor syn gecontribueerde
debvoiren van d'E. gen. Comp.e een deelycke recognitie te zullen
erlangen, ende also de gouv.rs nae ons berichten laten, hier van
mede eenige kennisse hebben, ende wel wat goets van 't werck schynt
te hopen, zullen den uytslagh met verlangen te gemoet sien, alsoo
den Coeck Schelimon heeft er een groot gevoelen van, ende arbeyt
met lyff ende ziele tot het goet effect 't welck hy versocht heeft,
en by ons beloofde zy, U Ed. te zullen notificeren, zoodat met het
inden opdoen van den gemelten Chinees Limpaya gevaert, als
onder andere consideratien, de besendinge nae Nanquin opgeschort
zy, met U Ed. wys begryp ende oordeel, wettende, datter eerst
vaster bescheyt ende sekerheyt wesen moste. ——

Nae 't vertreck vande meergenoemde scheepen, s'Gravelande ende Diemer-
meer, zyn in Nangasacky twee Jonckens van Satsuma aengecomen,
welckers Chinesen te verhalen wisten, dat het Peckinsche hoff te
verstaen gecomen was, hoedat inde provintie Gimsee ——
Coxinjas onderdanen waren onthoudende, ende onder deselve
van daer op Japan voeren, die geheele plaetse teenemael geraseert,
verbrant, ende alles dat nae Coxinjas aenhanck geleeck, ——
vermoort, en doot geslagen hadden, maer 't geene van de Japanse
constitutie te verhalen wisten, willen geloven gefabriceerde
logenen zyn, alsoo ons geen niet ontsien hebben, selfs de Nangasackise
gouv.rs te seggen, dat Coxinja met een yselycke troup van ledige
zuyders kusten te maken, als 't casteel Zeelandia zoude becomen,
met groot geweelt bevochten, en eyntelyck vermeestert, ende in zyn
gebiet gekregen hebben, daer God de Heere genadelyck voor wil
geweest zyn; 't wes wy met alle de vyff scheepen, met arduys oogen
nae eenige kruysende, tusschen Formosa ende de Cust van China
inslagen, doch en vernamen geen, dat gants niet vreemt was,
want het wayde zulcken sollen stoker, dat wy voor de wint
gaende, genoegh te houden hadden, ende onmogelyck was voor
't beste schip, zonder te verdrijven, zee te kunnen houden, zoodat
de vlote gelückigh zal geweest zyn, by aldien se in eenige goede baey
off achter eenen hoeck goeden off en gelegen heeft, dat wy verhopen
willen, ende aengename tydinge op Batavia verwachten zullen.

Indat hart weder geraekten goede rede en Nieupoort op den 10en november vanons af, doch quamen op den 6. dese weder zy lofft aen p.to Cimaon; weder by malcanderen, alwaer van water en weynigh verversinge voorsien zynde, zyn gesamentlyk den 7. weder van daer vertrocken, ende sedert daer aen gebesche onder haer vervolgen de reyse nae Malacca, ende wy nae Batavia aengestelt, de heere zy gepresen voor zyne genadige bewaringe, ende wilse verder insgelyx ter gedestineerde plaetse geleyden, waer mede ete, onderstont haer Ed. gantsch getrouwe ende onderdanige dienaer ende was geteykent Hendrik Indyck, ter zyden stont Int schip Breukelen ter rhede van Batavia, desen 19. decemb. Ao. 1661.

Batavia.

Aende Ed. Hr. Joan Maetsuycker gouvr. genel ende d'Ed. Heeren raden van India, p.r 't jacht de Eendracht en ter voorgs.

den directeur in Bengale aen haer Ed. 3. novemb. 1661.
ontfangen 19. decemb. p.r de Eendracht,

Ed. Achtbare, manhafte, hoogh achtbare, wyse, voorsienige, seer genadige heeren.

Myn heeren.

Mr. laetste schrijven aen u Ed. den 20. passado gedient op der selver missive van 16. Augusty laestleden, ende daer beneden 'tnodige geadviseert, naer inhout vande dubbelde afschriften, die u Ed. hier nevens werden gesonden, sedert is niet alleen de voor gedaen ende Eendracht, maer oock 't jacht ter voor spt. spoedigste volladen te despatcheren, gelyck by desen nu geschiet, zynde in desselfs geschept zoo voort vaderlant, als India, bezyden 5799. sacken ofte 608664 lb geraffineerden salpeter, 555. balen verscheydene sorteringe ronde bengaelse zyde, en 298. packen verscheydene lywaten, 5. dos ofte 200 p.s gestickte deekens, nevens 20. canassers daer inne 2720 lb Amphioen cabessa, costende 't een en 't ander volgens de respective facturen f 161784,,)-; onder de voorsz. zyde zyn int jacht de Eendracht 267. balen cabessa, en bariga, die uyt de Cassimbasaer als de beste voort vaderlant expresselyk zoo uytgesocht, makende met de 224. packen eygen roelse (p.r de Zeehont voor af gegaen) ongeveer den vaderlantsen eysch, en schoon de voorsz

Camacanna (als geseyt) de beste is, zoo en dient deselve eenige geschints, off uyt patria sal 't eygen restrictie deugtsaemer, ende suyverder van draet werden bevonden, als wanneer den prijs 't verschil alsdan gedeckt, niet min dan 2 a 3 ß. op 't coer off 1 2/5 lb Hollants, sullende derhalven ook niet minder moeten wedden, ende soo sy wettelyck vertoonden, d'Ed. heeren onse principalen op 't point vande zyde, hier mede contentement werdt gedaen, zynde op uwer Ed. gedaene eysch van 40. a 50. picol Amphioen, alsnu niet meer voldaen connen werden dan de voorsz. 20. canassers offte 2720. lb, vermits eevlyck zoo voor Zeylon als den handel op de Mallabaerse cust, 12. Ⓜ lb, ende voor Jaffanapatam 3. Ⓜ lb. werden begeert, daer tot alhier niet meer op voorraet bleven resteren, als 15. canassers offte 2040. lb. dan volgens de voorlaetste advysen van 13. octob.r waeren aldaer noch 6120. lb geadvoceert, maer tot eenen excessiven hogen prys, van sraeus 125. R.a de man van 68. lb. verschillende heel in den grooten boeck van Goussouratte ende Hindustan, dan dat ons die eysschen soo laet geboden, (twelck wy neffens van Ceylon wel breeder te connen geschreven) is al mede oorsaecke dat den inkoop derselver tyt niet can werden gedaen. ——

Kort naer 't afgaen van onse laetste becomen advys uyt Pipely — wegens 't arrivement van 't eerste bevrachte scheepken, benevens den natgoa voor zyne reeckeninge mede partye peper, arreeck en sandelhout, dat uwe Ed. Ministers (wyselyck) als Comp.s goet inde magasynen hebben opgeslagen, omme de Moren minder gelegentheyt te geven, tot de pretentie van 't anckergelt, 't welck maer ons betaelt wordende, geenderhanden weder sodanige soude werden ingevoert, om welcke ende andere redenen, van moeyelyckheden die ons alhier (gelyck wel met schip den verloren Zoon, ende Sr. Hendrik Zindeboom bevonden is) door de vrye luyden over comen, zoude het (onses oordeels) voor de gerustheyt van onse commertie beter wesen, dat gehoede van hier werden gehouden, ten zy selve niet can werden voorgekomen, gelyck de drie vrye scheepkens by d'Ed.e heeren Ryckloff van Goens ende Zouvers sit, op gedde insichten tot het vervoeren vanden op voorraet leggenden rys, herwaerts zyn gesonden, als niet beter connende raeden wat scheepjes nu syn te door u Ed. naer Bengale zoude werden geschickt, zynde even mede geen staet gemaeckt, op de schepen, die (als Jongst geadviseert dat p.r Cruysten Zeylen hadden vertaen) in comp.e van 't Jacht Wesp van Batavia herwaerts stonden te vertrecken, want gemelte

Jacht is ons op 29. verleden vanden 13. d.o (godt betert) droevigh
advys vanden koopman Harman Voorburgh uyt Pipely, met den-
selven briefken, inhoudende voor af toegecomen, nemende, sodatelyk
ontrent 10. uren inde nacht, komende hier inde logie, de vrienden
der schepen Nieuwenhoven, Bruinvischaven, ende Couysta, zynde
de twee eerste in comp.e vande Jachten Weesp en Terschellingh,
den 1. Septemb. van batavia gescheyden, ende ontrent de Nicobares
vervallen wesende, aldaer geheele volck verloren, zonder yets
daer van geborgen te zyn, boven dien 55. man door d'inwoonders
vermoort; ter Schellingh was daer ontrent van radt gebracht
zonder yet verder gesien te werden, maer geene papieren zyn door
de schepe vrienden aen lant gebracht etc. Meerder omstandigheden
verwachtende by (neffens u Ed. missiven) alle uren omme u Ed.
deselve p.r desen noch te connen communiceren, maer alsoo naer
onse gissinge ontrent 13 a 24. Octob.r, 't opgemelte Jacht de
zeegent de reede van Pipely sal werden gepasseert, soo meenen
vastelyk dat u Ed. daer mede dese droeve maer, (die de goetheyt
godts in andere gelegentheyt gelieve te versachten) in forma bekent
sal worden, andersints zullen u Ed. p.r Jacht Aernemuyden (immers
soo verhopen) noch vandese maent, dies aengaende t'nodige advisen
tot der selver afladinge ontfangen ons maer, bezyden soo vele
salpeter als voor een 348. balen diverse zyde voor Japan, &c.
vermits 't Jacht daer mede niet can werden gevult, soo sal 't selve
voorts met Gonnis moeten geschieden, ingevalle maer zoo vele binnen
corten in komen kryger, by welckers manquement, 't voorsz.
Jacht liever wat vanladen zullen laten vertrecken, dan 't selve
langer op te houden, om te spoediger verders te connen werden
gevrachtet, zullende tot ons immers (naer 't sich alsnoch vertoont)
aen geen schepe uyt te connen gedencken, uyt de presente
schaersheyt vanden ryst, tot welckers procure wy echter aen alle
kanten vigileren, op dat de voorsz. aenkomende schepen, ende
't Jacht Abbekerck (van Siam gearriveert wesende) doch met eenige
volladinge mogen dispecheren, daer van wy geen juyste toe-
seggingen zyn te doen, maer echter is ons beter hope gegeven,
door den langverwachten regen, die onlangs 2 a 3. dagen ver-
volgens (tot de grootste blyschap vande Inhabitanten) op 't aerdryk
is gedaen, dat een gewenste zake zy, onaengesien 't afhaelden vandese
twee schepen, daer mede ook zoo vele dagen belet is geworden. —

Ed. 't opgemelte bevrachte scheepken, becomen schryven van 15. Aug.

uyt Souratta, 6. en 9. Septemb. uyt 't casteel Geldria, en 22. do. van
Masulipatam, zynde 't een en 't ander van soodanigen tenuer, als
u Ed. by d'afschriften, onder d'aencomende brieven (welcke met
d'afgesonden schepen ons en casteelen, neevens deesen gaen) gelieven te
bemercken, spreeckende dat van den Ed. Heer Pit (behalven 't verderen
van 30. à 40 ® te geraffineerden salpeter, om mede te dienen tot
het besorgen van 100 ® te buscruyt voor Zeylon) meest van de
nootwendige versterckinge van Koecx. met den Hr. Nabab
Chan Chana Sipperselaer, ende aengesien zyne Hoogh.t niet alleen
op den brieff van u Ed. maer ook die door den directeur van den
brouck aen denselven is geschreven, tot onse verwonderinge,
ongemeen civile, ende beleeft heeft geadresseert (gaende de
originelen aen myn Heeren den Gouv.r Generael, in de Persiaensche tale
in een silvere cabinet verseegelt sackjen neevens deesen) gelyck
u Ed. by de translaten gelieven te verstaen, soo hebben wy beant-
woorden (onder dato 29. octob.) wat meerder verpligt gebruyckt
ende alle nodige zaken lange aengehaelt, soo aengaende de
gestoutgeerde limitatie van maer 1000. balen zyde jaerlyckx
te mogen vervoeren, als van de gevorste goederen, ende de voorsz.
versterckinge van Koech.t hem andermael aenbiedende, de
resterende 27 ® oude pagoden, en zulcx meer als zyne Hoogh.t niet
reeden moet compareeren, (daer mede den presenten verleyden sulcx
denoterende) in courante ropias alsier te zullen betalen, ende
in gevalle hem zulcx moet behagen, zoo zullen op geen teegentien
zien, en naer 't gebooden van voorgemelte Heere Pit, denselven met
3 à 4 ® pagoden, of den halven sulcx (niet anders connende) gaerne
vergenoegen, al zouden ook geeven à deposito moeten negotieren
zonder te weeten wy meenen dat hem (buyten merckelycke
verachteringe van den handel) noch soude connen voldoen (hoe gaet
maer 't gemunt zilver van batavia gebrogen, vercort, ende de
Ceylonsche reede waelden vermint zullen weesen, zullende u Ed. by onse
voorsz. missive, aen den Heer Nabab connen bemercken, wat wy
zyne Hoogh.t tot redres van zaken inde Ragiamahelse munt
hebben versocht, also vast stellen, dat den muntmeester, met onsen
Saraf Gendsam; tot nadeele van de Comp.e schanden gemaeckt, ende soo
veel uyt ider kist silver niet hebben goet gedaen, als door eygen
ondersoeck bevinden dat deselve behoorde te renderen, maer het
manquerende bel den voorsz. Gendsam (die in de logie tot Cassimba-
basaer is geconfineert) wel uytgetrocken, ende ons nu weeder
inde voorsz. munt, op zoo vaste voet werden gemaeckt, dat

diesaengaende geint sullen mogen zyn, zullende u Ed. by de
Cattimabasaertse advysen van 25. octob. ende d'antwoort ult.o d.o daer
op gedaen, d'omstandigheden ende onse intentie diesaengaende
(des gelievende) nader connen verademen. —

By de voorsz. missive vanden h.r Nabab Chan Channa ademons geschreven,
hebben wy seer gerne vernomen, dat vande aengeraeckte koopmansz.
(contrarie onse verte) by zyne Hoogh.t niets van belangh en weet
begeert, invoegen 't vorigh interdict daer mede geeyndight zynde,
verlangen nu niet anders als naer resolute koopers, omme voorsz.
goederen hoe eer hoe beter quyt te worden, ende is het ook een goede
zake, dat zyne gem. Hoogh.t uit schryven van u Ed. mede vernomen
heeft gedaen, wegen 't ontsedden vande Ragia Sindasingh, om
't ondaginse geschil tusschen hem, ende d'E. Comp.e synde, metshaerte aff
te doen, daer op wy nu beter staet mogen maken, schynende den
voorsz. Ragia, hebbe mede zodanigh te apprehenderen, en betracht om
voor dien soutsen, en verschrickelyken heere persoonelyk te compareeren
als hebbende uit derwaerts comen vanden Inlantschen Coopman
Goerdyndas, den selven versocht, om by ons tot eenige compositie
den wegh te banen, ende nadien omme replique niet gedaen, Ragia
niet verder te laten loopen, daer toe al van lange hebben gein-
clineert (weshalve noch in hope zyn, van aldaer weder residentie
te zullen mogen begrypen) soo hebben den selven door schryven van
voorsz. Goerdyn, doen notificeeren, dat ingevalle hy kan resolveeren
om ons te voldoen, de eerst geaccordeerde 16 m. R.a met d'on-
kosten, die hebbet aen de hoeden tot baniaan, en dewa, daer om
zyn gedaen, dat alsdan te vreeden wesen, ende van hem verder te
molesteren niet alleen zullen desisteren, maer dat ook voortaen
vrinden souden zyn, verwachtende hier op deshoefs antwoort ('t welck
wy geloven dat naer zyn gewoonte niet wesen, als wachten sullen
(wesen) dagelyx, derwaerts gemelte Goerdyndas, volgens onse
jongste advysen ontboden, en voor eenige dagen alhier gecomen
wesende, zoo zyn den selven in verganderinge van Raede vertoont,
de twee overgecomene strengen monster zyde, ende heeft mede
moeten bekennen, dat d'ondaginse seer edelyck niet grove draden
was gevoert, sig excuserende weshalve ongevaer 40. balen by zyn
absentie (als door onse order, omme verbaende zaken niet op gem.te
Ragia te hoopen verlooren, naer baniaen was vertrocken) van
zyne factors, ofte dienaren, aenden onderkoopman Antony
Cats gelevert, ende ontfangen souden wesen, hebbende S.r Cats
met het retournement van Goerdyndas, aenden selven de remisse

gegeven, dat sy desselfs af zyn, door de Paliacats grote zyde was
gelevert, maer in ongelyk houdende, die haer gadende niet het alder-
minste vermaen gedaen, gelyck wy hadde begonnen te geschieden
soo wy van hem als van geheyden geroyende, dan heeft gehoort by
over dese Halatigheyt, en 't geene voorsz. zy, zulcx geexamineert,
als 't nevens gaende extract uyt 't Bengaels dachregister
(nevens 't verder voorgevallene in dese saken) u Ed. zal commu-
nicqueren, verhopende dat u Ed. hun Heere wy sullen gelieven te
laten bevallen, bysonderlyk dat last is gegeven, omme alle de
zyde uyt het Ondagins quartier successive herwaerts te brengen,
op datselve door den directeur niet werden afgehen, om geraekt ende
te meer verdacht te werden, tot tyt en wyle dat onse residentie
aldaer sal zyn geretabileert. ——

Ed. Heeren, 't bovenstaende eindighen gisteren morgen aen u Ed. geesz.
gebonden, soo bequamen tegens den avont, nader adtvys van Pipely
met u Ed. aengenaeme missiven van 2. en 11. septemb.r p.r 't Jacht Nieuwen-
hoven, en 't Fluytschip Henrietta Louysa overgevraght, bequamende daer
benevens 't dachregister, door den onderkoopman Samuel Lotz, op
voorsz. Nieuwenhoven gehouden, en heeft ons daer by omstandigh —
geweken, d'ongemene grote swarigheden, die ontrent het stranden
van 't Jacht Wesp (god betert) zyn voorgevallen, want met 't Jacht
ter Schellingh, den 3. der voorsz. maent, van Batavia gescheyden wesende,
soo is 'tselve den 6. d.o met voorsz. Wesp, van d'andere twee schepen af-
geraekt, dan Wesp den 21. daer aen weder by deselve comende, hadde
geraffonteert, Terschellingh eenige dagen bevorens, noortwaerts was
overgesteken, ende also met de drie Jachten in comp.e zeylende, kregen
den 27. d.o een harde travadt, ende met eenen (nader gissinge op de —
noorderbreedte 9. gr: 41. minuten, lengte 110. graden 55. minuten, —
tegens alle vermoeden, wyt 50. mylen oostelyckder als haere —
calculatie) lant int gesicht (buyten alle twyffel de zuydelyckste
eylanden van Andaman) doende bevelhebberen en Nieuwenhoven —
alle mogelycke devoiren, om 't Jacht Wesp daer van met seynen
te waerschouwen, maer 'tselve vere te loefwaert zynde, is alles te
vergeefs, ende zulcx met geen oorsake gebeurt, dat het selve Jacht,
den 28. twee glasen inde dachwacht, (geen minder schoot buyten 't lant,
lant vermoet hebbende) aldaer gestrant, opstonts geborsten, en
zonder iets te bergen, gebleven zy, d'andere schepen, en byzonderlyk
bevelhebberen dat ongeval (door godts genade) noch ontcomen wesende,
hebben gesamentlyk alle krachten ingespannen, om nader 't volck van
Wesp te bevrinden, tot dien eynde den 29. d.o aen 't strant gesonden
hebbende, de chialoups van Nieuwenhoven, soo warden hun aldaer

vier vande verongeluckte matrosen (door de wilden in zee gedreven
ende alsoo 't naeckende gevaer ontvlugtende) in de voorsz. Chaloup
swemmende, aen boort gecomen, gelyck ooc drie andere maets met
deselve insgelyx, hun te water redderende begeven, (naer dat wel vier
uren in zee hadden geswommen) noch eyndelyck mede miraculeuselyck
waeren gered, uyt dewelcke dan de eerste tydinge vant blyven des
schips verstaende, ooc mede eenen quamen te verhalen, hoe de boot
door de wilden inde grond gekapt, ende eenige vant volck verdronc-
ken zynde, de rest door de voorsz. wilde gemassacreert souden wesen,
maer de vrienden vande twee overige schepen, hun daer mede niet
vergenoegende, hebben den 30. (zynde den laetsten der maent, maer
niet vant selve ongeval) der selver twee Chaloupen wel gearmeert
naer lant gesonden, verstaende aldaer 4. andere mannen vant
schip wesende, op de strant met een wit vaendtjen waeyende, die dan
ooc naeckt, ende met pylen doorschoten, aen boort geraeckende, ende
gehoort zynde, hadden verclaert, haeren schipper ende stuerluyden
met noch 40. soo officieren als andere maets, ongeveer een uyr
gaens verlaten te hebben, seggende verder deselve mede aen quamen
waertgevende, dan out gevaer vande swarten, dat hun die naeckt int
bos mede den houtgouden, taxerende 't getal vandeselve maer op 20.
geheele naeckte persoonen, schietende met lichte bogen en pylen, sonder
yser scharp, op welck rapport des anderen daegs (wesende primo octob.)
de Chaloupen wederom naer de strant varende, gebrachten de voorsz.
43. persoonen (geheel naeckt, meer doode als levende schynende te wesen)
uyt 't opgemelte bos geluckelyck binnen de voorsz. Chaloupen, gelyck
ooc den krankbesoecker, hoogbootsman ende botteleir (buyten eenige
hope, inde wildernisse alleen gebleven hebbende) hun aldaer mede
noch geluckelyck quamen te vervoegen, ende alsoo naer 't gedaen relaes
ongeveer 12. a 15. menschen (ten uyttersten) waren verdroncken,
en doot geschoten, als mede dat den opper Chirurgyn met een gebroken
been, int bos was gebleven, presumeerende aldaer noch meer van hun
volck te sullen wesen, ende derhalven de Chaloupen met 24. kloecke
mannen, ende daer onder 4. officieren, alle wel gearmeert, met
geweers en musquetten, roers en pistoolen, andermael aen lant
komende, soo quamen uyt het bos (dat dicht aende strant was
gelegen) met ysselycke schreeuwen en tieren, menigte van wilde
menschen, schietende met hun pylen, waerdoor eenige van d'onse
ter neder geraeckende, de rest off vervaert, off niet slagvaerdigh
wesende, begaven hun naer de voorsz. Chaloupen, maer door de
wilden op de hielen gevolght, vermeesterden een van deselve, soodat

d'onse met d'overige chialoups noch vande wal, die aen de schepen
geraeckende, bevonden alsdoen in dese ongeluckige rescontre doot
geslagen te wesen, van Bronckerstaten den schipper Jacob Moucher
Boeckhouder Cornelis Sonnes en [illegible] gemeene clockemaets, ende
daer bezyden ook bevonden veele gequetsten, gelyck die vant Jacht
Nieuwenhoven beven 13. persoonen, deerlyk gewont, mede leven
verlooren, den opperstierman, den Assistent Weststeyn, hoogbootsman,
bottelier ende 5. gemeene matroosen, mitsgaders een gouverneurs jongen
van voorsz. Weststeyn, zynde dit voorwaer een groot verlies, t'welck
wy verhopen dat godt de heere geven zal in andere gelegentheden
te verhaelen, gelyck zyne heylige godtheyt de geslaegen schepen
als met de hant heeft geleyt, door zoo veele dangereuse cappen
en eylanden, die de vrinden notteren aldaer wel 50 a 60. mede weder
te geven bevonden, als inde zee carten klaer te vinden, gaende
tot u Ed. mede bewaert, 't opgemelte dat geregister van Sr.
Samuel Lotg, hier by gevoeght, waerinne u Ed. zullen bevinden,
alles omstandigh ende curieuselyck te wesen geannoteert. ——

Voort voorsz. ongeval, en ontcomen van diverse officieren vande schepen
Bronckerstaten ende Nieuwenhoven, is aldaer eenige provisionele
veranderinge gemaeckt, daer op by ons gelet, ende d'nodige ordre
gestelt zal werden, soo haest deselve (volgens schryven, geheel naer
Pipely afgesonden) op de Ganges gearriveert zullen wesen, waermede
voorsz. Nieuwenhoven tot de Persische reyse volgens u Ed. intentie
prepareren, ende victualieren zullen, naer de beste gelegentheyt
vermits ons niet connen te mancqueren, de provisien, die pr. schip
vereyst zyn geweest, ende off schoon noch gisteren avont laet in
vergaderinge van rade zy gedelibereert, op de presente schaers-
heyt van ryst, om het schip Louysa al geheel volle ladinge te mogen
geven, zoo hebben echter tot deselfde vertreck naer Bimelepatam
en Canara noch niet connen resolveren, werdende 't heel uytgestelt
tot 't arrivement vant Jacht Terschellinck, omme alsdan die saeken,
gaende nader te delibereren, ende middeler wyle wyders vanden
koopman Justus Sip. uyt Canara, ook van Pipely, ende hier om-
her, te mogen vernemen, wat hope en apparentie door den laetst
gevallen regen tot grote quantiteyt ryst zal werden gegeven, ——
gelyck u Ed. by d'nevensgaende copie resolutie nader gelieven
te remarcqueren, ende mede te oogen, hoe wy (mits 't lesten vertreck
vanden koopman Joan Verdonck naer Pattena) hebben moeten
verstaen, om voor restant vande gedimitteerde Jan Aggeh, ende
Cornelis Kleek op obligatie vanden eersten aen den Sargeant Hoyder,
moet betaelt zyn per dato van 5728 1/2 Ropia, t'welck
wy verhopen te zullen komen ontgaen. ——

De 1856 ℔ wasch, die p[er] de sluyt de Spreeuw is overgesonden, sal nae
desen in factura van 't Jacht Armuyden werden gebracht, en alsdan
ook worden goet gedaen, de manquerende 196 ℔, alsoo den Lewerantier
daer van gestroopen zynde, de vergoedinge becoort, dewyle de partye
maer by hem alleen gewogen, ende zoo opt vertreck (door haest)
sonder naderwegen geembarqueert is geworden, dan aengaende de
manquerende 12 lasten rys van 't Jacht Zierickzee, connen u Ed.
alsnoch geen reden geven, werwaerts de geattesteerde attestatie, soo
mede de Ceduletten vande te kort comende cyndaten, welcke nu in de
factura vande Galjoots gesonden f 17710,, 17,, 10. nae ook 't af-
schrift vande resolutie (in u Ed. Hoogachtbare vergaderinge, op
't point vande augmentatien, en advancementen genomen) int
pacquet van Indien aengebonden met en zy gesonden, gedacht beyde
dat de voorsz papieren wel licht opt Jacht verstr: sullen zyn geraeckt,
'twelck int korte vande overgecomene vrinden (van respective
ende alhier verschynende) connen te verneemen, ondertusschen
werdende 9000 ps. Realen voor 't Patria, volgens ons jongste
schryven, ende u Ed. alreede becomende onder 't geleyt 't aencomende Jaer
aengebestedt, ende nadien onse afgesondene contanten tot het becomen
vande noodsaeckelyckheden tot vrye firmans voor d'Comp.s importante
commertie in Bengale, Orixa ende Pattena, by den Heer Directeur Van
Wenninck tot Souratta, al zyn ontfangen, soo sal zyn E. tydinge
gesuwarandeert blyven, vant geene voor dese directie dient gesol-
liciteert, godt geve tot u Ed. intentie een gewenscht succes, om
allerwegen onder 't gebiet vanden grooten Hindustanschen
Monarch Cha-orangseep gerustelyck te mogen negotieeren.

Ten hoogsten blyven wy u Ed. dankbaer ende verobligeert, voor de
eere d'welcke u Ed. ons belieft te bewysen, met d'approbatie
vande verbeteringen die wy aen diverse persoonen hebben gedaen,
ende gegeven, ende wert zyn noch eenige dienaren inde commertie
geadvanceert, daer op nae desen u Ed. approbatie mede gedienstelyck
zullen versoucken, maer van nu voortaen punctuelyck u Ed.
ordre observeren, en achtervolgens van ontrent
de negotie niemant hoger als tot Assistenten te advanceeren,
remitterende alle andere met haere requesten ende ons voor-
schryven aen u Ed. Hoogachtbare vergaderinge; waermede af
brekende bevelen u Ed. naer hertige salutatie in godts protectie
en verblyven onderstont Ed. Edele, Manhafte, Hoogh-
achtbare, Wyse, voorsienige seer genadige Heeren, U Ed.e
onderdanige dienaren, ende was geteeckent Mattheus vanden
Broucke, Dirck Jessingh, Joan Verpoorten, Pieter Smits, Dirck Sudyck
ter zyden stont, Bengale, ten Comptoire tot Hugly ady
3. Novemb. 1661.

van d' Jacob Cau int belegert
Casteel Zeelandia, adviesen dd.
22. Novemb. 1661.
ontfangen p.r den Dolphyn 21. Decemb.

Wel Edele, Hoog achtbare Heeren

Batavias reede op den 5. Julio met de gehele vloot verlaten hebbende
zyn wy eerst op den 16. aende oostzyde van poulo Timaon ten anker
gecomen, alwaer het Jachtjen Batavia hebt vonden, welckers Stuurman
rapporteerde, het scheepjen lang by hem eyndelyck beloopen te wesen, en
aen d'ander zyde heeft te leggen; hadt wel U.E. ordre, soo in 't
verschenden der ommitte worden, naer Siam, als in 't opruymen
en schoonvaerdigh maken van gem: benaemde scheepjen, heel
promptelyck naergekomen, en 't selve op nieus met den last uyt
versien; de twee leggers Spaense wyn, op Batavia daer ingescheept,
heb in de Dolphyn doen overschepen, en de daer 6. duym van [...],
benevens 3. halfaemen [...], over de vloot verdeelt. Het water
halen voor de gehele vloot, zynde de plaets vandien door dertigh
soldaten, nacht en dach beset, ende 't hacken van ankerstocken,
windbomen en riemen, waer van met we voorsien en waren, ende daer
goed kryghs zyn, heeft zoodanige voortganck doen nemen, dat, naer
dat de Jacht en Amboina [?], en Batavia, haer afscheyt naer Siam
genomen hadde, noch op 19. des middaghs met de gehele vloot van daer
wederom onder zeyl gegaen; de vloot heeft inde tyt aldaer redelyke
verversingh, maer by duyr becomen; een Cantonse Jonk, comende
van Johor over Malacca, met een pas vanden heer gouverneur
Jan Thysz. in dato 26. May 1661. rescontreerden, op onse aencompst,
aen Timaon, wiens Amachoda, tot het vertonen van zyn pas-cedul,
aen het schip de Dolphyn verschynende, en verwondert wesende van zoo
veele gewapent volcks op deselve boden te zien, heeft denselven inde
portugese tale, waerin wat ervaren was, vande [...] intentie
van haer Ed: Edelheden, en waer toe met deser macht uytgesonden
was, namentlyck, omden rover Coksinja, te beoorlogen, en, waer't
mogelyck, ten eenemael uyt te roeyen, ample bekentnisse gedaen: met
versoek, en last, dat het selve aende Cantonse Coningen, en de hooge
regeeringe aldaer, wilde bekent maken; alsoo in deser haer gelegentheyt
voorhaer gevonden [?], soo zy haer vandeeg wilden gebruycken, om
haer vandien rover, en zyn geschuys ten eenemael te ontlasten, en
denselven te dempen: welck versoek van gem. Amachoda, met
protestatie van met aengenamen de regeeringe aldaer te sullen
noch comen voorcomen, aengenomen wiert, getrouwelyck te
rapporteren; en alsoo ons dagelycx meerder sieckte, off andere [...],

liggen bleven te wachten moesten, of uit gesicht te comen, soo hebbe goet gevonden de Jachten Zierickzee, ende Kortenhoeff, om haer wederbescheyt, noch met een Seinbrieft, om te Jagen, beneffens den gemelden Seinbrieft, die in het ontfangen vande rys, over de geheele vloot al verdeelt hadde, te senden, welckers copien onder N°. 2. en 4. hier nevens gaen: de Champase en quinamse uit patteroende, kregen 3 a 4. grote Jonken ende een schip ontrent de Cabo Avarella, daer aenstonts door gesyde Jachts, Jacht op gemaeckt wierd, in het gesicht, waer van het eene de sluyt loopende bevonden werd; die aenstonts de gemelde Seinbrieff overhandight, en mede onder de vloot getrocken hebbe: des anderen daegs, wesende den 27. quamen gesyde Jagers wederom, mede brengende een groote Siamse Jonk, tot Ayuthia huys gehorende, volgens het seggen vande Annachoda hebbende, ende het bewys van zyn pas-ceduel, in dato 10. May 1661. hem door d'E. Jan van Ryck verleent, die voor goede prys hebbe doen verclaren, en aenstonts gecommitteerden, namentlyk de viceCommand.r Michiel Engelse, de schipper Sander Jochemsz., ende de secretaris Christoffel Swarts, gestelt, om de gesyde Jonck, al zeylende, om tyt te winnen te ontlossen, en goede zorge te dragen, dat de Comp.e vande binnen kuyns wesende goederen, niets mochte ontvreemt werden; de ladinge der selver bestont in Siamse rys, 150. picols tin, en gelycke picols loot, volgens het seggen der Annachoda, een partye salpeter, partie arreck, 7. Heer dryponders, verscheyde Chinese vetwaren, en andere snuystoringh meer: ontrent de 50. lasten rys hebbe daer uyt gelicht, en op alle de schepen doen verdeelen; de helft van het tin en loot, hebbe naer gissingh in den dolphyn doen schepen, en staet haer Ed. by provisie deses mi. toe te comen; de cleynigheyt der stucken hoort geheele mindere, naer myn gevoelen, al wat meerder toe doen geven, als myne aengenomen is geweest; het resterende is met het corpus der Jonck in Japan verbleven, waer het zal moeten verantwoort worden; ontrent Aynam komt de sluyt Vollenhove mede onder de vloot te vervallen, die met ons, in comp.e, uit gesicht vande piscadores geloopen, en van daer een briefken aende E.E. Hendrick Indyck mede nemende, onder N°. 6. hier nevens gaende, naer Japan zyn reys vervordert heeft; alvorens hadde in het passeren vande oostelyckste Lemas eylanden een brieffken naer beroepen, en schriftelyke order onder N°. 3. hier mede gaende, aen yder ingegeven, waer naer sich soo int binnenlopen van Pehou, als in het slaen tegen den vyant, als zy daer mocht gevonden worden, souden hebben te gedragen; aen Pedro Branco comende, hebbe alle de schepen doen visiteren, off deselve ook tot den slag vaerdigh waren, doende voorts alle de Matrosen kielen

met brodgruyden bestrancken, die uyt de Jonck gekregen hadde, om
te minder perickel van brant, en het schieten der pylen, onderworpen
te wesen; den 10. Augusty quamen binnen Pehou ten ancker, alwaer
geen vyandt, off Jonken vernemende, adviseerde, met advys van hare
de Heeres naer Tayouan liet wenden, waer twee dagen daer naer
met de geheele vloot, god zy danck, voor het Casteel Zeelandia, op de
Zuyder rhede ten ancker quamen. Het getal der dooden, en siecken
en conde doen ter tyt over de geheele vloot geen 16. uytmaken, het
welck in deese ongelegentheyt het weeght Tayouan, dat van siecken
overvloeyde seer wel te stade quam; Het Canael wierdt gedurigh
door de vyandt beset gehouden, soodat 'er naulycx een eenige Champan
in, ofte uyt conde, waer door genoothsaeckt wierdt dagelycx 4 a 5. van
de besjachte, en lichste Jachts tot op 5. vadems voor het Canael te
laten seylen, om de loots boot, daer met alles inde moest gelost
worden, het gaen en keeren te versekeren; ontrent 5. etmalen met
de geheele vloot op die gevaerlycke rhede hebbende gelegen, liggende,
wierden genoothsaeckt, om door de holle, en hoge deyningen niet inde
grondt gereden te worden, met advys vande principaelste Scheeps
verstandige, de anckers te doen lichten, ende naer Pehou, om aldaer
water te versien, over te steken, niettegenstaende Tayouan noch maer
50. soldaten, wat buscruyt, en weynigh provisien, vande vloot
becomen hadde: naulycx waren onder zeyl geraeckt, off de wint
begon sigh sterck uyt de oostelycker hant te vergeffen en
alle dags naer het Zuyden, Zuydwesten, en westen, te loopen, van
waer hy zoo hol begon te blasen, dat naulycx het noorder rift
conden boven leggen; nachs quamen en ook vry schoorder, gelyck de
ervarentheyt, godt betert, daegs daer aen, aen't bootje Vinck
betoont heeft, wiert het by my geraeckt, soo haest het noorder rift te
boven waeren, den heelen nacht met een geheel Zeyl by te houden
en over en weder te wenden; het Schip Muyden en 't voorsz. bootje
Vinck, liepen tusschen het rift van Wancan, en 't noorder rift ten
ancker; doch Muyden siende dat de vloot al beooste zee houden,
maeckte weder zeyl, en volgde; Vinck wierd dien selven nacht naer
ons vermoeden, door de holle zee, van zyn anckers gesmeten,
en tegens het Wancans rift aengeset, waer hy des morgens van
het Casteel Zeelandia noch gesien wierdt; het volck is meest door de
Chineesen van het wrack afgehaelt, en doot geslagen; de vloot
werd door de harde winden, en groote storm, dien, en de twee
volgende dagen, zeer om de noort geset, zoodat in plaets van Pehou
volgens ons oogmerk te bereycken, wy de Cust van China, ontrent
Ingeles bay, aen boort creegen; van waer het al dicht onder de

wal opgehaelden, en inde tyt van 6. dagen Inpegon aen boort krygen,
en inde Zuydoostersche hoeck ten anker quamen; voor het eylant
Quemoy, ontrent anderhalf myle buyten de wal, beneffens de —
meeste schepen, den heer Hemaer ten anker leggen, in vaerwater de
twee schepen, en het verovorde Jonk, dat dien dag naer Japan
soo mit vertrecken sonde, hadde moeten opdouwen; wanneer daer gestil
lagen, quam inder nacht, door de boogh van Zierikzee den wrack
van den Sinkedycken, die daegs te voren in ons gesicht, van de —
Hetampoydes aen boort geclampt, en in brant gestoken was, op
gehoeve waren noch 19. man, die door Zierikzee gevangt wierden,
waeronder 4. gevangen Tartars, die gelaegert en in haer lant
gebracht zyn; Inpegon met de vloot gestelegghende, heeft
aenstonts de gehele comp.e van de Luytenant beneffens Hanndeltz
door twee boots, met my aen lant laten setten; twee Chinesen
met de meeste vrouwen en kinderen, waren te lantwaert in
gevlucht, eenige hielden d'overhande op onse aencomst staen, waer
mede in gesprecke tredende, zeyde haer aen, dat daer gekomen
was om te versterken, en zoo zy genegen waren met gedult,
uyts betalende, soo veel vertiene te verschaffen, als de vloot
nodigh hadde, dat haer geen leet zoude aengedaen worden, en
zoo niet, dat het met gewelt gaen zoude: den eersten dag, en twee
drie volgende, bequamen 6: a 8. koebeesten, en soo veel verckens,
waer voor het hooft van de regeerie, om hem gewilliger te maken
met 50. Spaensche realen beschonck: doch alles te vergeeffs, de vrees
van Coxinjas gewelt, 't welck was ons niet te geven, te overtreden,
hadde op die tyt meer vermogen by haer, als de aenschouwelyckheyt
onser kryghsmacht, off wel de neutraliteyt die haer aengepresent.t
wiert, waeromdan genoodsaeckt was, om my niet langer door
schoonwoorden, van ons doewit te laten afleyden, doch aen
weerende Chinesen, met vrou ende kinderen in apprehensie te nemen,
en door soldaten, in haer huysen buyt, als borgen, voor den
eenen off den anderen, die door vriendschap, off anders, van syn
troep quam af te dwalen, in alle sekerheyt te laten bewaren;
en doen wiert het onse tyt, om met gewelt te halen, dat door godt,
hoyt en effectueele betalinge, van haer niet te kryghen en was;
waer mede dan ook zoo sterck voort voeren, dat binnen der
voorigen tyt ontrent 160. stux runder beesten, 200. bocken ende
geyten, en 4. a 65. varckens, eendrightigh op Tayoan aen lant, tot
verversinge, hebbe doen brengen, dat geen cleene behulp, soo
wel onder siecken, als gesonde, veroorsaeckte, de restende
meest doot zynde, zyn dagelycx ryckheyt, over de hele vloot

verdeelt, en opgeschraft geworden; voor ons scheyden uyt de Pis-
cadores, belaste eerst op alle de schepen de monsteringh te doen
't welck gedaen zynde, waert niemant van de gehele vloot absent
bevonden: soo d'E. David Harthouwer, die geëxtimeert was, om met
den Edelen Tamsuy en Keelangh te vlighten, soodanige ordres, in het
aanlanden opgehou, onder zyn volck hadde gehouden, eenige
weynige Chinesen ontrent 30. à 35., en souden geen 80. van zyn volck
doen lopen, en 36. daer van doot geslagen hebben; 't welck hier voor
geen slofheyt, maer voor een puer ongeluck, en quade toeval,
gerekent wert; Den 9. September op de middagh, quamen
weder met de gehele vloot, à Bocqua wech, op de zuyder rhede voor
het Casteel Zeelandia, waer 't Jacht Domburgh geset vonden, ten
anker: de lichte schepen belaste aenstonts voor gaets te lopen,
om de Jonken eerst van daer gejaeght hebbende, met de boots en
chialoupen, zoo veel soldaten en de bestiael aen lant te voeren,
als mogelyck was; aenstonts vervoegde my mede, op het
versoek van de gouv.r, met een sleep-praeu aen lant: alwaer
gekomen wesende, bevondt de Chinesen in het Stadthuys, en soo
langs heen, wel valt begraven te leggen, de straten na het
Casteel getrencheert, en yder met twee stucken voorsien; de groote
huysen int quartier, en insonderheyt het Stadts huys, en de waght,
dienden de vyandt voor bequame sterkten tegen dit Casteel;
het is verwonderens waerdigh, dewyle men genoodsaeckt was
het quartier te verlaten, dat niet alle de huysen in de brandt
gesteken, en afgebroken wierden, waer door de vyandt dan altyt
niet gesterckt, noch gespyst en zoude geworden hebben met 200000:
sacken padye, over de duysent verkens, en ander beestiael meer;
men, maer men was eenelyk te vreden, met eenige weynige
geringe huyskens, benevens Comp.s timmerwerf, en veldpakhuys
door de brant te vernielen: de ervarentheyt heeft ons klaerlyck
betoont, dat Cocxinja door gebreck van levens middelen, al lang
met de zyne van honger, zoude vergaen geweest zyn, of hebben
moeten vertrecken, by zoo verre hy soo grooten quantiteyt hier
niet van d'onse, bekomen en hadde; noch is ten naesten by de helft
van zyn volck, door gebreck van eetwaren, en siekte, hier comen
te sneuvelen; verscheyde Jonken vol gewapent volck, zyn door
gebreck van hier na China, by de Tartar gevlucht; meer als twee
geheele etmalen, in welcken tyt men noch veel hadde connen bergen,
off ten minsten ruyneren, is het quartier van d'onse verlaten
geweest, eer de Chinesen hebben derven bestaen, daer in te trecken,
en soo Cokxinja doen syn tyt, volgens de bekentenis, en het seggen

van de Heer Gouv.r selve in presentie van mij, de S.r Casembroot,
van Iperen, en noch, het Casteel Zeelandia hebbe laten opeysschen,
het welcke souden hem, zonder qualijck iets te bedingen, overgegeven
zijn geweest: op wat voorwaerden, den Lantdrost Jacobus Valentijn
van welcken de Heer Coyett, noch gantsch geen quaet en magh hooren,
het Casteel Provintia, op Saccam, sonder daer eens geschut voor
gelosen, off gehoort te hebben, in handen van Cocxinja, met menigte
bloode soldaten, die aenstonts gedesarmeert, en vast gestelt werden,
overgegeven heeft, is mij onbekent; dit is altijt seker, dat meest alle
de soldaten, benevens de meeste politycken, en alle de predicanten
(excepto domino Leonardiz) en andere die te lande waren, op het ernstig
aenschrijvens van de Lantdrost, haer aen Cocxinja, op Saccam, over
gegeven hebbende, zijn gedecapiteert, en op andere manieren om het
leven gebracht geworden: de Duytse vrouwen swerven noch hier en daer
bij zijn volck, de mooyste worden van zijn officieren tot bysitten
gebruyckt; een Jonge dochter van dominus Hambroeck is in het
vrouwen huys van Cocxinja; de genoemde drost heeft, uyt de naem
van Cocxinja verscheyde brieven, soo aen d' H.r Coyett, en Raed alhier,
als mede naer Quelangh en Tamsuy geschreven, en afgesonden: zijnde
meest van inhout, niettegenstaende protesteert niemant te willen
hebben, alle de Casteelen, ende sterckten, op dit eylant gelegen, op
gelijcke conditien als hij bedongen heeft, aen Cocxinja over te geven;
op welcke, en meer andere van Cocxinjas afgesondene brieven
rakende het overgeven van alles, wel diepe, ende brede vergaderinge
is gehouden, en eyndelijck tot groot geluck van s' Comp.s staet, en ons
lieve vaderlant, met pluraliteyt van stemmen, het Casteel tot den
uytersten te bewaren, verstaen, en besloten; voor alle welcke goede
diensten d' H. Valentijn, van Cocxinja, tot een groot Mandorijn gemaeckt
en met een goude kettingh is vereert geworden. Soo haer wel Ed.
het gedoente van den Lantdrost, met het selve ooge, daer het de Heer
Gouv.r mede insiet, gelieven te aenmercken, soo staet hem lichtelijck
op Batavia komende, noch een goude kettingh, en hoger advancement
te geworden; hier wort de overgaeff van het Casteel gepractiseert
om dat het van alle Ammunitie van oorloge, en verdere eet, en
drinckwaren, gants onvoorsien, en destituyt was, daer het nochtans
anders bij de woorden te blijcken comt, en het also zijnde, zoo en kan
mijn geringh verstant niet begrijpen, dat men den Jaer lanck van
Cocxinjas overcomst geroepen, en altijt deselve vast gestelt heeft, dat
de overheyt alhier daer in niet beter voorsien en geprovideert heeft
gehadt: doch hier is liegewijse selve zoo veel te doen geweest, dat
op het andere niet eens gedacht en is geworden: alle krijgs-goederen

als ram-paerden, ende affuijten, zijn meest vergaen; een
partije buskruijt door het te weijnigh keeren, en wenden, bedorven,
en de meeste stucken, door dat van te voren Jaren langh geladen
gestaen, en niet afgeschoten waren, zijn van binnen meest met
kanckers begroeijt, en ingekanckert, soodat'er geen rey meer can
geworpen worden; de gevulde groote granaden, hebben het
principaelste van de zinder mousen, in de regen, en sonderlijn
gelegen, waer door een partij nat, en sommige voor de regen te
wel bepickt zijnde, te droogh zijn geworden. De philosophische
boecken vanden Hoog-geleerden Descartes, hebben de verstanden
van sommige aensienelijcke ministers hier, soo veel te doen gegeven,
dat het voor haer onmogelijck is geweest, op alle dese, en meer
andere defectueuse dingheden acht te connen slaen: Het schip
Nieuw Enckhuijsen is in Februario voorleden van hier, over Siam,
nae Batavia, met 8000. ponden kruijt, en veel scheeps versonden,
daer Tayoan nochtans van die beyde hetien seer weijnigh voor-
sien was, en noch is: 15000. lb kruijt, hebbe uijt de grootste
scheepen gelicht, en aen lant laten brengen, als mede veel scheeps
en verscheijde scherp metale, en ijsere stucken geschut uijt de
Dolphijn, en deselve op de by ons nu op nieus gemaeckte buijten
wercken, geplaetst; de vijant doet zijn uijtterste devoir, om ons
alomme te benauwen, en wij, naer ons vermogen, hem lustigh
te resisteren; die op Batavia, en elders, derven seggen, dat Cocksinja
geen goede geoeffende, en couragieuse soldaten en heeft, moet hier
comen, hij sal het haest anders sien en bevinden; want die by hem
sich niet doot en vecht, wort doch daer nae doot geslagen; het
waer te wenschen dat by ons met diergelijcke van de voorige,
volgens den generalen articul brief gehandelt wiert: op 16.
Septembris is by eenstemmige resolutie goet gevonden, met de
ondiepst gaende kielen, en alle boots en schuijten, des vijants
plat-boomde Jonken, voor Saccam leggende, aen te tasten, om
alsoo den toevoer tot het quartier haer af te snijden; het was
een cloeck voornemen, en met Godes hulpe wel doenlijck te
effectueren, maer de onkunde en droogte der gronden, door nae
mijn oordeel, de lant en stadt verderffelijcke Jalousie, cunnende
de scheepen als ons in rade wel anders gesegt was, niet diegt
genoech by de Jonken comen, om onse cleene vaertuijgen te
secunderen, hebben dit exploict, tot onsen nadeel, niettegen-
staende de viandt vry meer dooden en gequetsten heeft gehadt,
menschelijcker wijse gesproken, doen uijtvallen; het tot een

seer exploict, gelyck noch tot twee andere, die in rade met
periculositeyt van stemmen wel geavanceert, maer niet geexecuteert
zyn; myn persoon, en die alleen gepresenteert geheelt, doch het is
my zonder daer van reedene te geven, altyt beleefdelyck geweygert.
by verscheydene der hoofden vande cleyne vaertuygen is contra,
gierichelyk genoech gewrocht, soo zy maer vande grooter behoorlyk,
volgens gegevene ordre waren gesecondeert geweest: het Jacht
Koukerck in het weder af zeylen aende grondt rakende, en door het
springen van zyn eygen kruyt, als mede des viants wreedelyck vele
dooden en gequetsten hebbende, en van zyn meeste volck en
officieren, excepto 15. mannen, verlaten wesende, is inden avont
door eenen stroot vande viandt, inde lucht gesprongen: het fluytie
Kortenhoeff, mede by Koukerck vast geraeckt zynde, dreef met het
wassend water weder vande grond, hoger op, tusschen Saccam en
Baxemboy, daer het daer naer weder aende grondt raeckte; onder
tusschen braechten de Chinesen verscheyde branders aen het boort
der zelver, die door 15. soldaten, onder 't commando van een
luytenant, dreftelyck afgeweert wierden; de schipper, stuerluyden
en verdere officieren, met alle de matroosen, uytgesondert twee,
hadden haer al twee uyren van te vooren, onder voorgeven van
een werp uyt Ankeveen, die tegen Baxemboy ook vast sat, te
willen halen, en een paer de lyn daer aen vast te maken, met schuyt
en boot wel aen genoemde Ankeveen vertrecken, en vandaer hier aen
landt begeven, klagende de schipper, dat genoemde Jacht hem geen
werp had willen geven, noch ook geen lyne daer aen laten vast
maken, waer op aenstonts inde donckere nacht, noch een schuyt en
boot met een werp, en paerdelyn voorsien, de gemelte schipper
om naer zyn fluytje te vaeren, ter handt stelde: doch in plaets
vandaer naer toe te vaeren, roeyde gemelte schipper Ankeveen aen
boort, alwaer verbleeff; sendende de mede gegeven vaertuygen
weder stillekens aende wal: de luytenant, en soldaten, siende by
gebreck van vaertuygh, geen kans om er aff te comen, vermeesterden
een groote Chinese Chiampan, waer mede haer al vertreckende
gesamentlyck salveerden: niet het Jacht Ankeveen zou het op
diergelycke wyse ook toegegaen hebben, soo den Capitain Rutg
Jacobsz. Buys, die dien dach syn debvoir en couragie genoech
gedaen, en betoont hadde, niet met twee weggemaende boots ontrent
twee uyren inde nacht daer naer toe, om hem af te brengen, gesonden
had; inde selve Jacht en waeren niet meer als de scheeps officieren

en 4 a 5. matroosen, zynde de rest al over boort gesprongen, en stil
aen lant gecommen: Indat ongeluckigh exploict hebben 126.
mannen, soo gevangen, doot geschoten, als verdroncken, verloren;
benevens 3. boots ende het Jachtjen Cortenhoeff; volgens het rapport
vande overlopers zoude de vyand over de 600. koppen, en eenige
vaertuygen die hier aen, en voor by gedreven zyn, verloren hebben;
Sedert na dit exploict is de militie alhier gemonstert, en bevonden
370. oude, en 490. nieuwe gesonde koppen, in dit Casteel en redoute
noch overigh te wesen; dergelyck getal zoude geloven, dat met de
bygecommene van Quelangh, en geen ontvalschoorde, op dato desen,
noch uytmaken connen: het Siecken huys bleyft noch bevolckt
met over de 300. siecken; de cracht vermindert zeer veel, ende
manqueert hier mede als verversinge, Ammonitie van oorloge,
anckers, touwen, lopent en staende want, en pik en teer, tot de
scheepen; de Jacht Loosduynen staet met den eersten over Siam
haer wel Ed. toegesonden te worden; lichtelyck sal myden
off naderen, off wel die beyde soo het nae myn sin gaet, den wegh
mede passeren; volgens het rapport vande E. David Harthouwer
hier gedaen heeft, ook volgens de mede gebrachte Chinese brieven,
zoude voor den gehelen staet der E. Comp.e wel yets vruchtbaers by
de Tartars, tot nadeele van Coxinja, en voortsettingh des handels
te verrichten wesen, waertoe al 4. scheepen om te gelyck op die cust
te kruyssen, en verversinge te halen, zyn aengeleyt; off myn persoon
daer toe geëmployeert zal worden zal den tyt leeren; en soo al wederom
naer gedane presentatie van myn dienst, een ander voor my gepasse,
wert weert, soo staa ik haer Ed. als hier onnut zynde, met het een
off ander schip, met den eersten toe te comen: het schynt dat myn
persoon, de heer Gouv.r en andere hier mede, te seer in het oogh
steeckent, derhalve bly geradsoleert, niettegenstaende hier
weynigh by de groote gesien, en by nae sonder dienst ben, noch 4. maend
off tot ult.o Febr, in dese plaets off ontrent dese gewesten, te retine-
ren; Dit Casteel can met de hulp van Godt Almaghtigh, soo
het maer tydelyck van Batavia gesecondeert wort, met alle
macht van Coxinja niet gewonnen worden, hy heeft ons gesocht,
de uyt, en invaert, door een batterye van 16. groote stucken, het
over het Casteel op Baxemboy geplant, te beletten, en het welck soude
ook effect gesorteert hebben, by zoo verre, op myn voorslag, niet een
houte Fortresse op het strant tegen over het gat, waer in 6. halve
metaele cartouwen, en 4. lange 8. ponders, leggen, niet een haest
opgeslagen hadden; het welck werck is terstont gemaeckt, waermede

maer 60. soldaten in zyn, ende hebbe macht van Cokinga aff te
houden; buyten dat het in zyn geheel belegert, kan het met schoot,
van alle zyden, soo wel van 't casteel, als van de redduyt beschoten
werden; het dient oock grootelycx tot versterckinge van het viercant
en reddout, die daer door geheel connen beschoten worden; de vyant
om dat die soo sterck een besettinge van doen hadde, heeft op vier
plaetsen met hooghe stercke pallissaden, doen afsnyden, soodat daer
door in niet behoeven becommert te wesen; van brant hout, daer
groot gebreck van gehadt hebben, sal sorge dragen, dat het fort van
in aff ten minsten voor 10: maenden versien sal wesen; niettegen-
staende myn dikwils versoeckende, en bevaertelycke bejegeningen
wedervaren, soo sie desperael stellende over het hooft; doordien
het meeste ongeregentheyt de lyt niet en is, om tegen malcander
aen te kanten: Ick protesteere heyligelyck voor God en de werelt
dat my niet meer ter herten en gaet, als den waeren dienst vande
E. Comp.e, waer voor, soo lange de ere zal hebben, off myn gelegent-
heyt zal toelaten, haer te dienen, Ick niet weygere myn leven
op te offeren; waer mede dan, om haer Ed. met myne te
lange ongestyleerde letteren niet te moeyelyck te vallen, deselve
sal afbreken, verbeydende, naer presentatie van myn geringen
dienst, onderstont, Wel Edele, Hoogh-achtbare Heeren
U Ed. onderdanige ende geringe dienaer, onder was geteekent
Jacob Cau, ter zyden stont, Int belegert Casteel Zeelandia op
Tayoan den 22. Novemb. Anno 1661.

Batavia,

Aend' Ed. H.r Joan Maetsuycker, gouv.r gen.l
ende d' Heeren raden van India.

Van resident Voorburgh in Arracan
aengaer dd. 26. maert 1661.
ontfangen den 22. decemb. p.r de Hollantse
[illegible].

Ed. Ernthafte, Manhafte, Hoog achtbare
Wijse, voorsienige, zeer bescheydene
Heeren.

Myne gebiedende Heeren.

Onse laetste aen U Ed. is geweest op 22. feb.o jongstleden, met het
vrymans jacht de Coningh Salomon, waer van het afschrift hier
nevens gaet, by welcke wy U Ed. hebben bekent gemaeckt, 't arriveren
van 't scheepje de Coningh David, en 't overlyden van 32. matrosen

mitsgaders d'ongesontheyt vant voorseyde boeck, derselven (gode
zy daer voor gedanckt) meestendeel tot vorige gesontheyt zyn
gekomen, zulcx dat het versenden van onse Matroosen gestaeckt
blyft, alsoo nu met de slaven die wy daer in sullen schepen —
machtigh genoeg 't zyn schip door zee te brengen, jongst geleden is
aengeschreven, hoe prins Chasousa's huys rontom met soldaten en
geschut is beset geworden, waer door hy 't selve in brant heeft
gesteken, en sich op de vlucht begaff, is geschiet, om dat hy tegens
dit ryck een conspiratie voorhadt, van intentie s'Conincx
paleys aff te loopen, en sich dan Mr. van Arracan te maken,
waer toe hy al groot getal Mooren en Bengaleesen (die hier —
overvloedigh int lant zyn) op de hant hadde, int vluchten werdt
hy van d'Arracanders vervolgt, die zyn drie soonen, bynamen
Bonsultan, Saansultan, en Callesultan, neffens zyn dochters —
en vrouwen, mitsgaders diverse Mogolders hebben gevangen —
gekregen, maer Chasousa selffs, hebben zy levendigh noch doot
niet bevonden, egter wert gesustineert, dat hy inde eerste
furie doot is geweest, en 't lichaem door dien hy veel kostelycke
Juweelen by hem hadde) onkenbaer gemaeckt, om dat de grooten
des te beter hun personagie met de Juweelen conden hoeden, egter
staet noch in twyffel off hy gevlucht off doot is, dat den tyt nader
moet openbaren; int eerste zyn geseyde Chasousa's Zoons inde
gevanckenisse geworpen, maer naderhant daer weder uyt
gelargeert, ende een cleen huys gegeven, daerse in woonen, de
vrouwen zyn in s'Koninex paleys gelogeert; de Mogolders zyn
mede gevangen geset, en nu onder de grooten verdeelt, alsoo —
deselve van honger vergingen, de Inwoonders die haer by Chasousa
vervoegt, en tegen dit ryck geconspireert hadden, zyn gejusti-
ceert, dagelycx wert 't gout en silver dat se gekregen hebben,
gesmolten, en in s'Conincx schatkamer gebrogen; by aldien
hem. Sultousa meester van dit ryck hadde geworden, godt is
bekent hoedanigh het met bloetstorten zoude hebben afgeloopen,
egter is noch alles ten besten afgeloopen. —

Voormaent is den Sobandery ofte Admirael vande zee uyt Dianga
met een gedeelte van Conincx aldaer overwinterde scheeps armade
hier weder de retour verschenen, met welcke goede partye
slaven aengebracht zyn, soodat wy nu en dan daer van eenige
hebben bemachtigt, die zoo wel tot dienst vant schip, als in
onse vorige gesegt is, te stade sullen comen, de gewaerde comste

vande heer Nabab nae Dianger is nu gantsch stil, soo dat wy
voornemens zyn den boeckhouder Jacob vander Plancken, met
aenstaende, derwaerts te zenden, om aldaer Coninghs Firman —
200. stux lyfftoyenden in te copen. —

Op de versoeckinghe van gem. Feyt de Coningh David, hebbe de placcaten
vand' Comp.e, tot weeringe vanden particulieren handel op 't hoff,
gepubliceert en laten aenslaen, mitsgaders op 't onderhouden van
dien doen letten; derhalven vertrouwen dat er geen particuliere
meer overcomen zal, insgelyck hebben by placcaat verboden —
(waer van U Ed. de copie met het Jacht Hasse is toegesonden) —
datter niemant van s'Heeren volck sonder ons consent by nacht aen
lant zal vernachten, dat ons van veel onheylen bevryt. —

Met de Jachten Hasse ende Hollantse Tuyn, heeft U Ed. ons met
yder boden, een brief en schenckagie, aenden koningh, daer mede ons
gesonden, ons ordonnerende, dat wy deselve achter de hant te
houden, om in andere gelegentheden te gebruycken, mits de Feyt
den koningh David voorut, ordonnerende U Ed. dat wy denselven
brief en schenckagie, aen zyn Hoogh.t souden presenteren, welcke
goederen al meestendeele voor de comste van gesyde Feyt den
David, aenden prins en Ryex grooten versproken zyn, derwiils
wy nae de overleveringe van s'Coninghs schenckagie hare mede
volgens Jaerlyck gebruyck, yder in zyn huys particulier moeten
gaen begroeten, derhalve niet andere hadden, en U Ed. ons, om aen
de grooten vereeringh te doen, niets gesonden hadt, soo hebben de
gesegde schenckagie mede onder daer toe gebruyckt, by aldien wy
de grooten Jaerlyck (nae dat de Coningh zyn schenckagie wegh heeft)
niet en beschoncken, souden 't geene de Mayt. ons toegestaen hadt
te copen, wederroepen en ons de Firman doen afhalen,
mitsgaders ons dan den handel beletten en tegenhouden, also
doen en laten zyn, dienvolgende zal U Ed. in aenstaende ons met
eenige Japanse nette kostelyckheden, en zyde stoffen gelieven te versien,
daer sy ons dagelyck om versoecken; met de gem. Coninghs Davids
comste, hebben wy de Mayt. inde binnen pals schenckagie —
laten doen, lieten aen zyn Hoogheyt versoecken om de Feyt
te mogen laden, en wegh senden, dat ons ten eersten consenteerde,
(d'h.r Sangma die over 4. Jaren den rycx monopolie dede) is voor
leden maent overleden, zyn zoon is in zyn vaders plaets gecomen,
die wy (als hadt de Feyt vertrocken is,) sullen moeten gaen begroeten. —

De drie slaven die Sr. Hendrik de Vries sal: over drie Jaren (vermits den ambacht houden) afgenomen zyn, zyn nu eyndelyk naer vele moeyten en travalje, door den Orouken Siebie gerestitueert, en staen noch acht stux d[it]o op Conings naem, die den boeckhouder Jacob vander Plancken sought op zyn vertreck uyt Diangen om deselve oorsaeke door den Coningery afgenomen zyn, daer ons voorst dagh restitutie van gedaen sal worden. —

De Bengaelse muscus zenden u Ed. wederom too, ten aensien hier niet gewilt is, dese natie begeeren deselve niet tot hoofdbragie aen te nemen. —

Volgens nevensgaende sententie is den ondersteurman van gem. fluyt over 't mes trecken en scheltwoorden, gecondemneert in drie maenden gagie pro fisco op Batavia. —

Aen den schipper geven conform u Ed. ordre den man en den vrou, mitsgaders aen de boeckhouder een Jongen (die met d'ongelden betaelt zyn) overgelaten, dat u Ed. voor niet qualyk gedaen also geen Jongens hadden geweest te verdeelen. —

In den kasken den schipper behandigt en gemerckt VC. comt u Ed. toe, de volgende papieren, namentlyk. —

1. Journael, Negotie en grootboeck, nevens een en mondkost boeckjens, sedert 17. April 1660 tot 11. January voorleden by den boeckhouder Jacob vander Plancken in Diangen gehouden. —

1. dagh-register van 't geene in Diangen gepasseert is, beginnende 17. April 1660. en eyndigende 11. January voorleden, gehouden by gemelte vander Plancken. —

Deselve staet u Ed. by behouden vaert (dat godt geve) over Malacca toe te comen met de fluyt den Koningh David, waer in uyt-hebbende nevensgaende cognossementen, droogh en wel geconditioneert is gescheept, 't volgende, te weten,

1900. carren ofte 271. last en 3. carr: rys

71. Stucx slaven en slavinnen, namentlyk,

67. p[er]s. manspersonen. —

4. p[er]s. vrouwen

4. Musquetten - - - }
1. p[er]s. Snaphaenroer, } onrtdet,

1. catty Bengaelse muscus,

1449. lb. Zeylgaren, zynde gewicht, door d'E.s gouv.r Jan Thyssz op Malacca geeyst. —

Bedragende met alle ongelden gesamentlyk tot binnen scheeps boort, volgens nevensgaende factura f 10473,,16. daer 't comptoir Gamron in desse comptoirs uytgaende boecken voor gedebiteert heeft. —

Doordien de schepen zoo veele rys niet hebben ingenomen als U.Ed. ons ordre gegeven heeft op te koopen, zulcx dat noch int pakhuys overigh heeft leggen, ongeveer 1200. sacken rys, by alden U.Ed. konden resolveren, een schip in Augusty van Cochy herwaerts aen aff te zenden, om den rys te halen, die zoude dan int eerste van novemb.r weder van hier connen vertrecken, staen verkopen tegen de tyt mede voor een schip in voorraedt te hebben, U.Ed. nevens der schepen om rys zendende, moeten tot in January leggen blyven, als wanneer dan weer 't nieuwe gewas uyt komt, f.r adwys. —

De onkosten van den rys komen nu zeer hooge te gelden te loopen, vermits wy de coelys die deselve een stuck weeghs de rivier af aen boort brengen, dubbel loon hebben moeten betalen, by alden wy dat niet hadden willen geven, zouden geen rys (vermits geen lyff eygenen genoegh hadden) konnen scheepen hebben, de vaertuygen daer de rys mede nae boort gevoert is, bedraeght ook veele gelt, alsoo in deselve weynigh rys can, oock hebben voor yder ½ ropie daeghs moeten betalen, ook zouden wanneer rys scheepen verlegen staen, als wy dan geen vaertuygh zouden connen becomen dat dit saisoen zyn periculus al heeft geloopen, derhalven versoecken noch eenmael dat U.Ed. ons van Cochy met een à twee chaloupen gelieft te versorgen, die wy dan met de matroosen van de schepen konden bemannen, om den rys aen boort te brengen, daer wy ons op zullen verlaten. —

Alhier mogen wy volgens Conincks gecontinueerde firman noch ongeveer 140. stux lyff eygenen, en in Diangen 200. d.os uytvoeren, zynde in alles 340. koppen, soo wanneer wy lydigh alhier ons getal moeten becomen, sullen andermael firman van 200. persoonen versoecken, al zouden wy de grooten daerom schenckagie doen, tot inkoop van lyffeygenen en rys zullen van U.Ed. nevens de kleeden sullen verwachten, als wy voor desen geeyscht hebben, alsoo wy hopen dat ons geltmiddel de komste van de schepen in staet gestelt zal zyn, daer ons zullen op verlaten, eenige lyffeygenen die aen de kinder pocken leggen, moeten hier over blyven. —

Voorleeden maent zyn van hier onder onse vlagge nae Cormandel geavanceert 4. Moorse scheepen, geladen met Olephanten, rys etc. en leggen noch 2. d° Zeylveerdigh, waer van wy den een al pas gegeven hebben, — Hier mede etc, onderstont u Ed. dienstwillige seer verpligte en gehoorsamen dienaer was ondertekent Gerrit van Voorburgh, in margine stont Int Nederlants comptoir Arracan, adij 26. Maert 1661.

Batavia,

Aen den Ed. H.r Joan Maetsuyker, gouv.r generael ende Ed. Heeren Raden van India. —

Den Resident Voorburgh tot Arracan aen haer Ed. 20. novemb. 1661. ontfangen p.r de Hollantse remedie 22. decemb.

Ed. Erntfeste, Manhafte, Hoog-achtbare, wyse, voorsienige, seer bescheydene Heeren,

Onse geeerde Heeren,

Mettet behouden vaeren vande Jachten Maria ende Hollantse remedie die den 20. en 23. September passado, mitsgaders de fluyt de Sperwer den 4. octob. daer aen, waer mede ons wel geworden zyn u Ed. seer aengenaeme brieven vanden 15. en 30. Aug.o voorleden, waer uyt met blyschap verstaen hebben, dat de Jachten Hasselt en gesyde remedie in maert passado by u Ed. ter retour verschenen zyn; — wyders met droefheyt vernomen, dat de fluyt de Coningh David op 't slot van u Ed. Jongste missive, cortelyck niet aengelant was, — welcke fluyt van hier op 26. maert verleden over Malacca gedespescheert is, waer vande afschriften hier nevens gaen, aengesien den schipper vande gem. fluyt de Sperwer ons weet te verhalen, wanneer hy in April passado van Bengalen over Malacca nae Batavia vertreckende, ontrent Duyndingh een Engels schip ontmoet te hebben, die zyn rontgout op 6. desselfs maents ontrent Andaman door een orcaen verloren heeft, over sulcx zyn wy ten hoogsten bevreest, dat gem. fluyt, deselve mede aengetroffen zal hebben, alsoo ons de vissers van Bodedmogon geraporteert hebben, mede gem. fluyt op 2. April vandaer 't zee is gesteken, sulcx by deschrift vast staet gemaekt wort, gesyde fluyt op 6. daeraen ontrent Andaman zal geweest zyn, by alleen deselve de orcaen, dat god verhoede getroffen heeft, zoo zyn voor deselfs behouden vaeren bevreest —

alsoo gelyck u Ed. schryven, al den ouden stijl is, dieder willen hopen
dat gy de Orancaden niet geloopen zal wesen, ende deselve zoo langh
hadden geloofden zal hebben; 'twelck god geve, soo is geschiet, ende willen
hopen dat gem. Schip voor den ontfangh van deesen, by u Ed. in salvo
sal wesen aengelandt, wat wy daer inne hebben geschreven zal de
copie mitsgaders als factura en verdere papieren (die hier nevens
gaen) uytgeven. ——

Op 19. Septemb. passeerde is hier uyt Bengale gearriveert 't galliot de
Ganges, met brieven van d'E. Heer Directeur Mattheus vanden Broucke,
nevens eenige andere papieren van d'E. Heer Nabab, waer van afschriften
hier nevens gaen, waer by zyn E. ons adviseert, hoe dat de Heer Nabab
Chan Channa Supersladen, met de galjot herwaerts is zendende een
Ambassadeur aen desen Vorst, genaemt Mirza Aliberg, om de
loslatinge der kinderen vanden ongeluckigen Raumphalgen prins
Chasouza te versoecken, om zulcx uyt te wercken heeft d'E. Nabab
ons ook aengesz.; wy de Aliberg de behulpsame hant daer in
zullen bieden, tot dien eynde ons toegesonden 12000. ropien contant,
om de grooten alhier tot loslatinge van gem. Sahsouza kinderen te
suborneeren, mitsgaders dat wy gemelte Aliberg by ons in de logie
souden laten logeeren, gelyck zulcx by de copien afschriften van
gesyde E. Directeur als d'E. Nabab nader comen uyt te wysen,
daer aen ons gedragen, op 21. daer aen werdt d'Ambassadeur, door
den Coetewael ende Koos van boort gehaelt, ende met twee Stuc
Elephanten in de logie gebracht, alwaer opstonts d'E. Nababs brief
aen desen Vorst geschreven uyt het Persiaens int Moors wierde
overgeset, 't welck gedaen zynde, wiert het brieffken 't geen d'Heer
Nabab aen my heeft gesz. ons afgevordert, om mede open getranslateert
ende de Mayt. vertoont te worden, hebben gesyde brieffken hare
geweygert, alsoo wy niet gehouden zyn, brieven die aen ons geschreven
worden aen anderen te geven; den Coetewael en Koos vermerckende
dat wy niet genegen waren, 'tselve over te geven, vertrocken met het
translaet van d'E. Nababs brief, aen desen Vorst gesz., naer boven.
ondertusschen komt ons den tolck ons te voet vallen, versoeckt zeer
ernstelyk dat wy den brieff (die d'E. Nabab aen ons heeft geschreven)
aen desse Ryckgrooten souden overleveren, alsoo deselve uyt den daer groot
achterdencken uyt nemen, als off wy met d'E. Nabab eens waren
en met hem hielden, vermits de geruchten zeer sterck lopen hy
met den hertogelycken zoo te water als te lande, naedat ryck komt
afsacken, om desen koningh te beoorlogen, by alden wy de voorsz. brief
niet overgaven, souden ongetwyffelt daer eenige onlusten uyt ontstaen

994

Onder dewyle den vrouwen Sichie ons ontboden hadt bij hem te komen,
soo eyscheerden den brief bij ons te nemen, om, off daer naer
gevraecht mochte worden, deselve aen hem te geven, voor alle daer
swarigheyt mochte ontvaen, bij hem Sichie komende versocht de
brief te hebben, die d'Hr. Nabab aen ons hadde geschreven, welck
wij voor eerst weygerde, seggende, dat onder ons niet gebruyckelyck
was, wij ons brieven, die van andere plaetse comen, aen hem souden
overgeven, waer op hy Sichie antwoorde, hoe dese voorts met d'E.
Compe. in vrintschap was, en wij hem derhalven niet behoorden
s'Nababs brief te weygeren, stont van zyn baleye op, en gingh nae
den throon, alwaer wij hem moeten volgen, daer komende, gingen
de grooten nae binnen bij den Coningh, behalven den Cotwael en
[illegible], die bij ons bleven, onder wyle comt den bode vande Mayt.
ons aenseggende, wij de brieff die d'Hr. Nabab aen ons gesonden
heeft, souden overleveren, om int Moors getranslateert te
werden, also zyn hoogheyt deselve wilde hooren lesen, wij seyde dat
zy't niet dencken wouden, bij alleen wij die niet overgaven, merckende
datter vele quaets uyt te volgen stont, hebben deselve brief in handen
van s'Conings schryver overgelevert, die deselve stonts int Moors
oversette, en nae binnen bracht, om voor de Mayt. gelesen te werden
ontrent de middach desselfs van binnen gescheyden wesende, soo
sprack ons den Comdyn int uytgaen aen, seggende wij seer wel
hadden gedaen, dat wij hem den brief hadden overgegeven, waer
mede wij van hem scheyden, onderwyle liepen de geruchten onder
't gemeene volck, bij alleen wij de voorsz. brief haer niet hadden ter
hant gestelt, dat se de logie in brant souden laten steken hebben, ende
ons voort doot geslagen, 't welck wert ons soo nu en dan van
anderen gerapporteert, als mede sy voornemens waren geweest
de hier zynde Compes. schepen met bamboese vlotten in brant te
steken, overhulp sulcx aende schippers ordre gegeven, dat se wel op
hoede ende goede wacht moeten houden, lieten noch 6. matrosen vande
schepen inde logie comen, om de beste wacht te houden, dewyle niet
witten hoedaenigh wyst hier hadden, souden derhalven den Chirurgyn
en adsistent Nicolaes Banckes op 27. desselve maents nae boven,
bij de goede Sichie (die d'E Compe. den uyttermaten seer goede vrient is)
om zyn E. met eenigh porceleyn (daer hy ons voor desen om versocht
heeft) te vereeren, die onder andere discoursen zyn E. te kennen gaff,
dat onder 't gemeene volck de geruchten liepen, om de logie in brant
te steken, en ons onder hals te brengen, ter oorsake den onse schepen
den Ambassadeur (dat dese luyden hem vyanden zyn) uyt bengale

herwaerts heeft gebracht; den Sickie die soo't scheen verdient te hebben,
seyde sulcx noyt in sijn gedachten was geweest, om d'Comp.e eenige
schade ofte eer aen te doen; hoewel hy liever niet sterven dede verdachtigde,
en versocht deselve te spreken mogen worden, wat luyden ons sulcx aengebracht
hadden, op dat hy die mochten straffen; voorders seyde hy dat er andere noyt
gevangen waren geweest, dan 'tgeene den Coningh ende d'Ed. H.r Gouv.r
generale aengenaem was; seggende voorders dat wy niet behoefden
te vreesen, ons eenigh quaet aengedaen souden werden; 'tgeen gevrucht
wert, daer moest hy den Coningh kennisse van doen geven, uyt welke
redenen wy ons wat gerustder stelden. ——

Op 20. Septemb.r passado, werde u Ed. missive en geschonken present ten hove
gebracht, naer d'overleveringe van dien, begon de May.t te verhalen, dat
hem van syn groten bericht was, wy hem aengedient hadden, dat de
geruchten liepen, om s'Comp.s logie in brant te steken, en 't volck doot
te slaen, waer op syn Hoogheyt antwoorde, hy sulcx noyt [illegible]
waer geweest, maer was ter contrarie Comp.s en onsen vrient, maer
begeerde van ons te weeten, wat persoonen ons sulcx aengedient hadden,
daer wy op antwoorden, deselve niet te kennen, (om 't volck niet in
lyden te brengen) syn Hoogheyt versocht by alleen ons sulcx weder
voorquam, dat wy die persoonen (die ons sulcx bekent maeckten)
vatten souden, ende hem brengen, hy soude deselve ten exempel
van anderen straffen laten, alsoo andere niet soecken hem, met d'Ed.
H.r Gouv.r Gen.l, oneenigh te maken, gelaste verhalen syne groten
naer de persoonen die sulcx uytgestroyt hadden te vernemen, waer
mede syne eedelyckheyde, als wanneer wy volgens u Ed. schryven
aen de May.t versochten den vrye slaven ende rys handel, 't welck
ons alles gunstelyck wert toegestaen, behalven den vrye slaven
handel, dat al weder als voor desen op den getal van 300. koppen
is gestelt, om die hier in Arracan te copen, waer mede ons contenteren
lieten, alsoo wy 't getal die noch negotieren mogen (vermits geen
slaven van consideratie uyt Bengalen meer gebracht werden)
niet sullen becomen, vermits d'H.r Nabab op de grensen alles
besett heeft. ——

Op 13. Octob.r braghten u Ed.s brief ten hoofde, die met de sloep de Hoorn
hier aengekomen is, by welcke wy de voor desen geordineerde schenkagie
by gevoegt vonden, die den Coningh als de vorige wel scheen te behagen,
naer dat wy deselve overgelevert hadden, en u Ed. missive de
May.t voorgelesen synde, versochten dat syn Hoogh.t ons int innen
van de uytstaende schulden de behulpsame hant gelieft te bieden,
op dat d'Comp.e eenmael voldaen mochte worden, syn Hoogheyt

996

vraegde ons wie schuldigh was, die wy met namen de Mayesteyt
bekent maeckten, waerop hy antwoort gaff, wy de schulden moesten
sien te innen, op sodanigen wys als best sullen connen, beloofde ook
degene schulden inmaenende mede te maken, vorders versochten
dat ons geliefden toe te staen, wy hier 2 vaertuygen yder van 10 lasten
te mogen kopen, om onse scheepen met rys daer mede te laden, dat
ons wierde vergunt, de reden waerom wy versocht hebben 2 vaer-
tuygen te copen, is om dat men dikwils geen vaertuygen connen
krygen, om de scheepen te laden, by sulcken voorval souden dan
verlegen staen. ——

Soo wy U Ed. eerste brief ontfangen(?) ter hooft brachten, heeft de
Mayt. ons te kennen gegeven, voornemens was U Ed. te schryven
van 1 à 2 scheepen herwaerts te senden, omme met rys van hier
naer de Maldives gesonden te worden, omme cauris te halen
en vandaer herwaerts te brengen, belaste ons dat wy 't selve U Ed.
mede by onse brieven soude bekent maken, 't welck wy Syn
Hoogheyt hebben moeten beloven. By aldien U Ed. conden resolveren
om 1 à 2 scheepen herwaerts te senden, om met rys van hier
naer de Maldives te senden, soude een goede saeck wesen, ten
aensien hier nu alles soo duer is, dat ongelooflyk(?) is, 't welck
d'E. Comp.e in haer dagelyckse gastos (wanneer geen cauris quolyk
meer int lant zyn,) merckelyck stypen soude; Soo ons de grooten
verhaelen heeft den Coningh om scheepen tot halen van cauris
aen U Ed. geschr.(?) Soo U Ed. zyn versoeck niet en voldoet, so sal
hy ons in alle gelegentheden, soo in de negotie als andersints,
hinderlyk zyn, en op ons broot leggen, de naeme(?) scheepen
toegestaen worden, die dan noch zynde vyanden herwaerts
brengen daer hy se maer beveelt, om cauris voor de E. Comp.e
weegst.(?) te halen omme dit lant daer van te voorsien, ondaerm(?)
gemerckte haer(?) gedrift daer van te doen hebben, wat U Ed.
doen sal, sullen met verlangen te gemoet sien. ——

Op ult.o octob.e, zyn ons 10 Nederlanders (waer van een overleeden is)
door order van de Mayt. behandight, zynde 't volck van 't jacht
ter Schellingh, dat naer Bengale gedestineert is, die door den
schipper van 't schip, met een sloupje(?) naer lant zyn gesonden
om te ververschen(?), waerschoont(?) wierden, de welcke van seeven(?)
Arracanse galliassen, den weynigh beswaerden(?) die(?) gevangen ——
gevangen genomen, en opgebracht zyn, hebben ook groote

moeste geraedt zijn, wy deselve naer Batavia moesten zenden, alsoo de coningh haer niet langer en wilde, voor en al eer schryvens van u Ed. quam, dat 40. coppen voor trecken vant Sirman heeft gekost, waervan deselve als slaven moesten verkocht worden, hebben noch 16. coppen, aen't volck die haer uyt Diangen brachten, gegeven, van welcke persoonen wy den opperstierman ende bottelier op't jacht de Hollantse Eendracht, en de matroosen op de fluyt de Spreeuw hebben geaccommodeert, also de schipper van de Spreeuw klaegde dat zeer swack van volck is, hoedanigh u Ed. dit behagen zal, dat de Arracanders s'Comps. volck en vaertuygh hebben aengetast, sullen en lede commende te gemoet zien. ——

Op't cargasoen met de jachten Maria en Hollantse Eendracht gesonden, comt te kort, namentlyck. ——

Of de Maria,

331. lb peper
10. lb sandelhout

Of de Hollantse Eendracht,

200. lb peper
7. lb Amphioen, zynde ingedroogt. ——

bedraegt ƒ 101.13.1. dat wy op winst en verlies hebben afgeschr.

Mette vertrecke van de schepen hebben wy de placcaten van d'Comp.e tot weringh van particuliere handel, als mede tegen't aen lant loopen van't volck, op deselve doen publiceren en laten aenslaen, op de onderhoudinge van dien, hebben wel scherpelyck doen letten, soo dat vertrouwe niets particuliers daer mede over komen sal. ——

Volgens ordre hadden de sententien zynde eenige misdadigers gestraft, dat vertrouwe u Ed. voor wel gedaen zult aensien. ——

Sangangsaes sullen hebben volgens u Ed. ordre afgeschreven, en sullen de 100. coppen van Louys Cesar d'Andrada mede afschryven, alsoo denselven over eenige maenden in Diangen, sonder middelen nae te laten overleden is, de resterende schulden, (gelyck u Ed. uyt de negotie boecken kan beoogen) sullen voort vertreck van de fluyt de Spreeuw sien in te krygen. ——

Dit jaer is hier een grote sterfte geweest, soodat d'Comp.s veel slaven afgestorven zyn, ook zyn veel dorpen heel ledigh uytgestorven, doch alles komt van den heere der heeren, dat getroost moet werden. ——

Dewyle ons door d'E. Hr. Matthijs vanden Brouck directr. uyt
Bengalen 12000 ropyen toegesonden zyn, om tot d'Hr. Nabab
dienst gelyck hier vooren gesegt te gebruyken, welcke penningen
hier niet tot deselve dienst connen werden geemployeert,
soo hebben deselve in s'Comps. cassa gestelt, ende 't geldrade daer
voor gecrediteert; In May en Juny passado hebben van Amon
s'Joersen op Intrest genomen 6300 ropien, tegens 2 pCt. conto
s'maendts, welcke penningen wy in october weder hebben af-
gelegt, ende hebben wederom van hem gelicht 10000 ropias
op Intrest, om 't selve tegens goude Bengaelse ropien te
vercrygen, waer van u Ed. nu werden toegesonden 1921 Stux ditos,
soo ons bericht wert, doen deselve in Bengalen als op de Custe
Chormandel 14 a 15 andere ditos, dat verhoopende u Ed. wel gevallen
sal, by aldien u Ed. in achtervolge meerder ropien, offe ander
ongemunt gout begeert, soo dient u Ed. ons te versien met 20
a 25 (M) daelders te provideren, also hier geenich vant geroofde gout
vanden ongebraeckten Prins Chasousa uit lant is. —

Den handel hier sal voortaen weynigh beduyden, ten ware hier geen
roof van consideratie gedaen wert, vermits de Hr. Nabab de
gedachten van Bengalen alleen tegens belett heeft, ook vermaent de
armade die derwaerts gaen roven, niet ons te doen uyt gaen, sulcx
dat u Ed. in achtervolge weynigh slaven van hier te verwachten hebt,
't welck oorsaeck is, dat wy den bootsman Jacob vander Plancken
in den voorleden regen tyt ende naer Diangen hebben gesonden, om
geen verloren tyt en onnodige onkosten te doen, op 27 Juny
passado hebben wy de Mayt. versocht de 200 slaven hier te mogen
negotieren, die hy ons voor desen toegestaen heeft, uyt Diangen te
halen, 't welck zyn Hoogheyt ons gunstelyk toegestaen heeft, —
daer van firman van verleent is. —

Diverse groten hebben ons verscheyde malen ontboden, en te kennen
gegeven, dat d'Hr. Nabab in zyn missive (die hy aen der Mayt.
heeft gesonden) schryft dat de Hollanders, Deenen, Engelsen en
Portugesen onder hem staen, daer deselve luyden schynen niet in
gecontenteert te zyn, over sulcx ons afvragende off wy onder
de gehoorsaemheyt vande Hr. Nabab stonden, daer wy op gedient
hebben van neen, maer zeyden dat d'E. Comp. in Bengalen gelyk
hier comptoiren heeft, om haer negotie te doen, wat de dienaeren
vand'E. Comp. aengaet, zyn daer onder de protectie vande

gemelten Hr. Nabab, gelyck wy aen dese kant mede onder dese Mayt.s vleugelen schuylen, het schynt echter dat zy 't soodanigh willen wenden, soo verre wy onder den Nabab stonden, dat wy dan gehouden souden wesen hem inden oorlogh tegens dit rijck te adsisteren, gelyck wel half te kennen geven gedaen wert, vermits hunne vyanden met onse schepen hierwaerts werden gebracht, by aldien de Hr. Nabab dit mousson afcomt, om Arracan te beoorlogen, waer vande geruchten sterckelyck lopen, soo weten niet hoedanigh het met ons hier gaen zal, alhoewel vreemde gedachten van ons hebben, dat die van Bengalen d'Hr. Nabab met vaertuygh en volck zullen adsisteren, (onder correctie) zoude myns oordeels nodigh wesen (omme ons en Compe. midde een buyten perykel te houden) dat U Ed. met ten eersten het Jacht de Maria ofte een ander hierwaerts zont, en 's Conings brief te beantwoorden, om alle quaet vertrouwen dat hy van ons heeft, wegh te nemen, doch blyft sulcx U Ed. wys oordeel bevolen. ——

Tot vervolgh vande negotie etc. sullen voor dees tyt geen eysch doen, maer 't geen uytstellen tot 't vertreck vande Fluyt d'Spreeuw, —— wanneer wy beter staet connen maken, wat wy in advantagie van doen hebben, by aldien U Ed. resolveerden een schip voor de komste vande Spreeuw, van 't Oosten hierwaerts te zenden, soo sullen eenige realen tot afleggingh vande penningen op intrest genomen, als tot opkopen van gout herwaerts, daer wy ons op verlaten zullen. ——

Inden kasken den schipper van 't Jacht d' Hollantse Tuyn mede ter handt gestelt, en gemarqueert VC. komt U Ed. toe de volgende papieren namentlyck,

1. Journael, Aefgabe en grootboeck, nevens een mondkost boeckien begint primo September 1660. tot ult.o Aug.o 1661. vande negotie in Arracan. ——

1. Journael, Aefgabe en grootboeck, Inventarisen en quitantien der soldye deses Comptoirs begint primo Septemb. 1660. tot ult.o Augusty 1661.

1. vervolgh van 't dachregister van 't gepasseerde in Arracan, begint primo January 1661. tot ult.o Octob.o daeraen. ——

1. Journael, Aefgabe en grootboeck nevens een mondkost boeckien begint 17. April 1660. tot 12. January 1661. vande negotie in Diangen.

1. dachregister van 't gepasseerde in Diangen, gehouden by den boeckhouder Jacob vande Plancken. ——

In handen van gemelte schipper gaet de missive en protesten van
deselve voort aen u Ed. gesonden, wat den principalen is schryvende,
staet u Ed. daer by bekent te werden.

Hiernevens comt u Ed. toe met de Jachten Maria ende Hollantse Vreede —
buyten Sumatra aen, daerin, uytgesondert de bygaende facturen
en cognossementen, droogh en wel geconditioneert is gescheept,
't volgende namentlyck,

Int Jacht d' Maria

100. p[ico]ls staven en plaetinnen,
1000. p[ico]ls goude bengaelse koppen,
200. car Arracanse ryst,

Int Jacht d' Vreede

50. p[ico]ls staven en plaetinnen,
921. p[ico]ls goude bengaelse koppen,
770. car: Arracanse ryst, bedraeght gesamentlyk de somme —
van ƒ 35050.12.— daer 't comptoir generael in desse comptoirs
negotie boeckes behoorlyk is voor gedebiteert. —

Aen de schippers hebben volgens u Ed. voorderen gegeven orde, yder een
Jongen en een Meyd, ende aen de bootsgesellen yder 1. Jongen over
gedaen, die hier met de ongelden betaelt zyn. —

Ten aensien het indiense ryst gewas in January wert staet van uyt wel te
komen (waeraen 't geheel aen gelegen is) zoo sal de schuyt desse presen-
tie daernae zoo lange moeten bleyven waghten, als wy geen ryst
om deselve te commen afladen, in voorraet hebben. —

Dat de ons en mondkosten van dit comptoir volgens u Ed. schryvens —
vry hoogh te gelde lopen, is oorsaeck omdatter weynigh cauryps int
lant te becomen zyn, als ook alle coelylonen buyten andere tyden
by nae dubbelde, dat nu de door 't opslaen van de couryps alle
mondkosten en andere noodsakelyckheden van Jaer tot Jaer op doet
steygeren, en noyt weder afkomen, gelyck u Ed. Heere verder sult
connen naersien, in de dagelyckse ons en mondkost boeckens, die
hier nevens gaen, ende vertrouwen wy ook, soo dit lant niet op
nieuws van couryps zal werden voorsien, deselve in toecomende
noch hoger zullen lopen, daer tegens wy niet en kunnen doen,
d' ons en mondkosten hebben volgens u Ed. ordre geexamineert
en deselve soodanigh bevonden te wesen, als u Ed. by de nevens
gaende (acte) certificatie sult cunnen bevroeden, Zullen oock

nu als in aenstaende, deselve zoo veel besnoeyen, en alle onnodige
onkosten voorkomen, als veyligheijts doenlyk zal wesen; doch het
tegs pakhuys en andere pakhuysen moeten gerepareert werden, als
ook de pagger vernieuwt, aen de huysinge moet dagelycx de hant aen-
gehouden werden, vermits deselve van bamboesen is.

Wanneer 't gesloten gaet met den Ambassadeur van d'Ed. Nabab weder
naer Bengalen door dese Mayt. afgevaerdight zal werden kunnen
noch niet verstaen, gesegde Ambassadeur seyt tot noch toe geen
audiëntie by de Mayt. erlangt, zoo verneemen ofte vermercken
connen, Zullen 't den weder ongehoort vertrecken laten, wanneer
dat wesen zal moet den tyt openbaren.

Coninx Schepen [illegible] wert gereet gemaeckt, om naer Diangen gesonden
te werden; op gem. Coninx naemstaen noch 8 stux lyfeygenen
ons Ao. passado in Diangen, vermits den Ambacht conden afft genoo-
men zyn, weer van den dronken [illegible] ons van dagh tot dagh uyt
stelt, en belooft restitutie te doen, dit en blyft de betalinge daer-
van achter wegen, tegens reen is niet te doen, als gedult te hebben
ende de voldoeninge af te wachten.

Dit is Ed. Heeren, tgene wy u Ed. voor deses tyt wisten te verwittigen,
derhalven zullen naer onse gedachtige gewoonte, als onderdanige
groetgenigen, ende u Ed. gesamentlyk in zyn Godtsalige protectie
bevolen, neevens bidde tot den Almogenden, hy s'Comps. Staet
onder u Ed. hooghwyse regeringe, soodanigh meer en meer gelieve
te zegenen, dat 't selve strecken mag tot dienste van ons vaderlant
als d'Ed. Compe. en ook tot meerder verbreydinge van u Ed. wyt-
beroemde namen, daer van onderen onderstont
u Ed. dienstschuldige en onderdanige, gehoorsame, dienaren,
onder was geteyckent Gerrit van Voorburgh, Jacob van der
planken, Nicolaes Banckes, ter zyden stont, Arracan
Ady 20. November Ao. 1661.

Aen d'Ed. Hr. gouvr. generael Joan Maetsuyker, ende d'Ed. Heeren raden van India. —

Den gouvr. Pit aen haer Ed. 7. octob. 1661. ontfangen pr. Dort 30 Novemb.

Ed. Erntfeste, grootachtbare, manhafte, wyse, voorsz. seer genereuse heeren. —

Onsen jongsten aen u Ed. grootachtb. ter vergaderinge is geweest den 9. September, over Ceylon, om u Ed. vandaer met 't schip de Provintie te worden toegesonden, waerinne tot Sadrangapatam noch gescheept zyn, 265. sware catten cops, 7. stux groote maertavanen, de 8. packen guinees cyvaert, samen ten bedrage van ƒ 15060:1:10. de packen verscheyde sortimenten cleeden, mon, zynde dit schip door 't hart aenbranden vande zee, int spoedigen afseylen tot Sadrangapatam voorsz — merckelyck verlet geworden, sulcx vandaer 26. der voorleden mt. eerst reys nae Ceylon heeft connen vervorderen, in middels is ons door brieven van d'Ed. Hr. Admirael Ryckloff van Goens bekent, zyn Ed. 10. do. seer voorspoedigh met 't Jacht Vlielant, nevens de fregatts Ster, Cananoor, ende Seebloem, voor Punto das Pedras was aengecomen, vandaer zyn Ed. int reysen nae Jaffanapatam brieven van d'Ed. Hr. Adriaen van der Meyden gedateert 13. Septr. waren overhandigt, advyserende onder anderen ende Jacht den Leeuw, ende Sluys, behouden voor Colombo waeren gearriveert, sonder dat van eenige vordere schepen uyt 't vaderlant ofte 't fluyt de Silver, sinn van Cabo de Boa Esperance meldinge wert gedaen, en naeden de groote kryghsmacht van Jaffanapatam noch niet na Colombo was vertrocken, soo heeft wel gem. Ed. Hr. van Goens geresolveert daermede, als met de compagnies soldaten op Vlielant te rugge gevoert, over den lantwegh nae Colombo te vertrecken, met hope ontrent ulto. desselven maent aldaer te wesen, om op alles consideratie, nevens de intentie vande Heeren Meesters, ende u Ed. preparatie te maken, ende d' wichtigste ordre te stellen. —

Synde hier op 25. der voorleden maent, god lof, behouden aengelant 't fluyt scheepie Zuylen, pmo stanty in comp. van 't schip Dort van Bata. hierwaerts vertrocken, hebbende 24. do. voor Madraspatam de kust aen boort gekregen, wanneer 't schip Dort noch ontrent 3. mylen zeewaerts van haer sagen, houdende zyn cours recht door zee, nae Masulipatam, sonder apparentie te nemen, dat (vermits 't sterck doorwaeyen vanden zuydwestelycken wint) 't moeson noch niet op 't kenteren conde wesen, sulcx 't bequamelyk sonder verhinderinge haren geordineerde reyse, hier —

een a 2. etmael, ter rede hadde connen comen, ten eynde
wy daer uyt de 23 lb ge. aen gout, de 7. kisten rycxdaelders
ende de verdere provisien hadde mogen lichten, maer mede
uytterlyck niet meer als een dach, ende noch een dach voort
verder inschepen van 160. packen meest Vaderlantse [illegible]
cleeden zouden zyn vereyst geweest, wes wy nu om beter te
gaen goet hebben moeten vinden, gemelte packen, ende de
Commandeurs negotie, guarnisoen als andere boecken, met
't jacht de Schelvis over Ceylon, nae Batavia te versenden, des
niettemin hebben wy op hope van goet succes op 26. do. de
Srs. Cavlier ende backer geordonneert, datse met de meeste spoet
doenlyck, uyt voorsz. schip voort souden lichten 4. kisten rycxdaelders
en leggen wyn etc., ende verder alle de gereet hebbende cleeden
(diewe calculeeren uyt ruym 1000. packen te zullen bestaen)
ingescheept weesende, 't voors. schip dan ter stont weder herwaerts te
depescheeren, om ons in passant over te geven, voorn. gem. 23 lb
gulden aen gout, de resterende drie kisten rycxdaelders, ende de
verdere provisie, verstaende soo 't weder ende wint alsdan wilde
toelaten, hier ter rede te mogen ankeren, des neen, dat met
teeven seyl verder nae Sadraspatam souden loopen, om 't
gout, realen, als provisie aldaer te debarqueren, ende zyne
overige ruymte niet vys te laten suppleeren, door 't storm weder
zulcx ook niet willende gedogen, datse het dan nae Colombo souden
laten voortstaen, om 't capitael nevens onse provisie aldaer
over te geven, ende haer overige ruymte met caneel te vullen,
zynde voorders die u Ed. aen d' opperhoofden van voorsz. schepen
hebben gelieven te geven, om niet hun laet vertreck, [illegible]
reeltaen te doen, wel gansch nodigh geweest; maer dewyle
zyluyden door soo goeden voorspoet den 24. daer nae haer vertreck,
't lant ofte de gront 5. mylen bezuyden dees plaets aen boort
kregen, ende bevonden 't zynder mousson noch sus door te staen
soo haddense als voren geseyt, zeer bequamelyck hier voor den
a 2. dagen wel connen te ancker weesen gekomen, wanneer wy
van de bescommernissen voortgegaen des te beryt, ende d' Comp.e
beter dienst geschiet waer, gelyck d' opperhoofden van 't fluytie
Zuylen met goet overlegh hebben gedaen, ende ons overschelp soo
veel brengen u Ed. wel aengenaeme missive, nevens de drie
kisten rycxdaelders overgelevert; dewyle u Ed. dan, voorsz.
fluytie expres voor de kust, ende op 't pegusche vaerwater
gelieven te projecteren, (waer toe wy het ook, vermits den
overloop kisten 't verdeck ende back toegestreken wert)

bequaemvoordeelen, soo hebben wy 'tselve 27. do. smorgens,
directelyck nae Bengale gedespescheert, omons int begin
van January vandaer toe te brengen, de gevoorderde 400 ℔
geraffineerden salpeter, ende soodanige provisien meer als wy
vanden E. Hr. directeur Mattheus vanden Broeck versocht
hebben, zynde aen hem. seyntie oock bevolen 't nodige hout ende
ysserwerck tot toestrycken van 't verdeck, ende gemaeckt
't zuyder mousson, voornamentlyck by nacht, tot 5. dehr geest
blyven doorstaen, 'twyffelen wy niet off dickmaels geen. Zynde
zal de reyse tot Pipely noch spoedigh connen te gelimmen. ——

Synde hier op 27. vooraenst 's avonts van Masulipatam comen te
retourneren, 't Jacht de Sperwer, geladen met 100. stx balken
200. stx plancken 2400. ℔ salpeter, 30. packen golcondasche
deeckens, ende 200. stx ledige kruytbacken, alle 't welck aen
yedens (exceptie 100. plancken ende 30. packen deeckens) ontlost, ende
wederom 9000. ℔ buscruyt, 565. stx grote yseren kogels, 2600.
stux niew gemaeckte goeny sacken, ende 24 packen kleeden
voor Ceylon, als den Wegyn, mitsgaders voornoemde 120.—
packen cleeden, soo voor 't patria als India ingescheept, welsende
gedacht 'tselve Jacht daer mede op 30. der voorleden maent nae
Ceylon reys gevoordert, waermede oock zyn vertrocken den
Hr. Commandeur Ysbrant Godtsken, dewelcke als der commissie
Sr. Lucas van der Dussen, mitsgaders d'heeren gecommitteerde
Groenesteyn, Paine, ende [illegible] wesende den E. Ludolff van
Coulster, zynde den koopman Sr. Willem Alma, wiens opt
vertreck met koortse bevangen wiert, op Masulipatam
verbleven, rapporteren ende den Commandeur Godtsken, naer
gedane visite op Masulipatam, niets van belangs gevonden
te hebben, dat met de generale ordres vande Comp. strydigh
was, doch dat deselve op eenige zaken met toestemminge van
den E. Jacques Caulier, nae de schriftelycke ordre gestelt hadde,
gelyck u Ed. uyt de bygaende copie beter gelieven te bezien
waermede wy ons oock contenteren, ende deselve prompt
zullen doen observeren, vande welcke materie dan afscheydende zullen
overtreden, tot de verdere antwoorde van voornaemgeroerde
u Ed. wel aengenaeme missive, daer uyt ons

Eerstelyck met besonder hertenleet is komen te blycken, in
wat vougen den roover Coxinja, in 't begin van May, met 400.
gewapende jouncken, volpropt met volck, 't eylant Formosa

heeft doen bestoken, ende andermaels 't platte lant van 't Casteel
afgesneden, waer op ook het geweld uit slaen tegen de voorsz.
Jonken, 't schoone Jacht den Hector van zyn eygen kruyt gesprongen
was, zynde het noch een besondere schickinge Godes geweest, 't Jacht
de Maria geschappeert, ende U Ed. van den droevigen toestant
bericht heeft connen brengen, ingevolge U Ed. daer op 5. July,
onder 't gesagh van den E. Jacob Caeuw, den treffelycken nomber
van 12. schepen, gemant boven 't bootsvolck, met over de 700. militaire
koppen, tot ontset als ende Jonken aen te tasten, naer voorsz.
Tayoan hadde afgevaerdigt, den heere der heyrscharen hopen
wy sal deselve ende met victorie gekroont hebben, ende den vyant
als caff voor den wint doen verstuyven hebben, dieren insgelycx
hopen Comp.s kostelycke schepen naer Japan voor ongeluck ende
aenrandinge van geen Moorders bevryt, ende behouden tot
Nangasacki gebracht, wenschende wy ende begeeren dies uyt het
provenu harer ladinge, 't aenstaende Jaer met een gewenscht
Capitael mogen gesecondeert worden, ende connen wy met U Ed.
wel calculeren, voor veel geen gout van daer zullen te verwachten
hebben, 't welcke voor s' Comp.s negotie gantsch qualyck sal slagen,
gemerckt eerst by naeden Jaer herwaerts, zeer weynigh
aftreck met zilver is geweest, ontstaende ten principalen
(soo ons van Masulipatnam geadviseert wert) dat den Mogol
wegens de Golcondaesche contributie niet meer met ropyen
maer met pagoden wil betaelt wesen, waer inne wy echter
hopen in corten veranderinge ten goeden sal voorvallen,
middelerwyle zullen wy ons echter ten besten doenelyk met
't zilver zien te redden, zullende U Ed. uyt nevensgaende
memorie connen begrypen, in wat voegen 't gout met de provintie
becomen, in gewigte als alloy, ende specialyk hoe proffitable
het Tonquinse gout alhier gerespondeert heeft, als zynde daer
op 25 11/16. p.c. conto geavanceert, ontstaende, 't welck aldaer
niet alleene in 't wigt is ingekort, maer dat het hier oock
meerder alloy als daer voor het is ingekort, heeft uytgebragt,
zulcx te wenschen was, in toecomende grooter quantiteyt van
daer konde worden getrocken, waer mede dan 't verlies van
gout, 't welcke altyt wort ingekort, eenigsins zoude worden
gebalanceert, doch dit verlies op 't Bataviase gout, kan
echter voor geen regt verlies worden gereekent, gemerckt
't selve maer licht het ingekort wesende, te weten den eygen
gecalculeert tegen 60. stuyvers, d' winsten in de Bataviase

de

boecken, d'Comp.e te goede komen, gevolgelyck is het noch
proffitabelder zoodanigen gout dan rycxdaelders, ofte Spaensche
realen herwaerts te zenden, alsoo een rycxd.r hier ter kuste
present niet meer als 45¼ a 45½ stuyvers courant waerdigh is.

In wat voegen het casteel op St. Thomé, door 't uytdruckelyck
verbodt des koninck van Golconda heeft moeten gestaeckt blyven,
daer van is u Ed. met 't fluyt Wispelourdam, ende 't zedert by ons
nader schryvens vanden 9. Septemb.r, over Ceylon advys gegeven,
schynende ooc op 't nader schryvens vanden Ed. E.r Admirael
Ryckloff van Goens, aenden Golcondasen veltheer geen
beter effect te zullen vegen, gelyck uyt de bygevoegde
getranslateerde ole, door d'Comp.s volck Narsa (die met voorsz.
brief ende geschenck aenden veltheer voorent is gesonden) geschreven,
genoechsaem can werden bespeurt, werdende voorsz. volck int
leger van dach tot dach noch opgehouden, inmiddels zyn door
eerstdoor gem. veltoverste 300. ruyters ende 100. pions op 't
versoek der Portugesen naer St. Thomé afgesonden, om die stadt
tegens u Ed. wapenen (soo daer op mochte geattenteert worden)
te helpen defenderen, ende verder hebben de Portugesen voorsz.
ruyters in haer stad niet willen accepteren, maer begeert dat se
buyten deselve zouden verblyven, gelyck se ooc goetwilligh haer
noch buyten deselve zyn onthoudende; doch hoe den veltheer dit
opnemen ende eyndelyck op de wel gefondeerde missive vand' Ed.
E.r Admirael zal antwoorden, werd de tyt, zynde in onsen
jongsten ende hier vooren ooc aengeroert, op wat tyt hier het
importante advys, vande Ed. heeren 17.nen van Ceylon is aengelant,
ende waer op zich wel gem. Ed. E.r van Goens, weder te rugge
nae Ceylon getransporteert heeft, betoonende zyn Ed. in effecte
met hoe goeden yver 't gedesireerde desseyn is behertigende, als
hebbende aende opperhoofden der Sewen provintie, Achilles
ende Sirdewis, een premie geloofd, zoo se voor 20. dezer galen, ofte
Colombo konnen te veroveren; god geve de hooggewenschte zegen
eyndelyck uyt 't vaderlant, als de gene die u Ed. voornemens
waren, tot uytvoeringe van gem.e desseinen daer by te voegen
naer bydigh ende behouden op Ceylon mogen aenlanden; zullende de groote
uytsettinge nae Tayoan, ontwyffelyck al eenige beletselen in
u Ed. project hebben veroorsaeckt, doch wy hopen godt de heeren
Comp.s wapenen in Tayoan op de Chinesen rover Coxinja, als 't

exploict op Maccau zodanigh sal voorspoedigen, dat van
daer noch goede nombre schepen, ende volck, voor Malacca
derwaerts zullen connen afgesteeken worden.

Wegens d'ontfangen brieven van d'Ed. Heeren 17en hebben wy u Ed.
by verscheyde onse vorige brieven al advijs gegeven, ende dat
den caneel ende koopen niet bonden den gestelden prys, hier
ter custe zullen worden verkoft, zynde de 2000. lb rouw garen,
om tot Jaffanapatam voortgewerckt te worden, in Juny al naer
Jaffanapatam besteld, doch hebben wy noch geen advys, off 't zelve
gereet ende dit Jaer over Ceylon noch naer Batavia sal connen
gesonden worden, Soo zyn ons benevens de brieven uyt Patria
ook toegekomen, extract uyt de generale petitien van den Jaere
1662. waerinne wy bevinden de Chialon gingams gestelt, maer
worden in plaetse van 3000., maer 2000. stux geordert, ende
in contrarie de brede gingams met 3000, item de gekeperde
gingams 500. ende de katte gingams met 500. stx vergroot,
waer op wy ook met de aenbestedinge zullen voortvaren, ende
't zyedoeck voor dit Jaer ongecort laten, gadende tot u Ed. nader
bericht wanneer comen extract petitien, hier by gevoeght
benevens d'afschriften onser missiven, in dato 15. ende 20. Sept
over Suratte ende Gamron, aen welke Ed. Heeren 17en
conserveren ende comp. staet hier ter custe gesz., ende gemerckt
het voorsz. Hoge vergaderinge geliefd heeft, den gouvr. Laurens
Pit, gunstelyck met de Honorabile Chargie van Raedt ordinaris
van Indien te beneficeeren, soo is nu zyn E. 't selve met de eden
danckbaerlyk accepterende, verhopende zulx met goede, doch
schuldige diensten aende Comp. ende u E. te verdienen, gelyck
zal sich tot vertreck prepareren, ende zo wanneer
u Ed. zal gelegen comen, zynen vervanger te gemoet zien,
beyvende immiddels voor u E. geluckwenschinge in dese aen te
vangen honorabel bedieninge danckschuldigh verpligt.

Op den ontfanck van u Ed. wel aengenaeme missive in dato 2. Juny
met schip de Provintie aen ons gesz., hebben wy met 't advys
van d'Ed. Hr. Admirael van Goens, hier ter plaetse, als tot
Sadraspatam, zoo veel rijs voor d'E Comp. opgekoft, als ter te
becomen is geweest, waer van naer afladen van 't schip de
Provintie ongevaer noch 250. lasten legt op Sadraspatam
ende hier 10. gelycke lasten, is comen over te leggen, die nu
vermits ontstentenisse van schepen ruymende, voor het becomende

Jaer, 't zy voor Ceylon ofte voor Batavia sal worden beraemt,
waer by dan noch (soo Godt de heeren 't aenstaende Jaer een goet
gewas verleent, ende den rys tot civielder prys te genaken is,)
4 a 500. lasten sullen doen opkopen, ende tot deselve vervoor
dan scheeps-ruymte van Ceylon vorderen, doch sal u Ed. de
apparentie vant goet, ofte slechte gewas, in dese toecomende
oostcust noch komen geadviseert worden, sullende nu met de
Gerwaerts despeche vant schip doch alleen in voorraet hebbende
cedden, konnen versondt, ende u Ed. onder Godts geleyde toe-
gebracht worden. —

Hoe dat Nabab 14. stux Elephanten, ende de 10. packen zyde van
Aliverdy, in Aug.o voorleden tot Jaffanapatam in Zyn Hoogheyts
eygen schip gescheept, ende na Masulipatam versonden, doch door
quade toeseght voor by gevaert, ende tot Visagapatam gebracht
zyn, daer van hebben wy u Ed. 9. Septemb. over Ceylon, onder
anderen advys gegeven, 'tzedert hebben wy derwegen geen nader
schryven van Bimelepatam becomen, sulx ook noch onkundigh
blyven, off voorsz. beesten alle behouden aen lant zyn gebracht,
middelertyt hebben wy op 10. Septemb. met seker Inlantse
schepie, den E. Hr. Matthias vanden Broeck, vande aenlandinge
der gem. Elephanten tot Visagapatam, kennisse gedaen, met
versoeck zyn E. vanden Nabab een absolute ordre geliefde te bekomen,
waeraen by zyn Hoogh.t voorsz. Elephanten, ende de gepretendeerde
10. packen zyde souden overgelevert, gelyck sulx ook van Zyn
Hoogh.ts Hooft Factoor, tot Masulipatam gevordert is. doch wy
duchten dat den man sigh selve niet sal willen aentrecken, maer
aen Zyn M.t naer Bengalen renvoyeren ondertusschen voorsz. beesten
d'E. Comp.e tot groote kosten noch wel eenigen tyt moeten aende
hant gehouden worden, 'twelck voorgecomen ware, soo deselve
beesten op Masulipatam waeren aengelant; uyt Raccan hebben
wy sedert onsen Jongsten met Leerdam aen u Ed. gesz., geen nader
advys gehadt, zynde wel apparent Prins Chiasousa in Raccanse bo
om 't leven is gebracht, des niettemin schynt den Nabab met de
lange gepretendeerden tocht naer Dianga, om den Koningh van Raccan
te bestoken, voort te sullen varen, wanneer den Hr. Directeur
vanden Broeck ontwyffelyck, om daer toe eenige galioten te lenen
al weder sal worden moeyelyck gevallen; het scheepie vanden
Nabab 18. Aug.o in Comp.e vande schepen naer Bengalen gedestineert
van Ceylon vertrocken ende in der selver Comp.e eenigen tyt

gesleyt geweest, is door hart wedder ende 't breken zyner groote-
rae, daer van geraeckt, ende 10. Septemb. tot Masulipatam
gearriveert, van waer 't 21. do. verder reys nae Bengalen
gevordert heeft. —

Den koopman Sr. Pieter de Lange is met 't schip Doordrecht als vooren
aengeroert, nae Masulipatam geraeckt, van waer met 't selve
schip hier staet te comen, doch by comen noch voor eerst
geen employement voor zyn E. hier ter custe te voegen, dewyle
de nodige bedieningen, so hier als tot Nagapatam, met ministers
van behoorlycke capaciteyt beset zyn, deselve zullen wy zyn E. tot
u Ed. nader ordre hier ter plaetse laten verbleyven, ten ware
sedert eenige gelegentheyt was, weder naer Bata. te retourneren.

De inbalinge van yder soorte apart, sonder de tweede, ende
derde soorten by de eerste te voegen, is hier nu al over 't jaer in
swang geweest, ende op d'onderhorige comptoiren ook sodanigh
gerecommandeert, werdende tot dien eynde alle de witte doecken
gesorteert, ende dan yder appart afgepackt, 't welck dieter in
de geroerde als geschildede sorteringen niet weetende, gelyck
yder pack appart gemerckt, ende van de groote differentien van
prysen bevallen, waer door de soorten in een pack niet appart
by een gevoeght conden worden, doch sal ondersocht worden, de
ramboutyns, gelyck hier gedaen wert, insgelycx op de zuyder
comptoiren yder sorteringe appart te doen inbalen, dat korts
onder de ramboutyns eenige seer grove packen zyn bevonden
ende eerder duysterals de fyne zyn ingekocht, zulcx is, soo wy
geloven, op Tegenapatam gecommitteert, vermits 2. jaeren
geleden de procureur deser doecken aldaer heeft moeten in swang
gebracht, door dien de Comp.e uyt d' Tanjourse provintie
daer van niet conde gedient worden, waer door in 't eerste
deselve soo groff ende dunne zyn bevallen, gelyck hier ook
ondervonden ende de exceptien aengeroert is, wanneer 't eenige
remedie daer op gevolght zy, moeten ende somtyts nae de
gelegentheyt der tyden, ende 't capitael waer mede wy de
leveranciers betalen, de prysen wat verhooght, ende ander
besnoeyt worden, zynde notoir dat de koopluyden hier ter
plaetse, op de jongste afbetalinge haere geleverde doecken
in abassys ontfangen buyten 4 1/3 p.r c.to ende haer minder als
't beste winde zyn aengereckent, noch wel 9. a 10 p.r c.to comen te
verliesen, behalven dat noch geen genoegsame kopers daer tot te

voorschryn comen, ende op Jagapatam ende Tegenapatam geeft
't silver en de zilvere munte noch minder aftreck ende vaned.
't welcke de voorsz. koopluyden noodtwendigh in den prys der eedele
ordinger maten moet werden te gemoet gekomen, soolange wy
niet machtigh werden aende dese meerder verstreckinge van
contante p:o te comen doen, ende dewyle nu de oysteren voor
A:o 1661 in comparatie vande vorige Jaren sonderlinge
beschreyt zyn, sullen wy voortaen in plaetse van 4 p:r c:to
wegens verlies op de gouden en silvere gemunt en ongemunte
specien, de eedele en munten met 6 p:r c:to moeten beswaren,
Geeerende geen: 4 p:r c:to dit gepasseerde Jaer op f 20626. zynde
pas de geest niet comen te verdrycken —

Dat u Ed. niet de verbeteringen op de overgesonden requesten gelieve
te wachten, ter tyt d' Ed. E:e Commissaris Ryckloff van goens
u Ed. wegens de visite hier ter custe rapport sal hebben gedaen,
connen wy niet als voor wel gefondeert aensien; doch is hier
god lof, inde dese visite niet voorgevallen, dat u Ed. soo we-
vertrouwen sal misaegen, off de gemelde sollicitanten in haer
beroogde verbeteringen, naer ontfangen rapport hinderlyck wesen;
maer god gantsch betreurlyck u Ed. dienaeren hier ter custe valt
te wachten soo importante vergoedingen te moeten dragen, over te
kort bevonden stucken uyt de eygenaer g'imbaleerde packen,
sulcx valt ons seer verdrietigh u Ed. meer te remonstreeren
ende dat hier ook naer allen gewende dese poincten niet behouden is,
daerinne oyt eenige fraude gepleegt zy, welcke alhier by
'tasembeken vanden Ed. Ed. E:e admirael Ryckloff van goens, die
ook verscheyde dagen persoonlyck by den ontfanck geassisteert
ende by't imbaleren present is geweest, ter vollen vertoont en
gebleken, hoe omsichtigh daer mede gehandelt wert, ende
datter ook niet een stuck lywaet van, offte op de sael mach
gaen offte comen, sonder vande wacht en gevisiteert en gesien
te werden, gelyck zyn Ed. Ed. by verscheyninge coram u Ed. on-
twyffelyck nader sal verclaren; connende by ons geen ander
middel werden gepractiseert, alsoo 't sedert veel Jaren herwaerts,
om alle te duchten fraude soo veel mogelyck voor te komen,
in gebruyck geweest, ende noch is; Ende god zoude het u Ed.
dienaeren hier ter custe, daer onder verscheyde gequalificeerde
die nu zoo veel Jaren preuve van getrouwigheyt hebben
gegeven, ende dit en over de te kort aengeg. stucken op eeregh

zyn bevalt, niet opwegende met de voorgestelde onseeckerheyt op 't wel inbaelen te hebben; Ingevalle oock de Syriche door deen off d'andere subtiele practycquen hier wierd gepleegt, het zoude niet mogelyck zyn, dat daer van nae soo lange naervorschen, niet eens yets aende dach heeft geconnen. Zynde de originele attestatien vande te kort bevonden Cyraten in Banda, hier, van Masulipatam noch niet aengebracht, doch zullen deselve volgens u Ed. bevel, degene welcke over het inbaelen gestaen hebben, daer voor op wedde afhouden belast.

Vant afschepen van 120. packen cleeden, die u Ed. met 't Jacht de Schelvis over Ceylon zyn toegesonden, hebben wy noch 120. do. ontfangen, die by aenlandinge uit 't schip dort zullen worden gesorteert, waer onder tot accomodatie vande koopluyden buyten deses Jaers eysch 4. packen goelonge, ende 10. packen lapesarasses zyn aengenomen, buyten dewelcke voorsz. koopez. ondersheydens uit wercke te houden ende op hope dat met de laetste besendinge, wedere nieuwe eysschen van geschreeden de doecken zoude gevolgt zyn, noch wel 64. packen commitens 63. packen lapesarasses bloemwerck, ende 4. packen sarassa gobaers gereet hebben, wel te wenschen was in voorsz. soorten corty wederaftreck quam, op dat gem. koopluyden daer van mochten werden ontlast, zynde anders te duchten dat se deselve onder de hant wel aende Engelse mochten vercopen, waer voor wy verder zorge zullen dragen, ofte do. packen liever tot Ed. toecomende in Compes. packhuysen doen bewaren; in cas by aftreck vande laijse goelonges, tape grandes ende tape quitchils in dit toecomende Jaer wedere eysch daer van geliefden te doen, soo zoude daer toe noodwendigh goudraedt herwaerts moeten gesonden worden, alsoo wy daer van niet een stucke ofte briefie meer in voorraet ende apparent niets uyt Japan te verwachten hebben; zynde onder de gerolde doecken van dit Jaer, 't ander soorte goutdraet dat daer inne verwerckt is, vande Engelse gehoort, die het van Bantam ende Atchin hadden gebracht; werdende in Singier ende Sanhouden wel koper vergult klinckant gemaeckt, dat voor dato by gebreck van goutdraet in voorsz. sortinge is verwerckt, maer by u Ed. afgekeurt, dat wy hier inpassant eenlyck aenroeren, om, off by ontstentenis van Chinees goutdraet, ende opulenten aftreck inde gerolde Javaense sortinge u Ed. konde goetvinden 't voorsz. klinckant daer toe te gebruycken. —

Sullende u Ed. uyt voorhaengetogen ende nevensgaende boecken konnen te bespeuren, hoe de generale ongelden van den geheele jaer over dese geheele directie komen te bedragen ƒ 169414. 0. 0. —
zynde ƒ 36914: 7: 13. minder als 't voorleden Jaer, 't welcke ten principalen comt te ontstaen, uyt de troupen, welckers ver-strecking voor 't slot der boecken niet geheel en conde afgedz.
doch toecomende Jaer zoo veel te meer beswaert zullen werden als aen de troupen ende verloste soldaten met d' Ed. Heer super-intendent Rijcklof van Goens van Zeylon gekomen, extra-ordinaire verstreckinge heeft moeten gedaen worden, die alleene volgens inleggende memorie komen te bedragen ƒ 25903: 9: 4.
anders zullen u Ed. uyt de beyde specificatie inde negotie boecken bevinden, dat inde generale ongelden de behoorlycke menage betracht is, spruytende voorsz. ongelden van ƒ 169414. 0. 0.
uyt de volgende posten te weten. —

D' Palleacatse generale ongelden bedragen	ƒ 78770: 1: 7.
de Masulipatanse	44904: 5: 10.
d' Nagapatanse	30717: 6: 3.
de Tegenapatanse	4055: 11: 2.
d' Sadrampatanse	2079: 4: 2.
	ƒ 169414: 0: 0.

Daer tegens monteerende generale winsten deser custe, ƒ 170046: 6: 3. te weten,

Op Palliacatta	ƒ 14373: 19: 11.
Masulipatam	135095: 11: 7.
Nagapatam	4116: 8: —
Tegenapatam	19760: 7: —
Sadrampatam	4692: 1: 1.
	ƒ 170046: 6: 3.

Sulcx noch verder komt over te schieten ƒ 9431: 17: 11.

Hierby is 't complt. generaele pr. affronte posten noch goet gedaen 't volgende,

voor vracht penningen	ƒ 15005: 17: 0.	
voor inkomsten van verdere tolen en landeryen tot Palleacatta	10905: 14: 7.	
voor condemnatie	355: 15: 0.	
Item	26347: 7: 7.	
voor Nagap: stads incomsten	4554: 16: 3.	
voor Nagap: buyt goederen	140: 3: 0.	
		31042: 7: 2.
Somma		ƒ 40474: 4: 13

Synde hier by niet gedocht de Pegushe overwinteren, waermede ons de boecken dit Jaer doort verdwynen vant Jacht Cormandel vandaer niet zyn toegecomen, sulcx ooch de redenen de vaert gedaen de Comp.e dit Jaer vandaer niet weder commen goet gedaen worden. ——

Op den brieff aen den Heyck van Tansiouwer gesz. waer van in onsen jongsten vermaen wert gedaen, is tot noch geen antwoort gevolgt, advyserende onsen corraspondent int Hoff van Madure, hoe de Heycken van Tansiouwer ende Madure, 't contract by haren vet overdtte Engamandyck niet Sabagie gemaeckt, soo qualyck was bevallen, datse voorsz. volck door daer onder int Casteel Tritsinapalli gevangen hadden gehat, ende gesint waren op nieuw geen Sabagie te beoorlogen, 't welcke so volgende, sal 't voor Comp.e hegotie op Tegenapatam al weder niewe obstaculen veroorsaken; hadende deese over Tegenapatam met 't Jacht de Cat naer Colombo, om vandaer met Schip de Provintie voortgesonden te worden, sullende den geeyscten met Schip Dordrecht volgen, in cas wederende wint toelaet dat Schip derwaerde ofte Sadraspatam in pastant can aen doen. Waer mede dan besluytende willen wy U Ed. Heer ende Ed.e onderstont, U Ed. dienstschuldige en gehoorsame dienaren ende was geteyckent, Laurens Pit, Willem Kerckx, Pieter Huybertsz, Francois Thibart, Roelant de Carpentier, ter zyden stont, Sodelua Ady 7. Octob. 1661.

Aend' Ed. Heer Joan Maetsuyker Gouv.r Genrl ende d' Ed. Heeren Raden van Indien.

Ed. Ernfeste, grootachtb.e, Manhafte, Wel wyse, voorsienige seer generouse Heeren,

Ed. Hoogh gebiedende Heeren.

Naer wy den 7: Stanty voorstaende tot antwoort van U Ed. lest aengenaeme missive, gedactekent p.o September over Tegenapatam ende Ceylon, met 't Jacht de vergulde Cat hadden voortgesonden, is hier ondertusschen, naer lange uytblyven op de gilden van Masulapatam gearriveert Schip Dordrecht, aldaer ingenomen hebbende 632. packen weerden ter bedragen van ƒ 220690: 16: 10. waer uyt wy dan verstont hebben geeight de V. O. ge aen gout, 8. kisten met rycx

benevens de wederom ingesonden provisien, ende weder ingescheept
139. packen verscheyde sorteringe cleeden ende 4. sacken diverse
geslepe coralen, monsters ende stalen ./. als 't bygaende
factuyrtien u Ed. breeder sal vertoonen; gaende onder deselve
cleeden een pack geteeckent synde gingans, à 16. atta, ende breede
1 1/6 ele, genummert 1990. dat als tot een preuve voor Nederlant
hebben doen maken, als komende met het synste Hollants lywaet
over een, wes ook vertrouwen Uwe aldaer met goede voordeelen
sal connen gedebiteert worden, sullende verder van dit slagh
lywaten geen meer werden gemaekt, voor en al eer daer van nader
eysch uyt Nederland sal werden gedaen, ten ware u Ed. Heeren
voort versenden eens gelieven te besichtigen, ende daer op voor
Ao. 1662. noch eenige packen te doen maken; soo gaet hierneffens
ook onder No. Q. een cleen packxken met 32. stx verscheyde slagh
fyne calincaris de 16. atta, gemaekt naer de becomen monsters
voor den Coningh van Siam, waer van wel 60. stx. zyn geweygert,
maer derhalven deselve zoo hoogh te staen coomen, hebbende voor
specery van de beste 24. pa. moeten betaelt worden, soo hebben
wy voor desen geen meer als de Coningh heeft te maken aenbesteet,
zynde alle zeer curieus geschildert, wes wel meriteren door
u Ed. eens besichtigt werden. ——

Gaende hier insgelycx by gevoegd een requeste vanden pe. onder-
koopman Jan Sowry, die nu ontrent de 2. Jaeren 't comptoir
Vadtegerom als opperhooft bekleedt, ende van zyne dienst volle
vergenoegingen gegeven heeft; benevens noch eene do. vanden
boekhouder Willem Hartsinck, die al eenige der Jaeren geleden
voorsz. Sowry tot secunda is bygevoegd, ende insgelycx goede
preuve van zyne dienst ende capaciteyt gegeven heeft, gelyck
't bygaende extract missive vande Srs. Cautier ende Backer
omstandiger can getuygen, ende alsoo der zelver tyt in decemb.
ao. courant ende febr. ao. toecomende staet te expireeren
ende de supplianten haer genegen houden, de compe. onder
nieuw verband ende verbeteringe van qualityt en gagie de compe.
noch langer te dienen, soo hebben wy niet connen nalaten
deselve aen u Ed. Hooghachtbare vergaderinge gedienstelyck
voor te dragen; zynde het gemelte comptoir wel van sodanige
consideratie, dat Uwe 't compt. Palicol niet veel comt te
wyken, overzulx wel van een koopman ende onderkoopman

off ten minsten met twee absolute ende koopluyden —
met u Ed. gunstige welwesen behoort versterckt te worden, dewyle
deselve te gelyck voor de verantwoordinge moeten respondeeren,
ende voor de quade schulden instaen, waer op wy dan u Ed.les
favorabel appostille te gemoet zien.

Werden ons vyders van Masulipatam geadviseert, hoe de N. Slup
overgevoerde Elephanten, ende de 40. packen zyde door Hendr.
Moor by des Nababs factoir Ninoudyn Caffa Caffra naer Vhiagap:
gehouden, geaccepteert waren, dat wel zoo goed niet geweest hadden,
sullende de Elephanten vandaer over land naer Bengalen, ende de
zyde tot Masulipatam gebragt werden, invoegen d'E Comp.e nu
daer van ontslagen is. —

Zoo hebben wy sedert verdagen ons jongsten ook al tydinge uyt Tansiour
bekomen, hoe ons jongste schryvens, nevens een roe voorschreven
schenkagie, den Neyck overgelevert, ende zyn Hoogh.t alles wel
gevallen was, met mondelinge toeseggingh, naer nader 't eyndigen
vande armee ofte geweer feest, daer op zoude antwoorden, ende
de comp.e contentement doen, doch off 't gevolg zoo goet sal wesen,
zulx moet den tyt ontdecken, gaende tot u Ed. nader verdert de
getranslateerde ole hier nevens; adviseerende onsen coimantier
uyt 't hoff des Neyck van Madure, hoe denselven voort tot gemaekte
contract, tusschen zynen veltheer en Saragu nader der overdaert
hebbende, (hoewel contra zyne eerste quade opinie), dit hem wel
hadde laten gevallen, ende gem. veltoverste daer op krefftelyk
besproken, invoegen nu voor geen inlandse onlusten ontrent
Negenapatam voor eerst meer te duchten zy, werdende s' Comp.s
loeck Varsa, als noch by den gecondaelden veltoverste opgehouden
ende van dag tot dagh uytgestelt, gelyck 't translaet zyner
gerwadits gem.e ole, verder aengetuygen, in middens de aff-
gesonden ruyters ende voetvolck, sinde d' Comp.s schepen alle
zuytwaerts vertrocken te wesen, hebbende hun daer ook wedder
van St. Thomé nae Pulicatt vervolgt. —

Sedert voorts onsen jongsten met 't hart des Lat over Negenapatam
ende Colombo aen u Ed. gem.e is hier buyten vermoeden (vermits
de zuydenwint van den 5. tot 13. stanty wedder heeft doorgewayt)
van Jaffanapatam noch komen te arriveren, 't fregat Cananoor
met 101. packen Saay, ende 50. Ammonams Areecq, 't welck
hier dan terstont ontlost ende daer wedder ingescheept hebbende
5000. lb buscruyt, 2000. steene cogels, 30. St.s kleene balckiës
Noortse gording latten, eenige booties als andere clederen

hadden om te sayen, benevens 32. swaere latten rys, alles voor Ceylon ende den wegen, Item voor 't comptr. Tegenapatam 369. lb Vermilioen, 467. lb quicksilver, een cas roose water, 1000. contante pagoden ende 7000. Rs. abasies, waermede 't selve vergat 13. d'naeste met 't vaste doorwayen van den noorden wint over Tegenapatam reys gevordert heeft, zynde ook op 16. dito ter voorsz. Tegenapatam gearriveerd 't Jacht den roode Leeu, met eenigh 900. ammonams Areecq pr. reste van 1200. dos., daer van 't selve Jacht aldaer ontlost ende weder 80. swaere latten rys ingescheept hebbende, is 't selve daer mede op 19. January van daer dadelyk na Colombo gedepescheert, hebbende 't Jacht de Cat 2. dagen te voren van Tegenapatam insgelyx reys gevordert, hebbende ingenomen hebbende, soo voor Batavia als Ceylon 43. packen cleeden, 1260. lb staal en 250. Rs. die tegader bedragen een bedrage van f 8566.2.3. als de bygaende extract factuyrkens breeder aenwysen.

Voorts heeft op 20. January ook buyten verwachten comen aen te landen 't Heyntje Gilderson, 't welcke uyt overstecken van Cabo de Boa Esperance naer Colombo, op den hoeck van Achtegyn is te lande gecomen, van waer naer dese custe overgestoken hebbende, is den 4. Septemb. voor Calingapf. ende 15. do. voor Bimelepatam, aldaer we verwerlt, ende noch 20. packen Bengaels cleeden voor Ceylon ingenomen hebbende, 20. deser als gesegt hier gearriveert, ende vermits noch eenige ruymte over hadde, hebben wy daer inne gescheept 7610. lb buskruyt, 12. swaere latten rys, 1075. stuks cogels, ende 8. stx. ses houte balcken tot afsluyten, en 64. houten tot assen voor de selve, t'samen bedragende f 2760.11.7. waermede 't selve fluytschip (hebbende alles gesont volck) met den vasten noorden wind 21. do. insgelyx dadelyck na Colombo reys gevordert heeft.

Synde hier eyndelyck op 20. January van den Golcondaschen veltheer Neeknamkhan terugge gecomen, 't comps. volck nevens met brieven van Zyn Hoogheyt aen d'Ed. Heer Admirael van Goens, den ons, geseyde welckers translaten hier by gevoeght gaen, waer inne denselven versoeght de Portugesen de stad St. Thome te doen ruymen, doch onder stipulatie wy den konings uyt name van d'Comp. een geschrift ofte cauil souden passeren, van aen des Conincx schepen ongelt niet te doen passen, ende stuerluyden te verleenen, Item des Conincx vyanden ook voor d'Comps. vyanden te houden, welcke pointen wy Zyn Hoogheyt wel rondelyck souden afslaen, dewyle doch noyt mogen werden ingewilligt, maer op hope hem. veltheer

inmiddels met de uytsettinge der voorsz. portugesen moeste
voortvaren, soo hebben wy de gisteren aen denselven geschz. datwe
niet vermogens waren sodanighen cauel te passeren, maer dat daer
op d'antwoorde vand' E.E. Heer Admirael van goens moste werden
afgewacht, doch dat we evenwel niet zouden manqueren aen der
Mayts. schepen stuerluyden te leenen ende passen te geven, op plaetse
waer de moorse schepen tot nu geoorlooft waren te mogen varen.
Item dat d'Compe. noyt onderstaen zoude S'Mayts. vyanden
wegh, oock zonder mogen wesen te adsisteren; daer wy hebben in
den selven brief Zyn Hooght. bericht, hoe wel Ed. gem. E.E. Heer admirael
weder naer Ceylon was vertrocken, om met den groote macht
(die expres uyt Holland, ende van Bata. naer Ceylon was gesonden)
de portugesen met ernst langs de custe van Malabaer en India
aen te tasten, gelyck de bygaende copie missive omstandiger
vermelt, zynde dit in voorsz. missive aengeroert om oft het
Zyn Hoogt. tot nader opmerckinge moste dienen, de portugesen
St. Thomé in effecte te doen ruymen, met ende den tyt verder
uytwysen watter op volgen sal. ——

Uyt de bygaende brieven vand' E. Heer directr. Matthews vanden broek,
als de afschriften vandes Nababs d.os sal U Ed. connen te blyken
wat Zyn Hooght. ons tot antwoort heeft gedient, sonder dat daer
by als noch ordinantie, om zyn resteren ende onde pa. te doen ontfangen;
dat voor deses tyt niet qualyk slaegt, alsoo tot Masulipatam oock
geene ende pa. vermits den slechten aftreck int silver ende de
koopmanschappen geweest zyn; maer is een lane capitael in
silver gevonden, te meer aldaer volgens ons ordre uyt 't schip door
noch 4. kisten xyd.es gelicht zyn, doordien we bedught waren
gem. schip door 't genaekende stormweder, dese rede niet soude
konnen aendoen, gelyck 't nu geheel wel geschiedt is, maer can
dit so daer uyt niet geest ende geladen worden soo lange 't weder
sich niet beter komt in te stellen, 't welck ons niet weynigh in
becommeringh hout; Hebbende ons uyt de Masulipatamse
factuer en brieven gebleken, datter in voorsz. schip niet meer
als 632. packen te deugh gescheept zyn, ontstaende dat de cleeden
uyt Paliacol ende daer tegen, door 't ongenaertige weder ende af
vlietende offerwaters?, niet hebben connen afgebracht worden
ende den tyt van 't mousson heeft niet toegelaten 't schip daer naer
langer op te houden; zynde op Saderaspatam uyt 't schip de rede
eerst 122. packen cannee? gelicht, maer oft 't weder sal willen
toelaten dit schip deselve aldaer in passant te gaen innemen ——

treffelen gelyck; de differentie die den Nabab segt in onse overgesonden reeckeningh te vinden, treffelen wy niet off zullen in zyne hoogheits eyschen bedecken, die geschreyt uyt Cardanpoor ontboden te hebben, claerlyck uytgevonden worden, alsoo die posten voor dato met zyne gemachtigde hier niet zyn afgereekent. ——

Den eysch van koopmansz. voor Ao. 1662. sullen wy onder vertrouwen van U Ed. welmenen, tot in January toecomende, (by niet comp.e —) ofte d' Engelse schepen uytgestelt laten, om dan daer mede met te beter fondament te gaen, verhopende inmiddels de koopmansz. alomme beter aftreck sullen erlangen, wy zyn te deser plaetse van capitale genoechsaem destituyt, waermede op nieuws onse crediteuren met 1601 [illegible] hebben afbetaelt, sulcx er maer drie kisten ryxd.rs ende zoo veel contante p.a comen over te schieten als tot gastos voor noch 3. a 4. maenden van noden hebben. Godt geve wy in January met den ryck capitale mogen geschoncken werden. ——

Dat de generale ongelden van deses geheele directie dit jaer minder syn, als het voorgaende, ende waer uyt het selve bestaet, zullen U Ed. by nevensgaende memorie gelieven te bekomen, als ook dat de 4. p.r c.to dit jaer tot soulagement van 't verlies der zilvere en goude specie, als 't ongemunte gout en zilver, of de afgeschreven [illegible] etz. van hier in factura gebracht, maer ontrent de helft heeft comen te breken, soo dat genootsaeckt zullen zyn, 't selve in toecomende met 2. p.r c.to te verhogen. ——

Ze. heeren wy beneden van Nagapatam, dato 6. october Ao. 1661. wert ons geadviseert 't Deensche jacht Indiaen ende het genoemde Moorsche schip claer lagen, om, soodra winden zulcx voorgaven, naer Bantam en Macassar te vertrecken, sulcx de van dit jaer niet weder op den kust nae Bengalen staen te gaen, waer toe de mousson ook al verlopen zy, in vougen de Comp.e derwegen in Bengalen voor geen moeylyckheden meer te vresen hebben d'advyse. Hier mede etz. onderstont U Ed. dienstschuldige en gehoorsame dienaeren, ende was geteyckent Lourens Pit, Willem Keyser, Pieter Sybrantsz., Francois Chivart, Roeland de Carpentier; ter zyde stont Hugelia 25. octob. 1661.

Batavia:
Aen d'Ed:le Heer Gouverneur
Generael Joan Maetsuijcker
ende d'E:E: Heeren Raaden van India

Erntfeste Groot Achtbaere Manhafte, wel
wijse voorsienige seer genereuse Heeren:

Wat wij den 5: der voorleden maend met 't schip Leerdam aen U: Ed:e groot achtbare vergaderinge geschreven, ende daermede van hier directelijck afgescheept hebben, daer van gaet volgens gebruijck, de Copie mitsgaders ende korte factura, hierbij gevoegt, niettemin verhoopen wij voorts: schip met de naer date doorgewaeijde westelijcke winden, voor spoedig ende behouden bij U: Ed: sal wesen aengeland, zijnde des anderen daegs alhier geariveert den Ed: Heer Superintendent en Commissaris Rijcklof van Goens, om hier af te wachten succes van de besendinge aen den Coninck van Golconda, waer van hier onder den uijtslach sal werden aengehaelt middelerwijle heeft sijn wel gemelde E:E: voorts der visite ter hand genomen, ende 'tselve in passant door den Commandeur Isbrand Godske meester andries boogaert, ende fiscael Lucas van der Duijssen, op de Zuijder Comptoiren, Tegenepatnam ende Sadraspatnam te laeten verrechten, gelijck sijn E:E: nevens desen onbetwijffelijck nader sal adviseeren, met vast vertrouwen U: Ed: dierwegen Contentement sal erlangen, om wat reden sijn E:E: de verdere visite tot Masulipatnam genoodsaeckt is geworden te staken, ende met de rede verleden soldaten weder naer Ceijlon te keeren, daer van achten niet nodig in desen extensie te doen, maer sullen 'tselve (:onder vertrouwen van U: Ed:e wel nemen:) alleene op het aparte advijs van sijn wel gemelte E:E: als de Resolutie daerover in Secreete rade getrocken refereeren, zijnde 't schip de Provintie alhier den 13: aug:o eerst van Puncto de Galle aengeland, welcke terstondt van sijn mede gebrachte Coopmanschappen, als provisien ontlost, ende weder 200: packen soo gebleekt als rouwe guinees sijnwaed ingenomen hebbende, premo stantij nae Sadrom patnam vertrocken, aldaer present in ladinge legt, ende de overige ruijmte met rijs te vollen sal kunnen gesuppleert worden, zijnde daerop ruijm 150: soldaten geïmbarqueert, zulcx in rade verstaen is, 'tselve daer mede sijne reijse over Ceijlon nae Batavia te moeten nemen, dat we vertrouwen sonder merckelijck verlett sal konnen geschieden, ende immers soo spoedig bij U: Ed:e aenlanden, als of directelijck gedepescheert wiert gemerckt de westelijcke winden in ruijme zee, nu al gepasseert sijn, ende van Ceijlon int begin van November 'tseijl gaende, doen de schepen ordinarie een spoedige reijse: —

De kleene bodems die U: Ed: hebben gelieven toe te leggen, bij 't spoedig aenlanden van de schepen uijt Nederland, de Provintie te laeten volgen, daer van wert hier tot noch toe niet eene vernomen, die wij (:vermits 't mousson op 't eijnde begint te loopen:) met groot verlangen tegemoet sien, waer van noch een der grootste met rijs ende nellij (:die wede voor d'E Comp:ie gecocht is,:) sal connen afgeladen ende almede over Ceijlon naer Batavia gedepescheert worden, zullende dan noch een gemeen jacht of te schuijtie van 200: à 250: lasten bastant genoech wesen, om de resteerende kleeden voor de laetste besendinge soo van hier als Masulipatam weg te comen voeren

Besijden

twyffelen grootelycx; de differentie die den Nabab legt in ons overgesonden reeckq te vinden, twyffelen wy niet off zullen in zyne Hoogh.ts rekeninge boecken, die geschreven uyt Bardanpour ontboden te hebben, claerlycx uytgevonden worden, alsoo die posten voor dato met zyne gemachtigde hier niet zyn afgereeckent. —

Den eysch van koopmansz. voor A.o 1662. sullen wy onder vertrouwen van u Ed. welnemen, tot in January toecomende, (so wy niet Comp.e —) oft de Engelse schepen uytgestelt laten, om dan daer inne met te beter fondament te gaen, verhopende in middels de koopmansz. aldaer beter aftreck sullen erlangen, wy zyn te deser plaetse van capitael genoegsaem destituyt, waerinte op niews ons crediteuren met 160 [illegible] affbetaelt, sulcx wy maer drie kisten ryxd.rs ende zoo veel contante p.a comen over te schryden als tot gastos voor noch 3. a 4. maenden van noden hebben. Godt geve wy in January met een ryck capitael mogen gesecondeert worden. —

Wat de generale ongelden van dese gehele directie dit jaer minder syn als het voorgaende, ende waer uyt het selve bestaet, zullen u Ed. by nevensgaende memorie gelieven te beoogen, als oock dat de 4. p.r c.to dit jaer tot soulagement vant verlies der silvere en goude specie, als 't ongemunte gout en silver, of de afgescheepte elders etc. van hier in factura geraeckt, maer ontrent de helft heeft connen toereycken, soo dat genootsaeckt zullen zyn, 'tselve in toecomende met 2. p.r c.to te verhogen. —

Ed. Heeren bybrieven van Negapatam, dato 6. october A.o 1661. wert ons geadviseert 't Deensche Jacht Fredericus ende het genoemde Moorsche schip claer lagen, om, soo de winden zelver voorgaven naer Bantam en Macassar te vertrecken, sulcx de van dit jaer niet weder op den kust na Bengalen staen te gaen, waer toe de mousson oock al verlopen zy, invoegen de Comp.e derwegen in Bengalen voor geen moeylyckheden meer te vresen hebben d'adviso. Hier mede etc. onderstont u Ed. dienst-schuldige en gehoorsame dienaren, ende was geteyckent Joannes Pit, Willem Kerckrinck, Pieter Huybertsz, Francois Thivart, Roeland de Carpentier, ter zyde stont Hooghlia 25. octob. 1661.

Batavia:
Aen d'Ede: Heer Gouverneur
Generael Joan Maetsuijcker
ende d'E.E: Heeren Raaden van India

Erntfeste Groot Achtbaere Manhafte, wel
wijse voorsienige seer genereuse Heeren:

Wat wij den 5: der voorleden maend met 'tschip Leerdam aen U: Ede
groot achtbare vergaderinge geschreven, ende daermede van hier direct-
lijck afgescheept hebben, daer van gaet volgens gebruijck, de Copie met die
ende korte factura, hierbij gevoegt, niettemin verhoopen wij voors: schip
met de naer date doorgewaeijde westelijcke winden, voor spoedig ende
behouden bij U: Ed: sal wesen aengelant, Zijnde des anderen daegs alhier
gearriveert den Ed: Hr Superintendent en Commissaris Rijcklof
van Goens, om hier af te wachten succes vande besendinge aen den Coninck
van Golconda, waer van hier onder den uijtslach sal werden aengehaelt
middelerwijle heeft sijn wel gemelde E.E: voorts der visite ter hand
genomen, ende 'tselve in persoon door den Commandeur Isbrand Godske
meester andries boogaert, ende fiscael Lucas vander dussen, op de
zuijder Comptoiren, Tegenepatnam ende Sadrompatam te laten
verrechten, gelijck sijn E.E: nevens desen ontwijffelijck nader sal
adviseren, met vast vertrouwen U: Ed: dier wegen contentement sal
erlangen, om wat reden sijn E.E: de verdere visite tot Masulipatnam
genoodsaeckt is geworden te staken, ende met de mede verlofde soldaten
weder naer Ceijlon te keeren, daer van achten niet nodig in desen
extentie te doen, maer sullen 'tselve (:onder vertrouwen van U: Ede
welnemen:) almede aent aparte advijs van sijn wel gemelte E.E:
als de Resolutie daerover in secrete rade getrocken refereren,
Zijnde 'tschip de provintie alhier den 13: aug: eerst van Punto dal Gale
aengelant, welcke terstondt van sijn mede gebrachte Coopmanschappen,
als provisien ontlost, ende weder 200: packen soo geblecht als rouwe
guinees lijnwaed ingenomen hebbende, prinsestants naer Sadrom-
patam vertrocken, aldaer present in Ladinge legt, ende de overige ruijmte
met rijs ten vollen sal kunnen gesupleert worden, Zijnde daerop ruijm
150: soldaten geinbarqueert, Zulcx in rade verstaen is, 'tselve daer
mede sijne reijse over Ceijlon nae Batavia te moeten nemen, dat wij ver-
trouwen sonder merckelijck verlett sal connen geschieden, ende immers
soo spoedig bij U: Ede aen landen, als of directelijck gedepescheert wiert
gemerckt de westelijcke winden in ruijme Zee, nu al gepasseert
sijn, ende nae Ceijlon int begin van November 'tseijl gaende, doen
deselve ordinaris een spoedige reijse: —

De kleeden bodems die U: Ed: hebben gelieven te bestellen, bij 'tspoedig
aenlanden van de schepen uijt Nederland, de provintie te laten
volgen, daer van weet hier tot nog toe niet eene vernomen, die wij
(:vermits 't moussen op 't eijnde begint te loopen:) met groot verlangen
te gemoet sien, waer van noch een der grootste met rijs ende
nellij (:die mede voor d'Compe gecocht is:) sal connen afgeladen
ende almede over Ceijlon naer Batavia gedepescheert worden, Zullende
dan noch een gemeen jacht of te schuijtje van 200: à 250: Lasten bestaent
genoech wesen, om de verdere kleeden voor de laetste besendinge soo
van hier als Masulipatam weg te connen voeren

Besijden

Besijden voorn aengeroerde 200: packen guineeës lijnwaed in de pro-
vintie geladen, soo hadden wij noch 129 packen verscheijde sortering en
doecken, nevens 25: packen koehe vellen, int jacht Vlieland gescheept, om
mits (: bevoorens de aencomste van het admiraelschip uijt 'tpatria :) naet was
geroert, 'tselve jacht met d' E.E: heer admirael van Goens over
Masulipatam ende malacca, nae batavia te vertrecken, welcke goede
bij dese veranderinge int selve sijn verbleven, om van Ceijlon Hij met
conveniente ofte andere gelegentheijt voort versonden te werden, gaen,
de overhuijpde facturen derselver hier bij gevoecht monteerende ƒ
90026: 14: 3:

'tJacht den Achilles is hier den 29: augusti weder volladen met goenij
packtouw, dito garen, salpeter, tarrumo, balcken, plancken, ende ledige
kruijtvlacken van Masulipatnam geretourneert, twelcke almede
nae Ceijlon staet te volgen, ende waerinne present doende sijn scheepen,
namentlijck:

100: swaere lasten rijs
4000: stux goenijs
3000: ℔ packtouw
1000: ℔ packgaren
120: stux middelbare plancken
150: ronde en 20: stux vierkante balckjens
1300: stux nieuw genaeijde goenij sacken
25: à 30: m ℔ nieuw buscruijt
32: packen penasco ende dromgaul guingans
15: d[os] gebleekt guineës lijnwaed
9: d[os] groote moorees
2: pijpen Engels bier buijten 'tgeen noch uit jacht Vlielandt gescheept sijn,

1700:	stux gesmede kogels van	18:	℔:
392:	d[o] van	12:	℔:
494:	d[os] van	6:	℔:
113:	d[os] van	4:	℔:
124:	d[os] van	3:	℔:

2823: stux verscheijde ijsere kogels: ende
900: d[o] steene ditos van ... 2: ℔:
700: stux nieuwe goenij sacken:

Sullende bij weder retourneeringe van 'tjacht den Schelvis (: waermede den Commandeur Isbrand Godske, ende fiscael Lucas van der Dussen 2: stanti, nae Masulipatam sijn vertrocken, om volgens instructie, van d'E.E: H[r] Superintendent ende Commissaris Rijklof van Goens, de visite aldaer te verrichten :) noch soo veel op den Ceijlonsen eijsch voldaen worden, als middelerwijle bij een kan worden versamelt, zijnde ons bovendien, bij schriftelijcke ordre, ende memorie van welgemelte sijn E.E: opgegeven, soo haest het mogelijk zij noch voor Ceijlon ... te versorgen,

16: à 20: m stux gesmede cogels van 12: 18: ende 24: ℔
6000: steene ditos van 1: 2: 3: ende 4: ℔
4000: stux goenij sacken ende
100000: pont buscruijt, tot het macken van de cogels is wede ordre gegeven, doch zullen het gros der gesmede kogels niet voor October a[o] 1662: konnen voldaen worden, maer degeene die in Januarij ge- reet sijn, zullen voor af nae Ceijlon worden gesonden, doch bij dese nood- wendige voldoeninge, van soo groote quantiteijt ijsere cogels, sal de procura van stafijser bouts ende spijckers, ten meerendeele verach- tert worden,

Sedert

Tot de voldoeninge van de gemelte 100: @ salpeter hebben wij ooch geen meer als 20: @ Salpeter in voorraad, doch is de vergaderinge van die specie, naer Tegenapatnam, Cadrampatam, ende Masulipatam opt hooghste gerecommandeert buijten twelcke wij om seker te gaen, ints gelijck tegen primo january 35: à 40: @ Salpeter, van den E: heer directeur Matthijs van den Broeck, uijt Bengalen hebben geordert, zijnde de jachten Zeehond, ende Knapen van Colombo met de 100 @ Suratse kopias, ende de Ceijlonse ongangbare Zilvere munte etc.a directelijck nae Bengala vertrocken, wat wij daermede wijders aen gemelte E: heer directeur hebben geschreven, daervan gaen volgens gebruijck de afschriften hierbij gevoeght, daerbij U: Ed: sal blijcken datter drie Bimilepatnamse scheepen die samen omtrent 400: lasten kommen voeren tot 40: per Cento bevracht zijn om Comp.s rijs, uijt Bengalen naer Ceijlon te voeren, ende sijn de 2: vertoorende dito, 'tene groot schaarts 200: lasten, nu 2: jaeren out tot 1300: ende 't kleenste groot 120: à 130: lasten, ende january deses jaers eerst te water geset voor 800: palliacatse pagoden. van de eijgenaers, voor d'E: Comp.ie gecocht ende betaelt, doch moeten beijde in de Nisiapatamse reviere beloor- sijch vertimmert begaruijt, ende 't grootste verdobbelt worden, derwaerts deselve 2: den stanti over Masulipatam, in Comp.ie vant jacht Gloria, ende 't galjoot den Appelboom (: die aldaer ook beijde nieuw ver- dobbelt moeten worden, :) vertrocken sijn, sullende nu het bouwen van 't nieuwe schip (: waertoe de materialen al vergadert waeren, ende nu tot het vertimmeren van bovengemelde bodems kommen dienen :) gestaeckt worden, wat verdere schepen behoeften wij met deselve ge- sonden, ende dienwegen aen den ondercoopman Verbolenis geschreven hebben, kan bij nevensgaende copije briefken worden nae gesien

't Suijts schip Pegu heeft conform onse voorige resolutie den 12: der voor- leden maent, ledig over Masulipatam naer Zijriang reijs geordert of daermede partije vrachtgoederen van daer sijn voortgeraeckt hebben wij noch geen advijs, gelijck ook niet wanneer 'tschip den Vogel Phenix ende met wat ladinge van Masulipatam is gedepescheert geworden, zijnde het opperwater tot Masulipatam, soo overvloedig geweest dat het land rontom de stadt als een volle Zee heeft gestaen, waer door in 14: dagen tijt aen 't selve schip noch aen de jachten Achilles ende Cabeljau niet heeft kommen gelost, veel min geladen worden, waer nae eerst tot aflading van de Phenix, werck heeft kommen begonnen worden, gaende hiernevens volgens gebruijck, bijgevoecht, de Copije vant geene wij met de Suijts Pegu aen den Resident in Pegu geschreven hebben,

't Leger van de Neijken van Tanjouwer en Madure onder den velt oversten Lingamanaijk, heeft iegens Tagagie soo goede progressen niet gehadt, als 't sich int eerste wel vertoonde, gemerckt den hooftvogel door sijne ruijterije 't vijantlijcke leger veel te sterck zijnde, 't selve de ge- heele Tingierse provintie door rontom loopt, ende alles in vuijr ende vlam stelt, zonder dat Lingamanaijk hem allomme soo kort op de hielen kan volgen, sulcx heeft hij noch 't casteel Tegenapatnam niet kommen vermeesteren, schoon daervoor met alle sijne macht eenige dagen gelegen, ende all tot dicht onder de graeft geapprocheert was, waer voor Tagagie voors: leger met ruijm 8000: ruijters uit [illegible]

Gelijcke quaem, ende den toevoer afsneet, waertoe voorsz: Lingama=
=naijk genoodsaeckt is geworden weder vruchteloos op te breken, ende
sijne vijand 't hooft te bieden, zonder dat wij sedert advijs hebben ontfangen
hoe 't daer mede verder is afgeloopen, zijnde met goedvinden van d' E.E. h.r
admirael van goens, voor goed geoordeelt, alle de waerdighste goederen
met 's Comp.s residenten, in 't galjoot taijoan, daer in te embarqueeren, welcke
aldaer noch ter reede blijft leggen, ende soo de inbrulgades tegens 's: stants
niet komen te verbeteren, ende Lingamanaijk meester van 't veld ende
Casteel wert, hebben de opperhoofden ordre, met 't selve galjoot herwaerts
te komen, ende logie met den arreek door 's Comp.s pions voor eenige
maenden te laeten bewaren, zijnde porto novo door die van 't Casteel
tot twee verscheijde reijsen uijtgeplundert, waeronder de aldaer
demoreerende portugesen ook wacker veel hebben moeten geven,
Zulx niet apparent is, dit jaer eenige equipagie, door de inwoonders
(: die haer landwaerts in wijd ende zijt geretireert hebben, zal worden
gedaen, jnmiddels is het opperhooftschap van voorsz: Comptoir in plaetse van
den overleden Coopman S.r Johannes pit aenden onder Coopman Isaac
volsing gedefereert, ende den selven tot Secundo bijgevoegt, den onder
Coopman Jacob vander dussen, hebbende gemelte S.r volsing nu all
5: jaeren op de zuijder Comptoiren zijn en diensten tot ons genoegen gepres=
=teert, ende van dien handel experientie bekomen, sullen wij ook niet
twijfelen of U: Ed: sullen haer dese verkiesinge wel laten gevallen,

Op de versoeckende schenckagie aenden Naijk van tansiouwer is insgelijcx
in raad (: door den E.E: Superintendent van goens beroepen :) verstaen
geworden, het nu den bequaemsten tijt te wesen, om de saecke met sijn hoogh.t
af te handelen, ende dat men met de hoofse ende vrouw (: eenige dagen ver=
leden hier verscheenen, om te vernemen wat men den Naijk genegen
was toe te passen, :) voorsz: vorst aenbiedinge soude doen van gereet
te wesen tot uijtreijkinge van de gerechtige helft, der gemelte
schenckagie, mits sijn hooghijt de helft vanden tolle van Comp.s ver=
=koopen koopmanschappen, ende inkoop van doeken etc: waer van tot noch
den heelen tolle heeft moeten betaelt worden, bij bondig Caul geliefde te
vergunnen, gevolgelijk zijn hooghijt daer toe genegen wesende, dat
als dan een expres gesand, aen sijn hooghijt soude worden gesonden
om 't contract finaelijk te sluijten, ende de overleveringe der
schenckagie te doen, tot welcke besending Comp.s ouden Coopman S.r
patmanaba bramene sich laeten jmploijeeren, gelijk U: Ed.e uijt
de Copije des brieffs aenden Naijk geschreven, breeder gelieven te lees=
=gen, zullende U: Ed: kijnertijt vant verder gevolge, advijs worden
gegeven,

Jn wat voegen de Coopmanschappen, gout, ende provisien met 't schip de
Provincie aengebracht, aldaer gerespondeert hebben, sal U: Ed: de
bijgaende aparte memorie omstandig vertoonen, mogende alles
wel passeeren, doch sijn in de nombers der lakenkassen, eenige ver=
=keerde nombers gevonden, ende echter komende stuck ende ellen
met de factura wel te accordeeren:

Bezijden het schip . . . . dato 23: Julij voor madrepatnam
over guinea uijt engeland gearriveert zijn op 20: augusto aldaer
noch aengelandt de jachten Madrepatnamsche Coopman, ende de Judevaert
maer wat

Maer wat Coopmanschappen, ende Capitalen deselve eijgentlijk
hebben mede gebracht, kan U: Ed:le bij desen niet worden bedeelt
gemerct daer uijt tot Madrespatan maer weijnig gelost wordt
zijnde onder anderen partije loot, quickzilver, ende vermilioen
gedebarqueert, sulx nu niet oorl, naer Comp:e d:o met woorde:
provintie aengebracht getaxeert wordt, temeer 't quicksilver ende
vermillioen rede bij d'Engelsen tot 16: pagoden de man werd gepre=
=senteert after te vraen, hun jacht barbado marchand, januarij passado
over bantam nae macassar gesonden, is uit gelijcke voor Madres=
=patan weder thuijs gekeert, ende wert bij dese vrienden voorgege=
=ven daermede partije nagelen, nooten en foelij aengebracht
te wesen, maer dewijle daer van tot noch op madrespatnam
niet gelost is, kan sulx ook niet voor waerheijt worden
aengenomen, hebbende ons den agent thomas chamber onder
anderen bedeelt dat een groot schip uijt Engeland gesonden was
om vaste possessie vant eijland Poulorün te nemen, ende selve
met goede nombre Engelsen te bevolcken, waervan de seeckerheijt sig
in corten tijt sal moeten ontdecken

Werwaerts de deener hun jacht frederique willem employeerd
sulx is bij de residenten tot Nagapatam vandie vrienden niet
komen vernomen worden, zijnde in middel de vesta van Comp:e
gelede volck uijt hun fort dansbürg weder ingetrocken, ende tot
Nagapatnam geplaatst, over sulx is onnodig geacht, protest aen
te doenen; hiervgens haere besendinge op den roof naer bengalen
te doen

Nakende de besendinge aen den koninck van golconda, ende portu=
=gesen uijt S:t Thome te doen ruijmen, ende van daer te verbannen
selve schoon op de eerste versoeckinge van den Oppercoopman
S:r Jaques Caulier zoo bij den veldheer Nagie coolibeck als bij den
Coninck selve, volcomen ingewilligt bevolen worden, jae wiert
eenige der raeden hoope gegeven, de stadt aende Comp:ie in eijgendom
te leveren, als daer voor een treffelijke schenkagie uijtgeboet wierd,
doch wert nu bevonden, dit alles maer ijdele beloftinge zijn geweest
apparent om tijt te winnen, zijnde naer lange en verdrietig ophou=
=dens eijndelijk door den koning ingewilligt, dat de Veldheer Nagie
Coolibeck nu getituleert Nicamotchan de portugesen uijt voors:
stad soude setten, onder conditie dat d'E: Comp:ie s'konings vijanden
ook voor haere vijanden soude houden, Item des Majest:s schepen
geene passen te weijgeren, noch elders eenig hinder aen te doen, maer
ter contrarie met alle beleefthen te assisteren, met meer dierge=
=lijke ongerijmde verbintenissen, die inde firman ofte koninxbrief
Zoo herwaerts als aen den veldheer geschreven, genoempt worden, door
S:r Caulier, dus bij Contract schriftelijk ingewilligt te zijn, welcke
echter bij gemelten Caulier aenden koninck overgegeven geschrift ofte
Contract contrarie bevight zijnde des konings firmans aen den Gouverneur
Pitende Nicamotchan geschreven, ongeslapt overgelevert, die maer tot
accompagnie van S:r Cauliers schrijvens, herwaerts gesonden sijn gaende
alle in copie hierbij gevoegt, daerbij U: Ed: ook sal blijcken, zijn E: niet
gesint is firman op die wijse te accepteren, inmiddels heeft d'E:E: H:r
Superintendent van goens op 27: der voorlede maend in geleijde van een

matelijk

924

matelijk geschenk aen dien maell genoemden veldheer soeren, alsulx geschreven als de nevensgaende Copie, die U: Ed: sal vertonen, ende dewijle dit werk eenelijk aent wel gevallen van den selven schijnt te hangen, Soo blijven wij noch all in hoope, sijn Edle d'E: Compie op hem het wel gesin„ geert schrijvens, beter Contentement sal doen, ende sulx bij den Coninck laete bevestigen welken uijtslag onse ordeelt wel verbijd af te wachten, alsoo d'hr Caulier goedemoedert wierd onverrichter saeke uijt Golconda, weder nae Masulipatam te vertrecken, sullende desen soo we vertrouwen welge„ mette E: hr Superintendent op Sadraspatam ofte wat Zuijd waerder uit opstoppen wel beloopen om sijn E:Els ordre, ende advijs tonser verder naerrichtinge daer op te erlangen,

Nu Soo op heden gewiert ons de nevensgaende Copie brief van den Resident wel„ sing tot Tegenapatnam, waer bij U: Ed: sal komen te blijken, den vrede tusschen Sevagie, ende Ruijgemandijh, eijndelijk getroffen is, en gevolge„ lijk hoe daer op eenige van de koopmanschappen uit Galiot Taijoan gesege„ voert, weder aen Land in de Logie sijn gelicht. Hiermede: Edle Eerentfeste groot achtbare, wel wijse, voorsienige, ende Zeer genereuse Heeren: etc:

Int Casteel Geldria
adij 8: September 1661:

Edele Ernfeste Grootachtbaere Heeren

Gelijk de voorgaende missive gister avond tot 't versenden gereet wierde, soo wierd ons noch van Masulipatam toegebracht, de nevensgaende brief van d'hr Barker, ende eend° vand' E: hr directeur Mattheus van den Broek gedateert 7: julij, waer uijt U: Ed: sullen ontwaer worden, dat hij de Nabob tot die tijt noch niet verwaerdigt hadde, op onse, aen sijn hoogheit geschr: brieven te antwoorden, maer dat jegens U: Ed: residenten in de Corra misnoegen getoont hadde, wegens de overgesonden afrekeninge, voorgevende hem daer bij twee jaeren interest te weijnig was goedgedaen, gelijk ook een jaer Masulipatamse tol, ende een jaer pacht van 't dorp Palicol, Item een mindel van 4500: pagoden op Ceijlon in Elephanten, arack ende Speceerijen ontfangen, in sijn en debet gebracht, waer van hem noch geen blijck gedaen was, 'twelcke bij Mirsaijtallij schijnt versuijmt te wesen, sijn hoogheit bekent te maken, waer van nu de geauthentiseerde Copie, naer Bengale sal worden gesonden, Zijnde ook sulcx bij voorgaende van 't jaer Masulipatamse tol, ende paliculse pacht, alsoo Zijn hoogheijt deselve is goet gedaen, Zoo lange 't gouvernement onder sijn Suppoosten gestaen heeft, maer wat belangt den interest deselve is hem tot 9: februarij Ao 1659: goet gedaen, om dat wel sijn hoogheit, als doen aenschreven, tot de betaelinge ofte aflegginge der penningen gereet te„ wesen gelijck hiervoren Coopmans stijl is gevolgt, doch desen gierigaert sal daermede ontwijffelijck niet te vergenoegen wesen, ende de wijle voorsz: sijn hoogh.te Capitael, hier tot heden noch in Comps Negotie geim„ ploijeert is, Zoo salt te min beswaerlijck vallen, ist sake hem den vollen interest moet worden goetgedaen, middelertijd sullen wij in onder hoope van U: Ed: vernemen, ijder E: hr directeur van den Broek hier van advijs geven om te ondersoeken, of het niet met de helft, omtrent sijn hoogheijt kan worden afgemaekt, ten einde doch eens tot een effen rekeninge met dien baergoest mogen geraken, werdende bij het deccase dagregister op deese saeke aengehaelt, dat sijn hoogheijt als noch persisteert, erkelijck

goud in

goud in betaelinge vande oude pagoden te willen hebben, daertoe onvermogent sijn geweest, ende hem ook verscheijde malen vriendelijk genoeg hebben aengeschreven, mitsgaders dat wij naer coopmans stijl voltaen konden, met gelijke specie als ontfangen hadden, te betalen waerop den selven (soo 't blijkt) geen respect wil dragen, Ingevalle ons de missive uijt Bengale voort vertreck vant jacht den Zeehond waere toegecomen, souden wij sijn Hoocheijt vister noch wel 8: à 10: ⊖ pagoden aen goud konnen accomodeeren hebben, twelcke nu belet is, ende tot de komste vande schepen uijt Taijoan moet worden uijtgestelt:

'tSchip den Phenix is den 26: augusto verst van Masulipatam gedepescheert mede voerende een Cargasoen van f 231169: 1: 7: bestaende uijt 1049 packen cleeden, 7: lasten tarwe, ende 80: stux lijfeijgenen, zoo datter naer onse gissinge ruijm 500: packen cleeden tot Masulipatam sijn komen overteblijven, tot welckers vergrooringe, en 'tgeene daer in middels noch bij staet te comen, wij alle ruijmen schepens ruijmte van U: Ed: verwachten:

Hoe den Opperstierman Jan Claesz delange ganschonordentelijk met het jacht Bantam uijt Mocha is doorgegaen, sulx zal U: Ed: opt slot der Masulipatamse missive, comen te blijken, Godt geve 'tselve jacht seedert noch elders in behouden haven mag worden gebracht, Too sal U: Edle bij gemelte Masulipatamse missive ook komen te blijken, hoe dat Nababs schip, waermede de 14: stux Elephanten, ende 40: packen Zijde van Jattanapatnam nae Masulipatam gesonden sijn, die plaetse door quade toesicht vanden nederlandsen piloot, voorbij geraekt ende tot Visiaga= patnam gearriveert is, aldaer die kostelijcke beesten (waer van twee onderwege gestorven sijn,) stonden aen land gedebarqueert te werden, twelcke den Nabab apparent all mede mishagen sal, ende groote onkosten voor d'E Compe in middels maken sal, weerwaerts dese beesten nu moeten gebracht worden, sal vanden Nabab ofte sijnen factoor tot Masulipatam moeten verstaen worden, 't wat wij op den inkoop der diamanten met den Phenix van Masulipatam naer Batavia versonden, als vant versenden der 30: packen cleeden, en 4: persoonen op vracht met den Cabeljau nae Malacca aende Heeren Caulier ende Becker geschreven hebben sal bij 'tinleggende extract, konnen gesien worden waermede etc: ende wat geteeckent: Laurens Pit, Willem Keijsers, Pieter Huijbertsz, Francois Thivaert ende Rookaud de Carpentier in margine Int Casteel Geldria den 9e September 1661

gehouden onder de vlagge van d'E. de Vlamin[illegible]
van Oudtshoorn, en met deselve verongelukt in
den jare 1662

Tweede Boek